

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

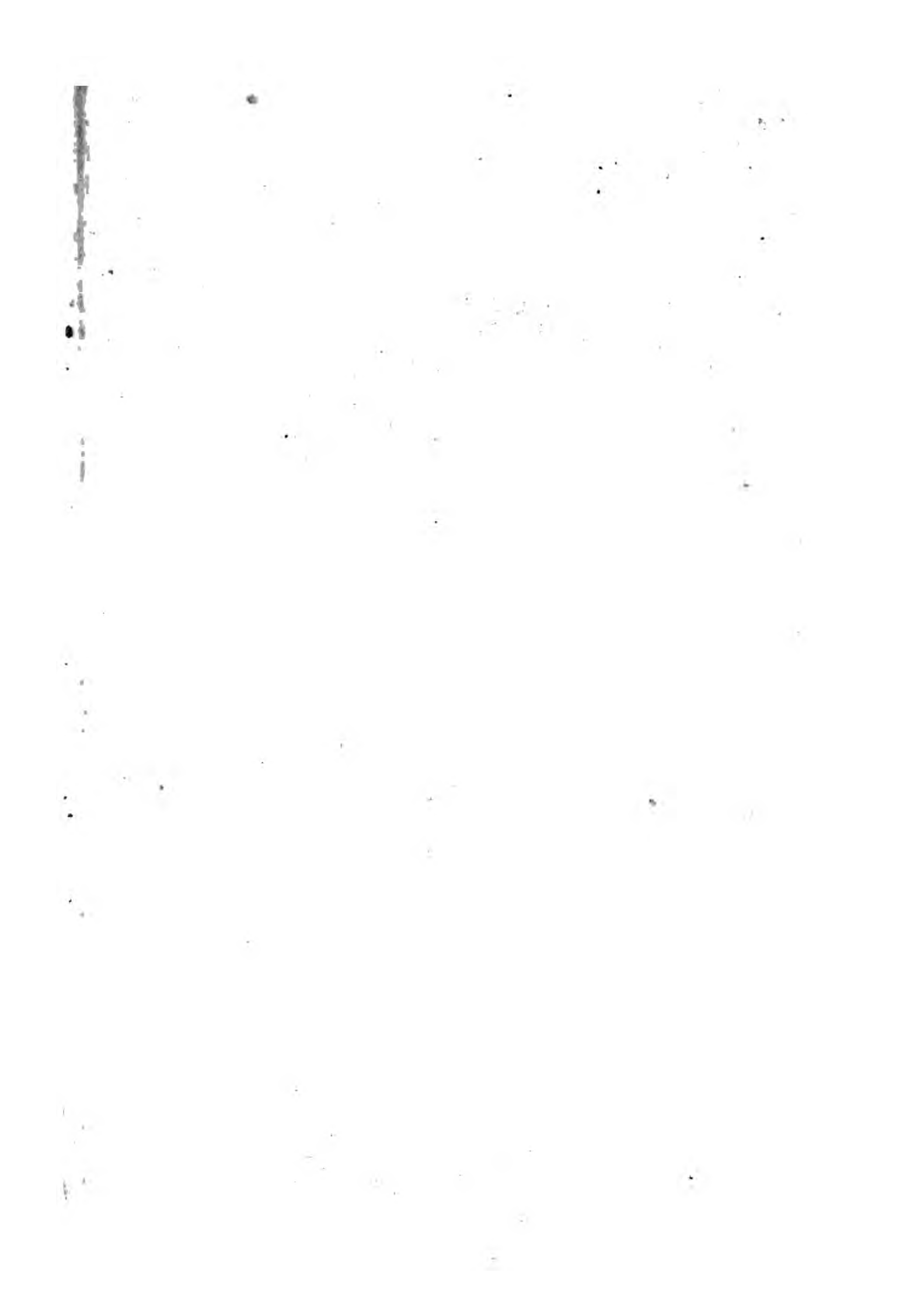
UNIV. OXON.

EXAMINATION SCHOOLS.

205H

e. 48

PAUSANIAE
DESCRIPTIO GRAECIAE.

RECOGNOVIT

IOHANNES HENRICUS CHRISTIANUS SCHUBART.

VOLUMEN SECUNDUM.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCLXXXIII.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Libet VII.

II, 10. *Κυάρητος* La; *Κυνάρητος* Bekker. tacite (e PcAg?) eumque secuti SW; *Κυάρητος* edd. rell. MVabLb. Apud Strabonem XIV, 1, 3. p. 939. A. 633. C. 93. Kr. Myuntis conditor nominatur *Κυδρηῆλος* (*Κυδρηῖλος* cod. F.). *Κυνάρητος* librarii correctura, *Κυάρητος* et *Κυδρηῆλος* non nominis, sed scripturae diversitas esse videtur; confusae sunt literae *A* et *Δ*, *Δ* et *T*. — III, 1. Inter *Κρητας* et *Ράκιον* e Kayseri coniectura inserui *καί*, in reliquis Bekkerum et Dindorfium secutus; e confusa codicum lectione certi nihil potui eruere. — 6. *ἐκ τε Ἀθηνῶν* e Sylburgii coniectura Bekker. SW. Dind.; praeter necessitatem. — 7. Qui Pausaniae est *Κλέπος* a Strabone d. l. *Κνωῶπος* vocatur; de Erythris Steph. Byz. s. n. *Ἐρυθραί* refert: *ἐκαλεῖτο δὲ Κνωπούπολις ἀπὸ Κνωῶπον*. — IV, 3. *διαβάντες ἐν τῇ Σάμῳ* habet quidem locum similem quo se tueatur, 3, 15, 3. *ἐλθόντα ἐν Σπάρτῃ*; at si respicimus lectionem variantem ad sequens (§. 4.) *ἐν τῇ Σάμῳ* haud improbabilis videtur coniectura priori loco haec verba correcturae margini adscriptae originem debere. Pro *ἀνεσώσαντο* praestat *ἀνεκλήσαντο*, quo deducit *ἀνεστήσαντο* in La. — V, 9. *ἐπὶ τῆς μεγάλης πύλων* Va SW Dind.; probat Creuzerus; *πόλιν* MR; *πόλον* rell. Deinceps *ποῦ ἔνδον ἀγάλματος* dedi; *ἔνδον τοῦ ἀγάλματος* edd. codd., eodem fortasse sensu; *ἐσελθεῖν* scripsi cum Bekkero SW Dind., e Siebelisii coniectura; *ἐλθεῖν* edd. rell. et codd. Cf. de hoc loco Z. f. A. 1850. p. 112 seqq.; 1849. p. 292. Welcker kleine Schriften III, 516 seqq. — 10. *Πίονος* codd. omnes; eandem formam habemus apud Plinium h. n. 5, 29, 31. (monte Pione), numumque indicavit Kayserus (Mionnet. Supplem. V. 141.), in quo *Πείων Ἐφεσίων*. Salmasius in Exerc. Plin. p. 568. b. *Πρίωνος* proposuit; *Πρίονος* dedit Dind.; idem tamen in Praefatione p. XV. apud Strabonem et Pausaniam scribendum esse *Πρηῶν* iudi-

cat. Consentit Guil. Dindorfius, qui in Stephano Paris. s. v. *Πριών* sic: „Straboni 14, 633. [vide Kramerii notam ad h. l. p. 94.] *Πρηών* et *Πρηώνος* ex cod. restituendum pro vulgato *Πριών*, *Πριώνος*. Duplici vitio *Πίονος* apud Pausaniam 7, 5, 10. et monte Pione apud Plinium hist. nat. 5, 29, 31.“ Nostrum non est inquirere, num sit vitiosa nominis forma, sed num e rationibus criticis ad Pausaniam referri possit. — VI, 2. τὸ μέγιστον ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς solet Pausanias, ut v. g. hoc ipso segmento ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ἐδυνάστευον et 7, 11, 7. Mox *Τέλλης* edd. rec. Vb(?)PcdAgLb; *Τέλις* La; *Τέλλης* edd. antiquae, M. Cf. Keil Analect. epigraph. p. 173. n. 1. Deinde *κτίσασθαι* dedi cum Sylburgio Clav. PcdAgLab; *κτήσασθαι* rell. — 3. Post ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα (aptius τὴν ἐπὶ Ἑλλάδα) delevi ὁδόν cum Bekkero MLb; circumscribunt Siebel. SW Dind. — VII, 5. Φιλίππῳ δὲ τῷ Δημητρίου [τὰ φάρμακα] τόλμημα ἦν ἐλαφρότατον? Ad praecedens *φαρμάκων* erat lectionis varietas *φάρμακα* (vide SW. not. 21.) quae margini adscripta in hunc locum se insinuavit. Verba circumscripserunt Clavierius. — 6. Quod olim proposui *κλοιούς τῆς Ἑλλάδος* adhuc placet; cf. Plutarch. Flamin. c. 10. — 7. *Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων?* Etiam VIII, 4. *Μακεδόσι καὶ στρατιᾷ* aptius videtur. Hoc loco quid sit ὅσα — ἐτάξαντο non satis perspicio; „quaecunque adversus Macedones aut Syrorum exercitum decreverunt.“ Siebelis; decreta adversus exercitum? Mihi ὅτι μὲν — ἐτάξαντο placet. — VIII, 7. Locus vexatus; ἐν Κυνὸς καλουμέναις Κεφαλαῖς ἐν λόγοις τὸ ἦττον ἠνέγκατο codd.; ἐν λόχοις, ἐν λόφοις, εὐλόγως, οὐκ ἀλόγως, ἐν ὀλίγοις (Emperius), οὐκ ἀδήλως s. οὐκ ἀμφιβόλως (Kayser); deinde τὸ κρείττον, τὸ ἴσον sunt coniecturae virorum doctorum. Polybius, quem auctorem sequi videtur Pausanias, libro 18, 5. sic: οἱ γὰρ προειρημένοι λόφοι καλοῦνται μὲν Κυνὸς κεφαλαί; unde Pausaniae restituo ἐν Κυνὸς καλουμέναις κεφαλαῖς λόφοις; cf. Plutarch. Flam. c. 8. Steph. Byz. s. n. Κυνὸς κεφαλαί. Iam sequens ἀλλά negationem flagitat, οὐ τὸ ἦττον ἠνέγκατο, ἀλλὰ . . ., ita ut τὸ ἦττον φέρειν opponatur cladi internecivae; κατὰ δύναμιν restitui e vestigiis codicis La (καὶ δύναμις); καὶ δυνάμεσιν rell.; οὗτος ὁ Φίλιππος cancellis circumscripsi, non aequè αὐτὸς (cf. Kayser.), quod cum vi quadam positum est; recte, nam dextrum cornu, cui praeerat Philippus, bene rem gessit. Conf. loci supra laudati Polybii et Plutarchi.

Deinceps ἐς τοσοῦτον ἐκρατήθη scribendum videri, recte observat Kayserus; minus necessarium puto quod idem proponit ἀλλ' ἄτε δὴ et ἐξαγαγεῖν, hoc tamen admodum esse probabile non nego. — IX, 1. τὰ circumscripsi; ante πάντα ponit Dind. — 2. Fortasse ἀνελθοῦσιν et segmento 4. ἀνιέναι scribendum; certe hoc Pausaniae de Romam proficiscentibus solemne est. — 3. ἐσελθόντες? — 5. Inter Λακεδαιμονίους et ἐς τὸ Ἀχ. desideratur articulus; vid. c. XI, 3. — 7. Τόδε (τάδε, ταῦτα) μὲν δὴ ἐς τοσοῦτον ἐπράχθη constans Pausaniae usus postulat. — X, 2. Φίλαγρος Palmer. Wes-seling. Valcken. Siebel. Dindorf.; Φίλαβρος codd. praeter Vb, in quo Φίλαυρος. Deinceps fortasse cum codd. omnibus scribendum erat δι' Ἀλευάδου. Cum Dindorfio (praef. p. X.) Τιμαγενίδας scribere nolim, quum ex Herodoto 9, 86. ionicam nominis formam hausisse videatur. — 5. ἐκρατήθησαν, παρὰ δὲ τὸ ἔργον χιλίων φονευθέντων scripsi et distinxi; παρὰ τὸ ἔργον dictum est ut παρὰ τὴν μάχην 1, 32, 4.; ἐκρατήθησαν (ἐκράτησαν), παρὰ τὸ ἔργον, χιλίων δὲ φονευθέντων edd. codd. — XI, 3. ὡς ante πλείστας notat Dind. (cf. praef. p. XXVI.); at unde ortum est? Mihi ὡς πλείστας explicatio videtur ad ὀπόσας ἐστὶν οἶός τε. — 6. αὐτὸ εἰργασμένους? — 7. Post Ἀχαιοὺς hiare sermonem post SW. vidit Dind.; quod inter σφισιν et Ἀχαιοῖς edd. habent ἐδέοντο, expunxi cum Bekkero et (praeter Vb) codd. omnibus; circumscribunt SW Dind. — 8. τῆς βοηθείας, quod e margine, sensu inepto, huc irrepsit, notavi et capitis sequentis initio post γενομένης reposui. — XII, 2. εἶγε καὶ Καλλικράτην κ. τ. λ. Locus corruptus; ante ὑπερῆρεν codd. habent μὲν; Kayserus alterum Καλλικράτην expungit, et ὁ δὲ ἐλάσσων scribit. Utrumque probo. — 9. σχολαιτέρα Bekker PcLab; σχολετέρα Ag; σχοτλοτέρα Vb; σχολαιοτέρα rell. — XIII, 4. τῆς Σπάρτης glossema manifestum; τεῖχος εἰς Σπάρτην PcAgLb, quod librarii laevigantes in τῆς Σπάρτης mutarunt; utrumque copulat La ἐς τὸ τεῖχος εἰσπῆρξε τῆς Σπάρτης εἰς Σπάρτην, νῦν δὲ. Etiam ὑπῆρξεν ἄν suspectum est; omittunt haec verba MPcAgLb; eorum fragmentum loco alieno servavit La; quare notanda verba, et indicanda lacuna videtur, nisi fortasse ἐσέδραμεν ἄν malis. — 7. μεμενηνίας δι * * * ας ὅμως scripsi, praeter lacunae signum, cum MPc AgRLab (διᾶς Pc, διᾶς MRcAgLab); quod ante ὅμως Va, post ὑπερβῆναι Vb inserunt πείθει, id expunxi cum MRcAgLab. Quomodo explenda lacuna mihi videatur dixi in SW. T. 1, p. XLIII; possis

etiam: *μεμνηκυίας* * * * [*Μεναλκί*]δας ὅμως τὰς σπονδὰς ὑπερβῆναι. Praestat certe locum relinquere lacunosum, quam obducere lacunam cum codice interpolato. Cf. Franz in Berl. Jahrbh. f. wiss. Kr. 1841. p. 218. — 8. *ἐαυτοῦ νό* uncis circumscribunt Siebel. SW. Dind.; *άν* om. PcAg; eius originem aperit La, in quo ὡς *άν* (fin. pag.) *άνθρώπων*. — XIV, 1. Lacuna fortasse nihil aliud hausit quam ὁ δὲ, ut recte suspicatur Kayserus. — 3. *Θεαρίδαν* e Polyb. 38, 2. Clav. Dind.; *Θερίδαν*, *Θέριδαν*, *Θεριδαν*, *Θερίδα* codd. — XV, 1. *φθάνη* Emperius; *φανῆ* edd. codd. — 5. *ἐς τοσοῦτο* e Siebelisii coniectura; *ἐς τοῦτο* edd. codd. — 7. Post *βούλευμα* repetendus videtur articulus. — XVI, 2. *πρὸ* post *σταδίοις* melius abest; mox post *ἐπιτίθενται* expunxi *τοῖς*, ut in SW propositum a Dind. probatum est. — 4. *καταστάντες* Sylb. codd.; *καταστάντα* A; *καταστάντος* Sylb. Bekk. SW. Dind. — 10. *καὶ τὸ ἐν τῇ ὑπερορίᾳ* La; *καὶ τὴν ἐν τῇ ὑπερ.* VabAgLb; *καὶ γῆν ἐν τῇ ὑπερορ.* rell. — XVII, 2. *Δακεδαμονίοις δὲ Ἐπαιμ.* — *τὸ Ἀχαικόν.* Locum corruptum intactum reliqui; *Δακεδαμονίοις* LaPcd; *Δακεδαμονίους* rell. Pro *καὶ εὐθύς* in SW scriptum erat, approbante Creuzero, *κληματῖς*, quod a literis non nimis remotum quoad sensum absque controversia est aptissimum: ut ex truncata arbore sarmentum saepe redivivum surgit, ita a Graecia depressa Achaeorum imperium. Sylburgius pro *ἐγένετο* proposuit *ἐσίνητο*, idque recepit Dind.; contra pugnat Kayserus; non mutandum esse *ἐγένετο*, sed inserendum *συμφορὰ* vel *ὀλέθρου αἴτιος*; utrum sit facilius alii videant. Deinde idem (Z. f. A. 1849. p. 296.) pergit: Weiterhin traf eher Buttman mit *αὔου* das Rechte, als SW mit *κληματῖς*, sowohl darum, weil man, wenn letzteres geschrieben wird, *τὰ πλείονα* nicht ohne Zwang auf das fernerstehende *λελωβημένου* bezieht [quod mihi quidem in mentem non venit; ego copulo *τὰ πλείονα ἀναβλαστάνει*], als auch weil der erste Blick schon zeigt, wie leicht *αὔου* in *εὐθύ* überging. Ne quid dicam de hac facilitate, scire velim qualis nunc sensus his verbis insit; Achaeorum imperium surgere conatur quasi e truncata et maiori ex parte arida arbore? Dindorfius (praef. XXXII seq.) recipit Buttmanni *αὔου* et tres Pausaniae locos profert, in quibus *αὔου ξύλον*, unum in quo *αὔα δέρματα* commemorantur; cui bono id fecerit, non expiscor. Deinde idem *ὅτε* mutat in *ὄψέ*, „quod adverbium non infrequens apud Pausaniam“ (sequuntur exempla); rei veritatem non negans argumen-

tationis desidero vim atque valorem. — 5. σταδίου ὅσον τε τριάκοντα ἀπέχουσα SW Dind. (τε τριάκοντα e Bekkeri coniectura); ὅσον τετρακοσίους AgPd; ὅσον τε τριακοσίους AVbPcLa; ὅσον περὶ τριακοσίους MVnLb; ὅσον περὶ τετρακοσίους Va. Deinde ἀπέχουσα Va; ἀπέ τοῦ (sic) M; ἀπέχει rell. Correctura οὐσα margini adscripta ad verbum numerale relata cum hoc coaluit et sic duplex vitium procreavit. Mox Σουλπίκιος Palmer. Dind. (cf. Praef. p. XXXII.); ταύτης οὐλυμπικός La; Οὐλυμπικός rell. Cf. Hermann de Graeciae post captam Corinthum conditione p. 7. n. 15. — 7. Ἀχαιοῖς PedAg; Ἀχαιοῖο MVa Vn Lb; Ἀχαιῶς AVb La. Hoc probat Kayserus, θῆκ' non tertiam, sed primam personam esse existimans. — 9. Ἄτις δὲ ὅστις ἦν — ἐξευραῖν. Recte in his verbis offendit Kayserus, minus tamen placeat quod proponit οὐδὲν ἀναντίρροτον; fortasse ἀπόρροτον ὄν, absolute dictum. De toto hoc loco conferendus est Schneidewin. Philolog. III, 256. — 10. δῆσαντες quod propositum erat in SW recepit Schneidewinus, probavit Creuzerus (Mythol. ed. tert. II, 375. n. 1.); δέσαντες edd. codd. „Liber ex setis scientissime complicatis unum plantae iniicit laqueum, parte altera proles cum ipsis genitalibus occupat.“ Arnob. 5, 6. p. 418. Hildebr. — XVIII, 1. Σταδίου ὅσον τε scripsi; σταδ. τε ὅσον τε R; τε ὅσον AMVabPcAgLab; δὲ ὅσον Sylb. edd. rece.; δὲ ὅσον τε SW; idem voluit Bekker. Mox ἐλάχιστον σφισι δεῖγμα dedi, ἐλάχιστον cum La; ἐλάχιστά σφισι δείγματα rell.; in sequentibus ξενίων ab La omissum cancellis circumscripti. — 2. καὶ ἀρῶσαι διδαχθεῖς Kayserus; mihi οἰκίσαι πόλιν et ἀνόμασεν Ἀρόην copulanda videntur. — 4. ὑπὸ Τιτάνων Clay. Bekk. Dind.; ὑπὸ Πανῶν edd. rell. et codd. Deinde verba τῆς Μεσάτεως τὸ ὄνομα quid sibi velint, non intelligo; fortasse post κίνδυνον hiat oratio. — 10. Malim τεκμαίρομαι. — 11. καὶ ἐς ἐκκαίδεκα ἕκαστον; male sibi respondent καὶ et ἕκαστον; in La scriptum est ἐκκέδεκα; fortasse in codice antiquo eadem scriptura et correctura superimposita vel margini adscripta procreavit ineptum illud καί. — XIX, 2. ὑπηγάγετο AMVa VnLab et Pc pr. man.; ἐπηγάγετο Bekk. SW Dind. Pe corr. Ag Vb. — XX, 2. στεφάνους μὲν τοὺς ἀσταχύων; — 3. Fortasse . . . παρὰ τὸν θρόνον, τῆς τε Ηρας ἄγαλμα. Τοῦ Ὀλυμπίουπέραν. — 7. κατ' αὐτὴν τὴν διέξοδον scripsi; κατὰ ταύτην τὴν διέξοδον (ἐξοδον) edd. codd.; κατὰ τὴν ταύτην ἐξοδον voluit Siebel. — 8. ἐν Μεσόα — ἐκ Μεσόας est error in nomine siye Pausaniae, siye librariorum. De Mesoa Laconica

cogitari nequit. — XXI, 4. *ἔργω* Sylb.; placet. — 6. *Τοῦ θεά-τρου — ἀγάλματα*. Locus vix sanus, fortasse mutilus. Kayserus ante *γυναικὸς* inserit *ὑπό*; at plura excidisse videntur. — 9. *ἵππων τε δωτηῆρα*; lectio vitiosa, incerta medela. „Equidem ex h. Hom. 21, 5. corrigam *δητηῆρα*, quod tantum ad *ἵππων* pertinet. Substantivum enim quod in altero versu sequeretur, quo referendum esset *νεῶν* omisisse videtur Pausanias, de priore tantum sollicitus.“ A. Hecker in Schneidewini Philologo III, 488. Idem iam invenit Prellerus (Pauly Real-Encyclopaedie s. n. Neptunus. p. 553. not.); at eiusmodi omissio sensum mancum efficiens apud Pausaniam est sine exemplo. Lobeckii coniecturam *ἵππων τ' ἰθυνηῆρα* (Paralipom. p. 429.) probat Kayserus; non placet versus male sonans. Quidni *ἵππων μὲν δωτηῆρα*? — 10. *πεποιημένα Ἄρεως, τὸ δὲ Ἀπόλλωνος· καὶ Ἀφροδίτης, ἧς καὶ πρὸς τῷ λιμένι τέμενος, λίθου* scripsi et distinxi ex auctoritate codicis La, nisi quod hic *οἷς* habet pro *ἧς*; in SW. scriptum est *πεποιημένον* e coniectura, *οἷς* cum La et sine distinctione post *Ἀπόλλωνος*; secutus est Dind.; *πεποιημένον* Lb; *πεποιημένα* edd. codd. rell.; *Ἀπόλλωνος· καὶ Ἀφροδίτης καὶ πρὸς τῷ λιμένι δέ τι τέμενος· λίθου* Bekk. PaedAg et omisso posteriore *καὶ* AMVab; *δέ* om. AgLa; mutilam esse suam lectionem vidit Bekkerus. — XXII, 2. *ἔχων καὶ γένεια* dedi cum AMVabAg; *ἔχον* edd. rell. PcdLab; deinde *προσέχονται* Schneider. Dind.; *προσέχοντες* edd. rell. codd. — 4. *ἔστιν. Ἐρμοῦ νᾶμα* scripsi, viam monstrante Valckenario (Diatr. p. 289.), cuius ingeniosam coniecturam *ἔστιν Ἐρμοῦ· Ἐρμοῦ νᾶμα* laudant Clav. Siebel. Bekker. Creuzerus (Mythol. III, p. 503. n. 1.); *ἔστι τοῦ Ἐρμοῦ· Ἄμα* edd. codd. Sic *Νυμφῶν νᾶμα* Plat. Phaedr. p. 278. B. — 5. *Φυλοδαμείας* Dind. Ag.; *Φιλοδαμείας* rell. — 6. Hoc loco et 6, 12, 9. 7, 6, 1. codices omnes sibi constant in *Τρίτεια* s. *Τριτία*, ne unus quidem per *αι* scribit nomen; eadem constantia *Τριτία* offerunt codices Strabonis 8, 3. p. 112. 113. Kram., Tritia codd. Ciceronis ad Attic. 6, 2. In *Τριταία* consentiunt libri Herodoti et Polybii. Nomen gentile §. 9. codices omnes scribunt per *αι* (*Τριταεῖς* Vb; me quasi nolente impressum est *Τριτειεῖς*); apud Strabonem *Τριτιέων* meliores pag. 112. l. 11., *Τριταεῖς* ut videtur omnes p. 202. l. 13. Stephanus Byz. habet *Τρίτεια* et *Τριταία*, de duabus urbibus. (Cf. Meineke p. 637.) Utraque forma etiam in Achaica urbe in usu fuisse, gentile vero ab altera derivatum praevaluisse videtur, cuius rei plura

obvia sunt exempla. — XXIII, 3. *λουόμενοις* (*λουμένοις* e Siebel. coniectura dedit Dind.) usque *γίνεσθαι* a glossatore profecta videntur; dissentit Kayserus. — 4. *δὲ* om. La; deinceps *ἐς τὴν θάλασσαν ἔχει* est contra usum Pausaniae, qui *ἀνέχει* dicere solet; *ἀν* absorptum a praecedenti terminatione — *αν*, et margini adscriptum se insinuavit post *ἀθάνατον*, (*ἀθάνατον ἂν* PcAgLb.). — 5. *Μειγανίτας* MVbAgLab; *Μαγανίτας* Va; *Μεγανίτας* edd.; nomen vix sanum. — 8. *Ἰγλειάν τε ὀνομάζεσθαι*; locus corruptus; cf. 2, 11, 6. — 9. *καὶ Ἦρας ἔστιν ἄλλος* scripsi; *ἄλσος* edd. codd.; eadem confusio saepius redit, ut 2, 13, 5. 7, 27, 12. 9, 8, 1 et 2, 29, 1. Mox *ἢ ἂν* — *ἔχη* scripsi cum Dind. e Bekkeri coniectura; *ἢ ἀεὶ* — *ἔχει* est alia Bekkeri coniectura; *ἢ ἂν* — *ἔχει* edd. codd. Deinde *ἔχων* dedi cum codd. omnibus (silet Pc); *ἔχον* edd.; constructio haec frequentata Pausaniae. — 10. *κατευθῦ τῆς ἐσόδου* malit Siebel. Allg. Lit. Ztg. 1839. p. 264., haud improbabili coniectura. Deinde scripsi *θεοῦς* — *ἐξ Ἄργους* e Buttmani auctoritate cum Bekk. SW. Dind.; nolo tamen negare aptius esse quod a Palmerio et Siebelisio propositum est *Ἀργείους*; illud propius accedit ad literas; *ἐσακτοῦς* Kuhn. Clav.; *ἐπακτοῦς* Porson.; *ἐς αὐτοῦς* edd. rell. et codd. — 11. *ἀνηλωμένα* et *οὕτω* pro *αὐτοῦς* Kayserus; utrumque placet, nisi fortasse pro *αὐτοῦς* malis *αὐτά*. — XXIV, 2. *Κόρης* — *τῆς Δήμητρος* scripsi; *Κόρη* — *τῆς Δήμητρος* codd.; *Κόρη* — *τῇ Δήμητρος* edd. — 3. *ἄλλα τοιαῦτα* codd.; *ἄλλα τε καὶ τοιαῦτα* edd. — 5. *διαμεμένηκε* Porson.; *διαμεμενηκέναι* edd. codd. — 8. Pro *ὑφήγησις* scribendum fortasse *φύσησις*. — 10. Vel expungendum est *ἢ* post *μᾶλλον* cum Emperio, vel scribendum *τέκτονες*. — 11. *εἰ* — *ᾠθοῖτο*, locus corruptus; pro *εἰ* codd. habent *εἴη*; *ᾠθοῖτο* omittunt omnes praeter Vb; silet M. — 12. *ἀνακλίνουσαν* scripsi, ut §. 10. legitur; *ἀνακινουσαν* edd. codd. — 13. *Τοιοῦτό γε* — *τοῦ ὄρους*; locus desperatus, vix sanandus; coniecturis in SW expositis addantur Prelleri et Kayseri conamina in Z. f. A. 1849. p. 299. — XXV, 8. *ὀδεύσαντι* — *κεῖται*; Locum conformavi secundum coniecturam meam in SW. T. II. p. XXIV. propositam, a Kaysero probatam; *ἐς Βοῦραν ἀποτραπέσθαι*· *θαλάσσης δὲ ἐν δεξιᾷ καὶ ἡ Βοῦρα ἐν ὄρει κεῖται* edd. codd. — 10. *μαντεία* scripsi; *μαντείας* edd. codd.; post *ἔστιν* expunxi *λαβεῖν* cum VaPcAgLab. — XXVI, 1. *Αἰγειρατῶν* — *Αἰγείρων*; nihil mutavi, malim vero *Αἰγειρατῶν* utroque loco; ubique enim apud Pausaniam est *ἡ Αἰγείρα*,

contra quem usum constantem nihil proficere videmur si in alio scriptoris cuiusdam loco longe dissito τὰ Αἴγαια invenitur. Apud Stephanum Byz. s. n. Φενεός pro Αἴγαιος Meinekios suspicatur Αἴγαια; praeter hunc locum ἐν Αἴγαιος legitur adhuc ap. Plut. Quaest. gr. extr., sed de loco quodam in Megarensium finibus. — 2. Ἰώνων ἔτι οἰκούντων adhuc placet. — 10. Mendum latet in verbis οὐδὲ αἰεὶ ᾤκειτο καὶ Ἰώνων ἔτι ἔχόντων; scripserim equidem ὁ δὲ αἰεὶ ᾤκειτο. — 14. Genuinum nomen navalis Pellenensium Ἀργοναῦται fuisse videtur, quo deducit nominis interpretatio et scriptura codicis La, Ἀργοστοναῦται et Ἀργοστοναυτας. — XXVII, 5. εἰκόνας . . . τὴν μὲν Clav. Siebel. SW. Dind. PdAg; εἰκόνα . . . τὴν μὲν edd. rell. MVabLbPc. Quum utraque structura Pausaniae sit familiaris (vid. ad 9, 11, 4.), lectio codicis La vero ambigua, praefendum est εἰκόνα.

Libor VIII.

I, 1. Μοθώνην La; sic 4, 3, 10. 4, 24, 4. 4, 18, 1. 4, 23, 1. 4, 35, 3; Μεθώνην edd. et rell. codd. — 2. τῆς δὲ γῆς — εἰσὶν ὄροι; absurda haec descriptio a Pausania profecta non est; post ἐκβολὰς haec fere excidisse videntur: τὰς ἐκβολὰς (ἢ Τριφυλία ἐστὶ καὶ τῆς Νέδας αἱ ἐκβολαὶ) πρὸς τὴν Μεσσα., s. τὰς ἐκβολὰς (ἢ Τριφυλία ἔχεται καὶ Δέπρος, τῆς δὲ Νέδας αἱ ἐκβολαὶ) πρὸς τ. Μεσσα. Deinde Δυμαίων εἰσὶν ὄμοροι e Steph. Byz. s. n. Δύμη esse recipiendum recte observat Kayserus; Δυμαῖοι εἰσὶν ὄμοροι Siebel. SW. Dind.; Δυμαίων εἰσὶν ὄροι codd. et rell. edd. — 5. δερμάτων τῶν ὄλων placet. — III, 3. Θυραιάτα τούτου codd.; Θυραλου τούτου e cap. 35, 7. Sylburg. edd. recc.; variat nominis forma. — 7. ἐσσοῶντα codd.; correxerunt ex Homero edd. recc.; at cur non correxerunt v. g. 9, 41, 5? Deinde ἀστέρες ἢ ἐπὶ τιμῆ? — IV, 9. Displicet γυμνὴ γυμνή; „γυμνὴ, ut quae nuda e mari enataverit“ Siebel., quod unde resciverit nescio; mihi γυμνή vel e dittographia, vel ex μένη

hac scriptura πεποιημενον γυμνή = i. e. πεποιημένη γυμνή ortum videtur. — V, 3. Ἀλέα δ' ἀνέθηκεν Ἀθηναῖς satis speciosa Spengelii (Rhein. Mus. N. F. V, 362.) est coniectura; at cf. A. Hecker. Comment. crit. de Anthol. p. 100. — 6. ἐπὶ τρίτης — γενεᾶς Emperius placet. Deinceps τε τὰ ἐς scripsi; τε ἐς codd.; τὰ ἐς Clav. Siebel.,

δὲ τὰ ἐς Sylb. Dind. — VI, 4. πρὸς μὲν Ῥαϊῶν ἢ ὑπὲρ τὸ ὄρος? — VII, 7. δὴλά ἐστιν Ἀλεξάνδρου θάνατος codd.; δὴλός ἐστιν ὁ Ἀλ. θάνατ. Bekker. SW. Dind.; recte Ἀλεξ. θάν. damnat Siebel.; cf. Hall. Lit. Zeit. 1840. p. 751. — 8. Μαλὶμ τῶν ἐς Γλαῦκον. — VIII, 4. φαίνεται οἰκῆσας ἢ Πόλιν (s. Πτόλιν) ὀνομάζουσι? cf. cap. 12, 7. — IX, 2. Ἐπιδώτου καλουμένου scripsi; idem vult Kayserus; Ἐπιδ. καλούμενον edd. codd. — 5. Ἀντινόη Palmer. Clav. Siebel. coll. cap. 8, 4, 5. (cf. Hall. Lit. Zeit. 1840. p. 751.); Ἀντονόην edd. rell. codd. — 6. καὶ ἀγάλμα ἐλείπετο Goldhag. Clav. Siebel.; ἀγάλματος SW Dind. e con. Bekkeri; ἀγάλματα codd. — 8. ἔργου ἔχει Sylburg. Valcken. Kayser.; εἶχε edd. codd. — 9. Διομένειαν s. Λεωμένειαν Meineke (Z. f. A. 1845. p. 1067.); Δεομένειαν edd. codd.; καὶ ante Μαντινεῖς expunxerim. — X, 2. οὐ πρόσω εἶ σταδίων A. Schäfer (Rhein. Mus. N. F. V, 61.). Coniectura speciosa, comprobata a Kaysero et Curtio (Peloponn. I, 268. n. 9.), quam tamen neque loci interpretatio postulat, neque rationes criticae suadent, quum apud Pausaniam omnes coniecturae e signis numeralibus derivatae, suspectae sint fidei. — 4. Ὅσογῶα scripsi ex auctoritate titulorum Mylasensium et Strabonis; cf. Böekh. Corp. Inscr. II, p. 476. N. 2693. 2700. Hentzen in Bullet. dell' Inst. archeol. 1849. p. 187. Kramer. ad Strabon. 14. p. 136. Meineke Vind. Strab. p. 226; Ὅγῶα, Ὅγῶα, Ὅγῶνα edd. codd. Μοχ ἄνεισι καὶ SW. Dind.; damnat Franz. (Berl. Jahrbh. 1841. p. 216.); ἄνεισιν edd. rell. codd. — 7. Ante συγκατεμένου expunxi τοῦ cum Bekk. PcAgLa, post hanc vocem αὐτῶ cum AgLa; utrumque uncis notant SW Dind. — 10. ὅτ' ἐς Ἴλιον ἦλθ' Ἀγαπήνωρ. Kayser. — XI, 4. Fortasse: τούτων ὁ δὲ Φοίβων. Nomen suspectum. — 5. τὰ ἵππικὰ τὸ Ἀθ. Bekker. PcAgLb et ut videtur La; τὰ ἵππ. τῶν Ἀθ. rell. — 6. θάψαντες ἐνθα ἔπεσε καὶ ἀναθέντες εἰκόνα A. Schäfer d. l. p. 61.; accederem si scriptum esset τὴν εἰκόνα. — XII, 1. Verba Ἀρκάδιαν δὲ ἐν τοῖς δρομοῖς — φελλὸν ὀνομάζουσιν omnino aliena sunt ab hoc loco; apte collocantur cap. XI, 1. post διὰ τῶν δρομῶν. — 2. ὀνομαζόμενον Ἀλκιμέδοντος Kayser; placet. — XIII, 6. τῶν κατελειγμένων πόλεων scripsi; ταῖς κατελειγμέναις πόλεσι edd. codd.; dativus a librario repositus est autumante haec pendere ab ὑπόκειται, quod est contra regionis naturam. Deinde Καφναί et capitis sequentis segmento primo Καφναῖς, Καφνῶν e Sylburgii coniectura scripserunt Siebel. (ed. min.) Bekker. SW.

Dind., pro eo quod codices habent *Καρναί*. Factum nolim; sed vide quas turbas excitet Curtius in libro suo praestantissimo: „Sylburg hat *Καρναί* geschrieben, und diese durch keinen vernünftigen Grund (bona verba, quaeso!) gestützte, allen Handschriften fremde (quae omnium coniecturarum indoles esse solet), der Lage der Orte durchaus widersprechende Lesart (in ipsius Curtii carta Caryae situ iusto indicatae non videntur) haben J. Bekker, sowie SW aufgenommen. Die Stelle beweist recht deutlich, wie unmöglich es ist, ohne Kenntniss des Landes den Text des Pausanias kritisch festzustellen.“ (Peloponn. I, 214. n. 23.). Idem in Indice s. n. Pausanias: „Texteskritik des Pausanias ohne Ortskenntniss unmöglich.“ Frustra igitur desudarunt omnes qui hucusque in emaculando Pausania operam collocarunt; placeat aliquando viro in his regionibus versato laborem suum bono scriptori dicare; ab eodem exspecto interea interpretationem verborum *ταῖς κατειλεγμέναις πόλεσι*. — XIV, 3. *τὸ ἔλυτρον* Schneider. Siebel. Curtius (Pelop. I, 210. n. 2.); *τὸ* om. edd. codd. — XV, 1. Scribendum puto *καὶ τὰ παρὰ σφίσι*; expungere *τὰ αὐτά* malit Kayser. — 3. *ὑποχθονίους* Kuhn. Clav. Siebel. SW. Dind.; *ἐπιχθονίους* edd. rell. codd. — XVI, 1. *Γερόντειον κατ' αὐτὴν τὴν ὁδόν?* — 3. *χόρω Δαιδάλου, ποιηθέντα σοφώτερα οὐ θεασάμενος?* — XVIII, 4. *καὶ αἰξίν;* quid sibi vult *καί?* Fortasse *γυναιξίν?* — 7. Verba *θυσίαις τε ἀπορρήτοις καὶ καθαρμοῖς* hoc loco inepta rectius §. 8. post *τῆς μανίας* collocantur; *ιάσατο τὴν νόσον ὁ Μελάμπους διὰ τε ἱεσιῶν καὶ θυσιῶν τὴν Ἥραν μελιξάμενος* Pherecydes ap. Schol. Hom. Od. 15, 225. p. 125 Sturz.; *τυχούσαις καθαρμῶν σωφρονῆσαι συνέβη* Apollod. 2, 2. 7. ib. Heyne. — XIX, 4. *παρὰ τοῦτον ἢ ὁδός* edd. codd. — XXI, 3. *τὸ δὲ Ἀσκληπιοῦ* Kayser; *τό τε Ἀσκληπιοῦ* edd. codd. — XXII, 6. *δύναιτο ἂν ἀποτετμημένη ποτὲ μοῖρα ἐξ αὐτῶν?* — 8. Pro *τετρακοσίους* Curtius Pelop. I, 216. n. 28. vult *τεσσαράκοντα*. — XXIII, 2. *πεποίηται γῆς χῶμα δι' οὗ ἀπείργεται* Musuri interpolatio videtur; *πεποίηται τῆς γῆς χῶματος ἀπείργ.*, *πεπ. γῆς χῶματος ἀπείργ.*, *πεπ. τοῦ χῶματος ἀπείργ.* (*ἐπείργ.*) codd.; *πεπ. γῆς χῶμα ὅς ἀπείργεται* La (*χῶμα * * ὅς ἀπείργ.?*). Deinde e codicum vestigiis *Καφνεῦσιν βλάβος* scribendum videtur. Mox *ἀνατεῖλαντος* edd. omnes, quod dictum est ut *ἀποθανόντος* 3, 12, 3; *ἀνατεῖλαν* e Goldhageni coniectura edd. recc. Cf. etiam 9, 39, 2. — 4. Post *Μενέλαον* expunxi *γάρ;* *υἱοῖς* circumscribunt Bekker.

SW. Dind. — XXIV, 1. τοῦ Ἀρίστα — Νυκτίμου; latent corruptelae in nominibus; παρθρόνος codd. omnes; deinde περιφήτου φρουνηκτίμου s. φρουνηκτίμου s. φρουνηκτίμου codd., ἐνυκτίμου La. Vestigia nominis Πορφυρίωνος inter Περιφήτου et Νυκτίμου deprehendere mihi videor. — 3. Post Ζάκυνθος exprunxi γε (τε); pro Σειραίων praestat Σειρῶν. — 7. ἐς τοσοῦτον ὕψους scripsi ex usu Pausaniae; ὕψος edd. codd.; in simili locutione 7, 15, 3. et 9, 31, 7. erratum videtur; illo loco ἐς τοσοῦτο δείματος, hoc ἡλικίας ἐς τοσοῦτο scripserim; fortasse etiam 7, 8, 4. ἐς πλεῖστον ὠμότητος; cf. 8, 28, 3. n. 14. SW. — XXV, 1. Confusa est descriptio geographica; ordine inverso iter fecisse videtur Pausanias. — 2. τὸν καὶ Αλοῦντα ὄνομαξ. Bekker SW. Dind.; hic tamen τε malit delere (praef. p. XXII.). — 3. καὶ ante Θέλπουσαν notavi; addidit librarius a μετὰ pendere Θέλπουσαν sibi persuadens. — 4. Ὀγκιος La; οἶκος codd. rell.; Ὀγκος cum Steph. Byz. Palmer. edd. inde a Facio; mox Ὀγκίου AVaPcAgLab; Ὀγκείου MVb; Ὀγκου e Sylburgii coniectura edd. recc.; segmento 10. Ὀγκου codd. edd., quod non mutavi, collatis exemplis similibus, ut Ἴασος, Ἰάσιος, Ἴκαρος, Ἰκάριος, Ἴσμηνός, Ἴσμήνιος, Ὠλενος, Ὠλένιος, al. — 9. εὐαινέτω G. Hermann. ap. Stoll. ad Antimach. p. 54; ἐὼ αἰνετὼ La, Butt. Bekker. SW. Dind.; variant codd. rell.; πόδας αἰνετώ Düntzer Ep. Fragm. I, 102. Bergk. in Bullet. dell' Inst. archeol. 1848. p. 140. — 12. Ὅσοι δὲ ἤγηται deleto seq. ἃ οἱ Porson., quod placet; certe οἱ expungendum post ἃ. — XXIX, 1. Θεαῖς ταῖς μεγάλαις? — 2. Verba Ἐθέλουσι — καλεῖσθαι inepta et ab hoc loco prorsus sunt aliena. — XXX, 3. Οἰνόεις et Οἰνόης scripsi ex emendatione Siebelisii (ad h. l.) et Dindorfii (praef. p. XV.); Σινόεις et Σινόης (συνόεις et συνόης MVa) edd. codd. — XXXI, 3. Ἡρακλέα La; Ἡρακλήν edd. et rell. codd.; cf. Keil Analect. p. 123. Stephan. Paris. s. n. Ἡρακλῆς. — 6. Ἀφροδίτης γὰρ ἔνεκα dedi; Ἀφρ. γε ἔν. e coniectura in SW. proposita Dind.; idem suspicatur ante Ἀφροδ. excidisse ἐπεὶ (praef. p. XXXIII.); Ἀφροδ. τε ἔν. (εἶν.) edd. rell. codd.; deinde post μὲν delevis γὰρ, utpote correcturam loco alieno insertam, cum Clav. Bekk. SW. Dind. VabPcdAgLb. Pro ἐς λόγους apte Dind. malit ἐς δόλους. — 7. Ante μεγέθει edd. (inter uncas Dind.) habent ἱερόν; at plura exciderunt. — 9. Πολιάδος, ἐπὶ δ' αὐτῶν τῷ ἑτέρῳ? — XXXII, 2. ἐπίκλησις δὲ scripsi; ἐπίκλησιν δὲ edd. codd. — 5. ἐς ὕστερον nullo alio loco scripsit Pausanias; fortasse ἐς

πλέον ὕστερον. — XXXIV, 3. Nomen excidit ante ὀνομαζόμενον. — XXXV, 3. Vel σταδίοις — ἤξεις vel σταδίους — ἔξεις scribendum videtur. — 5. Σκιαδῖς scripsi; Σκιαδή La; Σκιά AMVabPcAgLb; Σκιάς Sylb. Clav. Sieb. Bekk. SW. Dind.; deinde Σκιαδίτιδος AM VaPcLab; Σκιάτιδος Sylb. Palmer. edd. rec. Vb (?) Pd; utramque lectionem habet Ag. — 6. ἐν ἀριστερᾷ dedi; ἐς ἀριστερᾷ PcAgLa; ἐς ἀριστερά Dind. VbLb; ἐς ἀριστεράν rell. — 10. ὑπὲρ τούτου Siebel. SW. Dind. PacdLa; ὑπὸ τούτου rell.; litem dirimere potuit Curtius. — XXXVI, 3. ἱερφαίς τῆς θεοῦ? — XXXVII, 2. ἐπὶ τὸν τύπον La; ἐπὶ τῶν τύπων codd. rell.; excidisse numerum plures viderunt. — 2. 3. μεγάλης Μητρὸς. Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ dedi cum SW; μεγάλης Μητρὸς Θεῶν. Αὐτὰ δὲ τὰ edd. rell.; μεγ. μητρὸς Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ PcLab; δὲ om. MVab; μεγ. μητρὸς καὶ Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ Ag. Nunquam μεγάλη μήτηρ Θεῶν dixit Pausanias; quae Franzius contra lectionem meam disputavit (Berl. Jahrb. f. wiss. Kr. 1841. p. 216.) ex usu Pausaniae quodam proprio, ab ipso Pausania non comprobantur; cf. v. g. 8, 31, 5. 7. 10, 35, 4. — 3. σιδήρω ἢ κόλλη? — 7. τὴν ἀρχὴν nullo alio loco apud Pausaniam invenitur. — XXXVIII, 3. ἦ ante ἐν om. La; in rell. codices se insinuavit in hunc locum pronomen ἦ, quod post πηγῆ exciderat, ubi e coniectura repositum est a Bekkero. — 4. προευξάμενος? Amat Pausanias verba composita cum praepositione πρό. — 5. γένους τῶν ἀπὸ Ἀρκ. Siebel. (cf. Hall. L. Z. E. Bl. 1840. p. 755.); placet. — 6. ἐς τὰς σκιάς; haec verba ab interprete addita videntur. — 11. μέλος ἀπὸ τῆς σύριγγος et genitivus Πανός a vulgari sermone abhorrent; fortasse τὸ τῆς σύριγγος μέλος ἐνταῦθα ὑπὸ Πανός εὔρεθῆναι. — XXXIX, 5. ἄγουσι πάντα ἐς τέλος scripsi; ἄγουσιν ἐς πάντα ἐπὶ τέλος edd. codd.; neque ἐς πάντα, neque ἄγειν ἐπὶ τέλος dicit Pausanias; ἐς erat correctura ad ἐπί; cf. 3, 9, 7. 4, 12, 4. 8, 37, 11. — XL, 2. τῶν ἐν τῷ ποδί e Siebelisii coniectura; τὸν ἐν τ. ποδ. edd. codd. — XLI, 7. Hoc loco et c. 42, 1, 3. codices meliores habent Ἐλαῖνον; recte fortasse. Articulum ante αὐτῷ expungit Kayserus. — 10. Ἔστι δὲ ὑπὲρ — ἐν Κοτλίω. Locus corruptus; nuquam, quantum reminiscor, Pausanias ἐπὶ κλησῖς ponit pro ὀνομα; fortasse: . . Ἐπικουρίου Κώτιλον ὀνομαζόμενον (hoc verbum partim syllaba praecedente absorptum est, partim latet in μεν). Ἀφροδίτη τέ ἐστιν ἐν Κοτλίω ἐπὶ κλησῖν, καὶ αὐτῇ. — XLII, 7. γενεᾷ Siebel. Bekk. SW Dind.; γενεαῖς edd.

rell. et codd.; quidam viri docti addunt *δύω* vel *δυσίν*. — 9. 10. *μνᾶμα* et *Αἰγίνα*? — XLIV, 7. *ἱερὸν θεοῦ Ἀφνειοῦ*? — XLV, 4. *δευτέρω* Goldhagen, Dind.; *ὑστέρω* edd. codd. — XLVI, 4. Post *ἰόντι* desideratur aliquid. — 5. *τὴν περίμετρον τοῦ μήκους*; verba absurda; variat lectio inter *παρεχόμενος* et *περιεχόμενος*; praepositio *περι* (*γρ. περι*) margini adscripta et deinceps male cum *μέτρον* copulata turbavit sensum; scribendum *τὸ μέτρον τοῦ μήκους παρεχόμενος*. — XLVII, 2. *Ἀῦγης εἰκῶν* scripsi; cf. Z. f. A. 1847. p. 292; *αὐτῆς εἰκῶν* edd. codd. Mox *Χοίρας* dedi e correctura Dindorfii (praef. p. II.) et Schneidewini (Gött. gel. Anz. 1848. p. 1276.); *χώρας* La; *χῆρας* edd. et rell. codd.; eodem modo c. 48, 5. ubi *χωραν* La, *χώραν* Lb, *χῆραν* MVb, *χῆραν* rell. — 6. *Ἠγεμόνην τὴν αὐτήν*; verba corrupta; fortasse *τὴν ταύτην*. — XLVIII, 1. *καλουμένης* Dind. praef. p. XXX; *καλούμενος* edd. codd. Deinde *Κροῖσος* Meineke (Z. f. A. 1845 p. 1067.); *Κροῖσος* edd. codd.; *Πυρρίας* Dind.; *Πυρίας* edd. rell. codd. — 2. *καὶ ἐν Νεμέᾳ τὰ σέλινα* Meineke ad Euphor. p. 114.; *καὶ τὰ ἐν Νεμ. σέλ.* edd. codd. — 4. *αὐτὸν ἐπὶ * * τὸν Λακ.* Dind.; *αὐτόν. ἐπὶ γὰρ τὸν Λακ.* edd. rell.; *γὰρ om.* LaVb; *γὰρ τὸν om.* MVaPcAgLb. Deinde §. 5. *τὰ ἐπινίκια* dedi; *τε ἐπιν.* edd. recc. codd.; *γε* edd. antiqq.; [τε] Dind. — 7. *Ἀῦγην ἐν γόνασι* Valcken. Jahn archäol. Aufs. p. 49. Welcker kleine Schr. III, 186. Curtius Pelop. I, 272. n. 25. Dind.; *αὐτήν ἐν γόνασι* edd. rell. codd. — XLIX, 2. *πόλει οἰκῶν μετὰ τὴν* scripsi; *πόλει μετοικῶν κατὰ τὴν* edd. antiqq. codd.; correctura ad *κατὰ* male adhaesit verbo *οἰκῶν*; SW. Dind. *πόλει μετοικῶν μετὰ τὴν*. — 3. *τά τε ἄλλα ἡ ψυχὴ κ. τ. ἔ.* Desideratur aliquid; *ψυχὴ κάλλιστα καὶ μάλιστα πράως* coni. Sieb.; *ψυχὴ κάλλιστα καὶ πράως* coni. Bekk.; fortasse *τά τε ἄλλα εὖ ἢ ἡ ψυχὴ καὶ μάλιστα πράως*. — L, 8. *τὸ ἐν Γυθίῳ*? — LI, 4. Ubi lacunam indicavi edd. inserunt *νικησάντων*, quod ignorant codd.; latius patet lacuna; cf. Plutarch. Philop. c. 17. — LII, 3. *ἐπὶ τοῦ Πελοποννησίων* malim. — 5. *τίθεμαι* Sylb. edd. recc.; *τιθέναι* A codd., in quo *τιθείην ἂν* potius latere videtur. Mox *τὸ ἐν Πέρσαις* Bekk. SW. Dind.; *καὶ ἐν Πέρσαις* A codd. praeter La, qui neque *τὸ* neque *καὶ* habet. Scriptum fuit *ἐν Περσ.* (hoc per compendium), quod in *καὶ ἐν Πέρσαις* resolverunt librarii, quum deberent *ἐκ Περσῶν*. — 6. *τῷ ἐν Τεγέᾳ*? In epigrammate aptius fortasse distinctio ponitur post *τυράννων*; deinde *ἀμώμητον* scripsi; *ἀμωμύτον* La;

ἀμωμήτου edd. et rell. codd. — LIV, 3. διεξελθών? — 6. εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν ἃ Ἀθηναῖοι? La om. τά.

Liber IX.

II, 3. Ἀκταίωνος κοίτην Bekk. SW. Dind.; Ἀκτ. καὶ τὴν MVa PcAgLb; Ἀκτ. καὶ sine τὴν edd. antiqq. VbLa. Deinde φασὶ τῆ edd. antiqq. φασὶν τῆ Vb; φασὶν οἱ τῆ MPcAgLb; φασὶν οἱ τὴν Va; φάμενοι τῆ Bekk. SW. Dind.; at *οι* correctura est ad praecedens καὶ τὴν. (*καιτην*; sed correctura in margine.) — III, 7. κοσμήσαντες edd. antiqq. et codd. omnes; κομίσαντες Sylb. Bekk. SW. Dind. Lacunam indicavi. — 9. Ὑπὸ Dind. e coniectura Bekkeri; ὑπὲρ edd. codd.; correctura adscripta procreavit [ὑπο]καταβάντι. Deinde Σφραγιτίδων probandum videtur. — IV, 2. δὲ Ἀδράστου καὶ Ἀργείων Kayser; idem voluit Dind. praef. p. III.; δὲ Ἀργους (ἄγους PcAg) τοῦ καὶ Ἀργείου MVaPcAg; δὲ ἄργους οὐ καὶ ἄργίου Lb; δὲ Ἀργείων edd.; δὲ ἐπὶ, omissis mediis Vb. — 4. Pro ἡμίσεα malim ἡμίεργα, ut 1, 40, 4, 9, 2, 1. 9, 39, 4. — V, 8. Lacuna fortasse nihil aliud hausit quam περί. — 9. κατὰ δὲ τὴν τιμωρίαν κ. τ. ξ. Verba vix sana; ἔχει δὲ sc. ἡ τιμωρία; cf. Welcker Ep. Cycl. I, 258. n. 415. — 11. Οἰδιποδίαν malim cum Porsono et Markscheffel Fragm. Hesiod. p. 251. 258. Cf. Welcker Ep. Cycl. I, 321. n. 527. — 13. Post ἄγουσι expunxi Ἀργεῖοι cum codd. omnibus. — 14. ἀποθανεῖν om. codd. omnes; Musuri videtur interpolatio. Mox verba ἐς Καΐκου πεδίον ἐλαύνοντι locum occuparunt ineptum. Turbas componere mihi videor scribendo καὶ τὸν Θέρσανδρον ἐς Καΐκου πεδίον ἐλαύνοντα ἀποθανεῖν κατέλαβεν ὑπὸ Τηλέφου. — VII, 3. ὁ μετ' ἐκεῖνον; articulum ego adieci; cf. Plutarch. Pyrrh. c. 6. — VIII, 2. ἴαμα Spengel. Kayser; ἄμα codd., quod in μάντευμα mutant e Siebel. coniectura SW. Dind. — X, 2. τῶν πυλῶν καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος? — XI, 3. εἰκόνες ἀμυδρότεραι ἤδη, expunctis τὰ ἀγάλματα Kayser; placet. — 4. ἀγαλμα codd.; ἀγάλματα Siebel. Bekk. SW. Dind.; praeter necessitatem; utraque constructione utitur Pausanias. — 6. Ἀθηναῖν καὶ Ἡρακλέα κ. τ. ξ. Corruptam codicum dedi lectionem; τούτου pro τύπου La; fort. κολοσσούς λίθου τοῦ Πεντέλης. — XII, 3. τοῦ μὲν La; τοῦ δὲ MVabLb; τοῦ τε edd. — 4. Διόνυσον καλέσαι Κάδμον dedi cum La, ut v. g. Ἡρακλῆς Μάντικλος 4, 23, 10. 4, 26, 3. Ἐρμῆς Αἴπυτος 8, 47, 4.;

Κάδμιον s. *Καδμειόν* codd. rell. et edd.; correctura margini adscripta in locum se insinuavit alienum, et in seqq. novas procreavit turbas, ubi *βωμόν* habent M Va R Ag Lb; *Κάδμον* La Pc Vb et R marg. Reliqua sana sunt. — XIII, 7. *Βακχυλίδης* SW Dind.; *Βακχυλλίδης* La; *Βαγγυλίδης* (sic) Va; *βαγγυλλίδης* Vb; *βραγγυλλίδης* Lb; *Βραγγυλίδης* rell.; *Βραχυλλίδης* voluit Kuhn. idque probarunt Dind. praef. p. II. et Keil Sylloge Inscr. Boeot. p. 48. Idem tamen p. 210. retractat suam sententiam et Plutarchi locum (de genio Socr. 13.) respiciens pronior est ad *Βακχυλίδης*. — 11. *ἐπιφανεστάτη* voluit Siebel.; *ἐπιφανέστατα* edd. codd. — XIV, 2. *ἐς τήν* notant Siebel. Kayser. — XV, 3. *τῶν Ὀρχομενίων* malim cum Sylburgio. — 4. *Φοιβίαν* e Sylb. coniectura edd.; *Φουβίαν* A codd.; nolim damnare; haud male Westermannus (in Pauly Real-Encycl. s. n. Phoebia) suspicatur urbem *Βουφία* a Stephano Byz. commemoratam et *Φουβίαν* nostram eandem esse; cf. Curtius Pelop. II, 587. n. 66. Ross Reise 56. Pro *στιγμὴν*, probabilis Spengelii est coniectura *συνηγμένοι*. Asteriscum post *στιγμὴν* habet Dind. — 6. In Epigrammate *Θήβης* et *Μεγάλη πόλις* dedi cum Dind. e Sylburgii coniectura; *Θῆβαι* et *μεγάλη πόλις* rell. — XVII, 4. Ubi lacunam indicavi editiones inserunt *περιάψωσι*; idem in Vb invenitur, sed in medio nomine *τιθορεεῦσιν* (sic: *μνήματι τι περιάψωσι θορεεῦσιν*); a reliquis codd. abest. In forma *τιθορεεῦσιν* consentiunt h. l. codd. quod non mutavi in loco corrupto. Cf. Meineke ad Steph. Byz. s. n. *Τιθοραία*. — 6. Dedi corruptam lectionem codicum M Va Pc R; *περιτίθοσιν ἥτις οὖν* Ag; *περιτιθοσιν ἥτις ἦν* Lb. Interpolati sic: *περιτυχεῖν αὐτῇ* R marg. edd.; *περιτυχεῖν αὐτήν* La; *Φῶκον δὲ περιτυχεῖν αὐτῇ τὸν Ὀρνυτ.* Vb. — XVIII, 2. *παρέσχον τῶν ἐν* e coniectura; *παρεχόντων ἐν* codd.; *παρέχουσι τὸ ἐν* edd. — 3. *μνήματα*, τὰ δ' ἐπ' scripsi et post *δρώμενα* expunxi ἄ; *μνήματα καὶ τὰ ἐπ'* VbLa; *καὶ τὰ* om. M Va Pc Ag Lb; *καὶ* om. Clav. Siebel.; ἄ om. iidem, cancellis circumscribit Dind. — 6. *Ἀμφιδίκον· καὶ Ἀμφίδικος* Dind. — XIX, 5. *πέφυκεν ἢ γῆ φέρειν ἄ διὰ παντὸς* dedi ex emendatione Spengelii; *πέφυκεν ἢ γέφυρα διὰ παντὸς* M Va Pc Ag Lb R; *πέφυκε γίνεσθαι· ταῦτα δὲ διὰ παντὸς* VbLa et marg. R. edd. — 8. *γῆς κεραμεῖς* non placet; *τέχνης κεραμεῖς* Emperius; fortasse *πάντες κεραμεῖς*. — XXI, 1. *ἐν δὲ τῷ* Ag Lb Pc, quare coll. Strab. 9, 2, 7. p. 618. A. 403. C. 236. Kr. et Stephano Byz. s. n. *Δήλιον* suspicor *ἐν δὲ τῷ* (*ναῶ Ἀπόλλωνός*

τε) καὶ Ἀρτέμιδος .. — 3. τὰ τε ἐπὶ γῆς? — 6. πείθομαι bis ponendum, et cum omnibus codicibus δὲ ὅτι scribendum est. — XXII, 2. τε om. Va; circumscripsi cum Dind.; deinde ὑπὸ τῷ δένδρῳ... τούτῳ (hoc cum BPcAgLa) scripsi; ὑπὸ τῶν δένδρων... τούτων rell.; τραφῆναι vix sanum. — 6. καὶ Πίνδαρος· (προστίθησι δὲ Πίνδαρος) ὡς ἐπιλάβοι suspicatur Siebelis; lacunae signum habet SW; id delevit Dind. — 7. ἐπεὶ τινος πόας vel ἐπεὶ τῆς ἐνταῦθα πόας Siebel. Z. f. A. 1841. p. 508; mihi herbae potius nomen excidisse videtur. — XXIII, 3. ἀπάρχοιτο Siebel. d. l. — 7. Λιμὴν Ulrichs Reisen u. Forschungen in Griechenland I, 233, n. 13. Dind.; λίμνη codd. (λίμνης AgLb) et rell. edd. — XXIV, 5. ὑπερβάλοντι Lb SW. Dind.; propter seq. ὑπὸ δὲ αὐτῷ et καταβάντων restitui ὑπερβάλλοντι cum codd. edd. rell. — XXV, 1. ὠραίου MVaR; πρέου AgLbPc; πλέου Pd (i. e. ὠραίου, ὠρέου, πρέου, πλέου); πεπεύρου VbLa edd. — 3. Post εἶδον edd. habent λίθου ὄν; utramque vocem omittunt MVabAgPcLb; posteriorem LaPa. — 5. καὶ Δήμητρι τὰ δρώμενα malit Siebel.; accedo. — XXVII, 7. ὡςπερ δὴ θεῶν scribendum est. — 8. ἐς Ἰωνίαν vix tolerandum. — XXVIII, 2. Ad αἰ ρίζαι herbae cuiusdam nomen desidero. — 4. ὑπὸ ἔχεως? — XXIX, 6. ἐν πέτρᾳ μικροῦ σπηλαίου τρόπον malim. — 7. Ἐλλησιν post οἱ δέ correctura videtur quae in locum irrepsit alienum; in proxime sequentibus enim Ἐλλήσιον, Ἐλλήσιον ὄν, Ἐλλήνιον, Ἐλλησιν ὄν (sic) habent codd. — XXX, 1. Post ἀγάλματα addidi articulum; deinde codicum lectionem ὁ μὲν Λυσίππου restitui, quum articulus in sequentibus τὸ δὲ ἄγ... τὸ ὀρθόν indicare videatur, duo Bacchi tantum simulacra sibi opponi; οἱ μὲν Λυσ. Bekk. SW. Dind. e probabili quidem, at non necessaria Silligii coniectura. — 2. τοσῶνδε Dind.; τόσων edd. codd. — 8. ἐβδομήκοντα πέντε est contra usum Pausaniae, qui πέντε καὶ ἐβδομήκοντα postulat. — 12. ἦκουσι Emperiūs; ἔχουσι edd. codd. — XXXI, 5. καὶ om. Bekk. cum Schleiermacherō; cancellis circumscribunt SW. Dind.; debet abesse copula propter seq. ἐπνομαζουσιν. — XXXII, 2. οὐ πελαγίῳ Dind. e Bekkeri coniectura; οὐ πλάνῳ VaLbPcAgR; οὐκ ἄνω VbLa, marg. R. edd. rell. — 5. γέγονε καὶ Κορωνείας Siebel. Hall. L. Z. EBl. 1840. p. 756. Z. f. A. 1841, p. 510; γέγονεν ἢ Κορωνείας edd. codd. — 7. εἶλεν αὐτῶν τὰς πλείους e Bekkeri coniectura dedit Dind.; placet. — XXXIV, 1. Ἰτωνίου codd.

omnes; debuit fortasse restitui; cf. ad 8, 25, 4. — 2. καὶ αἰθεῖν πῦρ Emperius. — 3. ἔργον codd.; ἔριν Valcken. Dind.; possis etiam ἀγῶνα. — 4. καὶ πηγαὶ — εἰκασμένοι; constructio turbata, nomen Πέτρα corruptum. — 9. ποιητῶν scripsi; πολιτῶν edd. codd. — 10. ἡ κόμη τότε ἐκλήθη Siebel. Z. f. A. 1841. p. 510; αἱ κῶμαι τότε ἐκλήθησαν edd. codd. — XXXV, 2. καὶ τὰ παρ' Ἀθηναίοις? — 3. οἱ γε Διονύσου τὸν Ἀπόλλωνα est lectio corrupta codicum ab aliis aliter tentata; cf. SW. ad h. 1.; Τεκταῖος, οἱ Μουσηγέτην τὸν Ἀπόλλωνα Kayser; Τεκταῖος, οἱ γε δύο ὁμοῦ τὸν Ἀπόλλωνα Siebel. d. l. p. 510 seq. Prae reliquis placet Bergkii coniectura οἱ τὸν Διονυσόδοτον Ἀπόλλωνα. — 6. ἀγαλμάτων χρυσοῦ Χάριτες AM VabLa Bekk. Dind.; ἀγαλμάτων χρυσῶν Χάριτες Clav. Siebel. SW. PcAgLb. — XXXVII, 5. ἦλθεν ἤδη? — XXXVIII, 1. Lacunam indicavi; seq. πέτρας est accusativus, non genitivus. — 5. Verba πέτραν ἔχον εἶδωλον interpretantur „larva quae saxo insideret;“ ideoque in sequentibus πρὸς τῇ πέτρῃ dederunt Cor. Siebel. SW. Dind.; mihi sensus esse videtur „larva manibus saxum tenens“, ut v. g. ἔχων τὸ ξίφος 5, 18, 4. ἔχων μάζας 9, 39, 11. et innumeris aliis in locis; quam ob causam πρὸς πέτρα restitui. Pro εἴ τι ἦν aptius est ὅ τι ἦν. — 9. Chersiae reddidi Μιδείης ex Ag; idem voluit Dind. praef. p. VIII; Μιδείας rell. — XXXIX, 4. Κόρης.. καλουμένη θήρα Sylb. Siebel. Bekk. SW. VaPcMAgLb; Κόρης.. καλουμένη θήρας AVb; Κόρης.. καλουμένης θήρας (Θήρας) Fac. Dind. La; καλουμένης Ἡρας Ulrichs Reisen und Forschungen in Griechenl. I, 177. n. 22; Ἡρας ἐστὶ καλουμένης Ἡνιόχης Kayser. — 11. τοὺς πόδας post ὀπήν expunxerim; ante ἄνθρωπον additum est ἄν volente Dind. praef. p. XX. — XL, 2. συνεσ** εται edidi; sic habent LbVn et lacuna latius hiante Ag; συνεσ ἔσται Pc; συνέσεται MVaR; συνεισῆλθε (συνεσῆλθε) edd. Vb et in marg. VaR; συνῆλθε La. — 9. ἐθέλοντα scripsi; ἐλθόντα edd. codd.; ἐκόντα Emperius.

Liber X.

I, 3. ταῦτα om. MVabLab; silent PcAg; cancellis notat Dind. — 10. Ἀπόλλωνι SW. Dind.; Ἀπόλλωνα codd. et rell. edd.; post hoc nomen expunxi καὶ cum Dind. et τε τὸν scripsi cum Porsono Bekk. Dind.; τότε τὸν codd. et edd. antiqq. — 11. ἐπὶ τῇ γύψῳ coni. Bekk.; receperunt SW. Dind. et sic habet La a pr. m.; ὑπὸ τῇ

γυψῶ AMVaPcAgLb et sine articulo Vb. Vituperat lectionem meam, utpote ab uno tantum codice oblatam Siebelisius (Z. f. A. 1841. p. 511.); ipse ὑπὸ τῆς γύψου edit, quod ne unus quidem habet codex; ἐπὶ genuinum esse probat articulus additus; cf. 7, 22, 7. 10, 13. 3. — II, 4. ἐς τοὺς συλῶντας Dind. e Facii coniectura a Siebel. Bekk. probata; ἐς τοὺς συνόντας codd. edd. — 6. Φαῦλον scripsi; Φάῦλον hoc loco et postea codd.; geminant λ edd. Mox χαλκοῦ edd. antiqq. et codd. Locus difficilis, de quo conferendi Kayserus et Welcker. Kleine Schriften III, 222. Mihi Hippocrates sceletum dedicasse videtur. — 7. (αἰτίαν) ἰδίᾳ dedi cum edd. rec.; fortasse ἰδίᾳ mutandum in αἰτίαν. — III, 2. Στεῖρις scripsi; Στῖρις Dind.; Στίρις Siebel. Bekk.; Στεροῖς edd. rell. MVabAgLb; Στερίς La; cf. ad 10, 35, 8. — 4. Κραννῶνι Dind.; Κράννωνι Lb; Κράνωνι rell.; 5, 8, 8. literam geminant codd. omnes. — IV, 2. γε expungit Dind. praef. p. XXII. — 5. ἐστὶν a librario additum est non animadvertente τὸ ἔπος copulandum esse cum seq. πεποιῆσθαί φασιν. — V, 2. ἡ Ἀθηνᾶ; articulum adiecit Dind. praef. p. XIX. — 4. ἐνταῦθα SW Dind.; possis etiam ταύτῃ; ταῦτὰ APc; ταῦτα rell. edd. MVabPad AgLab; deinde ἐστὶ La; ἔτη Pc; ἔτι edd. et rell. codd.; quod post τριόδου SW Dind. e LaPa inserunt ἐστὶ omisi cum edd. codd. rell. — 8. εὐμναστος? — 9. παρεσχημένος Sylb. Dind.; παρεσχηματισμένος edd. codd.; deinceps ἀπὸ τοῦ τε Bekk. PcdAgVbLb; ἀπὸ τε τοῦ rell.; corruptela latere videtur. Cf. Kayser. — 12. Pindari verba sic leguntur apud Galenum (T. III, p. 615. ed. Basil.): Χρῦσαι αἱ δ' ὀξύμπεραι αἱ τοῦ ἄειδον Κηληδόνες*), unde Χρῦσαι δ' ὑπὲρ αἰετοῦ ἄειδον Κηληδόνες eruit Cobet (de arte interpretandi p. 128.); Χρῦσαι δ' ἐξ ὑπὲρ αἰετοῦ | Ἄειδον Κηληδόνες Schneidewin. Philolog. 5, 366 seq.; Χρῦσαι δ' ἐξ ὑπὲρ αἰετοῦ | Ἄειδον Κηληδόνες Bergk. Rhein. Mus. N. F. 8, 147 seq.; Χρῦσαι δ' ὀξὺ παρ' αἰετοῦ | Ἄειδον Κηληδόνες Wieseler. in Schneidew. Philol. 6, 736 seq.; Χρῦσαι δ' ἐξ ὑπερώου ἄειδον Κηληδόνες edd. Pausaniae; Χρῦ-

*) Reddidi haec verba qualia a Cobeto, Bergkio (Poët. Lyr. Gr. p. 222.), Schneidewino et ex parte a Wieselero producuntur, quum editionem Basileensem (1538.) inspicere non potuerim, in qua hoc Pindari fragmentum legitur Tomo V (non III.) p. 615. Non consentiunt in fragmenti lectione editiones Galeni recentiores; sic enim habent (in Galeni Comment. ad Hippocrat. de articulis 3, 23.) Charterius T. XII. p. 376. et Kühn. T. XVIII, 1, p. 519: Χρῦσα δ' ὀξύτερα αἰετοῦ κληδόνες.

ναι Vb; ὑπαρέτου Pc; υπερέτου MRLbPd; ὑπηρέτου Ag. Equidem Bergkium secutus sum proxime ad codicum Pausaniae vestigia accedentem. — 13. τις expungit Kayserus. — VI, 1. Lacunam indicat Dind.; loci integritatem tueri videtur Franzius in Berl. Jahrb. f. wiss. Kr. 1841. p. 225. — 4. μητρός εἶναι Μελαίνης Kayser. — 5. Πύθην Dind. La; Πύθιν rell. — 7. δέ εἰ Κρήσιοι ἄνδρ. Meineke Z. f. A. 1845. p. 1067.; δέ Κρήσιοι ἄνδρ. edd.; δέ ἐκ κρη-
 σιν οἱ ἄνδρ. Va; δέ ἐκ Κρήσιοι (sic) οἱ ἄνδρ. Vb; δέ ἐκ κρησιν οἱ ἄνδρ. M; δέ ἐκ κρησιν οἱ ἄνδρ. Lb; δέ ἐκ κρησι οἱ ἄνδρ. Ag; δέ ἐκ Κρήσιοι ἄνδρ. La. Etiam ἀγιστεύουσι (ἀγιστεύσουσι) corruptum est; cf. Kayser. — VII, 4. ὃς λάμποι Bekk. MVaLbRcAg; ὁ Λάμπου edd. antiqq. Vb ὀλάμπου La et R ad marg.; Μελάμπους Böckh. SW. Dind.; quod prae reliquis placet. — 5. αὐλωδίαν τότε κατέλυσαν Dind. Mox egregie idem μέλη restituit pro μελέτη, quod habent codd. et seq. καὶ Θρηνοὶ (καὶ om. MPcAgLb) circumscripsit; potest expungi. — 8. καὶ Ἰολαΐδας Keil Sylloge Inscr. Boeot. p. 216, idem tamen correcturam suam retractare videtur in Archäol. Zeitung 1850. p. 208.; καὶ Ὀλαΐδας edd. codd. — VIII, 1. συνεδρεύοντες MVabPcLab; συνεδρεύοντες edd. Ag. — 3. συντελεῖν om. MPcAgLb; additur a VabLa, non satis apte. — IX, 1. Malim τέμνηται δὲ διέξοδοι. — 7. Ἄβας; imo Ἄγλας; cf. 3, 11, 5. — 8. Πίσωνος edd. rece. VaLa, et geminata litera Vb; Πίστωνος Bekk. MPcAgLb; Παίσωνος edd. antiqq. — 10. Μύνδιον SW Dind. La; Μίδιον VabPcAgLb; Μήλιον Bekk.; Μίδειον edd. rell. Mox Πυρρίας Dind.; Πυρίας rell. edd. et codd. Κώμων edd. rece. PcAg; Κόμων Lab; Κόνων edd. antiqq. MVab. Deinde Ἀγασιμένης Dind. praef. p. XV; Ἀγεσιμένης SW Va; Ἀγαμένης Clav. Sieb. Bekk. M.; Ἀγεμένης VbPcAgLab; Ἀγιμένης edd. rell. Denique τελευταῖοι scripsi cum Kuhn. Clav. SW Dind. et ante Λακεδαιμόνιοι expunxi οἱ; τελευτᾶ codd.; correctura αι οι margini adscripta procreavit literas ει οι αι, ει οἱ αι, εἰ οἱ αι, quas inter δέ et καὶ habent LbPcAg, unde εἶναι fecit Böckhius, quod receperunt Bekk. SW Dind.; ex eodem fonte fluxit articulus ante Λακεδαιμόνιοι. — 11. φερεπτολέμοισι Dind. (praef. p. III.); φέρει πολέμοισι MVabAgLab; φέρει πολέμοιο edd. In seqq. κακίη τε νομήων coniicit Siebel. Hall. L. Z. EBl. 1840. p. 757. Etiam in Musaei oraculo latent corruptelae; codices monstra produ-
 cunt; in ητταλοισ quo codd. plerique alludunt (ad ηγαλις alii), ἦτ-

της invenit Bergkii conferens Syriani locum in Rhet. Gr. ed. Walz IV, 569. — X, 1. οὔτοι μὲν δὴ, quod omittunt edd. antiqq. VbLa, varia lectio ad seq. οὔτοι μὲν καὶ esse videtur. — 5. τὸ ἐφεξῆς αὐτῶν γένος — Περσέα; verba prorsus absurda; postulat sensus: γένος τὸ εἰς Περσέα καὶ ἔτι πορρωτέρω καθῆκον εἰς Ἡρακλέα. — XI, 5. Οἱ δὲ θησαυροὶ οἱ Θηβαίων Dind. praef. p. XVIII; contra sensum; si quid mutandum, θησαυροὶ ὁ Θηβαίων scribendum foret; at non puto necessarium. Deinde ἐστὶν ὡσαύτως MRPeAgLb; εἰσὶν ὡσαύτως edd. VabLa. — XII, 1, Lacuna haec fere hausit: ... ἐπίκλησιν. Σίβυλλαν δὲ τὴν πρότερον γενομένην ταύτης ταῖς μάλιστα..., nisi malis fortasse ... ἐπίκλησιν· τὴν δὲ πρότ. γενομ. ταύτης ταῖς μάλ. — Verba ὑπὸ τῶν Λιβύων — ὀνομασθῆναι vix sana sunt. Sic scriptum
 Λιβν...

fuisse suspicor: ὑπὸ τῶν Δελφῶν Σίβυλλαν λέγ. ὄν. i. e. ὑπὸ τῶν Δελφῶν Λίβυσσαν λέγ. ὄν., quod librarii correcturam ad nomen praecedens referentes in ὑπὸ τῶν Λιβύων Σίβυλλαν depravarunt. Ad rem cf. Siebel. ad h. l. — 3. πατρὸς δ' ἐκ σιτοφάγοιο dedi e coniectura Dindorfii praef. p. III; πατρὸς δὲ κητοφάγοιο Bekk. SW. Dind. PeAgLb et M per correcturam; πατρὸς δ' αὐ κητοφάγοιο edd. rell. VabLa; at κητοφάγος neque est hominis mortalis descriptio, neque recte opponitur Νύμφη ἀθανάτη. — 6. In epigrammate κευθομένην restituit Meineke Z. f. A. 1849. p. 415; πυθομένα edd. codd. In seqq μοῖραν ἔχουσα (ἔχοισα) κάτω Emperius. Formas doricas ubique restituit Dindorfius. — 10. Lacunam indicavi cum SW Dind. La; quod edd. inserunt ῥάδιον id codices omittunt. — XIII, 1. Δέοντος nomen vitiosum. — 3. ἐλαχίστων dittographia ad ἐλύτρων videtur. — 6. Κορινθίων AVaLa; Κυρηναίων SW Dind. MVbPeAgLb et in marg. Va; recte fortasse. — 7. Ἀμύκλαιος? — 9. ὑπελείποντο Dind.; ὑπελείποντο rell. edd. et codd. — 10. Καλύνθου — εἰκόνες. Lectio-num monstra praebent codices, in quibus equidem verborum fragmenta deprehendere mihi videor; a vulnere letali abstineo manus. Ante ναυαγία expunxi καὶ cum Dind., auctoribus Sieb. Bekk. — XV, 2. Στρατηγοὶ — ἐστὶν Αἰτωλῶν; locus turbatus; οἱ Αἰτωλοὶ SW Dind.; οἱ πολλοὶ edd. rell. codd. In sequentibus sic scripserit Pausanias: καὶ ἄγαλμα (s. ἀγάλματα, haec enim varietas turbarum causa fuisse videtur) Ἀρτέμιδος, τὸ δὲ Ἀθηναῖς, δύο τε Ἀπόλλωνος ἀνάθημά ἐστὶν Αἰτωλῶν. — 3. Oraculi verba non mutavi, nisi quod e Bekkeri coniectura πᾶσι dedi cum Dind.; πάγχυ edd. rell. et aliquot

codd.; om. MPcAgLb — 5. ὅποσοι Ἀθηναίων τὰ ἐπιχώρια ἔγραψαν A. Hecker in Schneidew. Philol. 5, 422. Non necessarium. — XVII, 1. πεντήκοντα uncis includunt Bekk. SW Dind.; at non eiicienda, sed corrigenda est vox. Kayserus 5, 12, 6. respiciens προήκει scribit, et simile verbum postulat sensus. — 5. ἢ καὶ αὐτοῖς... μετέσχον (μετεῖχον) Ἀγρουλεῖς Dind. in Stephan. Paris. s.n. Ὀγρόλη et praef. p. XVI. — 6. καταστῆναι — δέος; impedita constructio; Pausaniae manum restituere mihi videor sic scribens: καταστῆναι δὲ ἐς μάχην τῷ Ἑλληνικῷ καὶ τοῖς Τρωσὶν ἐκώλυσε τοὺς βαρβάρους, παρασκευῆ γὰρ (τε om. Va) ἴσοι τῇ ἀπάσῃ τὰ ἐς πόλεμον ἦσαν, ο Θόρσος ποταμὸς ὃς διὰ μέσου σφίσι ῥέων κ. τ. ε. — 10. ναυσὶν οὔτε ὄρμους Emperius; ναυσὶ τε ὄρμους edd. codd. — 12. ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐς εὐθύ, ἀλλὰ παρὰ τὰ ὦτα? — XVIII, 4. ἀπώσαιντο e Bekkeri coniectura; ἀπώσαιτο edd. codd. — 7. Post Γοργίας ἐστι expunxi εἰκῶν; cancellis notant edd. recc. — XIX, 11. διάφορα La; διαφορὰ edd. et rell. codd. — XX, 2. ἑξακισχιλίους ἀριθμοῖη τις Dind.; ἑξ. ἀριθμὸν ἢ τις Pc; ἀριθμῶν ἦτις VaAgLb; ἀριθμῶν εἴ τις Vb; ἑξ. ἦν ἀριθμὸν rell. — 4. τούτων ἦγε τὸ ἱππικὸν Μεγαρεύς; intactam reliqui corruptam codicum lectionem; ἦγεῖτο scripserunt e Böckhii coniectura SW Dind.; in ἱππικόν ducis latet nomen; Μεγαρεύς alienum est ab hoc loco. Deinde lacunam indicavi sic fere explendam: ἐνενήκοντα καὶ (ἑπτακόσιοι, πλέονες δὲ) ἑπτακισχιλίων ἀρ. ἦσαν οἱ ὀπλιτεύοντες. Excidisse μυρίων suspicatur Brandstätter Aetol. Geschichte p. 188. — XXI, 4. ἢ ἐπὶ πλεῖστον dedi e con. Bekkeri; ἢ ἐπὶ πλεῖστ. Dind. e con. SW.; ἐπὶ πλ. Ag; ἐπιπλεῖστον La; ἐπεὶ πλεῖστον rell. — 5. Ἡμαι δὴ Jacobs; Ἄδ' ἄρα δὴ Bergk. Epistol. gratul. ad Creuzerum p. 17; ἡμμαι δὴ A. Hecker Comment. crit. de Anthol. Graec. (Lugd. B. 1852.) I, 71; ἡ μαρδαλη (sic) M; ἡ μαρλαδ η ποθέουσα (sic) Ag; ἡμαρλαδιη Lb (?); in Pc epigrammatis initium evanuit; ἡ μάλα δὴ rell. Deinde λαιὸν τότε Spengel; λαιὸν ποτε edd.; λαιὸν ὀπότε MVabPcAgLb, hic sine accentu. Denique εὐτ' ἐπὶ τὸν Γαλατᾶν ἦχμασε θοῦρον Ἄρη Bergk., qui praeterea ubique formas Doricas restituit; θοῦρον habent MVaPcLb. — XXII, 1. στενὴ καὶ ταύτη Sylb.; (cf. §. 8.); στενὴ καὶ ταύτης edd. antiqq. et codd.; στενὴ καὶ ἀνάντης Clav. Siebel. et edd. seqq. Deinde μετ' αὐτὰ SW; μετὰ ταῦτα (ταῦτα Va) codd.; κατ' αὐτὰ Bekk. Dind. Post ὑπὲρ τῆς excidit πόλεως. Etiam sequentia sunt lacunosa et corrupta; in οιομενου latet fortasse οἱ ὁμοῦ. — 10. ἦ circumscripsi; om. Ag. — ὑπ' αὐ-

τῆς Lab; probat Siebel. Hall. LZ. EBl. 1840. p. 758; ἀπ' αὐτῆς rell. — XXIII, 6. ἐκ τῆς μάχης οἱ βάρβαροι, πανταχόθεν δέ σφισιν? — XXIV, 3. ἱεροῖς θ' ὑπὸ κύμασιν; coniecturam in SW propositam probat Siebel. d. l. — XXV, 4. ἀνασκοπούμεναι Dind. (praef. p. XXXI.); ἀνασκοπουμέναις Siebel. Bekk. SW.; non displicet; ἀνασκοπούμενοι edd. rell. et codd. Deinde codicum lectionem θεράπαινα restitui; θεράπαινα SW Dind., et ἦ ante Ὀμηρος adieci ex emendatione Porsoni; idem fecit Dind. — 5. καὶ notavi, expunxit Dind. volente Siebel. Αἰσχυλίνου Dind.; Αἰσχυλήνου edd. codd. — XXVI, 1. ὡς Αἰνείου μήτηρ Ἀφροδίτη? Coniecturam in SW propositam probare videtur Dind.; ἦ post ὡς, et καὶ post μήτηρ om. La. — 3. Αἴας δὲ Οἰλέως scripsi; Α. δὲ ὁ ἰλέως VbPcAgLab; Αἴας δὲ ὁ Οἰλέως rell. In segmenti fine turbae sunt; ἱερείοις h. l. ineptum est; ἱεροῖς (i. e. θυσίαι) certe expectatur; deinde ἐπὶ τούτοις interpolati tantum habent codices, reliquorum varietas satis demonstrat in libro archetypo iam fuisse corruptelas, fortasse correcturas. Mihi ἐπὶ τοῖς ἱερείοις correctura videtur quae in locum alienum se insinuavit; Pausaniae manum sic fere restaurari arbitror: τοῦ ἐν Αὐλίδι φανέντος τέρατος ἕνεκα· ἐπὶ τοῖς ἱερείοις τὸν Αἴαντα ἐξορκουῖσιν. Alii aliter; cf. Kayser et Welcker Composition d. Polygnotischen Gemälde in Abh. d. Berl. Akad. 1847. 2. p. 90. n. 20. — 4. ὑπὲρ τοῦ Νεοπτολέμου τὸν τάφον est descriptio loci et praepositio eadem prorsus significatione usurpata, qua v. g. 6, 24, 1. legimus ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν τάφον. Mox Ἀχιλλεύς ab uncis liberavi, quibus circumscriptum est nomen ap. SW Dind. Cf. Kayser. Welcker Z. f. A. 1834. p. 47. Ep. Cycl. II. 14. 516. et Jacobs ap. Welcker. in Abh. d. Berl. Ak. d. l. p. 85. — 5. τὸ μὲν ἔμπροσθεν τῷ ὀπισθεν προσῆγον? — XXVII, 1. Στεκτορηνῶν (Στεκτορήνων Dind.) Eckhel. D. N. III, 173. (cf. Franz. in Berl. Jahrb. 1841. p. 227.); φρυγῶν ἐς τεκτορήνων edd. VabLa; φρυγῶνες τεκτορήνων MPcAgLb. — 4. κάθηται δὲ καὶ ἐπὶ ὄνου La SW Dind.; καὶ om. rell.; duo erant aselli (ἐπὶ ὄνου, non ἐπὶ τοῦ ὄνου). — XXVIII, 1. Ante ὁ πορθμεὺς excidisse γέρων probare videntur sequentia. — 4. τῷ circumscripsi Dindorfium secutus; fortasse inter μάλιστα et τῷ hiat oratio; μάλιστα ἄξιον ὅτι (τῷ) ὑπὸ codd. interpolati AVbLa. — 7. Etiam hunc locum correctura apposita turbasse videtur; sic scripserit Pausanias: μνήμη γὰρ καὶ ἐν ταύταις Αἴδου. — XXIX, 1. ἀνωτέρω τούτων ἱερεῖα οἱ ἑταῖροι SW Dind.; ἀνώτεροι τούτων ἱερεῖα καὶ οἱ ἑταῖροι rell. edd. et codd., quod qui velit conservare, lacunam

debet statuere post *ἀνώτεροι*. Omnino in describenda hac picturae parte errasse videtur Pausanias. — 2. Verba *Ὀκνον δ' οὖν — καὶ οὗτος* adeo sunt inepta, ut ne ab insulsissimo quidem scriptore sic potuerint iustae descriptioni obtrudi. — 3. *Ἐπιδόντι* (*ἀπιδόντι*?) scripsi; sic v. g. *ἀποβλέψαντι* c. 30, 6; *εἰ δὲ ἀπίδοις* c. 31, 1; *ἐπιόντι* edd. codd.; cf. etiam 7, 17, 3. 8, 9, 8, ubi eodem vitio *ἀπιόντι* habent codices. — 4. *πέπλεγμένος* La SW Dind.; *πέπλεγμένοις* edd. codd. rell.; cf. Siebel. Z. f. A. 1841. p. 515. — 5. *ἦσαν γὰρ δὴ κ. τ. ξ.* cf. ad h. l. Kayser Siebel. d. l. Welcker. d. l. p. 120.; *ἐξ Ὀρχομενοῦ τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ ἢ Χλωῶρις, ἢ δὲ * **. *Εἶπον δὲ καὶ ἄλλοῖον* dedit Dindorfius. — 7. Post *γυναικῶν* expunxi δὲ, quod om. PcAgLb, et simul cum *τῶν κατειλεγμένων* MVab. Post *θυγάτηρ* excidisse *Τυρώ* suspicatur Siebel. d. l. p. 515. — 8. Interpretes neque *πρόεισιν* eodem sensu accipiunt, quo *ἄνεισιν* (1, 15, 3.), quod neque usus Pausaniae, neque praepositio *ἐπί* permittere videtur. — XXX, 3. Neque quid sit *ἐπανεχων*, neque quid *ῥάβδον* satis intelligo, neque omnino qualis Agamemnonis figura cogitanda sit assequor; fortasse legendum est: *ταῖς χερσὶν ἔστιν ἀνέχων τὴν ῥάβδον* i. e. sceptri hastile? Cf. 6, 25, 5. — 4. *γενεῶν ὅδε εὖ ἔχει* Jacobs apud Welck. d. l.; *Ἰασεύς· γενεῶν δὲ εὖ ἔχει* Siebel. Bekk. SW Dind.; *καὶ ἐς εὐγένειαν δὲ εὖ ἔχει* codd.; *γένεια δὲ ἔχει* malit Dind. praef. p. XXXII. — XXXI, 11. *ὑπὸ τῆ πέτρα* Welck. l. d. p. 124. n. 53. et *Alte Denkmäler* III, 113; *ἐπὶ τῆ πέτρα* edd. codd. — XXXII, 2. Inter *ἀνδρὶ* et *ἡμιόνοις* Porson. Bekk. SW. Dind. addunt *ἦ*, contra sensum; comparat Pausanias eam itineris partem quae ex urbe proficiscenti est usque ad antrum Corycium cum ea quae ab hoc antro usque ad montis cacumen perducit (§. 7.). — 8. Post *διάφορα* expunxi δὲ cum codd. omnibus. — 9. *Τιθορέα — νύμφης*; procul dubio excidit *ὄνομα*; cf. 10, 33, 4. 6. 9. 10, 38, 4. — 10. Ante *κατασκευῆ* expunxi *καὶ* cum Bekk. Dind.; fortasse in *ἦ* mutandum erat. — 11. *Τιθορέων* scripsi ubique; *Τιθορέων, Τιθοραίων* alii; cf. SW ad 10, 32, n. 46. Meineke ad Steph. Byz. p. 623. — 12. *εἰσιν αἰ οἰκῆσεις* malim cum Sylburgio; cf. 9, 5, 2. — 19. *τό τε* circumscripsi; *τό* solus habet La, *τε* codex nullus; cf. Dind. praef. p. XVIII. — XXXIII, 3. *καὶ ὄρα χειμῶνος* est „vel hiberno tempore.“ — 5. *παρέχεται φ. ἀνερχόμενον* Dind.; *παρέχεται φ. ἀνερχόμενον* codd.; *ἀνερχόμενος* edd. quaedam. — 8. *Αἰχμέας* Dind. La; *Αἰχμαίας* rell.; cf. Keil *Analect. onomat.* p. 235. — 10. *ὑπὸ τῶν ποιμένων* La; probat Kayser, nec mihi displicet. *Sequentia ἂ μά-*

λιστα ἄξιον κ. τ. ἕ. sunt corrupta, mutila; Dind. lacunam indicat ante *A* et post ἄξιον. Bekkerus post ἄξιον plenius distinguit, ad lectionem editionum antiquarum et codicis Vb (imo La) redit Kayserus; *θείας δὲ μάλιστα ἄξια* La, *θείας δὲ μάλιστα ἄξιον* AVb, quod ab interpolatore profectum adhuc mihi videtur. Omnino circa libri finem multa perditae sunt corrupta; sic statim hoc ipso capite ἡ εὐθεῖα aptam vix admittit interpretationem, post ἀριστερὰ (ἀριστεράν) hiat oratio, lectioque inter φασί et σφίσι varians corruptelam indicat, cui medelam fortasse adferunt Lab; Φώκου enim habet Lb, σφίσι Φώκου παῖδα φασίν τοῦ Αἰακοῦ La, unde ante Φώκου excidisse Νάβολον mihi adhuc est verisimile. — XXXIV, 3. εἰκνῦται scripsi cum MVaLb; ἐϋκνῦται PcAg; ἐν κοινῷ edd. VbLa; cf. 5, 19, 2. Deinceps δωρεαῖς praestat; δωρεᾶς La. — 7. ὡς ἀνιᾶν τε μηδὲν Dind. e con. SW; ὡς ἀνιόντι μηδὲν edd. codd.; ὡς ἀνιᾶν τὸ μηδὲν Buttmann. — 8. μίμημα τῶν ἐπὶ Kayser; placet. — XXXV, 3. οἰκοδόμημα τῶν ἀσθενεστάτων? — 8. Στεῖρις; urbis nomen cum derivatis scripsi per ει, quod voluerunt Sylb. Siebel. Dind. alii; Στεριτίδος habent AgLab; ἐν στείρι Ag, ἐν στίρει La; Στίριν, Στίριν, Στιρέων rell. — 10. ὅποσα Δήμητρι ἐς τιμήν; nunquam sic locutus est Pausanias, ut recte observat Kayserus; minus tamen placet quod idem proponit ὅποσα Δήμητρι ἐποιήθη. Malim Δήμητρος scribere cum La et ἐς τιμήν mutare in ἔστιν. — XXXVI, 7. Ante λευκὸς articulum adieci. — 8. Scribendum est Ποσειδῶνος. — XXXVII, 2. Post Φωκίδι excidit Βοῦλις. — 3. κόχλων τῶν ἐς βαφὴν? — 4. ἀγῶνα Πύθια non dixit Pausanias; Πύθια vel eiiciendum, vel e vestigiis codicis Lb (πυθίω) mutandum in Πυθίων. — 7. ὕδατος, [καὶ] οἱ μὲν; cf. 1, 26, 5. — XXXVIII, 6. Πρωτοθρονίας Dind. praef. p. XXXI; Πρωτοθρονίης edd. codd. — 7. Ἀνάκων, Ἀνακες e Siebel. coniectura Dind. — 8. Μυονία La Steph. Byz. Dind.; Μυωνία edd. codd. rell.; deinde ad Μυᾶνες (Μύανες) cf. quae dixi ad 6, 19, 4.

Signorum explicatio: A = editio Aldina; B ed. Bekkeri; SW edit. Schubarto-Walziana. M codex Mosquensis; Vab codices Vindobonenses; Lab codd. Lugdunenses; Pabcd codd. Parisini; Ag cod. Angelicus; R cod. Riccardianus; Vn cod. Venetus.

Α Χ Α Ι Κ Α.

521 I. Ἡ δὲ τῆς Ἠλείας μέση καὶ Σικυωνίας καθήκουσα
 μὲν ἐπὶ τὴν πρὸς ἕω θάλασσαν, Ἀχαιῶν δὲ ὄνομα τὸ ἐφ'
 ἡμῶν ἔχουσα ἀπὸ τῶν ἐνοικούντων, αὐτὴ τε Αἰγιαλὸς τὸ
 ἀρχαῖον καὶ οἱ νεμόμενοι τὴν γῆν ἐκαλοῦντο Αἰγιαλεῖς,
 λόγῳ μὲν τῷ Σικυωνίων ἀπὸ Αἰγιαλέως βασιλεύσαντος
 ἐν τῇ νῦν Σικυωνίᾳ, εἰσὶ δὲ οἳ φασιν ἀπὸ τῆς χώρας, εἶ-
 ναι γὰρ τὰ πολλὰ αὐτῆς αἰγιαλόν. 2. Χρόνῳ δὲ ὕστερον 2
 ἀποθανόντος Ἑλληνος Φοῦθον οἱ λοιποὶ τοῦ Ἑλληνος
 παῖδες διώκουσιν ἐκ Θεσσαλίας ἐπενεγκόντες αἰτίαν ὡς
 ἰδίᾳ χρήματα ὑφελόμενος ἔχοι τῶν πατρῶων. Ὁ δὲ ἐς
 Ἀθήνας φυγὼν θυγατέρα Ἐρεχθέως ἠξιώθη λαβεῖν, καὶ
 παῖδας Ἀχαιοὺν καὶ Ἴωνα ἔσχεν ἐξ αὐτῆς. ἀποθανόντος δὲ
 Ἐρεχθέως τοῖς παισὶν αὐτοῦ δικαστῆς Φοῦθος ἐγένετο
 ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, καί, ἔγνω γὰρ τὸν πρεσβύτατον Κέκροπα
 βασιλέα εἶναι, οἱ λοιποὶ τοῦ Ἐρεχθέως παῖδες ἐξελαύ-
 νουσιν ἐκ τῆς χώρας αὐτόν· ἀφικομένῳ δὲ ἐς τὸν Αἰγια- 3
 λὸν καὶ οἰκῆσαντι αὐτῷ μὲν ἐγένετο ἐνταῦθα ἡ τελευτή,
 τῶν δὲ οἱ παίδων Ἀχαιὸς μὲν ἐκ τοῦ Αἰγιαλοῦ παραλαβὼν
 καὶ ἐξ Ἀθηναίων ἐπικούρους κατῆλθεν ἐς Θεσσαλίαν καὶ
 ἔσχε τὴν πατρῶαν ἀρχήν, Ἴωνι δὲ ἐπὶ τοὺς Αἰγιαλεῖς
 στρατιὰν καὶ ἐπὶ Σελινοῦντα τὸν βασιλέα αὐτῶν ἀθροί-
 522 ζοντι ἀγγέλους ἐπεμπευ ὁ Σελινοῦς, τὴν θυγατέρα Ἐλί-
 κην, ἣ μόνη οἱ παῖς ἦν, γυναῖκα αὐτῷ διδούς, καὶ αὐτὸν
 Ἴωνα ἐπὶ τῇ ἀρχῇ παῖδα ποιούμενος. καὶ πῶς ταῦτα τῷ 4
 Ἴωνι ἐγένετο οὐκ ἄπο γνώμης, καὶ τῶν Αἰγιαλέων τὴν
 ἀρχὴν Ἴων ἔσχεν ἀποθανόντος Σελινοῦντος, καὶ Ἐλίκην
 τε ἀπὸ τῆς γυναικὸς ᾤκισεν ἐν τῷ Αἰγιαλῷ πόλιν, καὶ

τους ανθρώπους έκαλεσεν Ἴωνας ἀφ' αὐτοῦ. Τοῦτο οὐ μεταβολή τοῦ ὀνόματος, προσθήκη δέ σφισιν ἐγένετο· Αἰγιαλεῖς γὰρ έκαλοῦντο Ἴωνες. τῇ χώρᾳ δὲ ἔτι καὶ μᾶλλον διέμεινεν ὄνομα τὸ ἐξ ἀρχῆς. Ὀμήρῳ γοῦν ἐν καταλόγῳ τῶν μετὰ Ἀγαμέμνονος ἐξήρκεσε τὸ ἀρχαῖον δηλῶσαι τῆς γῆς ὄνομα·

Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα καὶ ἀμφ' Ἐλίκην εὐρεῖαν.

5 τότε δὲ ἐπὶ τῆς Ἴωνος βασιλείας πολεμησάντων Ἀθηναίοις Ἐλευσινίων, καὶ Ἀθηναίων Ἴωνα ἐπαγαγομένων ἐπὶ ἡγεμονία τοῦ πολέμου, τὸν μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸ χρεῶν ἐπιλαμβάνει, καὶ Ἴωνος ἐν τῷ δήμῳ μνημα τῷ Ποταμίων ἐστίν· οἱ δὲ ἀπόγονοι τοῦ Ἴωνος τὸ Ἴώνων ἔσχον κράτος, ἐς ὃ ὑπ' Ἀχαιῶν ἐξέπεσον καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ δῆμος. 3. Τοῖς δὲ Ἀχαιοῖς τηνικαῦτα ὑπῆρξε καὶ αὐτοῖς ἐκ Λακεδαιμό-
6 νος καὶ Ἄργους ὑπὸ Δωριέων ἐξεληλάσθαι. τὰ δὲ ἐς Ἴωνα καὶ Ἀχαιοῦς, ὅποσα ἐπράχθη σφίσιν ἐπ' ἀλλήλους, ἐπέξεισιν αὐτίκα ὁ λόγος μοι προδιηγησαμένῳ καθ' ἥντινα αἰτίαν τοῖς Λακεδαιμόνα οἰκοῦσι καὶ Ἄργος πρὸ τῆς τῶν Δωριέων καθόδου μόνοις Πελοποννησίων ὑπῆρξεν Ἀχαιοῖς καλεῖσθαι. Ἄρχανδρος Ἀχαιοῦ καὶ Ἀρχιτέλης ἐς Ἄργος ἀφίκοντο ἐκ τῆς Φθιώτιδος, ἐλθόντες δὲ ἐγένοντο Δαναοῦ γαμβροί, καὶ Αὐτομάτην μὲν Ἀρχιτέλης, Σκαιὰν δὲ ἔλαβεν Ἄρχανδρος. Δηλοῦσι δὲ ἐν Ἄργει καταμείναντες οὐχ ἦκιστα ἐν τῷδε· Μετανάστην γὰρ τῷ
7 παιδὶ ὄνομα ἔθετο Ἄρχανδρος. δυνηθέντων δὲ ἐν τε 523 Ἄργει καὶ Λακεδαιμόνι τῶν Ἀχαιοῦ παίδων, τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐνταῦθα ἐξενίκησεν Ἀχαιοῦς κληθῆναι. τοῦτο μὲν σφισιν ὄνομα ἦν ἐν κοινῷ, Δαναοὶ δὲ Ἀργείοις ἰδίᾳ. Τότε δὲ ὑπὸ Δωριέων ἐκπεπωκότες ἐκ τε Ἄργους καὶ ἐκ Λακεδαιμόνος ἐπεκηρυκεύοντο Ἴωσιν αὐτοῖ τε καὶ ὁ βασιλεὺς Τισαμενὸς ὁ Ὀρέστου γενέσθαι σύνοικοί σφισιν ἄνευ πολέμου. τῶν δὲ Ἴώνων τοὺς βασιλέας ὑπῆει

δέος, μὴ Ἀχαιῶν ἀναμιχθέντων αὐτοῖς Τισαμενὸν ἐν κοινῷ βασιλέα ἔλονται κατὰ τε ἀνδραγαθίαν καὶ γένους δόξαν. Ἰώνων δὲ οὐ προσεμένων τοὺς Ἀχαιῶν λόγους, 8 ἀλλὰ ἐπεξελθόντων σὺν ὄπλοις, Τισαμενὸς μὲν ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ, Ἴωνας δὲ Ἀχαιοὶ κρατήσαντες ἐπολιόρκουν καταπεφευγότας ἐς Ἑλίκην, καὶ ὕστερον ἀφιάσιν ἀπελθεῖν ὑποσπόνδους. Τισαμενοῦ δὲ τὸν νεκρὸν Ἀχαιῶν ἐν Ἑλίκῃ θαψάντων, ὕστερον χρόνῳ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἐν Δελφοῖς σφίσιν ἀνειπόντος χρηστηρίου κομίζουσι τὰ ὄστα ἐς Σπάρτην, καὶ ἦν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι αὐτῷ τάφος ἔνθα τὰ δεῖπνα Λακεδαιμονίοις ἐστὶ τὰ Φειδίτια καλούμενα. 4. Ἴωνας δὲ ἀφικομένους ἐς τὴν Ἀττικὴν Ἀθηναῖοι καὶ 9 ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Μέλανθος Ἀνδροπόμπου συνοίκους ἐξεδέξαντο, Ἴωνός τε δὴ ἔνεκα καὶ ἔργων ἃ ἔπραξε πολεμαρχῶν Ἀθηναίοις. λέγεται δὲ ὡς ἐν ὑπονοίᾳ ποιούμενοι τοὺς Δωριέας οἱ Ἀθηναῖοι, μὴ οὐδὲ αὐτῶν ἐθέλωσιν ἀπέχεσθαι, ἰσχύος μᾶλλον οἰκείας ἔνεκα ἢ εὐνοίᾳ τῇ ἐς τοὺς Ἴωνας συνοίκους σφᾶς ἐδέξαντο.

II. Ἐτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον Μέδων καὶ Νειλεὺς πρεσβύτατοι τῶν Κόδρου παίδων ἐστασίασαν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔφασκεν ὁ Νειλεὺς ἀνέξεσθαι βασιλευόμενος ὑπὸ τοῦ Μέδοντος, ὅτι ὁ Μέδων τὸν ἕτερον ἦν τῶν 524 ποδῶν χωλός. Δόξαν δὲ σφίσιν ἀνευεγκεῖν ἐς τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖς, δίδωσι Μέδοντι ἢ Πυθία βασιλείαν τὴν Ἀθηναίων. οὕτω δὴ ὁ Νειλεὺς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Κόδρου παίδων ἐς ἀποικίαν ἀπεστάλησαν, ἀγαρόντες μὲν καὶ αὐτῶν Ἀθηναίων τὸν βουλόμενον, τὸ δὲ πλεῖστόν σφίσιν ἦσαν τοῦ στρατεύματος οἱ Ἴωνες. 2. Ἐκ δὲ τῆς 2 Ἑλλάδος τρίτος δὴ οὗτος στόλος ὑπὸ βασιλευσιν ἄλλοις ὄχλοις τε ἄλλοις ἐστάλησαν. τὰ μὲν γὰρ ἀρχαιότατα Ἰόλαος Θηβαῖος, ἀδελφιδοῦς Ἡρακλέους, Ἀθηναίοις ἐς Σαρδῶ καὶ Θεσπιεῦσιν ἠγήσατο· γενεᾷ δὲ μιᾷ πρότερον 1*

ἢ ἐξέπλευσαν ἐξ Ἀθηνῶν Ἴωνες, Λακεδαιμονίους τε καὶ Μινύας τοὺς ἐκβληθέντας ὑπὸ Πελασγῶν ἐκ Δήμνου Θήρας ὁ Αὐτεσίωνος Θηβαῖος ἤγαγεν ἐς τὴν νῆσον τὴν νῦν μὲν ἀπὸ τοῦ Θήρα τούτου, πρότερον δὲ ὀνομαζομένην Καλλίστην. τρίτον δὲ τότε οἱ Κόδρου παῖδες ἐπετάχθησαν Ἴωσιν ἄρχοντες, οὐδέν σφισι γένους τοῦ Ἴώνων μετόν, ἀλλὰ Μεσσήνιοι μὲν τῶν ἐκ Πύλου τὰ πρὸς Κόδρου καὶ Μελάνθου, Ἀθηναῖοι δὲ ὄντες τὰ πρὸς μητρός. Ἴωσι δὲ τοῦ στόλου οἱ μετασχόντες οἶδε Ἑλλήνων, Θηβαῖοί τε οἱ ὁμοῦ Φιλῶτα γεγονότι ἀπογόνῳ Πηνέλεω, καὶ Ὀρχομένιοι Μινύαι συγγενεῖα τῶν Κόδρου παίδων. μετέσχον δὲ καὶ Φωκεῖς οἱ ἄλλοι πλὴν Δελφῶν, καὶ Ἀβαντες ἐξ Εὐβοίας. τοῖς δὲ Φωκεῦσιν Φιλογένης καὶ Δάμων οἱ Εὐκτῆμονος Ἀθηναῖοι ναῦς τε διδόασιν ἐς τὸν πλοῦν, καὶ αὐτοὶ σφισιν ἐς τὴν ἀποικίαν ἐγένοντο ἡγεμόνες. ὡς δὲ ταῖς ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν κατῆραν, ἐπ' ἄλλην ἐτρέποντο ἄλλοι τῶν ἐπὶ θαλάσῃ πόλεων, Νειλεὺς δὲ καὶ ἡ σὺν αὐτῷ μοῖρα ἐς Μίλητον. 3. Μιλήσιοι δὲ αὐτοὶ τοιάδε τὰ ἀρχαιότατά σφισιν εἶναι λέγουσιν· ἐπὶ γενεᾶς μὲν δύο Ἀνακτορίαν καλεῖσθαι τὴν γῆν, Ἀνακτός τε αὐτόχθονος καὶ Ἀστερίου βασιλεύοντος τοῦ Ἀνακτος· Μιλήτου δὲ κατάραντος στόλῳ Κρητῶν, ἢ τε γῆ τὸ ὄνομα μετέβαλεν ἀπὸ τοῦ Μιλήτου καὶ ἡ πόλις. ἀφίκετο δὲ ἐκ 525 Κρήτης ὁ Μίλητος καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς Μίνω, τὸν Εὐρώπης φεύγοντες. οἱ δὲ Κᾶρες οἱ πρότερον νεμόμενοι τὴν χώραν σύνοικοι τοῖς Κρησὶν ἐγένοντο. τότε δὲ ὡς ἐκράτησαν τῶν ἀρχαίων Μιλησίων οἱ Ἴωνες, τὸ μὲν γένος πᾶν τὸ ἄρσεν ἀπέκτειναν πλὴν ὅσοι τῆς πόλεως ἀλίσκομένης ἐκδιδράσκουσι, γυναῖκας δὲ καὶ θυγατέρας τὰς ἐκείνων γαμοῦσι. τοῦ δὲ Νειλέως ὁ τάφος Ἰόντων ἐς Διδύμους ἐστὶν οὐ πόρρω τῶν πυλῶν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ. 4. Τὸ δὲ ἱερὸν τὸ ἐν Διδύμοις τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ

μαντεϊόν ἐστὶν ἀρχαιότερον ἢ κατὰ τὴν Ἰωνῶν ἐσοίκη-
 σιν· πολλῶ δὲ πρεσβύτερα ἔτι ἢ κατὰ Ἴωνας τὰ ἐς τὴν
 Ἄρτεμιν τὴν Ἐφεσίαν ἐστίν. οὐ μὴν πάντα γε τὰ ἐς τὴν 7
 θεὸν ἐπύθετο, ἔμοι δοκεῖν, Πίνδαρος, ὃς Ἀμαζόνων τὸ
 ἱερόν ἐφη τοῦτο ἰδρύσασθαι στρατευομένας ἐπὶ Ἀθήνας
 τε καὶ Θησεία. αἱ δὲ ἀπὸ Θερμώδοντος γυναιῖκες ἔθυσαν
 μὲν καὶ τότε τῇ Ἐφεσίᾳ θεῶ, ἅτε ἐπιστάμεναί τε ἐκ πα-
 λαιοῦ τὸ ἱερόν, καὶ ἠνίκα Ἡρακλέα ἔφυγον, αἱ δὲ καὶ
 Διόνυσον τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἰκέτιδες ἐνταῦθα ἐλθοῦσαι·
 οὐ μὴν ὑπὸ Ἀμαζόνων γε ἰδρύθη, Κόρησος δὲ αὐτόχθων
 καὶ Ἐφεσος, Καῦστρου δὲ τοῦ ποταμοῦ τὸν Ἐφεσον
 παῖδα εἶναι νομίζουσιν, οὗτοι τὸ ἱερόν εἰσιν οἱ ἰδρυσά-
 μενοι, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἐφέσου τὸ ὄνομά ἐστι τῇ πόλει. 8
 λεγες δὲ τοῦ Καρικοῦ μοῖρα καὶ Λυδῶν τὸ πολὺ οἱ νεμό-
 μενοι τὴν χώραν ἦσαν· ὥκουν δὲ καὶ περὶ τὸ ἱερόν ἄλλοι
 526 τε ἰκεσίας ἔνεκα καὶ γυναιῖκες τοῦ Ἀμαζόνων γένους.
 5. Ἄνδροκλος δὲ ὁ Κόδρου, οὗτος γὰρ δὴ ἀπεδέδεικτο
 Ἰώνων τῶν ἐς Ἐφεσον πλευσάντων βασιλεύς, Λέλεγας
 μὲν καὶ Λυδοὺς τὴν ἄνω πόλιν ἔχοντας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς
 χώρας· τοῖς δὲ περὶ τὸ ἱερόν οἰκοῦσι δεῖμα ἦν οὐδέν,
 ἀλλὰ Ἴωσιν ὄρκους δόντες καὶ ἀνὰ μέρος παρ' αὐτῶν
 λαβόντες ἐκτὸς ἦσαν πολέμου. ἀφείλετο δὲ καὶ Σάμον
 Ἄνδροκλος Σαμίους, καὶ ἔσχον Ἐφέσιοι χρόνον τινὰ Σά-
 μον καὶ τὰς προσεχεῖς νήσους. 6. Σαμίων δὲ ἤδη κατελη- 9
 λυθότων ἐπὶ τὰ οἰκεῖα Πριηνεῦσιν ἤμυνεν ἐπὶ τοὺς Κᾶ-
 ρας ὁ Ἄνδροκλος, καὶ νικῶντος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔπεσεν
 ἐν τῇ μάχῃ. Ἐφέσιοι δὲ ἀνελόμενοι τοῦ Ἄνδρόκλου τὸν
 νεκρὸν ἔθαψαν τῆς σφετέρας ἐνθα δείκνυται καὶ ἐς ἐμὲ
 ἔτι τὸ μνημα κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ παρὰ τὸ
 Ὀλυμπιεῖον καὶ ἐπὶ πύλας τὰς Μαγνήτιδας· ἐπίθημα δὲ
 τῶ μνηματι ἀνὴρ ἐστὶν ὠπλισμένος.

7. Οἱ δὲ Ἴωνες οἱ Μυοῦντα ἐσοικισάμενοι καὶ Πριή- 10

νην Κᾶρας μὲν καὶ οὗτοι τὰς πόλεις ἀφείλοντο· οἰκισταὶ δὲ Μνουῦντος μὲν Κυάρητος ἐγένετο ὁ Κόδρου, Πριηνεῖς δὲ Ἴωσιν ἀναμειγμένοι Θηβαῖοι Φιλώταν τε τὸν ἀπόγονον Πηνέλεω καὶ Αἴπυτον Νειλέως παῖδα ἔσχον οἰκιστάς. Πριηνεῖς μὲν δὴ ὑπὸ Ταβάλου τε τοῦ Πέρσου καὶ ὕστερον ὑπὸ Ἰέρωνος ἀνδρὸς ἐπιχωρίου κακωθέντες ἐς τὸ ἔσχατον ὁμῶς τελοῦσιν ἐς Ἴωνας· Μνουῦντος δὲ οἱ οἰκή-
 11 τορες ἐπὶ τύχῃ τοιαῦδε ἐξέλιπον τὴν πόλιν. κατὰ τὴν Μνουσίαν χώραν θαλάσσης κόλπος ἐσεῖχεν οὐ μέγας· τοῦτον λίμνην ὁ ποταμὸς ἐποίησεν ὁ Μαίανδρος, ἀποτεμόμενος τὸν ἔσπλουν τῇ ἰλύϊ· ὡς δὲ ἐνόσησε τὸ ὕδωρ καὶ οὐκέτι ἦν θάλασσα, οἱ κώνωπες ἀπειρον πλῆθος ἐγίνοντο 527 ἐκ τῆς λίμνης, ἐς ὃ τοὺς ἀνθρώπους ἠνάγκασαν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. ἀπεχώρησαν δὲ ἐς Μίλητον Μνουῖσιοι τὰ τε ἄλλα ἀγώγιμα καὶ τῶν θεῶν φερόμενοι τὰ ἀγάλματα· καὶ ἦν κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἐν Μνουῦντι ὅτι μὴ Διονύσου ναὸς λίθου λευκοῦ. Μνουσίοις δὲ γε κατέλαβεν εἰκότα καὶ Ἀταρνεΐτας παθεῖν τοὺς ὑπὸ Περγάμου.

III. Κολοφώνιοι δὲ τὸ μὲν ἱερόν τὸ ἐν Κλάρῳ καὶ τὸ μαντεῖον ἐκ παλαιοτάτου γενέσθαι νομίζουσιν· ἐχόντων δὲ ἔτι τὴν γῆν Καρῶν ἀφικέσθαι φασὶν ἐς αὐτὴν πρώτους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κρητᾶς καὶ Ῥάκιου καὶ ὅσον εἶπετο ἄλλο τῷ Ῥακίῳ πλῆθος, ἔχον τὰ ἐπὶ θαλάσῃ καὶ ναυσὶν ἰσχυρὸν· τῆς δὲ χώρας τὴν πολλὴν ἐνέμοντο ἔτι οἱ Κᾶρες. Θερσάνδρου δὲ τοῦ Πολυνείκου καὶ Ἀργείων ἐλόντων Θήβας, ἄλλοι τε αἰχμάλωτοι καὶ ἡ Μαντῶ τῷ Ἀπόλλωνι ἐκομίσθησαν ἐς Δελφούς· Τειρεσίαν δὲ κατὰ τὴν πορείαν 2 τὸ χρεῶν ἐπέλαβεν ἐν τῇ Ἀλιαρτίᾳ. Ἐκπέμψαντος δὲ σφᾶς ἐς ἀποικίαν τοῦ θεοῦ, περαιοῦνται ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν, καὶ ὡς κατὰ τὴν Κλάρον ἐγένοντο, ἐπεξίασιν αὐτοῖς οἱ Κρητᾶς μετὰ ὀπλων καὶ ἀνάγουσιν ὡς τὸν Ῥάκιον. ὁ δὲ, μανθάνει γὰρ παρὰ τῆς Μάντουσ οἵτινές τε ἀνθρῶ-

πων ὄντες καὶ κατὰ αἰτίαν ἦντινα ἤκουσι, λαμβάνει μὲν
 γυναῖκα τὴν Μαντώ, ποιεῖται δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτῇ συ-
 528 νοίκους. Μόψος δὲ ὁ Ῥακίου καὶ Μαντοῦς καὶ τὸ παρά-
 παν τοὺς Κᾶρας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς γῆς. Ἴωνες δὲ ὄρκους 3
 ποιησάμενοι πρὸς τοὺς ἐν Κολοφῶνι Ἕλληνας συνεπολι-
 τεύοντο, οὐδὲν ἔχοντες πλέον. βασιλείαν δὲ Ἰώνων ἡγε-
 μόνες Δαμασίχθων λαμβάνει καὶ Πρόμηθος Κόδρου παῖ-
 δες. Πρόμηθος δὲ ὕστερον τὸν ἀδελφὸν Δαμασίχθωνα
 ἀποκτείνας ἔφυγεν εἰς Νάξον, καὶ ἀπέθανε μὲν αὐτόθι
 ἐν τῇ Νάξῳ, τὸν νεκρὸν δὲ οἴκαδε ἀπαχθέντα κατεδέ-
 ξαντο οἱ Δαμασίχθονος παῖδες· καὶ ἐνθα ὁ τοῦ Προμή-
 θου τάφος, Πολυτειχίδες ὄνομά ἐστι τῷ χωρίῳ. Κολο- 4
 φωνίοις δὲ ὅπως μὲν τὴν πόλιν συνέπεσεν ἐρημωθῆναι,
 προεδήλωσέ μοι τοῦ λόγου τὰ εἰς Λυσίμαχον· ἐμαχέσαντο
 δὲ Λυσιμάχῳ καὶ Μακεδόσι Κολοφώνιοι τῶν ἀνοικισθέν-
 των εἰς Ἐφεσον μόνοι. τοῖς δὲ ἀποθανοῦσιν ἐν τῇ μάχῃ
 Κολοφωνίων τε αὐτῶν καὶ Συμυρναίων ἐστὶν ὁ τάφος
 ἰόντι εἰς Κλάρου ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ.

2. Λεβεδίοις δὲ ἐποίησε μὲν Λυσίμαχος ἀνάστατον 5
 τὴν πόλιν, ἵνα δὴ συντέλεια εἰς μέγεθος τῇ Ἐφέσῳ γέ-
 νοιτο· χώρα δὲ σφισιν ἔς τε τὰ λοιπὰ ἐστὶν εὐδαίμων,
 καὶ λουτρὰ παρέχεται θερμὰ πλεῖστα τῶν ἐπὶ θαλάσση
 καὶ ἡδιστα. τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς καὶ τὴν Λέβεδον ἐνέμοντο οἱ
 Κᾶρες, εἰς ὃ Ἀνδραίμων σφᾶς ὁ Κόδρου καὶ Ἴωνες ἐλά-
 νουσι. τῷ δὲ Ἀνδραίμονι ὁ τάφος ἐκ Κολοφῶνος ἰόντι
 ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ, διαβάντι τὸν Καλάοντα
 ποταμόν.

3. Τέων δὲ ᾤκουν μὲν Ὀρχομένιοι Μινύαι σὺν Ἀθά- 6
 μαντι εἰς αὐτὴν ἐλθόντες· λέγεται δὲ ὁ Ἀθάμας οὗτος
 ἀπόγονος Ἀθάμαντος εἶναι τοῦ Αἰόλου· ἀναμειγμένοι
 μέντοι τῷ Ἑλληνικῷ καὶ ἐνταῦθα ἦσαν οἱ Κᾶρες. ἐσήγαγε
 δὲ Ἴωνας εἰς τὴν Τέων Ἀποικος ἀπόγονος Μελάνθου τέ-

ταρτος, ὃς τοῖς Ὀρχομενίοις οὐδὲ τοῖς Τηίοις νεώτερον ἐβούλευσεν οὐδέν. ἔτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον ἐκ τε Ἀθηναίων καὶ ἐκ Βοιωτίας ἀφίκοντο ἄνδρες· ἠγοῦντο δὲ τοῦ μὲν Ἀττικοῦ Δάμασος καὶ Νάοκλος Κόδρου παῖδες, τῶν δὲ Βοιωτῶν Γέρης Βοιωτός· καὶ σφᾶς συναμφοτέρους ὃ τε Ἀποικος καὶ οἱ Τηῖοι συνοίκους ἐδέξαντο.

7 4. Ἐρυθραῖοι δὲ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀφικέσθαι σὺν Ἐρυθρῷ τῷ Ραδαμάνθυνός φασιν ἐκ Κρήτης, καὶ οἰκί- 529
στὴν τῇ πόλει γενέσθαι τὸν Ἐρυθρον· ἐχόντων δὲ αὐτὴν ὁμοῦ τοῖς Κρησὶ Λυκίων καὶ Καρῶν τε καὶ Παμφύλων, Λυκίων μὲν κατὰ συγγένειαν τὴν Κρητῶν, καὶ γὰρ οἱ Λύκιοι τὸ ἀρχαῖόν εἰσιν ἐκ Κρήτης, οἱ Σαρπηδόνη ὁμοῦ ἔφυγον, Καρῶν δὲ κατὰ φιλίαν ἐκ παλαιοῦ πρὸς Μίνω, Παμφύλων δὲ ὅτι γένους μέτεστιν Ἑλληνικοῦ καὶ τούτοις, εἰσὶ γὰρ δὴ καὶ οἱ Πάμφυλοι τῶν μετὰ ἄλωσιν Ἴλίου πλανηθέντων σὺν Κάλχαντι, τούτων τῶν κατειλεγμένων ἐχόντων Ἐρυθράς, Κλέοπος ὁ Κόδρου συλλέξας ἐξ ἀπασῶν τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων ὅσους δὴ παρὰ ἐκάστων ἐπεισήγαγεν Ἐρυθραίοις συνοίκους.

8 5. Κλαζομενίοις δὲ καὶ Φωκαεῦσι, πρὶν μὲν ἢ Ἰωνας
ἐς τὴν Ἀσίαν ἐλθεῖν, οὐκ ᾤκοῦντο αἱ πόλεις· Ἰώνων δὲ
ἀφικομένων μοῖρα ἐξ αὐτῶν πλανωμένη μετεπέμψατο
ἠγεμόνα παρὰ Κολοφωνίων Πάρφορον, καὶ πόλιν κτί-
σαντες ὑπὸ τῇ Ἰδῆ τὴν μὲν οὐ μετὰ πολὺ ἐκλείπουσιν,
ἐπανιόντες δὲ ἐς Ἰωνίαν Σκύππιον τῆς Κολοφωνίας ἐκτι-
9 σαν. ἀπελθόντες δὲ ἐκουσίως καὶ ἐκ τῆς Κολοφωνίας,
οὕτω γῆν τε ἔσχον ἣν καὶ νῦν ἔτι ἔχουσι, καὶ κατεσκευ-
άσαντο ἐν τῇ ἠπείρῳ Κλαζομενᾶς πόλιν· ἐς δὲ τὴν νῆσον
διέβησαν δὴ κατὰ τὸ Περσῶν δέος. Ἀλέξανδρος δὲ ἀνὰ
χρόνον ἔμελλεν ὁ Φιλίππου χειρρόνησον Κλαζομενᾶς ἐρ-
γάσεσθαι χώματι ἐς τὴν νῆσον ἐκ τῆς ἠπείρου. τούτων
τῶν Κλαζομενίων τὸ πολὺ οὐκ Ἰωνες, Κλεωναῖοι δὲ

ἦσαν καὶ ἐκ Φλιοῦντος, ὅσοι Δωριέων ἐς Πελοπόννησον
κατελθόντων ἐξέλιπον τὰς πόλεις. Οἱ δὲ Φωκαεῖς γένος 10
μὲν τὸ ἀνέκαθεν εἰσιν ἐκ τῆς ὑπὸ τῷ Παρνασσῷ καλουμέ-
νης καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι Φωκίδος, οἱ Φιλογένει καὶ Δάμωνι
ὁμοῦ τοῖς Ἀθηναίοις διέβησαν ἐς τὴν Ἀσίαν· τὴν χώραν
δὲ οὐ πολέμῳ, κατὰ δὲ ὁμολογίαν λαμβάνουσι παρὰ
Κυμαίων. Ἰώνων δὲ οὐ δεχομένων σφᾶς ἐς Πανιώνιον
530 πρὶν ἢ τοῦ γένους βασιλέας τοῦ Κοδριδῶν λάβωσιν, οὕτω
παρὰ Ἐρυθραίων καὶ ἐκ Τέω Δειοίτην καὶ Πέρικλον λαμ-
βάνουσι καὶ Ἄβαρτον.

IV. Αἱ δὲ ἐν ταῖς νήσοις εἰσὶν Ἰώνων πόλεις, Σάμος
ἢ ὑπὲρ Μυκάλης καὶ Χίος ἢ ἀπαντικρὺ τοῦ Μίμαντος.
2. Ἄσιος δὲ ὁ Ἀμφιπτολέμου Σάμιος ἐποίησεν ἐν τοῖς
ἔπεσιν ὡς Φοίνικι ἐκ Περιμήδης τῆς Οἰνέως γένοιτο
Ἄστυπάλαια καὶ Εὐρώπη, Ποσειδῶνος δὲ καὶ Ἄστυπα-
λαίας εἶναι παῖδα Ἀγκαῖον, βασιλεύειν δὲ αὐτὸν τῶν κα-
λουμένων Δελέγων· Ἀγκαῖω δὲ τὴν θυγατέρα τοῦ ποτα-
μοῦ λαβόντι τοῦ Μαιάνδρου Σαμίαν γενέσθαι Περίλαον
καὶ Ἐνουδον καὶ Σάμον καὶ Ἀλιθέρσην καὶ θυγατέρα ἐπὶ
αὐτῷ Παρθενόπην, Παρθενόπης δὲ τῆς Ἀγκαίου καὶ
Ἀπόλλωνος Λυκομήδην γενέσθαι. Ἄσιος μὲν ἐς τοσοῦτον 2
ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐδήλωσε· 3. Τότε δὲ οἱ τὴν νῆσον οἰκοῦν-
τες ἀνάγκη πλέον ἐδέξαντο ἢ εὐνοία συνοίκους Ἰωνας.
ἠγεμῶν δὲ ἦν τοῖς Ἰωσι Προκλῆς ὁ Πιτυρέως, αὐτὸς τε
Ἐπιδαύριος καὶ Ἐπιδαυρίους τὸ πολὺ ἄγων, οἱ ὑπὸ Δηϊ-
φόντου καὶ Ἀργείων ἐκ τῆς Ἐπιδαυρίας ἐξεπεπτώκεσαν
τούτῳ τῷ Προκλεῖ γένος ἦν ἀπὸ Ἰωνος τοῦ Ξούθου. Ἄν-
δροκλος δὲ καὶ Ἐφέσιοι στρατεύουσιν ἐπὶ Λεώγορον τὸν
Προκλέους, βασιλεύοντα μετὰ τὸν πατέρα ἐν Σάμῳ, καὶ
μάχῃ νικήσαντες ἐξελαύνουσιν ἐκ τῆς νήσου Σαμίους·
αἰτίαν δὲ ἐπέφερον μετὰ Καρῶν σφᾶς ἐπιβουλεύειν Ἰωσι.
Σαμίων δὲ τῶν φευγόντων οἱ μὲν ἐπὶ τῇ Θράκῃ νῆσον 3

ᾤκησαν, καὶ ἀπὸ τούτων τῆς ἐνοικήσεως Σαμοθράκην τὴν νῆσον καλοῦσιν ἀντὶ Δαρδανίας· οἱ δὲ ὁμοῦ Λεωγόρω περὶ Ἀναίαν τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ τῇ πέραν βαλόμενοι τεῖχος, δέκα ἔτεσιν ὕστερον διαβάντες ἐν τῇ Σάμῳ τοὺς τε Ἐφεσίους ἐκβάλλουσι καὶ ἀνεσώσαντο τὴν νῆσον.

- 4 4. Τὸ δὲ ἱερὸν τὸ ἐν Σάμῳ τῆς Ἥρας εἰσὶν οἱ ἰδρύσασθαι φασὶ τοὺς ἐν τῇ Ἀργοῖ πλέοντας, ἐπάγεσθαι δὲ αὐτοὺς τὸ ἄγαλμα ἐξ Ἀργους. Σάμιοι δὲ αὐτοὶ τεχθῆναι νομίζουσιν ἐν τῇ νήσῳ τὴν θεὸν παρὰ τῷ Ἴμβρᾶσῳ ποταμῷ καὶ ὑπὸ τῇ λύγῳ τῇ ἐν τῷ Ἠραίῳ κατ' ἐμὲ ἔτι πεφυ- 531
κνία. εἶναι δ' οὖν τὸ ἱερὸν τοῦτο ἐν τοῖς μάλιστα ἀρχαίου οὐκ ἦκιστα ἄν τις καὶ ἐπὶ τῷ ἀγάλματι τεκμαίροιτο· ἔστι γὰρ δὴ ἀνδρὸς ἔργον Αἰγινήτου Σμίλιδος τοῦ Εὐκλείδου. οὗτος ὁ Σμίλις ἔστιν ἠλικίαν κατὰ Δαίδαλον, δόξης δὲ
5 οὐκ ἐς τὸ ἴσον ἀφίκετο. 5. Δαιδάλῳ μὲν γὰρ γένους τε Ἀθήνησιν ὑπῆρχεν εἶναι τοῦ βασιλικοῦ τῶν καλουμένων Μητιονιδῶν, καὶ ὁμοῦ τῇ τέχνῃ τῆς πλάνης τε ἔνεκα καὶ ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς ἐπιφανέστερος ἐγένετο ἐς ἅπαντας ἀνθρώπους. ἀποκτείνας μὲν ἀδελφῆς παῖδα καὶ ἐπιστάμενος τὰ οἴκοι νόμιμα ἐκουσίως παρὰ Μίνῳ ἔφυγεν ἐς Κρήτην, καὶ αὐτῷ τε ἀγάλματα Μίνῳ καὶ τοῦ Μίνῳ ταῖς θυγατράσιν ἐποίησε, καθότι καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐδήλωσε
6 καταγνωσθεῖς δὲ ἀδικεῖν ὑπὸ τοῦ Μίνῳ καὶ ἐς δεσμωτήριον ὁμοῦ τῷ παιδὶ ἐμβληθεῖς ἐκδιδράσκει τε ἐκ Κρήτης, καὶ ἐς Ἴνυκον Σικελῶν πόλιν ἀφικνεῖται παρὰ Κώκαλον, καὶ πολέμου παρέσχε τοῖς Σικελοῖς αἰτίαν πρὸς τοὺς Κρητας, ὅτι ἔξαιτοῦντος Μίνῳ μὴ πρόοιτο αὐτὸν ὁ Κώκαλος. καὶ ἐς τοσοῦτο ὑπὸ τοῦ Κωκάλου τῶν θυγατέρων ἐσπουδάσθη κατὰ τὴν τέχνην, ὡς καὶ θάνατον τῷ Μίνῳ βου-
7 λεῦσαι τὰς γυναῖκας ἐς χάριν Δαιδάλου. δηλὰ τε ὡς ἀνὰ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν, ἐπὶ πλεῖστον δὲ καὶ Ἰταλίας ἀφίκετο τοῦ Δαιδάλου τὸ ὄνομα. ὁ δὲ Σμίλις, ὅτι μὴ 532

παρὰ Σαμίους καὶ ἐς τὴν Ἠλείαν, παρ' ἄλλους γε οὐδέ-
νας φανερός ἐστιν ἀποδημήσας· ἐς τούτους δὲ ἀφίκετο,
καὶ τὸ ἄγαλμα ἐν Σάμῳ τῆς Ἥρας ὁ ποιήσας ἐστὶν οὗτος.

6. ** Ἴωνι δὲ τῷ ποιήσαντι τραγωδίαν ἐστὶν ἐν τῇ 8
συγγραφῇ τοιάδε εἰρημένα, Ποσειδῶνα ἐς τὴν νῆσον ἔρη-
μον οὔσαν ἀφικέσθαι, καὶ νύμφη τε ἐνταῦθα συγγενέ-
σθαι, καὶ ὑπὸ τὰς ὠδίνας τῆς νύμφης χιόνα ἐξ οὐρανοῦ
πεσεῖν ἐς τὴν γῆν, καὶ ἀπὸ τούτου Ποσειδῶνα τῷ παιδὶ
ὄνομα θέσθαι Χίον· συγγενέσθαι δὲ αὐτὸν καὶ ἑτέρα
νύμφη, καὶ γενέσθαι οἱ παῖδας Ἄγελόν τε καὶ Μέλανα·
ἀνὰ χρόνον δὲ καὶ Οἰνοπίωνα ἐς τὴν Χίον κατὰραι ναυσὶν
ἐκ Κρήτης, ἔπεσθαι δὲ οἱ καὶ τοὺς παῖδας Τάλον καὶ
Εὐάνθην καὶ Μέλανα καὶ Σάλαγόν τε καὶ Ἀθάμαντα.
Ἀφίκοντο δὲ καὶ Κᾶρες ἐς τὴν νῆσον ἐπὶ τῆς Οἰνοπίωνος 9
βασιλείας καὶ Ἄβαντες ἐξ Εὐβοίας. Οἰνοπίωνος δὲ καὶ
τῶν παίδων ἔλαβεν ὕστερον Ἄμφικλος τὴν ἀρχήν· ἀφί-
κετο δὲ ἐξ Ἰστιαίας ὁ Ἄμφικλος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ κατὰ μάν-
τευμα ἐκ Δελφῶν. Ἐκτωρ δὲ ἀπὸ Ἀμφίκλου τετάρτη γε-
νεᾷ, βασιλείαν γὰρ ἔσχε καὶ οὗτος, ἐπολέμησεν Ἀβάντων
καὶ Καρῶν τοῖς οἰκοῦσιν ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τοὺς μὲν ἀπέ-
κτεινεν ἐν ταῖς μάχαις, τοὺς δὲ ἀπελθεῖν ἠνάγκασεν
ὑποσπόνδους. Γενομένης δὲ ἀπαλλαγῆς πολέμου Χίοις, 10
ἀφικέσθαι τηνικαῦτα ἐς μνήμην Ἐκτορι ὡς σφᾶς καὶ
Ἴωσι δέοι συκθῦειν ἐς Πανιώνιον· τρίποδα δὲ ἄθλον
λαβεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἀνδραγαθία παρὰ τοῦ κοινοῦ φησὶ τοῦ
Ἴώνων. τοσαῦτα εἰρηκότα ἐς Χίους Ἴωνα εὕρισκον· οὐ
μέντοι ἐκεῖνό γε εἴρηκε καθ' ἥντινα αἰτίαν Χιοὶ τελοῦσιν
ἐς Ἴωνας.

V. Σμύρναν δὲ ἐν ταῖς δώδεκα πόλεσιν οὔσαν Αἰο-
λέων, καὶ οἰκουμένην τῆς χώρας καθ' ἃ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι
πόλιν καλοῦσιν ἀρχαίαν, Ἴωνες ἐκ Κολοφῶνος ὀρμη-
θέντες ἀφελόμενοι τοὺς Αἰολεῖς ἔσχον· χρόνῳ δὲ ὕστε-

ρον καὶ Ἴωνες μετέδοσαν Συμυρναίοις τοῦ ἐν Πανιωνίῳ⁵³
 συλλόγου. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Φιλίππου τῆς ἐφ' ἡμῶν πό-
 2 λεως ἐγένετο οἰκιστὴς κατ' ὄψιν ὀνειράτος. Ἀλέξανδρον
 γὰρ θηρεύοντα ἐν τῷ ὄρει τῷ Πάγῳ, ὡς ἐγένετο ἀπὸ
 τῆς θήρας, ἀφικέσθαι πρὸς Νεμέσεων λέγουσιν ἱερόν,
 καὶ πηγῇ τε ἐπιτυχεῖν αὐτὸν καὶ πλατάνῳ πρὸ τοῦ ἱεροῦ,
 πεφυκνία δὲ ἐπὶ τοῦ ὕδατος. καὶ ὑπὸ τῇ πλατάνῳ καθεύ-
 3 δοντι κελεύειν φασὶν αὐτῷ τὰς Νεμέσεις ἐπιφανείσας
 πόλιν ἐνταῦθα οἰκίζειν καὶ ἄγειν ἐς αὐτὴν Συμυρναίους,
 ἀναστήσαντα ἐκ τῆς προτέρας. Ἀποστέλλουσιν οὖν ἐς
 Κλάρου θεωροὺς οἱ Συμυρναῖοι περὶ τῶν παρόντων σφί-
 σιν ἐρησομένους, καὶ αὐτοῖς ἔχρησεν ὁ θεός·

Τρὶς μάκαρες κεῖνοι καὶ τετράκις ἄνδρες ἔσονται,
 οἱ Πάγον οἰκήσουσι πέρην ἱεροῖο Μέλητος.

οὕτω μετῳκίσαντο ἐθελονταί, καὶ δύο Νεμέσεις νομίζου-
 σιν ἀντὶ μιᾶς, καὶ μητέρα αὐταῖς φασὶν εἶναι Νύκτα,
 ἐπεὶ Ἀθηναῖοί γε τῇ ἐν Ῥαμνοῦντι θεῷ πατέρα λέγουσιν
 εἶναι Ὠκεανόν.

4 2. Ἴωσι δὲ ἔχει μὲν ἐπιτηδειότατα ὠρῶν [κράσεως]
 ἢ χώρα, ἔχει δὲ καὶ ἱερά οἷα οὐχ ἑτέρωθι, πρῶτον μὲν τὸ
 τῆς Ἐφεσίας μεγέθους τε ἔνεκα καὶ ἐπὶ τῷ ἄλλῳ πλούτῳ,
 δύο δὲ οὐκ ἐξεργασμένα Ἀπόλλωνος, τό τε ἐν Βραγχί-
 δαις τῆς Μιλησίας καὶ ἐν Κλάρῳ τῇ Κολοφωνίῳ. δύο δὲ
 ἄλλους ἐν Ἰωνίᾳ ναοὺς ἐπέλαβεν ὑπὸ Περσῶν κατακαυ-
 5 θῆναι, τὸν τε ἐν Σάμῳ τῆς Ἥρας καὶ ἐν Φωκαίᾳ τῆς
 Ἀθηνᾶς· θαῦμα δὲ ὅμως ἦσαν καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς λελυ-
 μασμένοι. 3. Ἡσθεΐης δ' ἂν καὶ τῷ ἐν Ἐρυθραῖς Ἡρα-
 κλείῳ καὶ Ἀθηνᾶς τῷ ἐν Πριήνῃ ναῷ, τούτῳ μὲν τοῦ
 ἀγάλματος ἔνεκα, Ἡρακλείῳ δὲ τῷ ἐν Ἐρυθραῖς κατὰ
 ἀρχαιότητα. τὸ δὲ ἄγαλμα οὔτε τοῖς καλουμένοις Αἰγι-
 ναίοις οὔτε τῶν Ἀττικῶν τοῖς ἀρχαιοτάτοις ἐμφερές, εἰ
 δέ τι καὶ ἄλλο, ἀκριβῶς ἐστὶν Αἰγύπτιον. σχεδία γὰρ⁵³

ξύλων, καὶ ἐπ' αὐτῇ ὁ θεὸς ἐκ Τύρου τῆς Φοινίκης ἐξέ-
 πλευσε· καθ' ἣντινα δὲ αἰτίαν, οὐδὲ αὐτοὶ τοῦτο οἱ
 Ἐρυθραῖοι λέγουσιν. ὡς δὲ ἐς τὴν θάλασσαν ἀφίκετο 6
 ἡ σχεδία τὴν Ἰώνων, φασὶν αὐτὴν ὀρμίσασθαι πρὸς
 ἄκρα καλουμένην Μεσάτη· ἡ δὲ ἔστι μὲν τῆς ἠπείρου,
 τοῖς δὲ ἐκ τοῦ Ἐρυθραίων λιμένος ἐς νῆσον τὴν Χίων
 πλέουσι τοῦτό ἐστι μεσαίτατον. ἐπεὶ δὲ ἡ σχεδία κατὰ
 τὴν ἄκραν ἔσχευ, ἐνταῦθα πολὺν μὲν οἱ Ἐρυθραῖοι
 πόνον, οὐκ ἐλάσσονα δὲ ἔσχον οἱ Χῖοι ποιούμενοι σπου-
 δὴν παρὰ σφᾶς καταγαγεῖν ἐκάτεροι τὸ ἄγαλμα. τέ- 7
 λος δὲ Ἐρυθραῖος ἄνθρωπος, ᾧ βίος μὲν ἦν ἀπὸ θα-
 λάσσης γεγωνῶς καὶ ἄγρας ἰχθύων, διέφθαρτο δὲ ὑπὸ
 νόσου τοὺς ὀφθαλμούς, ὄνομα δὲ οἱ Φορμίων ἦν, οὗτος
 ὁ ἀλιεὺς εἶδεν ὄψιν ὀνειράτος ὡς τὰς Ἐρυθραίων γυναι-
 κας ἀποκείρασθαι δεοὶ τὰς κόμας, καὶ οὕτω τοὺς ἄνδρας
 πλεξαμένους κάλον ἐκ τῶν τριχῶν τὴν σχεδίαν παρὰ
 σφᾶς κατάξειν. αἱ μὲν δὴ ἄσταί τῶν γυναικῶν οὐδαμῶς
 ὑπακούειν τῷ ὀνειράτι ἐβούλοντο· ὀπόσαι δὲ τοῦ Θρα- 8
 κίου γένους ἐδούλευον καὶ οὔσαις σφίσιν ἐλευθέραις ἦν
 ἐνταῦθα βίος, ἀποκεῖραι παρέχουσιν αὐτάς· καὶ οὕτως
 οἱ Ἐρυθραῖοι τὴν σχεδίαν καθέλκουσιν. ἔσοδος τε δὴ
 ταῖς Θράσσαις ἐς τὸ Ἡράκλειόν ἐστι γυναικῶν μόλαις,
 καὶ τὸ καλώδιον τὸ ἐκ τῶν τριχῶν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι οἱ ἐπι-
 χῶριοι φυλάσσουσι. καὶ δὴ καὶ τὸν ἀλιέα οἱ αὐτοὶ οὔτοι
 ἀναβλέψαι τε καὶ ὄρᾶν τὸ λοιπὸν τοῦ βίου φασίν. 4."Ἔστι 9
 δὲ ἐν Ἐρυθραῖς καὶ Ἀθηναῖς Πολιάδος ναὸς καὶ ἄγαλμα
 ξύλου μεγέθει μέγα καθήμενόν τε ἐπὶ θρόνου, καὶ ἠλα-
 κάτην ἐν ἑκατέρῃ τῶν χειρῶν ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 πόλον. τοῦτο Ἐνδοίου τέχνην καὶ ἄλλοις ἐτεκμαιρόμεθα
 εἶναι, καὶ ἐς τὴν ἐργασίαν ὀρῶντες τοῦ ἔνδον ἀγάλμα-
 35τος, καὶ οὐχ ἦκιστα ἐπὶ ταῖς Χάρισί τε καὶ Ὠραῖς, αἱ
 πρὶν ἐσελθεῖν ἐστήκασιν ἐν ὑπαίθρῳ λίθου λευκοῦ. ἐποι-

- ἦθη δὲ καὶ κατ' ἐμὲ Συμυρναίοις ἰερόν' Ἀσκληπιοῦ, μεταξὺ Κορυφῆς τε ὄρους καὶ θαλάσσης ἀμιγοῦς ὕδατι ἀλλοίω.
- 10 5. Ἡ δὲ Ἰωνία παρἔξ τῶν τε ἰερωῶν καὶ τῆς τοῦ ἀέρος κράσεως παρέχεται καὶ ἄλλα ἐς συγγραφὴν, ἣ μὲν γε Ἐφεσία χώρα τὸν τε Κέγγριον ποταμὸν καὶ τοῦ Πίονος τοῦ ὄρους τὴν φύσιν καὶ πηγὴν τὴν Ἀλιταίαν. Ἐν δὲ τῇ Μιλησίᾳ πηγὴ τέ ἐστι Βιβλῖς καὶ ὅσα ἐς τῆς Βιβλίδος τὸν ἔρωτα ἄδουσιν. ἐν δὲ τῇ Κολοφωνίων ἄλσος τε τοῦ Ἀπόλλωνος, δένδρα μελίαι, καὶ οὐ πόρρω τοῦ ἄλσους
- 11 Ἀλῆς ποταμὸς ψυχρότατος τῶν ἐν Ἰωνίᾳ. Λεβεδίοις δὲ τὰ λουτρὰ ἐν τῇ γῇ θαῦμα ἀνθρώποις ὁμοῦ καὶ ὠφέλεια γίνεται. ἔστι δὲ καὶ Τηϊοῖς ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ λουτρὰ τῇ Μακρίᾳ, τὰ μὲν ἐπὶ τῷ κλύδωνι ἐν πέτρας χηραμῶ, τὰ δὲ καὶ ἐς ἐπίδειξιν πλούτου πεποιημένα. Κλαζομενίοις δὲ λουτρὰ ἐστίν· ἐν δὲ αὐτοῖς Ἀγαμέμνων ἔχει τιμάς. καὶ ἄντρον μητρόσ σφισι Πύρρου καλούμενον, καὶ λόγον ἐπὶ
- 12 τῷ Πύρρῳ λέγουσι τῷ ποιμένι. Ἐρυθραίοις δὲ ἔστι μὲν χώρα Χαλκίς, ἀφ' ἧς καὶ τῶν φυλῶν σφίσιν ἡ τρίτη τὸ ὄνομα ἔσχηκεν, ἔστι δὲ τῆς Χαλκίδος κατατείνουσα ἐς τὸ πέλαγος ἄκρα καὶ ἐν αὐτῇ λουτρὰ θαλάσσια, μάλιστα τῶν ἐν Ἰωνίᾳ λουτρῶν ὠφέλιμα ἀνθρώποις. 6. Συμυρναίοις δὲ ποταμὸς Μέλῆς ὕδωρ ἐστὶ κάλλιστον, καὶ σπήλαιον ἐπὶ ταῖς πηγαῖς, ἔνθα Ὅμηρον ποιῆσαι τὰ ἔπη λέ-
- 13 γουσι. Χίοις δὲ ὁ τοῦ Οἰνοπίωνος τάφος θέαν τε παρέχεται καὶ τινὰς καὶ λόγους ἐς τοῦ Οἰνοπίωνος τὰ ἔργα. Σαμίοις δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐς τὸ Ἡραῖον τὸ Ῥαδίνης καὶ Λεοντίχου μνημῆμά ἐστι, καὶ τοῖς ὑπὸ ἔρωτος ἀνιωμένοις εὐχεσθαι καθέστηκεν ἰοῦσιν ἐπὶ τὸ μνημῆμα. τὰ μὲν δὲ ἐν Ἰωνίᾳ θαύματα πολλὰ τε καὶ οὐ πολλῶ τινὲ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀποδέοντά ἐστιν.
- VI. Τότε δὲ ἀπεληλυθότων Ἰώνων τὴν τε γῆν οἱ 536 Ἀχαιοὶ τὴν Ἰώνων διελάγχανον καὶ ἐσφικίζοντο ἐς τὰς

πόλεις. αἱ δὲ δύο τε καὶ δέκα ἦσαν ἀριθμὸν, ὅποσαι γε καὶ ἐς ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν γινώριμοι, Δύμη μὲν πρὸς Ἠλιδος πρώτη, μετὰ δὲ αὐτὴν Ὠλενος καὶ Φαραὶ καὶ Τρίτεια καὶ Ῥύπες καὶ Αἴγιον καὶ Κερύνεια καὶ Βοῦρα, ἐπὶ ταύταις δὲ Ἑλίκη καὶ Αἰγαί τε καὶ Αἴγαιρα, καὶ Πελλήνη πρὸς τῆς Σικυωνίας ἐσχάτη. ἐς ταύτας οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐσφικίζοντο πρότερον ἔτι ὑπὸ Ἰώνων οἰκουμένας. 2. Ἦσαν δὲ οἱ τὸ μέγιστον τοῖς Ἀχαιοῖς 2 ἔχοντες κράτος οἱ τε Τισαμενοῦ παῖδες Δαϊμένης καὶ Σπάρτων καὶ Τέλλης τε καὶ Λεοντομένης· Κομήτης δὲ ὁ πρεσβύτατος τῶν Τισαμενοῦ παίδων πρότερον ἔτι διεβεβήκει ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν. οὗτοί τε δὴ τηνικαῦτα ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ἐδυνάστευον καὶ Δαμασίας ὁ Πενθίλου τοῦ Ὀρέστου, τοῖς Τισαμενοῦ παισὶν ἀνεψιὸς πρὸς πατρός. Ἰσχυον δὲ ἐπ' ἴσης τοῖς κατειλεγμένοις καὶ Ἀχαιῶν τῶν ἐκ Λακεδαιμόνος Πρευγένης καὶ ὁ υἱός, ὄνομα δὲ οἱ ἦν Πατρέυς· καὶ σφισιν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἐδόθη κτίσασθαι πόλιν ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ Πατρέως ἐτέθη τῇ πόλει.

3. Τὰ δὲ ἐς πόλεμον τοιάδε ἦν τοῖς Ἀχαιοῖς. κατὰ 3 μὲν τὴν ἐς Ἴλιον ἐπιστρατεῖαν Ἀγαμέμνωνος Λακεδαιμόνα ἔτι καὶ Ἄργος οἰκοῦντες μεγίστη τοῦ Ἑλληνικοῦ μοῖρα ἦσαν· κατὰ δὲ τὴν Ξέρξου καὶ Μήδων ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα οὔτε Λεωνίδα τῆς ἐξόδου τῆς ἐς Θερμοπύλας εἰσὶν οἱ Ἀχαιοὶ δῆλοι μετεσχηκότες, οὔτε Ἀθηναίοις ὁμοῦ καὶ Θεμιστοκλεῖ πρὸς Εὐβοίᾳ καὶ Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντες, οὐδὲ σφᾶς κατάλογος συμμάχων ἔχει Λακωνικὸς ἢ Ἀττικὸς. 4 ὑστέρησαν δὲ καὶ ἔργου τοῦ Πλαταιᾶσι· δῆλα γὰρ 4 δὴ ὅτι ἐπὶ τῷ ἀναθήματι τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ τῶν Ἑλλήνων μετῆν ἂν καὶ Ἀχαιοῖς γεγράφθαι. δοκεῖν δὲ μοι, τὰς πατρίδας τε ὑπολειφθέντες ἕκαστοι τὰς αὐτῶν ἔσωζον, καὶ ἅμα διὰ τὸ ἔργον τὸ πρὸς Τροίαν Λακεδαιμονίους Δω-

ριεῖς ἀπηξίουν σφίσιν ἠγεῖσθαι. ἐδήλωσαν δὲ καὶ ἀνὰ
 χρόνον· Λακεδαιμονίων γὰρ ἐς τὸν πρὸς Ἀθηναίους πό-
 λεμον καταστάντων ὕστερον, ἐς τὴν συμμαχίαν ἦσαν οἱ
 Ἀχαιοὶ πρόθυμοι Πατρεῦσι, καὶ ἐς τοὺς Ἀθηναίους οὐχ
 5 ἦσσαν εἶχον γνώμην. Πολέμων δὲ τῶν πολεμηθέντων
 ὕστερον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ μὲν ἐν Χαιρωνείᾳ Φι-
 λίππου τε ἐναντία καὶ Μακεδόνων οἱ Ἀχαιοὶ μετέσχον,
 ἐς δὲ τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐπὶ τὸν πρὸς Λαμίᾳ καλούμενον
 πόλεμον οὗ φασιν ἐκστρατεύσασθαι· οὐ γάρ πω μετὰ τὸ
 πταῖσμα ἀνενηνοχένοι τὸ ἐν Βοιωτοῖς. 4. Ὁ δὲ τῶν ἐπι-
 χωρίων Πατρεῦσιν ἐξηγητὴς τὸν παλαιστὴν Χείλωνα
 Ἀχαιῶν μόνον μετασχεῖν ἔφασκε τοῦ ἔργου τοῦ περὶ Λά-
 6 μίαν. οἶδα δὲ καὶ ἄνδρα αὐτὸς Λυδὸν Ἄδραστον ἰδίᾳ καὶ
 οὐκ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τοῦ Λυδῶν ἀμύναντα Ἑλλησι. τοῦ
 δὲ Ἀδράστου τούτου χαλκῆν εἰκόνα ἀνέθεσαν οἱ Λυδοὶ
 πρὸ ἱεροῦ Περσικῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ἔγραψαν ἐπίγραμμα
 ὡς τελευτήσειεν ὁ Ἄδραστος ἐναντία Λεοννάτῳ μαχόμε-
 7 νος ὑπὲρ Ἑλλήνων. Ἡ δὲ ἐς Θερμοπύλας ἐπὶ τὴν Γαλα-
 τῶν στρατιὰν ἔξοδος καὶ τοῖς πᾶσιν ὁμοίως παρώφθη
 Πελοποννησίοις· ἅτε γὰρ πλοῖα οὐκ ἐχόντων τῶν βαρ-
 βάρων, δεινὸν ἔσεσθαι σφίσιν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἠλπιζον,
 εἰ τὸν Κορινθίων ἰσθμὸν ἐκ θαλάσσης τῆς κατὰ Λέχαιον
 ἀποτειχίσειαν ἐς τὴν ἐτέραν τὴν ἐπὶ Κεγχρέαις θάλασσαν.
 8 5. Τοῦτο μὲν δὴ Πελοποννησίων ἦν τότε ἀπάντων 538
 βούλευμα· ἐπεὶ δὲ Γαλάται ναυσὶν ὄντινα δὴ τρόπον
 διαβεβήκεσαν ἐς τὴν Ἀσίαν, ἐνταῦθα εἶχεν οὕτω τὰ Ἑλ-
 λήνων. προεστήκεσαν κατ' ἰσχὺν οὐδένες ἔτι τοῦ Ἑλλη-
 νικοῦ. Λακεδαιμονίους μὲν γὰρ τὸ ἐν Λεύκτροις πταῖσμα,
 καὶ ἅμα οἱ τε Ἀρκάδες συνεληλυθότες ἐς Μεγάλην πόλιν
 καὶ οἱ Μεσσήνιοι παροικοῦντες, ἀνασώσασθαι τὴν προ-
 9 τέραν ἔτι εὐδαιμονίαν ἐκώλυον· Θηβαίοις δὲ ἐς τοσοῦτο
 ηρημώσεν Ἀλέξανδρος τὴν πόλιν, ὡς ἔτεσιν ὕστερον οὐ

πολλοῖς καταχθέντας ὑπὸ Κασσάνδρου μηδὲ σώζειν τὰ οἰκεία ἀξιόχρεως εἶναι· Ἀθηναίοις δὲ εὐνοια μὲν παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ τῶν ἔργων μάλιστα ὑπῆρχε τῶν ὕστερον, ἀναπαύσασθαι δὲ οὐ ποτε ἐκ τοῦ Μακεδόνων πολέμου παρῆν αὐτοῖς.

VII. Ἑλλήνων δὲ οὐ τασσομένων τηνικαῦτα ἔτι ἐν κοινῷ, ἰδίᾳ δὲ ἐκάστων κατὰ σφᾶς συνισταμένων, οἱ Ἀχαιοὶ μάλιστα ἴσχυον. τυράννων τε γὰρ πλὴν Πελλήνης αἱ ἄλλαι πόλεις τὸν χρόνον ἅπαντα ἀπείρως ἐσχήκεσαν· αἱ τε ἐκ πολέμων καὶ ἀπὸ τῆς νόσου συμφοραὶ τῆς λοιμώδους οὐκ ἐς τοσοῦτο Ἀχαιοῖς ἐφ' ὅσον τοῖς ἄλλοις ἐγένοντο Ἑλλησι. συνέδριόν τε οὖν Ἀχαικὸν καλούμενον καὶ ἀπὸ κοινοῦ λόγου βουλευμάτα τε ἦν Ἀχαιοῖς καὶ τὰ ἔργα. Ἀθροίζεσθαι δὲ ἐς Αἴγιόν σφισιν ἔδοξεν· αὕτη γὰρ μετὰ Ἐλίκην ἐπικλυσθεῖσαν πόλεων ἐν Ἀχαΐα τῶν ἄλλων δόξη προεῖχεν ἐκ παλαιοῦ καὶ ἴσχυεν ἐν τῷ τότε.

539 Ἑλλήνων δὲ τῶν λοιπῶν Σικυωνιοὶ συνεδρίου πρῶτοι τοῦ Ἀχαιῶν μετέσχον. μετὰ δὲ Σικυωνίους ἐσήεσαν ἤδη καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων οἱ μὲν αὐτίκα, οἱ δὲ χρόνον τινὰ ἐπισχόντες· τοὺς δὲ καὶ ἐκτὸς οἰκοῦντας τοῦ Ἴσθμοῦ συντελεῖν ἐς Ἀχαιοὺς ἐπειθεν, ὅτι ἐς πλεον ἰσχύος προῖόν ἐώρων αἰεὶ τὸ Ἀχαικόν. 2. Λακεδαιμόνιοι 3 δὲ Ἑλλήνων μόνοι διάφοροί τε Ἀχαιοῖς τὰ μάλιστα ἦσαν καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ πόλεμόν σφισιν ἐπῆγον. Πελλήνην μὲν γε Ἀχαιῶν πόλιν Ἄγρις εἶλεν ὁ Εὐδαμίδου βασιλεύων ἐν [τῇ] Σπάρτῃ, καὶ ἐξέπεσεν αὐτίκα ἐκ Πελλήνης ὑπὸ Ἀράτου καὶ Σικυωνίων· Κλεομένης δὲ ὁ Λεωνίδου τοῦ Κλεωνύμου, βασιλεὺς οἰκίας τῆς ἐτέρας, ἀντικαθημένους Ἄρατον καὶ Ἀχαιοὺς πρὸς Δύμη παρὰ πολὺ τε ἐκράτησεν ἐλθόντας ἐς χεῖρας, καὶ ὕστερον Ἀχαιοῖς καὶ Ἀντιγόνῳ συνέθετο εἰρήνην. Ἀντίγονος δὲ οὗτος τηνικαῦτα ἀρχὴν τὴν Μακεδόνων εἶχεν, ἐπιτροπεύων Φί-

λιππον τὸν Δημητρίου παῖδα ἔτι ἡλικίαν ὄντα· ἦν δὲ καὶ
 ἀνεψιὸς τῷ Φιλίππῳ καὶ μητρὶ αὐτοῦ συνώκει. πρὸς τοῦ-
 του οὖν τὸν Ἀντίγονον καὶ Ἀχαιοὺς ποιησάμενος ὁ Κλε-
 ομένης σπονδὰς, καὶ αὐτίκα παραβὰς ὅσα ὤμοσεν, ἠν-
 δραποδίσατο Ἀρκαδῶν Μεγάλην πόλιν· Λακεδαιμονίοις
 τε τὸ ἐν Σελλασίᾳ πταῖσμα πρὸς Ἀχαιοὺς καὶ Ἀντίγονον
 Κλεομένους ἔνεκα καὶ ἐπιορκίας τῆς ἐκείνου συνέβη.
 Κλεομένους μὲν δὴ καὶ αὐτίς ἐν λόγοις τοῖς Ἀρκαδικοῖς
 5 ἀφιξόμεθα ἐς μνήμην· Φίλιππος δὲ ὁ Δημητρίου τὴν
 Μακεδόνων ἀρχήν, ὡς ἀφίκετο ἐς ἄνδρας, παρὰ ἐκόντος
 Ἀντιγόνου λαβών, φόβον τοῖς πᾶσιν Ἑλλησιν ἐνεποίησε
 τὰ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, προγόνου μὲν οὐκ ὄντος
 αὐτῷ, τῷ δὲ ἀληθεῖ λόγῳ δεσπότου, τὰ τε ἄλλα αὐτοῦ
 μιμούμενος καὶ τὰ ἐς θεραπείαν ὅσοις πατρίδας ἀρεστὰ
 ἦν ἐπ' οἰκείοις προδιδόναι κέρδεσι· προπίνειν δὲ παρὰ 540
 τὰ συμπόσια ἐπὶ δεξιότητι καὶ φιλίᾳ κύλικας οὐκ οἴνου,
 φαρμάκων δὲ ἐς ὄλεθρον ἀνθρώποις, ἃ δὴ ὁ μὲν τοῦ
 Ἀμύντου Φίλιππος οὐδ' ἐπενόησεν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἀρχήν,
 Φιλίππῳ δὲ τῷ Δημητρίου τὰ φάρμακα τόλμημα ἦν ἐλα-
 6 φρότατον. Κατεῖχε δὲ καὶ τρεῖς πόλεις φρουραῖς, ὄρη-
 τήρια εἶναί οἱ κατὰ τῆς Ἑλλάδος· καὶ ὠνόμαξε δὲ ὑπὸ
 τῆς ὕβρεως καὶ τῆς ἐς τὸ Ἑλληνικὸν ὑπεροψίας κλεῖς τῆς
 Ἑλλάδος τὰς πόλεις ταύτας. ἐπὶ μὲν γε Πελοποννήσῳ
 Κόρινθος καὶ ἡ Κορινθίων ἀκρόπολις ἐπετετείχιστο, ἐπὶ
 δὲ Εὐβοίᾳ καὶ Βοιωτοῖς τε καὶ Φωκεῦσι Χαλκὶς ἢ πρὸς
 τῷ Εὐρίπῳ· κατὰ δὲ Θεσσαλῶν τε αὐτῶν καὶ τοῦ Αἰτω-
 λῶν ἔθνους Μαγνησίαν τὴν ὑπὸ τὸ Πήλιον κατεῖχεν ὁ
 Φίλιππος. 4. Μάλιστα δὲ Ἀθηναίους καὶ τὸ Αἰτωλικὸν
 ἐπιστρατεῖαις τε συνεχέσιν ἐπίεξε καὶ ληστῶν καταδρο-
 7 μαῖς. ἐμνημόνευσε δέ μοι καὶ πρότερον ὁ λόγος ἐν τῇ
 Ἀτθίδι συγγραφῇ ὅσοι τε Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων ἐναντία
 Φιλίππου συνήραυτο Ἀθηναίοις, καὶ ὡς ὑπὸ ἀσθενείας

τῶν συμμάχων ἐπὶ Ῥωμαίους καὶ ἐπικουρίαν τὴν ἐκεῖθεν κατέφευγον οἱ Ἀθηναῖοι. Ῥωμαῖοι δὲ ἐπεπόμφεσαν καὶ οὐ πολλῶ τινὶ ἔμπροσθεν λόγῳ μὲν ἐπικουρήσοντας Αἰτωλοῖς ἐναντία Φιλίππου, τῷ δὲ ἔργῳ μᾶλλον τι ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πραγμάτων. τότε δὲ ἀπο- 8
 στέλλουσιν Ἀθηναίοις στρατιάν τε καὶ ἡγεμόνα Ὀτίλιον· τοῦτο γάρ οἱ τῶν ὀνομάτων ἦν τὸ ἐκδηλότατον, ἐπεὶ καλοῦνται γε οὐ πατρόθεν οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ ταῦτ᾽ Ἕλλησιν, 541
 ἀλλὰ καὶ τρία, ὅποτε ὀλίγιστα, καὶ ἔτι πλέονα ὀνόματα ἐκάστῳ τίθενται. τῷ δὲ Ὀτιλίῳ προσετέτακτο ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπείργειν ἀπὸ Ἀθηναίων καὶ τοῦ Αἰτωλικοῦ τὸν Φιλίππου πόλεμον. Ὀτίλιος δὲ τὰ μὲν ἄλλα τοῖς πράγ- 9
 μασι κατὰ τὰ ἐπιτεταγμένα ἐχρῆτο, τὰδε δὲ οὐ κατὰ γνώμην οἱ τὴν Ῥωμαίων ἐστὶν εἰργασμένα· Εὐβοέων γὰρ Ἐστίαϊαν πόλιν καὶ Ἀντίκυραν τὴν ἐν τῇ Φωκίδι ἐλών, ὑπηκόους κατ' ἀνάγκην οὔσας Φιλίππου, ἐποίησεν ἀναστάτους. καὶ τοῦδε ἔνεκα, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐπεὶ ἐπύθετο ἡ βουλή, ἀποστέλλουσιν Ὀτιλίῳ διάδοχον τῆς ἀρχῆς Φλαμίνιον.

VIII. Τότε δὲ ἦκων ὁ Φλαμίνιος Ἐρέτριάν τε διήρπασε τοὺς φρουροῦντας Μακεδόνων μάχῃ νικήσας, καὶ αὐτίς ἐλάσας ἐπὶ Κόρινθον κατεχομένην ὑπὸ Φιλίππου φρουρᾷ αὐτός τε προσεκάθητο πολιορκῶν, καὶ παρὰ Ἀχαιοὺς ἅμα ἀποστέλλων ἐπήγγελλέ σφισιν ἀφικνεῖσθαι πρὸς Κόρινθον στρατιᾷ συμμάχους τε ἀξιωθησομένους καλεῖσθαι Ῥωμαίων καὶ ἅμα εὐνοίᾳ τῇ ἐς τὸ Ἕλληνικόν. Ἀχαιοὶ δὲ ἐποιοῦντο μὲν μεγάλως καὶ αὐτὸν ἐν αἰτίᾳ 2
 Φλαμίνιον καὶ ἔτι πρότερον Ὀτίλιον, οἱ μετεχειρίσαντο ὡμῶς οὕτω πόλεις Ἑλληνίδας καὶ ἀρχαίας, ἀναμαρτήτους τε οὔσας πρὸς Ῥωμαίους καὶ οὐ κατὰ γνώμην ὑπὸ Μακεδόνων ἀρχομένας· προεωρῶντο δὲ καὶ ὡς ἀντὶ Φιλίππου καὶ Μακεδόνων Ῥωμαῖοι σφίσι τε ἦκοιεν καὶ τῷ Ἕλλη-

νικῶ δεσπόται προστάττειν. Ῥηθέντων δὲ ἐν τῷ συνεδρίῳ πολλῶν καὶ ἐναντίων ἀλλήλοις, τέλος οἱ εὖνοι Ῥωμαίοις ἐνίκησαν, καὶ Ἀχαιοὶ Φλαμινίῳ Κόρινθον συν-
 3 επολιόρησαν. Κορίνθιοι δὲ ἀπὸ Μακεδόνων ἐλευθερωθέντες μετέσχον αὐτίκα συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν, μετασχόντες καὶ πρότερον, ὅτε Ἄρατος καὶ Σικυώνιοι φρουρὰν ἐκ τοῦ Ἀκροκορίνθου [τὴν πᾶσαν] ἐξήλασαν καὶ ἀπέκτειναν Περσαῖον ὑπὸ Ἀντιγόνου ταχθέντα ἐπὶ τῇ φρουρᾷ. 2. Ἀχαιοὶ δὲ τὸ ἀπὸ τούτου σύμμαχοί τε ὠνομά- 542
 ζοντο Ῥωμαίων καὶ ἐς τὰ πάντα ἦσαν πρόθυμοι· καὶ σφισιν εἶποντο μὲν ἐς Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ Φίλιππον, μετέσχον δὲ καὶ στρατείας ἐς Αἰτωλούς, τρίτα δὲ ὁμοῦ Ῥωμαίοις ἐμαχέσαντο ἐναντία Ἀντιόχου καὶ Σύρων.

4 Ὅσα μὲν δὴ Ἀχαιοὶ Μακεδόσιν ἢ στρατιᾷ τῇ Σύρων ἐναντία ἐτάξαντο, φιλίᾳ τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπραξαν· ἐς δὲ Αἰτωλούς ἐκ παλαιοῦ σφισιν ἦν οἰκεία ἐγκλήματα. 3. Ἐπεὶ δὲ ἡ Νάβιδος ἐν Σπάρτῃ τυραννὶς κατελέλυτο, ἐς πλείστην ὠμότητα ἀνδρὸς ἀφικομένου, τὰ ἐς τοὺς
 5 Λακεδαιμονίους αὐτίκα ἐνεπεπτώκει· καὶ σφᾶς ὑπὸ τὸν χρόνον οἱ Ἀχαιοὶ τοῦτον ἐς σύλλογον ὑπάγονται τὸν Ἀχαϊκόν, καὶ δίκας τε ἐδίκαζόν σφισιν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, καὶ τὰ τείχη τῆς Σπάρτης καταβάλλουσιν ἐς ἔδαφος, οἰκοδομηθέντα μὲν καὶ πρότερον ἔτι αὐτοσχεδίως ἐπὶ τε τῆς Δημητρίου καὶ ὕστερον τῆς Πύρρου καὶ Ἡπειρωτῶν στρατείας, ἐπὶ δὲ τῆς τυραννίδος τῆς Νάβιδος καὶ ἐς τὸ ἀσφαλέστατον ὀχυρωθέντα. τὰ τε οὖν τείχη τῆς Σπάρτης οἱ Ἀχαιοὶ καθεῖλον, καὶ τὰ ἐς μελέτην τοῖς ἐφήβοις ἐκ τῶν Λυκούργου νόμων καταλύσαντες ἐπέταξαν τοῖς
 6 Ἀχαιῶν ἐφήβοις τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν. ταῦτα μὲν δὴ καὶ ἐς πλεον ἐπέξεισιν αὐθὶς μοι τὰ ἐς Ἀρκάδας· 4. Λακεδαιμόνιοι δέ, ἅτε μεγάλως τοῖς ἐπιτάγμασιν ἀχθόμενοι τοῖς Ἀχαιῶν, καταφεύγουσιν ἐπὶ Μέτελλον καὶ ὅσοι σὺν Με-

τέλλω κατὰ πρεσβείαν ἦκον ἐκ Ῥώμης. ἀφίκοντο δὲ οὔτοι
 Φιλίππῳ καὶ Μακεδόσι πόλεμον μὲν οὐδένα ἐπάξοντες,
 ἄτε εἰρήνης πρότερον ἔτι Φιλίππῳ καὶ Ῥωμαίοις ὁμο-
 μοσμένης, ὅποσα δὲ ἢ Θεσσαλοῖς ἢ τῶν ἐξ Ἡπείρου τισὶν
 ἐγκλήματα ἦν ἐς Φίλιππον, ταῦτα ἦκον οἱ ὁμοῦ Μετέλλῳ
 543 κρινοῦντες. Ἔργῳ μὲν δὴ Φίλιππός τε αὐτὸς καὶ ἡ Μα- 7
 κεδόνων ἀκμὴ καθήρητο ὑπὸ Ῥωμαίων. μαχεσάμενος
 γὰρ Φλαμινίου καὶ Ῥωμαίων ἐναντία Φίλιππος ἐν Κυνὸς
 καλουμέναις Κεφαλαῖς λόφοις τὸ ἦττον ἠνέγκατο· ἀλλὰ
 γε δὴ κατὰ δύναμιν ἀγωνισάμενος αὐτός [οὔτος ὁ Φίλιπ-
 πος] τοσοῦτον ἐκρατήθη τῇ συμβολῇ, ὡς στρατιᾶς τε ἦν
 ἦγεν ἀποβαλεῖν τὸ πολὺ, καὶ ἐκ τῶν πόλεων, ὅσας εἶλεν
 ἐν τῇ Ἑλλάδι πολέμῳ παραστησάμενος, ἐξήγαγεν ἐξ ἀπα-
 σῶν τὰς φρουράς κατὰ ὁμολογίαν πρὸς Ῥωμαίους. 5. Κατὰ 8
 μέντοι τοῦ λόγου τὸ εὐπρεπὲς παρὰ Ῥωμαίων εὔρητο
 εἰρήνην, δεήσεσι μὲν παντοίοις καὶ δαπάναις χρημάτων
 μεγάλαις. τὰ δὲ ἐς Μακεδόνας δύναμίν τε ἦν ἐπὶ Φιλίπ-
 που περιεβάλλοντο τοῦ Ἀμύντου, καὶ ὡς ἐπὶ Φιλίππου
 τοῦ ὑστέρου τὰ πράγματά σφισιν ἐφθάρη, Σίβυλλα οὐκ
 ἄνευ θεοῦ προεθέσπισεν. ἔχει δὲ οὕτω τὰ χρησθέντα·

Ἀυχοῦντες βασιλεῦσι Μακηδόνες Ἀργεάδησιν, 9
 ὑμῖν κοιρανέων ἀγαθὸν καὶ πῆμα Φίλιππος.
 ἦτοι ὁ μὲν πρότερος πόλεσιν λαοῖσί τ' ἄνακτας
 θήσει· ὁ δ' ὀπλότερος τιμὴν ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσει,
 δμηθεὶς ἐσπερίοισιν ὑπ' ἀνδράσιν ἠφίοις τε.

Ῥωμαῖοί τε δὴ τὰ πρὸς ἐσπέραν νεμόμενοι τῆς Εὐρώπης
 καθεῖλον τὴν Μακεδόνων ἀρχήν, καὶ τῶν ἐς τὸ συμμαχι-
 κὸν ταχθέντων Ἄτταλος ** καὶ ἔτι ἐκ Μυσίας στρατιᾶς·
 πρὸς δὲ ἀνίσχοντα ἦλιον μᾶλλον τι ἢ Μυσία τετραπται.

IX. Τότε δὲ τῷ Μετέλλῳ καὶ τῇ ἄλλῃ πρεσβείᾳ μὴ
 ὑπεριδεῖν Λακεδαιμονίων ἦρεσε καὶ Ἀχαιῶν, τοὺς δὲ
 τὰς ἀρχὰς ἔχοντας ἐς τὸ συνέδριον ἠξίουσιν συγκαλέσαι

τοὺς Ἀχαιοὺς, ἵνα ἐν κοινῷ διδάξωσιν αὐτοὺς ἡπιώτερον μεταχειρίζεσθαι τὰ ἐν Λακεδαίμονι. οἱ δὲ σφισιν ἀπεκρίναντο μήτε ἐκείνοις Ἀχαιοὺς ἐς σύλλογον μήτε ἄλλῳ συνάξειν, ὅστις μὴ ἐπὶ τῷ πράγματι ἐφ' ὅτῳ ποιεῖται τὴν 544 πρόσδοτον παρὰ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς ἔχει δόγμα. Μέτελλος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν περιυβρίσθαι νομίζοντες, ἐπειδὴ ἀφίκοντο ἐς Ῥώμην, πολλὰ ἐπὶ τῆς βουλῆς καὶ οὐ πάντα [τὰ] ἀληθῆ κατηγοροῦν τῶν Ἀχαιῶν.

2. Τούτων δὲ πλείονα ἐνεκάλουν Ἀχαιοῖς Ἀρεὺς καὶ Ἀλκιβιάδας, Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ δόκιμοι τὰ μάλιστα ἐν τῇ Σπάρτῃ, τὰ δὲ ἐς Ἀχαιοὺς οὐ δίκαιοι· γενομένους γὰρ ὑπὸ Νάβιδος φυγάδας ὑπεδέξαντο αὐτοὺς οἱ Ἀχαιοί, καὶ ἀποθανόντος Νάβιδος παρὰ γνώμην Λακεδαιμονίων τοῦ δήμου κατάγουσιν ἐς Σπάρτην. τότε οὖν ἀναβεβηκότες καὶ οὗτοι παρὰ τὴν βουλήν προθυμότερα ἐνέκειντο Ἀχαιοῖς· Ἀχαιοὶ δὲ σφισιν ἀπελθοῦσιν ἐπιβάλλουσιν ἐν

3 τῷ συνεδρίῳ θάνατον ζημίαν. 3. Ῥωμαίων δὲ ἡ βουλή πέμπουσιν ἄλλους τε ἄνδρας καὶ Ἄππιον Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀχαιοῖς τὰ δίκαια ὀρίσαι. Ἄππιος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἔμελλον μὲν οὐδὲ ὀφθέντες Ἀχαιοῖς ἔσεσθαι καθ' ἡδονήν, οἱ Ἀρέα καὶ Ἀλκιβιάδαν ἅμ' αὐτοῖς ἐπήγοντο ἐν τῷ τότε Ἀχαιοῖς ἐχθίστους· ἐλύπησαν δὲ καὶ ἐς πλεόν τοὺς Ἀχαιούς, ἐπειδὴ ἐς τὸν σύλλογον αὐτῶν ἐπελθόντες σὺν

4 ὀργῇ μᾶλλον ἐποιοῦντο ἢ πειθοῖ τοὺς λόγους. Λυκόρτας δὲ ὁ Μεγαλοπολίτης, οὔτε ἀξιώματι οὐδενὸς Ἀρκάδων ὕστερος καί τι καὶ φρόνημα κατὰ φιλίαν προσειληφώς τὴν Φιλοποίμενος, λόγῳ τε ἀπέφαινε τὰ ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν δίκαια, καὶ ὁμοῦ τοῖς λόγοις καὶ μέμψιν τινὰ ὑπέτεινε ἐς τοὺς Ῥωμαίους. Ἄππιος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Λυκόρταν λέγοντα ἐποιοῦντο ἐν χλευασμῷ, καὶ Ἀρέως ἀποψηφίζονται καὶ Ἀλκιβιάδα μὴδὲν ἀδίκημα ἐξ αὐτῶν ἐς Ἀχαιοὺς εἶναι, Λακεδαιμονίοις τε ἀποστεῖλαι πρέσβεις ἐφιᾶσιν

ἐς Ῥώμην, ἐναντία ἐφιέντες ἢ Ῥωμαίοις συγκείμενα ἦν
 καὶ Ἀχαιοῖς· Ἀχαιῶν μὲν γὰρ εἶρητο ἀπὸ τοῦ κοινοῦ
 παρὰ τὴν Ῥωμαίων βουλήν ἀπιέναι πρέσβεις, ἰδίᾳ δὲ
 545 ἀπείρητο μὴ πρεσβεύεσθαι τὰς πόλεις ὅσαι συνεδρίου
 τοῦ Ἀχαιῶν μετεῖχον. Ἀντιπρεσβευσαμένων δὲ καὶ 5
 Ἀχαιῶν Λακεδαιμονίοις, καὶ λόγων ῥηθέντων ὑπὸ ἀμ-
 φοτέρων ἐπὶ τῆς βουλῆς, τοὺς αὐτοὺς ἀποστέλλουσιν
 αὐθις οἱ Ῥωμαῖοι Λακεδαιμονίοις γενέσθαι καὶ Ἀχαιοῖς
 δικαστάς, Ἄππιον καὶ ὅσοι σὺν ἐκείνῳ πρότερον ἐς τὴν
 Ἑλλάδα ἀφίκοντο. Οἱ δὲ τοὺς τε ἐκβληθέντας ὑπὸ Ἀχαιῶν
 κατάγουσιν ἐς Σπάρτην, καὶ ὅσων πρὸ κρίσεως ἀπελ-
 θόντων κατέγνωστο ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἀδικεῖν, καὶ τὰ ἐπὶ
 τούτοις τιμήματα ἔλυσαν. καὶ συντελείας μὲν Λακεδαι-
 μονίους ἐς τὸ Ἀχαικὸν οὐκ ἀφιάσι, περὶ δὲ τῆ ἐκάστου
 ψυχῇ ξενικά σφισι διδόασιν εἶναι δικαστήρια, ὅσα δὲ
 ἄλλα ἐγκλήματα, λαμβάνειν τε αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ Ἀχαικῷ
 ὑπέχειν τὰς κρίσεις. 4. Ἐτειχίσθη δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς αὐθις
 Σπαρτιάταις ὁ κύκλος τοῦ ἄστεως. Λακεδαιμονίων δὲ 6
 οἱ κατελθόντες, βουλευόντες παντοῖα ἐπὶ Ἀχαιοῖς, λυ-
 πήσειν σφᾶς ἐπὶ τοιῶδε μάλιστα ἤλπιζον. Μεσσηνίους
 τοὺς Φιλοποίμενι θανάτου συναιτίους γενέσθαι νομι-
 σθέντας καὶ κατὰ αἰτίαν ταύτην ὑπὸ Ἀχαιῶν ἐκπεπτω-
 κότας, τούτους τε καὶ Ἀχαιῶν αὐτῶν τοὺς φεύγοντας
 ἀναβῆναι πείθουσιν ἐς Ῥώμην· σὺν δὲ σφισιν ἀνεληλυ-
 θότες καὶ αὐτοὶ γενέσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἔπρασσον κάθο-
 δον. 5. Ἄτε δὲ τοῦ Ἀππίου Λακεδαιμονίοις συμπροθυ-
 μουμένου μεγάλως, Ἀχαιοῖς δὲ ἐπὶ παντὶ ἀντιβαίνοντος,
 ἐμελλεν οὐ χαλεπῶς Μεσσηνίων καὶ Ἀχαιῶν τοῖς φεύ-
 γουσι τὰ βουλευόμενα ἐς δέον χωρήσειν, γράμματά τε αὐ-
 τικά ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐς τε Ἀθήνας κατεπέμπετο καὶ ἐς
 Αἰτωλίαν κατάγειν σφᾶς Μεσσηνίους καὶ Ἀχαιοὺς ἐπὶ τὰ
 οικεῖα. τοῦτο Ἀχαιοὺς ἐς τὰ μάλιστα ἠνίασεν, ὥς οὔτε 7

ἄλλως πάσχοντας δίκαια ὑπὸ Ῥωμαίων, καὶ ἐς τὸ ἀνω-546
 φελές προὔπηρογμένων σφίσιν ἐς αὐτούς, οἱ ἐπὶ τὰ Φι-
 λίππου καὶ Αἰτωλῶν ἐναντία καὶ αὐθις Ἀντιόχου στρα-
 τεύσαντες χάριτι τῇ ἐς Ῥωμαίους ἐγίνοντο ὕστεροι φυγά-
 δων ἀνθρώπων καὶ οὐ καθαρῶν χειρας. ὅμως δὲ εἴκειν
 σφίσιν ἐδόκει. τότε μὲν δὴ ἐς τοσοῦτο ἐπράχθη.

Χ. Τολμημάτων δὲ τὸ ἀνοσιώτατον, τὴν πατρίδα
 καὶ ἄνδρας προδιδόναι πολίτας ἐπὶ οἰκείοις κέρδεσιν,
 ἔμελλε καὶ Ἀχαιοῖς κακῶν ἄρξειν, οὐποτε ἐκ τοῦ χρόνου
 παντὸς τὴν Ἑλλάδα ἐκλιπόν. ἐπὶ μὲν γε Δαρείου τοῦ
 Ὑστάσπου βασιλεύοντος Περσῶν Ἴωσι τὰ πράγματα
 ἐφθάρη Σαμίων πλὴν ἑνός τε καὶ δέκα ἀνδρῶν τῶν ἄλ-
 λων τριηράρχων τὸ ναυτικὸν τὸ Ἰώνων προδόντων.
 2 μετὰ δὲ Ἴωνας κεχειρωμένους ἠνδραποδίσαντο καὶ Ἐρέ-
 τριαν Μῆδοι· προδόται δὲ ἐγένοντο οἱ εὐδοκιμοῦντες
 μάλιστα ἐν Ἐρετρία, Φίλαγρος Κυνέου καὶ Εὐφορβος
 Ἀλκιμάχου. Ξέρξῃ δὲ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλαύνοντι Θεσσα-
 λία τε δι' Ἀλευαδῶν προεδόθη, Θήβας δὲ Ἀτταγῖνος καὶ
 Τιμηγενίδας προδιδόασι, φερόμενοι τὰ πρῶτα ἐν Θήβαις.
 Πελοποννησίων δὲ καὶ Ἀθηναίων πολεμησάντων Ξενίας
 Ἡλεῖος ἐπεχείρησεν Ἥλιον Λακεδαιμονίοις καὶ Ἄγιδι προ-
 3 δοῦναι. Οἳ τε Λυσάνδρου καλούμενοι ξένοι χρόνον οὐ-
 δένα ἀνίεσαν πατρίδας ἐγχειρίζοντες Λυσάνδρῳ τὰς ἑαυ-
 τῶν. κατὰ δὲ τὴν Φιλίππου βασιλείαν τοῦ Ἀμύντου
 Λακεδαίμονα πόλεων μόνην οὐ προδοθεῖσαν τῶν ἐν Ἑλ-
 λησιν εὖροι τις ἄν· αἱ δὲ ἄλλαι πόλεις αἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι
 ὑπὸ προδοσίας μᾶλλον ἢ ὑπὸ νόσου πρότερον τῆς λοιμώ-
 δους ἐφθάρησαν. Ἀλεξάνδρῳ δὲ τῷ Φιλίππου παρέσχεν
 ἢ εὐτυχία μικρὰ ἀνδρῶν προδοτῶν καὶ οὐκ ἄξια λόγου
 4 προσδεηθῆναι. Ἐπεὶ δὲ τὸ ἐν Λαμία πταῖσμα ἐγένετο
 Ἑλλησιν, Ἀντίπατρος μὲν, ἅτε διαβῆναι ποιούμενος 547
 σπουδὴν πρὸς τὸν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεμον, ἐβούλετο εἰρήνην

ἐν τάχει συντίθεσθαι, καὶ οἱ διέφερον οὐδὲν εἰ Ἀθήνας
 τε ἐλευθέραν καὶ τὴν πᾶσαν Ἑλλάδα ἀφήσει· Δημάδης
 δὲ καὶ ὅσον προδοτῶν Ἀθήνησιν ἄλλο ἦν, ἀναπειθουσιν
 Ἀντίπατρον μηδὲν ἐς Ἑλληνας φρονῆσαι φιλόανθρωπον,
 ἐκφοβήσαντες δὲ Ἀθηναίων τὸν δῆμον ἐς τε Ἀθήνας καὶ
 πόλεων τῶν ἄλλων τὰς πολλὰς ἐγένοντο αἴτιοι Μακεδό-
 νων ἐσαχθῆναι φρουράς. Βεβαιοῖ δέ μοι καὶ τότε τὸν 5
 λόγον· Ἀθηναῖοι γὰρ μετὰ τὸ ἀτύχημα τὸ ἐν Βοιωτοῖς
 οὐκ ἐγένοντο Φιλίππου κατήκοοι, ἀλόντων μὲν σφισι
 δισχιλίων ὡς ἐκρατήθησαν, παρὰ δὲ τὸ ἔργον χιλίων
 φονευθέντων· ἐν Λαμία δὲ περὶ διακοσίους πεσόντων
 καὶ οὐ πλέον τι Μακεδόσιν ἐδουλώθησαν. οὕτω μὲν οὐ-
 ποτε τὴν Ἑλλάδα ἐπέλειπον οἱ ἐπὶ προδοσίᾳ νοσήσαντες·
 2. Ἀχαιοὺς δὲ ἀνὴρ Ἀχαιὸς Καλλικράτης τηνικαῦτα ἐς
 ἅπαν ἐποίει Ῥωμαίοις ὑποχειρίους. ἀρχὴ δὲ σφισιν ἐγί-
 νετο κακῶν Περσεὺς καὶ ἡ Μακεδόνων ἀρχὴ καταλυθεῖσα
 ὑπὸ Ῥωμαίων.

Περσεὶ τῷ Φιλίππου πρὸς Ῥωμαίους ἄγουσι εἰρήνην 6
 κατὰ συνθήκας ἃς ὁ πατήρ οἱ Φίλιππος ἐποιήσατο, ἐπῆλ-
 θεν ὑπερβῆναι τοὺς ὅρκους, καὶ ἐπί τε ** Σαπαίων τὸν
 βασιλέα Ἀβρούπολιν στράτευμα ἀγαγὼν ἐποίησεν ἀνα-
 στάτους Ῥωμαίων συμμάχους ὄντας· Σαπαίων δὲ τούτων
 καὶ Ἀρχίλοχος ἐν λαμβείῳ μνήμην ἔσχε. Μακεδόνων δὲ 7
 καὶ Περσέως κεχειρωμένων πολέμῳ διὰ τὸ ἐς Σαπαίους
 ἀδίκημα, ἄνδρες τῆς Ῥωμαίων βουλῆς δέκα ἐπέμφθησαν
 548 καταστησόμενοι πρὸς τὸ ἐπιτηδειότατον Ῥωμαίοις τὰ ἐν
 Μακεδονίᾳ. ἤκοντας δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα ὑπήρχετο ὁ Καλ-
 λικράτης, οὔτε ἔργον τῶν ἐς τὴν κολακείαν οὔτε λόγον
 οὐδένα ἐς αὐτοὺς παριείς. ἓνα δὲ τινα ἐξ αὐτῶν ἄνδρα
 οὐδαμῶς ἐς δικαιοσύνην πρόθυμον, τοῦτον τὸν ἄνδρα
 προσεποιήσατο ὁ Καλλικράτης ἐς τοσοῦτον ὥστε αὐτὸν
 καὶ ἐς τὸ συνέδριον ἐσελθεῖν τὸ Ἀχαιῶν ἐπεισεν. Ὁ δὲ 8

ὡς ἐς τὸν σύλλογον ἐσῆλθεν, ἔλεγεν ὡς πολεμοῦντι πρὸς
 Ῥωμαίους Περσεῖ χρήματα οἱ δυνατώτατοι τῶν Ἀχαιῶν
 παράσχοιεν, συνάραιντο δὲ καὶ ἐς τὰ ἄλλα. ἐκέλευσεν
 οὖν καταγνῶναι τοὺς Ἀχαιοὺς θάνατον· εἰ δὲ ἐκεῖνοι
 καταγνοῖεν, τότε καὶ αὐτὸς τὰ ὀνόματα ἐρεῖν ἔφασκε τῶν
 ἀνδρῶν. λέγειν τε δὴ ἐδόκει παντάπασιν ἄδικα, καὶ αὐ-
 τὸν ἠξίουν οἱ ἐς τὸν σύλλογον ἐληλυθότες ἤδη, εἰ Περσεῖ
 τὰ αὐτὰ Ἀχαιῶν τινὲς ἔπραξαν, ὀνομαστί αὐτῶν ἐκάστου
 μνησθῆναι, πρότερον δὲ οὐ σφᾶς καταγινώσκειν εἰκὸς
 9 εἶναι. ἔνθα δὴ ὡς ἠλέγγετο ὁ Ῥωμαῖος, ἀπετόλμησεν
 εἰπεῖν ὡς οἱ ἐστρατηγηκότες Ἀχαιῶν ἐνέχονται πάντες τῇ
 αἰτίᾳ· πάντας γὰρ φρονῆσαι τὰ Μακεδόνων τε καὶ Περ-
 σεῶς. Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγεν ὑπὸ διδασκαλίᾳ τῇ Καλλι-
 κράτους· ἀναστὰς δὲ μετ' αὐτὸν Ξένων, οὗτος οὐκ ἐλα-
 χίστου λόγου παρ' Ἀχαιοῖς, οὕτως ἔφη κατὰ τὴν αἰτίαν
 ἔχει ταύτην· ἐστρατήγησα μὲν Ἀχαιῶν καὶ ἐγώ, ἀδικίας
 δὲ οὐδὲν ἐς Ῥωμαίους, οὔτε εὐνοίας μοι μέτεστιν ἐς
 Περσεῖα· καὶ τοῦδε ἔνεκα ἐθέλω μὲν ἐν συνεδρίῳ τῶ
 Ἀχαιῶν, ἐθέλω δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς Ῥωμαίοις ὑπέχειν κρίσιν.
 10 Ὁ μὲν δὴ ὑπὸ συνειδότης ἐπαρρησιάζετο ἀγαθοῦ· ὁ δὲ
 ἐπελάβετο αὐτίκα ὁ Ῥωμαῖος τῆς προφάσεως, καὶ ὀπό-
 σοις Καλλικράτης ἐπῆγεν αἰτίαν Περσεῖ σφᾶς φρονῆσαι
 τὰ αὐτά, ἀνέπεμπεν ἐν δικαστηρίῳ κρίσιν τῶ Ῥωμαίων
 ὑφ' ἑξουσίας. ὃ μὴ πω κατειλήφει πρότερον Ἕλληνας· οὐδὲ
 γὰρ Μακεδόνων οἱ ἰσχύσαντες μέγιστον, Φίλιππος
 Ἀμύντου καὶ Ἀλέξανδρος, τοὺς ἀνθεστηκότας σφίσι
 Ἑλλήνων ἐς Μακεδονίαν ἐβιάσαντο ἀποσταλῆναι, διδό- 549
 11 ναι δὲ αὐτοὺς ἐν Ἀμφικτυόσιν εἶων λόγον. Τότε δὲ ἐκ
 τοῦ Ἀχαιῶν ἔθνους ὄντινα καὶ ἀναίτιον Καλλικράτης
 ἐθελήσειεν αἰτιάσασθαι, ἀνάγεσθαι πάντα τινὰ ἐκεκύ-
 ρωτο ἐς Ῥώμην· καὶ ἐγένοντο ὑπὲρ χιλίους οἱ ἀναχθέν-
 τες. τούτους ὑπὸ Ἀχαιῶν οἱ Ῥωμαῖοι προκατεγνώσθαι

νομίζοντες ἔς τε Τυρσηνίαν καὶ ἔς τὰς ἐκεῖ διέπεμψαν πόλεις, καὶ Ἀχαιῶν ἄλλοτε ἄλλας ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν πρεσβείας τε καὶ ἰκεσίας ἐπιπεμπόντων λόγον ἐποιοῦντο οὐδένα. ἑπτακαιδεκάτῳ δὲ ὕστερον ἔτει τριακοσίους ἢ καὶ 12 ἐλάσσονας, οἳ μόνοι περὶ Ἰταλίαν Ἀχαιῶν ἔτι ἐλείποντο, ἀφιαῖσιν, ἀποχρώντως κολασθῆναι σφᾶς ἡγούμενοι. ὅσοι δὲ ἀποδράντες ἔρχοντο ἢ εὐθύς ἠνίκα ἀνήγοντο ἔς Ῥώμην, ἢ ὕστερον ἐκ τῶν πόλεων ἔς ἃς ὑπὸ Ῥωμαίων ἐπέμψθησαν, πρόφασις οὐδεμία ἦν τούτους ἀλόντας μὴ ὑποσχεῖν δίκην.

XI. Ῥωμαῖοι δὲ αὐτίς ἄνδρα ἐκ τῆς βουλῆς καταπέμπουσιν ἔς τὴν Ἑλλάδα· ὄνομα μὲν τῷ ἀνδρὶ ἦν Γάλλος, ἀπέσταλτο δὲ Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀργείοις ὑπὲρ γῆς ἀμφισβητουμένης γενέσθαι δικαστῆς. οὗτος ὁ Γάλλος ἔς τὸ Ἑλληνικὸν πολλὰ μὲν εἶπε, πολλὰ δὲ καὶ ἔπραξεν ὑπερήφανα, Λακεδαιμονίους δὲ καὶ Ἀργείους τὸ παράπαν ἔθετο ἐν χλευασίᾳ· πόλεσι γὰρ ἔς τοσοῦτο 2 ἡκούσας ἀξιώματος, καὶ ὑπὲρ τῶν ὄρων τῆς χώρας τὰ μὲν παλαιότερα ἔς οὐκ ἀφανῆ πόλεμον καὶ ἔργα οὕτως ἀφειδῆ προαχθείσας, κριθείσας δὲ καὶ ὕστερον παρὰ δικαστῆ κοινῶ Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου, αὐτὸς μὲν σφισιν ὁ Γάλλος ἀπηξίωσε δικαστῆς καταστῆναι, Καλλικράτει δὲ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἀνδρὶ ἀλάστορι ἐπιτρέπει τὴν κρίσιν. Ἀφίκοντο δὲ ὡς τὸν Γάλλον καὶ Αἰτωλῶν οἳ 3
550 Πλευρῶνα οἰκοῦντες, συντελείας τῆς ἔς Ἀχαιοὺς ἐθέλοντες ἄφεσιν εὐρασθαι. καὶ αὐτοῖς ἐπετράπη μὲν ὑπὸ τοῦ Γάλλου πρεσβείαν ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἰδίᾳ παρὰ Ῥωμαίους ἀποστεῖλαι, ἐπετράπη δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν ἀποστῆναι. προσεπεστάλη δὲ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῷ Γάλλῳ πόλεις ὅποσας ἐστὶν οἷός τε [ὡς πλείστας] ἀφεῖναι συλλόγου τοῦ Ἀχαιῶν.

2. Ὁ μὲν δὴ τὰ ἐντεταλμένα ἐποίει, Ἀθηναίων δὲ ὁ 4

δῆμος ἀνάγκη πλέον ἢ ἔκουσίως διαρπάξουσιν Ὠρωπὸν
 ὑπήκοόν σφισιν οὕσαν· πενίας γὰρ ἐς τὸ ἔσχατον Ἀθη-
 ναῖοι τηνικαῦτα ἤκον ἅτε ὑπὸ Μακεδόνων πολέμῳ πιε-
 σθέντες μάλιστα Ἑλλήνων. καταφεύγουσιν οὖν ἐπὶ τῆν
 Ῥωμαίων βουλὴν οἱ Ὠρώπιοι· καὶ δόξαντες παθεῖν οὐ
 δίκαια, ἐπεστάλη Σικυωνίοις ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐπιβαλεῖν
 σφᾶς Ἀθηναίοις ἐς Ὠρωπίους ζημίαν κατὰ τῆς βλάβης
 5 ἧς ἤρξαν τὴν ἀξίαν. Σικυώνιοι μὲν οὖν οὐκ ἀφικομένοις
 ἐς καιρὸν τῆς κρίσεως Ἀθηναίοις ζημίαν πεντακόσια τά-
 λαντα ἐπιβάλλουσι· Ῥωμαίων δὲ ἡ βουλὴ δεηθεῖσιν Ἀθη-
 ναίοις ἀφίησι πλὴν ταλάντων ἑκατὸν τὴν ἄλλην ζημίαν.
 Ἐξέτισαν δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ ὑποσχέσεσι
 καὶ δώροις ὑπελθόντες Ὠρωπίους ὑπάγονται σφᾶς ἐς
 ὁμολογίαν, φρουρὰν τε Ἀθηναίων ἐσελθεῖν ἐς Ὠρωπὸν
 καὶ ὁμήρους λαβεῖν παρὰ Ὠρωπίων Ἀθηναίους· ἦν δὲ
 αὐθις ἐς Ἀθηναίους γένηται ἔγκλημα Ὠρωπίοις, τὴν
 φρουρὰν τότε ἀπάγειν παρ' αὐτῶν Ἀθηναίους, ἀποδοῦ-
 6 ναι δὲ καὶ ὀπίσω τοὺς ὁμήρους. Χρόνος τε δὴ οὐ πολὺς ὁ
 μεταξὺ ἦνυστο, καὶ τῶν φρουρῶν ἀδικοῦσιν ἄνδρες
 Ὠρωπίους. οἱ μὲν δὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπέστελλον ὁμήρους
 τε ἀπαιτήσοντας καὶ φρουρὰν σφισιν ἐξάγειν κατὰ τὰ 551
 συγκείμενα ἐροῦντας· Ἀθηναῖοι δὲ οὐδέτερα ἔφασαν
 ποιήσειν, ἀνθρώπων γὰρ ἐπὶ τῇ φρουρᾷ καὶ οὐ τοῦ
 Ἀθηναίων δήμου τὸ ἀμάρτημα εἶναι· τοὺς μέντοι αὐτὰ
 7 εἰργασμένους ἐπηγγέλλοντο ὑφέξειν δίκην. 3. Οἱ δὲ Ὠρώ-
 πιοι κατέφευγόν τε ἐπὶ Ἀχαιοὺς ** τιμωρῆσαί σφισιν·
 Ἀχαιοῖς δὲ ἤρεσκε μὴ τιμωρεῖν φιλίᾳ τε καὶ αἰδοῖ τῇ Ἀθη-
 ναίων. ἐνταῦθα οἱ Ὠρώπιοι Μεναλκίδα, Λακεδαιμονίῳ
 μὲν γένος, στρατηγοῦντι δὲ ἐν τῷ τότε Ἀχαιῶν, ὑπι-
 σχνοῦνται δέκα ταλάντων δόσιν, ἦν σφισιν ἐπικουρεῖν
 Ἀχαιοὺς ἄγῃ. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν χρημάτων μεταδώσειν Καλ-
 λικράτει τὸ ἥμισυ ὑπισχνεῖτο, ἰσχύοντι διὰ φιλίαν τὴν

Ρωμαίων ἐν Ἀχαιοῖς μέγιστον. Προσγενομένου δὲ τοῦ 8
 Καλλικράτους πρὸς τὴν Μεναλκίδα γνώμην ἐκεκύρωτο
 κατὰ Ἀθηναίων ἀμύνειν Ὠρωπίοις. καὶ τις ἐξαγγέλλει
 ταῦτα ἐς τοὺς Ἀθηναίους· οἱ δὲ ὡς ἕκαστος τάχους εἶχεν
 ἐς τὸν Ὠρωπὸν ἐλθόντες καὶ αὐθις κατασύραντες εἴ τι ἐν
 ταῖς προτέραις παρεῖτό σφισιν ἄρπαγαῖς, ἀπάγουσι τὴν
 φρουράν. Ἀχαιοὺς δὲ ὑστερήσαντας [τῆς βοηθείας] Με-
 ναλκίδας μὲν καὶ Καλλικράτης ἐσβάλλειν ἐς τὴν Ἀττικὴν
 ἐπειθον· ἀνδισταμένων δὲ ἄλλων τε αὐτοῖς καὶ οὐχ
 ἥμιστα τῶν ἐκ Λακεδαιμόνος, ἀνεχώρησεν ὀπίσω τὸ στρα-
 τευμα.

XII. Ὠρωπίοι δὲ καὶ ὠφελείας σφίσιν οὐ γενομένης
 (τῆς βοηθείας) τῆς παρὰ Ἀχαιῶν, ὅμως ὑπὸ Μεναλκίδα
 τὰ χρήματα ἐξεπράχθησαν. ὁ δὲ ὡς τὸ δωροδόκημα εἶχεν
 ἐν χειρὶ, ἐποιεῖτο συμφορὰν εἰ καὶ Καλλικράτει μετα-
 δώσει τῶν λημμάτων. τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀναβολαῖς καὶ
 ἀπάταις ἐχρήτη ἐς τὴν δόσιν, μετὰ δὲ οὐ πολὺ ἐτόλμησεν
 ἀποστερεῖν ἐκ τοῦ εὐθέος. βεβαιοῖ δὴ τὸ λεγόμενον ὡς
 552 ἄρ' ἦν καὶ πῦρ ἐς πλεον ἄλλου πυρὸς καῖον καὶ λύκος 2
 ἀγριώτερος λύκων ἄλλων καὶ ὠκύτερος ἰέραξ ἰέρακος
 πέτεσθαι, εἶγε καὶ Καλλικράτην ἀνοσιώτατον τῶν τότε
 Μεναλκίδας ὑπερῆρεν ἀπιστία, Καλλικράτην, ὃς ἐλάσ-
 σων παντοίου λήμματος, καὶ ἐπὶ οὐδενὶ οἰκείῳ κέρδει
 πόλει τῇ Ἀθηναίων ἀπηχθημένος, παυσάμενον [μὲν]
 τῆς ἀρχῆς Μεναλκίδα ἐδίωκεν ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς θανάτου
 δίκην· πρεσβεῦσαί τε γὰρ Ἀχαιῶν ἐναντία ἔφασκεν αὐ-
 τὸν ἐς Ῥώμην, καὶ ἐς τὰ μάλιστα γενέσθαι πρόθυμον
 ἐξελέσθαι τὴν Σπάρτην συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν. Ἐνταῦθα 3
 ὡς ἀφικνεῖτο ἐς πᾶν ὁ Μεναλκίδας κινδύνου, μεταδίδωσι
 τάλαντα τρία τῶν ἐξ Ὠρωποῦ Μεγαλοπολίτη Δίαίῳ. ἐγε-
 γόνει δὲ αὐτῷ καὶ ἀρχῆς διάδοχος τῆς Ἀχαιῶν ὁ Δίαιος·
 τότε δὲ ὑπὲρ τοῦ λήμματος προθυμούμενος ἔμελλε Με-

ναλκίδα καὶ ἀκόντων Ἀχαιῶν σωτηρίαν παρέξειν. Ἀχαιοὶ
 δὲ ἐπὶ μὲν τῇ ἀφέσει τοῦ Μενάλκίδα ἰδίᾳ τε ἕκαστος καὶ
 ἐν κοινῷ Δίαιον ἐποιοῦντο ἐν αἰτία· 2. Δίαιος δὲ σφᾶς
 ἀπὸ τῶν ἐς αὐτὸν ἐγκλημάτων μετῆγεν ἐς πραγμάτων
 ἐλπίδα μειζόνων, προφάσει χρώμενος τοιαῦδε ἐς τὴν ἀπά-
 4 τήν. Λακεδαιμόνιοι περὶ ἀμφισβητησίμου χώρας κατα-
 φεύγουσιν ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων βουλήν· καταφεύγουσι δὲ
 αὐτοῖς προεῖπεν ἡ βουλή δικάζεσθαι τὰ ἄλλα πλὴν ψυχῆς
 ἐν συνεδρίῳ τῷ Ἀχαιῶν. ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἀπεκρίνατο·
 Δίαιος δὲ οὐ τὸν ὄντα ἔλεγεν Ἀχαιοῖς λόγον, ψυχαγω-
 γῶν δὲ αὐτοῦς ἔφασκε παρὰ τῆς Ῥωμαίων σφίσι ἐφεῖ-
 σθαι βουλής καὶ θάνατον ἀνδρὸς καταγνῶναι τῶν ἐκ
 5 Σπάρτης. Οἱ μὲν δὴ δικάζειν Λακεδαιμονίοις ἠξίου
 καὶ ὑπὲρ τῆς ἑκάστου ψυχῆς· Λακεδαιμόνιοι δὲ οὔτε
 ἀληθῆ συνεχώρουν Δίαιον λέγειν, καὶ ἀνάγειν ἠθέλον
 ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων βουλήν. Ἀχαιοὶ δὲ ἀντελαμβάνοντο 553
 αὐτοῖς ἄλλου λόγου, πόλεις ὅσαι τελοῦσιν ἐς Ἀχαιοὺς
 μηδεμίαν ἐφ' ἑαυτῆς καθεστηκέναι κυρίαν ἄνευ τοῦ κοι-
 νοῦ τοῦ Ἀχαιῶν παρὰ Ῥωμαίους ἰδίᾳ πρεσβείαν ἀποστέλ-
 6 λειν. Πόλεμός τε δὴ ἀπὸ τῶν ἀμφισβητημάτων τούτων
 Ἀχαιοῖς καὶ Λακεδαιμονίοις ἤρχετο, καὶ Λακεδαιμόνιοι
 συνιέντες οὐκ ἀξιόμαχοι πρὸς Ἀχαιοὺς εἶναι πρεσβείαις
 ἐχρῶντο πρὸς τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸν Δίαιον
 λόγοις. Αἱ μὲν δὴ κατὰ τὰ αὐτὰ αἱ πόλεις ἐποιοῦντο τὰς
 ἀποκρίσεις, οὐ σφίσι ἐξοδὸν ἐπαγγέλλοντος στρατηγοῦ
 παρακούμεν εἶναι νόμον· Δίαιος γὰρ ἤρχε τῶν Ἀχαιῶν,
 καὶ ἔφασκεν οὐ τῇ Σπάρτῃ, τοῖς δὲ ταρασσουσιν αὐτὴν
 7 πολεμήσων ἀφίξεσθαι. Ἐρομένων δὲ τῶν γερόντων ὀπό-
 σους ἠγοῖτο ἀδικεῖν, ἐσπέμπει σφίσι τεσσάρων ὀνόματα
 ἀνδρῶν καὶ εἴκοσι πρωτευόντων τὰ πάντα ἐν Σπάρτῃ.
 Ἐνταῦθα Ἀγασισθένους ἐνίκησε γνώμη δοκίμου καὶ τὰ
 πρότερα ὄντος, ἀπὸ δὲ τῆς παραινέσεως τούτης προελ-

θόντος καὶ ἐς πλεόν δόξης· ὃς τοὺς ἄνδρας τούτους ἐκέ-
 λευσεν ἐκ Λακεδαιμόνος ἐθέλοντάς φεύγειν, μηδὲ αὐτοῦ
 μένοντας ἐργάσασθαι τῇ Σπάρτῃ πόλεμον· φυγόντας δὲ
 ἐς Ῥώμην καταχθήσεσθαι σφᾶς οὐ μετὰ πολὺ ἔφασκεν
 ὑπὸ Ῥωμαίων. καὶ οἱ μὲν ἀπελθόντες ὑπήγοντο ὑπὸ 8
 Σπαρτιατῶν ἐς δικαστήριον τῷ λόγῳ, καὶ ἀποθανεῖν
 ἤσαν κατεγνωσμένοι· ἀπεστάλησαν δὲ καὶ ὑπὸ Ἀχαιῶν
 Καλλικράτης ἐς Ῥώμην καὶ Δίαιος τοῖς φεύγουσιν ἐκ
 Σπάρτης ἀντιδικήσοντας ἐπὶ τῆς βουλῆς. καὶ αὐτῶν ὁ
 μὲν κατὰ τὴν ὁδὸν Καλλικράτης τελευτᾷ νόσῳ, οὐδὲ
 οἶδα εἰ ἀφικόμενος ἐς Ῥώμην ἀφέλησεν ἄν τι Ἀχαιοὺς ἢ
 κακῶν σφίσιν ἐγένετο μειζόνων ἀρχή· Δίαιος δὲ ἐς ἀντι-
 λογίαν Μεναλκίδα καταστάς ἐπὶ τῆς βουλῆς πολλὰ μὲν
 εἶπε, τὰ δὲ ἤκουσεν οὐ σὺν κόσμῳ. καὶ σφίσιν ἀπεκρί- 9
 νατο ἢ βουλή ἀποστελεῖν πρέσβεις, οἳ κρινούσιν ὅσα Λα-
 κεδαιμονίοις καὶ Ἀχαιοῖς διάφορα ἦν ἐς ἀλλήλους. καὶ
 τοῖς ἐκ Ῥώμης πρέσβεσι σχολαιτέρα πως ἐγένετο ἢ ὁδός,
 554 ὥστ' ἕξαπατᾶν ὑπῆρχεν ἐξ ἀρχῆς Διαίῳ τε Ἀχαιοὺς καὶ
 Μεναλκίδα Λακεδαιμονίους. Τοὺς μὲν δὴ παρῆγεν ὁ
 Δίαιος ὥς τὰ πάντα ἔπεσθαι Λακεδαιμόνιοι σφίσιν ὑπὸ
 τῆς Ῥωμαίων βουλῆς εἰσὶν ἐγνωσμένοι· Λακεδαιμονίους
 δὲ ὁ Μεναλκίδας ἠπάτα παντελῶς τοῦ συνεδρεῦειν ἐς τὸ
 Ἀχαικὸν ὑπὸ Ῥωμαίων αὐτοὺς ἀπηλλάχθαι.

XIII. Αὐτίς οὖν ἐκ τῶν ἀντιλογιῶν Λακεδαιμονίοις
 ὤρμηστο Ἀχαιοὶ πολεμεῖν, καὶ στρατὸς ἐπὶ τὴν Σπάρτην
 ἠθροίζετο ὑπὸ Δαμοκρίτου στρατηγεῖν τῆνικαῦτα Ἀχαιῶν
 ἠρημένου. περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον ἀφίκετο ἐς
 Μακεδονίαν στρατιά τε Ῥωμαίων καὶ ἠγεμῶν ἐπ' αὐτῇ
 Μέτελλος, Ἀνδρίσκῳ τῷ Περσέως τοῦ Φιλίππου πολεμή-
 σοντες ἀφεστηκότι ἀπὸ Ῥωμαίων. Καὶ ὁ μὲν ἐν Μακεδο-
 νία πόλεμος ἐμελλεν ὥς ῥᾶστα κατὰ τὸ ἐπιτηδειότατον
 Ῥωμαίοις κριθήσεσθαι· Μέτελλος δὲ ἄνδρας ὑπὸ τῆς 2

Ῥωμαίων ἀπεσταλμένους βουλῆς ἐπὶ τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πρά-
 γματα ἐκέλευε, πρὶν ἢ ἐς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι τοῖς ἡγε-
 μόσιν αὐτοὺς τοῖς Ἀχαιοῶν ἐς λόγους ἐλθεῖν, ὄπλα μὲν
 ἐπὶ τὴν Σπάρτην μὴ ἐπιφέρειν σφίσιν ἀπαγορεύοντας,
 τὴν δὲ ἐκ Ῥώμης παρουσίαν τῶν ἀνδρῶν προερούοντας
 μένειν, οἳ κατὰ τοῦτο ἦσαν ἀπεσταλμένοι Λακεδαιμο-
 3 νίοις δικασταὶ καὶ Ἀχαιοῖς γενέσθαι. Οἳ μὲν δὴ τὰ ἐντε-
 ταλμένα Δαμοκρίτῳ καὶ Ἀχαιοῖς ἐπήγγελλον ἐφθακόσιν
 ἔξοδον ἐπὶ Λακεδαίμονα πεποιῆσθαι, καί, ἐώρων γὰρ
 πρὸς τὴν παραίνεσιν ἀνθεστηκότα τὰ Ἀχαιοῶν, ἀπηλ-
 λάσσοντο ἐς τὴν Ἀσίαν. 2. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑπὸ φρο-
 νήματος μᾶλλον ἢ ἰσχύος ἔλαβον μὲν τὰ ὄπλα καὶ ἐπε-
 ξῆλθον ἀμνηνοῦντες τῇ οἰκείᾳ, βιασθέντες δὲ οὐ μετὰ
 πολὺ, ὅσον μὲν ἐς χιλίους οἱ ἡλικία μάλιστα αὐτῶν καὶ
 τόλμαις ἀκμάζοντες πίπτουσιν ἐν τῇ μάχῃ, τὸ δὲ ἄλλο
 στρατιωτικόν, ὡς ἕκαστος τάχους εἶχεν, ἔφευγον πρὸς
 4 τὴν πόλιν. Εἰ δὲ ὁ Δαμόκριτος προθυμίαν ἐποιήσατο,
 τοῖς φεύγουσιν ἐκ τῆς παρατάξεως ὁμοῦ καὶ Ἀχαιοῖς ἐσ- 55
 δραμεῖν ὑπῆρξεν ἂν ἐς τὸ τεῖχος [τῆς Σπάρτης]. νῦν δὲ
 αὐτίκα τε ἀνεκάλεσεν ἀπὸ τῆς διώξεως τοὺς Ἀχαιοὺς,
 καὶ ἐχρήτο καὶ ἐς τὸ ἔπειτα καταδρομαῖς μᾶλλον καὶ ἀρ-
 5 παγαῖς ἐκ τῆς χώρας ἢ συντόνω πολιορκία. 3. Δαμοκρίτῳ
 μὲν οὖν ἀπαγαγόντι ὀπίσω τὴν στρατιὰν ἐπιβάλλουσιν
 οἱ Ἀχαιοὶ ζημίαν πεντήκοντα ἄτε ἀνδρὶ προδότῃ τάλαντα·
 καί, οὐ γὰρ εἶχεν ἐκτίσαι, φεύγων ὄχετο ἐκ Πελοπον-
 νήσου. 4. Δίαιος δὲ Ἀχαιοῶν μετὰ Δαμόκριτον στρατη-
 γεῖν ἡρημένος ἀποστείλαντι αὐτίς Μετέλλῳ πρέσβεις
 ὠμολόγησε μηδένα ἐπάξειν Λακεδαιμονίοις πόλεμον,
 ἀλλὰ ἔστ' ἂν ἤκωσιν ἐκ Ῥώμης, ἀναμενεῖν τοὺς διαλ-
 6 λακτάς. Στρατήγημα δὲ ἄλλο ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους
 παρεῦρε τοιόνδε· τὰ ἐν κύκλῳ τῆς Σπάρτης πολίσματα
 ἐς τὴν Ἀχαιοῶν ὑπηγάγετο εὐνοίαν, ἐσήγαγε δὲ ἐς αὐτὰ

καὶ φρουράς, ὀρμητήρια ἐπὶ τὴν Σπάρτην Ἀχαιοῖς εἶναι.
 5. Μεναλκίδας δὲ ἤρητο μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐναντία 7
 Διάῳ στρατηγεῖν· ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἔς τε τὴν πᾶσαν
 πολέμου παρασκευὴν καὶ οὐχ ἤκιστα τοῖς χρήμασιν ἀσθε-
 νῶς, πρὸς δὲ καὶ τῆς γῆς σφίσιν ἀσπόρου μεμενηκυίας
 δι *** ας ὄμως τὰς σπονδὰς ὑπερβῆναι, καὶ πόλισμα
 Ἴασον ἐλῶν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐπόρθησεν, ἐν ὄροις μὲν χώρας
 τῆς Λακωνικῆς, Ἀχαιῶν δὲ ἐν τῷ τότε ὑπήκοον. Ἐξεγεί- 8
 ρας δὲ αὐθις Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀχαιοῖς πόλεμον ἐν
 ἐγκλήμασί τε ἦν ὑπὸ τῶν πολιτῶν, καί, οὐ γὰρ τινα ἐκ
 τοῦ προσδοκωμένου κινδύνου Λακεδαιμονίοις σωτηρίαν
 εὔρισκεν, ἀφίησιν ἐκουσίως τὴν ψυχὴν πικρὸν φάρμακον.
 καὶ Μεναλκίδα μὲν τέλος τοιοῦτον ἐγένετο, ἄρξαντι ἐν
 τῷ [ἐαυτοῦ νῶ] τότε μὲν Λακεδαιμονίων ὡς ἂν ὁ ἀμα-
 θέστατος στρατηγός, πρότερον δὲ ἔτι τοῦ Ἀχαιῶν ἔθρους
 ὡς [ἂν] ἀνθρώπων ὁ ἀδικώτατος.

556 XIV. Ἀφίκοντο δὲ ἔς τὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ ἀποσταλέν-
 τες ἐκ Ῥώμης Λακεδαιμονίοις δικασταὶ καὶ Ἀχαιοῖς γενέ-
 θαι, ἄλλοι τε καὶ Ὀρέστης ** τοὺς τε ἐν ἐκάστη πόλει
 τῶν Ἀχαιῶν ἔχοντας τὰς ἀρχὰς καὶ Δίαιον ἐκάλει παρ'
 αὐτόν. Ἀφικομένοις δὲ ἔνθα ἔτυχεν αὐτὸς ἐσφικισμένος,
 ἀπεγύμνου τὸν πάντα σφίσιν ἤδη λόγον, ὡς δίκαια
 ἠγοῖτο ἢ Ῥωμαίων βουλή μῆτε Λακεδαιμονίους τελεῖν ἔς
 τὸ Ἀχαϊκόν, μῆτε αὐτὴν Κόρινθον, ἀφείσθαι δὲ καὶ
 Ἄργος καὶ Ἡράκλειαν τὴν πρὸς Οἴτη καὶ Ὀρχομενίους
 Ἀρκάδας συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν· γένους τε γὰρ αὐτοῖς
 οὐδὲν τοῦ Ἀχαιῶν μετεῖναι, καὶ ὕστερον τὰς πόλεις προσ-
 χωρῆσαι ταύτας πρὸς τὸ Ἀχαϊκόν. 2. Ταῦτα Ὀρέστου 2
 λέγοντος οἱ ἄρχοντες τῶν Ἀχαιῶν, οὐδὲ τὸν πάντα ὑπο-
 μείναντες ἀκοῦσαι λόγον, ἔθεον ἔς τὸ ἐκτὸς τῆς οἰκίας
 καὶ ἐκάλουν Ἀχαιοὺς ἔς ἐκκλησίαν. Οἱ δὲ ὡς τὰ ἐγνω-
 σμένα ἐπύθοντο ὑπὸ Ῥωμαίων, αὐτίκα ἐτρέποντο ἐπὶ

τους Σπαρτιάτας οὐ Κορίνθω τότε ἔτυχον ἐπιδημοῦντες.
 συνήρπαζον δὲ πάντα τινά, καὶ ὄν Λακεδαιμόνιον σαφῶς
 ὄντα ἠπίσταντο, καὶ ὅτω κουρᾶς ἢ ὑποδημάτων ἕνεκα ἢ
 ἐπὶ τῇ ἐσθῆτι ἢ κατ' ὄνομα προσγένοιτο ὑπόνοια· τοὺς
 δὲ αὐτῶν καὶ καταφυγεῖν ἔνθα Ὀρέστης ᾤκει φθάνοντας
 3 ὅμως καὶ ἐντεῦθεν ἐβιάζοντο ἔλκειν. Ὀρέστης δὲ καὶ οἱ
 σὺν αὐτῷ τῆς τε τόλμης ἐπέχειν τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπειρῶντο,
 καὶ ἐκέλευον μεμνησθαι σφᾶς ὡς ἀδικημάτων καὶ ὕβρεως
 ἄρχουσιν ἐς Ῥωμαίους. Ἡμέραις δὲ ὕστερον οὐ πολλαῖς
 οἱ Ἀχαιοὶ Λακεδαιμονίων μὲν αὐτῶν ὅσους εἶχον συνει-
 ληφότες, κατατίθενται σφᾶς ἐς δεσμοτήριον, τοὺς ξέ-
 νους δὲ ἀπ' αὐτῶν διακρίνοντας ἠφίεσαν. ἀποστέλλουσι
 δὲ καὶ ἐς Ῥώμην ἄλλους τε Ἀχαιῶν τῶν ἐν τέλει καὶ Θεα-
 ρίδα· ὡς δὲ ἀπῆλθον, ἐντυχόντες κατὰ τὴν ἄνοδον
 Ῥωμαίων πρέσβεσιν ἐπὶ τὰ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀχαιῶν
 ὕστερον ἢ Ὀρέστης ἀπεσταλμένοις, ὀπίσω καὶ αὐτοὶ
 4 τρέπονται. Διαιῶ δὲ ἐξήκοντος τοῦ χρόνου τῆς ἀρχῆς
 στρατηγεῖν ὑπὸ Ἀχαιῶν ἠρέθη Κριτόλαος. 3. Τοῦτον
 δριμύς καὶ σὺν οὐδενὶ λογισμῷ τὸν Κριτόλαον πολεμεῖν
 πρὸς Ῥωμαίους ἔρωσ ἔσχε· καί, ἔτυχον γὰρ τότε ἤδη οἱ 557
 παρὰ Ῥωμαίων ἦκοντες τὰ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀχαιῶν
 δικάσαι, ἀφίκετο μὲν ἐν Τεγέα τῇ Ἀρκάδων τοῖς ἀνδρά-
 σιν ἐς λόγους ὁ Κριτόλαος, ἀθροῖσαι δὲ Ἀχαιοὺς σφισιν
 ἐς κοινὸν σύλλογον οὐδαμῶς ἠθέλεν, ἀλλὰ ἐς μὲν ἐπή-
 κοον τῶν Ῥωμαίων ἐπεμπεν ἀγγέλους κελεύων τοὺς συ-
 νέδρους καλεῖν ἐς τὸ Ἀχαικόν, ἰδίᾳ δὲ τοῖς συνέδροις
 ἐπέστελλεν ἐς τὰς πόλεις ἀπολείπεσθαι σφᾶς τοῦ συλλό-
 5 γου. ὡς δὲ οὐκ ἀφίκοντο οἱ συνεδρεύσοντες, ἐνταῦθα ὁ
 Κριτόλαος μάλιστα ἐπεδείκνυτο ἀπάτη πρὸς Ῥωμαίους
 χρώμενος, ὃς ἄλλην ἐκέλευεν ἀναμένειν αὐτοὺς Ἀχαιῶν
 σύνοδον, ἐς μῆνα ἐσομένην ἔκτον· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἰδίᾳ
 διαλέξεσθαι σφισιν ἄνευ τοῦ κοινοῦ τοῦ Ἀχαιῶν ἔφασκε.

καὶ οἱ μὲν ἐπεὶ ἀπατώμενοι συνῆκαν, ἀπηλλάσσοντο ἐς Ῥώμην· 4. Κριτόλαος δὲ ἐς Κόρινθον Ἀχαιοὺς ἀθροίσας ἀνέπεισε μὲν ἐπιφέρειν ὄπλα ἐπὶ τὴν Σπάρτην, ἀνέπεισε δὲ καὶ Ῥωμαίοις ἐκ τοῦ εὐθέος πόλεμον ἄρασθαι. τὸ μὲν 6 δὴ ἄνδρα βασιλέα καὶ πόλιν ἀνελέσθαι πόλεμον καὶ μὴ εὐτυχῆσαι συνέβη φθόνῳ μᾶλλον ἔκ του δαιμόνων ἢ τοῖς πολεμήσασι ποιεῖ τὸ ἔγκλημα· θρασύτης δὲ ἢ μετὰ ἀσθενείας μανία ἂν μᾶλλον ἢ ἀτυχία καλοῖτο. ὃ δὴ καὶ Κριτόλαον καὶ Ἀχαιοὺς ἔβλαψε. Παρώξυνε δὲ καὶ Ἀχαιοὺς Πυθίας βοιωταρχῶν τηνικαῦτα ἐν Θήβαις, καὶ οἱ Θηβαῖοι συνεπιλήψεσθαι προθύμως ἐσηγγέλλοντο τοῦ πολέμου. Ἐαλώκεσαν δὲ οἱ Θηβαῖοι δίκην Μετέλλου δικά- 7 ζοντος, πρώτην Φωκεῦσιν ἐκτίσαι ζημίαν, ὅτι ἐσέβαλον σὺν ὄπλοις ἐς γῆν τὴν Φωκίδα, δευτέραν Εὐβοεῦσιν, ἐδήλωσαν γὰρ καὶ Εὐβοέων τὴν χώραν, τρίτην δὲ Ἀμφισσεῦσι, τεμόντες καὶ τὴν Ἀμφισσέων περὶ ἀκμὴν σίτου.

XV. Ῥωμαῖοι δὲ παρὰ τε τῶν ἀνδρῶν διδαχθέντες οὓς ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπέστειλαν, καὶ ἐκ τῶν γραμμάτων ἃ Μέτελλος ἐπέστειλεν, ἀδικεῖν Ἀχαιῶν κατέγνωσαν· καί, ἦν γὰρ Μόμμιός σφισιν ὑπάτος τότε ἡρημένος, τοῦτον ναῦς τε καὶ στρατιὰν πεξὴν ἐκέλευον ἐπ' Ἀχαιοὺς ἄγειν. 558 Μέτελλος δὲ παραντίκα ἐπέπυστο ὡς Μόμμιος καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἐπὶ Ἀχαιοὺς ἀφικνοῖτο, καὶ ἐποιεῖτο σπουδὴν εἰ ἐπιθελς αὐτὸς πέρασ τῷ πολέμῳ φθάνη πρὶν ἢ Μόμμιον ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀφίχθαι. Ἀγγέλους οὖν παρὰ 2 τοὺς Ἀχαιοὺς ἀπέστειλεν, ἀφιέναι κελεύων σφᾶς συντελείας Λακεδαιμονίους καὶ πόλεις ἄλλας ὀπόσας εἶρητο ὑπὸ Ῥωμαίων, τῆς τε ἐκ τοῦ χρόνου τοῦ προτέρου σφί- σιν ἀπειθείας οὐδεμίαν παρὰ Ῥωμαίων ὑπισχνεῖτο ὄργην γενήσεσθαι. ἅμα τε δὴ ταῦτα ἐπεκηρυκεύετο καὶ ἦλανυνεν ἐκ Μακεδονίας τὸν στρατόν, διὰ Θεσσαλίας τὴν πορείαν καὶ παρὰ τὸν Λαμιακὸν ποιούμενος κόλπον. 2. Κριτό-

λαος δὲ καὶ Ἀχαιοὶ λόγον μὲν φέροντα ἐς σύμβασιν προσίεντο οὐδένα, Ἡράκλειαν δὲ προσεκάθηντο πολιορκουῦν-
3 τες οὐ βουλομένους ἐς τὸ Ἀχαιῖκὸν συντελεῖν. τότε δὲ ὡς παρὰ τῶν κατασκόπων ἐπνυθάνετο ὁ Κριτόλαος Μέτελλον καὶ Ῥωμαίους διαβεβηκέναι τὸν Σπερχειόν, ἀπέφευγεν ἐς Σκάρφειαν τὴν Λοκρῶν, οὐδὲ κατὰ τὸ στενὸν τὸ Ἡρακλείας τε μεταξὺ καὶ Θερμοπυλῶν τοὺς Ἀχαιοὺς τάξας ἐτόλμησεν ὑπομεῖναι Μέτελλον· ἀλλὰ ἐς τοσοῦτο ἀφίκετο δείματος ὡς μηδὲ αὐτὸ ποιήσασθαι τὸ χωρίον πρὸς ἀμείνονος ἐλπίδος, ἐνθα ἦν μὲν Λακεδαιμονίοις ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τὰ ἐς Μήδους, ἦν δὲ καὶ Ἀθηναίοις τὰ ἐς Γαλάτας οὐδὲν ἀφανέστερα ἐκείνων τολμήματα.

4 **3.** Ὑποφεύγοντας δὲ Κριτόλαον καὶ Ἀχαιοὺς αἰρουῦσιν ὀλίγον πρὸ τῆς Σκαρφείας οἱ ὁμοῦ τῷ Μετέλλῳ, καὶ ἀπέκτεινάν τε πλήθει πολλοὺς καὶ ἔλαβον ζῶντας ὄσον χιλίους. Κριτόλαος δὲ οὔτε ᾤφθη ζῶν μετὰ τὴν μάχην, οὔτε ἐν τοῖς νεκροῖς εὐρέθη· εἰ δὲ ἐτόλμησε τῆς πρὸς τῇ Οἰτη θαλάσσης ἐς ταύτης καταδύναι τὸ τέλμα, παντάπασι
5 τοῦ βυθοῦ. Ἐς μὲν οὖν τὴν Κριτολάου τελευτὴν καὶ ἄλλα πάρεστιν εἰκάζειν· Ἀρκάδων δὲ ἐξεστρατευμένοι λογάδες χίλιοι, οἱ Κριτολάῳ τοῦ ἔργου μετέσχον, προῆλ- **559**
 θον μὲν ἄχρι Ἐλατείας τῆς Φωκέων, καὶ ἐς τὴν πόλιν ὑπ' αὐτῶν κατὰ συγγένειαν δὴ τινα παλαιὰν ἐδέχθησαν· ὡς δὲ τοῖς Φωκεῦσιν ἢ Κριτολάου συμφορὰ καὶ Ἀχαιῶν ἀπηγγέλλετο, ἀπελθεῖν ἐκ τῆς Ἐλατείας κελεύουσι τοὺς
6 Ἀρκάδας. Ἀπιοῦσι δὲ ὀπίσω σφίσι ἐς τὴν Πελοπόννησον Μέτελλος καὶ Ῥωμαῖοι περὶ Χαιρώνειαν ἐπιφαίνονται. ἐνθα δὴ ἐπελάμβανε τοὺς Ἀρκάδας ἐκ θεῶν δίκη τῶν Ἑλληνικῶν, οἱ ἐν Χαιρωνείᾳ Φιλίππου καὶ Μακεδόνων ἐναντία ἀγωνιζομένους ἐγκαταλιπόντες Ἕλληνας τότε ἐν χωρίῳ τῷ αὐτῷ ἐκτείνοντο ὑπὸ Ῥωμαίων.

4. Ἀχαιοῖς δὲ αὖθις ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ στρα- 7
 τεύματος παρήει Δίαιος· καὶ δούλους τε ἐς ἐλευθερίαν
 ἤφιει, τὸ Μιλτιάδου καὶ Ἀθηναίων βούλευμα πρὸ τοῦ
 ἔργου τοῦ ἐν Μαραθῶνι μιμούμενος, καὶ Ἀχαιῶν συνέ-
 λεγε καὶ Ἀρκάδων ἀπὸ τῶν πόλεων τοὺς ἐν ἡλικία. Ἐγέ-
 νετο δέ, ἀναμειγμένων ὁμοῦ καὶ οἰκετῶν, τὸ ἀθροισθὲν
 ἐς ἑξακοσίους μὲν μάλιστα ἀριθμὸν ἰππεῖς, τὸ δὲ ὀπλι-
 τεῦον τετρακισχίλιοί τε καὶ μύριοι. Ἐνταῦθα ὁ Δίαιος ἐς 8
 ἅπαν ἀφίκετο ἀνοίας, ὃς Κριτόλαον καὶ πᾶσαν τὴν Ἀχαιῶν
 ἐπιστάμενος παρασκευὴν κακῶς οὕτως ἀγωνισαμένην
 πρὸς Μέτελλον, ἀπέλεξεν αὐτὸς ὅσον τετρακισχιλίους,
 καὶ ἄρχοντα ἐπ' αὐτοῖς ἔταξεν Ἀλκαμένην. ἀπεστέλλοντο
 δὲ ἐς Μέγαρα, φρουρά τε εἶναι Μεγαρεῦσι τοῦ ἄστεως,
 καὶ ἦν Μέτελλος ἐπίη καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, τοῦ πρόσω σφᾶς
 κωλύειν. 5. Μέτελλος δὲ ὡς οἱ περὶ Χαιρώνειαν λογάδες 9
 κατέστρωντο οἱ Ἀρκάδων, ἀναστήσας τὸ στρατεύμα
 ἤλαυνεν ἐπὶ τὰς Θήβας· Ἡράκλειάν τε γὰρ ἐπολιόρησαν
 οἱ Θηβαῖοι μετὰ Ἀχαιῶν, καὶ ἀγῶνος τοῦ πρὸς Σκάρ-
 φειαν μετεσχῆκεσαν. Τότε δὲ αὐτοί τε καὶ γυναῖκες ἐκλε-
 λοιπότες, πᾶσα ἡλικία, τὴν πόλιν ἐπλανῶντο ἀνὰ τὴν
 Βοιωτίαν καὶ ἐς τῶν ὄρων τὰ ἄκρα ἀνέφευγον. Μέτελλος 10
 δὲ οὔτε ἱερὰ ἐμπιπράναι θεῶν οὔτε οἰκοδομήματα καθαι-
 ρεῖν εἶα, Θηβαίων τε τῶν ἄλλων μήτε ἀποκτεῖναι μηδένα,
 560 μήτε αἰρεῖν φεύγοντα ἀπηγόρευε· Πυθίαν δὲ ἦν ἔλωσιν,
 ἀνάγειν ἐκέλευσεν ὡς αὐτόν. Ἐξεύρητό τε δὴ αὐτίκα ὁ
 Πυθίας, καὶ ἀναχθεῖς δίκην εἶχεν. Ὡς δὲ πλησίον Με-
 γάρων ἐγίνετο ὁ στρατός, οὔτε ὑπέμειναν οἱ περὶ τὸν
 Ἀλκαμένην, καὶ αὐτίκα ἐς Κόρινθον παρὰ τὸ στρατόπε-
 δον τὸ Ἀχαιῶν ὄχοντο φεύγοντες. καὶ Μεγαρεῖς μὲν 11
 παραδιδόασιν ἀμαχεί Ῥωμαίοις τὴν πόλιν, Μέτελλος δὲ
 ὡς ἀφίκετο παρὰ τὸν Ἴσθμόν, ἐπεκηρυκεύετο καὶ τότε
 Ἀχαιοῖς ἐς εἰρήνην καὶ ὁμολογίαν προκαλούμενος· ἰσχυ-

ρός γὰρ τις ἐνέκειτο αὐτῷ πόθος τὰ ἐν Μακεδονίᾳ τε ὁμοῦ καὶ τὰ Ἀχαιῶν κατεργασθῆναι δι' αὐτοῦ. τούτῳ μὲν ταῦτα ἐσπευκότι Δίαιος ἠναντιοῦτο ὑπὸ ἀγνωμοσύνης.

XVI. Μόμμιος δὲ Ὀρέστην ἅμα ἀγόμενος, τὸν πρότερον ἐπὶ τῇ Λακεδαιμονίῳ διαφορᾷ καὶ Ἀχαιῶν ἐλθόντα, ἀφίκετο μὲν περὶ ὄρθρον ἐς τὸ τῶν Ῥωμαίων στρατεύμα, ἀποπέμψας δὲ ἐς Μακεδονίαν Μέτελλον καὶ ὅσον εἶπετο ἐκείνῳ, ἀνέμενεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἴσθμῳ τὴν πᾶσαν ἀθροισθῆναι παρασκευήν. Ἀφίκετο δὲ ἰππικὸν μὲν πεντακόσιοί τε καὶ τρισχίλιοι, τοῦ πεζοῦ δὲ ἀριθμὸς ἐγένετο ἐς μυριάδας δύο, προσόντων καὶ τούτοις τρισχιλίων· ἐπῆλθον δὲ καὶ τοξόται Κρηῆτες καὶ ἐκ Περγάμου τῆς ὑπὲρ Καΐκου Φιλοποίμην στρατιώτας ἄγων παρὰ 2 Ἀττάλου. Μόμμιος μὲν δὴ τῶν τε ἐξ Ἰταλίας τινὰς καὶ τὰ ἐπικουρικὰ ἀπωτέρω δύο τε καὶ δέκα ἔταξε σταδίοις, πρὸ τοῦ παντὸς εἶναι στρατεύματος φυλακὴν· 2. Ἀχαιοὶ δέ, ἐχόντων ἀφυλακτότερον ὑπὸ φρονήματος τῶν Ῥωμαίων, ἐπιτίθενται ἐπὶ φυλακῆς αὐτοῖς τῆς πρώτης, καὶ τοὺς μὲν φονεύουσι, πλείονας δὲ ἔτι ἐς τὸ στρατόπεδον κατεῖρξαν, καὶ ἀσπίδας ὅσον τε πεντακοσίας εἶλον. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ ἐπήρθησαν οἱ Ἀχαιοὶ ποιήσασθαι τὴν ἔξοδον πρότερον πρὶν ἢ Ῥωμαίους ἄρχειν μάχης. 3 Ὡς δὲ ἀντεπῆγε καὶ ὁ Μόμμιος, οἱ μὲν ἐς τὸ ἰππικὸν τῶν Ἀχαιῶν ταχθέντες αὐτίκα ὄχοντο φεύγοντες, τῆς Ῥωμαίων ἵππου μηδὲ τὴν πρώτην ἔφοδον ὑπομείναντες· ὁ δὲ πεζὸς στρατὸς ἀθύμως μὲν εἶχεν ἐπὶ τῶν ἰππέων τῆ τροπῇ, δεξάμενοι δὲ τὴν ἐμβολὴν τοῦ ὀπλιτικοῦ τοῦ Ῥωμαίων, βιαζόμενοί τε τῷ πλήθει καὶ ἀπαγορεύοντες τοῖς τραύμασιν ὅμως ἀντεῖχον ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, πρὶν γέ 561 δὴ Ῥωμαίων λογάδες χίλιοι προσπεσόντες κατὰ τὰ πλάγια 4 ἐς τελέαν τοὺς Ἀχαιοὺς φυγὴν κατέστησαν. Εἰ δὲ

ἐτόλμησεν ἐσδραμεῖν μετὰ τὴν μάχην Δίαιος ἐς Κόριν-
 θον καὶ ὑποδέξασθαι τῷ τείχει τοὺς διαπίπτοντας ἐκ τῆς
 φυγῆς, καὶ εὐρασθαί τι παρὰ Μομμίου οἱ Ἀχαιοὶ φιλάν-
 θρωπον ἐδυνήθησαν, ἐς πολιορκίαν καὶ τριβὴν πολέμου
 καταστάντος. 3. νῦν δὲ ἀρχομένων ἔτι ἐνδιδόναι τῶν
 Ἀχαιῶν εὐθὺς Μεγάλῃς πόλεως ἔφευγεν ὁ Δίαιος, οὐδέν
 τι γενόμενος ἐς Ἀχαιοὺς ὅμοιος ἢ καὶ Καλλίστρατος ὁ
 Ἐμπέδου πρὸς Ἀθηναίους. Τούτῳ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἵππαρ- 5
 χήσαντι ἐν Σικελίᾳ, ὅτε Ἀθηναῖοι καὶ ὅσοι ἄλλοι τοῦ
 στόλου μετεσχῆκεσαν ἀπώλλυντο πρὸς τῷ ποταμῷ τῷ
 Ἀσινάρῳ, τούτῳ τότε τῷ Καλλιστράτῳ παρέστη τόλμα
 διεκπαῖσαι διὰ τῶν πολεμίων ἄγοντι τοὺς ἵππεας· ὡς δὲ
 τὸ πολὺν ἀπέσωσεν αὐτῶν ἐς Κατάνην, ἀνέστρεφεν ὀπίσω
 τὴν αὐτὴν αὐτίς ὁδὸν ἐς Συρακούσας, διαρπάζοντας δὲ
 ἔτι εὐρῶν τὸ Ἀθηναίων στρατόπεδον καταβάλλει τε ὅσον
 πέντε ἔξ αὐτῶν, καὶ τραύματα ἐπίκαιρα αὐτὸς καὶ ὁ ἵπ-
 πος λαβόντες ἀφιάσι τὴν ψυχὴν. οὗτος μὲν δὴ ἀγαθὴν 6
 δόξαν Ἀθηναίοις καὶ αὐτῷ κτώμενος, περιεποίησέ τε ὧν
 ἦρχε καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς ἐκουσίως· 4. Δίαιος δὲ Ἀχαι-
 οὺς ἀπολωλεκῶς Μεγαλοπολίταις κακῶν τῶν ἐφεστηκό-
 των ἤκεν ἄγγελος, ἀποκτείνας δὲ αὐτοχειρὶ τὴν γυναῖκα,
 ἵνα δὴ μὴ γένοιτο αἰχμάλωτος, τελευτᾷ πινὼν φάρμακον,
 ἔοικυῖαν μὲν παρασχόμενος Μεναλκίδα τὴν ἐς χρήματα
 562 πλεονεξίαν, ἔοικυῖαν δὲ καὶ [τὴν] ἐς τὸν θάνατον δειλίαν.

5. Ἀχαιῶν δὲ οἱ ἐς Κόρινθον ἀποσωθέντες μετὰ τὴν 7
 μάχην ἀπεδίδρασκον ὑπὸ νύκτα εὐθύς· ἀπεδίδρασκον
 δὲ καὶ αὐτῶν Κορινθίων οἱ πολλοί. Μόμμιος δὲ τὸ μὲν
 παραυτίκα, ἀναπεπταμένων ὅμως τῶν πυλῶν, ἐπεῖχεν
 ἐς τὴν Κόρινθον παρελθεῖν, ὑποκαθῆσθαι τινα ἐντὸς
 τοῦ τείχους ὑποπτεύων ἐνέδραν· τρίτη δὲ ἡμέρα μετὰ
 τὴν μάχην ἦρει τε κατὰ κράτος καὶ ἔκαιε Κόρινθον. τῶν 8
 δὲ ἐγκαταληφθέντων τὸ μὲν πολὺν οἱ Ῥωμαῖοι φονεύουσι,

γυναίκας δὲ καὶ παῖδας ἀπέδοτο Μόμμιος· ἀπέδοτο δὲ
 καὶ οἰκέτας, ὅσοι τῶν ἐς ἐλευθερίαν ἀφεθέντων καὶ μα-
 χεσαμένων μετὰ Ἀχαιῶν μὴ εὐθύς ὑπὸ τοῦ πολέμου τὸ
 ἔργον ἐτεθνήκεσαν. Ἀναθημάτων δὲ καὶ τοῦ ἄλλου κόσ-
 μου τὰ μὲν μάλιστα ἀνήκοντα ἐς θαῦμα ἀνήγετο, τὰ δὲ
 ἐκείνοις οὐχ ὁμοίου λόγου Φιλοποίμενι ὁ Μόμμιος τῷ
 παρ' Ἀττάλου στρατηγῷ δίδωσι· καὶ ἦν Περγαμηνοῖς
 9 καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι λάφυρα Κορίνθια. Πόλεων δὲ ὅσαι Ῥω-
 μαίων ἐναντία ἐπολέμησαν τείχη μὲν ὁ Μόμμιος κατέλυε
 καὶ ὄπλα ἀφηρεῖτο πρὶν ἢ καὶ συμβούλους ἀποσταλῆναι
 παρὰ Ῥωμαίων· 6. ὡς δὲ ἀφίκοντο οἱ σὺν αὐτῷ βουλευ-
 σόμενοι, ἐνταῦθα δημοκρατίας μὲν κατέπαυε, καθίστατο
 δὲ ἀπὸ τιμημάτων τὰς ἀρχάς. καὶ φόρος τε ἐτάχθη τῇ
 Ἑλλάδι, καὶ οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες ἐκωλύοντο ἐν τῇ ὑπε-
 ρορίᾳ κτᾶσθαι· συνέδριά τε κατὰ ἔθνος τὰ ἐκάστων,
 Ἀχαιῶν καὶ τὸ ἐν Φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς ἢ ἐτέρωθί που
 10 τῆς Ἑλλάδος, κατελέλυτο ὁμοίως πάντα. 7. Ἔτεσι δὲ οὐ
 πολλοῖς ὕστερον ἐτράποντο ἐς ἔλεον Ῥωμαῖοι τῆς Ἑλλά- 563
 δος, καὶ συνέδριά τε κατὰ ἔθνος ἀποδιδόασιν ἐκάστοις
 τὰ ἀρχαῖα καὶ τὸ ἐν τῇ ὑπερορίᾳ κτᾶσθαι. ἀφῆκαν δὲ καὶ
 ὅσοις ἐπιβεβλήκει Μόμμιος ζημίαν· Βοιωτοὺς τε γὰρ
 Ἡρακλεώταις καὶ Εὐβοεῦσι τάλαντα ἑκατὸν καὶ Ἀχαιοὺς
 Λακεδαιμονίοις διακόσια ἐκέλευσεν ἐκτίσαι. τούτων μὲν
 δὴ ἄφεσιν παρὰ Ῥωμαίων εὗροντο Ἕλληνες, ἡγεμῶν δὲ
 ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἀπεστέλλετο. καλοῦσι δὲ οὐχ Ἑλλάδος, ἀλλ'
 Ἀχαΐας ἡγεμόνα οἱ Ῥωμαῖοι, διότι ἐχειρώσαντο Ἕλληνας
 δι' Ἀχαιῶν τότε τοῦ Ἑλληνικοῦ προεστηκότων. Ὁ δὲ πό-
 λεμος ἔσχεν οὗτος τέλος Ἀντιθέου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχον-
 τος, Ὀλυμπιάδι δὲ ἑξηκοστῇ πρὸς ταῖς ἑκατόν, ἦν ἐνίκα
 Διόδωρος Σικυώνιος.

XVII. Ἐς ἅπαν δὲ ἀσθενείας τότε μάλιστα κατῆλθεν
 ἢ Ἑλλάς, λυμανθεῖσα κατὰ μέρη καὶ διαπορθηθεῖσα ἐξ

ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ δαίμονος. Ἄργος μὲν, ἐς πλεῖστον ἀφικο-
 μένην δυνάμεως πόλιν ἐπὶ τῶν καλουμένων ἡρώων,
 ὁμοῦ τῇ μεταβολῇ τῇ ἐς Δωριέας ἐπέλιπε τὸ ἐκ τῆς τύχης
 εὐμενές. Τὸ δὲ ἔθνος τὸ Ἀττικόν, ἀπὸ τοῦ Πελοποννη- 2
 σίων πολέμου καὶ νόσου τῆς λοιμώδους ἀνενεγκόν τε καὶ
 αὐθις ἀνανηξάμενον, ἔτεσιν ἔμελλεν οὐ πολλοῖς ὕστερον
 ἢ Μακεδόνων ἀκμῇ καθαιρήσειν. κατέσκηψε δὲ ἐκ Μα-
 κεδονίας καὶ ἐς τὰς Βοιωτίας Θῆβας τὸ Ἀλεξάνδρου μή-
 νημα. Λακεδαιμονίοις δὲ Ἐπαμεινώνδας ὁ Θηβαῖος καὶ
 αὐθις ὁ Ἀχαιῶν πόλεμος ἐγένετο· ὅτε δὴ καὶ μόγισ, ἄτε
 ἐκ δένδρου λελωβημένου καὶ εὐθὺ τὰ πλείονα, ἀνεβλά-
 στησεν ἐκ τῆς Ἑλλάδος τὸ Ἀχαικόν, καὶ αὐτὸ ἢ κακία τῶν
 64 στρατηγησάντων ἐκόλουσεν ἔτι αὐξανόμενον. 2. Χρόνῳ 3
 δὲ ὕστερον ἐς Νέρωνα ἢ βασιλεία περιῆλθεν ἢ Ῥωμαίων,
 καὶ ἐλεύθερον ὁ Νέρων ἀφήσιν ἀπάντων, ἀλλαγὴν πρὸς
 δῆμον ποιησάμενος τὸν Ῥωμαίων· Σαρδῶ γὰρ τὴν νῆσον
 ἐς τὰ μάλιστα εὐδαίμονα ἀντὶ Ἑλλάδος σφίσι ἀντέδωκεν.
 Ἀπιδόντι οὖν ἐς τοῦτό μοι τοῦ Νέρωνος τὸ ἔργον ὀρθό-
 τατα εἰρηκέναι Πλάτων ἐφαίνετο ὁ Ἀρίστωνος, ὅποσα
 ἀδικήματα μεγέθει καὶ τολμηματί ἐστιν ὑπερηρότα, οὐ
 τῶν ἐπιτυχόντων εἶναι ταῦτα ἀνθρώπων, ψυχῆς δὲ γεν-
 ναίας ὑπὸ ἀτόπου παιδείας διεφθαρμένης. Οὐ μὲν Ἐλ- 4
 λησί γε ἐξεγένετο ὄνασθαι τοῦ δώρου· Οὐεσπασιανοῦ
 γὰρ μετὰ Νέρωνα ἄρξαντος ἐς ἐμφύλιον στάσιν προήχθη-
 σαν, καὶ σφᾶς ὑποτελεῖς τε αὐθις ὁ Οὐεσπασιανὸς εἶναι
 φόρων καὶ ἀκούειν ἐκέλευσεν ἡγεμόνος, ἀπομεμαθηκέ-
 ναι φήσας τὴν ἐλευθερίαν τὸ Ἑλληνικόν. Τάδε μὲν οὕτω
 συμβάντα εὗρισκον.

3. Ἀχαιοῖς δὲ ὄροι καὶ Ἠλείοις τῆς χώρας ποταμός 5
 τε Λάρισος καὶ Ἀθηνᾶς ἐπὶ τῷ ποταμῷ ναός ἐστι Λαρι-
 σαίας, καὶ Ἀχαιῶν πόλις Δύμη σταδίους ὅσον τε τριά-
 κοντα ἀπέχουσα τοῦ Λαρίσου. ταύτην Φίλιππος ὁ Δημη-

- τρίου πολεμῶν μόνην τῶν Ἀχαικῶν ἔσχευ ὑπήκοον· καὶ ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ Σουλπίκιος, ἡγεμῶν καὶ οὗτος Ῥω-565 μαίων, ἐπέτρεψε τῇ στρατιᾷ διαρπάσαι τὴν Δύμην· Ἀΰγουστος δὲ ὕστερον καὶ προσένειμεν αὐτὴν Πατρεῦσιν.
- 6 Ἐκαλεῖτο δὲ τὰ μὲν ἀρχαιότερα Πάλεια· ἐχόντων δὲ ἔτι Ἰώνων ὄνομά οἱ μετέθεντο τὸ ἐφ' ἡμῶν, σαφῶς δὲ οὐκ οἶδα εἴτε ἀπὸ γυναικὸς ἐπιχωρίας Δύμης εἴτε ἀπὸ Δύμαντος τοῦ Αἰγυμίου. Ὑπὸ δὲ τοῦ ἔλεγείου τοῦ Ὀλυμπιάσιν ἐπὶ τῇ εἰκόνι τῇ Οἰβώτα οὐ προαχθεῖη ἄν τις ἐς ἀλογίαν. Οἰβώτα γὰρ ἀνδρὶ Δυμαίῳ, σταδίου μὲν ἀνελομένῳ νίκην Ὀλυμπιάδι ἕκτη, εἰκόνοσ δὲ ἐν Ὀλυμπία περὶ τὴν ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν ἀξιωθέντι, ἐπίγραμμα ἔστιν ἐπ' αὐτῷ λέγον·
- 7 Οἰνία Οἰβώτας στάδιον νικῶν ὄδ' Ἀχαιοῖς πατρίδα Πάλειαν θῆκ' ὀνομαστοτέραν.
- τοῦτο οὖν οὐκ ἄν τινι ἀλογίαν παραστήσειεν, εἰ Πάλειαν ἀλλὰ μὴ Δύμην τὸ ἐπίγραμμα καλεῖ τὴν πόλιν· τὰ γὰρ ἀρχαιότερα ὀνόματα ἐς ποίησιν ἐπάγεσθαι τῶν ὕστερων καθεστηκός ἐστιν Ἑλλησι, καὶ Ἀμφιάραόν τε καὶ Ἄδραστον Φορωνεΐδας καὶ Ἐρεχθεΐδην ἐπονομάζουσι τὸν Θησέα.
- 8 4. Ὀλίγον δὲ πρὸ τοῦ ἄστεώς ἐστι τῶν Δυμαίων ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ τάφος Σωστράτου· μειράκιον δὲ ἦν τῶν ἐπιχωρίων, γενέσθαι δὲ Ἡρακλέους ἐρώμενόν φασιν αὐτόν, καί, ἀποθανεῖν γὰρ τὸν Σώστρατον Ἡρακλέους ἔτι ὄντος μετὰ ἀνθρώπων, οὕτως οἱ τὸν Ἡρακλέα τό τε μνημα αὐτὸν εἶναι τὸν ποιήσαντα καὶ ἀπαρχὰς ἀπὸ τῶν 566 ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν δοῦναι. ἐπίθημα δὲ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι στήλη τε ἦν ἐπὶ τοῦ χώματος καὶ Ἡρακλῆς ἐπειρογασμένος· ἐλέγετο δὲ ὡς οἱ ἐπιχώριοι καὶ ἐναγίζουσι τῷ Σωστράτῳ.
- 9 5. Δυμαίοις δὲ ἔστι μὲν Ἀθηναῖς ναὸς καὶ ἄγαλμα ἐς

τὰ μάλιστα ἀρχαῖον, ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱερόν σφισι Δινδυ-
 μήνη μητρὶ καὶ Ἄττη πεποιημένον. Ἄττης δὲ ὅστις ἦν,
 οὐδὲν οἴός τε ἦν ἀπόρρητον ἐς αὐτὸν ἐξευρεῖν. ἀλλὰ Ἐρ-
 μησιάννακτι μὲν τῷ τὰ ἐλεγεία γράψαντι πεποιημένα
 ἔστιν ὡς υἱός τε ἦν Καλαοῦ Φρυγὸς καὶ ὡς οὐ τεκνοποιὸς
 ὑπὸ τῆς μητρὸς τεχθεῖη. ἐπεὶ δὲ ἠϋξήτο, μετώκησεν ἐς
 Λυδίαν τῷ Ἐρμησιάννακτος λόγῳ, καὶ Λυδοῖς ὄργια ἐτέλει
 Μητρὸς, ἐς τοσοῦτο ἦκων παρ' αὐτοῖς τιμῆς ὡς Δία Ἄττη
 νεμεσήσαντα ἔν ἐπὶ τὰ ἔργα ἐπιπέμψαι τῶν Λυδῶν. Ἐν- 10
 ταῦθα ἄλλοι τε τῶν Λυδῶν καὶ αὐτὸς Ἄττης ἀπέθανεν
 ὑπὸ τοῦ υἱός· καὶ τι ἐπόμενον τούτοις Γαλατῶν δρωῶσιν
 οἱ Πεσσινοῦντα ἔχοντες, ὑῶν οὐχ ἀπτόμενοι. νομίζουσί
 γε μὴν οὐχ οὕτω τὰ ἐς τὸν Ἄττην, ἀλλὰ ἐπιχώριός ἐστιν
 ἄλλος σφίσιν ἐς αὐτὸν λόγος, Δία ὑπνωμένον ἀφεῖναι
 σπέρμα ἐς γῆν, τὴν δὲ ἀνὰ χρόνον ἀνεῖναι δαίμονα διπλᾶ
 ἔχοντα αἰδοῖα, τὰ μὲν ἀνδρός, τὰ δὲ αὐτῶν γυναικός·
 ὄνομα δὲ Ἄγδιστιν αὐτῷ τίθενται. θεοὶ δὲ Ἄγδιστιν δῆ-
 σαντες τὰ αἰδοῖά οἱ τὰ ἀνδρὸς ἀποκόπτουσιν. Ὡς δὲ ἀπ' 11
 αὐτῶν ἀναφῦσα ἀμυγδαλῆ εἶχεν ὠραῖον τὸν καρπὸν,
 θυγατέρα τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ λαβεῖν φασὶ τοῦ καρ-
 ποῦ· ἐσθεμένης δὲ ἐς τὸν κόλπον καρπὸς μὲν ἐκεῖνος ἦν
 ἀντίκα ἀφανής, αὐτὴ δὲ ἐκύει· τεκούσης δὲ τράγος περι-
 εῖπε τὸν παῖδα ἐκκείμενον. ὡς δὲ ἀύξανομένῳ κάλλους
 567 οἱ μετῆν πλέον ἢ κατὰ εἶδος ἀνθρώπου, ἐνταῦθα τοῦ
 παιδὸς ἔρωσ ἔσχεν Ἄγδιστιν. Αὐξηθέντα δὲ Ἄττην ἀπο-
 στέλλουσιν ἐς Πεσσινοῦντα οἱ προσήκοντες συνοικήσουσα
 τοῦ βασιλέως θυγατρί. ὑμέναιος δὲ ἦδετο, καὶ Ἄγδιστις 12
 ἐφίσταται, καὶ τὰ αἰδοῖα ἀπέκοψε μανεῖς ὁ Ἄττης, ἀπέ-
 κοψε δὲ καὶ ὁ τὴν θυγατέρα αὐτῷ διδούς. Ἄγδιστιν δὲ
 μετάνοια ἔσχεν οἷα Ἄττην ἔδρασε· καὶ οἱ παρὰ Διὸς εὔ-
 ρετο μήτε σήπεσθαί τι Ἄττη τοῦ σώματος μήτε τήκεσθαι.
 τάδε μὲν ἐς Ἄττην τὰ γνωριμώτατα.

13 6. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ Δυμαίᾳ καὶ τοῦ δρομέως Οἰβώτα*** νικήσαντι Ὀλύμπια Ἀχαιῶν πρώτῳ γέρας οὐδὲν ἐξαίρετον παρ' αὐτῶν ἐγένετο εὐρασθαι· καὶ ἐπὶ τούτῳ κατάρως ὁ Οἰβώτας ἐποίησατο μηδενὶ Ὀλυμπικὴν νίκην ἔτι Ἀχαιῶν γενέσθαι. καί, ἦν γάρ τις θεῶν ὧ τοῦ Οἰβώτα τελείσθαι τὰς κατάρως οὐκ ἀμελὲς ἦν, διδάσκονται ποτε οἱ Ἀχαιοὶ καθ' ἣντινα αἰτίαν στεφάνου τοῦ Ὀλυμπιάσιν ἡμάρτανον, διδάσκονται δὲ ἀποστείλαντες
14 ἐς Δελφούς. οὕτω καὶ ἄλλα ἐς τιμὴν σφισι τοῦ Οἰβώτα ποιήσασι, καὶ τὴν εἰκόνα ἀναθεῖσιν ἐς Ὀλυμπίαν, Σώστρατος Πελληνεὺς σταδίου νίκην ἔσχευ ἐν παισί. Διαμένει δὲ ἐς ἐμὲ ἔτι Ἀχαιῶν τοῖς ἀγωνίζεσθαι μέλλουσι τὰ Ὀλύμπια ἐναγίζειν τῷ Οἰβώτᾳ, καὶ ἦν κρατήσωσιν, ἐν Ὀλυμπίᾳ στεφανοῦν τοῦ Οἰβώτα τὴν εἰκόνα.

XVIII. Σταδίους ὅσον τε τεσσαράκοντα προελθόντι ἐκ Δύμης ποταμὸς Πείρος ἐς θάλατταν κάτεισι, καὶ Ἀχαιῶν πόλις ποτὲ Ὠλενος ὠκεῖτο παρὰ τῷ Πείρῳ. ὅποσοι δὲ ἐς Ἡρακλέα καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ πεποιήκασιν, ἔστιν οὐκ ἐλάχιστόν σφισι δεῖγμα τοῦ λόγου Δεξαμενὸς ὁ ἐν Ὠλένῳ βασιλεύς, καὶ ὁποίων Ἡρακλῆς παρ' αὐτῷ [ξενίων] ἔτυχε. καὶ ὅτι μὲν ἦν πόλισμα ἐξ ἀρχῆς μικρὸν ἢ Ὠλενος, μαρτυρεῖ τῷ λόγῳ μου καὶ ἐλεγείον ἐς Εὐρυτίωνα Κένταυρον ὑπὸ Ἐρμησιάναντος πεποιημένον· ἀνὰ χρόνον δὲ τοὺς οἰκήτορας ἐκλιπεῖν ὑπὸ ἀσθενείας φασὶ τὴν Ὠλενον, καὶ ἐς Πειράς τε καὶ ἐς Εὐρυτειᾶς ἀπο- 568 χωρῆσαι.

2 2. Τοῦ δὲ Πείρου ποταμοῦ περὶ τοὺς ὀγδοήκοντα ἀφέστηκε σταδίους Πατρέων ἢ πόλις· οὐ πόρρω δὲ αὐτῆς ποταμὸς Γλαῦκος ἐκδίδωσιν ἐς θάλασσαν. Πατρέων δὲ οἱ τὰ ἀρχαιότατα μνημονεύοντές φασιν Εὐμηλον αὐτόχθονα οἰκῆσαι πρώτον ἐν τῇ χώρᾳ, βασιλεύοντα αὐτὸν ἀνθρώπων οὐ πολλῶν. Τριπολέμου δὲ ἐκ τῆς Ἀττικῆς

ἀφικομένου τόν τε καρπὸν λαμβάνει τον ἡμερον, και
 οἰκίσαι διδαχθεὶς πόλιν Ἀρόην ὠνόμασεν ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ
 τῆς γῆς. ὡς δὲ πρὸς ὕπνον ἐτράπετο ὁ Τριπτόλεμος, 3
 ἐνταῦθα Ἀνθείαν παῖδα Εὐμήλου τοὺς δράκοντάς φασιν
 ὑπὸ τοῦ Τριπτολέμου τὸ ἄρμα ζεύξαντα ἐθελῆσαι και
 αὐτὸν σπεῖραι. και τὸν μὲν ἐπιλαμβάνει τὸ χρεῶν ἐκπε-
 σόντα τοῦ ἄρματος· Τριπτόλεμος δὲ και Εὐμηλος Ἀν-
 θειαν πόλιν οἰκίζουσιν ἐν κοινῷ, τοῦ Εὐμήλου παιδὸς
 ἐπώνυμον. ὠκίσθη δὲ και τρίτη μεταξὺ Ἀνθείας και 4
 Ἀρόης Μεσάτις πόλις. 3. Ὅποσα δὲ οἱ Πατρεῖς περὶ Διο-
 νύσου λέγουσι, τραφηναί τε αὐτὸν ἐν τῇ Μεσάτει και
 ἐνταῦθα ἐπιβουλευθέντα ὑπὸ Τιτάνων ἐς παντοῖον ἀφι-
 κέσθαι κίνδυνον, οὐκ ἐναντιούμενος τοῖς Πατρεῦσι τῆς
 Μεσάτεως τὸ ὄνομα αὐτοῖς σφίσι ἐξηγεῖσθαι παρήμι.
 Ἀχαιῶν δὲ ὕστερον ἐκβαλόντων Ἴωνας, Πατρεὺς ὁ Πρεν- 5
 γένους τοῦ Ἀγήνορος ἐς μὲν Ἀνθείαν και ἐς Μεσάτιν μὴ
 ἐνοικίξεσθαι τοῖς Ἀχαιοῖς ἀπέειπε, περίβολον δὲ τείχους
 πρὸς τῇ Ἀρόῃ βαλόμενος μείζονα, ἵνα ἐντός οἱ τοῦ περι-
 βόλου και ἡ Ἀρόῃ γένηται, ὄνομα ἔθετο ἀφ' ἑαυτοῦ Πά-
 τρας τῇ πόλει. 4. Ἀγήνωρ δὲ ὁ πατήρ τοῦ Πρενγένους
 Ἀρέως παῖς ἦν τοῦ Ἀμπυκος, ὁ δὲ Ἀμπυξ Πελίου τοῦ
 Αἰγινήτου τοῦ Δηρείτου τοῦ Ἀρπάλου τοῦ Ἀμύκλα τοῦ
 Λακεδαίμονος. Πατρεῖ μὲν τοιαῦτα ἐς τοὺς προγόνους 6
 ὑπάρχοντα ἦν. 5. Ἰδία δὲ ἀνὰ χρόνον Πατρεῖς διέβησαν
 ἐς Αἰτωλίαν Ἀχαιῶν μόνοι κατὰ φιλίαν τὴν Αἰτωλῶν,
 τὸν πόλεμόν σφισι τὸν πρὸς Γαλάτας συνδιοίσοντες.
 προσπταίσαντες δ' ἐν ταῖς μάχαις λόγου μείζονως και
 ὑπὸ πενίας ἅμα οἱ πολλοὶ πιεζόμενοι Πάτρας μὲν πλὴν
 59 ὀλίγων τινῶν ἐκλείπουσιν. οἱ δὲ ἄλλοι κατὰ χώραν ὑπὸ
 φιλεργίας ἐσκεδάσθησαν, και πολίσματα παρῆξ αὐτὰς
 Πάτρας τοσάδε ἄλλα ὤκησαν, Μεσάτιν και Ἀνθείαν και
 Βολίνην και Ἀργυρᾶν τε και Ἀρβαν. Ἀὔγουστος δὲ ἦ 7

- τοῦ παράπλου νομίζων κείσθαι καλῶς τὰς Πάτρας ἢ κατ' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἐπανήγαγεν αὐθις ἐκ τῶν πολισμάτων τῶν ἄλλων τοὺς ἄνδρας ἐς τὰς Πάτρας· προσσυνώκισε δέ σφισι καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς ἐκ Ῥυπῶν, καταβαλὼν ἐς ἔδαφος Ῥύπας. καὶ ἔδωκε μὲν ἐλευθέρους Ἀχαιῶν μόνοις τοῖς Πατρεῦσιν εἶναι, ἔδωκε δὲ καὶ [ἐς] τὰ ἄλλα γέρα σφίσιν, ὅποσα τοῖς ἀποίκιοις νέμειν οἱ Ῥωμαῖοι νομίζουσι.
- 8 6. Πατρεῦσι δὲ ἐν ἄκρῃ τῇ πόλει Λαφρίας ἱερόν ἐστὶν Ἀρτέμιδος· ξενικὸν μὲν τῇ θεῷ τὸ ὄνομα, ἐσηγμένον δὲ ἐτέρωθεν καὶ τὸ ἄγαλμα. Καλυδῶνος γὰρ καὶ Αἰτωλίας τῆς ἄλλης ὑπὸ Ἀγούστου βασιλέως ἐρημωθεῖσης διὰ τὸ ἐς τὴν Νικόπολιν τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἀκτίου συνοικίζεσθαι καὶ τὸ Αἰτωλικόν, οὕτω τὸ ἄγαλμα τῆς Λαφρίας οἱ Πατρεῖς ἔσχον.
- 9 Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅσα ἄλλα ἀγάλματα ἐκ τε Αἰτωλίας καὶ παρὰ Ἀκαρνανῶν, τὰ μὲν πολλὰ ἐς τὴν Νικόπολιν κομισθῆναι, Πατρεῦσι δὲ ὁ Ἀγούστος ἄλλα τε τῶν ἐκ Καλυδῶνος λαφύρων καὶ δὴ καὶ τῆς Λαφρίας ἔδωκε τὸ ἄγαλμα, ὃ δὴ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐν τῇ ἀκροπόλει τῇ Πατρεῶν εἶχε τιμᾶς. γενέσθαι δὲ ἐπικλήσιν τῇ θεῷ Λαφρίαν ἀπὸ ἀνδρὸς Φωκέως φασί· Λάφριον γὰρ τὸν Κασταλίου τοῦ Δελφοῦ Καλυδωνίοις ἰδρύσασθαι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος τὸ
- 10 ἀρχαῖον, οἱ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τὸ μῆνιμα τὸ ἐς Οἰνέα ἀνὰ χρόνον τοῖς Καλυδωνίοις ἐλαφρότερον γενέσθαι λέγουσι, καὶ αἰτίαν τῇ θεῷ τῆς ἐπικλήσεως ἐθέλουσιν εἶναι ταύτην. Τὸ μὲν σχῆμα τοῦ ἀγάλματος θηρεύουσά ἐστιν, ἐλέφαντος δὲ καὶ χρυσοῦ πεποιήται, Ναυπάκτιοι δὲ Μέ- 570 ναιχμος καὶ Σοῖδας εἰργάσαντο· τεκμαίρονται δὲ σφᾶς Κανάχου τοῦ Σικυωνίου καὶ τοῦ Αἰγινήτου Κάλλωνος
- 11 οὐ πολλῶ γενέσθαι τινὶ ἡλικίαν ὑστέρους. 7. Ἄγουσι δὲ καὶ Λάφρια ἑορτὴν τῇ Ἀρτέμιδι οἱ Πατρεῖς ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἐν ἧ τρόπος ἐπιχώριος θυσίας ἐστὶν αὐτοῖς. περὶ μὲν τὸν βωμὸν ἐν κύκλῳ ξύλα ἰσταῖσιν ἔτι χλωρὰ καὶ ἐς ἑκκαίδεκα

ἕκαστον πήχεις· ἐντὸς δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὰ ἀνότατά σφισι τῶν ξύλων κεῖται. μηχανῶνται δὲ ὑπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἑορτῆς καὶ ἄνοδον ἐπὶ τὸν βωμὸν λειοτέραν, ἐπιφέρουτες γῆν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοὺς ἀναβασμούς. πρῶτα μὲν 12 δὴ πομπὴν μεγαλοπρεπεστάτην τῇ Ἀρτέμιδι πομπεύουσι, καὶ ἡ ἱερωμένη παρθένος ὀχεῖται τελευταία τῆς πομπῆς ἐπὶ ἐλάφων ὑπὸ τὸ ἄρμα ἐξευγμένων· ἐς δὲ τὴν ἐπιούσαν τηνικαῦτα ἤδη θραῦν τὰ ἐς τὴν θυσίαν νομίζουσι, δημοσία τε ἡ πόλις καὶ οὐχ ἡσσον ἐς τὴν ἑορτὴν οἱ ἰδιῶται φιλοτίμως ἔχουσιν. ἐσβάλλουσι γὰρ ζῶντας ἐς τὸν βωμὸν ὄρνιθάς τε τοὺς ἐδωδίμους καὶ ἱερεῖα ὁμοίως ἅπαντα, ἔτι δὲ ὕς ἀγρίους καὶ ἐλάφους τε καὶ δορκάδας, οἱ δὲ καὶ λύκων καὶ ἄρκτων σκύμνους, οἱ δὲ καὶ τὰ τέλεια τῶν θηρίων· κατατιθέασι δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ δένδρων καρπὸν τῶν ἡμέρων. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου πῦρ ἐνιαῖσιν ἐς τὰ 13 ξύλα. ἐνταῦθά που καὶ ἄρκτον καὶ ἄλλο τι ἐθρασάμην τῶν ζώων, τὰ μὲν ὑπὸ τὴν πρώτην ὀρμὴν τοῦ πυρὸς βιαζόμενα ἐς τὸ ἐκτός, τὰ δὲ καὶ ἐκφεύγοντα ὑπὸ ἰσχύος ταῦτα οἱ ἐμβαλόντες ἐπανάγουσιν αὐτίς ἐς τὴν πυράν. τρωθῆναι δὲ οὐδένα ὑπὸ τῶν θηρίων μνημονεύουσιν.

XIX. Ἔστι δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ναοῦ τε τῆς Λαφρίας καὶ τοῦ βωμοῦ πεποιημένον μνημα Εὐρυπύλου. τὰ δὲ ὅστις τε ὦν καὶ καθ' ἣντινα αἰτίαν ἀφίκετο ἐς τὴν γῆν ταύτην, δηλώσει μοι καὶ ταῦτα ὁ λόγος προδιηγησαμένῳ πρότερον ὅποια ὑπὸ τοῦ Εὐρυπύλου τὴν ἐπιδημίαν τοῖς ἐνταῦθα ἦν τὰ παρόντα ἀνθρώποις. Ἰώνων τοῖς Ἀρόην καὶ Ἀνθειαν καὶ Μεσάτιν οἰκοῦσιν ἦν ἐν κοινῷ τέμενος καὶ ναὸς Ἀρτέμιδος Τρικλαρίας ἐπέκλησιν, καὶ ἑορτὴν οἱ Ἴωνες αὐτῇ καὶ παννυχίδα ἤγον ἀνὰ πᾶν ἔτος. ἱερωσύνην δὲ εἶχε τῆς θεοῦ παρθένος, ἐς ὃ ἀποστέλλεσθαι 71 παρὰ ἄνδρα ἔμελλε. 2. Λέγουσιν οὖν συμβῆναί ποτε ὡς 2 ἱεραῖσθαι μὲν τῆς θεοῦ Κομαιθῶ τὸ εἶδος καλλίστην παρ-

θένον, τυγχανειν δὲ αὐτῆς ἐρωῶντα Μελάνιππον, τὰ τε
 ἄλλα τοὺς ἡλικιώτας καὶ ὄψεως εὐπρεπεῖα μάλιστα ὑπε-
 ρηρότα. ὡς δὲ ὁ Μελάνιππος ἐς τὸ ἴσον τοῦ ἐρωτος
 ὑπηγάγετο τὴν παρθένον, ἐμνᾶτο αὐτὴν παρὰ τοῦ πα-
 τρός. ἔπεται δὲ πως τῷ γήρῳ τὰ τε ἄλλα ὡς τὸ πολὺ ἐναν-
 τιούσθαι νέοις, καὶ οὐχ ἦκιστα ἐς τοὺς ἐρωῶντας τὸ ἀνάλ-
 γητον, ὅπου καὶ Μελανίππῳ τότε ἐθέλουσι ἐθέλουσαν
 ἄγεσθαι Κομαιθῶ οὔτε παρὰ τῶν ἑαυτοῦ γονέων οὔτε
 3 παρὰ τῶν Κομαιθοῦς ἡμερον ἀπήντησεν οὐδέν. Ἐπέδειξε
 δὲ ἐπὶ πολλῶν τε δὴ ἄλλων καὶ ἐν τοῖς Μελανίππου πα-
 ρθήμασιν ὡς μέτεστιν ἐρωτι καὶ ἀνθρώπων συγγέαι νό-
 μιμα καὶ ἀνατρέψαι θεῶν τιμᾶς, ὅπου καὶ τότε ἐν τῷ τῆς
 Ἄρτέμιδος ἱερῷ Κομαιθῶ καὶ Μελάνιππος ἐξέπλησαν
 τοῦ ἐρωτος τὴν ὁρμὴν. καὶ οἱ μὲν ἔμελλον τῷ ἱερῷ καὶ ἐς
 τὸ ἔπειτα ἴσα καὶ θαλάμῳ χρήσεσθαι· τοὺς δὲ ἀνθρώ-
 πους αὐτίκα ἐξ Ἄρτέμιδος μήνιμα ἔφθειρε, τῆς τε γῆς
 καρπὸν οὐδένα ἀποδιδούσης, καὶ νόσοι σφίσι οὐ κατὰ
 τὰ εἰωθότα καὶ ἀπ' αὐτῶν θάνατοι πλείονες ἢ τὰ πρό-
 4 τερα ἐγίνοντο. Καταφυγόντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ χρηστήριον
 τὸ ἐν Δελφοῖς, ἤλεγχεν ἡ Πυθία Μελάνιππον καὶ Κομαι-
 θῶ· καὶ ἐκείνους τε αὐτοὺς μάντευμα ἀφίκετο θῦσαι τῇ
 Ἄρτέμιδι, καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος παρθένον καὶ παῖδα, οἳ τὸ
 εἶδος εἶεν κάλλιστοι τῇ θεῷ θύειν. ταύτης μὲν δὴ τῆς
 θυσίας ἔνεκα ὁ ποταμὸς ὁ πρὸς τῷ ἱερῷ τῆς Τρικλαρίας
 5 Ἀμείλιχος ἐκλήθη· τέως δὲ ὄνομα εἶχεν οὐδέν. Παίδων
 δὲ καὶ παρθένων ὅποσοι μὲν ἐς τὴν θεὸν οὐδὲν εἰργασ- 57
 μένοι Μελανίππου καὶ Κομαιθοῦς ἔνεκα ἀπώλλυντο,
 αὐτοὶ τε οἰκτρότατα καὶ οἳ προσήκοντές σφισιν ἔπασχον,
 Μελάνιππον δὲ καὶ Κομαιθῶ συμφορᾶς ἐκτὸς γενέσθαι
 τίθεμαι· μόνῳ γὰρ δὴ ἀνθρώπῳ ψυχῆς ἐστὶν ἀντάξιον
 6 κατορθῶσαί τινα ἐρασθέντα. 3. Παύσασθαι δὲ οὔτω λέ-
 γονται θύοντες τῇ Ἄρτέμιδι ἀνθρώπους. ἐκέχρητο δὲ

αυτοῖς πρότερον ἔτι ἐκ Δελφῶν ὡς βασιλεὺς ξένος παρα-
 γενόμενός σφισιν ἐπὶ τὴν γῆν, ξενικὸν ἅμα ἀγόμενος
 δαίμονα, τὰ ἐς τὴν θυσίαν τῆς Τρικλαρίας παύσει. Ἰλίου
 δὲ ἀλούσης καὶ νεμομένων τὰ λάφυρα τῶν Ἑλλήνων,
 Εὐρύπυλος ὁ Εὐαίμονος λαμβάνει λάρνακα. Διονύσου
 δὲ ἄγαλμα ἦν ἐν τῇ λάρνακι, ἔργον μὲν, ὡς φασιν, Ἡφαί-
 στου, δῶρον δὲ ὑπὸ Διὸς ἐδόθη Δαρδάνῳ. λέγονται δὲ 7
 καὶ ἄλλοι λόγοι δύο ἐς αὐτήν, ὡς ὅτε ἔφυγεν Αἰνείας
 ἀπολίποι ταύτην τὴν λάρνακα· οἱ δὲ ριφῆναί φασιν αὐ-
 τὴν ὑπὸ Κασάνδρας συμφορὰν τῷ εὐρόντι Ἑλλήνων.
 ἦνοιξε δ' οὖν ὁ Εὐρύπυλος τὴν λάρνακα καὶ εἶδε τὸ
 ἄγαλμα. καὶ αὐτίκα ἦν ἔκφρωι μετὰ τὴν θεάν. τὰ μὲν δὴ
 πλείονα ἐμαίνετο, ὀλιγάκις δὲ ἐγίνετο ἐν ἑαυτῷ. ἄτε δὲ
 οὕτω διακείμενος, οὐκ ἐς τὴν Θεσσαλίαν τὸν πλοῦν ἐποι-
 εῖτο, ἀλλ' ἐπὶ τε Κίρραν καὶ ἐς τὸν ταύτη κόλπον· ἀνα-
 βὰς δὲ ἐς Δελφοὺς ἐχρᾶτο ὑπὲρ τῆς νόσου. καὶ αὐτῷ γε- 8
 νέσθαι λέγουσι μάντευμα, ἐνθα ἂν ἐπιτύχη θύουσιν
 ἀνθρώποις θυσίαν ξένην, ἐνταῦθα ἰδρύσασθαι τε τὴν
 λάρνακα καὶ αὐτὸν οἰκῆσαι. Ὁ μὲν δὴ ἄνεμος τὰς ναῦς
 τοῦ Εὐρυπύλου κατήνεγκεν ἐπὶ τὴν πρὸς τῇ Ἀρόῃ θά-
 λασσαν· ἐκβὰς δὲ ἐς τὴν γῆν καταλαμβάνει παῖδα καὶ
 παρθένον ἐπὶ τὸν βωμὸν τῆς Τρικλαρίας ἡγμένους. καὶ
 ὁ μὲν ἔμελλεν οὐ χαλεπῶς συνήσειν τὰ ἐς τὴν θυσίαν·
 ἀφίκοντο δὲ ἐς μνήμην καὶ οἱ ἐπιχώριοι τοῦ χρησμοῦ,
 βασιλέα τε ἰδόντες ὃν οὕτω πρότερον ἐωράκεσαν, καὶ ἐς 9
 τὴν λάρνακα ὑπενόησαν ὡς εἴη τις ἐν αὐτῇ θεός. καὶ
 13 οὕτω τῷ Εὐρυπύλῳ τε ἡ νόσος καὶ τοῖς ἐνταῦθα ἀνθρώ-
 ποις τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἐπαύσθη, τό τε ὄνομα ἐτέθη τὸ
 νῦν τῷ ποταμῷ Μείλιχος. Ἐγραψαν δὲ ἤδη τινὲς οὐ τῷ
 Θεσσαλῷ συμβάντα Εὐρυπύλῳ τὰ εἰρημένα, ἀλλὰ Εὐ-
 ρύπυλον Δεξαμενοῦ παῖδα τοῦ ἐν Ὠλένῳ βασιλεύσαντος
 ἐθέλουσιν ἅμα Ἡρακλεῖ στρατεύσαντα ἐς Ἴλιον λαβεῖν

10 παρὰ τοῦ Ἡρακλέους τὴν λάρνακα· τὰ δὲ ἄλλα κατὰ τὰ αὐτὰ εἰρήκασι καὶ οὗτοι. Ἐγὼ δὲ οὔτε Ἡρακλέα ἀγνοῆσαι τὰ ἐς τὴν λάρνακα, εἰ δὴ τοιαῦτα ἦν, πείθομαι· οὔτε τὰ ἐς αὐτὴν ἐπιστάμενος δοκεῖ μοί ποτε ἂν δοῦναι δῶρον συμμαχήσαντι ἀνδρὶ· οὔτε μὴν οἱ Πατρεῖς ἄλλον τινὰ ἢ τὸν Εὐαίμονος ἔχουσιν Εὐρύπυλον ἐν μνήμῃ, καὶ οἱ καὶ ἐναγίζουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἐπειδὴν τῷ Διονύσῳ τὴν ἑορτὴν ἄγωσι.

XX. Τῷ θεῷ δὲ τῷ ἐντὸς τῆς λάρνακος ἐπίκλησις μὲν ἐστὶν Αἰσυμνήτης, οἱ δὲ αὐτὸν ἐς τὰ μάλιστα θεραπεύοντες ἐννέα τέ εἰσιν ἄνδρες, οὓς ἂν ἐκ πάντων ὁ δῆμος προέληται κατ' ἀξίωμα, καὶ ἴσαι γυναῖκες τοῖς ἀνδράσι. μιᾶ δὲ ἐν τῇ ἑορτῇ νυκτὶ ἐς τὸ ἱερόν φέρει τὴν λάρνακα ὁ ἱερεὺς· αὕτη μὲν δὴ ἡ νύξ· γέρας τοῦτο εἴληφε· καταβαίνουσι δὲ καὶ ὀπόσοι δὴ τῶν ἐπιχωρίων παῖδες ἐπὶ τὸν Μείλιχον ἀστάχουσιν ἐστεφανωμένοι τὰς κεφαλὰς· ἐκόσμουν δὲ οὕτω καὶ τὸ ἀρχαῖον οὓς ἄγοιεν τῇ Ἀρτέμιδι 2 θύοντες. τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν στεφάνους μὲν τῶν ἀσταχύων ἀποτίθενται παρὰ τῇ θεῷ, λουσάμενοι δὲ τῷ ποταμῷ καὶ αὐθις στεφάνους ἐπιθέμενοι κισσοῦ πρὸς τὸ ἱερόν ἴσαι τοῦ Αἰσυμνήτου. ταῦτα μὲν σφισιν οὕτω δρᾶν καθέστηκε. 2. Τοῦ περιβόλου δὲ ἐστὶν ἐντὸς τῆς Λαφρίας καὶ Ἀθηνᾶς ναὸς ἐπίκλησιν Παναχαῖδος· ἐλέφαντος τὸ ἄγαλμα καὶ χρυσοῦ.

3 Ἐρχομένῳ δὲ ἐς τὴν κάτω πόλιν Μητρὸς Διυδυμῆνης ἐστὶν ἱερόν, ἐν δὲ αὐτῷ καὶ Ἄττης ἔχει τιμὰς. τούτου μὲν δὴ ἄγαλμα οὐδὲν ἀποφαίνουσι· τὸ δὲ τῆς Μητρὸς λίθου πεποιήται. Ἔστι δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ Διὸς ναὸς Ὀλυμπίου, αὐτὸς τε ἐπὶ θρόνου καὶ ἐστῶσα Ἀθηνᾶ παρὰ τὸν θρόνον. τῆς τε Ἥρας ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου πέραν ἱερόν τε Ἀπόλλωνος πεποιήται, καὶ Ἀπόλλων χαλκοῦς γυμνός 57 ἐσθῆτος· ὑποδήματα δὲ ὑπὸ τοῖς ποσίν ἐστὶν αὐτῷ, καὶ

τῷ ἐτέρῳ ποδὶ ἐπὶ κρανίου βέβηκε βοός. βουσί γὰρ χαί- 4
ρειν μάλιστα Ἀπόλλωνα Ἀλκαῖός τε ἐδήλωσεν ἐν ὕμνῳ
τῷ ἐς Ἑρμῆν γράψας, ὡς ὁ Ἑρμῆς βοῦς ὑφέλοιτο τοῦ
Ἀπόλλωνος· καὶ ἔτι πρότερον ἢ Ἀλκαῖον γενέσθαι πε-
ποιημένα ἢ Ὀμήρῳ βοῦς Ἀπόλλωνα Λαομέδοντος ἐπὶ
μισθῷ νέμειν. Ποσειδῶνι περιέδθηκεν ἐν Ἰλιάδι τὰ ἔπη.

Ἦτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν πέρι τεῖχος ἔδειμα, 5
εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν, ἵν' ἄρρηκτος πόλις εἴη·

Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἔλικας βοῦς βουκολέεσκες.
τὰ μὲν δὴ ἐς τὸ κρανίον τοῦ βοός ἐπὶ τοιῶδε ἂν τις εἰκά-
σειε πεποιῆσθαι· ἔστι δὲ ἐν ὑπαίθρῳ τῆς ἀγορᾶς ἀγαλμά
τε Ἀθηνᾶς καὶ πρὸ αὐτοῦ Πατρέως τάφος.

3. Ἐχεται δὲ τῆς ἀγορᾶς τὸ ᾠδεῖον, καὶ Ἀπόλλων 6
ἐνταῦθα ἀνάκειται θεᾶς ἄξιος· ἐποιήθη δὲ ἀπὸ λαφύρων,
ἠνίκα ἐπὶ τὸν στρατὸν τῶν Γαλατῶν οἱ Πατρεῖς ἤμυναν
Αἰτωλοῖς Ἀχαιῶν μόνοι. κεκόσμηται δὲ καὶ ἐς ἄλλα τὸ
ᾠδεῖον ἀξιολογώτατα τῶν ἐν Ἑλλησι, πλήν γε δὴ τοῦ
Ἀθήνησι· τοῦτο γὰρ μεγέθει τε καὶ ἐς τὴν πᾶσαν ὑπε-
ρῆκε κατασκευήν, ἀνὴρ δὲ Ἀθηναῖος ἐποίησεν Ἡρώδης
ἐς μνήμην ἀποθανούσης γυναικός. ἐμοὶ δὲ ἐν τῇ Ἀτθίδι
συγγραφῇ τὸ ἐς τοῦτο παρείθη τὸ ᾠδεῖον, ὅτι πρότερον
ἔτι ἐξείργαστό μοι τὰ ἐς Ἀθηναίους ἢ ὑπῆρκετο Ἡρώδης
τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐν Πάτραις δὲ ἰόντι ἐκ τῆς ἀγορᾶς, 7
ἢ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος πύλη κατὰ τὴν ἐξοδὸν ἐστι
ταύτην, καὶ ἐπιθήματα ἐπὶ τῆς πύλης ἀνδριάντες εἰσὶν
ἐπίχρυσοι, Πατρέως τε καὶ Πρευγένης καὶ Ἀθερίων, οἱ
575 Πατρέως ἠλικίαν παιδὸς ἔχοντος καὶ αὐτοὶ παῖδες εἰσι.

4. Τῆς δὲ ἀγορᾶς ἀντικρυσ κατ' αὐτὴν τὴν διέξοδον τέμε-
νός ἐστιν Ἀρτέμιδος καὶ ναὸς Λιμνάτιδος. ἔχοντων δὲ 8
ἤδη Λακεδαίμονα καὶ Ἄργος Δωριέων ὑφελέσθαι Πρευ-
γένην τῆς Λιμνάτιδος τὸ ἀγαλμα κατὰ ὄψιν ὄνειρατος
λέγουσιν ἐκ Σπάρτης, κοινωνῆσαι δὲ αὐτῷ τοῦ ἐγχειρή-

ματος τῶν δούλων τὸν εὐνούστατον. τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἔχουσιν ἐν Μεσόα, ὅτι καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Πρευγένους ἐς τοῦτο ἐκομίσθη τὸ χωρίον· ἐπειδὴν δὲ τῇ Λιμνάτιδι τὴν ἑορτὴν ἄγωσι, τῆς θεοῦ τις τῶν οἰκετῶν ἐκ Μεσόας ἔρχεται τὸ ξόανον κομίζων τὸ ἀρχαῖον ἐς τὸ τέμενος τὸ ἐν τῇ πόλει.

95. Τούτου δὲ τοῦ τεμένους ἐστὶ καὶ ἄλλα τοῖς Πατρεῦσιν ἱερά· πεποιήται δὲ ταῦτα οὐκ ἐν ὑπαίθρῳ, ἀλλὰ ἔσοδος ἐς αὐτὰ διὰ τῶν στοῶν ἐστὶ. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, πλὴν ἐσθῆτος, λίθου τὰ ἄλλα· Ἀθηναῖα δὲ ἐλέφαντος εἴργασται καὶ χρυσοῦ. πρὸ δὲ τῆς Ἀθηναῖς τοῦ ἱεροῦ Πρευγένους μνημῆμά ἐστιν· ἐναγίζουσι δὲ καὶ τῷ Πρευγένει κατὰ ἔτος, ὡσαύτως δὲ καὶ Πατρεῖ, τὴν ἑορτὴν τῇ Λιμνάτιδι ἄγοντες. τοῦ θεάτρου δὲ οὐ πόρρω Νεμέσεως ναὸς καὶ ἕτερός ἐστιν Ἀφροδίτης· μεγέθει μεγάλα λίθου λευκοῦ τὰ ἀγάλματα.

XXI. Καὶ Διονύσου κατὰ τοῦτο τῆς πόλεως ἐστὶν ἱερὸν ἐπίκλησιν Καλυδωνίου· μετεκομίσθη γὰρ καὶ τοῦ Διονύσου τὸ ἄγαλμα ἐκ Καλυδῶνος. ὅτε δὲ ὤκειτο ἔτι Καλυδῶν, ἄλλοι τε Καλυδωνίων ἐγένοντο ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ δὴ καὶ Κόρεσος, ὃν ἀνθρώπων μάλιστα ἐπέλαβεν ἄδικα ἐξ ἔρωτος παθεῖν. ἦρα μὲν Καλλιρόης παρθένου ὀπόσον δὲ ἐς Καλλιρόην ἔρωτος Κορέσῳ μετῆν, τοσοῦτο 2 εἶχεν ἀπεχθείας ἐς αὐτὸν ἢ παρθένος. ὡς δὲ τοῦ Κορέσου δεήσεις τε ποιουμένου πάσας καὶ δῶρων ὑποσχέσεις παντοίας οὐκ ἐνετρέπετο ἢ γνώμη τῆς παρθένου, ἐκομίζετο ἰκέτης ἤδη παρὰ τοῦ Διονύσου τὸ ἄγαλμα. ὁ δὲ ἤκουσέ τε εὐχομένου τοῦ ἱερέως, καὶ οἱ Καλυδῶνιοι τὸ παραντίκα ὡσπερ ὑπὸ μέθης ἐγίνοντο ἔκφρονες, καὶ ἡ τελευταία σφᾶς παραπλήγας ἐπελάμβανε. καταφεύγουσιν οὖν ἐπὶ τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δωδώνῃ· τοῖς γὰρ τὴν ἡπειρον ταύ-576 τὴν οἰκοῦσι, τοῖς τε Αἰτωλοῖς καὶ τοῖς προσχώροις αὐτῶν

Ἀκαρναῖσι καὶ Ἑπειρώταις, αἱ πέλειαι καὶ τὰ ἐκ τῆς δρυὸς
μαντεύματα μετέχειν μάλιστα ἐφαίνετο ἀληθείας. Τότε 3
δὲ τὰ χρησθέντα ἐκ Δωδώνης Διονύσου μὲν ἔλεγεν εἶναι
τὸ μήνιμα, ἔσεσθαι δὲ οὐ πρότερον λύσειν πρὶν ἢ θύσῃ
τῷ Διονύσῳ Κόρεσος ἢ αὐτὴν Καλλιρόην ἢ τὸν ἀποθα-
νεῖν ἀντ' ἐκείνης τολμήσαντα. Ὡς δὲ οὐδὲν ἐς σωτηρίαν
εὐρίσκετο ἢ παρθένος, δεύτερα ἐπὶ τοὺς θρεψαμένους
καταφεύγει· ἀμαρτάνουσα δὲ καὶ τούτων, ἐλείπετο οὐ-
δὲν ἔτι ἢ αὐτὴν φονεύεσθαι. προεξεργασθέντων δὲ ὀπόσα 4
ἐς τὴν θυσίαν ἄλλα ἐκ Δωδώνης μεμαντευμένα ἦν, ἢ
μὲν ἱερείου τρόπον ἤκτο ἐπὶ τὸν βωμόν, Κόρεσος δὲ ἐφει-
στήκει μὲν τῇ θυσίᾳ, τῷ δὲ ἔρωτι εἶξας καὶ οὐ τῷ θυμῷ
ἑαυτὸν ἀντὶ Καλλιρόης διεργάζεται. ὁ μὲν δὴ ἀπέδειξεν
ἔργον ἀνθρώπων ὧν ἴσμεν διατεθεῖς ἐς ἔρωτα ἀπλαστό-
τατα. Καλλιρόη τε ὡς Κόρεσον τεθνεῶτα εἶδεν, μετέ- 5
πεσε τῇ παιδί ἢ γνώμη, καὶ, ἐσῆει γὰρ αὐτὴν Κορέσου
τε ἔλεος καὶ ὅσα ἐς αὐτὸν εἴργασται αἰδώς, ἀπέσφαξέ τε
αὐτὴν ἐς τὴν πηγὴν, ἢ ἐν Καλυδῶνί ἐστιν οὐ πόρρω τοῦ
λιμένος, καὶ ἀπ' ἐκείνης οἱ ἔπειτα ἄνθρωποι Καλλιρόην
τὴν πηγὴν καλοῦσι.

2. Τοῦ θεάτρου δὲ ἐγγύς πεποιήται Πατρεῦσι γυ- 6
ναικὸς ἐπιχωρίας τέμενος. Διονύσου δὲ ἐστὶν ἐνταῦθα
ἀγάλματα, ἴσοι τε τοῖς ἀρχαίοις πολίσμασι καὶ ὁμώνυμοι·
Μεσατεὺς γὰρ καὶ Ἀνθεὺς τε καὶ Ἀροεὺς ἐστὶν αὐτοῖς
τὰ ὀνόματα. ταῦτα τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ Διονύσου ἑορτῇ
κομίζουσιν ἐς τὸ ἱερὸν τοῦ Αἰσυμνήτου· τὸ δὲ ἱερὸν
τοῦτο ἐς τὰ ἐπὶ θαλάσῃ τῆς πόλεως ἐρχομένοις ἔστιν ἐκ
τῆς ἀγορᾶς ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ. ἀπὸ δὲ τοῦ Αἰσυμνήτου 7
κατωτέρω ἰόντι ἄλλο ἱερὸν καὶ ἄγαλμα λίθου· καλεῖται
μὲν Σωτηρίας, ἰδρύσασθαι δὲ αὐτὸ ἐξ ἀρχῆς ἀποφυγόντα
φασὶ τὴν μανίαν Εὐρύπυλον. 3. Πρὸς δὲ τῷ λιμένι Πο-
σειδῶνός τε ναὸς καὶ ἄγαλμά ἐστιν ὀρθὸν λίθου. Ποσει-

δῶνι δὲ παρεξ ἢ ὀπόσα ὀνόματα ποιηταῖς πεποιημένα 577
 ἐστὶν ἐς ἐπῶν κόσμον καὶ ἰδίᾳ σφίσιν ἐπιχώρια ὄντα ἕκα-
 στοὶ τίθενται, τοσαύδε ἐς ἅπαντας γεγόνασιν ἐπικλήσεις
 8 αὐτῶ, Πελαγαῖος καὶ Ἀσφάλιός τε καὶ Ἴππιος. ὠνομά-
 σθαι δὲ Ἴππιον τὸν θεὸν πείθοιτο μὲν ἄν τις καὶ ἐπ' αἰ-
 τίας ἄλλαις· ἐγὼ δὲ εὐρέτην ἱππικῆς ὄντα ἀπὸ τούτου
 σχεῖν καὶ τὸ ὄνομα εἰκάσω. Ὅμηρος μὲν γε ἐν ἱππων
 ἄθλοις Μενελάῳ κατὰ τοῦ θεοῦ τούτου πρόκλησιν πε-
 ριέσθηκεν ὄρκου·

Ἴππων ἀψάμενος, γαιήοχον Ἐννοσίγαιον

ὄμνυθι μηδὲν ἐκὼν τὸ ἐμὸν δόλω ἄρμα πεδῆσαι.

9 Πάμφως δέ, ὃς Ἀθηναίοις τοὺς ἀρχαιοτάτους ὕμνων
 ἐποίησεν, εἶναί φησι τὸν Ποσειδῶνα

ἱππων τε δωτῆρα νεῶν τ' ἰθυκρηδέμωνων.

οὕτω διὰ τὴν ἱππικὴν καὶ οὐκ ἀπὸ ἐτέρας προφάσεως το
 ὄνομα ἐσχηκεν.

10 4. Ἐν Πάτραις δὲ οὐ πολὺ ἀπωτέρω τοῦ Ποσειδῶνος
 ἱερά ἐστὶν Ἀφροδίτης· τὸ δὲ ἕτερον τῶν ἀγαλμάτων γε-
 νεᾶ πρότερον ἢ κατ' ἐμὲ ἀλιεῖς ἄνδρες ἀνείλκυσαν ἐν
 δικτύῳ. ἔστι δὲ καὶ ἀγάλματα τοῦ λιμένος ἐγγυτάτω χαλ-
 κοῦ πεποιημένα Ἄρεως, τὸ δὲ Ἀπόλλωνος· καὶ Ἀφρο-
 δίτης, ἧς καὶ πρὸς τῷ λιμένι ἐστὶ τέμενος, λίθου μὲν
 πρόσωπον καὶ ἄκραι χεῖρες καὶ πόδες, ξύλου δὲ τὰ λοιπὰ

11 εἰργασται. ἔστι δὲ σφισι καὶ ἄλλος ἐπὶ θαλάσῃ, δρόμους
 τε ἐπιτηδειοτάτους καὶ ἐς τᾶλλα δίαιταν ἠδεῖαν ὧρα πα-
 ρεχόμενον θερινῇ. ἐν τούτῳ τῷ ἄλσει καὶ ναοὶ θεῶν,
 Ἀπόλλωνος, ὁ δὲ Ἀφροδίτης· πεποίηται λίθου καὶ τού-
 τοις τὰ ἀγάλματα. τοῦ δὲ ἄλλους ἱερὸν ἔχεται Διήμητρος·
 αὕτη μὲν καὶ ἡ παῖς ἐστᾶσι, τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Γῆς ἐστὶ
 καθήμενον. 5. Πρὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Διήμητρος ἐστὶ πηγῆ.

12 ταύτης τὰ μὲν πρὸς τοῦ ναοῦ λίθων ἀνέστηκεν αἱμασιά,
 κατὰ δὲ τὸ ἐκτὸς κάθοδος ἐς αὐτὴν πεποίηται. Μαντεῖον 578

δὲ ἐνταῦθα ἔστιν ἀψευδές, οὐ μὴν ἐπὶ παντί γε πράγματι, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν καμνόντων. κάτοπτρον καλωδίῳ τῶν λεπτῶν δήσαντες καθιᾶσι, σταθμώμενοι μὴ πρόσω καθικέσθαι τῆς πηγῆς, ἀλλ' ὅσον ἐπιφαῦσαι τοῦ ὕδατος τῷ κύκλῳ τοῦ κατόπτρου. τὸ δὲ ἐντεῦθεν εὐξάμενοι τῇ θεῷ καὶ θυμιάσαντες ἐς τὸ κάτοπτρον βλέπουσι· τὸ δὲ σφισι τὸν νοσοῦντα ἦτοι ζῶντα ἢ καὶ τεθνεῶτα ἐπιδείκνυσι. τούτῳ μὲν τῷ ὕδατι ἐς τοσοῦτον μέτεστιν ἀληθείας· 13
 6. Κυανεῶν δὲ τῶν πρὸς Λυκίᾳ πλησιαιτάτα χρηστήριον Απόλλωνός ἐστι Θυρξέως, παρέχεται δὲ ὕδωρ τὸ πρὸς ταῖς Κυανέαις ἔσω ἐνιδόντα τινὰ ἐς τὴν πηγὴν ὁμοίως πάντα ὅποσα θέλει θεάσασθαι. Ἐν Πάτραις δὲ πρὸς τῷ ἄλσει καὶ ἱερὰ δύο ἐστὶ Σαράπιδος· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ πεποιήται μνηῆμα Αἰγύπτου τοῦ Βήλου. φυγεῖν δὲ ἐς τὴν Ἄροην οἱ Πατρεῖς φασὶν αὐτὸν τοῖς τε ἐς τοὺς παῖδας παθήμασι καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ πεφρικότα τοῦ Ἄργου, καὶ ἐς πλεόν τοῦ Δαναοῦ δεύματι. Ἔστι δὲ καὶ ἱερὸν Πατρεῦ- 14
 σιν Ἀσκληπιοῦ· τοῦτο τὸ ἱερὸν ὑπὲρ τὴν ἀκρόπολιν τῶν πυλῶν ἐστὶν ἐγγὺς αἰ ἐπὶ Μεσάτιν ἄγουσιν.

7. Αἱ δὲ γυναικῆς εἰσιν ἐν ταῖς Πάτραις ἀριθμὸν μὲν καὶ ἐς δις τῶν ἀνδρῶν· Ἀφροδίτης δέ, εἴπερ ἄλλαις γυναιξί, μέτεστι καὶ ταύταις. βίος δὲ αὐτῶν ταῖς πολλαῖς ἐστὶν ἀπὸ τῆς βύσσου τῆς ἐν τῇ Ἡλιδι φυομένης· κεκρυφάλους τε γὰρ ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐσθῆτα ὑφαίνουσι τὴν ἄλλην.

XXII. Φαραὶ δέ, Ἀχαιῶν πόλις, τελοῦσι μὲν ἐς Πάτρας δόντος Ἀγούστου, ὁδὸς δὲ ἐς Φαρὰς Πατρεῶν μὲν ἐκ τοῦ ἄστεως στάδιοι πεντήκοντά εἰσι καὶ ἑκατόν, ἀπὸ θαλάσσης δὲ ἄνω πρὸς ἠπειρον περὶ ἑβδομήκοντα. ποταμός δὲ ρεῖ πλησίον Φαρῶν Πίερος, ὁ αὐτός, ἔμοι δοκεῖν, ὅς καὶ τὰ Ὠλένου παρέξεισιν ἐρείπια, ὑπὸ ἀνθρώπων τῶν πρὸς θαλάσση καλούμενος Πεῖρος. Πρὸς δὲ τῷ πο- 579
 ταμῷ πλατάνων ἐστὶν ἄλσος, κοίλαι τε ὑπὸ παλαιότητος

αί πολλαί, καὶ ἤκουσαι μεγέθους ἐς τοσοῦτον ὥστε καὶ ἐστιῶνται τῶν χηραμῶν ἐντός, καὶ ὁπόσοις ἂν κατὰ γνώ-
 2 μην ἦ, καὶ ἐγκαθεύδουσι. 2. Περίβολος δὲ ἀγορᾶς μέγας κατὰ τρόπον τὸν ἀρχαιότερόν ἐστιν ἐν Φαραῖς, Ἐρμοῦ δὲ ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ λίθου πεποιημένον ἀγάλμα, ἔχων καὶ γένεια· ἐστηκῶς δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ γῆ παρέχεται μὲν τὸ τετράγωνον σχῆμα, μεγέθει δὲ ἐστὶν οὐ μέγας. καὶ αὐτῷ καὶ ἐπίγραμμα ἔπεστιν, ἀναθεῖναι αὐτὸ Μεσσήνιον Σιμύλον. καλεῖται μὲν δὴ Ἀγοραῖος, παρὰ δὲ αὐτῷ καὶ χρηστήριον καθέστηκε. κείται δὲ πρὸ τοῦ ἀγάλματος ἐστία λίθου καὶ αὐτή, μολίβδῳ δὲ πρὸς τὴν ἐστίαν προσ-
 3 ἔχονται λύχνοι χαλκοῖ. ἀφικόμενος οὖν περὶ ἐσπέραν ὁ τῷ θεῷ χρώμενος λιβανωτὸν τε ἐπὶ τῆς ἐστίας θυμιᾶ, καὶ ἐμπλήσας τοὺς λύχνους ἐλαίου καὶ ἐξάψας τίθησιν ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ ἀγάλματος ἐν δεξιᾷ νόμισμα ἐπιχώριον, καλεῖται δὲ χαλκοῦς τὸ νόμισμα, καὶ ἐρωτᾷ πρὸς τὸ οὐς τὸν θεὸν ὁποῖόν τι καὶ ἐκάστῳ τὸ ἐρώτημά ἐστι· τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἄπεισιν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐπιφραξάμενος τὰ ὄτα. προελθὼν δὲ ἐς τὸ ἐκτὸς τὰς χεῖρας ἀπέσχευ ἀπὸ τῶν ὄτων, καὶ ἤστινος ἂν ἐπακούσῃ φωνῆς, μάντευμα ἠγεῖ-
 4 ται. Τοιαύτη καὶ Αἴγυπτίοις ἑτέρα περὶ τοῦ Ἄπιδος τὸ ἱερὸν μαντεία καθέστηκεν. Ἐν Φαραῖς δὲ καὶ ὕδωρ ἱερὸν ἐστὶν· Ἐρμοῦ νᾶμα μὲν τῇ πηγῇ τὸ ὄνομα, τοὺς δὲ λίθους οὐχ αἰροῦσιν ἐξ αὐτῆς, ἀνάθημα εἶναι τοῦ θεοῦ νομίζοντες. 3. Ἐστήκασι δὲ ἐγγύτατα τοῦ ἀγάλματος τετράγωνοι λίθοι τριάκοντα μάλιστα ἀριθμὸν· τούτους σέβουσιν οἱ Φαρεῖς, ἐκάστῳ θεοῦ τινὸς ὄνομα ἐπιλέγοντες. τὰ δὲ ἔτι παλαιότερα καὶ τοῖς πᾶσιν Ἑλλησι τιμὰς θεῶν
 5 ἀντὶ ἀγαλμάτων εἶχον ἀργοὶ λίθοι. Φαρεῦσι δὲ ὅσον πέντε σταδίους καὶ δέκα ἀπωτέρω τῆς πόλεως ἐστὶν ἄλσος Διοσκούρων. δάφναι μάλιστα ἐν αὐτῷ πεφύκασι, ναὸς δὲ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ οὐδὲ ἀγάλματα· κομισθῆναι δὲ

οἱ ἐπιχώριοι φασιν ἐς Ῥώμην τὰ ἀγάλματα. ἐν Φαραῖς
 580 δὲ ἐν τῷ ἄλσει βωμὸς λίθων λογάδων ἐστί. πυθέσθαι δὲ
 οὐκ εἶχον εἰ [ὁ] Φάρης ὁ Φυλοδαμείας τῆς Δαναοῦ σφίσειν
 ἢ ὁ μώνυμος ἐκείνῳ τις ἐγένετο οἰκιστής.

4. Τρίτεια δέ, Ἀχαιῶν καὶ αὕτη πόλις, ἐν μεσογαίῳ 6
 μὲν ὥκισται, τελοῦσι δὲ ἐς Πάτρας καὶ αὐτοὶ βασιλέως
 δόντος. στάδιοι δὲ ἐς Τρίτειαν εἴκοσί τε καὶ ἑκατόν εἰσιν
 ἐκ Φαρῶν. πρὶν δὲ ἢ ἐς τὴν πόλιν ἐσελθεῖν μνημῆμά ἐστι
 λευκοῦ λίθου, θεᾶς καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἄξιον καὶ οὐχ ἥμισθα
 ἐπὶ ταῖς γραφαῖς αἷ εἰσιν ἐπὶ τοῦ τάφου, τέχνη Νικίου,
 θρόνος τε ἐλέφαντος καὶ γυνὴ νέα καὶ εἶδους εὖ ἔχουσα
 ἐπὶ τῷ θρόνῳ, θεράπαινα δὲ αὐτῇ προσέστηκε σκιάδιον
 φέρουσα· καὶ νεανίσκος ὀρθὸς οὐκ ἔχων πω γένειά ἐστι 7
 χιτῶνα ἐνδεδυκὸς καὶ χλαμύδα ἐπὶ τῷ χιτῶνι φοινικῆν·
 παρὰ δὲ αὐτὸν οἰκέτης ἀκόντια ἔχων ἐστί, καὶ ἄγει κύνας
 ἐπιτηδείας θηρεύουσιν ἀνθρώποις. πυθέσθαι μὲν δὴ τὰ
 ὀνόματα αὐτῶν οὐκ εἶχομεν· ταφῆναι δὲ ἄνδρα καὶ γυ-
 ναῖκα ἐν κοινῷ παρίστατο ἅπασιν εἰκάζειν. 5. Τριτείας δὲ 8
 οἰκιστὴν οἱ μὲν Κελβίδαν γενέσθαι λέγουσιν, ἀφικόμενον
 δὲ ἐκ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικοῖς· οἱ δὲ ὡς Ἄρης συγγένοιτο
 Τριτεία θυγατρὶ Τρίτωνος· ἱεραῖσθαι δὲ τῆς Ἀθηναῖς τὴν
 παρθένον· Μελάνιππον δὲ παῖδα Ἄρεως καὶ Τριτείας
 οἰκίσαι τε ὡς ἠϋξήθη τὴν πόλιν, καὶ θέσθαι τὸ ὄνομα
 ἀπὸ τῆς μητρὸς. 6. Ἐν Τριτεία δὲ ἔστι μὲν ἱερὸν καλου- 9
 μένων Μεγίστων θεῶν, ἀγάλματα δὲ σφίσι πηλοῦ πε-
 ποιημένα· τούτοις κατὰ ἔτος ἑορτὴν ἄγουσιν, οὐδέν τι
 ἀλλοίως ἢ καὶ τῷ Διονύσῳ δρωῖσιν Ἕλληνες. ἔστι δὲ καὶ
 Ἀθηναῖς ναός, τὸ δὲ ἄγαλμα λίθου τὸ ἐφ' ἡμῶν· τὸ δὲ
 ἀρχαῖον ἐς Ῥώμην, καθὰ οἱ Τριτεεῖς λέγουσιν, ἐκομί-
 σθη. θύειν δὲ οἱ ἐνταῦθα καὶ Ἄρει καὶ τῇ Τριτεία νομί-
 ζουσιν.

7. Αἶδε μὲν οὖν θαλάσσης τέ εἰσιν ἀπωτέρω πόλεις 10

- καὶ ἠπειρώτιδες βεβαίως· πλέοντι δὲ ἐς Αἴγιον ἐκ Πα-
 τρῶν ἄκρα πρῶτόν ἐστιν ὀνομαζομένη Ρίον, σταδίουσ δὲ 58
 Πατρῶν πεντήκοντα ἀπέχουσα, λιμὴν δὲ ὁ Πάνορμος
 σταδίοις πέντε καὶ δέκα ἀπωτέρω τῆς ἄκρας. τοσούτους
 δὲ ἀφέστηκεν ἑτέρους ἀπὸ Πανόρμου τὸ Ἀθηνᾶς καλού-
 μενον τεῖχος. Ἐς δὲ λιμένα Ἐρινεὸν ἐξ Ἀθηνᾶς τείχους
 παράπλους ἐνευήκοντά εἰσι στάδιοι, ἐξήκοντα δὲ ἐς Αἴ-
 γιον ἀπὸ τοῦ Ἐρινεοῦ· ὁδὸς δὲ ἡ πεξὴ σταδίουσ τεσσαρά-
 κοντα μάλιστα ἐς τὸν ἀριθμὸν ἀποδεῖ τὸν εἰρημένον.
- 11 Οὐ πόρρω δὲ τοῦ Πατρέων ἄστεωσ ποταμός τε ὁ Μείλιχος
 καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Τρικλαρίας ἐστίν, ἄγαλμα οὐδὲν ἔτι
 ἔχον. τοῦτο μὲν δὴ ἐστίν ἐν δεξιᾷ, προελθόντι δὲ ἀπὸ
 τοῦ Μειλίχου ποταμός ἐστίν ἄλλοσ· ὄνομα μὲν τῷ πο-
 ταμῷ Χάραδρος, ὥρα δὲ ἦρος πίνοντα ἐξ αὐτοῦ τὰ βο-
 σκήματα [ὀφείλει] τίκτειν ἄρρενα ὡσ τὰ πλείω συμβαίνει·
 καὶ τοῦδε ἔνεκα οἱ νομεῖσ ἑτέρωσε αὐτὰ τῆσ χώρασ μεθι-
 σταῖσι, πλήν γε δὴ τὰσ βοῦσ. ταύτασ δὲ αὐτοῦ καταλεί-
 πουσιν ἐπὶ τῷ ποταμῷ, διότι καὶ πρὸσ θυσίας οἱ ταῦροί
 σφισι καὶ ἐσ τὰ ἔργα ἐπιτηδειότεροι θηλειῶν βοῶν εἰσίν·
 ἐπὶ δὲ τοῖσ ἄλλοισ κτήνεσι τὸ θῆλυ ἐπὶ πλέον τετίμηται.
- XXIII. Μετὰ δὲ τὸν Χάραδρον ἐρείπια οὐκ ἐπιφανῆ
 πόλεώσ ἐστίν Ἀργυρᾶσ, καὶ πηγὴ τε Ἀργυρᾶ ἐν δεξιᾷ
 τῆσ λεωφόρου καὶ Σέλεμνοσ ποταμός κατιῶν ἐσ θάλασ-
 σαν. 2. Λόγοσ δὲ τῶν ἐπιχωρίων ἐσ αὐτόν ἐστι, Σέλεμνον
 μειράκιον ὠραῖον ποιμαίνειν ἐνταῦθα, Ἀργυρᾶν δὲ εἶναι
 μὲν τῶν ἐν θαλάσση νυμφῶν, ἐρασθεῖσαν δὲ αὐτὴν Σε-
 λέμνου φοιτᾶν τε ὡσ αὐτόν φασιν ἐκ θαλάσσησ ἀνιοῦσαν,
 2 καὶ καθεύδειν παρ' αὐτῷ. μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον οὔτε
 ὠραῖοσ ἔτι ἐφαίνετο Σέλεμνοσ, οὔτε ὡσ αὐτόν φοιτήσειν
 ἐμελλεν ἢ νύμφη. Σέλεμνον δὲ μονωθέντα Ἀργυρᾶσ καὶ
 τελευτήσαντα ὑπὸ τοῦ ἔρωτοσ ἐποίησεν Ἀφροδίτη ποτα-
 μόν. λέγω δὲ τὰ ὑπὸ Πατρέων λεγόμενα. καί, ἦρα γὰρ

καὶ ὕδωρ γενόμενος Ἀργυρᾶς, καθότι ἔχει καὶ ἐπὶ τῷ
 582 Ἀλφειῷ λόγος Ἀρεθούσης ἐτι ἐρᾶν αὐτόν, δωρεῖται καὶ
 τῷδε Ἀφροδίτῃ Σέλεμνον, ἐς λήθην ἄγει τὸν ποταμὸν
 Ἀργυρᾶς. Ἦκουσα δὲ καὶ ἄλλον ἐπ' αὐτῷ λόγον, τὸ ὕδωρ 3
 τοῦ Σελέμνου σύμφορον καὶ ἀνδράσιν εἶναι καὶ γυναιξὶν
 ἐς ἔρωτος ἴαμα, λουομένοις ἐν τῷ ποταμῷ λήθην ἔρωτος
 γίνεσθαι. εἰ δὲ μέτεστιν ἀληθείας τῷ λόγῳ, τιμιώτερον
 χρημάτων πολλῶν ἐστὶν ἀνθρώποις τὸ ὕδωρ τοῦ Σε-
 λέμνου.

3. Ἀπωτέρω δὲ Ἀργυρᾶς ποταμὸς ἐστὶν ὀνομαζόμε- 4
 νος Βολιναῖος, καὶ πόλις ποτὲ ᾤκειτο πρὸς αὐτῷ Βολίνα.
 παρθένου [δὲ] ἐρασθῆναι Βολίνης Ἀπόλλωνα, τὴν δὲ
 φεύγουσαν ἐς τὴν ταύτη φασὶν ἀφείναι θάλασσαν αὐτήν,
 καὶ ἀθάνατον γενέσθαι χάριτι τοῦ Ἀπόλλωνος. 4. Ἐφε-
 ξῆς δὲ ἄκρα τε ἐς τὴν θάλασσαν ἔχει, καὶ ἐπ' αὐτῇ λέγε-
 ται λόγος ὡς Κρόνος τῆς θαλάσσης ἐνταῦθα ἔρριψε τὸ
 δρέπανον, ᾧ τὸν πατέρα Οὐρανὸν ἐλυμήνατο· ἐπὶ τούτῳ
 δὲ καὶ τὴν ἄκραν Δρέπανον ὀνομάζουσιν. Ὀλίγον δὲ
 ὑπὲρ τὴν λεωφόρον Ῥυπῶν ἐστὶ τὰ ἐρείπια· σταδίου
 δὲ Αἰγίου περὶ τοὺς τριάκοντα ἀπέχει Ῥυπῶν. 5. Αἰγίου 5
 δὲ τὴν χώραν διέξεισι μὲν ποταμὸς Φοῖνιξ, διέξεισι δὲ
 καὶ ἕτερος Μειγανίτας, ἐς θάλασσαν ῥέοντες. Στοὰ δὲ
 τῆς πόλεως πλησίον ἐποιήθη Στράτωνι ἀθλητῇ, Ὀλυμ-
 πίασιν ἐπὶ ἡμέρας τῆς αὐτῆς παγκρατίου καὶ πάλης ἀνε-
 λομένῳ νίκας. αὕτη μὲν ἐγγυμνάζεσθαι τούτῳ τῷ ἀνδρὶ
 ἐποιήθη· Αἰγιεῦσι δὲ Εἰλειθυίας ἱερὸν ἐστὶν ἀρχαῖον,
 καὶ ἡ Εἰλειθυία ἐς ἄκρους ἐκ κεφαλῆς τοὺς πόδας ὑφάσ-
 ματι κεκάλυπται λεπτῷ, ξόανον πλήν προσώπου τε καὶ
 χειρῶν ἄκρων καὶ ποδῶν· ταῦτα δὲ τοῦ Πεντελησίου λί- 6
 θου πεποιήται. καὶ ταῖς χερσὶ τῇ μὲν ἐς εὐθὺ ἐκτέταται,
 τῇ δὲ ἀνέχει δᾶδα. Εἰλειθυία δὲ εἰκάσαι τις ἂν εἶναι δᾶ-
 δας, ὅτι γυναιξὶν ἐν ἴσῳ καὶ πῦρ εἰσὶν αἱ ὠδῖνες. ἔχοιεν

δ' ἂν λογον καὶ ἐπὶ τοιῶδε αἱ δᾶδες, ὅτι Εἰλείθυιά ἐστιν ἢ ἐς φῶς ἄγουσα τοὺς παῖδας. ἔργον δὲ τοῦ Μεσσηνίου Δαμοφῶντός ἐστι τὸ ἄγαλμα.

- 7 6. Τῆς δὲ Εἰλείθυίας οὐ μακρὰν Ἀσκληπιοῦ τέ ἐστι τέμενος καὶ ἀγάλματα Ὑγείας καὶ Ἀσκληπιοῦ. Ἰαμβεῖον δὲ ἐπὶ τῷ βάθρῳ τὸν Μεσσήνιον Δαμοφῶντα εἶναι τὸν εἰργασμένον φησίν. Ἐν τούτῳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῷ ἱερῷ 583 ἐς ἀντιλογίαν ἀφίκετο ἀνὴρ μοι Σιδόνιος, ὃς ἐγνωκέναι τὰ ἐς τὸ θεῖον ἔφασκε Φοίνικας τὰ τε ἄλλα Ἑλλήνων βέλτιον, καὶ δὴ καὶ Ἀσκληπιῶ πατέρα μὲν σφᾶς Ἀπόλλωνα ἐπιφημίζειν, θνητὴν δὲ γυναῖκα οὐδεμίαν μητέρα.
- 8 Ἀσκληπιὸν μὲν γὰρ ἀέρα γένει τε ἀνθρώπων εἶναι καὶ πᾶσιν ὁμοίως ζώοις ἐπιτήδειον πρὸς ὑγίειαν, Ἀπόλλωνα δὲ ἥλιον, καὶ αὐτὸν ὀρθότατα Ἀσκληπιῶ πατέρα ἐπονομάζεσθαι, ὅτι ἐς τὸ ἀρμόζον ταῖς ὥραις ποιούμενος ὁ ἥλιος τὸν δρόμον μεταδίδωσι καὶ τῷ ἀέρι ὑγείας. ἐγὼ δὲ ἀποδέχεσθαι μὲν τὰ εἰρημένα, οὐδὲν δέ τι Φοινίκων μᾶλλον ἢ καὶ Ἑλλήνων ἔφην τὸν λόγον, ἐπεὶ καὶ ἐν Τιτάνη τῆς Σικωνίων τὸ αὐτὸ ἄγαλμα Ὑγείαν τε ὀνομάζεσθαι, καὶ παιδὶ εἶναι δῆλα ὡς τὸν ἡλιακὸν δρόμον ἐπὶ γῆς ὑγίειαν ποιοῦντα ἀνθρώποις.
- 9 7. Αἰγιεῦσι δὲ Ἀθηναῖς τε ναὸς καὶ Ἥρας ἐστὶν ἄλλος. Ἀθηναῖς μὲν δὴ δύο ἀγάλματα λευκοῦ λίθου· τῆς δὲ Ἥρας τὸ ἄγαλμα ὅτι μὴ γυναιξίν, ἢ ἂν τὴν ἱερωσύνην ἔχη, ἄλλῳ γε δὴ οὐδενὶ ἔστι θεάσασθαι. Διονύσου δὲ πρὸς τῷ θεάτρῳ πεποιήται σφισιν ἱερὸν καὶ ἄγαλμα, οὐκ ἔχων πω γένεια. ἔστι δὲ καὶ Διὸς ἐπίκλησιν Σωτήρος ἐν τῇ ἀγορᾷ τέμενος, καὶ ἀγάλματα ἐσελθόντων ἐν ἀριστερᾷ χαλκοῦ μὲν ἀμφοτέρα, τὸ δὲ οὐκ ἔχον πω γένεια ἐφάνετο ἀρχαιότερον εἶναί μοι. Ἐν δὲ οἰκῆματι κατευθὺ τῆς ὁδοῦ χαλκοῦ καὶ ταῦτα ἔστι μὲν Ποσειδῶν καὶ Ἡρακλῆς, ἔστι δὲ Ζεὺς τε καὶ Ἀθηναῖ· θεοὺς δὲ σφᾶς καλοῦσιν ἐξ
- 10

Ἄργους, ὡς μὲν ὁ Ἀργείων ἔχει λόγος, ὅτι ἐποιήθησαν ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀργείων, ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσιν οἱ Αἰγίεις, παρακαταθήκη σφίσιν ὑπὸ Ἀργείων ἐδόθη τὰ ἀγάλματα. καὶ αὐτοῖς καὶ τὰδε ἔτι προσταχθῆναι φασιν, ἐκάστη τοῖς 11
584 ἀγάλμασιν ἡμέρα θύειν· αὐτοὶ δὲ σόφισμα εὐρόντες θύειν μὲν πλεῖστα ὅσα, κατευωχουμένοις δὲ τὰ ἱερεῖα ἐν κοινῷ ἀνάλωμα οὐδὲν ἐς αὐτὰ γίνεσθαι· τέλος δὲ ἀπαιτεῖσθαι ὑπὸ τῶν Ἀργείων, καὶ αὐτοὶ τὰ ἐς τὰς θυσίας ἀναλούμενα ἀπαιτεῖν· τοὺς δέ, οὐ γὰρ ἔχειν ἐκτίσαι, καταλιπεῖν σφίσιν αὐτούς τὰ ἀγάλματα.

XXIV. Αἰγιεῦσι δὲ ἔστι μὲν πρὸς τῇ ἀγορᾷ ναὸς Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι ἐν κοινῷ, ἔστι δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἱερὸν Ἀρτέμιδος, τοξευούσῃ δὲ εἴκασται, καὶ Ταλθυβίου τοῦ κήρυκος τάφος· κέχωσται δὲ τῷ Ταλθυβίῳ καὶ ἄλλο μνημα ἐν Σπάρτῃ, καὶ αὐτῷ αἱ πόλεις ἐναγίζουσιν ἀμφοτέραι. Πρὸς θαλάσῃ δὲ Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐν Αἰγίῳ, 2 καὶ μετ' αὐτὸ Ποσειδῶνος, Κόρης τε πεποιήται τῆς Δήμητρος, καὶ τέταρτον Ὀμαγυρίῳ Διί. ἐνταῦθα Διὸς καὶ Ἀφροδίτης ἔστι καὶ Ἀθηναῖς ἀγάλματα. 2. Ὀμαγύριος δὲ ἐγένετο τῷ Διὶ ἐπικλήσις, ὅτι Ἀγαμέμνων ἠθροισεν ἐς τοῦτο τὸ χωρίον τοὺς λόγου μάλιστα ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀξιόους, μεθέξοντας ἐν κοινῷ βουλήσιν καθ' ὄντινα χρὴ τρόπον ἐπὶ ἀρχὴν τὴν Πριάμου στρατεύεσθαι. Ἀγαμέμνονι δὲ καὶ ἄλλα ἔστιν ἐς ἔπαινον, καὶ ὅτι τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀκολουθήσασιν καὶ οὐδεμιᾶς ἐπελθούσης ὕστερον στρατιᾶς τὴν τε Ἴλιον ἐπόρθησε καὶ ὅσαι περὶ οἰκοὶ πόλεις ἦσαν. Ἐφεξῆς 3 δὲ τῷ Ὀμαγυρίῳ Διὶ Παναχαιᾶς ἔστι Δήμητρος. παρέχεται δὲ ὁ αἰγιαλός, ἐν ᾧ καὶ τὰ ἱερὰ Αἰγιεῦσιν ἔστι τὰ εἰρημένα, ὕδωρ ἄφθονον θεάσασθαι τε καὶ πιεῖν ἐκ πηγῆς ἡδύ. ἔστι δὲ σφίσι καὶ Σωτηρίας ἱερὸν. ἰδεῖν μὲν δὴ τὸ ἄγαλμα οὐδενὶ πλὴν τῶν ἱερομένων ἔστι, δρωῶσι δὲ ἄλλα τοιαῦτα· λαμβάνοντες παρὰ τῆς θεοῦ πέμματα ἐπι-

χώρια ἀφιαῖσιν ἐς θάλασσαν, πέμπειν δὲ τῇ ἐν Συρακού-
 4 σαις Ἀρεθούσῃ φασὶν αὐτά. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα Αἴγυψιν
 ἀγάλματα χαλκοῦ πεποιημένα, Ζεὺς τε ἡλικίαν παῖς καὶ
 Ἡρακλῆς, οὐδὲ οὗτος ἔχων πω γένεια, Ἀγελάδα τέχνη
 τοῦ Ἀργείου. τούτοις κατὰ ἔτος ἱερεῖς αἵρετοὶ γίνονται,
 καὶ ἐκάτερα τῶν ἀγαλμάτων ἐπὶ ταῖς οἰκίαις μένει τοῦ
 ἱερομένου. τὰ δὲ ἔτι παλαιότερα προεκέκριτο ἐκ τῶν 585
 παίδων ἱεραῖσθαι τῷ Διὶ ὁ νικῶν κάλλει· ἀρχομένων δὲ
 αὐτῷ γενεῶν ἐς ἄλλον παῖδα ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει μετῆει τιμῆ.
 ταῦτα μὲν οὕτως ἐνομίζετο· ἐς δὲ Αἴγιον καὶ ἐφ' ἡμῶν
 ἔτι συνέδριον τὸ Ἀχαιῶν ἀθροίζεται, καθότι ἐς Θερμο-
 πύλας τε καὶ ἐς Δελφοὺς οἱ Ἀμφικτυόνες.

5 3. Ἴόντι δὲ ἐς τὸ πρόσω Σελινοῦς τε ποταμός, καὶ
 ἀπωτέρω τεσσαράκοντα Αἴγιου σταδίοις ἐπὶ θαλάσση
 χωρίον ἐστὶν Ἐλίκη. 4. Ἐνταῦθα ᾤκητο Ἐλίκη πόλις, καὶ
 Ἴωσιν ἱερὸν ἀγιώτατον Ποσειδῶνος ἢν Ἐλικωνίου. δια-
 μεμένηκε δὲ σφισι, καὶ ὡς ὑπὸ Ἀχαιῶν ἐκπεσόντες ἐς
 Ἀθήνας καὶ ὕστερον ἐξ Ἀθηναίων ἐς τὰ παραθαλάσσια ἀφί-
 κοντο τῆς Ἀσίας, σέβασθαι Ποσειδῶνα Ἐλικώνιον· καὶ
 Μιλησίοις τε ἴοντι ἐπὶ τὴν πηγὴν τὴν Βιβλίδα Ποσειδῶ-
 νος πρὸ τῆς πόλεως ἐστὶν Ἐλικωνίου βωμός, καὶ ὡσαύ-
 τως ἐν Τέῳ περίβολός τε καὶ βωμός ἐστι τῷ Ἐλικωνίῳ
 6 θεῶς ἄξιος. ἔστι δὲ καὶ Ὀμήρῳ πεποιημένα ἐς Ἐλίκην καὶ
 τὸν Ἐλικώνιον Ποσειδῶνα. χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἀχαιοῖς
 τοῖς ἐνταῦθα, ἰκέτας ἄνδρας ἀποστήσασιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 καὶ ἀποκτείνασιν, οὐκ ἐμέλλησε τὸ μῆνιμα ἐκ τοῦ Πο-
 σειδῶνος, ἀλλὰ σεισμὸς ἐς τὴν χώραν σφίσις αὐτίκα κα-
 τασκήψας τῶν τε οἰκοδομημάτων τὴν κατασκευὴν καὶ
 ομοῦ τῇ κατασκευῇ καὶ αὐτὸ τῆς πόλεως τὸ ἔδαφος ἀφα-
 7 νῆς ἐς τοὺς ἔπειτα ἐποίησε. 6. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐπὶ τοῖς
 σεισμοῖς, ὅσοι μεγέθει τε ὑπερήρκασι καὶ ἐπὶ μῆκιστον
 δεικνοῦνται τῆς γῆς, προσημαίνειν ὁ θεὸς κατὰ τὰ αὐτά

ὡς τὸ ἐπίπαν εἴωθεν. ἢ γὰρ ἐπομβροῖαι συνεχεῖς ἢ ἀνῆμοι
 πρὸ τῶν σεισμῶν συμβαίνουσιν ἐπὶ χρόνον πλείονα· καὶ
 ὁ ἀῆρ παρὰ τὴν ἐκάστοτε τοῦ ἔτους ὥραν χειμῶνός τε γί-
 νεται καυματωδέστερος, καὶ ἐν θέρει μετὰ ἀχλύος μᾶλ-
 λον ὁ κύκλος παρέχεται τοῦ ἡλίου τὴν χροῶν παρὰ τὸ
 586 εἴωθός ἦτοι ἐς τὸ ἐρυθρότερον ἢ καὶ ἡσυχῇ ῥέπουσαν ἐς
 τὸ μελάντερον. τῶν τε ὑδάτων ὡς τὸ πολὺ ἐπιλείπουσιν 8
 αἱ πηγαί, καὶ ἀνέμων ἔστιν οἷς ἐνέπεσον ἐς τὴν χώραν
 ἐμβολαὶ περιτρέπουσαι τὰ δένδρα, καὶ πού καὶ ἐν τῷ οὐ-
 ρανῷ διαδρομαὶ σὺν πολλῇ τῇ φλογί, τὰ δὲ καὶ ἀστέρων
 ὥφθη σχήματα οὔτε ἐγνωσμένα ὑπὸ τῶν πρότερον καὶ
 μεγάλην τοῖς ὄρωσιν ἐμποιοῦντα ἐκπληξιν, ἔτι δὲ καὶ τῆς
 γῆς κάτω πνευμάτων ὑφήγησις ἰσχυρά· ἄλλα τε πολλὰ ὁ
 θεὸς ἐπὶ τοῖς βιαίοις τῶν σεισμῶν ἐθέλει προενδείκνυ-
 σθαι. Τῆς δὲ κινήσεως αὐτῆς καθέστηκεν οὐχ εἷς τρόπος, 9
 ἀλλ' οἱ φροντίσαντες τὰ τοιαῦτα ἐξ ἀρχῆς καὶ οἱ παρ' ἐκεί-
 νων διδαχθέντες ἰδέας καταμαθεῖν ἐδυνήθησαν τοσάσδε
 ἐπὶ τοῖς σειμοῖς. Ἠπιώτατος μὲν ἔστιν αὐτῶν, ἣν δὴ ἐν
 κακῷ γε τοσοῦτῳ ραστώνῃ ἐνεῖναι τινα ἡγησώμεθα,
 ἐπειδὴν ὁμοῦ τῇ κινήσει τῇ ἀρχαμένῃ τὸ πρῶτον καὶ τῇ
 ἐς τὸ ἔδαφος τροπῇ τῶν οἰκοδομημάτων ἀντιστᾶσα ἐναν-
 τία κινήσις ἐξεγείρη τὰ ἤδη τραπέντα. καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ 10
 ἰδέᾳ τοῦ σειμοῦ κίονας ὄραν ἔστιν ἀνορθομένους, οἳ
 ὀλίγου ἐδέησαν ἐς ἅπαν ἐκριφῆναι, καὶ ὅποσα διέστη
 τοίχων, συναρχόμενα ἐς τὸ ἐξ ἀρχῆς· δοκοὶ δέ, ὅσας ἐκ-
 τὸς ὀλισθεῖν ἐποίησεν ἡ κινήσις, ἐπανίασιν αὐτίς ἐς τὰς
 ἔδρας· ὡσαύτως δὲ καὶ ὄχετῶν κατασκευῆς, καὶ εἰ δὴ τι
 ἄλλο ἐπὶ ὑδάτος ῥοαῖς προάγει, καὶ τούτων συνδεῖ τὰ
 διεσπασμένα μᾶλλον ἢ ἀνθρώπων τεκτόνων. Ὁ δὲ δὴ
 δεύτερος τῶν σεισμῶν ἀπώλειάν τε τῶν ἐτοιμοτέρων φέ-
 ρει, καὶ ἐφ' ὅτι ἂν βάλῃ τὴν ὁρμήν, ἀνέκλινεν αὐτίκα
 τοῖς ἐς πολιορκίαν μηχανήμασιν ὁμοίως. Τὸν δὲ αὐτῶν 11

ὀλεθριωτατον τοιῶδέ τιμι ἐθέλουσιν εἰκάζειν. τὸ ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα εἰ συνεχεῖ πυρετῶ πυκνότερόν τε καὶ ὑπὸ πολλῆς ἄνω τῆς βίας ὠθοῖτο· τοῦτο δὲ ἀλλαχοῦ 587 τε τοῦ σώματος ἐπισημαίνει, καὶ ἐν ταῖς χερσὶν ὑπὸ ἐκάτερον μάλιστα τὸν καρπὸν. κατὰ ταῦτά οὖν καὶ τὸν σεισμὸν [εἴτ'] εὐθὺς ὑποδύεσθαι τῶν οἰκοδομημάτων καὶ θεμέλια ἀναπάλλειν φασὶν αὐτόν, καθότι καὶ τὰ ἔργα τῶν σφαλάκων ἐκ μυχοῦ τῆς γῆς ἀναπέμπεται. μόνη τε ἢ τοιαύτη κίνησις οὐδὲ τοῦ οἰκισθῆναι ποτε ὑπολείπει 12 σημεῖα ἐν τῇ γῇ. Τότε δὲ ἰδέαν μὲν ταύτην ἐπὶ τῇ Ἑλίκῃ τοῦ σεισμοῦ τὴν ἐς τὸ ἔδαφος ἀνακλίνουσαν, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ ἄλλο πῆμα τοιόνδε οἱ ἐπιγενέσθαι φασὶν ὥρα χειμῶνος. ἐπῆλθε γάρ σφισιν ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας ἢ θάλασσα, καὶ τὴν Ἑλίκην περιέλαβεν ἐν κύκλῳ πᾶσαν· καὶ δὴ καὶ τὸ ἄλσος τοῦ Ποσειδῶνος ἐπὶ τοσοῦτον ἐπέσχευεν ὃ κλύδων ὡς τὰ ἄκρα τῶν δένδρων σύνοπτα εἶναι μόνον. σείσαντος δὲ ἐξαίφνης τοῦ θεοῦ, καὶ ὁμοῦ τῶ σεισμῶ τῆς θαλάσσης ἀναδραμούσης, καθείλκυσε αὐτανδρον τὸ κύμα 13 τὴν Ἑλίκην. τοιοῦτό γε δὴ κατέλαβεν ἕτερον τὴν ἰδέαν ἐν Σιπύλῳ πόλιν ἐς χάσμα ἀφανισθῆναι· ἐξ ὅτου δὲ ἡ ἰδέα κατεάγη τοῦ ὄρους, ὕδωρ αὐτόθεν ἐρρῦη, καὶ λίμνη τε ὀνομαζομένη Σαλόη τὸ χάσμα ἐγένετο, καὶ ἐρείπια πόλεως δῆλα ἦν ἐν τῇ λίμνῃ, πρὶν ἢ τὸ ὕδωρ ἀπέκρουψεν αὐτὰ τοῦ χειμάρρου. σύνοπτα δὲ καὶ Ἑλίκης ἐστὶ τὰ ἐρείπια, οὐ μὴν ἔτι γε ὁμοίως, ἅτε ὑπὸ τῆς ἄλμης λελυμασμένα.

XXV. Τὸ δὲ τοῦ Ἰκεσίου μῆνιμα πάρεστι μὲν τοῖς 588 ἐς τὴν Ἑλίκην, πάρεστι δὲ καὶ ἄλλοις διδαχθῆναι πολλοῖς ὡς ἔστιν ἀπαραίτητον. Φαίνεται δὲ καὶ ὁ θεὸς παραινῶν ὃ ἐν Δωδώνῃ νέμειν ἐς ἰκέτας αἰδῶ. Ἀθηναίοις γὰρ ἐπὶ ἡλικίας μάλιστα τῆς Ἀφείδαντος ἀφίκετο παρὰ τοῦ ἐν Δωδώνῃ Διὸς τὰ ἔπη τάδε·

Φράξεο δ' Ἄρειόν τε πάγον βωμούς τε θυώδεις
 Εὐμενίδων, ὅθι χρῆ Λακεδαιμονίους σ' ἱκετεῦσαι
 δουρὶ πιεζομένους. τοὺς μὴ σὺ κτεῖνε σιδήρῳ,
 μηδ' ἱκέτας ἀδικεῖν· ἱκέται δ' ἱεροί τε καὶ ἄγνοί.

Ταῦτα Ἑλλησιν ἦλθεν ἐς μνήμην, ὅτε ἀφίκοντο ἐπὶ Ἀθή- 2
 νας Πελοποννήσιοι, τότε Κόδρου τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ
 Μελάνθου βασιλεύοντος. ὁ μὲν δὴ ἄλλος στρατὸς τῶν
 Πελοποννησίων ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ἐπειδὴ ἐπύ-
 θοντο τοῦ Κόδρου τὴν τελευταίην καὶ ὄντινα ἐγένετο αὐτῷ
 τρόπον· οὐ γὰρ εἶναι νίκην ἔτι σφίσι κατὰ τὸ ἐκ Δελφῶν
 μάντευμα ἠλπίζον. Λακεδαιμονίων δὲ ἄνδρες γενόμενοι
 μὲν ἐντὸς τείχους λαυθάνουσιν ἐν τῇ νυκτί, ἅμα δὲ ἡμέρᾳ
 τοὺς τε ἑαυτῶν ἀπεληλυθότας αἰσθάνονται, καὶ ἀθροί-
 ζομένων ἐπ' αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων καταφεύγουσιν ἐς
 τὸν Ἄρειον πάγον καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν αἰ Σεμναὶ καλοῦν- 3
 ται τοὺς βωμούς. Ἀθηναῖοι δὲ τότε μὲν διδόασιν τοῖς ἱκέ-
 ταις ἀπελθεῖν ἀζημίους, χρόνῳ δὲ ὕστερον αὐτοὶ οἱ ἔχον-
 τες τὰς ἀρχὰς διέφθειραν τῆς Ἀθηναῖς ἱκέτας τῶν Κύλωνι
 ὁμοῦ τὴν ἀκρόπολιν κατειληφόντων, καὶ αὐτοὶ τε οἱ ἀπο-
 κτείναντες ἐνομίσθησαν καὶ οἱ ἐξ ἐκείνων ἐναγεῖς τῆς
 θεοῦ. Λακεδαιμονίοις δὲ ἀποκτείνασιν καὶ τούτοις ἄνδρας
 ἐς τὸ ἱερὸν καταπεφευγότας τὸ ἐπὶ Ταινάρῳ τοῦ Ποσει-
 δῶνος οὐ μετὰ πολὺ ἐσεῖσθη σφίσιν ἢ πόλις συνεχεῖ τε
 ὁμοῦ καὶ ἰσχυρῶ τῷ σεισμῷ, ὥστε οἰκίαν μηδεμίαν τῶν
 ἐν Λακεδαίμονι ἀντισχεῖν. 2. Ἐγένετο δὲ τῆς Ἑλίκης ἀπώ- 4
 9 λεια Ἀστείου μὲν Ἀθήνησιν ἔτι ἄρχοντος, τετάρτῳ δὲ
 ἔτει τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς ἑκατόν, ἦν Δάμων
 Θούριος ἐνίκα τὸ πρῶτον. Ἑλικαέων δὲ οὐκέτι ὄντων
 νέμονται τὴν χώραν οἱ Αἰγυεῖς.

3. Μετὰ δὲ Ἑλίκην ἀποτραπήσῃ τε ἀπὸ θαλάσσης ἐς 5
 δεξιάν, καὶ ἦξις ἐς πόλισμα Κερύνειαν· ὥκισται δὲ ὑπὲρ
 τὴν λεωφόρον ἐν ὄρει, καὶ οἱ τὸ ὄνομα ἢ δυνάστης ἐπι-

- χώριος ἢ ὁ Κερυνίτης ποταμὸς πεποίηκεν, ὃς ἐξ Ἀρκαδίας καὶ ὄρους Κερυνείας ρέων Ἀχαιοὺς τοὺς ταύτη παρεξείσει. παρὰ τούτους σύνοικοι κατὰ συμφορὰν ἀφίκοντο ἐκ τῆς Ἀργολίδος. Μυκηναίοις γὰρ τὸ μὲν τεῖχος ἀλῶναι
- 6 κατὰ τὸ ἰσχυρὸν οὐκ ἐδύνατο ὑπὸ Ἀργείων, ἐτετείχιστο γὰρ κατὰ ταῦτά τῳ ἐν Τίρυνθι ὑπὸ τῶν Κυκλώπων καλουμένων, κατὰ ἀνάγκην δὲ ἐκλείπουσι Μυκηναῖοι τὴν πόλιν ἐπιλειπόντων σφᾶς τῶν σιτίων, καὶ ἄλλοι μὲν τινες ἐς Κλεωνὰς ἀποχωροῦσιν ἐξ αὐτῶν, τοῦ δήμου δὲ πλεον μὲν ἤμισυ ἐς Μακεδονίαν καταφεύγουσι παρὰ Ἀλέξανδρον, ὃ Μαρδόνιος ὁ Γωβρύου τὴν ἀγγελίαν ἐπίστευσεν ἐς Ἀθηναίους ἀπαγγεῖλαι· ὁ δὲ ἄλλος δῆμος ἀφίκοντο ἐς τὴν Κερύνειαν, καὶ δυνατωτέρα τε ἢ Κερύνεια οἰκητόρων πλήθει καὶ ἐς τὸ ἔπειτα ἐγένετο ἐπιφανεστέρα
- 7 διὰ τὴν συνοίκησιν τῶν Μυκηναίων. 4. Ἐν Κερυνείᾳ δὲ ἐστὶν ἱερὸν Εὐμενίδων· ἰδρύσασθαι δὲ αὐτὸ Ὀρέστην λέγουσιν. ὃς δ' ἂν ἐνταῦθα ἢ αἵματι ἢ ἄλλῳ τῳ μιάσματι ἔνοχος ἢ καὶ ἀσεβῆς ἐσέλθῃ θέλων θεάσασθαι, αὐτίκα λέγεται δείμασιν ἐκτὸς τῶν φρενῶν γίνεσθαι· καὶ τοῦδε ἔνεκα οὐ τοῖς πᾶσιν ἢ ἔσοδος οὐδὲ ἐξ ἐπιδρομῆς ἐστί. τοῖς μὲν δὴ ἀγάλμασι ξύλων εἰργασμένοις *** μέγεθος εἰσιν οὐ μεγάλοι, κατὰ δὲ τὴν ἔσοδον ἐς τὸ ἱερὸν γυναικῶν εἰκόνες λίθου τέ εἰσιν εἰργασμένοιαι καὶ ἔχουσαι τέχνης εὖ· ἐλέγοντο δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἱέρεια ταῖς Εὐμενίσιν αἱ γυναῖκες γενέσθαι.
- 8 5. Ἐκ Κερυνείας δὲ ἐπανελθόντι ἐς τὴν λεωφόρον καὶ ὁδεύσαντι οὐκ ἐπὶ πολὺ δεύτερα ἔστιν ἐς Βοῦραν ἀποτραπέσθαι ἀπὸ θαλάσσης ἐς δεξιάν, καὶ ἡ Βοῦρα ἐν 51 ὄρει κεῖται· τεθῆναι δὲ φασὶ τῇ πόλει τὸ ὄνομα ἀπὸ γυναικὸς Βούρας, θυγατέρα δ' αὐτὴν Ἴωνος τοῦ Ξούθου καὶ Ἐλίκης εἶναι. ὅτε δὲ Ἐλίκην ἐποίησεν ἄδηλον ἐξ ἀνθρώπων ὁ θεός, τότε καὶ τὴν Βοῦραν σεισμὸς ἐπέλαβεν

ἰσχυρός, ὡς μηδὲ τὰ ἀγάλματα ἐν τοῖς ἱεροῖς ὑπολειφθῆ-
 ναι τὰ ἀρχαῖα. Ὅποσοι δὲ τηνικαῦτα ἀποδημοῦντες ἢ 9
 στρατείας ἔνεκα ἔτυχον ἢ κατὰ πρόφασιν ἀλλοίαν, μόνοι
 τε οὗτοι Βουραίων ἐλείφθησαν καὶ αὐτοὶ τῆς Βούρας ἐγέ-
 νοντο οἰκισταί. Ναὸς ἐνταῦθα Δήμητρος, ὁ δὲ Ἀφροδίτης
 Διονύσου τέ ἐστι, καὶ ἄλλος Εἰλειθυίας. λίθου τοῦ Πεν-
 τελησίου τὰ ἀγάλματα, Ἀθηναίου δὲ ἔργα Εὐκλείδου· καὶ
 τῇ Δήμητροί ἐστιν ἐσθής. πεποιήται δὲ καὶ Ἴσιδι ἱερόν.

6. Καταβάντων δὲ ἐκ Βούρας ὡς ἐπὶ θάλασσαν πο- 10
 ταμὸς τε Βουραϊκὸς ὀνομαζόμενος καὶ Ἡρακλῆς οὐ μέγας
 ἐστὶν ἐν σπηλαίῳ· ἐπίκλησις μὲν καὶ τούτου Βουραϊκός,
 μαντεία δὲ ὑπὸ πίνακί τε καὶ ἀστραγάλοις ἐστίν. εὐχεται
 μὲν γὰρ πρὸ τοῦ ἀγάλματος ὁ τῷ θεῷ χρώμενος, ἐπὶ δὲ
 τῇ εὐχῇ λαβὼν ἀστραγάλους, οἱ δὲ ἄφθονοι παρὰ τῷ
 Ἡρακλεῖ κεῖνται, τέσσαρας ἀφίησιν ἐπὶ τῆς τραπέζης.
 ἐπὶ δὲ παντὶ ἀστραγάλῳ σχῆμά τι γεγραμμένον ἐν πίνακι
 ἐπίτηδες ἐξήγησιν ἔχει τοῦ σχήματος. 7. Σταδίων ἐπὶ τὸν 11
 Ἡρακλέα ὡς τριάκοντα ἐξ Ἑλίκης ὁδὸς ἢ εὐθειά ἐστι.
 προελθόντι δὲ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέους ποταμὸς ἐς θάλασσαν
 ἐκδίδωσιν ἄεναος, ἐξ ὄρους Ἀρκαδικοῦ κατερχόμενος·
 ὄνομα δὲ αὐτῷ τε τῷ ποταμῷ Κράθις καὶ ἐνθα αἱ πηγαὶ
 τοῦ ποταμοῦ τῷ ὄρει· ἀπὸ ταύτης τῆς Κράθιδος καὶ πρὸς
 Κρότωνι τῇ ἐν Ἰταλίᾳ ποταμὸς ὄνομα ἔσχηκε. Πρὸς δὲ 12
 τῇ Ἀχαϊκῇ Κράθιδι Ἀχαιῶν ποτὲ ᾤκειτο Αἶγαί πόλις·
 ἐκλειφθῆναι δὲ αὐτὴν ἀνὰ χρόνον ὑπὸ ἀσθενείας λέ-
 γουσι. τούτων δὲ καὶ Ὅμηρος τῶν Αἰγῶν ἐν Ἡρας λόγοις
 ἐποιήσατο μνήμην,

οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἶγας δῶρ' ἀνάγουσι,
 11 δῆλον ὡς γέρα τοῦ Ποσειδῶνος ἐπ' ἴσης ἐν τε Ἑλίκῃ καὶ
 ἐν ταῖς Αἶγαῖς ἔχοντος. Οὐ πολὺ δὲ ἀπωτέρω Κράθιδος 13
 σῆμά τε ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ καὶ ἄνδρα εὐρήσεις ἐπὶ τῷ
 μνήματι ἵππῳ παρεστῶτα, ἀμυδρὰν γραφήν. 8. Ὀδὸς δὲ

ἀπὸ τοῦ τάφου σταδίων ὅσον τριάκοντα ἐπὶ τὸν καλούμενον Γαῖον· Γῆς δὲ ἱερόν ἐστὶν ὁ Γαῖος ἐπὶ κλησὶν Εὐρουστέρου· ξόανον δὲ τοῖς μάλιστα ὁμοίως ἐστὶν ἀρχαῖον· γυνὴ δὲ ἢ αἰὲν τὴν ἱερωσύνην λαμβάνουσα ἀγιστεύει μὲν τὸ ἀπὸ τούτου, οὐ μὴν οὐδὲ τὰ πρότερα ἐστὶ πλεόν ἢ ἐνὸς ἀνδρὸς ἐς πείραν ἀφιγμένη· πίνουσαι δὲ αἷμα ταύρου δοκιμάζονται· ἢ δ' ἂν αὐτῶν τύχη μὴ ἀληθεύουσα, αὐτίκα ἐκ τούτου τὴν δίκην ἔσχευ· ἦν δὲ ὑπὲρ τῆς ἱερωσύνης ἀφίκωνται γυναῖκες ἐς ἀμφισβήτησιν πλέονες, ἢ τῷ κλήρῳ λαχοῦσα προτετίμηται.

XXVI. Ἐς δὲ τὸ ἐπίνειον τὸ Αἰγειρατῶν, ὄνομα τὸ αὐτὸ ἢ τε πόλις καὶ τὸ ἐπίνειον ἔχει, ἐς οὖν τὸ ἐπίνειον Αἰγείρων δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν Βουραϊκὴν εἰσὶν Ἡρακλέους στάδιοι· Ἐπὶ θαλάσῃ μὲν δὴ Αἰγειράταις οὐδέν ἐστὶν ἐς μνήμην· ὁδὸς δ' ἐκ τοῦ
 2 ἐπινείου δύο σταδίων καὶ δέκα ἐς τὴν ἄνω πόλιν. 2. Ὀμήρου δὲ ἐν τοῖς ἔπεσιν Ἵπερησία ὠνόμασται· τὸ δὲ ὄνομα τὸ νῦν ἐγένετο Ἰώνων ἐποικούντων, ἐγένετο δὲ ἐπ' αἰτία τοιᾶδε. Σικωνίων ἀφίξασθαι στρατὸς ἔμελλεν αὐτοῖς πολέμιος ἐς τὴν γῆν· οἱ δέ, οὐ γὰρ ἐδόκουν ἀξιόμαχοι τοῖς Σικωνίοις εἶναι, ἀθροίζουσιν αἶγας, ὅποσαι σφίσι
 ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ· συλλέξαντες δὲ ἔδησαν πρὸς τοῖς κέρασιν αὐτῶν δᾶδας, καὶ ὡς πρόσω νυκτὸς ἦν ἐξάπτουσι
 3 τὰς δᾶδας. Σικωνῖοι δέ, ἵεναι γὰρ συμμάχους τοῖς Ἵπερησιεῦσιν ἤλπιζον, καὶ εἶναι τὴν φλόγα ἐκ τοῦ ἐπικουρικῷ πυρός, οἱ μὲν οἴκαδε ἐπανήρχοντο, Ἵπερησιεῖς δὲ τῇ τε πόλει τὸ ὄνομα τὸ νῦν μετέθεντο ἀπὸ τῶν αἰγῶν, καὶ καθότι αὐτῶν ἢ καλλίστη καὶ ἡγουμένη τῶν ἄλλων ᾤκλασεν, Ἀρτέμιδος Ἀγροτέρας ἐποιήσαντο ἱερόν, τὸ σόφισμα ἐς τοὺς Σικωνίους οὐκ ἄνευ τῆς Ἀρτέμιδος
 4 σφισιν ἐπελθεῖν νομίζοντες. οὐ μὴν καὶ αὐτίκα γε ἐξενί- 59
 κησεν Αἶγειραν ἀντὶ Ἵπερησίας καλεῖσθαι, ἐπεὶ κατ' ἐμὲ

ἦσαν ἔτι οὐδ' Ὀρεὸν τὴν ἐν Εὐβοίᾳ τῷ ὀνόματι Ἐστίαϊαν ἐκάλουν τῷ ἀρχαίῳ. 3. Παρείχετο δὲ ἡ Αἴγαιρα ἐς συγγραφὴν ἱερὸν Διὸς καὶ ἄγαλμα καθήμενον, λίθου τοῦ Πεντελησίου, Ἀθηναίου δὲ ἔργον Εὐκλείδου. ἐν τούτῳ τῷ ἱερῷ καὶ Ἀθηναῖς ἄγαλμα ἔστηκε· πρόσωπόν τε καὶ ἄκραι χεῖρες ἐλέφαντος καὶ οἱ πόδες, τὸ δὲ ἄλλο ξόανον χρυσῷ τε ἐπιπολῆς διηνηθισμένον ἐστὶ καὶ φαρμάκοις. Ἀρτέμιδός τε ναὸς καὶ ἄγαλμα τέχνης τῆς ἐφ' ἡμῶν· ἱερᾶ- 5 ται δὲ παρθένος, ἔστ' ἂν ἐς ὠραν ἀφίκηται γάμου. ἔστηκε δὲ καὶ ἄγαλμα ἐνταῦθα ἀρχαῖον, Ἴφιγένεια ἢ Ἀγαμέμνωνος, ὡς οἱ Αἴγειράται φασιν· εἰ δὲ ἀληθῆ λέγουσιν οὗτοι, δῆλός ἐστιν ἐξ ἀρχῆς Ἴφιγενεῖα ποιηθεῖς ὁ ναός. Ἔστι 6 καὶ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐς τὰ μάλιστα ἀρχαῖον, τό τε ἱερὸν αὐτὸ καὶ ὅποσα ἐν τοῖς ἀετοῖς· ἀρχαῖον δὲ καὶ τοῦ θεοῦ τὸ ξόανον, γυμνός, μεγέθει μέγας. τὸν ποιήσαντα δὲ εἶχεν οὐδεὶς τῶν ἐπιχωρίων εἰπεῖν· ὅστις δὲ ἤδη τὸν Ἡρακλέα τὸν ἐν Σικυῶνι ἐθεάσατο, τεκμαίροιο ἂν καὶ ἐν Αἴγειρᾳ τὸν Ἀπόλλωνα ἔργον εἶναι τοῦ αὐτοῦ Φλιασίου Λαφάου. Ἀσκληπιοῦ δὲ ἄγάλματα ὀρθά ἐστιν ἐν 7 ναῷ, καὶ Σαράπιδος ἐτέρωθι καὶ Ἴσιδος, λίθου καὶ ταῦτα Πεντελησίου. τὴν δὲ Οὐρανίαν σέβουσι μὲν τὰ μάλιστα, ἐσελθεῖν δὲ ἐς τὸ ἱερὸν οὐκ ἔστιν ἀνθρώποις. θεοῦ δὲ ἦν Συρίαν ἐπονομάζουσιν, ἐς ταύτης τὸ ἱερὸν ἐσίασιν ἐν ἡμέραις ῥηταῖς, ἄλλα τε ὅσα νομίζουσι προκαθαριεύσαντες καὶ ἐς τὴν δίαϊταν. Οἶδα καὶ οἴκημα ἐν Αἴγειρᾳ θεα- 8 σάμενος· ἄγαλμα ἦν ἐν τῷ οἰκήματι Τύχης, τὸ κέρας φέρουσα τὸ Ἀμαλθείας· παρὰ δὲ αὐτὴν Ἔρως πτερὰ ἔχων ἐστίν· ἐθέλει δὲ σημαίνειν ὅτι ἀνθρώποις καὶ τὰ ἐς ἔρωτα τύχη μᾶλλον ἢ ὑπὸ κάλλους κατορθοῦται. Ἐγὼ μὲν οὖν Πινδάρου τά τε ἄλλα πείθομαι τῇ ῥῶδῃ, καὶ Μοιρῶν τε εἶναι μίαν τὴν Τύχην καὶ ὑπὲρ τὰς ἀδελφάς τι 593 ἰσχύειν. Ἐν Αἴγειρᾳ δὲ ἐν τούτῳ τῷ οἰκήματι, ἀνὴρ τε 9

ἤδη γέρων ἴσα καὶ ὀδυρόμενος, καὶ γυναῖκες τρεῖς ἀφαιρούμεναι ψέλιά εἰσι, καὶ ἴσοι νεανίσκοι ταῖς γυναῖξί, καὶ ὁ ** ἐνδεδικυκῶς θώρακα. ἐς τοῦτόν φασιν Ἀχαιοὶς γενομένου πολέμου μαχεσάμενον ἀνδρείοτατα Αἰγείρατων τελευτῆσαι, καὶ αὐτοῦ τὸν θάνατον οἱ λοιποὶ τῶν ἀδελφῶν οἴκαδε ἀπήγγειλαν· καὶ τοῦδε ἔνεκα αἶ τε ἀδελφαὶ διὰ τὸ ἐπ' αὐτῷ πένθος ἀποκοσμοῦνται, καὶ τὸν πατέρα ἐπονομάζουσιν οἱ ἐπιχώριοι Συμπαθῆ, ἅτε ἔλεινον καὶ ἐν τῇ εἰκόνι.

- 10 4. Ὀδὸς δὲ ἐξ Αἰγείρας εὐθειᾶ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διὸς διὰ τε ὄρων καὶ ἀνάπτης [ἐστῶσά] ἐστι. μῆκος μὲν οὖν τῆς ὁδοῦ τεσσαράκοντά εἰσι στάδιοι, ἄγει δὲ ἐς Φελλόην, πόλισμα οὐκ ἐπιφανές, οὐδὲ αἰεὶ ὠκεῖτο καὶ Ἰώνων ἔτι ἐχόντων τὴν γῆν. Τὰ δὲ περὶ τὴν Φελλόην ἐς φυτείαν ἀμπέλων ἐστὶν ἐπιτήδεια· καὶ ὅσα πετρώδη τῆς χώρας
- 11 δρυὲς τέ εἰσι καὶ θηρία, ἔλαφοι καὶ ὕς ἄγριοι. εἰ δέ τινα τῶν ἐν Ἑλλησι πολισματίων ἀφθόνῳ καταρρεῖται τῷ ὕδατι, ἀριθμεῖν καὶ τὴν Φελλόην ἐστὶν ἐν τούτοις. Θεῶν δὲ ἱερὰ Διονύσου καὶ Ἀρτέμιδός ἐστιν· ἡ μὲν χαλκοῦ πεποίηται, βέλος δὲ ἐκ φαρέτρας λαμβάνουσα· τῷ Διονύσῳ δὲ ὑπὸ κινναβάρεως τὸ ἄγαλμά ἐστιν ἐπηνθισμένον. Ἔς δὲ τὸ ἐπίνειον καταβάσιν ἐξ Αἰγείρας καὶ αὐθις ἐς τὰ πρόσω βαδίζουσιν ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀγροτέρας, ἐνθα τὴν αἶγα ὀκλάσαι λέγουσιν.
- 12 5. Τῆς δὲ Αἰγείρατων ἔχονται Πελληνεῖς· πρὸς Σικυῶνος δὲ οὗτοι καὶ μοίρας τῆς Ἀργολίδος Ἀχαιῶν οἰκοῦσιν ἔσχατοι. τὸ δὲ ὄνομα ἐγένετο τῇ πόλει λόγῳ μὲν τῷ Πελληνέων ἀπὸ Πάλλαντος, τῶν Τιτάνων δὲ καὶ Πάλλαντα εἶναι λέγουσι, δόξη δὲ τῇ Ἀργείων ἀπὸ ἀνδρός Ἀργείου Πέλληνος· Φόρβαντος δὲ εἶναι τοῦ Τριόπα παῖδα
- 13 αὐτὸν λέγουσιν. 6. Αἰγείρας δὲ ἐν τῷ μεταξὺ καὶ Πελλήνης πόλισμα ὑπήκοον Σικυωνίων Δονοῦσσα καλου-

593 μένη ἐγένετο μὲν ὑπὸ τῶν Σικυωνίων ἀνάστατος, μνη-
μονεύειν δὲ καὶ Ὀμηρον ἐν καταλόγῳ τῶν σὺν Ἀγαμέμ-
νονί φασιν αὐτῆς ποιήσαντα ἔπος,

οἳ θ' Ἵπερησίην τε καὶ αἰπεινήν Δουόεσσαν·

Πεισίστρατον δέ, ἠνίκα ἔπη τὰ Ὀμήρου διεσπασμένα τε
καὶ ἄλλα ἄλλαχού μνημονεύόμενα ἤθροϊξε, τότε αὐτὸν
Πεισίστρατον ἢ τῶν τινὰ ἐταίρων μεταποιῆσαι τὸ ὄνομα
ὑπὸ ἀγνοίας. 7. Ἔστι δὲ Ἀριστοναῦται Πελληνεῦσιν ἐπί- 14
νειον. ἐς τοῦτο ἕξ Αἰγείρας τῆς ἐπὶ θαλάσῃ σταδίων
ἐστὶν εἴκοσιν ὁδὸς καὶ ἑκατόν· ταύτης δὲ ἡμίσεια ἐς Πελ-
λήνην ἀπὸ τοῦ ἐπινείου. ὄνομα δὲ Ἀριστοναύτας γενέ-
σθαι τῶ ἐπινείῳ λέγουσιν, ὅτι καὶ ἐς τοῦτον τὸν λιμένα
ὠρμίσαντο οἱ πλεύσαντες ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς.

XXVII. Πελληνεῦσι δὲ ἡ πόλις ἐστὶν ἐπὶ λόφου κατὰ
ἄκραν τὴν κορυφὴν ἐς ὄξυ ἀνεστηκότος. τοῦτο μὲν δὴ
ἀπότομον καὶ δι' αὐτό ἐστὶν ἀοίκητον· τῶ δὲ χθαμαλω-
τέρῳ πεπόλισται σφισιν οὐ συνεχῆς ἡ πόλις, ἐς δὲ μοί-
ρας νενεμημένη δύο ὑπὸ τῆς ἄκρας μεταξὺ ἀνεχούσης.
Ἰόντων δὲ ἐς Πελλήνην ἀγαλμά ἐστὶν Ἐρμού κατὰ τὴν
ὁδόν, ἐπὶ κλησὶν μὲν Δόλιος, εὐχὰς δὲ ἀνθρώπων ἔτοι-
μος τελέσαι· σχῆμα δὲ αὐτῶ τετράγωνον, γένειά τε ἔχει
καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πῖλον εἰργασμένον. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν 2
ἐς αὐτὴν τὴν πόλιν ἐστὶν Ἀθηναῖς λίθου μὲν ἐπιχωρίου
ναός, ἐλέφαντος δὲ τὸ ἀγαλμα καὶ χρυσοῦ· Φειδίαν δὲ
εἶναι τὸν εἰργασμένον φασί, πρότερον ἔτι ἢ ἐν τῇ ἀκρο-
πόλει τε αὐτὸν τῇ Ἀθηναίων καὶ ἐν Πλαταιαῖς ποιῆσαι
τῆς Ἀθηναῖς τὰ ἀγάλματα. λέγουσι δὲ οἱ Πελληνεῖς καὶ
ἄδυτον τῆς Ἀθηναῖς καθήκειν ἐς βάθος τῆς γῆς, εἶναι δὲ
τὸ ἄδυτον τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀγάλματος τῶ βάθρῳ, καὶ τὸν
ἀέρα ἐκ τοῦ ἀδύτου νότιόν τε εἶναι καὶ δι' αὐτὸ τῶ ἐλέ-
φαντι ἐπιτήδειον. Ἵπερ δὲ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηναῖς ἐστὶν 3
ἄλσος περιωκοδομημένον τείχει Σωτείρας ἐπὶ κλησὶν Ἀρ-

τέμιδος, καὶ ὀμνύουσιν ἐπὶ μεγίστοις αὐτήν· ἔσοδος τε 595
 πλὴν τοῖς ἱερεῦσιν, ἄλλω γε οὐδενὶ ἔστιν ἀνθρώπων.
 ἱερεῖς δὲ ἄνδρες τῶν ἐπιχωρίων εἰσὶ κατὰ δόξαν γένους
 μάλιστα αἰρούμενοι. Τοῦ δὲ ἄλλους τῆς Σωτείρας ἱερὸν
 ἀπαντικρὺ Διονύσου Λαμπτήρός ἐστιν ἐπίκλησιν· τούτῳ
 καὶ Λαμπτήρια ἑορτὴν ἄγουσι, καὶ δᾶδάς τε ἐς τὸ ἱερὸν
 κομίζουσιν ἐν νυκτί, καὶ οἴνου κρατῆρας ἰσταῖσιν ἀνά
 4 τὴν πόλιν πᾶσαν. Ἔστι καὶ Ἀπόλλωνος Θεοξενίου Πελλ-
 ληνεῦσιν ἱερὸν, τὸ δὲ ἄγαλμα χαλκοῦ πεποιήται· καὶ
 ἀγῶνα ἐπιτελοῦσι Θεοξένια τῷ Ἀπόλλωνι, τιθέντες ἀρ-
 γύριον ἄθλα τῆς νίκης, καὶ ἄνδρες ἀγωνίζονται τῶν ἐπι-
 χωρίων. Πλησίον δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος ναὸς ἐστὶν Ἀρτέμι-
 δος· τοξευούσης δὲ ἡ θεὸς παρέχεται σχῆμα. ᾠκοδόμηται
 δὲ καὶ ἔλυτρον κρήνης ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ λουτρά ἐστιν
 αὐτοῖς τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἐπεὶ τοι πίνειν πηγαί
 σφισιν ὑπὸ τὴν πόλιν εἰσὶν οὐ πολλαί· τὸ δὲ χωρίον ἐνθα
 5 αἱ πηγαί, Γλυκείας ὀνομάζουσι. 2. Γυμνάσιον δὲ ἀρχαῖον
 ἐς ἐφήβων μάλιστα ἀνεῖται μελέτην· οὐδὲ ἐς τὴν πολι-
 τεῖαν ἐγγραφῆναι πρότερον καθέστηκεν οὐδενὶ πρὶν ἢ
 ἐφηβεύσασιν. Ἐνταῦθα ἀνὴρ Πελληνεὺς ἔστηκε Πρό-
 μαχος ὁ Δρύωνος, ἀνελόμενος παγκρατίου νίκης, τὴν
 μὲν Ὀλυμπίασι, τρεῖς δ' Ἰσθμίων καὶ Νεμέα δύο· καὶ
 αὐτοῦ καὶ εἰκόνας ποιήσαντες οἱ Πελληνεῖς τὴν μὲν ἐς
 Ὀλυμπίαν ἀνέθεσαν, τὴν δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ, λίθου ταύ-
 6 τῆν καὶ οὐ χαλκοῦ. λέγεται δὲ καὶ ὡς Κορινθίου συνε-
 στῶτος πολέμου Πελληνεῦσιν ἀποκτείνειεν ὁ Πρόμαχος
 πλείστους τῶν ἀντιτεταγμένων. λέγεται δὲ καὶ ὡς Που-
 λυδάμαντος τοῦ Σκοτουσσαίου κρατήσειεν ἐν Ὀλυμπίᾳ·
 τὸν δὲ Πουλυδάμαντα δεύτερα τότε ἐς τὸν ἀγῶνα ἀφίχθαι
 τὸν Ὀλυμπικὸν παρὰ βασιλέως τοῦ Περσῶν ἀνασωθέντα
 οἴκαδε. Θεσσαλοὶ δὲ ἠσσηθῆναι Πουλυδάμαντα οὐχ ὁμο-

λογοῦντες παρέχονται καὶ ἄλλα ἐς πίστιν καὶ ἐλεγείον ἐπὶ τῷ Πουλυδάμαντι ·

596 Ὡ τροφὴ Πουλυδάμαντος ἀνικάτου Σκοτόεσσα.
 Πελληνεῖς δ' οὖν Πρόμαχον τὰ μάλιστα ἄγουσιν ἐν τιμῇ. 7
 Χαίρωνα δὲ δύο ἀνελόμενον πάλης νίκας ** καὶ ἐν Ὀλυμ-
 πιά τέσσαρας οὐδὲ ἀρχὴν ἐθέλουσιν ὀνομάζειν, ὅτι κατέ-
 λυσε πολιτείαν, ἐμοὶ δοκεῖν, τὴν ἐν Πελλήνῃ, δῶρον τὸ
 ἐπιφθονώτατον παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου λαβών,
 τύραννος πατρίδος τῆς αὐτοῦ καταστῆναι. Ἔστι δὲ καὶ 8
 Εἰλειθυίας Πελληνεῦσιν ἱερόν· τοῦτο ἐν μοίρᾳ τῆς πό-
 λεως τῇ ἐλάσσονί ἐστιν ἰδρυμένον. 3. Τὸ δὲ ὀνομαζόμε-
 νον Ποσειδῖον τὰ μὲν ἀρχαιότερα ἦν δῆμος, ἔρημον δὲ
 ἐφ' ἡμῶν. ἔστι μὲν δὴ τὸ Ποσειδῖον τοῦτο ὑπὸ τὸ γυμνά-
 σιον, διαμεμένηκε δὲ καὶ ἐς τόδε ἔτι αὐτῷ Ποσειδῶνος
 ἱερόν νομίζεσθαι.

Πελλήνης δὲ ὅσον στάδια ἐξήκοντα ἀπέχει τὸ Μύ- 9
 σαιον, ἱερόν Δήμητρος Μυσίας. ἰδρῦσασθαι δὲ αὐτὸ
 Μύσιόν φασιν ἄνδρα Ἀργεῖον· ἐδέξατο δὲ οἶκῳ Δήμη-
 τρα καὶ ὁ Μύσιος λόγῳ τῷ Ἀργεῖων. ἔστι δὲ ἄλσος ἐν τῷ
 Μυσαίῳ, δένδρα ὁμοίως τὰ πάντα, καὶ ὕδωρ ἄφθονον
 ἀνεῖσιν ἐκ πηγῶν. ἄγουσι δὲ καὶ ἑορτὴν τῇ Δήμητρι ἐν-
 ταῦθα ἡμερῶν ἑπτὰ· τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς ὑπεξία- 10
 σιν οἱ ἄνδρες ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καταλειπόμεναι δὲ αἱ γυναῖ-
 κες δρωσιν ἐν τῇ νυκτὶ ὅποσα νόμος ἐστὶν αὐταῖς· ἀπε-
 λαύνονται δὲ οὐχ οἱ ἄνδρες μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν κυνῶν
 τὸ ἄρρεν. ἐς δὲ τὴν ἐπιουσαν ἀφικομένων ἐς τὸ ἱερόν
 τῶν ἀνδρῶν, αἱ γυναῖκες τε ἐς αὐτοὺς καὶ ἀνὰ μέρος ἐς
 τὰς γυναῖκας οἱ ἄνδρες γέλωτί τε ἐς ἀλλήλους χρωῶνται
 καὶ σκώμασιν. 4. Ἀπωτέρω δὲ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ Μυ- 11
 σαιου ἱερόν ἐστὶν Ἀσκληπιοῦ καλούμενον Κῦρος, καὶ
 ἰάματα ἀνθρώποις παρὰ τοῦ θεοῦ γίνεται. ὕδωρ δὲ καὶ
 ἐνταῦθα ἀνέδην ἐστί, καὶ ἐπὶ τῇ μεγίστῃ τῶν πηγῶν τοῦ

Ἄσκληπιοῦ τὸ ἄγαλμα ἴδρυνται. ποταμοὶ δὲ ἐκ τῶν ὄρων κατέρχονται τῶν ὑπὲρ τὴν Πελλήνην, πρὸς μὲν Αἰγείρας καλούμενος Κριός· ἔχειν δὲ αὐτὸν τὸ ὄνομα ἀπὸ Τιτᾶνος 12 Κριοῦ· Κριὸς δὲ καὶ ἄλλος ὠνόμασται ποταμός, ὃς ἀρχόμενος ἐκ Σιπύλου τοῦ ὄρους ἐς τὸν Ἑρμον κάτεισι. καθότι δὲ Πελληνηεῦσιν ὄροι τῆς χώρας πρὸς Σικυωνίους 597 εἰσί, κατὰ τοῦτο ποταμός σφισι Σύθας, ἔσχατος ποταμῶν τῶν Ἀχαϊκῶν, ἐς τὴν Σικυωνίαν ἐκδίδωσι θάλασσαν.

ΑΡΚΑΔΙΚΑ

Ι. Ἀρκάδων δὲ τὰ πρὸς τῆς Ἀργείας Τεγεᾶται τε 598 ἔχουσι καὶ Μαντινεῖς. νέμονται δὲ οὗτοί τε καὶ τὸ ἄλλο Ἀρκαδικὸν τὸ μεσόγαιον τῆς Πελοποννήσου. Κορινθιοὶ γὰρ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ Ἴσθμῷ πρῶτοι· Κορινθίοις δὲ τὰ πρὸς θαλάσσης εἰσὶν Ἐπιδαύριοι γείτονες· τὰ δὲ ἐς Ἐπίδαυρον καὶ Τροιζῆνά τε καὶ Ἑρμιόνα ὁ κόλπος ἐστὶν ὁ Ἀργολικὸς καὶ ὅσα ἐπιθαλάσσια τῆς Ἀργείας· ταύτης δὲ ἔχονται τῆς χώρας Λακεδαιμονίων περίοικοι, τούτοις δὲ ὄμορος ἡ Μεσσηνία· καταβαίνει γὰρ μέχρι θαλάσσης ἐς 2 Μοθώνην καὶ Πύλον καὶ ἐπὶ Κυπαρισσίας. τὰ δὲ πρὸς Λεγαίου Κορινθίοις Σικυῶνιοι προσοικοῦσιν ἔσχατοι ταύτη μοίρας τῆς Ἀργολίδος· μετὰ δὲ Σικυῶνα Ἀχαιοὶ τὸ ἐντεῦθεν εἰσὶν οἱ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν οἰκοῦντες· τὸ δὲ ἕτερον Πελοποννήσου πέρας τὸ ἀπαντικρὺ τῶν Ἐχινάδων οἰκοῦσιν Ἠλεῖοι· τῆς δὲ γῆς τῆς Ἠλείας κατὰ μὲν Ὀλυμπίαν καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ τὰς ἐκβολὰς πρὸς τὴν Μεσσηνίαν εἰσὶν ὄροι, τὰ δὲ πρὸς Ἀχαΐαν Δυμαίων εἰσὶν

ὄμοροι. τούτων τῶν κατειλεγμένων καθηκόντων ἐπὶ θά- 3
λασσαν, Ἀρκάδες τὰ ἐντὸς οἰκοῦσιν ἀποκλειόμενοι θα-
λάσσης πανταχόθεν· ὄθεν σφᾶς καὶ Ὅμηρος ἀφικέσθαι
φησὶν ἐς Τροίαν παρ' Ἀγαμέμνονος πλοῖα εἰληφότας καὶ
οὐχὶ ναυσὶν οἰκείαις.

2. Φασὶ δὲ Ἀρκάδες ὡς Πελασγὸς γένοιτο ἐν τῇ γῆ 4
599 ταύτῃ πρώτος. εἰκὸς δὲ ἔχει τοῦ λόγου καὶ ἄλλους ὁμοῦ
τῷ Πελασγῷ μηδὲ αὐτὸν Πελασγὸν γενέσθαι μόνον·
ποίων γὰρ ἂν καὶ ἦρχεν ὁ Πελασγὸς ἀνθρώπων; μεγέθει
μέντοι καὶ κατὰ ἀλκὴν καὶ κάλλος προεῖχεν ὁ Πελασγός,
καὶ γνώμην ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἦν, καὶ τούτων ἔνεκα αἵρε-
θῆναί μοι δοκεῖ βασιλεύειν ὑπ' αὐτῶν. πεποιήται δὲ καὶ
Ἀσίῳ τοιάδε ἐς αὐτόν·

Ἀντίθεον δὲ Πελασγὸν ἐν ὑψικόμοισιν ὄρεσσι
γαῖα μέλαιν' ἀνέδωκεν, ἵνα θνητῶν γένος εἴη.

Πελασγὸς δὲ βασιλεύσας τοῦτο μὲν ποιήσασθαι καλύβας 5
ἐπενόησεν, ὡς μὴ ριγοῦν τε καὶ ἕεσθαι τοὺς ἀνθρώπους,
μηδὲ ὑπὸ τοῦ καύματος τάλαιπωρεῖν· τοῦτο δὲ τοὺς χι-
τῶνας τοὺς ἐκ τῶν δερμάτων τῶν ὑῶν, οἷς καὶ νῦν περὶ
τε Εὐβοίαν ἔτι χρωῶνται καὶ ἐν τῇ Φωκίδι ὀπόσοι βίου
σπανίζουσιν, οὗτός ἐστιν ὁ ἐξευρών. καὶ δὴ καὶ τῶν φύλ-
λων τὰ ἔτι χλωρὰ καὶ πόας τε καὶ ρίζας οὐδὲ ἐδωδίμους,
ἀλλὰ καὶ ὀλεθρίους ἐνίας σιτουμένους τοὺς ἀνθρώπους
τούτων μὲν ἔπαυσεν ὁ Πελασγός· ὁ δὲ τὸν καρπὸν τῶν 6
δρυῶν οὗτι που πασῶν, ἀλλὰ τὰς βαλάνους τῆς φηγοῦ
τροφὴν ἐξεῦρεν εἶναι. παρέμεινέ τε ἐνίοις ἐς τοσοῦτο
ἀπὸ Πελασγοῦ τούτου ἢ δίαίτα, ὡς καὶ τὴν Πυθίαν, ἣν ἵκα
Λακεδαιμονίοις γῆς τῆς Ἀρκάδων ἀπηγόρευεν ἄπτεσθαι,
καὶ τάδε εἶπεῖν τὰ ἔπη·

Πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν,
οἳ σ' ἀποκωλύσουσιν· ἐγὼ δέ τοι οὗ τι μεγαίρω.

Πελασγοῦ δὲ βασιλεύοντος γενέσθαι καὶ τῆ χώρᾳ Πελασγίαν φασὶν ὄνομα.

II. Λυκάων δὲ ὁ Πελασγοῦ τοσάδε εὗρεν ἢ ὁ πατήρ 600
οἱ σοφώτερα· Λυκόσουράν τε γὰρ πόλιν ᾤκισεν ἐν τῷ
ὄρει τῷ Λυκαίῳ, καὶ Δία ὠνόμασε Λυκαῖον, καὶ ἀγῶνα
ἔθηκε Λύκαια. οὐχὶ δὲ τὰ παρ' Ἀθηναίοις Παναθήναια
τεθῆναι πρότερα ἀποφαίνομαι· τούτῳ γὰρ τῷ ἀγῶνι
Ἀθήναια ὄνομα ἦν, Παναθήναια δὲ κληθῆναι φασιν ἐπὶ
Θησέως, ὅτι ὑπὸ Ἀθηναίων ἐτέθη συνειλεγμένων ἐς μίαν
2 ἀπάντων πόλιν. Ὁ δὲ ἀγὼν ὁ Ὀλυμπικός, ἐπανάγουσι
γὰρ δὴ αὐτὸν ἐς τὰ ἀνωτέρω τοῦ ἀνθρώπων γένους,
Κρόνον καὶ Δία αὐτόθι παλαῖσαι λέγοντες, καὶ ὡς Κού-
ρητες δράμοιεν πρῶτοι, τούτων ἔνεκα ἐκτὸς ἔστω μοι
τοῦ παρόντος λόγου. Δοκῶ δὲ ἔγωγε Κέκροπι ἡλικίαν
τῷ βασιλεύσαντι Ἀθηναίων καὶ Λυκάωνι εἶναι τὴν αὐτήν,
3 σοφία δὲ οὐχ ὁμοία σφᾶς ἐς τὸ θεῖον χρήσασθαι. ὁ μὲν
γὰρ Δία τε ὠνόμασεν Ὑπατον πρῶτος, καὶ ὁπόσα ἔχει
ψυχὴν, τούτων μὲν ἠξίωσεν οὐδὲν θῦσαι, πέμματα δὲ
ἐπιχώρια ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καθήγισεν, ἃ πελάνους καλοῦ-
σιν ἔτι καὶ ἐς ἡμᾶς Ἀθηναῖοι· Λυκάων δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν
τοῦ Λυκαίου Διὸς βρέφος ἠνεγκεν ἀνθρώπου, καὶ ἔθυσσε
τὸ βρέφος, καὶ ἔσπεισεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὸ αἶμα. καὶ
αὐτὸν αὐτίκα ἐπὶ τῇ θυσίᾳ γενέσθαι λύκον φασὶν ἀντὶ
4 ἀνθρώπου. Καὶ ἐμέ γε ὁ λόγος οὗτος πείθει, λέγεται δὲ
ὑπὸ Ἀρκάδων ἐκ παλαιοῦ, καὶ τὸ εἰκὸς αὐτῷ πρόσεστιν.
οἱ γὰρ δὴ τότε ἄνθρωποι ξένοι καὶ ὁμοτράπεζοι θεοῖς
ἦσαν ὑπὸ δικαιοσύνης καὶ εὐσεβείας, καὶ σφισιν ἔναρ-
γῶς ἀπήντα παρὰ τῶν θεῶν τιμὴ τε οὖσιν ἀγαθοῖς καὶ
ἀδικήσασιν ὡσαύτως ἢ ὀργή, ἐπεὶ τοι καὶ θεοὶ τότε ἐγί-
νοντο ἐξ ἀνθρώπων, οἱ γέρα καὶ ἐς τόδε ἔτι ἔχουσιν, ὡς
Ἀρισταῖος καὶ Βριτόμαρτις ἢ Κρητικὴ καὶ Ἡρακλῆς ὁ
Ἀλκμήνης καὶ Ἀμφιάραος ὁ Οἰκλέους, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς 601

Πολυδεύκης τε καὶ Κάστωρ. οὕτω πείθοιτο ἄν τις καὶ 5
 Λυκάονα θηρίου καὶ τὴν Ταντάλου Νιόβην γενέσθαι
 λίθον. ἐπ' ἐμοῦ δέ, κακία γὰρ δὴ ἐπὶ πλεῖστον ἠϋξέτο
 καὶ γῆν τε ἐπενέμετο πᾶσαν καὶ πόλεις πάσας, οὔτε θεὸς
 ἐγίνετο οὐδεὶς ἔτι ἐξ ἀνθρώπου, πλὴν ὅσον λόγῳ καὶ
 κολακείᾳ πρὸς τὸ ὑπερέχον, καὶ ἀδίκους τὸ μῆνιμα τὸ ἐκ
 τῶν θεῶν ὀψέ τε καὶ ἀπελθοῦσιν ἐνθένδε ἀπόκειται.
 3. Ἐν δὲ τῷ παντὶ αἰῶνι πολλὰ μὲν πάλαι συμβάντα, τὰ 6
 δὲ καὶ ἔτι γινόμενα ἄπιστα εἶναι πεποιήκασιν ἐς τοὺς
 πολλοὺς οἱ τοῖς ἀληθέσιν ἐποικοδομοῦντες ἐψευσμένα.
 λέγουσι γὰρ δὴ ὡς Λυκάονος ὕστερον αἰεὶ τις ἐξ ἀνθρώ-
 που λύκος γίνοιτο ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ Λυκαίου Διός, γί-
 νοιτο δὲ οὐκ ἐς ἅπαντα τὸν βίον· ὅποτε δὲ εἴη λύκος, εἰ
 μὲν κρεῶν ἀπόσχοιτο ἀνθρωπίνων, ὕστερον ἔτει δεκάτῳ
 φασὶν αὐτὸν αὐθις ἀνθρώπου ἐκ λύκου γίνεσθαι, γεν-
 σάμενον δὲ ἐς αἰεὶ μένειν θηρίον. Ὡσαύτως δὲ καὶ Νιό- 7
 βην λέγουσιν ἐν Σιπύλῳ τῷ ὄρει θέρους ὥρα κλαίειν.
 ἦδη δὲ καὶ ἄλλα ἤκουσα, τοῖς γρυψὶ στίγματα ὅποια καὶ
 ταῖς παρδάλεσιν εἶναι, καὶ ὡς οἱ Τρίτωνες ἀνθρώπου
 φωνῇ φθέγγονται· οἱ δὲ καὶ φυσᾶν διὰ κόχλου τετροπη-
 μένης φασὶν αὐτούς. Ὅποσοι δὲ μυθολογήμασιν ἀκούον-
 τες ἠδονται, πεφύκασι καὶ αὐτοὶ τι ἐπιτερατεύεσθαι· καὶ
 οὕτω τοῖς ἀληθέσιν ἐλυμήναντο συγκεραυνύντες αὐτὰ
 ἐψευσμένοις.

III. Τρίτη δὲ ὕστερον γενεᾷ μετὰ Πελασγὸν ἐς τε
 πόλεων καὶ ἐς ἀνθρώπων πλῆθος ἐπέδωκεν ἡ χώρα. Νύκ-
 τιμος μὲν γὰρ πρεσβύτατός τε ἦν καὶ εἶχε τὸ πᾶν κράτος·
 οἱ δὲ ἄλλοι παῖδες τοῦ Λυκάονος πόλεις ἐνταῦθα ἔκτιζον
 ἐνθα ἐκάστῳ μάλιστα ἦν κατὰ γνώμην. Πάλλας μὲν καὶ
 Ὀρεσθεὺς καὶ Φίγαλος Παλλάντιον, Ὀρεσθεὺς δὲ Ὀρε-
 σθάσιον, Φιγαλίαν δὲ οἰκίξει Φίγαλος. Παλλαντίου μὲν 2
 602 δὴ καὶ Στησίχορος ὁ Ἴμεραῖος ἐν Γηρουνηίδι ἐποιήσατο

μνήμην· Φιγαλία δὲ καὶ Ὀρεσθάσιον χρόνῳ μεταβάλλουσι τὰ ὀνόματα, Ὀρέστειόν τε ἀπὸ Ὀρέστου κληθεῖσα τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ Φιαλία ἀπὸ τοῦ Βουκολίωνος παιδὸς Φιάλου. Τραπεξεὺς δὲ καὶ Δασεάτας καὶ Μακαρεὺς καὶ Ἐλισσῶν καὶ Ἀκακός τε καὶ Θῶκνος Θωννίαν πόλιν, ὃ δὲ Ἀκακήσιον ἔκτισεν. ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Ἀκάκου καὶ Ὀμηρος λόγῳ τῶν Ἀρκάδων ἐς Ἐρμῆν ἐποίησεν ἐπίκλησιν.

3 Ἀπὸ δὲ Ἐλισσόντος ἢ τε πόλις καὶ ὁ ποταμὸς Ἐλισσῶν τὰ ὀνόματα ἐσχῆκασιν. ὡσαύτως δὲ καὶ Μακαρία τε καὶ Δασέα καὶ Τραπεζοῦς ἀπὸ τῶν Λυκάονος ἐκλήθησαν καὶ αὐταὶ παίδων. Ὀρχομενὸς δὲ ἐγένετο οἰκιστῆς Μεθυδρίου τε καλουμένης καὶ Ὀρχομενίων, οὓς ἐν τοῖς ἔπεσι πολυμήλους ὠνόμασεν Ὀμηρος. ὑπὸ δὲ Ὑψοῦντος καὶ *** Μελαινεαί τε ἐκτίσθησαν καὶ Ὑψοῦς, ἔτι δὲ Θυραῖον τε καὶ Αἰμονιαί· δόξη δὲ τῇ Ἀρκάδων καὶ ἡ Θυρέα ἐν τῇ Ἀργολίδι γῆ καὶ ὁ Θυρεάτης καλούμενος κόλπος ἀπὸ τοῦ

4 Θυραιάτα τούτου τὰ ὀνόματα ἐσχῆκασιν. Μαντινεὺς δὲ καὶ Τεγεάτης καὶ Μαίναλος, ὃ μὲν τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ πό- 603
λεων ὀνομαστοτάτην τὸ ἀρχαῖον Μαίναλον, Τεγεάτης δὲ καὶ Μαντινεὺς Τεγέαν κτίζουσι καὶ Μαντίνειαν. ὠνομάσθησαν δὲ καὶ ἀπὸ Κρώμου Κρωμοί, καὶ Χαρισία Χαρίσιον ἔχουσα οἰκιστήν, Τρικόλωνοι δὲ ἀπὸ Τρικολῶνου, καὶ ἀπὸ μὲν Περαιθίου Περαιθεῖς, Ἀσέα δὲ ἀπὸ Ἀσεάτα καὶ ** Λυκόα καὶ Σουματία ἀπὸ Σουματέως. Ἀλίφηρος δὲ καὶ Ἡραιεὺς ἐπάνυμοι καὶ οὗτοι πόλεσιν εἰσιν ἀμφο-

5 τεροι. 2. Οἴνωτρος δὲ ὁ τῶν παίδων νεώτατος Λυκάονι ἀρσένων, Νύκτιμον τὸν ἀδελφὸν χρήματα καὶ ἄνδρας αἰτήσας, ἐπεραιώθη ναυσὶν ἐς Ἰταλίαν, καὶ ἡ Οἴνωτρία χώρα τὸ ὄνομα ἔσχεν ἀπὸ Οἴνωτρου βασιλεύοντος. Οὗτος ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐς ἀποικίαν στόλος πρῶτος ἐστάλη· ἀναριθμουμένῳ δὲ ἐς τὸ ἀκριβέστατον οὐδὲ ἐκ τῶν βαρβά-

ρων οὐδένες πρότερον ἢ Οἶνωτρος ἀφίκοντο ἐς τὴν ἀλλοδαπήν.

3. Ἐπὶ δὲ τῷ γένει παντὶ τῷ ἄρσει θυγάτηρ Λυκά- 6
 ονι ἐγένετο Καλλιστώ. ταύτη τῇ Καλλιστοῖ, λέγω δὲ τὰ
 λεγόμενα ὑπὸ Ἑλλήνων, συνεγένετο ἐρασθεὶς Ζεὺς. Ἡρα
 δὲ ὡς ἐφώρασεν, ἐποίησεν ἄρκτον τὴν Καλλιστώ, Ἄρτε-
 μιν δὲ ἐς χάριν τῆς Ἡρας κατετόξευσεν αὐτήν. καὶ ὁ
 Ζεὺς Ἐρμῆν πέμπει σῶσαι τὸν παῖδά οἱ προστάξας, ὃν ἐν
 τῇ γαστρὶ εἶχεν ἡ Καλλιστώ. Καλλιστῶ δὲ αὐτὴν ἐποίη- 7
 σεν ἀστέρας καλουμένην ἄρκτον μεγάλην, ἧς καὶ Ὅμηρος
 ἐν Ὀδυσσεύς ἀνάπλω παρὰ Καλυψοῦς μνήμην ἔσχε.

Πληϊάδας τ' ἐσορῶντα καὶ ὄψε δύνοντα Βοώτην
 ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπὶ κλησὶν καλέουσιν.

604 ἔχοιεν δ' ἂν καὶ ἄλλως τὸ ὄνομα οἱ ἀστέρες ἐπὶ τιμῇ τῇ
 Καλλιστοῦς, ἐπεὶ τάφον γε αὐτῆς ἀποφαίνουσιν οἱ Ἄρ-
 κάδες.

IV. Μετὰ δὲ Νύκτιμον ἀποθανόντα Ἀρκὰς ἐξεδέ-
 ξατο ὁ Καλλιστοῦς τὴν ἀρχὴν· καὶ τὸν τε ἡμέρον καρπὸν
 ἐσηγάγετο οὗτος παρὰ Τριπτολέμου, καὶ τὴν ποίησιν ἐδί-
 दाξε τοῦ ἄρκτου, καὶ ἐσθῆτα ὑφαίνεσθαι καὶ ἄλλα, τὰ ἐς
 ταλασίαν μαθὼν παρ' Ἀδρίστα. ἀπὸ τούτου δὲ βασιλεύ-
 σαντος Ἀρκαδία τε ἀντὶ Πελασγίας ἡ χώρα καὶ ἀντὶ Πε-
 λασγῶν Ἀρκαῶδες ἐκλήθησαν οἱ ἄνθρωποι. 2. Συνοικῆσαι 2
 δὲ οὐ θυγητῇ γυναικὶ αὐτόν, ἀλλὰ νύμφῃ Δρυάδι ἔλεγον·
 Δρυάδας γὰρ δὴ καὶ Ἐπιμηλιάδας, τὰς δὲ αὐτῶν ἐκά-
 λουν Ναϊδας, καὶ Ὅμηρῳ γε ἐν τοῖς ἔπεσι Ναϊδων νυμ-
 φῶν μάλιστα ἐστὶ μνήμη. Τὴν δὲ νύμφην ταύτην κα-
 λοῦσιν Ἐρατώ, καὶ ἐκ ταύτης φασὶν Ἀρκαδί Ἀζᾶνα καὶ
 Ἀφείδαντα γενέσθαι καὶ Ἐλατον· ἐγεγόνει δὲ αὐτῷ πρό-
 τερον ἔτι Αὐτόλαος νόθος. Τοῖς δὲ παισίν, ὡς ἠϋξήθη- 3
 σαν, διένειμεν Ἀρκὰς τριχῇ τὴν χώραν, καὶ ἀπὸ μὲν
 Ἀζᾶνος ἡ Ἀζανία μοῖρα ὠνομάσθη παρὰ τούτων δὲ

αποικισθῆναι λέγουσιν ὅσοι περὶ τὸ ἄντρον ἐν Φρυγίᾳ
 τὸ καλούμενον Στεῦνος καὶ Πέγκαλαν ποταμὸν οἰκοῦσιν.
 Ἀφείδας δὲ Τεγέαν καὶ τὴν προσεχῆ ταύτης ἔλαχεν· ἐπὶ
 τούτῳ δὲ καὶ ποιηταὶ καλοῦσιν Ἀφειδάντειον κληῖρον τὴν
 4 Τεγέαν. 3. Ἐλατος δὲ ἔσχε τὸ ὄρος τὴν Κυλλήνην, ἔτι
 τότε οὐσαν ἀνώνυμον· χρόνῳ δὲ ὕστερον μετώκησεν ὁ
 Ἐλατος εἰς τὴν νῦν καλουμένην Φωκίδα, καὶ τοῖς τε Φω-
 κεῦσιν ἤμυνεν ὑπὸ Φλεγυῶν πολέμῳ πιεζομένοις καὶ
 Ἐλατείας πόλεως ἐγένετο οἰκιστής. Παῖδα δὲ Ἀζᾶνι μὲν 605
 Κλείτορα, Ἀφειδαντι δὲ Ἄλεον, Ἐλάτῳ δὲ φασιν εἶναι
 πέντε, Αἶπυτον, Περέα, Κυλλῆνα, Ἴσχυον, Στύμφηλον.
 5 Ἐπὶ δὲ Ἀζᾶνι τῷ Ἀρκάδος τελευτήσαντι ἄθλα ἐτέθη προ-
 τόν· εἰ μὲν καὶ ἄλλα, οὐκ οἶδα, ἵπποδρομίας δὲ ἐτέθη.
 Κλείτῳ μὲν δὴ ὁ Ἀζᾶνος ἐν Λυκοσώρα τε ᾧκει, καὶ ἦν
 τῶν βασιλέων δυνατώτατος, καὶ Κλείτορα ᾧκισεν ἀφ'
 6 αὐτοῦ πόλιν. Ἄλεος δὲ εἶχε τὴν πατρώαν λῆξιν. Ἀπὸ δὲ
 Ἐλάτου τῶν παίδων Κυλλήνην τὸ ὄρος καλοῦσιν ἀπὸ
 Κυλλῆνος, καὶ ἀπὸ Στυμφήλου πηγῆ τε ὀνομάζεται καὶ
 πόλις Στύμφηλος ἐπὶ τῇ πηγῇ. τὰ δὲ εἰς τὸν θάνατον
 Ἴσχυος τοῦ Ἐλάτου πρότερον ἔτι ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ Ἀρ-
 γολίδι ἐδήλωσα. παῖδα δὲ Περεῖ ἄρρενα μὲν φασιν οὐ-
 δένα, Νέαιραν δὲ γενέσθαι θυγατέρα· ταύτην γυναικα
 ἔσχεν Ἀυτόλυκος, οἰκῶν μὲν ἐν τῷ ὄρει τῷ Παρνασῶ,
 λεγόμενος δὲ Ἐρμοῦ παῖς εἶναι, Δαιδαλίωτος δὲ ὢν τῷ
 ἀληθεῖ λόγῳ.

7 4. Κλείτορι δὲ τῷ Ἀζᾶνος οὐ γενομένων παίδων, εἰς
 Αἶπυτον Ἐλάτου περιεχώρησεν ἢ Ἀρκάδων βασιλεία.
 τὸν δὲ Αἶπυτον ἐξελθόντα εἰς ἄγρην θηρίων μὲν τῶν
 ἀλκιμωτέρων οὐδέν, σῆψ δὲ οὐ προἰδόμενον ἀποκτί-
 νυσι. τὸν δὲ ὄφιν τοῦτον καὶ αὐτός ποτε εἶδον· κατὰ
 ἔχιν ἔστι τὸν μικρότατον, τέφρα ἐμφερής, στίγμασιν οὐ
 συνεχέσι πεποικιλμένος· κεφαλὴ δὲ ἐστὶν αὐτῷ πλατεῖα

καὶ τράχηλος στενός, γαστέρα δὲ ἔχει μείζονα καὶ οὐρὰν
 βραχεῖαν· βαδίζει δὲ οὗτός τε καὶ ὄφεις ἕτερος ὁ κεράστης
 606 καλούμενος ἐνδιδόντες ἐς τὰ πλάγια, ὥσπερ οἱ καρκίνοι.
 5. Μετὰ δὲ Αἴπυτον ἔσχεν Ἄλεος τὴν ἀρχήν· Ἀγαμήδης 8
 μὲν γὰρ καὶ Γόρτυς οἱ Στυμφήλου τέταρτον γένος ἦσαν
 ἀπὸ Ἀρκάδος, Ἄλεος δὲ τρίτον ὁ Ἀφείδαντος. Ἄλεος δὲ
 τῇ τε Ἀθηνᾶ τῇ Ἀλέα τὸ ἱερὸν ᾠκοδόμησεν ἐν Τεγέα τὸ
 ἀρχαῖον, καὶ αὐτῷ κατεσκεύαστο αὐτόθι ἡ βασιλεία. Γόρ-
 τυς δὲ ὁ Στυμφήλου πόλιν Γόρτυνα ᾠκισεν ἐπὶ ποταμῷ·
 καλεῖται δὲ Γορτύνιος καὶ ὁ ποταμός. 6. Ἀλέω δὲ ἄρσενες
 μὲν παῖδες Λυκοῦργός τε καὶ Ἀμφιδάμας καὶ Κηφεύς,
 θυγάτηρ δὲ ἐγένετο Αὐγή. ταύτῃ τῇ Αὐγῇ τῷ Ἑκαταίου 9
 λόγῳ συνεγένετο Ἡρακλῆς, ὁπότε ἀφίκοιτο ἐς Τεγέα·
 τέλος δὲ καὶ ἐφωράθη τετοκυῖα ἐκ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ
 αὐτὴν ὁ Ἄλεος ἐσθόμενος ὁμοῦ τῷ παιδὶ ἐς λάρνακα ἀφί-
 ησιν ἐς θάλασσαν. καὶ ἡ μὲν ἀφίκετο ἐς Τεύθραντα, δυ-
 νάστην ἄνδρα ἐν Καῖκου πεδίῳ, καὶ συνώκησεν ἐρα-
 σθέντι τῷ Τεύθραντι· καὶ νῦν ἔστι μὲν Αὐγῆς μνήμα ἐν
 Περγάμῳ τῇ ὑπὲρ τοῦ Καῖκου, γῆς χῶμα λίθου περιεχό-
 μενον κρηπίδι, ἔστι δὲ ἐν τῷ μνήματι ἐπίθημα χαλκοῦ
 πεποιημένον, γυνὴ γυμνή. 7. Μετὰ δὲ Ἄλεον τελευτή- 10
 σαντα Λυκοῦργος ὁ Ἀλέου τὴν βασιλείαν πρεσβεῖα ἔσχε·
 παρέσχετο δὲ ἐς μνήμην Ἀρηϊθοῦν, ἄνδρα πολεμικόν,
 δόλῳ καὶ οὐ σὺν τῷ δικαίῳ κτείνας. γενομένων δὲ αὐτῷ
 παίδων Ἀγκαίου τε καὶ Ἐπόχου, τὸν μὲν νοσήσαντα ἐπι-
 λαμβάνει τὸ χρεῶν, Ἀγκαῖος δὲ Ἰάσονί τε τοῦ πλοῦ μετέ-
 σχεν ἐς Κόλχους, καὶ ὕστερον ὁμοῦ Μελεάγρῳ τὸ ἐν Κα-
 λυδῶνι κατεργαζόμενος θηρίον ἀπέθανεν ὑπὸ τοῦ ὕος.
 Λυκοῦργος μὲν δὴ πορρωτάτῳ γήρῳ ἀφίκετο ἐπιδὼν
 τοὺς παῖδας ἀμφοτέρους τελευτήσαντας.

V. Λυκούργου δὲ ἀποθανόντος Ἐχεμος ὁ Ἀερόπου
 607 τοῦ Κηφέως τοῦ Ἀλέου τὴν Ἀρκάδων ἔσχεν ἀρχήν. Ἐπὶ

- τούτου Δωριεῖς κατιόντας ἐς Πελοπόννησον ὑπὸ ἡγεμόνι Ἕλλησι τῷ Ἡρακλέους Ἀχαιοὶ περὶ Ἴσθμὸν τὸν Κορινθίων κρατοῦσι μάχῃ, καὶ Ἐχεμος ἀποκτίννυσιν Ἕλληνας μονομαχήσαντά οἱ κατὰ πρόκλησιν. τάδε γὰρ ἐφαίνετο εἰκότα εἶναι μοι μᾶλλον ἢ ὁ πρότερος λόγος, ἐν ᾧ βασιλεύειν τε Ἀχαιῶν τηνικαῦτα Ὀρέστην ἔγραψα, καὶ Ἕλληνας Ὀρέστου βασιλεύοντος ἀποπειραῖσαι καθόδου τῆς ἐς Πελοπόννησον. φαίνοιτο δ' ἂν τῷ ὑστέρῳ τῶν λόγων καὶ Τιμάνδρα συνοικήσασα ἢ Τυνδάρεω τῷ ἀποκτείναντι Ἕλληνας Ἐχέμω.
2. Ἀγαπήνωρ δὲ ὁ Ἀγκαίου τοῦ Λυκούργου μετὰ Ἐχεμον βασιλεύσας ἐς Τροίαν ἡγήσατο Ἀρκάσι. Ἰλίου δὲ ἀλούσης ὁ τοῖς Ἕλλησι κατὰ τὸν πλοῦν τὸν οἴκαδε ἐπιγενόμενος χειμῶν Ἀγαπήνορα καὶ τὸ Ἀρκάδων ναυτικὸν κατήνεγκεν ἐς Κύπρον, καὶ Πάφου τε Ἀγαπήνωρ ἐγένετο οἰκιστὴς καὶ τῆς Ἀφροδίτης κατεσκευάσατο ἐν Παλαίπαφῳ τὸ ἱερόν· τέως δὲ ἡ θεὸς παρὰ Κυπρίων τιμὰς εἶχεν ἐν Γολγοῖς καλουμένῳ χωρίῳ. χρόνῳ δὲ ὑστέρῳ Λαοδίκη γεγυῖα ἀπὸ Ἀγαπήνορος ἐπεμψεν ἐς Τεγέα τῇ Ἀθηνᾶ τῇ Ἀλέα πέπλον· τὸ δὲ ἐπὶ τῷ ἀναθήματι ἐπιγράμμα καὶ αὐτῆς Λαοδίκης ἅμα ἐδήλου τὸ γένος.
- Λαοδίκης ὄδε πέπλος· ἑᾶ δ' ἀνέθηκεν Ἀθηνᾶ πατρίδ' ἐς εὐρύχορον Κύπρου ἄπο ζαθέας.
3. Ἀγαπήνορος δὲ οὐκ ἀνασωθέντος οἴκαδε ἐξ Ἰλίου, παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Ἰππόθους Κερκυόνοιο τοῦ Ἀγαμήδους τοῦ Στυμφήλου. καὶ τῷ μὲν ἐπιφανὲς συμβῆναι παρὰ τὸν βίον φασὶν οὐδέν, πλὴν ὅσον οὐκ ἐν Τεγέᾳ τὴν βασιλείαν κατεστήσατο, ἀλλὰ ἐν Τραπεζοῦντι· Αἴπυτος δὲ ὁ Ἰππόθου μετὰ τὸν πατέρα ἔσχε τὴν ἀρχὴν, καὶ Ὀρέστης ὁ Ἀγαμέμνονος κατὰ μαντείαν τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος μετόκησεν ἐς Ἀρκαδίαν ἐκ Μυκηναίων. Αἰ-608
- πύτῳ δὲ τῷ Ἰππόθου παρελθεῖν ἐς τὸ ἱερόν τοῦ Ποσειδῶνος τοῦ ἐν Μαντινείᾳ τολμήσαντι, ἔσοδος δὲ ἀνθρώ-

ποις οὔτε τότε ἐς αὐτὸ ἦν οὔτε ἄχρι ἡμῶν ἔστιν, ἐς τοῦτο ἐσελθόντι τυφλωθῆναι καὶ οὐ μετὰ πολὺ τῆς συμφορᾶς τελευτῆσαι οἱ τὸν βίον ἐγένετο.

4. Κυψέλου δὲ τοῦ Αἰπύτου βασιλεύοντος μετὰ Αἰ- 6
 πυτον, ὁ Δωριέων στόλος οὐ διὰ τοῦ Κορινθίων Ἴσθμου,
 καθὰ ἐπὶ τρεῖς τὰς πρότερον γενεάς, ναυσὶ δὲ κατὰ τὸ
 ὀνομαζόμενον Ῥίον κάτεισιν ἐς Πελοπόννησον, πυνθα-
 νόμενός τε τὰ ἐς αὐτούς ὁ Κύψελος, ὃν τῶν Ἀριστομάχου
 παίδων οὐκ ἔχοντά πω γυναῖκα εὔρισκε, τούτῳ τὴν θυ-
 γατέρα ἐκδοὺς καὶ οἰκειωσάμενος τὸν Κρεσφόντην αὐτός
 τε καὶ οἱ Ἀρκάδες ἐκτὸς ἐστήκεσαν δείματος. 5. Ὀλαίας 7
 δὲ ἦν Κυψέλου παῖς, ὃς καὶ τῆς ἀδελφῆς τὸν παῖδα Αἰ-
 πυτον, σὺν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἐκ Λακεδαιμόνος καὶ Ἄργους
 Ἡρακλεῖδαι κατάγουσιν ἐς Μεσσήνην. Τοῦ δὲ ἦν Βου-
 κολίων, τοῦ δὲ Φίαλος, ὃς τὸν Λυκάονος Φίγαλον οἰκι-
 στήν ὄντα ἀφελόμενος τὴν τιμὴν Φιαλίαν τὸ ὄνομα τῇ
 πόλει μετέθετο ἀφ' ἑαυτοῦ· οὐ μὴν καὶ ἐς ἅπαν γε ἐξε-
 νίκησεν. Ἐπὶ δὲ Σίμου τοῦ Φιάλου βασιλεύοντος ἠφα- 8
 νίσθη Φιγαλεῦσιν ὑπὸ πυρὸς τῆς Μελαίνης Δήμητρος
 τὸ ἀρχαῖον ξόανον· ἐσήμαινε δὲ ἄρα οὐ μετὰ πολὺ ἔσε-
 σθαι καὶ αὐτῷ Σίμῳ τοῦ βίου τὴν τελευτήν. Πόμπου δὲ
 ἐκδεξαμένου τοῦ Σίμου τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται κατὰ ἐμπο-
 ρίαν ἐσέπλεον ναυσὶν ἐς Κυλλήνην, ἐκεῖθεν δὲ ὑποξυ-
 γίοις τὰ φορτία ἀνῆγον παρὰ τοὺς Ἀρκάδας. * ἀντὶ τού-
 του ἐτίμησεν ὁ Πόμπος μεγάλως, καὶ δὴ καὶ ὄνομα Αἰγι-
 νήτην τῷ παιδὶ ἔθετο ἐπὶ τῶν Αἰγινητῶν τῇ φιλίᾳ.
 6. Μετὰ δὲ Αἰγινήτην Πολυμήστῳ ἐγένετο ὁ Αἰγινήτου 9
 609 βασιλεὺς Ἀρκάδων, καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Χάριλλος
 πρῶτον τότε ἐς τὴν Τεγεατῶν ἐσβάλλουσι στρατιᾶ· καὶ
 σφᾶς αὐτοὶ τε οἱ Τεγεᾶται καὶ γυναῖκες ὄπλα ἐνδύσαι
 μάχη νικῶσι, καὶ τόν τε ἄλλον στρατὸν καὶ αὐτὸν Χάριλ-
 λον ζῶντα αἰροῦσι. Χαρίλλου μὲν δὴ καὶ τῆς σὺν αὐτῷ

στρατιᾶς ἐς πλεον μνήμην ποιησόμεθα ἐν τοῖς Τεγεατι-
 10 κοῖς· Πολυμήστορι δὲ οὐ γενομένων παιδῶν παρέλαβεν
 Αἰχμῖς τὴν ἀρχήν, Βριάκα μὲν παῖς, Πολυμήστορος δὲ
 ἀδελφιδουῖς· Αἰγινήτου γὰρ ἦν καὶ Βριάκας, νεώτερος
 δὲ ἦν Πολυμήστορος. 7. Αἰχμῖδος δὲ βασιλεύσαντος Λα-
 κεδαιμονίοις ἐγένετο ὁ πρὸς Μεσσηνίους πόλεμος. τοῖς
 δὲ Ἀρκάσιν ὑπῆρχε μὲν ἐς τοὺς Μεσσηνίους εὐνοια ἐξ
 ἀρχῆς, τότε δὲ καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ πρὸς Λακεδαιμονίους
 ἐμαχέσαντο μετὰ Ἀριστοδήμου βασιλεύοντος ἐν Μεσ-
 11 σήνῃ. 8. Ἀριστοκράτης δὲ ὁ Αἰχμῖδος τάχα μὲν πού καὶ
 ἄλλα ἐς τοὺς Ἀρκάδας ὑβρίσεν· ἃ δὲ ἀνοσιώτατα ἔργων
 ἐς θεοὺς ἐργασάμενον οἶδα αὐτόν, ἐπέξεισί μοι ταῦτα ὁ
 λόγος. ἔστιν Ἀρτέμιδος ἱερὸν Ἰγνίας ἐπικλήσιν. τοῦτο
 ἐν ὄροις μὲν ἔστιν Ὀρχομενίων, πρὸς δὲ τῇ Μαντινικῇ
 σέβουσιν ἐκ παλαιοτάτου καὶ οἱ πάντες Ἀρκάδες Ἰγνίαν
 Ἄρτεμιν. ἐλάμβανε δὲ τὴν ἱερωσύνην τῆς θεοῦ τότε ἔτι
 12 κόρη παρθένος. Ἀριστοκράτης δέ, ὡς οἱ πειρῶντι τὴν
 παρθένον ἀντέβαινε ἀεὶ τὰ παρ' αὐτῆς, τέλος καταφυ-
 γοῦσαν ἐς τὸ ἱερὸν παρὰ τῇ Ἀρτέμιδι ἤσχυεν. ὡς δὲ ἐς
 ἅπαντας ἐξηγγέλθη τὸ τόλμημα, τὸν μὲν καταλιθοῦσιν
 οἱ Ἀρκάδες, μετεβλήθη δὲ ἐξ ἐκείνου καὶ ὁ νόμος· ἀντι-
 γὰρ παρθένου διδόασιν τῇ Ἀρτέμιδι ἱέρειαν γυναῖκα, ὁμι-
 13 λίας ἀνδρῶν ἀποχρώντως ἔχουσαν. 9. Τούτου δὲ υἱὸς
 ἐγένετο Ἰκέτας, Ἰκέτα δὲ Ἀριστοκράτης ἄλλος ὁμώνυμός
 τε τῷ προγόνῳ, καὶ δὴ καὶ τοῦ βίου τὴν αὐτὴν ἔσχεν
 ἐκείνῳ τελευτήν· κατελίθωσαν γὰρ καὶ τοῦτον οἱ Ἀρκά-
 δες, φωράσαντες δῶρα ἐκ Λακεδαίμονος εἰληφότα καὶ
 Μεσσηνίοις τὸ ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Τάφρῳ πταῖσμα προδοσίαι
 τοῦ Ἀριστοκράτους οὔσαν. αὕτη δὲ ἡ ἀδικία καὶ τῷ γένει
 τῷ ἀπὸ Κυψέλου παντὶ παρέσχεν αἰτίαν παυσθῆναι τῆς
 ἀρχῆς.

VI. Τὰ μὲν δὴ ἐς τοὺς βασιλεῖς πολυπραγμονήσαντι

610 μοι κατὰ ταῦτα ἐγενεαλόγησαν οἱ Ἀρκάδες· κοινῇ δὲ Ἀρκάσιν ὑπῆρχεν ἐς μνήμην τὰ μὲν ἀρχαιότατα, ὃ πρὸς Ἰλίῳ πόλεμος, δεύτερα δὲ ὁπόσα ἀμύνοντες Μεσσηνίοις Λακεδαιμονίων ἐναντία ἐμαχέσαντο· μέτεστι δὲ καὶ πρὸς Μήδους σφίσιν ἔργου τοῦ ἐν Πλαταιαῖς. Λακεδαιμονίοις 2 δὲ ἀνάγκη πλέον καὶ οὐ μετ' εὐνοίας ἐπὶ τε Ἀθηναίους συνεστρατεύσαντο καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν μετὰ Ἀγησιλάου διέβησαν, καὶ δὴ καὶ ἐς Λεῦκτρα αὐτοῖς τὰ Βοιωτικὰ ἠκολούθησαν. τὸ δὲ ὑποπτον τὸ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀλλαχοῦ τε ἐπεδείξαντο, καὶ μετὰ τὸ ἀτύχημα Λακεδαιμονίων τὸ ἐν Λεύκτροις παρὰ Θηβαίους αὐτίκα ἀπ' αὐτῶν μετέστησαν. Φιλίππῳ δὲ καὶ Μακεδόσιν ἐν Χαιρωνείᾳ, καὶ ὕστερον ἐν Θεσσαλίᾳ πρὸς Ἀντίπατρον οὐκ ἐμαχέσαντο μετὰ Ἑλλήνων, οὐ μὴν οὐδὲ τοῖς Ἑλλησιν ἐναντία ἐτάξαντο. Πρὸς Γαλάτας δὲ τοῦ ἐν Θερμοπύλαις 3 κινδύνου φασὶ Λακεδαιμονίων ἔνεκα οὐ μετασχεῖν, ἵνα μὴ σφισιν οἱ Λακεδαιμόνιοι κακουργοῖεν τὴν γῆν ἀπόντων τῶν ἐν ἡλικίᾳ. συνεδρίου δὲ τῶν Ἀχαιῶν μετέσχον οἱ Ἀρκάδες προθυμότατα Ἑλλήνων. Ὅποσα δὲ αὐτοῖς οὐχὶ ἐν κοινῷ, κατὰ πόλεις δὲ ἰδίᾳ συμβεβηκότα εὔρισκον, ἀποθησόμεθα αὐτῶν ἕκαστον ἐς τὸ οἰκεῖον τοῦ λόγου.

2. Εἰσὶν οὖν ἐς Ἀρκαδίαν ἐσβολαὶ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν 4 πρὸς μὲν Ὑσιῶν καὶ ὑπὲρ τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον ἐς τὴν Τεγεατικὴν, δύο δὲ ἄλλαι κατὰ Μαντίνειαν διὰ τε Πρίνου καλουμένης καὶ διὰ Κλίμακος. αὕτη δὲ εὐρυτέρα τέ ἐστι καὶ ἡ κάθοδος εἶχεν αὕτη βασιμίδας ποτὲ ἐμπεποιημένας. Ὑπερβαλόντων δὲ τὴν Κλίμακα χωρίον ἐστὶν ὀνομαζόμενον Μελαγγεῖα, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτόθεν τὸ πότιμον Μαντινεῦσι κάτεισιν ἐς τὴν πόλιν. Προελθόντι δὲ ἐκ 5 τῶν Μελαγγεῖων, ἀπέχοντι τῆς πόλεως στάδια ὡς ἑπτὰ ἐστὶ κρήνη καλουμένη Μελιαστῶν· οἱ Μελιασταὶ δὲ οὗτοι δρωῶσι τὰ ὄργια τοῦ Διονύσου, καὶ Διονύσου τε μέγα-

ρον πρὸς τῇ κρήνῃ καὶ Ἀφροδίτης ἐστὶν ἱερὸν Μελαινίδος. ἐπίκλησιν δὲ ἢ θεὸς ταύτην κατ' ἄλλο μὲν ἔσχευ οὐδέν, ὅτι δὲ ἀνθρώπῳ μὴ τὰ πάντα αἱ μίξεις ὥσπερ τοῖς 6 κτήνεσι μεθ' ἡμέραν, τὰ πλείω δὲ εἰσιν ἐν νυκτί. Ἡ δὲ 611 ὑπολειπομένη τῶν ὁδῶν στενωτέρα ἐστὶ τῆς προτέρας καὶ ἄγει διὰ τοῦ Ἀρτεμισίου. τούτου δὲ ἐπεμνήσθη καὶ ἔτι πρότερον τοῦ ὄρους, ὡς ἔχοι μὲν ναὸν καὶ ἄγαλμα Ἀρτέμιδος, ἔχοι δὲ καὶ τοῦ Ἰνάχου τὰς πηγὰς. Ὁ δὲ Ἰναχος ἐφ' ὅσον μὲν πρόεισι κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν διὰ τοῦ ὄρους, τοῦτό ἐστιν Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσιν ὄρος τῆς χώρας· ἀποστρέψας δὲ ἐκ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ διὰ τῆς Ἀργείας ἤδη τὸ ἀπὸ τούτου κάτεισι, καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν Ἰναχον ἄλλοι τε καὶ Αἰσχύλος ποταμὸν καλοῦσιν Ἀργεῖον.

VII. Ὑπερβαλόντα δὲ ἐς τὴν Μαντινικὴν διὰ τοῦ Ἀρτεμισίου πεδίον ἐκδέξεται σε Ἀργὸν καλούμενον, καθάπερ γε καὶ ἔστι· τὸ γὰρ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ κατερχόμενον ἐς αὐτὸ ἐκ τῶν ὁρῶν ἄργον εἶναι τὸ πεδίον ποιεῖ, ἐκώλυέ τε οὐδὲν ἂν τὸ πεδίον τοῦτο εἶναι λίμνην, εἰ μὴ 2 τὸ ὕδωρ ἠφανίζετο ἐς χάσμα γῆς. ἀφανισθὲν δὲ ἐνταῦθα ἄνεισι κατὰ τὴν Δίνην· ἔστι δὲ ἡ Δίνη κατὰ τὸ Γενέθλιον καλούμενον τῆς Ἀργολίδος, ὕδωρ γλυκὺ ἐκ θαλάσσης ἀνερχόμενον. τὸ δὲ ἀρχαῖον καὶ καθίεσαν ἐς τὴν Δίνην τῷ Ποσειδῶνι ἵππους οἱ Ἀργεῖοι κεκοσμημένους χαλινοῖς. γλυκὺ δὲ ὕδωρ ἐν θαλάσσῃ δῆλόν ἐστιν ἐνταῦθά τε ἀνιὸν ἐν τῇ Ἀργολίδι, καὶ ἐν τῇ Θεσπρωτίδι 3 κατὰ τὸ Χειμέριον καλούμενον. θαύματος δὲ ἔτι πλεονός ἐστιν ἐν Μαιάνδρῳ ζέον ὕδωρ, τὸ μὲν ἐκ πέτρας, περιέχοντος τοῦ ρεύματος τὴν πέτραν, τὸ δὲ καὶ ἐκ τῆς ἰλύος ἄνεισι τοῦ ποταμοῦ. Πρὸ Δικαιαρχίας δὲ τῆς Τυρσηνῶν ὕδωρ τε ἐν θαλάσσῃ ζέον καὶ νῆσος δι' αὐτό ἐστι χειροποίητος, ὡς μηδὲ τοῦτο τὸ ὕδωρ ἄργον [εἶναι] ἀλλὰ σφισι λουτρὰ θερμά.

4. Τοῦ δὲ Ἀργοῦ καλουμένου πεδίου Μαντινεῦσιν 4
 ὄρος ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ, σκηνηῆς τε Φιλίππου τοῦ Ἀμύν-
 του καὶ κώμης ἐρείπια ἔχον Νεστάνης· πρὸς ταύτη γὰρ
 στρατοπεδεύσασθαι τῇ Νεστάνῃ Φίλιππον λέγουσι, καὶ
 τὴν πηγὴν αὐτόθι ὀνομάζουσιν ἔτι ἀπὸ ἐκείνου Φιλίπ-
 πιον. ἀφίκετο δὲ ἐς Ἀρκαδίαν Φίλιππος οἰκειωσόμενός
 τε Ἀρκάδας καὶ ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ σφᾶς τοῦ ἄλλου δια-
 612 στήσων. Φίλιππον δὲ βασιλέων μὲν τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ 5
 ὅσοι Μακεδόσι γεγόνασιν ὕστερον, τούτων μὲν πείθοιτο
 ἂν τις μέγιστα αὐτὸν ἔργα ἐπιδείξασθαι, στρατηγὸν δὲ
 ἀγαθὸν οὐκ ἂν τις φρονῶν ὀρθὰ καλέσειεν αὐτόν, ὅς γε
 καὶ ὄρκους θεῶν κατεπάτησεν ἀεὶ καὶ σπονδὰς ἐπὶ παντὶ
 ἐψεύσατο, πίστιν τε ἠτίμασε μάλιστα ἀνθρώπων. καὶ οἱ 6
 τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ μῆνιμα ἀπήντησεν οὐκ ὀψέ, πρῶτα δὲ ὦν
 ἴσμεν. Φίλιππος μὲν οὐ πρόσω βιώσας ἔξ τε καὶ τεσσα-
 ράκοντα ἑτῶν τὸ μάντευμα ἐξετέλεσε τὸ ἐκ Δελφῶν, ὃ
 δὴ χρωμένῳ οἱ περὶ τοῦ Πέρσου γενέσθαι λέγουσιν,

Ἔστεπται μὲν ὁ ταῦρος, ἔχει τέλος, ἔστιν ὁ θύσων.

Τοῦτο μὲν δὴ οὐ μετὰ πολὺ ἐδήλωσεν οὐκ ἐς τὸν Μῆδον,
 ἀλλὰ ἐς αὐτὸν ἔχον Φίλιππον· 5. Ἐπὶ δὲ Φιλίππῳ τελευ- 7
 τήσαντι Φιλίππου παῖδα νῆπιον, γεγονότα δὲ ἐκ Κλεο-
 πάτρας ἀδελφιδῆς Ἀττάλου, τοῦτον τὸν παῖδα ὁμοῦ τῇ
 μητρὶ Ὀλυμπιάς ἐπὶ σκεύους χαλκοῦ πυρὸς ἐπιβεβλημέ-
 νου διέφθειρεν ἔλκουσα· χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ Ἀριδαῖον
 ἀπέκτεινεν. ἐμελλε δὲ ἄρα ὁ δαίμων καὶ τὸ γένος τὸ Κασ-
 σάνδρου κακῶς ἐξαμήσειν· Κασσάνδρῳ δὲ οἱ παῖδες ἐκ
 Θεσσαλονίκης γεγόνασι τῆς Φιλίππου, Θεσσαλονίκη δὲ
 ἦσαν καὶ Ἀριδαίῳ μητέρες Θεσσαλαί. τὰ δὲ ἐς Ἀλέξαν-
 δρον καὶ τοῖς πᾶσιν ὁμοίως δῆλά ἐστιν [Ἀλεξάνδρου 8
 θάνατος]. Εἰ δὲ τοῦ ἐς Γλαῦκον τὸν Σπαρτιάτην ἐποιή-
 σατο ὁ Φίλιππος λόγον καὶ τὸ ἔπος ἐφ' ἐκάστου τῶν ἔρ-
 γων ἀνεμίμνησκεν αὐτόν,

Ἄνδρὸς δ' εὐόρκου γενεῇ μετόπισθεν ἀρείων,
οὐκ ἂν οὕτω δίχα λόγου δοκεῖ μοι θεῶν τις Ἀλεξάνδρου
τε ὁμοῦ τὸν βίον καὶ ἀκμὴν τὴν Μακεδόνων σβέσαι. τόδε
μὲν ἡμῖν ἐγένετο ἐπεισόδιον τῷ λόγῳ.

VIII. Μετὰ δὲ τὰ ἐρείπια τῆς Νεστάνης ἱερὸν Δῆμη- 613
τρὸς ἐστὶν ἅγιον, καὶ αὐτῇ καὶ ἑορτὴν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἄγου-
σιν οἱ Μαντινεῖς. καὶ κατὰ τὴν Νεστάνην ὑπόκειται μά-
λιστα μοῖρα μὲν καὶ αὐτῇ τοῦ πεδίου τοῦ Ἄργου, Χορὸς
δὲ ὀνομάζεται Μαιρᾶς. τοῦ πεδίου δὲ ἐστὶν ἡ διέξοδος
τοῦ Ἄργου σταδίων δέκα. 2. ὑπερβὰς δὲ οὐ πολὺ ἐς ἕτερον
καταβήση πεδίον· ἐν τούτῳ δὲ παρὰ τὴν λεωφόρον ἐστὶν
2 Ἄρνη καλουμένη κρήνη. λέγεται δὲ καὶ τοιάδε ὑπὸ Ἀρκά-
δων, Ῥέα ἠνίκα Ποσειδῶνα ἔτεκε, τὸν μὲν ἐς ποιμνην
καταθέσθαι δίαιταν ἐνταῦθα ἔξοντα μετὰ τῶν ἄρνων,
ἐπὶ τούτῳ δὲ ὀνομασθῆναι καὶ τὴν πηγὴν, ὅτι περὶ αὐτὴν
ἐποιμαίνοντο οἱ ἄρνες· φάναι δὲ αὐτὴν πρὸς τὸν Κρόνον
τεκεῖν ἵππον, καὶ οἱ πῶλον ἵππου καταπιεῖν ἀντὶ τοῦ
παιδὸς δοῦναι, καθὰ καὶ ὕστερον ἀντὶ τοῦ Διὸς λίθου
3 ἔδωκεν αὐτῷ κατειλημένον σπαργάνοις. Τούτοις Ἑλλή-
νων ἐγὼ τοῖς λόγοις ἀρχόμενος μὲν τῆς συγγραφῆς εὐη-
θείας ἔνεμον πλέον, ἐς δὲ τὰ Ἀρκάδων προεληλυθὼς
πρόνοιαν περὶ αὐτῶν τοιάνδε ἐλάμβανον· Ἑλλήνων τοὺς
νομιζομένους σοφοὺς δι' αἰνιγμάτων πάλαι καὶ οὐκ ἐκ
τοῦ εὐθέος λέγειν τοὺς λόγους, καὶ τὰ εἰρημένα οὖν ἐς
τὸν Κρόνον σοφίαν εἶναι τινα εἵκαζον Ἑλλήνων. τῶν
μὲν δὴ ἐς τὸ θεῖον ἠκόντων τοῖς εἰρημένοις χρησόμεθα.
4 3. Μαντινέων δὲ ἡ πόλις σταδίους μάλιστά που δώ-
δεκά ἐστὶν ἀπωτέρω τῆς πηγῆς ταύτης. Μαντινεὺς μὲν
οὖν ὁ Λυκάονος ἐτέρωθι φαίνεται οἰκίσας τὴν πόλιν, ἦν
ὀνομάξουσιν καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι οἱ Ἀρκάδες· ἐκεῖθεν δὲ Ἀντι-
νόη Κηφέως τοῦ Ἀλέου θυγάτηρ κατὰ μάντευμα ἀνα-
στήσασα τοὺς ἀνθρώπους ἤγαγεν ἐς τοῦτο τὸ χωρίον,

ὄφιν, ὅποιον, οὐ μνημονεύουσιν, ἡγεμόνα ποιησαμένη τῆς ὁδοῦ· καὶ διὰ τοῦτο ὁ παρὰ τὴν πόλιν ῥέων τὴν νῦν ποταμὸς Ὀφισ ὄνομα ἔσχηκεν. εἰ δὲ Ὀμήρου χρὴ τεκμαι- 5
 614 ρόμενον τοῖς ἔπεσι συμβαλέσθαι γνώμην, τὸν ὄφιν τοῦ-
 τον δράκοντα εἶναι πείθομαι. περὶ Φιλοκτήτου μὲν ἐν νεῶν καταλόγῳ ποιήσας ὡς ἀπολίποιεν αὐτὸν οἱ Ἕλλη-
 νες ἐν Λήμνῳ ταλαιπωροῦντα ὑπὸ τοῦ ἔλκουσ, ἐπὶ κλησιν οὐκ ἔθετο ὄφιν τῷ ὕδρῳ· τὸν δράκοντα δὲ ὄν ἐς τοὺς Τρωῶας ἀφῆκεν ὁ ἀετός, ἐκάλεσεν ὄφιν. οὕτω τὸ εἰκὸς ἔχει καὶ τῇ Ἀντινόῃ τὸν ἡγεμόνα γενέσθαι δράκοντα.

4. Μαντινεῖς δὲ μάχην μὲν τὴν ἐν Διπαιεῦσιν οὐκ 6
 ἐμαχέσαντο πρὸς Λακεδαιμονίους μετὰ Ἀρκάδων τῶν ἄλλων, ἐν δὲ τῷ Πελοποννησίῳ καὶ Ἀθηναίων πολέμῳ συνέστησαν ἐπὶ Λακεδαιμονίους μετὰ Ἠλείων, καὶ παρα-
 γενομένου συμμαχικοῦ σφίσιν ἐξ Ἀθηνῶν Λακεδαιμο-
 νίων ἐναντία ἐμαχέσαντο· μετέσχον δὲ καὶ τοῦ ἐς Σικε-
 λίαν στόλου κατὰ Ἀθηναίων φιλίαν. 5. Χρόνῳ δὲ ὕστερον 7
 Λακεδαιμονίων στρατιὰ καὶ Ἀγησίπολις ὁ Πausανίου βασιλεὺς ἐσέβαλον ἐς τὴν Μαντινικήν. ὡς δὲ ἐκράτησεν ὁ Ἀγησίπολις τῇ μάχῃ καὶ ἐς τὸ τεῖχος κατέκλεισε τοὺς Μαντινέας, εἶλεν οὐ μετὰ πολὺ τὴν πόλιν, οὐ πολιορκία κατὰ τὸ ἰσχυρόν, τὸν δὲ Ὀφιν ποταμὸν ἀποστρέψας σφί-
 σιν ἐς τὸ τεῖχος ὠμῆς ὠκοδομημένον τῆς πλίνθου. ἐς μὲν 8
 δὴ μηχανημάτων ἐμβολὴν ἀσφάλειαν ἢ πλίνθος παρέχε-
 ται μᾶλλον ἢ ὅποσα λίθου πεποιημένα ἐστίν· οἱ μὲν γὰρ κατάγνυνται τε καὶ ἐκπηδῶσιν ἐκ τῶν ἀρμονιῶν, ἢ δὲ πλίνθος ἐκ μηχανημάτων μὲν οὐχ ὁμοίως πονεῖ, διαλύ-
 εται δὲ ὑπὸ τοῦ ὕδατος οὐχ ἡσσον ἢ ὑπὸ τοῦ ἡλίου κηρός. Τοῦτο οὐκ Ἀγησίπολις τὸ στρατήγημα ἐς τὸ τεῖχος τῶν 9
 Μαντινέων ἐστίν ὁ συνεῖς, ἀλλὰ πρότερον ἔτι Κίμωνι ἐξευρέθη τῷ Μιλτιάδου Βόγην πολιορκοῦντι ἄνδρα Μῆ-
 615 δον καὶ ὅσοι Περσῶν Ἡίονα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι εἶχον·

Ἄγησίπολις δὲ καθεστηκὸς καὶ ἀδόμενον ὑπὸ Ἑλλήνων ἐμιμήσατο. Ὡς δὲ εἶλε τὴν Μαντίνειαν, ὀλίγον μὲν τι κατέλιπεν οἰκεῖσθαι, τὸ πλεῖστον δὲ εἰς ἔδαφος καταβαλὼν αὐτῆς κατὰ κώμας τοὺς ἀνθρώπους διώκισε. 6. Μαντινέας δὲ ἐκ τῶν κωμῶν κατάξειν εἰς τὴν πατρίδα ἔμελλον Θηβαῖοι μετὰ τὸ ἔργον τὸ ἐν Λεύκτροις. κατελθόντες δὲ οὐ τὰ πάντα ἐγένοντο δίκαιοι· περιληφθέντες δὲ ἐπικηρουκευόμενοι Λακεδαιμονίοις καὶ εἰρήνην ἰδίᾳ πρὸς αὐτοὺς ἄνευ τοῦ Ἀρκάδων κοινουῦ πράσσοντες, οὕτω διὰ τὸ δέος τῶν Θηβαίων εἰς τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν μετεβάλλοντο ἐκ τοῦ φανεροῦ, καὶ τῆς Μαντινικῆς πρὸς Ἐπαμεινώνδαν καὶ Θηβαίους μάχης Λακεδαιμονίων γινομένης ὁμοῦ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐτάξαντο οἱ Μαντινεῖς. 11 τούτων δὲ ὕστερον διαφορὰ ἐγένετο Μαντινεῦσιν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ἀπ' αὐτῶν μετέστησαν εἰς τὸ Ἀχαικόν. καὶ Ἄγιν τὸν Εὐδαμίδου βασιλεύοντα ἐν Σπάρτῃ νικῶσιν ἀμύνοντες τῇ σφετέρᾳ, νικῶσι δὲ προσλαβόντες Ἀχαιῶν στρατιάν καὶ Ἄρατον ἡγεμόνα ἐπ' αὐτῇ. Μετέσχον δὲ καὶ πρὸς Κλεομένην τοῦ ἔργου τοῖς Ἀχαιοῖς, καὶ συγκαθεῖλον Λακεδαιμονίων τὴν ἰσχύν. Ἀντιγόνου δὲ ἐν Μακεδονίᾳ Φίλιππον τὸν Περσέως πατέρα ἔτι παῖδα ἐπιτροπεύοντος καὶ Ἀχαιοῖς εἰς τὰ μάλιστα ὄντος ἐπιτηδείου, ἄλλα τε εἰς τιμὴν αὐτοῦ Μαντινεῦσιν ἐποιήθη, 12 καὶ ὄνομα τῇ πόλει μετέθεντο Ἀντιγόνειαν. Χρόνῳ δὲ ὕστερον Αὐγούστου πρὸς τῇ ἄκρᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἀκτίου ναυμαχήσειν μέλλοντος Μαντινεῖς ἐμαχέσαντο ὁμοῦ Ῥωμαίοις, τὸ δὲ ἄλλο Ἀρκαδικὸν συνετάχθησαν Ἀντωνίῳ, κατ' ἄλλο μὲν, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐδέν, ὅτι δὲ ἐφρόνουν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ Αὐγούστου. Δέκα δὲ ὕστερον γενεαῖς ἐβασίλευσέ τε Ἀδριανός, καὶ ἀφελὼν Μαντινεῦσι τὸ ὄνομα τὸ ἐκ Μακεδονίας ἐπακτὸν ἀπέδωκεν αὐθις Μαντίνειαν καλεῖσθαι σφίσι τὴν πόλιν.

616 IX. Ἔστι δὲ Μαντινεῦσι ναὸς διπλους μάλιστα που κατὰ μέσον τοίχῳ διειργόμενος· τοῦ ναοῦ δὲ τῆ μὲν ἄγαλμά ἐστιν Ἀσκληπιοῦ, τέχνη Ἀλκαμένους, τὸ δὲ ἕτερον Αἰητοῦς ἐστὶν ἱερόν καὶ τῶν παίδων· Πραξιτέλης δὲ τὰ ἀγάλματα εἰργάσατο τρίτη μετὰ Ἀλκαμένην ὕστερον γενεᾷ. τούτων πεποιημένα ἐστὶν ἐπὶ τῷ βιάθρῳ Μοῦσα καὶ Μαρσύας αὐλῶν. Ἐνταῦθα ἀνὴρ ἐπείργασται στήλῃ Πολύβιος ὁ Λυκόρτα. καὶ τοῦ μὲν ἐπιμνησθησόμεθα καὶ 2 ἐν τοῖς ἔπειτα, Μαντινεῦσι δὲ ἐστὶ καὶ ἄλλα ἱερά, τὸ μὲν Σωτῆρος Διός, τὸ δὲ Ἐπιδάτου καλουμένου· ἐπιιδόναί γάρ δὴ ἀγαθὰ αὐτὸν ἀνθρώποις. ἐστὶ δὲ καὶ Διοσκούρων καὶ ἐτέρωθι Δήμητρος καὶ Κόρης ἱερόν· πῦρ δὲ ἐνταῦθα καίουσι, ποιούμενοι φροντίδα μὴ λάθῃ σφίσιν ἀποσβεσθέν. Καὶ Ἦρας πρὸς τῷ θεάτρῳ ναὸν ἐθεασάμην· Πρα- 3 ξιτέλης δὲ τὰ ἀγάλματα αὐτὴν τε καθημένην ἐν θρόνῳ καὶ παρεστῶσας ἐποίησεν Ἀθηναῖν καὶ Ἥβην παῖδα Ἦρας. 2. Πρὸς δὲ τῆς Ἦρας τῷ βωμῷ καὶ Ἀρκάδος τάφος τοῦ Καλλιστοῦς ἐστὶ. τὰ δὲ ὅσα τοῦ Ἀρκάδος ἐπηγάγοντο ἐκ Μαινάλου χρησμοῦ σφίσιν ἐλθόντος ἐκ Δελφῶν.

Ἔστι δὲ Μαιναλίη δυσχείμερος, ἔνθα τε κεῖται 4 Ἀρκάς, ἀφ' οὗ δὴ πάντες ἐπὶ κλησὶν καλέονται. ἔνθα σ' ἐγὼ κέλομαι στείχειν, καὶ εὐφροني θυμῷ Ἀρκάδ' ἀειραμένους κατάγειν εἰς ἄστν ἔρανον, οὗ τρίδος καὶ τετράδος καὶ πεντακέλευθος, ἔνθα τε δὴ τέμενός τε θυηλάς τ' Ἀρκάδι τεύχειν.

τὸ δὲ χωρίον τοῦτο, ἔνθα ὁ τάφος ἐστὶ τοῦ Ἀρκάδος, καλοῦσιν Ἡλίου βωμούς. Τοῦ θεάτρου δὲ οὐ πόρρω μνή- 5 ματα προήκοντά ἐστιν ἐς δόξαν, τὸ μὲν Ἐστία καλουμένη κοινή, περιφερὲς σχῆμα ἔχουσα· Ἀντινόην δὲ αὐτόθι ἐλέγετο κεῖσθαι τὴν Κηφέως· τῷ δὲ στήλῃ τε ἐφέστηκε, καὶ ἀνὴρ ἰππεὺς ἐπείργασμένος ἐστὶν ἐπὶ τῇ στήλῃ, Γρύ- 6 λος ὁ Ξενοφῶντος. 3. Τοῦ θεάτρου δὲ ὀπισθεν ναοῦ τε

Ἀφροδίτης ἐπίκλησιν Συμμαχίας ἐρείπια καὶ ἄγαλμα⁶¹⁷
ἐλείπετο· τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἐπὶ τῷ βάθρῳ τὴν ἀναθεῖσαν
τὸ ἄγαλμα ἐδήλου θυγατέρα εἶναι Πασέου Νικίππην· τὸ
δὲ ἱερόν κατεσκευάσαντο τοῦτο οἱ Μαντινεῖς ὑπόμνημα
ἐς τοὺς ἔπειτα τῆς ὁμοῦ Ῥωμαίοις ἐπ' Ἀκτίῳ ναυμαχίας.
Σέβουσι δὲ καὶ Ἀθηναῖν Ἀλέαν, καὶ ἱερόν τε καὶ ἄγαλμα
7 Ἀθηναῖς ἐστὶν Ἀλέας αὐτοῖς. 4. Ἐνομίσθη δὲ καὶ Ἀντίνουσ
σφίσι εἶναι θεός· ναῶν δὲ ἐν Μαντινεῖα νεώτατός ἐστὶν
ὁ τοῦ Ἀντίνου ναός. οὗτος ἐσπουδάσθη περισῶς δὴ τι
ὑπὸ βασιλέως Ἀδριανοῦ. ἐγὼ δὲ μετ' ἀνθρώπων μὲν ἔτι
αὐτὸν ὄντα οὐκ εἶδον, ἐν δὲ ἀγάλμασιν εἶδον καὶ ἐν γρα-
φαῖς. ἔχει μὲν δὴ γέρα καὶ ἐτέρωθι, καὶ ἐπὶ τῷ Νείλῳ πόλις
Αἰγυπτίων ἐστὶν ἐπώνυμος Ἀντίνου· τιμὰς δὲ ἐν Μαν-
τινεῖα κατὰ τοιούδε ἐσχῆκε. γένος ἦν ὁ Ἀντίνουσ ἐκ (Βι-
θυνίου πόλεως) Βιθυνίας τῆς ὑπὲρ Σαγγαρίου ποταμοῦ·
οἱ δὲ Βιθυννεῖς Ἀρκάδες τέ εἰσι καὶ Μαντινεῖς τὰ ἄνωθεν.
8 τούτων ἔνεκα ὁ βασιλεὺς κατεστήσατο αὐτῷ καὶ ἐν Μαν-
τινεῖα τιμὰς, καὶ τελετὴ τε κατὰ ἔτος ἕκαστον καὶ ἀγών
ἐστὶν αὐτῷ διὰ ἔτους πέμπτου. οἶκος δὲ ἐστὶν ἐν τῷ γυμ-
νασίῳ Μαντινεῦσιν ἀγάλματα ἔχων Ἀντίνου καὶ ἐς τὰλλα
θέας ἄξιος, λίθων ἔνεκα οἷς κεκόσμηται, καὶ ἀπιδόντι ἐς
τὰς γραφάς· αἱ δὲ Ἀντίνου εἰσὶν αἱ πολλαί, Διονύσῳ
μάλιστα εἰκασμένοι. καὶ δὴ καὶ τῆς ἐν Κεραμεικῷ γρα-
φῆς, ἣ τὸ ἔργον ἔχει τὸ Ἀθηναίων ἐν Μαντινεῖα, καὶ
9 ταύτης αὐτόθι ἐστὶ μίμημα. 5. Μαντινεῦσι δὲ ἐν τῇ
ἀγορᾷ γυναικός τε εἰκὼν χαλκῆ, καὶ Μαντινεῖς καλοῦσι
Διομένειαν Ἀρκάδος, καὶ ἡρώδον ἐστὶ Ποδάρου· φασὶ δὲ
ἀποθανεῖν αὐτὸν ἐν τῇ πρὸς Ἐπαμεινώνδαν καὶ Θηβαί-
ους μάχῃ. γενεαῖς δὲ τρισὶν ἔμοῦ πρότερον μετέθεσαν
τοῦ τάφου τὸ ἐπίγραμμα ἐς ἄνδρα ἀπόγονον μὲν ἐκείνου
Ποδάρου καὶ ὁμώνυμον, γεγονότα δὲ καθ' ἡλικίαν ὡς
10 πολιτείας ἤδη Ῥωμαίων μετεληφέναι. Ποδάρον δ' ἐπ'

618 ἔμοῦ τὸν ἀρχαῖον ἐτίμων οἱ Μαντινεῖς λέγοντες ὡς ἄριστος μὲν καὶ αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων γένοιτο ἐν τῇ μάχῃ Γρύλος ὁ Ξενοφῶντος, ἐπὶ δὲ τῷ Γρύλῳ Κηφισόδωρος Μαραθῶνιος, οὗτος δὲ τηνικαῦτα Ἀθηναίοις ἐτύγχανεν ἱππαρχῶν, τρίτα δὲ ἀνδραγαθίας Ποδάρη νέμουσιν.

Κ. Ἐς Ἀρκαδίαν δὲ τὴν ἄλλην εἰσὶν ἐκ Μαντινείας ὁδοί· ὅποσα δὲ ἐφ' ἐκάστης αὐτῶν μάλιστα ἦν θεᾶς ἄξια, ἐπέξειμι καὶ ταῦτα. ἰόντι ἐς Τεγέαν ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ τῆς λεωφόρου παρὰ τοῖς Μαντινέων τείχεσι χωρίον ἐς τῶν ἵππων τὸν δρόμον, καὶ οὐ πόρρω τούτου στάδιον, ἐνθα ἐπὶ τῷ Ἀντίῳ τὸν ἀγῶνα τιθέασιν. 2. Ὑπὲρ δὲ τοῦ σταδίου τὸ ὄρος ἐστὶ τὸ Ἀλήσιον, διὰ τὴν ἄλλην, ὡς φασι, καλούμενον τὴν Ῥέας, καὶ Δήμητρος ἄλσος ἐν τῷ ὄρει. παρὰ δὲ τοῦ ὄρους τὰ ἔσχατα τοῦ Ποσειδῶνός ἐστι τοῦ 2 Ἰππίου τὸ ἱερόν, οὐ πρόσω σταδίου Μαντινείας. τὰ δὲ ἐς τὸ ἱερόν τοῦτο ἐγὼ τε ἀκοὴν γράφω καὶ ὅσοι μνήμην ἄλλοι περὶ αὐτοῦ πεποίηται. τὸ μὲν δὲ ἱερόν τὸ ἐφ' ἡμῶν ὠκοδομήσατο Ἀδριανὸς βασιλεύς, ἐπιστήσας τοῖς ἐργαζομένοις ἐπόπτας ἀνδρας, ὡς μήτε ἐνίδοι τις ἐς τὸ ἱερόν τὸ ἀρχαῖον μήτε τῶν ἐρειπίων τι αὐτοῦ μετακίνοῖτο· πέριξ δὲ ἐκέλευε τὸν ναὸν σφᾶς οἰκοδομεῖσθαι τὸν καινόν. τὰ δὲ ἐξ ἀρχῆς τῷ Ποσειδῶνι τὸ ἱερόν τοῦτο Ἀγαμήδης λέγονται καὶ Τροφῶνιος ποιῆσαι, δρυῶν ξύλα ἐργασάμενοι καὶ ἀρμόσαντες πρὸς ἄλληλα. ἐσόδου δὲ ἐς 3 αὐτὸ εἵργοντες ἀνθρώπους ἔρυμα μὲν πρὸ τῆς ἐσόδου προεβάλλοντο οὐδέν, μίτον δὲ διατείνουσιν ἐρεοῦν, τάχα μὲν που τοῖς τότε ἄγουσι τὰ θεῖα ἐν τιμῇ δεῖμα καὶ τοῦτο ἔσεσθαι νομίζοντες, τάχα δ' ἂν τι μετεῖη καὶ ἰσχύος τῷ μίτῳ. Φαίνεται δὲ καὶ Αἰπυτος ὁ Ἰππόθου μήτε πηδήσας 619 ὑπὲρ τὸν μίτον μήτε ὑποδύς, διακόψας δὲ αὐτὸν ἐσελθῶν ἐς τὸ ἱερόν· καὶ ποιήσας οὐχ ὅσια ἐτυφλώθη τε ἐμπεσόν-

τος ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶ τοῦ κύματος, καὶ αὐτίκα
 4 ἐπιλαμβάνει τὸ χρεῶν αὐτόν. 3. Θαλάσσης δὲ ἀναφαί-
 νεσθαι κῦμα ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ λόγος ἐστὶν ἀρχαῖος· εἰ-
 κότα δὲ καὶ Ἀθηναῖοι λέγουσιν ἐς τὸ κῦμα τὸ ἐν ἀκρο-
 πόλει, καὶ Καρῶν οἱ Μύλασα ἔχοντες ἐς τοῦ θεοῦ τὸ
 ἱερόν ὃν φωνῇ τῇ ἐπιχωρία καλοῦσιν Ὀσογῶα. Ἀθη-
 ναίοις μὲν δὴ σταδίους μάλιστα εἴκοσιν ἀφέστηκε τῆς
 πόλεως ἢ πρὸς Φαλήρω θάλασσα· ὡσαύτως δὲ καὶ Μυ-
 λασεῦσιν ἐπίνειον σταδίους ὀγδοήκοντα ἀπέχον ἐστὶν
 ἀπὸ τῆς πόλεως· Μαντινεῦσι δὲ ἐκ μακροτάτων τε ἡ θά-
 λασσα ἄνεισι καὶ ἐκφανέστατα δὴ κατὰ τοῦ θεοῦ γνώμην.
 5 4. Πέραν δὲ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος τρόπαιόν ἐστι
 λίθου πεποιημένον ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἄγιδος. λέ-
 γεται δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς μάχης. τὸ μὲν δεξιὸν εἶχον οἱ
 Μαντινεῖς αὐτοί, στρατιάν τε ἀπὸ πάσης ἡλικίας καὶ
 στρατηγὸν παρεχόμενοι Ποδάρην, ἀπόγονον τρίτου Πο-
 δάρου τοῦ Θηβαίοις ἐναντία ἀγωνισαμένου. παρῆν δὲ
 σφισι καὶ μάντις Ἡλεῖος Θρασύβουλος Αἰνέου τῶν Ἰαμι-
 δῶν· οὗτος ὁ ἀνὴρ νίκην τε τοῖς Μαντινεῦσι προηγό-
 6 ρευσε, καὶ αὐτός σφισι τοῦ ἔργου μετέσχευ. ἐπὶ δὲ τῷ
 εὐωνύμῳ πᾶν τὸ ἄλλο Ἀρκαδικὸν ἐτάσσοντο· ἄρχοντες
 δὲ κατὰ πόλεις τε ἦσαν καὶ Μεγαλοπολιτῶν Λυδιάδης καὶ
 Λεωκύδης. Ἀράτῳ δὲ ἐπετέτραπτο καὶ Σικωνίοις τε καὶ
 Ἀχαιοῖς τὸ μέσον. Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Ἄγεις ἐπεξέτει-
 ναν τὴν φάλαγγα, ὡς τῶν ἐναντίων τῷ στρατεύματι ἀν-
 τιπαρήκοιεν· τὸ μέσον δὲ Ἄγεις καὶ οἱ περὶ τὸν βασιλέα
 7 εἶχον. Ἄρατος δὲ ἀπὸ συγκειμένου πρὸς τοὺς Ἀρκάδας
 ὑπέφευγεν αὐτός τε καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς οἷα δὴ τῶν
 Λακεδαιμονίων σφίσιν ἐγκειμένων· ὑποφεύγοντες δὲ
 ἅμα τὸ σύνταγμα σφῶν ἡρέμα ἐποίουν μηνοειδές. Λακε-
 δαιμόνιοι δὲ καὶ Ἄγεις νίκην τε ἤλπιζον, καὶ τοῖς περὶ
 τὸν Ἄρατον ἐνέκειντο ἀθρόοι μᾶλλον· ἐπηκολούθουν δὲ

σφισι καὶ οἱ ἀπὸ τῶν κεράτων, Ἄρατον καὶ τὴν σὺν αὐτῷ
στρατιὰν τρέψασθαι μέγα ἀγώνισμα ἡγούμενοι. Ἐλαθὸν 8
τε δὴ κατὰ νότου γενόμενοί σφισιν οἱ Ἀρκάδες, καὶ οἱ
620 Λακεδαιμόνιοι κυκλωθέντες τῆς τε ἄλλης στρατιᾶς τὸ
πολὺ ἀποβάλλουσι, καὶ βασιλεὺς ἔπεσεν Ἄγρις Εὐδαμί-
δου. Φανῆναι δὲ καὶ τὸν Ποσειδῶνα ἀμύνοντά σφισιν
ἔφασαν οἱ Μαντινεῖς, καὶ τοῦδε ἔνεκα τρόπαιον ἐποιή-
σαντο ἀνάθημα τῷ Ποσειδῶνι. Πολέμῳ δὲ καὶ ἀνθρώ- 9
πων φόνους παρεῖναι θεοὺς ἐποίησαν μὲν ὅσοις τὰ ἡρώων
ἐμέλησεν ἐν Ἰλίῳ παθήματα, ἄδεται δὲ ὑπὸ Ἀθηναίων
ὡς θεοὶ σφισιν ἐν Μαραθῶνι καὶ ἐν Σαλαμῖνι τοῦ ἔργου
μετάσχοιεν· ἐκδηλότατα δὲ ὁ Γαλατῶν στρατὸς ἀπώλετο
ἐν Δελφοῖς ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ ἐναργῶς ὑπὸ δαιμόνων.
οὕτω καὶ Μαντινεῦσιν ἔπεται οὐκ ἄνευ τοῦ Ποσειδῶνος
τὸ κράτος γενέσθαι σφίσι. Λεωκύδους δὲ τοῦ Μεγαλο- 10
πολιτῶν ὁμοῦ Λυδιδιάδη στρατηγήσαντος πρόγονον ἔνα-
τον Ἀρκεσίλαον οἰκοῦντα ἐν Λυκοσοῦρα λέγουσιν οἱ Ἀρ-
κάδες ὡς ἴδοι τὴν ἱερὰν τῆς καλουμένης Δεσποίνης ἔλα-
φον πεπουνηκυῖαν ὑπὸ γήρωσ· τῇ δὲ ἐλάφῳ ταύτῃ ψάλιον
τε εἶναι περὶ τὸν τράχηλον, καὶ γράμματα ἐπὶ τῷ ψάλιῳ,

Νεβρὸς ἐὼν ἐάλων, ὅτ' ἐς Ἴλιον ἦν Ἀγαπήνωρ.

Οὗτος μὲν δὴ ἐπιδείκνυσιν ὁ λόγος ἔλαφον εἶναι πολλῶ
καὶ ἐλέφαντος μακροβιώτερον θηρίον.

XI. Μετὰ δὲ τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος χωρίον ὑπο-
δέξεται σε δρυῶν πλήρες, καλούμενον Πέλαγος· καὶ ἐκ
Μαντινείας ἢ ἐς Τεγέαν ὁδὸς φέρει διὰ τῶν δρυῶν. Μαν-
τινεῦσι δὲ ὄροι πρὸς Τεγεάτας εἰσὶν ὁ περιφερῆς ἐν τῇ λε-
ωφόρῳ βωμός. 2. Εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐς
ἀριστερὰν ἐκτραπῆναι θελήσειας, σταδίους τε ἥξεις μάλι-
στά που πέντε καὶ ἐπὶ τῶν Πελίου θυγατέρων ἀφίξη τοὺς
τάφους. ταύτας φασὶν οἱ Μαντινεῖς μετοικῆσαι ἐπὶ σφᾶς
τὰ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς ὄνειδῆ φευγούσας. Ὡς γὰρ 2

- δὴ ἀφίκετο ἡ Μήδεια ἐς Ἴωλκόν, αὐτίκα ἐπεβούλευε τῷ Πελῖα, τῷ ἔργῳ μὲν συμπράσσουσα τῷ Ἰάσονι, τῷ λόγῳ δὲ ἀπεχθανομένη. ἐπαγγέλλεται τοῦ Πελίου ταῖς θυγατρᾶσιν ὡς τὸν πατέρα αὐταῖς, ἣν ἐθέλωσιν, ἀποφανοῖ νέον ἀντὶ γέροντος παλαιοῦ. κατασφάξασα δὲ ὅτῳ δὴ τρόπῳ 621 κριὸν τὰ κρέα ὁμοῦ φαρμάκοις ἐν λέβητι ἤψησεν, οἷς ἐκ τοῦ λέβητος τὸν κριὸν τὸν ἐψόμενον ἄρνα ἐξήγαγε ζῶντα.
- 3 Παραλαμβάνει τε δὴ τὸν Πελίαν κατακόψασα ἐψησαι, καὶ αὐτὸν ἐκομίσαντο αἱ θυγατέρες οὐδὲ ἐς ταφήν ἐπιτήδειον. τοῦτο ἠνάγκασε τὰς γυναῖκας ἐς Ἀρκαδίαν μετοικῆσαι, καὶ ἀποθανούσαις τὰ μνήματα ἐχώσθη σφίσιν αὐτοῦ· ὀνόματα δὲ αὐταῖς ποιητῆς μὲν ἔθετο οὐδεῖς, ὅσα γε ἐπελεξάμεθα ἡμεῖς, Μίκων δὲ ὁ ζωγράφος Ἀστερόπειάν τε εἶναι καὶ Ἀντινόην ἐπὶ ταῖς εἰκόσιν αὐτῶν ἐπέγραψεν.
- 4 3. Χωρίον δὲ ὀνομαζόμενον Φοῖζων περὶ εἰκοσί που σταδίους τῶν τάφων ἐστὶν ἀπωτέρω τούτων· ** δὲ Φοῖζων μνημᾶ ἐστὶ λίθου περιεχόμενον κρηπίδι, ἀνέχον δὲ οὐ πολὺ ὑπὲρ τῆς γῆς. κατὰ τοῦτο ἢ τε ὁδὸς μάλιστα στενὴ γίνεται, καὶ τὸ μνημα Ἀρηϊθόου λέγουσιν εἶναι Κορυνήτου διὰ τὸ ὄπλον ἐπονομασθέντος. Κατὰ δὲ τὴν ἐς 5 Παλλάντιον ἐκ Μαντινείας ἄγουσαν προελθόντι ὡς τριάκοντά που σταδίους, παρήκει κατὰ τοῦτο ἐς τὴν λεωφόρον ὁ τοῦ Πελάγους καλουμένου δρυμός, καὶ τὰ ἵππικὰ τὸ Ἀθηναίων τε καὶ Μαντινέων ἐνταῦθα ἐμαχέσαντο ἐναντία τῆς Βοιωτίας ἵππου. 4. Ἐπαμεινώνδαν δὲ ἀποθανεῖν Μαντινεῖς μὲν ὑπὸ Μαχαιρίωνος Μαντινέως φασὶν ἀνδρός· ὡσαύτως δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι Σπαρτιάτην λέγουσιν εἶναι τὸν ἀποκτείναντα Ἐπαμεινώνδαν, τίθενται δὲ Μαχαιρίωνα ὄνομα καὶ οὗτοι τῷ ἀνδρὶ. Ὁ δὲ 6 Ἀθηναίων ἔχει λόγος, ὁμολογοῦσι δὲ αὐτῷ καὶ Θεβαῖοι, τρωθῆναι τὸν Ἐπαμεινώνδαν ὑπὸ Γρύλου· παραπλήσια 622

δέ σφισίν ἐστὶ καὶ τὰ ἐν τῇ γραφῇ τῇ τὸ ἔργον ἐχούση τὸ ἐν Μαντινείᾳ. φαίνονται δὲ οἱ Μαντινεῖς Γρύλον μὲν δημοσίᾳ τε θάψαντες, καὶ ἔνθα ἔπεσεν ἀναθέντες εἰκόνα ἐπὶ στήλης ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου τῶν συμμάχων· Μαχαιρίωνα δὲ λόγῳ μὲν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι λέγουσιν, ἔργῳ δὲ οὔτε ἐν Σπάρτῃ Μαχαιρίων ἐστὶν οὐδεὶς, οὐ μὴν οὐδὲ παρὰ Μαντινεῦσιν, ὅτῳ γεγόνασιν ὡς ἀνδρὶ ἀγαθῷ τιμαί. Ὡς δὲ ἐτέτρωτο ὁ Ἐπαμεινώνδας, 7 ἐκκομίζουσιν ἔτι ζῶντα ἐκ τῆς παρατάξεως αὐτόν. ὁ δὲ τέως μὲν τὴν χεῖρα ἔχων ἐπὶ τῷ τραύματι ἐταλαιπώρει καὶ ἐς τοὺς μαχομένους ἀφέωρα, ὀπόθεν δὲ ἀπέβλεπεν ἐς αὐτοὺς ἄνόμαζον Σκοπὴν οἱ ἔπειτα, λαβόντος δὲ ἴσον τοῦ ἀγῶνος πέρας, οὔτω τὴν χεῖρα ἀπέσχευ ἀπὸ τοῦ τραύματος, καὶ αὐτὸν ἀφέντα τὴν ψυχὴν ἔθαψαν ἔνθα σφισίν ἐγένετο ἡ συμβολή. 5. Τῷ τάφῳ δὲ κίων τε ἐφέ- 8 στηκε καὶ ἀσπίς ἐπ' αὐτῷ δράκοντα ἔχουσα ἐπειροασμένον. ὁ μὲν δὴ δράκων ἐθέλει σημαίνειν γένους τῶν Σπαρτῶν καλουμένων εἶναι τὸν Ἐπαμεινώνδαν. στήλαι δὲ εἰσὶν ἐπὶ τῷ μνήματι, ἡ μὲν ἀρχαία καὶ ἐπίγραμμα ἔχουσα Βοιωτίου, τὴν δὲ αὐτὴν τε ἀνέθηκεν Ἀδριανὸς βασιλεὺς καὶ ἐποίησε τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῇ. τὸν δὲ 9 Ἐπαμεινώνδαν τῶν παρ' Ἑλλησι στρατηγίας ἔνεκα εὐδοκιμησάντων μάλιστα ἐπαινέσαι τις ἂν, ἢ ὕστερόν γε οὐδενὸς ποιήσαιτο. Λακεδαιμονίων μὲν γὰρ καὶ Ἀθηναίων τοῖς ἡγεμόσι πόλεων τε ἀξίωμα ὑπῆρχεν ἐκ παλαιοῦ καὶ οἱ στρατιῶται φρονήματος τὸ ἴσον ἔχοντες· Θηβαίους δὲ Ἐπαμεινώνδας ἀθύμους τὰς γνώμας καὶ ἄλλων ἀκούειν εἰωθότας ἀπέφηνεν ἐν οὐ πολλῷ πρωτεύοντας.

6. Ἐγεγόνει δὲ τῷ Ἐπαμεινώνδᾳ μαντεία πρότερον 10 ἔτι ἐκ Δελφῶν πέλαγος αὐτὸν φυλάσσεσθαι. καὶ ὁ μὲν τριήρους τε μὴ ἐπιβῆναι μηδὲ ἐπὶ νεῶς φορτίδος πλεῦσαι 623 δεῖμα εἶχε· τῷ δὲ ἄρα Πέλαγος δρυμὸν καὶ οὐ θάλασσαν

προέλεγεν ὁ δαίμων. χωρία δὲ τὰ ὁμώνυμα καὶ Ἀννίβαν ὕστερον τὸν Καρχηδόνιον καὶ πρότερον ἔτι Ἀθηναίους
 11 ἠπάτησεν. Ἀννίβα γὰρ χρησμὸς ἀφίκετο παρὰ Ἀμμωνος ὡς ἀποθανὼν γῆ καλυφθήσεται τῇ Λιβύσση. ὁ μὲν δὴ ἠλπίζεν ἀρχὴν τε τὴν Ῥωμαίων καθαιρήσειν καὶ οἴκαδε ἔς τὴν Λιβύην ἐπανελθὼν τελευτήσειν γῆρα τὸν βίον. Φλαμινίου δὲ τοῦ Ῥωμαίου ποιουμένου σπουδὴν ἐλεῖν ζῶντα αὐτόν, ἀφικόμενος παρὰ Προυσίαν ἰκέτης καὶ ἀπωσθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεπήδα τε ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ γυμνωθέντος τοῦ ξίφους τιτρώσκεται τὸν δάκτυλον. προελθόντι δὲ οἱ στάδια οὐ πολλὰ πυρετός τε ἀπὸ τοῦ τραύματος καὶ ἡ τελευτὴν τριταίῳ συνέβη· τὸ δὲ χωρίον ἔνθα
 12 ἀπέθανε καλοῦσιν οἱ Νικομηθεῖς Λίβυσσαν. Ἀθηναίοις δὲ μάντευμα ἐκ Δωδώνης Σικελίαν ἦλθεν οἰκίζειν· ἡ δὲ οὐ πόρρω τῆς πόλεως ἡ Σικελία λόφος ἐστὶν οὐ μέγας. οἱ δὲ οὐ συμφρονήσαντες τὸ εἰρημένον ἔς τε ὑπερορίους στρατείας προήχθησαν καὶ ἔς τὸν Συρακοσίων πόλεμον. ἔχοι δ' ἂν τις καὶ πλέονα τοῖς εἰρημένοις εἰκότα ἄλλα ἐξευρεῖν.

XII. Τοῦ τάφου δὲ τοῦ Ἐπαμεινώνδα μάλιστά που σταδίου μῆκος Διὸς ἀφέστηκεν ἱερὸν ἐπέκλησιν Χάρμωνος. Ἀρκάδων δὲ ἐν τοῖς δρυμοῖς εἰσὶν αἱ δρυὲς διάφοροι, καὶ τὰς μὲν πλατυφύλλους αὐτῶν, τὰς δὲ φηγοὺς καλοῦσιν· αἱ τρίται δὲ ἀραιὸν τὸν φλοιὸν καὶ οὕτω δὴ τι παρέχονται κοῦφον, ὥστε ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐν θαλάσῃ ποιῶνται σημεῖα ἀγκύραις καὶ δικτύοις· ταύτης τῆς δρυὸς τὸν φλοιὸν ἄλλοι τε Ἰώνων καὶ Ἐρμησιάναξ ὁ τὰ ἐλεγεία ποιήσας φελλὸν ὀνομάζουσιν. 62

2 Ἐς Μεθύδριον δὲ πόλιν μὲν οὐκέτι, κώμην δὲ ἔς τὸ Μεγαλοπολιτικὸν συντελοῦσαν, ἔς τοῦτό ἐστι τὸ Μεθύδριον ἐκ Μαντινείας ὁδός. 2. προελθόντι δὲ σταδίους τριάκοντα πεδίον τε ὀνομαζόμενον Ἀλκιμέδων καὶ ὑπὲρ

τοῦ πεδίου τὸ ὄρος ἐστὶν ἡ Ὀστρακίνα, ἐν δὲ αὐτῷ σπή-
λαιον, ἐνθα ᾤκησεν Ἀλκιμέδων, ἀνὴρ τῶν καλουμένων
ἠρώων. τούτου τοῦ Ἀλκιμέδοντος θυγατρὶ συγγενέσθαι 3
Φιαλοῖ, ὡς Φιγαλεῖς λέγουσιν, Ἡρακλέα. ὡς δὲ ἦσθετο
αὐτὴν ὁ Ἀλκιμέδων τεκοῦσαν, ἐκτίθησιν ἀπολουμένην
ἐς τὸ ὄρος, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ τὸν παῖδα ὃν ἔτεκε· καλοῦσι
δὲ Αἰχμαγόραν αὐτὸν οἱ Ἀρκάδες. ἀνακλαίοντος δὲ ὡς
ἐξέκειτο τοῦ παιδός, κίσσα ἢ ὄρνις ἐπήκουέ τε ὀδυρομέ-
νου καὶ ἀπεμιμείτο τὰ κλάυματα· καὶ πῶς ὁ Ἡρακλῆς 4
ἐρχόμενος τὴν ὁδὸν ταύτην ἐπήκουσε τῆς κίσσης, καί,
ἐνόμισε γὰρ παιδὸς εἶναι καὶ οὐκ ὄρνιθος τὸν κλαυθμόν,
ἐτράπετο εὐθὺς τῆς φωνῆς· γνωρίσας δὲ αὐτὴν τε ἔλυσεν
ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ τὸν παῖδα ἀνέσωσατο. ἐξ ἐκείνου δὲ
ἡ πλησίον πηγὴ Κίσσα ἀπὸ τῆς ὄρνιθος ὀνομάζεται.
3. Τεσσαράκοντα δὲ ἀπὸ τῆς πηγῆς στάδια ἀφέστηκε Πε-
τροσάκα καλούμενον χωρίον· Μεγαλοπολιτῶν δὲ καὶ
Μαντινέων ὄρος ἐστὶν ἡ Πετροσάκα.

Ἐπὶ δὲ ὁδοῖς ταῖς κατειλεγμέναις δύο ἐς Ὀρχομενόν 5
εἰσὶν ἄλλαι, καὶ τῇ μὲν ἐστὶ καλούμενον Λάδα στάδιον,
ἐς ὃ ἐποιεῖτο Λάδας μελέτην δρόμου, καὶ παρ' αὐτὸ ἱερόν
Ἀρτέμιδος, καὶ ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ γῆς χῶμα ὑψηλόν·
Πηνελόπης δὲ εἶναι τάφον φασίν, οὐχ ὁμολογοῦντες τὰ
ἐς αὐτὴν ποιήσει τῇ Θεσπρωτίδι ὀνομαζομένη. Ἐν ταύτῃ 6
μὲν γέ ἐστι τῇ ποιήσει ἐπανήκοντι ἐκ Τροίας Ὀδυσσεῖ
τεκεῖν τὴν Πηνελόπην Πτολιπόρθην παῖδα· Μαντινέων
δὲ ὁ ἐς αὐτὴν λόγος Πηνελόπην φησὶν ὑπὸ Ὀδυσσεῶς
καταγνωσθεῖσαν ὡς ἐπισπαστοὺς ἐσαγάγοιτο ἐς τὸν οἶ-
κον, καὶ ἀποπεμφθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ, τὸ μὲν παραντίκα ἐς
Λακεδαίμονα ἀπελθεῖν, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐκ τῆς Σπάρ-
της ἐς Μαντίνειαν μετοικῆσαι, καὶ οἱ τοῦ βίου τὴν τε-
λευτὴν ἐνταῦθα συμβῆναι. 4. Τοῦ τάφου δὲ ἔχεται τού- 7
625του πεδίου οὐ μέγα, καὶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ, τὰ
7*

ἐρείπια ἔτι Μαντινείας ἔχον τῆς ἀρχαίας· καλεῖται δὲ τὸ χωρίον τοῦτο ἐφ' ἡμῶν Πτόλις. κατὰ δὲ τὸ πρὸς ἄρκτον αὐτῆς προελθόντι ὁδὸν οὐ μακρὰν Ἀλαλκομενείας ἐστὶ πηγὴ. τῆς Πτόλεως δὲ μετὰ σταδίουσιν τριάκοντα κώμης τε ἐρείπια καλουμένης Μαιρᾶς, εἰ δὴ ἐνταῦθα καὶ μὴ ἐν τῇ Τεγεατῶν ἐτάφη· Τεγεάταις γὰρ τοῦ λόγου τὸ εἶκος καὶ οὐ Μαντινεῦσιν ἔπεται, Μαιρὰν τὴν Ἀτλαντος παρὰ σφίσι ταφῆναι. τάχα δ' ἂν καὶ ἀπόγονος τῆς Ἀτλαντος Μαιρᾶς ἑτέρα Μαιρὰ ἀφίκοιτο ἐς τὴν Μαντινικὴν.

- 8 5. Δεῖπεται δὲ ἔτι τῶν ὁδῶν ἢ ἐς Ὀρχομενόν, καθ' ἣντινα Ἀγχισία τε ὄρος καὶ Ἀγχίσου μνημᾶ ἐστὶν ὑπὸ τοῦ ὄρους τοῖς ποσίν. ὡς γὰρ δὴ ἐκομίζετο ἐς Σικελίαν ὁ Αἰνείας, ἔσχε ταῖς ναυσὶν ἐς τὴν Λακωνικὴν, καὶ πόλεων τε Ἀφροδισιάδος καὶ Ἡτιδος ἐγένετο οἰκιστῆς, καὶ τὸν πατέρα Ἀγχίσην κατὰ πρόφασιν δὴ τινα παραγενόμενον ἐς τοῦτο τὸ χωρίον καὶ αὐτόθι τοῦ βίου τῇ τελευτῇ χρησάμενον ἔθαψεν ἐνταῦθα· καὶ τὸ ὄρος τοῦτο ἀπὸ τοῦ
- 9 Ἀγχίσου καλοῦσιν Ἀγχισίαν. τούτου δὲ συντελοῦσιν ἐς πίστιν Αἰολέων οἱ Ἴλιον ἐφ' ἡμῶν ἔχοντες, οὐδαμοῦ τῆς σφετέρας ἀποφαίνοντες μνημᾶ Ἀγχίσου. πρὸς δὲ τοῦ Ἀγχίσου τῷ τάφῳ ἐρείπιά ἐστὶν Ἀφροδίτης ἱεροῦ, καὶ Μαντινέων ὄροι πρὸς Ὀρχομενίους καὶ ἐν ταῖς Ἀγχισίαις εἰσίν.

XIII. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ Ὀρχομενίων, ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ἀγχισιῶν, ἐν ὑπίφῳ τοῦ ὄρους τὸ ἱερόν ἐστὶ τῆς Ὑμνίας Ἀρτέμιδος· μέτεστι δὲ αὐτοῦ καὶ Μαντινεῦσι *** καὶ ἱέρειαν καὶ ἄνδρα ἱερέα. τούτοις οὐ μόνον τὰ ἐς τὰς μίξεις ἀλλὰ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἀγιστεύειν καθέστηκε τὸν χρόνον τοῦ βίου πάντα, καὶ οὔτε λουτρὰ οὔτε δίαιτα λοιπὴ κατὰ τὰ αὐτὰ σφίσι καθὰ καὶ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, οὐδὲ ἐς οἰκίαν παρίασιν ἀνδρὸς ἰδιώτου. τοιαῦτα οἶδα ἕτερα ἐνιαυτὸν καὶ οὐ πρόσω Ἐφεσίων ἐπιτηδεύον-

τας τοὺς τῆ Ἀρτέμιδι ἰστιάτορας τῆ Ἐφεσία γινομένους, καλουμένους δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν Ἐσσηνας. τῆ δὲ Ἀρτέμιδι τῆ Ἰμνία καὶ ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον.

2. Ὀρχομενίοις δὲ ἡ προτέρα πόλις ἐπὶ ὄρους ἦν 2 ἄκρῃ τῆ κορυφῆ, καὶ ἀγορᾶς τε καὶ τειχῶν ἐρείπια λείπεται· τὴν δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλιν ὑπὸ τὸν περίβολον οἰκοῦσι τοῦ ἀρχαίου τείχους. θεᾶς δὲ αὐτόθι ἄξια πηγὴ τε, ἀφ' ἧς ὑδρεύονται, καὶ Ποσειδῶνός ἐστι καὶ Ἀφροδίτης ἱερὰ λίθου δὲ τὰ ἀγάλματα. πρὸς δὲ τῆ πόλει ξόανόν ἐστιν Ἀρτέμιδος· ἴδρυνται δὲ ἐν κέδρῳ μεγάλῃ, καὶ τὴν θεὸν ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῆς κέδρου Κεδρεᾶτιν. Σωροὶ δὲ ὑπὸ 3 τὴν πόλιν λίθων εἰσὶ διεστηκότες ἀπὸ ἀλλήλων, ἐπενήθησαν δὲ ἐν πολέμῳ πεσοῦσιν ἀνδράσιν. οἷς τισὶ δὲ Πελοποννησίων ἐπολέμησαν τῶν ἄλλων ἢ Ἀρκάδων αὐτῶν, οὔτε ἐπιγράμματα ἐπὶ τοῖς τάφοις ἐσήμαινεν οὔτε οἱ Ὀρχομενιοὶ μνημονεύουσιν.

3. Ἔστι δὲ ἀπαντικρὺ τῆς πόλεως ὄρος Τραχύ. τὸ δὲ 4 ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ διὰ χαράδρας ῥέον κοίλης μεταξὺ τῆς τε πόλεως καὶ τοῦ Τραχέος ὄρους κάτεισιν ἐς ἄλλο Ὀρχομενιον πεδίου. τὸ δὲ πεδίου τοῦτο μεγέθει μὲν μέγα, τὰ πλείω δὲ ἐστὶν αὐτοῦ λίμνη. Ἴόντι δὲ ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ σταδίους προελθόντι ὅσον τρεῖς ἢ μὲν εὐθεία ἐπὶ πόλιν Καφυὰν ἄγει, παρὰ τε αὐτὴν τὴν χαράδραν, 627 καὶ μετὰ ταύτην ἐν ἀριστερᾷ παρὰ τὸ ὕδωρ τὸ λιμνάζον ἢ δὲ ἑτέρα τῶν ὁδῶν διαβάντι τὸ ὕδωρ τὸ διὰ τῆς χαράδρας ῥέον ὑπὸ τὸ Τραχύ ἐστὶν ὄρος. 4. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν 5 ταύτην πρῶτον μὲν μνημῆμά ἐστιν Ἀριστοκράτους, ὃς βία ποτὲ ἤσχυνε τὴν ἱερουμένην τῆ Ἰμνία θεῶ παρθένον. Μετὰ δὲ τοῦ Ἀριστοκράτους τὸν τάφον πηγαὶ τέ εἰσι καλούμεναι Τενεῖαι, καὶ ἀπέχει τῶν πηγῶν στάδια ὡς ἑπτὰ Ἄμιλος χωρίον· πόλιν δὲ τὴν Ἄμιλόν ποτε εἶναι λέγουσι. 5. Κατὰ τοῦτο αὐθις τὸ χωρίον δίχα ἢ ὁδοὺς τέμ-

νεται, καὶ ἡ μὲν ἐπὶ Στύμφηλον, ἡ δὲ ἐς Φενεὸν αὐτῶν
 6 ἄγει. κατὰ δὲ τὴν ἐς Φενεὸν ἐκδέξεται σε ὄρος· ἐν δὲ τῷ
 ὄρει τούτῳ συνάπτουσιν Ὀρχομενίων καὶ Φενεατῶν τε
 καὶ Καφνατῶν ὄροι τῆς γῆς. ἀνατείνει δὲ ὑπὲρ τοὺς
 ὄρους κρημνὸς ὑψηλός· πέτραν Καφνατικὴν ὀνομάζουσι
 τὸν κρημνόν. Μετὰ δὲ τοὺς ὄρους τῶν κατειλεγμένων
 πόλεων φάραγξ τε ὑπόκειται, καὶ φέρει δι' αὐτῆς ἡ ἐς
 Φενεὸν ὁδός. κατὰ μέσῃν δὲ πού μάλιστα τὴν φάραγγα
 ὕδωρ ἄνεισιν ἐκ πηγῆς, καὶ ἐπὶ τῷ πέρατι τῆς φάραγγος
 Καρναὶ χωρίον.

XIV. Φενεατῶν δὲ τὸ πεδίον κεῖται μὲν ὑπὸ ταῖς
 Καρναῖς, πλεονάσαντος δὲ ποτε αὐτῷ τοῦ ὕδατος κατα-
 κλυσθῆναι φασι τὴν ἀρχαίαν Φενεόν, ὥστε καὶ ἐφ' ἡμῶν
 σημεῖα ἐλείπετο ἐπὶ τῶν ὄρων ἐς ἃ ἐπαναβῆναι τὸ ὕδωρ
 λέγουσι. Καρυῶν δὲ στάδια πέντε ἀφέστηκεν ἢ τε Ὀρυ-
 ξις καλουμένη καὶ ἕτερον ὄρος Σκίαθις· ὑφ' ἑκατέρῳ δὲ
 ἐστὶ τῷ ὄρει βάραθρον τὸ ὕδωρ καταδεχόμενον τὸ ἐκ τοῦ
 2 πεδίου. 2. Τὰ δὲ βάραθρα οἱ Φενεᾶται ταῦτά φασι εἶναι
 χειροποίητα, ποιῆσαι δὲ αὐτὰ Ἡρακλέα τηνικαῦτα ἐν
 Φενεῷ παρὰ Λαονόμῃ τῇ Ἀμφιτρύωνος μητρὶ οἰκοῦντα·
 γενέσθαι γὰρ Ἀμφιτρύωνα ἐκ Λαονόμης Ἀλκαίῳ τῆς
 Γουνέως, γυναικὸς Φενεάτιδος, καὶ οὐκ ἐκ τῆς Πέλοπος
 Λυσιδίκης. Εἰ δὲ Ἡρακλῆς ἀληθεῖ λόγῳ παρὰ τοὺς Φε- 628
 νεάτας μετόκησε, πείθοιτο ἄν τις διωχθέντα ἐκ Τίρυν-
 θος ὑπὸ Εὐρυσθέως αὐτὸν οὐκ αὐτίκα ἐς Θήβας, πρό-
 3 τερον δὲ ἐς Φενεὸν ἀφικέσθαι. 3. Διὰ μέσου δὲ ὠρυξεν
 Ἡρακλῆς τοῦ Φενεατῶν πεδίου ρεῦμα εἶναι τῷ ποταμῷ
 τῷ Ὀλβίῳ, ὃν τινα Ἀροάνιον Ἀρκάδων καλοῦσιν ἕτεροι,
 καὶ οὐκ Ὀλβιον. μῆκος μὲν τοῦ ὀρύγματος στάδιοι πεν-
 τήκοντά εἰσι· βάθος δέ, ὅσον μὴ πεπτωκός ἐστιν αὐτοῦ,
 καὶ ἐς τριάκοντα καθήκει πόδας. Οὐ μὲν ταύτῃ γε ἐτι
 κάτεισιν ὁ ποταμός, ἀλλὰ ἐς τὸ ρεῦμα ἀπεχώρησεν αὐθις

τὸ ἀρχαῖον, καταλιπὼν τὸ ἔλυτρον τοῦ Ἡρακλέους τὸ ἔργον.

4. Τῶν βαράθρων δὲ τῶν ἐν τοῖς εἰρημένοις πεποι-
 ημένων ὄρεσιν ἀπωτέρω πεντήκοντά που σταδίοις ἐστὶν
 ἡ πόλις· οἰκιστὴν δὲ οἱ Φενεᾶται λέγουσιν ἄνδρα αὐτό-
 χθονα εἶναι Φενεόν. Ἔστι δὲ σφισιν ἀκρόπολις ἀπότομος
 πανταχόθεν, τὰ μὲν πολλὰ ἔχουσα οὕτως, ὀλίγα δὲ αὐτῆς
 καὶ ὠχυρώσαντο ὑπὲρ ἀσφαλείας. ἐνταῦθα ἐν τῇ ἀκρο-
 πόλει ναὸς ἐστὶν Ἀθηνᾶς ἐπὶ κλησὶν Τριτωνίας· ἐρείπια
 δὲ ἐλείπετο αὐτοῦ μόνον· καὶ Ποσειδῶν χαλκοῦς ἔστηκεν 5
 ἐπωνυμίαν Ἴππιος· ἀναθεῖναι δὲ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ποσει-
 δῶνος Ὀδυσσεῖα ἔφασαν· ἀπολέσθαι γὰρ ἵππους τῷ
 Ὀδυσσεῖ, καὶ αὐτὸν γῆν τὴν Ἑλλάδα κατὰ ζήτησιν ἐπι-
 όντα τῶν ἵππων ἰδρῦσασθαι μὲν ἱερὸν ἐνταῦθα Ἀρτέμι-
 δος, καὶ Εὐρύππαν ὀνομάσαι τὴν θεόν, ἐνθα τῆς Φενεα-
 τικῆς χώρας εὗρε τὰς ἵππους, ἀναθεῖναι δὲ καὶ τοῦ
 Ποσειδῶνος τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰππίου. Τῷ δὲ Ὀδυσσεῖ λέ- 6
 γουσιν εὐρόντι τὰς ἵππους γενέσθαι οἱ κατὰ γνώμην ἐν
 χώρᾳ τῇ Φενεατῶν ἔχειν ἵππους, καθάπερ γε καὶ τὰς
 βοῦς ἐν τῇ ἠπειρῷ τῆς Ἰθάκης ἀπαντικρὺ τρέφειν αὐτόν.
 καὶ μοι καὶ γράμματα οἱ Φενεᾶται παρείχοντο ἐπὶ τοῦ
 ἀγάλματος γεγραμμένα τῷ βάρθρῳ, τοῦ Ὀδυσσεῖος δὴ τι
 πρόσταγμα τοῖς ποιμαίνουσι τὰς ἵππους. 5. Τὰ μὲν δὴ 7
 ἄλλα ἐπομένοις ἡμῖν τῷ Φενεατῶν λόγῳ εἰκὸς προσέεται·
 τὸ δὲ ἄγαλμα Ὀδυσσεῖα ἀναθεῖναι τὸ χαλκοῦν οὐκ ἔχω
 πείθεσθαι σφισιν· οὐ γὰρ πω τότε τοῦ χαλκοῦ τὰ ἀγάλ-
 ματα διὰ παντὸς ἠπίσταντο ἐργάσασθαι καθάπερ ἐσθῆτα
 ἐξυφαίνοντες. τρόπον δὲ ὅστις ἦν αὐτοῖς ἐς τὰ χαλκᾶ
 629 ἐργασίας, ἔδειξεν ἤδη μοι τοῦ ἐς Σπαρτιάτας λόγου τὰ
 ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἰππάτου Διός. Διέχεαν δὲ χαλκὸν 8
 πρῶτοι καὶ ἀγάλματα ἔχωνεύσαντο Ῥοϊκός τε Φιλαίου
 καὶ Θεόδωρος Τηλεκλέους Σάμιοι. Θεοδώρου δὲ ἔργον

ἦν καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ λίθου τῆς σμαράγδου σφραγίς, ἦν Πολυκράτης ὁ Σάμου τυραννήσας ἐφόρει τε τὰ μάλιστα καὶ ἐπ' αὐτῇ περισσῶς δὴ τι ἠγάλλετο.

- 9 6. Φενεατῶν δὲ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως καταβαίνουντι ἔστι μὲν στάδιον, ἔστι δὲ ἐπὶ λόφου μνημα Ἴφικλέους ἀδελφοῦ τε Ἡρακλέους καὶ Ἰολάου πατρός. Ἰόλαον μὲν δὴ τὰ πολλὰ Ἡρακλεῖ συγκάμνειν λέγουσιν Ἕλληνες· Ἴφικλῆς δὲ ὁ Ἰολάου πατήρ, ἠνίκα ἐμαχέσατο Ἡρακλῆς πρὸς Ἡλείους τε καὶ Αὐγέαυ τὴν προτέραν μάχην, τότε ὑπὸ τῶν παίδων ἐτρώθη τῶν Ἄκτορος, καλουμένων δὲ ἀπὸ Μολίνης τῆς μητρός· καὶ ἤδη κάμνοντα κομίζουσιν οἱ προσήκοντες ἐς Φενεόν. ἐνταῦθα ἀνὴρ Φενεάτης αὐτὸν Βουφάγος καὶ ἡ τοῦ Βουφάγου γυνὴ Πρώμνη περιεῖπόν τε εὖ καὶ ἀποθανόντα ἐκ τοῦ τραύματος ἔθαψαν.
- 10 Ἴφικλεῖ μὲν δὴ καὶ ἐς τόδε ἔτι ἐναγίζουσιν ὡς ἥρωϊ,
7. θεῶν δὲ τιμῶσιν Ἐρμῆν Φενεᾶται μάλιστα, καὶ ἀγῶνα ἄγουσιν Ἐρμαία, καὶ ναός ἐστιν Ἐρμοῦ σφίσι καὶ ἄγαλμα λίθου· τοῦτο ἐποίησεν ἀνὴρ Ἀθηναῖος, Εὐχαιρ Εὐβουλίδου. ὀπισθεν δὲ ἐστι τοῦ ναοῦ τάφος Μυρτίλου. τοῦτον Ἐρμοῦ παῖδα εἶναι Μυρτίλον λέγουσιν Ἕλληνες, ἠνιοχεῖν δὲ αὐτὸν Οἰνομάω· καὶ ὁπότε ἀφίκοιτό τις μνώμενος τοῦ Οἰνομάου τὴν θυγατέρα, ὁ μὲν ἠπειέγετο ὁ Μυρτίλος σὺν τέχνῃ τοῦ Οἰνομάου τὰς ἵππους, ὁ δὲ ἐν τῷ δρόμῳ τὸν μνηστῆρα, ὁπότε ἐγγὺς γένοιτο, κατηκόντιζεν.
- 11 Ἴπποδαμείας δὲ ἦρα μὲν καὶ αὐτὸς ὁ Μυρτίλος, ἐς δὲ τὸν ἀγῶνα ἀτόλμως ἔχων ὑπεῖκε καὶ ἠνιόχει τῷ Οἰνομάω. τέλος δὲ καὶ ἀναφανῆναι τοῦ Οἰνομάου προδότην φασὶν αὐτὸν ὑπαχθέντα ὄρκοις, ὡς οἱ νύκτα ὁ Πέλοψ μίαν Ἴπποδαμεία συγγενέσθαι παρήσει. Ἀναμνησκοντα οὖν τῶν ὄρκων ὁ Πέλοψ ἐξέβαλεν ἐκ τῆς νεῶς· Φενεᾶται δὲ τοῦ Μυρτίλου τὸν νεκρὸν ἐκβληθέντα ὑπὸ τοῦ κλύδωνος λέγουσιν ἀνελόμενοι θάψαι, καὶ νύκτωρ

630 κατὰ ἔτος ἐναγίζουσιν αὐτῷ. Ἔστι δὲ ὁ Πέλοψ δῆλος οὐ 12
πολλήν τινα παραπλεύσας θάλασσαν, ἀλλὰ ὅσον ἀπὸ τοῦ
Ἀλφειοῦ τῶν ἐκβολῶν εἰς τὸ ἐπίνειον τὸ Ἠλείων. οὐκ ἂν
οὖν τό γε πέλαγος τὸ Μυρτώων ἀπὸ Μυρτίλου τοῦ Ἐρ-
μοῦ φαίνοιτο κεκλημένον, ἀρχόμενόν τε ἀπὸ Εὐβοίας
καὶ παρ' Ἑλένην ἔρημον νῆσον καθῆκον εἰς τὸ Αἰγαῖον·
ἀλλὰ μοι δοκοῦσιν Εὐβοέων οἱ τὰ ἀρχαῖα μνημονεύοντες
εἰκότα εἰρηκέναι λέγοντες ἀπὸ γυναικὸς Μυρτοῦς τῷ
πελάγει γεγονέναι τὸ ὄνομα τῷ Μυρτῷ.

XV. Φενεάταις δὲ καὶ Δήμητρος ἐστὶν ἱερὸν ἐπίκλη-
σιν Ἐλευσινίας, καὶ ἄγουσι τῇ θεῷ τελετὴν, τὰ Ἐλευσῖνι
δρῶμενα καὶ παρὰ σφίσι τὰ αὐτὰ φάσκοντες καθεστη-
κέναι· ἀφικέσθαι γὰρ αὐτοῖς Ναὸν κατὰ μάντευμα ἐκ
Δελφῶν, τρίτον δὲ ἀπόγονον Εὐμόλπου τοῦτον εἶναι
τὸν Ναόν. Παρὰ δὲ τῆς Ἐλευσινίας τὸ ἱερὸν πεποιήται
Πέτρωμα καλούμενον, λίθοι δύο ἡρμοσμένοι πρὸς ἀλλή-
λους μεγάλοι. ἄγοντες δὲ παρὰ ἔτος ἤντινα τελετὴν μεί- 2
ζονα ὀνομάζουσι, τοὺς λίθους τούτους τηνικαῦτα ἀνοί-
γουσι, καὶ λαβόντες γράμματα ἐξ αὐτῶν ἔχοντα τὰ εἰς τὴν
τελετὴν καὶ ἀναγνόντες εἰς ἐπήκοον τῶν μυστῶν κατέ-
θεντο ἐν νυκτὶ αὐθις τῇ αὐτῇ. Φενεατῶν δὲ οἶδα τοὺς
πολλοὺς καὶ ὀμνύντας ὑπὲρ μεγίστων τῷ Πετρώματι.
καὶ ἐπίθημα ἐπ' αὐτῷ περιφερές ἐστιν, ἔχον ἐντὸς Δή- 3
μητρος πρόσωπον Κιδαρίας· τοῦτο ὁ ἱερεὺς περιθέμενος
τὸ πρόσωπον ἐν τῇ μείζονι καλουμένῃ τελετῇ ῥάβδοις
κατὰ λόγον δὴ τινα τοὺς ὑποχθονίους παίει. Φενεατῶν
δέ ἐστι λόγος, καὶ πρὶν ἢ Ναόν, ἀφικέσθαι καὶ ἐνταῦθα
Δήμητρα πλανωμένην· ὅσοι δὲ Φενεατῶν οἴκῳ τε καὶ
ξενίοις ἐδέξαντο αὐτήν, τούτοις τὰ ὄσπρια ἢ θεὸς τὰ
ἄλλα, κύαμον δὲ οὐκ ἔδωκέ σφίσι. Κύαμον μὲν οὖν ἐφ' 4
631 ἐπ' αὐτῷ λόγος· οἱ δὲ τῷ Φενεατῶν λόγῳ δεξάμενοι τὴν

θεόν, Τρισάυλης καὶ Δαμιθάλης, ἐποιήσαντο μὲν Διή-
μητρος ναὸν Θεσμίας ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Κυλλήνῃ, κατεστή-
σαντο δὲ αὐτῇ καὶ τελετήν, ἣντινα καὶ νῦν ἄγουσιν. ὁ δὲ
ναὸς οὗτος τῆς Θεσμίας σταδίους πέντε μάλιστα που καὶ
δέκα ἀπωτέρω τῆς πόλεως.

- 5 2. Ἐς δὲ Πελλήνην ἐκ Φενεοῦ καὶ ἐς Αἴγειραν ἰόντι
Ἀχαιῶν πόλιν, πέντε που προεληλυθότι καὶ δέκα στα-
δίους Ἀπόλλωνός ἐστι Πυθίου ναός· ἐρείπια δὲ ἐλείπετο
αὐτοῦ μόνα καὶ βωμὸς μέγας λίθου λευκοῦ. ἐνταῦθα ἔτι
καὶ νῦν Ἀπόλλωνι Φενεᾶται καὶ Ἀρτέμιδι θύουσιν, Ἡρα-
κλέα ἐλόντα Ἴηλιν τὸ ἱερὸν λέγοντες ποιῆσαι. 3. Ἔστι δὲ
αὐτόθι καὶ ἡρώων μνήματα, ὅσοι σὺν Ἡρακλεῖ στρατείας
ἐπὶ Ἡλείους μετασχόντες οὐκ ἀπεσώθησαν οἴκαδε ἐκ τῆς
6 μάχης. τέθραπται δὲ Τελαμῶν μὲν ἐγγύτατα τοῦ ποταμοῦ
τοῦ Ἀροανίου, ἀπωτέρω μικρὸν ἢ ἔστι τὸ ἱερὸν τοῦ
Ἀπόλλωνος, Χαλκῶδων δὲ οὐ πόρρω κρήνης καλουμένης
Οἰνόης. τὸν μὲν δὲ Ἐλεφήνορος τοῦ Εὐβοεῦσιν ἐς Ἴλιον
ἡγησαμένου καὶ τὸν Αἴαντός τε καὶ Τεύκρου, τούτων
μὲν τοὺς πατέρας οὐκ ἀποδέξαιτο ἂν τις ἐν τούτῳ πεσεῖν
τῷ ἀγῶνι. πῶς μὲν γὰρ ἂν συνεπελάβετο Ἡρακλεῖ τοῦ
ἔργου Χαλκῶδων, ὃν πρότερον ἔτι ἀποκτεῖναι Ἀμφι-
7 τρύων καὶ μαρτυρεῖται καὶ πιστεύειν ἄξιά ἐστιν ἐν Θή-
βαις; πῶς δὲ Τεῦκρος ᾤκισεν ἂν Σαλαμίνα ἐν Κύπρῳ
πόλιν μηδενός, ὡς ἀνέστρεψεν ἐκ Τροίας, ἐκβαλόντος ἐκ
τῆς οἰκείας; τίς δ' ἂν ἐξήλασεν ἄλλος πλὴν ὁ Τελαμῶν
αὐτόν; δηλαδὲ οὐκ ἔστι Χαλκῶδοντα οὐ τὸν ἐξ Εὐβοίας
καὶ Τελαμῶνα οὐ τὸν Αἰγινήτην ἐπὶ Ἡλείους Ἡρακλεῖ
μετεσχηκέναι τῆς στρατείας· ὁμώνυμοι δὲ ἐπιφανέσιν
ἄνδρες ἀφανέστεροι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔτι καὶ τὸν ἅπαντα ἐγί-
νοντο ὁμοίως χρόνον.
- 8 4. Φενεάταις δὲ πρὸς τὸ Ἀχαικὸν τὸ ὄμορον οὐ καθ'
ἐν ὄροι τῆς γῆς εἰσίν, ἀλλὰ πρὸς μὲν Πελλήνην ὁ καλού- 632

μενος Πωρίνας, πρὸς δὲ τὴν Αἰγειράτιν τὸ ἐπ' Ἄρτεμιν. Ἐν δὲ αὐτῶν Φενεατῶν τῇ χώρᾳ μετὰ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου προήξεις τε οὐκ ἐπὶ πολὺ καὶ ἐντὸς ἔσῃ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ τὸ ὄρος ἀγούσης τὴν Κράθιν. ἐν 5 τούτῳ τῷ ὄρει τοῦ ποταμοῦ τῆς Κράθιδός εἰσιν αἱ πηγαί· ῥεῖ δὲ ἐς θάλασσαν παρὰ Αἰγάς, ἔρημον τὰ ἐπ' ἐμοῦ χωρίον, τὰ δὲ παλαιότερα Ἀχαιῶν πόλιν. Ἀπὸ τούτου δὲ καλεῖται τοῦ Κράθιδος καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ποταμὸς ἐν γῇ τῇ Βρεττίων. ἐν δὲ τῇ Κράθιδι τῷ ὄρει Πυρωνίας ἱερόν ἐστὶν Ἀρτέμιδος· καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα παρὰ τῆς θεοῦ ταύτης ἐπήγοντο Ἀργεῖοι πῦρ ἐς τὰ Λερναῖα.

XVI. Ἐκ δὲ Φενεοῦ πρὸς ἥλιον ἰόντι ἀνίσχοντα ὄρους ἐστὶν ἄκρα Γερόντειον, καὶ κατὰ ταύτην ὁδός· Φενεάταις δὲ ὄροι πρὸς Στυμφαλίους τῆς γῆς τοῦτό ἐστι τὸ Γερόντειον. τοῦ Γερωντείου δὲ ἐν ἀριστερᾷ διὰ τῆς Φενεατικῆς ὁδεύοντι ὄρη Φενεατῶν ἐστὶ Τρίκρηνα καλούμενα, καὶ εἰσὶν αὐτόθι κρήναι τρεῖς· ἐν ταύταις λουῖσαι τεχθέντα Ἑρμῆν αἱ περὶ τὸ ὄρος λέγονται νύμφαι, καὶ ἐπὶ τούτῳ τὰς πηγὰς ἱερὰς Ἑρμοῦ νομίζουσιν. 2. Τρικρήνων δὲ οὐ 2 πόρρω ἄλλο ἐστὶν ὄρος Σηπία, καὶ Αἰπύτῳ τῷ Ἐλάτου λέγουσιν ἐνταῦθα γενέσθαι τὴν τελευτήν ἐκ τοῦ ὄφρα, καὶ οἱ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν αὐτόθι· οὐ γὰρ οἶά τε ἦν σφίσι ἐς τὸ πρόσω φέρειν τὸν νεκρόν. Τούτους οἱ Ἀρκάδες τοὺς ὄφεις γίνεσθαι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἔτι ἐν τῷ ὄρει φασίν, οὐ μόντοι πολλοὺς γε, ἀλλὰ καὶ μάλιστα σπανίους· ἅτε γὰρ τοῦ ἔτους τὸ πολὺ νειφομένου τοῦ ὄρους, οἷ τε ἀποληφθέντες τῶν φωλεῶν ἐκτὸς ὑπὸ τῆς χιόνος διαφθείρονται, καὶ ἦν πρότερον καταφυγόντες τύχασιν ἐς τὰ φωλεά, ὅμως ἢ χιῶν μέρος τι αὐτῶν ἀπόλλυσιν, ἅτε καὶ ἐς αὐτὰ τὰ φωλεὰ καθικνουμένου τοῦ κρυμοῦ. Τὸν δὲ τοῦ Αἰπύτου τάφον σπουδῆ μάλιστα ἐθεασάμην, 3 ὅτι ἐν τοῖς ἐς τοὺς Ἀρκάδας ἔπεσιν ἔσχεν Ὅμηρος λόγον

τοῦ Αἰπύτου μνήματος. ἔστι μὲν οὖν γῆς χῶμα οὐ μέγα,
 λίθου κρηπίδι ἐν κύκλῳ περιεχόμενον· Ὀμήρῳ δέ, οὐ⁶³³
 γὰρ εἶδεν ἀξιολογώτερον μνήμα, εἰκότως παρέξειν ἔμελλε
 θαῦμα, ἐπεὶ καὶ Ἡφαίστου τὸν χορὸν ἐπὶ τῇ Ἀχιλλέως
 ἀσπίδι εἰργασμένον εἰκάξει χορῶ Δαιδάλου ποιηθέντι,
 4 σοφώτερα οὐ θεασάμενος. Τάφους δὲ ἀξιούς θαύματος
 ἐπιστάμενος πολλοὺς δυοῖν ἐξ αὐτῶν ἐπιμνησθήσομαι,
 τοῦ τε ἐν Ἀλικαρνασῶ καὶ ἐν τῇ Ἑβραίων. ὁ μὲν δὴ ἐν
 Ἀλικαρνασῶ Μανσῶλῳ βασιλεύσαντι Ἀλικαρνασέων πε-
 ποιήται, μέγεθος δὲ οὕτω δὴ τί ἐστι μέγας καὶ ἐς κατα-
 σκευὴν περίβλεπτος τὴν πᾶσαν, ὥστε καὶ Ῥωμαῖοι μεγά-
 λως δὴ τι αὐτὸν θαυμάζοντες τὰ παρὰ σφίσιν ἐπιφανῆ
 5 μνήματα Μανσῶλεια ὀνομάζουσιν. Ἑβραίοις δὲ Ἐλένης
 γυναικὸς ἐπιχωρίας τάφος ἐστὶν ἐν πόλει Σολύμοις, ἣν
 ἐς ἔδαφος κατέβαλεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεύς. μεμηχάνηται
 δὲ ἐν τῷ τάφῳ τὴν θύραν, ὁμοίως παντὶ οὕσαν τῷ τάφῳ
 λιθίνην, μὴ πρότερον διανοίγεσθαι, πρὶν ἂν ἡμέραν τε
 αἰὶ καὶ ὥραν τὸ ἔτος ἐπαγάγη τὴν αὐτήν· τότε δὲ ὑπὸ
 μόνου τοῦ μηχανήματος ἀνοίχθεισα καὶ οὐ πολὺ ἐπι-
 σχοῦσα συνεκλείσθη δι' ὀλίγης. τοῦτον μὲν δὴ οὕτω· τὸν
 δὲ ἄλλον χρόνον ἀνοίξαι πειρώμενος ἀνοίξαις μὲν οὐκ
 ἂν, κατάξεις δὲ αὐτήν πρότερον βιαζόμενος.

XVII. Μετὰ δὲ τοῦ Αἰπύτου τὸν τάφον ὄρος τε ὑψη-
 λότατον ὄρων τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ Κυλλήνῃ καὶ Ἐρμοῦ Κυλ-
 ληνίου κατερριμμένος ναός ἐστὶν ἐπὶ κορυφῆς τοῦ ὄρους.
 δῆλα δὲ ἐστὶν ἀπὸ Κυλλήνος τοῦ Ἐλάτου τῷ τε ὄρει τὸ
 2 ὄνομα καὶ ἡ ἐπίκλησις γεγεννημένη τῷ θεῷ. τοῖς δὲ ἀν-
 θρώποις τὸ ἀρχαῖον, ὅποσα καὶ ἡμεῖς καταμαθεῖν ἐδυ-
 νήθημεν, τοςάδε ἦν ἀφ' ὧν τὰ ξόανα ἐποιοῦντο, ἔβενος,
 κυπάρισσος, αἰ κέδροι, τὰ δρυῖνα, ἡ μίλαξ, ὁ λωτός·
 τῷ δὲ Ἐρμῇ τῷ Κυλληνίῳ τούτων μὲν ἀπὸ οὐδενός, θύου
 δὲ πεποιημένον τὸ ἄγαλμά ἐστιν. ὁκτῶ δὲ εἶναι ποδῶν

634 μάλιστα αὐτὸ εἰκάζομεν. 3. Παρέχεται δὲ καὶ θαῦμα τοι- 3
 ὄνδε ἢ Κυλλήνη· κόσσυφοι γὰρ οἱ ὄρνιθες ὀλόλευκοί
 εἰσιν ἐν αὐτῇ. οἱ δὲ ὑπὸ Βοιωτῶν καλούμενοι γένος ἄλλο
 πού τί εἰσιν ὄρνιθων, οὐκ ᾠδικόν. ἀετούς μὲν οὖν ὀνο-
 μαζομένους κυκνίας μάλιστα εἰκότας κύκνω λευκότητα
 οἶδα ἐν Σιπύλῳ θεασάμενος περὶ λίμνην καλουμένην
 Ταντάλου· ὅς δὲ ἀγρίους λευκοὺς καὶ ἄρκτους τῶν Θρα-
 κίων λευκὰς ἤδη πού καὶ ἄνδρες ἐκτήσαντο ἰδιῶται.
 λαγῶ δὲ καὶ ἔλαφοι, τὸ μὲν Λιβυκὸν θρέμμα οἱ λαγῶ 4
 εἰσιν οἱ λευκοί· ἐλάφους δὲ ἐν Ῥώμῃ λευκὰς εἶδόν τε καὶ
 ἰδὼν θαῦμα ἐποίησάμην, ὀπόθεν δὲ ἢ τῶν ἡπείρων οὔσαι
 ἢ νησιῶτιδες ἐκομίσθησαν, οὐκ ἐπῆλθεν ἐρέσθαι μοι.
 τάδε μὲν ἡμῖν λελέχθω τῶν ἐν Κυλλήνῃ κοσσύφων ἕνεκα,
 ὡς μὴ τοῖς ῥηθεῖσιν ἐς τὴν χροῶν αὐτῶν ἀπιστοίη μηδεῖς.

4. Ἔχεται δὲ ἄλλο ὄρος Κυλλήνης Χελυδόρεα, ἐνθα 5
 εὐρῶν χελώνην Ἐρμῆς ἐκδεῖραι τὸ θηρίον καὶ ἀπ' αὐτῆς
 λέγεται ποιήσασθαι λύραν. ἐνταῦθα Φενεάταις καὶ Πελ-
 ληνεῦσιν ὄροι τῆς γῆς εἰσὶ, καὶ τοῦ ὄρους τῶν Χελυδο-
 ρέων οἱ Ἀχαιοὶ τὸ πλεον νέμονται.

5. Ἐκ Φενεοῦ δὲ ἰόντι ἐπὶ ἐσπέρας καὶ ἡλίου δυσμῶν 6
 ἢ μὲν ἀριστερὰ τῶν ὁδῶν ἐς πόλιν ἄγει Κλείτορα, ἐν
 δεξιᾷ δὲ ἐπὶ Νώνακριν καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός. τὸ μὲν
 δὴ ἀρχαῖον ἢ Νώνακρις πόλισμα ἦν Ἀρκάδων, καὶ ἀπὸ
 τῆς Λυκάονος γυναικὸς τὸ ὄνομα εἰλήφει· τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν
 ἐρείπια ἦν, οὐδὲ τούτων τὰ πολλὰ ἔτι δῆλα. τῶν δὲ ἐρει-
 πίων οὐ πόρρω κρημνός ἐστιν ὑψηλός· οὐχ ἕτερον δ'
 ἐς τοσοῦτον ἀνήκοντα ὕψους οἶδα. καὶ ὕδωρ κατὰ τοῦ
 κρημνοῦ στάζει· καλοῦσι δὲ Ἕλληνες αὐτὸ ὕδωρ Στυγός.

XVIII. εἶναι δὲ τὴν Στύγα Ἡσιόδου μὲν ἐν Θεογονίᾳ
 πεποίηκεν, Ἡσιόδου γὰρ δὴ ἔπη τὴν Θεογονίαν εἰσὶν οἱ
 νομίζουσι, πεποιημένα οὖν ἐστὶν ἐνταῦθα Ὀκεανοῦ θυ-
 γατέρα τὴν Στύγα, γυναῖκα δὲ αὐτὴν εἶναι Πάλλαντος.

ἑοικότα δὲ πεποικηκέναι τούτοις καὶ Λίνου φασίν· ἐμοὶ δὲ 635
 ἐπιλεγομένῳ παντάπασιν ἐφαίνετο ταῦτά γε εἶναι κίβ-
 2 δηλα. Ἐπιμενίδης δὲ ὁ Κρήσιος εἶναι μὲν καὶ οὗτος θυγα-
 τέρα Ὠκεανοῦ τὴν Στύγα ἐποίησε, συνοικεῖν δὲ αὐτὴν
 οὐ Πάλλαντι, ἀλλὰ ἐκ Πείραντος Ἐχιδναν τεκεῖν, ὅστις
 δὴ ὁ Πείρας ἐστί. μάλιστα δὲ τῆς Στυγὸς τὸ ὄνομα ἐς τὴν
 ποίησιν ἐπεισηγάγετο Ὅμηρος. ἐν μὲν γὰρ Ἡρας ἐποίησεν
 ὄρκῳ,

Ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεῖν
 καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ.

Ταῦτα μὲν δὴ ἐποίησεν ὡς ἂν ἰδὼν ἐς τὸ ὕδωρ τῆς Στυ-
 γὸς στάζον· βούλεται δὲ καὶ ἐν καταλόγῳ τῶν μετὰ Γου-
 νέως Τιταρησίῳ ποταμῶ ῥεῖν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς Στυγὸς.
 3 ἐποίησε δὲ καὶ ἐν Ἄιδου ὕδωρ εἶναι, καὶ Ἀθηναῖον τὸν Δία
 οὐ μεμνησθαί φησιν ὅτι δι' αὐτῆς Ἡρακλέα ἔσωξεν ἐκ
 τῶν Εὐρουσθέως ἄθλων·

Εἰ γὰρ ἐγὼ τόδε ἤδη ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμησιν,
 εὐτέ μιν εἰς Ἄϊδαο πυλάρταο προὔπεμψεν
 ἐξ Ἐρέβους ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Ἄϊδαο
 οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα.

4 2. Τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ παρὰ τὴν Νῶνα-
 κριν στάζον ἐσπίπτει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὑψηλήν,
 διεξελθὼν δὲ διὰ τῆς πέτρας ἐς τὸν Κραῖθιν ποταμὸν
 κάτεισι· θάνατον δὲ τὸ ὕδωρ φέρει τοῦτο καὶ ἀνθρώπων
 καὶ ἄλλῳ ζῳῶ παντί. λέγεται δὲ ὅτι γένοιτό ποτε ὄλεθρος
 ἀπ' αὐτοῦ καὶ αἰξίν, οἱ τοῦ ὕδατος ἔπιον πρῶτον. χρόνῳ
 δὲ ὕστερον ἐγνώσθη καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο πρόσεστι τῷ ὕδατι
 5 τῶν ἐς θαῦμα ἠκόντων. Ἰαλος μὲν γὰρ καὶ κρύσταλλος
 καὶ μόρρια καὶ ὅσα ἐστὶν ἀνθρώποις ἄλλα λίθου ποιού- 636
 μενα, καὶ τῶν σκευῶν τὰ κεραμεῖα, τὰ μὲν ὑπὸ τῆς Στυ-
 γὸς τοῦ ὕδατος ῥήγνυται· κεράτινα δὲ καὶ ὀστέϊνα σίδη-
 ρός τε καὶ χαλκός, ἔτι δὲ μόλιβδός τε καὶ κασσίτερος καὶ

ἄργυρος καὶ τὸ ἤλεκτρον ὑπὸ τούτου σήπεται τοῦ ὕδατος. τὸ δὲ αὐτὸ μετάλλοις τοῖς πᾶσι καὶ ὁ χρυσὸς πένονθε· καίτοι γε καθαρεύειν [γε] τὸν χρυσὸν ἀπὸ τοῦ ἰοῦ ἢ τε ποιήτρια μάρτυς ἐστὶν ἡ Λεσβία καὶ αὐτὸς ὁ χρυσὸς ἐπιδείκνυσιν. Ἔδωκε δὲ ἄρα ὁ θεὸς τοῖς μάλιστα ἀπερριμ- 6 μένοις κρατεῖν τῶν ὑπερηρότων τῇ δόξῃ. τοῦτο μὲν γὰρ τὰ μάργαρα ἀπόλλυσθαι πέφυκεν ὑπὸ τοῦ ὄξους· τοῦτο δὲ τὸν ἀδάμαντα λίθων ὄντα ἰσχυρότατον τοῦ τράγου κατατήκει τὸ αἶμα. καὶ δὴ καὶ τὸ ὕδωρ οὐ δύναται τῆς Στυγὸς ὀπλήν ἵππου βιάσασθαι μόνην, ἀλλὰ ἐμβληθὲν κατέχεται τε ὑπ' αὐτῆς καὶ οὐ διεργάζεται τὴν ὀπλήν. Εἰ δὲ καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου συνέβη τὴν τελευ- τὴν διὰ τοῦ φαρμάκου γενέσθαι τούτου, σαφῶς μὲν οὐκ οἶδα, λεγόμενον δὲ οἶδα.

3. Ὑπὲρ δὲ τὴν Νώνακριν ὄρη τε καλούμενα Ἄροά- 7 νια καὶ σπήλαιόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς. ἐς τοῦτο ἀναφυγεῖν τὸ σπήλαιον τὰς θυγατέρας τὰς Προίτου μανείσας λέγουσιν, ἃς ὁ Μελάμπους θυσίαις τε ἀπορρήτοις καὶ καθαρμοῖς κατήγαγεν ἐς χωρίον καλούμενον Λουσούς. τοῦ μὲν δὴ ὄρους τῶν Ἄροανίων Φενεᾶται τὰ πολλὰ ἐνέμοντο· οἱ δὲ ἐν ὄροις ἤδη Κλειτορίων εἰσὶν οἱ Λουσοί. πόλιν μὲν δὴ 8 ποτε εἶναι λέγουσι τοὺς Λουσούς, καὶ Ἀγησίλας ἀνὴρ Λουσεὺς ἀνηγορεύθη κέλητι ἵππων νικῶν, ὅτε πρώτην ἐπὶ ταῖς δέκα ἐτίθεσαν πυθιάδα Ἀμφικτυόνες· τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν οὐδὲ ἐρείπια ἔτι λειπόμενα ἦν Λουσῶν. τὰς δὲ 637 θυγατέρας τοῦ Προίτου κατήγαγεν ὁ Μελάμπους ἐς τοὺς Λουσούς καὶ ἠκέσατο τῆς μανίας ἐν Ἀρτέμιδος ἱερῷ· καὶ ἀπ' ἐκείνου τὴν Ἄρτεμιν ταύτην Ἡμερασίαν καλοῦσιν οἱ Κλειτόριοι.

XIX. Εἰσὶ δὲ τινες γένους μὲν καὶ οὗτοι τῶν Ἀρκάδων, ὄνομα δὲ σφισι Κυναιθαεῖς, οἳ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ ἄγαλμα ἀνέθεσαν τοῦ Διός, κεραυνὸν ἐν ἑκατέρῃ ἔχοντα

τῇ χειρὶ· οὗτοι οἱ Κυναιθαεῖς τεσσαράκοντα ἀπωτέρω
 τοῦ ** σταδίοις μᾶλλον οἰκοῦσι, καὶ σφισιν ἐν ἀγορᾷ πε-
 2 ποίηται μὲν θεῶν βωμοί, πεποίηται δὲ Ἀδριανοῦ βασι-
 λέως εἰκῶν. τὰ δὲ μάλιστα ἦκοντα ἐς μνήμην Διονύσου
 ἐστὶν ἐνταῦθα ἱερόν, καὶ ἑορτὴν ὥρα ἄγουσι χειμῶνος,
 ἐν ἣ ἴλιπα ἀληλιμμένοι ἄνδρες ἐξ ἀγέλης βοῶν ταῦρον,
 ὃν ἂν σφισιν ἐπὶ νοῦν αὐτὸς ὁ θεὸς ποιήσῃ, ἀράμενοι
 κομίζουσι πρὸς τὸ ἱερόν. Θυσία μὲν τοιαύτη σφίσι κα-
 3 θέστηκε· 2. πηγὴ δὲ ἐστὶν αὐτόθι ὕδατος ψυχροῦ, δύο
 μάλιστα ἀπὸ τοῦ ἄστεως ἀπωτέρω σταδίοις, καὶ ὑπὲρ αὐ-
 3 τῆς πλάτανος πεφυκκυῖα. ὅς δ' ἂν ὑπὸ κυνὸς κατασχέτου
 λύσῃ ἦτοι ἔλκος ἢ καὶ ἄλλως κίνδυνον εὔρηται, τὸ ὕδωρ
 οἱ πίνουντι ἴαμα· καὶ Ἄλυσσον τοῦδε ἔνεκα ὀνομάζουσι
 τὴν πηγὴν. καὶ οὕτω φαίνοιτο ἂν Ἀρκάσι τὸ μὲν πρὸς
 Φενεῶ ὕδωρ, ὃ Στύγα ὀνομάζουσιν, ἐπ' ἀνθρώπου
 συμφορᾷ ἀνευρημένον, ἢ δὲ πηγὴ ἢ ἐν Κυναιθαεῦσιν
 4 ἀγαθὸν οὕσα ἀντίρροπον τῷ ἐκεῖ πῆματι. 3. Λείπεται δὲ
 ἐκ Φενεοῦ τῶν ὁδῶν, αἱ εἰσι πρὸς ἡλίου δυσμῶν, τὰ ἐν
 ἀριστερᾷ. αὕτη δὲ ἡ ὁδὸς ἄγει μὲν ἐς Κλείτορα, καθήκει
 δὲ παρὰ τοῦ Ἡρακλέους τὸ ἔργον, ὃ τῷ ποταμῷ ρεῦμα
 ἐποίησεν εἶναι τῷ Ἀροανίῳ. παρὰ τοῦτο ἡ ὁδὸς κάτεισιν
 ἐπὶ χωρίον Λυκουρίαν, καὶ ἐστὶ Φενεάταις ἢ Λυκουρία
 πρὸς Κλειτορίου ὄροι τῆς γῆς.

XX. Προελθόντων δὲ σταδίοις ὡς πεντήκοντα ἐκ 638
 Λυκουρίας ἐπὶ τοῦ Λάδωνος ἀφίξῃ τὰς πηγὰς. ἦκουσα
 δὲ ὡς τὸ ὕδωρ τὸ λιμνάζον ἐν τῇ Φενεατικῇ, κατερχόμε-
 2 μον ἐς τὰ βάραθρα τὰ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἄνεισιν ἐνταῦθα
 καὶ ποιεῖ τῷ Λάδωνι τὰς πηγὰς. τοῦτο μὲν δὴ οὐκ ἔχω
 σαφῶς εἰπεῖν, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἐστὶν ἔχον· ὁ δὲ
 Λάδων ποταμῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ὕδωρ παρέχεται κάλλι-
 2 τε εἶνεκα] καὶ τὰ ἀδόμενα ἐς τὴν Δάφνην. Τοῦ λόγου δὲ

τοῦ ἐς Δάφνην τὰ μὲν** Συρίας τοῖς οἰκουῖσιν ἐπὶ Ὀρόντη ποταμῷ παρήμι, λέγεται δὲ καὶ ἄλλα τοιάδε ὑπὸ Ἀρκάδων καὶ Ἡλείων. Οἰνομάῳ τῷ δυναστεύσαντι ἐν Πίσῃ Λεύκιππος ἦν υἱός. οὗτος ἐρασθεὶς Δάφνης ὁ Λεύκιππος ἐκ μὲν τοῦ εὐθέος μνώμενος γυναικὰ ἐξείν ἀπεγίνωσκεν αὐτὴν ἅτε ἅπαν τὸ ἄρσεν γένος φεύγουσαν· παρέστη δὲ οἱ τοιόνδε ἐς αὐτὴν σόφισμα. ἔτρεφεν ὁ Λεύκιππος κό- 3 μην τῷ Ἀλφειῷ· ταύτην οἶα δὴ παρθένος πλεξάμενος τὴν κόμην, καὶ ἐσθῆτα ἐνδὺς γυναικείαν, ἀφίκετο ὡς τὴν Δάφνην, ἐλθὼν δὲ Οἰνομάου τε ἔλεγεν εἶναι θυγάτηρ, καὶ ὡς συνθηρᾶν ἐθέλοι τῇ Δάφνῃ. Ἄτε δὲ εἶναι παρθένος νομιζόμενος, καὶ τὰς ἄλλας ὑπερβεβλημένος παρθένους γένους τε ἀξιώματι καὶ σοφίᾳ τῇ ἐς τὰ κυνηγέσια, πρὸς δὲ καὶ τῇ θεραπείᾳ περισσῇ χρώμενος, ἐς φιλίαν ἰσχυρὰν ἐπάγεται τὴν Δάφνην. Οἱ δὲ τὸν Ἀπόλ- 4 λωνος ἔρωτα ἐς αὐτὴν ἄδοντες καὶ τάδε ἐπιλέγουσιν, Ἀπόλλωνα Λευκίππῳ νεμεσῆσαι τῆς ἐς τὸν ἔρωτα εὐδαιμονίας. αὐτίκα δὲ ἐπεθύμησεν ἐν τῷ Λάδωνι ἢ Δάφνῃ καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι νήχεσθαι, καὶ τὸν Λεύκιππον ἀποδύουσιν ἄκοντα· ἰδοῦσαι δὲ οὐ παρθένον τοῖς τε ἀκοντίοις αὐτὸν καὶ ἐγχειριδίοις τύπτουσαι διέφθειραν. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγουσι.

39 XXI. Τοῦ Λάδωνος δὲ τῶν πηγῶν ἀπέχει στάδια ἐξήκοντα ἢ Κλειτορίων πόλις· ἢ δὲ ὁδὸς ἢ ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Λάδωνός ἐστιν αὐλῶν στενὸς παρὰ τὸν Ἀροάνιον ποταμόν. πρὸς δὲ τῇ πόλει διαβήσῃ ποταμὸν καλούμενον Κλείτορα. ἐκδίδωσιν οὖν ὁ Κλείτωρ ἐς τὸν Ἀροάνιον, οὐ πλέον τῆς πόλεως σταδίους ἀπέχοντα ἑπτὰ. Εἰσὶ δὲ ἰχθύς 2 ἐν τῷ Ἀροανίῳ καὶ ἄλλοι καὶ οἱ ποικιλίαι καλούμενοι τούτους λέγουσι τοὺς ποικιλίας φθέγγεσθαι κίχλη τῇ ὄρνιθι ἑοικός. ἐγὼ δὲ ἀγρευθέντας μὲν εἶδον, φθεγγόμενων δὲ ἤκουσα οὐδὲν καταμείνας πρὸς τῷ ποταμῷ καὶ

ἐς ἡλίου δυσμάς, ὅτε δὴ φθέγγεσθαι μάλιστα ἐλέγοντο οἱ ἰχθυῖς.

3 2. Τῇ δὲ Κλειτορίων πόλει τὸ μὲν ὄνομα ἀπὸ τοῦ παιδὸς ἐτέθη τοῦ Ἀζᾶνος, οἰκεῖται δ' ἐν ὀμαλῶ, κύκλω δὲ ὄρη περιέχοντά ἐστιν οὐ μεγάλα. Κλειτορίοις δὲ ἱερὰ τὰ ἐπιφανέστατα Διήμητρος, τὸ δὲ Ἀσκληπιοῦ, τρίτον δὲ ἐστὶν Εἰλείθυϊας *** εἶναι, καὶ ἀριθμὸν ἐποίησεν οὐδένα ἐπ' αὐτοῖς. Λύκιος δὲ Ὠλὴν ἀρχαιότερος τὴν ἡλικίαν, Δηλίοις ὕμνους καὶ ἄλλους ποιήσας καὶ ἐς Εἰλείθυϊάν [τε], εὐλινόν τε αὐτὴν ἀνακαλεῖ, δῆλον ὡς τῇ Πεπρωμένῃ τὴν 4 αὐτὴν, καὶ Κρόνου πρεσβυτέραν φησὶν εἶναι. Κλειτορίοις δὲ καὶ Διοσκούρων καλουμένων δὲ Θεῶν Μεγάλων ἐστὶν ἱερόν, ὅσον τέσσαρα ἀπέχον στάδια ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ ἀγάλματά ἐστιν αὐτοῖς χαλκᾶ. 3. Πεποιήται δὲ καὶ ἐπὶ ὄρους κορυφῆς σταδίοις τριάκοντα ἀπωτέρω τῆς πόλεως ναὸς καὶ ἄγαλμα Ἀθηνᾶς Κορίας.

XXII. Ἐπανάγει δὲ ὁ λόγος με ἐπὶ Στύμφηλον καὶ 640 ἐπὶ τοὺς Φενεατῶν καὶ Στυμφηλίων ὄρους τὸ ὀνομαζόμενον Γερόντειον. Στυμφήλιοι δὲ τεταγμένοι μὲν οὐ μετὰ Ἀρκάδων ἔτι εἰσὶν, ἀλλ' ἐς τὸ Ἀργολικὸν συντελοῦσι, μεταστάντες ἐς αὐτὸ ἐθέλονται· γένους δὲ εἶναι σφᾶς τοῦ Ἀρκάδων τὰ ἔπη μαρτυρεῖ τὰ Ὀμήρου, καὶ ὁ Στύμφηλος ὁ οἰκιστὴς ἀπόγονος ἦν τρίτος Ἀρκάδος τοῦ Καλλιστοῦς. Λέγεται δὲ ἐξ ἀρχῆς ἐτέρωθι οἰκισθῆναι τῆς 2 χώρας καὶ οὐκ ἐς τὴν ἐφ' ἡμῶν πόλιν. 2. Ἐν δὲ τῇ Στυμφήλῳ τῇ ἀρχαίᾳ Τήμενόν φασιν οἰκῆσαι τὸν Πελασγοῦ, καὶ Ἦραν ὑπὸ τοῦ Τημένου τραφῆναι τούτου, καὶ αὐτὸν ἱερὰ τῇ θεῷ τρία ἰδρύσασθαι καὶ ἐπικλήσεις τρεῖς ἐπ' αὐτῇ θέσθαι, παρθένῳ μὲν ἔτι οὔσῃ Παιδί· γημαμένην δὲ τῷ Διὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Τελείαν· διενεχθεῖσαν δὲ ἐφ' ὅτῳ δὴ ἐς τὸν Δία καὶ ἐπανήκουσαν ἐς τὴν Στύμφηλον ὠνόμασεν ὁ Τήμενος Χήραν. τάδε μὲν ὑπὸ Στυμφηλίων

λεγόμενα οἶδα ἐς τὴν θεόν· 3. Ἡ δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλις τῶν 3
 μὲν εἰρημένων οὐδέν, ἄλλα δὲ εἶχε τοσάδε. ἔστιν ἐν τῇ
 Στυμφηλίων πηγῇ, καὶ ἀπὸ ταύτης ὕδωρ βασιλεὺς Ἀδρι-
 ανὸς Κορινθίοις ἤγαγεν ἐς τὴν πόλιν. ἐν δὲ τῇ Στυμ-
 φήλῳ χειμῶνος μὲν ὥρα λίμνην τε οὐ μεγάλην ἢ πηγῇ
 καὶ ἀπ' αὐτῆς ποταμὸν ποιεῖ τὸν Στύμφηλον· ἐν θέρει
 δὲ προλιμνάζει μὲν οὐδέν ἔτι, ποταμὸς δὲ αὐτίκα ἔστιν
 ἀπὸ τῆς πηγῆς. οὗτος ἐς χάσμα γῆς κάτεισιν ὁ ποταμὸς,
 ἀναφαινόμενος δὲ αὐθις ἐν τῇ Ἀργολίδι μεταβάλλει τὸ
 ὄνομα, καὶ αὐτὸν ἀντὶ Στυμφήλου καλοῦσιν Ἑρασίνοιν.
 4. Ἐπὶ δὲ τῷ ὕδατι τῷ ἐν Στυμφήλῳ κατέχει λόγος ὄρνι- 4
 θὰς ποτε ἀνδροφάγους ἐπ' αὐτῷ τραφῆναι· ταύτας κα-
 τατοξεῦσαι τὰς ὄρνιθας Ἡρακλῆς λέγεται. Πείσανδρος
 δὲ αὐτὸν ὁ Καμιρεὺς ἀποκτεῖναι τὰς ὄρνιθας οὕτως φησιν,
 ἀλλὰ ὡς ψόφῳ κροτάλων ἐκδιώξειεν αὐτάς. γῆς δὲ τῆς
 Ἀράβων ἢ ἔρημος παρέχεται καὶ ἄλλα θηρία καὶ ὄρνιθας
 καλουμένας Στυμφηλίδας, λεόντων καὶ παρδάλεων οὐ-
 11 δέν τι ἡμερωτέρας ἀνθρώποις. Αὐταὶ τοῖς ἐπὶ ἄγραν αὐ- 5
 τῶν ἀφικνουμένοις ἐπιπέτανται, καὶ τιτρώσκουσί τε τοῖς
 ῥάμφεσι καὶ ἀποκτείνουσιν. ὅσα μὲν δὴ χαλκοῦ καὶ σιδή-
 ρου φοροῦσιν ἄνθρωποι, διατρυπῶσιν αἱ ὄρνιθες· ἦν
 δὲ ἐσθῆτα φλοῖνην παχεῖαν πλέξωνται, τὰ ῥάμφη τῶν
 Στυμφηλίδων ὑπὸ τῆς ἐσθῆτος ἔχεται τῆς φλοῖνης, καθὰ
 καὶ πτέρυγες ὄρνιθων τῶν μικρῶν προσέχονται τῷ ἴξῳ.
 Αὐταὶ μέγεθος μὲν κατὰ γέρανόν εἰσιν αἱ ὄρνιθες, εἰκόασι
 δὲ ἴβησι, ῥάμφη δὲ ἀλκιμώτερα φέρουσι καὶ οὐ σκολιά,
 ὥσπερ αἱ ἴβησις. Εἰ μὲν δὴ καὶ αἱ κατ' ἐμὲ ὄρνιθες αἱ Ἀρά- 6
 βιοὶ τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ ποτὲ ὄρνιθων τὸ ὄνομα, εἶδος δὲ οὐ
 τὸ αὐτὸ ἐκείναις ἔχουσιν, οὐκ οἶδα· εἰ δὲ τὸν πάντα αἰῶνα
 κατὰ τὰ αὐτὰ ἰέραξι καὶ ἀετοῖς καὶ Στυμφηλίδες εἰσὶν
 ὄρνιθες, Ἀράβιον τε εἶναι μοι θρέμμα αἱ ὄρνιθες αὐταὶ
 φαίνονται, καὶ δύναίτο ἂν πετομένη ποτὲ ἀπόμοιρα ἐξ

αὐτῶν ἐς Ἀρκαδίαν ἀφικέσθαι ἐπὶ Στύμφηλον. Ὑπὸ μὲν δὴ τῶν Ἀράβων ἄλλο τί που ἐξ ἀρχῆς καλοῦντο ἂν καὶ οὐ Στυμφηλίδες· τοῦ Ἡρακλέους δὲ ἡ δόξα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πρὸ τοῦ βαρβαρικοῦ τετιμημένον ἐξενίκησεν ὡς καὶ τὰς ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Ἀράβων Στυμφηλίδας καὶ ἐπὶ ἡμῶν
 7 ὀνομάζεσθαι. 5. Ἐν Στυμφήλῳ δὲ καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐστὶν ἀρχαῖον Στυμφηλίας· τὸ δὲ ἄγαλμα ξόανόν ἐστι τὰ πολλὰ ἐπίχρυσον. πρὸς δὲ τοῦ ναοῦ τῷ ὀρόφῳ πεποιημένοι καὶ αἱ Στυμφηλίδες εἰσὶν ὄρνιθες· σαφῶς μὲν οὖν χαλεπὸν ἦν διαγνῶναι πότερον ξύλου ποίημα ἢ ἢ γύψου, τεκμαιρομένοις δὲ ἡμῖν ἐφαίνετο εἶναι ξύλου μᾶλλον ἢ γύψου. εἰσὶ δὲ αὐτόθι καὶ παρθένοι λίθου λευκοῦ, σκέλη δὲ σφισίν ἐστὶν ὀρνίθων, ἐστᾶσι δὲ ὀπισθε τοῦ
 8 ναοῦ. 6. Λέγεται δὲ καὶ ἐφ' ἡμῶν γενέσθαι θαῦμα τοιόνδε. ἐν Στυμφήλῳ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Στυμφηλίας τὴν ἑορτὴν τὰ τε ἄλλα ἦγον οὐ σπουδῆ, καὶ τὰ ἐς αὐτὴν καθεσθηκότα ὑπερέβαινον τὰ πολλὰ. ἐσπεσοῦσα οὖν ὕλη κατὰ τοῦ βαράθρου τὸ στόμα, ἣ κάτεισιν ὁ ποταμὸς [ὅς ἐστὶν ὁ Στύμφαλος] ἀνεῖργε μὴ καταδύεσθαι τὸ ὕδωρ, λίμνην τε ὅσον ἐπὶ τετρακοσίους σταδίους τὸ πεδίον σφίσι
 9 γενέσθαι λέγουσι. Φασὶ δὲ ἐπεσθαι θηρευτὴν ἄνδρα ἐλάφῳ φευγούσῃ, καὶ τὴν μὲν ἐς τὸ τέλμα ἴεσθαι, τὸν δὲ 64 ἄνδρα τὸν θηρευτὴν ἐπακολουθοῦντα ὑπὸ τοῦ θυμοῦ κατόπιν τῆς ἐλάφου νήχεσθαι· καὶ οὕτω τὸ βάραθρον τὴν τε ἑλάφον καὶ ἐπ' αὐτῇ τὸν ἄνδρα ὑπεδέξατο. τούτοις δὲ τοῦ ποταμοῦ τὸ ὕδωρ ἐπακολουθῆσαί φασιν, ὥστε ἐς ἡμέραν Στυμφηλίοις ἐξήραντο ἅπαν τοῦ πεδίου τὸ λιμνάζον· καὶ ἀπὸ τούτου τῇ Ἀρτέμιδι τὴν ἑορτὴν φιλοτιμίᾳ πλέονι ἄγουσι.

XXIII. Μετὰ δὲ Στύμφηλόν ἐστὶν Ἀλέα, συνεδρίου μὲν τοῦ Ἀργολικοῦ μετέχουσα καὶ αὕτη, Ἄλεον δὲ τὸν Ἀφείδαντος γενέσθαι σφίσιν ἀποφαίνουσιν οἰκιστήν.

Θεῶν δὲ ἱερὰ αὐτόθι Ἀρτέμιδος ἔστιν Ἐφεσίας καὶ Ἀθη-
νᾶς Ἀλέας, καὶ Διονύσου ναὸς καὶ ἄγαλμα. τούτῳ παρὰ
ἔτος Σκιέρειαν ἑορτὴν ἄγουσι, καὶ ἐν Διονύσου τῇ ἑορτῇ
κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν μαστιγοῦνται γυναῖκες, καθὰ
καὶ οἱ Σπαρτιατῶν ἔφηβοι παρὰ τῇ Ὀρθίᾳ.

2. Ἐδήλωσα δὲ ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐς Ὀρχομενίους ὡς 2
πρῶτα μὲν παρὰ τὴν χαράδραν ἔστιν ἡ εὐθεῖα, τὸ ἀπὸ
τούτου δὲ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ ὕδατος τοῦ λιμνάζοντος. ἐν δὲ
τῷ πεδίῳ τῷ Καφυῶν πεποιήται γῆς χῶμα, δι' οὗ ἀπείρ-
γεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τῆς Ὀρχομενίας μὴ εἶναι Καφυεῦσιν
βλάβος τῇ ἐνεργῶ. Κατὰ δὲ τὸ ἐντὸς τοῦ χῶματος παρῆ-
ξισιν ὕδωρ ἄλλο, πλήθει μὲν ὅσον τε εἶναι ποταμόν,
κατερχόμενον δὲ ἐς χάσμα γῆς ἄνεισιν αὐθις παρὰ Νά-
σους καλουμένας· τὸ δὲ χωρίον ἐνθα ἄνεισιν ὀνομάζεται
Ῥεῦνος· ἀνατεῖλαν δὲ ἐνταῦθα τὸ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τούτου
παρέχεται ποταμόν ἀέναν Τράγον. 3. τὸ δὲ ὄνομα ἔστι 3
μὲν δῆλον ἀπὸ Κηφέως τοῦ Ἀλέου τῇ πόλει γεγονός,
ὀνομάζεσθαι δὲ αὐτὴν φωνῇ τῇ Ἀρκάδων Καφυᾶς ἐκνε-
νίκηκε. φασὶ δὲ οἱ Καφυεῖς τὰ ἄνωθεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς
εἶναι χώρας, ἐκβληθέντες δὲ ὑπὸ Αἰγέως ἐξ Ἀθηναίων ἐς
Ἀρκαδίαν φυγεῖν καὶ ἰκέται γενόμενοι Κηφέως οἰκῆσαι
13 ἐνταῦθα. Τὸ μὲν δὲ πόλισμα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῷ πέρατι
ὄρῳ οὐκ ἄγαν ὑψηλῶν παρὰ τοῖς ποσίν ἔστι· Καφυά-
ταις δὲ ἱερὰ θεῶν Ποσειδῶνός ἔστι καὶ ἐπίκλησιν Κνακα-
λησίας Ἀρτέμιδος. ἔστι δὲ αὐτοῖς καὶ ὄρος Κνάκαλος, 4
ἐνθα ἐπέτειον τελετὴν ἄγουσι τῇ Ἀρτέμιδι. ὀλίγον δὲ
ὑπὲρ τὴν πόλιν πηγὴ τέ ἔστι, καὶ ἐπὶ τῇ πηγῇ πλάτανος
μεγάλη καὶ εὐειδῆς πέφυκε· καλοῦσι δὲ αὐτὴν Μενε-
λαΐδα, Μενέλαον στρατὸν ἀθροίζοντα ἐς Τροίαν ἀφικέ-
σθαι τε ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῇ πηγῇ τὴν πλάτανον φυτεῦσαι
λέγουτες· ἐφ' ἡμῶν δὲ καὶ τὴν πηγὴν κατὰ ταῦτα τῇ πλα-
τάνῳ καλοῦσι Μενελαΐδα. 4. Εἰ δὲ Ἑλλήνων τοῖς λόγοις 5

ἐπόμενοι καταριθμήσασθαι δεῖ με ὅποσα δένδρα σῶα ἔτι καὶ τεθηλότα λείπεται, πρεσβύτατον μὲν ἢ λύγος ἐστὶν αὐτῶν ἢ ἐν τῷ Σαμίων πεφυκυῖα ἱερῷ ἼΗρας, μετὰ δὲ αὐτὴν ἢ ἐν Δωδώνῃ δρυῖς, καὶ ἐλαία τε ἢ ἐν Ἀκροπόλει καὶ ἢ παρὰ Δηλίοις· τρίτα δὲ ἔνεκα ἀρχαιότητος νέμοιεν ἂν τῇ δάφνῃ τῇ παρὰ σφίσις οἱ Σύροι· τῶν δὲ ἄλλων ἢ πλάτανός ἐστὶν αὕτη παλαιότατον.

- 6 5. Καφυῶν δὲ ἀφέστηκεν ὅσον στάδιον Κονδυλέα χωρίον, καὶ Ἀρτέμιδος ἄλσος καὶ ναός ἐστὶν ἐνταῦθα καλουμένης Κονδυλεάτιδος τὸ ἀρχαῖον· μετονομασθῆναι δὲ ἐπὶ αἰτία τὴν θεὸν φασὶ τοιαύτη. παῖδιά περὶ τὸ ἱερὸν παίζοντα, ἀριθμὸν δὲ αὐτῶν οὐ μνημονεύουσιν, ἐπέτυχε καλωδίῳ, δῆσαντα δὲ τὸ καλωδίον τοῦ ἀγάλματος περὶ 7 τὸν τράχηλον ἐπέλεγεν ὡς ἀπάγχοιτο ἢ Ἀρτεμις. φωράσαντες δὲ οἱ Καφυεῖς τὰ ποιηθέντα ὑπὸ τῶν παιδίων καταλεύουσιν αὐτά· καὶ σφίσι ταῦτα ἐργασαμένοις ἐσέπεσεν ἐς τὰς γυναῖκας νόσος, τὰ ἐν τῇ γαστρὶ πρὸ τοκετοῦ τεθνεῶτα ἐκβάλλεσθαι, ἐς ὃ ἢ Πυθία θάψαι τε τὰ παῖδιά ἀνεῖπε καὶ ἐναγίζειν αὐτοῖς κατὰ ἔτος· ἀποθανεῖν γὰρ αὐτὰ οὐ σὺν δίκη. Καφυεῖς δὲ ποιοῦσι τὰ τε ἄλλα 64 ἔτι καὶ νῦν κατ' ἐκεῖνο τὸ μάντευμα, καὶ τὴν ἐν ταῖς Κονδυλέαις θεόν, προσεῖναι γὰρ καὶ τόδε ἔτι τῷ χρησμῷ φασί, καλοῦσιν Ἀπαγχομένην ἐξ ἐκείνου. 6. Ἀνελθὼν δὲ ἐκ Καφυῶν ὅσον σταδίους ἑπτὰ ἐπὶ Νάσους καλουμένης καταβήσῃ· πεντήκοντα δὲ προελθόντι αὐτόθεν σταδίους ἐστὶν ὁ Λάδων. διαβήσῃ τε δὴ τὸν ποταμόν, καὶ ἐπὶ δρυμὸν ἀφίξῃ Σόρωνα διὰ τε Ἀργεαθῶν καὶ Λυκούων καλουμένων καὶ Σκοτάνης. ἄγει μὲν δὴ ὁ Σόρων 9 τὴν ἐπὶ Ψωφίδος· θηρία δὲ οὗτός τε καὶ ὅσοι δρυμοὶ τοῖς Ἀρκάσις εἰσὶν ἄλλοι παρέχονται τοσάδε, ἀγρίους ὕς καὶ ἄρκτους καὶ χελώνας μεγίστας μεγέθει· λύρας ἂν ποιήσαιο ἐξ αὐτῶν χελώνης Ἰνδικῆς λύρα παρισουμένης. τοῦ

Σόρωνος δὲ πρὸς τοῖς πέρασιν ἔστι μὲν Πάου κώμης ἐρείπια, εἰσὶ δὲ οὐ πολὺ ἀπωτέρω καλούμεναι Σεῖραι· ὄροι δὲ Κλειτορίοις τῆς χώρας πρὸς Ψωφιδίους εἰσὶν αἱ Σεῖραι.

XXIV. Ψωφίδος δὲ οἱ μὲν φασιν οἰκιστὴν γενέσθαι Ψωφίδα τὸν Ἄρρωνος τοῦ Ἐρυμάνθου τοῦ Ἀρίστα τοῦ Παρθάονος τοῦ Περιφήτου τοῦ Νυκτίμου· τοῖς δὲ ἔστιν εἰρημένα θυγατέρα Ψωφίδα εἶναι Ξάνθου τοῦ Ἐρυμάνθου τοῦ Ἀρκάδος. τάδε μὲν οὖν οὕτω κατὰ τὴν Ἀρκάδων ἐς τοὺς βασιλέας ἔχει μνήμην· ὁ δὲ ἀληθέστατος τῶν 2 λόγων ἔστιν Ἐρुकος τοῦ ἐν Σικανία δυναστεύσαντος παῖδα εἶναι τὴν Ψωφίδα, ἣ *** ἐς τὸν οἶκον οὐκ ἤξιον, καταλείπει δὲ ἔχουσαν ἐν τῇ γαστρὶ παρὰ Λυκόρτα, ξένω μὲν ὄντι αὐτοῦ, κατοικοῦντι δὲ ἐν πόλει Φηγία, πρὸ δὲ τοῦ Φηγέως τῆς βασιλείας Ἐρυμάνθου καλουμένη· ἐπιτραφέντες δὲ αὐτόθι Ἐχέφρων καὶ Πρόμαχος Ἡρακλέους τε ὄντες καὶ τῆς γυναικὸς τῆς Σικανῆς μετέθεντο τῇ Φηγία τὸ ὄνομα Ψωφίδα ἀπὸ τῆς μητρός. 2. Ἔστι δὲ καὶ Ζα- 3
645 κυνθίων τῇ ἀκροπόλει Ψωφίς ὄνομα, ὅτι ναυσὶν ἐς τὴν νῆσον ἐπεραιώθη πρῶτος καὶ ἐγένετο οἰκιστὴς ἀνὴρ Ψωφίδιος, Ζάκυνθος ὁ Δαρδάνου. Σειραίων μὲν δὴ σταδίοις ἔστιν ἀπωτέρω τριάκοντα ἢ Ψωφίς· παρὰ δὲ αὐτὴν ὁ τε Ἀροάνιος ποταμὸς καὶ ὀλίγον ἀπωτέρω τῆς πόλεως Ἐρύμανθος ρέουσιν. ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ὁ Ἐρύμανθος ἐν 4 ὄρει Λαμπεία· τὸ δὲ ὄρος τοῦτο ἱερὸν εἶναι Πανὸς λέγεται· εἴη δ' ἂν τοῦ ὄρους τοῦ Ἐρυμάνθου μοῖρα ἢ Λάμπεια. ἐποίησε δὲ Ὅμηρος ὡς ἐν Ταυγέτῳ τε καὶ Ἐρυμάνθῳ *** θηρευτῆς οὖν *** τῆς Λαμπείας ὁ Ἐρύμανθος, καὶ Ἀρκαδίαν διεξελθὼν ἐν δεξιᾷ μὲν τὸ ὄρος ἔχων τὴν Φολόην, ἐν ἀριστερᾷ δὲ πάλιν Θέλπουσαν χώραν, κάτεισιν ἐς τὸν Ἀλφειόν. Λέγεται δὲ ὡς Ἡρακλῆς κατὰ πρόσταγμα 5 Εὐρουσθέως παρὰ τῷ Ἐρυμάνθῳ θηράσειεν ἕν μεγέθει καὶ ἀλκῇ τοὺς ἄλλους ὑπερηρότα. Κυμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ὀπι-

κοῖς συὸς ὀδόντας ἀνακειμένους παρὰ σφίσιν ἐν Ἀπόλλωνος ἱερῷ λόγῳ μὲν λέγουσιν ὡς οἱ ὀδόντες ὑὸς εἶεν τοῦ Ἐρυμανθίου, τῷ λόγῳ δὲ αὐτῶν οὐδ' ἐπ' ὀλίγον μέ-
6 τεστι τοῦ εἰκότος. 3. Ψωφιδίοις δὲ ἐν τῇ πόλει τοῦτο μὲν Ἀφροδίτης ἱερὸν Ἐρυκίνης ἐστὶν ἐπίκλησιν, [ἦς] ἐρείπια ἐφ' ἡμῶν ἐλείπετο αὐτοῦ μόνα· ἐλέγοντο δὲ οἱ Ψωφίδος αὐτὸ ἰδρῦσασθαι παῖδες. καὶ τῷ λόγῳ τὸ εἶκὸς πρόσεστι·
ἐστὶ γὰρ καὶ ἐν Σικελίᾳ τῆς Ἐρυκίνης ἱερὸν ἐν τῇ χώρᾳ 646
τῇ Ἐρυκος, ἀγιώτατόν τε ἐκ παλαιοτάτου καὶ οὐκ ἀπο-
7 δέον πλούτῳ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Πάφῳ. Προμάχου δὲ καὶ Ἐχέφρονος τῶν Ψωφίδος οὐκ ἐπιφανῆ κατ' ἐμὲ ἔτι ἦν τὰ ἡρῶα. 4. Τέθραπται δὲ καὶ Ἀλκμαίων ἐν Ψωφίδι ὁ Ἀμφι-
αράου, καὶ οἱ τὸ μνημῆμά ἐστιν οἴκημα οὔτε μεγέθει μέγα οὔτε ἄλλως κεκοσμημένον· περὶ δὲ αὐτὸ κυπάρισσοι πε-
φύκασιν ἐς τοσοῦτον ὕψους ἀνήκουσαι, ὥστε καὶ τὸ ὄρος τὸ πρὸς τῇ Ψωφίδι κατεσκιάζετο ὑπ' αὐτῶν. ταύτας οὐκ ἐθέλουσιν ἐκκόπτειν ἱεράς τοῦ Ἀλκμαίωνος νομί-
8 ζοντες· καλοῦνται δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων παρθένοι. Ὁ δὲ Ἀλκμαίων ἠνίκα τὴν μητέρα ἀποκτείνας ἔφυγεν ἐξ Ἄργους, τότε ἐς τὴν Ψωφίδα ἐλθὼν, Φηγίαν ἔτι ἀπὸ τοῦ Φηγέως ὀνομαζομένην, συνώκησεν Ἀλφεσιβοία τῇ Φηγέως θυγατρὶ, καὶ αὐτῇ δῶρα ὡς το εἶκὸς καὶ ἄλλα καὶ τὸν ὄρμον δίδωσιν. ὡς δὲ οἰκοῦντι αὐτῷ παρα τοῖς Ἀρκάσι οὐδὲν ἐγένετο ἢ νοσος ῥάων, κατεφυγεν ἐπὶ τὸ μαντεῖον τὸ ἐν Δελφοῖς, καὶ αὐτὸν ἢ Πυθία διδάσκει τὸν Ἐριφύλης ἀλάστορα ἐς ταύτην οἱ μόνην χώραν οὐ συνα-
κολουθήσειν, ἥτις ἐστὶ νεωτάτη καὶ ἡ θάλασσα τοῦ μη-
9 τρώου μιάσματος ἀνέφηεν ὕστερον αὐτήν. Καὶ ὁ μὲν ἔξευρὼν τοῦ Ἀχελῷου τὴν πρόσχωσιν ἐνταῦθα ᾤκησε, καὶ γυναῖκα ἔσχε Καλλιρόην τοῦ Ἀχελῷου θυγατέρα λόγῳ τῷ Ἀκαρνάνων, καὶ οἱ παῖδες Ἀκαρνάν τε καὶ Ἀμφότερος ἐγένοντο· ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀκαρνάνος τοῖς ἐν τῇ

ἡπίρω ταύτη τὸ ὄνομα τὸ νῦν γενέσθαι λέγουσι τὰ πρὸ
τούτου Κούρησι καλουμένοις. Ἐς ἐπιθυμίας δὲ ἀνοήτους
πολλοὶ μὲν ἄνδρες, γυναῖκες δὲ ἔτι πλέον ἐξοκέλλουσιν.
ἐπεθύμησεν ἡ Καλλιρόη τῆς Ἐριφύλης οἱ γενέσθαι τὸν 10
ὄρμον, καὶ δι' αὐτὸ ἐς τὴν Φηγίαν τὸν Ἀλκμαίωνα ἔστει-
λεν ἄκοντα, καὶ αὐτὸν ὑπὸ Φηγέως τῶν παίδων Τημένου
647 καὶ Ἀξίουτος δολοφονηθέντα ἐπέλαβεν ἡ τελευτή. Τοῦ
Φηγέως δὲ οἱ παῖδες τῶ Ἀπόλλωνι ἀναθεῖναι τῶ ἐν Δελ-
φοῖς λέγονται τὸν ὄρμον. καὶ ἐπὶ τούτων βασιλευόντων
ἐν Φηγίᾳ τότε ἔτι καλουμένη τῇ πόλει στρατεῦσαί φασιν
Ἕλληνας ἐς Τροίαν· σφᾶς δὲ οἱ Ψωφίδιοι τοῦ στόλου
φασὶν οὐ μετασχεῖν, ὅτι αὐτῶν τοῖς βασιλευσιν οἱ Ἀρ-
γείων ἀπηχθάνοντο ἡγεμόνες, κατὰ γένος τε τῶ Ἀλκμαί-
ωνι οἱ πολλοὶ προσήκοντες καὶ τῆς ἐπιστρατείας αὐτῶ
κοινωνήσαντες τῆς ἐς Θήβας. 5. Τὰς δὲ Ἐχινάδας νήσους 11
ὑπὸ τοῦ Ἀχελῷου μὴ σφᾶς ἡπειρον ἄχρι ἡμῶν ἀπειργά-
σθαι γέγονε δι' αἰτίας τὸ Αἰτωλῶν ἔθνος· γεγόνασι δὲ
αὐτοὶ τε ἀνάστατοι καὶ ἡ γῆ σφίσι πᾶσα ἠρήμωται· ταῖς
Ἐχινάσιν οὖν, ἅτε ἀσπόρου μενούσης τῆς Αἰτωλίας, οὐχ
ὁμοίως ὁ Ἀχελῷος ἐπάγει τὴν ἰλύν. μαρτύριον δέ μοι
τοῦ λόγου· ὁ γὰρ Μαίανδρος διὰ τῆς Φρυγῶν καὶ Καρῶν
ἀρουμένης ὅσα ἔτη ῥέων τὴν μεταξὺ Πριήνης καὶ Μιλή-
του θάλασσαν ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ πεποίηκεν ἡπειρον.
6. Ψωφιδίοις δὲ καὶ παρὰ τῶ Ἐρυμάνθῳ ναός ἐστίν Ἐρυ- 12
μάνθου καὶ ἄγαλμα. Ποιεῖται δὲ πλὴν τοῦ Αἰγυπτίου
Νείλου ποταμοῖς τοῖς ἄλλοις λίθου λευκοῦ τὰ ἀγάλματα·
τῶ Νείλῳ δέ, ἅτε διὰ τῆς Αἰθιοπῶν κατιόντι ἐς θάλασ-
σαν, μέλανος λίθου τὰ ἀγάλματα ἐργάζεσθαι νομίζουσιν.
7. Ὃν δὲ ἤκουσα ἐν Ψωφίδι ἐπὶ Ἀγλαῶ λόγον ἀνδρὶ 13
Ψωφιδίῳ κατὰ Κροῖσον τὸν Λυδὸν ὄντι ἡλικίαν, ὡς ὁ
Ἀγλαὸς τὸν χρόνον τοῦ βίου πάντα γένοιτο εὐδαίμων,
οὗ με ἔπειθεν ὁ λόγος. Ἀλλὰ ἀνθρώπων μὲν τῶν ἐφ'

ἑαυτοῦ κακὰ ἂν τις ἐλάσσονα ἀναδέξαιτο, καθὰ καὶ ναῦς
 14 ἦσθον ἂν χειμασθεῖη νεὼς ἄλλης· ἄνδρα δὲ συμφορῶν
 ἀεὶ στάντα ἐκτὸς ἢ τὰ πάντα οὐρίῳ ναῦν χρησαμένην
 πνεύματι οὐκ ἔστιν ὅπως δυνησόμεθα ἐξευρεῖν, ἐπεὶ καὶ
 Ὅμηρος κατακείμενον παρὰ τῷ Διὶ ἀγαθῶν πίθον, τὸν 648
 δὲ ἕτερον κακῶν ἐποίησεν, ὑπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ
 δεδιδαγμένος, ὃς αὐτόν ποτε Ὅμηρον κακοδαίμονά τε
 προσεῖπε καὶ ὄλβιον ὡς φύντα ἐπὶ ἀμφοτέροις ὁμοίως.

XXV. Ἐς δὲ Θέλπουσαν ἰόντι ἐκ Ψωφίδος πρῶτα
 μὲν χωρίον Τρόπαιά ἐστιν ὀνομαζόμενον ἐν ἀριστερᾷ
 τοῦ Λάδωνος, Τροπαίων δὲ ἔχεται δρυμὸς Ἀφροδίσιον·
 τρίτα δὲ ἐστιν ἀρχαῖα ἐν στήλῃ γράμματα, ὅροι Ψωφι-
 δίοις πρὸς τὴν Θελπουσίαν χώραν. Ἐν δὲ τῇ γῆ τῇ Θελ-
 πουσίᾳ ποταμὸς ἐστιν Ἄρσην καλούμενος· τοῦτον οὖν
 διαβήσῃ, καὶ ὅσον πέντε ἀπ' αὐτοῦ σταδίους ἀφίξῃ καὶ
 εἴκοσι ἐπὶ ἐρείπια Καοῦντος κώμης καὶ ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ
 2 Καουσίου, πεποιημένον ἐν τῇ ὁδῷ. 2. Τοῦ δὲ ἱεροῦ τού-
 του σταδίους τεσσαράκοντα μάλιστα ἀφέστηκεν ἢ πόλις·
 τεθῆναι δὲ αὐτῇ ὄνομα ἀπὸ νύμφης λέγουσι Θελπούσης,
 ταύτην δὲ θυγατέρα εἶναι Λάδωνος. τῷ δὲ Λάδωνι ἄρχε-
 ται μὲν τὸ ὕδωρ ἐν πηγαῖς τῆς Κλειτορίας, καθὰ ὁ λόγος
 ἐδήλωσεν ἤδη μοι· ῥεῖ δὲ πρῶτον μὲν παρὰ Λευκάσιον
 χωρίον καὶ Μεσόβοα καὶ διὰ τῶν Νάσων ἐπὶ τε Ὀρουγά
 τε καὶ Ἀλοῦντα ὀνομαζόμενον, ἐξ Ἀλοῦντος δὲ ἐπὶ Θα-
 λιιάδας τε καὶ ἐπὶ Δήμητρος ἱερὸν κάτεισιν Ἐλευσινίας.
 3 Τὸ δὲ ἱερὸν τοῦτο ἔστι μὲν Θελπουσίαν ἐν ὄροις· ἀγάλ-
 ματα δὲ ἐν αὐτῷ, ποδῶν ἑπτὰ οὐκ ἀποδέον ἕκαστον,
 Δήμητρος ἐστι καὶ ἡ παῖς καὶ ὁ Διόνυσος, τὰ πάντα
 ὁμοίως λίθου. Μετὰ δὲ τῆς Ἐλευσινίας τὸ ἱερὸν [καὶ]
 Θέλπουσαν τὴν πόλιν ὁ Λάδων παρέξεισιν ἐν ἀριστερᾷ,
 κειμένην μὲν ἐπὶ λόφου μεγάλου, τὰ πλείω δὲ ἐφ' ἡμῶν
 ἔρημον, ὥστε καὶ τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τῷ πέρατι οὐσάν φασι

ἐν τῷ μεσαιτάτῳ ποιηθῆναι τὸ ἐξ ἀρχῆς. 3. Ἔστι δὲ ἐν
 649 Θελοπούση ναὸς Ἀσκληπιοῦ καὶ θεῶν ἱερὸν τῶν δώδεκα
 τούτου τὰ πολλὰ ἐς ἔδαφος ἔκειτο ἤδη. Μετὰ δὲ Θελοπού- 4
 σαν ἐπὶ τὸ ἱερὸν τῆς Δήμητρος ὁ Λάδων κάτεισι τὸ ἐν
 Ὀγκείῳ· καλοῦσι δὲ Ἐρινὺν οἱ Θελοπούσιοι τὴν θεόν,
 ὁμολογεῖ δέ σφισι καὶ Ἀντίμαχος ἐπιστρατεῖαν Ἀργείων
 ποιήσας ἐς Θήβας· καὶ οἱ τὸ ἔπος ἔχει,

Δήμητρος τόθι φασὶν Ἐρινύος εἶναι ἔδεθλον.

Ὁ μὲν δὲ Ὀγκίος Ἀπόλλωνός ἐστι κατὰ τὴν φήμην, καὶ
 ἐν τῇ Θελοπούσιᾳ περὶ τὸ χωρίον ἐδυνάστευε τὸ Ὀγκεῖον.
 4. Τῇ θεῷ δὲ Ἐρινύς γέγονεν ἐπικλήσις· πλανωμένη γὰρ 5
 τῇ Δήμητρι, ἠνίκα τὴν παῖδα ἐξήτει, λέγουσιν ἔπεσθαι
 οἱ τὸν Ποσειδῶνα ἐπιθυμοῦντα αὐτῇ μιχθῆναι, καὶ τὴν
 μὲν ἐς ἵππον μεταβαλοῦσαν ὁμοῦ ταῖς ἵπποις νέμεσθαι
 ταῖς Ὀγκίου, Ποσειδῶν δὲ συνήσιν ἀπατώμενος, καὶ
 συγγίνεται τῇ Δήμητρι ἄρσενι ἵππῳ καὶ αὐτὸς εἰκασθεῖς·
 τὸ μὲν δὲ παραυτικά τὴν Δήμητρα ἐπὶ τῷ συμβάντι ἔχειν 6
 ὀργίλως, χρόνῳ δὲ ὕστερον τοῦ τε θυμοῦ παύσασθαι
 καὶ τῷ Λάδωνι ἐθελῆσαι φασιν αὐτὴν λούσασθαι. Ἐπὶ
 τούτῳ καὶ ἐπικλήσεις τῇ θεῷ γεγόνασι, τοῦ μηνίματος
 μὲν ἔνεκα Ἐρινύς, ὅτι τὸ θυμῷ χρῆσθαι καλοῦσιν ἐρι-
 νύειν οἱ Ἀρκάδες, Λουσία δὲ ἐπὶ τῷ λούσασθαι τῷ Λά-
 δωνι. τὰ δὲ ἀγάλματά ἐστι τὰ ἐν τῷ ναῷ ξύλου, πρόσωπα
 δέ σφισι καὶ χεῖρες ἄκραι καὶ πόδες εἰσὶ Παρίου λίθου·
 τὸ μὲν δὲ τῆς Ἐρινύος τὴν τε κίστην καλουμένην ἔχει καὶ 7
 ἐν τῇ δεξιᾷ δᾶδα, μέγεθος δὲ εἰκάζομεν ἐννέα εἶναι πο-
 δῶν αὐτῆν· ἡ Λουσία δὲ ποδῶν ἕξ ἐφαίνετο εἶναι. Ὅσοι
 650 δὲ Θέμιδος καὶ οὐ Δήμητρος τῆς Λουσίας τὸ ἄγαλμα εἶ-
 ναι νομίζουσι, μάταια ἴστωσαν ὑπειληφότες. 5. Τὴν δὲ
 Δήμητρα τεκεῖν φασὶν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα, ἧς
 τὸ ὄνομα ἐς ἀτελέστους λέγειν οὐ νομίζουσι, καὶ ἵππον
 τὸν Ἀρείονα· ἐπὶ τούτῳ δὲ παρὰ σφίσιν Ἀρκάδων πρώτοις

- 8 Ἴππιον Ποσειδῶνα ὀνομασθῆναι. ἐπάγονται δὲ ἐξ Ἰλιάδος ἔπη καὶ ἐκ Θηβαΐδος μαρτύριά σφισιν εἶναι τῷ λόγῳ, ἐν μὲν Ἰλιάδι ἐς αὐτὸν Ἀρείονα πεποιῆσθαι,
- Οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνειν,
 Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν·
ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι ὡς Ἀδραστος ἔφρευγεν ἐκ Θηβῶν
 εἵματα λυγρὰ φέρων σὺν Ἀρείονι κυανοχαίτῃ.
Αἰνίσσεσθαι οὖν ἐθέλουσι τὰ ἔπη Ποσειδῶνα Ἀρείονι
- 9 εἶναι πατέρα. Ἀντίμαχος δὲ παῖδα εἶναι γῆς φησίν·
- Ἀδρηστος Ταλαῶ υἱὸς Κρηθηϊάδαο
 πρώτιστος Δαναῶν εὐαινέτω ἤλασεν ἵππῳ,
 Καιρόν τε κραιπνὸν καὶ Ἀρείονα Θελπουσαῖον,
 τόν ῥά τ' Ἀπόλλωνος σχεδὸν ἄλσεος Ὀγκαιῖο
 αὐτῇ γαῖ' ἀνέδωκε, σέβας θνητοῖσιν ἰδέσθαι.
- 10 Δύναιτο δ' ἂν καὶ ἀναφύντι ἐκ γῆς τῷ ἵππῳ ἐκ θεοῦ τε εἶναι τὸ γένος καὶ αἱ τρίχες οἱ τὴν χροάν εἰοικέναι κυανῷ. λέγεται δὲ καὶ τοιάδε, Ἡρακλέα πολεμοῦντα Ἠλείοις αἰτῆσαι παρ' Ὀγκου τὸν ἵππον καὶ ἐλεῖν τὴν Ἥλιν ἐπὶ τῷ Ἀρείονι ὀχούμενον ἐς τὰς μάχας, δοθῆναι δὲ ὑπὸ Ἡρακλέους ὕστερον Ἀδράστῳ τὸν ἵππον. ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐς τὸν 651 Ἀρείονα ἐποίησεν Ἀντίμαχος
- ὃς ῥά ποτ' Ἀδρήστῳ τριτάτῳ δέδμηθ' ὑπ' ἀνακτι.
- 11 6. Ὁ δὲ Λάδων τῆς Ἐρινύος τὸ ἱερὸν ἀπολιπὼν ἐν ἀριστερᾷ, παρέξεισιν ἐν ἀριστερᾷ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ὀγκαιάτου τὸν ναόν, τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ παρὰ Ἀσκληπιοῦ Παιδὸς ἱερὸν, ἐνθα Τρυγόνος μνημῆμά ἐστι [τροφοῦ]. τροφὸν δὲ Ἀσκληπιοῦ τὴν Τρυγόνα εἶναι λέγουσιν· ἐν γὰρ τῇ Θελπούσῃ τῷ Ἀσκληπιῷ παιδὶ ἐκκειμένῳ φασὶν ἐπιτυχόντα Αὐτόλαον Ἀρκάδος υἱὸν νόθον ἀναθέσθαι τὸ παιδίον, καὶ ἐπὶ τούτῳ παῖδα Ἀσκληπιὸν*** εἰκότα εἶναι μᾶλλον ἠγούμην, ὃ καὶ ἐδήλωσα ἐν τοῖς Ἐπιδαυρίων.
127. Ἔστι δὲ Τουθόα ποταμός· ἐμβάλλει δὲ ἐς τὸν Λάδωνα

καὶ ἡ Τουθία κατὰ τὸν Θελπουσίῳ ὄρον πρὸς Ἡραιεῖς, καλούμενον δὲ ὑπὸ Ἀρκάδων Πεδίον. καθότι δὲ αὐτὸς ὁ Λάδων ἐκδίδωσιν ἐς τὸν Ἀλφειόν, Κοράκων ὠνόμασται νᾶσος. Οἱ δὲ ἤγηνται τὴν Ἐνίσπην καὶ Στρατίην τε καὶ Ῥίπην τὰς ὑπὸ Ὀμήρου κατειλεγμένας γενέσθαι νήσους ποτὲ ἐν τῷ Λάδωνι ὑπὸ ἀνθρώπων οἰκουμένας· ἃ οἱ πεπιστευκότες μάταια ἴστωσαν· οὐ γὰρ ἂν ποτε οὐδὲ νηὶ 13 παρισουμένας πορθμίδι παράσχοιτο ὁ Λάδων νήσους. κάλλους μὲν γὰρ ἔνεκα οὐδενὸς ποταμῶν δεύτερος οὔτε τῶν βαρβαρικῶν ἐστὶν οὔτε Ἕλληνος, μέγεθος δὲ οὐ τοσοῦτος ὡς ἐν αὐτῷ καὶ νήσους ἀναφαίνεσθαι, καθάπερ ἐν Ἰστρῷ τε καὶ Ἡριδανῷ.

652 XXVI. Ἡραιεῦσι δὲ οἰκιστῆς μὲν γέγονεν Ἡραιεύς ὁ Λυκάονος, κεῖται δὲ ἡ πόλις ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἀλφειοῦ, τὰ μὲν πολλὰ ἐν ἡρέμα προσάντει, τὰ δὲ καὶ ἐπ' αὐτὸν καθήκει τὸν Ἀλφειόν. Δρόμοι τε παρὰ τῷ ποταμῷ πεποι-
νται μυρσίαις καὶ ἄλλοις ἡμέροις διακεκριμένοι δέν-
δροις· καὶ τὰ λουτρὰ αὐτόθι. 2. Εἰσὶ δὲ καὶ Διονύσῳ
ναοί· τὸν μὲν καλοῦσιν αὐτῶν Πολίτην, τὸν δὲ Αὐξίτην.
καὶ οἰκημὰ ἐστὶ σφισιν ἐνθα τῷ Διονύσῳ τὰ ὄργια ἄγου- 2
σιν. ἔστι καὶ ναὸς ἐν τῇ Ἡραίᾳ Πανὸς ἅτε τοῖς Ἀρκάσι
ἐπιχωρίου. τῆς δὲ Ἡρας τοῦ ναοῦ καὶ ἄλλα ἐρείπια καὶ
οἱ κίονες ἔτι ἐλείποντο. Ἀθλητὰς δέ, ὅποσοι γεγόνασιν
Ἀρκάσι, ὑπερῆρκε τῇ δόξῃ Δαμάρετος Ἡραιεύς, ὃς τὸν
ὀπλίτην δρόμον ἐνίκησεν ἐν Ὀλυμπίᾳ πρῶτος. Ἐς δὲ τὴν 3
Ἡλείαν κατιῶν ἐξ Ἡραίας, στάδια μὲν πού πεντεκαίδεκα
ἀποσχῶν Ἡραίας διαβήσῃ τὸν Λάδωνα, ἀπὸ τούτου δὲ
ἐς Ἐρύμανθον ὅσον εἴκοσι ἀφίξῃ σταδίους. 3. Τῇ δὲ
Ἡραίᾳ ὄροι πρὸς τὴν Ἡλείαν λόγῳ μὲν τῷ Ἀρκάδων
ἐστὶν ὁ Ἐρύμανθος, Ἡλεῖοι δὲ τὸν Κοροίβου τάφον φασὶ
τὴν χώραν σφίσι δόριζεν. ἠνίκα δὲ τὸν ἀγῶνα τὸν Ὀλυμ- 4
πικὸν ἐκλιπόντα ἐπὶ χρόνον πολὺν ἀνενεώσατο Ἴφριτος

καὶ αὐθις ἐξ ἀρχῆς Ὀλύμπια ἤγαγον, τότε δρόμου σφίσιν ἄθλα ἐτέθη μόνον καὶ ὁ Κόροιβος ἐνίκησε· καὶ ἔστιν ἐπιγραμμά ἐπὶ τῷ μνήματι ὡς Ὀλυμπίασιν ὁ Κόροιβος ἐνίκησεν ἀνθρώπων πρῶτος, καὶ ὅτι τῆς Ἡλείας ἐπὶ τῷ πέρατι ὁ τάφος αὐτῷ πεποιήται.

- 5 4. Ἔστι δὲ Ἀλίφηρα πόλισμα οὐ μέγα· ἐξελείφθη γὰρ ὑπὸ οἰκητόρων πολλῶν ὑπὸ τὸν συνοικισμὸν τῶν Ἀρκάδων ἐς Μεγάλην πόλιν. ἐς τοῦτο οὖν τὸ πόλισμα ἐρχόμενος ἐξ Ἡραίας τὸν τε Ἀλφειὸν διαβήση, καὶ σταδίων μάλιστά που δέκα διελθὼν πεδίον ἐπὶ ὄρος ἀφίξη, καὶ αὐθις στάδια ὅσον τριάκοντα ἐς τὸ πόλισμα ἀναβήση διὰ τοῦ
- 6 ὄρους. Ἀλιφηρεῦσι δὲ τὸ μὲν ὄνομα τῇ πόλει γέγονεν ἀπὸ Ἀλιφήρου Λυκάονος παιδός, ἱερὰ δὲ Ἀσκληπιοῦ τέ ἐστι καὶ Ἀθηνᾶς, ἣν θεῶν σέβονται μάλιστα, γενέσθαι καὶ τραφήναι παρὰ σφίσιν αὐτὴν λέγοντες· καὶ Διός τε ἰδρύσαντο Λεχεάτου βωμὸν ἅτε ἐνταῦθα τὴν Ἀθηνᾶν 653 τεκόντος, καὶ κρήνην καλοῦσι Τριτωνίδα, τὸν ἐπὶ τῷ
- 7 ποταμῷ τῷ Τρίτωνι οἰκειούμενοι λόγον. τῆς δὲ Ἀθηνᾶς τὸ ἄγαλμα πεποιήται χαλκοῦ, Ἰπατοδώρου ἔργον, θεᾶς ἄξιον μεγέθους τε ἔνεκα καὶ ἐς τὴν τέχνην. ἄγουσι δὲ καὶ πανηγυρίαν ὕψω δὴ θεῶν· δοκῶ δὲ σφᾶς ἄγειν τῇ Ἀθηνᾶ. ἐν ταύτῃ τῇ πανηγύρει Μυιάγρῳ προθύουσιν, ἐπευχόμενοί τε κατὰ τῶν ἱερείων τῷ ἥρωϊ καὶ ἐπικαλούμενοι τὸν Μυιάγρον· καὶ σφίσι ταῦτα δράσασιν οὐδὲν
- 8 ἔτι ἀνιάρων εἰσιν αἱ μυῖαι. 5. Κατὰ δὲ τὴν ἐξ Ἡραίας ἄγουσαν ἐς Μεγάλην πόλιν εἰσὶ Μελαινεαί· ταύτας ὥκισε μὲν Μελαινεὺς ὁ Λυκάονος, ἔρημος δὲ ἦν ἐφ' ἡμῶν, ὕδατι δὲ καταρρεῖται. Μελαινεῶν δὲ τεσσαράκοντά ἐστιν ἀνωτέρω σταδίοις Βουφάγιον, καὶ ὁ ποταμὸς ἐνταῦθα ἔχει πηγὰς ὁ Βουφάγος κατιῶν ἐς τὸν Ἀλφειόν. τοῦ Βουφάγου δὲ περὶ τὰς πηγὰς ὄροι πρὸς Μεγαλοπολίτας Ἡραιεῦσιν εἰσιν.

XXVII. Ἡ δὲ Μεγάλη πόλις νεωτάτη πόλεων ἔστιν οὐ τῶν Ἀρκαδικῶν μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν Ἑλλησι, πλὴν ὄσων κατὰ συμφορὰν ἀρχῆς τῆς Ῥωμαίων μεταβεβήκασιν οἰκήτορες· συνῆλθον δὲ ὑπὲρ ἰσχύος ἐς αὐτὴν οἱ Ἀρκάδες, ἅτε καὶ Ἀργεῖους ἐπιστάμενοι τὰ μὲν ἔτι παλαιότερα μόνον οὐ κατὰ μίαν ἡμέραν ἐκάστην κινδυνεύοντας ὑπὸ Λακεδαιμονίων παραστῆναι τῷ πολέμῳ, ἐπειδὴ δὲ ἀνθρώπων πλήθει τὸ Ἄργος ἐπηύξησαν καταλύσαντες Τίρυνθα καὶ Ὑσιᾶς τε καὶ Ὀρνεᾶς καὶ Μυκῆνας καὶ Μίδειαν καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο πόλισμα οὐκ ἀξιόλογον ἐν τῇ Ἀργολίδι ἦν, τὰ τε ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἀδεέστερα τοῖς Ἀργείοις ὑπάρξαντα καὶ ἅμα ἐς τοὺς περιοίκους ἰσχὺν γενομένην 654 αὐτοῖς. γνώμη μὲν τοιαύτη συνφκίζοντο οἱ Ἀρκάδες, 2
 2. τῆς πόλεως δὲ οἰκιστῆς Ἐπαμεινώνδας ὁ Θηβαῖος σὺν τῷ δικαίῳ καλοῖτο ἄν· τοὺς τε γὰρ Ἀρκάδας οὗτος ἦν ὁ ἐπεγείρας ἐς τὸν συνοικισμόν, Θηβαίων τε χιλίους λογάδας καὶ Παμμένην ἀπέστειλεν ἠγεμόνα ἀμύνειν τοῖς Ἀρκάσιν, εἰ κωλύειν πειρῶνται οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸν οἰκισμόν. Ἡιρέθησαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων οἰκισταὶ Λυκομήδης καὶ Ὀπολέας καὶ Τίμων τε καὶ Πρόξενος, οὗτοι μὲν ἐκ Τεγέας, Λυκομήδης δὲ καὶ Ὀπολέας Μαντινεῖς, Κλειτορίων δὲ Κλεόλαος καὶ Ἀκρίφιος, Εὐκαμπίδας δὲ καὶ Ἰερώνυμος ἐκ Μαινάλου, Παρρασίων δὲ Ποσεικράτης τε καὶ Θεόξενος. 3. Πόλεις δὲ τοσαῖδε ἦσαν 3
 ὀπόσας ὑπὸ τε προθυμίας καὶ διὰ τὸ ἔχθος τὸ Λακεδαιμονίων πατρίδας σφίσιν οὔσας ἐκλιπεῖν ἐπέιδοντο οἱ Ἀρκάδες, Ἀλέα, Παλλάντιον, Εὐταία, Σουμάτειον, Ἰασαία, Περαιθεῖς, Ἐλισσῶν, Ὀρεσθάσιον, Δίπαια, Λύκαια· ταύτας μὲν ἐκ Μαινάλου· ἐκ δὲ Εὐτρησίων Τρικόλωνι καὶ Ζοίτιον καὶ Χαρισία καὶ Πτολέδεσμα καὶ Κναῦσον καὶ Παρώρεια· παρὰ δὲ Αἰγυπτῶν ** [καὶ] Σκιρ- 4
 τώνιον καὶ Μαλαία καὶ Κρωῶμοι καὶ Βλένινα καὶ Λεῦκ-

τρον· Παρρασίων δὲ Λυκοσωρεῖς, Θωκνεῖς, Τραπεζούντιοι, Προσεῖς, Ἀκακήσιον, Ἀκόντιον, Μακαρία, Δασέα· ἐκ δὲ Κυνουραίων τῶν ἐν Ἀρκαδία Γόρτυς καὶ Θεισόα ἢ πρὸς Λυκαίῳ καὶ Λυκαιᾶται καὶ Ἀλίφηρα· ἐκ 655 δὲ τῶν συντελούντων ἐς Ὀρχομενὸν Θεισόα, Μεθύδριον, Τεῦθις· προσεγένετο δὲ καὶ Τρίπολις ὀνομαζομένη, Καλλία καὶ Δίποινα καὶ Νώνακρις. τὸ μὲν δὴ ἄλλο Ἀρκαδικὸν οὔτε τι παρέλυε τοῦ κοινοῦ δόγματος καὶ συνελέγοντο ἐς τὴν Μεγάλην πόλιν σπουδῆ· Λυκαιᾶται δὲ καὶ Τρικολωνεῖς καὶ Λυκοσουρεῖς τε καὶ Τραπεζούντιοι μετεβάλλοντο Ἀρκαδῶν μόνου, καί, οὐ γὰρ συνεχώρουν ἔτι τὰ ἄσθη τὰ ἀρχαῖα ἐκλιπεῖν, οἱ μὲν αὐτῶν καὶ ἄκοντες 6 ἀνάγκη κατήγοντο ἐς τὴν Μεγάλην πόλιν, 4. Τραπεζούντιοι δὲ ἐκ Πελοποννήσου τὸ παράπαν ἐξεχώρησαν, ὅσοι γε αὐτῶν ἐλείφθησαν καὶ μὴ σφᾶς ὑπὸ τοῦ θυμοῦ παραντίκα διεχρήσαντο οἱ Ἀρκαδῆς· τοὺς δὲ αὐτῶν ἀνασπαθέντας ἀναπλεύσαντας ναυσὶν ἐς τὸν Πόντον συνοίκους ἐδέξαντο μητροπολίτας τ' ὄντας καὶ ὁμωνύμους οἱ Τραπεζοῦντα ἔχοντες τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ. Λυκοσουρεῦσι δὲ καὶ ἀπειθήσασιν ἐνέμετο ὅμως παρὰ τῶν Ἀρκαδῶν αἰδῶς Δῆμητρος τε ἔνεκα καὶ Δεσποίνης ἐλθόντας ἐς τὸ ἱερόν. 7 5. Τῶν δὲ ἄλλων τῶν κατειλεγμένων πόλεων αἱ μὲν ἐς ἅπαν εἰσὶν ἐφ' ἡμῶν ἔρημοι, τὰς δὲ ἔχουσιν οἱ Μεγαλοπολίται κώμας, Γόρτυνα, Διποίνας, Θεισόαν τὴν πρὸς Ὀρχομενῶ, Μεθύδριον, Τεῦθιν, Καλλιᾶς, Ἐλισσόντα. μόνη δὲ ἐξ αὐτῶν Παλλάντιον ἐμελλεν ἄρα ἠπιωτέρου πειραῖσθαι καὶ τότε τοῦ δαίμονος. τοῖς δὲ Ἀλιφηρεῦσι παραμεμένηκεν ἐξ ἀρχῆς πόλιν σφᾶς καὶ ἐς τότε νομίζεσθαι.

8 6. Συνφκίσθη δὲ ἡ Μεγάλη πόλις ἐνιαυτῷ τε τῷ αὐτῷ καὶ μηνί [τε] ὀλίγοις ὕστερον ἢ τὸ παῖσμα ἐγένετο 656 Λακεδαιμονίων τὸ ἐν Λεύκτροις, Φρασικλείδου μὲν Ἀθη-

νησιν ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς ἑκατοστῆς ὀλυμπιά-
δος καὶ δευτέρας, ἦν Δάμων Θούριος ἐνίκα στάδιον.
7. Μεγαλοπολίταις δὲ ἐς τὴν Θηβαίων συμμαχίαν ἐγγρα- 9
φεῖσιν ἀπὸ Λακεδαιμονίων δεῖμα ἦν οὐδέν. ὥς δὲ ἐς τὸν
πόλεμον τὸν ἱερὸν ὀνομασθέντα οἱ Θηβαῖοι κατέστησαν
καὶ αὐτοῖς ἐπέκειντο οἱ Φωκεῖς, τὴν τε ὄμορον τῇ Βοιω-
τῶν ἔχοντες καὶ ὄντες οὐκ ἀδύνατοι χρήμασιν ἄτε τὸ ἱε-
ρὸν τὸ ἐν Δελφοῖς κατειληφότες, τηνικαῦτα οἱ Λακεδαι- 10
μόνιοι προθυμίας μὲν [οὖν] ἔνεκα Ἀρκάδας τε ἂν τοὺς
ἄλλους καὶ τοὺς Μεγαλοπολίτας ἐποίησαν ἀναστάτους,
ἀμυνομένων δὲ τῶν τότε οὐκ ἀθύμως, καὶ ἅμα τῶν περι-
οίκων ἀπροφασίστως σφίσιν ἐπικουρούντων, λόγου μὲν
συνέπεσεν οὐδὲν ἄξιον γενέσθαι παρὰ οὐδετέρων· Φί-
λιππον δὲ τὸν Ἀμύντου καὶ Μακεδόνων τὴν ἀρχὴν οὐχ
ἦκιστα ἀυξηθῆναι τὸ ἔχθος τὸ Ἀρκάδων ἐς Λακεδαιμο-
νίους ἐποίησε, καὶ Ἑλλησιν ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ αὐτίς περὶ
Θεσσαλίαν τοῦ ἀγῶνος οὐ μετέσχον οἱ Ἀρκάδες. 8. Χρό- 11
νον δὲ οὐ μετὰ πολὺν Ἀριστόδημος Μεγαλοπολίταις
ἀνέφνυ τυράννος, Φιγαλεὺς μὲν γένος καὶ υἱὸς Ἀρτύλα,
ποιησαμένου δὲ αὐτὸν Τριταίου τῶν οὐκ ἀδυνάτων ἐν
Μεγάλῃ πόλει. τούτῳ τῷ Ἀριστοδήμῳ καὶ τυραννοῦντι
ἐξεγένετο ὅμως ἐπικληθῆναι Χρηστῷ. ἐπὶ τούτου τυραν-
νοῦντος ἐσβάλλουσιν ἐς τὴν Μεγαλοπολίτιν στρατιᾷ Λα-
κεδαιμόνιοι καὶ τοῦ βασιλέως Κλεομένους ὁ πρεσβύτατος
τῶν παίδων Ἀκρότατος· ἐγενεαλόγησα δὲ ἤδη τὰ τε ἐς
τοῦτον καὶ ἐς τὸ πᾶν γένος τῶν ἐν Σπάρτῃ βασιλέων.
Γενομένης δὲ ἰσχυρᾶς μάχης καὶ ἀποθανόντων πολλῶν
παρ' ἀμφοτέρων κρατοῦσιν οἱ Μεγαλοπολίται τῇ συμ-
βολῇ· καὶ ἄλλοι τε διεφθάρησαν Σπαρτιατῶν καὶ Ἀκρό-
τατος, οὐδέ οἱ τὴν πατρῴαν παραλαβεῖν ἐξεγένετο ἀρχήν.
9. Μετὰ δὲ Ἀριστόδημον τελευτήσαντα δύο μάλιστα 12
ὑστερον γενεαῖς ἐτυράννησε Λυδιάδης οἴκου μὲν οὐκ

ἀφανοῦς, φύσιν δὲ φιλότιμος ὢν καὶ οὐχ ἥκιστα, ὡς⁶⁵⁷
 ἐπέδειξεν ὕστερον, καὶ φιλόπολις. ἔσχε μὲν γὰρ ἔτι νέος
 ὢν τὴν ἀρχὴν· ἐπεὶ δὲ ἤρχετο φρονεῖν, κατέπαυεν ἑαυ-
 τὸν ἐκὼν τυραννίδος, καίπερ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἤδη οἱ τῆς
 ἀρχῆς καθωρμισμένης. Μεγαλοπολιτῶν δὲ συντελούν-
 των ἤδη τότε ἐς τὸ Ἀχαικόν, ὁ Λυδιάδης ἐν τε αὐτοῖς
 Μεγαλοπολίταις καὶ ἐν τοῖς πᾶσιν Ἀχαιοῖς ἐγένετο οὕτω
 13 δόκιμος ὡς Ἀράτῳ παρισωθῆναι τὰ ἐς δόξαν. Λακεδαι-
 μόνιοι δὲ αὐτοῖ τε πανδημεὶ καὶ ὁ τῆς οἰκίας βασιλεὺς τῆς
 ἐτέρας Ἄγις ὁ Εὐδαμίδου στρατεύουσιν ἐπὶ Μεγάλην
 πόλιν παρασκευῆ μείζονι καὶ ἀξιολογωτέρῳ τῆς ὑπὸ
 Ἀκροτάτου συναχθείσης· καὶ μάχῃ τε ἐπεξελθόντας τοὺς
 Μεγαλοπολίτας ἐνίκησαν, καὶ μηχανήματα ἰσχυρὸν προσ-
 άγοντες τῷ τείχει τὸν πύργον τὸν ταύτῃ δι' αὐτοῦ σεί-
 ουσι, καὶ ἐς τὴν ὕστεραίαν καταρρίψειν τῷ μηχανήματι
 14 ἤλπιζον. Ἐμελλε δ' ἄρα οὐχ Ἑλλησιν ὁ Βορέας ἔσεσθαι
 μόνον τοῖς πᾶσιν ὄφελος, τοῦ Μήδων ναυτικοῦ ταῖς
 Σηπιάσι προσράξας τὰς πολλὰς, ἀλλὰ καὶ Μεγαλοπολί-
 τας ὁ ἄνεμος οὗτος ἐρρύσατο μὴ ἀλῶναι· κατέλυσέ τε
 γὰρ τὸ μηχανήμα τοῦ Ἄγιδος καὶ διεφόρησεν ἐς ἀπώλειαν
 παντελῆ βιαίῳ τῷ πνεύματι ὁμοῦ καὶ συνεχεῖ. Ὁ δὲ Ἄγις
 ὄτῳ τὰ ἐκ τοῦ Βορέου μὴ ἐλεῖν τὴν Μεγάλην πόλιν ἐγέ-
 νετο ἐμποδῶν, ἔστιν ὁ τὴν ἐν Ἀχαΐᾳ Πελλήνην ἀφαιρε-
 θεὶς ὑπὸ Ἀράτου καὶ Σικωνίων καὶ ὕστερον πρὸς Μαν-
 15 τινεῖα χρησάμενος τῷ τέλει. 10. Μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον
 Κλεομένης ὁ Λεωνίδου Μεγάλην πόλιν κατέλαβεν ἐν
 σπονδαῖς. Μεγαλοπολιτῶν δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ νυκτὶ εὐθύς
 τότε ἀμύνοντες τῇ πατρίδι ἐπεπτώκεσαν, ἐνθα καὶ Λυ-
 διάδην ἀγωνιζόμενον ἀξίως λόγου κατέλαβεν ἐν τῇ μάχῃ
 τὸ χρεῶν· τοὺς δὲ αὐτῶν Φιλοποίμην ὁ Κραύγιδος ὅσον
 τε τὰ δύο μέρη τῶν ἐν ἡλικίᾳ καὶ παῖδας ἅμα ἔχων καὶ
 16 γυναικας διέφυγεν ἐς τὴν Μεσσηνίαν. Κλεομένης δὲ

τούς τε ἐγκαταληφθέντας ἐφόνευε καὶ κατέσκαπτε τε καὶ ἔκαιε τὴν πόλιν. Μεγαλοπολίται μὲν δὴ τρόπον ὁποῖον 658 ἀνεσώσαντο τὴν αὐτῶν καὶ ὅποια κατελθοῦσιν αὐτίς ἐπράχθη σφίσι, δηλώσει τοῦ λόγου μοι τὰ ἐς Φιλοποίμενα· Λακεδαιμονίων δὲ τῷ δήμῳ τοῦ τῶν Μεγαλοπολιτῶν παθήματος μέτεστιν αἰτίας οὐδέν, ὅτι σφίσιν ἐκ βασιλείας μετέστησεν ἐς τυραννίδα ὁ Κλεομένης τὴν πολιτείαν.

11. Μεγαλοπολίταις δὲ καὶ Ἡραιεῦσι κατὰ τὰ εἶρη- 17 μένα ἤδη μοι τοῦ Βουφάγου ποταμοῦ περὶ τὰς πηγὰς εἰσὶν ὄροι τῆς χώρας. γενέσθαι δὲ τῷ ποταμῷ τὸ ὄνομα ἀπὸ Βουφάγου φασὶν ἦρωος, εἶναι δὲ Ἰαπετοῦ τε παῖδα αὐτὸν καὶ Θόρνακος· ταύτην καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ Θόρνακα ὀνομάζουσι. λέγουσι δὲ καὶ ὡς ἐν Φολόῃ τῷ ὄρει τοξεύσειεν Ἄρτεμις Βουφάγον ἔργα τολμήσαντα οὐχ ὅσια ἐς τὴν θεόν.

XXVIII. Ἴόντι δὲ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῶν πηγῶν πρῶτα μὲν σε ἐκδέξεται Μάραθα χωρίον, μετὰ δὲ αὐτὸ Γόρτυς κώμη τὰ ἐπ' ἐμοῦ, τὰ δὲ ἔτι ἀρχαιότερα πόλις. ἔστι δὲ αὐτόθι ναὸς Ἀσκληπιοῦ λίθου Πεντελησίου· [καὶ] αὐτός τε οὐκ ἔχων πῶ γένεια, καὶ Ἰγυείας ἄγαλμα· Σκόπα δὲ ἦν ἔργα. λέγουσι δὲ οἱ ἐπιχώριοι καὶ τάδε, ὡς Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου τὸν θώρακα καὶ δόρυ ἀναθεῖη τῷ Ἀσκληπιῷ· καὶ ἐς ἐμέ γε ἔτι ὁ θώραξ καὶ τοῦ δόρατος ἦν ἡ αἰχμή.

2. Τὴν δὲ Γόρτυνα ποταμὸς διέξεισιν ὑπὸ μὲν τῶν 2 περὶ τὰς πηγὰς ὀνομαζόμενος Λούσιος, ἐπὶ λουτροῖς δὴ τοῖς Διὸς τεχθέντος· οἱ δὲ ἀπωτέρω τῶν πηγῶν καλοῦσιν ἀπὸ τῆς κώμης Γορτύνιον. οὗτος ὁ Γορτύνιος ὕδωρ ψυχρότατον παρέχεται ποταμῶν. Ἴστρου μὲν γε καὶ Ῥήνον, ἔτι δὲ Ἰπανίν τε καὶ Βορυσθένην καὶ ὄσων ἄλλων ἐν ὧρα χειμῶνος τὰ ρεύματα πήγνυται, τούτους μὲν

χειμερίους κατὰ ἐμὴν δόξαν ὀρθῶς ὀνομάσαι τις ἂν· οἱ ῥέουσι μὲν διὰ γῆς τὸ πολὺ τοῦ χρόνου νειφομένης, 3 ἀνάπλεως δὲ κρυμοῦ καὶ ὁ περὶ αὐτοῦς ἐστὶν ἀήρ. ὅσοι δὲ γῆν διεξίασιν εὖ τῶν ὥρῶν ἔχουσιν, καὶ θέρους σφίσι τὸ ὕδωρ πινόμενόν τε καὶ λουομένους ἀνθρώπους ἀνα-65! ψύχει, χειμῶνος δὲ ἀνιαρὸν οὐκ ἔστι, τούτους ἐγὼ φημι παρέχεσθαι σφᾶς ὕδωρ ψυχρόν. ψυχρόν μὲν δὴ ὕδωρ καὶ Κύδνου τοῦ διεξιόντος Ταρσεῖς καὶ Μέλανος τοῦ παρὰ Σίδην τὴν Παμφύλων· Ἄλευτος δὲ τοῦ ἐν Κολοφῶνι καὶ ἐλεγείων ποιηταὶ τὴν ψυχρότητα ἄδουσι. Γορτύνιος δὲ προήκει καὶ ἐς πλεον ψυχρότητος, μάλιστα δὲ ὦρα θέρους. ἔχει μὲν δὴ τὰς πηγὰς ἐν Θεισόᾳ τῇ Μεθυδριεῦσιν ὁμόρῳ· καθότι δὲ τῷ Ἀλφειῷ τὸ ῥεῦμα ἀνακοινοῖ, καλοῦσι Ῥαιτέας.

4 3. Τῇ χώρᾳ δὲ τῇ Θεισόᾳ προσεχῆς κώμη Τεῦθίς ἐστὶ· πάλαι δὲ ἦν πόλισμα ἢ Τεῦθις. ἐπὶ δὲ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Ἰλίῳ ἰδίᾳ παρείχοντο οἱ ἐνταῦθα ἡγεμόνα· ὄνομα δὲ αὐτῷ Τεῦθιν, οἱ δὲ Ὀρνυτόν φασιν εἶναι. ὡς δὲ τοῖς Ἑλλησιν οὐκ ἐγίνετο ἐπίφορα ἐξ Αὐλίδος πνεύματα, ἀλλὰ ἄνεμος σφᾶς βίαιος ἐπὶ χρόνον εἶχεν ἐγκλείσας, ἀφίκετο ὁ Τεῦθις Ἀγαμέμνονι ἐς ἀπέχθειαν, καὶ 5 ὀπίσω τοὺς Ἀρκάδας ὧν ἤρχεν ἀπάξειν ἔμελλεν. ἐνταῦθα Ἀθηναῖν λέγουσι Μέλανι τῷ Ὠπος εἰκασμένην ἀποτρέπειν τῆς ὁδοῦ Τεῦθιν τῆς οἰκαδε. ὁ δὲ, ἅτε οἰδοῦντος αὐτῷ τοῦ θυμοῦ, παίει τὴν θεὸν τῷ δόρατι ἐς τὸν μηρόν· ἀπήγαγε δὲ καὶ ἐκ τῆς Αὐλίδος ὀπίσω τὸν στρατόν. Ἀναστρέψας δὲ ἐς τὴν οἰκείαν τὴν θεὸν ἔδοξεν αὐτὴν τετρα- 6 μένην φανῆναί οἱ τὸν μηρόν. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου κατέλαβε Τεῦθιν φθινώδης νόσος, μόνοις τε Ἀρκάδων τοῖς ἐνταῦθα οὐκ ἀπεδίδου καρπὸν οὐδένα ἢ γῆ. Χρόνῳ δὲ ὕστερον ἄλλα τε ἐχρήσθη σφίσι ἐκ Δωδώνης, ὅποια δρωῶντες ἰλάσασθαι τὴν θεὸν ἔμελλον, καὶ ἄγαλμα ἐποι-

ἦσαντο Ἀθηνᾶς ἔχον τραῦμα ἐπὶ τοῦ μηροῦ. τοῦτο καὶ αὐτὸς τὸ ἄγαλμα εἶδον, τελαμῶνι πορφυρῶ τὸν μηρὸν κατειλημένον. καὶ ἄλλα ἐν Τεΰθιδι, Ἀφροδίτης τε ἱερὸν
660 καὶ Ἀρτέμιδός ἐστι. ταῦτα μὲν δὴ ἐνταῦθά ἐστι.

4. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ Γόρτυνος εἰς Μεγάλην 7 πόλιν πεποίηται μνηῆμα τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐν τῇ πρὸς Κλεομένην μάχῃ. τὸ δὲ μνηῆμα τοῦτο ὀνομάζουσιν οἱ Μεγαλοπολίται Παραιβασίον, ὅτι εἰς αὐτοὺς παρεσπόνδησεν ὁ Κλεομένης. Παραιβάσιον δὲ ἔχεται πεδίον ἐξήκοντα σταδίων μάλιστα· καὶ πόλεως ἐρείπια Βρένθης ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ, καὶ ποταμὸς ἔξεισιν αὐτόθεν Βρενθεάτης, καὶ ὅσον σταδίους προελθόντι πέντε κάτεισιν εἰς τὸν Ἀλφειόν.

XXIX. Διαβάντων δὲ Ἀλφειὸν χώρα τε καλουμένη Τραπεζουντία καὶ πόλεός ἐστιν ἐρείπια Τραπεζοῦντος. καὶ αὐθις ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐν ἀριστερᾷ καταβαίνουντι ἐκ Τραπεζοῦντος, οὐ πόρρω τοῦ ποταμοῦ Βάθος ἐστὶν ὀνομαζόμενον, ἐνθα ἄγουσι τελετὴν διὰ ἔτους τρίτου Θεᾶς Μεγάλαις· καὶ πηγὴ τε αὐτόθι ἐστὶν Ὀλυμπιάς καλουμένη τὸν ἕτερον τῶν ἐνιαυτῶν οὐκ ἀπορρέουσα, καὶ πλησίον τῆς πηγῆς πῦρ ἄνεισι. 2. Λέγουσι δὲ οἱ Ἀρκάδες τὴν λεγομένην Γιγάντων μάχην καὶ θεῶν ἐνταῦθα καὶ οὐκ ἐν τῇ Θρακίᾳ γενέσθαι Παλλήνη, καὶ θύουσιν ἀστραπαῖς αὐτόθι καὶ θυέλλαις τε καὶ βρονταῖς. Γιγάν- 2 των δὲ ἐν μὲν Ἰλιάδι οὐδεμίαν ἐποίησατο Ὅμηρος μνήμην· ἐν Ὀδυσσεΐᾳ δὲ ἔγραψε μὲν ὡς ταῖς Ὀδυσσεῶς ναυσὶ Δαιστρυγόνες ἐπέλθοιεν Γίγασιν καὶ οὐκ ἀνδράσιν εἰκασμένοι, ἐποίησε δὲ καὶ τὸν βασιλέα τῶν Φαιάκων λέγοντα εἶναι τοὺς Φαίακας θεῶν ἐγγὺς ὥσπερ Κύκλωπας καὶ τὸ Γιγάντων ἔθνος. ἐν τε οὖν τούτοις δηλοῖ θνητοὺς ὄντας καὶ οὐ θεῖον γένος τοὺς Γίγαντας, καὶ σαφέστερον ἐν τῷδε ἔτι,

Ὅς ποδ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασίλευεν·

ἀλλ' ὁ μὲν ὄλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὄλετο δ' αὐτος.

Ἐθέλουσι δ' αὐτῷ λαὸς ἐν τοῖς ἔπεσιν ἀνθρώπων οἱ πολ-
 3 λοὶ καλεῖσθαι. 3. Δράκοντας δὲ ἀντὶ ποδῶν τοῖς Γίγασιν
 εἶναι, πολλαχῆ τε ὁ λόγος ἄλλη καὶ ἐν τῷδε ἐδείχθη μά-
 λιστα ὡς ἔστιν εὐήθης. Ὀρόντην τὸν Σύρων ποταμὸν οὐ
 τὰ πάντα ἐν ἰσοπέδῳ μέχρι θαλάσσης ῥέοντα, ἀλλὰ ἐπὶ 661
 κρημνόν τε ἀπορροῶγα καὶ ἐς κάταντες ἀπ' αὐτοῦ φερό-
 μενον, ἠθέλησεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἀναπλεῖσθαι ναυ-
 σὶν ἐκ θαλάσσης ἐς Ἀντιόχειαν πόλιν· ἔλυτρον οὖν σὺν
 πόνῳ τε καὶ δαπάνῃ χρημάτων ὀρυξάμενος ἐπιτήδειον
 4 ἐς τὸν ἀνάπλου, ἐξέτρεψεν ἐς τοῦτο τὸν ποταμόν. ἀνα-
 ξηρανθέντος δὲ τοῦ ἀρχαίου ῥεύματος κεραμεᾶ τε ἐν
 αὐτῷ σορὸς πλέον ἢ ἑνός τε καὶ δέκα εὐρέθη πηγῶν, καὶ
 ὁ νεκρὸς μέγεθός τε ἦν κατὰ τὴν σορὸν καὶ ἄνθρωπος
 διὰ παντὸς τοῦ σώματος. τοῦτον τὸν νεκρὸν ὁ ἐν Κλάρῳ
 θεός, ἀφικομένων ἐπὶ τὸ χρηστήριον τῶν Σύρων, εἶπεν
 Ὀρόντην εἶναι, γένους δὲ αὐτὸν εἶναι τοῦ Ἰνδῶν. Εἰ δὲ
 τὴν γῆν τὸ ἀρχαῖον οὔσαν ὑγρὰν ἔτι καὶ ἀνάπλεων νοτί-
 δος θερμαίνων ὁ ἥλιος τοὺς πρῶτους ἐποίησεν ἀνθρώ-
 πους, ποίαν εἰκὸς ἔστιν ἄλλην χώραν ἢ προτέραν τῆς
 Ἰνδῶν ἢ μείζονας ἀνεῖναι τοὺς ἀνθρώπους, ἢ γε καὶ ἐς
 ἡμᾶς ἔτι καὶ ὄψεως τῷ παραλόγῳ καὶ μεγέθει διάφορα
 ἐκτρέφει θηρία;

5 4. Τοῦ δὲ χωρίου τοῦ ὀνομαζομένου Βάθους στα-
 δίους ὡς δέκα ἀφέστηκε καλουμένη Βασιλὶς· ταύτης ἐγένε-
 νετο οἰκιστῆς Κύψελος ὁ Κρεσφόντη τῷ Ἀριστομάχου
 τὴν θυγατέρα ἐκδούς· ἐπ' ἐμοῦ δὲ ἐρείπια ἢ Βασιλὶς ἦν,
 καὶ Δῆμητρος ἱερὸν ἐν αὐτοῖς ἐλείπετο Ἐλευσινίας. Ἐν-
 τεῦθεν δὲ προῖων τὸν Ἀλφειὸν αὐτὸς διαβήσῃ, καὶ ἐπὶ
 Θωκνίαν ἀφίξῃ, τὸ ὄνομα ἀπὸ Θώκνου τοῦ Λυκάονος
 ἔχουσαν, ἐς ἅπαν δὲ ἐφ' ἡμῶν ἔρημον· ἐλέγετο δὲ ὁ

Θῶκνος ἐν τῷ λόφῳ κτίσαι τὴν πόλιν. ποταμὸς δὲ ὁ Ἀμίνιος ῥέων παρὰ τὸν λόφον εἰς τὸν Ἐλισσόντα ἐκδίδωσι, καὶ οὐ πολὺ ἄπωθεν εἰς τὸν Ἀλφειὸν ὁ Ἐλισσών.

XXX. Ὁ δὲ Ἐλισσών οὗτος ἀρχόμενος ἐκ κώμης ὁμωνύμου, καὶ γὰρ τῇ κώμῃ τὸ ὄνομα Ἐλισσών ἐστίν, τὴν τε Διπαιέων καὶ τὴν Λυκαϊᾶτιν χώραν, τρίτα δὲ αὐτὴν διεξελθὼν Μεγάλην πόλιν, * * σταδίοις ἀπωτέρω
662 Μεγαλοπολιτῶν τοῦ ἄστεως κάτεισιν εἰς τὸν Ἀλφειόν. πλησίον δὲ ἤδη τῆς πόλεως Ποσειδῶνός ἐστίν Ἐπόπτου ναός· ἐλείπετο δὲ τοῦ ἀγάλματος ἡ κεφαλή.

2. Διαιροῦντος δὲ τὴν Μεγάλην πόλιν τοῦ ποταμοῦ 2 τοῦ Ἐλισσόντος, καθὰ δὴ καὶ Κνίδου καὶ Μιτυλήνην δίχα οἱ εὐριποὶ νέμουσιν, ἐν μέρει τῷ πρὸς ἄρκτους, δεξιῶν δὲ κατὰ τὸ μετέωρον τοῦ ποταμοῦ, πεποιήται σφισιν ἀγορά· περίβολος δὲ ἐστίν ἐν ταύτῃ λίθων καὶ ἱερὸν Λυκαίου Διός. ἔσοδος δ' εἰς αὐτὸ οὐκ ἔστι· τὰ γὰρ ἐντός ἐστὶ δὴ σύνοπτα, βωμοὶ τὲ εἰσι τοῦ θεοῦ καὶ τράπεζαι δύο καὶ ἀετοὶ ταῖς τραπέζαις ἴσοι. καὶ ἄγαλμα Πανός 3 λίθου πεποιημένον· ἐπὶ κλησις δὲ Οἰνόεις ἐστίν αὐτῷ, τὴν τε ἐπὶ κλησιν γενέσθαι τῷ Πανὶ ἀπὸ νύμφης Οἰνόης λέγουσι, ταύτην δὲ σὺν ἄλλαις τῶν νυμφῶν καὶ ἰδίᾳ γενέσθαι τροφὸν τοῦ Πανός. ἔστι δὲ πρὸ τοῦ τεμένους τούτου χαλκοῦν ἄγαλμα Ἀπόλλωνος θεᾶς ἄξιον, μέγεθος μὲν εἰς πόδας δώδεκα, ἐκομίσθη δὲ ἐκ τῆς Φιγαλέων συντέλεια εἰς κόσμον τῇ Μεγάλῃ πόλει. Τὸ δὲ χωρίον ἐνθα 4 τὸ ἄγαλμα ἴδρυτο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ Φιγαλέων, ὀνομάζεται Βᾶσαι· τῷ θεῷ δὲ ἡ ἐπὶ κλησις ἠκολούθηκε μὲν ἐκ τῆς Φιγαλέων, ἐφ' ὅτῳ δὲ ὄνομα ἔσχευ Ἐπικούριος, δηλώσει μοι τὰ εἰς Φιγαλέας τοῦ λόγου. ἔστι δὲ ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα οὐ μέγα Μητρὸς θεῶν, τοῦ ναοῦ δέ, ὅτι μὴ οἱ κίονες, ἄλλο ὑπόλοιπον οὐδέν. Πρὸ δὲ τοῦ 5 ναοῦ τῆς Μητρὸς ἀνδριάς μὲν οὐδεὶς ἐστίν, δῆλα δὲ ἦν

τὰ βάθρα ἐφ' ὧν ἀνδριάντες ποτὲ ἐστήκεσαν. ἐλεγείον δὲ ἐπὶ ἐνὸς γεγραμμένον τῶν βάθρων Διοφάνους φησὶν εἶναι τὴν εἰκόνα, Διαιού μὲν υἱοῦ, συντάξαντος δὲ ἀνδρὸς πρώτου Πελοπόννησον τὴν πᾶσαν ἐς τὸν ὄνομα-
 6 σθέντα Ἀχαϊκὸν σύλλογον. 3. Στοᾶν δὲ τῆς ἀγορᾶς ὀνομαζομένην Φιλιππειον οὐ Φίλιππος ἐποίησεν ὁ Ἀμύντου, χαριζόμενοι δὲ οἱ Μεγαλοπολίται τὴν ἐπωνυμίαν διδόσιν αὐτῷ τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐρμοῦ δὲ Ἀκακησίου πρὸς 663 αὐτῇ ναὸς κατεβέβλητο, καὶ οὐδὲν ἐλείπετο ὅτι μὴ χελώνη λίθου. Ταύτης δὲ ἔχεται τῆς Φιλιππειῶν μέγεθος ἀποδέουσα ἑτέρα στοᾶ, Μεγαλοπολίταις δὲ αὐτόθι ὠκοδομημένα ἐστὶ τὰ ἀρχεῖα, ἀριθμὸν οἰκήματα ἕξ· ἐν ἐνὶ δὲ ἐστὶν αὐτῶν Ἐφεσίας ἄγαλμα Ἀρτέμιδος, καὶ ἐν ἑτέρῳ
 7 χαλκοῦς Πᾶν πηχυαῖος ἐπὶ κλησὶν Σκολείτας. μετεκομισθῆ δὲ ἀπὸ λόφου τοῦ Σκολείτα· καὶ ὁ λόφος οὗτος τοῦ τείχους ἐστὶν ἐντός, ἀπὸ δὲ αὐτοῦ κάτεισιν ὕδωρ ἐς τὸν Ἐλισσόνα ἐκ πηγῆς. τῶν ἀρχείων δὲ ὀπισθε ναὸς Τύχης καὶ ἄγαλμα λίθου πεποιήται ποδῶν πέντε οὐκ ἀποδέον. στοᾶν δὲ ἦντινα καλοῦσι Μυρόπωλιν, ἐστὶ μὲν τῆς ἀγορᾶς, ὠκοδομήθη δὲ ἀπὸ λαφύρων, ἠνίκα τὸ πταῖσμα ἐγένετο Ἀκροτάτῳ τῷ Κλεομένους καὶ Λακεδαιμονίων τοῖς συστρατεύσασιν, μαχεσαμένοις πρὸς Ἀριστόδημον
 8 τυραννίδα ἐν Μεγάλῃ πόλει τότε ἔχοντα. 4. Μεγαλοπολίταις δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐστὶν ὀπισθεν τοῦ περιβόλου τοῦ ἀνειμένου τῷ Λυκαίῳ Διὶ ἀνὴρ ἐπειρασμένος ἐπὶ στήλῃ, Πολύβιος Λυκόρτα· γέγραπται δὲ καὶ ἐλεγεία ἐπ' αὐτῷ λέγοντα ὡς ἐπὶ γῆν καὶ θάλασσαν πᾶσαν πλανηθεῖη, καὶ ὅτι σύμμαχος γένοιτο Ῥωμαίων καὶ πᾶσαι αὐτοῦ ὀργῆς ἐς τὸ Ἑλληνικόν. συνέγραψε δὲ ὁ Πολύβιος οὗτος καὶ ἄλλα ἔργα Ῥωμαίων, καὶ ὡς Καρχηδονίους κατέστησαν ἐς πόλεμον, αἰτία τε ἦτις ἐγένετο αὐτοῦ, καὶ ὡς ὄψε οὐκ ἄνευ κινδύνων μεγάλων Ῥωμαῖοι Σκιπίωνι

***ὄν τινα Καρχηδονιακὸν ὀνομάζουσι τέλος τε ἐπιθέντα 9
 τῷ πολέμῳ καὶ τὴν Καρχηδόνα καταβαλόντα ἐς ἔδαφος.
 Ὅσα μὲν δὴ Πολυβίῳ παραινοῦντι ὁ Ῥωμαῖος ἐπείδετο,
 ἐς ὀρθὸν ἐχώρησεν αὐτῷ. ἃ δὲ οὐκ ἠκροῶτο διδάσκοντος,
 γενέσθαι οἱ λέγουσιν ἁμαρτήματα. Ἑλλήνων δὲ ὁπόσαι
 πόλεις ἐς τὸ Ἀχαικὸν συνετέλουν, παρὰ Ῥωμαίων εὐ-
 ραντο αὐταὶ Πολύβιον σφισι πολιτείας τε καταστήσα-
 σθαι καὶ νόμους θεῖναι. τῆς δ' εἰκόνοσ τοῦ Πολυβίου τὸ
 βουλευτήριόν ἐστὶν ἐν ἄριστερᾷ.

5. Τοῦτο μὲν δὴ ἐστὶν ἐνταῦθα, στοᾶν δὲ τῆς ἀγο- 10
 ρᾶς Ἀριστάνδρειον ἐπίκλησιν ἄνδρα τῶν ἀστῶν Ἀρί-
 στανδρον οἰκοδομηῆσαι λέγουσι. ταύτης τῆς στοᾶς ἐστὶν
 64 ἐγγυτάτω ὡς πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ἱερὸν Σωτήροσ ἐπί-
 κλησιν Διός· κεκόσμηται δὲ πέριξ κίοσι. καθεξομένῳ δὲ
 τῷ Διὶ ἐν θρόνῳ παρεστήκασι τῇ μὲν ἡ Μεγάλη πόλις,
 ἐν ἄριστερᾷ δὲ Ἀρτέμιδοσ Σωτείρασ ἄγαλμα. ταῦτα μὲν
 λίθου τοῦ Πεντελησίου Ἀθηναῖοι Κηφισόδοτοσ καὶ Ξενο-
 φῶν εἰργάσαντο.

XXXI. Τὸ δὲ ἕτερον πέρασ τῆσ στοᾶσ παρέχεται τὸ
 πρὸς ἥλιου δυσμῶν περίβολον Θεῶν ἱερὸν τῶν μεγάλων.
 αἱ δὲ εἰσιν αἱ μεγάλαι Θεαὶ Δημήτηρ καὶ Κόρη, καθότι
 ἐδήλωσα ἤδη καὶ ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ συγγραφῇ· τὴν Κόρην
 δὲ Σώτειραν καλοῦσιν οἱ Ἀρκάδεσ. ἐπειρασμένοι δὲ
 ἐπὶ τύπων πρὸ τῆσ ἐσόδοσ τῇ μὲν Ἀρτεμισ, τῇ δὲ Ἀσκλη-
 πίοσ ἐστι καὶ Ὑγία. Θεαὶ δὲ αἱ μεγάλαι Δημήτηρ μὲν 2
 λίθου διὰ πάσησ, ἡ δὲ Σώτειρα τὰ ἐσθῆτοσ ἐχόμενα ξύ-
 λου πεποιῆται· μέγεθοσ δὲ ἑκατέρασ πέντε πον καὶ δέκα
 εἰσὶ πόδεσ. Τὰ τε ἀγάλματα *** καὶ πρὸ αὐτῶν κόρασ
 ἐποίησεν οὐ μεγάλασ, ἐν χιτῶσί τε καθήκουσιν ἐσ σφυρᾷ,
 καὶ ἀνθῶν ἀνάπλεων ἑκατέρα τάλαρον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ
 φέρει· εἶναι δὲ θυγατέρεσ τοῦ Δαμοφῶντοσ λέγονται·
 τοῖσ δὲ ἐπανάγουσιν ἐς τὸ θειότερον δοκεῖ σφᾶσ Ἀθηναῦν

τε εἶναι καὶ Ἄρτεμιν τὰ ἄνθη μετὰ τῆς Περσεφόνης συλ-
 3 λεγούσας. ἔστι δὲ καὶ Ἡρακλῆς παρὰ τῇ Δήμητρι μέγε-
 θος μάλιστα πῆχυν· τοῦτον τὸν Ἡρακλέα εἶναι τῶν
 Ἰδαίων καλουμένων Δακτύλων Ὀνομάκριτός φησιν ἐν
 τοῖς ἔπεσι. κεῖται δὲ τραπέζα ἔμπροσθεν, ἐπειρασμένα
 τε ἐπ' αὐτῇ δύο τέ εἰσιν Ὄραι καὶ ἔχων Πᾶν σύριγγα καὶ
 Ἀπόλλων κιθαρίζων. ἔστι δὲ καὶ ἐπίγραμμα ἐπ' αὐτοῖς
 4 εἶναι σφᾶς θεῶν τῶν πρώτων. 2. Πεποίηται δὲ ἐπὶ τῇ
 τραπέζῃ καὶ Νύμφαι· Νέδα μὲν Δία φέρουσα ἔτι νήπιον
 παῖδα, Ἀνθρακία δὲ νύμφη τῶν Ἀρκαδικῶν καὶ αὕτη
 δᾶδα ἔχουσα ἔστιν, Ἀγνώ δὲ τῇ μὲν ὑδρίαν, ἐν δὲ τῇ
 ἑτέρᾳ χειρὶ φιάλην· Ἀρχιρόης δὲ καὶ Μυρτωέσσης εἰσὶν
 ὑδρίαι τὰ φορήματα, καὶ ὕδωρ δῆθεν ἀπ' αὐτῶν κάτει-
 σιν. τοῦ περιβόλου δὲ ἔστιν ἐντὸς Φιλίου Διὸς ναός,
 Πολυκλείτου μὲν τοῦ Ἀργείου τὸ ἄγαλμα, Διονύσῳ δὲ
 ἔμφερές· κόθορνοί τε γὰρ τὰ ὑποδήματά ἐστιν αὐτῷ, 665
 καὶ ἔχει τῇ χειρὶ ἔκπωμα, τῇ δὲ ἑτέρᾳ θύρσον, κάθηται
 δὲ ἄετὸς ἐπὶ τῷ θύρσῳ· καίτοι τοῖς γε ἐς Διόνυσον λεγο-
 5 μένοις τοῦτο οὐχ ὁμολογοῦν ἔστί. τούτου δὲ ὄπισθεν
 τοῦ ναοῦ δένδρων ἔστιν ἄλσος οὐ μέγα, θριγκῶ περι-
 εχόμενον. ἐς μὲν δὴ τὸ ἐντὸς ἔσοδος οὐκ ἔστιν ἀνθρώ-
 ποις· πρὸ δὲ αὐτοῦ Δήμητρος καὶ Κόρης ὅσον τε ποδῶν
 τριῶν εἰσὶν ἀγάλματα. 3. Ἔστι δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου
 τῶν μεγάλων Θεῶν καὶ Ἀφροδίτης ἱερόν. πρὸ μὲν δὴ
 τῆς ἑσόδου ξόανά ἐστιν ἀρχαῖα, Ἥρα καὶ Ἀπόλλων τε
 καὶ Μοῦσαι· ταῦτα κομισθῆναί φασιν ἐκ Τραπεζοῦντος.
 9 Ἀγάλματα δὲ ἐν τῷ ναῷ Δαμοφῶν ἐποίησεν, Ἐρμῆν ξύ-
 λου καὶ Ἀφροδίτης ξόανον· καὶ ταύτης χεῖρές εἰσι λίθου
 καὶ πρόσωπόν τε καὶ ἄκροι πόδες. τὴν δὲ ἐπὶ κλησιν τῇ
 θεῷ Μαχανῆτιν ὀρθότατα ἔθεντο, ἐμοὶ δοκεῖν· Ἀφροδίτης
 γὰρ ἔνεκα καὶ ἔργων τῶν ταύτης πλεῖσται μὲν ἐπιτεχνή-
 σεις, παντοῖα δὲ ἀνθρώποις ἀνευρημένα ἐς λόγους ἔστιν.

ἔστήκασι δὲ καὶ ἀνδριάντες ἐν οἰκήματι, Καλλιγνώτου 7
 τε καὶ Μέντα καὶ Σωσιγένους τε καὶ Πώλου· καταστή-
 σασθαι δὲ οὗτοι Μεγαλοπολίταις λέγονται πρῶτον τῶν
 μεγάλων Θεῶν τὴν τελετήν, καὶ τὰ δρώμενα τῶν ἐν
 Ἐλευσίνι ἐστὶ μιμήματα. Κεῖται δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου
 θεῶν τοσάδε ἄλλων ἀγάλματα, τὸ τετράγωνον παρεχό-
 μενα σχῆμα, Ἐρμῆς τε ἐπὶ κλησιν Ἀγήτωρ καὶ Ἀπόλλων
 καὶ Ἀθηνᾶ τε καὶ Ποσειδῶν, ἔτι δὲ Ἥλιος ἐπωνυμίαν
 ἔχων Σωτήρ τε εἶναι καὶ Ἡρακλῆς. ᾠκοδόμηται δὲ καὶ
 σφίσιν ** μεγέθει μέγα, καὶ ἄγουσιν ἐνταῦθα τὴν τελε-
 τὴν ταῖς Θεαῖς.

5. Τοῦ ναοῦ δὲ τῶν μεγάλων Θεῶν ἐστὶν ἱερὸν ἐν 8
 δεξιᾷ καὶ Κόρης· λίθου δὲ τὸ ἄγαλμα ποδῶν ὀκτὼ μά-
 λιστα· ταινίαι δὲ ἐπέχουσι διὰ παντὸς τὸ βᾶθρον. ἐς
 τοῦτο τὸ ἱερὸν γυναιξὶ μὲν τὸν πάντα ἐστὶν ἔσοδος χρό-
 νον, οἱ δὲ ἄνδρες οὐ πλέον ἢ ἅπαξ κατὰ ἔτος ἕκαστου ἐς
 666 αὐτὸ ἐσίασι. 6. Γυμνάσιον δὲ τῇ ἀγορᾷ συνεχῆς κατὰ
 ἡλίου δυσμᾶς ἐστὶν ᾠκοδομημένον. Τῆς στοᾶς δὲ ἦν 9
 ἀπὸ τοῦ Μακεδόνοσ Φιλίππου καλοῦσι, ταύτης εἰσὶ δύο
 ὀπισθεν λόφοι, οὐκ ἐς ὕψος ἀνήκοντες· ἐρείπια δὲ Ἀθη-
 νᾶς ἱεροῦ Πολιάδος ἐπὶ αὐτῶ, καὶ τῶ ἑτέρῳ ναὸς ἐστὶν
 Ἡρας Τελείας, ὁμοίως καὶ ταῦτα ἐρείπια. ὑπὸ τούτῳ
 τῶ λόφῳ Βάθυλλος καλουμένη πηγὴ συντελεῖ καὶ αὕτη
 τῶ ποταμῶ Ἐλισσόντι ἐς μέγεθος. τοσάδε ἐνταῦθα ἀξι-
 ὄχρεα ἦν.

XXXII. Ἡ δὲ ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ μοῖρα ἢ κατὰ
 μεσημβρίαν παρείχεται ἐς μνήμην θεάτρον μέγιστον τῶν
 ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἐν δὲ αὐτῶ καὶ ἀέναός ἐστιν ὕδατος πηγὴ.
 τοῦ θεάτρον δὲ οὐ πόρρω λείπεται τοῦ βουλευτηρίου θε-
 μέλια, ὃ τοῖς Μυρίοις ἐπεποιήτο Ἀρκάδων· ἐκαλεῖτο δὲ
 ἀπὸ τοῦ ἀναθέντος Θερσίλιον. πλησίον δὲ οἰκίαν, ἰδιώ-
 του κατ' ἐμὲ κτῆμα ἀνδρός, Ἀλεξάνδρῳ τῶ Φιλίππου

- τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐποίησαν. ἔστι δὲ ἄγαλμα Ἄμμωνος πρὸς τῇ οἰκίᾳ, τοῖς τετραγώνοις Ἑρμαῖς εἰκασμένον, κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχον κριοῦ. τὸ δὲ τῶν Μουσῶν Ἀπόλλωνός τε ἱερὸν καὶ Ἑρμοῦ κατασκευασθέν σφισιν ἐν κοινῷ, παρείχεται ἐς μνήμην θεμέλια οὐ πολλά· ἦν δὲ καὶ τῶν Μουσῶν μία ἔτι καὶ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα κατὰ τοὺς Ἑρμαῖς τοὺς τετραγώνους τέχνην. ἐρείπια δὲ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἦν τὸ ἱερὸν, πλὴν ὅσον πρόναός τε ἐλείπετο ἔτι καὶ ἀγάλματα ἀριθμὸν τρία, ἐπίκλησις δὲ Οὐρανία, τῇ δ' ἔστι Πάνδημος, τῇ τρίτῃ δὲ οὐδὲν ἐτίθειτο.
2. Ἀπέχει δὲ οὐ πολὺ Ἄρεως βωμός· ἐλέγεται δὲ ὡς καὶ ἱερὸν ἐξ ἀρχῆς ᾠκοδομήθη τῷ θεῷ. πεποιήται δὲ καὶ στάδιον ὑπὲρ τῆς Ἀφροδίτης, τῇ μὲν ἐπὶ τὸ θέατρον καθῆκον, καὶ κρήνη σφισιν ἐστὶν αὐτόθι, ἣν ἱερὰν Διο-667 νύσου νομίζουσι· κατὰ δὲ τὸ ἕτερον τοῦ σταδίου πέρας Διονύσου ναὸς ἐλέγεται ὑπὸ τοῦ θεοῦ κεραυνωθῆναι γενεαῖς δύο ἑμοῦ πρότερον, καὶ ἐρείπια οὐ πολλά ἔτι ἐς ἐμὲ ἦν αὐτοῦ. Ἡρακλέους δὲ κοινὸς καὶ Ἑρμοῦ πρὸς τῷ σταδίῳ ναὸς μὲν οὐκέτι ἦν, μόνος δὲ σφισι βωμός ἐλείπετο.
3. Ἔστι δὲ ἐν τῇ μοίρᾳ ταύτῃ λόφος πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, καὶ Ἀγροτέρας ἐν αὐτῷ ναὸς Ἀρτέμιδος, ἀνάθημα Ἀριστοδήμου καὶ τοῦτο. τῆς δὲ Ἀγροτέρας ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τέμενος· ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ καὶ ἀγάλματα, αὐτός τε καὶ Ὑγία, εἰσὶ δὲ ὑποκαταβάντι ὀλίγον θεοί, παρέχονται δὲ καὶ οὗτοι σχῆμα τετραγώνον, Ἐργάται δὲ ἐστὶν αὐτοῖς ἐπίκλησις, Ἀθηνᾶ τε Ἐργάνη καὶ Ἀπόλλων Ἀγνιεύς· τῷ δὲ Ἑρμῇ καὶ Ἡρακλεῖ καὶ Εἰλειθυίᾳ πρόσεστιν ἐξ ἐπῶν τῶν Ὀμήρου φήμη, τῷ μὲν Διός τε αὐτὸν διάκονον εἶναι καὶ ὑπὸ τὸν Ἄϊδην ἄγειν τῶν ἀπογινομένων τὰς ψυχάς, Ἡρακλεῖ δὲ ὡς πολλούς τε καὶ χαλεπούς τελέσειεν ἄθλους· Εἰλειθυία δὲ ἐποίησεν ἐν Ἰλιάδι ὠδῖνας γυναικῶν μέλειν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ὑπὸ

τὸν λόφον τοῦτον Ἀσκληπιοῦ Παιδὸς ἱερόν· τούτου μὲν δὴ τὸ ἄγαλμα ὀρθὸν πεποιήται πηχυαῖον μάλιστα, Ἀπόλλωνος δὲ ἐν θρόνῳ κάθηται ποδῶν ἕξ οὐκ ἀποδέον μέγεθος. ἀνάκειται δὲ αὐτόθι καὶ ὅστ᾽ ὑπερηρότα ἢ ὡς ἀνθρώπου ἴδοκεῖν· καὶ δὴ καὶ ἐλέγετο ἐπ' αὐτοῖς εἶναι τῶν Γιγάντων ἑνός, οὓς ἐς τὴν συμμαχίαν τῆς Ῥέας ἤθροισεν Ὀπλάδαμος, ἃ δὴ καὶ ἐς ὕστερον ἐπέξεισιν ἡμῖν ὁ λόγος. τούτου δὲ ἐστὶ πηγὴ τοῦ ἱεροῦ πλησίον, καὶ ἀπ' αὐτῆς ὁ Ἐλισσῶν τὸ ὕδωρ δέχεται κατερχόμενον.

XXXIII. Εἰ δὲ ἡ Μεγάλη πόλις προθυμία τε τῇ πάσῃ συνοικισθεῖσα ὑπὸ Ἀρκάδων καὶ ἐπὶ μεγίσταις τῶν Ἑλλήνων ἐλίσιεν ἐς αὐτὴν κόσμον τὸν ἅπαντα καὶ εὐδαιμονίαν τὴν ἀρχαίαν ἀφήρηται καὶ τὰ πολλὰ ἐστὶν αὐτῆς ἐρείπια ἐφ' ἡμῶν, θαῦμα οὐδὲν ἐποίησάμην, εἰδὼς τὸ δαιμόνιον νεώτερα αἰεὶ τινα ἐθέλον ἐργάζεσθαι, καὶ ὁμοίως τὰ πάντα τὰ τε ἐχυρὰ καὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ τὰ γινόμενά τε καὶ ὁπόσα ἀπόλλυνται μεταβάλλουσαν τὴν τύχην, καὶ ὅπως ἂν αὐτῇ παριστῆται μετὰ ἰσχυρᾶς ἀνάγκης ἄγουσαν. Μυκῆναι μὲν γε τοῦ πρὸς Ἰλίῳ πολέμου τοῖς 2 Ἑλλησιν ἠγησαμένη, καὶ Νίνος ἐνθα ἦν Ἀσσυρίοις βασιλεία, καὶ Βοιωτῆται Θῆβαι προστῆναι τοῦ Ἑλληνικοῦ ποτὲ ἀξιωθεῖσαι, αἱ μὲν ἠρήμονται πανώλεθροι, τὸ δὲ ὄνομα τῶν Θεβῶν ἐς ἀκρόπολιν μόνην καὶ οἰκήτορας καταβέβηκεν οὐ πολλούς. τὰ δὲ ὑπερηρότα πλούτῳ τὸ ἀρχαῖον, Θεβαί τε αἱ Αἰγύπτιοι καὶ ὁ Μινύης Ὀρχομενός καὶ ἡ Δῆλος τὸ κοινὸν Ἑλλήνων ἐμπόριον, αἱ μὲν ἀνδρὸς ἰδιώτου μέσου δυνάμει χρημάτων καταδέουσιν ἐς εὐδαιμονίαν, ἡ Δῆλος δέ, ἀφελόντι τοὺς ἀφικνουμένους παρ' Ἀθηναίων ἐς τοῦ ἱεροῦ τὴν φρουράν, Δηλίων γε ἕνεκα ἔρημός ἐστὶν ἀνθρώπων. Βαβυλῶνος δὲ τοῦ μὲν Βήλου 3 τὸ ἱερὸν λείπεται, Βαβυλῶνος δὲ ταύτης, ἦντινα εἶδε πόλεων τῶν τότε μεγίστην ἥλιος, οὐδὲν ἔτι ἦν εἰ μὴ

τείχος, καθὰ καὶ Τίρυνθος τῆς ἐν τῇ Ἀργολίδι. ταῦτα μὲν δὴ ἐποίησεν ὁ δαίμων εἶναι τὸ μηδέν· ἡ δὲ Ἀλεξάνδρου πόλις ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἡ Σελεύκου παρὰ τῷ Ὀρόντῃ χθές τε ὤκισμένοι καὶ πρῶν ἐς τοσοῦτο ἐπιδεδώκασι μεγέθους καὶ εὐδαιμονίας, ὅτι σφᾶς ἡ τύχη δεξιούται.

2. Ἐπιδείκνυται δὲ καὶ ἐν τῷδε ἔτι τὴν ἰσχὺν μείζονα καὶ θαύματος πλείονος ἢ κατὰ συμφορὰς καὶ εὐπραγίας πόλεων. Δήμνου γὰρ πλοῦν ἀπεῖχεν οὐ πολλὴν Χρῦση νῆσος, ἐν ἧ καὶ τῷ Φιλοκτήτῃ γενέσθαι συμφορὰν ἐκ τοῦ ὕδρου φασί· ταύτην κατέλαβεν ὁ κλύδων πᾶσαν, καὶ κατέδυν τε ἡ Χρῦση καὶ ἠφάνισται κατὰ τοῦ βυθοῦ. νῆ-669
σον δὲ ἄλλην καλουμένην Ἰεράν*** τούδε οὐκ ἦν χρόνον. οὕτω μὲν τὰ ἀνθρώπινα πρόσκαιρά τε καὶ οὐδαμῶς ἐστὶν ἐχυρά.

XXXIV. Ἐκ δὲ Μεγάλῃς πόλεως ἰόντι ἐς Μεσσήνην, καὶ σταδίους μάλιστα προελθόντι ἑπτὰ, ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ τῆς λεωφόρου θεῶν ἱερόν· καλοῦσι δὲ καὶ αὐτὰς τὰς θεὰς καὶ τὴν χώραν τὴν περὶ τὸ ἱερόν Μανίας· δοκεῖν δέ μοι, θεῶν τῶν Εὐμενίδων ἐστὶν ἐπίκλησις, καὶ Ὀρέστην ἐπὶ τῷ φόνῳ τῆς μητρὸς φασὶν αὐτόθι μανῆναι.

2 2. Οὐ πόρρω δὲ τοῦ ἱεροῦ γῆς χῶμά ἐστιν οὐ μέγα, ἐπίθημα ἔχον λίθου πεποιημένον δάκτυλον, καὶ δὴ καὶ ὄνομα τῷ χῶματι ἐστὶ Δακτύλου μνημα· ἐνταῦθα ἔκφρονα Ὀρέστην γενόμενον λέγουσιν ἓνα τῆς ἑτέρας τῶν χειρῶν ἀποφαγεῖν δάκτυλον. τούτῳ δὲ ἐστὶν ἕτερον συνεχὲς χωρίον Ἄκη καλούμενον, ὅτι ἐγένετο ἐν αὐτῷ τῆς νόσου τῷ Ὀρέστῃ τὰ ἰάματα· πεποιήται δὲ Εὐμενίσι καὶ
3 αὐτόθι ἱερόν. ταῦτας τὰς θεὰς, ἠνίκα τὸν Ὀρέστην ἔκφρονα ἔμελλον ποιήσειν, φασὶν αὐτῷ φανῆναι μελαινας· ὡς δὲ ἀπέφαγε τὸν δάκτυλον, τὰς δὲ αὐθις δοκεῖν οἱ λευκὰς εἶναι, καὶ αὐτὸν σωφρονῆσαι τε ἐπὶ τῇ θεᾷ, καὶ οὕτω ταῖς μὲν ἐνήγισεν ἀποτρέπων τὸ μῆνιμα αὐτῶν,

ταῖς δὲ ἔθυσσε ταῖς λευκαῖς· ὁμοῦ δὲ αὐταῖς καὶ Χάρισι
 θύειν νομίζουσι. πρὸς δὲ τῷ χωρίῳ τοῖς Ἄκεσιν ἕτερόν
 ἔστιν ** ὀνομαζόμενον ἱερόν, ὅτι Ὀρέστης ἐνταῦθα ἐκεί-
 ρατο τὴν κόμην, ἐπειδὴ ἐντὸς ἐγένετο αὐτοῦ. Πελοπον- 4
 νησίων δὲ οἱ τὰ ἀρχαῖα μνημονεύοντες πρότερα τῷ Ὀρέ-
 στη τὰ ἐν Ἀρκαδίᾳ γενέσθαι φασὶν ὑπὸ Ἐρινύων τῶν
 Κλυταιμνήστρας ἢ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τὴν κρίσιν, καὶ αὐτῷ
 κατήγορον οὐ τὸν Τυνδάρεων, περιεῖναι γὰρ οὐκέτι
 70 ἐκεῖνον, Περίλαον δὲ ἐπιστῆναι, δίκην ἐπὶ τῷ αἵματι τῆς
 μητρὸς αἰτοῦντα, ἅτε ἀνεψιὸν τῆς Κλυταιμνήστρας·
 Ἰκαρίου γὰρ παῖδα εἶναι Περίλαον, γενέσθαι δὲ ὕστερον
 καὶ θυγατέρας τῷ Ἰκαρίῳ.

3. Ἐκ Μανιῶν δὲ ὁδὸς ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν ἔστιν ὅσον 5
 πέντε σταδίων καὶ δέκα· κατὰ τοῦτο Γαθεάτας ποταμὸς
 ἐκδίδωσιν ἐς τὸν Ἀλφειὸν· ἐς δὲ τὸν Γαθεάταν πρότερον
 ἐτι κάτεισιν ὁ Καρνίων. τούτῳ μὲν δὴ αἱ πηγαὶ γῆς εἰσὶ
 τῆς Αἰγύτιδος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Κερεάτα τὸ ἱερόν,
 τῷ Γαθεάτα δὲ τῆς Κρωμίτιδος χώρας ἐν Γαθείαις. ἢ δὲ 6
 Κρωμίτις ἀνωτέρω τοῦ Ἀλφειοῦ σταδίου ὡς τεσσαρά-
 κοντά ἔστι, καὶ ἐν αὐτῇ πόλεως Κρώμων οὐ παντάπασι
 τὰ ἐρείπια ἦν ἐξίτηλα. ἐκ δὲ Κρώμων ὡς εἴκοσι στάδια
 ἔστιν ἐπὶ Νυμφάδα· καταρρεῖται δὲ ὕδατι καὶ δένδρων
 ἀνάπλεώς ἔστιν ἡ Νυμφάς. καὶ ἀπ' αὐτῆς στάδια εἴκοσι
 ἔστιν ἐπὶ τὸ Ἐρμαῖον, ἐς ὃ Μεσσηνίοις καὶ Μεγαλοπολί-
 ταις εἰσὶν ὄροι· πεποιήνται δὲ αὐτόθι καὶ Ἐρμῆν ἐπὶ
 στήλῃ.

XXXV. Αὕτη μὲν ἐπὶ Μεσσήνην, ἕτερα δὲ ἐκ Με-
 γάλης πόλεως ἐπὶ Καρνάσιον ἄγει τὸ Μεσσηνίων· καὶ
 ταύτη πρῶτα μὲν σε ὁ Ἀλφειὸς ἐκδέξεται, καθότι καὶ
 *Μαλοῦς καὶ ὁ Σκυῖρος ἐς αὐτὸν κατέρχονται προανακοι-
 νωσάμενοι τὸ ῥεῦμα. Αὐτόθεν δὲ ἔχων τὸν Μαλοῦντα
 ἐν δεξιᾷ μετὰ σταδίου ὡς τριάκοντα διαβήσῃ τε αὐτὸν

- καὶ ἀναβήσῃ δι' ὁδοῦ προσαντεστέρως ἐς χωρίον καλού-
 2 μένον Φαιδρίαν. 2. Φαιδρίου δὲ ὡς πέντε ἀπέχει καὶ δέκα
 σταδίους κατὰ Δέσποιναν ὀνομαζόμενον Ἑρμαῖον· ὄροι
 Μεσσηνίων πρὸς Μεγαλοπολίτας καὶ οὔτοι, καὶ ἀγάλ-
 ματα οὐ μεγάλα Δεσποίνης τε καὶ Δήμητρος, ἔτι δὲ καὶ
 Ἑρμοῦ πεποιήται καὶ Ἡρακλέους· δοκεῖν δέ μοι καὶ τὸ
 ὑπὸ Δαιδάλου ποιηθὲν τῷ Ἡρακλεῖ ξόανον ἐν μεθορίῳ
 τῆς Μεσσηνίας καὶ Ἀρκάδων ἐνταῦθα εἰστήκει.
- 3 3. Ἡ δὲ ἐς Λακεδαίμονα ἐκ Μεγάλης πόλεως ὁδός,
 ἐπὶ μὲν τὸν Ἀλφειὸν στάδιοι τριάκοντά εἰσιν· ἀπὸ δὲ
 τοῦδε παρὰ ποταμὸν ὀδεύσας Θειοῦντα, κάτεισι δὲ καὶ
 ὁ Θειοῦς οὔτος ἐς τὸν Ἀλφειὸν, ἀπολιπὼν οὖν τὸν Θει-
 οῦντα ἐν ἀριστερᾷ σταδίους ἀπὸ τοῦ Ἀλφειοῦ τεσσαρά-
 κοντα ἥξις μάλιστα ἐς Φαλαισίας· ἀπέχουσι δὲ αἱ Φα-
 λαισῖαι σταδίους εἴκοσι τοῦ Ἑρμαίου τοῦ κατὰ Βελεμίναν. 671
- 4 4. λέγουσι μὲν δὴ οἱ Ἀρκάδες τὴν Βελεμίναν τῆς σφετέ-
 ρας οὔσαν τὸ ἀρχαῖον ἀποτεμέσθαι Λακεδαιμονίους· λέ-
 γειν δὲ οὐκ εἰκότα ἐφαίνοντό μοι καὶ ἄλλων ἔνεκα, καὶ
 μάλιστα ὅτι μοι δοκοῦσι Θηβαῖοι μὴδὲ τοῦτο ἐλασσουμέ-
 νους περιδεῖν τοὺς Ἀρκάδας, εἴ σφισιν ἔσεσθαι σὺν τῷ
 δικαίῳ τὸ ἐπανόρθωμα ἔμελλεν.
- 5 5. Εἰσὶ δὲ ἐκ Μεγάλης πόλεως καὶ ἐς τὰ χωρία ὁδοὶ
 τὰ ἐντὸς Ἀρκαδίας, ἐς μὲν Μεθύδριον ἑβδομήκοντα
 στάδιοι καὶ ἑκατόν, τρισὶ δὲ ἀπὸ Μεγάλης πόλεως ἀπω-
 τέρω σταδίους καὶ δέκα Σκιάδης τε καλούμενον χωρίον
 καὶ Ἀρτέμιδος Σκιαδίτιδος ἐρείπια ἔστιν ἱεροῦ· ποιῆσαι
 δὲ αὐτὸ ἐλέγετο Ἀριστόδημος ὁ τυραννήσας. Ἐντεῦθεν
 μετὰ σταδίους ὡς δέκα πόλεως Χαρισιῶν ὑπομνήματά
 6 εἰσιν οὐ πολλά, σταδίων δὲ ἄλλων δέκα ἔστιν ἀπὸ Χα-
 ρισιῶν ἐς Τρικολώνους ὁδός. 6. πόλις δὲ ἦσαν καὶ οἱ Τρι-
 κόλωνοί ποτε· μένει δὲ αὐτόθι καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ἐπὶ λό-
 φου Ποσειδῶνος ἱερὸν καὶ ἄγαλμα τετράγωνον, καὶ δέν-

δρων περι τὸ ἱερόν ἐστιν ἄλσος. Ταύταις μὲν δὴ οἱ Λυκάονος παῖδες ἐγένοντο οἰκισταί, Ζοιτίαν δὲ ἀπωτέρω μὲν Τρικολώνων πέντε πω καὶ δέκα σταδίοις, κειμένην δὲ οὐ κατ' εὐθύ, ἀλλ' ἐκ Τρικολώνων ἐν ἀριστερᾷ, Ζοιτέα οἰκίσαι τὸν Τρικολώνου λέγουσι. Παρωρεὺς δὲ ὁ νεώτερος Τρικολώνου τῶν παίδων Παρωρίαν καὶ οὗτος ἐκτισεν, ἀπέχουσαν Ζοιτίας σταδίου δέκα. ἔρημοι δὲ ⁷ [καὶ] ἐς ἐμὲ ἦσαν ἀμφοτέραι· μένει δὲ ἐν Ζοιτία Διήμητρος ναὸς καὶ Ἀρτέμιδος [οἷ καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν]. Ἐρείπια δὲ πόλεων καὶ ἄλλα, Θυραίου μὲν σταδίοις πέντε ἀπωτέρω Παρωρίας καὶ δέκα, τὰ δὲ Ὑψοῦντος ἐστιν ἐν ὄρει κειμένῳ μὲν ὑπὲρ τοῦ πεδίου, καλουμένῳ δὲ Ὑψοῦντι. ἡ δὲ Θυραίου τε καὶ Ὑψοῦντος μεταξὺ ὄρεινὴ πᾶσά ἐστι καὶ θηριώδης· Λυκάονος δὲ εἶναι Θυραῖόν τε καὶ Ὑψοῦντα προεδήλωσεν ἡμῖν ὁ λόγος.

7. Τρικολώνων δὲ ἐστιν ἐν δεξιᾷ πρώτα μὲν ἀνάτης ⁸ ὁδὸς ἐπὶ πηγὴν καλουμένους Κρουνοὺς· σταδίου δὲ ὡς τριάκοντα καταβάντι ἐκ Κρουνοῶν τάφος ἐστὶ Καλλιστοῦς, χώμα γῆς ὑψηλόν, δένδρα ἔχον πολλὰ μὲν τῶν ἀκάρπων, πολλὰ δὲ καὶ ἡμερα. ἐπὶ δὲ ἄκρῳ τῷ χώματι ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος ἐπὶ κλησιν Καλλίστης· δοκεῖν δὲ μοι καὶ Πάμφως μαθῶν τι παρὰ Ἀρκάδων πρώτος Ἄρτεμιν ἐν τοῖς ἔπεσιν ὠνόμασε Καλλίστην. Σταδίου δὲ αὐ- ⁹ τόθεν μὲν πέντε καὶ εἴκοσι, Τρικολώνων δὲ ἑκατὸν τοὺς σύμπαντας ἀπέχουσα ἐπὶ γε τοῦ Ἐλισσόντος, κατὰ δὲ τὴν εὐθείαν Μεθυδρίου, αὕτη γὰρ δὴ ἐκ Τρικολώνων ἔτι λείπεται, Ἀνεμῶσά τε ἐστὶ χωρίον καὶ ὄρος Φάλανθον, ἐν αὐτῷ δὲ ἐρείπια ἐστὶ Φαλάνθου πόλεως· Ἀγελάου δὲ τοῦ Στυμφήλου παῖδα εἶναι τὸν Φάλανθον λέγουσιν. 8. Ὑπὲρ τούτου δὲ πεδίου τέ ἐστι Πώλου καλού- ¹⁰ μενον, καὶ μετ' αὐτὸ Σχοινοῦς, ἀπὸ ἀνδρὸς Βοιωτοῦ Σχοινέως ἔχων τὴν κλησιν. εἰ δὲ ὁ Σχοινεὺς ἀπεδήμη-

σεν οὗτος παρὰ τοὺς Ἀρκάδας, εἶεν ἂν καὶ οἱ τῆς Ἀταλάντης δρόμοι σύνεγγυς τῷ Σχοινοῦντι ὄντες ἀπὸ τῆς τούτου θυγατρὸς τὸ ὄνομα εἰληφότες. Ἐξῆς δέ ἐστιν . . . , ἐμολ δοκεῖν, καλούμενον, καὶ τοῖς πᾶσιν Ἀρκαδίαν εἶναι τὴν χώραν φασὶν ἐνταῦθα.

- XXXVI. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἐς μνήμην οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ αὐτὸ τὸ Μεθύδριον λείπεται· ὁδὸς δὲ ἐκ Τρικολῶνων ἐς αὐτὸ στάδιοι τριῶν δέοντες τεσσαράκοντα καὶ ἑκατόν. ὠνομάσθη μὲν δὴ Μεθύδριον, ὅτι κολωνός ἐστιν ὑψηλὸς Μαλοῖτα τε ποταμοῦ καὶ Μυλάοντος μέσος, ἐφ' ᾧ τὴν πόλιν ὁ Ὀρχομενὸς ᾤκιζε· πρὶν δὲ ἢ συντελεῖν ἐς τὸ Μεγαλοπολιτικόν, γεγόνασι καὶ Μεθυδριεῦσιν
- 2 ἀνδράσιν Ὀλυμπικαὶ νῖκαι. 2. Ἔστι δὲ ἐν Μεθυδρίῳ Ποσειδῶνός τε Ἴππίου ναός. οὗτος μὲν ἐπὶ τῷ Μυλάοντί ἐστι· τὸ δὲ ὄρος τὸ Θαυμάσιον καλούμενον κεῖται μὲν ὑπὲρ τὸν ποταμὸν τὸν Μαλοῖταν, ἐθέλουσι δὲ οἱ Μεθυδριεῖς τὴν Ῥέαν, ἠνίκα τὸν Δία εἶχεν ἐν τῇ γαστρὶ, ἐς τοῦτο ἀφικέσθαι τὸ ὄρος, παρασκευάσασθαι δὲ αὐτῇ καὶ βοήθειαν, ἣν ὁ Κρόνος ἐπ' αὐτὴν ἔη, τὸν τε Ὀπλάδαμον
- 3 καὶ ἄλλους ὅσοι περὶ ἐκεῖνον ἦσαν Γίγαντες· καὶ τεκεῖν μὲν συγχωροῦσιν αὐτὴν ἐν μοίρᾳ τινὶ τοῦ Λυκαίου, τὴν δὲ ἐς τὸν Κρόνον ἀπάτην καὶ ἀντὶ τοῦ παιδὸς τὴν λεγομένην ὑπὸ Ἑλλήνων ἀντίδοσιν τοῦ λίθου γενέσθαι φασὶν ἐνταῦθα. ἔστι δὲ πρὸς τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους σπήλαιον τῆς Ῥέας, καὶ ἐς αὐτὸ ὅτι μὴ γυναιξὶ μόναις ἱεραῖς τῆς θεοῦ, ἀνθρώπων γε οὐδενὶ ἐσελθεῖν ἔστι τῶν ἄλλων.
- 4 Μεθυδρίου δὲ ὡς τριάκοντα ἀπέχει σταδίους Νυμφασία πηγή· τοσοῦτοι δὲ ἀπὸ Νυμφασίας ἕτεροι πρὸς τοὺς Μεγαλοπολιτῶν εἰσὶ καὶ Ὀρχομενίων τε κοινούς καὶ Καφυατῶν ὄρους.
- 5 3. Μεγαλοπολίταις δὲ διὰ τῶν ἐπὶ τὸ ἔλος ὀνομαζομένων πυλῶν, διὰ τούτων ὁδεύουσιν ἐς Μαίναλον περὶ

τὸν ποταμὸν τὸν Ἐλισσόντα ἔστι τῆς ὁδοῦ ἐν ἀριστερᾷ Ἀγαθοῦ Θεοῦ ναός· εἰ δὲ ἀγαθῶν οἱ θεοὶ δοτῆρὲς εἰσιν ἀνθρώποις, Ζεὺς δὲ ὕπατος θεῶν ἔστιν, ἐπόμενος ἄν τις τῷ λόγῳ τὴν ἐπίκλησιν ταύτην Διὸς τεκμαίροιο εἶναι. Προελθόντι δὲ οὐ πολὺ ἔστι μὲν γῆς χῶμα Ἀριστοδήμου τάφος, ὃν οὐδὲ τυραννοῦντα ἀφείλοντο μὴ ἐπονομάσαι χρηστὸν, ἔστι δὲ Ἀθηναῖς ἱερὸν ἐπίκλησιν Μαχανίτιδος, ὅτι βουλευμάτων ἔστιν ἢ θεὸς παντοίων καὶ ἐπιτεχνημάτων εὐρέτις. 4. Πεποιήται δὲ ἐν δεξιᾷ τῆς 6 ὁδοῦ Βορέα τῷ ἀνέμῳ τέμενος, καὶ οἱ Μεγαλοπολίται θυσίας θύουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος, καὶ θεῶν οὐδενὸς Βορέαν ὕστερον ἄγουσιν ἐς τιμὴν ἅτε σωτῆρα γενόμενόν σφισιν ἀπὸ Λακεδαιμονίων τε καὶ Ἄγιδος. ἐξῆς δὲ Οἰκλέους τοῦ Ἀμφιαράου πατρὸς μνημᾶ ἔστιν, εἰ γε δὴ ἐπέλαβεν αὐτὸν τὸ χρεῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ μὴ τῆς ἐπὶ Λαομέδοντα 674 Ἡρακλεῖ στρατείας μετασχόντα. μετὰ τοῦτό ἐστι Διήμητρος καλουμένης ἐν ἔλει ναός τε καὶ ἄλσος· τοῦτο σταδίοις πέντε ἀπωτέρω τῆς πόλεως, γυναιξὶ δὲ ἐς αὐτὸ ἔσοδος ἔστι μόναις. Τριάκοντα δὲ ἔστιν ἀπωτέρω στα- 7 δίοις Παλίσκιος ὀνομαζομένη γῶρα. ἐκ Παλισκίου δὲ ἀφίεντι μὲν ἐν ἀριστερᾷ τὸν Ἐλισσον ὄντα οὐκ ἀέναον, καὶ προελθόντι ὅσον εἴκοσι σταδίους, ἄλλα τε ἐρείπια Περραιθέων καὶ ἱερὸν λείπεται Πανός. 5. ἦν δὲ τὸν χειμάρρουν διαβῆς, κατ' εὐθὺ πέντε μὲν σταδίοις καὶ δέκα ἀπωτέρω τοῦ ποταμοῦ πεδίον ἔστι, διελθόντι δὲ τοῦτο, τὸ ὄρος ὀμώνυμον τῷ πεδίῳ τὸ Μαινάλιον. τοῦ δὲ ὄρους ὑπὸ τοῖς καταλήγουσι πόλεως σημεῖα Λυκόας καὶ Ἀρτέμιδος ἱερὸν καὶ ἄγαλμά ἐστι χαλκοῦν Λυκοάτιδος. Ἐν δὲ 8 τοῖς κατὰ μεσημβρίαν τοῦ ὄρους Σουμητία ὠκιστο. Ἐν τούτῳ δὲ εἰσι τῷ ὄρει καὶ αἱ καλούμεναι Τρίοδοι, καὶ τὰ ὅσα Ἀρκάδος τοῦ Καλλιστοῦς ἀνείλοντο ἐντεῦθεν κατὰ τὸ ἐκ Δελφῶν μάντευμα οἱ Μαντινεῖς. λείπεται δὲ καὶ

αὐτῆς ἔτι ἐρείπια Μαινάλου, ναοῦ τε σημεῖα Ἀθηνᾶς, καὶ στάδιον ἐς ἀθλητῶν ἀγῶνα, καὶ τὸ ἕτερον αὐτῶν ἐς ἵππων δρόμον. Τὸ δὲ ὄρος τὸ Μαινάλιον ἱερὸν μάλιστα εἶναι Πανὸς νομίζουσιν, ὥστε οἱ περὶ αὐτὸ καὶ ἐπακρο-
 9 ᾶσθαι συρίζοντος τοῦ Πανὸς λέγουσι. 6. Τοῦ δὲ τῆς Δεσποίνης ἱεροῦ καὶ Μεγαλοπολιτῶν τοῦ ἄστεως στάδιοι τεσσαράκοντα μεταξὺ εἰσιν· ἡμισυ μὲν τῆς ὁδοῦ πρὸς τοῦ Ἀλφειοῦ τὸ ρεῦμα, διαβάντων δὲ μετὰ μὲν δύο ἀπο τοῦ Ἀλφειοῦ σταδίου Μακαρεῶν ἐστὶν ἐρείπια, αὐτόθεν δὲ ἐς ἐρείπια ἄλλα τὰ Δασεῶν ἑπτὰ εἰσι στάδιοι, τοσοῦτοι δὲ ἐκ Δασεῶν πρὸς τὸν Ἀκακήσιον ὀνομαζόμενον λόφον.
 10 ὑπὸ τούτῳ δὲ τῷ λόφῳ πόλις τε ἦν Ἀκακήσιον, Ἐρμοῦ τε Ἀκακησίου λίθου πεποιημένον ἄγαλμα καὶ ἐς ἡμᾶς ἐστὶν ἐπὶ τοῦ λόφου· τραφῆναι δὲ Ἐρμῆν παῖδα αὐτόθι καὶ Ἀκακὸν τὸν Λυκάονος γενέσθαι οἱ τροφέα Ἀρκάδων ἐστὶν 675 ἐς αὐτὸν λόγος. διάφορα δὲ τούτοις Θηβαῖοι, καὶ αὐτίς οὐχ ὁμολογοῦντα τοῖς Θηβαίων Ταναγραῖοι λέγουσιν.

XXXVII. Ἀπὸ δὲ Ἀκακησίου τέσσαρας σταδίου ἀπέχει τὸ ἱερὸν τῆς Δεσποίνης. πρῶτα μὲν δὴ αὐτόθι Ἠγεμόνης ναὸς ἐστὶν Ἀρτέμιδος, καὶ χαλκοῦν ἄγαλμα ἔχον δᾶδας· ποδῶν ἕξ εἶναι μάλιστα αὐτὸ εἰκάζομεν ἐντεῦθεν δὲ ἐς τὸν ἱερὸν περίβολον τῆς Δεσποίνης ἐστὶν ἔσοδος. ἰόντων δὲ ἐπὶ τὸν ναὸν στοά τέ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ καὶ ἐν τῷ τοίχῳ λίθου λευκοῦ τύποι πεποιημένοι, καὶ τῷ μὲν εἰσιν ἐπειρασμένοι Μοῖραι καὶ Ζεὺς ἐπίκλησιν Μοιραγέτης, δευτέρῳ δὲ Ἡρακλῆς τρίποδα Ἀπόλλωνα ἀφαιρούμενος· ὅποια δὲ ἐς αὐτοὺς ἐπυθνανόμην γενέσθαι, δηλώσω καὶ τοῦτο, ἦν ἐς τοῦ Φωκικοῦ λόγου τὰ
 2 ἔχοντα ἐς Δελφοὺς ἀφικώμεθα. Ἐν δὲ τῇ στοᾷ τῇ παρὰ τῇ Δεσποίνῃ μεταξὺ τῶν τύπων τῶν κατειλεγμένων πινάκιόν ἐστι γεγραμμένον, ἔχον τὰ ἐς τὴν τελετήν. Νύμφαι δὲ εἰσι καὶ Πᾶνες ἐπὶ τῷ (τρίτῳ) τύπῳ, ἐπὶ δὲ τῷ

τετάρτῳ Πολύβιος ὁ Λυκόρτα· καὶ οἱ ἐπίγραμμα ἔστιν
 ἐξ ἀρχῆς τε μὴ ἂν σφαλῆναι τὴν Ἑλλάδα, εἰ Πολυβίῳ τὰ
 πάντα ἐπέθιτο, καὶ ἁμαρτούση δι' ἐκείνου βοήθειαν
 αὐτῇ γενέσθαι μόνου. πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ Δημητρί τε ἔστι
 βωμὸς καὶ ἕτερος Δεσποίνῃ, μετ' αὐτὸν δὲ μεγάλης
 Μητρός. Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ ἀγάλματα, Δέσποινα καὶ ἡ 3
 Δημήτηρ τε καὶ ὁ θρόνος ἐν ᾧ καθέζονται, καὶ τὸ ὑπό-
 θημα τὸ ὑπὸ τοῖς ποσίν ἔστιν ἐνὸς ὁμοίως λίθου· καὶ
 οὔτε τῶν ἐπὶ τῇ ἐσθῆτι οὔτε ὀπόσα εἴργασται περὶ τὸν
 θρόνον οὐδὲν ἔστιν ἑτέρου λίθου προσεχὲς σιδήρῳ καὶ
 κόλλῃ, ἀλλὰ τὰ πάντα ἔστιν εἷς λίθος. οὗτος οὐκ ἔσε-
 κομίσθη σφίσιν ὁ λίθος, ἀλλὰ κατὰ ὄψιν ὀνειράτος λέ-
 γουσιν αὐτὸν ἐξευρεῖν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τὴν γῆν ὀρύ-
 ξαντες. τῶν δὲ ἀγαλμάτων ἔστιν ἑκατέρου μέγεθος κατὰ
 τὸ Ἀθήνησιν ἀγαλμα μάλιστα τῆς Μητρός· Δαμοφῶντος 4
 δὲ καὶ ταῦτα ἔργα. ἡ μὲν οὖν Δημήτηρ δᾶδα ἐν δεξιᾷ
 φέρει, τὴν δὲ ἑτέραν χεῖρα ἐπιβέβληκεν ἐπὶ τὴν Δέσποι-
 676 ναν· ἡ δὲ Δέσποινα σκῆπτρόν τε καὶ τὴν καλουμένην
 κίστην ἐπὶ τοῖς γόνασιν ἔχει, τῆς δὲ ἔχεται τῇ δεξιᾷ τῆς
 κίστης. τοῦ θρόνου δὲ ἑκατέρωθεν Ἄρτεμις μὲν παρὰ
 τὴν Δήμητρα ἔστηκεν ἀμπεχομένη δέρμα ἐλάφου καὶ ἐπὶ
 τῶν ὤμων φαρέτραν ἔχουσα, ἐν δὲ ταῖς χερσὶ τῇ μὲν
 λαμπάδα ἔχει, τῇ δὲ δράκοντας δύο. παρὰ δὲ τὴν Ἄρτε-
 μιν κατάνκειται κύων, οἷαι θηρεύειν εἰδὼν ἐπιτήδειοι.
 3. Πρὸς δὲ τῆς Δεσποίνης τῷ ἀγάλματι ἔστηκεν Ἄνυτος 5
 σχῆμα ὀπλισμένου παρεχόμενος· φασὶ δὲ οἱ περὶ τὸ ἱερὸν
 τραφῆναι τὴν Δέσποιναν ὑπὸ τοῦ Ἄνυτου, καὶ εἶναι
 τῶν Τιτάνων καλουμένων καὶ τὸν Ἄνυτον. Τιτᾶνας δὲ
 πρῶτος ἐς ποιήσιν ἐσῆγαγεν Ὅμηρος, θεοὺς εἶναι σφᾶς
 ὑπὸ τῷ καλουμένῳ Ταρτάρῳ· καὶ ἔστιν ἐν Ἑρᾶς ὄρκῳ
 τὰ ἔπη. παρὰ δὲ Ὀμήρου Ὀνομάκριτος παραλαβὼν τῶν
 Τιτάνων τὸ ὄνομα Διονύσῳ τε συνέθηκεν ὄργια, καὶ

εἶναι τοὺς Τιτᾶνας τῷ Διονύσῳ τῶν παθημάτων ἐποίησεν
 6 αὐτουργούς. τὰ μὲν δὴ ἐς τὸν Ἄνυτον ὑπὸ Ἀρκάδων
 λέγεται· Δῆμητρος δὲ Ἄρτεμιν θυγατέρα εἶναι καὶ οὐ
 Λητοῦς, ὄντα Αἰγυπτίων τὸν λόγον Αἰσχύλος ἐδίδαξεν
 Εὐφορίωνος τοὺς Ἕλληνας. Τὰ δὲ ἐς Κούρητας, οὗτοι
 γὰρ ὑπὸ τῶν ἀγαλμάτων πεποιήνται, καὶ τὰ ἐς Κορύ-
 βαντας ἐπειρασμένους ἐπὶ τοῦ βάρθρου, γένος δὲ οἶδε
 ἄλλοιον καὶ οὐ Κούρητες, τὰ ἐς τούτους παρήμι ἐπιστά
 7 μενος. 4. Τῶν δὲ ἡμέρων οἱ Ἀρκάδες δένδρων ἀπάντων
 πλὴν ῥοιᾶς ἐσκομίζουσιν ἐς τὸ ἱερόν. Ἐν δεξιᾷ δὲ ἐξιώντι
 ἐκ τοῦ ναοῦ κάτοπτρον ἡρμοσμένον ἐστὶν ἐν τῷ τοίχῳ
 τοῦτο ἦν τις προσβλέπη τὸ κάτοπτρον, ἑαυτὸν μὲν ἦτοι
 παντάπασιν ἀμυδρῶς ἢ οὐδὲ ὄψεται [τὴν] ἀρχήν, τὰ δὲ
 ἀγάλματα τῶν θεῶν καὶ αὐτὰ καὶ τὸν θρόνον ἐστὶν ἐναρ-
 8 γῶς θεάσασθαι. 5. Παρὰ δὲ τὸν ναὸν τῆς Δεσποίνης ὀλί-
 γον ἐπαναβάντι ἐν δεξιᾷ Μέγαρόν ἐστι καλούμενον, καὶ
 τελετήν τε δρωσιν ἐνταῦθα καὶ τῇ Δεσποίνῃ θύουσιν
 ἱερεῖα οἱ Ἀρκάδες πολλά τε καὶ ἄφθονα. θύει μὲν δὴ αὐ-
 τῶν ἕκαστος ὅ τι κέκτηται· τῶν ἱερείων δὲ οὐ τὰς φάρυγ-
 γας ἀποτέμνει ὥσπερ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις, κῶλον δὲ
 ὅ τι ἂν τύχη, τοῦτο ἕκαστος ἀπέκοψε τοῦ θύματος. 677
 9 6. Ταύτην μάλιστα θεῶν σέβουσιν οἱ Ἀρκάδες τὴν Δέ-
 σποιναν, θυγατέρα δὲ αὐτὴν Ποσειδῶνός φασιν εἶναι
 καὶ Δῆμητρος. ἐπὶ κλησις ἐς τοὺς πολλοὺς ἐστὶν αὐτῇ
 Δέσποινα, καθάπερ καὶ τὴν ἐκ Διὸς Κόρην ἐπονομάζου-
 σιν, ἰδίᾳ δὲ ἐστὶν ὄνομα Περσεφόνη, καθὰ Ὅμηρος καὶ
 ἔτι πρότερον Πάμφως ἐποίησαν· τῆς δὲ Δεσποίνης τὸ
 10 ὄνομα ἔδρεια ἐς τοὺς ἀτελέστους γράφειν. 7. Ὑπὲρ δὲ τὸ
 καλούμενον Μέγαρόν ἐστὶν ἄλσος τῆς Δεσποίνης ἱερόν
 θριγκῶ λίθων περιεχόμενον· ἐντὸς δὲ αὐτοῦ δένδρα καὶ
 ἄλλα καὶ ἐλαία καὶ πρῖνος ἐκ ῥίζης μιᾶς πεφύκασι· τοῦτο
 οὐ γεωργοῦ σοφίας ἐστὶν ἔργον. ὑπὲρ δὲ τὸ ἄλσος καὶ

Ἰππίου Ποσειδῶνος, ἅτε πατρὸς τῆς Δεσποίνης, καὶ θεῶν ἄλλων εἰσὶ βωμοί· τῷ τελευταίῳ δὲ ἐπίγραμμα ἔστι θεοῖς αὐτὸν τοῖς πᾶσιν εἶναι κοινόν.

8. Ἐντεῦθεν δὲ ἀναβήσῃ διὰ κλίμακος ἐς ἱερὸν Πα- 11
νός· πεποιήται δὲ καὶ στοᾶ ἐς τὸ ἱερὸν καὶ ἄγαλμα οὐ
μέγα. θεῶν δὲ ὁμοίως τοῖς δυνατωτάτοις καὶ τούτῳ
μέτεστι τῷ Πανὶ ἀνθρώπων τε εὐχὰς ἄγειν ἐς τέλος καὶ
ὁποῖα ἔοικεν ἀποδοῦναι πονηροῖς. παρὰ τούτῳ τῷ Πανὶ
πῦρ οὐ ποτε ἀποσβεννύμενον καίεται. 9. λέγεται δὲ ὡς
τὰ ἔτι παλαιότερα καὶ μαντεύοιτο οὗτος ὁ θεός, προ-
φῆτιν δὲ Ἐρατῶ νύμφην αὐτῷ γενέσθαι ταύτην ἢ Ἀρ-
κάδι τῷ Καλλιστοῦς συνώκησε. μνημονεύουσι δὲ καὶ 12
ἔπη τῆς Ἐρατοῦς, ἃ δὴ καὶ αὐτὸς ἐπελεξάμην. ἐνταῦθα
ἔστι μὲν βωμὸς Ἄρεως, ἔστι δὲ ἀγάλματα Ἀφροδίτης ἐν
ναῶ, λίθου τὸ ἕτερον λευκοῦ, τὸ δὲ ἀρχαιότερον αὐτῶν
ξύλου. ὡσαύτως δὲ καὶ Ἀπόλλωνός τε καὶ Ἀθηνᾶς ξόανά
ἔστι· τῇ δὲ Ἀθηνᾶ καὶ ἱερὸν πεποιήται.

678 XXXVIII. Ἀνωτέρω δὲ ὀλίγον τείχους τε περίβολος
τῆς Λυκοσούρας ἔστι καὶ οἰκήτορες ἐνεῖσιν οὐ πολλοί.
πόλεων δέ, ὁπόσας ἐπὶ τῇ ἡπείρῳ ἔδειξε γῆ καὶ ἐν νήσοις,
Λυκόσουρά ἔστι πρεσβυτάτη, καὶ ταύτην εἶδεν ὁ ἥλιος
πρώτην· ἀπὸ ταύτης δὲ οἱ λοιποὶ ποιεῖσθαι πόλεις μεμα-
θήκασιν ἄνθρωποι.

2. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Δεσποίνης τὸ ὄρος 2
ἔστι τὸ Λύκαιον· καλοῦσι δὲ αὐτὸ καὶ Ὀλυμπον, καὶ Ἰε-
ράν [γε] ἕτεροι τῶν Ἀρκάδων κορυφήν. τραφῆναι δὲ τὸν
Δία φασὶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ· καὶ χώρα τέ ἐστίν ἐν τῷ
Λυκαίῳ Κρητέα καλουμένη, αὕτη δὲ ἡ Κρητέα ἐστὶν ἐξ
ἀριστερᾶς Ἀπόλλωνος ἄλσους ἐπὶ κλησὶν Παρρασίου, καὶ
τὴν Κρήτην ἐνθα ὁ Κρητῶν ἔχει λόγος τραφῆναι Δία,
τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι καὶ οὐ τὴν νῆσον ἀμφισβητοῦσιν
οἱ Ἀρκάδες. 3. Ταῖς Νύμφαις δὲ ὀνόματα, ὑφ' ὧν τὸν 3

Δία τραφῆναι λέγουσι, τίθενται Θεϊσόαν και Νέδαν και Ἄγνώ· και ἀπὸ μὲν τῆς Θεϊσόας πόλις ᾠκειῖτο ἐν τῇ Παρρασίᾳ, τὰ δὲ ἐπ' ἐμοῦ μοίρας τῆς Μεγαλοπολίτιδος ἐστὶν ἡ Θεϊσόα κώμη, τῆς Νέδας δὲ ὁ ποταμὸς τὸ ὄνομα ἔσχηκε, τῆς δὲ Ἄγνουῦς [ἡ] ἐν τῷ ὄρει τῷ Λυκαίῳ πηγὴ, ἡ κατὰ τὰ αὐτὰ ποταμῷ τῷ Ἰστρω πέφυκεν ἴσον παρέχεσθαι τὸ 4 ὕδωρ ἐν χειμῶνι ὁμοίως και ἐν ὥρα θέρους. ἦν δὲ ἀχμὸς χρόνου ἐπέχη πολλὴν και ἤδη σφίσι τὰ σπέρματα ἐν τῇ γῆ και τὰ δένδρα ἀναίνηται, τηνικαῦτα ὁ ἱερεὺς τοῦ Λυκαίου Διὸς προσευξάμενος ἐς τὸ ὕδωρ και θύσας ὁπόσα ἐστὶν αὐτῷ νόμος, καθίησι δρυὸς κλάδον ἐπιπολῆς και οὐκ ἐς βάθος τῆς πηγῆς· ἀνακινηθέντος δὲ τοῦ ὕδατος ἀνεισιν ἀχλὺς εἰκυῖα ὁμίχλη· διαλιποῦσα δὲ ὀλίγον γίνεται νέφος ἡ ἀχλὺς, και ἐς αὐτὴν ἄλλα ἐπαγομένη τῶν νεφῶν ὑετὸν τοῖς Ἀρκάσιν ἐς τὴν γῆν κατιέναι 5 ποιεῖ. 4. Ἔστι δὲ ἐν τῷ Λυκαίῳ Πανός τε ἱερὸν και περὶ αὐτὸ ἄλσος δένδρων, και ἱππόδρομός τε και πρὸ αὐτοῦ στάδιον· τὸ δὲ ἀρχαῖον τῶν Λυκαίων ἦγον τὸν ἀγῶνα ἐνταῦθα. ἔστι δὲ αὐτόθι και ἀνδριάντων βάθρα, οὐκ ἐπόντων ἔτι ἀνδριάντων· ἐλεγείον δὲ ἐπὶ τῶν βάθρων ἐνὶ Ἀστυάνακτός φησιν εἶναι τὴν εἰκόνα, τὸν δὲ Ἀστυάνακτα εἶναι γένος τῶν ἀπὸ Ἀρκάδος.

6 5. Τὸ δὲ ὄρος παρέχεται τὸ Λύκαιον και ἄλλα ἐς 679 θαῦμα και μάλιστα τόδε. τέμενός ἐστὶν ἐν αὐτῷ Λυκαίου Διὸς, ἔσοδος δὲ οὐκ ἐστὶν ἐς αὐτὸ ἀνθρώποις· ὑπεριδόντα δὲ τοῦ νόμου και ἐσελθόντα ἀνάγκη πᾶσα αὐτὸν ἐνιαυτοῦ πρόσω μὴ βιῶναι. και τάδε ἔτι ἐλέγετο, τὰ ἐντὸς τοῦ τεμένουσ γενόμενα ὁμοίως πάντα και θηρία και ἀνθρώπους οὐ παρέχεσθαι σκιάν· και διὰ τοῦτο ἐς τὸ τέμενος θηρίου καταφεύγοντος οὐκ ἐθέλει οἱ συνησπίπτειν ὁ κυνηγέτης, ἀλλὰ ὑπομένων ἐκτὸς και ὀρῶν τὸ θηρίον οὐδεμίαν ἀπ' αὐτοῦ θεᾶται σκιάν. Χρόνον

μὲν δὴ τὸν Ἴσον ἐπεισὶ τε ὁ ἥλιος τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ καρ-
κίνον καὶ ἐν Συήνῃ τῇ πρὸ Αἰθιοπίας οὔτε ἀπὸ δένδρων
οὔτε ἀπὸ τῶν ζώων γενέσθαι σκιὰν ἔστι· τὸ δὲ ἐν τῷ
Λυκαίῳ τέμενος τὸ αὐτὸ ἐς τὰς σκιάς ἀεὶ τε καὶ ἐπὶ πα-
σῶν πέπονθε τῶν ὥρων.

Ἔστι δὲ ἐπὶ τῇ ἄκρῃ τῇ ἀνωτάτῳ τοῦ ὄρους γῆς 7
κῶμα, Διὸς τοῦ Λυκαίου βωμός, καὶ ἡ Πελοπόννησος τὰ
πολλά ἔστιν ἀπ' αὐτοῦ σύνοπτος· πρὸ δὲ τοῦ βωμοῦ
κίονες δύο ὡς ἐπὶ ἀνίσχοντα ἐστήκασιν ἥλιον, ἀετοὶ δὲ
ἐπ' αὐτοῖς ἐπίχρῦσοι τὰ γε ἔτι παλαιότερα ἐπεποίηντο.
ἐπὶ τούτου τοῦ βωμοῦ τῷ Λυκαίῳ Διὶ θύουσιν ἐν ἀπορ-
ρήτῳ· πολυπραγμονῆσαι δὲ οὐ μοι τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἡδὺ
ἦν, ἐχέτω δὲ ὡς ἔχει καὶ ὡς ἔσχευ ἐξ ἀρχῆς.

6. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ὄρους Ἀπόλ- 8
λωνος ἱερὸν ἐπίκλησιν Παρρασίου· τίθενται δὲ αὐτῷ
καὶ Πύθειον ὄνομα. ἄγοντες δὲ τῷ θεῷ κατὰ ἔτος ἑορτὴν
θύουσι μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ κάπρον τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Ἐπι-
κουρίῳ, θύσαντες δὲ ἐνταῦθα αὐτίκα τὸ ἱερεῖον κομί-
ξουσιν ἐς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Παρρασίου σὺν
αὐλῷ τε καὶ πομπῇ, καὶ τὰ τε μηρία ἐκτεμόντες καίουσι
καὶ δὴ καὶ ἀναλίσκουσιν αὐτόθι τοῦ ἱερείου τὰ κρέα.
ταῦτα μὲν οὕτω ποιεῖν νομίζουσι.

7. Τοῦ Λυκαίου δὲ τὰ πρὸς τῆς ἄρκτου γῆ [τε] ἡ 9
Θεισοαία· οἱ δὲ ἄνθρωποι μάλιστα οἱ ταύτῃ νύμφην τὴν
680 Θεισοάν ἄγουσιν ἐν τιμῇ. διὰ δὲ τῆς χώρας τῆς Θεισοαίας
ρέοντες ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν Ἀλφειὸν Μυλάων, ἐπὶ δὲ
αὐτῷ Νοῦς καὶ Ἀχελῷος καὶ Κέλαδός τε καὶ Νάλιφος.
Ἀχελῷῳ δὲ τῷ Ἀρκάδι εἰσὶν ἄλλοι δύο ὁμώνυμοί τε αὐτῷ
ποταμοὶ καὶ τὰ ἐς δόξαν φανερώτεροι· τὸν μὲν γε ἐπὶ 10
τὰς Ἐχινάδας κατιόντα Ἀχελῷον διὰ τῆς Ἀκαρνανῶν καὶ
δι' Αἰτωλίας ἔφησεν ἐν Ἰλιάδι Ὅμηρος ποταμῶν τῶν
πάντων ἄρχοντα εἶναι, ἕτερον δὲ Ἀχελῷον ρέοντα ἐκ Σι-

πύλου τοῦ ὄρους ἐποιήσατο αὐτόν τε τὸν ποταμὸν καὶ τὸ ὄρος τὸν Σίπυλον τοῦ λόγου προσθήκην τοῦ ἐς Νιόβην· τρίτῳ δ' οὖν καὶ τῷ περὶ τὸ ὄρος τὸ Λύκαιόν ἐστιν ὄνομα Ἀχελῷος.

- 11 8. Τῆς Λυκοσοῦρας δὲ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ Νόμια ὄρη καλούμενα, καὶ Πανός τε ἱερὸν ἐν αὐτοῖς ἐστὶ Νομίου, καὶ τὸ χωρίον ὀνομάζουσι Μέλπειαν, τὸ ἀπὸ τῆς σύριγγος μέλος ἐνταῦθα Πανὸς εὐρεθῆναι λέγοντες. κληθῆναι δὲ τὰ ὄρη Νόμια προχειρότατον μὲν ἐστὶν εἰκάξειν ἐπὶ τοῦ Πανὸς ταῖς νομαῖς, αὐτοὶ δὲ οἱ Ἀρκάδες νύμφης εἶναι φασιν ὄνομα.

XXXIX. Παρὰ δὲ τὴν Λυκόσουραν ὡς ἐπὶ ἡλίου δυσμᾶς ποταμὸς Πλατανιστῶν παρέξεισιν· ἀνδρὶ δὲ ἰόντι ἐς Φιγαλίαν ἀνάγκη πᾶσα διαβῆναι τὸν Πλατανιστῶνα. μετὰ δὲ αὐτόν ἐστὶν ἄνοδος ὅσον τε σταδίους 2 τριάκοντα ἢ πλείους τῶν τριάκοντα οὐ πολλῶ. 2. Τὰ δὲ ἐς τὸν Λυκάονος Φίγαλον, οὗτος γὰρ δὴ τῇ πόλει τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο οἰκιστῆς, καὶ ὡς μετέβαλεν ἀνὰ χρόνον ἀπὸ Φιάλου Βουκολίωνος τὸ ὄνομα ἢ πόλις καὶ αὐθὶς τε ἀνεσώσατο τὸ ἀρχαῖον, τόδε μὲν καὶ πρότερον ἔτι ἐσημαίνεν ἡμῖν ὁ λόγος. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόχρεα ἐς πίστιν, ἄνδρα αὐτόχθονα εἶναι τὸν Φίγαλον καὶ οὐ Λυκάονος παῖδα· τοῖς δὲ εἰρημένον ἐστὶν ὡς ἡ Φιγαλία 3 νύμφη τῶν καλουμένων εἴη Δρυάδων. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἠνίκα Ἀρκάσιν ἐπεχείρησαν καὶ ἐσέβαλον ἐς τὴν Φι-681 γαλίαν στρατιᾷ, μάχῃ τε νικῶσι τοὺς ἐπιχωρίους καὶ ἐπολιόρκουν προσκαθεζόμενοι· κινδυνεύοντος δὲ ἀλῶναι τοῦ τείχους ἐκδιδράσκουσιν οἱ Φιγαλεῖς, ἢ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφᾶς ἀφιαῖσιν ἐξελθεῖν ὑποσπόνδους. Ἐγένετο δὲ ἡ τῆς Φιγαλίας ἄλωσις καὶ Φιγαλέων ἡ ἐξ αὐτῆς φυγὴ Μιλτιάδου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς τριακοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Χίονις Λά-

κων ενικα το τρίτον. Φιγαλέων δὲ τοῖς διαπεφευγόσιν 4
 ἔδοξεν ἀφικομένοις ἐς Δελφούς ἐρωτᾶν ὑπὲρ καθόδου
 τὸν θεόν· καὶ σφισιν ἡ Πυθία καθ' αὐτοὺς μὲν πειρω-
 μένοις ἐς Φιγαλίαν κατελθεῖν οὐχ ὄρᾶν ἔφη κάθοδον, εἰ
 δὲ λογάδας ἑκατὸν ἐξ Ὀρεσθασίου προσλάβοιεν, τοὺς
 μὲν ἀποθανεῖσθαι παρὰ τὴν μάχην, Φιγαλεῦσι δὲ ἔσε-
 σθαι δι' αὐτῶν κάθοδον. Ὀρεσθάσιοι δὲ ὡς τὴν γενομέ-
 νην Φιγαλεῦσιν ἐπύθοντο μαντείαν, ἄλλος ἔφθανεν
 ἄλλον σπουδῇ λογάδων τε τῶν ἑκατὸν αὐτὸς ἕκαστος
 γενέσθαι καὶ ἐξόδου τῆς ἐς Φιγαλίαν μετασχεῖν. παρελ- 5
 θόντες δὲ ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων φρουρὰν ἄγουσιν
 πάντα ἐς τέλος τὸν χρησμόν· καὶ γὰρ αὐτοῖς λόγου μαχε-
 σαμένοις ἀξίως ἐπεγένετο ἡ τελευτή, καὶ ἐξελάσαντες
 τοὺς Σπαρτιάτας παρέσχον Φιγαλεῦσιν ἀπολαβεῖν τὴν
 πατρίδα. 3. Κεῖται δὲ ἡ Φιγαλία ἐπὶ μετεώρου μὲν καὶ
 ἀποτόμου τὰ πλέονα, καὶ ἐπὶ τῶν κρημνῶν ὠκοδομημένα
 ἐστὶ τείχη σφίσιν· ἀνελθόντι δὲ ὁμαλῆς ἐστὶν ὁ λόφος
 ἤδη καὶ ἐπίπεδος. ἐστὶ δὲ Σωτείρας τε ἱερὸν ἐνταῦθα
 Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν λίθου· ἐκ τούτου δὲ τοῦ
 ἱεροῦ καὶ τὰς πομπὰς σφισι πέμπειν κατέστη. 4. Ἐν δὲ 6
 τῷ γυμνασίῳ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ ἀμπεχομένῳ μὲν
 ἔοικεν ἱμάτιον, καταλήγει δὲ οὐκ ἐς πόδας, ἀλλὰ ἐς τὸ
 τετράγωνον σχῆμα. πεποιήται δὲ καὶ Διονύσου ναός·
 ἐπὶ κλησίς μὲν ἐστὶν αὐτῷ παρὰ τῶν ἐπιχωρίων Ἀκρατο-
 φόρος, τὰ κάτω δὲ οὐκ ἔστι σύνοπτα τοῦ ἀγάλματος ὑπὸ
 δάφνης τε φύλλων καὶ κισσῶν. ὅποσον δὲ αὐτοῦ καθο-
 ρᾶν ἐστὶν, ἐπαλήλιπται *** κιννάβαρι ἐκλάμπειν· εὐρί-
 σκεσθαι δὲ ὑπὸ τῶν Ἰβήρων ὁμοῦ τῷ χρυσῷ λέγεται.

682 XL. Φιγαλεῦσι δὲ ἀνδριάς ἐστὶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Ἀρ-
 ραχίωνος τοῦ παγκρατιαστοῦ, τὰ τε ἄλλα ἀρχαῖος καὶ
 οὐχ ἠκιστα ἐπὶ τῷ σχήματι· οὐ διεστᾶσι μὲν πολὺ οἱ
 πόδες, καθεῖνται δὲ παρὰ πλευρὰν αἱ χεῖρες ἄχρι τῶν

γλουτῶν. πεποιήται μὲν δὴ ἡ εἰκὼν λίθου, λέγουσι δὲ καὶ ἐπίγραμμα ἐπ' αὐτὴν γραφῆναι. καὶ τοῦτο μὲν ἠφάνιστο ὑπὸ τοῦ χρόνου, 2. τῷ δὲ Ἀρραχίῳ ἐγένοντο Ὀλυμπικαὶ νῖκαι δύο μὲν Ὀλυμπιάσι ταῖς πρὸ τῆς τετάρτης καὶ πεντηκοστῆς, ἐγένετο δὲ καὶ ἐν αὐτῇ σὺν δικαίῳ τε ἐκ τῶν ἑλληνοδικῶν καὶ Ἀρραχίῳ αὐτοῦ τῇ ἀρετῇ. 2 ὡς γὰρ δὴ πρὸς τὸν καταλειπόμενον ἔτι τῶν ἀνταγωνιστῶν ἐμάχετο ὑπὲρ τοῦ κοτίνου, ὁ μὲν προέλαβεν ὅστις δὴ ὁ ἀνταγωνιζόμενος, καὶ τοῖς ποσὶ τὸν Ἀρραχίῳ εἶχεν ἐξωκῶς, καὶ τὸν τράχηλον ἐπίεξεν ἅμα αὐτοῦ ταῖς χερσίν· ὁ δὲ Ἀρραχίῳ ἐκκλᾶ τῶν ἐν τῷ ποδὶ τοῦ ἀνταγωνιζομένου δάκτυλον, καὶ Ἀρραχίῳ τε τὴν ψυχὴν ἀφίησιν ἀγχόμενος, καὶ ὁ ἄγχων τὸν Ἀρραχίῳ ὑπὸ τοῦ δακτύλου τῆς ὀδύνης κατὰ τὸν καιρὸν ἀπαγορεύει τὸν αὐτόν. Ἡλεῖοι δὲ ἐστεφάνωσάν τε καὶ ἀνηγόρευσαν νικῶντα τοῦ Ἀρραχίῳ τὸν νεκρόν. 3. Ἐοικὸς δὲ καὶ Ἀργεῖους οἶδα ἐπὶ Κρεύγῃ ποιήσαντας Ἐπιδαμνίῳ πύκτη· καὶ γὰρ Ἀργεῖοι τεθνεῶτι ἔδοσαν τῷ Κρεύγῃ τῶν Νεμείῳ τὸν στέφανον, ὅτι ὁ πρὸς αὐτὸν μαχόμενος Δαμόξενος Συρακόσιος παρέβη τὰ ὠμολογημένα σφίσιν ἐς ἀλλήλους. ἐφέξειν μὲν γὰρ ἔμελλεν ἐσπέρα πυκτεύουσιν αὐτοῖς, συνέθεντο δὲ ἐς ἐπήκοον ἀνὰ μέρος τὸν ἕτερον ὑποσχεῖν αὐτῶν τῷ ἑτέρῳ πληγὴν. τοῖς δὲ πυκτεύουσιν οὐκ ἦν πῶ τηνικαῦτα ἰμάς ὄξυς ἐπὶ τῷ καρπῷ τῆς χειρὸς ἐκατέρας, ἀλλὰ ταῖς μειλίχαις ἔτι ἐπύκτενον, ὑπὸ τὸ κοῖλον δέοντες τῆς χειρός, ἵνα οἱ δάκτυλοί σφίσιν ἀπολείπωνται γυμνοί· αἱ δὲ ἐκ βοέας ὠμῆς ἰμάντες λεπτοὶ τρόπον τινὰ ἀρχαῖον πεπλεγμένοι δι' ἀλλήλων ἦσαν 4 αἱ μειλίχαι. Τότε οὖν ὁ μὲν τὴν πληγὴν ἀφῆκεν ἐς τοῦ Δαμοξένου τὴν κεφαλὴν· ὁ δὲ ἀνασχεῖν τὴν χεῖρα ὁ Δα-683 μόξενος ἐκέλευσε τὸν Κρεύγαν, ἀνασχόντος δὲ παίει τοῖς δακτύλοις ὀρθοῖς ὑπὸ τὴν πλευράν, ὑπὸ δὲ ἀκμῆς

τε τῶν ὀνύχων καὶ βίας τῆς πληγῆς τὴν χεῖρα ἐς τὸ ἐντὸς καθεῖς καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν σπλάγχνων ἐς τὸ ἐκτὸς ἔλκων ἀπέρρηξε. καὶ ὁ μὲν τὴν ψυχὴν αὐτίκα ὁ Κρεύγας 5 ἀφίησιν, οἱ δὲ Ἄργεῖοι τὸν Δαμόξενον ἄτε τὰ συγκείμενα ὑπερβάντα καὶ ἀντὶ μιᾶς κεχρημένον πολλαῖς ἐς τὸν ἀντίπαλον ταῖς πληγαῖς ἐξελαύνουσι. τῷ Κρεύγα δὲ τὴν νίκην τεθνεῶτι ἔδοσαν καὶ ἐποίησαντο εἰκόνα ἐν Ἄργει ἢ καὶ ἐς ἐμὲ ἔκειτο ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Λυκίου.

XLI. Φιγαλεῦσι δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ πολυάνδριον τῶν λογάδων τῶν Ὀρεσθασίων ἐστὶ, καὶ ὡς ἦρωσιν αὐτοῖς ἐναγίζουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος. 2. Ποταμὸς δὲ ὁ καλού- 2 μενος Λύμαξ ἐκδίδωσι μὲν ἐς τὴν Νέδαν παρ' αὐτὴν ῥέων Φιγαλίαν, γενέσθαι δὲ τοῦνομά φασι τῷ ποταμῷ καθαρσίῳ τῶν Ῥέας ἔνεκα. ὡς γὰρ δὴ τεκοῦσαν τὸν Δία ἐκάθηραν ἐπὶ ταῖς ὠδίσι αἱ Νύμφαι, τὰ καθάρματα ἐς τοῦτον ἐμβάλλουσι τὸν ποταμόν· ὠνόμαζον δὲ ἄρα οἱ ἀρχαῖοι αὐτὰ λύματα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, ἀπολυμαίνεσθαι τε ἐπὶ [τῇ] λύσει τοῦ λοιμοῦ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐμβάλλειν τὰ λύματα εἰπὼν σφᾶς ἐς θάλασσαν. 3. Εἰσὶ 3 δὲ αἱ πηγαὶ τῆς Νέδας ἐν ὄρει τῷ Κεραυσίῳ· τοῦ Λυκαίου δὲ μοῖρά ἐστι. καθότι [δὲ] ἐγγύτατα ἢ Νέδα Φιγαλέων τῆς πόλεως γίνεται, κατὰ τοῦτο οἱ Φιγαλέων παῖδες ἀποκείρονται τῷ ποταμῷ τὰς κόμας. τὰ δὲ πρὸς θαλάσση καὶ ἀναπλεῖται ναυσὶν οὐ μεγάλαις ἢ Νέδα. ποταμῶν δὲ ὀπόσους ἴσμεν Μαίανδρος μὲν σκολιῷ μάλιστα κάτεισι τῷ ῥεύματι, ἐς τε τὸ ἄνω καμπὰς καὶ αὐτίς 684 ἐπιστροφὰς παρεχόμενος πλείστας· δεύτερα δὲ ἐλιγμῶν γε ἔνεκα φέροιτο ἂν ἢ Νέδα. Σταδίους δὲ ὅσον δώδεκα 4 ἀνωτέρω Φιγαλίας θερμά τέ ἐστὶ λουτρά, καὶ τούτων οὐ πόρρω κάτεισιν ὁ Λύμαξ ἐς τὴν Νέδαν· ἢ δὲ συμβάλλουσι τὰ ρεύματα, ἐστὶ τῆς Εὐρυνόμης τὸ ἱερόν, ἅγιόν τε ἐκ παλαιοῦ καὶ ὑπὸ τραχύτητος τοῦ χωρίου δυσπρόσ-

οδον· περὶ αὐτὸ καὶ κυπάρισσοι πεφύκασι πολλαί τε
 5 καὶ ἀλλήλαις συνεχεῖς. τὴν δὲ Εὐρυνόμην ὁ μὲν τῶν
 Φιγαλέων δῆμος ἐπέκλησιν εἶναι πεπίστευκεν Ἀρτέμιδος·
 ὅσοι δὲ αὐτῶν παρειλήφασιν ὑπομνήματα ἀρχαῖα, θυ-
 γατέρα Ὠκεανοῦ φασὶν εἶναι τὴν Εὐρυνόμην, ἧς δὴ καὶ
 Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐποίησατο μνήμην, ὡς ὁμοῦ Θέτιδι
 ὑποδέξαιτο Ἥφαιστον. ἡμέρα δὲ τῇ αὐτῇ κατὰ ἔτος ἕκα-
 6 στου τὸ ἱερὸν ἀνοιγνύουσι τῆς Εὐρυνόμης· τὸν δὲ ἄλλον
 χρόνον οὐ σφισιν ἀνοιγνύναι καθέστηκεν. τῆνικαῦτα
 δὲ καὶ θυσίας δημοσίᾳ τε καὶ ἰδιῶται θύουσιν. ἀφικέ-
 σθαι μὲν δὴ μοι τῆς ἑορτῆς οὐκ ἐξεγένετο ἐς καιρὸν, οὐδὲ
 τῆς Εὐρυνόμης τὸ ἄγαλμα εἶδον· τῶν Φιγαλέων δὲ
 ἤκουσα ὡς χρυσαῖ τε τὸ ξόανον συνδέουσιν ἀλύσεις καὶ
 εἰκῶν γυναικὸς τὰ ἄχρη τῶν γλουτῶν, τὸ ἀπὸ τούτου δὲ
 ἐστὶν ἰχθύς. θυγατρὶ μὲν δὴ Ὠκεανοῦ καὶ ἐν βυθῷ τῆς
 θαλάσσης ὁμοῦ Θέτιδι οἰκούσῃ παρέχοιτο ἄν τι ἐς γνώ-
 ρισμα αὐτῆς ὁ ἰχθύς· Ἀρτέμιδι δὲ οὐκ ἐστὶν ὅπως ἂν
 μετὰ γε τοῦ εἰκότος λόγου μετείη τοιούτου σχήματος.

7 5. Περιέχεται δὲ ἡ Φιγαλία ὄρεσιν, ἐν ἀριστερᾷ μὲν
 ὑπὸ τοῦ καλουμένου Κωτιλίου, τὰ δὲ ἐς δεξιὰν ἕτερον
 προβεβλημένον ἐστὶν αὐτῆς ὄρος τὸ Ἐλάϊον. ἀπέχει δὲ
 τῆς πόλεως ἐς τεσσαράκοντα τὸ Κωτίλιον μάλιστα στα-
 δίους· ἐν δὲ [τῷ] αὐτῷ χωρίῳ τέ ἐστι καλούμενον Βᾶσσαι
 καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἐπικουρίου, λίθου καὶ
 8 αὐτὸς καὶ ὁ ὄροφος. Ναῶν δὲ ὅσοι Πελοποννησίους εἰσί,
 μετὰ γε τὸν ἐν Τεγέᾳ, προτιμῶντο οὗτος ἂν τοῦ λίθου τε
 ἐς κάλλος καὶ τῆς ἀρμονίας ἕνεκα. τὸ δὲ ὄνομα ἐγένετο
 τῷ Ἀπόλλωνι ἐπικουρήσαντι ἐπὶ νόσῳ λοιμῶδει, καθότι
 καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐπωνυμίαν ἔλαβεν Ἀλεξίκακος ἀπο- 685
 9 τρέψας καὶ τούτοις τὴν νόσον. ἔπαυσε δὲ ὑπὸ τὸν [τῶν]
 Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πόλεμον καὶ τοὺς Φιγα-
 λέας, καὶ οὐκ ἐν ἑτέρῳ καιρῷ· μαρτύρια δὲ αἶ τε ἐπι-

κλήσεις ἀμφοτέραι τοῦ Ἀπόλλωνος εἰκός τι ὑποσημαίνουσαι, καὶ Ἰκτίνος ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ ἐν Φιγαλία ναοῦ γεγονώς τῇ ἡλικίᾳ κατὰ Περικλέα καὶ Ἀθηναίοις τὸν Παρθενῶνα καλούμενον κατασκευάσας. ἐδίδαξε δὲ ὁ λόγος ἤδη μοι τὸ ἄγαλμα εἶναι τοῦ Ἀπόλλωνος Μεγαλοπολιτῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ.

6. Ἔστι δὲ ὕδατος ἐν τῷ ὄρει τῷ Κωτιλίῳ πηγὴ, καὶ 10 ὅπου συνέγραψεν ἤδη τις ἀπὸ ταύτης τῷ ποταμῷ τὸ ρεῦμα τῷ Λύμακι ἄρχεσθαι, συνέγραψεν οὔτε αὐτὸς θεασάμενος οὔτε ἀνδρὸς ἀκοὴν ἰδόντος· ἃ καὶ ἀμφοτέρα παρῆσαν ἐμοί· τὸ μὲν ποταμοῦ ρεῦμα ὃν ἔωρῶμεν, τῆς δὲ ἐν τῷ Κωτιλίῳ πηγῆς οὐκ ἐπὶ πολὺ ἐξικνούμενον τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ ἐντὸς ὀλίγου παντάπασιν ἀφανὲς γινόμενον. οὐ μὲν οὐδὲ ὅπου τῆς Ἀρκάδων ἐστὶν ἡ πηγὴ τῷ Λύμακι ἐπῆλθε πολυπραγμονῆσαί μοι. Ἔστι δὲ ὑπὲρ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἐπικουρίου Κώτιλον μὲν ἐπίκλησιν, Ἀφροδίτη δὲ ἐστὶν ἐν Κωτίλῳ· καὶ αὐτῇ ναὸς τε ἦν οὐκ ἔχων ἔτι ὄροφον καὶ ἄγαλμα ἐπεποίητο.

XLII. Τὸ δὲ ἕτερον τῶν ὄρων τὸ Ἐλάϊον ἀπωτέρω μὲν Φιγαλίας ὅσον τε σταδίοις τριάκοντά ἐστι, Δῆμητρος δὲ ἄντρον αὐτόθι ἱερὸν ἐπίκλησιν Μελαίνης. 2. ὅσα μὲν δὴ οἱ ἐν Θελοπούσῃ λέγουσιν ἐς μίξιν τὴν Ποσειδῶνός τε καὶ Δῆμητρος, κατὰ ταῦτά σφισιν οἱ Φιγαλεῖς νομίζουσι τεχθῆναι δὲ ὑπὸ τῆς Δῆμητρος οἱ Φιγαλεῖς φασὶν οὐχ ἵππον, ἀλλὰ τὴν Δέσποιναν ἐπονομαζομένην ὑπὸ Ἀρκάδων. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου λέγουσι θυμῷ τε ἅμα ἐς τὸν Πο- 2 σειδῶνα αὐτὴν καὶ ἐπὶ τῆς Περσεφόνης τῇ ἀρπαγῇ πένθει χρωμένην μέλαιναν ἐσθῆτα ἐνδύναι, καὶ ἐς τὸ σπῆλαιον τοῦτο ἐλθοῦσαν ἐπὶ χρόνον ἀπεῖναι πολύν. ὥς δὲ ἐφθείρετο μὲν πάντα ὅσα ἡ γῆ τρέφει, τὸ δὲ ἀνθρώπων γένος καὶ ἐς πλέον ἀπώλλυτο ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, θεῶν μὲν 686 ἄλλων ἠπίστατο ἄρα οὐδεὶς ἔνθα ἀπεκέκρυπτο ἢ Δημή-

3 τηρ, τὸν δὲ Πᾶνα ἐπιέναι μὲν τὴν Ἀρκαδίαν καὶ ἄλλοτε αὐτὸν ἐν ἄλλῳ θηρεύειν τῶν ὄρωϊν, ἀφικόμενον δὲ καὶ πρὸς τὸ Ἐλλάϊον κατοπτεῦσαι τὴν Δήμητρα, σχήματός τε ὡς εἶχε καὶ ἐσθῆτα ἐνεδέδυτο ποίαν· πυθέσθαι δὴ τὸν Δία ταῦτα παρὰ τοῦ Πανός, καὶ οὕτως ὑπ' αὐτοῦ πεμφθῆναι τὰς Μοίρας παρὰ τὴν Δήμητρα· τὴν δὲ πεισθῆναι τε ταῖς Μοίραις καὶ ἀποθέσθαι μὲν τὴν ὀργήν, ὑφεῖναι δὲ καὶ τῆς λύπης. 3. σφᾶς δὲ ἀντὶ τούτων φασὶν οἱ Φιγαλεῖς τό τε σπήλαιον νομίσαι τοῦτο ἱερὸν Δήμητρος, καὶ ἐς αὐτὸ ἄγαλμα ἀναθεῖναι ξύλου. πεποιῆσθαι δὲ 4 οὕτω σφίσι τὸ ἄγαλμα· καθέζεσθαι μὲν ἐπὶ πέτρα, γυναικὶ δὲ εἰκέναι τᾶλλα πλὴν κεφαλῆν· κεφαλῆν δὲ καὶ κόμην εἶχεν ἵππου, καὶ δρακόντων τε καὶ ἄλλων θηρίων εἰκόνες προσεπεφύκεσαν τῇ κεφαλῇ· χιτῶνα δὲ ἐνεδέδυτο καὶ ἐς ἄκρους τοὺς πόδας· δεξιὰ δὲ ἐπὶ τῆς χειρὸς ἦν αὐτῇ, περιστερὰ δὲ ἢ ὄρνις ἐπὶ τῇ ἑτέρῃ. ἐφ' ὅτῳ μὲν δὴ οἱ τὸ ξόανον ἐποίησαντο οὕτως, ἀνδρὶ οὐκ ἀσυνέτῳ γνώμην ἀγαθῶ δὲ καὶ τὰ ἐς μνήμην δῆλά ἐστι· Μέλαιναν δὲ ἐπονομάσαι φασὶν αὐτήν, ὅτι καὶ ἡ θεὸς μέλαιναν 5 τὴν ἐσθῆτα εἶχε. Τοῦτο μὲν δὴ τὸ ξόανον οὔτε ὅτου ποίημα ἦν, οὔτε ἡ φλόξ τρόπον ὄντινα ἐπέλαβεν αὐτό, μνημονεύουσιν· 4. ἀφανισθέντος δὲ τοῦ ἀρχαίου Φιγαλεῖς οὔτε ἄγαλμα ἄλλο ἀπεδίδοσαν τῇ θεῷ, καὶ ὅποσα ἐς ἐορτὰς καὶ θυσίας, τὰ πολλὰ δὴ παρῶπτό σφισιν, ἐς ὃ ἡ ἀκαρπία ἐπιλαμβάνει τὴν γῆν, καὶ ἰκετεύσασιν αὐτοῖς χρᾶ τάδε ἡ Πυθία·

6 Ἀρκάδες Ἀζᾶνες βαλανηφάγοι, οἱ Φιγάλειαν
νάσσασθ' ἵππολεχοῦς Δηοῦς κρυπτήριον ἄντρον,
ἦκετε πευσόμενοι λιμοῦ λύσιν ἀλγινόεντος,
μοῦνοι δις νομάδες, μοῦνοι πάλιν ἀγριοδαῖται.
Δηὼ μὲν σέ γ' ἐπαυσε νομῆς, Δηὼ δὲ νομῆων
ἐλκησισταχύων καὶ ἀναστοφάγον πάλι θῆκε,

νοσφισθεῖσα γέρα προτέρων τιμάς τε παλαιάς.
καί σ' ἄλληλοφάγον θήσει τάχα καὶ τεκνοδαίτην,
εἰ μὴ πανδήμοις λοιβαῖς χόλον ἰλάσσεσθε
σῆραγγός τε μυχὸν θείαις κοσμήσετε τιμαῖς.

Ὡς δὲ οἱ Φιγαλεῖς ἀνακομισθὲν τὸ μάντευμα ἤκουσαν, 7
τά τε ἄλλα ἐς πλεόν τιμῆς ἢ τὰ πρότερα τὴν Δήμητρα
ἤγον, καὶ Ὀνάταν τὸν Μίκωνος Αἰγινήτην πείθουσιν
ἐφ' ὅσῳ δὴ μισθῷ ποιῆσαι σφισιν ἄγαλμα Δήμητρος.
Τοῦ δὲ Ὀνάτα τούτου Περγαμηνοῖς ἐστὶν Ἀπόλλων χαλ-
κοῦς, θαῦμα ἐν τοῖς μάλιστα μεγέθους τε ἔνεκα καὶ ἐπὶ
τῇ τέχνῃ. τότε δὴ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀνευρὼν γραφὴν ἢ μί-
μημα τοῦ ἀρχαίου ξοάνου, τὰ πλείω δέ, ὡς λέγεται, καὶ
κατὰ ὄνειράτων ὄψιν, ἐποίησε χαλκοῦν Φιγαλεῦσιν
ἄγαλμα, γενεᾷ μάλιστα ὕστερον τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
ἐπιστρατείας τοῦ Μήδου. Μαρτυρεῖ δέ μοι τῷ λόγῳ 8
κατὰ γὰρ τὴν Ξέρξου διάβασιν ἐς τὴν Εὐρώπην Συρα-
κουσῶν τε ἔτυράννει καὶ Σικελίας τῆς ἄλλης Γέλων ὁ
Δεινομέδους· ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησε Γέλων, ἐς Ἴέρωνα
ἀδελφὸν Γέλωνος περιῆλθεν ἡ ἀρχή· Ἴέρωνος δὲ ἀπο-
θανόντος πρότερον πρὶν ἢ τῷ Ὀλυμπίῳ Διὶ ἀναθεῖναι
τὰ ἀναθήματα ἃ εὔξατο ἐπὶ τῶν ἵππων ταῖς νίκαις, οὕτω
Δεινομένης ὁ Ἴέρωνος ἀπέδωκεν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς.
Ὀνάτα καὶ ταῦτα ποιήματα, καὶ ἐπιγράμματα ἐν Ὀλυμ- 9
πίᾳ, τὸ μὲν ὑπὲρ τοῦ ἀναθήματός ἐστιν αὐτῶν·

Σὸν ποτε νικήσας, Ζεῦ Ὀλύμπιε, σεμνὸν ἀγῶνα
τεθρίππῳ μὲν ἄπαξ, μουνοκέλητι δὲ δίς,
δῶρ' Ἰέρων τάδε σοι ἐχαρίσσατο· παῖς δ' ἀνέθηκε
Δεινομένης πατρὸς μνηῖμα Συρακοσίου.

688 τὸ δὲ ἕτερον λέγει τῶν ἐπιγραμμάτων

10

Υἱὸς μὲν με Μίκωνος Ὀνάτας ἐξετέλεσεν
νάσῳ ἐν Αἰγίνῃ δώματα ναιετάων.

ἡ δὲ ἡλικία τοῦ Ὀνάτα κατὰ τὸν Ἀθηναῖον Ἡγίαν καὶ Ἀγελάδαν ἂν συμβαίνοι τὸν Ἀργεῖον.

- 11 5. Ταύτης μάλιστα ἐγὼ τῆς Δήμητρος ἕνεκα ἐς Φιγαλίαν ἀφικόμην, καὶ ἔθυσα τῇ θεῷ, καθὰ καὶ οἱ ἐπιχώριοι νομίζουσιν, οὐδέν, τὰ δὲ ἀπὸ τῶν δένδρων τῶν ἡμέρων τὰ τε ἄλλα καὶ ἀμπέλου καρπὸν, καὶ μελισσῶν τε κηρία καὶ ἐρίων τὰ μὴ ἐς ἐργασίαν πω ἤκοντα, ἀλλὰ ἔτι ἀνάπλεα τοῦ οἰσύπου, [ἄ] τιθέασιν ἐπὶ τὸν βωμὸν ὠκοδομημένον πρὸ τοῦ σπηλαίου, θέντες δὲ καταχέουσιν αὐτῶν ἔλαιον. ταῦτα ἰδιώταις τε ἀνδράσι καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος Φιγαλέων τῷ κοινῷ καθέστηκεν ἐς τὴν θυσίαν.
- 12 Ἱέρεια δὲ σφισίν ἐστὶν ἡ δρωῶσα, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ τῶν Ἱεροθυτῶν καλουμένων ὁ νεώτατος· οἱ δὲ εἰσι τῶν ἀστῶν τρεῖς ἀριθμὸν. 6. Ἔστι δὲ δρυῶν τε ἄλσος περὶ τὸ σπήλαιον, καὶ ὕδωρ ψυχρὸν ἀνεισιν ἐκ πηγῆς. Τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀνάτα ποιηθὲν οὔτε ἦν κατ' ἐμέ, οὔτε εἰ ἐγένετο ἀρχὴν Φιγαλεῦσιν, ἠπίσταντο οἱ πολλοί·
- 13 τῶν δὲ ἐντυχόντων ἡμῖν ἔλεγεν ὁ πρεσβύτατος γενεαῖς πρότερον τρισὶν ἢ κατ' αὐτὸν ἐμπεσεῖν ἐς τὸ ἄγαλμα ἐκ τοῦ ὀρόφου πέτρας, ὑπὸ τούτων δὲ καταγῆναι καὶ ἐς ἅπαν ἐφασκεν αὐτὸ ἀφανισθῆναι· καὶ ἐν γε τῷ ὀρόφῳ δῆλα καὶ ἡμῖν ἔτι ἦν καθὰ ἀπερρώγεσαν αἱ πέτραι.

XLIII. Ἀπαιτεῖ δὲ ἡμᾶς τὸ μετὰ τοῦτο ὁ λόγος τό τε Παλλάντιον, εἰ δὴ τι αὐτόθι ἐστὶν ἐς μνήμην, καὶ καθ' ἣντινα βασιλεὺς αἰτίαν Ἀντωνῖνος ὁ πρότερος πόλιν τε ἀντὶ κώμης ἐποίησε Παλλάντιον καὶ σφισιν ἐλευθερίαν

2 καὶ ἀτέλειαν ἔδωκεν εἶναι φόρων. 2. Φασὶ δὴ γενέσθαι καὶ γνώμην καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄριστον τῶν Ἀρκάδων ὄνομα Εὐάνδρον, παῖδα δὲ αὐτὸν νύμφης τε εἶναι, θυγατρὸς τοῦ Λάδωνος, καὶ Ἑρμοῦ· σταλέντα δὲ ἐς ἀποικίαν, καὶ ἄγοντα Ἀρκάδων τῶν ἐκ Παλλαντίου στρατιάν, παρὰ τῷ ποταμῷ πόλιν τῷ Θύβριδι οἰκίσαι· καὶ Ῥωμαίων μέ-

ρος τῆς καθ' ἡμᾶς πόλεως, ὃ ᾤκειτο ὑπὸ τοῦ Εὐάνδρου
 689 καὶ Ἀρκάδων τῶν συνακολουθησάντων, ὄνομα ἔσχε
 Παλλάντιον κατὰ μνήμην τῆς ἐν Ἀρκαδία· χρόνῳ δὲ
 ὕστερον μετέπεσε τὸ ὄνομα ἐν ἀναιρέσει γραμμάτων τοῦ
 τε λ καὶ τοῦ ν. τούτων μὲν τῶν λελεγμένων ἔνεκα
 Παλλαντιεῦσιν ἐκ βασιλέως ἐγένοντο δωρεαί. 3. Ὁ δὲ 3
 Ἀντωνῖνος, ὅτῳ καὶ ἐς Παλλαντιεῖς ἐστὶν εὐεργετήματα,
 πόλεμον μὲν Ῥωμαίοις ἐθελοντῆς ἐπηγάγετο οὐδένα,
 πολέμου δὲ ἄρξαντας Μαύρους, Λιβύων τῶν αὐτονό-
 μων τὴν μεγίστην μοῖραν, νομάδας τε ὄντας καὶ τοσῶδε
 ἐτι δυσμαχωτέρους τοῦ Σκυθικοῦ γένους ὅσῳ μὴ ἐπὶ
 ἀμαξῶν, ἐπὶ ἵππων δὲ αὐτοὶ τε καὶ αἱ γυναῖκες ἤλῳντο,
 τούτους μὲν ἐξ ἀπάσης ἐλαύνων τῆς χώρας ἐς τὰ ἔσχατα
 ἠνάγκασεν ἀναφυγεῖν Λιβύης, ἐπὶ τε Ἄτλαντα τὸ ὄρος
 καὶ ἐς τοὺς πρὸς τῷ Ἄτλαντι ἀνθρώπους· ἀπετέμετο 4
 δὲ καὶ τῶν ἐν Βριτανία Βριγάντων τὴν πολλήν, ὅτι
 ἐπεσβαίνειν καὶ οὗτοι σὺν ὅπλοις ἤρξαν ἐς τὴν Γενου-
 νίαν μοῖραν, ὑπηκόους Ῥωμαίων. Αὐκίων δὲ καὶ Κα-
 ρῶν τὰς πόλεις Κῶν τε καὶ Ρόδον ἀνέτρεψε μὲν βίαιος
 ἐς αὐτὰς κατασκήψας σεισμός· βασιλεὺς δὲ Ἀντωνῖνος
 καὶ ταύτας ἀνεσώσατο δαπανημάτων τε ὑπερβολῇ καὶ
 ἐς τὸν ἀνοικισμὸν προθυμίᾳ. χρημάτων δὲ ἐπιδόσεις
 ὀπόσας καὶ Ἑλλησι καὶ τοῦ βαρβαρικοῦ τοῖς δεηθεῖσι,
 690 καὶ ἔργων κατασκευᾶς ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ περὶ Ἰωνίαν
 καὶ περὶ Καρχηδόνα τε καὶ ἐν γῆ τῇ Σύρων, τάδε μὲν
 ἄλλοι ἔγραψαν ἐς τὸ ἀκριβέστατον. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπε- 5
 λίπετο οὗτος καὶ ἄλλο τοιούδε ἐς μνήμην. ὅσοις τῶν
 ὑπηκόων πολίταις ὑπῆρχεν εἶναι Ῥωμαίων, οἱ δὲ παῖδες
 ἐτέλουν σφίσιν ἐς τὸ Ἑλληνικόν, τούτοις ἐλείπετο ἢ
 κατανεῖμαι τὰ χρήματα ἐς οὐ προσήκοντας ἢ ἐπαυξῆσαι
 τὸν βασιλέως πλοῦτον κατὰ νόμον δὴ τινα· Ἀντωνῖνος
 δὲ ἐφῆκε καὶ τούτοις διδόναι σφᾶς παισὶ τὸν κλῆρον,

προτιμήσας φανῆναι φιλόανθρωπος ἢ ὠφέλιμος ἐς χρήματα φυλάξαι νόμον. Τοῦτον Εὐσεβῆ τὸν βασιλέα ἐκάλεσαν οἱ Ῥωμαῖοι, διότι τῇ ἐς τὸ θεῖον τιμῇ μάλιστα 6 ἐφαίνετο χρώμενος. δόξῃ δὲ ἐμῇ καὶ τὸ ὄνομα τὸ Κύρου φέροιτο ἂν τοῦ πρεσβυτέρου, πατὴρ ἀνθρώπων καλούμενος. 4. Ἀπέλιπε δὲ καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ παῖδα ὁμῶνυμον· ὁ δὲ Ἀντωνῖνος οὗτος ὁ δεύτερος καὶ τοὺς τε Γερμανούς, μαχιμωτάτους καὶ πλείστους τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ βαρβάρων, καὶ ἔθνος τὸ Σαυροματῶν πολέμου καὶ ἀδικίας ἄρξαντας τιμωρούμενος ἐπεξῆλθε.

XLIV. Τὰ δὲ [δὴ] ἐπίλοιπα ἡμῖν τοῦ Ἀρκαδικοῦ λόγου, ἔστιν ἐκ Μεγάλης πόλεως ἐς Παλλάντιον ὁδὸς καὶ ἐς Τεγέαν, ἄγουσα ἢ αὐτὴ μέχρι τοῦ καλουμένου Χώματος. κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν Λαδόκειά σφισιν ὠνόμασται τὰ πρὸ τοῦ ἄστεως, ἀπὸ Λαδόκου τοῦ Ἐχέμου. 2. καὶ μετὰ ταῦτα Αἰμονιαὶ πόλις ἦσαν τὸ ἀρχαῖον, οἰκιστὴς δὲ Αἴμων ἐγένετο αὐταῖς ὁ Λυκάονος· διαμεμένηκε δὲ καὶ ἐς τὸδε Αἰμονιάς τὸ χωρίον τοῦτο ὀνομάζεσθαι. 2 μετὰ δὲ Αἰμονιάς ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ πόλεώς ἐστιν Ὀρεσθασίου καὶ ἄλλα ὑπολειπόμενα ἐς μνήμην καὶ Ἀρτέμιδος ἱεροῦ κίονες ἔτι· ἐπίκλησις δὲ Ἱέρεια τῇ Ἀρτέμιδι⁶⁹¹ ἐστι. Τὴν δὲ εὐθεῖαν ἰόντι ἐξ Αἰμονιῶν Ἀφροδίσιόν τε ἐστὶν ὀνομαζόμενον καὶ μετ' αὐτὸ ἄλλο χωρίον τὸ Ἀθηναῖον· τούτου δὲ ἐν ἀριστερᾷ ναὸς ἐστὶν Ἀθηνᾶς καὶ 3 ἄγαλμα ἐν αὐτῷ λίθου. τοῦ Ἀθηναίου δὲ μάλιστα εἴκοσιν ἀπωτέρω σταδίοις ἐρείπια Ἀσέας ἐστὶ, καὶ ὁ λόφος ἀκρόπολις τότε οὕσα τείχους σημεῖα ἔχει καὶ ἐς τὸδε. 3. Σταδίου δὲ ὅσον πέντε ἀπὸ Ἀσέας τοῦ Ἀλφειοῦ μὲν ὀλίγον ἄπο τῆς ὁδοῦ, τοῦ δὲ Εὐρώτα παρ' αὐτὴν ἐστὶν ἢ πηγὴ τὴν ὁδόν· πρὸς τε τοῦ Ἀλφειοῦ τῇ πηγῇ ναὸς τε Μητρὸς θεῶν ἐστὶν οὐκ ἔχων ὄροφον καὶ λέοντες 4 δύο λίθου πεποιημένοι. Τοῦ δὲ Εὐρώτα τὸ ὕδωρ ἀνα-

κεράννυται πρὸς τὸν Ἀλφειόν, καὶ ὅσον ἐπὶ εἴκοσι σταδίου κοινῶ προΐασι τῷ ρεύματι· κατελθόντες δὲ ἐς χάσμα, ὃ μὲν αὐτῶν ἄνεισιν αὐθις ἐν τῇ γῇ τῇ Λακεδαιμονίων ὁ Εὐρώτας, ὃ δὲ Ἀλφειὸς ἐν Πηγαῖς τῆς Μεγαλοπολίτιδος. 4. Ἔστι δὲ ἄνοδος ἐξ Ἀσέας ἐς τὸ ὄρος τὸ Βόρειον καλούμενον, καὶ ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ τοῦ ὄρους σημεῖά ἐστιν ἱεροῦ· ποιῆσαι δὲ τὸ ἱερόν Ἀθηνᾶ τε Σωτεῖρα καὶ Ποσειδῶνι Ὀδυσσεά ἐλέγετο ἀνακομισθέντα ἐξ Ἰλίου.

Τὸ δὲ ὀνομαζόμενον Χῶμα ὄροι Μεγαλοπολίταις 5 τῆς γῆς πρὸς Τεγεάτας καὶ Παλλαντιεῖς εἰσί· καὶ τὸ Παλλαντικὸν πεδῖον ἐστὶν ἐκτραπεισιν ἐς ἀριστερὰν ἀπὸ τοῦ Χώματος. 5. Ἐν δὲ Παλλαντίῳ ναὸς τε καὶ ἀγάλματα λίθου Πάλλαντος, τὸ δὲ ἕτερόν ἐστιν Εὐάνδρου· καὶ Κόρης τε τῆς Δήμητρος ἱερόν, καὶ οὐ πολὺ ἀπωτέρω Πολυβίου σφίσιν ἀνδριάς ἐστι. τῷ λόφῳ δὲ τῷ ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅσα ἀκροπόλει τὸ ἀρχαῖον ἐχρῶντο· λείπεται δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ἐπὶ κορυφῇ τοῦ λόφου θεῶν ἱερόν. ἐπὶ κλησίς μὲν δὴ ἐστὶν αὐτοῖς Καθαροί, περὶ μεγίστων 6 δὲ αὐτόθι καθεστήμασιν οἱ ὄρκοι. καὶ ὀνόματα μὲν τῶν θεῶν οὐκ ἴσασιν, ἢ καὶ εἰδότες οὐ θέλουσιν ἐξαγορεύειν· Καθαροὺς δὲ ἐπὶ τοιῶδε ἂν τις κληθῆναι τεκμαίροιο, ὅτι αὐτοῖς οὐ κατὰ ταῦτα ὁ Πάλλας ἔθυσε καθὰ καὶ ὁ πατήρ οἱ τῷ Λυκαίῳ Διί.

6. Τοῦ δὲ καλουμένου Χώματος ἐν δεξιᾷ πεδίου 7 692 ἐστὶ τὸ Μανθουρικόν· ἐστὶ δὲ ἐν ὄροις ἤδη Τεγεατῶν τὸ πεδῖον, ὃν σταδίων πού πεντήκοντα μάλιστα ἄχρι Τεγέας. ἐστὶ δὲ ὄρος οὐ μέγα ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ καλούμενον Κρήσιον· ἐν δὲ αὐτῷ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀφνειοῦ πεποιήται. Ἀερόπη γὰρ Κηφέως τοῦ Ἀλέου συνεγένετο Ἄρης, καθὰ οἱ Τεγεᾶται λέγουσι· καὶ ἡ μὲν ἀφίησιν ἐν ταῖς ὠδίσι τὴν ψυχὴν, ὃ δὲ παῖς καὶ τεθνηκυίας εἶχετο 8 ἔτι τῆς μητρός, καὶ ἐκ τῶν μαστῶν εἴλκεν αὐτῆς γάλα

πολὺ καὶ ἄφθονον. καί, ἦν γὰρ τοῦ Ἄρεως γνώμη τὰ γινόμενα, τούτων ἔνεκα Ἀφνειὸν τὸν θεὸν ὀνομάζουσι· τῷ δὲ παιδίῳ ὄνομα τεθῆναί φασιν Ἀέροπον. 7. Ἔστι δὲ κατὰ τὴν ἐς Τεγέαν ὁδὸν Λευκῶνιος καλουμένη κρήνη· θυγατέρα δὲ Ἀφείδαντος λέγουσιν εἶναι τὴν Λευκῶνην, καὶ οὐ πόρρω τοῦ Τεγεατῶν οἱ ἄστεως μνημῆμά ἐστιν.

XLV. Τεγεᾶται δὲ ἐπὶ μὲν Τεγεάτου τοῦ Λυκάουος τῇ χώρᾳ φασὶν ἀπ' αὐτοῦ γενέσθαι μόνη τὸ ὄνομα, τοῖς δὲ ἀνθρώποις κατὰ δήμους εἶναι τὰς οἰκῆσεις, Γαρεάτας καὶ Φυλακεῖς καὶ Καρυάτας τε καὶ Κορυθεῖς, ἔτι δὲ Πωταχίδας καὶ Οἰάτας Μανθυρεῖς τε καὶ Ἐχενήθεις· ἐπὶ δὲ Ἀφείδαντος βασιλεύοντος καὶ ἑνατός σφίσι δῆμος προσεγένετο Ἀφείδαντες. τῆς δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλεως οἰ-
2 κιστῆς ἐγένετο Ἄλεος. 2. Τεγεάταις δὲ παρὲξ ἢ τὰ Ἀρκάδων κοινά, ἐν οἷς ἔστι μὲν ὁ πρὸς Ἰλίῳ πόλεμος, ἔστι δὲ τὰ Μηδικά τε καὶ ἐν Διπαιεῦσιν ὁ πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγών, παρὲξ οὖν τῶν καταλελεγμένων ἰδίᾳ Τεγεάταις ἔστιν αὐτοῖς τοσάδε ἐς δόξαν. τὸν γὰρ ἐν Καλυ- 693
δῶνι ἦν Ἀγκαῖος ὑπέμεινεν ὁ Λυκούργου τρωθεῖς, καὶ Ἀταλάντη τοξεύει τὸν ἦν, καὶ ἔτυχε πρώτη τοῦ θηρίου· τούτων ἔνεκα αὐτῇ ἢ κεφαλή τε τοῦ ὑὸς καὶ τὸ δέρμα
3 ἀριστεῖα ἐδόθη. Ἡρακλειδῶν δὲ ἐς Πελοπόννησον κατ-
ιόντων Ἐχεμος ὁ Ἀερόπου Τεγεάτης ἐμονομάχησεν ἰδίᾳ πρὸς Ἕλλου, καὶ ἐκράτησε τοῦ Ἕλλου τῇ μάχῃ. Λακεδαιμονίους τε οἱ Τεγεᾶται πρῶτοι Ἀρκάδων σφίσι ἐπι-
στρατεύσαντας ἐνίκησαν, καὶ αἰχμαλώτους αἰροῦσιν αὐ-
τῶν τοὺς πολλούς.

4 3. Τεγεάταις δὲ Ἀθηναῖς τῆς Ἀλέας τὸ ἱερὸν τὸ ἀρ-
χαῖον ἐποίησεν Ἄλεος· χρόνῳ δὲ ὕστερον κατεσκευά-
σαντο οἱ Τεγεᾶται τῇ θεῷ ναὸν μέγαν τε καὶ θεᾶς ἄξιον.
ἐκεῖνο μὲν δὴ πῦρ ἠφάνισεν ἐπινεμηθὲν ἐξαίφνης, Διο-

φάντου παρ' Ἀθηναίοις ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς ἕκτης καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἦν Εὐπόλεμος Ἡλείος ἐνίκα στάδιον. 4. Ὁ δὲ ναὸς ὁ ἐφ' ἡμῶν πολὺ δὴ τι τῶν 5 ναῶν, ὅσοι Πελοποννησίους εἰσὶν, ἐς κατασκευὴν προέχει τὴν ἄλλην καὶ ἐς μέγεθος. ὁ μὲν δὴ πρῶτός ἐστιν αὐτῷ κόσμος τῶν κίωνων Δώριος, ὁ δὲ ἐπὶ τούτῳ Κορίνθιος· ἐστήκασι δὲ καὶ ἐκτὸς τοῦ ναοῦ κίονες ἐργασίας τῆς Ἰώνων. Ἀρχιτέκτονα δὲ ἐπυυθανόμην Σκόπαν αὐτοῦ γενέσθαι τὸν Πάριον, ὃς καὶ ἀγάλματα πολλαχοῦ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τὰ δὲ καὶ περὶ Ἰωνίαν τε καὶ Καρίαν ἐποίησε. τὰ δὲ ἐν τοῖς ἀετοῖς, ἔστιν ἔμπροσθεν ἡ 6 θήρα τοῦ υἱοῦ τοῦ Καλυδωνίου· πεποιημένου δὲ κατὰ μέσον μάλιστα τοῦ υἱοῦ τῆ μὲν ἐστὶν Ἀταλάντη καὶ Μελέαγρος καὶ Θησεὺς Τελαμών τε καὶ Πηλεὺς καὶ Πολυδεύκης καὶ Ἰόλαος, ὃς τὰ πλεῖστα Ἡρακλεῖ συνέκαμνε τῶν ἔργων, καὶ Θεστίου παῖδες, ἀδελφοὶ δὲ Ἀλθαίας, Πρόθους καὶ Κομήτης· κατὰ δὲ τοῦ υἱοῦ τὰ ἕτερα Ἀρκαῖον 7 ἔχοντα ἤδη τραύματα καὶ ἀφέντα τὸν πέλεκυν ἀνέχων ἐστὶν Ἐποχος, παρὰ δὲ αὐτὸν Κάστωρ καὶ Ἀμφιάραος Ὀϊκλέους, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Ἰππόθους ὁ Κερκυόνοσ τοῦ Ἀγαμήδους τοῦ Στυμφήλου· τελευταῖος δὲ ἐστὶν εἰργασμένος Πειρίθους. τὰ δὲ ὀπισθεν πεποιημένα ἐν τοῖς ἀετοῖς Τηλέφου πρὸς Ἀχιλλέα ἐστὶν ἐν Καῖκου πεδίῳ μάχη.

694 XLVI. Τῆς δὲ Ἀθηνᾶς τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀλέας τὸ ἀρκαῖον, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ υἱὸς τοῦ Καλυδωνίου τοὺς ὀδόντας ἔλαβεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς Αὐγουστός, Ἀυτώνιον πολέμῳ καὶ τὸ Ἀντωνίου νικήσας συμμαχικόν, ἐν ᾧ καὶ οἱ Ἀρκαῖδες πλὴν Μαντινέων ἦσαν οἱ ἄλλοι. 2. φαίνε-2 ται δὲ οὐκ ἄρξας ὁ Αὐγουστός ἀναθήματα καὶ ἔδη θεῶν ἀπάγεσθαι παρὰ τῶν κρατηθέντων, καθεστηκότι δὲ ἐκ παλαιοῦ χρησάμενος. Ἰλίου τε γὰρ ἀλούσης καὶ νεμο-

μένων τὰ λάφυρα Ἑλλήνων Σθενέλῳ τῷ Καπανέως τὸ
 ξόανον τοῦ Διὸς ἐδόθη τοῦ Ἐρκείου· καὶ ἔτεσιν ὕστερον
 πολλοῖς Δωριέων ἐς Σικελίαν ἐσοικιζομένων Ἀντίφημος
 ὁ Γέλας οἰκιστὴς, πόλισμα Σικανῶν Ὀμφάκην πορθή-
 3 σας, μετεκόμισεν ἐς Γέλαν ἄγαλμα ὑπὸ Δαιδάλου πε-
 ποιημένον. βασιλέα τε τῶν Περσῶν Ξέρξην τὸν Δαρείου,
 χωρὶς ἢ ὅσα ἐξεκόμισε τοῦ Ἀθηναίων ἄστεως, τοῦτο μὲν
 ἐκ Βραυρῶνος ἄγαλμα ἴσμεν τῆς Βραυρωνίας λαβόντα
 Ἀρτέμιδος, τοῦτο δὲ αἰτίαν ἐπενεγκῶν Μιλησίοις ἐθε-
 4 λοκακῆσαι σφᾶς ἐναντία Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἑλλάδι ναυ-
 μαχήσαντας τὸν χαλκοῦν ἔλαβεν Ἀπόλλωνα τὸν ἐν Βραγ-
 χίδαϊς. καὶ τὸν μὲν ὕστερον ἔμελλε χρόνῳ Σέλευκος
 καταπέμψειν Μιλησίοις· Ἀργείοις δὲ τὰ ἐκ Τίρυνθος
 ἔτι καὶ ἐς ἐμέ, τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἥραν ξόανον, τὸ δὲ ἐν
 4 τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν ἀνακείμενον τοῦ Ἡλείου. Κυζι-
 κηνοὶ τε ἀναγκάσαντες πολέμῳ Προκοννησίους γενέσθαι
 σφίσι συνοίκους Μητρὸς Δινδυμήνης ἄγαλμα ἔλαβον ἐκ
 Προκοννήσου· τὸ δὲ ἄγαλμά ἐστι χρυσοῦ, καὶ αὐτοῦ τὸ
 πρόσωπον ἀντὶ ἐλέφαντος ἵππων τῶν ποταμίων ὀδόντες
 εἰσὶν εἰργασμένοι. Βασιλεὺς μὲν δὴ Αὐγουστος καθε-
 5 στηκότα ἐκ παλαιοῦ καὶ ὑπὸ τε Ἑλλήνων νομιζόμενα καὶ
 βαρβάρων εἰργάσατο· Ῥωμαίοις δὲ τῆς Ἀθηναῖς τὸ ἄγαλ-
 μα τῆς Ἀλέας ἐς τὴν ἀγορὰν τὴν ὑπὸ Αὐγούστου ποιη-
 5 θεῖσαν, ἐς ταύτην ἐστὶν ἰόντι. τοῦτο μὲν δὴ ἐνταῦθα
 ἀνάκειται ἐλέφαντος διὰ παντὸς πεπονημένον, τέχνη δὲ
 Ἐνδοίου· τοῦ δὲ ὑὸς τῶν ὀδόντων κατεᾶχθαι μὲν τὸν
 ἕτερόν φασιν οἱ ἐπὶ τοῖς θαύμασιν, ὁ δ' ἔτι ἐξ αὐτῶν 695
 λειπόμενος ἀνέκειτο ἐν βασιλέως κήποις, ἐν ἱερῷ Διο-
 νύσου, τὴν περίμετρον τοῦ μήκους παρεχόμενος ἐς ἡμισυ
 μάλιστα ὀργυιᾶς.

XLVII. Τὸ δὲ ἄγαλμα ἐν Τεγέᾳ τὸ ἐφ' ἡμῶν ἐκομί-
 σθη μὲν ἐκ δήμου τοῦ Μανθουρέων, Ἴππία δὲ παρὰ

τοῖς Μανθουρεῦσιν εἶχεν ἐπίκλησιν, ὅτι τῷ ἐκείνων λό-
 γῳ γινομένης τοῖς θεοῖς πρὸς Γίγαντας μάχης ἐπήλασεν
 Ἐγκελάδῳ ἵππων τὸ ἄρμα. Ἀλέαν μέντοι καλεῖσθαι καὶ
 ταύτην ἔς τε Ἑλληνας τοὺς ἄλλους καὶ ἔς αὐτοὺς Πελο-
 ποννησίους ἐκνευίκηκε. τῷ δὲ ἀγάλματι τῆς Ἀθηνᾶς
 τῇ μὲν Ἀσκληπιός, τῇ δὲ Ὑγία παρεστῶσά ἐστι λίθου
 τοῦ Πεντελησίου, Σκόπα δὲ ἔργα Παρίου. 2. Ἀναθή-
 ματα δὲ ἐν τῷ ναῷ τὰ ἀξιολογώτατα, ἔστι μὲν τὸ δέρμα
 ὑὸς τοῦ Καλυδωνίου, διεσήπετο δὲ ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ
 ἔς ἅπαν ἦν τριχῶν ἤδη ψιλόν, εἰσὶ δὲ αἱ πέδαι κρεμά-
 μεναι, πλὴν ὅσας ἠφάνισεν αὐτῶν ἰός, ἃς γε ἔχοντες
 Λακεδαιμονίων οἱ αἰχμάλωτοι τὸ πεδίον Τεγεάταις ἔσκα-
 πτον. κλίνη τε ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ Αὔγης εἰκὼν
 γραφῇ μεμιμημένη, Μαρπήσσης τε ἐπίκλησιν Χοίρας,
 γυναικὸς Τεγεάτιδος, ἀνάκειται τὸ ὄπλον. ταύτης μὲν³
 δὴ ποιησόμεθα καὶ ὕστερον μνήμην· ἱερᾶται δὲ τῇ Ἀθη-
 νᾶ παῖς χρόνον οὐκ οἶδα ὅσον τινα, πρὶν δὲ ἠβάσκειν
 καὶ οὐ πρόσω, τὴν ἱερωσύνην. τῇ θεῷ δὲ ποιηθῆναι
 τὸν βωμὸν ὑπὸ Μελάμποδος τοῦ Ἀμυθάνου λέγουσιν·
 εἰργασμένοι δὲ ἐπὶ τῷ βωμῷ Ῥέα μὲν καὶ Οἰνὸν νύμφη
 παῖδα ἔτι νήπιον Δία ἔχουσιν, ἑκατέρωθεν δὲ εἰσὶ τέσ-
 σαρες ἀριθμόν, Γλαύκη καὶ Νέδα καὶ Θεῖσά καὶ Ἀν-
 θρακία, τῇ δὲ Ἰδη καὶ Ἀγνώ καὶ Ἀλκινόη τε καὶ Φρίξα.
 πεποιήται δὲ καὶ Μουσῶν καὶ Μνημοσύνης ἀγάλματα.

3. Τοῦ ναοῦ δὲ οὐ πόρρω στάδιον χῶμα γῆς ἐστὶ,⁴
 καὶ ἄγουσιν ἀγῶνας ἐνταῦθα, Ἀλεαῖα ὀνομάζοντες ἀπὸ
 696 τῆς Ἀθηνᾶς, τὸν δὲ Ἀλώτια, ὅτι Λακεδαιμονίων τὸ πολὺ
 ἐν τῇ μάχῃ ζῶντας εἶλον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον
 τοῦ ναοῦ κρήνη, καὶ ἐπὶ ταύτῃ βιασθῆναι τῇ κρήνῃ φα-
 σὶν Αὔγην ὑπὸ Ἡρακλέους, οὐχ ὁμολογοῦντες Ἐκαταίῳ
 τὰ ἔς αὐτήν. ἀπωτέρω δὲ τῆς κρήνης ὅσον σταδίους τρι-
 σὶν ἐστὶν Ἐρμοῦ ναὸς Αἰπύτου.

5 4. Τεγεάταις δέ ἐστὶ καὶ ἄλλο ἱερὸν Ἀθηνᾶς Πολιά-
 τιδος· ἐκάστου δὲ ἅπαξ ἔτους ἱερεὺς ἐς αὐτὸ ἔσεισι. τὸ
 τοῦ Ἐρύματος ἱερὸν ὀνομάζουσι, λέγοντες ὡς Κηφεῖ τῷ
 Ἀλέου γένοιτο δωρεὰ παρὰ Ἀθηνᾶς ἀνάλωτον ἐς τὸν
 πάντα χρόνον εἶναι Τεγέαν· καὶ αὐτῷ φασὶν ἐς φυλα-
 κὴν τῆς πόλεως ἀποτεμοῦσαν τὴν θεὸν δοῦναι τριχῶν
 6 τῶν Μεδούσης. Ἐς δὲ τὴν Ἄρτεμιν τὴν Ἡγεμόνην
 τὴν αὐτὴν τοιάδε λέγουσιν. Ὀρχομενίων τῶν ἐν Ἀρκα-
 δία τυραννίδα ἔσχεν Ἀριστομηλίδας· ἐρασθεὶς δὲ Τε-
 γεάτιδος παρθένου καὶ ἐγκρατῆς ὅτῳ δὴ τρόπῳ γενόμε-
 νος ἐπιτρέπει τὴν φρουρὰν αὐτῆς Χρονίῳ. καὶ ἡ μὲν,
 πρὶν ἀναχθῆναι παρὰ τὸν τύραννον, ἀποκτίνουσιν ἐαν-
 τὴν ὑπὸ δειμάτος τε καὶ αἰδοῦς, Χρόνιον δὲ Ἀρτέμιδος
 ἐπήγειρεν ὄψις ἐπὶ Ἀριστομηλίδαν· φονεύσας δὲ ἐκεῖ-
 νου καὶ ἐς Τεγέαν φυγῶν ἐποίησεν ἱερὸν τῇ Ἀρτέμιδι.

XLVIII. Τῆς ἀγορᾶς δὲ μάλιστα εἰκνίας πλίνθῳ
 κατὰ τὸ σχῆμα, Ἀφροδίτης ἐστὶν ἐν αὐτῇ ναὸς καλουμέ-
 νης ἐν πλινθίῳ καὶ ἄγαλμα λίθου. στήλαις δὲ ἐπειρ-
 γασμένοι τῇ μὲν Ἀντιφάνης ἐστὶ καὶ Κρῖσος καὶ Τυρω-
 νίδας τε καὶ Πυρρίας, οἱ νόμους Τεγεάταις θέμενοι τι-
 μάς καὶ ἐς τόδε παρ' αὐτῶν ἔχουσιν· ἐπὶ δὲ τῇ ἐτέρῳ
 στήλῃ πεποιημένος ἐστὶν Ἰάσιος, ἵππου τε ἐχόμενος καὶ
 κλάδου ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων φοίνικος· νικῆσαι δὲ ἵππῳ
 φασὶν ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸν Ἰάσιον, ὅτε Ἡρακλῆς ἔθετο ὁ
 2 Θηβαῖος τὰ Ὀλύμπια. 2. Ἐν μὲν δὲ Ὀλυμπία κοτίνου
 τῷ νικῶντι δίδοσθαι στέφανον καὶ ἐν Δελφοῖς δάφνης, 697
 τοῦ μὲν ἤδη τὴν αἰτίαν ἀπέδωκα ἐν τοῖς ἐς Ἡλείους, τοῦ
 δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα δηλώσω· ἐν Ἰσθμῷ δὲ ἡ πίτυς καὶ
 ἐν Νεμέᾳ τὰ σέλινα ἐπὶ τοῦ Παλαίμονος καὶ τοῦ Ἀρχε-
 μόρου τοῖς παθήμασιν ἐνομίσθησαν. οἱ δὲ ἀγῶνες φοί-
 νικος ἔχουσιν οἱ πολλοὶ στέφανον· ἐς δὲ τὴν δεξιάν ἐστι
 3 καὶ πανταχοῦ τῷ νικῶντι ἐστιθέμενος φοῖνιξ. ἐνομίσθη

δὲ ἐπὶ τοιῷδε· Θησέα ἀνακομιζόμενον ἐκ Κρήτης φασὶν ἐν Δήλῳ ἀγῶνα ποιήσασθαι τῷ Ἀπόλλωνι, στεφανοῦν δὲ αὐτὸν τοὺς νικῶντας τῷ φοίνικι. τοῦτο μὲν δὴ ἄρξαι λέγουσιν ἐντεῦθεν· τοῦ δὲ φοίνικος τοῦ ἐν Δήλῳ μνήμην ἐποιήσατο καὶ Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσεύς ἱκεσίᾳ πρὸς τὴν Ἀλκίνοῦ θυγατέρα.

3. Ἔστι δὲ καὶ Ἄρεως ἄγαλμα ἐν τῇ Τεγεατῶν ἀγο-
 ρᾷ. τοῦτο ἐκτετύπεται μὲν ἐπὶ στήλῃ, Γυναικοθοίαν
 δὲ ὀνομάζουσιν αὐτόν. ἐπὶ ** [τὸν] Λακωνικὸν πόλε-
 μον καὶ Χαρίλλου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως τὴν πρῶ-
 τὴν ἐπιστρατείαν λαβοῦσαι αἱ γυναῖκες σφισιν ὄπλα
 ἐλόχων ὑπὸ τὸν λόφον ὃν Φυλακτρίδα ἐφ' ἡμῶν ὀνομά-
 ζουσι· συνελθόντων δὲ τῶν στρατοπέδων καὶ τολμήματα
 ἀποδεικνυμένων ἐκατέρωθεν τῶν ἀνδρῶν πολλά τε καὶ
 ἄξια μνήμης, οὕτω φασὶν ἐπιφανῆναί σφισι τὰς γυναῖ-
 κας, καὶ εἶναι τὰς ἐργασαμένας ταύτας τῶν Λακεδαιμο-
 νίων τὴν τροπὴν, Μάρπησσαν δὲ τὴν Χοίραν ἐπονομα-
 ζομένην ὑπερβαλέσθαι τῇ τόλμῃ τὰς ἄλλας γυναῖκας,
 ἀλῶναι δὲ ἐν τοῖς Σπαρτιάταις καὶ αὐτὸν Χάριλλον· καὶ
 τὸν μὲν ἀφεθέντα ἄνευ λύτρων, καὶ ὄρκον Τεγεάταις
 δόντα μήποτε Λακεδαιμονίους στρατεύσειν ἔτι ἐπὶ Τε-
 γέαν, παραβῆναι τὸν ὄρκον, τὰς γυναῖκας δὲ τῷ Ἄρει
 θῦσαι τε ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἰδίᾳ τὰ ἐπινίκια, καὶ τοῦ
 ἱερείου τῶν κρεῶν οὐ μεταδοῦναι σφᾶς τοῖς ἀνδράσιν.
 698 ἀντὶ τούτων μὲν τῷ Ἄρει γέγονεν ἐπὶ κλησις· 4. πεποίη-
 ται δὲ καὶ Διὸς Τελείου βωμὸς καὶ ἄγαλμα τετράγωνον·
 περισσῶς γὰρ δὴ τι τῷ σχήματι τούτῳ φαίνονται μοι
 χεῖρειν οἱ Ἀρκάδες. καὶ μνήματά ἐστιν ἐνταῦθα Τεγεά-
 του τοῦ Λυκάονος καὶ Μαιρᾶς γυναικὸς τοῦ Τεγεάτου·
 θυγατέρα [δὲ] Ἀτλαντός φασιν εἶναι τὴν Μαιράν, ἧς δὴ
 καὶ Ὅμηρος ἐποιήσατο μνήμην ἐν Ὀδυσσεύς λόγοις πρὸς
 Ἀλκίνοῦν περὶ τε ὁδοῦ τῆς ἐς ἄθην καὶ ὀπίσσω ἐθεά-

7 σατο ἐκεῖ τὰς ψυχάς. 5. Τὴν δὲ Εἰλείθυιαν οἱ Τε-
 γεᾶται, καὶ γὰρ ταύτης ἔχουσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ ναὸν καὶ
 ἄγαλμα, ἐπονομάζουσιν Ἀΰγην ἐν γόνασι, λέγοντες ὡς
 Ναυπλίῳ παραδοίῃ τὴν θυγατέρα Ἄλεος ἐντειλάμενος
 ἐπανάγοντα αὐτὴν ἐς θάλασσαν καταποντῶσαι· τὴν δέ,
 ὡς ἦγετο, πεσεῖν τε ἐς γόνατα καὶ οὕτω τεκεῖν τὸν
 παῖδα ἐνθα τῆς Εἰλείθυίας ἐστὶ τὸ ἱερόν. οὗτος ὁ λόγος
 διάφορος μὲν ἐστὶν ἑτέρῳ λόγῳ, λάθρα τὴν Ἀΰγην τε-
 κεῖν τοῦ πατρὸς καὶ ἐκτεθῆναι τὸν Τήλεφον λέγουσι ἐς
 τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον, καὶ τῷ παιδί ἐκκειμένῳ διδόναι
 γάλα ἔλαφον· λέγεται δὲ οὐδὲν ἦσσαν καὶ οὗτος ὑπὸ
 8 Τεγεατῶν ὁ λόγος. 6. Πρὸς δὲ τῷ ἱερῷ τῆς Εἰλεί-
 θυίας ἐστὶ Γῆς βωμός. ἔχεται δὲ τοῦ βωμοῦ λίθου λευ-
 κοῦ στήλη· ἐπὶ δὲ αὐτῆς Πολύβιος ὁ Λυκόρτα καὶ ἐπὶ
 ἑτέρῳ στήλῃ τῶν παίδων τῶν Ἀρκάδος Ἐλατός ἐστιν
 εἰργασμένος.

XLIX. Οὐ πόρρω δὲ τῆς ἀγορᾶς θέατρον τέ ἐστι καὶ
 πρὸς αὐτῷ βᾶθρα εἰκόνων χαλκῶν· αὐταὶ δὲ οὐκ εἰσὶν
 ἔτι αἱ εἰκόνες. ἐλεγείον δὲ ἐφ' ἐνὶ τῶν βᾶθρων ἐστὶ Φι-
 λοποίμενος τὸν ἀνδριάντα εἶναι. Τούτου δὲ Ἕλληνες
 τοῦ Φιλοποίμενος οὐχ ἦκιστα, ἀλλὰ καὶ μάλιστα ἔχουσι
 μνήμην γνώμης τε ἕνεκα ἣν παρέσχετο, καὶ ἐπὶ τῶν ἔρ-
 2 γων ὅποσα ἐτόλμησε. τὰ μὲν δὴ ἐς γένους δόξαν ὁ πα-
 τήρ οἱ Κραῦγῖς Ἀρκάδων ἐλείπετο οὐδενὸς τῶν ἐν Με-
 γάλῃ πόλει· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Κραύγιδος ἐπὶ παιδί
 ἔτι νηπίῳ τῷ Φιλοποίμενι ἐπετρόπευσεν αὐτὸν ἀνὴρ
 Μαντινεὺς Κλέανδρος, φεύγων μὲν ἐκ Μαντινείας καὶ ἐν
 Μεγάλῃ πόλει οἰκῶν μετὰ τὴν οἰκοθῆν συμφορὰν, ξε-
 νίας [δὲ] ὑπαρχούσης αὐτῷ πατρικῆς ἐς οἶκον τὸν Κραύ- 699
 γιδος. διδασκάλοις δὲ ὁμιλῆσαι τὸν Φιλοποίμενα καὶ
 ἄλλοις καὶ Μεγαλοφάνει τε καὶ Ἐκδήλῳ λέγουσι· τοὺς
 3 δὲ Ἀρκεσιλάου φασὶν εἶναι Πιταναίου μαθητάς. 2. Μέ-

γεθος μὲν δὴ καὶ σώματος ῥώμην ἀπέδει Πελοποννη-
 σίων οὐδενός, τὸ δὲ εἶδος ἦν τοῦ προσώπου κακός. καὶ
 ἐπὶ μὲν τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας ὑπερεφρόνησεν ἀσκῆ-
 σαι, γῆν δὲ ἦν ἐκέκτητο ἐργαζόμενος οὐδὲ τὰ θηρία ἡμέ-
 λει τὰ ἄγρια ἐξαιρεῖν. Ἐπιλέγεσθαι δὲ καὶ βιβλία φασὶν
 αὐτὸν σοφιστῶν τε τῶν εὐδοκιμούντων παρ' Ἑλλησι
 καὶ ὅσα ἐς πολέμων μνήμην, καὶ εἰ δὴ τι ἔχει διδασκα-
 λίαν στρατηγημάτων. καὶ ἐβλήσασθαι δὲ τὸν βίον πάντα
 ἐθέλων γνώμης τῆς Ἐπαμεινώνδου καὶ ἔργων εἶναι τῶν
 ἐκείνου μίμησιν, οὐ τὰ πάντα ἦν ἐξισωθῆναι δυνατός·
 Ἐπαμεινώνδα γὰρ τά τε ἄλλα ἢ ψυχὴ καὶ μάλιστα πράως
 εἶχε τὰ ἐς ὀργήν, τῷ δὲ Ἀρκάδι μετῆν γε θυμοῦ. 3. Κα- 4
 ταλαβόντος δὲ Κλεομένους Μεγάλην πόλιν, Φιλοποίμην
 οὔτε τῆς συμφορᾶς ἐξεπλάγη τὸ ἀπροσδόκητον, καὶ τῶν
 ἐν ἡλικίᾳ τὰ δύο μάλιστα μέρη καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας
 ἀπέσωσεν ἐς Μεσσήνην, συμμάχων σφίσι ἐν τῷ τότε
 καὶ εὖνων τῶν Μεσσηνίων ὄντων. καί, ἦσαν γὰρ τῶν
 διαπεφευγόντων οἷς ὁ Κλεομένης ἐπεκηρυκεύετο μετα-
 γινώσκειν τε ἐπὶ τῷ τολμήματι καὶ πρὸς Μεγαλοπολίτας
 ἐθέλειν σπένδεσθαι κατιόντας ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν, ἔπεισεν
 ἐν κοινῷ τοὺς πολίτας ὁ Φιλοποίμην μεθ' ὀπλων τὴν
 κάθοδον οἴκαδε εὐρίσκεσθαι, μηδὲ ἐς ὁμολογίας τε καὶ
 σπονδὰς ἰέναι. 4. Γενομένης δὲ ἐν Σελλασίᾳ πρὸς Κλε- 5
 ομένην τε καὶ Λακεδαιμονίους μάχης, ἣν Ἀχαιοὶ καὶ
 00 Ἀρκάδες ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν, σὺν δὲ σφίσι καὶ
 Ἀντίγονος ἐμαχέσατο ἄγων ἐκ Μακεδονίας στρατιάν,
 ἐτέτακτο μὲν τηνικαῦτα ὁ Φιλοποίμην ἐν τοῖς ἵππεῦσιν,
 ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πεζῷ τοῦ ἔργου τὸ πλεῖστον ἑώρα ληψό-
 μενον τὴν κρίσιν, ὀπλίτης ἐκὼν ἐγένετο, καὶ αὐτὸν
 λόγου κινδυνεύοντα ἀξίως τῶν τις ἐναντίων δι' ἀμφο-
 τέρων ἔπειρε τῶν μηρῶν· ὁ δὲ καὶ ἐς τοσοῦτο ὄμως πε- 6
 πεδημένος τά τε γόνατα ἐνέκλινε καὶ ἐς τὸ πρόσω χωρεῖν

ἐβιάζετο, ὥστε καὶ ὑπὸ τῶν ποδῶν τοῦ κινήματος τὸ δόρυ ἔκλασεν. Ἐπεὶ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὁ Κλεομένης ἐκρατήθησαν καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον ἀνέστρεψε Φιλοποίμην, ἐνταῦθα ἐξ ἀμφοτέρων αὐτοῦ τῶν μηρῶν οἱ ἱατροὶ τῇ μὲν τὸν σαυρωτῆρα ἐξεῖλκον, τῇ δὲ τὴν αἰχμήν. Ἀντίγονος δὲ ὡς ἐπύθτετο καὶ εἶδεν αὐτοῦ τὰ τολμήματα, ἐποιεῖτο σπουδὴν ἐπάγεσθαι Φιλοποίμενα ἐς Μακεδο-
7 νίαν. τῷ δὲ Ἀντιγόνου μὲν ὀλίγον μελήσειν ἔμελλε· περαιωσάμενος δὲ νηϊ ἐς Κρήτην, πόλεμος γὰρ κατεῖχεν αὐτὴν ἐμφύλιος, ἐπετέτακτο ἡγεμῶν μισθοφόρος. Ἐπανήκων δὲ ἐς Μεγάλην πόλιν αὐτίκα ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἤρητο ἄρχειν [καὶ] τοῦ ἵππικου, καὶ σφᾶς ἀρίστους Ἑλλήνων ἀπέφαινεν ἱππεύειν. Ἀχαιῶν δὲ καὶ ὅσοι συντεταγμένοι τοῖς Ἀχαιοῖς ἦσαν περὶ Λάρισον μαχομένων ποταμὸν πρὸς Ἠλείους καὶ τὸ Αἰτωλικὸν ἐπικουροῦντας κατὰ συγγένειαν Ἠλείοις, πρῶτα μὲν Δημόφαντον ἀπέκτεινε αὐτοχειρίᾳ τοῖς ἐναντίοις ἡγεμόνα ὄντα τῆς ἵππου, δεύτερα δὲ καὶ τὸ ἄλλο ἵππικὸν τῶν Αἰτωλῶν καὶ τῶν Ἠλείων ἐτρέψατο.

L. Ἄτε δὲ ἤδη τῶν Ἀχαιῶν ἀφορώντων ἐς αὐτὸν καὶ τὰ πάντα ἐκεῖνον ποιουμένων, τοῖς τεταγμένοις αὐτῶν ἐν τῷ πεζῷ μετέβαλε τῶν ὄπλων τὴν σκευήν· φοροῦντας γὰρ μικρὰ δοράτια καὶ ἐπιμηκέστερα ὄπλα κατὰ τοὺς Κελτικοὺς θυρεοὺς ἢ τὰ γέρρα τὰ Περσῶν ἐπεισε θώρακάς τε ἐνδύεσθαι καὶ ἐπιτίθεσθαι κνημίδας, πρὸς δὲ ἀσπίσιν Ἀργολικαῖς χρῆσθαι καὶ τοῖς δόρασι μεγάλοις.
2 2. Μαχανίδου δὲ ἐν Λακεδαίμονι ἀναφύντος τυράννου καὶ αὐτίς πολέμου τοῖς Ἀχαιοῖς πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ Μαχανίδα συνεστηκότος, ἡγεῖτο μὲν τοῦ Ἀχαικοῦ Φιλοποίμην· γινομένης δὲ πρὸς Μαντινεία μάχης Λακεδαιμονίων μὲν οἱ ψιλοὶ τοὺς ἀσκεύους τῶν Ἀχαιῶν νι- 710
κῶσι, καὶ φεύγουσιν αὐτοῖς ἐπέκειτο ὁ Μαχανίδας, τῇ

δὲ φάλαγγι ὁ Φιλοποίμην τῶν πεζῶν τρέπεται τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς ὀπλίτας, καὶ ἀναχωροῦντι ἀπὸ τῆς διώξεως Μαχανίδα συντυχῶν ἀποκτίννυσιν αὐτόν. Λακεδαιμονίοις δὲ ἡτυχηκόσι τῇ μάχῃ περιεγεγόνει μείζων ἢ κατὰ τὸ πταῖσμα εὐτυχία, γεγονόσιν ἐλευθέροις ἀπὸ τοῦ τυράννου. 3. Μετὰ δὲ οὐ πολὺ ἀγόντων Νέμεια 3 Ἀργείων ἔτυχε μὲν τῶν κιθαρωδῶν τῷ ἀγῶνι ὁ Φιλοποίμην παρών· Πυλάδου δὲ Μεγαλοπολίτου μὲν ἀνδρὸς γένος, κιθαρωδοῦ δὲ τῶν ἐφ' αὐτοῦ δοκιμωτάτου καὶ ἀνηρημένου Πυθικὴν νίκην, τότε ἄδοντας Τιμοθέου νόμον τοῦ Μιλησίου, Πέρσας, καὶ καταρξαμένου τῆς ᾠδῆς

Κλεινὸν ἐλευθερίας τεύχων μέγαν Ἑλλάδι κόσμον,
ἀπειδεν ἐς τὸν Φιλοποίμενα τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἐπεσημήναντο τῷ κρότῳ φέρειν ἐς ἐκεῖνον τὸ ἄσμα. τοιοῦτο ἐς Θεμιστοκλέα ἄλλο ἐν Ὀλυμπίᾳ πυνθάνομαι συμβῆναι· καὶ γὰρ Θεμιστοκλέους ἐς τιμὴν ἐπανέστη τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ θέατρον. 4. Φίλιππος δὲ ὁ Δημητρίου Μακεδόνων 4 βασιλεύς, ὃς καὶ Ἄρατον φαρμάκῳ τὸν Σικυώνιον ἀπέκτεινεν, ἀπέστειλεν ἄνδρας ἐς Μεγάλην πόλιν φονεῦσαι σφισι Φιλοποίμενα ἐντειλάμενος· ἁμαρτῶν δὲ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐμισήθη πᾶσαν. Θηβαῖοι δὲ κεκρατηκότες μάχῃ Μεγαρέας καὶ ἤδη τοῦ Μεγαρικοῦ τείχους ἐπιβαίνοντες, ἀπάτη τῶν Μεγαρέων μετελθόντων αὐτούς, ὡς ἦκοι Φιλοποίμην σφίσιν ἐς τὴν πόλιν, ἐς τοσοῦτο εὐλαβείας προῆλθον ὡς οἴκαδε ἀποχωρῆσαι καταλιπόντες ἄπρακτον τοῦ πολέμου τὸ ἔργον. 5. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι αὐθις ἐπα- 5 νέστη τύραννος Νάβις, ὃς Πελοποννησίων πρώτοις 702 ἐπέθετο Μεσσηνίοις· ἐπελθὼν δὲ σφισιν ἐν νυκτὶ καὶ οὐδαμῶς τὴν ἔφοδον ἐλπίζουσιν εἶλε μὲν πλὴν τῆς ἀκροπόλεως τὸ ἄστυ, ἀφικομένου δὲ ἐς τὴν ὑστεραίαν στρατιᾷ Φιλοποίμενος ἐξέπεσεν ὑπόσπονδος ἐκ Μεσσήνης.

6 Φιλοποίμην δέ, ὡς ἐξῆκέν οἱ στρατηγοῦντι ὁ χρόνος
καὶ ἄρχειν ἄλλοι τῶν Ἀχαιῶν ἤρηντο, αὐτίς ἐς Κρήτην
διέβη καὶ ἐπεκούρησε Γορτυνίοις πολέμῳ πιεζομένοις.
ποιουμένων δὲ ἐν ὀργῇ διὰ τὴν ἀποδημίαν τῶν Ἀρκά-
δων αὐτόν, ἐπάνεισί τε ἐκ Κρήτης, καὶ Ῥωμαίους πόλε-
7 μον κατελάμβανεν ἐπανηρημένους πρὸς Νάβιν. παρε-
σκευασμένων δὲ ἐπὶ τὸν Νάβιν ναυτικὸν τῶν Ῥωμαίων,
ὁ Φιλοποίμην ὑπὸ προθυμίας μεθέξειν ἐμελλε τοῦ ἀγῶ-
νος, ἅτε δὲ ἐς ἅπαν ἀπείρως θαλάσσης ἔχων τριήρους
ἔλαθεν ἐπιβάς ῥεύσης, ὥστε καὶ ἐσῆλθε Ῥωμαίους καὶ
τὸ ἄλλο συμμαχικὸν μνήμη τῶν ἐπῶν ὧν ἐν καταλόγῳ
πεποίηκεν Ὅμηρος ἐπὶ τῇ Ἀρκάδων ἀμαθίᾳ τῇ ἐς θά-
8 λασσαν. Ἡμέραις δὲ ὕστερον τῆς ναυμαχίας οὐ πολλαῖς
Φιλοποίμην καὶ ὁ σὺν αὐτῷ λόχος φυλάξαντες νύκτα
ἀσέλγηνον τὸ στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων κατεμπι-
πρᾶσιν ἐν Γυθίῳ. ἐνταῦθα ἀπέλαβεν ἐν δυσχωρίαις
Νάβις Φιλοποίμενά τε αὐτόν καὶ ὅσοι περὶ αὐτόν τῶν
Ἀρκάδων ἦσαν· ἦσαν δὲ ἄλλως μὲν ἀγαθοὶ τὰ ἐς πόλε-
9 μον, ἀριθμὸν δὲ οὐ πολλοί. Φιλοποίμην δὲ τὴν τάξιν
ἦν τεταγμένους ἀπῆγεν ὀπίσω, ταύτην ὑπαλλάξας τὰ
μάλιστα ἰσχυρὰ τῶν χωρίων πρὸς αὐτοῦ καὶ οὐ πρὸς
τῶν πολεμίων ἐποίησεν εἶναι· κρατήσας δὲ τῇ μάχῃ Νά-
βιν, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῇ νυκτὶ καταφονεύσας
πολλούς, δόξης ἔτι ἐς πλεόν παρα τοῖς Ἕλλησιν ἤρθη.

10 Μετὰ δὲ ταῦτα Νάβις μὲν ἐς εἰρημένον χρόνον σπονδὰς
παρὰ Ῥωμαίων εὐράμενος τελευτᾷ, πρὶν ἢ οἱ τοῦ πολέ-
μου τὰς ἀνοχὰς ἐξήκειν, ὑπὸ ἀνδρὸς Καλυδωνίου κατὰ
μὲν δὴ συμμαχίας πρόφασιν ἤκοντος, πολεμίου δὲ τῷ
ἔργῳ καὶ ἐπ' αὐτὸ ἐσταλμένου τοῦτο ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν.

ΛΙ. Φιλοποίμην δὲ ὑπὸ τὸν καιρὸν ἐσπεσῶν τοῦτον 703
ἐς τὴν Σπάρτην ἠνάγκασεν ἐς τὸ Ἀχαικὸν Λακεδαιμο-
νίους συντελέσαι. μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον Τίτος μὲν

Ῥωμαίων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα ἡγεμῶν καὶ Διοφάνης ὁ Διαίου Μεγαλοπολίτης, ἄρχειν ἐν τῷ τότε ἡρημένος τῶν Ἀχαιῶν, ἤλαυνον ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα, ἐπενεγκόντες αἰτίαν Λακεδαιμονίοις βουλεύειν σφᾶς νεώτερα ἐς Ῥωμαίους· Φιλοποίμην δέ, καίπερ ἐν τῷ παρόντι ιδιότης ᾧν, ἀπέκλεισεν ὅμως ἐπιούσιν αὐτοῖς τὰς πύλας. Λακεδαιμόνιοι δὲ τούτων τε ἔνεκα καὶ ᾧν ἐς ἀμφοτέρους 2 τοὺς τυράννους ἐτόλμησεν, ἐδίδοσαν οἶκον αὐτῷ τὸν Νάβιδος ἐς πλεον ἢ τάλαντα ἑκατόν· ὁ δὲ ὑπερεφρόνησέ τε τῶν χρημάτων, καὶ ἐκέλευε τοὺς Λακεδαιμονίους θεραπεύειν δόσεσιν ἀνθ' αὐτοῦ τοὺς ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν Ἀχαιῶν πιθανοὺς τῷ πλήθει· ταῦτα δὲ ἐς Τιμόλαον αὐτῷ λέγουσιν ὑποσημαίνεσθαι. ἀπεδείχθη δὲ καὶ αὐτίς Ἀχαιῶν στρατηγῆσαι. Λακεδαιμονίων δὲ τηνικαῦτα ἐς 3 ἔμφυλον προηγμένων στάσιν, τριακοσίους μὲν τῆς στάσεως μάλιστα αἰτίους ἐξέβαλεν ἐκ Πελοποννήσου καὶ τῶν Εἰλώτων τε ἀπέδοτο ὅσον τρισχιλίους, τείχη δὲ περιεῖλε τῆς Σπάρτης, καὶ τοῖς ἐφήβοις προεῖπε μὴ τὰ ἐκ τῶν νόμων τῶν Λυκούργου μελετᾶν, ἐφήβοις δὲ τοῖς Ἀχαιῶν κατὰ ταῦτα ἀσκεῖσθαι. καὶ τοῖς μὲν ὕστερον ἀποδώσειν ἔμελλον Ῥωμαῖοι παιδείαν τὴν ἐπιχώριον· Ἀντίοχον δὲ ἀπόγονον Σελεύκου τοῦ ὀνομασθέντος Νι- 4 κάτορος καὶ Σύρων τὴν σὺν αὐτῷ στρατιὰν Μανίου καὶ Ῥωμαίων ἐν Θερμοπύλαις **, καὶ Ἀρισταίνου τοῖς Ἀχαιοῖς τοῦ Μεγαλοπολίτου παραινούντος ἐπαινεῖν τὰ Ῥω- 704 μαίοις ἀρέσκοντα ἐπὶ παντὶ μηδὲ ἀνθίστασθαι σφισιν ὑπὲρ μηδενός, ὁ Φιλοποίμην ἀπείδεν ἐς τὸν Ἀρισταίνου σὺν ὀργῇ, καὶ αὐτὸν τῇ Ἑλλάδι ἔφη τὴν πεπρωμένην ἐπιταχύνειν· Λακεδαιμονίων δὲ τοὺς φεύγοντας Μανίου καταδέξασθαι θέλοντος, τῷ μὲν ἀντέπραξεν ἐς τὸ βούλευμα, ἐκείνου δὲ ἀπελθόντος, τότε ἤδη κατελθεῖν τοὺς φυγάδας ἐφίησιν ἐς Σπάρτην.

- 5 2. Ἐμελλε δ' ἄρα ὑπεροψίας δίκη περιήξειν καὶ Φιλοποίμενα. ὥς γὰρ δὴ τῶν Ἀχαιῶν ὄγδοον ἀπεδείχθη τότε ἡγεμῶν, ἀνδρὶ οὐ τῶν ἀδόξων ὠνείδισεν ἀλῶναι ζῶντα ὑπὸ τῶν πολεμίων αὐτόν. καί, ἦν γὰρ τηνικαῦτα ἐς Μεσσηνίους Ἀχαιοῖς ἐγκλημα, Λυκόρταν σὺν τῇ στρατιᾷ ὁ Φιλοποίμην ἀποστέλλει δηώσοντα τῶν Μεσσηνίων τὴν χώραν· αὐτὸς δὲ τρίτη μάλιστα ὕστερον ἡμέρᾳ πυρετῶ τε ἐχόμενος πολλῶ καὶ πρόσω βεβιωκῶς ἐβδομήκοντα ἐτῶν, ὅμως ἠπείγετο μετασχεῖν Λυκόρτα τοῦ ἔργου· ἱππέας δὲ καὶ πελταστὰς ἦγεν ὅσον ἐξήκοντα.
- 6 3. Λυκόρτας μὲν δὴ καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἀνέστρεφον ἤδη τηνικαῦτα ἐς τὴν οἰκίαν, οὔτε ἐργασάμενοι μέγα Μεσσηνίους οὐδὲν οὔτε αὐτοὶ παθόντες· Φιλοποίμενα δέ, ἐβλήθη γὰρ ἐν τῇ μάχῃ τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπέπεσεν ἀπὸ τοῦ ἵππου, ζῶντα ἐς Μεσσήνην ἄγουσιν αὐτόν. Συνελθόντων δὲ αὐτίκα ἐς ἐκκλησίαν, διάφοροι παρὰ πολὺ καὶ οὐ πάντων κατὰ ταῦτα ἐγίνοντο αἰ γνῶμαι.
- 7 Δεινοκράτης δὲ καὶ ὅσοι τῶν Μεσσηνίων ἦσαν δυνατοὶ χρήμασι, παρεκελεύοντο ἀποκτεῖναι Φιλοποίμενα· οἱ δὲ τοῦ δήμου περιποιῆσαι τὰ μάλιστα εἶχον σπουδὴν, πλεον τι ἢ παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ πατέρα ὀνομάζοντες. Δεινοκράτης δὲ καὶ ἀκόντων Μεσσηνίων ἐμελλεν ἄρα
- 8 Φιλοποίμενα ἀναιρήσειν ἐσπέμψας φάρμακον. Λυκόρτας δὲ μετ' οὐ πολὺ ἀθροίσας ἐκ τε Ἀρκαδίας καὶ παρὰ Ἀχαιῶν δύναμιν ἐστράτευσεν ἐπὶ Μεσσήνην, καὶ ὁ δῆμος αὐτίκα ὁ τῶν Μεσσηνίων προσεχώρησε τοῖς Ἀρκάσι, καὶ οἱ Φιλοποίμενι αἰτίαν θανάτου παρασχόντες ἄλόντες πλὴν Δεινοκράτους ὑπέσχον τιμωρίαν οἱ ἄλλοι· Δεινοκράτης δὲ ἀφίησιν αὐτοχειρίᾳ τὴν ψυχὴν. κατὰγουσι δὲ καὶ ἐς Μεγάλην πόλιν τοῦ Φιλοποίμενος τὰ ὄσῃα οἱ Ἀρκάδες.

LI. Καὶ ἤδη τὸ μετὰ τοῦτο ἐς ἀνδρῶν ἀγαθῶν φο-705

ρὰν ἔληξεν ἡ Ἑλλάς. 2. Μιλτιάδης μὲν γὰρ ὁ Κίμωνος
 τοὺς τε ἐς Μαραθῶνα ἀποβάνας τῶν βαρβάρων κρα-
 τήσας μάχη καὶ τὸν Μήδων ἐπισχῶν στόλον ἐγένετο εὐ-
 εργέτης πρῶτος κοινῇ τῆς Ἑλλάδος, Φιλοποίμην δὲ ὁ
 Κραύγιδος ἔσχατος. οἱ δὲ πρότερον Μιλτιάδου λαμπρὰ
 ἔργα ἀποδειξάμενοι, Κόδρος τε ὁ Μελάνθου καὶ ὁ Σπαρ-
 τιάτης Πολύδωρος καὶ Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος καὶ εἰ-
 δὴ τις ἄλλος, πατρίδας ἕκαστοι τὰς αὐτῶν καὶ οὐκ
 ἀθρόαν φανοῦνται τὴν Ἑλλάδα ὠφελήσαντες. Μιλτιά- 2
 δου δὲ ὕστερον Λεωνίδας ὁ Ἀναξανδρίδου καὶ Θεμιστο-
 κλῆς ὁ Νεοκλέους ἀπώσαντο ἐκ τῆς Ἑλλάδος Ξέρξην, ὁ
 μὲν ταῖς ναυμαχίαις ἀμφοτέραις, Λεωνίδας δὲ ἀγῶνι
 τῷ ἐν Θερμοπύλαις. Ἀριστείδην δὲ τὸν Λυσιμάχου καὶ
 Πausανίαν τὸν Κλεομβρότου Πλαταιᾶσιν ἠγησαμένους,
 τὸν μὲν τὰ ὕστερον ἀφείλετο ἀδικήματα εὐεργέτην μὴ
 ὀνομασθῆναι τῆς Ἑλλάδος, Ἀριστείδην δέ, ὅτι ἔταξε
 φόρους τοῖς τὰς νήσους ἔχουσιν Ἕλλησι· προ Ἀριστεί-
 δου δὲ ἦν ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν ἀτελὲς φόρων. Ξάνθιππος 3
 δὲ ὁ Ἀρίφρονος καὶ Κίμων, ὁ μὲν ὁμοῦ Λεωτυχίδη τῷ
 βασιλεύοντι ἐν Σπάρτῃ τὸ Μήδων ναυτικὸν ἔφθειρεν
 ἐν Μυκάλῃ, Κίμωνι δὲ πολλὰ καὶ ἄξια ζήλου κατειργα-
 σμένα ἐστὶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. τοὺς δὲ ἐπὶ τοῦ Πελο-
 ποννησιακοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου, καὶ μάλιστα
 αὐτῶν τοὺς εὐδοκιμήσαντας, φαίη τις ἂν αὐτόχειρας
 καὶ ὅτι ἐγγύτατα καταποντιστὰς εἶναι σφᾶς τῆς Ἑλλά-
 δος. κεκακωμένον δὲ ἤδη τὸ Ἑλληνικὸν Κόνων ὁ Τιμο- 4
 θεοῦ καὶ Ἐπαμεινώνδας ἀνεκτήσατο ὁ Πολύμνιδος, ὁ
 μὲν ἐκ τῶν νήσων καὶ ὅσα ἐγγυτάτω θαλάσσης, Ἐπα-
 μεινώνδας δὲ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἀπὸ θαλάσσης ἄνω
 Λακεδαιμονίων τὰς φρουρὰς καὶ ἄρμοστὰς ἐκβαλόντες
 706 καὶ δεκαδαρχίας καταπαύσαντες· Ἐπαμεινώνδας δὲ καὶ
 πόλεσιν οὐκ ἀφανέσι, Μεσσήνη καὶ Μεγάλη πόλει τῇ

5 Ἀρκάδων, λογιμωτέραν τὴν Ἑλλάδα ἐποίησεν. εἶναι δὲ ἀπάντων Ἑλλήνων καὶ Λεωσθένην τίθεμαι καὶ Ἄρατον εὐεργέτας· ὁ μὲν γε τὸ Ἑλλήνων μισθοφορικὸν τὸ ἐν Πέρσiais περὶ πέντε πού μυριάδας ἐπὶ θάλασσαν καταβάνας ναυσὶν ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀνέσωσε καὶ ἄκοντος Ἀλεξάνδρου· τὰ δὲ ἐς Ἄρατον ἐδήλωσεν ἤδη μοι τοῦ λόγου τὰ ἐς Σικυωνίους.

6 3. Τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἔστιν ἐπὶ τῷ Φιλοποίμενι τὸ ἐν Τεγέα·

Τοῦδ' ἀρετὰ καὶ δόξα καθ' Ἑλλάδα, πολλὰ μὲν ἀλκαῖς
πολλὰ δὲ καὶ βουλαῖς ἔργα πονησαμένου,
Ἀρκάδος αἰχμητᾶ Φιλοποίμενος, ᾧ μέγα κῦδος
ἔσπετ' ἐνὶ πτολέμῳ δούρατος ἀγεμόνι.
μανύει δὲ τρόπαια τετυγμένα δισσὰ τυράννων
Σπάρτας· ἀνδρομέαν δ' ἄρατο δουλοσύναν.
ὧν ἔνεκεν Τεγέα μεγαλόφρονα Κραύγιδος υἱὸν
σταῖσεν ἀμώμητον κράντορ' ἐλευθερίας.

LIII. Τοῦτο μὲν δὴ ἐνταῦθά ἐστιν ἐπίγραμμα· τῷ δὲ Ἀπόλλωνι οἱ Τεγεᾶται τῷ Ἀγνιεῖ τὰ ἀγάλματα ἐπ' αἰτία φασὶν ἰδρῦσασθαι τοιαῦδε. Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν ἐπὶ πᾶσαν λέγουσι χώραν τιμωρεῖσθαι τῶν τότε ἀνθρώπων ὅσοι Λητοῦς, ἠνίκα εἶχεν ἐν τῇ γαστρὶ, πλανωμένης καὶ ἀφικομένης ἐς τὴν γῆν ἐκείνην οὐδένα ἐποίησαντο αὐτῆς λόγον. ὡς δὲ ἄρα καὶ ἐς τὴν Τεγεατῶν ἐληλυθέναι τοὺς θεούς, ἐνταῦθα υἱὸν Τεγεάτου Σκέφρον προσελθόντα τῷ Ἀπόλλωνι ἐν ἀπορρήτῳ διαλέγεσθαι πρὸς αὐτόν· Λειμῶν δέ, ἣν δὲ καὶ ὁ Λειμῶν οὗτος Τεγεάτου τῶν παιδῶν, ὑπονοήσας ἐγκλημα ἔχειν ἐς ἑαυτὸν τὰ ὑπὸ Σκέφρου λεγόμενα, ἀποκτίνουσιν ἐπι-
2 δραμῶν τὸν ἀδελφόν. καὶ Λειμῶνα μὲν τοξευθέντα ὑπὸ 707
Ἀρτέμιδος περιῆλθεν αὐτίκα ἢ δίκη τοῦ φόνου· Τεγεάτης δὲ καὶ Μαιρὰ τὸ μὲν παραντίκα Ἀπόλλωνι καὶ

Ἄρτεμιδι θύουσιν, ὕστερον δὲ ἐπιλαβούσης ἀκαρπίας
 ἰσχυρᾶς ἦλθε μάντευμα ἐκ Δελφῶν Σκέφρον θρηνεῖν.
 καὶ ἄλλα τε ἐν τοῦ Ἄγνιέως τῇ ἑορτῇ δρωῶσιν ἐς τιμὴν
 τοῦ Σκέφρον, καὶ ἡ τῆς Ἄρτεμιδος ἰέρεια διώκει τινὰ
 ἄτε αὐτὴ τὸν Δειμῶνα ἢ Ἄρτεμις. 2. Λέγουσι δὲ καὶ 4
 ὅσοι Τεγεάτου τῶν παίδων ἐλείποντο, μετοικῆσαι σφᾶς
 ἐκουσίως ἐς Κρήτην, Κύδωνα καὶ Ἀρχήδιον καὶ Γόρ-
 τυνα· καὶ ἀπὸ τούτων φασὶν ὀνομασθῆναι τὰς πόλεις
 Κυδωνίαν καὶ Γόρτυνά τε καὶ Κατρέα. Κρηῆτες δὲ οὐχ
 ὁμολογοῦντες τῷ Τεγεατῶν λόγῳ Κύδωνα μὲν Ἀκακαλ-
 λίδος θυγατρὸς Μίνω καὶ Ἑρμοῦ, Κατρέα δὲ φασὶν εἶ-
 ναι Μίνω, τὸν δὲ Γόρτυνα Ῥαδάμανθυος. Ἐς δὲ αὐτὸν 5
 Ῥαδάμανθυν Ὀμήρου μὲν ἐστὶν ἐν Πρωτέως πρὸς Μενέ-
 λαον λόγοις ὡς ἐς τὸ πεδῖον ἦξι Μενέλαος τὸ Ἠλύσιον,
 πρότερον δὲ ἐτι Ῥαδάμανθυν ἐνταῦθα ἦκειν· Κιναίδων
 δὲ ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησεν ὡς Ῥαδάμανθυος μὲν Ἠφαί-
 στου, Ἠφαιστος δὲ εἶη Τάλω, Τάλων δὲ εἶναι Κρητὸς
 παῖδα. οἱ μὲν δὲ Ἑλλήνων λόγοι διάφοροι τὰ πλέονα
 καὶ οὐχ ἦμιστα ἐπὶ τοῖς γένεσίν εἰσι· 3. Τεγεάταις δὲ 6
 τοῦ Ἄγνιέως τὰ ἀγάλματα τέσσαρά εἰσιν ἀριθμὸν, ὑπὸ
 φυλῆς ἐν ἐκάστης ἰδρυμένον. ὀνόματα δὲ αἱ φυλαὶ παρ-
 ἔχονται Κλαρεῶτις, Ἴπποθοῖτις, Ἀπολλωνιάτις, Ἀθα-
 νεᾶτις· καλοῦνται δὲ ἀπὸ τοῦ κλήρου ὃν τοῖς παισὶν
 Ἀρκᾶς ἐποίησεν ὑπὲρ τῆς χώρας, καὶ ἀπὸ Ἴππόθου τοῦ
 Κερκινόνο.

Ἔστι δὲ καὶ Δήμητρος ἐν Τεγέᾳ καὶ Κόρης ναὸς, ἃς 7
 ἐπονομάζουσι Καρποφόρους, πλησίον δὲ Ἀφροδίτης
 καλουμένης Παφίας· ἰδρύσατο αὐτὴν Λαοδίκη, γεγο-
 νυῖα μὲν, ὡς καὶ πρότερον ἐδήλωσα, ἀπὸ Ἀγαπήνορος
 708 ὃς ἐς Τροίαν ἠγήσατο Ἀρκάσιν, οἰκοῦσα δὲ ἐν Πάφῳ.
 τούτου δὲ ἐστὶν οὐ πόρρω Διονύσου τε ἱερὰ δύο καὶ
 Κόρης βωμὸς καὶ Ἀπόλλωνος ναὸς καὶ ἄγαλμα ἐπίχου-

- 8 σον· Χειρίσοφος δὲ ἐποίησε, Κρής μὲν γένος, ἡλικίαν δὲ αὐτοῦ καὶ τὸν διδάξαντα οὐκ ἴσμεν. ἡ δὲ δίαίτα ἡ ἐν Κνώσῳ Δαιδάλω παρὰ Μίνῳ συμβᾶσα ἐπὶ μακρότερον δόξαν τοῖς Κρησὶ καὶ ἐπὶ ξοάνων ποιήσει παρεσκεύασε. παρὰ δὲ τῷ Ἀπόλλωνι ὁ Χειρίσοφος ἔστηκε λίθου πεποιημένος.
- 9 Καλοῦσι δὲ οἱ Τεγεᾶται καὶ ἐστὶαν Ἀρκάδων κοινὴν. ἐνταῦθά ἐστιν ἄγαλμα Ἡρακλέους· πεποιήται δὲ οἱ ἐπὶ τοῦ μηροῦ τραῦμα ἀπὸ τῆς μάχης ἣν πρῶτος Ἴπποκόωντος τοῖς παισὶν ἐμαχέσατο. 4. Τὸ δὲ χωρίον τὸ ὑψηλόν, ἐφ' οὗ καὶ οἱ βωμοὶ Τεγεάταις εἰσὶν οἱ πολλοί, καλεῖται μὲν Διὸς Κλαρίου, δῆλα δὲ ὡς ἐγένετο ἡ ἐπίκλησις τῷ θεῷ τοῦ κλήρου τῶν παίδων ἕνεκα τῶν Ἀρ-
- 10 κάδος. Ἄγουσι δὲ ἑορτὴν αὐτόθι Τεγεᾶται κατὰ ἔτος· καὶ σφισιν ἐπιστρατεῦσαι Λακεδαιμονίους ποτὲ ὑπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἑορτῆς λέγουσι, καί, νείφειν γὰρ τὸν θεόν, τοὺς μὲν ῥιγοῦν καὶ ὄντας ἐν τοῖς ὅπλοις κάμνουν, αὐτοὶ δὲ ἐκείνων κρύφα πῦρ καῦσαι, καὶ ὡς οὐκ ἠνωχλοῦντο ὑπὸ τοῦ κρυμοῦ, τὰ ὅπλα ἐνδύντες ἐξελθεῖν τε ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ σχεῖν ἐν τῷ ἔργῳ πλέον φασίν.
5. Ἐθεασάμην δὲ καὶ ἄλλα ἐν Τεγέᾳ τοσάδε, Ἀλέου οἰκίαν καὶ Ἐχέμου μνημῖα καὶ ἐπειργασμένην ἐς στήλην τὴν Ἐχέμου πρὸς τὸν Ἰλλον μάχην.
- 11 Ἐκ Τεγέας δὲ ἰόντι ἐς τὴν Λακωνικὴν ἔστι μὲν βωμὸς ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ Πανός, ἔστι δὲ καὶ Λυκαίου Διός· λείπεται δὲ καὶ θεμέλια ἱερῶν. οὗτοι μὲν δὴ εἰσὶν οἱ βωμοὶ σταδίους δύο ἀπωτέρω τοῦ τείχους, προελθόντι δὲ ἀπ' αὐτῶν μάλιστά που σταδίους ἑπτὰ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Λιμνάτιδος καὶ ἄγαλμά ἐστιν ἐβένου ξύλου· τρόπος δὲ τῆς ἐργασίας ὁ Αἰγίνατος καλούμενος ὑπὸ Ἑλλήνων. τούτου δὲ ὅσον δέκα ἀπωτέρω σταδίους Ἀρτέμιδος Κνακεάτιδος ἔστι ναοῦ τὰ ἐρείπια.

709 LIV. Λακεδαιμονίοις δὲ καὶ Τεγεάταις ὄροι τῆς γῆς ὁ ποταμὸς ἐστὶν ὁ Ἀλφειὸς. τούτου τὸ ὕδωρ ἄρχεται μὲν ἐν Φυλάκῃ, κάτεισι δὲ οὐ πόρρω τῆς πηγῆς καὶ ἄλλο ὕδωρ ἐς αὐτὸν ἀπὸ πηγῶν μεγέθει μὲν οὐ μεγάλων, πλεόνων δὲ ἀριθμὸν· καὶ διὰ τοῦτο τῶ χωρίῳ Σύμβολα γέγονεν ὄνομα. 2. Φαίνεται δὲ ὁ Ἀλφειὸς παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμους φύσιν τινὰ ἰδίαν παρεχόμενος τοιάνδε· ἀφανίζεσθαι τε γὰρ κατὰ γῆς ἐθέλει πολλάκις καὶ αὐθις ἀναφαίνεσθαι. προελθὼν μὲν γε ἐκ Φυλάκης καὶ τῶν καλουμένων Συμβόλων ἐς τὸ πεδίον κατέδυν τὸ Τεγεατικόν· ἀνατείλας δὲ ἐν Ἀσέᾳ καὶ τὸ ρεῦμα ἀναμίξας τῶ Εὐρώτᾳ τὸ δεύτερον ἤδη κάτεισιν ἐς τὴν γῆν· ἀνασχὼν δὲ ἐνθα Πηγὰς 3 ὀνομάζουσιν οἱ Ἀρκάδες, καὶ παρὰ γῆν τε τὴν Πισαίαν καὶ παρὰ Ὀλυμπίαν ἐξελθὼν, ἐκδίδωσιν ὑπὲρ Κυλλήνης, ἐπινείου τοῦ Ἠλείων, ἐς τὴν θάλασσαν. ἔμελλε δὲ ἄρα μηδὲ Ἀδρίας ἐπισχῆσειν αὐτὸν τοῦ πρόσω· διανηξάμενος δὲ καὶ τοῦτον, μέγα οὔτω καὶ βίαιον πέλαγος, ἐν Ὀρτυγίᾳ τῇ πρὸ Συρακουσῶν ἐπιδείκνυσιν Ἀλφειὸς τε ὦν καὶ πρὸς Ἀρέθουσαν τὸ ὕδωρ ἀνακοινοῦμενος.

3. Ἡ δὲ εὐθεία ἐπὶ Θυρέαν τε καὶ κώμας τὰς ἐν τῇ 4 Θυρεάτιδι ἐκ Τεγέας παρείχετο ἐς συγγραφὴν Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος μνημα, καὶ ὑφελέσθαι Σπαρτιάτην τὰ ὅστᾳ αὐτόθεν οἱ Τεγεᾶται λέγουσι· καθ' ἡμᾶς δὲ οὐκέτι πυλῶν ἐντὸς ἐγένετο ὁ τάφος. ρεῖ δὲ καὶ Γαράτης ποταμὸς κατὰ τὴν ὁδόν· διαβάντι δὲ τὸν Γαράτην καὶ προελθόντι σταδίους δέκα Πανός ἐστὶν ἱερὸν καὶ πρὸς αὐτῶ δρυῶς, ἱερὰ καὶ αὕτη τοῦ Πανός.

4. Ἡ δὲ ἐς Ἄργος ἐκ Τεγέας ὀχήματι ἐπιτηδειοτάτη 5 καὶ τὰ μάλιστᾳ ἐστὶ λεωφόρος. ἐστὶ δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρῶτα μὲν ναὸς καὶ ἄγαλμα Ἀσκληπιοῦ· μετὰ δὲ ἐκτραπείσιν ἐς ἀριστερὰ ὅσον στάδιον Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν Πυθίου καταλελυμένον ἐστὶν ἱερὸν καὶ ἐρείπια ἐς ἅπαν.

Κατὰ δὲ τὴν εὐθείαν αἶ τε δρυὺς εἰσὶ πολλαὶ καὶ Δῆμη-710
 τρος ἐν τῷ ἄλσει τῶν δρυῶν ναὸς ἐν Κορυθεῦσι καλου-
 μένης· πλησίον δὲ ἄλλο ἐστὶν ἱερὸν Διονύσου Μύστου.
 65. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἄρχεται τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον· ἐν
 δὲ αὐτῷ τέμενος δεικνύται Τηλέφου, καὶ ἐνταῦθα παῖδα
 ἐκκειμένον φασὶν αὐτὸν ὑπὸ ἐλάφου τραφῆναι. ἀπω-
 τέρω δὲ ὀλίγον Πανός ἐστὶν ἱερὸν, ἐνθα Φιλιππίδη φα-
 νῆναι τὸν Πᾶνα καὶ εἰπεῖν τὰ πρὸς αὐτὸν Ἀθηναῖοί τε
 7 καὶ κατὰ ταῦτα Τεγεᾶται λέγουσι. Παρέχεται δὲ τὸ
 Παρθένιον καὶ ἐς λύρας ποίησιν χελώνας ἐπιτηδειοτά-
 τας, ἃς οἱ περὶ τὸ ὄρος ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ λαμβάνειν
 δεδοίκασι καὶ ξένους οὐ περιορῶσιν αἰροῦντας· ἱεράς
 γὰρ σφᾶς εἶναι τοῦ Πανὸς ἠγνῆται. ὑπερβαλόντι δὲ τὴν
 κορυφὴν τοῦ ὄρους ἔστιν ἐν τοῖς ἤδη γεωργομένοις
 Τεγεατῶν ὄρος καὶ Ἀργείων, κατὰ Ὑσιᾶς τὰς ἐν τῇ Ἀρ-
 γολίδι.

Αἶδε μὲν Πελοποννήσου μοῖραι καὶ πόλεις τε ἐν
 ταῖς μοῖραις καὶ ἐν ἐκάστη πόλει τὰ ἀξιολογώτατά ἐστιν
 ἐς μνήμην.

ΒΟΙΩΤΙΚΑ.

1. Ἀθηναίοις δὲ ἡ Βοιωτία καὶ κατὰ ἄλλα τῆς Ἀτ-711
 τικῆς ἐστὶν ὄμορος, πρὸς δὲ Ἐλευθερῶν οἱ Πλαταιεῖς.
 Βοιωτοὶ δὲ τὸ μὲν πᾶν ἔθνος ἀπὸ Βοιωτοῦ τὸ ὄνομα
 ἔσχηκεν, ὃν Ἰτῶνου παῖδα καὶ νύμφης [δὴ] Μελανίπ-
 πης, Ἰτωνον δὲ Ἀμφικτυόνος εἶναι λέγουσι· καλοῦν-
 ται δὲ κατὰ πόλεις ἀπὸ τε ἀνδρῶν καὶ τὰ πλείω γυναι-
 κῶν. 2. Οἱ δὲ Πλαταιεῖς τὸ ἐξ ἀρχῆς, ἐμοὶ δοκεῖν, εἰ-
 σὶν αὐτόχθονες· ὄνομα δὲ σφισιν ἀπὸ Πλαταίας, ἣν 712
 2 θυγατέρα εἶναι (Ἀσωποῦ) τοῦ ποταμοῦ νομίζουσιν. Ὅτι

μὲν δὴ καὶ οὗτοι τὸ ἀρχαῖον ἐβασιλεύοντο, δηλὰ ἐστὶ βασιλεῖαι γὰρ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐ δημοκρατίαι πάλαι καθεστήκεισαν. τῶν δὲ βασιλέων ἄλλον μὲν οὐδένα οἱ Πλαταιεῖς ἴσασι, μόνον δὲ Ἄσωπὸν καὶ ἔτι πρότερον Κιθαιρῶνα· καὶ τὸν μὲν ἀφ' αὐτοῦ θέσθαι τῷ ὄρει τὸ ὄνομα, τὸν δὲ τῷ ποταμῷ λέγουσι. δοκῶ δὲ καὶ τὴν Πλάταιαν, ἀφ' ἧς κέκληται [καὶ] ἡ πόλις, βασιλέως Ἄσωποῦ καὶ οὐ τοῦ ποταμοῦ παῖδα εἶναι.

Πλαταιεῦσι δὲ πρὸ μὲν τῆς μάχης ἦν Ἀθηναῖοι Μα-
 3 ραθῶνι ἐμαχέσαντο οὐδὲν ὑπῆρχεν ἐς δόξαν· μετασχόν-
 τες δὲ τοῦ Μαραθῶνι ἀγῶνος, ὕστερον καταβεβηκότος
 ἤδη Ξέρξου καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐτόλμησαν μετ' Ἀθηναίων
 ἐσβῆναι, Μαροδόνιον δὲ τὸν Γωβρούου Ξέρξη στρατη-
 γοῦντα ἠμύναντο ἐν τῇ σφετέρᾳ. 3. Δίς δὲ σφᾶς κατέ-
 λαβε γενέσθαι τε ἀναστάτους καὶ αὐτίς ἐς Βοιωτίαν
 καταχθῆναι. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ πολέμου τοῦ Πελοποννη-
 4 σίοις πρὸς Ἀθηναίους γενομένου Λακεδαιμόνιοι πολιορ-
 κία Πλάταιαν ἐξείλον· ἀνοικισθείσης δὲ ἐπὶ τῆς εἰρήνης
 ἦν πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν γενέσθαι τοῖς Ἕλλησιν
 ἐπράξεν Ἀνταλκίδας ἀνὴρ Σπαρτιάτης, καὶ τῶν Πλα-
 ταιέων κατελθόντων ἐξ Ἀθηνῶν, τοὺς δὲ αὐτίς ἐμελ-
 λεν ἐπιλήψεσθαι κακὸν δεύτερον. ἐκ μὲν γε τοῦ ἐμφα-
 νοῦς πόλεμος πρὸς τοὺς Θηβαίους οὐκ ἦν συνεστηκώς,
 ἀλλὰ οἱ Πλαταιεῖς μένειν τὴν εἰρήνην σφίσιν ἔφασαν,
 ὅτι τὴν Καδμείαν Λακεδαιμονίοις κατασχοῦσιν οὔτε βου-
 λεύματος οὔτε ἔργου μετεσχήκεσαν. Θηβαῖοι δὲ ἀπέ-
 5 φαινον τὴν τε εἰρήνην Λακεδαιμονίους εἶναι τοὺς πρᾶ-
 ξαντας, καὶ ὕστερον παραβάντων ἐκείνων λελύσθαι καὶ
 ἅπασιν ἠξιούον τὰς σπονδάς. Οὐκ ἀνύποπτα οὖν ἠγού-
 3 μνοι οἱ Πλαταιεῖς τὰ ἐκ τῶν Θηβαίων διὰ φυλακῆς εἰ-
 χον ἰσχυρᾶς τὴν πόλιν, καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς, ὅποσοι ἀπω-
 τέρω τοῦ ἄστεως ἦσαν, οὐδὲ ἐς τούτους ἀνὰ πᾶσαν ἠρ-

χοντο ἡμέραν, ἀλλά, ἠπίσταντο γὰρ τοὺς Θηβαίους ὡς πανθημεὶ καὶ ἅμα ἐπὶ πλεῖστον εἰώθεσαν βουλευέσθαι, παρεφύλασσον τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ τοσοῦτῳ καθ' ἡσυχίαν ἐφεώρων τὰ ἑαυτῶν καὶ οἱ ἔσχατοι γεωργοῦντες. Νεοκλῆς δὲ ὃς τότε βοιωταρχῶν ἔτυχεν ἐν Θήβαις, οὐ γὰρ αὐτὸν οἱ Πλαταιεῖς ἐλελήθεσαν ἐπὶ τῇ τέχνῃ, προεῖπε τῶν Θηβαίων ἕκαστόν τινα ἰέναι πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ὁμοῦ τοῖς ὅπλοις, καὶ σφᾶς αὐτίκα οὐ τὴν εὐθείαν ἀπὸ τῶν Θηβῶν τὴν πεδιάδα, τὴν δὲ ἐπὶ Ἰστιάς ἦγε πρὸς Ἐλευθερῶν τε καὶ τῆς Ἀττικῆς, ἣ μὴδὲ σκοπὸς ἐτέτακτο ὑπὸ τῶν Πλαταιέων, γενήσεσθαι δὲ περὶ τὰ τεῖχη περὶ μεσοῦσαν μάλιστα ἔμελλε τὴν ἡμέραν. Πλαταιεῖς δὲ ἄγειν Θηβαίους νομίζοντες ἐκκλησίαν ἐς τοὺς ἀγροὺς ἀποκεκλειμένοι τῶν πυλῶν ἦσαν. Πρὸς δὲ τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἐποιήσαντο οἱ Θηβαῖοι σπονδάς, ἀπελθεῖν σφᾶς πρὸ ἡλίου δύντος ἄνδρας μὲν σὺν ἐνί, γυναῖκας δὲ δύο ἱμάτια ἕκαστην ἔχουσαν. Συνέβη δὲ ἐναντία τοῖς Πλαταιεῦσιν ἐν τῷ τότε ἡ τύχη ἢ ὡς ὑπὸ Ἀρχιδάμου καὶ Λακεδαιμονίων τὸ πρότερον ἦλωσαν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γε αὐτοὺς ἐξεπολιόρησαν ἀπείρογοντες διπλῶ τείχει μὴ ἐξελθεῖν τοῦ ἄστεως, Θηβαῖοι δὲ ἐν τῷ τότε ἀφελόμενοι μὴ ἐσελθεῖν σφᾶς ἐς τὸ δτεῖχος. Ἐγένετο δὲ ἡ ἄλωσις Πλαταίας ἢ δευτέρα μάχης μὲν τρίτῳ τῆς ἐν Λεύκτροις ἔτει πρότερον, Ἀστείου δὲ Ἀθήνησιν ἄρχοντος. καὶ ἡ μὲν πόλις ὑπὸ τῶν Θηβαίων καθηρέθη πλὴν τὰ ἱερά, τοῖς δὲ Πλαταιεῦσιν ὁ τρόπος τῆς ἀλώσεως σωτηρίαν παρέσχεν ἐν ἴσῳ πᾶσιν· ἐκπε- 71
 σόντας δὲ σφᾶς ἐδέξαντο αὐτίς οἱ Ἀθηναῖοι. Φιλίππου δέ, ὡς ἐκράτησεν ἐν Χαιρωνείᾳ, φρουρὰν τε ἐσαγαγόντος ἐς Θήβας καὶ ἄλλα ἐπὶ καταλύσει τῶν Θηβαίων πράσσοντος, οὕτω καὶ οἱ Πλαταιεῖς ὑπ' αὐτοῦ κατήχθησαν.

II. Γῆς δὲ τῆς Πλαταιίδος ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ὀλίγον τῆς εὐθείας ἐκτραπέειν ἐς δεξιὰ Ὑσιῶν καὶ Ἐρυθρῶν ἐρείπιά ἐστι. πόλεις δὲ ποτε τῶν Βοιωτῶν ἦσαν, καὶ νῦν ἔτι ἐν τοῖς ἐρείπιοις τῶν Ὑσιῶν ναὸς ἐστὶν Ἀπόλλωνος ἡμίεργος καὶ φρέαρ ἱερὸν· πάλαι δὲ ἐκ τοῦ φρέατος κατὰ τὸν Βοιωτῶν λόγον ἐμαντεύοντο πίνοντες.

2. Ἐπανελθοῦσι δὲ ἐς τὴν λεωφόρον ἔστιν αὐθις ἐν δεξιᾷ Μαρδονίου λεγόμενον μνημα εἶναι. καὶ ὅτι μὲν εὐθύς ἦν μετὰ τὴν μάχην ἀφανῆς ὁ Μαρδονίου νεκρός, ἔστιν ὠμολογημένον· τὸν δὲ θάψαντα οὐ κατὰ ταῦτά, ὅστις ἦν, λέγουσι. φαίνεται δὲ Ἀρτόντης ὁ Μαρδονίου πλεῖστα μὲν δούς Διονυσοφάνει δῶρα ἀνδρὶ Ἐφεσίῳ, δούς μέντοι καὶ ἄλλοις Ἰώνων ὡς οὐδὲ ἐκείνοις ἀμελὲς γενόμενον ταφῆναι Μαρδόνιον. αὕτη μὲν ἀπ' Ἐλευθερῶν ἐς Πλάταιαν ἄγει.

3. Τοῖς δὲ ἐκ Μεγάρων ἰοῦσι πηγὴ τέ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ καὶ προελθοῦσιν ὀλίγον πέτρα· καλοῦσι δὲ τὴν μὲν Ἀκταίωνος κοίτην, ἐπὶ ταύτῃ καθεύδειν φασὶ τῇ πέτρᾳ τὸν Ἀκταίωνα ὁπότε κάμοι θηρεύων, ἐς δὲ τὴν πηγὴν ἐνιδεῖν λέγουσιν αὐτὸν λουμένης Ἀρτέμιδος ἐν τῇ πηγῇ. Στησίχορος δὲ ὁ Ἱμεραῖος ἔγραψεν ἐλάφου περιβαλεῖν δέρμα Ἀκταίῳ τὴν θεόν, παρασκευάζουσάν οἱ τὸν ἐκ τῶν κυνῶν θάνατον, ἵνα δὴ μὴ γυναιῖκα Σεμέλην λάβοι. ἐγὼ δὲ ἄνευ θεοῦ πείδομαι νόσον λύσσαν τοῦ Ἀκταίω-
715 νος ἐπιλαβεῖν τοὺς κύνας· μανέντες δὲ καὶ οὐ διαγινώσκοντες διαφορήσειν ἔμελλον πάντα τινὰ ὅτῳ περιτύχοιεν. Καθότι δὲ τοῦ Κιθαιρῶνος Πενθεῖ τῷ Ἐχίονος ἐγένετο ἡ συμφορὰ, ἣ Οἰδίποδα ὅπῃ τεχθέντα ἐξέθεσαν, οἶδεν οὐδεὶς, καθάπερ γε ἴσμεν τὴν Σχιστὴν
715 ὁδὸν τὴν ἐπὶ Φωκέων, ἐφ' ἣ τὸν πατέρα Οἰδίπους ἀπέκτεινεν. [ὁ δὲ Κιθαιρῶν τὸ ὄρος Διὸς ἱερὸν Κιθαιρω-

νίου ἐστίν] ἃ δὴ καὶ ἐς πλέον ἐπέξειμι, ἐπειδὴν ἐς αὐτὰ ὁ λόγος καθήκη μοι.

5 4. Κατὰ δὲ τὴν ἔσοδον μάλιστα τὴν ἐς Πλάταιαν
τάφοι τῶν πρὸς Μήδους μαχεσαμένων εἰσί. τοῖς μὲν
οὖν λοιποῖς ἐστὶν Ἑλλησι μνήμα κοινόν· Λακεδαιμο-
νίων δὲ καὶ Ἀθηναίων τοῖς πεσοῦσιν ἰδίᾳ τέ εἰσιν οἱ
τάφοι, καὶ ἐλεγείᾳ ἐστὶ Σιμωνίδου γεγραμμένα ἐπ' αὐ-
τοῖς. οὐ πόρρω δὲ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων Διὸς
ἐστὶν Ἐλευθερίου βωμός. τούτους μὲν δὴ χαλκοῦ, τοῦ
6 Διὸς δὲ τὸν τε βωμὸν καὶ τὸ ἄγαλμα ἐποίησαν λευκοῦ
λίθου. Ἄγουσι δὲ καὶ νῦν ἔτι ἀγῶνα διὰ ἔτους πέμπτου,
τὰ Ἐλευθέρια, ἐν ᾧ μέγιστα γέρα πρόκειται δρόμου·
θέουσι δὲ ὠπλισμένοι πρὸ τοῦ βωμοῦ. τρόπαιον δὲ ὃ
τῆς μάχης τῆς Πλαταιᾶσιν ἀνέθεσαν οἱ Ἕλληνες, πεντε-
καίδεκα σταδίους μάλιστα ἔστηκεν ἀπωτέρω τῆς πόλεως.

7 5. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πόλει προῖουσιν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ
καὶ τοῦ ἀγάλματος ἃ τῷ Διὶ πεποιήται τῷ Ἐλευθερίῳ,
Πλαταίας ἐστὶν ἠρώων· καὶ μοι τὰ ἐς αὐτὴν ἤδη, τὰ
λεγόμενα καὶ ὅποια αὐτὸς εἶκαζον, ἐστὶν εἰρημένα.
Πλαταιεῦσι δὲ ναὸς ἐστὶν Ἥρας, θεᾶς ἄξιος μεγέθει τε
καὶ ἐς τῶν ἀγαλμάτων τὸν κόσμον. ἐσελθοῦσι μὲν Ῥέα
τὸν πέτρον κατειλημένον σπαργάνοις, οἷα δὴ τὸν παῖδα
ὃν ἔτεκε, Κρόνῳ κομίζουσά ἐστι· τὴν δὲ Ἥραν Τελείαν
καλοῦσι, πεποιήται δὲ ὀρθὸν μεγέθει ἄγαλμα μέγα·
λίθου δὲ ἀμφοτέρα τοῦ Πεντελησίου, Πραξιτέλους δὲ
ἐστὶν ἔργα. ἐνταῦθα καὶ ἄλλο Ἥρας ἄγαλμα καθήμενον
Καλλίμαχος ἐποίησε· Νυμφευομένην δὲ τὴν θεὸν ἐπὶ
λόγῳ τοιῶδε ὀνομάζουσιν.

III. Ἥραν ἐφ' ὅτῳ δὴ πρὸς τὸν Δία ὠργισμένην ἐς
Εὐβοίαν φασὶν ἀναχωρῆσαι, Δία δέ, ὡς οὐκ ἐπειθεν
αὐτήν, παρὰ Κιθαιρῶνα λέγουσιν ἐλθεῖν δυναστεύοντα 716
ἐν Πλαταιαῖς τότε· εἶναι γὰρ τὸν Κιθαιρῶνα οὐδενὸς

σοφίαν ὕστερον. οὗτος οὖν κελεύει τὸν Δία ἄγαλμα ξύ-
λου ποιησάμενον ἄγειν ἐπὶ βοῶν ζεύγους ἐγκεκαλυμμέ-
νον, λέγειν δὲ ὡς ἄγοιτο γυναῖκα Πλάταιαν τὴν Ἀσω-
ποῦ. καὶ ὁ μὲν ἔπρασσε κατὰ τὴν παραίνεσιν τοῦ Κιθαί-
2 ρῶνος· Ἦρα δὲ ἐπέπυστό τε αὐτίκα καὶ αὐτίκα ἀφίκετο.
ὡς δὲ ἐπλησίαζε τῇ ἀμάξῃ καὶ τοῦ ἀγάλματος τὴν ἐσθῆτα
περιέρρηξεν, ἦσθη τε τῇ ἀπάτῃ ξόανον εὐροῦσα ἀντὶ
νύμφης γυναικός, καὶ διαλλαγὰς ποιεῖται πρὸς τὸν Δία.
2. Ἐπὶ ταύταις ταῖς διαλλαγαῖς Δαίδαλα ἑορτὴν ἄγου-
σιν, ὅτι οἱ πάλαι τὰ ξόανα ἐκάλουν δαίδαλα. ἐκάλουν
δέ, ἐμοὶ δοκεῖν, πρότερον ἔτι ἢ Δαίδαλος ὁ Παλαμάονος
ἐγένετο Ἀθήνησι· τούτῳ δὲ ὕστερον ἀπὸ τῶν δαιδάλων
ἐπίκλησιν γενέσθαι δοκῶ καὶ οὐκ ἐκ γενετῆς τεθῆναι τὸ
ὄνομα. 3. Δαίδαλα οὖν ἄγουσιν οἱ Πλαταιεῖς ἑορτὴν 3
δι' ἔτους ἐβδόμου μὲν, ὡς ἔφασκεν ὁ τῶν ἐπιχωρίων
ἐξηγητῆς, ἀληθεῖ μέντοι λόγῳ δι' ἐλάσσονος καὶ οὐ το-
σούτου χρόνου· ἐθελήσαντες δὲ ἀπὸ Δαιδάλων ἐς Δαί-
δαλα ἕτερα ἀναριθμῆσαι τὸν μεταξὺ χρόνον ἐς τὸ ἀκρι-
βέστατον οὐκ ἐγενόμεθα οἰοί τε. Ἄγουσι δὲ οὕτω τὴν
ἑορτὴν. δρυμός ἐστιν Ἀλαλκομενῶν οὐ πόρρω· μέγιστα 4
τῶν ἐν Βοιωτίᾳ στελέχη δρυῶν ἐστὶν ἐνταῦθα. ἐς τοῦ-
τον οἱ Πλαταιεῖς ἀφικόμενοι τὸν δρυμὸν προτίθενται
μοίρας κρεῶν ἐφθῶν. ὄρνιθες δὲ οἱ μὲν ἄλλοι σφίσι
ἦμιστά εἰσι δι' ὄχλου, τῶν κοράκων δέ, οὗτοι γὰρ σφι-
σιν ἐπιφοιτῶσιν, ἔχουσιν ἀκριβῆ τὴν φρουράν· τὸν δὲ
αὐτῶν ἀρπάσαντα κρέας, ἐφ' ὅτῳ τῶν δένδρων καθεδεῖ-
ται, φυλάσσουσιν. ἐφ' οὗ δ' ἂν καθεσθῆ, τεμόντες
ποιοῦσιν ἀπὸ τούτου τὸ δαίδαλον· δαίδαλον γὰρ δὴ
καὶ τὸ ξόανον αὐτὸ ὀνομάζουσι. 4. Ταύτην μὲν ἰδίᾳ 5
οἱ Πλαταιεῖς ἑορτὴν ἄγουσι, Δαίδαλα μικρὰ ὀνομάζον-
τες· Δαιδάλων δὲ ἑορτὴν τῶν μεγάλων καὶ οἱ Βοιωτοὶ
σφίσι συνεορτάζουσι, δι' ἐξηκοστού δὲ ἄγουσιν ἔτους·

ἐκλιπεῖν γὰρ τοσοῦτον χρόνον τὴν ἑορτὴν φασιν, ἥνλικα 717
 οἱ Πλαταιεῖς ἔφευγον. ξόανα δὲ τεσσαρεσκαίδεκα ἔτοιμά
 σφισὶν ἐστὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον παρασκευασθέντα
 6 ἐν Δαιδάλοις τοῖς μικροῖς. Ταῦτα ἀναιροῦνται κλήρω
 Πλαταιεῖς, Κορωνάοι, Θεσπιεῖς, Ταναγραῖοι, Χαιρωνεῖς,
 Ὀρχομένιοι, Λεβαθεῖς, Θηβαῖοι· διαλλαγῆναι γὰρ
 καὶ οὗτοι Πλαταιεῦσιν ἠξίωσαν καὶ συλλόγου μετασχεῖν
 κοινοῦ καὶ ἐς Δαίδαλα θυσίαν ἀποστέλλειν, ὅτε Κάσ-
 σανδρος ὁ Ἀντιπάτρου τὰς Θήβας ἀνῶκισε. τῶν δὲ πο-
 λισμάτων ὅποσα ἐστὶν ἐλάσσοнос λόγου, συντέλειαν αἰ-
 7 ροῦνται. τὸ δὲ ἄγαλμα κοσμήσαντες * * παρὰ τὸν Ἀσω-
 πὸν καὶ ἀναθέντες ἐπὶ ἄμαξαν, γυναῖκα ἐφιστᾶσι νυμ-
 φεύτριαν· οἱ δὲ αὐθις κληροῦνται καθ' ἥντινα τάξιν
 τὴν πομπὴν ἀνάξουσιν· τὸ δ' ἐντεῦθεν τὰς ἀμάξας ἀπὸ
 τοῦ ποταμοῦ πρὸς ἄκρον τὸν Κιθαιρῶνα ἐλαύνουσιν.
 εὐτρέπισται δὲ σφισιν ἐπὶ τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους βωμός.
 ποιοῦσιν δὲ τρόπῳ τοιῶδε τὸν βωμόν· ξύλα τετράγωνα
 ἀρμόζοντες πρὸς ἄλληλα συντιθέασιν κατὰ ταῦτά καὶ εἰ
 λίθων ἐποιοῦντο οἰκοδομίαν, ἐξάραντες δὲ ἐς ὕψος φρύ-
 8 γανα ἐπιφέρουσιν. Αἱ μὲν δὲ πόλεις καὶ τὰ τέλη θή-
 λειαν θύσαντες τῇ Ἥρᾳ βοῦν ἕκαστοι καὶ ταῦρον τῷ
 Διί, τὰ ἱερεῖα οἴνου καὶ θυμιαμάτων πλήρη καὶ τὰ δαί-
 δαλα ὁμοῦ καθαγίζουσιν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ἰδιῶται δὲ
 ὅποσα δὴ θύουσιν οἱ πλούσιοι· τοῖς δὲ οὐχ ὁμοίως θυ-
 ναμένοις τὰ λεπτότερα τῶν προβάτων θύειν καθέστηκε,
 καθαγίζειν δὲ τὰ ἱερεῖα ὁμοίως πάντα. σὺν δὲ σφισι καὶ
 αὐτὸν τὸν βωμόν ἐπιλαβὸν τὸ πῦρ ἐξανήλωσε· μεγίστην
 δὲ ταύτην φλόγα καὶ ἐκ μακροτάτου σύνοπτον οἶδα ἀρ-
 9 θείσαν. 5. Ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς ἐφ' ἣ τὸν βωμόν ποι-
 οῦνται, πέντε πού μάλιστα καὶ δέκα ὑποκαταβάντι στα- 718
 δίους νυμφῶν ἐστὶν ἄντρον Κιθαιρωνίδων, Σφραγί-

διον μὲν ὀνομαζόμενον, μαντεύεσθαι δὲ τὰς νύμφας τὸ ἀρχαῖον αὐτόθι ἔχει λόγος.

IV. Πλαταιεῦσι δὲ Ἀθηναῖς ἐπικλήσιν Ἀρείας ἐστὶν ἱερόν· ᾠκοδομήθη δὲ ἀπὸ λαφύρων ἃ τῆς μάχης σφίσιβι Ἀθηναῖοι τῆς Μαραθῶνι ἀπένειμαν. Τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα ξόανόν ἐστιν ἐπίχρυσον, πρόσωπον δὲ οἱ καὶ χεῖρες ἄκραι καὶ πόδες λίθου τοῦ Πεντελησίου εἰσί. μέγεθος μὲν οὐ πολὺ δὴ τι ἀποδεῖ τῆς ἐν ἀκροπόλει χαλκῆς, ἣν καὶ αὐτὴν Ἀθηναῖοι τοῦ Μαραθῶνι ἀπαρχὴν ἀγῶνος ἀνέθηκαν· Φειδίας δὲ καὶ Πλαταιεῦσιν ἦν ὁ τῆς Ἀθηναῖς τὸ ἄγαλμα ποιήσας. Γραφαὶ δὲ εἰσὶν ἐν τῷ ναῷ² Πολυγνώτου μὲν Ὀδυσσεὺς τοὺς μνηστῆρας ἤδη κατεργασμένος, Ὀνασία δὲ Ἀδράστου καὶ Ἀργείων ἐπὶ Θήβας ἢ προτέρα στρατεία. αὐταὶ μὲν δὴ εἰσὶν ἐπὶ τοῦ προναοῦ τῶν τοίχων αἱ γραφαί, κεῖται δὲ τοῦ ἀγάλματος πρὸς τοῖς ποσὶν εἰκὼν Ἀριμνήστου· ὁ δὲ Ἀριμνήστος ἐν τε τῇ πρὸς Μαρδόνιον μάχῃ καὶ ἔτι πρότερον ἐς Μαραθῶνα Πλαταιεῦσιν ἠγήσατο.

2. Ἔστι δὲ καὶ Δήμητρος ἐπικλήσιν Ἐλευσινίας³ ἱερόν ἐν Πλαταιαῖς καὶ Αἰήτου μνημα· τῶν δὲ ἠγεμόνων οἱ Βοιωτοὺς ἐς Τροίαν ἤγαγον, μόνος ἀνέστρεψεν οἰκαδε οὗτος ὁ Αἰήτης. Τὴν δὲ κρήνην τὴν Γαργαφίαν Μαρδόνιος καὶ ἡ ἵππος συνέχεεν ἢ Περσῶν, ὅτι τὸ Ἐλλήνων στρατεύμα τὸ ἀντικαθήμενόν σφισιν ἀπ' αὐτῆς ἔπινεν· ὕστερον μέντοι τὸ ὕδωρ ἀνεσώσαντο οἱ Πλαταιεῖς.

3. Ἐκ Πλαταιαῖς δὲ ἰοῦσιν ἐς Θήβας ποταμός ἐστὶν⁴ Ὠερόη· θυγατέρα δὲ εἶναι τὴν Ὠερόην τοῦ Ἀσωποῦ λέγουσι. πρὶν δὲ ἢ διαβῆναι τὸν Ἀσωπόν, παρ' αὐτὸ τὸ ρεῦμα ἀποτραπεῖσιν ἐς τὰ κάτω καὶ προελθοῦσιν ὅσον τεσσαράκοντα στάδια ἔστιν ἐρείπια Σκώλου· Δήμητρος δὲ καὶ Κόρης ἐν τοῖς ἐρείπιοις οὐκ ἐξεργασμένος ὁ ναός,

ἡμίσεια δὲ καὶ ταῖς θεαῖς ἐστὶ τὰ ἀγάλματα. ἀποκρί-
νει δὲ καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τῆς Θηβαίων τὴν Πλαταιίδα ὁ
Ἄσωπός.

V. Γῆν δὲ τὴν Θηβαίδα οἰκῆσαι πρῶτον λέγουσιν 71
Ἐκτηνας, βασιλέα δὲ εἶναι τῶν Ἐκτῆνων ἄνδρα αὐτό-
χθονα Ὠγυγον· καὶ ἀπὸ τούτου τοῖς πολλοῖς τῶν ποιη-
τῶν ἐπὶ κλησις ἐς τὰς Θήβας ἐστὶν Ὠγύγιοι. καὶ τούτους
μὲν ἀπολέσθαι λοιμῶδει νόσῳ φασίν, ἐσοικίσασθαι δὲ
μετὰ τοὺς Ἐκτηνας ἐς τὴν χώραν Ἰαντας καὶ Ἄουας,
Βοιωτία, ἐμοὶ δοκεῖν, γένη καὶ οὐκ ἐπηλύδων ἀνθρώ-
πων. Κάδμου δὲ καὶ τῆς Φοινίκων στρατιᾶς ἐπελθού-
σης μάχῃ νικηθέντες οἱ μὲν Ἰαντες ἐς τὴν νύκτα τὴν
ἐπερχομένην ἐκδιδράσκουσι, τοὺς δὲ Ἄουας ὁ Κάδμος
γενομένους ἰκέτας καταμεῖναι καὶ ἀναμιχθῆναι τοῖς Φοί-
2 νιξιν εἶασε. Τοῖς μὲν οὖν Ἄοσι κατὰ κώμας ἔτι ἦσαν
αἱ οἰκῆσεις· Κάδμος δὲ τὴν πόλιν τὴν καλουμένην ἔτι
καὶ ἐς ἡμᾶς Καδμείαν ᾤκισεν. ἀνῆλθει δὲ ὕστερον
τῆς πόλεως, οὕτω τὴν Καδμείαν ἀκρόπολιν συνέβη τῶν
κάτω γενέσθαι Θηβῶν. Κάδμω δὲ γάμος τε ἐπιφανῆς
ὑπῆρξεν, εἰ δὲ θυγατέρα Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως κατὰ
λόγον τὸν Ἑλλήνων ἔσχε· καὶ αἱ θυγατέρες εἰλήφασιν
αὐτῷ φήμην, Σεμέλη μὲν τεκεῖν ἐκ Διός, Ἰνώ δὲ θεῶν
3 εἶναι τῶν θαλασσίων. Ἐπὶ μὲν δὲ Κάδμου μέγιστον
μετὰ γε αὐτὸν Κάδμον ἠδύναντο οἱ Σπαρτοί, Χθόνιος
καὶ Ἰπερήνωρ καὶ Πέλωρος καὶ Οὐδαῖος· Ἐχίονα δὲ ὡς
προέχοντα κατ' ἀνδραγαθίαν γαμβρὸν ἠξίωσεν ὁ Κάδμος
ποιήσασθαι. τοὺς δὲ ἄνδρας τούτους, οὐ γάρ τι ἠδυνά-
μην ἐς αὐτοὺς παρευρεῖν, ἔπομαι τῷ μύθῳ Σπαρτοῦς
διὰ τὸν τρόπον ὅντινα ἐγένοντο ὀνομασθῆναι. Κάδμου
δὲ ἐς Ἰλλυριοὺς καὶ Ἰλλυριῶν ἐς τοὺς καλουμένους Ἐγ-
4 χελέας μετοικήσαντος, Πολύδωρος ὁ Κάδμου τὴν ἀρχὴν
ἔσχε. 2. Πενθεὺς δὲ ὁ Ἐχίονος ἴσχυε μὲν καὶ αὐτὸς

720 κατὰ γένους ἀξίωμα καὶ φιλία τοῦ βασιλέως, ὧν δὲ ἐς τὰ λοιπὰ ὑβριστῆς καὶ ἀσεβῆς Διονύσου δίκην ἔσχεν ἐκ τοῦ θεοῦ. Πολυδώρου δὲ ἦν Λάβδακος· ἐμελλε δὲ ἄρα αὐτόν, ὥς οἱ παρίστατο ἢ τελευτή, παῖδα ἔτι ἀπολείψειν, καὶ ἐπιτρέπει τὸν τε υἱὸν καὶ τὴν ἀρχὴν Νυκτεῖ. Τὰ δὲ ἐφεξῆς μοι τοῦ λόγου προεδήλωσεν ἡ Σικυωνία⁵ συγγραφή, τοῦ τε Νυκτέως τὸν θάνατον, ὅντινα γένοιτο τρόπον, καὶ ὡς ἐς Λύκον ἀδελφὸν Νυκτέως ἢ τε ἐπιμέλεια τοῦ παιδὸς περιῆλθε καὶ ἡ Θηβαίων δυναστεία. Λύκος δὲ παρέδωκε μὲν ἀύξηθέντι Λαβδάκῳ τὴν ἀρχήν· γενομένης δὲ οὐ μετὰ πολὺ καὶ τούτῳ τῆς τελευτῆς, ὃ δὲ ἐπετρόπευσεν αὐτῷ Λάϊον Λαβδάκου παῖδα.

3. Λύκου δὲ ἐπιτροπεύοντος δεύτερον κατίασιν Ἀμφίων καὶ Ζῆθος δύναντι ἀγείραντες. καὶ Λάϊον μὲν ὑπεκκλέπτουσι οἷς ἦν ἐπιμελὲς μὴ γενέσθαι τὸ Κάδμου γένος ἐς τοὺς ἔπειτα ἀνώνυμον, Λύκου δὲ οἱ τῆς Ἀντιόπης παῖδες τῇ μάχῃ κρατοῦσιν. ὡς δὲ ἐβασίλευσαν, τὴν πόλιν τὴν κάτω προσώκισαν τῇ Καδμείᾳ καὶ Θήβας ὄνομα ἔθεντο κατὰ συγγένειαν τὴν Θήβης. μαρτυρεῖ δέ⁷ μοι τῷ λόγῳ καὶ Ὅμηρος ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα·

οἱ πρῶτοι Θήβης ἔδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο
 πύργωσάν τ', ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
 ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἑόντε.

4. Ὅτι δὲ Ἀμφίων ἦδε καὶ τὸ τεῖχος ἐξεργάζετο πρὸς τὴν λύραν, οὐδένα ἐποιήσατο λόγον ἐν τοῖς ἔπεσι. δόξαν δὲ ἔσχεν Ἀμφίων ἐπὶ μουσικῇ τὴν τε ἀρμονίαν τὴν Λυδῶν κατὰ κῆδος τὸ Ταντάλου παρ' αὐτῶν μαθῶν, καὶ
 721 χορδὰς ἐπὶ τέσσαρσι ταῖς πρότερον τρεῖς ἀνευρών. Ὅ8
 δὲ τὰ ἔπη τὰ ἐς Εὐρώπην ποιήσας φησὶν Ἀμφίωνα χρήσασθαι λύρα πρῶτον Ἑρμοῦ διδάξαντος. πεποίηκε δὲ καὶ λίθων καὶ θηρίων ** ὅτι καὶ ταῦτα ἄδων ἦγε. Μυρῶ δὲ Βυζαντία ποιήσασα ἔπη καὶ ἔλεγεια Ἑρμῇ βωμόν φη-

σιν ιδρύσασθαι πρῶτον Ἀμφίονα καὶ ἐπὶ τούτῳ λύραν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν. λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐν Ἄιδου δίκην δίδωσιν Ἀμφίων ὧν ἐς Δητῶ καὶ τοὺς παῖδας καὶ αὐτὸς 9 ἀπέρριψε· κατὰ δὲ τὴν τιμωρίαν τοῦ Ἀμφίωνος ἔστι ποιήσεως Μινυάδος, ἔχει δὲ ἐς Ἀμφίονα κοινῶς καὶ ἐς τὸν Θράκα Θάμυριν. 5. Ὡς δὲ τὸν οἶκον τὸν Ἀμφίωνος καὶ Ζήθου τὸν μὲν ἢ νόσος ἢ λοιμώδης ἠρῆμωσε, Ζήθου δὲ τὸν παῖδα ἀπέκτεινεν ἢ τεκοῦσα κατὰ δὴ τινα ἀμαρτίαν, ἔτεθνήκει δὲ ὑπὸ λύπης καὶ αὐτὸς ὁ Ζήθος, οὕτω Δάϊον ἐπὶ βασιλείᾳ κατάγουσιν οἱ Θηβαῖοι.

10 Αἰῖψ δὲ βασιλεύοντι καὶ γυναῖκα ἔχοντι Ἰοκάστην μάντευμα ἦλθεν ἐκ Δελφῶν ἐκ τοῦ παιδὸς οἱ τὴν τελευταίην, εἰ τέκοι τινα Ἰοκάστη, γενήσεσθαι. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τούτῳ τὸν Οἰδίποδα ἐκτίθησιν· ὁ δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποκτενεῖν ἔμελλεν, ὡς ἠϋξήθη, καὶ τὴν μητέρα ἔγημε. παῖδας δὲ ἐξ αὐτῆς οὐ δοκῶ οἱ γενέσθαι, μάρτυρι Ὀμήρω χρώμενος, ὃς ἐποίησεν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ,

11 Μητέρα δ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλήν Ἐπικάστην,
ἢ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείησι νόοιο
γημαμένη ᾧ υἱεῖ· ὁ δ' ὄν πατέρ' ἐξευαρίξας
γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι.

Πῶς οὖν ἐποίησαν ἀνάπυστα ἄφαρ, εἰ δὴ τέσσαρες ἐξ Ἰοκάστης ἐγένοντο παῖδες τῷ Οἰδίποδι; ἐξ Εὐρυγανείας⁷² δὲ τῆς Ὑπέρφαντος ἐγεγόνεσαν. δηλοῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἔπη ποιήσας ἃ Οἰδιπόδια ὀνομάζουσι· καὶ Ὀνασίας Πλαταιᾶσιν ἔγραψε κατηφῆ τὴν Εὐρυγανείαν ἐπὶ τῇ μάχῃ 12 τῶν παίδων. 6. Πολυνείκης δὲ περιόντος μὲν καὶ ἄρχοντος Οἰδίποδος ὑπεξῆλθεν ἐκ Θηβῶν δέει μὴ τελεσθεῖεν ἐπὶ σφίσιν αἱ κατάραι τοῦ πατρός· ἀφικόμενος δὲ ἐς Ἄργος καὶ θυγατέρα Ἀδράστου λαβὼν κατῆλθεν ἐς Θήβας μετὰ πεμπτος ὑπὸ Ἐτεοκλέους μετὰ τὴν τελευταίην Οἰδίποδος. κατελθὼν δὲ ἐς διαφορὰν προήχθη τῷ

Ἐτεοκλεΐ, καὶ οὕτω τὸ δεύτερον ἔφυγε. δεηθεὶς δὲ Ἀδράστου δοῦναί οἱ θύναμιν τὴν κατάξουσιν, τὴν τε στρατιὰν ἀπόλλυσι καὶ πρὸς τὸν Ἐτεοκλέα αὐτὸς μονομαχεῖ κατὰ πρόαλησιν. καὶ οἱ μὲν μονομαχοῦντες ἀπο- 13
 θνήσκουσιν, ἐς δὲ Λαοδάμαντα τὸν Ἐτεοκλέους καθηκούσης τῆς βασιλείας Κρέων ὁ Μενοικέως ἐδυνάστευεν ἐπιτροπεύων τὸν παῖδα. 7. Ἦδη δὲ Λαοδάμαντος ἡΰξημένου καὶ ἔχοντος τὴν ἀρχήν, δεύτερον τότε ἄγουσι τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὰς Θήβας. ἀντεστρατοπεδευμένων δὲ καὶ τῶν Θηβαίων περὶ Γλισᾶντα, ὡς ἐς χεῖρας συνῆλθον, Αἰγιαλέα μὲν τὸν Ἀδράστου Λαοδάμας ἀποκτίνουσι, κρατησάντων δὲ τῇ μάχῃ τῶν Ἀργείων Λαοδάμας σὺν τοῖς ἐδέλουσιν ἔπεσθαι Θηβαίων ὑπὸ τὴν ἐπιούσαν νύκτα ἀπεχώρησεν ἐς Ἴλλυριούς. Τὰς δὲ Θήβας ἐλόντες 14
 οἱ Ἀργεῖοι παραδιδόασι Θερσάνδρῳ Πολυνείκους παιδί. Ὡς δὲ τοῖς σὺν Ἀγαμέμνονι ἐς Τροίαν στρατεύουσιν ἡ διαμαρτία τοῦ πλοῦ γίνεται καὶ ἡ πληγὴ περὶ Μυσίαν, ἐνταῦθα καὶ τὸν Θερσάνδρον κατέλαβεν (ἀποθανεῖν) ὑπὸ Τηλέφου μάλιστα Ἑλλήνων ἀγαθὸν γενόμενον ἐν τῇ μάχῃ, καὶ οἱ τὸ μνημα ἐς Καῖκου πεδίου ἐλαύνοντι 723
 ἐστὶν ἐν Ἐλαίᾳ πόλει, λίθος ὁ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ τῆς ἀγορᾶς· καὶ ἐναγίζειν οἱ ἐπιχώριοι φασιν αὐτῷ. 8. Τελευ- 15
 τήσαντος δὲ Θερσάνδρου καὶ δεύτερα ἐπὶ τε Ἀλέξανδρον καὶ ἐς Ἴλιον ἀθροισμένου στόλου Πηνέλεων ἄρχοντα εἶλοντο, ὅτι οὐκ ἐν ἡλικίᾳ πω Τισαμενὸς ἦν ὁ Θερσάνδρου. Πηνέλεω δὲ ἀποθανόντος ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου Τισαμενὸν βασιλέα αἰροῦνται, Θερσάνδρου τε ὄντα καὶ Δημωνάσσης τῆς Ἀμφιαράου. Τῶν δὲ Ἐρινύων τῶν Λαῖου καὶ Οἰδίποδος Τισαμενῶ μὲν οὐκ ἐγένετο μνημα, Ἀντεσίῳνι δὲ τῷ Τισαμενοῦ, ὥστε καὶ παρὰ τοὺς Δωριέας μετώκησε τοῦ θεοῦ χρήσαντος. Ἀν- 16
 τεσίῳνος δὲ ἀπελθόντος, οὕτω βασιλέα εἶλοντο Δαμα-

σίχθονα Ὀφέλτου τοῦ Πηνέλεω. τούτου δὲ ἦν τοῦ Δαμασίχθονος Πτολεμαῖος, τοῦ δὲ Ξάνθος, ὃν Ἀνδρόπομος μονομαχήσαντά οἱ δόλω καὶ οὐ σὺν τῷ δικαίῳ κτείνει. τὸ δὲ ἐντεῦθεν διὰ πλειόνων πολιτεύεσθαι μηδὲ ἀπ' ἀνδρὸς ἐνὸς ἠρτῆσθαι τὰ πάντα ἄμεινον ἐφαίνετο τοῖς Θηβαίοις.

VI. Τῶν δὲ σφισιν ἐν ἀγῶσι πολέμου γενομένων εὐτυχημάτων καὶ ὡς ἑτέρως τοσάδε φανερώτατα ὄντα εὕρισκον. ἐκρατήθησαν ὑπὸ Ἀθηναίων μάχη Πλαταιεῦσιν ἀμυνάντων, ὅτε σφᾶς ἐπέλαβεν ὑπὲρ τῶν ὄρων πολεμῆσαι τῆς χώρας. προσέπταισαν δὲ καὶ δεύτερον Ἀθηναίοις ἀντιταξάμενοι περὶ Πλάταιαν, ἥνικα δοκοῦσιν 2 ἐλέσθαι τὰ βασιλέως Ξέρξου πρὸ τῶν Ἑλληνικῶν. Τῆς δὲ αἰτίας ταύτης δημοσίᾳ σφίσιν οὐ μέτεστιν, ὅτι ἐν ταῖς Θήβαις ὀλιγαρχία καὶ οὐχὶ ἡ πάτριος πολιτεία τηνικαῦτα ἴσχυεν· εἰ γοῦν Πεισιστράτου τυραννοῦντος ἔτι ἢ τῶν παιδῶν Ἀθήνησιν ἀφίκετο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ὁ βάρβαρος, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ Ἀθηναίους κατέλαβεν ἂν ἐγκλη- 3 μα μηδισμοῦ. ὕστερον μέντοι καὶ Θηβαίοις νίκη κατ' 724 Ἀθηναίων ἐπὶ Δηλίῳ τῷ Ταναγραίων ἐγένετο, καὶ Ἴπποκράτης τε ὁ Ἀρίφρονος, στρατηγῶν Ἀθηναίοις, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς τὸ πολὺ ἔπεσε. Λακεδαιμονίοις δὲ παραυτίκα μὲν ἀπελθόντος τοῦ Μήδου καὶ ἄχρι τοῦ Πελοποννησίων πρὸς Ἀθηναίους πολέμου τὰ ἐκ Θηβῶν εἶχεν ἐπιτηδείως· διαπολεμηθέντος δὲ τοῦ πολέμου καὶ Ἀθηναίοις καταλυθέντος τοῦ ναυτικοῦ, μετ' οὐ πολὺ Θηβαῖοι μετὰ Κορινθίων ἐς τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους 4 πόλεμον προήχθησαν. Κρατηθέντες δὲ μάχη περὶ Κόρινθόν τε καὶ ἐν Κορωνεῖα, νικῶσιν αὐθις ἐν Λεύκτροις ἐπιφανεστάτην νίκην, ὅποσας γενομένας Ἑλλησιν ἴσμεν κατὰ Ἑλλήνων· καὶ δεκαδαρχίας τε ἄς Λακεδαιμόνιοι κατέστησαν ἐν ταῖς πόλεσιν ἔπαυσαν, καὶ ἀρμοστὰς τοὺς

Σπαρτιάτας ἐκβάλλουσιν. Ὑστερον δὲ καὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον, ὀνομαζόμενον δὲ ὑπὸ Ἑλλήνων ἱερὸν, συνεχῶς δέκα ἔτεσιν ἐπολέμησαν. 2. Εἴρηται δέ μοι καὶ 5 ἐν τῇ Ἀτθίδι συγγραφῇ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ σφάλμα συμφορὰν γενέσθαι τοῖς πᾶσιν Ἑλλησι· Θηβαίους δὲ καὶ ἐς πλεόν κατέλαβεν, οἷς γε καὶ ἐσήχθη ἐς τὴν πόλιν φρουρά. Φιλίππου δὲ ἀποθανόντος καὶ ἐς Ἀλέξανδρον ἡκούσης τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς, Θηβαίους ἐπῆλθεν ἐξελεῖν τὴν φρουράν· ποιήσασι δὲ ταῦτα προεσήμαινεν ἀτύκῃ ὁ θεὸς τὸν ἐπιόντα ὄλεθρον, καὶ σφισιν ἐν Δήμητρος ἱερῷ Θεσμοφόρου σημεῖα ἐγένετο ἐναντία ἢ πρὸ τοῦ ἔργου τοῦ ἐν Λεύκτροις· τότε μὲν γὰρ τοῦ ἱεροῦ 6 τὰς θύρας ὑφάσματι ἀράχλαι λευκῷ, κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου καὶ Μακεδόνων ἔφοδον μέλανι ἐξύφηναν. λέγεται δὲ καὶ Ἀθηναίους ὕσαι τέφραν ὁ θεὸς ἐνιαυτῷ πρότερον πρὶν ἢ τὸν πόλεμον τὸν ἐπαχθέντα ὑπὸ Σύλλα τὰ μεγάλα σφίσιν ἐνεγκεῖν παθήματα.

VII. Τότε δὲ τοὺς Θηβαίους γενομένους ἀναστάτους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου καὶ διαπεσόντας ἐς Ἀθήνας ὕστερον Κάσσανδρος ὁ Ἀντιπάτρου κατήγαγεν. ἐς δὲ τῶν Θηβῶν τὸν οἰκισμὸν προθυμότετοι μὲν ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, 15 συνεπελάβοντο δὲ καὶ Μεσσήνιοι καὶ Ἀρκάδων οἱ Μεγάλην πόλιν ἔχοντες. 2. Δοκεῖ δέ μοι τὰς Θήβας οἰκί-2σαι ὁ Κάσσανδρος κατὰ ἔχθος Ἀλεξάνδρου μάλιστα· ἐπεξῆλθε δὲ καὶ τὸν πάντα οἶκον Ἀλεξάνδρου φθείρων, ὃς Ὀλυμπιάδα γε παρέβαλε καταλεῦσαι τοῖς ἐπ' αὐτὴν Μακεδόνων παρωξυσμένοις, καὶ τοὺς παῖδας Ἀλεξάνδρου, τὸν τε ἐκ Βαρσίνης Ἡρακλέα, καὶ Ἀλέξανδρον τὸν ἐκ Ῥωξάνης, ἀπέκτεινε ὑπὸ φαρμάκων. Οὐ μὲν οὐδὲ αὐτὸς χαίρων τὸν βίον κατέστρεψεν· ἐπλήσθη γὰρ ὑδέρω, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ζῶντι ἐγένοντο εὐλαί. 3. Τῶν 3 δὲ οἱ παίδων Φίλιππον μὲν τὸν πρεσβύτατον, ὡς μετ'

οὐ πολὺ παρέλαβε τὴν ἀρχὴν, ἀπήγαγεν ὑπολαβοῦσα νόσος φθινώδης, Ἀντίπατρος δὲ ὁ μετ' ἐκείνου Θεσσαλονίκην τὴν μητέρα ἀποκτείνουσι, Φιλίππου τε οὖσαν τοῦ Ἀμύντου καὶ Νικασιπόλιδος· ἀπέκτεινε δὲ Ἀλεξάνδρῳ νέμειν πλέον εὐνοίας αἰτιασάμενος. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἦν νεώτατος τῶν Κασσάνδρου παίδων· ἐπαγαγόμενος δὲ Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου καθείλε μὲν δι' ἐκείνου καὶ ἐτιμωρήσατο τὸν ἀδελφὸν Ἀντίπατρον, ἀνεφάνη

4 μέντοι φονεὰ ἐξευρηκῶς ἑαυτῷ καὶ οὐ σύμμαχον. Κασσάνδρῳ μὲν ὅστις δὴ θεῶν τὴν δίκην ἔμελλεν ἀποδώσειν·

4. Θεβαίοις δὲ ἐπὶ μὲν Κασσάνδρου πᾶς ὁ ἀρχαῖος περίβολος ἀνωκίσθη, ἔδει δὲ ἄρα καὶ ὕστερον κακῶν σφᾶς μεγάλων γεύσασθαι. Μιθριδάτῃ γὰρ καταστάντι ἐς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον προσεχώρησαν Θεβαῖοι κατ' ἄλλο, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐδέν, τοῦ δὲ Ἀθηναίων δήμου φιλία. Σύλλα δὲ ἐσβαλόντος ἐς τὴν Βοιωτίαν δεῖμα ἔσχε τοὺς Θεβαίους, καὶ ἐγνωσιμάχησάν τε αὐτίκα καὶ ἐτρόποντο αὐτίς ἐς τὴν Ῥωμαίων φιλίαν.

5 Σύλλας δὲ ἐς αὐτοὺς ἐχρήτο ὅμως τῷ θυμῷ, καὶ ἄλλα τε ἐξεῦρεν ἐπὶ λύμῃ τῶν Θεβαίων, καὶ τὴν ἡμίσειαν ἀπετέμετο αὐτῶν τῆς χώρας κατὰ πρόφασιν τοιαύτην. ἦνίκα ἦρχετο τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου, χρημάτων ἐσπάνιξε· συνέλεξεν οὖν ἕκ τε Ὀλυμπίας ἀναθήματα 726 καὶ τὰ ἐξ Ἐπιδαύρου καὶ τὰ ἐκ Δελφῶν, ὅποσα ὑπελί-

6 ποντο οἱ Φωκεῖς. ταῦτα μὲν δὴ διένειμε τῇ στρατιᾷ, τοῖς θεοῖς δὲ ἀντέδωκεν ἀντὶ τῶν χρημάτων γῆς τὴν ἡμίσειαν τῆς Θεβαΐδος. Τὴν μὲν δὲ ἀφαίρετον χώραν ὕστερον Ῥωμαίων χάριτι ἀνεσώσαντο οἱ Θεβαῖοι, τὰ δὲ ἄλλα ἐς τὸ ἀσθενέστατον ἀπ' ἐκείνου προήχθησαν· καὶ σφισιν ἢ μὲν κάτω πόλις πᾶσα ἔρημος ἦν ἐπ' ἐμοῦ πλήν τὰ ἱερά, τὴν δὲ ἀκρόπολιν οἰκοῦσι Θήβας καὶ οὐ Καδμείαν καλουμένην.

VIII. Διαβεβηκότι δὲ ἤδη τὸν Ἄσωπὸν καὶ τῆς πό-
λεως δέκα μάλιστα ἀφροσθηκότι σταδίους Ποτυῶν ἐστὶν
ἐρείπια καὶ ἐν αὐτοῖς ἄλλος Δῆμητρος καὶ Κόρης. τὰ
δὲ ἀγάλματα ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ παρὰ τὰς Ποτυῆς * *
τὰς θεὰς ὀνομάζουσιν. Ἐν χρόνῳ δὲ εἰρημένῳ δραῶσι
καὶ ἄλλα ὅποσα καθέστημέ σφισι, καὶ ἐς τὰ μέγαρα κα-
λούμενα ἀφιάσιν ὕς τῶν νεογνῶν· τοὺς δὲ ὕς τούτους
ἐς τὴν ἐπιούσαν τοῦ ἔτους ὄραν ἐν Δωδώνῃ φασὶν ἐπι-
* * λόγῳ τῷδε ἄλλος πού τις πεισθήσεται. ἐνταῦθα καὶ
Διονύσου ναὸς ἐστὶν Αἰγοβόλου. θύοντες γὰρ τῷ θεῷ 2
προήχθησάν ποτε ὑπὸ μέθης ἐς ὕβριν, ὥστε καὶ τοῦ
Διονύσου τὸν ἱερέα ἀποκτείνουσιν· ἀποκτείναντας δὲ
αὐτίκα ἐπέλαβε νόσος λοιμώδης, καὶ σφισιν ἀφίκετο
ἴαμα ἐκ Δελφῶν τῷ Διονύσῳ θύειν παῖδα ὠραίου· ἔτσει
δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον τὸν θεόν φασιν αἰγα ἱερεῖον ὑπ-
αλλάξαι σφίσι ἐντὶ τοῦ παιδός. Δείκνυται δὲ ἐν Ποτυ-
727 αῖς καὶ φρέαρ· τὰς δὲ ἵππους τὰς ἐπιχωρίους τοῦ ὕδα-
τος πιούσας τούτου μανῆναι λέγουσιν.

2. Ἐκ δὲ τῶν Ποτυῶν ἰούσιν ἐς Θήβας ἐστὶν ἐν 3
δεξιᾷ περίβολος τῆς ὁδοῦ οὐ μέγας καὶ κίονες ἐν αὐτῷ·
διαστῆναι δὲ Ἀμφιαράῳ τὴν γῆν ταύτη νομίζουσιν, ἐπι-
λέγοντες καὶ τὰδε ἔτι, μήτε ὄφριδας ἐπὶ τῶν κίωνων
καθεξέσθαι τούτων, μήτε πόαν τὴν ἐνταῦθα μήτε ἡμε-
ρον ζῶον μήτε τῶν ἀγρίων νέμεσθαι.

3. Θηβαίοις δὲ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ἀρχαίου τεί- 4
χους ἑπτὰ ἀριθμὸν ἦσαν πύλαι, μένουσι δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς
ἔτι. τεθῆναι δὲ τὰ ὀνόματα ἐπυνθανόμην σφίσι ἀπὸ τε
Ἡλέκτρας ἀδελφῆς Κάδμου, καὶ Προίτιον ἀπὸ ἀνδρός
τῶν ἐπιχωρίων· ἡλικίαν δὲ Προίτου καὶ τὸ ἀνωτέρω
γένος χαλεπα ἦν εὐρεῖν. τὰς δὲ Νηϊστας ὀνομασθῆναι
φασιν ἐπὶ τῷδε· ἐν ταῖς χορδαῖς νήτην καλοῦσιν ἐξ αὐ-
τῶν· ταύτην οὖν τὴν χορδὴν Ἀμφίονα ἐπὶ ταῖς πύλαις

ταύταις ἀνευρεῖν λέγουσιν. ἤδη δὲ ἤκουσα καὶ ὡς Ζή-
 θου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀμφίονος τῷ παιδί ὄνομα Νῆϊς
 γένοιτο, ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Νήϊδος τὰς πύλας κληθῆναι
 5 ταύτας. πύλας δὲ Κρηναίας, τὰς δὲ Ὑψίστας ἐπὶ λόγῳ
 τοιῶδε ὀνομάζουσι *** πρὸς δὲ ταῖς Ὑψίσταις Διὸς ἱερὸν 728
 ἐπὶ κλησὶν ἐστὶν Ὑψίστου. τὰς δὲ ἐπὶ ταύταις πύλας ὀνο-
 μάξουσιν Ὠγυγίας. τελευταῖαι δὲ εἰσὶν Ὀμολωτῆδες·
 ἐφαίνετο δὲ εἶναί μοι καὶ τὸ ὄνομα νεώτατον ταῖς πύ-
 6 λαις ταύταις, αἱ δὲ Ὠγύγαι τὸ ἀρχαιότατον. Τὰς δὲ
 Ὀμολωτῆδας κληθῆναι φασὶν ἐπὶ τοιῶδε. ἠνίκα ὑπὸ Ἀρ-
 γείων μάχῃ πρὸς Γλισᾶντι ἐκρατήθησαν, τότε ὁμοῦ Λαο-
 δάμαντι τῷ Ἐτεοκλέους ὑπεξίασιν οἱ πολλοί. τούτων
 οὖν μοῖρα τὴν μὲν ἐς τοὺς Ἰλλυριοὺς πορείαν ἀπώκνησε,
 τραπόμενοι δὲ ἐς Θεσσαλοὺς καταλαμβάνουσιν Ὀμόλην,
 ὁρῶν τῶν Θεσσαλικῶν καὶ εὐγεων μάλιστα καὶ ὕδασιν
 7 ἐπιρροεμένην. Θερσάνδρου δὲ τοῦ Πολυνείκου ἀνα-
 καλεσαμένου σφᾶς ἐπὶ τὰ οἰκεία, τὰς πύλας διὰ ὧν τὴν
 κάθοδον ἐποιοῦντο ἀπὸ τῆς Ὀμόλης ὀνομάξουσιν Ὀμο-
 λωτῆδας. Ἐρχομένῳ δὲ ἐκ Πλαταίας ἔσοδος ἐς τὰς Θή-
 βας κατὰ πύλας ἐστὶν Ἠλέκτρας, καὶ ταύτῃ Καπανέα
 τὸν Ἰππόνου βιαιοτέρας ποιούμενον πρὸς τὸ τεῖχος τὰς
 προσβολὰς βληθῆναι κεραυνῶ λέγουσι.

IX. Τὸν δὲ πόλεμον τοῦτον, ὃν ἐπολέμησαν Ἀρ-
 γεῖοι, νομίζω πάντων ὅσοι πρὸς Ἑλληνας ἐπὶ τῶν κα-
 λουμένων ἡρώων ἐπολεμήθησαν ὑπὸ Ἑλλήνων, γενέσθαι
 λόγου μάλιστα ἄξιον. ὁ μὲν γε Ἐλευσινίων πρὸς Ἀθη-
 ναίους τοὺς ἄλλους, ὡσανύτως δὲ καὶ Θηβαίων πρὸς Μι-
 νύας, τὴν τε ἔφοδον δι' ὀλίγου τῶν ἐπιστρατευσαμέ-
 νων καὶ ἐν μάχῃ παρέσχοντο μιᾷ τὴν κρίσιν, ἐς ὁμολο-
 2 γίας τε αὐτίκα ἐτράποντο καὶ σπονδάς. Ὁ δὲ Ἀργείων
 στρατὸς ἐς Βοιωτίαν τε μέσῃν ἀφίκετο ἐκ μέσης Πελο-
 ποννήσου, καὶ ὁ Ἄδραστος ἐξ Ἀρκαδίας καὶ παρὰ Μεσ-

σηνίων συμμαχικὰ ἤθροισεν. Ὡσαύτως δὲ καὶ τοῖς Θη-
 βαίοις μισθοφορικὰ ἤλθε παρὰ Φωκέων καὶ ἐκ τῆς Μι-
 729 ννάδος χώρας οἱ Φλεγύαι. γενομένης δὲ πρὸς τῷ Ἴσμη-
 νίῳ μάχης ἐκρατήθησαν οἱ Θηβαῖοι τῇ συμβολῇ, καὶ ὡς
 ἐτράποντο, καταφεύγουσιν ἐς τὸ τεῖχος· ἅτε δὲ οὐκ 3
 ἐπισταμένων τῶν Πελοποννησίων μάχεσθαι πρὸς [τὸ]
 τεῖχος, ποιουμένων δὲ θυμῷ μᾶλλον ἢ σὺν ἐπιστήμη
 τὰς προσβολάς, πολλοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ τείχους βάλλοντες
 φονεύουσιν αὐτῶν οἱ Θηβαῖοι, κρατοῦσι δὲ ὕστερον καὶ
 τοὺς ἄλλους ἐπεξελθόντες τεταραγμένοις, ὡς τὸ σύμπαν
 στράτευμα πλήν Ἀδράστου φθαρῆναι. ἐγένετο δὲ καὶ
 αὐτοῖς τὸ ἔργον οὐκ ἄνευ κακῶν μεγάλων, καὶ ἀπ' ἐκεί-
 νου τὴν σὺν ὀλέθρῳ τῶν κρατησάντων Καδμείαν ὀνο-
 μάξουσι νίκην. 2. Ἔτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον ὁμοῦ 4
 Θερσάνδρῳ στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Θήβας οὓς Ἐπιγόνους
 καλοῦσιν Ἕλληνες. δῆλοι δὲ εἰσι καὶ τούτοις οὐ τὸ Ἀρ-
 γολικὸν μόνον, οὐδὲ οἱ Μεσσήνιοι καὶ Ἀρκάδες ἠκολου-
 θηκότες, ἀλλὰ καὶ ἔτι ἐκ Κορίνθου καὶ Μεγαρέων ἐπι-
 κληθέντες ἐς τὴν συμμαχίαν. ἤμυναν δὲ καὶ Θηβαίοις
 οἱ πρόσοικοι, καὶ μάχη πρὸς Γλισᾶντι ἀπὸ ἀμφοτέρων
 ἐγένετο ἰσχυρά. Τῶν δὲ Θηβαίων οἱ μὲν αὐτίκα ὡς 5
 ἠττήθησαν, ὁμοῦ Λαοδάμαντι ἐκδιδράσκουσιν, οἱ δὲ
 ὑπολειφθέντες πολιορκία παρέστησαν. 3. Ἐποιήθη δὲ
 ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη Θηβαῖς. τὰ δὲ ἔπη ταῦτα
 Καλλῖνος, ἀφικόμενος αὐτῶν ἐς μνήμην, ἔφησεν Ὅμη-
 ρον τὸν ποιήσαντα εἶναι· Καλλίνῳ δὲ πολλοί τε καὶ
 ἄξιοι λόγου κατὰ ταῦτα ἔγνωσαν. Ἐγὼ δὲ τὴν ποίησιν
 ταύτην μετὰ γε Ἰλιάδα καὶ τὰ ἔπη τὰ ἐς Ὀδυσσεά
 ἐπαινῶ μάλιστα. Πολέμου μὲν δὴ ὄν Ἀργεῖοι καὶ Θη-
 βαῖοι τῶν Οἰδίποδος παίδων ἔνεκα ἐπολέμησαν, ἐς το-
 σὺνδε ἔστω μνήμη.

Χ. Πολυάνδριον δὲ οὐ μακρὰν ἀπὸ τῶν πυλῶν ἐστὶ κείνται δὲ ὀπόσους κατέλαβεν ἀποθανεῖν Ἀλεξάνδρω καὶ Μακεδόσιν ἀντιπεταγμένους. αὐτὸς πόρρω δὲ ἀποφαίνουσι χωρίου ἐνθα Κάδμου λέγουσιν, ὅτι πιστά, τοῦ δράκοντος, ὃν ἀπέκτεινεν ἐπὶ τῇ κρήνῃ, τοὺς ὀδόντας σπείραντος, ἄνδρας δὲ ἀπὸ τῶν ὀδόντων ἀνεῖναι τὴν γῆν. 730

- 2 2. Ἔστι δὲ λόφος ἐν δεξιᾷ τῶν πυλῶν ἱερὸς Ἀπόλλωνος· καλεῖται δὲ ὁ τε λόφος καὶ ὁ θεὸς Ἴσμηνιος, παραρρέοντος τοῦ ποταμοῦ ταύτῃ τοῦ Ἴσμηνίου. πρῶτα μὲν δὴ λίθου κατὰ τὴν ἔσοδόν ἐστιν Ἀθηναῖα καὶ Ἑρμῆς, ὀνομαζόμενοι Πρόναοι· ποιῆσαι δὲ αὐτὸν Φειδίας, τὴν δὲ Ἀθηναῖαν λέγεται Σκόπας· μετὰ δὲ ὁ ναὸς ἀκοδόμηται. τὸ δὲ ἄγαλμα μεγέθει ταῖς ἴσων τῶ ἐν Βραγχίδαῖς ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος οὐδὲν διαφόρως ἔχον· ὅστις δὲ τῶν ἀγαλμάτων τούτων τὸ ἕτερον εἶδε καὶ τὸν εἰργασμένον ἐπύθετο, οὐ μεγάλη οἱ σοφία καὶ τὸ ἕτερον θεασαμένῳ Κανάχου ποιῆμα ὃν ἐπίστασθαι. διαφέρουσι δὲ τοσούδε· ὁ μὲν γὰρ
- 3 ἐν Βραγχίδαῖς χαλκοῦ, ὁ δὲ Ἴσμηνιὸς ἐστὶ κέδρου. 3. Ἔστι δ' ἐνταῦθα λίθος ἐφ' ᾧ Μαντῶ φασὶ τὴν Τειρεσίου καθέζεσθαι. οὗτος μὲν πρὸ τῆς ἔσοδου κεῖται, καὶ οἱ τὸ ὄνομά ἐστι καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι Μαντοῦς δίφρος· ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ ναοῦ λίθου πεποιημένας εἰκόνας Ἡνιόχης εἶναι, τὴν δὲ Πύρρας λέγουσι, θυγατέρας δὲ αὐτὰς εἶναι Κρέοντος, ὃς ἐδυνάστευεν ἐπιτροπεύων Λαοδάμαντα τὸν Ἐτε-
- 4 σκλέους. 4. Τόδε γε καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι γινόμενον οἶδα ἐν Θήβαις· τῶ Ἀπόλλωνι τῶ Ἴσμηνίῳ παῖδα οἴκου τε δοκίμου, καὶ αὐτὸν εὖ μὲν εἶδους, εὖ δὲ ἔχοντα καὶ ῥώμης, ἱερέα ἐνιαύσιον ποιοῦσιν· ἐπέκλησις δὲ ἐστὶν οἱ δαφνηφόρος· στεφάνους γὰρ φύλλων δάφνης φοροῦσιν οἱ παῖδες. Εἰ μὲν οὖν πᾶσιν ὁμοίως καθέστηκεν ἀναθεῖναι δαφνηφορήσαντας χαλκοῦν τῶ θεῷ τρίποδα, οὐκ ἔχω δηλωῶσαι· δοκῶ δὲ οὐ πᾶσιν εἶναι νόμον· οὐ γὰρ δὴ πολ-

λοὺς ἐώρων αὐτόθι ἀνακειμένους· οἱ δ' οὖν εὐδαιμονέστεροι τῶν παίδων ἀνατιθέασιν. Ἐπιφανῆς δὲ μάλιστα ἐπὶ τε ἀρχαιότητι καὶ τοῦ ἀναθέντος τῇ δόξῃ τριπύους ἐστὶν Ἀμφιτρούωνος ἀνάθημα ἐπὶ Ἡρακλεῖ θαυνηφορήσαντι.

5. Ἀνωτέρω δὲ τοῦ Ἰσμηνίου τὴν κρήνην ἰδοὺς ἂν 5
ἦντινα Ἄρεώς φασιν ἱερὰν εἶναι καὶ δράκοντα ὑπὸ τοῦ
Ἄρεως ἐπιτετάχθαι φύλακα τῇ πηγῇ. πρὸς ταύτῃ τῇ
κρήνῃ τάφος ἐστὶ Κεάνθου· Μελίας δὲ ἀδελφὸν καὶ
731 Ὠκεανοῦ παῖδα εἶναι Κεάνθου λέγουσι, σταλῆναι δὲ
ὑπὸ τοῦ πατρὸς ζητήσοντα ἠρπασμένην τὴν ἀδελφήν.
ὡς δὲ Ἀπόλλωνα εὐρών ἔχοντα τὴν Μελίαν οὐκ ἐδύνατο
ἀφελέσθαι, πῦρ ἐτόλμησεν εἰς τὸ τέμενος ἐνεῖναι τοῦ
Ἀπόλλωνος τοῦτο ὃ νῦν καλοῦσιν Ἰσμήνιον· καὶ αὐτὸν
ὁ θεός, καθά φασιν οἱ Θηβαῖοι, τοξεύει. Κεάνθου μὲν 6
ἐνταῦθά ἐστι μνήμα, Ἀπόλλωνι δὲ παῖδας ἐκ Μελίας
γενέσθαι λέγουσι Τήμερον καὶ Ἰσμήνιον· Τημέρον μὲν
Ἀπόλλων μαντικὴν δίδωσι, τοῦ δὲ Ἰσμηνίου τὸ ὄνομα
ἔσχευ ὁ ποταμός. οὐ μὲν οὐδὲ τὰ πρότερα ἦν ἀνώνυμος,
εἰ δὴ καὶ Λάδων ἐκαλεῖτο πρὶν Ἰσμήνιον γενέσθαι τὸν
Ἀπόλλωνος.

XI. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῶν πυλῶν ἃς ὀνομάζουσιν
Ἠλέκτρας, οἰκίας ἐστὶν ἐρείπια ἐνθα οἰκῆσαι φασιν
Ἀμφιτρούωνα διὰ τὸν Ἠλεκτρούωνος θάνατον φεύγοντα
ἐκ Τίρυνθος. καὶ τῆς Ἀλκμήνης ἐστὶν ἐτι ὁ θάλαμος ἐν
τοῖς ἐρειπίοις δῆλος. οἰκοδομηῆσαι δὲ αὐτὸν τῷ Ἀμφι
τρούωνι Τροφώνιον φασὶ καὶ Ἀγαμήδην, καὶ ἐπίγραμμα
ἐπ' αὐτῷ ἐπιγραφῆναι τόδε·

Ἀμφιτρούων ὅτ' ἔμελλ' ἀγαγέσθαι δεῦρο γυναῖκα

Ἀλκμήνην, θάλαμόν γ' εἰλίξατο τοῦτον ἑαυτῷ,

Ἀγχάσιος δ' ἐποίησε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης.

Τοῦτο μὲν ἐνταῦθα οἱ Θηβαῖοι γραφῆναι λέγουσιν· ἐπι- 2

δεικνύουσι δὲ Ἡρακλέους τῶν παίδων τῶν ἐκ Μεγάρων μνημα, οὐδέν τι ἀλλοίως τὰ ἐς τὸν θάνατον λέγοντες ἢ Στησίχορος ὁ Ἱμεραῖος καὶ Πανύασις ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησαν. Θηβαῖοι δὲ καὶ τάδε ἐπιλέγουσιν, ὡς Ἡρακλῆς ὑπὸ τῆς μανίας καὶ Ἀμφιτρούωνα ἔμελλεν ἀποκτινύναι, πρότερον δὲ ἄρα ὕπνος ἐπέλαβεν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ λίθου τῆς πληγῆς· Ἀθηναῖν δὲ εἶναι τὴν ἐπαφείσαν οἱ τὸν λίθον τοῦτον, ὄντινα Σωφρονιστήρα ὀνομάζουσιν.

3 2. Ἐνταῦθά εἰσιν ἐπὶ τύπου γυναικῶν εἰκόνες· ἀμν-732

δρότερα ἤδη τὰ ἀγάλματα. ταύτας καλοῦσιν οἱ Θηβαῖοι Φαρμακίδας, πεμφθῆναι δὲ ὑπὸ τῆς Ἥρας φασὶν ἐμπόδια εἶναι ταῖς ᾧδῖσιν Ἀλκμήνης. αἱ μὲν δὴ ἐπειχον Ἀλκμήνην μὴ τεκεῖν· Τειρεσίου δὲ θυγατρὶ Ἰστορίδι σόφισμα ἐπεισιν ἐς τὰς Φαρμακίδας, ἐς ἐπήκοον αὐτῶν ὀλολύξαι· τετοκέναι γὰρ τὴν Ἀλκμήνην. οὕτω τὰς μὲν ἀπατηθεῖσας ἀπελθεῖν, τὴν δὲ Ἀλκμήνην τεκεῖν φασίν.

4 Ἐνταῦθα Ἡράκλειόν ἐστιν, ἀγαλμα δὲ τὸ μὲν λίθου λευκοῦ Πρόμαχος καλούμενον, ἔργον δὲ Ξενοκρίτου καὶ Εὐβίου Θηβαίων· τὸ δὲ ξόανον τὸ ἀρχαῖον Θηβαῖοί τε εἶναι Δαίδαλου νενομίκασι καὶ αὐτῷ μοι παρίστατο ἔχειν οὕτω. 3. Τοῦτον ἀνέθηκεν αὐτός, ὡς λέγεται, Δαίδαλος ἐκτίνων εὐεργεσίας χάριν. ἠνίκα γὰρ ἔφευγεν ἐκ Κρήτης πλοῖα οὐ μεγάλα αὐτῷ καὶ τῷ παιδί Ἰκάρῳ ποιησάμενος, πρὸς δὲ καὶ ταῖς ναυσίν, ὃ μὴ πω τοῖς τότε ἐξεύρητο, ἰστία ἐπιτεχνησάμενος, ὡς τοῦ Μίνω ναυτικοῦ τὴν εἰρεσίαν φθάνοιεν ἐπιφόρῳ τῷ ἀνέμῳ χρώμενοι, 5 τότε αὐτὸς μὲν σώζεται Δαίδαλος, Ἰκάρῳ δὲ κυβερνῶντι ἀμαθέστερον ἀνατραπῆναι τὴν ναῦν λέγουσιν· ἀποπνιγέντα δὲ ἐξήνεγκεν ὁ κλύδων ἐς τὴν ὑπὲρ Σάμου νῆσον ἔτι οὖσαν ἀνώνυμον. Ἐπιτυχὸν δὲ Ἡρακλῆς γνωρίζει τὸν νεκρὸν, καὶ ἔθαψεν ἐνθα καὶ νῦν ἔτι αὐτῷ χῶμα οὐ μέγα ἐπὶ ἄκρας ἐστὶν ἀνεχούσης ἐς τὸ Αἰγαῖον. ἀπὸ δὲ

τοῦ Ἰκάρου τούτου ὄνομα ἢ τε νῆσος καὶ ἢ περὶ αὐτὴν θάλασσα ἔσχηκε. 4. Θηβαίοις δὲ τὰ ἐν τοῖς ἀετοῖς Πρα- 6
 ξιτέλης ἐποίησε τὰ πολλὰ τῶν δώδεκα καλουμένων
 ἄθλων· καὶ σφισι τὰ ἐς τὰς ὄρνιθας ἐνδεῖ τὰς ἐπὶ Στυμ-
 φήλῳ, καὶ ὡς ἐκάθηρεν Ἡρακλῆς τὴν Ἠλείαν χώραν
 733 ἀντὶ τούτων δὲ ἢ πρὸς Ἀνταῖον πάλη πεποιήται. Θρα-
 σύβουλος δὲ ὁ Λύκου καὶ Ἀθηναίων οἱ σὺν αὐτῷ τυραν-
 νίδα τὴν τῶν τριάκοντα καταλύσαντες, ὁρμηθεῖσι γὰρ
 σφισιν ἐκ Θηβῶν ἐγένετο ἡ κάθοδος, Ἀθηνᾶν καὶ Ἡρα-
 κλέα κολοσσοῦ ἐπὶ λίθου τύπου τοῦ Πεντέλησιν, ἔργα
 δὲ Ἀλκαμένους, ἀνέθηκαν ἐς τὸ Ἡράκλειον.

Τοῦ δὲ Ἡρακλείου γυμνάσιον ἔχεται καὶ στάδιον, 7
 ἀμφοτέρω ἐπώνυμα τοῦ θεοῦ. 5. Ὑπὲρ δὲ τὸν Σωφρο-
 νιστῆρα λίθον βωμός ἐστιν Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν Σπο-
 δίου, πεποιήται δὲ ἀπὸ τῆς τέφρας τῶν ἱερείων. μαν-
 τικὴ δὲ καθέστηκεν αὐτόθι ἀπὸ κληδόνων, ἣ δὴ καὶ
 Σμυρναίους μάλιστα Ἑλλήνων χρωμένους οἶδα· ἔστι
 γὰρ καὶ Σμυρναίοις ὑπὲρ τὴν πόλιν κατὰ τὸ ἐκτὸς τοῦ
 τείχους Κληδόνων ἱερόν.

XII. Τῷ δὲ Ἀπόλλωνι Θηβαῖοι τῷ Σποδίῳ ταύρους
 ἔθνον τὸ ἀρχαῖον· καὶ ποτε παρούσης σφισι τῆς ἑορτῆς
 ἢ τε ὥρα κατήπειγε τῆς θυσίας καὶ οἱ πεμφθέντες ἐπὶ
 τὸν ταῦρον οὐχ ἦκον· οὕτω δὴ παρατυχούσης ἀμάξης
 τὸν ἕτερον τῶν βοῶν τῷ θεῷ θύοισι, καὶ ἀπ' ἐκείνου
 ἐργάτας βοῦς θύειν νομίζουσι. Λέγεται δὲ καὶ ὅδε ὑπ'
 αὐτῶν λόγος, ὡς ἀπιόντι ἐκ Δελφῶν Κάδμῳ τὴν ἐπὶ
 Φωκέων βοῦς γένοιτο ἡγεμῶν τῆς πορείας, τὴν δὲ βοῦν
 ταύτην παρὰ βουκόλων εἶναι τῶν Πελάγοντος ὠνητήν·
 ἐπὶ δὲ ἑκατέρῃ τῆς βοῦς πλευρᾷ σημεῖον ἐπεῖναι λευκόν,
 εἰκασμένον κύκλῳ τῆς σελήνης, ὅποτε εἶη πλήρης. ἔδει 2
 δὲ ἄρα Κάδμον καὶ τὸν σὺν αὐτῷ στρατὸν ἐνταῦθα οἴ-
 κῆσαι κατὰ τοῦ θεοῦ τὴν μαντείαν, ἐνθα ἢ βοῦς ἔμελλε

- καμουῦσα ὀκλάσειν· ἀποφαίνουσιν οὖν καὶ τοῦτο το
χωρίον. 2. Ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἐν ὑπαίθρῳ βωμὸς καὶ 734
ἄγαλμα (Ἀθηνᾶς)· ἀναθεῖναι δὲ αὐτὸ Κάδμου λέγουσι.
τοῖς οὖν νομίζουσιν ἐς γῆν ἀφικέσθαι Κάδμον τὴν Θη-
βαίδα Αἰγύπτιον καὶ οὐ Φοίνικα ὄντα, ἔστιν ἐναντίον
τῷ λόγῳ τῆς Ἀθηνᾶς ταύτης τὸ ὄνομα, ὅτι Ὅγγα κατὰ
γλῶσσαν τὴν Φοινίκων καλεῖται καὶ οὐ Σαίς κατὰ τὴν
3 Αἰγυπτίων φωνήν. 3. Φασὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι, καθότι τῆς
ἀκροπόλεως ἀγορὰ σφισιν ἐφ' ἡμῶν πεποιήται, Κάδμου
τὸ ἀρχαῖον οἰκίαν εἶναι· θαλάμων δὲ ἀποφαίνουσι τοῦ
μὲν Ἀρμονίας ἐρείπια καὶ ὃν Σεμέλης φασὶν εἶναι· τοῦ-
τον δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ἄβατον φυλάσσουσιν ἀνθρώποις.
Ἑλλήνων δὲ τοῖς ἀποδεχομένοις ἄσαι Μούσας ἐς τὸν
Ἀρμονίας γάμον τὸ χωρίον ἐστὶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐνθα
4 δὴ φασὶ τὰς θεὰς ἄσαι. Λέγεται δὲ καὶ τότε, ὡς ὁμοῦ
τῷ κερανυῷ βληθέντι ἐς τὸν Σεμέλης θάλαμον πέσοι
ξύλον ἐξ οὐρανοῦ· Πολύδωρον δὲ τὸ ξύλον τοῦτο χαλκῷ
λέγουσιν ἐπικοσμήσαντα Διόνυσον καλέσαι Κάδμον.
πλησίον δὲ Διονύσου ἄγαλμα, καὶ τοῦτο Ὀνασιμήδης
ἐποίησε δι' ὅλου πλήρες ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ· τὸν βωμὸν
δὲ οἱ παῖδες εἰργάσαντο οἱ Πραξιτέλους.
- 5 4. Ἀνδριάς τέ ἐστὶ Πρόνομον ἀνδρὸς ἀυλήσαντος
ἐπαγωγότατα ἐς τοὺς πολλούς. τέως μὲν γε ιδέας ἀυλῶν
τρεις ἐκτῶντο οἱ ἀυληταί, καὶ τοῖς μὲν αὐλημα ἠῦλον
τὸ Δώριον, διάφοροι δὲ αὐτοῖς ἐς ἄρμονίαν τὴν Φρύγιον
ἐπεποίηντο οἱ αὐλοί, τὸ δὲ καλούμενον Λύδιον ἐν αὐλοῖς 735
ἠῦλειτο ἄλλοις. Πρόνομος δὲ ἦν ὃς πρῶτος ἐπενόησεν
αὐλοὺς ἐς ἅπαν ἄρμονίας εἶδος ἔχοντας ἐπιτηδείως,
πρῶτος δὲ διάφορα ἐς τοσοῦτο μέλη ὑπ' αὐλοῖς ἠῦλησε
6 τοῖς αὐτοῖς. Λέγεται δὲ ὡς καὶ τοῦ προσώπου τῷ σχή-
ματι καὶ τῇ τοῦ παντὸς κινήσει σώματος περιεσῶς δὴ
τι ἔτερπε τὰ θεάτρα· καὶ οἱ καὶ ἄσμα πεποιημένον ἐστὶ

προσόδιον ἐς Δῆλον τοῖς ἐπ' Εὐρίπῳ Χαλκιδεῦσι. τοῦ-
τόν τε οὖν ἐνταῦθα οἱ Θηβαῖοι καὶ Ἐπαμεινώνδαν τὸν
Πολύμνιδος ἀνέθισαν.

XIII. Τῷ δ' Ἐπαμεινώνδᾳ τὰ μὲν τῶν προγόνων
ὑπῆρχεν ἐς γένους δόξαν, ὁ δὲ οἱ πατὴρ χρημάτων ἕνεκα
μέσου ἀνδρὸς ἀπέδει Θηβαίου· διδάγματα δὲ αὐτοῖς τά
τε ἐπιχώρια ἔμαθεν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, καὶ ὡς ἤδη
μειράκιον ἦν, ἐφοίτησεν ὡς Λῦσιν, ἄνδρα γένος μὲν
Ταραντίνου, ἐπιστάμενον δὲ τοὺς Πυθαγόρου τοῦ Σα-
μίου λόγους. λέγεται δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἠνίκα ἐπο-
λέμουν Λακεδαιμόνιοι Μαντινεῦσι, πεμφθῆναι σὺν
ἄλλοις ἀνδράσιν ἐκ Θηβῶν Λακεδαιμονίοις ἀμύνειν·
ἔχοντα δὲ τραύματα ἐν τῇ μάχῃ Πελοπίδαν ἐξέσωσεν ἐς
ἅπαν ἀφικόμενος κινδύνου. Χρόνῳ δὲ ὕστερον κατὰ 2
πρεσβείαν ἐς Σπάρτην ἦκοντα Ἐπαμεινώνδαν, ὅτε Λα-
κεδαιμόνιοι συντίθεσθαι τοῖς Ἕλλησιν ἔφασαν εἰρήνην
τὴν ἐπὶ Ἀνταλκίδου καλουμένην, τηνικαῦτα Ἐπαμει-
νώνδαν ἤρετο Ἀγησίλαος, εἰ κατὰ πόλιν ὀμνύναι Βοιω-
τοὺς ἔασουσιν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης· οὐ πρότερόν γε, εἶπεν,
ὣ Σπαρτιᾶται, πρὶν ἢ καὶ τοὺς περιοίκους ὀμνύοντας
κατὰ πόλιν ἰδῶμεν τοὺς ὑμετέρους. 2. Ὡς δὲ ὁ Λακε- 3
δαιμονίων καὶ Θηβαίων ἐξῆρτο ἤδη πόλεμος καὶ οἱ Λα-
κεδαιμόνιοι θυνάμει καὶ αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων ἐπὶ
τοὺς Θηβαίους ἤεσαν, Ἐπαμεινώνδας μὲν ἔχων τοῦ
στρατοῦ μοῖραν ἀντεκάθητο ὑπὲρ τῆς Κηφισίδος λίμνης
ὡς ποιησομένων ταύτῃ Πελοποννησίων τὴν ἐσβολήν,
736 Κλεόμβροτος δὲ ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐπὶ Ἀμβρώ-
σου τρέπεται τῆς Φωκείων· ἀποκτείνας δὲ Χαιρέαν, ὃς
φυλάσσειν διετέταντο τὰς παρόδους, καὶ ἄλλους τοὺς
σὺν αὐτῷ Θηβαίους, ὑπερέβη, καὶ ἐς Λεῦκτρα ἀφικνεῖ-
ται τὰ Βοιωτία. Ἐνταῦθα καὶ αὐτῷ Κλεομβρότῳ καὶ 4
Λακεδαιμονίων τῷ κοινῷ σημεῖα ἐγένετο ἐκ τοῦ θεοῦ.

τοῖς βασιλεῦσιν αὐτῶν ἐς τὰς ἐξόδους πρόβατα εἶπετο θεοῖς τε εἶναι θυσίας καὶ πρὸ τῶν ἀγῶνων καλλιερεῖν. ταῖς δὲ ποιμναῖς ἡγεμόνες τῆς πορείας ἦσαν αἴγες· κατοιάδας οἱ ποιμένες ὀνομάζουσιν αὐτάς. τότε οὖν ὀρμήσαντες ἐς τὴν ποιμνην λύκοι τοῖς μὲν προβάτοις ἐγίνοντο οὐδὲν βλάβος, οἱ δὲ τὰς αἴγας τὰς κατοιάδας ἐκτείνουν.

5 3. Ἐλέγετο δὲ καὶ μῆνιμα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκ τῶν θυγατέρων εἶναι τῶν Σκεδάσου. Σκεδάσῳ γὰρ περὶ Λεῦκτρα οἰκοῦντι θυγατέρες Μολπία γίνεται καὶ Ἰππώ· ταύτας ἐς ὄραν ἤδη προηκούσας Λακεδαιμονίων ἄνδρες βιάζονται παρὰ Θέμιδα Φρουραρχίδας καὶ Παρθένιος. καὶ αἱ τε παρθένοι παραντίκα, οὐ γὰρ σφισιν ἀνεκτὰ ἐφαίνετο εἶναι τὰ τῆς ὕβρεως, ἀπάγχουσιν αὐτάς· καὶ ὁ Σκέδασος, ὡς ἐς Λακεδαίμονα ἐλθόντι οὐδεμία ἐγένετο αὐτῷ δίκη, οὕτως ἐς τὰ Λεῦκτρα ἐπανήκων αὐτὸν

6 διεργάζεται. Τότε δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας Σκεδάσῳ καὶ ταῖς παισὶν ἐνήγιξέ τε καὶ εὔχετο, ὡς οὐ μᾶλλον ὑπὲρ σωτηρίας Θηβαίων ἢ καὶ τιμωρίας ἐκείνων τὸν ἀγῶνα ἐσόμενον. Τῶν δὲ βοιωταρχούντων οὐ κατὰ ταῦτά ἐγίνοντο αἱ γνῶμαι, διεστηκυῖαι δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων· Ἐπαμεινώνδα μὲν γὰρ ἤρεσκε καὶ Μάλγιδι καὶ Ξενοκράτει κατὰ τάχος πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ποιεῖσθαι μάχην, Δαμοκλείδας δὲ καὶ Δαμόφιλος καὶ Σιμάγγελος συμβάλλειν μὲν οὐκ εἶων, ἐκέλευον δὲ ὑπεκθεμένους ἐς τὴν Ἀττικὴν γυναῖκας καὶ παῖδας ὡς πολιορκησομένους

7 αὐτοὺς παρασκευάζεσθαι. Τῶν μὲν δὴ ἕξ ἐς τοσοῦτον ἦν κεχωρισμένα τὰ βουλευόμενα· προσγενομένης δὲ ψή-737
φου τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδα τοῦ ἐβδόμου τῶν Βοιωταρχῶν, ὃς ἐφρούρει μὲν τὴν κατὰ τὸν Κιθαιρῶνα ἐσβολήν, ὄνομα δὲ ἦν οἱ Βακχυλίδης, τούτου τοῦ ἀνδρός, ὡς ἐπανῆλθεν ἐς τὸ στρατόπεδον, προσθεμένου τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδα, τότε καὶ πᾶσιν ἐδέδοκτε

ἀγῶνι διακρίνεσθαι. Τῷ δὲ Ἐπαμεινώνδῃ καὶ ἐς ἄλλους 8
 Βοιωτῶν ὑποπτα ἦν, ἐς δὲ τοὺς Θεσπιεῖς καὶ περισσό-
 τερον· δείσας οὖν μὴ σφᾶς παρὰ τὸ ἔργον προδῶσιν,
 ἀποχώρησιν παρεῖχεν ἀπὸ στρατοπέδου τοῖς ἐθέλουσιν
 οἴκαδε· καὶ οἱ Θεσπιεῖς τε ἀπαλλάσσονται πανδημεὶ καὶ
 εἴ τισιν ἄλλοις Βοιωτῶν ὑπὴν δύσνοια ἐς τοὺς Θεβαίους.
 4. Ὡς δὲ ἐς χεῖρας συνήεσαν, ἐνταῦθα οἱ σύμμαχοι τῶν 9
 Λακεδαιμονίων, ἅτε αὐτοῖς καὶ τὸν πρὸ τοῦ χρόνου οὐκ
 ἀρεσκόμενοι, τὸ ἔχθος μάλιστα ἐπεδείκνυντο, οὔτε κατὰ
 χώραν μένειν ἐθέλοντες, ἐνδιδόντες δὲ ὅπη σφίσι οἱ
 πολέμιοι προσφέροιντο. Αὐτοὺς δὲ Λακεδαιμονίους καὶ
 Θεβαίους ἐξ ἴσου καθίστη τοὺς μὲν ἐμπειρία τε ἢ προ-
 ὑπάρχουσα, καὶ ἅμα αἰδουμένους μὴ καταλῦσαι τῆς
 Σπάρτης τὸ ἀξίωμα, Θεβαῖοι δὲ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ
 πρὸ γυναικῶν καὶ παιδῶν τὸν κίνδυνον ἐφεστηκότα
 ἐώρων. Ὡς δὲ ἄλλοι τε Λακεδαιμονίων τῶν ἐν τέλει 10
 καὶ ὁ βασιλεὺς ἐτεθνήκει Κλεόμβροτος, ἐνταῦθα τοὺς
 Σπαρτιάτας καὶ ταλαιπωρουμένους ἐπελάμβανεν ἀνάγκη
 μὴ ἐνδιδόναι· παρὰ γὰρ τοῖς Λακεδαιμονίοις αἰσχιστον
 ἐδέδοκτο εἶναι βασιλέως νεκρὸν ἐπὶ ἀνδράσι πολεμίοις
 γενόμενον περιοφθῆναι.

Θηβαίοις μὲν ἡ νίκη κατείργαστο ἐπιφανεστάτη πα- 11
 σῶν, ὅποσας κατὰ Ἑλλήνων ἀνείλοντο Ἕλληνας· Λακε-
 δαιμόνιοι δὲ ἐς τὴν ὑστεραίαν τοὺς τεθνεῶτας διενο-
 οῦντο ὡς θάψοντες, καὶ ἀποστέλλουσι κήρυκα ἐς τοὺς
 Θεβαίους. Ἐπαμεινώνδας δὲ ἐπιστάμενος ὡς ἐπικρύπ-
 τεσθαι τὰς συμφορὰς αἰεί ποτε οἱ Λακεδαιμόνιοι πεφύ-
 κασιν, ἔφασκεν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν προτέροις αὐτῶν
 διδόναι τοῖς συμμάχοις, ἐπὶ δὲ ἐκείνοις ἀνελομένοις
 οὕτω καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἡξίου θάπτειν τοὺς αὐ-
 τῶν. ὡς δὲ τῶν συμμάχων οἱ μὲν οὐδὲ ἀρχὴν ἀνηροῦντο 12
 738 ἅτε οὐ τεθνεῶτός σφίσι οὐδενός, τῶν δὲ ὀλίγον ἐφαλ-

νετο εἶναι τὸ διεφθαρμένον, οὕτω Λακεδαιμόνιοί τε ἔθαπτον τοὺς αὐτῶν, καὶ ἤδη Σπαρτιάτας ἐξελέλεγκτο εἶναι τοὺς κειμένους. Ἀπέθανον δὲ Θηβαίων καὶ ὅσοι παρέμειναν Βοιωτῶν ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ἄνδρες, Λακεδαιμονίων δὲ αὐτῶν πλείους ἢ χίλιοι.

XIV. Τὸ μὲν δὴ παραυτίκα ὁ Ἐπαμεινώνδας μετὰ τὴν μάχην Πελοποννησίων τοῖς λοιποῖς ἀπιέναι προειπὼν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα, Λακεδαιμονίους ἐν τοῖς Λεύκτροις εἶχεν ἀπειλημένους· ὡς δὲ ἤκουε τοὺς ἐκ τῆς πόλεως Σπαρτιάτας βοηθήσοντας τοῖς σφετέροις ἐς Λεῦκτρα ἰέναι πανδημεί, δίδωσιν οὕτω τοῖς ἀνδράσιν ἀπελθεῖν ὑποσπόνδους, ἔφη τε ἄμεινον ἔσεσθαι τὸν πόλεμόν σφισιν ἐκ Βοιωτῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἀπώσασθαι. Θεσπιεῦσι δὲ ὑφορωμένοις τὴν τε ἐξ ἀρχῆς ἐκ τῶν Θηβαίων δυσμένειαν καὶ τὴν ἐν τῷ παρόντι αὐτῶν τύχην, τὴν μὲν πόλιν ἔδοξεν ἐκλιπεῖν, ἀναφεύγειν δὲ ἐς Κερησσόν. ἔστι δὲ ἐχυρὸν χωρίον ὁ Κερησσὸς [ἐς τὴν] Θεσπιέων, ἐς ὃ καὶ πάλαι ποτὲ ἀνεσκευάσαντο κατὰ τὴν ἐπιστρατείαν τὴν Θεσσαλῶν. Οἱ δὲ Θεσσαλοὶ τότε, ὡς ἔλειν τὸν Κερησσόν σφισι πειρωμένοις ἐφαίνετο ἐλπίδος κρείσσον, ἀφίκοντο ἐς Δελφοὺς παρὰ τὸν θεόν, καὶ αὐτοῖς γίνεται μάντευμα τοιόνδε·

Λεῦκτρα τέ μοι σκιοέντα μέλει καὶ Ἀλήσιον οὔδας,
καί μοι τὸ Σκεδάσου μέλετον δυσπενθέε κούρα.

ἐνθα μάχη πολύδακρος ἐπέρχεται· οὐδέ τις αὐτὴν
φράσεται ἀνθρώπων, πρὶν κούριον ἀγλαὸν ἦβην
Δωριέες ὀλέσωσ', ὅταν αἴσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ.

τουτάκι δ' ἔστι Κερησσὸς ἀλώσιμος, ἄλλοτε δ' οὐχί. 739

4 2. Τότε δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας ὡς τοὺς Θεσπιεῖς καταφεύγοντας ἐς τὸν Κερησσόν ἐξεῖλε, πρὸς τὰ ἐν Πελοποννήσῳ παραυτίκα ἔσπευδεν ἅτε καὶ τῶν Ἀρκάδων προθύμως μεταπεμπομένων. ἐλθὼν δὲ Ἀργείους μὲν προσ-

ελάβετο ἐκουσίλους συμμάχους, Μαντινέας δὲ κατὰ κώμας ὑπὸ Ἀγησιπόλιδος διωκισμένους ἐς τὴν ἀρχαίαν συνήγαγεν αὐθις πόλιν· τὰ δὲ πολίσματα τὰ Ἀρκάδων ὅποσα εἶχεν ἀσθενῶς, καταλῦσαι πείσας τοὺς Ἀρκάδας, πατρίδα ἐν κοινῷ σφίσιν ᾤκισεν, ἣ Μεγάλη καὶ ἐς ἡμᾶς ἐτι καλεῖται πόλις. Ὁ μὲν δὴ χρόνος βοιωταρχοῦντι Ἐπαμεινώνδα διήνυστο, τεθνάναι δὲ ἐτέτακτο ἐπιλαβόντα ἄνδρα τῆς ἀρχῆς. ὁ οὖν Ἐπαμεινώνδας ὑπεριδὼν ὡς οὐκ ὄντα ἐν καιρῷ τὸν νόμον ἐβοιωτάρχει· καὶ ἀφικόμενος τῷ στρατῷ πρὸς τὴν Σπάρτην, ὡς οὐκ ἀντεπῆγεν Ἀγησίλαος μαχοῦμενος, οὕτω πρὸς τὸν οἰκισμὸν τρέπεται Μεσσηνίας, καὶ οἰκιστῆς Μεσσηνίοις τοῖς νῦν ἐστὶν Ἐπαμεινώνδας· καὶ μοι τὰ ἐς τὸν οἰκισμὸν ἐδήλωσε τὰ ἐς αὐτοὺς ἔχοντα Μεσσηνίους. 3. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ τῶν Θηβαίων σύμμαχοι κατέτρεχον διασκεδασθέντες χώραν τὴν Λακωνικὴν καὶ ἠρπαζον τὰ ἐξ αὐτῆς. τοῦτο Ἐπαμεινώνδα παρέστησεν ὀπίσω Θηβαίους ἐς Βοιωτίαν ἀπαγαγεῖν. καὶ ὡς προῖων τῷ στρατῷ κατὰ Λέχαιον ἐγένετο καὶ διεξιέναι τῆς ὁδοῦ τὰ στενὰ καὶ δύσβατα ἐμελλεν, Ἰφικράτης ὁ Τιμοθέου πελταστὰς καὶ ἄλλην Ἀθηναίων ἔχων δύναμιν ἐπιχειρεῖ τοῖς Θηβαίοις. Ἐπαμεινώνδας 7 δὲ τοὺς ἐπιθεμένους τρέπεται καὶ πρὸς αὐτὸ ἀφικόμενος Ἀθηναίων τὸ ἄστυ, ὡς ἐπεξιέναι μαχομένους τοὺς Ἀθηναίους ἐκώλυεν Ἰφικράτης, ὁ δὲ αὐθις ἐς τὰς Θήβας ἀπήλαυνε. 4. Καὶ δίκην μὲν ἔφυγεν ὑπὲρ θανάτου, διότι ἐβοιωτάρχησεν ἐξήκοντος ἤδη τοῦ χρόνου· λέγονται δὲ οἱ δικάζειν λαχόντες οὐδὲ ἀρχὴν περὶ αὐτοῦ θέσθαι τὴν ψῆφον.

740 XV. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐν Θεσσαλίᾳ δυναστεύων Ἀλέξανδρος Πελοπίδαν ἐλθόντα, ἀφίκετο δὲ ὡς παρὰ ἄνδρα ἰδίᾳ τε εὖνον αὐτῷ καὶ Θηβαίων φίλον τῷ κοινῷ, παραγενόμενον δὴ τὸν Πελοπίδαν ὁ Ἀλέξανδρος δήσας

εἶχεν ὑπὸ ἀπιστίας τε καὶ ὕβρεως. Θηβαῖοι δὲ ἐπεξιέναι παραυτίκα ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ᾤρμητο. Ἡγεμόνας μὲν τῆς ἐξόδου Κλεομένην καὶ Ἵππατον ἐποίησαντο βοιωταρχοῦντας ἐν τῷ τότε· Ἐπαμεινώνδα δὲ συνέβαινεν 2 ἐν τοῖς στρατευομένοις τετάχθαι. γεγυυίας δὲ ἐκτὸς Πυλῶν οἱ τῆς δυνάμεως, ἐπιτίθεται σφισιν ἐν δυσχωρίαις λοχήσας ὁ Ἀλέξανδρος. ὡς δὲ ἐφαίνετο ἄπορα εἶναι τὰ τῆς σωτηρίας, οὕτω δὴ ὅ τε λοιπὸς στρατὸς ἠγεμόνα ποιοῦνται τὸν Ἐπαμεινώνδα καὶ οἱ βοιωτάρχαι παραχωροῦσιν ἐκουσίως τῆς ἀρχῆς. Ἀλέξανδρος δὲ οὔτε ἔτι ἐθάρρει τὸν πόλεμον, στρατηγοῦντα ὄρων τοῖς ἐναντίοις Ἐπαμεινώνδα, καὶ ἐκὼν Πελοπίδαν ἀφίησιν.

3 2. Ἐν ὅσῳ δὲ ἀπῆν ὁ Ἐπαμεινώνδας, Ὀρχομενίους Θηβαῖοι ποιοῦσιν ἀναστάτους ἐκ τῆς χώρας· συμφορὰν δὲ τὴν ἀνάστασιν τοῖς Ὀρχομενίοις ἐνόμιζεν ὁ Ἐπαμεινώνδας, καὶ οὐ ποτ' ἂν ἐξεργασθῆναι τόλμημα τοιοῦτον 4 αὐτοῦ γε παρόντος ἔφασκεν ὑπὸ Θηβαίων. Ὡς δὲ βοιωταρχεῖν αὐτῷς ἤρητο καὶ στρατῷ Βοιωτῶν ἀφίκετο αὐτῷς ἐς Πελοπόννησον, ἐκράτησε μὲν περὶ Λέχαιον Λακεδαιμονίους μάχῃ, σὺν δὲ σφισιν Ἀχαιῶν Πελληνέας καὶ Ἀθηναίων οὓς Χαβρίας ἤγευ ἐξ Ἀθηναίων. Θηβαίοις δὲ ἦν καθεστηκὸς τοὺς μὲν ἄλλους ὀπόσους αἰχμαλώτους ἔλοιεν ἀφιέναι χρημάτων, τοὺς δὲ ἐκ Βοιωτῶν φεύγοντας ζημιοῦν θανάτῳ. Πόλισμα οὖν ἐλὼν Σικυωνίων Φοιβίαν, ἐνθα ἦσαν τὸ πολὺ οἱ Βοιωτῆες, στιγμὴν ἀφίησι τοὺς ἐγκαταληφθέντας, ἄλλην σφισιν 741

5 ἦν ἔτυχε πατρίδα ἐπονομάζων ἐκάστῳ. 3. Ὡς δὲ ἀφίκετο πρὸς Μαντίνειαν τῇ στρατιᾷ, νικῶν καὶ τότε ὑπὸ ἀνδρὸς ἀπέθανεν Ἀθηναίου, καὶ Ἀθήνησιν ἐν ἵππων μάχῃ τὸν Ἐπαμεινώνδα ὁ ἀνὴρ οὗτος γέγραπται φονεύων Γρύλος ὁ Ξενοφῶντος, Ξενοφῶντος δὲ τοῦ Κύρου ὁδοῦ

μετασχόντος ἐπὶ βασιλέα Ἀρταξέρξην καὶ ὀπίσω τοῖς Ἑλλησιν ἐπὶ θάλασσαν ἤγησαμένου.

Τῷ δὲ ἀνδριάντι τοῦ Ἐπαμεινώνδου καὶ ἐλεγεία 6
ἔπεστιν ἄλλα τε ἐς αὐτὸν λέγοντα, καὶ ὅτι Μεσσήνης γέ-
νοιτο οἰκιστῆς καὶ τοῖς Ἑλλησιν ὑπάρξειεν ἐλευθερία δι'
αὐτοῦ. καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἐλεγεία·

Ἡμετέραις βουλαῖς Σπάρτη μὲν ἐκείρατο δόξαν,
Μεσσήνη δ' ἱερὴ τέκνα χρόνῳ δέχεται.

Θήβης δ' ὄπλοισιν Μεγάλη πόλις ἐστεφάνωται,
αὐτόνομος δ' Ἑλλάς πᾶς ἐν ἐλευθερίῃ.

τούτῳ μὲν τοσαῦτα ἦν ἐς δόξαν.

XVI. Οὐ πόρρω δέ ἐστι ναὸς Ἀμμωνος· καὶ τὸ ἄγαλ-
μα ἀνέθηκε μὲν Πίνδαρος, Καλάμιδος δέ ἐστιν ἔργον.
Ἀπέπεμψε δὲ ὁ Πίνδαρος καὶ Διβύης ἐς Ἀμμωνίους τῷ
Ἀμμωνι ὕμνον· οὗτος καὶ ἐς ἐμὲ ἦν ὁ ὕμνος ἐν τριγώνῳ
στήλῃ παρὰ τὸν βωμὸν ὃν Πτολεμαῖος ὁ Λάγου τῷ Ἀμ-
μωνι ἀνέθηκε. Θηβαίοις δὲ μετὰ τοῦ Ἀμμωνος τὸ ἱερὸν
οἴωνοσκοπεῖόν τε Τειρεσίου καλούμενον καὶ πλησίον
Τύχης ἐστὶν ἱερὸν· φέρει μὲν δὴ Πλοῦτον παῖδα· ὡς δὲ 2
Θηβαῖοι λέγουσι, χεῖρας μὲν τοῦ ἀγάλματος καὶ πρόσω-
πον Ξενοφῶν εἰργάσατο Ἀθηναῖος, Καλλιστόνικος δὲ
τὰ λοιπὰ ἐπιχώριος. Σοφὸν μὲν δὴ καὶ τούτοις τὸ βού-
λευμα, ἐσθεῖναι Πλοῦτον ἐς τὰς χεῖρας ἅτε μητρὶ ἢ
τροφῷ τῇ Τύχῃ, σοφὸν δὲ οὐχ ἦσσαν Κηφισοδότου· καὶ
742 γὰρ οὗτος τῆς Εἰρήνης τὸ ἄγαλμα Ἀθηναίοις Πλοῦτον
ἔχουσαν πεποίηκεν.

2. Ἀφροδίτης δὲ Θηβαίοις ξόανά ἐστιν οὕτω δὴ 3
ἀρχαῖα ὥστε καὶ ἀναθήματα Ἀρμονίας εἶναι φασιν
[αὐτά], ἐργασθῆναι δὲ αὐτὰ ἀπὸ τῶν ἀκροστολίων ἅ-
ταις Κάδμου ναυσὶν ἦν ξύλου πεποιημένα. καλοῦσι δὲ
Οὐρανίαν, τὴν δὲ αὐτῶν Πάνδημον, καὶ Ἀποστροφίαν

τὴν τρίτην· ἔθετο δὲ τῇ Ἀφροδίτῃ τὰς ἐπωνυμίας ἢ
 4 Ἀρμονία, τὴν μὲν Οὐρανίαν ἐπὶ ἔρωτι καθαρῷ καὶ
 ἀπηλλαγμένῳ πόθου σωμάτων, Πάνδημον δὲ ἐπὶ ταῖς
 μίξεσι, τρίτα δὲ Ἀποστροφίαν, ἵνα ἐπιθυμίας τε ἀνόμου
 καὶ ἔργων ἀνοσίων ἀποστρέφῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων·
 πολλὰ γὰρ τὰ μὲν ἐν βαρβάροις ἠπίστατο ἢ Ἀρμονία,
 τὰ δὲ καὶ παρ' Ἑλλησιν ἤδη τετολμημένα, ὅποια καὶ
 ὕστερον ἐπὶ τῇ Ἀδώνιδος μητρὶ καὶ ἐς Φαίδραν τε τὴν
 5 Μίνω καὶ ἐς τὸν Θραῖκα Τηρέα ἄδεται. 3. Τὸ δὲ τῆς
 Διμήτρος ἱερὸν τῆς Θεσμοφόρου Κάδμου καὶ τῶν ἀπο-
 γόνων οἰκίαν ποτὲ εἶναι λέγουσι· Διμήτρος δὲ ἄγαλμα
 ὅσον ἐς στέρνα ἐστὶν ἐν τῷ φανερωῷ. καὶ ἀσπίδες ἐνταῦθα
 ἀνάκεινται χαλκαῖ· Λακεδαιμονίων δὲ ὅποιοι τῶν ἐν
 τέλει περὶ Λεῦκτρα ἐτελεύτησαν, φασὶν εἶναι.
 6 4. Πρὸς δὲ ταῖς καλουμέναις πύλαις Προιτίσι θεά-
 τρον ᾧκοδόμηται, καὶ ἐγγυτάτω τοῦ θεάτρου Διονύσου
 ναὸς ἐστὶν ἐπίκλησιν Λυσίου· Θηβαίων γὰρ αἰχμαλώ-
 τους ἄνδρας ἐχομένους ὑπὸ Θρακῶν, ὡς ἀγόμενοι κατὰ
 τὴν Ἀλιαρτίαν ἐγίνοντο, ἔλυσεν ὁ θεός, καὶ ἀποκτεῖναι
 σφισι τοὺς Θραῖκας παρέδωκεν ὑπνωμένους· Ἐνταῦθα
 οἱ Θηβαῖοι τὸ ἕτερον τῶν ἀγαλμάτων φασὶν εἶναι Σεμέ-
 λης· ἐνιαυτοῦ δὲ ἅπαξ ἐκάστου τὸ ἱερὸν ἀνοιγνύναι
 7 φασὶν ἐν ἡμέραις τακταῖς. καὶ οἰκίας τῆς Λύκου τὰ ἐρεί-
 πια καὶ Σεμέλης μνημᾶ ἐστὶν· Ἀλκμήνης δὲ οὐ μνημᾶ, 743
 γενέσθαι δὲ αὐτὴν ὡς ἀπέθανε λίθον φασὶν ἐξ ἀνθρώ-
 που, καὶ Μεγαρεῦσι τὰ ἐς αὐτὴν οὐχ ὁμολογοῦσι· διά-
 φορα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ὡς τὸ πολὺ ἀλλήλοις λέγουσιν
 Ἑλληνας. Θηβαίοις δὲ ἐνταῦθα καὶ τὰ μνήματα πεποι-
 ηται τῶν Ἀμφίονος παίδων, χωρὶς μὲν τῶν ἀρσένων,
 ἰδίᾳ δὲ ταῖς παρθένοις.

XVII. Πλησίον δὲ Ἀρτέμιδος ναὸς ἐστὶν Εὐκλείας·
 Σκόπα δὲ τὸ ἄγαλμα ἔργον. ταφῆναι δὲ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ

θυγατέρας Ἀντιποίνου λέγουσιν, Ἀνδρόκλειάν τε καὶ Ἀλκίδα. μελλούσης γὰρ πρὸς Ὀρχομενίους γίνεσθαι μάχης Θηβαίοις καὶ Ἡρακλεῖ, λόγιόν σφισιν ἦλθεν ἔσεσθαι τοῦ πολέμου κράτος ἀποθανεῖν αὐτοχειρίᾳ θελήσαντος ὃς ἂν τῶν ἀστῶν ἐπιφανέστατος κατὰ γένους ἀξίωμα ἦ. Ἀντιποίνῳ μὲν οὖν, τούτῳ γὰρ τὰ ἐς τοὺς προγόνους μάλιστα ὑπῆρχεν ἔνδοξα, οὐχ ἡδὺν ἦν ἀποθνήσκειν πρὸ τοῦ δήμου, ταῖς δὲ Ἀντιποίνου θυγατρᾶσιν ἤρεσκε· διεργασάμεναι δὲ αὐτὰς τιμὰς ἀντὶ τούτων ἔχουσι. Τοῦ ναοῦ δὲ τῆς Εὐκλείας Ἀρτέμιδος λέων ² ἐστὶν ἔμπροσθε, λίθου πεποιημένος· ἀναθεῖναι δὲ ἐλέγετο Ἡρακλῆς Ὀρχομενίους καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἐργῖνον τὸν Κλυμένου νικήσας τῇ μάχῃ. πλησίον δὲ Ἀπόλλων τέ ἐστὶν ἐπίκλησιν Βοηδρόμιος καὶ Ἀγοραῖος Ἐρμῆς καλούμενος, Πινδάρου καὶ τοῦτο ἀνάθημα. Ἀπέχει δὲ ἡ πυρὰ τῶν Ἀμφίονος παίδων ἡμισυ σταδίου μάλιστα ἀπὸ τῶν τάφων· μένει δὲ ἡ τέφρα καὶ ἐς τόδε ἔτι ἀπὸ τῆς πυρᾶς. ² Πλησίον δὲ Ἀμφιτρύωνος δύο ἀγάλ- ³ματα λίθινα λέγουσιν Ἀθηναῖς ἐπίκλησιν Ζωστηρίας· λαβεῖν γὰρ τὰ ὄπλα αὐτὸν ἐνταῦθα, ἠνίκα Εὐβοεῦσι καὶ Χαλκῳδοντι ἔμελλεν ἀντιτάξεσθαι. τὸ δὲ ἐνδῦναι τὰ ὄπλα ἐκάλουν ἄρα οἱ παλαιοὶ ζώσασθαι· καὶ δὴ Ὅμηρον Ἄρει τὸν Ἀγαμέμνονα ποιήσαντα εἰκέναι τὴν ζώ-νην, τῶν ὄπλων τὴν σκευὴν φασιν εἰκάζειν.

744 ³ Ζήθῳ δὲ μνήμα καὶ Ἀμφίονι ἐν κοινῷ γῆς χωμᾶ ⁴ ἐστὶν οὐ μέγα. ὑφαιρεῖσθαι δὲ ἐθέλουσιν ἀπ' αὐτοῦ τῆς γῆς οἱ Τιθορέαν ἐν τῇ Φωκίδι ἔχοντες, ἐθέλουσι δέ, ἐπειδὴν τὸν ἐν οὐρανῷ ταῦρον ὁ ἥλιος διεξίη· τηνικαῦτα γὰρ ἦν ἀπ' αὐτοῦ λαβόντες γῆν τῷ Ἀντιόπης μνήματι ^{**}, Τιθορεεῦσιν οἴσει καρπὸν ἢ χώρα, Θηβαίοις δὲ οὐχ ὁμοίως. καὶ ἐπὶ τούτῳ φρουρὰν οἱ Θηβαῖοι τότε ἔχουσι

5 τοῦ μνήματος. Ταῦτα δὲ αἱ πόλεις αὐταὶ πεπιστεύκασιν ἐκ χρησμῶν τῶν Βάκιδος· ἔστι γὰρ καὶ τάδε ἐν τοῖς χρησμοῖς·

ἀλλ' ὁπότεν Τιθορεὺς Ἀμφιόνι τε Ζήθῳ τε
 χύτλα καὶ εὐχωλὰς μειλίγματ' ἐνὶ χθονὶ χεύῃ
 θελγομένου ταύροιο κλυτοῦ μένει ἡέλιιο,
 καὶ τότε δὴ πεφύλαξο πόλει κακὸν οὐκ ἀλαπαδνόν
 ἐρχόμενον· καρποὶ γὰρ ἀποφθινύθουσιν ἐν αὐτῇ
 γαίης δασσαμένων, Φώκου δ' ἐπὶ σῆμα φερόντων.

6 Φώκου δὲ μνήμα ὁ Βάκιδος εἶρηκεν ἐπὶ αἰτία τοιαῦδε. ἡ γυνὴ τοῦ Λύκου Διόνυσον θεῶν μάλιστα ἤγεν ἐν τιμῇ· παθούσης δὲ αὐτῆς τὰ λεγόμενα Διόνυσος νεμεσᾷ τῇ Ἀντιόπῃ· ἐπίφθονοι δὲ αἰεὶ πως παρὰ θεῶν αἱ ὑπερβολαὶ τῶν τιμωριῶν εἰσί. λέγουσιν Ἀντιόπην μανῆναι καὶ ἐκστᾶσαν τῶν φρενῶν ἀνὰ πᾶσαν πλανᾶσθαι τὴν Ἑλλάδα, Φῶκον δὲ τὸν Ὀρνυτίωνος τοῦ Σισύφου περιτίθησιν ἥτις ἦν καὶ ἔχειν γυναικὰ ἰασάμενον· καὶ δὴ ὁ

7 τάφος ἐν κοινῷ τῇ Ἀντιόπῃ καὶ Φώκῳ πεποιήται. 5. Τοὺς 745 δὲ παρὰ τὸ Ἀμφιόνος μνήμα λίθους, οἱ κάτωθεν ὑποβέβληνται, μήτε ἄλλως εἰργασμένοι πρὸς τὸ ἀκριβέστατον, ἐκεῖνας εἶναι φασὶ τὰς πέτρας αἱ τῇ ῥόδῃ τοῦ Ἀμφιόνος ἠκολούθησαν. τοιαῦτα δὲ ἕτερα λέγεται καὶ περὶ Ὀρφέως, ὡς κιθαρωδοῦντι ἔποιτο αὐτῷ τὰ θηρία.

XVIII. Ἐκ Θηβῶν δὲ ὁδὸς ἐς Χαλκίδα κατὰ πύλας ταύτας ἔστι τὰς Προιτίδας. τάφος δὲ ἐπὶ τῇ λεωφόρῳ δαίκνυται Μελανίππου, Θηβαίων ἐν τοῖς μάλιστα ἀγαθοῦ τὰ πολεμικά· καὶ ἠνίκα ἐπεστράτευσαν οἱ Ἀργεῖοι, Τυδέα ὁ Μελάνιππος οὗτος καὶ ἀδελφῶν τῶν Ἀδράστου Μηκιστέα ἀπέκτεινε, καὶ οἱ καὶ αὐτῷ τὴν τελευτὴν ὑπὸ Ἀμφιαράῳ γενέσθαι λέγουσι. 2. Τούτου δὲ ἐγγύτατα τρεῖς εἰσὶν ἀργοὶ λίθοι· Θηβαίων δὲ οἱ τὰ ἀρχαῖα μνημονεύοντες Τυδέα φασὶν ἐνταῦθα εἶναι τὸν κείμενον,

ταφῆναι δὲ αὐτὸν ὑπὸ Μαίονος· καὶ ἐς μαρτυρίαν τοῦ λόγου παρέσχον τῶν ἐν Ἰλιάδι ἔπος,

Τυδέος ὃν Θῆβησι χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει.

3. Ἐξῆς δὲ ἐστὶ τῶν Οἰδίποδος παίδων μνήματα, τὰ 3
δ' ἐπ' αὐτοῖς δρώμενα οὐ θεασάμενος πιστὰ ὅμως ὑπέ-
ληφα εἶναι. φασὶ γὰρ καὶ ἄλλοις οἱ Θηβαῖοι τῶν καλου-
μένων ἡρώων καὶ τοῖς παισὶν ἐναγίζειν τοῖς Οἰδίποδος·
τούτοις δὲ ἐναγίζόντων αὐτῶν τὴν φλόγα, ὡσαύτως δὲ
καὶ τὸν ἀπ' αὐτῆς καπνὸν διχῆ διίστασθαι. ἐμὲ δὲ ἐπη-
γάγοντο ὧν λέγουσιν ἐς πίστιν ἰδόντα ἄλλο τοιόνδε. Ἐν 4
Μυσῖα τῇ ὑπὲρ Καῖκου πόλισμά ἐστι Πιονία, τὸν δὲ
οἰκιστὴν οἱ ἐνταῦθα Πίονιν τῶν τινὰ ἀπογόνων τῶν
Ἡρακλέους φασὶν εἶναι· μελλόντων δὲ ἐναγίζειν αὐτῶ
καπνὸς αὐτόματος ἄνεισιν ἐκ τοῦ τάφου. ταῦτα μὲν οὖν
συμβαίνοντα εἶδον, Θηβαῖοι δὲ καὶ Τειρεσίου μνῆμα
ἀποφαίνουσι, πέντε μάλιστα καὶ δέκα ἀπωτέρω στα-
δίοις ἢ Οἰδίποδος τοῖς παισὶν ἐστὶν ὁ τάφος· ὁμολογοῦν-
τες δὲ καὶ οὗτοι συμβῆναι Τειρεσία τὴν τελευτὴν ἐν τῇ
Ἀλιαρτία, τὸ παρὰ σφίσιν ἐθέλουσιν εἶναι κενὸν μνῆμα.
16 4. Ἔστι δὲ καὶ Ἐκτορος Θηβαίοις τάφος τοῦ Πριά- 5
μου πρὸς Οἰδιποδία καλουμένη κρήνη· κομίσει δὲ αὐ-
τοῦ τὰ ὄστα ἐξ Ἰλίου φασὶν ἐπὶ τοιῶδε μαντεύματι·

Θηβαῖοι Κάδμοιο πόλιν καταναιετάοντες,
αἰ κ' ἐθέλητε πάτραν οἰκεῖν σὺν ἀμύμονι πλούτῳ,
Ἐκτορος ὄστέα Πριαμίδου κομίσαντες ἐς οἶκους
ἐξ Ἀσίας Διὸς ἐννεσίης ἡρώα σέβεσθαι.

Τῇ δὲ Οἰδιποδία κρήνη τὸ ὄνομα ἐγένετο, ὅτι ἐς αὐτὴν 6
τὸ αἷμα ἐνίφατο Οἰδίπους τοῦ πατρῷου φόνου. πρὸς δὲ
τῇ πηγῇ τάφος ἐστὶν Ἀσφοδίκου· καὶ ὁ Ἀσφοδίκος οὗ-
τος ἀπέκτεινεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Ἀργείους Παρθενο-
παῖον τὸν Ταλαοῦ, καθὰ οἱ Θηβαῖοι λέγουσιν, ἐπεὶ τά

γε ἐν Θηβαΐδι ἔπη τὰ ἐς τὴν Παρθενοπαίου τελευτὴν Περικλύμενον τὸν ἀνελόντα φησὶν εἶναι.

XIX. Ἐπὶ ταύτῃ τῇ λεωφόρῳ χωρίον ἐστὶ Τευμησός· Εὐρώπην δὲ ὑπὸ Διὸς κρυφθῆναί φασιν ἐνταῦθα. ἕτερος δὲ ἐς ἀλώπεκα ἐπίκλησιν Τευμησίαν λόγος ἐστίν, ὡς ἐκ μηνίματος Διονύσου τὸ θηρίον ἐπ' ὀλέθρῳ τραφείῃ Θηβαίων, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ κυνὸς ὃν Πρόκριδι τῇ Ἐρεχθέως ἔδωκεν Ἄρτεμις ἀλίσκεσθαι μέλλουσα αὐτῇ τε λίθος ἐγένετο ἢ ἀλώπηξ καὶ ὁ κύων οὗτος. Καὶ Ἀθηναῖς ἐν Τευμησῷ Τελχινίας ἐστὶν ἱερόν, ἄγαλμα οὐκ ἔχον· ἐς δὲ τὴν ἐπίκλησιν αὐτῆς ἔστιν εἰκάζειν ὡς τῶν ἐν Κύπρῳ ποτὲ οἰκησάντων Τελχίνων ἀφικομένη μοῖρα ἐς Βοιωτοὺς ἱερόν ἰδρύσατο Ἀθηναῖς Τελχινίας.

- 2 2. Τευμησοῦ δὲ ἐν ἀριστερᾷ σταδίου προελθόντι ἐπὶ τὰ Γλισᾶντός ἐστὶν ἐρείπια, πρὸ δὲ αὐτῶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ χῶμα οὐ μέγα, ὕλη τε ἀγρία σύσκιον καὶ ἡμέ-74 ροις δένδροις. ἐτάφησαν δὲ αὐτόθι οἱ μετὰ Αἰγιαλέως ποιησάμενοι τοῦ Ἀδράστου τὴν ἐς Θήβας στρατείαν, ἄλλοι τε Ἀργείων τῶν ἐν τέλει καὶ Πρόμαχος ὁ Παρθενοπαίου· τῷ δὲ Αἰγιαλεῖ γενέσθαι τὸ μνημα ἐν Παγαῖς πρότερον ἔτι ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ Μεγαρίδι ἐδήλωσα.
- 3 Κατὰ δὲ τὴν ἐς Γλισᾶντα εὐθείαν ἐκ Θηβῶν λίθοις χωρίον περιεχόμενον λογάσιν Ὀφεως καλοῦσιν οἱ Θηβαῖοι κεφαλὴν, τὸν ὄφιν τοῦτον, ὅστις δὴ ἦν, ἀνασχεῖν ἐνταῦθα ἐκ τοῦ φωλεοῦ λέγοντες τὴν κεφαλὴν, Τειρεσίαν δὲ ἐπιτυχόντα ἀποκόψαι μαχαίρᾳ. τὸ μὲν δὴ χωρίον τοῦτο ἐπὶ λόγῳ καλεῖται τοιῶδε. 3. Ἐπεὶ δὲ Γλισᾶντός ἐστὶν ὄρος Ἰπάτος καλούμενον, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Διὸς Ἰπάτου ναὸς καὶ ἄγαλμα. τὸν δὲ ποταμὸν τὸν χείμαρρον Θερμῶδοντα ὀνομάζουσιν. Ἀναστρέψαντι δὲ ἐπὶ τὴν Τευμησὸν καὶ ὁδὸν τὴν ἐς Χαλκίδα Χαλκῶδοντος μνημᾶ ἐστὶν, ὃς ἀπέθανεν ὑπὸ Ἀμφιτρύωνος μάχης πρὸς Θη-

βαίους Εὐβοεῦσι γενομένης. 4. Ἐξῆς δὲ πόλεων ἐρεί- 4
 πιά ἐστὶν Ἄρματος καὶ Μυκαλησοῦ· καὶ τῇ μὲν τὸ
 ὄνομα ἐγένετο ἀφανισθέντος, ὡς οἱ Ταναγραῖοί φασιν,
 ἐνταῦθα Ἀμφιαράφ τοῦ Ἄρματος, καὶ οὐχ ὅπου λέγου-
 σιν οἱ Θηβαῖοι· Μυκαλησσὸν δὲ ὁμολογοῦσιν ὀνομα-
 σθῆναι διότι ἡ βοῦς ἐνταῦθα ἐμυκήσατο ἡ Κάδμον καὶ
 τὸν σὺν αὐτῷ στρατὸν ἄγουσα ἐς Θήβας. ὄντινα δὲ τρό-
 πον ἐγένετο ἡ Μυκαλησσὸς ἀνάστατος, τὰ ἐς Ἀθηναίους
 ἔχοντα ἐδήλωσέ μοι τοῦ λόγου. Πρὸς θάλασσαν δὲ τῆς 5
 Μυκαλησοῦ Δήμητρος Μυκαλησσίας ἐστὶν ἱερόν· κλείε-
 σθαι δὲ αὐτὸ ἐπὶ νυκτὶ ἐκάστη καὶ αὐθις ἀνοίγεσθαι
 φασὶν ὑπὸ Ἡρακλέους, τὸν δὲ Ἡρακλέα εἶναι τῶν Ἰδαίων
 καλουμένων Δακτύλων. δείκνυται δὲ αὐτόθι καὶ θαῦμα
 τοιόνδε· πρὸ τοῦ ἀγάλματος τῶν ποδῶν τιθέασιν ὅσα
 ἐν ὀπώρα πέφυκεν ἡ γῆ φέρειν, ἃ διὰ παντὸς μένει τε-
 θηλότα τοῦ ἔτους.

5. Τοῦ δὲ Εὐρείπου τὴν Εὐβοίαν κατὰ τοῦτο ἀπὸ 6
 τῆς Βοιωτῶν διείργοντος, τῆς τε Δήμητρος ἐν δεξιᾷ τὸ
 ἱερόν τῆς Μυκαλησσίας καὶ ὀλίγον ἀπ' αὐτοῦ προελ-
 148 θόντι ἐστὶν Αὐλῆς· ὀνομασθῆναι δὲ ἀπὸ τῆς Ὠγύγου
 θυγατρὸς φασὶν αὐτήν. Ναὸς δὲ Ἀρτέμιδός ἐστὶν ἐν-
 ταῦθα καὶ ἀγάλματα λίθου λευκοῦ, τὸ μὲν δᾶδας φέ-
 ρον, τὸ δὲ ἔοικε τοξευούσῃ. φασὶ δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ μελ-
 λόντων ἐκ μαντείας τῆς Κάλχαντος Ἰφιγένειαν τῶν Ἑλ-
 λήνων θύειν, τὴν θεὸν αὐτ' αὐτῆς ἔλαφον τὸ ἱερεῖον
 ποιῆσαι. Πλατάνου δὲ ἦς καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐποιή- 7
 σατο μνήμην, τὸ ἔτι τοῦ ξύλου περιὸν φυλάσσουσιν ἐν
 τῷ ναῷ. λέγεται δὲ ὡς ἐν Αὐλίδι πνεῦμα τοῖς Ἑλλήσιν
 οὐκ ἐρίνετο ἐπίφορον, φανέντος δὲ ἐξαίφνης ἀνέμου
 σφίσι οὐρίου θύειν τῇ Ἀρτέμιδι ὅτι ἕκαστος εἶχε, θή-
 λεά τε ἱερεῖα καὶ ἄρσενα ὁμοίως· καὶ ἀπ' ἐκείνου δια-
 μεμένηκεν ἐν Αὐλίδι πάντα τὰ ἱερεῖα εἶναι δόκιμα. Δεί-

κνυται δὲ καὶ ἡ πηγὴ παρ' ἣν ἡ πλάτανος ἐπεφύκει, καὶ ἐπὶ λόφου πλησίον τῆς Ἀγαμέμνουος σκηνηῆς οὐδὸς χαλκοῦ. φοίνικες δὲ πρὸ τοῦ ἱεροῦ πεφύκασιν, οὐκ ἐς ἅπαν ἐδώδιμον παρεχόμενοι καρπὸν ὥσπερ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, τοῦ δὲ ἐν Ἰωνίᾳ τῶν φοινίκων καρποῦ πεπανώτερον. Ἄνθρωποι δὲ ἐν τῇ Αὐλίδι οἰκοῦσιν οὐ πολλοί, γῆς δὲ εἰσιν οὗτοι κερამεῖς. νέμονται Ταναγραῖοι ταύτην τε τὴν χώραν καὶ ὅση περὶ Μυκαλησσὸν ἐστὶ καὶ Ἄρμα.

XX. Ἔστι δὲ τῆς Ταναγραίας ἐπὶ θαλάσση καλούμενον Δήλιον· ἐν δὲ αὐτῷ καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς ἐστὶν ἀγάλματα. 2. Ταναγραῖοι δὲ οἰκιστὴν σφισι Ποίμανδρον γενέσθαι λέγουσι Χαιρησίλεω παῖδα τοῦ Ἰασίου τοῦ Ἐλευθῆρος· (τοῦτον δ') Ἀπόλλωνός τε καὶ Αἰθούσης εἶναι τῆς Ποσειδῶνος. Ποίμανδρον δὲ γυναῖκά φασιν ἀγαγέσθαι Τάναγραν θυγατέρα Αἰόλου· Κορίνην δὲ ἐστὶν ἐς αὐτὴν πεποιημένα Ἀσωποῦ παῖδα εἶναι. 2 ταύτης τοῦ βίου προελθούσης ἐπὶ μακρότατον, τοὺς περιοίκους φασὶν ἀφελόντας τὸ ὄνομα τὴν τε γυναῖκα αὐτὴν καλεῖν Γραῖαν καὶ ἀνὰ χρόνον τὴν πόλιν· διαμεῖναί τε τὸ ὄνομα ἐς τοσοῦτον ὡς καὶ Ὀμηρον ἐν καταλόγῳ ποιῆσαι,

Θέσπειαν Γραῖάν τε καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν. 74

χρόνῳ δὲ ὕστερον τὸ ὄνομα τὸ ἀρχαίου ἀνεσώσαντο.

3 3. Ἔστιν Ὠρίωνος μνημα ἐν Τανάγρα, καὶ ὄρος Κηρύκιον, ἐνθα Ἐρμῆν τεχθῆναι λέγουσι, Πόλος τε ὀνομαζόμενον χωρίον· ἐνταῦθα Ἄτλαντα καθήμενον πολυπραγμονεῖν τὰ τε ὑπὸ γῆν φασὶ καὶ τὰ οὐράνια, πεποιῆσθαι δὲ καὶ Ὀμήρῳ περὶ τούτου,

Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτός μακράς, αἷ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν.

44. Ἐν δὲ τοῦ Διονύσου τῷ ναῷ θεάς μὲν καὶ τὸ ἄγαλμα

ἄξιον, λίθου τε ὄν Παρίου καὶ ἔργον Καλάμιδος, θαῦμα δὲ παρέχεται μείζον ἔτι ὁ Τρίτων. Ὁ μὲν δὴ σεμνότερος ἐς αὐτὸν λόγος τὰς γυναικᾶς φησι τὰς Ταναγραίων πρὸ τοῦ Διονύσου τῶν ὀργίων ἐπὶ θάλασσαν καταβῆναι καθαρσίῳν ἕνεκα, νηχομέναις δὲ ἐπιχειρῆσαι τὸν Τρίτωνα, καὶ τὰς γυναικᾶς εὗξασθαι Διόνυσόν σφισιν ἀφικέσθαι βοηθόν· ὑπακοῦσαί τε δὴ τὸν θεὸν καὶ τοῦ Τρίτωνος κρατῆσαι τῇ μάχῃ. Ὁ δὲ ἕτερος λόγος ἀξιόματι μὲν ἀποδεῖ τοῦ προτέρου, πιθανώτερος δὲ ἐστὶ. φησὶ γὰρ δὴ οὗτος, ὅποσα ἐλεύνοιτο ἐπὶ θάλασσαν βοσκήματα, ὡς ἐλόχα τε ὁ Τρίτων καὶ ἤρπαξεν· ἐπιχειρεῖν δὲ αὐτὸν καὶ τῶν πλοίων τοῖς λεπτοῖς, ἐς ὃ οἱ Ταναγραῖοι κρατῆρα οἴνου προτιθέασιν αὐτῷ. καὶ τὸν αὐτίκα ἐρχεσθαι λέγουσιν ὑπὸ τῆς ὀσμῆς, πιόντα δὲ ἐρριφθαι κατὰ τῆς ἡόνος ὑπνωμένον, Ταναγραῖον δὲ ἄνδρα πελέκει παίσαντα ἀποκόψαι τὸν ἀγένα αὐτοῦ· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔπεστιν αὐτῷ κεφαλή. ὅτι δὲ μεθυσθέντα εἶλεν, ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ Διονύσου νομίζουσιν ἀποθανεῖν αὐτόν.

10 XXI. Εἶδον δὲ καὶ ἄλλον Τρίτωνα ἐν τοῖς Ῥωμαίων θαύμασι, μεγέθει τοῦ παρὰ Ταναγραῖοις ἀποδέοντα. παρέχονται δὲ ἰδέαν οἱ Τρίτῳνες· ἔχουσιν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ κόμην οἷα τὰ βατράχια τὰ ἐν ταῖς λίμναις χροῖαν τε καὶ ὅτι τῶν τριχῶν οὐκ ἂν ἀποκρίναις μίαν ἀπὸ τῶν ἄλλων· τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα φολίδι λεπτῇ πέφρικέ σφισι κατὰ ἰχθὺν ῥίνην. βράγχια δὲ ὑπὸ τοῖς ὠσίν ἔχουσι καὶ ῥίνα ἀνθρώπου, στόμα δὲ εὐρύτερον καὶ ὀδόντας θηρίου· τὰ δὲ ὄμματα, ἔμοι δοκεῖν, γλαυκά, καὶ χεῖρες εἰσιν αὐτοῖς καὶ δάκτυλοι καὶ ὄνυχες τοῖς ἐπιθέμασιν ἐμφερεῖς τῶν κόχλων· ὑπὸ δὲ τὸ στέρνον καὶ τὴν γαστέρα οὐρά σφισιν ἀντὶ ποδῶν οἷα περ τοῖς δελφίσιν ἐστίν. 2. Εἶδον δὲ καὶ ταύρους τοὺς τε Αἰθιοπικούς, 2 οὓς ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι ὀνομάζουσι ῥινόκερω, ὅτι σφί-

σιν ἐπ' ἄκρα τῆ ρινὶ ἐν ἐκάστῳ κέρασ καὶ ἄλλο ὑπὲρ αὐτὸ οὐ μέγα, ἐπὶ δὲ τῆσ κεφαλῆσ οὐδὲ ἀρχὴν κέρατά ἐστι, καὶ τοὺσ ἐκ Παιόνων· οὗτοι δὲ οἱ ἐκ Παιόνων ἐσ τε τὸ ἄλλο σῶμα δασεῖσ καὶ ἀμφὶ τὸ στέρνον μάλιστά εἰσι καὶ τὴν γένυν· καμήλους τε Ἰνδικὰσ χρῶμα εἰκα-
3 σμένασ παρδάλεσιν. 3. Ἔστι δὲ ἄλλη καλούμενον θη-751
ρίον, εἶδος μὲν ἐλάφου καὶ καμήλου μεταξύ, γίνεται δὲ ἐν τῆ Κελτῶν γῆ. θηρίων δὲ ὧν ἴσμεν μόνην ἀνιχνεῦ-
σαι καὶ προῖδειν οὐκ ἐστιν ἀνθρώπῳ· σταλεῖσι δὲ ἐσ ἄγραν ἄλλων καὶ τήνδε ἐσ χεῖρά ποτε δαίμων ἄγει· ὀσφραῖται μὲν γε ἀνθρώπου [καὶ] πολὺ ἐτι ἀπέχουσα, ὧσ φασι, καταδύεται δὲ ἐσ φάραγγασ καὶ σπήλαια τὰ βα-
θύτατα. οἱ θηρεύοντεσ οὖν, ὅποτε ἐπὶ βραχύτατον, σταδίων τὴν πεδιάδα χιλίων ἢ καὶ ὄροσ περιλαβόντεσ τὸν κύκλον μὲν οὐκ ἐστιν ὅπωσ διαλύσουσιν, ἐπισυν-
ιόντεσ δὲ αἰὶ τὰ ἐντὸσ γινόμενα τοῦ κύκλου πάντα αἰ-
ροῦσι τὰ τε ἄλλα καὶ τὰσ ἄλκασ. εἰ δὲ μὴ τύχοι ταύτη φωλεύουσα, ἑτέρα γε ἄλλην ἐλεῖν ἐστὶν οὐδεμία μηχανή.
4 4. Θηρίον δὲ ἐν τῷ Κτησίλου λόγῳ τῷ ἐσ Ἰνδοῦσ, μαρτι-
χόρα ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, ὑπὸ δὲ Ἑλλήνων φησὶν ἀνδρσφά-
γον λελέχθαι, εἶναι πείθομαι τὸν τίγριν· ὀδόντασ δὲ αὐτὸ τριστοίχοσ καθ' ἐκατέραν τὴν γένυν καὶ κέντρα ἐπὶ ἄκρασ ἔχειν τῆσ οὐρα῁σ, τούτοισ δὲ τοῖσ κέντροισ ἐγ-
γύθεν ἀμύνεσθαι καὶ ἀποπέμπειν ἐσ τοὺσ πορρωτέρω τοξότου ἀνδρὸσ ὀϊστῶ ἴσον, ταύτην οὐκ ἀληθῆ τὴν φή-
μην οἱ Ἰνδοὶ δέξασθαι δοκοῦσί μοι παρ' ἀλλήλων ὑπὸ
5 τοῦ ἄγαν ἐσ τὸ θηρίον δείματοσ. Ἠπατήθησαν δὲ καὶ ἐσ τὴν χροάν αὐτοῦ, καὶ ὅποτε κατὰ τοῦ ἡλίου φανείη σφίσιν ὁ τίγρισ τὴν αὐγὴν, ἐρυθρόσ τ' ἐδόκει καὶ ὁμό-
χρουσ, ἢ ὑπὸ τῆσ ὠκύτητοσ, ἢ εἰ μὴ θεοὶ, διὰ τὸ ἐν ταῖσ ἐπιστροφαῖσ συνεχέσ, ἄλλωσ τε καὶ οὐκ ἐγγύθεν γινο-
μένησ τῆσ θείασ. Δοκῶ δέ, εἰ καὶ Λιβύησ τισ ἢ τῆσ Ἰν-752

δῶν ἢ Ἀράβων γῆς ἐπέρχοιτο τὰ ἔσχατα, ἐθέλων θηρία ὀπόσα παρ' Ἑλλησιν ἐξευρεῖν, τὰ μὲν οὐδὲ ἀρχὴν αὐτὸν εὐρήσειν, τὰ δὲ οὐ κατὰ ταῦτ' ἔχειν φανεῖσθαι οἱ. Οὐδ' 6 γὰρ δὴ ἄνθρωπος μόνον ὁμοῦ τῷ ἀέρι καὶ τῇ γῇ διαφόροις οὔσι διάφορον κτᾶται καὶ τὸ εἶδος, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ τὸ αὐτὸ ἂν πάσχοι τοῦτο, ἐπεὶ καὶ τὰ θηρία αἱ ἀσπίδες τοῦτο μὲν ἔχουσιν αἱ Λίβυσσαι παρὰ τὰς Αἴγυπτιας τὴν χροάν, τοῦτο δὲ ἐν Αἰθιοπία μελαίνας τὰς ἀσπίδας οὐ μείον ἢ καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἢ γῆ τρέφει. οὕτω γὰρ πάντα τινὰ μήτε ἐπίδρομον τὴν γνώμην, μήτε ἀπίστως ἔχειν ἐς τὰ σπανιώτερα, ἐπεὶ τοι καὶ ἐγὼ περωτοὺς ὄφεις οὐ θεασάμενος πείδομαι, διότι ἀνὴρ Φρυξ ἤγαγεν ἐς Ἰωνίαν σκορπίον ταῖς ἀκρίσιν ὁμοιότατα πτερὰ ἔχοντα.

XXII. Ἐν Τανάγρα δὲ παρὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου Θέμιδος ἐστίν, ὃ δὲ Ἀφροδίτης, καὶ ὁ τρίτος τῶν ναῶν Ἀπόλλωνος, ὁμοῦ δὲ αὐτῷ [καὶ] Ἄρτεμις τε καὶ Αἰητώ. 2. Ἐς δὲ τοῦ Ἑρμοῦ τὰ ἱερά τοῦ τε Κριοφόρου καὶ ὃν Πρόμαχον καλοῦσι, τοῦ μὲν ἐς τὴν ἐπίκλησιν λέγουσιν ὡς ὁ Ἑρμῆς σφίσιν ἀποτρέψαι νόσον λοιμώδη περὶ τὸ τεῖχος κριὸν περιενεγκῶν, καὶ ἐπὶ τούτῳ Κάλαμις ἐποίησεν ἄγαλμα Ἑρμοῦ φέροντα κριὸν ἐπὶ τῶν ὤμων. ὃς δ' ἂν εἶναι τῶν ἐφήβων προκριθῆ τὸ εἶδος κάλλιστος, οὗτος ἐν τοῦ Ἑρμοῦ τῇ ἑορτῇ περιείσιν ἐν κύκλῳ τοῦ τείχους ἔχων ἄρνα ἐπὶ τῶν ὤμων. Τὸν δὲ Ἑρμῆν λέγουσι 2 τὸν Πρόμαχον Ἑρετριέων ναυσὶν ἐξ Εὐβοίας ἐς τὴν Ταναγραίαν σχόντων τοὺς τε ἐφήβους ἐξαγαγεῖν ἐπὶ τὴν μάχην, καὶ αὐτὸν ἄτε ἔφηβον στλεγγίδι ἀμυνόμενον μάλιστα ἐργάσασθαι τῶν Εὐβοέων τροπὴν. Κεῖται δὲ ἐν τοῦ Προμάχου τῷ ἱερῷ τῆς [τε] ἀνδράχνου τὸ ὑπόλοιπον· τραφῆναι δὲ ὑπὸ τῷ δένδρῳ τὸν Ἑρμῆν τούτῳ νομίζουσιν. Οὐ πόρρω δὲ θεατρὸν τε καὶ πρὸς αὐτῷ

στοὰ πεποιήται. *Εὐ* δέ μοι *Ταναγραῖοι* νομίσαι τὰ ἐς⁷⁵ τοὺς θεοὺς μάλιστα δοκοῦσιν Ἑλλήνων· χωρὶς μὲν γὰρ αἱ οἰκίαι σφίσι, χωρὶς δὲ τὰ ἱερὰ ὑπὲρ αὐτὰς ἐν καθαρῶ
3 τέ ἐστι καὶ ἐκτὸς ἀνθρώπων. 3. *Κορίννης* δέ, ἣ μόνη δὴ ἐν *Τανάγρα* ἄσματα ἐποίησε, ταύτης ἔστι μὲν μνημα ἐν περιφανεῖ τῆς πόλεως, ἔστι δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ γραφή, ταινία τὴν κεφαλὴν ἣ *Κόριννα* ἀναδουμένη τῆς νίκης ἔνεκα ἦν *Πίνδαρον* ἄσματι ἐνίκησεν ἐν *Θήβαις*. φαίνεται δέ μοι νικῆσαι τῆς διαλέκτου τε ἔνεκα, ὅτι ἦδεν οὐ τῆ φωνῇ τῆ *Δωρίδι* ὥσπερ ὁ *Πίνδαρος*, ἀλλὰ ὅποια συνήσειν ἔμελλον *Αἰολεῖς*, καὶ ὅτι ἦν γυναικῶν τότε δὴ καλλίστη τὸ εἶδος, εἴ τι τῆ εἰκόνι δεῖ τεκμαίρε-
4 σθαι. 4. Ἔστι δὲ καὶ γένη δύο ἐνταῦθα ἀλεκτρούων, οἳ τε μάχιμοι καὶ οἱ κόσσυφοι καλούμενοι. τούτων τῶν κοσσύφων μέγεθος μὲν κατὰ τοὺς *Λυδοὺς* ἔστιν ὄρνιθας, χροῖα δὲ ἐμφορῆς κόρακι, κάλλαια δὲ καὶ ὁ λόφος κατὰ ἀνεμώνην μάλιστα· λευκὰ δὲ σημεῖα οὐ μεγάλα ἐπὶ τε ἄκρῳ τῷ ῥάμφει καὶ ἐπὶ ἄκρας ἔχουσι τῆς οὐράς. οὔτοι μὲν τοιοῦτο παρέχονται τὸ εἶδος.

5 5. Τῆς δὲ *Βοιωτίας* τὰ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ *Εὐρύπου* *Μεσσάπιον* ὄρος καλούμενον καὶ ὑπ' αὐτῷ *Βοιωτῶν* ἐπὶ θαλάσσης πόλις ἐστὶν Ἄνθηδών· γενέσθαι δὲ τῆ πόλει τὸ ὄνομα οἱ μὲν ἀπὸ Ἄνθηδόνοσ νύμφης, οἱ δὲ Ἄνθαν δυναστεῦσαι λέγουσιν ἐνταῦθα, *Ποσειδῶνός* τε παῖδα καὶ Ἄλκυνόνης τῆς Ἄτλαντος. Ἄνθηδονίοις δὲ μάλιστα που κατὰ μέσον τῆς πόλεως *Καβείρων* ἱερὸν καὶ ἄλσος περὶ αὐτό ἐστι, πλησίον δὲ *Δήμητρος* καὶ τῆς παιδὸς ναός,
6 καὶ ἀγάλματα λίθου λευκοῦ. *Διονύσου* τε ἱερὸν πε-⁷⁵ποιήται καὶ ἀγαλμα πρὸ τῆς πόλεως κατὰ τὸ ἐς τὴν ἠπειρον. Ἐνταῦθα εἰσὶ μὲν τάφοι τῶν *Ἰφιμεδείας* καὶ Ἄλωέωσ παιδῶν· γενέσθαι δὲ σφίσι τοῦ βίου τὴν τελευτὴν ὑπὸ Ἀπόλλωνος κατὰ τὰ αὐτὰ Ὀμηρος πεποιήκασι

καὶ Πίνδαρος, ** ὡς ἐπιλάβοι τὸ χρεῶν αὐτοῦς ἐν Νάξῳ τῇ ὑπὲρ Πάρου κειμένη. 6. Τούτων τε δὴ ἐστὶ τῇ Ἀνθηδόνι μνήματα, καὶ ἐπὶ τῇ θαλάσῃ καλούμενον Γλαύκου πήδημα. εἶναι δὲ αὐτὸν ἄλιέα, καὶ ἐπεὶ τῆς πόας 7 ἔφαγε, δαίμονα ἐν θαλάσῃ γενέσθαι καὶ ἀνθρώποις τὰ ἐσόμενα ἐς τόδε προλέγειν οἱ τε ἄλλοι πιστὰ ἤγηνται, καὶ οἱ τὴν θάλασσαν πλέοντες πλεῖστα ἀνθρώπων ἐς τὴν Γλαύκου μαντικὴν κατὰ ἔτος ἕκαστον λέγουσι. Πινδάρῳ δὲ καὶ Αἰσχύλῳ πυνθανομένοις παρὰ Ἀνθηδονίων, τῷ μὲν οὐκ ἐπὶ πολὺ ἐπῆλθεν ἄσαι τὰ ἐς Γλαῦκον, Αἰσχύλῳ δὲ καὶ ἐς ποιήσιν δράματος ἐξήρκεσε.

XXIII. Θεβαίους δὲ πρὸ τῶν πυλῶν ἐστὶ τῶν Προτιδῶν καὶ τὸ Ἰολάου καλούμενον γυμνάσιον, καὶ στάδιον κατὰ ταῦτά τῳ τε ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ τῳ Ἐπιδαυρίων γῆς χῶμα· ἐνταῦθα δεικνύται καὶ ἡρῶν Ἰολάου. τελευτῆσαι δὲ ἐν Σαρδοῖ τὸν τε Ἰόλαον αὐτὸν καὶ Ἀθηναίων καὶ Θεσπιέων τοὺς συνδιαβάντας ὁμολογοῦσι καὶ οἱ Θεβαῖοι. 2. Ὑπερβάντι δὲ τοῦ σταδίου τὰ ἐν δεξιᾷ 2 δρόμος ἵππων καὶ ἐν αὐτῷ Πινδάρου μνήμᾳ ἐστὶ. Πίνδαρον δὲ ἡλικίαν ὄντα νεανίσκον καὶ ἰόντα ἐς Θεσπιάς ὄρα καύματος περὶ μεσοῦσαν μάλιστα ἡμέραν κόπος καὶ ὕπνος ἀπ' αὐτοῦ κατελάμβανεν. Ὁ μὲν δὴ ὡς εἶχε κατακλίνεται βραχὺ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ· μέλισσαι δὲ αὐτῷ καθεύδοντι προσεπέτοντό τε καὶ ἔπλασσον πρὸς τὰ χεῖλη τοῦ κηροῦ. ἀρχὴ μὲν Πινδάρῳ ποιεῖν ἄσματα ἐγένετο 3
755 τοιαύτη· εὐδοκιμοῦντα δὲ αὐτὸν ἤδη ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἐς πλεόν δόξης ἤρην ἢ Πυθία ἀνειποῦσα Δελφοῖς, ὀπόσων ἀπήρχοντο τῳ Ἀπόλλωνι, μοῖραν καὶ Πινδάρῳ τὴν ἴσῃν ἀπάντων νέμειν. Λέγεται δὲ καὶ ὄνειρατος ὄψιν αὐτῷ γενέσθαι προήκοντι ἐς γῆρας· ἐπιστᾶσα ἢ Περσεφόνη οἱ καθεύδοντι οὐκ ἔφασκεν ὑμνηθῆναι μόνῃ θεῶν ὑπὸ Πινδάρου, ποιήσειν μέντοι καὶ ἐς αὐ-

- 4 τὴν ἄσμα Πίνδαρον ἐλθόντα ὡς αὐτήν. Τὸν μὲν αὐτίκα τὸ χροεὼν ἐπιλαμβάνει, πρὶν ἐξήκειν ἡμέραν δεκάτην ἀπὸ τοῦ ὄνειρατος· ἦν δὲ ἐν Θήβαις γυνὴ πρεσβῦτις γένους ἔνεκα προσήκουσα Πινδάρῳ καὶ τὰ πολλὰ μεμελετηκυῖα ἄδειν τῶν ἰσμάτων· ταύτῃ Πίνδαρος ἐνύπνιον τῇ πρεσβῦτιδι ἐπιστὰς ὕμνον ἤσεν ἐς Περσεφόνην· ἡ δὲ αὐτίκα, ὡς ἀπέλιπεν αὐτήν ὁ ὕπνος, ἔγραψε ταῦτα, ὅποσα τοῦ ὄνειρατος ἤκουσεν ἄδοντος. ἐν τούτῳ τῷ ἄσματι ἄλλαι τε ἐς τὸν Ἄϊδην εἰσὶν ἐπικλήσεις καὶ ὁ χρυσήνιος, δῆλα ὡς ἐπὶ τῆς Κόρης τῇ ἄρπαγῇ.
- 5 3. Ἐντεῦθεν ἐς Ἀκραίφνιον ἐστὶν ὁδὸς τὰ πλείω πεδιάς. εἶναι δὲ ἐξ ἀρχῆς τε μοῖραν τῆς Θεβαίδος τὴν πόλιν φασί, καὶ ὕστερον διαπεσόντας Θεβαίων ἐς αὐτήν ἄνδρας εὕρισκον, ἠνίκα Ἀλέξανδρος ἐποίει τὰς Θήβας ἀναστάτους· ὑπὸ δὲ ἀσθενείας καὶ γήρωσ οὐδὲ ἐς τὴν Ἀττικὴν ἀποσωθῆναι δυνηθέντες ἐνταῦθα ῥῶκησαν. Κεῖται μὲν τὸ πόλισμα ἐν ὄρει τῷ Πτώῳ, θεᾶς δὲ ἄξια ἐνταῦθα Διονύσου ναὸς ἐστὶ καὶ ἄγαλμα.
- 6 Προελθόντι δὲ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐν δεξιᾷ πέντε πού καὶ δέκα σταδίους τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστὶ τοῦ Πτώου τὸ ἱερόν. εἶναι δὲ Ἀθάμαντος καὶ Θεμιστοῦς παῖδα τὸν Πτώον, ἀφ' οὗ τῷ τε Ἀπόλλωνι ἐπικλήσεις καὶ τῷ ὄρει τὸ ὄνομα ἐγένετο, Ἄσιος ἐν τοῖς ἔπεσιν εἶρηκε. Πρὸ δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Μακεδόνων ἐπιστρατείας καὶ ὀλέθρου τοῦ Θεβαίων μαντεῖον ἦν αὐτόθι ἀψευδές· καί ποτε ἄνδρα Εὐρωπέα, ὄνομα δὲ οἱ εἶναι Μῦν, τοῦτον ἀποσταλέντα ὑπὸ Μαρδονίου τὸν Μῦν ἐπερέσθαι τε φωνῇ τῇ σφετέρᾳ, καὶ οἱ χρῆσαι τὸν θεὸν οὐχ ἑλληνί- 756
σαντα οὐδὲ αὐτὸν διαλέκτῳ τῇ Καρικῇ.
- 7 4. Ὑπερβαλόντων δὲ τὸ ὄρος τὸ Πτώον ἐστὶν ἐπὶ θαλάσσης Βοιωτῶν πόλις Λαρυμνα· γενέσθαι δὲ αὐτῇ τὸ ὄνομά φασιν ἀπὸ Λαρυμνης τῆς Κύνου· τοὺς δὲ ἀνω-

τέρω προγόνους δηλώσει μοι τὰ ἔχοντα ἐς Λοκρούς τοῦ λόγου. Καὶ συνετέλει δὲ ἐς Ὀποῦντα ἢ Λάρυμνα τὸ ἀρχαῖον· Θηβαίων δὲ ἐπὶ μέγα ἰσχύος προελθόντων, τηνικαῦτα ἐκουσίως μετετάξαντο ἐς Βοιωτούς. Διονύσου δὲ ἐνταῦθα ναὸς καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν πεποιήται. Λιμὴν δὲ σφισίν ἐστιν ἀγκιβαθῆς, καὶ τὰ ὄρη τὰ ὑπὲρ τὴν πόλιν ὑῶν παρέχεται θήραν ἀγρίων.

XXIV. Ἐξ Ἀκραιφνίου δὲ ἰόντι εὐθείαν ἐπὶ λίμνην τὴν Κηφισίδα, οἱ δὲ Κωπαῖδα ὀνομάζουσι τὴν αὐτήν, πεδῖον καλούμενόν ἐστιν Ἀθαμάντιον· οἰκῆσαι δὲ Ἀθάμαντα ἐν αὐτῷ φασίν. Ἐς δὲ τὴν λίμνην ὅ τε ποταμὸς ὁ Κηφισὸς ἐκδίδωσιν, ἀρχόμενος ἐκ Αἰλαίας τῆς Φωκέων, καὶ διαπλεύσαντί εἰσι Κῶπαι. κεῖνται δὲ αἱ Κῶπαι πόλισμα ἐπὶ τῇ λίμνῃ· 2. τούτου δὲ καὶ Ὅμηρος ἐποίησατο ἐν καταλόγῳ μνήμην· ἐνταῦθα Δῆμητρος καὶ Διονύσου καὶ Σαράπιδός ἐστιν ἱερά. Λέγουσι δὲ οἱ Βοιωτοὶ καὶ πολίσματα ἄλλα πρὸς τῇ λίμνῃ ποτέ, Ἀθήνας καὶ Ἐλευσίνα, οἰκείσθαι, καὶ ὡς ὄρα χειμῶνος ἐπικλύσασα ἠφάνισεν αὐτὰ ἡ λίμνη. Οἱ μὲν δὴ ἰχθῦς οἱ ἐν τῇ Κηφισίδι οὐδέν τι διάφορον ἐς ἄλλους ἰχθῦς τοὺς λιμναίους ἔχουσιν· αἱ δὲ ἐγγέλεις αὐτόθι καὶ μεγέθει μέγισται καὶ ἐσθλίειν εἰσὶν ἠδισται.

3. Κωπῶν δὲ ἐν ἀριστερᾷ σταδίους προελθόντι ὡς 3 δώδεκα εἰσὶν Ὀλμωνες, Ὀλμωνέων δὲ ἐπτὰ πον στάδια Ἰηττος ἀφέστηκε, κῶμαι νῦν τε οὔσαι καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς· μοίρας δέ, ἐμοὶ δοκεῖν, τῆς Ὀρχομενίας εἰσὶ καὶ αὐταὶ καὶ πεδῖον τὸ Ἀθαμάντιον. Καὶ ὅσα μὲν ἐς Ἰηττον ἄνδρα Ἀργεῖον καὶ Ὀλμον τὸν Σισύφου λεγόμενα ἠκουον, προσέεται καὶ αὐτὰ τῇ Ὀρχομενίᾳ συγγραφῇ· 757 θεάς δὲ ἄξιον ἐν μὲν Ὀλμωσιν οὐδ' ἐπὶ βραχύτατον παρεῖχον οὐδέν, ἐν Ἰηττῷ δὲ ναὸς ἐστὶν Ἡρακλέους, καὶ ἰάματα εὐρασθαι παρὰ τούτου τοῖς κάμνουσιν ἐστίν,

ὄντος οὐχὶ ἀγάλματος σὺν τέχνῃ, λίθου δὲ ἀργοῦ κατὰ τὸ ἀρχαῖον.

4 4. Τήττου δὲ στάδια ὡς εἴκοσιν ἀπέχουσι Κύρτωνες· τὸ δὲ ἀρχαῖον ὄνομα τῶ πολίσματι φασιν εἶναι Κυρτώνην. ᾠκισται δὲ ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ, καὶ Ἀπόλλωνός ἐστιν ἐνταῦθα ναός τε καὶ ἄλσος· ἀγάλματα δὲ ὄρθα Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδός ἐστιν. Ἔστι δὲ αὐτόθι καὶ ὕδωρ ψυχρὸν ἐκ πέτρας ἀνερχόμενον· νυμφῶν δὲ ἱερὸν ἐπὶ τῇ πηγῇ καὶ ἄλσος οὐ μέγα ἐστίν· ἡμερα δὲ ὁμοίως πάντα ἐν τῷ ἄλσει δένδρα.

5 5. Ἐκ δὲ Κυρτώνων ὑπερβάλλονται τὸ ὄρος πόλισμα ἐστὶ Κορσεία, ὑπὸ δὲ αὐτῶ δένδρων ἄλσος οὐχ ἡμέρων· πρῖνοι τὸ πολὺ εἰσιν. Ἐρμοῦ δὲ ἀγαλμα οὐ μέγα ἐν ὑπαίθρῳ τοῦ ἄλσους ἔστηκε. τοῦτο ἀπέχει Κορσείας ὅσον τε ἡμισυ σταδίου. Καταβάντων δὲ ἐς τὸ χθαμαλὸν ποταμὸς Πλατάνιος καλούμενος ἐκδίδωσιν ἐς θάλασσαν· ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ ποταμοῦ Βοιωτῶν ἔσχατοι ταύτη πόλισμα οἰκοῦσιν Ἀλὰς ἐπὶ θαλάσση, ἢ τὴν Δοκρίδα ἡπειρον ἀπὸ τῆς Εὐβοίας διείργει.

XXV. Θηβαίοις δὲ τῶν πυλῶν ἐστὶν ἐγγύτατα τῶν Νηϊστῶν Μειοικέως μνημα τοῦ Κρέοντος· ἀπέκτεινε δὲ ἐκουσίως αὐτὸν κατὰ τὸ μάντευμα τὸ ἐκ Δελφῶν, ἠνίκα Πολυνείκης καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἀφίκοντο ἐξ Ἄργους. Τοῦ δὲ Μειοικέως ἐπιπέφυκε ροιὰ τῶ μνηματι· τοῦ καρποῦ δὲ ὄντος ὠραίου διαρρήξαντί σοι τὸ ἐκτὸς λοιπὸν ἐστὶν εὐρεῖν τὸ ἐνδον αἷματι ἐμφερές. αὕτη μὲν δὴ τεθηλὸς δένδρον ἐστὶν ἢ ροιὰ· ἄμπελον δὲ φῦναι μὲν οἱ Θηβαῖοι παρὰ σφίσι πρώτοις φασὶν ἀνθρώπων, ἀποφῆναι δὲ οὐδὲν ἔτι ἐς αὐτὴν ὑπόμνημα εἶχον.

22. Τοῦ δὲ Μειοικέως οὐ πόρρω τάφου τοὺς παῖδας λέγουσιν Οἰδίποδος μονομαχήσαντας ἀποθανεῖν ὑπὸ ἀλλήλων· σημεῖον δὲ τῆς μάχης αὐτῶν κίων, καὶ ἀσπίς 758

ἔπεστιν ἐπ' αὐτῷ λίθου. Δείκνυται δέ τι χωρίον· ἐνταῦθα Ἦραν Θηβαῖοί φασιν Ἡρακλεῖ παιδὶ ἔτι ἐπι-
σχεῖν γάλα κατὰ δὴ τινα ἀπάτην ἐκ Διός. καλεῖται δὲ
ὁ σύμπας οὗτος (τόπος) Σῦρμα Ἀντιγόνης· ὡς γὰρ τὸν
τοῦ Πολυνείκουσ ἄρασθαί οἱ προθυμουμένη νεκρὸν οὐ-
δεμία ἐφαίνετο φαστῶνη, δεύτερα ἐπενόησεν ἔλκειν αὐ-
τόν, ἐς ὃ εἴλκυσέ τε καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ τοῦ Ἐτεοκλέους
ἐξημμένην τὴν πυράν.

3. Διαβάντων δὲ ποταμὸν καλούμενον ἀπὸ γυναικὸς 3
τῆς Λύκου Δίρκην, ὑπὸ ταύτης δὲ ἔχει λόγος Ἀντιόπην
κακοῦσθαι, καὶ δι' αὐτὸ ὑπὸ τῶν Ἀντιόπης παίδων
συμβῆναι τῇ Δίρκῃ τὴν τελευταίην, διαβᾶσιν οὖν τὴν
Δίρκην οἰκίας τε ἐρείπια τῆς Πινδάρου καὶ μητρὸς Διν-
δυμήνης ἱερὸν, Πινδάρου μὲν ἀνάθημα, τέχνη δὲ τὸ
ἄγαλμα Ἀριστομήδους τε καὶ Σωκράτους Θηβαίων. μιᾶ
δὲ ἐφ' ἐκάστων ἐτῶν ἡμέρα, καὶ οὐ πέρα, τὸ ἱερὸν ἀνοι-
γειν νομίζουσιν. ἐμοὶ δὲ ἀφικέσθαι τε ἐξεγεγόνει τὴν
ἡμέραν ταύτην, καὶ τὸ ἄγαλμα εἶδον λίθου τοῦ Πεντέ-
λησι καὶ αὐτὸ καὶ τὸν θρόνον.

4. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν Νηϊστῶν 4
τὸ μὲν Θέμιδος ἔστιν ἱερὸν καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου,
τὸ δὲ ἐφεξῆς Μοιρῶν, τὸ δὲ Ἀγοραίου Διός· οὗτος μὲν
δὴ λίθου πεποιήται, ταῖς Μοίραις δὲ οὐκ ἔστιν ἀγάλ-
ματα. καὶ ἀπωτέρω μικρὸν Ἡρακλῆς ἔστηκεν ἐν ὑπαί-
θρῳ Ῥινοκολούστης ἐπωνυμίαν ἔχων, ὅτι τῶν κηρύκων,
ὡς οἱ Θηβαῖοι λέγουσιν, ἀπέτεμεν ἐπὶ λώβῃ τὰς ῥίνας,
οἱ παρὰ Ὀρχομενίων ἀφίκοντο ἐπὶ τοῦ δασμοῦ τὴν ἀπ-
αίτησιν.

5. Σταδίους δὲ αὐτόθεν πέντε προελθόντι καὶ εἰ- 5
κοσι Δήμητρος Καβειρίας καὶ Κόρης ἔστιν ἄλσος· ἐσελ-
θεῖν δὲ τοῖς τελεσθεῖσιν ἔστι. Τούτου δὲ τοῦ ἄλσους
ἑπτὰ πού σταδίους τῶν Καβείρων τὸ ἱερὸν ἀφέστηκεν.

Οἴτινες δὲ εἰσιν οἱ Κάβειροι καὶ ὅποιά ἐστιν αὐτοῖς καὶ
 τῇ μητρὶ τὰ δρώμενα, σιωπὴν ἄγοντι ὑπὲρ αὐτῶν συγ-
 6 γνώμη παρὰ ἀνδρῶν φιληκόων ἔστω μοι. 6. Τοσοῦτο
 δὲ δηλώσαι με καὶ ἐς ἅπαντας ἐκώλυσεν οὐδέν, ἦντινα
 λέγουσιν ἀρχὴν οἱ Θηβαῖοι γενέσθαι τοῖς δρωμένοις.
 Πόλιν γὰρ ποτε ἐν τούτῳ φασὶν εἶναι τῷ χωρίῳ καὶ ἄν- 759
 δρας ὀνομαζομένους Καβείρους, Προμηθεὶ δὲ ἐνὶ τῶν
 Καβείρων καὶ Αἰτναίῳ τῷ Προμηθέως ἀφικομένην Δή-
 μητρα ἐς γνῶσιν παρακαταδέσθαι σφίσι. ἦτις μὲν δὴ
 ἦν ἡ παρακαταθήκη, καὶ τὰ ἐς αὐτὴν γινόμενα, οὐκ
 ἐφαίνετο ὅσιόν μοι γράφειν. Δήμητρος δ' οὖν Καβεί-
 7 ροις δῶρόν ἐστιν ἡ τελετή. Κατὰ δὲ τὴν Ἐπιγόνων
 στρατείαν καὶ ἄλλωσιν τῶν Θηβῶν ἀνέστησαν μὲν ὑπὸ
 τῶν Ἀργείων οἱ Κάβειροι, ἐξελείφθη δὲ ἐπὶ χρόνον τινα
 καὶ ἡ τελετή. Πελαργὴν δὲ ὕστερον τὴν Ποτνέως καὶ
 Ἰσθμιάδην Πελαργῆ συνοικοῦντα καταστήσασθαι μὲν τὰ
 ὄργια αὐτοῦ λέγουσιν ἐξ ἀρχῆς, μετενεγκεῖν δὲ αὐτὰ
 8 ἐπὶ τὸν Ἀλεξιάρου καλούμενον. ὅτι δὲ τῶν ὄρων ἐκτὸς
 ἐμύησεν ἡ Πελαργὴ τῶν ἀρχαίων, Τηλώνδης καὶ ὅσοι
 γένους τῶν Καβείρων ἐλείποντο κατῆλθον αὐτῆς ἐς τὴν
 Καβειραίαν. Πελαργῆ μὲν δὴ κατὰ μάντευμα ἐκ Δω-
 δώνης καὶ ἄλλα ἔμελλεν ἐς τιμὴν καταστήσεσθαι, καὶ ἡ
 θυσιά φέρον ἐν τῇ γαστρὶ ἱερεῖον. 7. Τὸ δὲ μήνιμα τὸ
 ἐκ τῶν Καβείρων ἀπαραίτητόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὡς
 9 ἐπέδειξε δὴ πολλαχῆ. τὰ γὰρ δὴ δρώμενα ἐν Θήβαις
 ἐτόλμησαν ἐν Ναυπάκτῳ κατὰ ταῦτά ἰδιῶται δρᾶσαι, καὶ
 σφᾶς οὐ μετὰ πολὺν ἐπέλαβεν ἡ δίκη. ὅσοι δὲ ὁμοῦ Μαρ-
 δουίῳ τῆς στρατιᾶς τῆς Ξέρξου περὶ Βοιωτίαν ἐλείφθη-
 σαν, τοῖς παρελθούσιν αὐτῶν ἐς τὸ ἱερόν τῶν Καβείρων
 τάχα μὲν πού καὶ χρημάτων μεγάλων ἐλπίδι, τὸ πλέον
 δέ, ἐμοὶ δοκεῖν, τῇ ἐς τὸ θεῖον ὀλιγωρία, τούτοις πα-
 ραφρονῆσαι τε συνέπεσεν ἀντίκα καὶ ἀπώλοντο ἐς θά-

λασσάν τε καὶ ἀπὸ τῶν κρημνῶν ἑαυτοὺς ῥίπτοντες.
 Ἀλεξάνδρου δέ, ὡς ἐνίκησε τῆ μάχῃ, Θήβας τε αὐτὰς 10
 καὶ σύμπασαν τὴν Θηβαΐδα διδόντος πυρὶ, ἄνδρες τῶν
 760 ἐκ Μακεδονίας ἐλθόντες ἐς τῶν Καβείρων τὸ ἱερόν ἄτε
 ἐν γῆ τῆ πολεμίας κεραννοῖς τε ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀστραπαῖς
 ἐφθάρησαν. οὕτω μὲν τὸ ἱερόν τοῦτό ἐστιν ἐξ ἀρχῆς
 ἅγιον.

XXVI. Τοῦ Καβειρίου δὲ ἐν δεξιᾷ πεδίου ἐστὶν ἐπώ-
 νυμον Τηνέρου μάντεως, ὃν Ἀπόλλωνος παῖδα εἶναι καὶ
 Μελίας νομίζουσι, καὶ Ἡρακλέους ἱερόν μέγα ἐπέκλησιν
 Ἰπποδέτου· τοὺς τε γὰρ Ὀρχομενίους φασὶν ἐς τοῦτο
 ἀφ᾽ ἔχθαι στρατιᾶ, καὶ τὸν Ἡρακλέα νύκτωρ τοὺς ἵππους
 λαβόντα συνδῆσαι σφισι τοὺς ὑπὸ τοῖς ἄρμασι. 2. Προ- 2
 ελθόντων δὲ τὸ ὄρος ἐστὶν ὅθεν τὴν Σφίγγα λέγουσιν
 ὀρμαῖσθαι ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν ἀρπαζομένων ἀνιγμα ἄδου-
 σαν. Οἱ δὲ κατὰ ληστείαν σὺν δυνάμει ναυτικῆ πλα-
 νωμένην φασὶν αὐτὴν ἐς τὴν πρὸς Ἀνθηδόνη σχεῖν θά-
 λασσαν, καταλαβοῦσαν δὲ τὸ ὄρος τοῦτο ἀρπαγαῖς χρῆ-
 σθαι, πρὶν ἐξεῖλεν Οἰδίπους αὐτὴν ὑπερβαλόμενος πλή-
 θει στρατιᾶς, ἣν ἀφίκετο ἔχων ἐκ Κορίνθου. Λέγεται 3
 δὲ καὶ ὡς νόθη Λαῖου θυγάτηρ εἴη, καὶ ὡς τὸν χρησμὸν
 τὸν Κάδμῳ δοθέντα ἐκ Δελφῶν διδάξειεν αὐτὴν κατὰ
 εὐνοίαν ὁ Λαῖος· ἐπίστασθαι δὲ πλὴν τοὺς βασιλέας οὐ-
 δένα ἄλλον τὸ μάντευμα. ὁπότε οὖν τῆ Σφιγγὶ ἀμφι-
 σβητήσων τις ἀφίκοιτο τῆς ἀρχῆς, γενέσθαι γὰρ τῷ
 Λαῖῳ ἐκ παλλακῶν υἱός, καὶ τὰ χρησθέντα ἐκ Δελφῶν
 ἐς Ἐπικάστην μόνην καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνης ἔχειν παῖδας,
 τὴν οὖν Σφίγγα χρῆσθαι σοφίσμασιν ἐς τοὺς ἀδελφούς,
 ὡς τὸν Κάδμῳ γενόμενον χρησμὸν εἶδειεν ἂν Λαῖου γε
 ὄντες· οὐκ ἔχοντας δὲ αὐτοὺς ἀποκρίνασθαι, θανάτῳ 4
 ζημιούν, ἄτε οὐ προσηκόντως ἀμφισβητοῦντας γένους

τε καὶ ἀρχῆς. Οἰδίπους δὲ ἄρ' ἀφίκετο ὑπὸ ὄνειρατος
 δεδιδαγμένος τὸν χρησμόν.

5 3. Ἀπὸ δὲ τοῦ ὄρους τούτου πέντε ἀπέχει καὶ δέκα 761
 σταδίους πόλεως ἐρείπια Ὀγγηστοῦ· φασὶ δὲ ἐνταῦθα
 οἰκῆσαι Ποσειδῶνος παῖδα Ὀγγηστόν. ἐπ' ἐμοῦ δὲ ναός
 τε καὶ ἄγαλμα Ποσειδῶνος ἐλείπετο Ὀγγηστίου καὶ τὸ
 6 ἄλσος, ὃ δὴ καὶ Ὀμηρος ἐπήνεσε. 4. Τραπομένω δὲ
 ἀπὸ τοῦ Καβειρίου τὴν ἐν ἀριστερᾷ καὶ προελθόντι ὡς
 πεντήκοντα σταδίους Θεσπια ὑπὸ τὸ ὄρος τὸν Ἐλικῶνα
 ᾧκισται. θυγατέρα δὲ εἶναι Θεσπιαν λέγουσιν Ἀσωποῦ,
 καὶ ἀπὸ ταύτης κληθῆναι τὴν πόλιν. οἱ δὲ Θεσπιόν φα-
 σιν ἐξ Ἀθηναίων ἐλθόντα τὸ ὄνομα τῇ πόλει δοῦναι· γε-
 7 γονέει δὲ ἀπὸ Ἐρεχθίδος αὐτόν. 5. Θεσπιεῦσι δὲ ἐν τῇ
 πόλει Σαώτου Διός ἐστι χαλκοῦν ἄγαλμα· ἐπιλέγουσι
 δὲ ὡς λυμαιομένου τὴν πόλιν ποτὲ αὐτοῖς δράκοντος
 προστάξειεν ὁ θεὸς τὸν κλήρω τῶν ἐφήβων κατὰ ἔτος
 ἕκαστον λαχόντα δίδοσθαι τῷ θηρίῳ. τῶν μὲν δὴ δια-
 φθαρέντων μνημονεύειν τὰ ὀνόματα οὐ φασιν· ἐπὶ δὲ
 Κλεοστράτῳ λαχόντι τὸν ἐραστήν αὐτοῦ Μενέστρατον
 8 λέγουσιν ἐπιτεχνήσασθαι. χαλκοῦν θώρακα ἐποίησατο
 ἔχοντα ἐπὶ ἑκάστη τῶν φολίδων ἄγκιστρον ἐς τὸ ἄνω
 νεῦον· τοῦτον τὸν θώρακα ἐνδύς παρέδωκε τῷ δρά-
 κοντι ἐκουσίως αὐτόν, παραδοὺς δὲ ἀπολείσθαι τε καὶ
 αὐτὸς ἀπολεῖν ἔμελλε τὸ θηρίον. Ἀντὶ τούτου μὲν τῷ
 Διὶ γέγονεν ἐπίκλησις Σαώτης· τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ Διο-
 νύσου καὶ αὐθις Τύχης, ἐτέρωθι δὲ Ὑγιείας, * * τὴν δὲ
 Ἀθηναίων τὴν Ἐργάνην καὶ αὐτὴν καὶ Πλοῦτόν οἱ παρ-
 εστηκότα ἐποίησε * * *.

XXVII. Θεῶν δὲ οἱ Θεσπιεῖς τιμῶσιν Ἐρωτα μάλιστα
 ἐξ ἀρχῆς, καὶ σφισιν ἄγαλμα παλαιότατόν ἐστιν ἀργός
 λίθος. Ὅστις δὲ ὁ καταστησάμενος Θεσπιεῦσιν Ἐρωτα
 θεῶν σέβεσθαι μάλιστα, οὐκ οἶδα. σέβονται δὲ οὐδέν τι

ἦσσαν καὶ Ἑλλησποντίων Παριανοί, τὸ μὲν ἀνέκαθεν ἐξ Ἰωνίας καὶ Ἐρυθρῶν ἀπωκισμένοι, τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν τελοῦντες ἐς Ῥωμαίους. 2. Ἔρωτα δὲ ἄνθρωποι μὲν οἱ 2 πολλοὶ νεώτατον θεῶν εἶναι καὶ Ἀφροδίτης παῖδα ἠγνυ- 762 ται. Λύκιος δὲ Ὠλὴν, ὃς καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς ἀρχαιο- τάτους ἐποίησεν Ἑλλησιν, οὗτος ὁ Ὠλὴν ἐν Εἰλειθυίας ὕμνῳ μητέρα Ἔρωτος τὴν Εἰλειθυιάν φησιν εἶναι. Ὠλῆ- νος δὲ ὕστερον Πάμφως τε ἔπη καὶ Ὀρφεὺς ἐποίησαν· καὶ σφισιν ἀμφοτέροις πεποιημένα ἐστὶν ἐς Ἔρωτα, ἵνα ἐπὶ τοῖς δρωμένοις Λυκομίδαί καὶ ταῦτα ἄδωσιν· ἐγὼ δὲ ἐπελεξάμην *** ἀνδρὶ ἐς λόγους δαδουχοῦντι. καὶ τῶν μὲν οὐ πρόσω ποιήσομαι μνήμην· Ἡσίοδον δὲ ἢ τὸν Ἡσιόδῳ Θεογονίαν ἐσποίησαντα οἶδα γράψαντα ὡς Χάος πρῶτον, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Γῆ τε καὶ Τάρταρος καὶ Ἔρωτος γέ- νοιτο. Σαπφῶ δὲ ἢ Λεσβία πολλά τε καὶ οὐχ ὁμολο- 3 γοῦντα ἀλλήλοις ἐς Ἔρωτα ἦσε. 3. Θεσπιεῦσι δὲ ὕστε- ρον χαλκοῦν εἰργάσατο Ἔρωτα Λύσιππος, καὶ ἔτι πρό- τερον τούτου Πραξιτέλης λίθου τοῦ Πεντέληςσι. καὶ ὅσα μὲν εἶχεν ἐς Φρύνην καὶ τὸ ἐπὶ Πραξιτέλει τῆς γυναικὸς σόφισμα, ἐτέρωθι ἤδη μοι δεδήλωται· πρῶτον δὲ τὸ ἄγαλμα κινῆσαι τοῦ Ἔρωτος λέγουσι Γάϊον δυναστεύ- σαντα ἐν Ῥώμῃ, Κλαυδίου δὲ ὀπίσω Θεσπιεῦσιν ἀπο- πέμψαντος Νέρωνα αὐτῆς δευτέρα ἀνάσπαστον ποιῆσαι. Καὶ τὸν μὲν φλόξ αὐτόθι διέφθειρε· τῶν δὲ ἀσεβη- 4 σάντων ἐς τὸν θεὸν ὁ μὲν ἀνθρώπῳ στρατιώτῃ διδοὺς αἰεὶ τὸ αὐτὸ σύνθημα μετὰ ὑπούλου χλευασίας ἐς τοσοῦτο προήγαγε θυμοῦ τὸν ἄνθρωπον ὥστε σύνθημα διδόντα αὐτὸν διεργάζεται, Νέρωνι δὲ παρεξ ἢ τὰ ἐς τὴν μητέρα ἐστὶ καὶ ἐς γυναῖκας γαμετὰς ἐναγῆ τε καὶ ἀνέραστα τολμήματα. Τὸν δὲ ἐφ' ἡμῶν Ἔρωτα ἐν Θεσπιαῖς ἐποίη- σεν Ἀθηναῖος Μηνόδωρος, τὸ ἔργον τὸ Πραξιτέλους μιμούμενος. 4. Ἐνταῦθα καὶ αὐτοῦ Πραξιτέλους Ἀφρο- 5

δίτη καὶ Φρύνης ἐστὶν εἰκὼν· λίθου καὶ ἡ Φρύνη καὶ 763
ἡ θεός. ἔστι δὲ καὶ ἐτέρωθι Ἀφροδίτης Μελαινίδος
ἱερόν, καὶ θέατρον τε καὶ ἀγορὰ θεᾶς ἄξια· ἐνταῦθα
Ἡσίδος ἀνάκειται χαλκοῦς. Τῆς ἀγορᾶς οὐ πόρρω
Νίκη τε χαλκοῦ καὶ ναὸς Μουσῶν ἐστὶν οὐ μέγας· ἀγάλ-
ματα δὲ ἐν αὐτῷ μικρὰ λίθου πεποιημένα.

6 5. Καὶ Ἡρακλέους Θεσπιεῦσιν ἐστὶν ἱερόν· ἱεράται
δὲ αὐτοῦ παρθένος, ἔστ' ἂν ἐπιλάβῃ τὸ χρεῶν αὐτήν.
αἴτιον δὲ τούτου φασὶν εἶναι τοιούδε, Ἡρακλέα ταῖς θυ-
γατράσι πεντήκοντα οὔσαις ταῖς Θεστίου συγγενέσθαι
πάσαις πλην μιᾶς ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί· ταύτην δὲ οὐκ ἐθε-
λήσαί οἱ τὴν μίαν μιχθῆναι· * * * νομίζοντα δικάσαι
μένειν παρθένον πάντα αὐτήν τὸν βίον ἱερωμένην αὐ-
7 τῷ. Ἐγὼ δὲ ἤκουσα μὲν καὶ ἄλλον λόγον, ὡς διὰ πα-
σῶν ὁ Ἡρακλῆς τῶν Θεστίου παρθένων διεξέλθοι τῇ
αὐτῇ νυκτί, καὶ ὡς ἄρσενας παῖδας αὐτῷ πᾶσαι τέκοιεν,
διδύμους δὲ ἢ τε νεωτάτη καὶ ἢ πρεσβυτάτη· ἐκεῖνο δὲ
οὐκ ἔστιν ὅπως ἠγήσομαι πιστόν, Ἡρακλέα ἐπὶ τοσοῦτο
ὀργῆς ἀνδρὸς φίλου θυγατρὶ ἀφικέσθαι. πρὸς δὲ καὶ
ἠνίκα ἔτι ἦν μετ' ἀνθρώπων, τιμωρούμενός τε ἄλλους
ὑβρίζοντας καὶ μάλιστα ὅσοι θεῶν ἀσεβεῖς ἦσαν, οὐκ
ἂν αὐτός γε κατεστήσατο αὐτῷ ναόν τε καὶ ἱερείαν ὡς-
8 περ δὴ θεός. Ἀλλὰ γὰρ ἐφαίνετό μοι τὸ ἱερόν τοῦτο
ἀρχαιότερον ἢ κατὰ Ἡρακλέα εἶναι τὸν Ἀμφιτρούωνος,
καὶ Ἡρακλέους τοῦ καλουμένου τῶν Ἰδαίων Δακτύλων,
οὗ δὴ καὶ Ἐρυθραίους τοὺς ἐς Ἰωνίαν καὶ Τυρίους ἱερὰ
ἔχοντας εὔρισκον. οὐ μὲν οὐδ' οἱ Βοιωτοὶ τοῦ Ἡρα-
κλέους ἠγνόουν τοῦτο τὸ ὄνομα, ὅπου γε αὐτοὶ τῆς Μυ-
καλησσίας Δῆμητρος Ἡρακλεῖ τῷ Ἰδαίῳ τὸ ἱερόν ἐπιτε-
τράφθαι λέγουσιν.

XXVIII. Ὁ δὲ Ἐλικῶν ὄρῳν τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐν
τοῖς μάλιστα ἐστὶν εὐγεῶς καὶ δένδρων ἡμέρων ἀνά-

764 πλεως· και οί τῆς ἀνδράχνου θάμνοι παρέχονται τῶν πανταχοῦ καρπὸν αἰξίν ἡδιστον. λέγουσι δὲ οἱ περὶ τὸν Ἐλικῶνα οἰκοῦντες και ἀπάσας ἐν τῷ ὄρει τὰς πόας και τὰς ῥίζας ἡκιστα ἐπὶ ἀνθρώπου θανάτῳ φύεσθαι. και δὴ και τοῖς ὄφεισι τὸν ἰὸν ποιοῦσιν ἐνταῦθα ἀσθενέστερον αἰνομαί, ὥστε και διαφεύγουσι τὰ πολλὰ οἱ δηχθέντες, ἦν ἀνδρὶ Λίβυι γένους τοῦ Ψύλλων ἢ και ἄλλως προσφόροις ἐπιτύχουσι τοῖς φαρμάκοις. 2. Ἔστι μὲν δὴ ὁ ἰὸς τοῖς ἀγριωτάτοις τῶν ὄφειων και ἄλλως ὀλέθριος ἔς τε ἀνθρώπους και ζῶα ὁμοίως τὰ πάντα, συντελοῦσι δὲ οὐχ ἡκιστα ἐς ἰσχύν σφισι τοῦ ἰοῦ και αἰνομαί, ἐπεὶ τοι και ἀνδρὸς ἀκούσας οἶδα Φοίνικος ὡς ἐν τῇ ὄρεινῇ τῇ Φοινίκης ἀγριωτέρους τοὺς ἔχεις ποιοῦσιν αἰ ῥίζαι. Ἐφη δὲ ἀνθρωπον ἰδεῖν αὐτὸς ἀποφεύγοντα ὄρμην ἔχεως, και τὸν μὲν ἐπὶ τι ἀναδραμεῖν δένδρον, τὸν δὲ ἔχιν, ὡς ἦλθεν ὕστερος, ἀποπνεῦσαι πρὸς τὸ δένδρον τοῦ ἰοῦ και οὐ ζῆν ἔτι τὸν ἀνθρωπον. Τούτου μὲν τοιαῦτα ἤκουσα· ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ Ἀράβων ὅσοι τῶν ἔχεων 3 περὶ τὰ δένδρα τὰ πάλσαμα οἰκοῦσι, τοιάδε ἄλλα ἔς αὐτοὺς συμβαίνοντα οἶδα. μέγεθος μὲν κατὰ μυρσίνης θάμνον τὰ πάλσαμά ἐστι, φύλλα δὲ αὐτοῖς κατὰ τὴν πόαν τὸ σάμψουχον. ἔχεων δὲ τῶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ καθ' ὁπόσους και πλείονες και ἐλάσσονες ὑπὸ ἕκαστον ἀλλίζονται δένδρον· τροφή γὰρ αὐτοῖς ὁ τῶν παλσάμων ἐστὶν ὁπὸς ἡδίστη, και ἔτι και ἄλλως τῇ σκιᾷ τῶν φυτῶν χαίρουσιν. Ἐπὰν οὖν συλλέγειν τοῦ παλσάμου τὸν 4 ὀπὸν ἀφίκηται τοῖς Ἀραβιν ὄρα, ξύλων δύο ἕκαστος σκυτάλας ἐπὶ τοὺς ἔχεις [ἐσ]φέρει, κροτοῦντες δὲ τὰ ξύλα ἀπελαύνουσι τοὺς ἔχεις· ἀποκτείνειν δὲ αὐτοὺς 765 οὐκ ἐθέλουσιν ἱεροὺς τῶν παλσάμων νομίζοντες. ἦν δὲ και ὑπὸ ἔχεων δηχθῆναί τῳ συμβῆ, τὸ μὲν τραῦμά ἐστιν ὁποῖον και ὑπὸ σιδήρου, δεῖμα δὲ ἄπεστι τὸ ἀπὸ τοῦ

λοῦ· ἄτε γὰρ σιτουμένοις τοῖς ἔχεσι μύρων τὸ εὐοσμότατον, μετακεράννυσί σφισιν ἐκ τοῦ θανατώδους ἐς τὸ ἠπιώτερον ὁ λόγος. ταῦτα μὲν δὴ ἔχοντά ἐστιν οὕτω.

XXIX. Θῦσαι δὲ ἐν Ἐλικῶνι Μούσαις πρώτους καὶ ἐπονομάσαι τὸ ὄρος ἱερὸν εἶναι Μουσῶν Ἐφιάλτην καὶ Ὄττον λέγουσιν, οἰκίσαι δὲ αὐτοὺς καὶ Ἄσκληρον· καὶ δὴ καὶ Ἥγησίνοους ἐπὶ τῷδε ἐν τῇ Ἀτθίδι ἐποίησεν·

Ἄσκληρον δ' αὖ παρέλεκτο Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

ἢ δὴ οἱ τέκε παῖδα περιπλομένων ἐνιαυτῶν

Οἰοκλον, ὃς πρῶτος μετ' Ἀλωέος ἔκτισε παίδων

Ἄσκληρον, ἢ θ' Ἐλικῶνος ἔχει πόδα πίδακόντα.

- 2 Ταύτην τοῦ Ἥγησίνου τὴν ποιήσιν οὐκ ἐπελεξάμην, ἀλλὰ πρότερον ἄρα ἐκλελοιπυῖα ἦν πρὶν ἢ ἐμέ γενέσθαι· Κάλλιππος δὲ Κορίνθιος ἐν τῇ ἐς Ὀρχομενίους συγγραφῇ μαρτύρια ποιεῖται τῷ λόγῳ τὰ Ἥγησίνου ἔπη· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡμεῖς πεποιήμεθα παρὰ τοῦ Καλλίππου διδαχθέντες. Ἄσκληρος μὲν δὴ πύργος εἰς ἐπ' ἐμοῦ καὶ ἄλλο οὐδὲν ἐλείπετο ἐς μνήμην. 2. Οἱ δὲ τοῦ Ἀλωέως παῖδες ἀριθμὸν τε Μούσας ἐνόμισαν εἶναι τρεῖς, καὶ ὀνόματα αὐταῖς ἔθεντο Μελέτην καὶ Μνήμην καὶ Ἀοιδήν.
- 3 χρόνῳ δὲ ὕστερόν φασι Πίερον Μακεδόνα, ἀφ' οὗ καὶ Μακεδόσιν ὠνόμασται τὸ ὄρος, τοῦτον ἐλθόντα ἐς Θεσπιάς ἐννέα τε Μούσας καταστήσασθαι καὶ τὰ ὀνόματα τὰ νῦν μεταθέσθαι σφίσι. ταῦτα δὲ ἐνόμιζεν οὕτως ὁ Πίερος ἢ σοφώτερά οἱ εἶναι φανεύτα, ἢ κατὰ τι μάντευμα, ἢ παρὰ του διδαχθεῖς τῶν Θρακῶν· δεξιώτερον γὰρ τὰ τε ἄλλα ἐδόκει τοῦ Μακεδονικοῦ τὸ ἔθνος εἶναι πάλαι τὸ Θράκιον, καὶ οὐχ ὁμοίως ἐς τὰ θεία ὀλίγων.
- 4 Εἰσὶ δ' οἱ καὶ αὐτῷ θυγατέρας ἐννέα Πιέρῳ γενέσθαι λέγουσι, καὶ τὰ ὀνόματα ἅπερ ταῖς θεαῖς τεθῆναι καὶ 766 ταύταις, καὶ ὅσοι Μουσῶν παῖδες ἐκλήθησαν ὑπὸ Ἐλλήνων, θυγατριδοῦς εἶναι σφᾶς Πιέρου. Μίμνερος

δὲ ἐλεγεία ἐς τὴν μάχην ποιήσας τὴν Συμυρναίων πρὸς Γύγην τε καὶ Λυδούς, φησὶν ἐν τῷ προοιμίῳ θυγατέρας Οὐρανοῦ τὰς ἀρχαιοτέρας Μούσας, τούτων δὲ ἄλλας νεωτέρας εἶναι Διὸς παῖδας. 3. Ἐν Ἐλικῶνι δὲ πρὸς τὸ 5 ἄλλος ἰόντι τῶν Μουσῶν ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἢ Ἀγανίππη πηγῇ, θυγατέρα δὲ εἶναι τὴν Ἀγανίππην τοῦ Τερμησοῦ λέγουσι· φεῖ δὲ καὶ οὗτος ὁ Τερμησὸς περὶ τὸν Ἐλικῶνα· τὴν δὲ εὐθείαν ἐρχομένῳ πρὸς τὸ ἄλλος ἔστιν εἰκὼν Εὐφήμης ἐπειρασμένη λίθῳ· τροφὸν δὲ εἶναι τὴν Εὐφήμην λέγουσι τῶν Μουσῶν. ταύτης τε οὖν εἰκὼν καὶ 6 μετ' αὐτὴν Λίνος ἔστιν ἐν πέτρᾳ μικρᾷ σπηλαίου τρόπον εἰργασμένη· τούτῳ κατὰ ἔτος ἕκαστον πρὸ τῆς θυσίας τῶν Μουσῶν ἐναγίζουσι. Λέγεται δὲ ὡς ὁ Λίνος οὗτος παῖς μὲν Οὐρανίας εἴη καὶ Ἀμφιμάρου τοῦ Ποσειδῶνος, μεγίστην δὲ τῶν τε ἐφ' αὐτοῦ καὶ ὅσοι πρότερον ἐγένοντο λάβοι δόξαν ἐπὶ μουσικῇ, καὶ ὡς Ἀπόλλων ἀποκτείνειεν αὐτὸν ἐξισούμενον κατὰ τὴν ῥοδὴν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Λίνου τὸ ἐπ' αὐτῷ πένθος διῆλθεν 7 ἄρα καὶ ἄχρι τῆς βαρβάρου πάσης, ὡς καὶ Αἰγυπτίοις ἄσμα γενέσθαι Λίνον· καλοῦσι δὲ τὸ ἄσμα Αἰγύπτιοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ Μανέρων. Οἱ δὲ Ἕλλησιν ἔπη ποιήσαντες, Ὅμηρος μὲν, ἅτε ἄσμα Ἕλλησιν ὃν ἐπιστάμενος τοῦ Λίνου τὰ παθήματα, ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἔφη τῇ ἀσπίδι ἄλλα τε ἐργάσασθαι τὸν Ἥφαιστον καὶ κιθαρωδὸν παῖδα ἄδοντα τὰ ἐς Λίνον·

τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείη

ἱμερόεν κιθάριζε, Λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν.

767 Πάμφως δέ, ὃς Ἀθηναίοις τῶν ὕμνων ἐποίησε τοὺς ἀρχαιοτάτους, οὗτος ἀκμάζοντος ἐπὶ τῷ Λίνῳ τοῦ πένθους Οἰτόλινον ἐκάλεσεν αὐτόν. Σαπφῶ δὲ ἢ Λεσβία τοῦ Οἰτολίνου τὸ ὄνομα ἐκ τῶν ἐπῶν τῶν Πάμφω μαθοῦσα Ἄδωνιν ὁμοῦ καὶ Οἰτόλινον ᾄσεν. Θηβαῖοι δὲ λέγουσι

παρὰ σφίσι ταφῆναι τὸν Δίνου, καὶ ὡς μετὰ τὸ πταῖσμα τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ τὸ Ἑλληνικὸν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου κατὰ δὴ τινα ὄψιν ὀνειράτος τὰ ὅστ᾽ ἀνελόμενος τοῦ 9 Δίνου κομίσειεν ἐς Μακεδονίαν· ἐκεῖνον μὲν δὴ αὐτίς ἐξ ἐνυπνίων ἄλλων ὀπίσω τοῦ Δίνου τὰ ὅστ᾽ ἐς Θήβας ἀποστεῖλαι, τὰ δὲ ἐπιθήματα τοῦ τάφου, καὶ ὅσα σημεῖα ἄλλα ἦν, ἀνὰ χρόνον φασὶν ἀφανισθῆναι. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλα τοιάδε ὑπὸ Θηβαίων, ὡς τοῦ Δίνου τούτου γένοιτο ὕστερον ἕτερος Δίνος καλούμενος Ἰσμηνίου, καὶ ὡς Ἡρακλῆς ἔτι παῖς ἂν ἀποκτείνειεν αὐτὸν διδάσκαλον μουσικῆς ὄντα. Ἔπη δὲ οὔτε ὁ Ἀμφιμάρου Δίνος οὔτε ὁ τούτου γενόμενος ὕστερον ἐποίησαν· ἢ καὶ ποιηθέντα ἐς τοὺς ἔπειτα οὐκ ἦλθεν.

XXX. Ταῖς Μούσαις δὲ ἀγάλματα τὰ μὲν πρῶτά ἐστι Κηφισοδότου τέχνη πάσαις, προελθόντι δὲ οὐ πολὺ τρεῖς μὲν εἰσιν αὐτίς Κηφισοδότου, Στρογγυλίωνος δὲ ἕτερα τοσαῦτα, ἀνδρὸς βοῦς καὶ ἵππους ἄριστα εἰργασμένου· τὰς δὲ ὑπολοίπους τρεῖς ἐποίησεν Ὀλυμπιοσθένης. καὶ Ἀπόλλων χαλκοῦς ἐστὶν ἐν Ἐλικῶνι καὶ Ἐρμῆς μαχόμενοι περὶ τῆς λύρας, καὶ Διόνυσος ὁ μὲν Λυσίππου, τὸ δὲ ἄγαλμα ἀνέθηκε Σύλλας τοῦ Διονύσου τὸ ὀρθόν, ἔργον τῶν Μύρωνος θεᾶς μάλιστα ἄξιον μετὰ γε τὸν Ἀθήνησιν Ἐρεχθεῖα. ἀνέθηκε δὲ οὐκ οἰκοθεν, Ὀρχομενίους δὲ ἀφελόμενος τοὺς Μινύας. τοῦτό ἐστι τὸ ὑπὸ Ἑλλήνων λεγόμενον θυμιάμασιν ἀλλοτριόις τὸ θεῖον σέβεσθαι.

2 2. Ποιητὰς δὲ ἢ καὶ ἄλλως ἐπιφανεῖς ἐπὶ μουσικῇ τοσῶνδε εἰκόνας ἀνέθεσαν, Θάμυριν μὲν αὐτὸν τε ἦδη τυφλὸν καὶ λύρας κατεαγνίας ἐφαπτόμενον· Ἀρίων δὲ ὁ Μηθυμναῖός ἐστιν ἐπὶ δελφίνος. Ὁ δὲ Σακάδα τοῦ 768 Ἀργείου τὸν ἀνδριάντα πλάσας, οὐ συνεῖς Πινδάρου τὸ ἐς αὐτὸν προοίμιον, ἐποίησεν οὐδὲν ἐς τὸ μῆκος τοῦ σώ-

ματος εἶναι τῶν ἀνέλων μείζονα τὸν ἀνλήτην. Κάθηται 3
 δὲ καὶ Ἡσιόδου κινθάρων ἐπὶ τοῖς γόνασιν ἔχων, οὐδέν
 τι οἰκεῖον Ἡσιόδῳ φόρημα· δῆλα γὰρ δὴ καὶ ἐξ αὐτῶν
 τῶν ἐπῶν ὅτι ἐπὶ ῥάβδου δάφνης ἦδε. περὶ δὲ Ἡσιόδου
 τε ἡλικίας καὶ Ὀμήρου πολυπραγμονήσαντι ἐς τὸ ἀκρι-
 βέστατον οὗ μοι γράφειν ἠδὲν ἦν, ἐπισταμένῳ τὸ φιλαί-
 τιον ἄλλων τε καὶ οὐχ ἠκίστα ὅσοι κατ' ἐμὲ ἐπὶ ποιήσει
 τῶν ἐπῶν καθεστῆκεσαν. 3. Ὀρφεὶ δὲ τῷ Θρακί πε- 4
 ποιήται μὲν παρεστῶσα αὐτῷ Τελετή, πεποιήται δὲ περὶ
 αὐτὸν λίθου τε καὶ χαλκοῦ θηρία ἀκούοντα ἄδοντος.
 Πολλὰ μὲν [δὴ] καὶ ἄλλα πιστεύουσιν οὐκ ὄντα Ἕλλη-
 νες, καὶ δὴ καὶ Ὀρφέα Καλλιόπης τε εἶναι Μούσης καὶ
 οὐ τῆς Πιέρου, καὶ οἱ τὰ θηρία εἶναι πρὸς τὸ μέλος ψυ-
 χαγωγούμενα, ἐλθεῖν δὲ καὶ ἐς τὸν Ἄϊδην ζῶντα αὐτὸν
 παρὰ τῶν κάτω θεῶν τὴν γυναῖκα αἰτοῦντα. Ὁ δὲ Ὀρ-
 φεύς, ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπερεβάλετο ἐπῶν κόσμῳ τοὺς πρὸ
 αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ μέγα ἦλθεν ἰσχύος οἷα πιστευόμενος εὐ-
 ρηκέναι τελετὰς θεῶν καὶ ἔργων ἀνοσίων καθαροῦς
 νόσων τε ἰάματα καὶ τροπὰς μηνιμάτων θείων. Τὰς δὲ 5
 γυναῖκας φασι τῶν Θρακῶν ἐπιβουλεύειν μὲν αὐτῷ θά-
 νατον, ὅτι σφῶν τοὺς ἀνδρας ἀκολουθεῖν ἔπεισεν αὐτῷ
 πλανωμένῳ, φόβῳ δὲ τῶν ἀνδρῶν οὐ τολμᾶν· ὡς δὲ
 ἐνεφορήσαντο οἴνου, ἐξεργάζονται τὸ τόλμημα, καὶ τοῖς
 ἀνδράσιν ἀπὸ τούτου κατέστη μεθυσκομένους ἐς τὰς
 μάχας χωρεῖν. Εἰσὶ δὲ οἳ φασι κεραυνωθέντι ὑπὸ τοῦ
 θεοῦ συμβῆναι τὴν τελευτήν Ὀρφεῖ· κεραυνωθῆναι δὲ
 αὐτὸν τῶν λόγων ἕνεκα ὧν ἐδίδασκεν ἐν τοῖς μυστηρίοις
 οὐ πρότερον ἀκηκοότας ἀνθρώπους. Ἄλλοις δὲ [προ-] 6
 εἰρημένον ἐστὶν ὡς προαποθανούσης οἱ τῆς γυναικὸς
 '69 ἐπὶ τὸ Ἄορνον δι' αὐτὴν τὸ ἐν τῇ Θεσπρωτίδι ἀφίκετο·
 εἶναι γὰρ πάλαι νεκρομαντεῖον αὐτόθι· νομίζοντα δὲ
 οἱ ἔπεσθαι τῆς Εὐρυδίκης τὴν ψυχὴν, καὶ ἀμαρτοντα

ὡς ἐπεστράφη, αὐτόχειρα αὐτὸν ὑπὸ λύπης αὐτοῦ γενέσθαι. λέγουσι δὲ οἱ Θραῖκες, ὅσαι τῶν ἀηδόνων ἔχουσι νεοσσιᾶς ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ Ὀρφέως, ταύτας ἤδιον καὶ 7 μείζον τι ἄδειν. Μακεδόνων δὲ οἱ χῶραν τὴν ὑπὸ τὸ ὄρος τὴν Πιερίαν ἔχοντες καὶ πόλιν Δίον φασὶν ὑπὸ τῶν γυναικῶν γενέσθαι τὴν τελευταίαν ἐνταῦθα τῷ Ὀρφεῖ. Ἴόντι δὲ ἐκ Δίου τὴν ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ στάδια προεληλυθότι εἴκοσι κίων τέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ καὶ ἐπίδημα ἐπὶ τῷ κίονι ὑδρία λίθου· ἔχει δὲ τὰ ὄστᾶ τοῦ Ὀρφέως ἢ ὑδρία, 8 καθὰ οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι. 4. Ρεῖ δὲ καὶ ποταμὸς Ἐλικῶν· ἄχρι σταδίων ἑβδομήκοντα πέντε προελθόντι τὸ ρεῦμα ἀφανίζεται τὸ ἀπὸ τούτου κατὰ τῆς γῆς· διαλαίπον δὲ μάλιστα δύο καὶ εἴκοσι στάδια ἄνευσι τὸ ὕδωρ αὐθις, καὶ ὄνομα Βαφύρας ἀντὶ Ἐλικῶνος λαβῶν κἀνεισιν ἐς θάλασσαν ναυσίπορος. Τοῦτον οἱ Διασταὶ τὸν ποταμὸν ἐπιρρεῖν διὰ παντὸς τῇ γῇ τὰ ἐξ ἀρχῆς φασί, τὰς γυναῖκας δὲ αἰ τὸν Ὀρφέα ἀπέκτειναν ἐναπονήψασθαι οἱ θελήσαι τὸ αἷμα, καταδύναί τε ἐπὶ τούτῳ τὸν ποταμὸν ἐς τὴν γῆν, ἵνα δὴ μὴ τοῦ φόνου καθάρσια τὸ 9 ὕδωρ παράσχηται. 5. Ἦκουσα δὲ καὶ ἄλλον ἐν Λαρίσῃ λόγον, ὡς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ πόλις οἰκοῖτο Λίβηθρα, ἣ ἐπὶ Μακεδονίας τέτραπται τὸ ὄρος, καὶ εἶναι οὐ πόρρω τῆς πόλεως τὸ τοῦ Ὀρφέως μνήμα· ἀφικέσθαι δὲ τοῖς Λιβηθροῖς παρὰ τοῦ Διονύσου μάντευμα ἐκ Θράκης, ἐπειδὴν ἴδῃ τὰ ὄστᾶ τοῦ Ὀρφέως ἥλιος, τηνικαῦτα ὑπὸ σπυρῶν ἀπολειῖσθαι Λιβηθροῖς τὴν πόλιν. οἱ μὲν δι' οὐ πολλῆς φροντίδος ἐποιοῦντο τὸν χρησμόν, οὐδὲ ἄλλο τι θηρίον οὕτω μέγα καὶ ἄλκιμον ἔσεσθαι νομίζοντες ὡς ἐλεῖν σφίσι τὴν πόλιν, σπυρῶν δὲ θρασύτητος μετεῖναι μᾶλλον ἢ 770 10 ἰσχύος. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει τῷ θεῷ, συνέβαινε σφίσι τοιάδε. ποιμὴν περὶ μεσοῦσαν μάλιστα τὴν ἡμέραν ἐπικλίνων αὐτὸν πρὸς τοῦ Ὀρφέως τὸν τάφον, ὁ μὲν ἐκάθευδεν ὁ

ποιμήν, ἐπήει δέ οἱ καὶ καθεύδοντι ἔπη τε ἄδειν τῶν Ὀρφέως καὶ μέγα καὶ ἠδὺ φωνεῖν. Οἱ οὖν ἐγγύτατα νέμοντες ἢ καὶ ἀροῦντες, ἕκαστοι τὰ ἔργα ἀπολείποντες, ἠθροίζοντο ἐπὶ τοῦ ποιμένου τὴν ἐν τῷ ὑπνω φῶδῃν· καὶ ποτε ὠθοῦντες ἀλλήλους καὶ ἐρίζοντες ὅστις ἐγγύτατα ἔσται τῷ ποιμένι ἀνατρέπουσι τὸν κίονα, καὶ κατεάγη τε ἀπ' αὐτοῦ πεσοῦσα ἢ θήκη καὶ εἶδεν ἥλιος ὅ τι ἦν τῶν ὀστών τοῦ Ὀρφέως λοιπόν. **Αὐτίκα δὲ ἐν τῇ ἐπερ- 11** **χομένη νυκτὶ ὅ τε θεὸς κατέχει πολὺ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ ποταμὸς ὁ Σῦς, τῶν δὲ περὶ τὸν Ὀλυμπον χειμάρρων καὶ ὁ Σῦς ἐστί, τότε οὖν οὗτος ὁ ποταμὸς κατέβαλε μὲν τὰ τείχη Λιβηθροῖς, θεῶν δὲ ἱερὰ καὶ οἴκους ἀνέτρεψεν ἀνθρώπων, ἀπέπνιξε δὲ τοὺς τε ἀνθρώπους καὶ τὰ ἐν τῇ πόλει ζῶα ὁμοίως τὰ πάντα. ἀπολομένων δὲ ἤδη Λιβηθρίων, οὕτως οἱ ἐν Δίῳ Μακεδόνες, κατὰ γε τὸν λόγον τοῦ Λαρισαίου ξένου, ἐς τὴν ἑαυτῶν τὰ ὀστᾶ κομίζουσι τοῦ Ὀρφέως. Ὅστις δὲ περὶ 12** **ποιήσεως ἐπολυπραγμόνησεν ἤδη, τοὺς Ὀρφέως ὕμνους οἶδεν ὄντας ἕκαστόν τε αὐτῶν ἐπὶ βραχύτατον καὶ τὸ σύμπαν οὐκ ἐς ἀριθμὸν πολὺν πεποιημένους· 6. Δυκομίδαί δὲ ἴσασί τε καὶ ἐπάδουσι τοῖς δρωμένοις. κόσμῳ μὲν δὴ τῶν ἐπῶν δευτερεῖα φέροντο ἂν μετὰ γε Ὀμήρου τοὺς ὕμνους, τιμῆς δὲ ἐκ τοῦ θείου καὶ ἐς πλεον ἐκείνων ἤκουσι.**

XXXI. Καὶ Ἀρσινόης ἐστὶν ἐν Ἐλικῶνι εἰκῶν, ἣν 771 Πτολεμαῖος ἐγήμεν ἀδελφὸς ὢν. τὴν δὲ Ἀρσινόην στρουθὸς φέρει χαλκῇ τῶν ἀπτήνων· πτερὰ μὲν γε καὶ αὐταὶ κατὰ ταῦτὰ ταῖς ἄλλαις φύουσιν, ὑπὸ δὲ βάρους καὶ διὰ μέγεθος οὐχ οἷά τε ἐστὶν ἀνέχειν σφᾶς ἐς τὸν ἀέρα τὰ πτερὰ.

2. Ἐνταῦθα καὶ Τηλέφῳ τῷ Ἡρακλέους γάλα ἐστὶν 2 ἔλαφος παιδὶ μικρῷ διδοῦσα, καὶ βοῦς τε παρ' αὐτὸν

καὶ ἄγαλμα Πριάπου θεᾶς ἄξιον. τούτῳ τιμαὶ τῷ θεῷ δέδονται μὲν καὶ ἄλλως, ἔνθα εἰσὶν αἰγῶν νομαὶ καὶ προβάτων ἢ καὶ ἔσμοι μελισσῶν· Λαμψακηνοὶ δὲ ἐς πλέον ἢ θεοὺς τοὺς ἄλλους νομίζουσι, Διονύσου τε αὐτὸν παῖδα εἶναι καὶ Ἀφροδίτης λέγοντες.

- 3 3. Ἐν δὲ τῷ Ἐλικῶνι καὶ ἄλλοι τρίποδες κεῖνται, καὶ ἀρχαιότατος ὄν ἐν Χαλκίδι λαβεῖν τῇ ἐπ' Εὐρύπῳ λέγουσιν Ἡσίοδον νικήσαντα ᾧδῃ. Περιοικοῦσι δὲ καὶ ἄνδρες τὸ ἄλσος, καὶ ἑορτήν τε ἐνταῦθα οἱ Θεσπιεῖς καὶ ἀγῶνα ἄγουσι Μουσεία· ἄγουσι δὲ καὶ τῷ Ἔρωτι, ἄθλα οὐ μουσικῆς μόνον ἀλλὰ καὶ ἀθληταῖς τιθέντες. Ἐπιναβάντι δὲ στάδια ἀπὸ τοῦ ἄλσους τούτου ὡς εἴκοσιν ἔστιν ἡ τοῦ Ἴππου καλουμένη κρήνη· ταύτην τὸν Βελλεροφόντου ποιῆσαι φασιν Ἴππον, ἐπιψάψαντα ὄπλῃ 4 τῆς γῆς. 4. Βοιωτῶν δὲ οἱ περὶ τὸν Ἐλικῶνα οἰκοῦντες παρελλημμένα δόξῃ λέγουσιν, ὡς ἄλλο Ἡσίοδος ποιῆσαι οὐδὲν ἢ τὰ Ἔργα· καὶ τούτων δὲ τὸ ἐς τὰς Μούσας ἀφαιροῦσι προοίμιον, ἀρχὴν τῆς ποιήσεως εἶναι τὸ ἐς τὰς Ἐριδας λέγοντες· καὶ μοι μόλυβδον ἐδείκνυσαν, ἔνθα ἡ πηγὴ, τὰ πολλὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου λελυμασμένον· ἐγγέ- 5 γραπται δὲ αὐτῷ τὰ Ἔργα. Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα κεχωρισμένη τῆς προτέρας, ὡς πολὺν τινα ἐπῶν ὃ Ἡσίοδος ἀριθμὸν ποιήσειεν, ἐς γυναικᾶς τε ἀδόμενα, [καὶ] ἄς μεγάλας ἐπονομάξουσιν Ἥοίας, καὶ Θεογονίαν τε καὶ ἐς τὸν μάντιν Μελάμποδα, καὶ ὡς Θησεὺς ἐς τὸν Ἄιδην 772 ὁμοῦ Πειρίθῳ καταβαίη, παραινέσεις τε Χείρωνος ἐπὶ διδασκαλίᾳ δὴ τῇ Ἀχιλλέως, καὶ ὅσα ἐπὶ Ἔργοις τε καὶ ἡμέραις. οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι καὶ ὡς μαντικὴν Ἡσίοδος διδαχθεῖη παρὰ Ἀκαρνανῶν· καὶ ἔστιν ἔπη μαντικά, ὅποσα [τε] ἐπελεξάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐξηγή- 6 σεις ἐπὶ τέρασιν. 5. Ἐναντία δὲ καὶ ἐς τοῦ Ἡσίοδου τὴν τελευτήν ἔστιν εἰρημένα. ὅτι μὲν γὰρ οἱ παῖδες τοῦ

Γανύκτορος Κτίμενος καὶ Ἄντιφος ἔφυγον εἰς Μολυκρίαν ἐκ Ναυπάκτου διὰ τοῦ Ἡσιόδου τὸν φόνον, καὶ αὐτόθι ἀσεβήσασιν εἰς Ποσειδῶνα ἐγένετο τῇ Μολυκρίᾳ σφίσιν ἢ δίκη, τάδε μὲν καὶ οἱ πάντες κατὰ ταῦτα εἰρήκασιν· τὴν δὲ ἀδελφὴν τῶν νεανίσκων οἱ μὲν ἄλλου τούφασιν αἰσχύναντος Ἡσιόδον λαβεῖν οὐκ ἀληθῆ τὴν τοῦ ἀδικήματος δόξαν, οἱ δὲ ἐκείνου γενέσθαι τὸ ἔργον. τὰ μὲν δὴ εἰς Ἡσιόδον καὶ αὐτὸν καὶ εἰς τὰ ἔπη διάφορα ἐπιτοσοῦτον εἴρηται.

6. Ἐπὶ δὲ ἄκρᾳ τῇ κορυφῇ τοῦ Ἑλικῶνος ποταμὸς 7 οὐ μέγας ἐστὶν ὁ Λάμος. Θεσπιέων δὲ ἐν τῇ γῆ Δονακῶν ἐστὶν ὀνομαζόμενος· ἐνταῦθά ἐστι Ναρκίσσου πηγὴ, καὶ τὸν Νάρκισσον ἰδεῖν εἰς τοῦτο τὸ ὕδωρ φασίν, οὐ συνέντα δὲ ὅτι ἐώρα σκιὰν τὴν ἑαυτοῦ λαθεῖν τε αὐτὸν ἐρασθέντα αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἐπὶ τῇ πηγῇ οἱ συμβῆναι τὴν τελευτήν. Τοῦτο μὲν δὴ παντάπασιν εὐηθες, ἡλικίας ἤδη τινὰ εἰς τοῦτο ἤκοντα ὡς ὑπὸ ἔρωτος ἀλίσκεσθαι, μηδὲ ὁποῖόν τι ἄνθρωπος καὶ ὁποῖόν τι ἀνθρώπου σκιὰ διαγνῶναι. Ἐχει δὲ καὶ ἕτερος εἰς αὐτὸν 8 λόγος, ἦσσαν μὲν τοῦ προτέρου γνώριμος, λεγόμενος δὲ καὶ οὗτος, ἀδελφὴν γενέσθαι Ναρκίσσῳ δίδυμον, τὰ τε ἄλλα εἰς ἅπαν ὅμοιον τὸ εἶδος καὶ ἀμφοτέροις ὡσαύ-

773 τως κόμην εἶναι, καὶ ἐσθῆτα ἐοικυῖαν αὐτοῦς ἐνδύεσθαι, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ θήραν λέναι μετὰ ἀλλήλων· Νάρκισσον δὲ ἐρασθῆναι τῆς ἀδελφῆς, καὶ ὡς ἀπέθανεν ἢ παῖς, φοιτῶντα ἐπὶ τὴν πηγὴν συνιέναι μὲν ὅτι τὴν ἑαυτοῦ σκιὰν ἐώρα, εἶναι δὲ οἱ καὶ συνιέντι ῥαστώνην τοῦ ἔρωτος ἄτε οὐχ ἑαυτοῦ σκιὰν δοξάζοντι, ἀλλὰ εἰκόνα ὄραν τῆς ἀδελφῆς. Νάρκισσον δὲ ἄνθος ἢ γῆ καὶ πρότερον 9 ἔφυεν, ἐμοὶ δοκεῖν, εἰ τοῖς Πάμφῳ τεκμαίρεσθαι χρή τι ἡμᾶς ἔπεσι· γεγονῶς γὰρ πολλοῖς πρότερον ἔτεσιν ἢ Νάρκισσος ὁ Θεσπιεὺς Κόρην τὴν Δήμητρος φησὶν ἀρ-

πασθῆναι παίζουσαν καὶ ἄνθη συλλέγουσαν, ἀρπασθῆναι δὲ οὐκ ἴοις ἀπατηθεῖσαν, ἀλλὰ ναρκίσοις.

XXXII. Τοῖς δὲ ἐν Κρεύσιδι, ἐπινείῳ τῷ Θεσπιέων, οἰκοῦσιν ἐν κοινῷ μὲν ἐστὶν οὐδέν, ἐν ἰδιώτου δὲ ἀνδρὸς ἄγαλμα ἦν Διονύσου, γύψου πεποιημένον καὶ ἐπικεκοσμημένον γραφῇ. πλοῦς δὲ ἐς Κρεῦσίν ἐστὶν ἐκ Πελοποννήσου σκολιός τε καὶ ἄλλως οὐκ εὐδιος· ἄκραι τε γὰρ ἀνέχουσιν ὡς μὴ κατ' εὐθὺ τῆς θαλάσσης περαιοῦσθαι, καὶ ἅμα ἐκ τῶν ὄρῶν καταπνέουσιν ἄνεμοι βίαιοι.

- 2 2. Πλέοντι δὲ ἐκ Κρεύσιδος οὐ πελαγίῳ, παρὰ δὲ αὐτὴν Βοιωτίαν, πόλις ἐστὶν ἐν δεξιᾷ Θίσβη. πρῶτα μὲν ὄρος ἐστὶ πρὸς θαλάσση· τοῦτο δὲ ὑπερβαλόντα πεδῖον σε ἐκδέξεται καὶ μετὰ τοῦτο ἄλλο ὄρος· ἐν δὲ ταῖς ὑπωρείαις ἐστὶ πόλις. Ἡρακλέους δὲ ἱερὸν καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν ἐνταῦθά ἐστὶ λίθου, καὶ Ἡράκλεια ἑορτὴν ἄγουσι.
- 3 τὸ δὲ πεδῖον τὸ μεταξὺ τῶν ὄρῶν ἐκώλυεν οὐδὲν λίμνην ὑπὸ πλήθους εἶναι τοῦ ὕδατος, εἰ μὴ διὰ μέσου χῶμά σφισιν ἐπεποίητο ἰσχυρόν· καὶ οὕτω παρὰ ἔτος ἐς μὲν τὰ ἐπέκεινα τοῦ χώματος ἐκτρέπουσι τὸ ὕδωρ, τὸ δὲ ἐπὶ τὰ ἕτερα αὐτοῦ γεωρογοῦσι. Θίσβην δὲ λέγουσιν ἐπιχώριον εἶναι νύμφην, ἀφ' ἧς ἡ πόλις τὸ ὄνομα ἔσχηκεν.
- 4 3. Παραπλέοντι δὲ αὐτόθεν πόλισμά ἐστὶν οὐ μέγα ἐπὶ θαλάσση Τίφα. Ἡράκλειόν τε Τιφαιεῦσιν ἐστὶ, καὶ 774 ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον. Οὗτοι Βοιωτῶν μάλιστα ἐκ παλαιοῦ τὰ θαλάσσια ἐθέλουσιν εἶναι σοφοί, Τίφυν ἄνδρα μνημονεύοντες ἐπιχώριον, ὡς προκριθεῖη γενέσθαι τῆς Ἀργοῦς κυβερνήτης· ἀποφαίνουσι δὲ καὶ πρὸ τῆς πόλεως ἐνθα ἐκ Κόλχων ὀπίσω κομιζομένην ὀρμίσασθαι τὴν Ἀργὴν λέγουσιν.
- 5 4. Ἀπὸ δὲ Θεσπίας ἰόντι ἄνω πρὸς ἠπειρον ἐστὶν Ἀλιάρτος. ὅστις δὲ Ἀλιάρτου γέγονε καὶ Κορωνείας

οίκιστής, οὗ με ἀπὸ τῶν ἐς Ὀρχομενίους ἐχόντων εἰκὸς ἦν χωρίζειν. Κατὰ δὲ τὴν ἐπιστρατείαν τοῦ Μήδου φρονήσασιν Ἀλιαρτίοις τὰ Ἑλλήνων μοῖρα τῆς Ξέρξου στρατιᾶς γῆν τέ σφισιν ὁμοῦ καὶ τὴν πόλιν ἐπέξῃλθε καίουσα. Ἐν Ἀλιάρτῳ δὲ ἐστὶ Λυσάνδρου τοῦ Λακεδαιμονίου μνημα· προσβαλὼν γὰρ τῶν Ἀλιαρτίων πρὸς τὸ τεῖχος στρατιᾶς ἐκ τε Θηβῶν ἐνούσης ἔνδον καὶ ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ἐπέξελθόντων τῶν πολεμίων, ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ. 5. Λύσανδρον δὲ τὰ μὲν ἐς τὰ μάλιστα ἐπαινέσαι, 6 τὰ δὲ καὶ πικρῶς ἔστι μέμψασθαι. Σοφίαν μὲν γε τοιαύτην ἐπεδείξατο. ἡγούμενος Πελοποννησίων ταῖς τριήρεσιν Ἀντίλοχον κυβερνήτην ὄντα Ἀλκιβιάδου, φυλάξας Ἀλκιβιάδην ἀπόντα τοῦ ναυτικοῦ, τηνικαῦτα τὸν Ἀντίλοχον ἐπηγάγετο ἐς ἐλπίδα ὡς ὄντα ἀξιόμαχον ναυμαχῆσαι Λακεδαιμονίοις, καὶ ἀναγαγόμενον ὑπὸ θράσους τε καὶ ἀλαξονείας ἐνίκησεν αὐτὸν οὐ πόρρω τοῦ Κολοφωνίων ἄστεως. Ὡς δὲ καὶ δεύτερα ὁ Λύσανδρος 7 ἐπὶ τὰς τριήρεις ἀφίκετο ἐκ Σπάρτης, ἡμερώσατο μὲν οὕτω Κῦρον ὡς χρήματα, ὁπότε ἐς τὸ ναυτικὸν αἰτοίη, παρεῖναι οἱ κατὰ καιρὸν τε καὶ ἄφθονα· ὁρμούντων δὲ 775 ναυσὶν ἑκατὸν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς Ἀθηναίων, εἶλεν αὐτῶν τὰ πλοῖα ἐσκεδασμένους ἐπὶ τε ὕδωρ τοὺς ναύτας καὶ ἐπὶ ἀγορὰν φυλάξας. Παρέσχετο δὲ καὶ ἔργον τοιόνδε ἐς δικαιοσύνην. Αὐτόλυκῳ τῷ παγκρατιάσαντι, 8 οὗ δὴ καὶ εἰκόνα ἰδὼν οἶδα ἐν Πρυτανείῳ τῷ Ἀθηναίων, τούτῳ τῷ ἀνδρὶ ἐς ἀμφισβήτησιν ὅτου δὴ κτήματος Ἐτεόνικος ἦλθεν ὁ Σπαρτιάτης· ὡς δὲ ἄρα λέγων ἠλίσκετο οὐ δίκαια, ἦν γὰρ δὴ τηνικαῦτα Ἀθηναίοις τῶν τριάκοντα ἡ ἀρχή, καὶ παρῆν ἔτι ὁ Λύσανδρος, τούτων ἔνεκα Ἐτεόνικος πληγῶν τε ἄρχειν ἐπήρθη καὶ ἀμυνάμενον τὸν Αὐτόλυκον ἤγεν ἐπὶ Λύσανδρον, παντάπασιν ἐκείνον ἐς χάριν τὴν ἑαυτοῦ δικάσειν ἐλπίζων· Λύσαν-

δρος δὲ ἀδικεῖν Ἐτεόνικον κατέγνω, καὶ ἀπέπεμψεν
 9 ἀτιμάσας τῷ λόγῳ. 6. Τάδε μὲν Λυσάνδρῳ τὰ ἐς δόξαν
 ὑπάρχοντα ἦν, ἄλλα δὲ τοσάδε ὄνειδη. Φιλοκλέα γὰρ
 Ἀθηναῖον ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς καὶ αὐτὸν στρατηγοῦντα
 καὶ Ἀθηναίων τῶν ἄλλων ὅσον τετρακισχιλίους αἰχμα-
 λώτους ὄντας ἀπέκτεινεν ὁ Λύσανδρος, καὶ σφισιν οὐδὲ
 ἀποθανοῦσιν ἐπήνεγκε γῆν, ὃ καὶ Μήδων τοῖς ἀποβᾶσιν
 ἐς Μαραθῶνα ὑπῆρξε παρ' Ἀθηναίων καὶ αὐτῶν Λακε-
 δαιμονίων τοῖς πεσοῦσιν ἐν Θερμοπύλαις ἐκ βασιλέως
 Ξέρξου. Μείζονα δὲ ἔτι Λακεδαιμονίοις ὄνειδη γενέ-
 σθαι παρεσκεύασεν ὁ Λύσανδρος ἐπὶ τε δεκαδαρχίαις
 ἃς κατέστησε ταῖς πόλεσι καὶ ἐπὶ τοῖς Λάκωσιν ἄρμοσταῖς.
 10 Λακεδαιμονίων δὲ χρήματα οὐ νομιζόντων κτᾶσθαι κατὰ
 δῆ τι μάντευμα, ὡς ἢ φιλοχρηματία μόνη γένοιτο ἂν
 ἀπώλεια τῆ Σπάρτη, ὃ δὲ καὶ χρημάτων πόθον σφίσιν
 ἐνεπείδησεν ἰσχυρόν. ἐγὼ μὲν δὴ Πέρσαις τε ἐπόμενος 776
 καὶ δικάζων νόμῳ γε τῷ ἐκείνων βλάβος κρίνω Λακε-
 δαιμονίοις μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν γενέσθαι Λύσανδρον.

XXXIII. Ἐν Ἀλιάρτῳ δὲ τοῦ τε Λυσάνδρου μνημα
 καὶ Κέκροπος τοῦ Πανδίωνός ἐστιν ἡρώων. τὸ δὲ ὄρος
 τὸ Τιλφούσιον καὶ ἡ Τιλφοῦσα καλουμένη πηγὴ στα-
 δίους μάλιστα Ἀλιάρτου πεντήκοντα ἀπέχουσι. Λέγεται
 δὲ ὑπὸ Ἑλλήνων Ἀργείους μετὰ τῶν Πολυνείκους παί-
 δων ἐλόντας Θήβας ἐς Δελφούς τῷ θεῷ καὶ ἄλλα τῶν
 λαφύρων καὶ Τειρεσίαν ἄγειν· καί, εἶχετο γὰρ δίψη,
 καθ' ὁδὸν φασιν αὐτὸν πιόντα ἀπὸ τῆς Τιλφούσης
 ἀφεῖναι τὴν ψυχὴν· καὶ ἔστι τάφος αὐτῷ πρὸς τῇ πηγῇ.
 2 τὴν δὲ θυγατέρα τοῦ Τειρεσίου δοθῆναι μὲν φασὶ τῷ
 Ἀπόλλωνι ὑπὸ τῶν Ἀργείων, προστάξαντος δὲ τοῦ θεοῦ
 ναυσὶν ἐς τὴν νῦν Ἰωνίαν καὶ Ἰωνίας ἐς τὴν Κολοφωνίαν
 περαιωθῆναι. καὶ ἡ μὲν αὐτόθι συνώκησεν ἡ Μαντῶ
 Ῥακίῳ Κρητί· τὰ δὲ ἄλλα ἐς Τειρεσίαν, ἐτῶν τε ἀριθ-

μόν ὧν γεγράφασιν αὐτὸν βιωῖναι, καὶ ὡς ἐκ γυναικὸς ἐς ἄνδρα ἠλλάγη, καὶ ὅτι Ὅμηρος ἐποίησεν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ συνετὸν εἶναι γνώμην Τειρεσίαν τῶν ἐν Ἄιδου μόνου, ταῦτα μὲν καὶ οἱ πάντες ἴσασιν ἀκοῇ· 2. Ἀλιαρτίοις δέ 3 ἐστὶν ἐν ὑπαίθρῳ θεῶν ἱερὸν ἄς Πραξιδικᾶς καλοῦσιν· ἐνταῦθα ὀμνύουσι μὲν, ποιοῦνται δὲ οὐκ ἐπίδρομον τὸν ὄρκον. ταύταις μὲν ἐστὶ πρὸς τῷ ὄρει τῷ Τιλφουσίῳ τὸ ἱερὸν· ἐν Ἀλιάρτῳ δέ εἰσι ναοί, καὶ σφισιν οὐκ ἀγάλματα ἔνεστιν, οὐκ ὄροφος ἔπεστιν· οὐ μὴν οὐδὲ οἷς τισὶν ἐποιήθησαν, οὐδὲ τοῦτο ἠδυνάμην πυθέσθαι.

3. Ἔστι δὲ ἐν τῇ Ἀλιαρτίᾳ ποταμὸς Λόφισ. λέγεται 4 δὲ τῆς χώρας ἀνχηρᾶς οὔσης τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ ὕδατος οὐκ ὄντος ἐν αὐτῇ ἄνδρα τῶν δυναστευόντων ἐλθόντα ἐς Δελφοὺς ἐπερέσθαι τρόπον ὄντινα ὕδωρ εὐρήσουσιν 777 ἐν τῇ γῇ· τὴν δὲ Πυθίαν προστάσσειν, ὅς ἂν ἐπανήκοντι ἐς Ἀλιάρτον ἐντύχη οἱ πρὸ τῶν ἄλλων, τούτου δεῖν φρονεῖα γενέσθαι αὐτόν· ἐντυχεῖν τε δὴ αὐτῷ παραγενομένῳ τὸν υἱὸν Λόφιν, καὶ τὸν οὐ μελλήσαντα τῷ ξίφει τὸν νεανίσκον παῖσαι· καὶ τὸν μὲν ἔτι ἔμπνουν περιθεῖν, ὅπου δὲ ῥυῆναι τὸ αἷμα, ὕδωρ ἐντεῦθεν ἀνεῖναι τὴν γῆν. ἐπὶ τούτῳ μὲν ὁ ποταμὸς καλεῖται Λόφισ.

4. Ἀλαλκομεναὶ δὲ κώμη μὲν ἐστὶν οὐ μεγάλη, κει- 5 ται δὲ ὄρους οὐκ ἄγαν ὑψηλοῦ πρὸς τοῖς ποσὶν ἐσχάτοις. γενέσθαι δὲ αὐτῇ τὸ ὄνομα οἱ μὲν ἀπὸ Ἀλαλκομενέως ἀνδρὸς αὐτόχθονος, ὑπὸ τούτου δὲ Ἀθηναῖν τραφῆναι λέγουσιν· οἱ δὲ εἶναι καὶ τὴν Ἀλαλκομενίαν τῶν Ὠγύγου θυγατέρων φασίν. Ἀπωτέρω δὲ τῆς κώμης ἐπεποιήτο ἐν τῷ χθαμαλῷ τῆς Ἀθηναῖς ναὸς καὶ ἄγαλμα ἀρχαῖον ἐλέφαντος. Σύλλα δὲ ἐστὶ μὲν καὶ τὰ ἐς Ἀθηναίους 6 ἀνήμερα καὶ ἡθους ἀλλότρια τοῦ Ῥωμαίων, εἰκότα δὲ τούτοις καὶ τὰ ἐς Θεβαλοὺς τε καὶ Ὀρχομενίους· προσεχειργάσατο δὲ καὶ ἐν ταῖς Ἀλαλκομεναῖς, τῆς Ἀθηναῖς

τὸ ἄγαλμα αὐτὸ συλήσας. τοῦτον μὲν τοιαῦτα ἔς τε Ἑλλη-
 νίδας πόλεις καὶ θεοὺς τοὺς Ἑλλήνων ἐκμανέντα
 ἐπέλαβεν ἀχαριστοτάτη νόσος πασῶν· φθειρῶν γὰρ
 ἦνθησεν, ἧ τε πρότερον εὐτυχία δοκοῦσα ἔς τοιοῦτο
 περιῆλθεν αὐτῷ τέλος· τὸ δὲ ἱερόν ἐν ταῖς Ἀλαλκομε-
 ναῖς ἡμελήθη τὸ ἀπὸ τοῦδε ἅτε ἡρημαμένον τῆς θεοῦ.
 7 Ἐγένετο δὲ καὶ ἄλλο ἐπ' ἐμοῦ τοιόνδε ἔς κατάλυσιν τοῦ
 ναοῦ· κισσός οἱ προσπεφυκῶς μέγας καὶ ἰσχυρὸς διέλυ-
 σεν ἐκ τῶν ἀρμονιῶν καὶ διέσπα τοὺς λίθους ἀπ' ἀλλή-
 λων. 5. Ρεῖ δὲ καὶ ποταμὸς ἐνταῦθα οὐ μέγας χεῖμαρρος·
 ὀνομάζουσι δὲ Τρίτωνα αὐτόν, ὅτι τὴν Ἀθηναῖαν τρα-
 φῆναι παρὰ ποταμῷ Τρίτωνι ἔχει λόγος, ὡς δὴ τοῦτον
 τὸν Τρίτωνα ὄντα καὶ οὐχὶ τὸν Λιβύων, ὃς ἔς τὴν πρὸς
 Λιβύῃ θάλασσαν ἐκδίδωσιν ἐκ τῆς Τριτωνίδος λίμνης.

XXXIV. Πρὶν δὲ ἔς Κορώνειαν ἐξ Ἀλαλκομενῶν 778
 ἀφικέσθαι, τῆς Ἰτωνίας Ἀθηναῖς ἐστὶ τὸ ἱερόν· καλεῖται
 δὲ ἀπὸ Ἰτώνου τοῦ Ἀμφικτυόνος, καὶ ἔς τὸν κοινὸν
 συνίασιν ἐνταῦθα οἱ Βοιωτοὶ σύλλογον. Ἐν δὲ τῷ ναῷ
 χαλκοῦ πεποιημένα Ἀθηναῖς Ἰτωνίας καὶ Διὸς ἐστὶν
 ἀγάλματα· τέχνη δὲ Ἀγορακρίτου, μαθητοῦ τε καὶ ἐρω-
 μένου Φειδίου. ἀνέθεσαν δὲ καὶ Χαρίτων ἀγάλματα ἐπ'
 2 ἐμοῦ. Λέγεται δὲ καὶ τοιόνδε, Ἰοδάμαν ἱερωμένην τῇ
 θεῷ νύκτωρ ἔς τὸ τέμενος ἐσελθεῖν, καὶ αὐτῇ τὴν Ἀθη-
 ναῖν φανῆναι, τῷ χιτῶνι δὲ τῆς θεοῦ τὴν Μεδούσης
 ἐπεῖναι τῆς Γοργόνης κεφαλὴν· Ἰοδάμαν δέ, ὡς εἶδε,
 γενέσθαι λίθον. καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτιθεῖσα γυνὴ πῦρ ἀνὰ
 πᾶσαν ἡμέραν ἐπὶ τῆς Ἰοδάμας τὸν βωμόν, ἔς τρις ἐπι-
 λέγει τῇ Βοιωτῶν φωνῇ Ἰοδάμαν ζῆν καὶ αἰτεῖν πῦρ.
 3 2. Κορώνεια δὲ παρείχεται μὲν ἔς μνήμην ἐπὶ τῆς ἀγο-
 ρᾶς Ἐρμοῦ βωμόν Ἐπιμηλίου, τὸν δὲ Ἀνέμων. κατωτέρω
 δὲ ὀλίγον ἼΗρας ἐστὶν ἱερόν καὶ ἄγαλμα ἀρχαῖον, Πυθο-
 δώρου τέχνη Θεβαίου· φέρει δὲ ἐπὶ τῇ χειρὶ Σειρήνας·

τὰς γὰρ δὴ Ἀχελφῶν θυγατέρας ἀναπεισθείσας φασὶν ὑπὸ Ἥρας καταστῆναι πρὸς τὰς Μούσας ἐς ῥῶδης ἔργον· αἱ δὲ ὡς ἐνίκησαν, ἀποτίλασαι τῶν Σειρήνων τὰ πτερὰ ποιήσασθαι στεφάνους ἀπ' αὐτῶν λέγονται. 3. Κορωνείας δὲ σταδίους ὡς τεσσαράκοντα ὄρος ἀπέχει τὸ Λιβηθριον· ἀγάλματα δὲ ἐν αὐτῷ Μουσῶν τε καὶ Νυμφῶν ἐπίκλησιν ἔστι Λιβηθριῶν· καὶ πηγαί, τὴν μὲν Λιβηθριάδα ὀνομάζουσιν, ἣ δὲ ἑτέρα Πέτρα, γυναικὸς μαστοῖς εἰσὶν εἰκασμένοι, καὶ ὅμοιον γάλακτι ὕδωρ ἀπ' αὐτῶν ἄνεισιν.

4. Ἐς δὲ τὸ ὄρος τὸ Λαφύστιον καὶ ἐς τοῦ Διὸς τοῦ 5 Λαφυστίου τὸ τέμενός εἰσιν ἐκ Κορωνείας στάδιοι μάλιστα εἴκοσι. λίθου μὲν τὸ ἄγαλμά ἐστιν· Ἀθάμαντος δὲ θύειν Φρίξον καὶ Ἑλλην ἐνταῦθα μέλλοντος πεμφθῆναι κριὸν τοῖς παισὶ φασὶν ὑπὸ Διός, ἔχοντα τὸ ἔριον 779 χρυσοῦν, καὶ ἀποδρᾶναι σφᾶς ἐπὶ τοῦ κριοῦ τούτου. Ἀνωτέρω δὲ ἔστιν Ἡρακλῆς Χάροψ ἐπίκλησιν· ἐνταῦθα δὲ οἱ Βοιωτοὶ λέγουσιν ἀναβῆναι τὸν Ἡρακλέα ἄγοντα τοῦ Ἄιδου τὸν κύνα. Ἐκ δὲ Λαφυστίου κατιόντι ἐς τῆς Ἰτωνίας Ἀθηναῖς τὸ ἱερὸν ποταμὸς ἔστι Φάλαρος ἐς τὴν Κηφισίδα ἐκδιδοὺς λίμνην.

5. Τοῦ δὲ ὄρους τοῦ Λαφυστίου πέραν ἔστιν Ὀρχο- 6 μενός, εἴ τις Ἑλλησιν ἄλλη πόλις, ἐπιφανῆς καὶ αὕτη ἐς δόξαν. εὐδαιμονίας δὲ ποτε ἐπὶ μέγιστον προαχθεῖσαν ἔμελλεν ἄρα ὑποδέξεσθαι τέλος καὶ ταύτην οὐ πολὺ τι ἀποδέον ἢ Μυκῆνας τε καὶ Δῆλον. περὶ δὲ τῶν ἀρχαίων τοιαῦτ' ἦν ὁπόσα καὶ μνημονεύουσιν. Ἀνδρέα πρῶτον ἐνταῦθα Πηνειοῦ παῖδα τοῦ ποταμοῦ λέγουσιν ἐποικῆσαι, καὶ ἀπὸ τούτου τὴν γῆν Ἀνδρηΐδα ὀνομασθῆναι. Παραγενομένου δὲ ὡς αὐτὸν Ἀθάμαντος, ἀπέ- 7 νειμε τῆς αὐτοῦ τῷ Ἀθάμαντι τὴν τε περὶ τὸ Λαφύστιον χώραν καὶ τὴν νῦν Κορωνείαν καὶ Ἀλιαρτίαν. Ἀθάμας

δὲ ἄτε οὐδένα οἱ παίδων τῶν ἀρσένων λελεῖφθαι νομί-
 ζων, τὰ μὲν γὰρ ἐς Λέαρχον τε καὶ Μελικέρτην ἐτόλμη-
 σεν αὐτός, Λεύκωνι δὲ ὑπὸ νόσου τελευτῆσαι συνέβη,
 Φρίξον δὲ ἄρα οὐκ ἠπίστατο ἢ αὐτὸν περιόντα ἢ γένος
 ὑπολειπόμενον Φρίξου, τούτων ἔνεκα ἐποιήσατο Ἀλίαρ-
 τον καὶ Κόρωνον τοὺς Θερσάνδρου τοῦ Σισύφου· Σι-
 8 σύφου γὰρ ἀδελφὸς ἦν ὁ Ἀθάμας. Ὑστερον δὲ ἀνα-
 στρέψαντος ἐκ Κόλχων οἱ μὲν αὐτοῦ Φρίξου φασίν, οἱ
 δὲ Πρέσβωνος, γεγυμέναι δὲ Φρίξῳ τὸν Πρέσβωνα ἐκ
 τῆς Αἰήτου θυγατρὸς, οὕτω συγχωροῦσιν οἱ Θερσάν-
 δρου παῖδες οἶκον μὲν τὸν Ἀθάμαντος Ἀθάμαντι καὶ
 τοῖς ἀπὸ ἐκείνου προσήκειν, αὐτοὶ δέ, μοῖραν γὰρ δί-
 δωσί σφισιν Ἀθάμας τῆς γῆς, Ἀλίαρτου καὶ Κορωνείας
 9 ἐγένοντο οἰκισταί. Πρώτερον δὲ ἔτι τούτων Ἀνδρεὺς
 Εὐῖππην θυγατέρα Λεύκωνος λαμβάνει παρὰ Ἀθάμαν-
 τος γυναῖκα, καὶ υἱὸς Ἐτεοκλῆς αὐτῷ γίνεται, Κηφισοῦ
 δὲ τοῦ ποταμοῦ κατὰ τῶν ποιητῶν τὴν φήμην, ὥστε
 καὶ τῶν ποιησάντων τινὲς Κηφισιάδην τὸν Ἐτεοκλέα
 10 ἐκάλεσαν ἐν τοῖς ἔπεσιν. Οὗτος ὡς ἐβασίλευσεν ὁ Ἐτεο-
 κλῆς, τὴν μὲν χώραν ἀπὸ Ἀνδρέως ἔχειν τὸ ὄνομα 780
 εἶασε, φυλὰς δὲ Κηφισιάδα, τὴν δὲ ἑτέραν ἐπάνυμον
 αὐτῷ κατεστήσατο. Ἀφικομένῳ δὲ πρὸς αὐτὸν Ἄλμῳ
 τῷ Σισύφου δίδωσιν οἰκῆσαι τῆς χώρας οὐ πολλήν,
 καὶ ἡ κώμη τότε ἐκλήθη Ἄλμωνες ἀπὸ τοῦ Ἄλμου τού-
 του· χρόνῳ δὲ ἐξευίκησεν ὕστερον (ὄνομα) εἶναι τῇ
 κώμῃ Ὀλμωνας.

XXXV. Τὸν δὲ Ἐτεοκλέα λέγουσιν οἱ Βοιωτοὶ Χάρι-
 σιν ἀνθρώπων θῦσαι πρῶτον. καὶ ὅτι μὲν τρεῖς εἶναι
 Χάριτας κατεστήσατο Ἰσασιν, ὀνόματα δὲ οἷα ἔθετο
 αὐταῖς οὐ μνημονεύουσιν· ἐπεὶ Λακεδαιμόνιοί γε εἶναι
 Χάριτας δύο καὶ Λακεδαίμονα ἰδρύσασθαι τὸν Ταυγέ-
 τος φασίν αὐτάς, καὶ ὀνόματα θέσθαι Κλήταν καὶ Φαέν-

ναν. Ἐοικότα μὲν δὴ Χάρισιν ὀνόματα καὶ ταῦτα, εἰ- 2
κότα δὲ καὶ παρ' Ἀθηναίοις· τιμῶσι γὰρ ἐκ παλαιοῦ
καὶ Ἀθηναῖοι Χάριτας Αὐξῶ καὶ Ἡγεμόνην. τὸ γὰρ τῆς
Καρποῦς ἐστὶν οὐ Χάριτος ἀλλὰ Ὄρας ὄνομα· τῇ δὲ
ἐτέρᾳ τῶν Ὄρων νέμουσιν ὁμοῦ τῇ Πανδρόσῳ τιμὰς οἱ
Ἀθηναῖοι, θαλλῶ τὴν θεὸν ὀνομάζοντες. Παρὰ δὲ 3
Ἐτεοκλέους τοῦ Ὀρχομενίου μαθόντες τρισὶν ἤδη νομί-
ζομεν Χάρισιν εὐχεσθαι· καὶ Ἀγγελίων τε καὶ Τεκταῖος
οἱ γε Διονύσου τὸν Ἀπόλλωνα ἐργαζόμενοι Δηλίοις,
τρεις ἐποίησαν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ Χάριτας· καὶ Ἀθή-
νησι πρὸ τῆς ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἐσόδου Χάριτές εἰσι καὶ
αὗται τρεῖς· παρὰ δὲ αὐταῖς τελετὴν ἄγουσιν ἐς τοὺς
781 πολλοὺς ἀπόρρητον. Πάμφως μὲν δὴ πρῶτος ὧν ἴσμεν 4
ἦσεν ἐς Χάριτας, πέρα δὲ οὔτε ἀριθμοῦ πέρι οὔτε ἐς τὰ
ὀνόματά ἐστιν οὐδὲν αὐτῶ πεποιημένον· Ὅμηρος δέ,
ἐμνημόνευσε γὰρ Χαρίτων καὶ οὗτος, τὴν μὲν Ἡφαιστοῦ
γυναῖκα εἶναι λέγει, καὶ ὄνομα αὐτῇ τίθεται Χάριν,
Πασιθέας δὲ εἶναι φησὶν ἐραστήν *** [ἐν δὲ] Ἵπνου
τοῖς λόγοις τὸ ἔπος ἐποίησεν

Ἡ μὲν μοι δώσειν Χαρίτων μίαν ὀπλοτεράων.

Τούτου δὲ ἔνεκα ὑπόνοια δὴ παρέστη τισὶν ὡς Χάριτας
ἄρα καὶ πρεσβυτέρας οἶδεν ἄλλας Ὅμηρος. Ἡσίοδος δὲ 5
ἐν Θεογονίᾳ, προσιέσθω δὲ ὅτῳ φίλον τὴν Θεογονίαν,
ἐν δ' οὖν τῇ ποιήσει ταύτη τὰς Χάριτάς φησὶν εἶναι Διός
τε καὶ Εὐφροσύνης, καὶ σφισιν ὀνόματα Εὐφροσύνην τε
καὶ Ἀγλαΐαν εἶναι καὶ Θαλίαν. κατὰ ταῦτα δὲ ἐν ἔπεσιν
ἐστὶ τοῖς Ὀνομακρίτου. Ἀντίμαχος δὲ οὔτε ἀριθμὸν Χα-
ρίτων οὔτε ὄνομα εἰπὼν Αἴγλης εἶναι θυγατέρας καὶ
Ἡλίου φησὶν αὐτάς. Ἐρμησιάννακι δὲ τῶ τὰ ἐλεγεία γρά-
ψαντι τοσόνδε οὐ κατὰ τὴν τῶν πρότερον δόξαν ἐστὶν
αὐτῶ πεποιημένον, ὡς ἡ Πειθῶ Χαρίτων εἶη καὶ αὐτὴ
μία. 2. Ὅστις δὲ ἦν ἀνθρώπων ὁ γυμνὰς πρῶτος Χάριτας 6

ἦτοι πλάσας ἢ γραφῇ μιμησάμενος, οὐχ οἷόν τε ἐγένετο πνθῆσθαι με, ἐπεὶ τά γε ἀρχαιότερα ἐχούσας ἐσθῆτα οἷ τε πλάσται καὶ κατὰ ταῦτὰ ἐποίουν οἱ ζωγράφοι, καὶ Σμυρναίοις τοῦτο μὲν ἐν τῷ ἱερῷ τῶν Νεμέσεων ὑπὲρ τῶν ἀγαλμάτων χρυσοῦ Χάριτες ἀνάκεινται, τέχνη Βουπάλου, τοῦτο δὲ σφισιν ἐν τῷ ᾠιδεῖῳ Χάριτός ἐστιν εἰκῶν, Ἀπελλοῦ γραφή, Περγαμηνοῖς δὲ ὡσαύτως ἐν 782
 7 τῷ Ἀττάλου θαλάμῳ, Βουπάλου καὶ αὗται· καὶ πρὸς τῷ ὀνομαζομένῳ Πυθίῳ Χάριτες καὶ ἐνταῦθά εἰσι, Πυθαγόρου γράψαντος Παρίου· Σωκράτης τε ὁ Σωφρονίσκου πρὸ τῆς ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἐσόδου Χαρίτων εἰργάσατο ἀγάλματα Ἀθηναίοις. καὶ ταῦτα μὲν ἐστὶν ὁμοίως ἅπαντα ἐν ἐσθῆτι· οἱ δὲ ὕστερον, οὐκ οἶδα ἐφ' ὅτῳ, μεταβεβλήκασι τὸ σχῆμα αὐταῖς. Χάριτας γοῦν οἱ κατ' ἐμὲ ἐπλασσόν τε καὶ ἔγραφον γυμνάς.

XXXVI. Γενομένης δὲ Ἐτεοκλεῖ τῆς τελευτῆς ἡ βασιλεία περιῆλθεν ἐς τὸ Ἄλμου γένος. Ἄλμῳ δὲ αὐτῷ μὲν θυγατέρες Χρυσογένεια ἐγένετο καὶ Χρῦσης δὲ τῆς Ἄλμου καὶ Ἄρεως ἔχει φήμη γενέσθαι Φλεγύαν, καὶ τὴν ἀρχὴν, τοῦ Ἐτεοκλέους ἀποθανόντος ἄπαιδος, ὁ Φλεγύας ἔσχεν οὗτος. Τῇ μὲν δὴ χώρᾳ τῆ πάσῃ Φλεγυαντίδα ὄνομα εἶναι μετέθεντο ἀντὶ Ἀνδρητ-
 2 δος, πόλις δὲ ἐγένετο ἢ τε ἐξ ἀρχῆς οἰκισθεῖσα ἢ Ἀνδρητῆς, καὶ προσέκτισεν ὁ Φλεγύας ὁμώνυμον αὐτῷ, τοὺς τὰ πολεμικὰ ἀρίστους Ἑλλήνων συλλέξας ἐς αὐτήν.
 2. Καὶ ἀπέστησάν τε ἀνὰ χρόνον ἀπὸ τῶν ἄλλων Ὀρχομενίων ὑπὸ ἀνοίας καὶ τόλμης οἱ Φλεγύαι, καὶ ἦγον καὶ ἔφερον τοὺς προσοίκους· τέλος δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν συλήσοντες στρατεύουσι τὸ ἐν Δελφοῖς, ὅτε καὶ Φιλάμμων λογάσιν Ἀργείων ἐπ' αὐτοὺς βοηθήσας αὐτός τε
 3 ἀπέθανεν ἐν τῇ μάχῃ καὶ οἱ τῶν Ἀργείων λογάδες. Τοὺς δὲ Φλεγύας πολέμῳ μάλιστα Ἑλλήνων χαίρειν μαρτυρεῖ

μοι καὶ ἔπη τῶν ἐν Ἰλιάδι περὶ Ἄρεως καὶ Φόβου τοῦ Ἄρεως πεποιημένα,

Τὼ μὲν ἄρ' εἰς Ἐφύρους πόλεμον μετὰ θωρήσσεσθον ἤε μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας.

783 Ἐφύρους δὲ ἐνταῦθα, ἐμοὶ δοκεῖν, τοὺς ἐν τῇ Θεσπρωτίδι ἠπειρῶ λέγει. Τὸ μὲν δὴ Φλεγυῶν γένος ἀνέτρεψεν ἐκ βάρθρων ὁ θεὸς κεραυνοῖς συνεχέσι καὶ ἰσχυροῖς σειμοῖς· τοὺς δὲ ὑπολειπομένους νόσος ἐπιπεσοῦσα ἔφθειρε λοιμώδης· ὀλίγοι δὲ καὶ ἐς τὴν Φωκίδα διαφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν.

3. Φλεγύα δὲ οὐ γενομένων παίδων ἐκδέχεται Χρῦ- 4
σης τὴν ἀρχήν, Χρυσογενείας τε ὦν τῆς Ἄλμου καὶ Ποσειδῶνος. τούτῳ δὲ υἱὸς γίνεται Χρῦση Μινύας, καὶ ἀπ' αὐτοῦ Μινύαι καὶ νῦν ἔτι ὦν ἤρχεν ὀνομάζονται. Πρόσοδοι δὲ ἐγίνοντο τῷ Μινύᾳ τηλικαῦται μέγεθος ὡς ὑπερβαλέσθαι τοὺς πρὸ αὐτοῦ πλούτῳ· θησαυρόν τε ἀνθρώπων ὦν ἴσμεν Μινύας πρῶτος ἐς ὑποδοχὴν χρημάτων ᾠκοδομήσατο. Ἕλληνες δὲ ἄρα εἰσὶ δεινοὶ τὰ 5
ὑπερόρια ἐν θαύματι τίθεσθαι μείζονι ἢ τὰ οἰκεῖα, ὁπότε γε ἀνδράσιν ἐπιφανέσιν ἐς συγγραφὴν πυραμίδας μὲν τὰς παρὰ Αἰγυπτίοις ἐπῆλθεν ἐξηγήσασθαι πρὸς τὸ ἀκριβέστατον, θησαυρὸν δὲ τὸν Μινύου καὶ τὰ τεῖχη τὰ ἐν Τίρυνθι οὐδὲ ἐπὶ βραχὺ ἤγαγον μνήμης, οὐδὲν ὄντα ἐλάττονος θαύματος. 4. Μινύου δὲ ἦν Ὀρχομενός, καὶ 6
ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος ἢ τε πόλις Ὀρχομενός καὶ οἱ ἄνδρες ἐκλήθησαν Ὀρχομένιοι· διέμεινε δὲ οὐδὲν ἤσσον καὶ Μινύας ἐπονομάζεσθαι σφᾶς ἐς διάκρισιν ἀπὸ Ὀρχομενίων τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ. Παρὰ τοῦτον τὸν Ὀρχομενὸν βασιλεύοντα Ἰηττος ἀφίκετο ἐξ Ἄργους, φεύγων ἐπὶ τῷ Μολούρου φόνῳ τοῦ Ἀρίσβαντος, ὄντινα ἀπέκτεινε ἐπὶ γυναικὶ ἐλὼν γαμετῆ· καὶ αὐτῷ τῆς χώρας ἀπένειμεν Ὀρχομενός ὄση νῦν περὶ τε Ἰηττόν ἐστι τὴν κώμην

7 καὶ ἡ ταύτη προσεχῆς. Τῆττου δὲ ἐποιήσατο μνήμην καὶ ὁ τὰ ἔπη συνθεῖς ἄς μεγάλας Ἑοίας καλοῦσιν Ἑλληνες·
 Τῆττος δὲ Μόλουρον Ἀρίσβαντος φίλον υἱόν
 κτείνας ἐν μεγάροις εὐνῆς ἔνεχ' ἥς ἀλόχοιο,
 οἶκον ἀποπρολιπὼν φεῦγ' Ἄργεος ἱπποβότοιο, 784
 ἴξεν δ' Ὀρχομενὸν Μινυήιον· καὶ μιν ὄ γ' ἦρωσ
 δέξατο, καὶ κτεάνων μοῖραν πόρεν ὡς ἐπιεικές.

8 Πρῶτος δὲ οὗτος ὁ Τῆττος δίκην μοιχείας λαβῶν δῆλός ἐστι· καὶ χρόνῳ ὕστερον Δράκοντος Ἀθηναίους θεσμοθετήσαντος ἐκ τῶν ἐκείνου κατέστη νόμων, οὓς ἔγραφεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἄλλων τε ὁπόσων ἄδειαν εἶναι χρῆ, καὶ δὴ καὶ τιμωρίας μοιχοῦ. Τὸ δὲ ἀξίωμα τῶν Μινυῶν ἐπὶ τοσοῦτο ἤδη προῆκτο, ὥστε καὶ Νηλεὺς Κρηθέως βασιλεύων Πύλου γυναικὰ ἔσχεν ἐξ Ὀρχομενοῦ Χλωρίν Ἀμφίονος τοῦ Ἰασίου.

XXXVII. Ἐδει δὲ ἄρα παυσθῆναι καὶ τὸ Ἄλμου γένος· οὐχ ὑπολείπεται γὰρ παῖδα Ὀρχομενός, καὶ οὕτως ἐς Κλύμενον τὸν Πρέσβωνος τοῦ Φρίξου περιῆλθεν ἡ ἀρχή. Κλυμένου δὲ γίνονται παῖδες, πρεσβύτατος μὲν Ἐργίνος, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Στράτιος καὶ Ἄρρων καὶ Πύλεος, νεώτατος δὲ Ἀζεύς. 2. Κλύμενον μὲν ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Ὀγχηστίου Ποσειδῶνος Θηβαίων φονεύουσιν ἄνδρες, ἐξ ἀφορμῆς μικρᾶς ἐς ἅπαν θυμοῦ προαχθέντες· Ἐργίνος δὲ ὁ πρεσβύτατος τῶν Κλυμένου παίδων τὴν βασι-
 2 λείαν παραλαμβάνει. Δύναμιν δὲ αὐτίκα αὐτός τε καὶ οἱ ἀδελφοὶ συλλέξαντες ἦλθον ἐπὶ τὰς Θήβας· καὶ μάχη μὲν ἐκράτησαν, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου χωροῦσιν ἐς ὁμολογίαν Θηβαίους κατὰ ἔτος ἕκαστον τελεῖν δασμὸν τοῦ Κλυμένου φόνου. Ἡρακλέους δὲ ἐπιτραφέντος ἐν Θήβαις, οὕτω τοῦ δασμοῦ τε ἠλευθερώθησαν οἱ Θηβαῖοι
 3 καὶ οἱ Μινυαὶ μεγάλως τῷ πολέμῳ προσέπταισαν. Ἐργίνος δὲ ἄτε κεκακωμένων ἐς τὸ ἔσχατον τῶν πολιτῶν

πρὸς μὲν τὸν Ἡρακλέα ἐποιήσατο εἰρήνην, πλοῦτον δὲ
 785 τὸν πρότερον καὶ εὐδαιμονίαν ἐκείνην ἀνασώσασθαι
 ζητῶν ἠμέλησεν ἀπάντων ὁμοίως τῶν ἄλλων, ὥστε καὶ
 ἔλαθεν ἄγαμος καὶ ἄπαις ἀφικόμενος ἐς γῆρας. Ὡς δὲ
 αὐτῷ χρήματα συνείλεκτο, ἐνταῦθα ἐπεθύμησέν οἱ γε-
 νέσθαι παῖδας· ἐλθόντι δὲ ἐς Δελφοὺς καὶ ἐρομένῳ 4
 περὶ παίδων χρᾶ τάδε ἢ Πυθία·

Ἐργίνε Κλυμένιοι πάϊ Πρεσβωνιάδαο,
 ὅψ' ἦλθες γενεὴν διζήμενος, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
 ἰστοβοῆε γέροντι νέην ποτίβαλλε κορώνην.

3. Λαβόντι δὲ αὐτῷ νέαν γυναῖκα κατὰ τὸ μάντευμα
 Τροφώνιος γίνεται καὶ Ἀγαμήδης. λέγεται δὲ ὁ Τρο- 5
 φώνιος Ἀπόλλωνος εἶναι καὶ οὐκ Ἐργίνου· καὶ ἐγὼ τε
 πείθομαι καὶ ὅστις παρὰ Τροφώνιον ἦλθε δὴ μαντευ-
 σόμενος. Τούτους φασίν, ὡς ηὐξήθησαν, γενέσθαι
 δεινοὺς θεοῖς τε ἱερά κατασκευάσασθαι καὶ βασιλεία
 ἀνθρώποις· καὶ γὰρ τῷ Ἀπόλλωνι τὸν ναὸν ᾠκοδόμη-
 σαν τὸν ἐν Δελφοῖς καὶ Ἰριεὶ τὸν θησαυρόν. Ἐποίησαν
 δὲ ἐνταῦθα τῶν λίθων ἓνα εἶναι σφισιν ἀφαιρεῖν κατὰ
 τὸ ἐκτός· καὶ οἱ μὲν αἰεὶ τι ἀπὸ τῶν τιθεμένων ἐλάμβαν-
 ον· Ἰριεὺς δὲ εἶχετο ἀφασία, κλειῖς μὲν καὶ σημεῖα τὰ
 ἄλλα ὁρῶν ἀκίνητα, τὸν δὲ ἀριθμὸν αἰεὶ τῶν χρημάτων
 ἐλάττονα. Ἰστησιν οὖν ὑπὲρ τῶν ἀγγείων, ἐν οἷς ὁ τε 6
 ἄργυρος ἐνῆν καὶ ὁ χρυσός οἱ, πάγας ἢ τι καὶ ἄλλο, ὃ
 τὸν ἐσελθόντα καὶ ἀπτόμενον τῶν χρημάτων καθέξειν
 ἐμελλεν. ἐσελθόντος δὲ τοῦ Ἀγαμήδους, τὸν μὲν ὁ
 δεσμὸς κατεῖχε, Τροφώνιος δὲ ἀπέτεμεν αὐτοῦ τὴν κε-
 φαλήν, ὅπως μὴ ἡμέρας ἐπισχούσης ἐκείνος γένοιτο ἐν
 αἰκίαις καὶ αὐτὸς μηνυθείη μετέχων τοῦ τολμήματος.
 786 Καὶ Τροφώνιον μὲν ἐνταῦθα ἐδέξατο ἢ γῆ διαστᾶσα, 7
 ἐνθα ἐστὶν ἐν τῷ ἄλσει τῷ ἐν Λεβαδείᾳ βόθρος τε Ἀγα-
 μήδους καλούμενος καὶ πρὸς αὐτῷ στήλη. Τὴν δὲ ἀρχὴν

τῶν Ὀρχομενίων ἔσχεν Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος Ἄρεως εἶναι λεγόμενοι· μητρὸς δὲ Ἀστυόχης ἦσαν τῆς Ἀκτορος τοῦ Ἀζέως τοῦ Κλυμένου· καὶ ὑπὸ τούτοις ἠγεμόσι Μινύαι στρατεύουσιν ἐς Τροίαν. Μετέσχον Ὀρχομενιοὶ καὶ τοῖς Κόδρου παισὶν ἐς Ἰωνίαν τοῦ στόλου. Γενομένους δὲ ἀναστάτους ὑπὸ Θηβαίων κατήγαγεν αὐτοὺς ἐς Ὀρχομενὸν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου· τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ δαιμονίου σφίσιν ἐς τὸ ἀσθενέστερον ἔμελλεν αἰεὶ ρέπειν.

XXXVIII. Ὀρχομενίοις δὲ πεποιήται ** καὶ Διονύσου, τὸ δὲ ἀρχαιότατον Χαρίτων ἐστὶν ἱερόν. τὰς μὲν δὴ πέτρας σέβουσί τε μάλιστα, καὶ τῷ Ἐτεοκλεῖ αὐτὰς πεσεῖν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φασίν· τὰ δὲ ἀγάλματα τὰ σὺν κόσμῳ πεποιημένα ἀνετέθη μὲν ἐπ' ἐμοῦ, λίθου δὲ ἐστὶ καὶ ταῦτα. 2. Ἔστι δὲ σφισι καὶ κρήνη θεᾶς ἄξια· καταβαίνουσι δὲ ἐς αὐτὴν ὕδωρ οἴσονται. Θεσαυρὸς δὲ ὁ Μινύου, θαῦμα ὃν τῶν ἐν Ἑλλάδι αὐτῇ καὶ τῶν ἐτέρωθεν οὐθενὸς ὕστερον, πεποιήται τρόπον τοιόνδε· λίθου μὲν εἰργασται, σχῆμα δὲ περιφερές ἐστὶν αὐτῷ, κορυφὴ δὲ οὐκ ἐς ἄγαν ὄξυ ἀνηγμένη· τὸν δὲ ἀνωτάτω τῶν λίθων φασὶν ἀρμονίαν παντὶ εἶναι τῷ οἰκοδομήματι. 3. Τάφοι δὲ Μινύου τε καὶ Ἡσιόδου. καταδέξασθαι δὲ φασὶν οὕτω τοῦ Ἡσιόδου τὰ ὄστᾶ. νόσου καταλαμβανούσης λοιμώδους καὶ ἀνθρώπους καὶ τὰ βοσκήματα ἀποστέλλουσι θεωρὸς παρὰ τὸν θεόν. τούτοις δὲ ἀποκρίνασθαι λέγουσι τὴν Πυθίαν, Ἡσιόδου τὰ ὄστᾶ ἐκ τῆς Ναυπακτίας ἀγαγοῦσιν ἐς τὴν Ὀρχομενίαν, ἄλλο δὲ εἶναι σφισιν οὐδὲν ἴαμα. τότε δὲ ἐπερέσθαι δεύτερα ὅπου τῆς Ναυπακτίας αὐτὰ ἐξευρήσουσι, καὶ αὐτοὺς τὴν Πυθίαν εἰπεῖν ὡς μηνύσοι κορώνη σφίσιν. οὕτω τοῖς θεοπρόποις ἀποβᾶσιν ἐς τὴν γῆν πέτραν τε οὐ πόρρω τῆς ὁδοῦ καὶ τὴν ὄρνιθα ἐπὶ τῇ πέτρᾳ φασὶν ὀφθῆναι· καὶ

τοῦ Ἡσιόδου [τε] τὰ ὄστα εὗρον ἐν χηραμῶ τῆς πέ-
τρας, καὶ ἐλεγεία ἐπὶ τῷ μνήματι ἐπιγέγραπται·

Ἄσκη μὲν πατρὶς πολυλήϊος, ἀλλὰ θανόντος
ὄστέα πληξίππων γῆ Μινυῶν κατέχει
Ἡσιόδου, τοῦ πλείστον ἐν Ἑλλάδι κῦδος ὀρεῖται
ἀνδρῶν κρινομένων ἐν βασάνῳ σοφίης.

4. Περὶ δὲ Ἀκταίωνος λεγόμενα ἦν Ὀρχομενίοις, 5
λυμαίνεσθαι τὴν γῆν πέτραν ἔχον εἰδωλον. ὥς δὲ ἐχρῶντο
ἐν Δελφοῖς, κελεύει σφίσιν ὁ θεός, ἀνευρόντας εἴ τι
ἦν Ἀκταίωνος λοιπόν, κρύψαι γῆ· κελεύει δὲ καὶ τοῦ
εἰδώλου χαλκῆν ποιησαμένους εἰκόνα πρὸς πέτρα σιδήρῳ
δῆσαι. τοῦτο καὶ αὐτὸς δεδεμένον τὸ ἄγαλμα εἶδον·
καὶ τῷ Ἀκταίῳ ἐναγίζουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος.

5. Σταδίους δὲ ἀφέστηκεν ἑπτὰ Ὀρχομενοῦ ναός τε 6
Ἡρακλέους καὶ ἄγαλμα οὐ μέγα. ἐνταῦθα τοῦ ποταμοῦ
τοῦ Μέλανός εἰσιν αἱ πηγαί, καὶ ὁ Μέλας ἐς λίμνην καὶ
οὗτος τὴν Κηφισίδα ἐκδίδωσιν. Ἐπέχει μὲν δὴ καὶ ἄλ-
λως τῆς Ὀρχομενίας τὸ πολὺ ἢ λίμνη, χειμῶνος δὲ ὥρα
νότου τὰ πλείω πνεύσαντος ἔπεισιν ἐπὶ πλεόν τῆς χώρας
τὸ ὕδωρ. Θηβαῖοι δὲ τὸν ποταμὸν τὸν Κηφισὸν φασιν 7
ὑπὸ Ἡρακλέους ἐς τὸ πεδίον ἀποστραφῆναι τὸ Ὀρχο-
μένιον· τέως δὲ αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄρος ἐς θάλασσαν ἐξιέναι,
πρὶν ἢ τὸν Ἡρακλέα τὸ χάσμα ἐμφράξαι τὸ διὰ τοῦ
8 ὄρους. Ἐπίσταται μὲν οὖν καὶ Ὅμηρος λίμνην ἄλλως
τὴν Κηφισίδα οὔσαν καὶ οὐχ ὑπὸ Ἡρακλέους πεποιημέ-
νην, καὶ ἐπὶ τῷδε εἶρηκε·

λίμνη κεκλιμένος Κηφισίδι·

6. Ἐχει δὲ οὐδὲ εἰκότα λόγον τοὺς Ὀρχομενίους μὴ καὶ τὸ 8
χάσμα ἐξευρεῖν καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἀναρρήξαντας τὸ
ἔργον ἀποδοῦναι τὴν διέξοδον τῷ Κηφισῷ τὴν ἀρχαίαν,
ἐπεὶ μηδὲ ἄχρι τῶν Τρωϊκῶν χρήμασιν ἀδυνάτως εἶχον.

μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ Ὅμηρος ἐν Ἀχιλλέως ἀποκρίσει
πρὸς τοὺς παρὰ Ἀγαμέμνονος πρέσβεις·

οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται,

δῆλα δῆπουθεν ὡς καὶ τότε προσιόντων τοῖς Ὀρχομε-
νίοις χρημάτων πολλῶν.

- 9 Ἀσπληδόνα δὲ ἐκλιπεῖν τοὺς οἰκήτοράς φασιν ὕδα-
τος σπανίζοντας· γενέσθαι δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ Ἀσπληδόνος
τῆ πόλει, τοῦτον δὲ εἶναι νύμφης τε Μιδείας καὶ Πο-
σειδῶνος. ὁμολογεῖ δὲ καὶ ἔπη σφίσιν ἃ ἐποίησε Χερ-
σίας, ἀνὴρ Ὀρχομένιος·

ἐκ δὲ Ποσειδάωνος ἀγακλειτῆς τε Μιδείης

Ἀσπληδῶν γένεθ' υἱὸς ἀν' εὐρύχορον πτολίεθρον.

- 10 Τοῦδε τοῦ Χερσίου τῶν ἐπῶν οὐδεμία ἦν ἔτι κατ' ἐμὲ
μνήμη, ἀλλὰ καὶ τάδε ἐπηγάγετο ὁ Κάλλιππος ἐς τὸν
αὐτὸν λόγον τὸν ἔχοντα ἐς Ὀρχομενίους. τούτου δὲ τοῦ
Χερσίου καὶ ἐπίγραμμα οἱ Ὀρχομένιοι τὸ ἐπὶ τῷ Ἡσιό-
δου τάφῳ μνημονεύουσιν.

- XXXIX. Τὰ μὲν δὴ πρὸς τῶν ὄρων Φωκεῖς ὑπεροι-
κοῦσιν Ὀρχομενίων, ἐν δὲ τῷ πεδίῳ Λεβάδειά ἐστιν
αὐτοῖς ὄμορος. αὕτη τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ὠκεῖτο ἐπὶ μετεώ-
ρου, καὶ ὠνομάζετο Μίδεια ἀπὸ τῆς Ἀσπληδόνος μητρός·
Λεβάδου δὲ ἐξ Ἀθηναίων ἐς αὐτὴν ἀφικομένου κατέβησάν
τε ἐς τὸ χθαμαλὸν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκλήθη Λεβάδεια
ἡ πόλις ἀπ' αὐτοῦ. πατέρα δὲ τοῦ Λεβάδου, καὶ καθ'
ἦντινα αἰτίαν ἦλθεν, οὐκ ἴσασιν ἄλλο ἢ γυναῖκα εἶναι
2 Λεβάδου Λαονίκην. 2. Κεκόσμηται μὲν δὴ τὰ ἄλλα σφί- 789
σιν ἡ πόλις ὁμοίως τοῖς Ἑλλήνων μάλιστα εὐδαίμοσι,
διείργει δὲ ἀπ' αὐτῆς τὸ ἄλσος τοῦ Τροφωνίου ***
φασὶ δ' ἐνταῦθα Ἐρκυναν ὁμοῦ Κόρη τῆ Διήμητρος
παίζουσαν καὶ ἔχουσαν χῆνα ἀφείναι τοῦτον ἄκουσαν·
ἐς δὲ ἄντρον κοῖλον ἐσπτάντος καὶ ὑπὸ λίθον ἀποκρύ-
ψαντος αὐτόν, ἐσελθοῦσα ἡ Κόρη λαμβάνει τὸν ὄρνιθα

ὑπὸ τῷ λίθῳ κατακείμενον· ῥυῆναί τε δὴ τὸ ὕδωρ ὄθεν
 ἀνείλετο ἢ Κόρη τὸν λίθον, καὶ ὀνομασθῆναι τὸν ποτα-
 μὸν ἐπὶ τούτῳ λέγουσιν Ἐρκυναν. Καὶ ἔστι μὲν πρὸς τῇ 3
 ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ ναὸς Ἐρκύνης, ἐν δὲ αὐτῷ παρθένος
 κῆνα ἔχουσα ἐν ταῖς χερσίν· εἰσὶ δὲ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ
 ποταμοῦ τε αἱ πηγαὶ καὶ ἀγάλματα ὄρθα, περιειλιγμέ-
 νοι δὲ εἰσὶν αὐτῶν τοῖς σκήπτροις δράκοντες. ταῦτα
 εἰκάσαι μὲν ἂν τις Ἀσκληπιοῦ τε εἶναι καὶ Ἐργείας, εἶεν
 δ' ἂν Τροφώνιος καὶ Ἐρκυνα, ἐπεὶ μηδὲ τοὺς δράκοντας
 Ἀσκληπιοῦ μᾶλλον ἢ καὶ Τροφωνίου νομίζουσιν ἱεροὺς
 εἶναι. Ἐπὶ δὲ τῷ ποταμῷ μνημᾶ ἔστιν Ἀρκεσιλάου·
 Λήϊτον δὲ ἀνακομίσαι τοῦ Ἀρκεσιλάου τὰ ὄστᾶ ἐκ Τροίας.
 3. Τὰ δὲ ἐπιφανέστατα ἐν τῷ ἄλσει Τροφωνίου ναὸς καὶ 4
 ἄγαλμά ἐστιν, Ἀσκληπιῶ καὶ τοῦτο εἰκασμένον· Πρα-
 ξιτέλης δὲ ἐποίησε τὸ ἄγαλμα. ἔστι δὲ καὶ Δῆμητρος
 ἱερόν ἐπὶ κλησὶν Εὐρώπης, καὶ Ζεὺς Ἐτίος ἐν ὑπαίθρῳ.
 ἀναβᾶσι δὲ ἐπὶ τὸ μαντεῖον, καὶ αὐτόθεν ἰοῦσιν ἐς τὸ
 πρόσω τοῦ ὄρους, Κόρης ἐστὶ καλουμένη θήρα καὶ Διὸς
 Βασιλέως ναὸς. τοῦτον μὲν δὴ διὰ τὸ μέγεθος ἢ καὶ
 τῶν πολέμων τὸ ἀλλεπάλληλον ἀφείκασιν ἡμίεργον· ἐν
 δὲ ἑτέρῳ ναῷ Κρόνου καὶ Ἥρας καὶ Διὸς ἔστιν ἀγάλ-
 ματα. ἔστι δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἱερόν. 4. Κατὰ δὲ τὸ μαν- 5
 τεῖον τοιάδε γίνεται. ἐπειδὴν ἀνδρὶ ἐς τοῦ Τροφωνίου
 κατιέναι δόξη, πρῶτα μὲν τεταγμένων ἡμερῶν διαίταν
 ἐν οἰκῆματι ἔχει· τὸ δὲ οἶκημα Δαίμονός τε ἀγαθοῦ καὶ
 Τύχης ἱερόν ἐστιν ἀγαθῆς. διαιτώμενός τε ἐνταῦθα τὰ
 790 τε ἄλλα καθαρεῦει καὶ λουτρῶν εἴργεται θερμῶν· τὸ δὲ
 λουτρόν ὁ ποταμὸς ἔστιν ἢ Ἐρκυνα· καὶ οἱ καὶ κρέα
 ἄφθονά ἐστιν ἀπὸ τῶν θυσιῶν· θύει γὰρ δὴ ὁ κατιῶν
 αὐτῷ τε τῷ Τροφωνίῳ καὶ τοῦ Τροφωνίου τοῖς παισὶ,
 πρὸς δὲ Ἀπόλλωνί τε καὶ Κρόνῳ καὶ Διὶ ἐπὶ κλησὶν Βα-
 σιλεῖ καὶ Ἥρα τε Ἠνιόχη καὶ Δῆμητροι ἦν ἐπονομάζοντες

- 6 Εὐρώπην τοῦ Τροφωνίου φασὶν εἶναι τροφόν. καθ' ἑκάστην δὲ τῶν θυσιῶν ἀνὴρ μάντις παρὼν ἐς τοῦ ἱερείου τὰ σπλάγχνα ἐνορᾷ, ἐνιδὼν δὲ προθεσπίζει τῷ κατιόντι εἰ δὴ αὐτὸν εὐμενῆς ὁ Τροφώνιος καὶ ἵλεως δέξεται. τῶν μὲν δὴ ἄλλων ἱερέων τὰ σπλάγχνα οὐχ ὁμοίως δηλοῖ τοῦ Τροφωνίου τὴν γνώμην· ἐν δὲ νυκτὶ ἢ κάτεισιν ἕκαστος, ἐν ταύτῃ κριὸν θύουσιν ἐς βόθρον, ἐπικαλούμενοι τὸν Ἀγαμήδην. θυμάτων δὲ τῶν πρότερου πεφηνότων αἰσίων λόγος ἐστὶν οὐδεὶς, εἰ μὴ καὶ τοῦδε τοῦ κριοῦ τὰ σπλάγχνα τὸ αὐτὸ θέλοι λέγειν· ὁμολογούντων δὲ καὶ τούτων, τότε ἕκαστος ἤδη κάτεισιν
- 7 εὐέλπιδος. κάτεισι δὲ οὕτω. Πρῶτα μὲν ἐν τῇ νυκτὶ αὐτὸν ἄγουσιν ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὴν Ἐρκυραν, ἀγαγόντες δὲ ἐλαίῳ χρίουσι καὶ λούουσι δύο παῖδες τῶν ἀστῶν ἔτη τρία πού καὶ δέκα γεγονότες, οὓς Ἐρμᾶς ἐπονομάζουσιν· οὗτοι τὸν καταβαίνοντά εἰσιν οἱ λούοντες καὶ ὅποσα χρῆ διακονούμενοι ἄτε παῖδες. τὸ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῶν ἱερέων οὐκ αὐτίκα ἐπὶ τὸ μαντεῖον, ἐπὶ δὲ ὕδατος πηγᾶς ἄγεται·
- 8 αἱ δὲ ἐγγύτατά εἰσιν ἀλλήλων. ἐνταῦθα δὴ χρῆ πιεῖν αὐτὸν Λήθης τε ὕδωρ καλούμενον, ἵνα λήθη γένηται οἱ πάντων ἃ τέως ἐφρόντιζε, καὶ ἐπὶ τῷδε ἄλλο αὐτίς ὕδωρ πίνει Μνημοσύνης, ἀπὸ τούτου τε μνημονεύει τὰ ὀφθέντα οἱ καταβάντι. Θεασάμενος δὲ ἄγαλμα ὃ ποιῆσαι Δαίδαλόν φασιν, ὑπὸ δὲ τῶν ἱερέων οὐκ ἐπι-791
- δείκνυται πλὴν ὅσοι παρὰ τὸν Τροφώνιον μέλλουσιν ἔρχεσθαι, τοῦτο τὸ ἄγαλμα ἰδὼν καὶ θεραπεύσας τε καὶ εὐξάμενος ἔρχεται πρὸς τὸ μαντεῖον, χιτῶνα ἐνδεδυκὼς λινοῦν καὶ ταινίαις τὸν χιτῶνα ἐπιζωσθεὶς καὶ ὑποδη-
- 9 σάμενος ἐπιχωρίας κρηπίδας. 5. Ἔστι δὲ τὸ μαντεῖον ὑπὲρ τὸ ἄλσος ἐπὶ τοῦ ὄρους. κρηπὶς μὲν ἐν κύκλῳ περιβέβληται λίθου λευκοῦ, περίοδος δὲ τῆς κρηπίδος κατὰ ἄλων τὴν ἐλαχίστην ἐστίν· ὕψος δὲ ἀποδέουσα δύο

εἶναι πήχεις. ἐφεστήκασι δὲ ἐπὶ τῇ κρηπίδι ὀβελοὶ καὶ
 αὐτοὶ χαλκοὶ καὶ αἱ συνέχουσιν σφᾶς ζῶναι· διὰ δὲ αὐ-
 τῶν θύραι πεποίηται. τοῦ περιβόλου δ' ἐντὸς χάσμα
 γῆς ἐστὶν οὐκ αὐτόματον, ἀλλὰ σὺν τέχνῃ καὶ ἀρμονίᾳ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστατον ᾠκοδομημένον. Τοῦ δὲ οἰκοδο- 10
 μήματος τούτου τὸ σχῆμα εἴκασται κριβάνω· τὸ δὲ εὖρος
 ἢ διάμετρος αὐτοῦ τέσσαρας παρέχοιτο ἂν ὡς εἰκάσαι
 πήχεις· βᾶθος δὲ τοῦ οἰκοδομήματος οὐκ ἂν οὐδὲ τοῦτο
 εἰκάσαι τις ἐς πλεον ὀκτῶ καθήκειν πήχων. Κατάβασις
 δὲ οὐκ ἔστι πεποιημένη σφίσι ἐς τὸ ἔδαφος· ἐπειδὴν
 δὲ ἀνὴρ ἔρχεται παρὰ τὸν Τροφώνιον, κλίμακα αὐτῷ
 κομίζουσι στενὴν καὶ ἐλαφράν. καταβάντι δὲ ἐστὶν ὀπή-
 μεταξὺ τοῦ τε ἔδαφους καὶ τοῦ οἰκοδομήματος· σπιθα-
 μῶν τὸ εὖρος δύο, τὸ δὲ ὕψος ἐφαίνετο εἶναι σπιθαμῆς.
 Ὁ οὖν κατιῶν κατακλίνας ἑαυτὸν ἐς τὸ ἔδαφος, ἔχων 11
 μάξας μεμαγμένους μέλιτι προεμβάλλει τε ἐς τὴν ὀπήν
 τοὺς πόδας καὶ αὐτὸς ἐπιχωρεῖ, τὰ γόνατά οἱ τῆς ὀπῆς
 ἐντὸς γενέσθαι προθυμούμενος· τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα
 αὐτίκα ἐφειλκύνθη τε καὶ τοῖς γόνασιν ἐπέδραμεν,
 ὥσπερ ποταμῶν ὁ μέγιστος καὶ ἀκύντατος συλληφθέντα
 ὑπὸ δίνης ἀποκρύψειεν ἂν ἄνθρωπον. Τὸ δὲ ἐντεῦθεν
 τοῖς ἐντὸς τοῦ ἀδύτου γενομένοις οὐχ εἰς οὐδὲ ὁ αὐτὸς
 τρόπος ἐστὶν ὅτῳ διδάσκονται τὰ μέλλοντα, ἀλλὰ πού-
 τις καὶ εἶδε καὶ ἄλλος ἤκουσεν. Ἀναστρέψαι δὲ ὀπίσω
 792 τοῖς καταβᾶσι διὰ στομίον τε ἔστι τοῦ αὐτοῦ καὶ προ-
 εκθεόντων σφίσι τῶν ποδῶν. Ἀποθανεῖν δὲ οὐδένα 12
 τῶν καταβάντων λέγουσιν, ὅτι μὴ μόνον τῶν Δημη-
 τρίου τινὰ θορυφόρων. τοῦτον δὲ οὔτε ποιῆσαι περὶ τὸ
 ἱερόν φασιν οὐδὲν τῶν νενομισμένων, οὔτε χρησόμε-
 νον τῷ θεῷ καταβῆναι, χρυσὸν δὲ καὶ ἄργυρον ἐκκο-
 μεῖν ἐλπίσαντα ἐκ τοῦ ἀδύτου. λέγεται δὲ καὶ τούτου
 τὸν νεκρὸν ἐτέρωθι ἀναφανῆναι καὶ οὐ κατὰ στόμα

ἐκβληθῆναι τὸ ἱερόν. Ἐς μὲν δὴ τὸν ἄνθρωπον λεγομέ-
 13 νων καὶ ἄλλων εἰρηταί μοι τὰ ἀξιολογώτατα· τὸν δὲ
 ἀναβάντα παρὰ τοῦ Τροφωνίου παραλαβόντες αὐθις οἱ
 ἱερεῖς καθίζουσιν ἐπὶ θρόνον Μνημοσύνης καλούμενον,
 κεῖται δὲ οὐ πόρρω τοῦ ἀδύτου, καθεσθέντα δὲ ἐνταῦθα
 ἀνερωτῶσιν ὅποσα εἰδέ τε καὶ ἐπύθετο· μαθόντες δὲ
 ἐπιτρέπουσιν αὐτὸν ἤδη τοῖς προσήκουσιν. οἱ δὲ ἐς τὸ
 οἶκημα ἐνθα καὶ πρότερον διητᾶτο παρὰ τε Τύχῃ καὶ
 Δαίμονι ἀγαθοῖς, ἐς τοῦτο ἀράμενοι κομίζουσι κάτοχόν
 τε ἔτι τῷ δείματι καὶ ἀγνώτα ὁμοίως αὐτοῦ τε καὶ τῶν
 πέλας. ὕστερον μέντοι τά τε ἄλλα οὐδέν τι φρονήσει
 14 μείον ἢ πρότερον, καὶ γέλως ἐπάνεισιν οἱ. Γράφω δὲ
 οὐκ ἀκοήν, ἀλλὰ ἐτέρους τε ἰδὼν καὶ αὐτὸς τῷ Τροφω-
 νίῳ χρησάμενος. Τοὺς δὲ ἐς τοῦ Τροφωνίου κατελθόν-
 τας ἀνάγκη σφᾶς, ὅποσα ἤκουσεν ἕκαστος ἢ εἶδεν, ἀνα-
 θεῖναι γεγραμμένα ἐν πίνακι. Λείπεται δ' ἔτι καὶ τοῦ
 Ἀριστομένους ἐνταῦθα ἢ ἀσπίς· τὰ δὲ ἐς αὐτὴν ὅποια
 ἐγένετο, ἐδήλωσα ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λόγου.

XL. Τὸ δὲ μαντεῖον οἱ Βοιωτοὶ τοῦτο οὐ πεπυσμένοι
 πρότερον ἐπ' αἰτία τοιαῦδε ἔγνωσαν. θεωροὺς ἀφ' ἐκά-
 στης πόλεως ἄνδρας ἀποστέλλουσιν ἐς Δελφούς· οὐ γὰρ
 δὴ σφίσιν ἔτος δεύτερον ὕεν ὁ θεός. τούτοις αἰτουῖσιν
 ἐπανόρθωμα τοῦ ἀύχμοῦ προσέταξεν ἡ Πυθία παρὰ
 Τροφώνιον ἐς Λεβάδειαν ἐλθούσιν εὔρασθαι παρὰ ἐκεί-
 2 νου τὸ ἱαμα. Ὡς δὲ ἐς τὴν Λεβάδειαν ἐλθόντες οὐκ 793
 ἐδύναντο εὔρεῖν τὸ μαντεῖον, ἐνταῦθα τῶν ἐξ Ἀκραι-
 φνίου πόλεως Σάων, οὗτος δὲ ἦν καὶ ἡλικία τῶν θεω-
 ρῶν πρεσβύτατος, εἶδεν ἔσμον μελισσῶν*** ὅποι ποτ'
 ἂν ἀποτράπωνται καὶ αὐτοὺς ἔπεσθαι. αὐτίκα δὴ τὰς
 μελίσσας ἐς τοῦτο ἐσπετομένας ὄρᾳ τῆς γῆς, καὶ συνες
 *** εταί σφίσιν ἐς τὸ μαντεῖον. Τοῦτον τὸν Σάωνα καὶ
 τὴν ἱερουργίαν τὴν καθεστηκυῖαν, καὶ ὅποσα περὶ τὸ

χρηστήριον δρωσιν ἄλλα, διδαχθῆναι παρὰ τοῦ Τροφωνίου φασί.

2. Δαιδάλου δὲ τῶν ἔργων δύο μὲν ταῦτά ἐστιν ἐν 3 Βοιωτία, Ἡρακλῆς τε ἐν Θήβαις καὶ παρὰ Λεβαδεῦσιν ὁ Τροφώνιος, τσαῦτα δὲ ἕτερα ξόανα ἐν Κρήτῃ, Βριτόμαρτις ἐν Ὀλοῦντι καὶ Ἀθηνᾶ παρὰ Κνωσίοις· παρὰ τούτοις δὲ καὶ ὁ τῆς Ἀριάδνης χορός, οὗ καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι μνήμην ἐποιήσατο, ἐπειρασμένος ἐστὶν ἐπὶ λευκοῦ λίθου. καὶ Δηλίοις Ἀφροδίτης ἐστὶν οὐ μέγα ξόανον, λελυμασμένον τὴν δεξιὰν χεῖρα ὑπὸ τοῦ χρόνου κάτεισι δὲ ἀντὶ ποδῶν ἐς τετράγωνον σχῆμα. Πείδομαι 4 τοῦτο Ἀριάδνην λαβεῖν παρὰ Δαιδάλου, καὶ ἠνίκα ἠκολούθησε τῷ Θησεῖ, τὸ ἄγαλμα ἐπεκομίζετο οἰκοθεν· ἀφαιρεθέντα δὲ αὐτῆς τὸν Θησεῖα οὕτω φασὶν οἱ Δήλιοι τὸ ξόανον τῆς θεοῦ ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ, ἵνα μὴ οἰκαδε ἐπαγόμενος ἐς ἀνάμνησίν τε Ἀριάδνης ἐφέλκηται καὶ ἀεὶ νέας ἐπὶ τῷ ἔρωτι εὐρίσκηται τὰς συμφοράς. πέρα δὲ οὐκ οἶδα ὑπόλοιπα ὄντα τῶν Δαιδάλου· τοῖς γὰρ ἀνατεθεισιν ὑπὸ Ἀργείων ἐς τὸ Ἡραῖον καὶ ἐς Γέλαν τὴν ἐν Σικελίᾳ κομισθεῖσιν ἐξ Ὀμφάκης ἀφανισθῆναί σφισιν ὁ χρόνος καθέστηκεν αἴτιος.

3. Λεβαδέων δὲ ἔχονται Χαιρωνεῖς. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ 5 πόλις καὶ τούτοις Ἄρνη τὸ ἀρχαῖον· θυγατέρα δὲ εἶναι λέγουσιν Αἰόλου τὴν Ἄρνην, ἀπὸ δὲ ταύτης κληθῆναι καὶ ἑτέραν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλιν· τὸ δὲ νῦν τοῖς Χαιρωνεῦσιν ὄνομα γεγονέναι ἀπὸ Χαίρωνος, ὃν Ἀπόλλωνός 794 φασὶν εἶναι, μητέρα δὲ αὐτοῦ Θηρῶ τὴν Φύλαντος εἶναι. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἔπη τὰς μεγάλας Ἡοίας ποιήσας Φύλας δ' ὄπνιεν κούρην κλειτοῦ Ἰολάου 6 Λειπεφίλην· ἣν δ' εἶδος Ὀλυμπιάδεσσι ὁμοίη, Ἰππότην δὲ οἱ υἱὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἔτικτεν Θηρῶ τ' εὐειδῆ, ἰκέλην φαέεσσι σελήνης.

Θηρῶ δ' Ἀπόλλωνος ἐν ἀγκοίνῃσι πεσοῦσα
γείνατο Χαιρώνος κρατερόν μένος ἵπποδάμοιο.

Ὅμηρος δὲ ἐπιστάμενος, ἐμοὶ δοκεῖν, Χαιρώνειάν τε
ἤδη καὶ Λεβάρειαν καλουμένας, ὅμως τοῖς ἀρχαίοις
ἐχρήσατο ὀνόμασιν ἐς αὐτάς, καθότι καὶ Αἴγυπτον τὸν
ποταμὸν εἶπεν, οὐ Νεῖλον.

- 7 4. Χαιρωνεῦσι δὲ δύο ἐστὶν ἐν τῇ χώρᾳ τρόπαια,
ἃ Ῥωμαῖοι καὶ Σύλλας ἔστησαν, Ταξίλον καὶ στρατιὰν
τὴν Μιθριδάτου κρατήσαντες. Φίλιππος δὲ οὐκ ἀνέ-
θηκεν ὁ Ἀμύντου τρόπαιον, οὔτε ἐνταῦθα οὔτε ὀπίσθας
μάχας ἄλλας βαρβάρους ἢ καὶ Ἕλληνας ἐνίκησεν· οὐ
γάρ τι Μακεδόσιν ἰστένασι τρόπαια ἦν νενομισμένον.
- 8 Λέγεται δὲ ὑπὸ Μακεδόνων Κάρανον βασιλεύοντα ἐν
Μακεδονίᾳ κρατῆσαι μάχῃ Κισσέως, ὃς ἐδυνάστευεν ἐν
χώρᾳ τῇ ὁμόρῳ. καὶ ὁ μὲν τρόπαιον ὁ Κάρανος κατὰ
νόμους τοὺς Ἀργείων ἔστησεν ἐπὶ τῇ νίκῃ· ἐπελθόντα
δέ φασιν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου λέοντα ἀνατρέψαι τε τὸ τρό-
9 παιον [καὶ] ἀφανισθῆναι *** [συνεῖναι τῇ] γνώμῃ, Κάρ-
ρανον δὲ οὐκ εὖ βουλευσασθαι, βαρβάροις τοῖς περιοι-
κουῖσιν ἐς ἔχθραν ἐθέλοντα ἀδιάλλακτον καταστῆναι·
χρῆναι γὰρ μήτε ὑπὸ αὐτοῦ Κάρανου μήτε ὑπὸ τῶν
ὑστερον βασιλευσόντων Μακεδονίας τρόπαια ἴστασθαι,
εἰ ἐς εὐνοϊάν ποτε τοὺς προσχώρους ὑπάξονται. μαρτυ- 795
ρεῖ δὲ τῷ λόγῳ καὶ Ἀλέξανδρος οὐκ ἀναστήσας οὔτε ἐπὶ
Δαρείῳ τρόπαια οὔτε ἐπὶ ταῖς Ἰνδικαῖς νίκαις.
- 10 5. Προσιόντων δὲ τῇ πόλει πολυάνδριον Θηβαίων
ἐστὶν ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον ἀγῶνι ἀποθανόντων· ἐπι-
γέγραπται μὲν δὴ ἐπίγραμμα οὐδέν, ἐπίθημα δὲ ἐπεστιν
αὐτῷ λέων· φέροι δ' ἂν ἐς τῶν ἀνδρῶν μάλιστα τὸν
θυμὸν· ἐπίγραμμα δὲ ἄπεστιν, ἐμοὶ δοκεῖν, ὅτι οὐδὲ
ἔοικότα τῇ τόλμῃ σφίσι τὰ ἐκ τοῦ δαίμονος ἠκολούθησε.
- 11 6. Θεῶν δὲ μάλιστα Χαιρωνεῖς τιμῶσι τὸ σκῆπτρον ὃ

ποιῆσαι Διί φησιν Ὅμηρος Ἥφαιστον, παρὰ δὲ Διὸς λαβόντα Ἑρμῆν δοῦναι Πέλοπι, Πέλοπα δὲ Ἀτρεΐ καταλιπεῖν, τὸν δὲ Ἀτρεΐα Θυέστη, παρὰ Θυέστου δὲ ἔχειν Ἀγαμέμνονα· τοῦτο οὖν τὸ σκῆπτρον σέβουσι, δόρυ ὀνομάζοντες. καὶ εἶναι μὲν τι θειότερον οὐχ ἥκιστα δηλοῖ τὸ ἐς τοὺς ἀνθρώπους ἐπιφανὲς ἐξ αὐτοῦ· φασὶ δὲ ἐπὶ τοῖς 12 ὄροις αὐτῶν καὶ Πανοπέων τῶν ἐν τῇ Φωκίδι εὐρεθῆναι, σὺν δὲ αὐτῷ καὶ χρυσὸν εὐρασθαι τοὺς Φωκεῖς, σφίσι δὲ ἀσμένοις ἀντὶ χρυσοῦ γενέσθαι τὸ σκῆπτρον. κομισθῆναι δὲ αὐτὸ ἐς τὴν Φωκίδα ὑπὸ Ἠλέκτρας τῆς Ἀγαμέμνονος πείθομαι. Ναὸς δὲ οὐκ ἔστιν αὐτῷ δημοσία πεποιημένος, ἀλλὰ κατὰ ἔτος ἕκαστον ὁ ἱερώμενος ἐν οἰκῆματι ἔχει τὸ σκῆπτρον· καὶ οἱ θυεῖαι ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν θύονται, καὶ τράπεζα παράκειται παντοδαπῶν κρεῶν καὶ πεμμάτων πλήρης.

XLI. Ὅποσα δὲ εἶναι τῶν Ἥφαιστου ποιηταί τε ἄδουσι καὶ τῶν ἀνθρώπων ἠκολούθηκεν ἡ φήμη, τούτων, ὅτι μὴ τὸ Ἀγαμέμνονος σκῆπτρον, ἄλλο γε οὐδὲν ἀξιόχρεόν ἐστιν ἐς πίστιν. Αὐκιοὶ μὲν γε ἐν Πατάροις ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος χαλκοῦν ἐπιδεικνύουσι κρατῆρα, ἀνάθημα εἶναι φάμενοι Τηλέφου καὶ ἔργον Ἥφαιστου· καὶ σφᾶς, ὡς γε εἰκός, λέληθε Θεόδωρον καὶ 796 Ῥοίκον Σαμίους εἶναι τοὺς διαχέαντας χαλκὸν πρώτους. Πατρεῖς δὲ οἱ Ἀχαιοὶ λόγῳ μὲν λέγουσιν ὅτι Ἥφαιστου 2 ποίημά ἐστιν ἡ λάρναξ ἢ Ἐυρύπυλος ἠνεγκεν ἐξ Ἰλίου, ἔργῳ δὲ οὐ παρέχουσιν αὐτὴν θεάσασθαι. 2. Ἔστι δὲ Ἀμαθοῦς ἐν Κύπρῳ πόλις· Ἀδώνιδος ἐν αὐτῇ καὶ Ἀφροδίτης ἱερόν ἐστιν ἀρχαῖον· ἀνακειῖσθαι δὲ ἐνταῦθα λέγουσιν ὄρμον Ἀρμονία μὲν δοθέντα ἐξ ἀρχῆς, καλούμενον δὲ Ἐριφύλης, ὅτι αὐτὴ δῶρον ἔλαβεν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ· ὃν ἀνέθεσαν μὲν οἱ παῖδες ἐς Δελφοὺς οἱ Φηγέως, τρόπον δὲ ὄντινα ἐκτήσαντο αὐτόν, ἐδήλωσεν ἤδη μοι

τὰ ἐς Ἀρκάδας ἔχοντα, ἐσυλήθη δὲ ὑπὸ τυράννων τῶν
 3 ἐν Φωκεῦσιν. οὐ μὴν παρὰ Ἀμαθουσίοις γε ἐν τῷ ἱερῷ
 τοῦ Ἀδώνιδος, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐστίν· ἐν Ἀμαθοῦντι μὲν
 γὰρ ἐστὶ λίθοι χλωροί, συνδέοντος χρυσοῦ σφᾶς, ὁ ὄρ-
 μος· τὸν δὲ τῇ Ἐριφύλῃ δοθέντα Ὀμηρός φησιν ἐν
 Ὀδυσσεΐα πεποιῆσθαι χρυσοῦ, καὶ οὕτως ἔχει·

Ἡ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.

4 οὐ μὴν οὐδὲ ἠγνόει τοὺς ὄρμους τοὺς ποικίλους· ἐν μὲν
 γε τοῖς Εὐμαίου λόγοις πρὸς Ὀδυσσεά, πρὶν ἢ ἐκ Πύλου
 Τηλέμαχον ἀφικέσθαι σφίσις ἐπὶ τὴν αὐλήν, ἐν τούτοις
 τοῖς λόγοις ἐστίν·

Ἥλυθ' ἀνὴρ πολυίδρις ἐμοῦ πρὸς δῶματα πατρός
 χρύσειον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο.

5 καὶ ἐν Πηνελόπης δῶροις· ἄλλους τε γὰρ τῶν μνηστή-
 ρων δῶρα καὶ Εὐρύμαχον διδόντα Πηνελόπη πεποίηκεν·

Ὅρμον δ' Εὐρύμαχος πολυδαίδαλον ἀντίκ' ἔνεικε
 χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἔερμένον, ἠέλιον ὣς.

Ἐριφύλην δὲ οὐ χρυσῷ καὶ λίθοις ποικίλον δέξασθαι
 φησιν ὄρμον. οὕτω τὸ εἰκὸς τῷ σκήπτρῳ πρόσεστιν εἶ-
 ναι μόνον ποίημα Ἡφαίστου.

6 3. Ἔστι δὲ ὑπὲρ τὴν πόλιν κρημνὸς Πετραχὸς κα-797
 λούμενος· Κρόνον δὲ ἐθέλουσιν ἐνταῦθα ἀπατηθῆναι
 δεξάμενον ἀντὶ Διὸς πέτρον παρὰ τῆς Ῥέας, καὶ ἄγαλμα
 7 Διὸς οὐ μέγα ἐστὶν ἐπὶ κορυφῇ τοῦ ὄρους. Ἐνταῦθα ἐν
 τῇ Χαιρωνείᾳ μύρα ἀπὸ ἀνθῶν ἔψουσι κρίνου καὶ ρό-
 δου καὶ ναρκίσσου καὶ Ἰρεως· ταῦτα ἀλγηδόνων ἰάματα
 ἀνθρώποις γίνεται. τὸ δὲ ἐκ τῶν ρόδων ποιούμενον, εἰ
 καὶ ἀγάλματα εἰργασμένα ξύλου χροῖσις, ρύεται καὶ ταῦτα
 σηπεδόνος. ἢ δὲ ἱρις φύεται μὲν ἐν ἔλεσι, μέγεθος δ'
 ἐστὶν ἴση κρίνω, χροῖαν δὲ οὐ λευκή, καὶ ὀσμὴν ἀποδεῖ
 κρίνου.

Φ Ω Κ Ι Κ Α.

798 1. Γῆς δὲ τῆς Φωκίδος ὅσον μὲν περὶ Τιθορέαν καὶ Δελφούς ἐστὶν αὐτῆς, ἐκ παλαιότητας φανερὰ τὸ ὄνομα τοῦτο εἰληφυϊά ἐστὶν ἀπὸ ἀνδρὸς Κορινθίου Φώκου τοῦ Ὀρνυτίωνος· ἔτεσι δ' ὕστερον οὐ πολλοῖς ἐξενίκησε καὶ ἀπάσῃ γενέσθαι τῇ ἐφ' ἡμῶν καλουμένη Φωκίδι, Αἰγυνητῶν ναυσὶν ἐς τὴν χώραν διαβάντων ὁμοῦ Φώκῳ τῷ Αἰακοῦ. Τὰ μὲν δὴ ἀπαντικρὺ Πελοποννήσου καὶ τὰ 2 ἐπὶ Βοιωτίας καθήκουσιν ἐπὶ θάλασσαν οἱ Φωκεῖς, τῇ μὲν ἐς Κίρραν τὸ ἐπίνειον Δελφῶν, τῇ δὲ ἐπὶ Ἀντίκυραν πόλιν· τὰ δὲ πρὸς τοῦ Λαμιακοῦ κόλπου Λοκροὶ σφᾶς παραθαλασσίους οἱ Ἐπικνημίδιοι κωλύουσιν εἶναι· οὗτοι γὰρ δὴ εἰσὶν οἱ ταύτῃ τὴν Φωκίδα ὑπεροικοῦντες, Σκαρφεῖς μὲν τὰ ἐπέκεινα Ἐλατείας, ὑπὲρ δὲ Ἰάμπολιν καὶ Ἄβας οἱ πόλιν τε Ὀποῦντα καὶ Ὀπουντίων ἐπίνειον νεμόμενοι Κῦνον.

2. Τὰ δὲ ἐπιφανέστατα Φωκεῦσιν ἐστὶν ἐν κοινῷ 3 [ταῦτα]· πολέμου γὰρ τοῦ πρὸς Ἰλίῳ μετεσχῆκασι, καὶ Θεσσαλῶν ἐναντία ἐπολέμησαν πρότερον ἔτι ἢ ἐλάσαι τὸν Μῆδον ἐπὶ Ἑλληνας, ὅτε δὴ καὶ ἐπεδείξαντο οἱ Φω-
799 κεῖς ἔργα ἐς μνήμην. Κατὰ γὰρ τὴν Ἰάμπολιν, ἣ τοὺς Θεσσαλοὺς προσεδέχοντο ἐμβαλεῖν σφίσιν ἐς τὴν χώραν, ὑδρίας κεράμου πεποιημένας κατορῦξαντες καὶ ἐπ' αὐτάς γῆν ἐπιφορήσαντες ὑπέμενον τὴν ἵππον τῶν Θεσσαλῶν· οἱ δὲ, ἄτε οὐ προπευσμένοι τῶν Φωκέων τὴν τέχνην, ἐπελάσαντες τοὺς ἵππους λανθάνουσιν ἐπὶ τὰς ὑδρίας. Ἐνταῦθα ἀπεχλωοῦντο μὲν οἱ ἵπποι τῶν ποδῶν ἐσπιπτόντων σφίσιν ἐς τὰς ὑδρίας, ἐκτείνοντο δὲ καὶ ἀπέπιπτον οἱ ἄνδρες ἀπὸ τῶν ἵππων. Ὡς δὲ οἱ Θεσσα- 4

λοι μείζονι ἢ τὰ πρότερα ἐς τοὺς Φωκέας χρώμενοι τῇ ὀργῇ συνελέχθησαν ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν καὶ ἐς τὴν Φωκίδα ἐστρατεύοντο, ἐνταῦθα οἱ Φωκεῖς ἐν οὐ μικρῷ ποιούμενοι δείματι τὴν τε ἄλλην τῶν Θεσσαλῶν ἐς τὸν πόλεμον παρασκευὴν καὶ οὐχ ἥμισυ τῆς ἵππου τὸ πλῆθος καὶ ὁμοῦ τῷ ἀριθμῷ τὴν ἐς τοὺς ἀγῶνας τῶν τε ἵππων καὶ αὐτῶν μελέτην τῶν ἱππέων, ἀποστέλλουσιν ἐς Δελφοὺς αἰτοῦντες τὸν θεὸν ἐκφυγεῖν τὸν ἐπιόντα κίνδυνον· καὶ αὐτοῖς ἀφίκετο μάντευμα·

Συμβαλέω θνητόν τε καὶ ἀθάνατον μαχέσασθαι,
νίκην δ' ἀμφοτέροις δώσω, θνητῷ δέ νυ μᾶλλον.

- 5 3. Ταῦτα ὡς ἐπύθοντο οἱ Φωκεῖς, λογάδας τριακοσίους καὶ Γέλωνα ἐπ' αὐτοῖς ἄρχοντα ἀποστέλλουσιν ἐς τοὺς πολεμίους ἄρτι ἀρχομένης νυκτός, προστάξαντές σφισι κατοπτεῦσαί τε τὰ τῶν Θεσσαλῶν ὄντινα ἀφανέστατον δύναιντο τρόπον, καὶ αὐτίς ἐς τὸ στρατεύμα ἐπανήκειν κατὰ τῶν ὁδῶν τὴν μάλιστα ἄγνωστον, μηδὲ ἐκόντας μάχης ἄρχειν. οὗτοι ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν οἱ λογάδες ἀπώλοντο ἀθρόοι καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ ἡγούμενός σφισι Γέλων, συμπατούμενοί τε ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν
- 6 φονευόμενοι. Καὶ ἡ συμφορὰ σφῶν κατάπληξιν τοῖς ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου τῶν Φωκέων τηλικαύτην ἐνεποίησεν, ὥστε [καὶ] τὰς γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ ὅσα τῶν 800 κτημάτων ἄγειν ἢ σφίσιν ἢ φέρειν, ἔτι δὲ καὶ ἐσθῆτα καὶ χρυσόν τε καὶ ἄργυρον καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ἐς ταῦτό συλλέξαντες πυρὰν ὡς μεγίστην ἐποίησαν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἀριθμὸν τριάκοντα ἄνδρας ἀπολείπουσι· προσετέτακτο δὲ τοῖς ἀνδράσιν, εἰ ἠττάσθαι τοὺς Φωκέας συμβαίνοι τῇ μάχῃ, τότε δὴ προαποσφάξαι μὲν τὰς γυναῖκας τε καὶ παῖδας καὶ ὡς ἱερεῖα ἀναθέντας ταῦτά τε καὶ τὰ χρήματα ἐπὶ τὴν πυρὰν καὶ ἐνέντας πῦρ οὕτως ἤδη διαφθαρεῖναι καὶ αὐτοὺς ἦτοι ὑπ' ἀλλήλων ἢ

ἐς τὴν ἵππον τῶν Θεσσαλῶν ἐσπίπτοντας. Ἀντὶ τούτου
 μὲν ἅπαντα τὰ ἀνάλγητα βουλευόμενα ἀπόνοια ὑπὸ Ἑλ-
 λήνων ὀνομάζεται Φωκική. 4. Τότε δὲ οἱ Φωκεῖς ἐποι-
 οῦντο αὐτίκα ἐπὶ τοὺς Θεσσαλοὺς ἔξοδον. στρατηγοὶ δὲ 8
 ἦσαν σφίσι Ῥοῖός τε Ἀμβρωσεὺς καὶ Ἰαμπολίτης Δαΐ-
 φάντης, οὗτος μὲν [δὴ] ἐπὶ τῇ ἵππῳ, δυνάμεως δὲ τῆς
 πεζῆς ὁ Ἀμβρωσεύς. ὁ δὲ χάραν ἐν τοῖς ἄρχουσιν ἔχων
 τὴν μεγίστην μάντις ἦν (Τελλίας) ὁ Ἥλειος, καὶ ἐς τὸν
 Τελλίαν τοῖς Φωκεῦσι τῆς σωτηρίας ἀπέκειντο αἱ ἐλπί-
 δες. Ὡς δὲ ἐς χεῖρας συνήεσαν, ἐνταῦθα τοῖς Φωκεῦσιν 9
 ἐγίνετο ἐν ὀφθαλμοῖς τὰ ἐς τὰς γυναῖκας καὶ ἐς τὰ τέκνα
 δόξαντα, τὴν τε σωτηρίαν οὐκ ἐν βεβαίῳ σφίσιν ἐώρων
 σαλεύουσιν, καὶ τούτων ἕνεκα ἐς παντοῖα ἀφικνοῦντο
 τολμήματα· προσγενομένου δὲ καὶ τοῦ ἐκ θεῶν εὐμε-
 νοῦς, νίκην τῶν τότε ἀνείλοντο ἐπιφανεστάτην. Τότε 10
 801 τὸ λόγιον τὸ γεγενημένον τοῖς Φωκεῦσι παρὰ τοῦ Ἀπόλ-
 λωνος καὶ τοῖς πᾶσιν Ἑλλήσιν ἐγνώσθη· τὸ γὰρ σύν-
 θεμα κατὰ τὰ αὐτὰ ὑπὸ τῶν στρατηγούντων ἐδίδοτο ἐν
 ταῖς μάχαις Θεσσαλοῖς μὲν Ἀθηναῖς Ἰτωνίας, τοῖς δὲ ὁ
 ἐπώνυμος Φῶκος. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ ἀνα-
 θήματα οἱ Φωκεῖς ἀπέστειλαν ἐς Δελφοὺς Ἀπόλλωνι
 Τελλίαν τε τὸν μάντιν καὶ ὅσοι μαχομένοις ἄλλοι σφί-
 σιν ἐστρατήγησαν, σὺν δὲ αὐτοῖς καὶ ἥρωας τῶν ἐπι-
 χωρίων· ἔργα δὲ αἱ εἰκόνες Ἀριστομέδοντός εἰσιν Ἀρ-
 γείου.

5. Εὐρέθη δὲ καὶ ὕστερον τοῖς Φωκεῦσιν οὐκ ἀπο- 11
 δέον σοφία τῶν προτέρων. ὥς γὰρ δὴ τὰ στρατόπεδα
 ἀντεκάθητο περὶ τὴν ἐς τὴν Φωκίδα ἐσβολήν, λογάδες
 Φωκέων πεντακόσιοι φυλάξαντες πλήρη τὸν κύκλον τῆς
 σελήνης ἐπιχειροῦσιν ἐν τῇ νυκτὶ τοῖς Θεσσαλοῖς, αὐτοῖ
 τε ἀλλημιμένοι γύψῳ καὶ ἐνδεδυκότες ὄπλα λευκὰ ἐπὶ
 τῇ γύψῳ. ἐνταῦθα ἔξεργασθῆναι φόνον τῶν Θεσσαλῶν

λέγεται πλείστον, θειότερόν τι ἡγουμένων ἢ κατὰ ἔφοδον πολεμίων τὸ ἐν τῇ νυκτὶ συμβαῖνον. ὁ δὲ Ἥλειος ἦν Τελλίας ὃς καὶ ταῦτα τοῖς Φωκεῦσιν ἐμηχανήσατο ἐς τοὺς Θεσσαλοὺς.

II. Ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν Εὐρώπην ὁ Περσῶν στρατὸς διέβη, λέγεται τοὺς Φωκέας φρονῆσαι μὲν ὑπὸ ἀνάγκης τὰ βασιλέως, αὐτομολῆσαι δὲ ἐκ τῶν Μήδων καὶ ἐς τὸ Ἑλληνικὸν παρὰ τὸ ἔργον τὸ Πλαταιᾶσι παρατάξασθαι. Χρόνῳ δὲ ὕστερον κατέλαβεν αὐτοὺς ζημιωθῆναι χρήμασιν ὑπὸ Ἀμφικτυόνων· οὐδὲ ἔχω τοῦ λόγου τὸ ἀληθὲς ἐξευρεῖν, εἴτε ἀδικήσασιν ἐπεβλήθη σφίσιν, εἴτε Θεσσαλοὶ κατὰ τὸ ἐκ παλαιοῦ μῖσος γενέσθαι τὴν ζημίαν τοῖς Φωκεῦσιν ἦσαν οἱ πράξαντες. Ἐχόντων δὲ ἀδύμως αὐτῶν πρὸς τῆς ζημίας τὸ μέγεθος, Φιλόμηλος σφᾶς ὑπολαβὼν ὁ Θεοτίμου, Φωκέων οὐδενὸς ἀξιώματι ὕστερος, πατρὶς 802 δὲ αὐτῷ Λέδων τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἦν πόλεων, οὗτος οὖν ὁ Φιλόμηλος τὴν τε ἔκτισιν αὐτοῖς ἀδύνατον ἀπέφηνε τῶν χρημάτων, καὶ ἀνέπειθε τὸ ἱερὸν καταλαβεῖν τὸ ἐν Δελφοῖς, λέγων καὶ ἄλλα ἐπαγωγὰ καὶ ὡς τὰ Ἀθηναίων καὶ ἐκ Λακεδαιμόνος ἐπιτήδεια ἐξ ἀρχῆς ἐστὶν αὐτοῖς, Θηβαίων δὲ καὶ εἴ τις ἄλλος κατασταλή σφίσιν ἐς πόλεμον, περιέσεσθαι καὶ ἀρετῇ σφᾶς καὶ 3 δαπάνῃ χρημάτων. ταῦτα τοῦ Φιλομήλου λέγοντος οὐκ ἐγίνετο ἀκούσια τῷ πλήθει τῶν Φωκέων, εἴτε τὴν γνώμην σφίσι τοῦ θεοῦ βλάπτουτος, εἴτε καὶ αὐτοῖς πεφυκόσιν ἐπίπροσθεν εὐσεβείας τὰ κέρδη ποιεῖσθαι. 2. Τὴν δὲ τῶν Δελφῶν κατάληψιν ἐποιήσαντο οἱ Φωκεῖς Ἡρακλείδου μὲν πρυτανεύοντος ἐν Δελφοῖς καὶ Ἀγαθοκλέους Ἀθήνησιν ἄρχοντος, τετάρτῳ δὲ ἔτει πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς ἑκατόν, ἦν Πρωῶρος ἐνίκα Κυρηναῖος στάδιον. 4 Καταλαβοῦσι δὲ αὐτοῖς τὸ ἱερὸν ξενικὰ τε αὐτίκα τὰ ἰσχυρότατα τῶν ἐν Ἑλλησιν ἡθροίσθη, καὶ

οἱ Θηβαῖοι σφισιν ἐς πόλεμον ἐκ τοῦ φανεροῦ καθεστή-
 κεσαν, διάφοροι καὶ τὰ πρότερα ὄντες. χρόνος μὲν δὴ
 ἐγένετο ὃν ἐπολέμησαν, δέκα ἔτη συνεχῶς· καὶ ἐν το-
 σούτῳ πολέμου μήκει πολλάκις μὲν οἱ Φωκεῖς καὶ τὰ
 παρ' αὐτοῖς ξενικὰ ἐνίκησε, πολλάκις δὲ ἦν τὰ τῶν Θη-
 βαίων ἐπικρατέστερα. Γενομένης δὲ κατὰ Νεῶνα πόλιν
 συμβολῆς ἐτράποντο οἱ Φωκεῖς, καὶ ὁ Φιλόμηλος ῥίπτει
 τε αὐτὸν ἐν τῇ φυγῇ κατὰ ὑψηλοῦ καὶ ἀποτόμου κρη-
 μνοῦ καὶ ἀφίησιν οὕτω τὴν ψυχὴν· ἐτέτακτο δὲ καὶ
 ἄλλως τοῖς Ἀμφικτυόσιν ἐς τοὺς συλῶντας αὕτη ἡ δίκη.
 3. Μετὰ δὲ Φιλόμηλον τελευτήσαντα Ὀνομάρχῳ μὲν τὴν 5
 ἡγεμονίαν διδόασιν οἱ Φωκεῖς, ἐς δὲ τῶν Θηβαίων τὴν
 συμμαχίαν προσεχώρησε Φίλιππος ὁ Ἀμύντου· καί,
 ἐκράτησε γὰρ Φίλιππος τῆς συμβολῆς, φεύγων ὁ Ὀνό-
 μαρχος καὶ ἐπὶ θάλασσαν ἀφικόμενος ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν
 στρατιωτῶν κατηκοντίσθη τῶν οἰκείων, ὡς τὴν ἡσδάν
 σφισιν ὑπὸ ἀτολμίας συμβᾶσαν τῆς ἐκείνου καὶ ἐς τὸ
 03 στρατηγεῖν ἀπειρίας. 4. Ὀνομάρχῳ μὲν τέλος τοῦ βίου 6
 τοιοῦτον ἐπήγαγεν ὁ δαίμων, στρατηγὸν δὲ αὐτοκρά-
 τορα εἴλοντο ἀδελφὸν τοῦ Ὀνομάρχου Φαῦλον. ** παρε-
 ληλυθέναι τε δὴ ἄρτι ἐπὶ τῶν Φωκέων τὴν ἀρχήν, καὶ
 ὄψιν ὄνειρατος ἰδεῖν τοιάνδε. ἐν τοῖς ἀναθήμασι τοῦ
 Ἀπόλλωνος μίμημα ἦν χαλκοῦν χρονωτέρου, κατερρυ-
 ηκότος τε ἤδη τὰς σάρκας καὶ τὰ ὀστέα ὑπολειπομένου
 μόνα· ἀνάθημα δὲ ὑπὸ Δελφῶν Ἰπποκράτους ἐλέγετο
 εἶναι τοῦ ἱατροῦ. τούτῳ δὴ ἑαυτὸν εἰκέναι τῷ ἀνά-
 θήματι ἔδοξεν ὁ Φαῦλος· ἀντίκα δὲ ὑπολαβοῦσα αὐτὸν
 φθοῶδης νόσος ἐπετέλει τοῦ ἐνυπνίου τὴν μαντείαν.
 5. Φαῦλου δὲ ἀποθανόντος ἐς Φάλαικον τὸν παῖδα αὐ- 7
 τοῦ περιεχώρησεν ἢ ἐν Φωκεῦσι δυναστεία· καὶ ἐπεὶ
 ἔσχεν ὁ Φάλαικος (αἰτίαν) ἰδίᾳ περιποιεῖσθαι τῶν ἱερῶν
 χρημάτων, ἐπαύθη τῆς ἀρχῆς. διαβὰς δὲ ναυσὶν ἐς

Κρήτην ὁμοῦ Φωκέων τοῖς ἡρημένοις τὰ ἐκείνου καὶ μοῖρα τοῦ ξενικοῦ, Κυδωνία προσκαθήμενος, οὐ γὰρ οἱ διδόναι χρήματα ἐβούλοντο αἰτοῦντι, τῆς στρατιᾶς τὸ πολὺ ἀπόλλυσι καὶ αὐτὸς ἀπώλετο.

III. Δεκάτῳ δὲ ὕστερον ἔτει μετὰ τὴν τοῦ ἱεροῦ κατάληψιν ἐπέθηκεν ὁ Φίλιππος πέρασ τῷ πολέμῳ, Φωκικῷ τε καὶ ἱερῷ κληθέντι τῷ αὐτῷ, Θεοφίλου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, ὀγδόης δὲ Ὀλυμπιάδος καὶ ἑκατοστῆς ἔτει πρώτῳ, ἣν Πολυκλῆς ἐνίκα στάδιον Κυρηναῖος. 2. καὶ ἐς ἔδαφος ἀλοῦσαι κατεβλήθησαν τῶν Φωκέων αἱ πόλεις· ἀριθμὸς δὲ ἦν αὐτῶν Αἰλαία καὶ Ἰάμπολις καὶ Ἀντίκυρα καὶ Παραποτάμιοι καὶ Πανοπεύς τε καὶ Δαυλῖς. Τούτων μὲν δὴ ὄνομα ἦν ἐκ παλαιοῦ, καὶ οὐχ ἥμιστα ἐπῶν ἔνεκα τῶν Ὀμήρου· τὰς δὲ αὐτῶν ἢ στρατιὰ καταπρήσασα ἢ μετὰ Ξέρξου γνωριμῶ-804 τέρας ἐς τὸ Ἑλληνικὸν ἐποίησεν, Ἐρωχὸν καὶ Χαράδραν καὶ Ἀμφικλείαν καὶ Νεῶνα καὶ Τιθρώνιον καὶ Δρυμαίαν. αἱ δὲ ἄλλαι, πλὴν γε δὴ Ἐλατείας, τὰ πρότερα οὐκ ἐπιφανεῖς ἦσαν, Τραχίς τε ἢ Φωκικὴ καὶ Μεδεῶν ὁ Φωκικὸς καὶ Ἐχεδάμεια καὶ Ἄμβρωσος καὶ Λέδων καὶ Φλυγόνιον ἔτι καὶ Στεῖρις. Τότε δὲ κατεσκάφησάν τε αἱ κατειλεγμέναι, καὶ ἐς κώμας πλὴν Ἄβας ᾠκίσθησαν αἱ ἄλλαι· Ἀβαίοις δὲ ἐκτὸς ἀσεβείας ὑπῆρχε καθεστηκέναι, καὶ οὔτε τοῦ ἱεροῦ τῆς καταλήψεως οὔτε τοῦ 3 πολέμου μετεσχῆκεσαν. Ἀφηρέθησαν δὲ οἱ Φωκεῖς καὶ μετεῖναί σφισιν ἱεροῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς καὶ συνόδου τῆς ἐς τὸ Ἑλληνικόν, καὶ τὰς ψήφους αὐτῶν Μακεδόσιν ἔδοσαν οἱ Ἀμφικτυόνες. ἀνὰ χρόνον μέντοι τοῖς Φωκεῦσιν αἱ πόλεις ἀνωκίσθησαν καὶ ἐς τὰς πατρίδας κατήχθησαν ἐκ τῶν κωμῶν, πλὴν εἰ μὴ ἀνοικισθῆναι τινὰς ἐκώλυσεν ἀσθένειά τε ἢ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἢ τῶν χρημάτων ἐν τῷ τότε ἔνδεια· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι σφᾶς

ἦσαν οἱ κατάγοντες, πρὶν ἢ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ συμβῆναι
 πταῖσμα Ἑλλησι. 3. Καὶ ἀγῶνος τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ 4
 μετέσχον οἱ Φωκεῖς, καὶ ὕστερον περὶ Λαμίαν καὶ ἐν
 05 Κραννυῶνι ἐναντία Ἀντιπάτρου καὶ Μακεδόνων ἐμαχέ-
 σαντο· Γαλάτας δὲ καὶ τὴν Κελτικὴν στρατιὰν προθυ-
 μότατα ἠμύνοντο Ἑλλήνων, θεῶ τε τιμωροῦντες τῶ ἐν
 Δελφοῖς καὶ ἐς ἀπολογίαν ἅμα, ἐμοὶ δοκεῖν, τῶν ἀρ-
 χαίων ἐγκλημάτων. τούτοις μὲν δὴ τοιαῦτα ὑπῆρχεν
 ἐς μνήμην.

IV. Στάδια δὲ ἐκ Χαιρωνείας εἴκοσιν ἐς Πανοπέας
 ἐστί, πόλιν Φωκέων, εἶγε ὀνομάσαι τις πόλιν καὶ τού-
 τους, οἷς γε οὐκ ἀρχεῖα, οὐ γυμνάσιόν ἐστιν, οὐ θέα-
 τρον, οὐκ ἀγορὰν ἔχουσιν, οὐχ ὕδωρ κατερχόμενον ἐς
 κρήνην, ἀλλὰ ἐν στέγαις κοίλαις κατὰ τὰς καλύβας μάλ-
 λιστα τὰς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἐνταῦθα οἰκοῦσιν ἐπὶ χαράδρᾳ.
 ὅμως δὲ ὄροι τε τῆς χώρας εἰσὶν αὐτοῖς ἐς τοὺς ὁμόρους,
 καὶ ἐς τὸν σύλλογον συνέδρους καὶ οὗτοι πέμπουσι τὸν
 Φωκικόν. Καὶ γενέσθαι μὲν τῇ πόλει τὸ ὄνομα λέγουσιν
 ἀπὸ τοῦ Ἐπειοῦ πατρός, αὐτοὶ δὲ οὐ Φωκεῖς, Φλεγυαί
 δὲ εἶναι τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐς τὴν γῆν διαφυγεῖν φασὶ τὴν
 Φωκίδα ἐκ τῆς Ὀρχομενίας. Πανοπέων δὲ τὸν ἀρχαῖον 2
 θεώμενοι περίβολον ἐπτὰ εἶναι σταδίων μάλιστα εἰκά-
 ζομεν· ὑπῆει τε ἐπῶν ἡμᾶς τῶν Ὀμήρου μνήμη ὧν ἐποί-
 ησεν ἐς Τιτυόν, καλλίχορον τῶν Πανοπέων ὀνομάσας
 τὴν πόλιν, καὶ ὡς ἐν τῇ μάχῃ τῇ [γε] ἐπὶ τῶ Πατρόκλου
 νεκρῶ καὶ Σχεδίου τὸν Ἰφίτου βασιλεύοντα Φωκέων
 καὶ ἀποθανόντα ὑφ' Ἐκτορος κατοικεῖν εἶπεν ἐν τῶ
 Πανοπεῖ. Τοῦτο μὲν δὴ ἐφαίνετο ἡμῖν ἔχειν αἰτίαν,
 φόβῳ τῶν Βοιωτῶν, κατὰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἐκ τῆς Βοι-
 ωτίας ἢ ἐς τὴν Φωκίδα ἐσβολὴ ῥάστη, ἐνταῦθα οἰκεῖν
 τὸν βασιλέα ἄτε φρουρίῳ τῶ Πανοπεῖ χρώμενον· τὸ ἔτε- 3
 ρον δὲ οὐκ ἐδυνήθη συμβαλέσθαι πρότερον, ἐφ' ὅτῳ

καλλίχορον τὸν Πανοπέα εἶρηκε, πρὶν ἢ ἐδιδάχθην ὑπὸ 806
τῶν παρ' Ἀθηναίους καλουμένων Θυιάδων. 2. Αἱ δὲ
Θυιάδες γυναῖκες μὲν εἰσιν Ἀττικάι, φοιτῶσαι δὲ ἐς
τὸν Παρνασσὸν παρὰ ἔτος αὐταῖ τε καὶ αἱ γυναῖκες Δελ-
φῶν ἄγουσιν ὄργια Διονύσω. ταύταις ταῖς Θυιάσι κατὰ
τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ὁδὸν καὶ ἀλλαχοῦ χοροὺς ἰστάναι καὶ
παρὰ τοῖς Πανοπεῦσι καθέστηκε· καὶ ἡ ἐπίκλησις ἡ ἐς
τὸν Πανοπέα Ὀμήρου ὑποσημαίνει τῶν Θυιάδων δοκεῖ
τὸν χορὸν.

4 3. Πανοπεῦσι δὲ ἐστὶν ἐπὶ τῇ ὁδῷ πλίνθου τε ὠμῆς
οἰκημα οὐ μέγα καὶ ἐν αὐτῷ λίθου τοῦ Πεντέλησιν
ἄγαλμα, ὃν Ἀσκληπιόν, οἱ δὲ Προμηθεῖα εἶναι φασί· καὶ
παρέχονται γε τοῦ λόγου μαρτύρια. λίθοι κεῖνται σφι-
σιν ἐπὶ τῇ χαράδρᾳ, μέγεθος μὲν ἑκάτερος ὡς φόρτον
ἀποχωρῶντα ἀμάξης εἶναι, χρῶμα δὲ ἐστὶ πηλοῦ σφίσειν,
οὐ γεώδους, ἀλλ' οἷος ἂν χαράδρας γένοιτο ἢ χειμάρρου
ψαμμώδους· παρέχονται δὲ καὶ ὀσμὴν ἐγγύτατα χρωτὶ
ἀνθρώπου. ταῦτα ἔτι λείπεσθαι τοῦ πηλοῦ λέγουσιν ἐξ
οὔ καὶ ἅπαν ὑπὸ τοῦ Προμηθεῖως τὸ γένος πλασθῆναι
5 τῶν ἀνθρώπων. 4. Ἐνταῦθα ἐπὶ τῇ χαράδρᾳ καὶ Τιτυοῦ
μνημῆμά ἐστι. περίοδος μὲν τοῦ χύματος τρίτον μάλιστα
πυρ σταδίου· τὸ δὲ ἔπος [ἐστὶν] ἐν Ὀδυσσεΐᾳ,

κείμενον ἐν δαπέδῳ· ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα
οὐκ ἐπὶ μεγέθει πεποιῆσθαι τοῦ Τιτυοῦ φασίν, ἀλλ'
ἐνθα ὁ Τιτυὸς ἐτέθη, Πλέθρα ἐννέα εἶναι τῷ χωρίῳ
6 (ὄνομα). Κλέων δὲ ἀνὴρ Μάγνης, οἱ τῷ Ἑρμῶ προσοι-
κοῦσιν, ἔφασκεν ἐς τὰ παράδοξα ἀπίστους εἶναι τῶν
ἀνθρώπων οἷς ἂν μὴ παρὰ τὸν αὐτῶν γένηται βίον
θεάμασιν ἐπιτυχεῖν λόγου μείζοσιν, αὐτὸς δὲ καὶ Τιτυὸν
καὶ ἄλλους ἔφη πείθεσθαι γεγονέναι κατὰ τὴν φήμην·
τυχεῖν γὰρ δὴ ὦν ἐν Γαδείροις, καὶ ἐκπλεῦσαι μὲν αὐ-
τός τε καὶ τὸν ἄλλον πάντα ὄχλον ἐκ τῆς νήσου κατὰ τὸ

Ἡρακλέους πρόσταγμα, ὡς δὲ αὐθις ἐπανήκειν ἐς τὰ
 17 Γάδειρα, ἄνδρα εὐρεῖν θαλάσσιον ἐκπεπτωκότα ἐς τὴν
 γῆν· τοῦτον πλέθρα μὲν πέντε μάλιστα ἐπέχειν, κεραυ-
 νωθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ θεοῦ καίεσθαι. οὗτος μὲν δὴ
 ταῦτα ἔλεγεν.

5. Πανοπέως δὲ ὅσον στάδια ἑπτὰ ἀπέχει Δαυλῖς. 7
 οἱ δὲ ἐνταῦθα ἄνθρωποι πλῆθος μὲν εἰσιν οὐ πολλοί,
 μεγέθει δὲ καὶ ἀλκῇ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι δοκιμώτατοι Φωκέων.
 τὸ δὲ ὄνομα τῇ πόλει τεθῆναι λέγουσιν ἀπὸ Δαυλίδος
 νύμφης, θυγατέρα δὲ εἶναι τοῦ Κηφισοῦ τὴν Δαυλίδα.
 τοῖς δὲ ἔστιν εἰρημένον ὡς τὸ χωρίον, ἐνθα ἡ πόλις
 ὠκίσθη, παρείχετο συνεχῆ δένδρα, καλεῖσθαι δὲ τὰ
 δασέα ὑπὸ τῶν πάλαι δαῦλα· ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ Αἰσχύ-
 λον τὰ Γλαύκου τοῦ Ἀνθηδουίου γένεια ὑπήνην ὠνο-
 μακέναι δαῦλον. 6. Ἐνταῦθα ἐν τῇ Δαυλίδι παραθεῖναι 8
 τῷ Τηρεῖ τὸν παῖδα αἱ γυναῖκες λέγονται, καὶ ἀνθρώ-
 ποις τῶν ἐπὶ τραπέξῃ μiasμάτων τοῦτο ἤρξεν. Ὁ δὲ
 ἔποψ ἐς ὃν ἔχει λόγος τὸν Τηρέα ἀλλαγῆναι, οὗτος ὁ
 ὄρνις μέγεθος μὲν ὀλίγον ἔστιν ὑπὲρ ὄρτυγα, ἐπὶ τῇ
 κεφαλῇ δὲ οἱ τὰ πτερὰ ἐς λόφου σχῆμα ἐξῆρται. Θαυμά- 9
 σαι δὲ ἄξιον, ὅτι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ χελιδόνες οὔτε τίκτου-
 σιν οὔτε ἐκλέπουσί γε τὰ ῥά, οὐδ' ἂν ἀρχὴν πρὸς οἰκή-
 ματος ὀρόφῳ νεοσσιὰν χελιδῶν ποιήσαιο· λέγουσι δὲ
 οἱ Φωκεῖς ὡς τῇ Φιλομήλῃ καὶ ὄρνιθι οὔσῃ Τηρέως
 δεῖμα καὶ τῆς πατρίδος ἔπεστι τῆς Τηρέως. Δαυλιεῦσι
 δὲ Ἀθηναῖς ἱερὸν καὶ ἄγαλμά ἐστιν ἀρχαῖον· τὸ δὲ ξόα-
 νον τὸ ἔτι παλαιότερον λέγουσιν ἐπαγαγέσθαι Πρόκνην
 ἐξ Ἀθηναίων. 7. Ἔστι δὲ τῆς Δαυλίας χώρα καλουμένη 10
 Τρωῖς· ἐνταῦθα ἡρώων ἥρω ἀρχηγέτου πεποίηται· τὸν
 δὲ ἥρω τοῦτον Ξάνθιππον οὐκ ἀφανῆ τὰ ἐς πόλεμον,
 οἱ δὲ Φῶκον εἶναι τὸν Ὀρυντιῶνος τοῦ Σισύφου φασίν.
 ἔχει δ' οὖν ἐπὶ ἡμέρα τε πάσῃ τιμάς, καὶ ἄγοντες ἱερεῖα

οἱ Φωκεῖς τὸ μὲν αἷμα δι' ὀπῆς ἐσχέουσιν ἐς τὸν τάφον, τὰ δὲ κρέα ταύτῃ σφίσιν ἀναλοῦν καθέστηκεν.

- V. Ἔστι δὲ καὶ ἄνοδος διὰ τῆς Δαυλίδος ἐς τὰ ἄκρα⁸⁰⁸ τοῦ Παρνασοῦ, μακροτέρα τῆς ἐκ Δελφῶν, οὐ μέντοι καὶ κατὰ ταύτῃ χαλεπή. Ἐς δὲ τὴν ἐπὶ Δελφῶν εὐθείαν ἀναστρέψαντι ἐκ Δαυλίδος, καὶ ἰόντι ἐπὶ τὸ πρόσω, ἔστιν οἰκοδόμημα ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ καλούμενον Φωκικόν, ἐς ὃ ἀπὸ ἐκάστης πόλεως συνίασιν οἱ Φωκεῖς.
- 2 μεγέθει μὲν μέγα τὸ οἶκημα, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ κίονες κατὰ μῆκός εἰσιν ἐστηκότες· ἀναβασμοὶ δὲ ἀπὸ τῶν κίωνων ἀνήκουσιν ἐς ἐκάτερον τοῖχον, καὶ ἐπὶ τῶν ἀναβασμῶν τούτων οἱ συνιόντες τῶν Φωκέων καθέζονται. πρὸς δὲ τῷ πέρατι κίονες μὲν οὐκ εἰσὶν οὐδὲ ἀναβασμοί, Διὸς δὲ ἄγαλμα καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἥρας, τὸ μὲν ἐν θρόνῳ τοῦ Διὸς, ἐκατέρωθεν δὲ ἢ μὲν κατὰ δεξιὰ, ἢ δὲ κατὰ ἀριστερὰ παρεστῶσα ἢ Ἀθηνᾶ πεποιήται.
- 3 2. Προῖων δὲ αὐτόθεν ἐπὶ ὁδὸν ἀφίξῃ καλουμένην Σχιστήν· ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὁδῷ τὰ ἐς τὸν φόνον τοῦ πατρὸς Οἰδίποδι εἰργάσθη. ἔδει δὲ ἄρα παθημάτων τῶν Οἰδίποδος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπολειφθῆναι μνημόσυνα. τεχθέντος μὲν γε διαπείραντες διὰ τῶν σφυρῶν κέντρα ἐκτιθέασιν αὐτὸν ἐς τῆς Πλαταιίδος ὄρος τὸν Κιθαιρῶνα· Κόρινθος δὲ καὶ ἢ ἐπὶ τῷ Ἴσθμῷ χώρα τροφὸς τῷ Οἰδίποδι ἐγένετο· γῆ δὲ ἢ Φωκίς καὶ ὁδὸς ἢ Σχιστὴ τοῦ πατρῶου φόνου τὸ μίασμα ὑπεδέξατο· Θηβαίοις δὲ καὶ ἐς πλεόν γάμων τέ σφισι τῶν Οἰδίποδος καὶ ἀδικίας
- 4 τῆς Ἐτεοκλέους ἔστιν ἢ φήμη. Οἰδίποδι μὲν ὁδὸς ἢ Σχιστὴ καὶ τόλμημα τὸ ἐπ' αὐτῇ κακῶν ἤρχε, καὶ τὰ τοῦ Λαῖου μνήματα καὶ οἰκέτου τοῦ ἐπομένου ἐνταῦθα ἔστιν ἐν μεσαιτάτῳ τῆς τριόδου, καὶ ἐπ' αὐτῶν λίθοι λογάδες σεσωρευμένοι· Δαμασίστρατον δὲ ἄνδρα ἐν

Πλαταιαῖς βασιλεύοντα ἐπιτυχεῖν τε κειμένοις τοῖς νεκροῖς καὶ θάψαι φασὶν αὐτούς.

3. Ἡ δὲ λεωφόρος αὐτόθεν ἢ ἐς Δελφούς καὶ προ- 5
σάντης γίνεται μᾶλλον καὶ ἀνδρὶ εὐζώνῳ χαλεπωτέρα.
Λέγεται δὲ πολλὰ μὲν καὶ διάφορα ἐς αὐτοὺς Δελφούς,
πλείω δὲ ἔτι ἐς τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ μαντεῖον. φασὶ γὰρ
809 δὴ τὰ ἀρχαιότατα Γῆς εἶναι τὸ χρηστήριον, καὶ Δάφνιδα
ἐπ' αὐτῷ τετάχθαι πρόμαντιν ὑπὸ τῆς Γῆς· εἶναι δὲ
αὐτὴν τῶν περὶ τὸ ὄρος νυμφῶν. Ἔστι δὲ ἐν Ἑλλησι 6
ποίησις, ὄνομα μὲν τοῖς ἔπεσιν ἔστιν Εὐμολπία, Μου-
σαίῳ δὲ τῷ Ἀντιοφήμου προσποιοῦσι τὰ ἔπη· πεποιη-
μένον οὖν ἔστιν ἐν τούτοις Ποσειδῶνος ἐν κοινῷ καὶ
Γῆς εἶναι τὸ μαντεῖον, καὶ τὴν μὲν χρᾶν αὐτὴν, Ποσει-
δῶνι δὲ ὑπηρέτην ἐς τὰ μαντεύματα εἶναι Πύρκωνα.
καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἔπη·

Αὐτίκα δὲ Χθονίης σφῶν δὴ πινυτὸν φάτο μῦθον,
σὺν δέ τε Πύρκων ἀμφίπολος κλυτοῦ Ἐννοσιγαίου.
χρόνῳ δὲ ὕστερον, ὅσον Γῆ μετῆν δοθῆναι Θέμιδι ὑπ'
αὐτῆς λέγουσιν, Ἀπόλλωνα δὲ παρὰ Θέμιδος λαβεῖν
δωρεάν. Ποσειδῶνι δὲ ἀντὶ τοῦ μαντείου Καλαύρειαν
ἀντιδοῦναί φασιν αὐτὸν τὴν πρὸ Τροιζῆνος. Ἦκουσα 7
δὲ καὶ ὡς ἄνδρες ποιμαίνοντες ἐπιτύχοιεν τῷ μαντεῖῳ,
καὶ ἐνθεοί τε ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ ἀτμοῦ καὶ ἐμαντεύσαντο
ἐξ Ἀπόλλωνος. 4. Μεγίστη δὲ καὶ παρὰ πλείστων ἐς
Φημονόην δόξα ἔστιν, ὡς πρόμαντις γένοιτο ἢ Φημονόη
τοῦ θεοῦ πρώτη καὶ πρώτη τὸ ἐξάμετρον ἦσε. Βοιωτὸν δὲ
ἐπιχωρία γυνὴ ποιήσασα ὕμνον Δελφοῖς ἔφη κατασκευ-
άσασθαι τὸ μαντεῖον τῷ θεῷ τοὺς ἀφικομένους ἐξ Ἰπερ-
βορέων τούς τε ἄλλους καὶ Ὀλλῆνα· τοῦτον δὲ καὶ μαν-
τεύσασθαι πρῶτον καὶ ἄσαι πρῶτον τὸ ἐξάμετρον. πε- 8
ποίηκε δὲ ἢ Βοιωτὸν τοιαύδε·

Ἐνθα τοι εὐμνηστον χρηστήριον ἐκτελέσαντο

παῖδες Ὑπερβορέων Παγασὸς καὶ δῖος Ἀγυιεύς.
 ἐπαριθμοῦσα δὲ καὶ ἄλλους τῶν Ὑπερβορέων, ἐπὶ τε— 810
 λευτῇ τοῦ ὕμνου τὸν Ὠλήνα ὠνόμασεν·

Ὠλήν θ', ὃς γένετο πρῶτος Φοίβοιο προφάτας,
 πρῶτος δ' ἀρχαίων ἐπέων τεκτάναι' αἰοιδάν.

Οὐ μέντοι τά γε ἦκοντα ἐς μνήμην ἐς ἄλλον τινά, ἐς δὲ
 9 γυναικῶν μαντείαν ἀνήκει μόνων. 5. Ποιηθῆναι δὲ τὸν
 ναὸν τῷ Ἀπόλλωνι τὸ ἀρχαιότατον δάφνης φασί, κομι-
 σθῆναι δὲ τοὺς κλάδους ἀπὸ τῆς δάφνης τῆς ἐν τοῖς
 Τέμπεσι· καλύβης δ' ἂν σχῆμα οὗτός γε ἂν εἴη παρ-
 εσχημένος ὁ ναός. δεύτερα δὲ λέγουσιν οἱ Δελφοὶ γε-
 νέσθαι ὑπὸ μελισσῶν τὸν ναόν, ἀπὸ τοῦ τε κηροῦ τῶν
 μελισσῶν καὶ ἐκ πτερῶν· πεμφθῆναι δὲ ἐς Ὑπερβορέους
 10 φασὶν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. Λέγεται δὲ καὶ ἔτε-
 ρος λόγος, ὡς τὸν ναὸν κατεσκευάσατο ἀνὴρ Δελφός,
 ὄνομα δὲ αὐτῷ Πτερᾶν εἶναι· κατὰ τοῦτο οὖν γενέσθαι
 καὶ τῷ ναῷ τοῦνομα ἀπὸ τοῦ οἰκοδομήσαντος· ἀπὸ τού-
 του δὲ τοῦ Πτερᾶ καὶ πόλιν Κρητικὴν προσθήκη γραμ-
 ματος Ἀπτεραίου φασὶν ὀνομάζεσθαι. Τὸν γὰρ δὴ
 λόγον τὸν ἔχοντα ἐς τὴν ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀύξομένην πτε-
 ριν, ὡς ἐκ τῆς πόας ταύτης χλωρᾶς ἔτι διεπλέξαντο
 11 ναόν, οὐδὲ ἀρχὴν προσίεμαι τὸν λόγον τοῦτον. Τὰ δὲ
 ἐς τὸν τρίτον τῶν ναῶν, ὅτι ἐγένετο ἐκ χαλκοῦ, θαῦμα
 οὐδέν, εἰ γε Ἀκρίσιος μὲν θάλαμον χαλκοῦν τῇ θυγατρὶ
 ἐποίησατο, Λακεδαιμονίοις δὲ Ἀθηνᾶς ἱερὸν Χαλκιοίκου
 καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι λείπεται, Ῥωμαίοις δὲ ἡ ἀγορὰ μεγέθους
 ἔνεκα καὶ κατασκευῆς τῆς ἄλλης θαῦμα οὐσα παρέχεται
 τὸν ὄροφον χαλκοῦν· οὕτω καὶ ναὸν τῷ Ἀπόλλωνι οὐκ
 12 ἂν ἄπο γε τοῦ εἰκότος εἴη γενέσθαι χαλκοῦν. τὰ μέντοι
 ἄλλα με οὐκ ἔπειθεν ὁ λόγος, ἢ Ἡφαίστου τὸν ναὸν
 τέχνην εἶναι, ἢ τὰ ἐς τὰς ῥόδους τὰς χρυσᾶς, ἃ δὴ Πίν-
 δαρος ἦσεν ἐπ' ἐκείνῳ τῷ ναῷ,

Χρύσειαι δ' ἐξῦπερθ' αἰετοῦ
ἄειδον Κηληδόνες.

811 οὗτος μὲν δὴ ταῦτα ἐς μίμησιν, ἐμοὶ δοκεῖν, τῶν παρ'
Ὅμηρῳ Σειρήνων ἐποίησεν. οὐ μὴν οὐδὲ τρόπον ὄντινα
ἀφανισθῆναι συνέπεσε τῷ ναῷ, κατὰ ταῦτὰ εἰρημένα
εὔρισκον· καὶ γὰρ ἐς χάσμα γῆς ἐσπεσεῖν αὐτὸν καὶ ὑπὸ
πυρὸς τακῆναι λέγουσιν. Τέταρτος δὲ ὑπὸ Τροφωνίου 13
μὲν εἰργάσθη καὶ Ἀγαμήδους, λίθου δὲ αὐτὸν ποιηθῆ-
ναι μνημονεύουσι· κατεκαύθη δὲ Ἐρξικλείδου μὲν Ἀθή-
νησιν ἄρχοντας, πρῶτῳ δὲ τῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος ἔτει
καὶ πεντηκοστῆς, ἣν Κροτωνιάτης ἐνίκα Διόγνητος.
τὸν δ' ἐφ' ἡμῶν τῷ θεῷ ναὸν ἀκοδόμησαν μὲν ἀπὸ τῶν
ἱερῶν οἱ Ἀμφικτυόνες χρημάτων, ἀρχιτέκτων δέ [τις]
Σπίνθαρος ἐγένετο αὐτοῦ Κορίνθιος.

VI. Πόλιν δὲ ἀρχαιοτάτην οἰκισθῆναι φασιν ἐνταῦθα
ὑπὸ Παρνασοῦ, Κλεοδώρας δὲ εἶναι νύμφης παῖδα αὐ-
τόν· καὶ οἱ πατέρας, καθάπερ γε καὶ ἄλλοις τῶν καλου-
μένων ἡρώων, Ποσειδῶνά τε θεὸν καὶ Κλεόπομπον
ἄνδρα ἐπονομάζουσιν. ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Παρνασοῦ τῷ
τε ὄρει τὸ ὄνομα τεθῆναι λέγουσι καὶ [ἀπὸ τούτου] Παρ-
νασίαν ὀνομασθῆναι νάπην· τῶν πετομένων τε ὀρνίθων
τὴν ἀπ' αὐτῶν μαντεῖαν γενέσθαι Παρνασοῦ τὸ εὔρημα.
2. Ταύτην μὲν οὖν κατακλυσθῆναι τὴν πόλιν ὑπὸ τῶν 2
ὄμβρων τῶν κατὰ Δευκαλίωνα συμβάντων· τῶν δὲ ἀν-
θρώπων ὅσοι διαφυγεῖν τὸν χειμῶνα ἠδυνήθησαν, λύ-
κων ὠρυγαῖς ἀπεσώθησαν ἐς τοῦ Παρνασοῦ τὰ ἄκρα
ὑπὸ ἡγεμόσι τῆς πορείας τοῖς θηρίοις, πόλιν δὲ ἦν ἐκτι-
σαν, ἐκάλεσαν ἐπὶ τούτῳ Λυκώρειαν. λέγεται δὲ καὶ 3
ἄλλος διάφορος λόγος τῷ προτέρῳ, Ἀπόλλωνι ἐκ νύμ-
φης Κωρυκίας γενέσθαι Λύκωρον, καὶ ἀπὸ μὲν Λυκώ-
ρου πόλιν Λυκώρειαν, τὸ ἄντρον δὲ ὀνομασθῆναι τὸ
Κωρύκιον ἀπὸ τῆς νύμφης. λέγεται δὲ καὶ τάδε, Κε-

λαινὴ θυγατέρα Ἰάμῳ τῷ Λυκάωρου γενέσθαι, Δελφὸν
 δέ, ἀφ' οὗ τῇ πόλει τὸ ὄνομα τὸ ἐφ' ἡμῶν ἐστί, Κελαι-
 4 νοῦς τε αὐτὸν τῆς Ἰάμου καὶ Ἀπόλλωνος εἶναι. Οἱ δὲ
 Καστάλιόν τε ἄνδρα αὐτόχθονα καὶ θυγατέρα ἐθέλου- 812
 σιν αὐτῷ γενέσθαι Θυίαν, καὶ ἱεράσθαι τε τὴν Θυίαν
 Διονύσῳ πρῶτον καὶ ὄργια ἀγαγεῖν τῷ θεῷ· ἀπὸ ταύ-
 τῆς δὲ καὶ ὕστερον ὄσαι τῷ Διονύσῳ μαίνονται Θυι-
 άδας καλεῖσθαι φασιν ὑπὸ ἀνθρώπων· Ἀπόλλωνος δ'
 οὖν παῖδα καὶ Θυίας νομίζουσιν εἶναι Δελφόν. οἱ δὲ
 μητρὸς μὲν Μελαίνης φασὶν αὐτόν, θυγατρὸς Κηφισοῦ.
 5 3. Χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ Πυθῶ τὴν πόλιν, οὗ Δελφοῦς
 μόνου ἐκάλεσαν οἱ περιοικοῦντες, καθὰ καὶ Ὀμήρῳ πε-
 ποιημένα ἐν καταλόγῳ Φωκέων ἐστίν. Οἱ μὲν δὴ γενεα-
 λογεῖν τὰ πάντα ἐθέλοντες παῖδα εἶναι Δελφοῦ Πύθην
 καὶ ἀπὸ τούτου βασιλεύσαντος γενέσθαι τῇ πόλει τὸ
 ὄνομα ἠγηνται· λόγος δὲ ὅς ἤκει τῶν ἀνθρώπων ἐς τοὺς
 πολλοὺς, τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοξευθέντα σήπεσθαι
 φησιν ἐνταῦθα, καὶ διὰ τοῦτο [τὸ] ὄνομα τῇ πόλει γενέ-
 σθαι Πυθῶ· πύθεσθαι γὰρ δὴ τὰ σηπόμενα οἱ τότε ἔλε-
 γον, καὶ τοῦδε ἕνεκα Ὀμηρος πεποίηκεν ὡς ἡ τῶν Σει-
 ρήνων νῆσος ἀνάπλεως ὄστων εἴη, ὅτι οἱ τῆς ᾠδῆς
 6 αὐτῶν ἀκούοντες ἐπύθοντο ἄνθρωποι. Τὸν δὲ ἀποθα-
 νόντα ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ποιηταὶ μὲν δράκοντα εἶναι
 καὶ ἐπὶ τῷ μαντεῖῳ φύλακα ὑπὸ Γῆς τετάχθαι φασί-
 λέγεται δὲ καὶ ὡς Κριοῦ δυναστεύοντος ἀνδρὸς περὶ
 Εὐβοίαν παῖς γένοιτο ὑβριστής, καὶ ἐσύλησε μὲν τοῦ
 θεοῦ τὸ ἱερόν, ἐσύλησε δὲ καὶ οἴκους ἀνδρῶν εὐδαιμό-
 νων. Ὡς δὲ ἐπεστράτεψε καὶ δεύτερον, ἐνταῦθα οἱ Δελ-
 φοὶ τὸν Ἀπόλλωνα ἰκέτευον ἀμῦναί σφισι τὸν ἐπιόντα
 7 κίνδυνον· καὶ ἡ Φημονόη πρόμαντις τηνικαῦτα οὕσα ἐν
 ἑξαμέτρῳ σφίσι ἐχρησεν·

Ἄρχοῦ δὲ βαρὺν ἰὸν ἐπ' ἀνέρι Φοῖβος ἐφήσει

813 σίντη Παρνησοῖο· φόνου δέ ἐ Κρήσιοι ἄνδρες
χειρας ἀγιστεύουσι· τὸ δὲ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται.

VII. Ἔοικε δὲ ἐξ ἀρχῆς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς ὑπὸ ἀνθρώπων ἐπιβεβουλευσθαι πλείστων ἤδη. οὗτός τε ὁ Εὐβοεὺς ληστής, καὶ ἔτεσιν ὕστερον τὸ ἔθνος τὸ Φλεγυῶν, ἔτι δὲ Πύρρος ὁ Ἀχιλλέως ἐπεχείρησεν αὐτῷ, καὶ δυναμέως μοῖρα τῆς Ξέρξου, καὶ οἱ χρόνον τε ἐπὶ πλείστον καὶ μάλιστα τοῦ θεοῦ τοῖς χρήμασιν ἐπελθόντες, οἱ ἐν Φωκεῦσι δυνάσται, καὶ ἡ Γαλατῶν στρατιά. Ἐμελλε δὲ ἄρα οὐδὲ τῆς Νέρωνος ἐς πάντα ὀλιγωρίας ἀπειράτως ἔξειν, ὅς τὸν Ἀπόλλωνα πεντακοσίας θεῶν τε ἀναμλιξ ἀφείλετο καὶ ἀνθρώπων εἰκόνας χαλκᾶς.

2. Ἀρχαιότατον δὲ ἀγώνισμα γενέσθαι μνημονεύουσι καὶ ἐφ' ᾧ πρῶτον ἄθλα ἔθεσαν, ἅσαι ὕμνον ἐς τὸν θεόν· καὶ ἦσε καὶ ἐνίκησεν ἄδων Χρυσόθεμις ἐκ Κρήτης, οὗ δὴ ὁ πατήρ λέγεται Καρμάνωρ καθῆραι Ἀπόλλωνα. Χρυσοθέμιδος δὲ ὕστερον Φιλάμμωνά τε ᾠδῆ μνημονεύουσι νικῆσαι καὶ ἐπ' ἐκείνῳ Θάμυριν τὸν Φιλάμμωνος. Ὀρφέα δὲ σεμνολογία τῇ ἐπὶ τελεταῖς καὶ ὑπὸ φρονήματος τοῦ ἄλλου καὶ Μουσαίου τῇ ἐς πάντα μιμήσει τοῦ Ὀρφέως οὐκ ἐθελῆσαι φασιν αὐτοὺς ἐπὶ ἀγῶνι μουσικῆς ἐξετάζεσθαι. Φασὶ δὲ καὶ Ἐλευθῆρα³ ἀνελέσθαι Πυθικὴν νίκη μὲγα καὶ ἠδὺ φωνοῦντα, ἐπεὶ ἄδειν γε αὐτὸν οὐχ αὐτοῦ τὴν ᾠδὴν. λέγεται δὲ καὶ Ἡσίοδον ἀπελαθῆναι τοῦ ἀγωνίσματος ἅτε οὐ κιθαρίζειν ὁμοῦ τῇ ᾠδῇ δεδιδαγμένον. Ὀμηρος δὲ ἀφίκετο μὲν ἐς Δελφοὺς ἐρησόμενος ὅποσα καὶ ἐδεῖτο, ἔμελλε δὲ αὐτῷ καὶ κιθαρίζειν διδαχθέντι ἀχρεῖον τὸ μάθημα ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς συμφορᾶς γενήσεσθαι. 3. Τῆς δὲ⁴ τεσσαρακοστῆς ὀλυμπιάδος καὶ ὀγδόης, ἣν Γλαυκίας ὁ Κροτωνιάτης ἐνίκησε, ταύτης ἔτει τρίτῳ ἄθλα ἔθεσαν οἱ Ἀμφικτυόνες κιθαρωδίας μὲν καθὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς,

προσέθεσαν δὲ καὶ ἀνλωδίας ἀγώνισμα καὶ ἀνλῶν·
 ἀνηγορεύθησαν δὲ νικῶντες Κεφαλλήν τε ὃς λάμποι
 κιθαρωδία, καὶ ἀνλωδὸς Ἀρκὰς Ἐχέμβροτος, Σακάδας
 δὲ Ἀργεῖος ἐπὶ τοῖς ἀνλοῖς· ἀνείλετο δὲ ὁ Σακάδας 814
 5 οὗτος καὶ ἄλλας δύο τὰς ἐφεξῆς ταύτης πυθιάδας. Ἔθε-
 σαν δὲ καὶ ἄθλα τότε ἀθληταῖς πρῶτον, τὰ τε ἐν Ὀλυμ-
 πιά πλην τεθρίππου, καὶ αὐτοὶ νομοθετήσαντες δολίου
 καὶ διαύλου παισὶν εἶναι δρόμον. δευτέρῃ δὲ πυθιάδι
 οὐκ ἐπὶ ἄθλοις ἐκάλεσαν ἔτι ἀγωνίζεσθαι, στεφανίτην
 δὲ τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τούτου κατεστήσαντο· καὶ ἀνλωδίαν
 τε κατέλυσαν, καταγνόντες οὐκ εἶναι τὸ ἄκουσμα εὖφη-
 μον· ἢ γὰρ ἀνλωδία μέλη τε ἦν ἀνλῶν τὰ σκυθρωπό-
 τατα, καὶ ἔλεγεια [καὶ θρηνοὶ] προσαδόμενα τοῖς ἀνλοῖς.
 6 Μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ τοῦ Ἐχεμβρότου τὸ ἀνάθημα, τρί-
 πους χαλκοῦς ἀνατεθεῖς τῷ Ἡρακλεῖ τῷ ἐν Θήβαις· ἐπι-
 γραμμα δὲ ὁ τρίπους εἶχεν·

Ἐχέμβροτος Ἀρκὰς ἔθηκε τῷ Ἡρακλεῖ
 νικήσας τόδ' ἄγαλμ' Ἀμφικτυόνων ἐν ἀέθλοις,
 Ἕλλησιν δ' ἄδων μέλεα καὶ ἔλέγους.

Κατὰ τοῦτο μὲν τῆς ἀνλωδίας ἐπαύθη τὸ ἀγώνισμα·
 προσέθεσαν δὲ καὶ ἵππων δρόμον· ἀνηγορεύθη δὲ ἐπὶ
 7 τῷ ἄρματι Κλεισθένης ὁ Σικυῶνος τυραννήσας. Ὀγδόη
 δὲ πυθιάδι προσενομοθέτησαν κιθαριστὰς τοὺς ἐπὶ τῶν
 κρουμάτων τῶν ἀφώνων· καὶ Τεγεάτης ἐστεφανοῦτο
 Ἀγέλαος. Τρίτη δὲ πυθιάδι ἐπὶ ταῖς εἴκοσι προστιθέα-
 σιν ὀπλίτην δρόμον· καὶ ἐπ' αὐτῷ Τιμαίνετος ἐκ Φλιοῦν-
 τος ἀνείλετο τὴν δάφνην, Ὀλυμπιάσιν ὕστερον πέντε ἢ
 Δαμάρετος Ἡραιεὺς ἐνίκησεν. Ὀγδόη δὲ ἐπὶ τεσσαρά-
 κοντα πυθιάδι καὶ συνωρίδος εἶναι κατεστήσαντο δρό-
 μον· καὶ Ἐξηκεστίδου Φωκέως ἐνίκησεν ἢ συνωρίς.
 Πέμπτη δὲ πυθιάδι ἀπὸ ταύτης πῶλους ἔξευξαν ὑπὸ
 ἄρματι· καὶ παρέδραμεν Ὀρφώνδα Θηβαίου τέθριππον.

Παγκράτιον δὲ ἐν παισὶ καὶ συνωρίδα τε πῶλων καὶ 8
 πῶλον κέλητα πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον κατεδέξαντο
 Ἡλείων, τὸ μὲν πρώτη πυθιάδι ἐπὶ ταῖς ἐξήκοντα, καὶ
 Ἰολαΐδας ἐνίκα Θηβαῖος· διαλιπόντες δὲ ἀπὸ ταύτης
 μίαν κέλητι ἔθεσαν δρόμον πῶλω, ἐνάτη δὲ ἐπὶ ταῖς ἐξή-
 κοντα συνωρίδι πωλικῇ· καὶ ἐπὶ μὲν τῷ πῶλω τῷ κέλητι
 815 Λυκόρμας ἀνηγορεύθη Λαρισαῖος, Πτολεμαῖος δὲ ἐπὶ τῇ
 συνωρίδι Μακεδῶν· ἔχαιρον γὰρ δὴ Μακεδόνες οἱ ἐν
 Αἰγύπτῳ καλούμενοι βασιλεῖς, καθάπερ γε ἦσαν. δάφνης
 δὲ στέφανος ἐπὶ τῶν Πυθίων τῇ νίκη κατ' ἄλλο μὲν
 ἔμοι δοκεῖν ἐστὶν οὐδέν, ὅτι δὲ τῆς Λάδωνος θυγατρὸς
 Ἀπόλλωνα ἐρασθῆναι κατέσχηκεν ἢ φήμη.

VIII. Καταστήσασθαι δὲ συνέδριον ἐνταῦθα Ἑλλή-
 νων οἱ μὲν Ἀμφικτυόνα τὸν Δευκαλίωνος νομίζουσι, καὶ
 ἀπὸ τούτου τοῖς συνελθοῦσιν ἐπὶ κλησὶν Ἀμφικτυόνας
 γενέσθαι· Ἀνδροτίων δὲ ἐν τῇ Ἀτθίδι ἔφη συγγραφῇ ὡς
 τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀφίκοντο ἐς Δελφοὺς παρὰ τῶν προσοικούν-
 των συνεδρεύοντες, καὶ ὀνομασθῆναι μὲν Ἀμφικτίονας
 τοὺς συνελθόντας, ἐκνικῆσαι δὲ ἀνὰ χρόνον τὸ νῦν σφί-
 σιν ὄνομα. 2. Ὑπὸ μὲν δὴ Ἀμφικτυόνος αὐτοῦ φασὶν ἐς 2
 συνέδριον κοινὸν τοσάδε γένη τοῦ Ἑλληνικοῦ συναχθῆ-
 ναι, Ἴωνας, Δόλοπας, Θεσσαλοὺς, Αἰνιᾶνας, Μάγνητας,
 Μαλιέας, Φθιώτας, Δωριεῖς, Φωκέας, Λοκροὺς τῇ Φω-
 κίδι ὁμόρους ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Κνήμιδι. καταλαβόντων
 δὲ Φωκέων τὸ ἱερόν, καὶ ὕστερον δεκάτῳ ἔτει λαβόντος
 816 πέρας τοῦ πολέμου, μεταβολὴν καὶ τὰ Ἀμφικτυόνων ἔσχε·
 Μακεδόνες μὲν γὰρ τελεῖν ἐς Ἀμφικτυόνας εὔρανο,
 Φωκέων δὲ τὸ ἔθνος καὶ ἐκ τοῦ Δωρικοῦ Λακεδαιμόνιοι
 μετασχόντες ἐπαύσαντο Ἀμφικτυονίας, οἱ μὲν τοῦ τολμή-
 ματος ἕνεκα οἱ Φωκεῖς, οἱ δὲ συμμαχίας εὔρανο οἱ Λα-
 κεδαιμόνιοι τῆς Φωκέων ζημίαν. Βρέννου δὲ τὸν Γαλα- 3
 τῶν στρατὸν ἀγαγόντος ἐς Δελφοὺς προθυμίαν ἐς τὸν

- πόλεμον οἱ Φωκεῖς πλείστην τοῦ Ἑλληνικοῦ παρέσχοντο, καὶ ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου μετασχεῖν Ἀμφικτυονίας αὐτοῖς καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἐγένετο ἀξίωμα αὐτοῖς ἀνασώσασθαι τὸ ἀρχαῖον. βασιλεὺς δὲ Αὔγουστος μετεῖναι καὶ Νικοπολίταις τοῖς πρὸς τῷ Ἀκτίῳ συνεδρίου τοῦ Ἀμφικτυόνων ἠθέλησε. Μάγνητας μὲν οὖν καὶ Μαλιεῖς καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Φθιώτας Θεσσαλοῖς συντελεῖν, τὰς ψήφους δὲ ὅσαι τούτων τε καὶ Δολόπων, οὐ γὰρ ἔτι ἦν Δολόπων γένος,
- 4 Νικοπολίτας φέρειν. 3. Οἱ [δὲ] Ἀμφικτυόνες οἱ ἐπ' ἐμοῦ τριάκοντα ἀριθμῷ ἦσαν. ἐκ Νικοπόλεως μὲν καὶ Μακεδονίας τε καὶ Θεσσαλῶν, ἀπὸ ἐκάστων ἀριθμῷ ἦσαν ἕξ, Βοιωτῶν δέ, Θεσσαλίαν γὰρ καὶ οὗτοι τὰ ἀρχαιότερα ᾤκησαν καὶ Αἰολεῖς τηνικαῦτα ἐκαλοῦντο, καὶ ἐκ Φωκέων τε καὶ Δελφῶν, παρὰ τούτων δυο ἐκάστων· εἷς δὲ
- 5 ἐκ Δωρίδος τῆς ἀρχαίας. πέμπουσι δὲ καὶ Λοκροὶ οἳ τε καλούμενοι Ὀζόλαι καὶ οἱ πέραν Εὐβοίας ἕνα ἐκάτεροι· καὶ Εὐβοεύς ἐστιν εἷς· Πελοποννησίων δὲ ἕξ Ἄργους καὶ Σικυῶνος καὶ Κορίνθου σὺν Μεγαρεῦσιν ἐστὶν εἷς, καὶ εἷς Ἀθηναῖος. Αἱ μὲν δὴ πόλεις Ἀθῆναι καὶ Δελφοὶ καὶ ἡ Νικόπολις, αὗται μὲν ἀποστέλλουσι συνεδρεύοντας ἐς Ἀμφικτυονίαν πᾶσαν· ἀπὸ δὲ ἔθνῶν τῶν κατειλεγμένων ἐκάστη πόλει ἀνὰ μέρος ἐς Ἀμφικτυόνας καὶ ἐν χρόνου περιόδῳ συντελεῖν ἔστιν.
- 6 4. Ἐσελθόντι δὲ ἐς τὴν πόλιν εἰσὶν ἐφεξῆς ναοί· καὶ ὁ μὲν πρῶτος αὐτῶν ἐρείπια ἦν, ὁ ἐπὶ τούτῳ δὲ κενὸς καὶ ἀγαλμάτων καὶ ἀνδριάντων· ὁ δὲ αὐτῶν τρίτος καὶ ὁ τέταρτος, ὁ μὲν τῶν ἐν Ῥώμῃ βασιλευσάντων εἶχεν οὐ πολλῶν τινῶν εἰκόνας, ὁ τέταρτος δὲ Ἀθηναῖος καλεῖται Προνοίας. Τῶν δὲ ἀγαλμάτων τὸ ἐν τῷ προνάῳ Μασσαλιωτῶν ἀνάθημά ἐστι, μεγέθει τοῦ ἔνδον ἀγάλματος μείζον. Οἱ δὲ Μασσαλιῶται Φωκαέων εἰσὶν ἄποικοι τῶν ἐν 817 Ἰωνίᾳ, μοῖρα καὶ αὕτη τῶν ποτὲ Ἄρπαγον τὸν Μῆδον

φυγόντων ἐκ Φωκαίας· γενόμενοι δὲ ναυσὶν ἐπικρατέ-
 στεροι Καρχηδονίων, τὴν τε γῆν ἣν ἔχουσιν ἐκτήσαντο
 καὶ ἐπὶ μέγα ἀφίκοντο εὐδαιμονίας. τῶν μὲν δὴ Μασ- 7
 σαλιωτῶν χαλκοῦν τὸ ἀνάθημά ἐστι· χρυσοῦ δὲ ἀσπίδα
 ὑπὸ Κροίσου τοῦ Λυδοῦ τῇ Ἀθηνᾶ τῇ Προνοίᾳ δοθεῖ-
 σαν, ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Δελφῶν ὡς Φιλόμηλος αὐτὴν ἐσύ-
 λησε. πρὸς δὲ τῷ ἱερῷ τῆς Προνοίας Φυλάκου τέμενός
 ἐστὶν ἥρωος· καὶ ὁ Φύλακος οὗτος ὑπὸ Δελφῶν ἔχει φή-
 μην κατὰ τὴν ἐπιστρατείαν σφίσιν ἀμῦναι τὴν Περσῶν.
 Ἐν δὲ τοῦ γυμνασίου τῷ ὑπαίθρῳ πεφυκέναι ποτὲ 8
 ἀγρίαν φασὶν ὕλην, καὶ Ὀδυσσεά, ἠνίκα ὡς τὸν Αὐτόλυκον
 ἀφικόμενος μετὰ τοῦ Αὐτολύκου τῶν παιδῶν ἐθήρευε,
 τότε αὐτὸν τὸ τραῦμα τὸ ὑπὲρ τοῦ γόνατος ἐνταῦθα σχεῖν
 ὑπὸ τοῦ σῦός. 5. Τραπομένῳ δὲ ἐς ἀριστερὰν ἀπὸ τοῦ
 γυμνασίου, καὶ ὑποκαταβάντι οὐ πλεόν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἢ
 τρία στάδια, ποταμός ἐστὶν ὀνομαζόμενος Πλειῆστος· οὗ-
 τος ὁ Πλειῆστος ἐπὶ Κίρραν τὸ ἐπίνειον Δελφῶν καὶ τὴν
 ταύτην κάτεισι θάλασσαν. Ἐκ δὲ τοῦ γυμνασίου τὴν ἐς 9
 τὸ ἱερὸν ἀνιόντι ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ τῆς
 Κασταλίας, καὶ πιεῖν ἠδύ. δοῦναι δὲ τὸ ὄνομα τῇ πηγῇ
 γυναικα λέγουσιν ἐπιχωρίαν, οἱ δὲ ἄνδρα Καστάλιον.
 Πανύασις δὲ ὁ Πολυάρχου πεποιηκῶς ἐς Ἡρακλέα ἔπη
 θυγατέρα Ἀχελῷου τὴν Κασταλίαν φησὶν εἶναι· λέγει
 γὰρ δὴ περὶ τοῦ Ἡρακλέους·

Παρνησὸν νιφόεντα θοοῖς διὰ ποσσὶ περήσας

Ἴκετο Κασταλίας Ἀχελωΐδος ἄμβροτον ὕδωρ.

Ἦκουσα δὲ καὶ ἄλλο τοιόνδε, τὸ ὕδωρ τῇ Κασταλίᾳ πο- 10
 ταμοῦ δῶρον εἶναι τοῦ Κηφισοῦ. τοῦτο ἐποίησε καὶ
 Ἀλκαῖος ἐν προοιμίῳ τῷ ἐς Ἀπόλλωνα· βεβαιοῦνται δὲ
 οὐχ ἦκιστα οἱ Διλαιεῖς, οἱ ἐς τοῦ Κηφισοῦ τὴν πηγὴν
 πέμματα ἐπιχώρια καὶ ἄλλα ὁπόσα νομίζουσιν ἀφιαῖσιν

ἐν τισιν εἰρημέναις ἡμέραις, καὶ αὐθις ἐν τῇ Κασταλίᾳ⁸¹⁸ φασὶν αὐτὰ ἀναφαίνεσθαι.

ΙΧ. Δελφοῖς δὲ ἡ πόλις ἄναντες διὰ πάσης παρέχεται σχῆμα· κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ τῇ πόλει τῇ ἄλλῃ καὶ ὁ ἱερὸς περίβολος τοῦ Ἀπόλλωνος. οὗτος δὲ μεγέθει μέγας καὶ ἀνωτάτω τοῦ ἄστεως ἐστὶ· τέτμηται δὲ καὶ ἔξοδοι δι' αὐτοῦ συνεχεῖς. Ὅποσα δὲ τῶν ἀναθημάτων εἶναι μοι λόγου μάλιστα ἄξια ἐφαίνετο, ποιησόμεθα αὐτῶν
² μνήμην. Ἀθλητὰς μὲν οὖν καὶ ὅσοι ἀγωνισταὶ μουσικῆς τῶν ἀνθρώπων τοῖς πλείοσιν ἐγένοντο μετὰ οὐδενὸς λογισμοῦ, οὐ πάνυ τι ἠγοῦμαι σπουδῆς ἀξιόους· ἀθλητὰς δὲ ὅποσοι τι καὶ ὑπελίποντο ἐς δόξαν, ἐν λόγῳ σφᾶς ἐδήλωσα τῷ ἐς Ἡλείους. Φαῦλῳ δὲ Κροτωνιάτῃ, — Ὀλυμπίασι μὲν οὐκ ἐστὶν αὐτῷ νίκη, τὰς δὲ Πυθοῖ πεντάδου δύο ἀνείλετο καὶ σταδίου τὴν τρίτην· ἐνανμάχησε δὲ καὶ ἐναντία τοῦ Μήδου ναῦν τε παρασκευασάμενος οἰκείαν, καὶ Κροτωνιατῶν ὅποσοι ἐπεδήμουν τῇ Ἑλλάδι ἀνεβίβασε — τούτου ἐστὶν ἀνδρίας ἐν Δελφοῖς. τὰ μὲν δὴ ἐς
³ τὸν Κροτωνιάτην οὕτως εἶχεν. 2. Ἐσελθόντι δὲ ἐς τὸ τέμενος χαλκοῦς ταῦρος τέχνη μὲν Θεοπρόπου ἐστὶν Αἰγινήτου, Κορκυραίων δὲ ἀνάθημα. λέγεται δὲ ὡς ταῦρος ἐν τῇ Κορκύρᾳ καταλιπὼν τὰς ἄλλας βοῦς καὶ ἀπὸ τῆς νομῆς κατερχόμενος ἐμυκᾶτο ἐπὶ θαλάσῃ· γινομένου δὲ ἐπὶ ἡμέρᾳ πάσῃ τοῦ αὐτοῦ κάτεισιν ἐπὶ θάλασσαν ὁ βουκόλος, καὶ εἶδεν ἰχθύων τῶν θύννων ἀτέκμαρτόν
⁴ τι ἀριθμῷ πλήθος. καὶ ὁ μὲν δῆλα τοῖς ἐν τῇ πόλει Κορκυραίοις ἐποίησεν· οἱ δέ, ἐλεῖν γὰρ τοὺς θύννους προαιρούμενοι τὴν ἄλλως ταλαιπωρίαν εἶχον, θεωροὺς ἀποστέλλουσιν ἐς Δελφούς· καὶ οὕτω Ποσειδῶνί τε ἐκείνον θύουσι τὸν ταῦρον, καὶ αὐτίκα μετὰ τὴν θυσίαν αἰροῦσι τοὺς ἰχθύς, καὶ σφισι τὸ ἀνάθημα ἐν Ὀλυμπίᾳ τε καὶ
⁵ ἐν Δελφοῖς ἐστὶν ἡ δεκάτη τῆς ἄγρας. 3. Ἐφεξῆς δὲ

Τεγεατῶν ἀναθήματα ἀπὸ Λακεδαιμονίων Ἀπόλλων
 819 ἔστι καὶ Νίκη, καὶ οἱ ἐπιχώριοι τῶν ἡρώων, Καλλιστώ
 τε ἢ Λυκάονος καὶ Ἀρκᾶς ὁ ἐπώνυμος τῆς γῆς καὶ οἱ τοῦ
 Ἀρκάδος παῖδες Ἐλατος καὶ Ἀφείδας καὶ Ἀζάν, ἐπὶ δὲ
 αὐτοῖς Τρίφυλος· τούτῳ δὲ ἦν οὐκ Ἐρατὸ τῷ Τριφύλῳ
 μήτηρ, ἀλλὰ Λαοδάμεια ἢ Ἀμύκλα τοῦ ἐν Λακεδαίμονι
 βασιλεύσαντος· ἀνάκειται δὲ καὶ Ἐρασος Τριφύλου παῖς.
 Οἱ δὲ εἰργασμένοι τὰ ἀγάλματα Πανσανίας ἔστιν Ἀπολ- 6
 λωνιάτης, οὗτος μὲν τὸν τε Ἀπόλλωνα καὶ Καλλιστώ,
 τὴν δὲ Νίκην καὶ τοῦ Ἀρκάδος τὴν εἰκόνα ὁ Σικυώνιος
 Δαίδαλος· Ἀντιφάνης δὲ Ἀργεῖος καὶ Σαμόλας Ἀρκᾶς,
 οὗτος μὲν τὸν Τρίφυλον καὶ Ἀζᾶνα, Ἐλατον δὲ καὶ Ἀφεί-
 δαντὰ τε καὶ Ἐρασον ὁ Ἀργεῖος. Ταῦτα μὲν δὴ οἱ Τε-
 γεᾶται ἐπεμψαν εἰς Δελφοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτε ἐπὶ
 σφᾶς ἐστρατεύσαντο, αἰχμαλώτους ἐλόντες· 4. Λακε- 7
 δαιμονίων δὲ ἀπαντικρὺ τούτων ἀναθηματὰ ἔστιν ἀπ’
 Ἀθηναίων, Διόσκουροι καὶ Ζεὺς καὶ Ἀπόλλων τε καὶ
 Ἄρτεμις, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Ποσειδῶν τε καὶ Λύσανδρος ὁ
 Ἀριστοκρίτου στεφανούμενος ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, Ἄβας
 τε ὃς τῷ Λυσάνδρῳ τότε ἐμαντεύετο, καὶ Ἐρμων ὁ τὴν
 ναῦν τοῦ Λυσάνδρου τὴν στρατηγίδα κυβερνῶν. τοῦ- 8
 τον μὲν δὴ τὸν Ἐρμωνα Θεόκοσμος ποιήσειν ἔμελλεν ὁ
 Μεγαρεὺς ἅτε ὑπὸ τῶν Μεγαρέων ἐγγραφέντα εἰς τὴν
 πολιτείαν· οἱ δὲ Διόσκουροι Ἀντιφάνους εἰσὶν Ἀργεῖου,
 καὶ ὁ μάντις τέχνη Πίσωνος ἐκ Καλαυρείας τῆς Τροιζη-
 νίων· Ἀθηνόδωρος δὲ καὶ Δαμέας, ὁ μὲν τὴν Ἄρτεμιν
 τε καὶ Ποσειδῶνα εἰργάσατο, ἔτι δὲ τὸν Λύσανδρον,
 Ἀθηνόδωρος δὲ τὸν Ἀπόλλωνα ἐποίησε καὶ τὸν Δία·
 οὔτοι δὲ Ἀρκάδες εἰσὶν ἐκ Κλείτορος· ἀνάκεινται δὲ καὶ 9
 ὀπισθεν τῶν κατειλεγμένων ὅσοι συγκατειργάσαντο τῷ
 Λυσάνδρῳ τὰ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἢ αὐτῶν Σπαρτιατῶν
 ἢ ἀπὸ τῶν συμμαχησάντων· εἰσὶ δὲ οἶδε, Ἄρακος μὲν

καὶ Ἐριάνθης, ὁ μὲν αὐτῶν ἐκ Λακεδαιμόνος, ὁ δὲ Ἐριάν-
 θης Βοιωτίας * * * ὑπὲρ τοῦ Μίμαντος, ἐντεῦθεν μὲν 820
 Ἄστυκράτης, Χῖοι δὲ Κηφισοκλῆς καὶ Ἐρμόφαντός τε καὶ
 Ἰκέσιος, Τίμαρχος δὲ καὶ Διαγόρας Ῥόδιοι, Κνίδιος δὲ
 Θεόδαμος, ἐκ δὲ Ἐφέσου Κιμμέριος, καὶ Μιλήσιος Αἰαντί-
 10 δης. Τούτους μὲν δὴ ἐποίησε Τίσανδρος, τοὺς δὲ ἐφε-
 ξῆς Ἄλυπος Σικυώνιος, Θεόπομπον Μύνδιον καὶ Κλεο-
 μήδην Σάμιον καὶ ἐξ Εὐβοίας Ἀριστοκλέα τε Καρύστιον
 καὶ Αὐτόνομον Ἐρετριέα καὶ Ἀριστόφαντον Κορίνθιον
 καὶ Ἀπολλόδωρον Τροιζήνιον καὶ ἐξ Ἐπιδαύρου Δίωνα
 τῆς ἐν τῇ Ἀργολίδι. ἐχόμενοι δὲ τούτων Ἀξιόνικός ἐστιν
 Ἀχαιὸς ἐκ Πελλήνης, ἐκ δὲ Ἐρμιόνος Θεάρης, καὶ Φω-
 κεὺς τε Πυρρίας καὶ Κώμων Μεγαρεὺς καὶ Ἀγασιμένης
 Σικυώνιος, ἐκ δὲ Ἀμβρακίας καὶ Κορίνθου τε καὶ Λευ-
 κάδος Τηλυκράτης καὶ Πυθόδοτος Κορίνθιος καὶ Ἀμ-
 βρακιώτης Εὐαντίδας· τελευταῖοι δὲ Ἐπικυρίδας καὶ
 11 χου φασὶν ἔργα. 5. Τὴν δὲ πληγὴν Ἀθηναῖοι τὴν ἐν
 Αἰγὸς ποταμοῖς οὐ μετὰ τοῦ δικαίου συμβῆναί σφισιν
 ὁμολογοῦσι· προδοθῆναι γὰρ ἐπὶ χρήμασιν ὑπὸ τῶν
 στρατηγησάντων, Τυδέα δὲ εἶναι καὶ Ἀδείμαντον οὐ τὰ
 δῶρα ἐδέξαντο παρὰ Λυσάνδρου. καὶ ἐς ἀπόδειξιν τοῦ
 λόγου Σιβύλλης παρέχονται τῶν χρησμῶν·

Καὶ τότε Ἀθηναίοισι βαρύντονα κήδεα θῆσει
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὐπὲρ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
 νηυσὶ φερεπτολέμοισι μάχην καὶ δηϊοτῆτα,
 ὀλλυμέναις δολεροῖσι τρόποις κακότητι νομῶν.

Τὰ δὲ ἕτερα ἐκ Μουσαίου χρησμῶν μνημονεύουσι·
 Καὶ γὰρ Ἀθηναίοισιν ἐπέρχεται ἄγριος ὄμβρος
 ἡγεμόνων κακότητι· παραιφασίη δέ τις ἔσται,
 ἥτταλοῖς ἡμούσουσι πόλιν, τίσουσι δὲ ποινήν.

12 ταῦτα μὲν δὴ ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω· 6. τὸν δὲ ὑπὲρ

τῆς καλουμένης Θυρέας Λακεδαιμονίων ἀγῶνα καὶ Ἀργείων, Σίβυλλα μὲν καὶ τοῦτον προεθέσπισεν ὡς συμβήσοιτο ἐξ ἴσου ταῖς πόλεσιν, Ἀργεῖοι δὲ ἀξιοῦντες ἐσχηκέναι πλεόν ἐν τῷ ἔργῳ χαλκοῦν ἵππον, τὸν δούρειον δῆθεν, ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς· τὸ δὲ ἔργον Ἀντιφάνους ἐστὶν Ἀργείου.

X. Τῷ βάρῳ δὲ τῷ ὑπὸ τὸν ἵππον τὸν δούρειον [δὴ] ἐπίγραμμα μὲν ἐστὶν ἀπὸ δεκάτης τοῦ Μαραθωνίου ἔργου τεθῆναι τὰς εἰκόνας· εἰσὶ δὲ Ἀθηνᾶ τε καὶ Ἀπόλλων καὶ ἀνὴρ τῶν στρατηγησάντων Μιλτιάδης· ἐκ δὲ τῶν ἡρώων καλουμένων Ἐρεχθεύς τε καὶ Κέκροψ καὶ Πανδίων, [οὔτοι μὲν δὴ] καὶ Λεώς τε καὶ Ἀντίοχος ὁ ἐκ Μήδας Ἡρακλεῖ γενόμενος τῆς Φύλαντος, ἔτι δὲ Αἰγεύς τε καὶ παίδων τῶν Θησέως Ἀκάμας, οὔτοι μὲν καὶ φυλαῖς Ἀθήνησιν ὀνόματα κατὰ μάντευμα ἔδοσαν τὸ ἐκ Δελφῶν· ὁ δὲ Μελάνθου Κόδρος καὶ Θησεὺς καὶ Φυλεύς, οὔτοι δὲ οὐκέτι τῶν ἐπωνύμων εἰσὶ. τοὺς μὲν δὴ 2 κατειλεγμένους Φειδίας ἐποίησε, καὶ ἀληθεῖ λόγῳ δεκάτη καὶ οὔτοι τῆς μάχης εἰσὶν· Ἀντίγονον δὲ καὶ τὸν παῖδα Δημήτριον καὶ Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτιον χρόνῳ ὕστερον ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς, τὸν μὲν Αἰγύπτιον καὶ εὐνοία τινὶ ἐς αὐτόν, τοὺς δὲ Μακεδόνας τῷ ἐς αὐτοὺς δέει.

2. Πλησίον δὲ τοῦ ἵππου καὶ ἄλλα ἀναθήματά ἐστιν 3 Ἀργείων, οἱ ἡγεμόνες τῶν ἐς Θήβας ὁμοῦ Πολυνεῖκει στρατευσάντων, Ἀδραστός τε ὁ Ταλαοῦ καὶ Τυδεὺς Οἰνέως καὶ οἱ ἀπόγονοι Προΐτου Καπανεὺς Ἰππόνου καὶ Ἐτέοκλος ὁ Ἴφιος, Πολυνείκης τε καὶ ὁ Ἰππομέδων 2 ἀδελφῆς Ἀδράστου παῖς· Ἀμφιαράου δὲ καὶ ἄρμα ἐγγὺς πεποιῆται καὶ ἐφεστηκῶς Βάτων ἐπὶ τῷ ἄρματι, ἡνίοχος τε τῶν ἵππων καὶ τῷ Ἀμφιαράῳ καὶ ἄλλως προσήκων κατὰ οἰκειότητα· τελευταῖος δὲ Ἀλιθέρσης ἐστὶν

4 αὐτῶν. Οὗτοι μὲν δὴ Ὑπατοδώρου καὶ Ἀριστογείτονός
 εἰσιν ἔργα, καὶ ἐποίησαν σφᾶς, ὡς αὐτοὶ Ἀργεῖοι λέ-
 γουσιν, ἀπὸ τῆς νίκης ἦντινα ἐν Οἰνότη τῇ Ἀργείᾳ αὐτοί
 τε καὶ Ἀθηναίων ἐπίκουροι Λακεδαιμονίους ἐνίκησαν.
 Ἀπὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ, ἐμοὶ δοκεῖν, ἔργου καὶ τοὺς Ἐπι-
 γόνους ὑπὸ Ἑλλήνων καλουμένους ἀνέθεσαν οἱ Ἀργεῖοι.
 κεῖνται γὰρ δὴ εἰκόνες καὶ τούτων, Σθένελος καὶ Ἀλ-
 κμαίων, κατὰ ἡλικίαν, ἐμοὶ δοκεῖν, πρὸ Ἀμφιλόχου
 τετιμημένος, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Πρόμαχος καὶ Θέρσανδρος
 καὶ Αἰγιαλεύς τε καὶ Διομήδης· ἐν μέσῳ δὲ Διομήδους
 5 καὶ τοῦ Αἰγιαλέως ἐστὶν Εὐρύαλος. Ἀπαντικρὺ δὲ αὐ-
 τῶν ἀνδριάντες εἰσὶν ἄλλοι· τούτους δὲ ἀνέθεσαν οἱ
 Ἀργεῖοι τοῦ οἰκισμοῦ τοῦ Μεσσηνίων Θηβαίοις καὶ Ἐπα-
 μεινῶνδρα μετασχόντες. ἡρώων δὲ εἰσιν αἱ εἰκόνες, Δα-
 ναὸς μὲν βασιλέων ἰσχύσας ἐν τῷ Ἀργεῖ μέγιστον, Ὑπερ-
 μνήστρα δὲ ἅτε καθαρὰ χεῖρας μόνη τῶν ἀδελφῶν· παρὰ
 δὲ αὐτὴν καὶ ὁ Λυγκεὺς καὶ ἅπαν τὸ ἐφεξῆς αὐτῶν γένος
 τὸ ἐς Ἡρακλέα τε καὶ ἔτι πρότερον καθῆκον ἐς Περσέα.
 6 3. Ταραντίνων δὲ οἱ ἵπποι οἱ χαλκοῖ καὶ αἰχμάλωτοι
 γυναικες ἀπὸ Μεσσαπίων εἰσὶν, ὁμόρων τῇ Ταραντί-
 νων βαρβάρων, Ἀγελάδα δὲ ἔργα τοῦ Ἀργείου. Τά-
 ραντα δὲ ἀπώκισαν μὲν Λακεδαιμόνιοι, οἰκιστῆς δὲ
 ἐγένετο Σπαρτιάτης Φάλανθος. στελλομένῳ δὲ ἐς ἀποι-
 κίαν τῷ Φαλάνθῳ λόγιον ἦλθεν ἐκ Δελφῶν ὑετοῦ αὐ-
 τὸν αἰσθόμενον ὑπὸ αἰθρα, τηνικαῦτα καὶ χώραν κτή-
 7 σεσθαι καὶ πόλιν. τὸ μὲν δὴ παραντίκα οὔτε ἰδίᾳ τὸ
 μάντευμα ἐπισκεψάμενος οὔτε πρὸς τῶν ἐξηγητῶν τινὰ
 ἀνακοινώσας κατέσχε ταῖς ναυσὶν ἐς Ἰταλίαν· ὡς δὲ οἱ
 νικῶντι τοὺς βαρβάρους οὐκ ἐγένετο οὔτε τινὰ ἐλείν
 τῶν πόλεων οὔτε ἐπικρατῆσαι χώρας, ἐς ἀνάμνησιν
 ἀφικνεῖτο τοῦ χρησιμοῦ, καὶ ἀδύνατα ἐνόμιζεν οἱ τὸν
 θεὸν χοῆσαι· μὴ γὰρ ἂν ποτε ἐν καθαρῷ καὶ αἰθρίῳ τῷ

ἀέρι ὑσθῆναι. Καὶ αὐτὸν ἢ γυνὴ ἀθύμως ἔχοντα, ἠκολουθήκει γὰρ οἴκοθεν, τὰ τε ἄλλα ἐφιλοφρονεῖτο, καὶ ἐς τὰ γόνατα ἐσθεμένη τὰ αὐτῆς τοῦ ἀνδρὸς τὴν κεφαλὴν ἐξέλεγε τοὺς φθείρας· καὶ πῶς ὑπὸ εὐνοίας δακρῦσαι παρίσταται τῇ γυναικὶ ὁρώσῃ τοῦ ἀνδρὸς ἐς οὐδὲν προχωροῦντα τὰ πράγματα. προέχει δὲ ἀφειδέστερον 8 τῶν δακρῶν, καὶ, ἔβρεχε γὰρ τοῦ Φαλάνθου τὴν κεφαλὴν, συνήσσι τε τῆς μαντείας, ὄνομα γὰρ δὴ ἦν Αἶθρα τῇ γυναικί, καὶ οὕτω τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ Τάραντα τῶν βαρβάρων εἶλε μεγίστην καὶ εὐδαιμονεστάτην τῶν ἐπὶ θαλάσῃ πόλεων. 4. Τάραντα δὲ τὸν ἥρω Ποσειδῶνός φασι καὶ ἐπιχωρίας νύμφης παῖδα εἶναι, ἀπὸ δὲ τοῦ ἥρωος τεθῆναι τὰ ὀνόματα τῇ πόλει τε καὶ τῷ ποταμῷ· καλεῖται γὰρ δὴ Τάρας κατὰ τὰ αὐτὰ τῇ πόλει καὶ ὁ ποταμός.

XI. Πλησίον δὲ τοῦ ἀναθήματος τοῦ Ταραντίνων Σικυωνίων ἐστὶ θησαυρός· χρήματα δὲ οὔτε ἐνταῦθα ἰδοῖς ἂν οὔτε ἐν ἄλλῳ τῶν θησαυρῶν. Κνίδιοι δὲ ἐκόμισαν ἀγάλματα ἐς Δελφοὺς Τριόπαν οἰκιστὴν τῆς Κνίδου παρεστῶτα Ἴππῳ καὶ Λητῶ καὶ Ἀπόλλωνά τε καὶ Ἄρτεμιν ἀφιέντας τῶν βελῶν ἐπὶ Τιτυόν· τὰ δὲ καὶ τετρωμένος ἐστὶν ἤδη τὸ σῶμα. ταῦτα ἔστηκε παρὰ τὸν Σικυωνίων θησαυρόν.

2. Ἐποιήθη δὲ καὶ ὑπὸ Σιφνίων ἐπὶ αἰτία τοιαῦδε 2 θησαυρός. Σιφνίοις ἢ νῆσος χρυσοῦ μέταλλα ἦνεγκε, καὶ αὐτοὺς τῶν προσιόντων ἐκέλευσεν ὁ θεὸς ἀποφέρειν δεκάτην ἐς Δελφοὺς· οἱ δὲ τὸν θησαυρὸν ᾤκοδομήσαντο καὶ ἀπέφερον τὴν δεκάτην. ὥς δὲ ὑπὸ ἀπληστίας ἐξέλιπον τὴν φορὰν, ἐπικλύσασα ἢ θάλασσα ἀφανῆ 4 τὰ μέταλλά σφισιν ἐποίησεν. 3. Ἀνέθεσαν δὲ καὶ ἀνδριάντας Λιπαραῖοι ναυμαχίᾳ κρατήσαντες Τυρρηνῶν. οἱ δὲ Λιπαραῖοι οὗτοι Κνιδίων μὲν ἦσαν ἀποικοί, τῆς

- δὲ ἀποικίας ἡγεμόνα γενέσθαι φασὶν ἄνδρα Κνίδιον ὄνομα δὲ εἶναι οἱ Πένταθλον Ἀντίοχος ὁ Ξενοφάνους Συρακούσιος ἐν τῇ Σικελιώτιδι συγγραφῇ φησί. λέγει δὲ καὶ ὡς ἐπὶ Παχύνῳ τῇ ἄκρῳ τῇ ἐν Σικελίᾳ κτίσαντες πόλιν αὐτοὶ μὲν ἐκπίπτουσιν ὑπὸ Ἑλύμων καὶ Φοινίκων πολέμῳ πιεσθέντες, τὰς νήσους δὲ ἔσχον ἐρήμους ἔτι ἢ ἀναστήσαντες τοὺς ἐνοικοῦντας, ἃς [καὶ] κατὰ τὰ ἔπη τὰ Ὀμήρεια Αἰόλου καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ὀνομάζουσι.
- 4 τούτων Λιπάραν μὲν κτίσαντες πόλιν ἐνταῦθα οἰκοῦσιν, Ἰέραν δὲ καὶ Στρογγύλην καὶ Διδύμας γεωργοῦσι διαβαίνοντες ναυσὶν ἐς αὐτάς. Ἐν δὲ τῇ Στρογγύλῃ καὶ πῦρ δῆλόν ἐστιν ἀνιὸν ἐκ τῆς γῆς. καὶ ἐν Ἰέρα δὲ πῦρ τε αὐτόματον ἐπὶ ἄκρας ἀνακαίεται τῆς νήσου, καὶ ἐπὶ θαλάσῃ λουτρά ἐστιν ἐπιτήδεια, εἰ δέξεται σε ἡπίως τὸ ὕδωρ, ἐπεὶ ἄλλως γε χαλεπὸν ὑπὸ ζεστότητός ἐστιν ἐμβαίνεσθαι.
- 5 4. Οἱ δὲ θησαυροὶ Θηβαίων ἀπὸ ἔργου τῶν ἐς πόλεμον, καὶ Ἀθηναίων ἐστὶν ὡσαύτως· Κνιδίους δὲ οὐκ οἶδα εἰ ἐπὶ νίκη τινὶ ἢ ἐς ἐπίδειξιν εὐδαιμονίας ᾤκοδομήσαντο, ἐπεὶ Θηβαίοις γε ἀπὸ ἔργου τοῦ ἐν Λεύκτροις καὶ Ἀθηναίοις ἀπὸ τῶν ἐς Μαραθῶνα ἀποβάντων ὁμοῦ Δατιδί εἰσιν οἱ θησαυροί. Κλεωναῖοι δὲ ἐπιέσθησαν μὲν κατὰ τὸ αὐτὸ Ἀθηναίοις ὑπὸ νόσου τῆς λοιμώδους, κατὰ δὲ μάντευμα ἐκ Δελφῶν ἔθυσαν τράγον ἀνίσχοντι ἔτι τῷ 82 ἡλίῳ, καί, εὗραντο γὰρ λύσιν τοῦ κακοῦ, τράγον χαλκοῦν ἀποπέμπουσι τῷ Ἀπόλλωνι. Ποτιδαιατῶν δὲ τῶν ἐν Θράκῃ καὶ Συρακουσίων, τῶν μὲν ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ἀπὸ τοῦ Ἀττικοῦ τοῦ μεγάλου πταίσματος, Ποτιδαιᾶται δὲ εὐσεβείᾳ τῇ ἐς τὸν θεὸν ἐποίησαν.
- 6 5. Ωικοδόμησαν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι στοὰν ἀπὸ χρημάτων ἃ ἐν τῷ πολέμῳ σφίσιν ἐγένετο ἀπὸ τε Πελοποννησίων καὶ ὅσοι Πελοποννησίους ἦσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ σύμμαχοι. Ἀνάκειται δὲ καὶ πλοίων τὰ ἄκρα κοσμήματα

καὶ ἀσπίδες χαλκαῖ· τὸ δὲ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἀριθμεῖ τὰς πόλεις ἀφ' ὧν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἀκροθίνια ἀπέστειλαν, τήν τε Ἠλείων καὶ Λακεδαιμονίων, Σικυῶνά τε καὶ Μέγαρα, καὶ Πελληνέας Ἀχαιῶν, Ἀμβρακίαν τε καὶ Λευκάδα καὶ αὐτὴν Κόρινθον· γενέσθαι δὲ ἀπὸ τῶν ναυμαχιῶν τούτων καὶ θυσίαν Θησεῖ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἐπὶ τῷ ὀνομαζομένῳ Ῥίῳ. καὶ μοι φαίνεται τὸ ἐπίγραμμα ἐς Φορμίωνα τὸν Ἀσωπίχου ἔχειν καὶ ἐς τοῦ Φορμίωνος τὰ ἔργα.

XII. Πέτρα δὲ ἐστὶν ἀνίσχουσα ὑπὲρ τῆς γῆς· ἐπὶ ταύτῃ Δελφοὶ σταῖσάν φασι ἄσαι τοὺς χρησμοὺς ὄνομα Ἡροφίλην, Σίβυλλαν δὲ ἐπὶ κλησιν *** τὴν πρότερον γενομένην. ταύτην ταῖς μάλιστα ὁμοίως οὖσαν ἀρχαίαν εὗρισκον, ἣν θυγατέρα Ἑλληνες Διὸς καὶ Λαμίας τῆς Ποσειδῶνός φασι εἶναι, καὶ χρησμούς τε αὐτὴν γυναικῶν πρώτην ἄσαι καὶ ὑπὸ τῶν Λιβύων Σίβυλλαν λέγουσιν ὀνομασθῆναι. Ἡ δὲ Ἡροφίλη νεωτέρα μὲν ἐκεί- 2
νης, φαίνεται δὲ ὅμως πρὸ τοῦ πολέμου γεγонуῖα καὶ
26 αὕτη τοῦ Τρωϊκοῦ, καὶ Ἑλένην τε προεδήλωσεν ἐν τοῖς
χρησμοῖς ὡς ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης τρα-
φήσοιτο ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὡς Ἴλιον ἀλώσεται δι' αὐτὴν
ὑπὸ Ἑλλήνων. Δῆλιοι δὲ καὶ ὕμνον μέμνηται τῆς γυ-
ναικὸς ἐς Ἀπόλλωνα. καλεῖ δὲ οὐχ Ἡροφίλην μόνον,
ἀλλὰ καὶ Ἄρτεμιν ἐν τοῖς ἔπεσιν αὐτὴν, καὶ Ἀπόλλωνος
γυνὴν γαμετήν, τοτὲ δὲ ἀδελφὴ καὶ αὐτῆς θυγάτηρ φησὶν
εἶναι. ταῦτα μὲν δὴ μαινομένη τε καὶ ἐκ τοῦ θεοῦ κάτο- 3
χος πεποίηκεν· ἐτέρωθι δὲ εἶπε τῶν χρησμῶν ὡς μητρὸς
μὲν ἀθανάτης εἶη μιᾶς τῶν ἐν Ἴδη νυμφῶν πατρὸς δὲ
ἀνθρώπου· καὶ οὕτω λέγει τὰ ἔπη·

Εἰμι δ' ἐγὼ γεγαυῖα μέσον θυητοῦ τε θεᾶς τε,
νύμφης ἀθανάτης, πατρὸς δ' ἐκ σιτοφάγοιο,
μητρόθεν Ἰδογενῆς, πατρὶς δὲ μοί ἐστιν ἐρυθρῆ

Μάρπηστος, μητρὸς ἱερή, ποταμὸς τ' Ἀιδωνεύς.

2. Ἦν δὲ ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ Ἰδῆ τῇ Τρωϊκῇ πόλεως Μαρ-
πήστου τὰ ἐρείπια, καὶ ἐν αὐτοῖς οἰκήτορες ὄσον ἐξή-
κοντα ἄνθρωποι· ὑπέρουθρος δὲ πᾶσα ἢ περὶ τὴν Μάρ-
πηστον γῆ καὶ δεινῶς ἐστὶν ἀνυμώδης, ὥστε καὶ τῷ
Ἀιδωνεῖ ποταμῷ καταδύεσθαι τε ἐς τὴν χώραν καὶ ἀνα-
σχόντι τὸ αὐτὸ αὐθις πάσχειν, τέλος δὲ καὶ ἀφανίζεσθαι
κατὰ τῆς γῆς, αἴτιον ἐμοὶ δοκεῖν ἐστὶν ὅτι λεπτή τε κατὰ 82
τοῦτο καὶ σηραγγώδης ἐστὶν ἡ Ἰδῆ. Ἀπέχει δὲ Ἀλεξαν-
δρείας τῆς ἐν τῇ Τρωάδι τεσσαράκοντα ἢ Μάρπηστος
5 καὶ διακόσια στάδια. 3. Τὴν δὲ Ἡροφίλην οἱ ἐν τῇ
Ἀλεξανδρείᾳ ταύτῃ νεωκόρον τε τοῦ Ἀπόλλωνος γενέ-
σθαι τοῦ Σμινθέως, καὶ ἐπὶ τῷ ὄνειρατι τῷ Ἐκάβης
χρῆσαι φασὶν αὐτὴν ἃ δὴ καὶ ἐπιτελεσθέντα ἴσμεν. αὕτη
ἢ Σίβυλλα ᾤκησε μὲν τὸ πολὺ τοῦ βίου ἐν Σάμῳ, ἀφί-
κετο δὲ καὶ ἐς Κλάρον τὴν Κολοφωνίων καὶ ἐς Δῆλόν
τε καὶ ἐς Δελφούς· ὁπότε δὲ ἀφίκοιτο, ἐπὶ ταύτης ἴστα-
6 μένη τῆς πέτρας ἦδε. τὸ μέντοι χρεῶν αὐτὴν ἐπέλαβεν
ἐν τῇ Τρωάδι, καὶ οἱ τὸ μνημα ἐν τῷ ἄλσει τοῦ Σμιν-
θέως ἐστὶ, καὶ ἐλεγείον ἐπὶ τῆς στήλης·

Ἄδ' ἐγὼ ἅ Φοίβοιο σαφηγορὶς εἰμι Σίβυλλα,
τῷδ' ὑπὸ λαϊνέῳ σάματι κευθομένα,
παρθένος ἀνδάεσσα τὸ πρὶν, νῦν δ' αἰὲν ἄναυδος,
μοῖρα ὑπὸ στιβαρᾷ τάνδε λαχοῦσα πέδαν,
ἀλλὰ πέλας Νύμφαισι καὶ Ἐρμῇ τῷδ' ὑπόκειμαι,
μοῖραν ἔχοισ' Ἐκάτω τᾶς τότε ἀνακτορίας.

ὁ μὲν δὴ παρὰ τὸ μνημα ἔστηκεν Ἐρμῆς λίθου τετρά-
γωνου σχῆμα· ἐξ ἀριστερᾶς δὲ ὕδωρ τε κατερχόμενον
7 ἐς κρήνην καὶ τῶν Νυμφῶν ἐστὶ τὰ ἀγάλματα. 4. Ἐρυ-
θραῖοι δέ, ἀμφισβητοῦσι γὰρ τῆς Ἡροφίλης προθυμό-
τατα Ἑλλήνων, Κώρυκόν τε καλούμενον ὄρος καὶ ἐν
τῷ ὄρει σπήλαιον ἀποφαίνουσι, τεχθῆναι τὴν Ἡροφί-

λην ἐν αὐτῷ λέγοντες, Θεοδώρου δὲ ἐπιχωρίου ποιμένος καὶ νύμφης παῖδα εἶναι· Ἰθαίαν δὲ ἐπὶ κλησιν γενέσθαι τῇ νύμφῃ κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, τῶν δὲ χωρίων τὰ δασέα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἰδας τότε ὀνομάζεσθαι. τὸ δὲ ἔπος τὸ ἐς τὴν Μάρπησσον καὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἀιδωνέα, τοῦτο οἱ Ἐρυθραῖοι τὸ ἔπος ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τῶν χρησμῶν.

Τὴν δὲ ἐπὶ ταύτῃ χρησμούς κατὰ ταῦτα εἰποῦσαν 8 ἐκ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικοῖς εἶναι, καλεῖσθαι δὲ [αὐτήν] 9 Δημῶ συνέγραψεν Ὑπέροχος ἀνὴρ Κυμαῖος. χρησμὸν δὲ οἱ Κυμαῖοι τῆς γυναικὸς ταύτης οὐδένα εἶχον ἐπιδείξασθαι, λίθου δὲ ὑδρίαν ἐν Ἀπόλλωνος ἱερῷ δεικνύουσιν οὐ μεγάλην, τῆς Σιβύλλης ἐνταῦθα κεῖσθαι φάμενοι τὰ ὄστα. 5. Ἐπετράφη δὲ καὶ ὕστερον τῆς Δη- 9 μούς παρὰ Ἑβραίοις τοῖς ὑπὲρ τῆς Παλαιστίνης γυνὴ χρησμολόγος, ὄνομα δὲ αὐτῇ Σάββη· Βηρόσου δὲ εἶναι πατρὸς καὶ Ἐρμάνθης μητρὸς φασὶ Σάββην· οἱ δὲ αὐτὴν Βαβυλωνίαν, ἕτεροι δὲ Σίβυλλαν καλοῦσιν Αἰγυπτίαν.

Φαεννὶς δὲ θυγάτηρ βασιλεύσαντος ἀνδρὸς ἐν Χάοσι 10 καὶ αἱ Πέλειαί παρὰ Λαδωναίοις ἐμαντεύσαντο μὲν ἐκ θεοῦ καὶ αὐταί, Σίβυλλαι δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων οὐκ ἐκλήθησαν. τῆς μὲν δὴ πυθέσθαι τὴν ἡλικίαν καὶ ἐπιλέξασθαι τοὺς χρησμούς *** Ἀντιόχου γὰρ μετὰ τὸ ἀλῶναι Δημήτριον αὐτίκα ἐς τὴν ἀρχὴν καθισταμένου γέγονε Φαεννίς. τὰς Πελειάδας δὲ Φημονόης τε ἔτι προτέρας γενέσθαι λέγουσι, καὶ ἄσαι γυναικῶν πρώτας τάδε τὰ ἔπη·

Ζεὺς ἦν, Ζεὺς ἐστί, Ζεὺς ἔσσειται· ὦ μέγαλε Ζεῦ.

Γᾶ καρπούς ἀνίει, διὸ κλήξετε ματέρα γαῖαν.

Χρησμολόγους δὲ ἀνδρας Κύπριόν τε Εὐκλουν καὶ 11 Ἀθηναῖον Μουσαῖον τὸν Ἀντιοφήμου καὶ Λύκον τὸν

Πανδίωνος, τούτους τε γενέσθαι καὶ ἐκ Βοιωτίας Βάκιν φασὶ κατάσχετον ἄνδρα ἐκ νυμφῶν· τούτων πλὴν Λύκου τῶν ἄλλων ἐπελεξάμην τοὺς χρησμούς.

Τοσαῦται μὲν ἄχρι ἐμοῦ λέγονται γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἐκ θεοῦ μαντεύσασθαι· ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τῷ πολλῷ καὶ αὐθις γένοιτο ἂν ἕτερα τοιαῦτα.

- XIII. Βίσωνος δὲ ταύρου τῶν Παιονικῶν χαλκοῦ πεποιημένην κεφαλὴν Δρωπίων Δέοντος ἔπεμψεν ἐς Δελφοὺς βασιλεὺς Παιόνων. 2. οὔτοι οἱ βίσωνες χαλεπώτατοι θηρίων εἰσὶν ἀλίσκεσθαι ζῶντες, καὶ δίκτυα 829 οὐκ ἂν οὔτω γένοιτο ἰσχυρὰ τῇ ἐμβολῇ. θηρεύονται δὲ οὔτοι τρόπον τοιούδε. ἐπειδὴν χωρίον οἱ ἀγρεύοντες πρανὲς εὖρωσι καθῆκον ἐς κοιλότητα, πρῶτα μὲν φράγματι ἰσχυρῷ πέριξ ὠχυρώσαντο, δεύτερον δὲ τὸ κάταντες καὶ τὸ περὶ τῷ πέρατι ὀμαλὸν αὐτοῦ νεοδάρτοις βύρσαις κατεστόρεσαν· ἦν δὲ τύχῳσιν ἀποροῦντες βυρσῶν, τότε καὶ τὰ αὐὰ τῶν δερμάτων ὑπὸ ἐλαίου σφίσιν 2 ὀλισθηρὰ ποιεῖται. Τὸ δὲ ἐντεῦθεν οἱ μάλιστα ἰππεύειν ἀγαθοὶ συνελάνουσιν ἐς τὸ εἰρημένον χωρίον τοὺς βίσωνας· οἱ δὲ εὐθύς ἐν ταῖς πρώταις τῶν βυρσῶν ὀλισθόντες κατὰ τοῦ πρανοῦς κυλίνδονται, ἕως κατενεχθῶσιν ἐς τὸ ὀμαλόν. ἐρριμμένοι δὲ ἐνταῦθα ἡμέληνται κατ' ἀρχάς· τετάρτη δὲ ἢ πέμπτη μάλιστα ἡμέρα τῶν μὲν ἤδη τοῦ θυμοῦ τὸ πολὺ ὁ λιμὸς ἀφαιρεῖ καὶ ἢ 3 ταλαιπωρία, οἱ δὲ σφισιν, οἷς τέχνη τιθασεύειν, προσφέρουσιν ἔτι κειμένοις πίτυος τῆς ἡμέρου καρπὸν προσκλέψαντες ἐκ τῶν [ἐλαχίστων] ἐλύτρων· ἑτέρας δὲ οὐκ ἂν τροφῆς τό γε παραντίκα ἄψαιτο τὰ θηρία· τέλος δὲ διαλαβόντες δεσμοῖς ἄγουσι. καὶ τοὺς μὲν τρόπον αἰροῦσι τὸν εἰρημένον.
- 4 3. Τοῦ βίσωνος δὲ τῆς κεφαλῆς καταντικρὸν τῆς χαλκῆς ἀνδριάς ἐστὶ θώρακά τε ἐνδεδυκῶς καὶ χλαμύδα

ἐπὶ τῷ θῶρακι· Ἀνδρίων δὲ ἀνάθημα οἱ Δελφοὶ λέγου-
 σιν Ἀνδρέα εἶναι τὸν οἰκιστὴν. τό τε ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλ-
 λωνος καὶ Ἀθηνᾶς τε καὶ Ἀρτέμιδος Φωκέων ἀναθήματά
 ἐστὶν ἀπὸ Θεσσαλῶν ὁμόρων τε πλὴν ὅσον οἱ Λοκροὶ
 σφᾶς οἱ Ἐπικνημίδιοι διείργουσι, καὶ αἰεὶ πολεμίων ὄν-
 των. Ἀνέθεσαν δὲ καὶ οἱ ἐν Φαρσάλῳ Θεσσαλοί, καὶ 5
 Μακεδόνων οἱ ὑπὸ τῇ Πιερίᾳ πόλιν Δίον οἰκοῦντες,
 Κυρηναῖοί τε τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ ἐν Λιβύῃ, οὗτοι μὲν
 τὸ ἄρμα καὶ ἐπὶ τῷ ἄρματι ἄγαλμα Ἄμμωνος, Μακεδό-
 νες δὲ οἱ ἐν Δίῳ τὸν Ἀπόλλωνα ὃς εἰλημμένος ἐστὶ τῆς
 ἐλάφου, Φαρσάλιοι δὲ Ἀχιλλέα τε ἐπὶ ἵππῳ, καὶ ὁ Πά-
 τροκλος συμπαραθεῖ οἱ τῷ ἵππῳ. Κορίνθιοι δὲ οἱ Δω-
 ριεῖς ἠκοδόμησαν θησαυρὸν καὶ οὗτοι· καὶ ὁ χρυσὸς ὁ
 ἐκ Ἀυδῶν ἀνέκειτο ἐνταῦθα. Τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Ἡρα- 6
 830 κλέους ἀνάθημά ἐστι Θεβαίων, ὅτε Φωκεῦσιν ἐπολέ-
 μησαν τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον. εἰσὶ καὶ εἰκόνες
 χαλκαῖ Φωκέων ἀναθέντων, ἠνίκα δευτέρῃ συμβολῇ
 τὸ ἵππικὸν ἐτρέψαντο τὸ ἐκ Θεσσαλίας. Φλιάσιοι δὲ
 ἐκόμισαν ἐς Δελφοὺς Δία τε χαλκοῦν καὶ ὁμοῦ τῷ Διὶ
 ἄγαλμα Αἰγίνης. 4. Ἐκ δὲ Μαντινείας τῆς Ἀρκάδων
 Ἀπόλλων χαλκοῦς ἐστὶν ἀνάθημα· οὗτος οὐ πόρρω τοῦ
 Κορινθίων ἐστὶ θησαυροῦ.

Ἡρακλῆς δὲ καὶ Ἀπόλλων ἔχονται τοῦ τρίποδος καὶ 7
 ἐς μάχην περὶ αὐτοῦ καθίστανται· Αἰτῶ μὲν δὴ καὶ
 Ἀρτεμις Ἀπόλλωνα, Ἀθηνᾶ δὲ Ἡρακλέα ἐπέχουσι τοῦ
 θυμοῦ. Φωκέων καὶ τοῦτό ἐστὶν ἀνάθημα, ὅτε σφίσι
 ἐπὶ τοὺς Θεσσαλοὺς Τελλίας ἠγήσατο Ἡλεῖος. τὰ μὲν
 δὴ ἄλλα ἀγάλματα Δίνλλός τε ἐν κοινῷ καὶ Ἀμυκλαῖος,
 τὴν δὲ Ἀθηνᾶν καὶ Ἀρτεμιν Χλόης ἐστὶν εἰργασμένος·
 Κορινθίους δὲ εἶναι φασὶν αὐτούς. Λέγεται δὲ ὑπὸ 8
 Δελφῶν Ἡρακλεῖ τῷ Ἀμφιτρούωνος ἐλθόντι ἐπὶ τὸ χρη-
 στήριον τὴν πρόμαντιν Ξενόκλειαν οὐκ ἐθελῆσαι οἱ

χρᾶν διὰ τοῦ Ἰφίτου τὸν φόνον· τὸν δὲ ἀράμενον τὸν τρίποδα ἐκ τοῦ ναοῦ φέρειν ἔξω, εἰπεῖν τε δὴ τὴν πρόμαντιν·

ἄλλος ἄρ' Ἡρακλέης Τιρύνθιος, οὐχὶ Κανωβεύς· πρότερον γὰρ ἔτι ὁ Αἰγύπτιος Ἡρακλῆς ἀφίκετο ἐς Δελφούς. τότε δὲ ὁ Ἀμφιτρούωνος τὸν τε τρίποδα ἀποδίδωσι τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ παρὰ τῆς Ξενοκλείας ὁπόσα ἐδεῖτο ἐδιδάχθη. παραδεξάμενοι δὲ οἱ ποιηταὶ τὸν λόγον μάχην Ἡρακλέους πρὸς Ἀπόλλωνα ὑπὲρ τρίποδος ἄδουσιν.

9 5. Ἐν κοινῷ δὲ ἀνέθεσαν ἀπὸ ἔργου τοῦ Πλαταιᾶσιν οἱ Ἕλληνες χρυσοῦν τρίποδα δράκοντι ἐπικείμενον χαλκῷ. ὅσον μὲν δὴ χαλκὸς ἦν τοῦ ἀναθήματος, σῶον καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἦν· οὐ μέντοι κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὸν χρυσόν οἱ Φωκέων ὑπελίποντο ἠγεμόνες. Ταραντῖνοι δὲ 10 καὶ ἄλλην δεκάτην ἐς Δελφούς ἀπὸ βαρβάρων Πευκετίων ἀπέστειλαν· τέχνη μὲν τὰ ἀναθήματα Ὀνάτα τοῦ Αἰγινήτου καὶ Καλύνθου τε ἐστικῶσι ἐργου, εἰκόνες δὲ καὶ πεζῶν καὶ ἰππέων, βασιλεὺς Ἰαπύγων Ὡπις ἦκων τοῖς Πευκετίοις σύμμαχος. οὗτος μὲν δὴ εἰκασταὶ τεθνεῶτι ἐν τῇ μάχῃ, οἱ δὲ αὐτῷ κειμένῳ ἐφεστηκότες ὁ ἦρως Τάρας ἐστὶ καὶ Φάλανθος ὁ ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ 831 οὐ πόρρω τοῦ Φαλάνθου δελφίς· πρὶν γὰρ δὴ ἐς Ἰταλίαν ἀφικέσθαι ναυαγία τε ἐν τῷ πελάγει τῷ Κρισαίῳ τὸν Φάλανθον χρήσασθαι καὶ ὑπὸ δελφίνος ἐκκομισθῆναι φασι ἐς τὴν γῆν.

XIV. Οἱ δὲ πελέκεις Περικλύτου τοῦ Εὐθυμάχου Τενεδίου ἄνδρος ἐπὶ λόγῳ ἀνάθημά εἰσιν ἀρχαίῳ. 2. Κύκνον παῖδα εἶναι Ποσειδῶνος καὶ βασιλεύειν φασὶν ἐν Κολῳναῖς· αἱ δὲ ᾤκουντο ἐν τῇ γῇ τῇ Τρωάδι αἱ 2 Κολῳναὶ κατὰ νῆσον κείμεναι Λεύκοφρον. Ἐχοντος δὲ θυγατέρα ὄνομα Ἡμιθέαν τοῦ Κύκνου καὶ υἱὸν καλού-

μενον Τέννην ἐκ Προκλείας, ἢ Κλυτίου μὲν ἦν θυγά-
τηρ, ἀδελφὴ δὲ Καλήτορος, ὃν Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἀπο-
θανεῖν φησὶν ὑπὸ Αἶαντος, ὅτε ὑπὸ τὴν Πρωτεσιλάου
ναῦν ἔφερεν ὁ Καλήτωρ τὸ πῦρ, — ταύτης οὖν προ-
αποθανούσης ἢ ἐπεισελθοῦσα Φυλονόμη ἢ Κραγᾶσου,
διήμαρτε γὰρ ἐρασθεῖσα τοῦ Τέννου, ψεύδεται πρὸς
τὸν ἄνδρα ὡς αὐτὴ μὲν οὐκ ἐθέλουσα, τὸν δὲ αὐτῇ
Τέννην συγγενέσθαι θελήσαντα· καὶ ὁ Κύκνος πείθεται
τῇ ἀπάτῃ, καὶ ἐς λάρνακα ἐνθήμενος ὁμοῦ τῇ ἀδελφῇ
Τέννην ἐς θάλασσαν σφᾶς ἀφίησι. σώζονται τε δὴ πρὸς 3
τὴν νῆσον οἱ παῖδες τὴν Λεύκοφρον, καὶ ὄνομα ἢ νῆσος
τὸ νῦν ἔσχεν ἀπὸ τοῦ Τέννου. Κύκνος δέ, οὐ γὰρ τὸν
πάντα ἔμελλε χρόνον ἀγνοήσειν ἀπατώμενος, ἔπλει παρὰ
τὸν υἱὸν ἄγνοιάν τε ὁμολογήσων τὴν αὐτοῦ καὶ παραι-
τησόμενος τὸ ἀμάρτημα· προσορμισαμένου δὲ τῇ νήσῳ
καὶ ἐξάψαντος ἀπὸ τῆς νεῶς πρὸς τινα ἢ πέτραν ἢ δέν-
δρον τοὺς κάλους, Τέννης πελέκει σφᾶς ἀπέκοψε ὑπὸ
τοῦ θυμοῦ. Ἐπὶ τούτῳ μὲν ἐς τοὺς ἀρνούμενους στε- 4
ρεῶς λέγεσθαι καθέστηκεν ὡς ὁ δεῖνα ὅστις δὴ Τενεδίῳ
πελέκει τόδε τι ἀποκόψειε. Τέννην μὲν ὑπὸ Ἀχιλλέως
ἀποθανεῖν ἀμύνοντα τῇ οἰκείᾳ φασὶν Ἕλληνας· Τενέ-
διοι δὲ ἀνὰ χρόνον ὑπὸ ἀσθενείας προσεχώρησαν τοῖς
Ἀλεξάνδρειαν ἐν τῇ ἠπειρῳ τῇ Τρωάδι ἔχουσιν.

3. Ἕλληνας δὲ οἱ ἐναντία βασιλέως πολεμήσαντες 5
832 ἀνέθεσαν μὲν Δία ἐς Ὀλυμπίαν χαλκοῦν, ἀνέθεσαν δὲ
καὶ ἐς Δελφοὺς Ἀπόλλωνα ἀπὸ ἔργων τῶν ἐν ταῖς ναυ-
σὶν ἐπὶ τε Ἀρτεμισίῳ καὶ ἐν Σαλαμίῳ. Λέγεται δὲ καὶ
ὡς Θεμιστοκλῆς ἀφίκοιτο ἐς Δελφοὺς λαφύρων τῶν
Μηδικῶν κομίζων τῷ Ἀπόλλωνι· ἐρωτήσαντα δὲ ὑπὲρ
τῶν ἀναθημάτων εἰ ἐντὸς ἀναθήσει τοῦ ναοῦ, ἐκέλευεν
αὐτὸν ἢ Πυθία τὸ παράπαν ἀποφέρειν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.
καὶ ἔχει οὕτω τὰ ἐς τοῦτο τοῦ χρησμοῦ·

Μή μοι Περσῆος σκύλων περικαλλέα κόσμον
νηῶ ἔγκαταθῆς· οἰκόνδ' ἀπόπεμπε τάχιστα.

6 Θαῦμα οὖν ἐπιούμεθα εἰ ἀπηξίωσεν ἐκείνου μόνου μὴ προσέσθαι τὰ ἀπὸ τῶν Μήδων. καὶ οἱ μὲν ἀπώσασθαι ἂν τὸν θεὸν καὶ ἅπαντα ὁμοίως ἠγοῦντο ὅσα ἀπὸ τοῦ Πέρσου, εἰ, ὥσπερ ὁ Θεμιστοκλῆς, καὶ οἱ ἄλλοι πρότερον ἢ ἀναθεῖναι σφᾶς ἐπήρουντο τὸν Ἀπόλλωνα· οἱ δὲ εἰδότες τὸν θεὸν ὅτι ἰκέτης τοῦ Πέρσου γενήσοιτο ὁ Θεμιστοκλῆς, ἐπὶ τούτῳ τὰ δῶρα ἔφασαν οὐκ ἐθελῆσαι λαβεῖν, ἵνα μὴ ἀναθέντι τὸ ἔχθος ἅπαυστον ποιήσῃ ἀπὸ τοῦ Μήδου. Στρατείαν δὲ τὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα [ἀπὸ] τοῦ βαρβάρου ἔστιν εὐρεῖν προρρηθεῖσαν μὲν ἐν τοῖς Βάκιδος χρησμοῖς, πρότερον δὲ ἔτι Εὐκλω τὰ ἐς αὐτὴν πεποιημένα ἔστί.

7 4. Δελφῶν δὲ ἀνάθημά ἐστιν αὐτῶν πλησίον τοῦ βωμοῦ τοῦ μεγάλου λύκος χαλκοῦς. λέγουσι δὲ τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων συλήσαντα ἄνθρωπον, τὸν μὲν ὁμοῦ τῷ χρυσίῳ κατακρύψαντα ἔχειν αὐτὸν ἔνθα τοῦ Παρνασοῦ μάλιστα ἦν συνεχές ὑπὸ ἀγρίων δένδρων, λύκον δὲ ἐπιθέσθαι οἱ καθεύδοντι, καὶ ἀποθανεῖν τε ὑπὸ τοῦ λύκου τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὡς ἐς τὴν πόλιν ὁσημέραι φοιτῶν ὠρύετο ὁ λύκος· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἄνευ θεοῦ παραγίνεσθαι σφισιν ὑπελάμβανον, οὕτως ἐπακολουθοῦσι τῷ θηρίῳ, καὶ ἀνευρίσκουσι τε τὸ ἱερὸν χρυσίον καὶ ἀνέθεσαν λύκον τῷ θεῷ χαλκοῦν.

833

XV. Φρύνης δὲ εἰκόνα ἐπίχρυσον Πραξιτέλης μὲν εἰργάσατο ἔραστῆς καὶ οὗτος, ἀνάθημα δὲ αὐτῆς Φρύνης ἔστιν ἢ εἰκῶν. Τὰ δὲ ἐφεξῆς ταύτη, τὰ μὲν ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος, Ἐπιδαύριοι τὸ ἕτερον οἱ ἐν τῇ Ἀργολίδι ἀπὸ Μήδων, τὸ δὲ αὐτῶν Μεγαρεῖς ἀνέθεσαν Ἀθηναίους μάχῃ πρὸς Νισαίᾳ κρατήσαντες. Πλαταιέων δὲ βουῆς ἔστιν, ἠνίκα ἐν τῇ σφετέρᾳ καὶ οὗτοι Μαρδό-

νιον τὸν Γωβρύου μετὰ Ἑλλήνων ἡμύναντο τῶν ἄλλων. Καὶ αὐτίς δύο Ἀπόλλωνος, τὸ μὲν Ἡρακλεωτῶν τῶν πρὸς τῷ Εὐξείνῳ, τὸ δὲ Ἀμφικτυόνων ἐστίν, ὅτε Φωκεῦσιν ἐπεργαζομένοις τοῦ θεοῦ τὴν χώραν ἐπέβαλον χρημάτων ζημίαν. Ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτος καλεῖται μὲν 2 ὑπὸ Δελφῶν Σιτάλκας, μέγεθος δὲ πέντε πηχῶν καὶ τριάκοντά ἐστι. στρατηγοὶ δὲ οἱ Αἰτωλοὶ καὶ Ἀρτέμιδος, τὸ δὲ Ἀθηναῖς, δύο τε Ἀπόλλωνος ἀγάλματα ἐστὶν Αἰτωλῶν, ἡνίκα σφίσιν ἐξειργάσθη τὰ ἐς Γαλάτας. 2. Στρατιὰν δὲ τὴν Κελτῶν, ὡς ἐκ τῆς Εὐρώπης διαβήσοιτο ἐς τὴν Ἀσίαν ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν πόλεων, Φαεννὶς προεδήλωσεν ἐν τοῖς χρησμοῖς γενεᾶ πρότερον ἢ ἐπράχθη τὸ ἔργον.

Δὴ τότε ἀμειψάμενος στεινὸν πόρον Ἑλλησπόντου 3 αὐλήσει Γαλατῶν ὀλοὸς στρατός, οἳ δ' ἀθεμίστως Ἀσίδα πορθήσουσι· θεὸς δ' ἔτι κύντερα θήσει πᾶσι μάλ' οἳ ναίουσι παρ' ἡϊόνεσσι θαλάσσης εἰς ὀλίγον· τάχα γὰρ σφιν ἀοσσητῆρα Κρονίων ὀρμήσει, ταύροιο διοτρεφέος φίλον υἷον, ὃς πᾶσιν Γαλάτησιν ὀλέθριον ἦμαρ ἐφήσει.

Παῖδα δὲ εἶπε ταύρου τὸν ἐν Περγάμῳ βασιλεύσαντα Ἄτταλον· τὸν δὲ αὐτὸν τοῦτον καὶ ταυρόκερων προσείρηκε χρηστήριον.

Ἴππικοῦ δὲ ἡγεμόνας ἀναβεβηκότας ἐπὶ ἵππους Φε- 4 ραῖοι παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἔστησαν τρεψάμενοι τὴν Ἀττικὴν ἵππον. 3. Τὸν δὲ φοίνικα ἀνέθεσαν Ἀθηναῖοι τὸν χαλκοῦν, καὶ αὐτὸν καὶ Ἀθηναῖς ἀγαλμα ἐπίχρυσον ἐπὶ 834 τῷ φοίνικι, ἀπὸ ἔργων ὧν ἐπ' Εὐρυμέδοντι ἐν ἡμέρᾳ τῇ αὐτῇ τὸ μὲν πεξῆ, τὸ δὲ ναυσὶν ἐν τῷ ποταμῷ κατώρθωσαν. τούτου τοῦ ἀγάλματος ἐνιαχοῦ τὸν ἐπ' αὐτῷ χρυσὸν ἐθεώμην λελυμασμένον. ἐγὼ μὲν δὴ τὸ ἔγκλημα 5 ἐς κακούργους τε ἦγον καὶ φῶρας ἀνθρώπους· Κλειτό-

δημος δέ, ὅποσοι τὰ Ἀθηναίων ἐπιχώρια ἔγραψαν ὁ ἀρχαιότατος, οὗτος ἐν τῷ λόγῳ φησὶ τῷ Ἀττικῷ, ὅτι Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ἐπὶ Σικελίᾳ τὸν στόλον, ὡς ἔθνος τι ἄπειρον κοράκων κατῆρε τότε ἐς Δελφούς, καὶ περιέκοπτόν τε τοῦ ἀγάλματος τούτου καὶ ἀπέρρησσον τοῖς ῥάμφεσιν ἀπ' αὐτοῦ τὸν χρυσόν· λέγει δὲ καὶ ὡς τὸ δόρυ καὶ τὰς γλαῦκας καὶ ὅσος καρπὸς ἐπὶ τῷ φοίνικι ἐπεποιήτο ἐς μίμησιν τῆς ὀπώρας, κατακλάσαιεν καὶ 6 ταῦτα οἱ κόρακες. Ἀθηναίοις μὲν δὴ καὶ ἄλλα σημεῖα μὴ ἐκπλεῦσαι σφᾶς ἀπαγορεύοντα ἐς Σικελίαν διηγήσατο ὁ Κλειτόδημος. 4. Κυρηνᾶιοι δὲ ἀνέθεσαν ἐν Δελφοῖς Βάττον ἐπὶ ἄρματι, ὃς ἐς Λιβύην ἤγαγε σφᾶς ναυσὶν ἐκ Θήρας. ἠνίοχος μὲν τοῦ ἄρματός ἐστι Κυρήνη, ἐπὶ δὲ τῷ ἄρματι Βάττος τε καὶ Λιβύη στεφανοῦσά ἐστιν 7 αὐτόν· ἐποίησε δὲ Ἀμφίων Ἀκέστορος Κνώσιος. Ἐπεὶ δὲ ᾤκισε Βάττος τὴν Κυρήνην, λέγεται καὶ τῆς φωνῆς γενέσθαι οἱ τοιόνδε ἴαμα· ἐπιῶν τῶν Κυρηναίων τὴν χώραν ἐν τοῖς ἐσχάτοις αὐτῆς ἐρήμοις ἔτι οὔσι θεᾶται λέοντα, καὶ αὐτόν τὸ δεῖμα τὸ ἐκ τῆς θεᾶς βοῆσαι σαφές καὶ μέγα ἠνάγκασεν. Οὐ πόρρω δὲ τοῦ Βάττου καὶ ἄλλον ἔστησαν οἱ Ἀμφικτυόνες Ἀπόλλωνα ἀπὸ τοῦ ἀδικήματος τοῦ ἐς τὸν θεὸν τῶν Φωκέων.

XVI. Τῶν δὲ ἀναθημάτων ἃ οἱ βασιλεῖς ἀπέστειλαν οἱ Λυδῶν, οὐδὲν ἔτι ἦν αὐτῶν εἰ μὴ σιδηροῦν μόνον τὸ ὑπόθημα τοῦ Ἀλυάττου κρατῆρος. τοῦτο Γλαύκου μὲν ἐστὶν ἔργον τοῦ Χίου, σιδήρου κόλλησιν ἀνδρὸς εὐρόντος· ἔλασμα δὲ ἕκαστον τοῦ ὑποθήματος ἐλάσματι ἄλλῳ προσεχὲς οὐ περόναις ἐστὶν ἢ κέντροις, μόνη δὲ ἢ κόλλα συνέχει τε καὶ ἐστὶν αὕτη τῷ σιδήρῳ δεσμός. 2 σχῆμα δὲ τοῦ ὑποθήματος κατὰ πύργον μάλιστα ἐς μύ- 83 ουρον ἀνιόντα ἀπὸ εὐρυτέρου τοῦ κάτω· ἐκάστη δὲ πλευρὰ τοῦ ὑποθήματος οὐ διὰ πάσης πέφρακται, ἀλλὰ

είσιν αἱ πλάγαι τοῦ σιδήρου ζῶναι ὡσπερ ἐν κλίμακι οἱ ἀναβασμοί· τὰ δὲ ἐλάσματα τοῦ σιδήρου τὰ ὀρθὰ ἀνέστραπται κατὰ τὰ ἄκρα ἐς τὸ ἐκτός, καὶ ἔδρα τοῦτο ἦν τῷ κρατῆρι.

2. Τὸν δὲ ὑπὸ Δελφῶν καλούμενον ὀμφαλόν, λίθου 3 πεπονημένον λευκοῦ, τοῦτο εἶναι τὸ ἐν μέσῳ γῆς πάσης αὐτοί τε λέγουσιν οἱ Δελφοί, καὶ ἐν ᾧδῃ τινὶ Πίνδαρος ὁμολογοῦντά σφισιν ἐποίησε. Λακεδαιμονίων δὲ ἀνά- 4 θημά ἐστιν ἐνταῦθα, Καλάμιδος δὲ ἔργον, Ἐρμιόνη ἢ Μενελάου θυγάτηρ, καὶ συνοικήσασα Ὀρέστη τῷ Ἀγαμέμνονος καὶ ἔτι πρότερον Νεοπτολέμῳ τῷ Ἀχιλλέως. Εὐρύδαμον δὲ στρατηγόν τε Αἰτωλῶν καὶ στρατοῦ τοῦ Γαλατῶν ἐναντία ἡγησάμενον ἀνέθεσαν οἱ Αἰτωλοί.

3. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Κρητικοῖς ὄρεσι καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι 5 Ἐλυρος πόλις· οὗτοι οὖν αἶγα χαλκῆν ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς. δίδωσι δὲ νηπίοις ἢ αἰξ Φυλακίδη καὶ Φιλάνδρῳ γάλα· παῖδας δὲ αὐτούς οἱ Ἐλύριοι φασιν Ἀπόλλωνός τε εἶναι καὶ Ἀκακαλλίδος νύμφης, συγγενέσθαι δὲ τῇ Ἀκακαλλίδι Ἀπόλλωνα ἐν πόλει Τάρρα καὶ οἴκῳ Καρμάνορος.

Καρύστιοι δὲ οἱ Εὐβοεῖς βοῦν καὶ οὗτοι χαλκοῦν 6 παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἔστησαν ἀπὸ ἔργου τοῦ Μηδικοῦ. βοῦς δὲ οἱ Καρύστιοι καὶ οἱ Πλαταιεῖς τὰ ἀναθήματα ἐποίησαντο, ὅτι ἐμοὶ δοκεῖν ἀπωσάμενοι τὸν βάρβαρον τήν τε ἄλλην βεβαίως ἐκτήσαντο εὐδαιμονίαν καὶ ἄροῦν ἐλευθέραν τὴν γῆν. στρατηγῶν δὲ εἰκόνας καὶ Ἀπόλλωνά τε καὶ Ἄρτεμιν τὸ ἔθνος τὸ Αἰτωλικὸν ἀπέστειλαν καταστρεψάμενοι τοὺς ὁμόρους σφίσιν Ἀκαρνανας.

4. Παραλογώτατον δὲ ἐπυνθανόμην ὑπάρξαν Λιπα- 7 ραίοις ἐς Τυρσηνοῦς. τοὺς γὰρ δὴ Λιπαρραίους ἐναντία ναυμαχῆσαι τῶν Τυρσηνῶν ναυσὶν ὡς ἐλαχίσταις ἐκέ- 836 λευσεν ἡ Πυθία. πέντε οὖν ἀνάγονται τριήρεσιν ἐπὶ

τοὺς Τυρσηνοὺς· οἱ δέ, ἀπηξίουν γὰρ μὴ ἀποδεῖν Λι-
 παραίων τὰ ναυτικά, ἀντανάγονται σφισιν ἴσαις ναυσι-
 ταύτας τε οὖν αἰροῦσιν οἱ Λιπαραῖοι καὶ ἄλλας πέντε
 ὑστέρας σφισιν ἀνταναχθείσας, καὶ τρίτην νεῶν πεν-
 τάδα καὶ ὡσαύτως τετάρτην ἐχειρώσαντο. Ἀνέθεσαν
 οὖν ἐς Δελφοὺς ταῖς ἀλούσαις ναυσὶν ἀριθμὸν ἴσα
 8 Ἀπόλλωνος ἀγάλματα. Ἐχεκρατίδης δὲ ἀνὴρ Λαρισαῖος
 τὸν Ἀπόλλωνα ἀνέθηκε τὸν μικρόν, καὶ ἀπάντων πρῶ-
 τον τεθῆναι τῶν ἀναθημάτων τοῦτο φασιν οἱ Δελφοί.

XVII. Βαρβάρων δὲ τῶν πρὸς τῇ ἐσπέρᾳ οἱ ἔχοντες
 Σαρδῶ, εἰκόνα οὗτοι χαλκῆν τὸν ἐπώνυμόν σφισιν ἀπέ-
 στειλαν. 2. Ἡ δὲ Σαρδῶ μέγεθος μὲν καὶ εὐδαιμονίαν
 ἐστὶν ὁμοία ταῖς μάλιστα ἐπαινουμέναις· ὄνομα δὲ αὐτῇ
 τὸ ἀρχαῖον ὅτι μὲν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἐγένετο οὐκ
 οἶδα, Ἑλλήνων δὲ οἱ κατ' ἐμπορίαν ἐσπλέοντες Ἴχνοῦ-
 σαν ἐκάλεσαν, ὅτι τὸ σχῆμα τῇ νήσῳ κατ' ἴχνος μάλιστά
 ἐστὶν ἀνθρώπου. μῆκος δὲ αὐτῆς εἴκοσι στάδιοι καὶ
 2 ἑκατόν εἰσι καὶ χίλιοι, εὖρος δὲ ἐς εἴκοσί τε καὶ τετρα-
 2 κοσίους πεντήκοντα. Πρῶτοι δὲ διαβῆναι λέγονται ναυ-
 σὶν ἐς τὴν νῆσον Λίβυες· ἠγεμῶν δὲ τοῖς Λίβυσιν ἦν
 Σάρδος ὁ Μακήριδος, Ἡρακλέους δὲ ἐπονομασθέντος
 ὑπὸ Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων. Μακήριδι μὲν δὴ αὐτῶ
 τὰ ἐπιφανέστατα ὁδὸς ἐγένετο ἢ ἐς Δελφοὺς· Σάρδῳ δὲ
 ἠγεμονία τε ὑπῆρξε τῶν Λιβύων ἢ ἐς τὴν Ἴχνοῦσαν,
 καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ Σάρδου τούτου μετέβαλεν ἢ νῆσος.
 Οὐ μέντοι τοὺς γε αὐτόχθονας ἐξέβαλεν ὁ τῶν Λιβύων
 στόλος, σύνοικοι δὲ ὑπ' αὐτῶν οἱ ἐπελθόντες ἀνάγκη
 μᾶλλον ἢ ὑπὸ εὐνοίας ἐδέχθησαν. καὶ πόλεις μὲν οὔτε
 οἱ Λίβυες οὔτε τὸ γένος τὸ ἐγχώριον ἠπίσταντο ποιή-
 3 σασθαι· σποράδες δὲ ἐν καλύβαις τε καὶ σπηλαίοις, ὡς
 3 ἕκαστοι τύχοιεν, ᾤκησαν. 3. Ἔτεσι δὲ ὕστερον μετὰ τοὺς
 Λίβυας ἀφίκοντο ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐς τὴν νῆσον οἱ μετ'

837 Ἀρισταίου. παῖδα δὲ λέγουσιν Ἀρισταῖον Ἀπόλλωνός τε εἶναι καὶ Κυρήνης· ἐπὶ δὲ τοῦ Ἀκταίωνος περισσῶς ἀλγήσαντα τῇ συμφορᾷ καὶ Βοιωτία τε καὶ πάσῃ τῇ Ἑλλάδι κατὰ ταῦτὰ ἀχθόμενον, οὕτως ἐς τὴν Σαρδῶ μετοικῆσαί φασιν αὐτόν. Οἱ δὲ καὶ Δαίδαλον ἀποδρᾶναι 4
τηνικαῦτα Καμίκου διὰ τὴν ἐπιστρατεῖαν τὴν Κρητῶν καὶ ἀποικίας ἐς τὴν Σαρδῶ μετασχεῖν τῷ Ἀρισταίῳ νομίζουσιν· ἔχοι δ' ἂν λόγον οὐδένα Ἀντωνόῃ τῇ Κάδμου συνοικήσαντι τῷ Ἀρισταίῳ Δαίδαλον ἢ ἀποικίας ἢ ἄλλου τινὸς μετεσχηκέναι, ὃς ἡλικίαν κατὰ Οἰδίποδα ἦν βασιλεύοντα ἐν Θήβαις. Πόλιν δ' οὖν οἰκίζουσιν οὐδεμίαν οὐδ' οὗτοι, ὅτι ἀριθμῷ τε καὶ ἰσχύϊ ἐλάσσονες ἐμοὶ δοκεῖν ἢ κατὰ πόλεως ἦσαν οἰκισμὸν. 4. Μετὰ δὲ 5
Ἀρισταῖον Ἰβηρες ἐς τὴν Σαρδῶ διαβαίνουσιν ὑπὸ ἡγεμόνι τοῦ στόλου Νώρακι, καὶ ῥηκίσθη Νώρα πόλις ὑπὸ αὐτῶν· ταύτην πρώτην γενέσθαι πόλιν μνημονεύουσιν ἐν τῇ νήσῳ· παῖδα δὲ Ἐρυθείας τε τῆς Γηρυόου καὶ Ἐρμού λέγουσιν εἶναι τὸν Νώρακα. Τετάρτη δὲ μοῖρα Ἰολάου Θεσπιέων τε καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς στρατιὰ κατήρην ἐς Σαρδῶ, καὶ Ὀλβίαν μὲν πόλιν οἰκίζουσιν, ἰδίᾳ δὲ Ὀγρύλην οἱ Ἀθηναῖοι διασώζοντες τῶν δήμων τῶν οἴκοι τινὸς τὸ ὄνομα· ἢ καὶ αὐτὸς τοῦ στόλου μετεῖχεν Ὀγρύλος. Ἔστι δ' οὖν καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι χωρία τε Ἰολαία ἐν τῇ Σαρδοῖ, καὶ Ἰόλαος παρὰ τῶν οἰκητόρων ἔχει τιμάς. Ἰλίου δὲ ἀλισκομένης ἄλλοι τε ἐκφεύγουσι τῶν 6
Τρώων καὶ οἱ ἀποσωθέντες μετὰ Αἰνείου· τούτων μοῖρα ἀπενεχθεῖσα ὑπὸ ἀνέμων ἐς Σαρδῶ ἀνεμίχθησαν τοῖς προενοικοῦσιν Ἑλλησι. καταστῆναι δὲ ἐς μάχην τῷ Ἑλληνικῷ καὶ τοῖς Τρωσὶν ἐκώλυσε τοὺς βαρβάρους· παρασκευῆ τε γὰρ ἴσοι τῇ ἀπάσῃ τὰ ἐς πόλεμον ἦσαν,
838 καὶ ὁ Θόρσος ποταμὸς διὰ μέσου σφίσι ῥέων τῆς χώρας ἐπ' ἴσης καὶ ἀμφοτέροις διαβαίνειν παρεῖχε δέος. Ὅστε- 7

ρον μέντοι πολλοῖς ἔτεσιν οἱ Λίβυες ἐπεραιώθησάν τε
 αὐθις ἐς τὴν νῆσον στόλῳ μείζονι καὶ ἤρξαν ἐς τὸ Ἑλ-
 ληνικὸν πολέμου. τὸ μὲν δὴ Ἑλληνικὸν ἐς ἅπαν ἐπέ-
 λαβε φθαρεῖναι, ἢ ὀλίγον ἐγένετο ἐξ αὐτοῦ τὸ ὑπολει-
 φθέν· οἱ δὲ Τρωῆες ἐς τῆς νήσου τὰ ὑψηλὰ ἀναφεύγουσι,
 καταλαβόντες δὲ ὄρη δύσβατα ὑπὸ σκολόπων τε καὶ
 κρημνῶν Ἰλιεῖς μὲν ὄνομα καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἔχουσι, Λίβυσι
 μέντοι τὰς μορφὰς καὶ τῶν ὄπλων τὴν σκευὴν καὶ ἐς
 8 τὴν πᾶσαν δίαιταν ἐοίκασιν. 5. Ἔστι δὲ νῆσος οὐ πολὺ
 ἀπέχουσα τῆς Σαρδοῦς, Κύρονος ὑπὸ Ἑλλήνων, ὑπὸ δὲ
 Λιβύων τῶν ἐνοικούντων καλουμένη Κορσική. ἐκ ταύ-
 τῆς μοῖρα οὐκ ἐλαχίστη στάσει πιεσθεῖσα ἀφίκετο ἐς
 τὴν Σαρδῶ, καὶ ᾤκησαν τῆς χώρας ἀποτεμόμενοι τῆς ἐν
 τοῖς ὄρεσιν· ὑπὸ μέντοι τῶν ἐν τῇ Σαρδοῖ τῷ ὀνόματι
 9 ὀνομάζονται τῷ οἴκοθεν Κορσοί. Καρχηδόνιοι δὲ ὅτε
 ναυτικῷ μάλιστα ἴσχυσαν, κατεστρέψαντο μὲν καὶ ἅπαν-
 τας τοὺς ἐν τῇ Σαρδοῖ πλην Ἰλιέων τε καὶ Κορσῶν, τού-
 τοις δὲ μὴ ἐς δουλείαν ὑπαχθῆναι τὸ ἐχυρὸν ἤρκεσε
 τῶν ὄρων, ᾤκισαν δὲ ἐν τῇ νήσῳ καὶ αὐτοὶ πόλιν οἱ
 Καρχηδόνιοι, Κάραλιν τε καὶ Σύλκους. τοῦ δὲ ἐπικου-
 ρικοῦ τῶν Καρχηδονίων Λίβυες ἢ Ἰβηρες ἐς ἀμφισβή-
 τησιν λαφύρων ἀφικόμενοι καὶ ὡς εἶχον ὀργῆς ἀποστάν-
 τες ἐσφκίσαντο ἐς τὰ ὑψηλὰ καὶ οὗτοι τῆς νήσου. Βα-
 λαροὶ τὸ ὄνομά ἐστιν αὐτοῖς κατὰ γλῶσσαν τὴν Κυρ-
 νίων· Βαλαροὺς γὰρ τοὺς φυγάδας καλοῦσιν οἱ Κύρ-
 10 νιοι. 6. Γένη μὲν τσαῦτα τὴν Σαρδῶ καὶ ἐσφκισμένα
 οὕτω νέμεται· τῆς δὲ νήσου τὰ πρὸς τῆς ἄρκτου καὶ
 ἠπείρου τῆς κατὰ Ἰταλίαν ἐστὶν ὄρη δύσβατα τὰ πέρατα
 συνάπτοντα ἀλλήλοις· καὶ ἦν παραπλέης, ναυσὶν οὐτε
 ὄρους παρέχεται κατὰ τοῦτο ἢ νῆσος, πνεύματά τε ἄτα-
 κτα καὶ ἰσχυρὰ αἱ ἄκραι τῶν ὄρων καταπέμπουσιν ἐς
 11 τὴν θάλασσαν. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα διὰ μέσης αὐτῆς ὄρη 839

χθαμαλώτερα. ὁ δὲ ἀήρ ὁ ἐνταῦθα θολερός τε ὡς ἐπί-
 παν ἐστὶ καὶ νοσώδης· αἷτιοι δὲ οἱ τε ἄλλες οἱ πηγνύμε-
 νοι καὶ ὁ νότος βαρὺς καὶ βίαιος ἐγκείμενος· οἱ ἄνεμοί
 τε οἱ ἀπὸ τῆς ἄρκτου διὰ τὸ ὑψηλὸν τῶν ὄρων τῶν
 πρὸς τῆς Ἰταλίας κωλύονται πνέοντες θέρους ὥρα τὸν
 τε ἀέρα τὸν ταύτη καὶ τὴν γῆν ἀναψύχειν. Οἱ δὲ τὴν
 Κύρνον σταδίουσ φασὶν οὐ πλέονας ἀπὸ τῆς Σαρδοῦς
 ἢ ὀκτὼ τῆ θαλάσση διείργεσθαι, ὄρεινήν τε οὖσαν καὶ
 ἐς ὕψος διὰ πάσης ἀνήκουσαν· τὸν Ζέφυρον οὖν καὶ
 Βορέαν ὑπὸ τῆς Κύρνον κωλύεσθαι νομίζουσι μὴ καὶ
 ἄχρη τῆς Σαρδοῦς ἐξικνεῖσθαι. Ὅφεις δὲ οὔτε οἱ ἐπὶ 12
 συμφορᾷ τῆ ἀνθρώπων οὔτε ὅσον ἀνώλεθρον αὐτῶν,
 οὐδὲ οἱ λύκοι τρέφεσθαι πεφύκασιν. οἱ δὲ κριοὶ μέγε-
 θος μὲν τοὺς ἐτέρωθι οὐχ ὑπερβάλλουσιν, εἶδος δὲ ἐστὶν
 αὐτοῖς ὅποιον ἐν πλαστικῇ τις ἂν τῆ Αἰγυναία ποιήσειεν
 ἀγρίου κριοῦ· τὰ μέντοι ἀμφὶ τὸ στήθος δασύτερά
 ἐστὶν αὐτοῖς ἢ ὡς πρὸς Αἰγυναίαν τέχνην εἰκάσαι· κέ-
 ρατα δὲ οὐ διεστηκότα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ ἐς εὐθὺ
 παρὰ τὰ ὦτα ἔχουσιν ἐληλιγμένα· ὠκύτητι δὲ ἅπαντα
 τὰ θηρία ὑπερήρκασι. 7. Πλὴν δὲ ἢ βοτάνης μιᾶς 13
 καθαρῆς καὶ ἀπὸ φαρμάκων ἢ νῆσος, ἃ ἐργάζεται θά-
 νατον· ἢ πόα δὲ ἢ ὀλέθριος σελίνω μὲν ἐστὶν ἐμφορῆς,
 τοῖς φαγοῦσι δὲ γελῶσιν ἐπιγίνεσθαι τὴν τελευταίην λέ-
 γουσιν. ἐπὶ τούτῳ δὲ Ὅμηρός τε καὶ οἱ ἔπειτα ἄνθρω-
 ποι τὸν ἐπὶ οὐδενὶ ὑγιεῖ Σαρδάνιον γέλωτα ὀνομάζουσι.
 φύεται δὲ μάλιστα ἢ πόα περὶ τὰς πηγὰς, οὐ μέντοι με-
 ταδίδωσί γε καὶ τῷ ὕδατι τοῦ ἰοῦ. τὸν μὲν δὲ περὶ τῆς
 Σαρδοῦς λόγον ἐπεισηγαγόμεθα ἐς τὴν Φωκίδα συγ-
 γραφήν, ὅτι οὐχ ἥκιστα καὶ ἐς ταύτην οἱ Ἕλληνες τὴν
 νῆσον ἀνηκόως εἶχον.

840 XVIII. Τὸν δὲ ἵππον, ὃς ἐφεξῆς τῆ εἰκόνι ἐστὶ τοῦ
 Σάρδου, Ἀθηναῖος Καλλίας Λυσιμαχίδου πατρὸς ἀνα-

θειναί φησιν, ἰδίᾳ περιποιησάμενος ἀπὸ τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου χρήματα. 2. Ἀχαιοὶ δὲ ἀνέθεσαν Ἀθηναῖς ἄγαλμα πόλιν τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ παραστησάμενοι πολιορκία· τῇ πόλει δὲ ἦν εἶλον Φάνα τοῦνομα ἦν. γενέσθαι δὲ χρόνον φασὶν οὐκ ὀλίγον τῇ πολιορκίᾳ· καὶ ὡς ἀδυνάτως εἶχον ἐλεῖν τὴν πόλιν, θεωροὺς ἀποστέλλουσιν
2 ἐς Δελφοὺς, καὶ αὐτοῖς ἀφίκετο μάντευμα·

Γῆς Πέλοπος ναέται καὶ Ἀχαιίδος, οἳ ποτὶ Πυθῶ
ἦλθετε πευσόμενοι ὡς κε πτολίεθρον ἔλητε,
ἀλλ' ἄγε δὴ φράζεσθε λάχος πόσον ἦμαρ ἕκαστον
λαῶν πινόντων ῥύεται πόλιν, ἣ δὲ πέπωκεν·
οὕτω γάρ κεν ἔλοιτε Φάναν πυργήρεα κώμην.

3 Οὐ συνιέντες οὖν ὁποῖόν τι ἤθελεν ὁ χρησμὸς λέγειν, οἱ μὲν οἴκαδε ἀποπλεῖν ἐβουλεύοντο διαλύσαντες τὴν πολιορκίαν, οἱ δὲ ἐντὸς τοῦ τείχους οἳ τε ἄλλοι ἐν οὐδενὶ λόγῳ σφᾶς ἐποιοῦντο καὶ γυνὴ πρόεισιν ἐκ τοῦ τείχους ὕδωρ ἐκ τῆς ὑπὸ τῷ τείχει λαβεῖν πίδακος. Ἐπιδραμόντες δὲ ἐκ τοῦ στρατεύματος αἰχμάλωτόν τε τὴν γυναῖκα αἰροῦσι, καὶ διδάσκονται παρ' αὐτῆς οἱ Ἀχαιοὶ ὅτι τὸ ὀλίγον τὸ ἐκ τῆς πίδακος ὕδωρ, ὅποτε ἐφ' ἑκάστης λάβοιεν τῆς νυκτός, διεμετροῦντο αὐτό, καὶ ἄλλο ἦν τοῖς ἔνδον ἀλέξημα οὐδὲν ἐς δίψαν. οὕτω δὲ συγγέαντες οἱ Ἀχαιοὶ τὴν πηγὴν τὸ πόλισμα αἰροῦσι.

4 3. Ῥόδιοι δὲ οἱ ἐν Λίνδῳ παρὰ ταύτην τὴν Ἀθηναῖν τὸ ἄγαλμα ἔστησαν τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀνέθεσαν δὲ καὶ Ἀμβρακιῶται χαλκοῦν ὄνον, νυκτομαχίᾳ Μολοσσοὺς νικήσαντες. λόχον μὲν σφισιν ἐν νυκτὶ οἱ Μολοσσοὶ παρεσκεύασαν· ὄνου δέ, ὃς ἐλαυνόμενος ἐκ τοῦ ἀγροῦ τότε ἔτυχεν, ὄνον θήλειαν διώκοντος σὺν ὕβρει τε τῇ 841 ἄλλῃ καὶ τραχύτητι τοῦ φθέγματος, ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ ἀνδρὸς ὃς τὸν ὄνον ἤλαννε βοῶντος ἀσαφῆ τε καὶ ἄκοσμα, οὕτως οἳ τε ἐκ τῆς ἐνέδρας τῶν Μολοσσῶν ἐξανί-

στραται ταραχθέντες, καὶ οἱ Ἀμβρακιῶται φωράσαντες τὰ ἐπὶ σφίσι βεβουλευμένα ἐπιχειροῦσιν ἐν τῇ νυκτί, καὶ ἐκράτησαν μάχῃ τῶν Μολοσσῶν.

4. Ὅρνεᾶται δὲ οἱ ἐν τῇ Ἀργολίδι πολέμῳ σφᾶς 5 Σικυωνίων πιεζόντων τῷ Ἀπόλλωνι εὐξάντο, εἰ ἀπώσαιντο ἐκ τῆς πατρίδος τῶν Σικυωνίων τὸν στρατόν, πομπὴν τε ἐν Δελφοῖς αὐτῷ στελεῖν ὁσημέραι καὶ ἱερεῖα θύσειν οἷα δὴ καὶ ὅσα ἀριθμὸν. νικῶσί τε δὴ μάχῃ τοὺς Σικυωνίους, καὶ ὥς σφισιν ἐφ' ἡμέρας πάσης ἀποδιδούσι τὰ κατὰ τὴν εὐχὴν δαπάνη τε ἦν μεγάλη καὶ μείζων ἔτι τοῦ ἀναλώματος ἢ ταλαιπωρία, οὕτω δὴ σόφισμα εὐρίσκουσιν ἀναθεῖναι τῷ θεῷ θυσίαν τε καὶ πομπὴν χαλκᾶ ποιήματα.

5. Ἔστιν ἐνταῦθα καὶ ἄθλων τῶν Ἡρακλέους τὸ 6 ἐς τὴν ὕδραν, ἀνάθημά τε ὁμοῦ Τισαγόρου καὶ τέχνη, σιδήρου καὶ ἡ ὕδρα καὶ ὁ Ἡρακλῆς. σιδήρου δὲ ἐργασίαν τὴν ἐπὶ ἀγάλμασι χαλεπωτάτην καὶ πόνου συμβέβηκεν εἶναι πλείστον· θαύματος μὲν δὴ καὶ τοῦ Τισαγόρου τὸ ἔργον, ὅστις δὴ ὁ Τισαγόρας, θαύματος δὲ οὐκ ἐλαχίστου καὶ ἐν Περγάμῳ λέοντός τε καὶ ὑὸς ἀγρίου κεφαλαί, σιδήρου καὶ αὐταί· Διονύσῳ δὲ ἀναθήματα σφᾶς ἐποίησαντο.

6. Φωκέων δὲ οἱ ἔχοντες Ἐλάτειαν, ἀντέσχον γὰρ 7 τῇ Κασσάνδρου πολιορκίᾳ Ὀλυμπιοδώρου σφίσι ἐξ Ἀθηνῶν ἀμύνοντος, λέοντα τῷ Ἀπόλλωνι χαλκοῦν ἀπέμπουσιν ἐς Δελφούς. ὁ δὲ Ἀπόλλων ὁ ἐγγυτάτω τοῦ λέοντος Μασσαλιωτῶν ἐστὶν ἀπὸ τῆς πρὸς Καρχηδονίους ἀπαρχῆς ναυμαχίας.

7. Πεποιήται δὲ ὑπὸ Αἰτωλῶν τρόπαιόν τε καὶ γυναικὸς ἄγαλμα ὠπλισμένης, ἢ Αἰτωλία δῆθεν· ταῦτα 842 ἀνέθεσαν ἐπιθέντες οἱ Αἰτωλοὶ Γαλάταις δίκην ὠμότη-

τος ἐς Καλλιέας. Ἐπίχρυσος δὲ εἰκῶν, ἀνάθημα Γοργίου τοῦ ἐκ Λεοντίνων, αὐτὸς Γοργίας ἐστίν.

XIX. Παρὰ δὲ τὸν Γοργίαν ἀνάθημά ἐστιν Ἀμφικτυόνων Σκιωναῖος Σκύλλης, ὃς καταδύναι καὶ ἐς τὰ βαθύτατα θαλάσσης πάσης ἔχει φήμην· ἐδιδάξατο δὲ καὶ Ἵδ-
 2 ναντὴν θυγατέρα δύεσθαι. οὗτοι περὶ τὸ ὄρος τὸ Πήλιον ἐπιπεσόντος ναυτικῷ τῷ Ξέρξου βιαίου χειμῶνος προσεξεργάσαντό σφισιν ἀπώλειαν, τὰς τε ἀγκύρας καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο ἔρυμα ταῖς τριήρεσιν ἦν ὑφέλκοντες. Ἀντι-
 τούτου μὲν οἱ Ἀμφικτυόνες καὶ αὐτὸν Σκύλλιν καὶ τὴν παῖδα ἀνέθεσαν· ἐν δὲ τοῖς ἀνδριαῖσιν ὀπόσους Νέρων ἔλαβεν ἐκ Δελφῶν, ἐν τούτοις τὸν ἀριθμὸν καὶ τῆς Ἵδνης ἀπεπλήρωσεν ἡ εἰκῶν. [καταδύονται δὲ ἐς θά-
 λασσαν γένους τοῦ θήλεος αἱ καθαρῶς ἔτι παρθένοι.]

3 2. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἔρχομαι διηγησόμενος λόγον Λέσβιον. ἀλιεῦσιν ἐν Μηθύμνῃ τὰ δίκτυα ἀνείλκυσεν ἐκ θαλάσσης πρόσωπον ἐλαίας ξύλου πεποιημένον· τούτο ἰδέαν παρείχετο φέρουσαν μὲν τι ἐς τὸ θεῖον, ξένην δὲ καὶ ἐπὶ θεοῖς Ἑλληνικοῖς οὐ καθεστῶσαν. ἤρουντο οὖν οἱ Μηθυμναῖοι τὴν Πυθίαν ὅτου θεῶν ἢ καὶ ἡρώων ἐστὶν ἡ εἰκῶν· ἡ δὲ αὐτοὺς σέβεσθαι Διόνυσον Φαλλῆνα ἐκέλευσεν. ἐπὶ τούτῳ οἱ Μηθυμναῖοι ξόανον μὲν τὸ ἐκ τῆς θαλάσσης παρὰ σφίσιν ἔχοντες καὶ θυσίαις καὶ εὐχαῖς τιμῶσι, χαλκοῦν δὲ ἀποπέμπουσιν ἐς Δελφούς.

4 3. Τὰ δὲ ἐν τοῖς ἀετοῖς, ἐστὶν Ἄρτεμις καὶ Λητώ καὶ Ἀπόλλων καὶ Μοῦσαι, δύσις τε Ἥλιου, καὶ Διόνυσός τε καὶ αἱ γυναῖκες αἱ Θυιάδες. τὰ μὲν δὴ πρῶτα αὐτῶν Ἀθηναῖος Πραξίας μαθητῆς Καλάμιδός ἐστιν ἐργασάμενος· χρόνου δὲ ὡς ὁ ναὸς ἐποιεῖτο ἐγγινομένου Πραξίαν μὲν ἔμελλεν ἀπάξειν τὸ χρεῶν, τὰ δὲ ὑπο-843
 λειπόμενα τοῦ ἐν τοῖς ἀετοῖς κόσμου ἐποίησεν Ἀνδροσθένης, γένος μὲν καὶ οὗτος Ἀθηναῖος, μαθητῆς δὲ Εὐ-

κάδμου. Ὅπλα δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιστυλίῳν χρυσᾶ, Ἀθηναῖοι μὲν τὰς ἀσπίδας ἀπὸ τοῦ ἔργου τοῦ Μαραθῶνι ἀνέθεσαν, Αἰτωλοὶ δὲ τὰ τε ὀπίσθε καὶ τὰ ἐν ἀριστερᾷ Γαλατῶν δὴ ὄπλα· σχῆμα δὲ αὐτῶν ἐστὶν ἐγγυτάτω τῶν Περσικῶν γέροντων.

4. Γαλατῶν δὲ τῆς ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστρατείας ἔχει μὲν τινα μνήμην καὶ ἡ ἐς τὸ βουλευτήριον ἡμῶν τὸ Ἀτ- 5 τικὸν συγγραφή· προάγειν δὲ ἐς τὸ σαφέστερον τὰ ἐς αὐτοὺς ἠθέλησα ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐς Δελφούς, ὅτι ἔργων τῶν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους τὰ μέγιστα Ἑλλησιν ἐνταῦθα ἦν. Ὑπερόριον μὲν οἱ Κελτοὶ στρατείαν πρώτην ὑπὸ ἡγεμόνι ἐποιήσαντο Καμβαύλῃ· προελθόντες δὲ ἄκρι τῆς Θράκης τὸ πρόσω τῆς πορείας οὐκ ἀπεθάρσθησαν, καταγνόντες αὐτῶν ὅτι ὀλίγοι τε ἦσαν καὶ οὐκ ἀξιό- 6 μαχοι κατ' ἀριθμὸν Ἑλλησιν. Ἐπεὶ δὲ καὶ δεύτερον ἐπιφέρειν ἐδόκει ὄπλα ἐπὶ τὴν ἄλλων, ἐνῆγον δὲ μά- 6 λιστα οἱ ὁμοῦ Καμβαύλῃ ἐκστρατεύσαντες ἄτε ληστειῶν τε ἤδη γεγευμένοι καὶ ἀρπαγῆς καὶ κερδῶν ἐς ἔρωτα ἦκοντες, πολὺς μὲν δὴ πεξός, οὐκ ἐλάχιστοι δὲ ἠθροίσθησαν καὶ ἐς τὸ ἰππικόν. ἐς μοίρας οὖν τρεῖς ἔνεμον οἱ ἡγεμόνες τὸν στρατόν, καὶ ἄλλος ἐξ αὐτῶν ἐπὶ ἄλλην ἐτέτακτο ἰέναι χώραν. Ἐπὶ μὲν οὖν Θράκας καὶ τὸ ἔθ- 7 νος τὸ Τριβαλλῶν ἔμελλε Κερέθριος ἠγήσεσθαι· τοῖς δὲ ἐς Παιονίαν ἰοῦσι Βρέννος ἦσαν καὶ Ἀκικώριος ἄρχοντες· Βόλγιος δὲ ἐπὶ Μακεδόνας τε καὶ Ἰλλυριοὺς ἤλασε, καὶ ἐς ἀγῶνα πρὸς Πτολεμαῖον κατέστη τότε ἔχον- 8 τα τὴν Μακεδόνων βασιλείαν. Πτολεμαῖος δὲ ἦν οὗτος ὃς Σέλευκόν τε ἐδολοφόνησε τὸν Ἀντιόχου, καταπεφευγὼς ὅμως ἰκέτης ὡς αὐτόν, καὶ εἶχεν ἐπὶ κλησὶν Κεραν- 9 νὸς διὰ τὸ ἄγαν τολμηρόν. καὶ ὁ μὲν αὐτός τε ὁ Πτολε- 10 μαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ μάχῃ, καὶ τῶν Μακεδόνων ἐγένετο οὐκ ἐλάχιστη φθορά· προελθεῖν δὲ ὡς ἐπὶ τὴν

Ἑλλάδα οὐδὲ τότε ἐθάρσησαν οἱ Κελτοί, καὶ ὁ δεύτερος
8 οὗτω στόλος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκείαν. 5. Ἐνθα δὴ ὁ 844
Βρέννος πολὺς μὲν ἐν συλλόγοις τοῖς κοινοῖς, πολὺς δὲ
καθ' ἕκαστον ἦν τῶν ἐν τέλει Γαλατῶν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
ἐπαίρων στρατεύεσθαι, ἀσθένειάν τε Ἑλλήνων τὴν ἐν
τῷ παρόντι διηγούμενος, καὶ ὡς χρήματα πολλὰ μὲν ἐν
τῷ κοινῷ, πλείονα δὲ ἐν ἱεροῖς τὰ τε ἀναθήματα καὶ
ἄργυρος καὶ χρυσός ἐστιν ἐπίσημος. ἀνέπεισέ τε δὴ τοὺς
Γαλάτας ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ αὐτῷ συνάρχον-
τας ἄλλους τε προσείλετο τῶν ἐν τέλει καὶ τὸν Ἀκιχώριον.
9 6. Ὁ δὲ ἀθροισθεὶς στρατὸς πεξοὶ μὲν μυριάδες ἐγένοντο
πεντεκαίδεκα προσόντων σφίσι δισχιλίων, οἱ δὲ ἵππεύ-
οντες τετρακόσιοι καὶ δισμύριοι. τοσοῦτοι μὲν ἦσαν τῶν
ἵππέων τὸ ἀεὶ ἐνεργόν, ἀριθμὸς δὲ αὐτῶν ὁ ἀληθῆς
διακόσιοί τε καὶ χίλιοι καὶ ἕξ μυριάδες· δύο γὰρ οἰκέ-
ται περὶ ἕκαστον τῶν ἵππευόντων ἦσαν, ἀγαθοὶ καὶ αὐ-
10 τοὶ τὰ ἵππικὰ καὶ ἵππους ὁμοίως ἔχοντες. Γαλατῶν δὲ
τοῖς ἵππεύουσιν ἀγῶνος συνεστηκότος ὑπομένοντες τῆς
τάξεως ὀπισθεν οἱ οἰκέται τοσάδε σφίσιν ἐγίνοντο χρή-
σιμοι· τῷ γὰρ ἵππεϊ συμβᾶν ἢ τῷ ἵππῳ πεσεῖν, τὸν μὲν
ἵππον παρεῖχεν ἀναβῆναι τῷ ἀνδρὶ, τελευτήσαντος δὲ
τοῦ ἀνδρὸς ὁ δοῦλος ἀντὶ τοῦ δεσπότη τοῦ ἵππου ἀνέ-
βαινε· εἰ δὲ ἀμφοτέρους ἐπιλάβοι τὸ χρεῶν, ἐνταῦθα
ἔτοιμος ἦν ἵππεύς. λαμβανόντων δὲ τραύματα αὐτῶν
ὁ μὲν ὑπεξῆγε τῶν δούλων εἰς τὸ στρατόπεδον τὸν
τραυματίαν, ὁ δὲ καθίστατο εἰς τὴν τάξιν ἀντὶ τοῦ ἀπεί-
11 θόντος. Ταῦτα ἔμοι δοκεῖν ἐνομίσθη τοῖς Γαλάταις εἰς
μίμησιν τοῦ ἐν Πέρσiais ἀριθμοῦ τῶν μυρίων, οἳ ἕκα-
λοῦντο Ἀθάνατοι. διάφορα δὲ ἦν, ὅτι κατελέγοντο ἀντὶ
τῶν ἀποθνησκόντων ὑπὸ μὲν Περσῶν τῆς μάχης ὕστε-
ρον, Γαλάταις δὲ ὑπ' αὐτὴν τοῦ ἔργου τὴν ἀκμὴν ὁ
ἀριθμὸς ἀπεπληροῦτο τῶν ἵππέων. τοῦτο ὠνόμαζον τὸ

845 σύνταγμα τριμαρκισίαν τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ· καὶ ἵππον
τὸ ὄνομα ἴστω τις μάρκαν ὄντα ὑπὸ τῶν Κελτῶν. πα-12
ρασκευῇ μὲν τοσαύτῃ καὶ μετὰ διανοίας τοιαύτης ἐπὶ
τὴν Ἑλλάδα ὁ Βρέννος ἤλαυνε.

XX. Τοῖς δέ γε Ἑλλησι κατεπεπτώκει μὲν ἐς ἅπαν
τὰ φρονήματα, τὸ δὲ ἰσχυρὸν τοῦ δείματος προῆγεν ἐς
ἀνάγκην τῇ Ἑλλάδι ἀμύνειν. ἐώρων δὲ τὸν ἐν τῷ πα-
ρόντι ἀγῶνα οὐχ ὑπὲρ ἐλευθερίας γενησόμενον, καθὰ
ἐπὶ τοῦ Μῆδου ποτέ, οὐδὲ δοῦσιν ὕδωρ καὶ γῆν τὰ ἀπὸ
τούτου σφίσιν ἄδειαν φέροντα· ἀλλὰ τὰ τε ἐς Μακε-
δόνας καὶ Θρακίας καὶ Παίονας τὰ ἐπὶ τῆς προτέρας κα-
ταδρομῆς τῶν Γαλατῶν ἔτι σφίσιν ἔκειτο ἐν μνήμῃ,
καὶ τὰ ἐν τῷ παρόντι τὰ ἐς Θεσσαλοὺς παρανομήματα
ἀπηγγέλλετο. ὡς οὖν ἀπολωλέναι δέον ἢ ἐπικρατεστέ-
ρους εἶναι, κατ' ἄνδρα τε ἰδίᾳ καὶ αἱ πόλεις διέκειντο ἐν
κοινῷ.

2. Πάρεστι δέ, ὅστις ἐθέλοι καὶ ἀνταριθμῆσαι τοὺς XX, 1.
τε ἐπὶ βασιλέα Ξέρξην ἐς Πύλας καὶ τοὺς τότε ἐναντία
Γαλατῶν ἀθροισθέντας. ἐπὶ μὲν γε τὸν Μῆδου ἀφί-
κοντο τοσοῖδε Ἑλλήνων· Λακεδαιμόνιοι οἱ μετὰ Λεω-
νίδου τριακοσίων οὐ πλείονες, Τεγεᾶται πεντακόσιοι
καὶ ἐκ Μαντινείας ἴσοι, παρὰ δὲ Ὀρχομενίων Ἀρκα-
δων εἴκοσι τε καὶ ἑκατόν, ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων χίλιοι τῶν
ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλεων, ὀγδοήκοντα δὲ ἐκ Μυκηνηῶν, καὶ
ἐκ Φλιοῦντος διακόσιοι, διπλάσιοι δὲ τούτων Κορίν-
θιοι· παρεγένοντο δὲ καὶ Βοιωτῶν ἑπτακόσιοι ἐκ Θε-
σπείας καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι. χίλιοι δὲ Φωκέων
ἐφύλασσον μὲν τὴν ἀτραπὸν ἐν τῇ Οἴτῃ, προσέστω δὲ
τῷ παντὶ Ἑλληνικῷ καὶ ὁ ἀριθμὸς ὁ τούτων. Λοκροὺς 2
δὲ τοὺς ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Κνήμιδι Ἡρόδοτος μὲν οὐχ
846 ὑπήγαγεν ἐς ἀριθμὸν, ἀλλ' ἀφικέσθαι σφᾶς ἀπὸ πα-
σῶν ἔφη τῶν πόλεων· τεκμήρασθαι δὲ ἀριθμὸν καὶ

τούτων ἔστιν ἐγγύτατα τοῦ ἀληθοῦς· ἐς Μαραθῶνα
 γὰρ Ἀθηναῖοι σὺν ἡλικία τε τῇ ἀχρεΐᾳ καὶ δούλοις ἐνα-
 κισχιλίων ἀφίκοντο οὐ πλείους· τὸ οὖν μάχιμον Λο-
 κρῶν τὸ ἐς Θερμοπύλας ἔλθὼν οὐκ ἂν ὑπέρ γε ἑξακι-
 σχιλίους ἀριθμοίη τις. οὕτω γένοιτο ἂν ὁ σύμπας
 στρατὸς διακόσιοι καὶ χίλιοι καὶ μύριοι. φαίνονται δὲ
 οὐδὲ οὔτοι τὸν χρόνον πάντα ἐπὶ τῇ φρουρᾷ τῶν Πυ-
 λῶν καταμείναντες· πλήν γὰρ Λακεδαιμονίων τε αὐ-
 τῶν καὶ Θεσπιέων καὶ Μυκηναίων προαπέλιπον τὸ πέ-
 3 ρας τῆς μάχης οἱ λοιποί. 3. Ἐπὶ δὲ τοὺς ἀπὸ Ὠκεανοῦ
 βαρβάρους τοσοῖδε ἐς Θερμοπύλας ἀφίκοντο Ἕλληνες·
 ὀπλῖται μύριοι καὶ ἵππος πεντακοσία παρὰ Βοιωτῶν·
 ἑβρωιτάρχουν δὲ Κηφισόδοτος καὶ Θεαρίδας καὶ Διογέ-
 νης καὶ Λύσανδρος. ἐκ δὲ Φωκέων ἱππεῖς πεντακόσιοι
 καὶ ἐς τρισχιλίους ὁ ἀριθμὸς τῶν πεζῶν· στρατηγοὶ δὲ
 4 Φωκέων Κριτόβουλος τε ἦν καὶ Ἀντίοχος. Λοκροὺς δὲ
 τοὺς ἐπὶ Ἀταλάντῃ τῇ νήσῳ Μειθίας ἤγεεν· ἀριθμὸς δὲ
 αὐτῶν ἑπτακόσιοι, καὶ ἱππικὸν σφισιν οὐ προσῆν. πα-
 ρὰ δὲ Μεγαρέων ἀφίκοντο ὀπλῖται τετρακόσιοι· τού-
 των ἤγε τὸ ἱππικὸν Μεγαρεύς. Αἰτωλῶν δὲ πλείστη
 τε ἐγένετο στρατιὰ καὶ ἐς πᾶσαν μάχης ἰδέαν, ἥ μὲν ἵπ-
 πος οὐ λέγουσιν ὀπόση, ψιλοὶ δὲ ἐνευήκοντα καὶ * *
 ἑπτακισχιλίων ἀριθμὸν ἦσαν οἱ ὀπλιτεύοντες· Αἰτω-
 λοὺς δὲ ἤγον Πολύαρχος καὶ Πολύφρων τε καὶ Λακρά-
 5 τῆς. Ἀθηναίων δὲ στρατηγὸς μὲν Κάλλιππος ἦν ὁ Μοι-
 ροκλέους, καθὰ ἐδήλωσα καὶ ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λό-
 γου, δύναμις δὲ τριήρεις τε αἱ πλώϊμοι πᾶσαι, πεντα-
 κόσιοι δὲ ἐς τὸ ἱππικόν, χίλιοι δὲ ἐτάσσοντο ἐν τοῖς
 πεζοῖς· καὶ ἡγεμονίαν οὔτοι κατ' ἀξίωμα εἶχον τὸ ἀρ-
 χαῖον. βασιλέων δὲ ξενικὰ πεντακόσιοί τε ἐκ Μακεδο-
 νίας καὶ ἐκ τῆς Ἀσίας ἔσοι σφισιν ἀφίκοντο ἀριθμὸν· 847
 ἄρχοντες δὲ τῶν μὲν παρ' Ἀντιγόνου πεμφθέντων

Ἄριστόδημος ἦν Μακεδῶν, τῶν δὲ παρὰ Ἀντιόχου τε καὶ ἐκ τῆς Ἀσίας Τελέσαρχος τῶν ἐπὶ Ὀρόντη Σύρων.

4. Τοῖς δὲ ἐς Θερμοπύλας ἀθροισθεῖσιν Ἑλλήνων, 6
ὡς ἐπύθοντο περὶ τε Μαγνησίαν καὶ γῆν τὴν Φθιωτὴν
ὄντα ἤδη τῶν Γαλατῶν τὸν στρατόν, ἔδοξεν ἤδη ψι-
λούς τε ἐς χιλίους καὶ [ἐς] τὴν ἵππον ἀπολέξαντας ἀπο-
στεῖλαι σφᾶς ἐπὶ τὸν Σπερχεῖόν, ἵνα μὴδὲ τὸν ποταμὸν
διαβῆναι τοῖς βαρβάροις ἄνευ ἀγῶνός τε καὶ κινδύνων
ἐγγένηται. οἱ δὲ ἐλθόντες τὰς γεφύρας τε καταλύουσι
καὶ αὐτοὶ παρὰ τὴν ὄχθην ἐστρατοπεδεύσαντο. Ἦν δὲ
οὐδὲ ὁ Βρέννος οὔτε πάντα ἀσύνετος, οὔτε ἀπείρωσ εἶ-
χεν, ὡς ἂν τις βάρβαρος, σοφίσματα ἐς πολεμίους ἐξευ-
ρεῖν. εὐθύς οὖν τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ οὐ καθότι ἦν τὰ 7
ἀρχαῖα τῷ ποταμῷ ζεύγματα, ἀλλὰ ἐς τὸ κάτω, ὡς μὴ
τις τοῖς Ἑλλησι διαβαινόντων γένοιτο αἰσθησις, καὶ ἦ
μάλιστα ὁ Σπερχεῖος διεχεῖτο ἐς πλεον τοῦ πεδίου καὶ
ἔλος τε ἐποίει καὶ λίμνην ἀντὶ βιαίου καὶ στενοῦ ρεύ-
ματος, κατὰ τοῦτο ὁ Βρέννος ὅσον μυρίους τῶν Γαλα-
τῶν ἀπέστειλεν, ὅποσοι τε νεῖν ἠπίσταντο ἐξ αὐτῶν καὶ
ὅστις τῷ μήκει τοῦ σώματος ἐτύγχανεν ὦν ὑπὲρ τοὺς
πολλούς· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλως οἱ Κελτοὶ μακροῦ πάντας
ὑπερηρότερες μήκει τοὺς ἀνθρώπους. Οὗτοι μὲν οὖν 8
διαβαίνουσιν ἐν τῇ νυκτὶ διανηχόμενοι ὧδε τὸ λιμνω-
δες τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ ὄπλα, τοὺς ἐπιχωρίους θυρε-
ούς, ἐποιεῖτο ἕκαστος ἀντὶ σχεδίας· οἱ δὲ αὐτῶν μή-
κιστοι διελθεῖν ἐμβαδὸν τὸ ὕδωρ ἐδυνήθησαν. Οἱ δὲ
Ἕλληνες οἱ ἐπὶ τῷ Σπερχεῖῳ, πυνθάνονται γὰρ ὅτι
κατὰ τὸ ἔλος διέβη μοῖρα τῶν βαρβάρων, αὐτίκα ἐς τὸ
στράτευμα ἀναχωροῦσι.

XXI. Βρέννος δὲ τοῖς περὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον
οἰκοῦσι ζευγνύναι τὸν Σπερχεῖον ἐπέτασσε· οἱ δὲ
ἦννον τὸ ἔργον σπουδῇ τῷ τε ἐκείνου δέει, καὶ ἀπελ-

θεῖν ἐκ τῆς χώρας σφίσιν ἐπιθυμοῦντες τοὺς βαρβά-
 9 ρους μηδὲ ἐπὶ πλεόν κακουργεῖν μένοντας. Ὁ δὲ ὡς
 κατὰ τὰς γεφύρας διεβίβασε τὴν στρατιάν, ἐχώρει 848
 πρὸς τὴν Ἡράκλειαν· καὶ διήρπασαν μὲν τὰ ἐκ τῆς
 χώρας οἱ Γαλάται καὶ ἀνθρώπους τοὺς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν
 ἐγκαταληφθέντας ἐφόνευσαν, τὴν πόλιν δὲ οὐχ εἶλον.
 ἔτει γὰρ πρότερον τούτων οἱ Αἰτωλοὶ συντελεῖν τοὺς
 Ἡρακλεώτας ἠνάγκασαν ἐς τὸ Αἰτωλικόν· τότε οὖν
 ἠμύνοντο ὡς περὶ πόλεως οὐδέν τι Ἡρακλεώταις μᾶλ-
 λον ἢ καὶ αὐτοῖς προσηκούσης. ἦν δὲ καὶ τῷ Βρέννω
 τὰ μὲν Ἡρακλεωτῶν ἐλάσσοнос φροντίδος, ἀγώνισμα
 δὲ ἐποιεῖτο ἐξελάσαι τε ἐκ τῶν στενωπῶν τοὺς ἀντικαθη-
 μένους καὶ παρελθεῖν ἐς τὴν ἐντὸς Θερμοπυλῶν Ἑλ-
 λάδα.

XXI, 1. 2. Προελθὼν οὖν ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας, ἐπνυθάνετο
 γὰρ παρὰ αὐτομόλων τοὺς συνειλεγμένους ἐς Πύλας
 ἀπὸ ἐκάστης πόλεως, ὑπερεφρόνει τε τοῦ Ἑλληνικοῦ,
 καὶ ἦρχεν ἐς τὴν ἐπιούσαν μάχης ἅμα ἀνίσχοντι τῷ
 ἠλίῳ, οὔτε Ἑλληνα ἔχων μάντιν οὔτε ἰεροῖς ἐπιχωρίοις
 χρώμενος, εἰ δὴ ἔστι γε μαντεία Κελτική. ἐνταῦθα οἱ
 Ἑλληνες ἐν σιγῇ τε ἐπήεσαν καὶ ἐν κόσμῳ· καὶ ὡς ἀφί-
 κοντο ἐς χεῖρας, οὔτε σφίσιν οἱ πεξοὶ τοσοῦτο ἀπὸ τῆς
 τάξεως ἐξέθεον ὥστε τὴν φάλαγγα ἐπιταράσσειν τὴν οἰ-
 κείαν, καὶ οἱ ψιλοὶ μένοντες κατὰ χώραν τὰ τε ἀκόντια
 2 ἔπεμπον καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν τόξων ἢ σφενδονῶν. τὰ δὲ
 ἱππικὰ ἀμφοτέροις ἀχρεῖα ἐγένετο ἅτε οὐ στενοῦ μόνου
 χωρίου τοῦ κατὰ τὰς Πύλας ὄντος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ αὐτο-
 φνοῦς πέτρας λείου καὶ διὰ τῶν φευμάτων τὸ συνεχὲς
 τὰ πλείονα καὶ ὀλισθηροῦ. Τοῖς δὲ Γαλάταις τὰ μὲν τῆς
 σκευῆς ἀσθενέστερα ἦν· θυρεοὺς γὰρ τοὺς ἐπιχωρίους
 εἶχον, καὶ ἄλλο σφίσιν οὐκ ἦν ὄπλον σκέπη σώματος·
 3 πλεόν δὲ ἔτι ἐμπειρία τῇ ἐς τὰ πολεμικὰ ἀπέδεον. Οἱ

δὲ ἐν ὄργῃ τε ἐπὶ τοὺς ἐναντίους καὶ θυμῷ μετὰ οὐδε-
 νὸς λογισμοῦ, καθάπερ τὰ θηρία, ἐχώρουν· καὶ οὔτε
 849 πελέκεσι διαιρουμένους ἢ ὑπὸ μαχαιρῶν ἢ ἀπόνοια
 τοὺς ἐμπνέοντας ἔτι ἀπέλειπεν, οὔτε ὅσοι βέλεσι καὶ
 ἀκουτίοις διεπείροντο, ὑφήρουν τοῦ θυμοῦ, μέχρι οὗ
 παρέμενεν ἡ ψυχὴ· οἱ δὲ καὶ ἐκ τῶν τραυμάτων τὰ δό-
 ρατα οἷς ἐβέβληντο ἀνασπῶντες ἠφίεσαν τε ἐς τοὺς Ἑλ-
 ληνας καὶ ἐχρῶντο ἐκ χειρός. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐπὶ τῶν 4
 τριήρων Ἀθηναῖοι μόγις μὲν καὶ οὐκ ἄνευ κινδύνου,
 παραπλεύσαντες δὲ ὅμως διὰ τῆς ἰλύος, ἢ ἐπὶ πλεῖστον
 ἐπέχει τῆς θαλάσσης, καὶ τὰς ναῦς ὅτι ἐγγύτατα τῶν
 βαρβάρων σχόντες, βέλεσί τε παντοίοις ἐς τὰ πλάγια
 καὶ τοξεύμασιν ἐς αὐτοὺς ἐχρῶντο. Καμνόντων δὲ λό-
 γου μειζόνως τῶν Κελτῶν, καὶ ἅτε ἐν στενοχωρίᾳ μι-
 κρὰ μὲν δρώντων διπλάσια δὲ καὶ τετραπλάσια πασχόν-
 των, ἀναχωρεῖν ἐς τὸ στρατόπεδον ἐσήμαινόν σφισιν οἱ
 ἡγεμόνες. οἱ δὲ ἀτάκτως καὶ σὺν οὐδενὶ ἀναστρέφον-
 τες κόσμῳ πολλοὶ μὲν συνεπατήθησαν ὑπὸ ἀλλήλων,
 πολλοὶ δὲ ἐς τὸ τέλμα ἐμπεσόντες ἠφανίσθησαν κατὰ
 τοῦ πηλοῦ, καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐλάσσων ἀναχωροῦσιν αὐ-
 τοῖς ἢ ἐν τοῦ ἀγῶνος συνέβη τῇ ἀκμῇ.

3. Τοὺς μὲν δὴ Ἑλληνας τὸ Ἀττικὸν ὑπερεβάλετο 5
 ἀρετῇ τὴν ἡμέραν ταύτην· αὐτῶν δὲ Ἀθηναίων Κυ-
 δίας μάλιστα ἐγένετο ἀγαθός, νέος τε ἡλικίαν καὶ τότε
 ἐς ἀγῶνα ἐλθὼν πολέμου πρῶτον. ἀποθανόντος δὲ
 ὑπὸ τῶν Γαλατῶν τὴν ἀσπίδα οἱ προσήκοντες ἀνέθεσαν
 τῷ Ἐλευθερίῳ Διί, καὶ ἦν τὸ ἐπίγραμμα

Ἡμαι δὴ ποθέουσα νέαν ἔτι Κυδίου ἦβην

ἀσπίς ἀριζήλου φωτός, ἄγαλμα Διί,

ᾗς διὰ δὴ πρῶτας λαιὸν τότε πῆχυν ἔτεινεν,

εὗτ' ἐπὶ τὸν Γαλάταν ἠκμασε θυῶρος Ἄρης.

Τοῦτο μὲν δὴ ἐπεγέγραπτο πρὶν ἢ τοὺς ὁμοῦ Σύλλα 6

καὶ ἄλλα τῶν Ἀθήνησι καὶ τὰς ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Ἐλευθερίου Διὸς καθελεῖν ἀσπίδας. 4. Τότε δὲ ἐν ταῖς Θερμοπύλαις οἱ μὲν Ἕλληνες μετὰ τὴν μάχην τοὺς τε αὐτῶν ἔθαπτον καὶ ἐσκύλευον τοὺς βαρβάρους. Οἱ Γα-850
λάται δὲ οὔτε ὑπὲρ ἀναιρέσεως τῶν νεκρῶν ἐπεκηρυκεύοντο, ἐποιοῦντό τε ἐπ' ἴσης γῆς σφᾶς τυχεῖν ἢ θηρία τε αὐτῶν ἐμπορηθῆναι καὶ ὅσον τεθνεῶσι πολέ-
7 μίον ἐστὶν ὀρνίθων. Ὀλιγώρως δὲ αὐτοὺς ἐς τῶν ἀπογυνομένων ἔχειν τὰς ταφὰς δύο ἐμοὶ δοκεῖν τὰ ἀναπειθοντα ἦν, πολεμίους τε ἄνδρας ἐκπλήξαι, καὶ ὅτι ἐστὶ τεθνεώτων οὐ δι' ἔθους οἶκτος αὐτοῖς. Ἀπέθανον δὲ παρὰ τὴν μάχην τεσσαράκοντα μὲν τοῦ Ἑλληνικοῦ, τοὺς δὲ τῶν βαρβάρων οὐχ οἷόν τε ἦν ἀκριβῶς ἐξευρεῖν· πολὺ γὰρ καὶ τὸ ἀφανισθῆναι κατὰ τῆς ἰλῦος ἐγένετο ἐξ αὐτῶν.

XXII. Ἐβδόμη δὲ ὕστερον μετὰ τὴν μάχην λόχος τῶν Γαλατῶν ἀνελθεῖν ἐς τὴν Οἴτην ἐπεχείρησε κατὰ Ἡράκλειαν· ἀτραπὸς δὲ στενὴ καὶ ταύτη μετ' αὐτὰ τὰ ἐρείπια ἀνήκει τὰ Τραχίνας· ἦν δὲ καὶ ἱερὸν Ἀθηναῶς τότε ὑπὲρ τῆς * * Τραχινίδος καὶ ἀναθήματα ἐν αὐτῷ. ἐς τε οὖν τὴν Οἴτην ἀναβήσεσθαι κατὰ τὴν ἀτραπὸν ἠλπίζον, καὶ ἅμα προσέσεσθαι σφισιν ἐν παρέργῳ τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ * * * τὴν φρουρὰν οιομένου Τελεσάρχῳ. καὶ νικῶσι μὲν τοὺς βαρβάρους τῇ μάχῃ, αὐτὸς δὲ ἔπεν ὁ Τελέσαρχος, ἀνὴρ, εἶπερ τις καὶ ἄλλος, πρόθυμος ἐς τὰ Ἑλλήνων.

2 2. Οἱ μὲν δὴ ἡγεμόνες τῶν βαρβάρων οἱ ἄλλοι κατεπεπλήγεσαν τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἠπόρουν ἅμα ὑπὲρ τῶν μελλόντων, ἐς οὐδέν σφισι πλέον προχωροῦντα ὀρῶντες τὰ ἐν χερσὶ· τῷ δὲ Βρέννω λογισμὸς παρίστατο ὡς, εἰ ἀναγκάσει τοὺς Αἰτωλοὺς οἰκαδε ἐς τὴν Αἰτωλίαν ἀναχωρῆσαι, φάων ἤδη γενήσοιτο ὁ πόλεμος αὐ-

τῷ πρὸς τὸ Ἑλληνικόν. Ἀπολέξας οὖν τῆς στρατιᾶς μυ-
 ριάδας τοῦ πεξοῦ τέσσαρας καὶ ὅσον ὀκτακοσίους ἰπ-
 πέας, Ὀρεστόριον τε αὐτοῖς καὶ Κόμβουτιν ἐφίστησιν
 ἄρχοντας· οἱ ὀπίσω κατὰ τοῦ Σπερχειοῦ τὰς γεφύρας 3
 851 καὶ αὐθις διὰ Θεσσαλίας ὁδεύσαντες ἐμβάλλουσιν ἐς
 τὴν Αἰτωλίαν. καὶ τὰ ἐς Καλλιέας Κόμβουτις οἱ ἐργα-
 σάμενοι καὶ Ὀρεστόριος ἦσαν, ἀνοσιώτατά τε ὧν ἀκοῇ
 ἐπιστάμεθα, καὶ οὐδὲν τοῖς ἀνθρώπων τολμήμασιν
 ὅμοια. γένος μὲν γε πᾶν ἐξέκοψαν τὸ ἄρσεν, καὶ ὁμοί-
 ως γέροντές τε καὶ τὰ νῆπια ἐπὶ τῶν μητέρων τοῖς
 μαστοῖς ἐφονεύετο· τούτων δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ γάλα-
 κτος πιότερα ἀποκτείνοντες ἐπινόν τε οἱ Γαλάται τοῦ
 αἵματος καὶ ἤπτοντο τῶν σαρκῶν. Γυναῖκες δὲ καὶ 4
 ὅσαι ἐν ὥρᾳ τῶν παρθένων, ὅσαι μὲν φρονήματός τι
 αὐτῶν εἶχον, ἐαυτὰς ἐφθησαν ὡς ἠλίσκετο ἢ πόλις δι-
 ειργασμένη· τὰς δὲ ἔτι περιούσας ἐς ἰδέαν ὕβρεως
 πᾶσαν μετὰ ἀνάγκης ἤγον ἰσχυρᾶς, ἅτε ἴσον μὲν ἐλέου,
 ἴσον δὲ τὰς φύσεις καὶ ἔρωτος ἀπέχοντες. καὶ ὅσαι μὲν
 τῶν γυναικῶν ταῖς μαχαίραις τῶν Γαλατῶν ἐπετύγγα-
 νον, αὐτοχειρία τὰς ψυχὰς ἠφίεσαν· ταῖς δὲ οὐ μετὰ
 πολὺ ὑπάρξειν τὸ χρεῶν ἔμελλεν ἢ τε ἀσιτία καὶ ἢ
 ἀϋπνία, ἀστόργων βαρβάρων ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις
 ὑβριζόντων· οἱ δὲ καὶ ἀφιείσαις τὰς ψυχὰς, οἱ δὲ καὶ
 ἤδη νεκραῖς συνεγίνοντο ὅμως. 3. Αἰτωλοὶ δὲ πεπυ- 5
 σμένοι τε παρὰ ἀγγέλων ἦσαν ὅποῖαι σφᾶς κατειλήφε-
 σαν συμφοραί, καὶ αὐτίκα ὡς τάχους εἶχον ἀναστήσαν-
 τες ἀπὸ τῶν Θερμοπυλῶν τὴν δύναμιν ἠπείγοντο ἐς
 τὴν Αἰτωλίαν, τὰ τε παθήματα τῶν Καλλιέων ἐν ὀργῇ
 ποιούμενοι, καὶ πλέον ἔτι τὰς οὐχ ἑαλωκυίας πω δια-
 σώσασθαι πόλεις προθυμούμενοι. Ἐξεστρατεύοντο δὲ
 καὶ οἰκοθεν ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν οἱ ἐν ἡλικίᾳ, ἀνα-
 μεμιγμένοι δ' ἦσαν ὑπὸ ἀνάγκης τε καὶ φρονήματος καὶ

οὐ γεγηρακότες· συνεστρατεύοντο δὲ σφίσι καὶ αἱ γυναῖκες ἐκουσίως, πλεόν ἐς τοὺς Γαλάτας καὶ τῶν ἀνδρῶν τῷ θυμῷ χρώμεναι. 4. Ὡς δὲ οἱ βάρβαροι συλήσαντες τοὺς τε οἴκους καὶ τὰ ἱερὰ καὶ ἐνέντες πῦρ ἐς τὸ Κάλλιον ἐκομίζοντο τὴν αὐτήν, ἐνταῦθα Πατρεῖς μὲν ἐπικουροῦντες Αἰτωλοῖς Ἀχαιοῶν μόνοι προσέκειντο ἐξ ἐναντίας τοῖς βαρβάροις ἅτε ὀπλιτεύειν δεδιδαγμένοι, καὶ ὑπὸ πλήθους τε τῶν Γαλατῶν καὶ τῆς ἐς τὰ ἔργα ἀπονοίας μάλιστα ἐταλαιπώρησαν· οἱ δὲ Αἰτωλοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ Αἰτωλαὶ παρὰ πᾶσαν τεταγμένοι τὴν⁸⁵² ὁδὸν ἐσηκόντιζόν τε ἐς τοὺς βαρβάρους, καὶ οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ τοὺς ἐπιχωρίους ἐχόντων θυρεοὺς ὀλίγα αὐτῶν ἡμάρτανον, διώκοντάς τε ἀπέφευγον οὐ χαλεπῶς, καὶ ἀναστρέφουσιν ἀπὸ τῆς διώξεως ἐπέκειντο αὐθις σπου-

7 δῆ. Καλλιεῦσι δὲ καίπερ δεινὰ οὕτω παθοῦσιν ὡς μηδὲ τὰ ὑπὸ Ὀμήρου πεποιημένα ἐς τε Λαιστρυγόνας καὶ ἐς Κύκλωπα ἐκτὸς εἶναι δοκεῖν ἀληθείας, ὅμως κατὰ τὴν ἀξίαν ἐγίνετο ἢ ὑπὲρ αὐτῶν δίκη· ἀπὸ γὰρ τῶν τεσσάρων μυριάδων προσόντων σφίσιν ὀκτακοσίων ἐλάσσονες ἡμίσεων ἐς τὸ στρατόπεδον οἱ βάρβαροι τὸ πρὸς Θερμοπύλαις ἀπεσώθησαν.

8 5. Περὶ δὲ τοὺς Ἕλληνας ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τοὺς ἐν Θερμοπύλαις συνέβαινεν ἄλλα τοιαῦτα. ἀτραπὸς ἐστὶ διὰ τοῦ ὄρους τῆς Οἴτης μία μὲν ἢ ὑπὲρ Τραχῖνος, ἀπότομός τε τὰ πλείω καὶ ὄρδιος δεινῶς, ἑτέρα δὲ ἢ διὰ τῆς Αἰνιάνων ὁδεῦσαι στρατῷ ῥάων, δι' ἧς καὶ Ἰθάκης ποτὲ Μῆδος κατὰ νότου τοῖς περὶ Λεωνίδην ἐπέ-
9 θετο Ἕλλησι. Κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπηγγέλλοντο ἄξειν Βρέννον οἱ Ἡρακλεῶται καὶ οἱ Αἰνιᾶνες, οὐ κακονοία τῇ ἐς τὸ Ἑλληνικόν, τοὺς δὲ Κελτοὺς ἐκ τῆς χώρας σφίσιν ἀπελθεῖν μηδὲ ἐγκαθημένους φθείρειν περὶ πολλοῦ ποιούμενοι. καὶ μοι φαίνεται Πίνδαρος ἀληθῆ

καὶ ἐν τῷδε εἰπεῖν, ὅς πάντα τινὰ ὑπὸ κακῶν οἰκείων
 ἔφη πιέζεσθαι, ἐπὶ δὲ ἀλλοτρίοις κήδεσιν ἀπήμαντον
 εἶναι. Τότε δὲ ἡ τῶν Αἰνιάνων καὶ [ἡ] τῶν Ἡρακλεω- 10
 τῶν ὑπόσχεσις ἐπήγειρε τὸν Βρέννον· καὶ Ἀχιχώριον
 μὲν κατέλειπεν ἐπὶ τῇ στρατιᾷ, προειπὼν, ἐπειδὴν πε-
 ριλάβωσιν αὐτοὶ τὸ Ἑλληνικόν, τηνικαῦτα καὶ ἐκείνοις
 ἐφόδου καιρὸν εἶναι· ἀπολέξας δὲ αὐτὸς μυριάδας τοῦ
 853 στρατοῦ τέσσαρας ἐποιεῖτο τὴν ὁδὸν διὰ τῆς ἀτραποῦ.
 καὶ πῶς ἐπ' ἐκείνης συνέβαινε τῆς ἡμέρας τὴν τε ὀμί- 11
 κλην κατὰ τοῦ ὄρους καταχεισθαι πολλὴν καὶ ἀμαυρὸν
 ὑπ' αὐτῆς εἶναι τὸν ἥλιον, ὥστε τῶν Φωκέων τοῖς
 ἔχουσιν ἐπὶ τῇ ἀτραπῷ τὴν φρουρὰν οὐ πρότερον ἐπιόν-
 τες οἱ βάρβαροι παρέσχοντο αἰσθησιν πρὶν ἢ πλησίον
 ἐγεγόνεσαν. Ἐνταῦθα δὲ οἱ μὲν μάχης ἤρχον, οἱ δὲ
 ἡμύνοντο ἐρρωμένως, τέλος δὲ ἐβιάσθησαν καὶ ἀνα-
 χωροῦσιν ἀπὸ τῆς ἀτραποῦ· καταδραμόντες μέντοι παρὰ
 τοὺς συμμάχους καὶ ἀπαγγείλαντες τὰ παρόντα ἔφθη-
 σαν πρὶν ἢ ἀκριβῆ καὶ πανταχόθεν τελέαν γενέσθαι
 τοῦ Ἑλληνικοῦ τὴν κύκλωσιν. ἔνθα δὲ οἱ ἐπὶ τῶν τρι- 12
 ῆρων Ἀθηναῖοι φθάνουσιν ὑπεξαγαγόντες ἐκ τῶν Θερ-
 μοπυλῶν τὸ Ἑλληνικόν· καὶ οἱ μὲν κατὰ τὰς πατρίδας
 ἕκαστοι τὰς αὐτῶν ἐσκεδάσθησαν.

XXIII. Ὁ δὲ Βρέννος οὐδένα ἔτι ἐπισχὼν χρόνον,
 πρὶν ἢ τοὺς ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τοῦ σὺν τῷ Ἀχιχωρίῳ
 παραγενέσθαι, τὴν ὁδὸν ἐποιεῖτο ἐπὶ τοὺς Δελφούς. οἱ
 δὲ καταφεύγουσιν ὑπὸ δείματος ἐπὶ τὸ χρηστήριον· καὶ
 ὁ θεὸς σφᾶς οὐκ εἶα φοβεῖσθαι, φυλάξειν δὲ αὐτὸς
 ἐπηγγέλλετο τὰ ἑαυτοῦ. 2. Οἱ δὲ ἀφικόμενοι τιμωρεῖν 13
 τῷ θεῷ τοσοῖδε ἐγένοντο Ἑλλήνων· Φωκεῖς μὲν ἀπὸ
 τῶν πόλεων πασῶν, ἐκ δὲ Ἀμφίσσης ὀπλίται τετρακό-
 σιοι, παρὰ δὲ Αἰτωλῶν ὀλίγοι μὲν τινες αὐτίκα, ὅτε
 ἐπύθοντο ἐς τὸ πρόσω χωροῦντας τοὺς βαρβάρους, δια-

κοσίους δὲ καὶ χιλίους Φιλόμηλος ἤγαγεν ὕστερον. τὸ δὲ μάλιστα ἐν ἀκμῇ τῶν Αἰτωλῶν ἐτράπετο ἐπὶ τὴν μετὰ τοῦ Ἀχιωρίου στρατιάν, καὶ μάχης μὲν οὐκ ἦρχον, ὀδευόντων δὲ ἐπέκειντο αἰεὶ τοῖς ἐσχάτοις, ἀρπάζοντές τε τὰ τῶν σκευαγωγούντων καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄνδρας φονεύοντες· καὶ ἡ πορεία κατὰ ταύτην μάλιστα ἐγίνετο σφισι βραδεῖα τὴν αἰτίαν. κατέλειπε δὲ καὶ περὶ τὴν Ἡράκλειαν ὁ Ἀχιώριος μοῖραν, οἱ ἔμελλον φρουρήσειν τὰ ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου χρήματα.

854

XXIII. 1. 3. Βρέννω δὲ καὶ τῇ στρατιᾷ τῶν τε Ἑλλήνων οἱ ἐς Δελφοὺς ἀθροισθέντες ἀντετάξαντο, καὶ τοῖς βαρβάροις ἀντεσήμαινε τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ ταχύ τε καὶ ὧν ἴσμεν φανερώτατα. ἢ τε γὰρ γῆ πᾶσα, ὅσῃν ἐπέειχεν ἡ τῶν Γαλατῶν στρατιά, βιαίως καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἐσείετο τῆς 2 ἡμέρας, βρονταί τε καὶ κεραυνοὶ συνεχεῖς ἐγίνοντο· καὶ οἱ μὲν ἐξέπληττον τε τοὺς Κελτοὺς καὶ δέχεσθαι τοῖς ὡσὶ τὰ παραγγελόμενα ἐκώλυον, τὰ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἐς ὄντινα κατασκήψαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς πλησίον καὶ αὐτοὺς ὁμοίως καὶ τὰ ὄπλα ἐξῆπτε. Τὰ τε τῶν ἠρώων τηνικαῦτὰ σφισιν ἐφάνη φάσματα, ὁ Ἵπέρροχος καὶ ὁ Λαόδοκός τε καὶ Πύρρος· οἱ δὲ καὶ τέταρτον τὸν 3 Φύλακον ἐπιχώριον Δελφοῖς ἀπαριθμοῦσιν ἦρωα. Ἀπέθανον δὲ καὶ αὐτῶν παρὰ τὸ ἔργον τῶν Φωκέων ἄλλοι τε ἀριθμὸν πολλοὶ καὶ Ἀλεξίμαχος, ὃς ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ μάλιστα Ἑλλήνων ἡλικίας τε τῷ ἀκμάζοντι καὶ ἰσχυρῆς σώματος καὶ τῷ ἐρρωμένῳ τοῦ θυμοῦ κατεχρήσατο ἐς τῶν βαρβάρων τὸν φόνον· Φωκεῖς δὲ εἰκόνα τοῦ Ἀλεξίμαχου ποιησάμενοι ἀπέστειλαν τῷ Ἀπόλλωνι ἐς Δελ- 4 φούς. Τοιούτοις μὲν οἱ βάρβαροι παρὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν παθήμασί τε καὶ ἐκπλήξει συνείχοντο· τὰ δὲ ἐν τῇ νυκτὶ πολλῷ σφᾶς ἔμελλεν ἀλγεινότερα ἐπιλήψεσθαι· οἴγός τε γὰρ ἰσχυρὸν καὶ νικητὸς ἦν ὁμοῦ τῷ οἴγει,

πέτραι τε ἀπολισθάνουσαι τοῦ Παρνασοῦ μεγάλαι καὶ κρημνοὶ καταρρηγνύμενοι σκοπὸν τοὺς βαρβάρους εἶχον, καὶ αὐτοῖς οὐ κατὰ ἓνα ἢ δύο, ἀλλὰ κατὰ τριάκοντα καὶ ἔτι πλείοσιν, ὡς ἕκαστοι ἐν τῷ αὐτῷ φρουροῦντες ἢ καὶ ἀναπαυόμενοι τύχοιεν, ἀθρόοις ἢ ἀπώλεια ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἐμβολῆς τῶν κρημνῶν. 4. Ἄμα δὲ τῷ ἡλίῳ 5 ἀνίσχοντι οἱ Ἕλληνες ἐπήεσαν σφίσιν ἐκ τῶν Δελφῶν, οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ἐπὶ τὸ στράτευμα εὐθείαν, οἱ Φωκεῖς δὲ ἄτε καὶ μᾶλλον ἔχοντες τῶν χωρίων ἐμπείρως κατέ- 855 βησάν τε διὰ τῆς χιόνος κατὰ τὰ ἀπότομα τοῦ Παρνασοῦ, καὶ ἔλαθον κατὰ νότου γενόμενοι τοῖς Κελτοῖς, ἠκόντιζόν τε ἐς αὐτοὺς καὶ ἐτόξευον σὺν οὐδενὶ ἀπὸ τῶν βαρβάρων δείματι. Οἱ δὲ ἀρχομένης μὲν τῆς μάχης, 6 καὶ μάλιστα οἱ περὶ τὸν Βρέννον, οὗτοι δὲ μήκιστοί τε ἦσαν καὶ ἀλκιμώτατοι τῶν Γαλατῶν, τότε μὲν ὑπὸ προθυμίας ἔπι ἀντεῖχον βαλλόμενοί τε πανταχόθεν καὶ οὐχ ἦσσαν ὑπὸ τοῦ θίγους, μάλιστα οἱ τραυματαί, ταλαιπωροῦντες· ὡς δὲ καὶ ὁ Βρέννος ἔλαβε τραύματα, ἐκεῖνον μὲν λιποψυχήσαντα ἐκκομίζουσιν ἐκ τῆς μάχης, οἱ δὲ βάρβαροι πανταχόθεν σφίσιν ἐγκειμένων τῶν Ἑλλήνων ὑπέφευγόν τε ἄκοντες καὶ ἑαυτῶν τοὺς ἀδυνάτους διὰ τραύματα ἔπεσθαι καὶ ἀρρωστίαν φονεύουσι.

5. Καὶ οἱ μὲν ἐστρατοπεδεύσαντο ἐνθα ἢ νύξ κατε- 7 λάμβανεν ἀναχωροῦντας· ἐν δὲ τῇ νυκτὶ φόβος σφίσιν ἐμπίπτει Πανικός· τὰ γὰρ ἀπὸ αἰτίας οὐδεμιᾶς δειμάτα ἐκ τούτου φασὶ γίνεσθαι. ἐνέπεσε μὲν ἐς τὸ στράτευμα ἢ ταραχὴ περὶ βαθεῖαν τὴν ἐσπέραν, καὶ ὀλίγοι τὸ κατ' ἀρχὰς ἐγένοντο οἱ παραχθέντες ἐκ τοῦ νοῦ, ἐδόξαζόν τε οὗτοι κτύπου τε ἐπελαυνομένων ἵππων καὶ ἐφόδου πολεμίων (αἰσθάνεσθαι)· μετὰ δὲ οὐ πολὺ καὶ ἐς ἅπαντας διέδρα ἢ ἄνοια. ἀναλαβόντες οὖν τὰ ὄπλα καὶ διαστάν- 8 τες ἔκτεινόν τε ἀλλήλους καὶ ἀνὰ μέρος ἐκτείνοντο,

- οὔτε γλώσσης τῆς ἐπιχωρίου συνιέντες, οὔτε τὰς ἀλλήλων μορφὰς οὐδὲ τῶν θυρεῶν καθορῶντες τὰ σχήματα· ἀλλὰ ἀμφοτέραις ταῖς τάξεσιν ὁμοίως ὑπὸ τῆς ἐν τῷ παρόντι ἀνοίας οἱ τε ἄνδρες οἱ ἀνθεσθηκότες εἶναί σφισιν Ἕλληνες καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ὄπλα ἐφαίνοντο καὶ Ἑλλάδα ἀφιέναι τὴν φωνήν, ἣ τε ἐκ τοῦ θεοῦ μανία πλεῖστον ἐξειργάσατο ὑπ' ἀλλήλων τοῖς Γαλάταις τὸν φόνον.
- 9 Τῶν δὲ Φωκέων ὅσοι κατελείποντο κατὰ τοὺς ἀγρούς 856 φυλακῆς βοσκημάτων ἔνεκα, πρῶτοί τε ἤσθοντο καὶ ἀπαγγέλλουσι τοῖς Ἕλλησι τὰ ἐν τῇ νυκτὶ κατασχόντα τοὺς βαρβάρους· ἀναθαρσῆσαντες δὲ οἱ Φωκεῖς προθυμότερον ἔτι ἐνέκειντο τοῖς Κελτοῖς, διὰ φυλακῆς τε πλείονος τὰς ἐπαύλεις ἐποιοῦντο, καὶ τὰ ἐς βίου χρεῖαν οὐ περιεώρων σφᾶς ἐκ τῆς χώρας ἀμαχεὶ λαμβάνοντας· ἐγγεγόνει τε αὐτίκα τοῖς Γαλάταις διὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ καὶ σίτου καὶ ὅσα ἐς τροφήν ἄλλα ἔνδεια ἰσχυρά.
- 10 6. Πληθὸς δὲ τὸ ἐν τῇ Φωκίδι αὐτῶν ἀναλωθέν, ὀλίγῳ μὲν ἐξακισχιλίων ἐλάσσονες οἱ ἐν ταῖς μάχαις, οἱ δὲ ἐν τῇ χειμερίῳ διαφθαρέντες νυκτὶ καὶ ὕστερον οἱ ἐν τῷ Πανικῷ δείματι ἐγένοντο ὑπὲρ τοὺς μυρίους, τοσοῦτοι δὲ ἄλλοι καὶ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ.
- 11 7. Ἀθηναίων δὲ ἄνδρες ἐπισκεψόμενοι μὲν ἀφίκοντο τὰ ἐν Δελφοῖς· τότε δὲ ἐπανήκοντες τὰ τε ἄλλα ἠγγελλον ὅποια συμβεβήκει τοῖς βαρβάροις, καὶ τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ κατειληφόντα. οἱ δὲ αὐτοὶ τε ἐξεστρατεύοντο, καὶ ὡς τὴν Βοιωτίαν διώδευον, οἱ Βοιωτοὶ σφισιν ἀνემίχθησαν· οὔτω δὲ ἀμφοτέροις τοῖς βαρβάροις ἐπακολουθοῦν-
- 12 τες ἐλόχων τε καὶ ἔκτεινον τοὺς αἰεὶ ἐσχάτους. τοῖς δὲ φεύγουσιν ὁμοῦ τῷ Βρέννῳ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκικώριον ἐν τῇ προτέρᾳ νυκτὶ ἀνემίχθησαν· βραδεῖαν γὰρ τὴν πορείαν ἐποίησάν σφισιν οἱ Αἰτωλοὶ, τοῖς τε ἀκοντίοις ἐς αὐτοὺς ἀφειδέστερον καὶ ὅτῳ τύχοιεν καὶ ἄλλῳ χρω-

μενοι, ὥστε ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ πρὸς τῇ Ἡρακλεία μοῖρα οὐ πολλὴ διέφυγεν ἐξ αὐτῶν. 8. Τῷ δὲ Βρέννω κατὰ μὲν τὰ τραύματα ἐλείπετο ἔτι σωτηρίας ἐλπίς· τῶν δὲ πολιτῶν φόβῳ φασὶν αὐτὸν καὶ τῇ αἰδοῖ πλέον, ἅτε τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι κακῶν αἴτιον, ἐκουσίως ἀφείναι τὴν ψυχὴν ἀκράτου πίνοντα τοῦ οἴνου. Καὶ τὸ ἀπὸ τούτου 13 δὲ οἱ βάρβαροι μέχρι μὲν τοῦ Σπερχειοῦ χαλεπῶς ἐκομίσθησαν, τῶν Αἰτωλῶν βιαίως σφίσιν ἐγκειμένων· ὡς δὲ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Σπερχεῖον, [οἱ] ἐντεῦθεν ὑποκαθήμενοι Θεσσαλοὶ καὶ οἱ Μαλιεῖς ἐνεφορήθησαν οὕτω σφῶν ὡς μηδένα οἴκαδε ἀποσωθῆναι.

9. Ἐγένετο δὲ τῶν Κελτῶν στρατεία τε ἐπὶ τὴν Ἑλ- 14
λάδα καὶ ἡ ἀπώλεια Ἀναξικράτους Ἀθήνησιν ἄρχοντος, 857 δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ἣν Λάδας Αἰγίεὺς ἐνίκα στάδιον· τῷ δὲ ἔτει τῷ ἐφεξῆς Δημοκλέους Ἀθήνησιν ἄρχοντος, οἱ δὲ αὖθις ἐς τὴν Ἀσίαν διαβαίνουσιν οἱ Κελτοί. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω γενόμενα ἴστω τις.

XXIV. Ἐν δὲ τῷ προνάῳ τῷ ἐν Δελφοῖς γεγραμμένα ἐστὶν ὠφελήματα ἀνθρώποις ἐς βίον· ἐγράφη δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν οὓς γενέσθαι σοφοὺς λέγουσιν Ἕλληνες. οὗτοι δὲ ἦσαν ἐκ μὲν Ἰωνίας Θαλῆς τε Μιλήσιος καὶ Πριηνεὺς Βίας, Αἰολέων δὲ τῶν ἐν Λέσβῳ Πιττακὸς Μιτυληναῖος, ἐκ δὲ Δωριέων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Κλεόβουλος Λίνδιος, καὶ Ἀθηναῖός τε Σόλων καὶ Σπαρτιάτης Χίλων· τὸν δὲ ἕβδομον Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἀντὶ Περιάνδρου τοῦ Κυψέλου Μύσωνα κατείλοχε τὸν Χηνέα· κώμη δὲ ἐν τῇ Οἰτῇ τῷ ὄρει ᾠκοῦντο αἱ Χῆναι. οὗτοι οὖν οἱ ἄνδρες ἀφικόμενοι ἐς Δελφοὺς ἀνέθεσαν τῷ Ἀπόλλωνι τὰ ἀδόμενα Γνώθι σαυτὸν καὶ Μηδὲν ἄγαν. οὗτοι μὲν δὴ ἐνταῦθα ἔγραψαν τὰ εἰρημένα.

2. Θεάσαιο δ' ἂν καὶ εἰκόνα Ὀμήρου χαλκῆν ἐπὶ 2

στήλη, καὶ ἐπιλέξει τὸ μάντευμα ὃ γενέσθαι τῷ Ὀμήρῳ λέγουσιν·

Ὀλβιε καὶ δύσδαιμον, ἔφυσ γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι,
πατρίδα δίζηαι. μητρὶς δέ τοι, οὐ πατρὶς ἐστίν.
ἐστὶν Ἴος νῆσος μητρὸς πατρὶς, ἣ σε θανόντα
δέξεται. ἀλλὰ νέων παίδων αἰνιγμα φύλαξαι.

3. Δεικνύουσι δὲ οἱ Ἴηται καὶ Ὀμήρου μνήμα ἐν τῇ
νήσῳ καὶ ἐτέρωθι Κλυμένης, τὴν Κλυμένην μητέρα 858
3 εἶναι τοῦ Ὀμήρου λέγοντες. Κύπριοι δέ, οἰκειοῦνται
γὰρ δὴ καὶ οὗτοι Ὀμηρον, Θεμιστώ τε αὐτῷ μητέρα
εἶναι τῶν τινὰ ἐπιχωρίων γυναικῶν λέγουσι, καὶ ὑπὸ
Εὐκλου προθεσπισθῆναι τὰ ἐς τὴν γένεσιν τὴν Ὀμήρου
φασὶν ἐν τοῖσδε·

Καὶ τότε ἐν εἰναλίῃ Κύπρῳ μέγας ἔσσειτ' αἰοῖδος,
ὃν τε Θεμιστῶ τέξει ἐπ' ἀγροῦ δία γυναικῶν,
νόσφι πολυκτεάνοιο πολύκλειτον Σαλαμῖνος.
Κύπρον δὲ προλιπὼν διερός θ' ὑπὸ κύμασιν ἄρθεῖς,
Ἑλλάδος εὐρυχόρου μῦθος κακὰ πρῶτος αἰείσας,
ἔσσειται ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἥματα πάντα.

Ταῦτα ἡμεῖς ἀκούσαντές τε καὶ ἐπιλεξάμενοι τοὺς χρη-
σμούς, ἰδίᾳ δὲ οὐδένα αὐτῶν λόγον οὔτε ἐς πατρίδα
οὔτε περὶ ἡλικίας Ὀμήρου γράφομεν.

4. Ἐν δὲ τῷ ναῷ πεποιήται μὲν Ποσειδῶνος βωμός,
ὅτι τὸ μαντεῖον τὸ ἀρχαιότατον κτῆμα ἦν καὶ Ποσειδῶ-
νος, ἔστηκε δὲ καὶ ἀγάλματα Μοιρῶν δύο· ἀντὶ δὲ αὐ-
τῶν τῆς τρίτης Ζεὺς τε Μοιραγετῆς καὶ Ἀπόλλων σφίσι
παρέστηκε Μοιραγέτης. Θεάσαιο δ' ἂν ἐνταῦθα καὶ
ἐστίαν, ἐφ' ἣ Νεοπτόλεμον τὸν Ἀχιλλέως ὁ ἱερεὺς ἀπέ-
κτεινε τοῦ Ἀπόλλωνος· τὰ δὲ ἐς τοῦ Νεοπτολέμου τὴν
5 τελευτήν ἐστὶν ἡμῖν ἐτέρωθι εἰρημένα. Ἀνάκειται δὲ
οὐ πόρρω τῆς ἐστίας θρόνος Πινδάρου· σιδήρου μὲν
ἐστὶν ὁ θρόνος, ἐπὶ δὲ αὐτῷ φασὶν, ὅποτε ἀφίκοιτο ἐς

Δελφούς, καθέξεσθαι τε τὸν Πίνδαρον καὶ ἄδειν ὅποσα τῶν ἁσμάτων ἐς Ἀπόλλωνα ἔστιν. ἐς δὲ τοῦ ναοῦ τὸ ἐσωτάτω παρῖασί τε ἐς αὐτὸ ὀλίγοι, καὶ χρυσοῦν Ἀπόλλωνος ἕτερον ἄγαλμα ἀνάκειται.

5. Ἐξελθόντι δὲ τοῦ ναοῦ καὶ τραπέντι ἐς ἀριστερὰ 6
περίβολός ἐστι καὶ Νεοπτολέμου τοῦ Ἀχιλλέως ἐν αὐτῷ
859 τάφος· καὶ οἱ κατὰ ἔτος ἐναγίζουσιν οἱ Δελφοί. Ἐπα-
ναβάντι δὲ ἀπὸ τοῦ μνήματος λίθος ἔστιν οὐ μέγας·
τούτου καὶ ἔλαιον ὁσημέραι καταχέουσι καὶ κατὰ ἑορτὴν
ἐκάστην ἔρια ἐπιτιθέασι τὰ ἀργά· ἔτι δὲ καὶ δόξα ἐς
αὐτόν, δοθῆναι Κρόνῳ τὸν λίθον αὐτὶ [τοῦ] παιδός,
καὶ ὡς αὐτῆς ἡμεσεν αὐτὸν ὁ Κρόνος.

Ἰοῦσαι δὲ ὡς ἐπὶ τὸν ναὸν αὐτῆς μετὰ τοῦ λίθου τὴν 7
θεῶν ἔστιν ἡ Κασσοτὶς καλουμένη πηγή· τεῖχος δὲ οὐ
μέγα ἐπ' αὐτῇ, καὶ ἡ ἀνοδος διὰ τοῦ τείχους ἔστιν ἐπὶ
τὴν πηγήν. ταύτης τῆς Κασσοτίδος δύεσθαι τε κατὰ
τῆς γῆς λέγουσι τὸ ὕδωρ καὶ ἐν τῷ ἀδύτῳ τοῦ θεοῦ τὰς
γυναῖκας μαντικὰς ποιεῖν· τὴν δὲ τῇ κρήνῃ δεδωκυῖαν
τὸ ὄνομα τῶν περὶ τὸν Παρνασσὸν νυμφῶν φασὶν εἶναι.

XXV. Ὑπὲρ δὲ τὴν Κασσοτίδα ἔστιν οἶκημα γραφὰς
ἔχον τῶν Πολυγνώτου, ἀνάθημα μὲν Κνιδίων, καλεῖται
δὲ ὑπὸ Δελφῶν Λέσχη, ὅτι ἐνταῦθα συνιόντες τὸ ἀρ-
χαῖον τὰ τε σπουδαιότερα διελέγοντο καὶ ὅποσα μυ-
θώδη. τοιαῦτα εἶναι πολλὰ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλ-
λάδα Ὅμηρος ἐν Μελανθοῦς λαιδορίᾳ πρὸς Ὀδυσσεῖα
ἐδήλωσεν·

Οὐδ' ἐθέλεις εὔδειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθῶν

ἢ ἐπου ἐς Λέσχην, ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις.

2. Ἐς τοῦτο οὖν ἐσελθόντι τὸ οἶκημα τὸ μὲν σύμπαν τὸ 2
ἐν δεξιᾷ τῆς γραφῆς Ἰλιός τε ἔστιν ἐαλωκυῖα καὶ ἀπό-
πλους ὁ Ἑλλήνων. Μενελάῳ δὲ τὰ ἐς τὴν ἀναγωγὴν
εὐτρεπίζουσι, καὶ ναῦς τε γεγραμμένη καὶ ἄνδρες ἐντὸς

ναῦται καὶ ἀναμιξ παῖδες· ἐν μέσῃ δὲ ἐστὶ τῇ νηϊ ὁ
 κυβερνήτης Φρόντις κοντοῦς δύο ἔχων. Ὅμηρος δὲ Νέ-
 στορα ἐποίησεν ἄλλα τε διαλεγόμενον πρὸς Τηλέμαχον
 καὶ περὶ τοῦ Φρόντιδος, ὡς πατρὸς μὲν Ὀνήτορος, Με-
 νελάου δὲ ἦν κυβερνήτης, δοκιμώτατος δὲ ἐς τὴν τέχ-
 νην, καὶ ὡς Σούνιον ἦδη τὸ ἐν τῇ Ἀττικῇ παραπλέοντα 860
 ἐπέλαβεν αὐτὸν τὸ χρεῶν· καὶ τέως ὁμοῦ Νέστορι ὁ
 Μενέλαος πλέων, τότε κατὰ αἰτίαν ἀπελείφθη ταύτην,
 ἵνα μνήματος καὶ ὅσα ἐπὶ νεκροῖς ἄλλα ἀξιῶσειε τὸν
 3 Φρόντιν. Οὗτός τε οὖν ἐν τοῦ Πολυγνώτου τῇ γραφῇ,
 καὶ ὑπ' αὐτὸν Ἰθαιμένης τέ τις κομίζων ἐσθῆτα καὶ
 Ἐχοίαξ διὰ τῆς ἀποβάθρας κατιῶν ἐστίν, ὑδρίαν ἔχων
 χαλκῆν. Καταλύουσι δὲ καὶ τοῦ Μενελάου τὴν σκηνὴν
 οὐ πόρρω τῆς νεῶς οὔσαν Πολίτης καὶ Στρόφιός τε καὶ
 Ἄλφιός. καὶ ἄλλην διαλύων σκηνὴν ἐστὶν Ἀμφιάλος.
 ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀμφιάλου τοῖς ποσὶ κάθηται παῖς· ἐπί-
 γραμμα δὲ οὐκ ἐστὶ τῷ παιδί, γένεια δὲ μόνω τῷ Φρόν-
 τιδι. καὶ μόνου τούτου τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ἐς Ὀδυσσεῖα
 ποιήσεως ἔμαθε· τῶν δὲ ἄλλων ἐμοὶ δοκεῖν τὰ ὀνόματα
 4 συνέθηκεν αὐτὸς ὁ Πολύγνωτος. Βρισηῖς δὲ ἐστῶσα
 καὶ Διομήδη τε ὑπὲρ αὐτῆς καὶ Ἴφις πρὸ ἀμφοτέρων
 εἰκόνασιν ἀνασκοπούμεναι τὸ Ἑλένης εἶδος. κάθηται δὲ
 αὐτῇ τε ἡ Ἑλένη καὶ Εὐρυβάτης πλησίον· τὸν Ὀδυσσεῖος
 εἶναι κήρυκα εἰκάζομεν, οὐ μὴν εἶχεν ἦδη γένεια. θε-
 ράπαινα δὲ Ἥλέκτρα καὶ Πανθαλίς, ἡ μὲν τῇ Ἑλένῃ
 παρέστηκεν, ἡ δὲ ὑποδεῖ τὴν δέσποιναν ἡ Ἥλέκτρα·
 διάφορα δὲ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα ἢ Ὅμηρος ἔθετο ἐν
 Ἰλιάδι, ἢ καὶ Ἑλένην καὶ ἰούσας ὁμοῦ τῇ Ἑλένῃ τὰς
 5 δούλας ἐπὶ τὸ τεῖχος πεποίηκε. 3. Κάθηται δὲ ὑπὲρ τὴν
 Ἑλένην πορφυροῦν ἀνὴρ ἀμπεχόμενος ἱμάτιον καὶ ἐς τὰ
 μάλιστα κατηφής· Ἐλενον εἶναι τεκμήραιο ἂν τὸν Πρι-
 ἄμου καὶ πρὶν ἢ [καὶ] τὸ ἐπίγραμμα ἐπιλέξασθαι. πλη-

σίον δὲ τοῦ Ἑλένου Μέγης ἐστὶ· τέτρωται δὲ τὸν βρα-
 χίονα ὁ Μέγης, καθὰ δὴ καὶ Λέσχεως ὁ Αἰσχυλίνου
 Πυρραῖος ἐν Ἴλλου πέρσιδι ἐποίησε· τρωθῆναι δὲ ὑπὸ
 τὴν μάχην τοῦτον, ἣν ἐν τῇ νυκτὶ ἐμαχέσαντο οἱ Τρωῆς,
 861 ὑπὸ Ἀδμήτου φησὶ τοῦ Αὐγείου. Γέγραπται δὲ καὶ 6
 Λυκομήδης παρὰ τὸν Μέγητα ὁ Κρέοντος, ἔχων τραῦμα
 ἐπὶ τῷ καρπῷ· Λέσχεως οὕτω φησὶν αὐτὸν ὑπὸ Ἀγή-
 νορος τρωθῆναι. δῆλα οὖν ὡς ἄλλως γε οὐκ ἂν ὁ Πο-
 λύγνωτος ἔγραψεν οὕτω τὰ ἔλκη σφίσι, εἰ μὴ ἐπελέξατο
 τὴν ποίησιν τοῦ Λέσχεω· προσεπέθηκε μέντοι καὶ σφυ-
 ροῦ τῷ Λυκομήδει καὶ τρίτον τραῦμα ἐν τῇ κεφαλῇ.
 τέτρωται δὲ καὶ Εὐρύαλος ὁ Μηκιστέως κεφαλὴν τε καὶ
 ἐπὶ τῇ χειρὶ τὸν καρπὸν. Οὗτοι μὲν δὴ ἀνωτέρω τῆς 7
 Ἑλένης εἰσὶν ἐν τῇ γραφῇ· ἐφεξῆς δὲ τῇ Ἑλένη μῆτηρ
 τε ἢ Θησέως ἐν χρῶ κεκαρμένη καὶ παίδων τῶν Θησέως
 Δημοφῶν ἐστὶ φροντίζων, ὅσα γε ἀπὸ τοῦ σχήματος,
 εἰ ἀνασώσασθαί οἱ τὴν Αἴθραν ἐνέσται. Ἀργεῖοι δὲ καὶ
 ἐκ τῆς Σίνιδος θυγατρὸς γενέσθαι Θησεῖ Μελάνιππον
 λέγουσι, καὶ ὡς ἀνέλοιτο ὁ Μελάνιππος δρόμου νίκην,
 ὅτε οἱ Ἐπίγονοι καλούμενοι Νέμεια δεύτεροι οὗτοι ἔθε-
 σαν μετὰ Ἄδραστον. Λέσχεως δὲ ἐς τὴν Αἴθραν ἐποίη- 8
 σεν, ἥνικα ἠλίσκετο Ἴλιον, ὑπεξελθοῦσαν ἐς τὸ στρα-
 τόπεδον αὐτὴν ἀφικέσθαι τὸ Ἑλλήνων καὶ ὑπὸ τῶν
 παίδων γνωρισθῆναι τῶν Θησέως, καὶ ὡς παρ' Ἀγα-
 μέμνονος αἰτήσαι Δημοφῶν αὐτήν· ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν
 ἐθέλειν χαρίζεσθαι, ποιήσειν δὲ οὐ πρότερον ἔφη πρὶν
 Ἑλένην πείσαι· ἀποστείλαντι δὲ αὐτῷ κήρυκα ἔδωκεν
 Ἑλένη τὴν χάριν. ἔοικεν οὖν ὁ Εὐρυβάτης ὁ ἐν τῇ
 γραφῇ ἀφῖχθαι τε ὡς τὴν Ἑλένην τῆς Αἴθρας ἕνεκα, καὶ
 τὰ ἐντεταλμένα ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπαγγέλλειν.
 4. Γυναῖκες δὲ αἱ Τρωάδες αἰχμαλώτοις τε ἤδη καὶ ὀδυ- 9
 ρομέναις εἴοικασι. γέγραπται μὲν Ἀνδρομάχη, καὶ ὁ

παῖς οἱ προέστηκεν ἐλόμενος τοῦ μαστοῦ· τούτῳ Λέσχεως ριφέντι ἀπὸ τοῦ πύργου συμβῆναι λέγει τὴν τελευτήν, οὐ μὴν ὑπὸ δόγματός γε Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ Νεοπτόλεμον αὐτόχειρα ἐθελῆσαι γενέσθαι. Γέγραπται δὲ Μηδεσικάστη, θυγατέρων μὲν Πριάμου καὶ αὐτῆ τῶν νόθων, ἐξωκίσθαι δὲ ἐς Πήδαιον πόλιν φησὶν αὐτὴν Ὅμηρος Ἰμβριῶ Μέντορος [παιδὶ] ἀνδρὶ συνοικοῦ-862
 10 σαν. Ἡ μὲν δὴ Ἀνδρομάχη καὶ ἡ Μηδεσικάστη καλύμματά εἰσιν ἐπικείμεναι, Πολυξένη δὲ κατὰ τὰ εἰδισμένα παρθένοις ἀναπέπλεκται τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας· ἀποθανεῖν δὲ αὐτὴν ἐπὶ τῷ Ἀχιλλέως μνήματι ποιηταί τε ἄδουσι, καὶ γραφὰς ἐν τε Ἀθήναις καὶ Περγᾶμῳ τῇ ὑπὲρ Καΐκου θεασάμενος οἶδα ἐχούσας ἐς τῆς Πολυξένης
 11 τὰ παθήματα. Ἐγραψε δὲ καὶ Νέστορα τῇ κεφαλῇ τε ἐπικείμενον πῖλον καὶ ἐν τῇ χειρὶ δόρυ ἔχοντα· καὶ ἵππος κονίεσθαι μέλλοντος παρέχεται σχῆμα. ἄχρι μὲν δὴ τοῦ ἵππου αἰγιαλός τε καὶ ἐν αὐτῷ ψηφίδες ὑποφαίνονται, τὸ δὲ ἐντεῦθεν οὐκέτι ἔοικεν εἶναι θάλασσα.

XXVI. Τῶν δὲ γυναικῶν τῶν μεταξὺ τῆς τε Αἰθρας καὶ Νέστορός εἰσιν ἄνωθεν τούτων αἰχμάλωτοι καὶ αὐταὶ Κλυμένη τε καὶ Κρέουσα καὶ Ἀριστομάχη καὶ Ξενοδίκη. Κλυμένην μὲν οὖν Σησίχορος ἐν Ἰλίου πέριδι κατηρίθμηκεν ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις· ὡσαύτως δὲ καὶ Ἀριστομάχην ἐποίησεν ἐν Νόστοις θυγατέρα μὲν Πριάμου Κριτολάου δὲ γυναῖκα εἶναι τοῦ Ἰκετάου· Ξενοδίκης δὲ μνημονεύσαντα οὐκ οἶδα οὔτε ποιητὴν οὔτε ὅσοι λόγων συνδέται· ἐπὶ δὲ τῇ Κρεούσῃ λέγουσιν ὡς ἡ θεῶν μήτηρ καὶ Ἀφροδίτη δουλείας ἀπὸ Ἑλλήνων αὐτὴν ἐρρύσαντο· εἶναι γὰρ δὴ καὶ Αἰνείου τὴν Κρέουσαν γυναῖκα· Λέσχεως δὲ καὶ ἔπη τὰ Κύπρια διδού-
 2 σιν Εὐρυδίκην γυναῖκα Αἰνεία. Γεγραμμένοι δὲ ἐπὶ κλίνης ὑπὲρ ταύτας Δηϊνόμη τε καὶ Μητιόχη, καὶ Πει-

σίς ἐστὶ καὶ Κλεοδίκη· τούτων ἐν Ἰλιάδι καλουμένη μι-
 κρᾶ μόνης ἐστὶ τὸ ὄνομα τῆς Δηνόμης, τῶν δ' ἄλλων
 ἔμοι δοκεῖν συνέθηκε τὰ ὀνόματα ὁ Πολύγνωτος. Γέ-
 γραπται δὲ καὶ Ἐπειὸς γυμνὸς καταβάλλων ἐς ἔδαφος
 τῶν Τρώων τὸ τεῖχος· ἀνέχει δὲ ὑπὲρ αὐτὸ ἡ κεφαλὴ
 τοῦ ἵππου μόνῃ τοῦ δουρείου. Πολυποίτης δὲ ὁ Πει-
 ρίδου δεδεμένος τὴν κεφαλὴν ταινίᾳ, καὶ παρ' αὐτὸν
 Ἀκάμας ἐστὶν ὁ Θησέως ἐπικείμενος τῇ κεφαλῇ κράνος·
 λόφος δὲ ἐπὶ τῷ κράνει πεποίηται. καὶ Ὀδυσσεύς τέ 3
 ἐστὶν ἐνδεδικώς θώρακα· [Ὀδυσσεύς.] Αἴας δὲ Ὀϊλέως
 ἔχων ἀσπίδα βωμῷ προσέστηκεν, ὀμνύμενος ὑπὲρ τοῦ
 863 ἐς Κασσάνδραν τολμήματος· ἡ δὲ κάθηται τε ἡ Κασσάν-
 δρα χαμαὶ καὶ τὸ ἄγαλμα ἔχει τῆς Ἀθηνᾶς, εἶγε δὴ ἀνέ-
 τρεψεν ἐκ βάθρων τὸ ξόανον, ὅτε ἀπὸ τῆς Ἰκεσίας αὐτὴν
 ὁ Αἴας ἀφείλκε. γεγραμμένοι δὲ καὶ οἱ παῖδες εἰσὶν οἱ
 Ἀτρεΰς, ἐπικείμενοι καὶ οὗτοι κράνη· Μενελάω δὲ
 ἀσπίδα ἔχοντι δράκων ἐπὶ τῇ ἀσπίδι ἐστὶν εἰργασμένος
 τοῦ ἐν Αὐλίδι φανέντος ἐπὶ τοῖς ἱερείοις τέρατος ἕνεκα·
 ἐπὶ τούτοις τὸν Αἴαντα ἐξορκοῦσιν. Κατ' εὐθὺ δὲ τοῦ 4
 ἵππου τοῦ παρὰ τῷ Νέστορι Νεοπτόλεμος ἀπεκτονῶς
 ἐστὶν Ἐλασον, ὅστις δὴ ὁ Ἐλασος. οὗτος μὲν δὴ ὀλίγον
 ἐμπνέοντι ἔτι εἴκασται· Ἀστύνοον δέ, οὗ δὴ ἐποιήσατο
 καὶ Δέσχεως μνήμην, πεπτωκότα ἐς γόνυ ὁ Νεοπτόλεμος
 ξίφει παῖει. Νεοπτόλεμον δὲ μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ φο-
 νεύοντα ἔτι τοὺς Τρῶας ἐποίησεν ὁ Πολύγνωτος, ὅτι
 ὑπὲρ τοῦ Νεοπτολέμου τὸν τάφον ἡ γραφὴ πᾶσα ἔμελλ-
 λεν αὐτῷ γενήσεσθαι. Τοῦ δὲ Ἀχιλλέως τῷ παιδί Ὀμη-
 ρος μὲν Νεοπτόλεμον ὄνομα ἐν ἀπάσῃ οἱ τίθεται τῇ
 ποιήσει· τὰ δὲ Κύπρια ἔπη φησὶν ὑπὸ Λυκομήδους μὲν
 Πύρρον, Νεοπτόλεμον δὲ ὄνομα ὑπὸ Φοίνικος αὐτῷ
 τεθῆναι, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἡλικίᾳ ἔτι νέος πολεμεῖν ἤρξατο.
 2. Γέγραπται δὲ βωμός τε καὶ ὑπὸ δείματος παῖς μικρὸς 5

ἐχόμενος τοῦ βωμοῦ· κείται δὲ καὶ θώραξ ἐπὶ τῷ βωμῷ
 χαλκοῦς. κατὰ δὴ ἐμὲ σπάνιον τῶν θωράκων τὸ σχῆμα
 ἦν τούτων, τὸ δὲ ἀρχαῖον ἐφόρουν αὐτούς. δύο ἦν
 χαλκᾶ ποιήματα, τὸ μὲν στέρνῳ καὶ τοῖς ἀμφὶ τὴν γασ-
 ττέρα ἀρμόζον, τὸ δὲ ὡς νώτου σκέπην εἶναι· γύαλα
 ἐκαλοῦντο· τὸ μὲν ἔμπροσθεν τὸ δὲ ὀπίσθεν προσῆγον,
 6 ἔπειτα περόναις συνῆπτον πρὸς ἄλληλα. Ἀσφάλειαν
 δὲ ἀποχρῶσαν ἐδόκει παρέχεσθαι καὶ ἀσπίδος χωρὶς·
 ἐπὶ τούτῳ καὶ Ὅμηρος Φόρκυνα τὸν Φρύγα οὐκ ἔχοντα
 ἀσπίδα ἐποίησεν, ὅτι αὐτῷ γυαλοθώραξ ἦν. Ἐγὼ δὲ
 γραφῇ μεμιμημένον τοῦτον ἐθεασάμην ὑπὸ τοῦ Πολυ-
 γνώτου, καὶ ἐν Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας Καλλιφῶν ὁ 864
 Σάμιος Πατρόκλῳ τοῦ θώρακος τὰ γύαλα ἀρμοζούσας
 7 ἔγραψε γυναῖκας. 3. Τοῦ βωμοῦ δὲ ἐπέκεινα Λαοδίκην
 ἔγραψεν ἐστῶσαν. ταύτην οὔτε ὑπὸ ποιητοῦ κατειλε-
 γμένην ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις ταῖς Τρωάσιν εὔρισκον,
 οὔτε ἄλλως ἐφαίνετο ἔχειν μοι τὸ εἶκος ἢ ἀφεθῆναι τὴν
 Λαοδίκην ὑπὸ Ἑλλήνων. Ὅμηρος μὲν γε ἐδήλωσεν ἐν
 Ἰλιάδι Μενελάου καὶ Ὀδυσσέως ξενίαν παρὰ Ἀντήνορι,
 καὶ ὡς Ἐλικάονι ἢ Λαοδίκη συνοικοίη τῷ Ἀντήνορος·
 8 Λέσχεως δὲ τετρωμένον τὸν Ἐλικάονα ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ
 γνωρισθῆναί τε ὑπὸ Ὀδυσσέως καὶ ἐξαχθῆναι ζῶντα ἐκ
 τῆς μάχης φησὶν. Ἐποιτο ἂν οὖν τῇ Μενελάου καὶ
 Ὀδυσσέως κηδεμονία περὶ οἶκον τὸν Ἀντήνορος μηδὲ
 ἐς τοῦ Ἐλικάονος τὴν γυναῖκα ἔργον δυσμενὲς ὑπὸ Ἀγα-
 μέμνονος καὶ Μενελάου γενέσθαι. Εὐφορίων δὲ ἀνὴρ
 Χαλκιδεὺς σὺν οὐδενὶ εἰκότι τὰ ἐς τὴν Λαοδίκην ἐποίη-
 9 σεν. Ἐφεξῆς δὲ τῇ Λαοδίκη ὑποστάτης τε λίθου καὶ
 λουτήριόν ἐστιν ἐπὶ τῷ ὑποστάτῃ χαλκοῦν· Μέδουσα
 δὲ κατέχουσα ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις τὸ ὑπόστατον ἐπὶ
 τοῦ ἐδάφους κάθηται· ἐν δὲ ταῖς Πριάμου θυγατράσιν
 ἀριθμήσαι τις ἂν καὶ ταύτην κατὰ τοῦ Ἰμεραίου τὴν

ῥοδὴν. παρὰ δὲ τὴν Μέδουσαν ἐν χρωῖ κεκαρμένη πρεσβῦτις ἢ ἄνθρωπός ἐστιν εὐνοῦχος, παιδίον δὲ ἐν τοῖς γόνασιν ἔχει γυμνόν· τὸ δὲ τὴν χεῖρα ὑπὸ δείματος ἐπίπροσθε τῶν ὀφθαλμῶν πεποιήται.

XXVII. Νεκροὶ δέ, ὁ μὲν γυμνὸς Πῆλις ὄνομα ἐπὶ τὸν νῶτόν ἐστιν ἐρριμμένος, ὑπὸ δὲ τὸν Πῆλιν Ἴλιον τε κεῖται καὶ Ἄδμητος ἐνδεδυκότες ἔτι τοὺς θώρακας· καὶ αὐτῶν Λέσχεως Ἴλιον ὑπὸ Νεοπτολέμου, τὸν δὲ ὑπὸ Φιλοκτήτου φησὶν ἀποθανεῖν τὸν Ἄδμητον. ἄλλοι δὲ ἀνωτέρω τούτων, ὑπὲρ μὲν τὸ λουτήριον Λεώκριτός ἐστιν ὁ Πουλυδάμαντος τεθνεώς ὑπὸ Ὀδυσσέως, ὑπὲρ δὲ Ἴλιον τε καὶ Ἄδμητον Κόροιβος ὁ Μυγδόνος· τούτου μνημὰ τε ἐπιφανὲς ἐν ὄροις πεποιήται Φρυγῶν 865 Στεκτορηνῶν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ποιηταῖς Μύγδονας ὄνομα ἐπὶ τοῖς Φρυξὶ τίθεσθαι καθέστηκεν. Ἀφίκετο μὲν δὴ ἐπὶ τὸν Κασσάνδρας ὁ Κόροιβος γάμον, ἀπέθανε δέ, ὡς μὲν ὁ πλείων λόγος, ὑπὸ Νεοπτολέμου, Λέσχεως δὲ ὑπὸ Διομήδους ἐποίησεν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐπάνω τοῦ Κο- 2 ροίβου Πριάμος καὶ Ἀξίων τε καὶ Ἀγήνωρ. Πριάμον δὲ οὐκ ἀποθανεῖν ἔφη Λέσχεως ἐπὶ τῇ ἐσχάρα τοῦ Ἐρκειοῦ, ἀλλὰ ἀποσπασθέντα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ πάρεργον τῷ Νεοπτολέμῳ πρὸς ταῖς τῆς οἰκίας γενέσθαι θύραις. Ἐς δὲ Ἐκάβην Στησίχορος ἐν Ἴλιου πέριδι ἐποίησεν ἐς Λυκίαν ὑπὸ Ἀπόλλωνος αὐτὴν κομισθῆναι. Ἀξίονα δὲ παῖδα εἶναι Πριάμου Λέσχεως καὶ ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ Εὐαίμονός φησι. Τοῦ Ἀγήνωρος δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Νεοπτόλεμος αὐτόχειρ ἐστὶ καὶ οὕτω φαίνοιτο ἂν Ἐχεκλος μὲν φονευθεὶς ὁ Ἀγήνωρος ὑπὸ Ἀχιλλέως, Ἀγήνωρ δὲ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου. Λαομέδοντος δὲ τὸν νεκρὸν Σίνων τε ἑταῖρος 3 Ὀδυσσέως καὶ Ἀγχιάλός εἰσιν ἐκκομίζοντες. γέγραπται δὲ καὶ ἄλλος τεθνεώς, ὄνομά οἱ Ἐρεσος· τὰ δὲ ἐς Ἐρε-

σόν τε καὶ Λαομέδοντα, ὅσα γε ἡμεῖς ἐπιστάμεθα, ἦσεν οὐδεὶς. 2. Ἔστι δὲ οἰκία τε ἢ Ἀντήνορος, καὶ παρδάλεως κρεμάμενον δέρμα ὑπὲρ τῆς ἐσόδου, σύνθημα εἶναι τοῖς Ἑλλησιν ἀπέχεσθαι σφᾶς οἴκου τοῦ Ἀντήνορος. Γέγραπται δὲ Θεανώ τε καὶ οἱ παῖδες, Γλαῦκος μὲν καθήμενος ἐπὶ θώρακι γυάλοις συνηροσμένω, Εὐρύμαχος 4 δὲ ἐπὶ πέτρα. παρὰ δὲ αὐτὸν ἔστηκεν Ἀντήνωρ, καὶ ἐφεξῆς θυγάτηρ Ἀντήνορος Κρινώ· παιδίον δὲ ἢ Κρινὼ φέρει νήπιον. τῶν προσώπων δὲ ἅπασιν οἶον ἐπὶ συμφορᾷ σχῆμά ἐστι. κιβωτὸν δὲ ἐπὶ ὄνον καὶ ἄλλα τῶν 866 σκευῶν εἰσὶν ἀνατιθέντες οἰκέται· κάθηται δὲ καὶ ἐπὶ ὄνου παιδίον μικρόν. Κατὰ τοῦτο τῆς γραφῆς καὶ ἐλεγείον ἐστὶ Σιμωνίδου·

Γράψε Πολύγνωτος, Θάσιος γένος, Ἀγλαοφῶντος υἱός, περθομένην Ἰλίου ἀκρόπολιν.

XXVIII. Τὸ δὲ ἕτερον μέρος τῆς γραφῆς, τὸ ἐξ ἀριστερᾶς χειρός, ἐστὶν Ὀδυσσεὺς καταβεβηκῶς ἐς τὸν Ἄϊδην ὀνομαζόμενον, ὅπως Τειρεσίου τὴν ψυχὴν περὶ τῆς ἐς τὴν οἰκείαν ἐπέφηται σωτηρίας· ἔχει δὲ οὕτω τὰ ἐς τὴν γραφήν. Ἰδῶρ εἶναι ποταμὸς ἔοικε, δῆλα ὡς ὁ Ἀχέρων, καὶ κάλαμοί τε ἐν αὐτῷ πεφυκότες, καὶ ἀμυδρὰ οὕτω δὴ τι τὰ εἶδη τῶν ἰχθύων σκιᾶς μᾶλλον ἢ ἰχθύς εἰκάσεις. καὶ ναῦς ἐστὶν ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ ὁ 2 πορθμεὺς ἐπὶ ταῖς κώπαις. ἐπηκολούθησε δὲ ὁ Πολύγνωτος ἐμοὶ δοκεῖν ποιήσει Μινυάδι· ἐστὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Μινυάδι ἐς Θησέα ἔχοντα καὶ Πειρίθουν·

Ἐνθ' ἦτοι νέα μὲν νεκυάμβατον, ἣν ὁ γεραιὸς πορθμεὺς ἦγε Χάρων, οὐκ ἔλλαβον ἐνδοθεν ὄρμου. ἐπὶ τούτῳ οὖν καὶ Πολύγνωτος γέροντα ἔγραψεν ἤδη 3 τῇ ἡλικίᾳ τὸν Χάρωνα. Οἱ δὲ ἐπιβεβηκότες τῆς νεῶς οὐκ ἐπιφανεῖς ἐς ἅπαν εἰσὶν οἷς προσήκουσι. Τέλλις μὲν ἡλικίαν ἐφήβου γεγωνῶς φαίνεται, Κλεόβοια δὲ ἐτι

παρθένος, ἔχει δὲ ἐν τοῖς γόνασι κιβωτόν, ὁποίας ποι-
 εῖσθαι νομίζουσι Δῆμητρι. ἐς μὲν δὴ τὸν Τέλλιν το-
 σοῦτον ἤκουσα ὡς ὁ ποιητὴς Ἀρχίλοχος ἀπόγονος εἶη
 τρίτος Τέλλιδος· Κλεόβοιαν δὲ ἐς Θάσον τὰ ὄργια τῆς
 Δήμητρος ἐνεγμῆν πρώτην ἐκ Πάρου φασίν. Ἐπὶ δὲ 4
 τοῦ Ἀχέρουτος τῆ ὄχθη μάλιστα [τῶ] ὑπὸ τοῦ Χάρωνος
 τὴν ναῦν ἀνῆρ οὐ δίκαιος ἐς πατέρα ἀγχόμενός ἐστιν
 867 ὑπὸ τοῦ πατρός. 2. Περὶ πλείστου γὰρ δὴ ἐποιοῦντο οἱ
 πάλαι γονέας, ὥσπερ ἔστιν ἄλλοις τε τεκμήρασθαι καὶ
 ἐν Κατάνῃ τοῖς καλουμένοις Εὐσεβέσιν, οἳ, ἡνίκα ἐπέρ-
 ρει τῆ Κατάνῃ πῦρ τὸ ἐκ τῆς Αἴτνης, χρυσὸν μὲν καὶ
 ἄργυρον ἐν οὐδενὸς μερίδι ἐποιήσαντο, οἱ δὲ ἔφευγον
 ἀράμενος μητέρα, ὁ δὲ αὐτῶν τὸν πατέρα· προϊόντας
 δὲ οὐ σὺν φαστῶνῃ καταλαμβάνει σφᾶς τὸ πῦρ ἐπειγό-
 μενον τῆ φλογί, καί, οὐ γὰρ κατετίθεντο οὐδ' οὕτω
 τοὺς γονέας, διχῆ σχισθῆναι λέγεται τὸν θύακα, καὶ
 αὐτούς τε τοὺς νεανίσκους, σὺν δὲ αὐτοῖς τοὺς γονέας
 τὸ πῦρ οὐδὲν σφισι λυμηνάμενον παρεξῆλθεν. οὔτοι 5
 μὲν δὴ τιμᾶς καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι παρὰ Καταναίων ἔχουσι.
 Ἐν δὲ τῆ Πολυγνώτου γραφῇ πλησίον τοῦ ἀνδρός ὃς
 τῶ πατρὶ ἐλυμαίνετο καὶ δι' αὐτὸ ἐν Αἴδου κακὰ ἀνα-
 πίμπλησι, τούτου πλησίον ἱερὰ σεσυληκῶς ἀνῆρ ὑπέσχε
 δίκην· γυνὴ δὲ ἢ κολάζουσα αὐτὸν φάρμακα ἄλλα τε
 καὶ ἐς αἰκίαν οἶδεν ἀνθρώπων. 3. Περισσῶς δὲ ἄρα 6
 εὐσεβείᾳ θεῶν ἔτι προσέκειντο οἱ ἄνθρωποι, ὡς Ἀθη-
 ναῖοί τε δῆλα ἐποίησαν, ἡνίκα εἶλον Ὀλυμπίου Διὸς
 ἐν Συρακούσαις ἱερόν, οὔτε κινήσαντες τῶν ἀναθη-
 μάτων οὐδέν, τὸν ἱερέα τε τὸν Συρακούσιον φύλακα
 ἐπ' αὐτοῖς ἔασαντες· ἐδήλωσε δὲ καὶ ὁ Μῆδος Δᾶτις
 λόγοις τε, οὓς εἶπε πρὸς Δηλίους, καὶ τῶ ἔργῳ, ἡνίκα
 ἐν Φοινίσσῃ νηϊ ἄγαλμα εὐρῶν Ἀπόλλωνος ἀπέδωκεν
 αὐτῆς Ταναγραίοις ἐς Δήλιον. οὕτω μὲν τὸ θεῖον καὶ

οὐ πάντες τότε ἦγον ἐν τιμῇ, καὶ ἐπὶ λόγῳ τοιούτῳ τὰ
 7 ἐς τὸν συλήσαντα ἱερὰ ἔγραψε Πολύγνωτος. 4. Ἔστι δὲ
 ἀνωτέρω τῶν κατειλεγμένων Εὐρύνομος· δαίμονα εἶναι 868
 τῶν ἐν Ἄϊδου φασὶν οἱ Δελφῶν ἐξηγηταὶ τὸν Εὐρύνο-
 μον, καὶ ὡς τὰς σάρκας περιεσθίει τῶν νεκρῶν, μόνα
 σφίσιν ἀπολείπων τὰ ὄσπᾶ. Ἡ δὲ Ὀμήρου ποίησις ἢ ἐς
 Ὀδυσσεά καὶ ἢ Μινυάς τε καλουμένη καὶ οἱ Νόστοι,
 μνήμη γὰρ ἐν ταύταις καὶ Ἄϊδου καὶ τῶν ἐκεῖ δειμάτων
 ἐστίν, ἴσασιν οὐδένα Εὐρύνομον δαίμονα. Τοσοῦτο
 μέντοι δηλώσω, ὁποῖός τε ὁ Εὐρύνομος καὶ ἐπὶ ποίου
 γέγραπται τοῦ σχήματος· κυανοῦ τὴν χροάν μεταξὺ ἐστὶ
 καὶ μέλανος, ὁποῖαι καὶ τῶν μυιῶν αἱ πρὸς τὰ κρέα
 εἰσὶ προσιζάνουσαι, τοὺς δὲ ὀδόντας φαίνει, καθεξο-
 8 μένω δὲ ὑπέστρωται οἱ δέρμα γυπός. Ἐφεξῆς δὲ μετὰ τὸν
 Εὐρύνομον ἢ τε ἐξ Ἀρκαδίας Ἀὔγη καὶ Ἰφιμέδεια ἐστὶ.
 καὶ ἢ μὲν παρὰ Τεύθραντα ἦλθεν ἐς Μυσίαν, καὶ γυναι-
 κῶν, ὁπόσαις ἐς τὸ αὐτὸ Ἡρακλέα ἀφικέσθαι λέγουσι,
 μάλιστα δὲ παῖδα εἰκότα ἔτεκε τῷ πατρί· τῇ δ' Ἰφιμε-
 δεία γέρα δέδοται μεγάλα ὑπὸ τῶν ἐν Μυλάσοις Καρῶν.

XXIX. Τῶν δὲ ἤδη μοι κατειλεγμένων εἰσὶν ἀνω-
 τέρω τούτων ἱερεῖα οἱ ἑταῖροι τοῦ Ὀδυσσεῶς Περιμή-
 δης καὶ Εὐρύλοχος φέροντες· τὰ δὲ ἐστὶ μέλανες κριοὶ
 τὰ ἱερεῖα. 2. Μετὰ δὲ αὐτοὺς ἀνὴρ ἐστὶ καθήμενος, ἐπί-
 γραμμα δὲ Ὀκνον εἶναι λέγει τὸν ἄνθρωπον· πεποίηται
 μὲν πλέκων σχοινίου, παρέστηκε δὲ θήλεια ὄνος ὑπε-
 σθίλουσα τὸ πεπλεγμένον αἰὲ τοῦ σχοινίου. τοῦτον εἶναι
 τὸν Ὀκνον φίλεργόν φασιν ἄνθρωπον, γυναῖκα δὲ ἔχειν
 δαπανηράν· καὶ ὁπόσα συλλέξαιτο ἐργαζόμενος, οὐ
 2 πολὺ ἂν ὕστερον ὑπὸ ἐκείνης ἀνῆλωτο. ταῦτα οὖν ἐς
 τοῦ Ὀκνου τὴν γυναῖκα ἐθέλουσιν ἀνίξασθαι τὸν Πο- 869
 λύγνωτον. Οἶδα δὲ καὶ ὑπὸ Ἰώνων, ὅποτε ἰδοιέν τινα
 πονοῦντα ἐπὶ οὐδενὶ ὄνησιν φέροντι, ὑπὸ τούτων εἰρη-

μένον ὡς ὁ ἀνὴρ οὗτος συνάγει τοῦ Ὀκνου τὴν θώ-
 μιγγα. ὄκνον δ' οὖν καὶ μάντεων οἱ ὀρώντες τοὺς οἰώ-
 νους καλοῦσί τινα ὄρνιθα, καὶ ἔστιν οὗτος ὁ ὄκνος μέ-
 γιστος μὲν καὶ κάλλιστος ἐρωδιῶν, εἰ δὲ ἄλλος τις
 ὀρνίθων, σπάνιός ἐστι καὶ οὗτος. Γέγραπται δὲ καὶ 3
 Τιτυὸς οὐ κολαζόμενος ἔτι, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ συνεχοῦς τῆς
 τιμωρίας ἐς ἅπαν ἐξανηλωμένος, ἀμυδρὸν καὶ οὐδὲ
 ὀλόκληρον εἶδωλον. Ἐπιδόντι δὲ ἐφεξῆς τὰ ἐν τῇ γραφῇ
 ἐστὶν ἐγγυτάτω τοῦ στρέφοντος τὸ καλώδιον Ἀριάδνη
 κάθηται μὲν ἐπὶ πέτρας, ὀρᾶ δὲ ἐς τὴν ἀδελφὴν Φαί-
 δραν, τό τε ἄλλο αἰωρουμένην σῶμα ἐν σειρᾶ καὶ ταῖς
 χερσὶν ἀμφοτέρωθεν τῆς σειρᾶς ἐχομένην· παρεῖχε δὲ
 τὸ σχῆμα καίπερ ἐς τὸ εὐπρεπέστερον πεποιημένον συμ-
 βάλλεσθαι τὰ ἐς τῆς Φαίδρας τὴν τελευτήν. τὴν δὲ 4
 Ἀριάδνην ἢ κατὰ τινα ἐπιτυχῶν δαίμονα ἢ καὶ ἐπίτηδες
 αὐτὴν λοχῆσας ἀφείλετο Θησεία ἐπιπλεύσας Διόνυσος
 στόλῳ μείζονι, οὐκ ἄλλος κατὰ ἐμὴν δόξαν, ἀλλὰ ὁ
 πρῶτος μὲν ἐλάσας ἐπὶ Ἰνδοῦς στρατιᾶ, πρῶτος δὲ Εὐ-
 φράτην γεφυρώσας ποταμόν· Ζεῦγμά τε ὠνομάσθη πό-
 λισ, καθ' ὃ τι ἐξεύχθη τῆς χώρας ὁ Εὐφράτης, καὶ ἔστιν
 ἐνταῦθα ὁ κάλος καὶ ἐς ἡμᾶς ἐν ᾧ τὸν ποταμὸν ἐξευξεν
 ἀμπελίνοις ὁμοῦ πεπλεγμένος καὶ κισσοῦ κλήμασι. τὰ 5
 μὲν δὴ ἐς Διόνυσον πολλὰ ὑπὸ τε Ἑλλήνων λεγόμενα
 870 καὶ ὑπὸ Αἰγυπτίων ἐστίν. 3. Ὑπὸ δὲ τὴν Φαίδραν ἐστὶν
 ἀνακεκλιμένη Χλωρίς ἐπὶ τῆς Θυίας γόνασιν. οὐχ ἀμαρ-
 τήσεται μὲν δὴ οὐδὲ ὅστις φησὶ φιλίαν εἶναι ἐς ἀλλήλας,
 ἠνίκα ἔτυχον αἱ γυναῖκες ζῶσαι· ἦσαν γὰρ δὴ ἢ μὲν ἐξ
 Ὀρχομενοῦ τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ [Χλωρίς], ἢ δὲ *** χώρας.
 εἶπον δὲ καὶ ἄλλον ἐς αὐτὰς λόγον, τῇ μὲν συγγενέσθαι
 Ποσειδῶνα τῇ Θυία, Χλωρίν δὲ Ποσειδῶνος παιδί Νηλεῖ
 συνοικῆσαι. Παρὰ δὲ τὴν Θυίαν Πρόκρις τε ἔστηκεν ἢ 6
 Ἐρεχθέως καὶ μετ' αὐτὴν Κλυμένη· ἐπιστρέφει δὲ αὐτῇ

τὰ νῶτα ἢ Κλυμένη. ἔστι δὲ πεποιημένα ἐν Νόστοις
 Μινύου μὲν τὴν Κλυμένην θυγατέρα εἶναι, γήμασθαι
 δὲ αὐτὴν Κεφάλῳ τῷ Δηῖονος καὶ γενέσθαι σφίσιν Ἴφι-
 κλον παῖδα. τὰ δὲ ἐς τὴν Πρόκριν καὶ οἱ πάντες ἄδου-
 σιν, ὡς προτέρα Κεφάλῳ ἢ Κλυμένη συνώκησε, καὶ ὄν
 7 τρόπον ἐτελεύτησεν ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Ἐσωτέρω δὲ τῆς
 Κλυμένης Μεγάραν τὴν ἐκ Θηβῶν ὄψει· ταύτην γυναικα
 ἔσχευ Ἡρακλῆς τὴν Μεγάραν, καὶ ἀπεπέμψατο ἀνὰ χρό-
 νον ἅτε παίδων τε ἔστερημένος τῶν ἐξ αὐτῆς καὶ αὐτὴν
 ἠγούμενος οὐκ ἐπὶ ἀμείνονι τῷ δαίμονι γῆμαι. Γυναι-
 κῶν τῶν κατειλεγμένων ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἢ τε Σαλ-
 μωνέως θυγάτηρ ἐπὶ πέτρας καθεζομένη καὶ Ἐριφύλη
 παρ' αὐτὴν ἔστιν ἐστῶσα, διὰ μὲν τοῦ χιτῶνος ἀνέχουσα
 ἄκρους παρὰ τὸν τράχηλον τοὺς δακτύλους, τοῦ χιτῶ-
 νος δὲ ἐν τοῖς κοίλοις εἰκάσεις τῶν χειρῶν ἐκείνου τὸν
 8 ὄρμον αὐτὴν ἔχειν. 4. Ὑπὲρ δὲ τὴν Ἐριφύλην ἔγραψεν
 Ἐλπήνορά τε καὶ Ὀδυσσεά ὀκλάζοντα ἐπὶ τοῖς ποσίν,
 ἔχοντα ὑπὲρ τοῦ βόθρου τὸ ξίφος· καὶ ὁ μάντις Τειρε-
 σίας πρόεισιν ἐπὶ τὸν βόθρον· μετὰ δὲ τὸν Τειρεσίαν
 ἐπὶ πέτρας ἢ Ὀδυσσεώς μήτηρ Ἀντίκλειά ἐστιν· ὁ δὲ
 Ἐλπήνωρ ἀμπέχεται φορμὸν ἀντὶ ἐσθῆτος, σύννηθες
 9 τοῖς ναύταις φόρημα. Κατωτέρω δὲ τοῦ Ὀδυσσεώς ἐπὶ
 θρόνων καθεζόμενοι Θησεὺς μὲν τὰ ξίφη, τό τε Πει-
 ρίδου καὶ τὸ ἑαυτοῦ, ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις ἔχει, ὁ
 δὲ ἐς τὰ ξίφη βλέπων ἔστιν ὁ Πειρίθους· εἰκάσαις ἂν
 ἄχθεσθαι τοῖς ξίφεσιν αὐτὸν ὡς ἀχρεῖοις καὶ ὄφελός 871
 σφίσιν οὐ γεγεννημένοις ἐς τὰ τολμήματα. Πανύασις δὲ
 ἐποίησεν ὡς Θησεὺς καὶ Πειρίθους ἐπὶ τῶν θρόνων
 παράσχοιντο σχῆμα οὐ κατὰ δεσμώτας, προσφυῆς δὲ ἀπὸ
 10 τοῦ χρωτὸς ἀντὶ δεσμῶν σφίσιν ἔφη τὴν πέτραν. Θη-
 σέως δὲ καὶ Πειρίθου τὴν λεγομένην φιλίαν ἐν ἀμφο-

τέραις ἐδήλωσεν Ὅμηρος ταῖς ποιήσεσι, καὶ Ὀδυσσεὺς
μὲν πρὸς Φαίακας λέγων ἐστὶ,

καὶ νῦν κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ,
Θησέα Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·

πεποιήται δὲ αὐτῶ καὶ ἐν Ἰλιάδι ὁ Νέστωρ ἄλλα τε ἐπὶ
Ἀγαμέμνονος καὶ Ἀχιλλέως νουθεσία καὶ ἔπη τάδε εἰ-
ρηκώς·

Οὐ γὰρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι,
οἷον Πειρίθοόν τε Δρύαντά τε ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ' Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον,
Θησέα τ' Αἰγείδην ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.

XXX. Ἐφεξῆς δὲ τὰς Πανδάρω θυγατέρας ἔγρα-
ψεν ὁ Πολύγνωτος. Ὅμηρῳ δὲ ἐν Πηνελόπης λόγοις
ἐστὶν ὡς ἀποθάνοιεν μὲν ταῖς παρθένους οἱ γεινόμενοι
κατὰ μήνιμα ἐκ θεῶν, αὐτὰς δὲ ὄρφανὰς τραφῆναι μὲν
ὑπὸ Ἀφροδίτης, λαβεῖν δὲ καὶ παρ' ἄλλων θεῶν, Ἥρας
μὲν φρονεῖν τε ἱκανὰς εἶναι καὶ εἶδος καλὰς, μῆκος δὲ
τοῦ σώματος Ἄρτεμιν φησὶν αὐταῖς δωρήσασθαι, ἔργα
δὲ γυναιξὶν ἀρμόζοντα ὑπ' Ἀθηνᾶς διδασθῆναι. Ἀφρο- 2
δίτην μὲν ἐς οὐρανὸν ἀνέρχεσθαι παρὰ Διὸς γάμον
εὐδαίμονα ἐθέλουσαν ταῖς παισὶν εὖρασθαι· τὰς δὲ
ἀπούσης ἐκείνης ἀρπασθῆναι τε ὑπὸ Ἀρπυιῶν καὶ Ἐρι-
νύσιν ὑπ' αὐτῶν δοθῆναι. τάδε μὲν ἐστὶν ἐς αὐτὰς
872 Ὅμηρῳ πεποιημένα· Πολύγνωτος δὲ κόρας τε ἐστεφα-
νωμένας ἄνθεσι καὶ παιζούσας ἔγραψεν ἀστραγάλοις·
ὄνομα δὲ αὐταῖς Καμειρῶ τε καὶ Κλυτίη. Τὸν δὲ Παν-
δάρωων Μιλήσιόν τε ἐκ Μιλήτου τῆς Κρητικῆς ὄντα ἴστω-
τις, καὶ ἀδικήματος ἐς τὴν κλοπὴν Ταντάλῳ καὶ τοῦ
ἐπὶ τῷ ὄρφῳ μετασχόντα σοφίσματος. Μετὰ δὲ τοῦ 3
Πανδάρω τὰς κόρας Ἀντίλοχος τὸν μὲν ἕτερον ἐπὶ πέ-
τρας τῶν ποδῶν, τὸ δὲ πρόσωπον καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ
ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις ἔχων ἐστίν. Ἀγαμέμνων δὲ

μετὰ τὸν Ἀντίλοχον σκήπτρῳ τε ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν
μασχάλην ἐρειδόμενος καὶ ταῖς χερσὶν ἐπανέχων ῥάβδον.
Πρωτεσίλαος δὲ πρὸς Ἀχιλλέα ἀφορᾷ καθεζόμενον, καὶ
ὁ Πρωτεσίλαος [τοιούτου] ** παρέχεται σχῆμα· ὑπὲρ δὲ
τὸν Ἀχιλλέα Πάτροκλός ἐστιν ἐστηκώς. οὗτοι πλὴν τοῦ
4 Ἀγαμέμνονος οὐκ ἔχουσι γένεια οἱ ἄλλοι. 2. Γέγραπται
δὲ ὑπὲρ αὐτοὺς Φῶκος τε ἠλικίαν μειράκιον καὶ Ἰασεύς·
γενεῖων ὅδε εὖ ἔχει· δακτύλιον δὲ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ
Φῶκου περιαιρούμενος χειρὸς ἐπὶ τοιῶδέ ἐστι λόγῳ.
Φῶκῳ τῷ Αἰακοῦ διαβάντι ἐξ Αἰγίνης ἐς τὴν νῦν κα-
λουμένην Φωκίδα, καὶ ἀνθρώπων τε ἀρχὴν τῶν ἐν τῇ
ἠπείρῳ ταύτῃ κτήσασθαι καὶ αὐτῷ θέλοντι ἐνταῦθα
οἰκῆσαι, ἀφίκετο ἐπὶ πλεῖστον ὁ Ἰασεύς φιλίας, καὶ οἱ
δῶρα ἄλλα τε, ὡς τὸ εἰκός, ἐδώρησατο καὶ λίθου σφρα-
γιδα ἐνδεδεμένην χρυσῷ· Φῶκῳ δὲ οὐ μετὰ πολὺν χρό-
νον ἀνακομισθέντι ἐς Αἴγινα Πηλεὺς ἀντίκα ἐβού-
λευσε τοῦ βίου τὴν τελευτήν· καὶ τοῦδε ἔνεκα ἐν τῇ
γραφῇ ἐς ἀνάμνησιν ἐκείνης τῆς φιλίας ὅ τε Ἰασεύς τὴν
σφραγιδα ἐστὶν ἐθέλων θεάσασθαι καὶ ὁ Φῶκος παρῆς
5 λαβεῖν αὐτήν. 3. Ὑπὲρ τούτους Μαιρά ἐστὶν ἐπὶ πέτρα
καθεζομένη· περὶ δὲ αὐτῆς πεποιημένα ἐστὶν ἐν Νόστοις
ἀπελθεῖν μὲν παρθένον ἔτι ἐξ ἀνθρώπων, θυγατέρα δὲ
αὐτὴν εἶναι Προίτου τοῦ Θερσάνδρου, τὸν δὲ εἶναι
Σισύφου. Ἐφεξῆς δὲ τῆς Μαιρᾶς Ἀκταίων ἐστὶν ὁ Ἀρι-
σταίου καὶ ἡ τοῦ Ἀκταίωνος μήτηρ, νεβρόν ἐν ταῖς χερ-
σὶν ἔχοντες ἐλάφου καὶ ἐπὶ δέρματι ἐλάφου καθεζόμενοι·
κύων τε θηρευτικὴ παρακατάκειται σφισι βίου τοῦ 873
Ἀκταίωνος ἔνεκα καὶ τοῦ ἐς τὴν τελευτήν τρόπου.
6 Ἀποβλέψαντι δὲ αὐθις ἐς τὰ κάτω τῆς γραφῆς ἐστὶν
ἐφεξῆς μετὰ τὸν Πάτροκλον οἷα ἐπὶ λόφου τινὸς Ὀρφεὺς
καθεζόμενος, ἐφάπτεται δὲ καὶ τῇ ἀριστερᾷ κιθάρας,
τῇ δὲ ἑτέρα χειρὶ ἰτέας κλωῶν ἐς εἰσιν ὧν ψαύει, προσ-

ανακέκλιται δὲ τῷ δένδρῳ· τὸ ἄλσος ἔοικεν εἶναι τῆς Περσεφόνης, ἔνθα αἴγριοι καὶ ἰτέαι δόξη τῆ Ὀμήρου πεφύκασιν. Ἑλληνικὸν δὲ τὸ σχῆμά ἐστι τῷ Ὀρφεῖ, καὶ οὔτε ἡ ἐσθῆς οὔτε ἐπίθημά ἐστὶν ἐπὶ τῆ κεφαλῇ Θράκιον. τῷ δένδρῳ δὲ τῆ ἰτέα κατὰ τὸ ἕτερον μέρος προσανα- 7 κεκλιμένος ἐστὶν αὐτῇ Προμέδων. εἰσὶ μὲν δὴ οἱ νομίζουσι καθάπερ ἐς ποίησιν ἐπεισῆχθαι τοῦ Προμέδοντος τὸ ὄνομα ὑπὸ τοῦ Πολυγνώτου· τοῖς δὲ εἰρημένον ἐστὶν ἄνδρα Ἑλληνα ἔς τε τὴν ἄλλην ἅπασαν γενέσθαι φιλήκοον μουσικὴν καὶ ἐπὶ τῆ ᾠδῇ μάλιστα τῆ Ὀρφείας.

4. Κατὰ τοῦτο τῆς γραφῆς Σχεδῖος ὁ Φωκεῦσιν ἠγησά- 8 μενος ἐς Τροίαν καὶ μετὰ τοῦτον Πελίας ἐστὶν ἐν θρόνῳ καθεζόμενος, τὰ γένεια ὁμοίως καὶ τὴν κεφαλὴν πολιός, ἐνορᾷ δὲ ἐς τὸν Ὀρφέα· ὁ δὲ Σχεδῖος ἐγχειρίδιόν τε ἔχων καὶ ἄγρωστὶν ἐστὶν ἐστεφανωμένος. Θαμύριδι δὲ ἐγγὺς καθεζομένῳ τοῦ Πελίου διεφθαρμένοι αἱ ὄψεις καὶ ταπεινὸν ἐς ἅπαν σχῆμά ἐστι, καὶ ἡ κόμη πολλὴ μὲν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, πολλὴ δὲ αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς γενείοις· λύρα δὲ ἔρριπται πρὸς τοῖς ποσί, κατεαγότες αὐτῆς οἱ πήχεις καὶ αἱ χορδαὶ κατερρωγυῖαι.

5. Ἐπὲρ τούτου 9 ἐστὶν ἐπὶ πέτρας καθεζόμενος Μαρσύας, καὶ Ὀλυμπος παρ' αὐτὸν παιδός ἐστὶν ὠραίου καὶ ἀυλεῖν διδασκόμενου σχῆμα ἔχων. Οἱ δὲ ἐν Κελαιναῖς Φρύγες ἐθέλουσι μὲν τὸν ποταμὸν ὃς διέξεισιν αὐτοῖς διὰ τῆς πόλεως ἐκείνόν ποτε εἶναι τὸν ἀυλητὴν, ἐθέλουσι δὲ καὶ εὔρημα εἶναι τοῦ Μαρσύου τὸ Μητρῶον αὔλημα· φασὶ δὲ ὡς καὶ τὴν Γαλατῶν ἀπώσαιντο στρατιὰν τοῦ Μαρσύου σφίσειν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ὕδατί τε ἐκ τοῦ ποταμοῦ καὶ μέλει τῶν ἀυλῶν ἀμύναντος.

874 XXXI. Εἰ δὲ ἀπίδοις πάλιν ἐς τὸ ἄνω τῆς γραφῆς, ἐστὶν ἐφεξῆς τῷ Ἀκταίῳ Αἴας ὁ ἐκ Σαλαμῖνος καὶ Παλαμῆθης τε καὶ Θερσίτης κύβοις χρώμενοι παιδιᾷ,

τοῦ Παλαμήδους τῷ εὐρήματι· Αἶας δὲ ὁ ἕτερος ἐς αὐ-
 τοὺς ὄρα παίζοντας. τούτῳ τῷ Αἴαντι τὸ χρωμᾶ ἐστὶν
 οἶον ἂν ἀνδρὶ ναυαγῶ γένοιτο ἐπανθούσης τῷ χρωτὶ
 2 ἔτι τῆς ἄλμης. ἐς δὲ τὸ αὐτὸ ἐπίτηδες τοῦ Ὀδυσσέως
 τοὺς ἐχθροὺς ἤγαγεν ὁ Πολύγνωτος. Ἀφίκετο δὲ ἐς
 Ὀδυσσέως δυσμένειαν ὁ τοῦ Ὀϊλέως Αἶας, ὅτι τοῖς
 Ἕλλησιν Ὀδυσσεὺς παρήνει καταλιθῶσαι τὸν Αἴαντα
 ἐπὶ τῷ ἐς Κασσάνδραν τολμήματι· Παλαμήδην δὲ ἀπο-
 πνιγῆναι προελθόντα ἐπὶ ἰχθύων θήραν, Διομήδην δὲ
 τὸν ἀποκτείναντα εἶναι καὶ Ὀδυσσεὶ ἐπιλεξάμενος ἐν
 3 ἔπεσιν οἶδα τοῖς Κυπρίοις. Μελέαγρος δὲ ὁ Οἰνέως
 ἀνωτέρω μὲν ἢ ὁ τοῦ Ὀϊλέως Αἶας ἐστὶν ἐν τῇ γραφῇ,
 ἔοικε δὲ ὄρωντι ἐς τὸν Αἴαντα. τούτοις πλὴν τῷ Παλα-
 μήδει γένειά ἐστι τοῖς ἄλλοις. 2. Ἐς δὲ τοῦ Μελεάγρου
 τὴν τελευταίην Ὀμήρῳ μὲν ἐστὶν εἰρημένα ὡς ἡ Ἐρινὺς
 καταρῶν ἀκούσαι τῶν Ἀλθαίας καὶ ἀποθάνοι κατὰ ταύ-
 την ὁ Μελέαγρος τὴν αἰτίαν· αἱ δὲ Ἥοιαι τε καλούμεναι
 καὶ ἡ Μινυᾶς ὠμολογήκασιν ἀλλήλαις· Ἀπόλλωνα γὰρ
 δὴ αὐταὶ φασιν αἱ ποιήσεις ἀμῦναι Κούρησιν ἐπὶ τοὺς
 Αἰτωλοὺς, καὶ ἀποθανεῖν Μελέαγρον ὑπὸ Ἀπόλλωνος.
 4 Τὸν δὲ ἐπὶ τῷ δαλῶ λόγον, ὡς δοθείη μὲν ὑπὸ Μοιρῶν
 τῇ Ἀλθαίᾳ, Μελεάγρῳ δὲ οὐ πρότερον ἔδει τὴν τελευ-
 τὴν συμβῆναι πρὶν ἢ ὑπὸ πυρὸς ἀφανισθῆναι τὸν δα-
 λόν, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ θυμοῦ καταπρήσειεν αὐτὸν ἡ
 Ἀλθαία, τοῦτον τὸν λόγον Φρύνιχος ὁ Πολυφράδμονος
 πρῶτος ἐν δράματι ἔδειξε Πλευρωνίαις·

κρυερὸν γὰρ οὐκ

ἤλυξεν μόρον, ὠκεῖα δέ νιν φλόξ κατεδαίσατο,

δαλοῦ περθομένου ματρὸς ὑπ' αἰνᾶς κακομηχάνου.

οὐ μὴν φαίνεται γε ὁ Φρύνιχος προαγαγὼν τὸν λόγον ἐς 875
 πλέον ὡς εὐρημα ἂν τις οἰκειῖον, προσαψάμενος δὲ αὐτοῦ
 μόνον ἄτε ἐς ἅπαν ἤδη διαβεβοημένου τὸ Ἕλληνικόν.

Ἐν δὲ τοῖς κάτω τῆς γραφῆς μετὰ τὸν Θρακὰ εἰσι 5
 Θάμυριν Ἐκτωρ μὲν καθεζόμενος· ἀμφοτέρας ἔχει τὰς
 χεῖρας περὶ τὸ ἀριστερὸν γόνυ, ἀνιωμένου σχῆμα ἐμ-
 φαίνων· μετὰ δὲ αὐτὸν Μέμνων ἐστὶν ἐπὶ πέτρᾳ καθε-
 ζόμενος καὶ Σαρπηδῶν συνεχῆς τῷ Μέμνονι· ἐπικέκλι-
 ται δὲ τὸ πρόσωπον ἐπὶ τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας ὁ Σαρπη-
 δῶν· ἢ δὲ ἑτέρα τῶν χειρῶν τοῦ Μέμνονος ἐπὶ τῷ ὤμῳ
 τοῦ Σαρπηδόνοσ κεῖται. γένεια μὲν πᾶσιν ἐστὶν αὐτοῖς, 6
 ἐν δὲ τοῦ Μέμνονος τῇ χλαμύδι καὶ ὄρνιθές εἰσιν ἐπειρ-
 γασμένοι· Μεμνονίδες ταῖς ὄρνισιν ἐστὶν ὄνομα, κατὰ
 δὲ ἔτος οἱ Ἑλλησπόντιοί φασιν αὐτὰς ἐν εἰρημέναις ἡμέ-
 ραις λέναι τε ἐπὶ τοῦ Μέμνονος τὸν τάφον, καὶ ὀπόσον
 τοῦ μνήματος δένδρων ἐστὶν ἢ πόας ψιλόν, τοῦτο καὶ
 σαίρουσιν αἱ ὄρνιθες καὶ ὑγροῖς τοῖς πτεροῖς τοῦ Αἰθή-
 που τῷ ὕδατι φαίνουσι. παρὰ δὲ τῷ Μέμνονι καὶ παῖς 7
 Αἰθίοψ πεποίηται γυμνός, ὅτι ὁ Μέμνων βασιλεὺς ἦν
 τοῦ Αἰθιοπῶν γένους. Ἀφίκετο μέντοι ἐς Ἴλιον οὐκ ἀπ' Ἀιθιοπίας,
 ἀλλὰ ἐκ Σούσων τῶν Περσικῶν καὶ ἀπὸ
 τοῦ Χοάσπου ποταμοῦ, τὰ ἔθνη πάντα ὅσα ὦκει μεταξὺ
 ὑποχείρια πεπονημένος. Φεύγες δὲ καὶ τὴν ὁδὸν ἔτι
 ἀποφαίνουσι δι' ἧς τὴν στρατιὰν ἤγαγε, τὰ ἐπίτομα
 ἐκλεγόμενος τῆς χώρας· τέτμηται δὲ διὰ τῶν μονῶν ἡ
 ὁδός.

3. Ὑπὲρ δὲ τὸν Σαρπηδόνα τε καὶ Μέμνονα, ἐστὶν 8
 ὑπὲρ αὐτοῦσ Πάρις οὐκ ἔχων πω γένεια· κροτεῖ δὲ ταῖς
 χερσίν, οἷος ἂν γένοιτο ἀνδρὸς ἀγροίκου κρότος· εἰκέν-
 ναι τὸν Πάριν φήσεις τῷ ψόφῳ τῶν χειρῶν Πενθεσί-
 λειαν παρ' αὐτὸν καλοῦντι. ἐστὶ δὲ καὶ ἡ Πενθεσίλεια
 ὄρῳσα ἐς τὸν Πάριν, τοῦ προσώπου δὲ εἶοικε τῷ νεύ-
 ματι ὑπερορᾶν τε αὐτὸν καὶ ἐν οὐδενὸς τίθεσθαι λόγῳ·
 τὸ δὲ σχῆμά ἐστι τῇ Πενθεσιλείᾳ, παρθένος τόξον ἔχου-
 σα τοῖς Σκυθικοῖς ἐμφερές καὶ παρδάλεως δέρμα ἐπὶ

9 τῶν ὤμων. Αἱ δὲ ὑπὲρ τὴν Πενθεσίλειαν φέρουσαι 876
 μὲν εἰσιν ὕδωρ ἐν κατεαγόσιν ὀστράκοις, πεποίηται δὲ
 ἢ μὲν ἔτι ὠραία τὸ εἶδος, ἢ δὲ ἤδη τῆς ἡλικίας προή-
 κουσα· ἰδίᾳ μὲν δὴ οὐδὲν ἐπίγραμμα ἐπὶ ἑκατέρᾳ τῶν
 γυναικῶν, ἐν κοινῷ δὲ ἔστιν ἐπὶ ἀμφοτέραις εἶναι σφᾶς
 10 τῶν οὐ μεμνημένων. Τῶν γυναικῶν ἀνωτέρω τούτων
 ἔστιν ἡ Λυκάονος Καλλιστῶ καὶ Νομία τε καὶ ἡ Νηλέως
 Πηρώ· ταύτης ἔδνα τῶν γάμων βοῦς ὁ Νηλεὺς ἦται τὰς
 Ἰφίκλου. τῇ Καλλιστοῖ δὲ ἀντὶ μὲν στρωμνῆς ἔστιν
 αὐτῇ δέρμα ἄρκτου, τοὺς πόδας δὲ ἐν τοῖς Νομίας γό-
 νασιν ἔχει κειμένους. ἐδήλωσε δὲ μοι τὰ πρότερα τοῦ
 λόγου φάναι τοὺς Ἀρκάδας Νομίαν εἶναι σφισιν ἐπι-
 χῶριον νύμφην· τὰς νύμφας δὲ εἶναι πολὺν μὲν τινα
 ἀριθμὸν βιούσας ἐτῶν, οὐ μόντοι παράπαν γε ἀπηλ-
 λαγμένας θανάτου ποιητῶν ἔστιν ἐς αὐτὰς λόγος. Μετὰ
 δὲ τὴν Καλλιστῶ καὶ ὅσαι σὺν ἐκείνῃ γυναῖκες, κρημ-
 νοῦ τε σχῆμά ἐστι καὶ ὁ Αἰόλου Σίσυφος ἀνῶσαι πρὸς
 11 τὸν κρημνὸν βιαζόμενος τὴν πέτραν. 4. Ἔστι δὲ καὶ
 πίδαξ ἐν τῇ γραφῇ, πρεσβύτης δὲ ἄνθρωπος, ὁ δὲ ἔτι
 παῖς, καὶ γυναῖκες, νέα μὲν ὑπὸ τῇ πέτρᾳ, παρὰ δὲ τὸν
 πρεσβύτην ἐοικυῖα ἐκείνῃ τὴν ἡλικίαν· οἱ μὲν ἄλλοι
 φέροντες ὕδωρ ἔτι, τῇ δὲ γραῖ κατεᾶχθαι τὴν ὑδρίαν
 εἰκάσεις· ὅσον δὲ ἐν τῷ ὀστράκῳ λοιπὸν ἦν τοῦ ὕδατος,
 ἐκχέουσα ἔστιν αὐτῆς ἐς τὸν πίδακα. Ἐτεκμαιρόμεθα δ'
 εἶναι καὶ τούτους τῶν τὰ δρώμενα Ἐλευσίτι ἐν οὐδενὸς
 θεμένων λόγῳ· οἱ γὰρ ἀρχαιότεροι τῶν Ἑλλήνων τελε-
 τὴν τὴν Ἐλευσινίαν πάντων, ὅποσα ἐς εὐσέβειαν ἦκει,
 τοσοῦτῳ ἦγον ἐντιμότερον ὄσῳ καὶ θεοὺς ἐπίπροσθεν
 12 ἡρώων. Ἐπὶ τούτῳ δὲ τῷ πίδακι Τάνταλος καὶ ἄλλα
 ἔχων ἔστιν ἀλγεινά, ὅποσα Ὅμηρος ἐπ' αὐτῷ πεποίη-
 κεν, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς πρόσεστιν οἱ καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἐπηροτη-
 μένου λίθου δεῖμα. Πολύγνωτος μὲν δῆλός ἐστιν ἐπα-

κολουθήσας τῷ Ἀρχιλόχου λόγῳ· Ἀρχίλοχος δὲ οὐκ οἶδα εἴτε ἐδιδάχθη παρὰ ἄλλων τὰ ἐς τὸν λίθον, εἴτε καὶ αὐτὸς ἐς τὴν ποίησιν ἐσηνέγκατο.

Τοσαύτη μὲν πλῆθος καὶ εὐπρεπείας ἐς τοσοῦτόν ἐστιν ἦκουσα ἢ τοῦ Θεσίου γραφή.

877 XXXII. Τοῦ περιβόλου δὲ τοῦ ἱεροῦ θεάτρον ἔχεται θεᾶς ἄξιον· ἐπαναβάντι δὲ ἐκ τοῦ περιβόλου * * Διονύσου δὲ ἄγαλμα ἐνταῦθα Κνιδίων ἐστὶν ἀνάθημα. Στάδιον δὲ σφισιν ἀνωτάτῳ τῆς πόλεως τοῦτό ἐστιν· ἐπεποίητο δὲ ἐκ τῆς πέτρας, ὅποια περὶ τὸν Παρνασόν εἰσιν αἱ πολλαί, ἄχρι Ἀθηναῖος Ἡρώδης λίθῳ τῷ Πεντέλησιν αὐτὸ μετεκόσμησε. Τὰ μὲν δὲ ἀνήκοντα ἐς συγγραφὴν τοσαῦτά τε καὶ τοιαῦτα κατ' ἐμὲ ἦν τὰ λειπόμενα ἐν Δελφοῖς.

2. Ἴόντι δὲ ἐκ Δελφῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα τοῦ Παρνασοῦ, 2 σταδίοις μὲν ὅσον ἐξήκοντα ἀπωτέρω Δελφοῦ ἐστὶν ἄγαλμα χαλκοῦν, καὶ ῥάων εὐζώνῳ ἀνδρὶ, ἡμιόνοις τε καὶ ἵπποις ἐπὶ τὸ ἄντρον ἐστὶν ἄνοδος τὸ Κωρύκιον. τούτῳ δὲ τῷ ἄντρῳ γενέσθαι τὸ ὄνομα ἀπὸ νύμφης Κωρυκίας ἐδήλωσα ὀλίγῳ τι ἔμπροσθεν· σπηλαίων δὲ ὧν εἶδον θεᾶς ἄξιον μάλιστα ἐφαίνετο εἶναί μοι. 3. Ὅσα 3 μὲν γὰρ ἐπὶ τε αἰγιαλοῖς καὶ ἀγχιβαθεὶ τῇ θαλάσσῃ, τούτων μὲν οὐδὲ ἀριθμὸν ἂν τις ἐθέλων ἐξεύροι· ὀνομαστότατα δὲ ἐν τε Ἑλλησι καὶ ἐν γῆ τῇ βαρβάρων ἐστί· Φρύγες οἱ ἐπὶ ποταμῷ Πεγκάλα, τὰ δὲ ἀνωθεν ἐξ Ἀρκαδίας καὶ Ἀζάνων ἐς ταύτην ἀφικόμενοι τὴν χώραν, δεικνύουσιν ἄντρον καλούμενον Στεῦνος, περιφερές τε καὶ ὕψους ἔχον εὐπρεπῶς· Μητρὸς δὲ ἐστὶν ἱερόν, καὶ ἄγαλμα Μητρὸς πεποίηται. Θεμισώνιον δὲ 4 τὸ ὑπὲρ Λαοδικείας Φρύγες μὲν καὶ τοῦτο οἰκοῦσιν· ὅτε δὲ ὁ Γαλατῶν στρατὸς ἔφερε καὶ ἦγεν Ἴωνίαν καὶ Ἴωνίας τὰ ὄμορα, οἱ Θεμισωνεῖς φασὶν αὐτοῖς Ἡρακλέα

βοηθὸν καὶ Ἀπόλλωνα γενέσθαι καὶ Ἑρμῆν· τούτους γὰρ τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν ἄντρον τε δι' ὄνειράτων δεῖξαι, καὶ ἀποκρυφθῆναι Θεμισωνεῦσι καὶ γυναιξίν
 5 αὐτῶν καὶ παισὶν ἐς τοῦτο προστάξει τὸ ἄντρον. καὶ ἐπὶ τούτῳ πρὸ τοῦ σπηλαίου σφίσιν ἀγάλματα οὐ μεγάλη ἐστὶν Ἡρακλέους καὶ Ἑρμοῦ τε καὶ Ἀπόλλωνος,⁸⁷⁸
 Σηληᾶται καλούμενοι. τὸ δὲ ἀπέχει ὅσον τριάκοντα τοῦ ἄστεως σταδίους· ὕδατος δὲ εἰσὶν ἐν αὐτῷ πηγαί· οὔτε δὲ ἔσοδος ἐς αὐτὸ φέρει οὔτε ἐπὶ πολὺ ἢ αὐγὴ δίεισι τοῦ ἡλίου, τοῦ τε ὀρόφου τὰ πλείονα ἐγγυτάτω
 6 τοῦ ἐδάφους γίνεται. 4. Ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἐπὶ ποταμῷ Αἰθαίῳ Μάγνησιν Ἐλαι καλούμενον χωρίον· ἐνταῦθα Ἀπόλλωνι ἀνεῖται σπήλαιον, μεγέθους μὲν ἕνεκα οὐ πολλοῦ θαύματος, τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ μάλιστα ἀρχαῖον, καὶ ἰσχὺν ἐπὶ ἔργῳ παρέχεται παντί· καὶ αὐτῷ ἄνδρες ἱεροὶ κατὰ κρημνῶν τε ἀποτόμων καὶ πετρῶν πηδῶσιν ὑψηλῶν, καὶ ὑπερμήκη δένδρα ἐριπόντες ἐκ ριζῶν κατὰ τὰ στενώτατα τῶν ἀτραπῶν
 7 ὁμοῦ τοῖς ἄχθουσιν ὀδεύουσι. 5. Τὸ δὲ ἄντρον τὸ Κωρύκιον μεγέθει τε ὑπερβάλλει τὰ εἰρημένα, καὶ ἐστὶν ἐπὶ πλείστον ὀδεῦσαι δι' αὐτοῦ καὶ ἄνευ λαμπτήρων· ὃ τε ὄροφος ἐς αὐτάρκες ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀνέστηκε, καὶ ὕδωρ τὸ μὲν ἀνερχόμενον ἐκ πηγῶν, πλεόν δὲ ἐτι ἀπὸ τοῦ ὀρόφου στάζει, ὥστε καὶ δῆλα ἐν τῷ ἐδάφει σταλαγμῶν τὰ ἴχνη διὰ παντός ἐστι τοῦ ἄντρον. Ἱερὸν δὲ αὐτὸ οἱ περὶ τὸν Παρνασσὸν Κωρυκίων τε εἶναι Νυμφῶν καὶ Πανὸς μάλιστα ἡγῆνται. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κωρυκίου χαλεπὸν ἦδη καὶ ἀνδρὶ εὐζώνῳ πρὸς τὰ ἄκρα ἀφικέσθαι τοῦ Παρνασοῦ· τὰ δὲ νεφῶν τέ ἐστὶν ἀνωτέρω τὰ ἄκρα, καὶ αἱ Θυιάδες ἐπὶ τούτοις τῷ Διονύσῳ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι μαίνονται.

8 6. Τιθορέα δὲ ἀπωτέρω Δελφῶν ὀγδοήκοντα, ὡς

εικάσαι, σταδίοις ἐστὶν ἰόντι τὴν διὰ τοῦ Παρνασοῦ· τὴν δὲ οὐ πάντα ὄρεινήν, ἀλλὰ καὶ ὀχήμασιν ἐπιτή-
 δειον πλεόνων ἔτι ἐλέγετο εἶναι σταδίων. Διάφορα ἐς
 τὸ ὄνομα οἶδα τῆς πόλεως Ἡροδότῳ τε εἰρημένα ἐν ἐπι-
 στρατεία τοῦ Μήδου καὶ Βάκιδι ἐν χρησμοῖς. Βάκις 9
 μὲν γε Τιθορέας τοὺς ἐνθάδε ἐκάλεσεν ἀνθρώπους·
 Ἡροδότου δὲ ὁ ἐς αὐτοὺς λόγος ἐπιόντος φησὶ τοῦ βαρ-
 βάρου τοὺς ἐνταῦθα οἰκοῦντας ἀναφυγεῖν ἐς τὴν κορυ-
 φήν, ὄνομα δὲ Νεῶνα μὲν τῇ πόλει, Τιθορέαν δὲ εἶναι
 879 τοῦ Παρνασοῦ τῇ ἄκρᾳ. ἔοικεν οὖν ἀνὰ χρόνον πρῶτα
 μὲν δὴ τῇ ἀπάσῃ χώρᾳ, μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀνω-
 κίσθησαν ἀπὸ τῶν κωμῶν, ἐκνικῆσαι καὶ ἐπὶ τῇ πόλει
 Τιθορέαν μηδὲ ἔτι Νεῶνα ὀνομάζεσθαι. Τιθορέα δὲ
 οἱ ἐπιχώριοι τεθῆναί φασιν ἀπὸ Τιθορέας νύμφης,
 οἶαι τὸ ἀρχαῖον λόγῳ τῶ ποιητῶν ἐφύοντο ἀπὸ τε ἄλ-
 λων δένδρων καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν δρυῶν. Γενεᾶ δὲ 10
 ἢ με γενέσθαι μιᾷ πρότερον ἐς τὸ χεῖρον ἔτρεψεν ὁ δαί-
 μων τὰ ἐν τῇ Τιθορέᾳ. θεάτρου μὲν δὴ κατασκευὴ καὶ
 περίβολός ἐστιν ἀγορᾶς ἀρχαιοτέρας· τὰ δὲ τῶν ἐν τῇ
 πόλει μάλιστα ἐς μνήμην ἦκοντα Ἀθηναῖς ἐστὶν ἄλσος
 καὶ ναός τε καὶ ἄγαλμα, καὶ Ἀντιόπης μνημῆμά ἐστι καὶ
 Φώκου. 7. Καί μοι τοῦ λόγου τὰ ἔχοντα ἐς Θηβαίους
 ἐδήλωσε μὲν ὡς ἡ Ἀντιόπη δι' ὄργην ἐκ Διονύσου μα-
 νεῖη, καὶ κατὰ αἰτίαν ἦντινα ἐπεσπάσατο ἐκ τοῦ θεοῦ τὸ
 μῆνιμα, ἐδήλωσε δὲ καὶ ὡς ἐρασθέντι Φώκῳ τῶ Ὀρνυ- 11
 τίωνος συνώκησε καὶ τέθραπται ὁμοῦ τῶ Φώκῳ, καὶ Βάκιδι
 ὁποῖά ἐστι τῶ χρησμολόγῳ κοινὰ ἐς τοῦτον τὸν τάφον
 καὶ ἐς τὸν Ζήθου τε ἐν Θήβαις καὶ Ἀμφίονος. τὰ μὲν δὴ
 ἐς συγγραφῆντων ἐν τῶ πολίσματι, ὅτι μὴ τὰ εἰρημένα,
 ἄλλο ἦν οὐδέν. ποταμὸς δὲ παρὰ τῶν Τιθορέων ῥέων τὴν
 πόλιν ποτόν σφισι γίνεται καταβαίνουσί τε ἐπὶ τὴν ὄχθην
 καὶ ἀρουμένοις τὸ ὕδωρ· ὄνομα δὲ ἐστὶν αὐτῶ Καχάλης.

- 12 8. Σταδίοις δὲ ἄνωτέρω Τιθορέας ἑβδομήκοντα
 ναὸς ἔστιν Ἀσκληπιοῦ, καλεῖται δὲ Ἀρχαγέτας· τιμὰς δὲ
 παρὰ αὐτῶν ἔχει Τιθορέων καὶ ἐπ' ἴσης παρὰ Φωκέων
 τῶν ἄλλων. ἐντὸς μὲν δὴ τοῦ περιβόλου τοῖς τε ἱκέταις
 καὶ ὅσοι τοῦ θεοῦ δοῦλοι, τούτοις μὲν ἐνταῦθά εἰσι καὶ
 οἰκήσεις· ἐν μέσῳ δὲ ὅ τε ναὸς καὶ ἄγαλμα λίθου πε-
 ποιημένον, γένεια ἔχον μέγεθος καὶ ὑπὲρ δύο πόδας·
 κλίνη δὲ ἐν δεξιᾷ κεῖται τοῦ ἀγάλματος. θύειν δὲ αὐτῷ
 τὰ πάντα ὁμοίως νομίζουσι πλὴν αἰγῶν. 880
- 13 9. Τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ περὶ τεσσαράκοντα ἀπέχει
 σταδίου περιβόλος καὶ ἄδυτον ἱερὸν Ἴσιδος, ἀγιώτατον
 ὅποσα Ἕλληνες θεῶ τῇ Αἰγυπτίᾳ πεποιήνται· οὔτε γὰρ
 περιοικεῖν ἐνταῦθα οἱ Τιθορεῖς νομίζουσιν, οὔτε ἔσο-
 δος ἐς τὸ ἄδυτον ἄλλοις γε ἢ ἐκείνοις ἔστιν οὐς ἂν αὐτῇ
 προτιμήσασα ἢ Ἴσις καλέσῃ σφᾶς δι' ἐνυπνίων. Τὸ δὲ
 αὐτὸ καὶ ἐν ταῖς ὑπὲρ Μαιάνδρου πόλεσι θεοὶ ποιοῦσιν
 οἱ καταχθόνιοι· οὐς γὰρ ἂν ἐς τὰ ἄδυτα ἐσίεναι θελή-
 14 σωσιν, ἀποστέλλουσιν αὐτοῖς ὄνειράτων ὄψεις. Ἐν δὲ
 τῇ Τιθορέων καὶ δις ἐκάστου τοῦ ἔτους τῇ Ἴσιδι πανή-
 γυριν ἄγουσι, τὴν μὲν τῷ ἤρι, τὴν δὲ μετοπωρινῇ.
 τρίτη δὲ ἡμέρα πρότερον κατὰ ἑκατέραν τῶν πανηγύ-
 ρεων, ὅσοις ἔστιν ἐσελθεῖν ἄδεια, τὸ ἄδυτον ἐκκαθαί-
 ρουσι τρόπον τινὰ ἀπόρρητον, καὶ δὴ καὶ τῶν ἱερείων
 ἃ ἐπὶ τῆς προτέρας ἐνεβλήθη πανηγύρεως, τούτων
 ὅποσα ἂν ὑπολειπόμενα εὗρωσι κομίζουσιν ἐς τὸ αὐτὸ
 αἰὲ χωρίον καὶ κατορύσσουσιν ἐνταῦθα· δύο τε ἀπὸ
 τοῦ ἀδύτου στάδια ἔτεκμαιρόμεθα ἐς τοῦτο εἶναι τὸ χω-
 15 ρίον. Ταύτῃ μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ τοσαῦτα περὶ τὸ ἱερὸν
 δρῶσι· τῇ δὲ ἐπιούσῃ σκηναὸς οἱ καπηλεύοντες ποιοῦν-
 ται καλάμου τε καὶ ἄλλης ὕλης αὐτοσχεδίου· τῇ τελευ-
 ταίᾳ δὲ τῶν τριῶν πανηγυρίζουσι πιπράσκοντες καὶ
 ἀνδράποδα καὶ κτήνη τὰ πάντα, ἔτι δὲ ἐσθῆτας καὶ ἀρ-

γυρον καὶ χρυσόν. μετὰ δὲ μεσουῶσαν τὴν ἡμέραν τρέ- 16
 πονται πρὸς θυσίαν. Θύουσι δὲ καὶ βοῦς καὶ ἐλάφους
 οἱ εὐδαιμονέστεροι, ὅσοι δὲ εἰσιν ἀποδέοντες πλούτῳ,
 καὶ χῆνας καὶ ὄρνιθας τὰς μελεαγρίδας· ὑστὶ δὲ ἐς τὴν
 θυσίαν οὐ νομίζουσιν οὐδὲ οἰσὶ χρῆσθαι καὶ αἰξίν.
 Ὅσοις μὲν δὴ καθαγίσασι τὰ ἱερεῖα ἐς τὸ ἄδυτον ἀπο-
 στεῖλαι * * * πεποιημένους ἀρχήν, καθελίξαι δεῖ
 σφᾶς τὰ ἱερεῖα λίνου τελαμῶσιν ἢ βύσσου· τρόπος δὲ
 τῆς σκευασίας ἐστὶν ὁ Αἰγύπτιος. πομπεύει τε δὴ 17
 πάντα ὅσα ἔθυσαν, καὶ οἱ μὲν ἐς τὸ ἄδυτον τὰ ἱερεῖα
 ἐσπέμπουσιν, οἱ δὲ ἔμπροσθε τοῦ ἄδυτου καθαγίζουσι
 881 τὰς σκηναῖς καὶ ἀποχωροῦσιν αὐτοὶ σπουδῆ. καὶ φασὶ
 ποτε ἄνθρωπον οὐ τῶν καταβαινόντων ἐς τὸ ἄδυτον,
 βέβηλον δέ, ἠνίκα ἦρχετο ἡ πυρὰ καίεσθαι, τηνικαῦτα
 ἐσελθεῖν ἐς τὸ ἄδυτον ὑπὸ πολυπραγμοσύνης τε καὶ
 τόλμης, καὶ οἱ πάντα ἀνάπλεα εἰδώλων φαίνεσθαι, καὶ
 ἀναστρέφαι μὲν αὐτὸν ἐς τὴν Τιθορέαν, διηγησάμενον
 δὲ ἃ ἐθεάσατο ἀφεῖναι τὴν ψυχὴν. 10. Ἐοικότα δὲ ἄν- 18
 δρὸς ἦκουσα Φοίνικος, ἄγειν τῇ Ἴσιδι Αἰγυπτίους τὴν
 ἑορτήν, ὅτε αὐτὴν τὸν Ὄσιριν πενθεῖν λέγουσι· τηνι-
 καῦτα δὲ καὶ ὁ Νεῖλος ἀναβαίνειν σφίσι ἀρχεται, καὶ
 τῶν ἐπιχωρίων πολλοῖς ἐστὶν εἰρημένα ὡς τὰ αὔξοντα
 τὸν ποταμὸν καὶ ἄρδειν τὰς ἀρούρας ποιοῦντα τὰ δά-
 κρυά ἐστι τῆς Ἴσιδος. τότε οὖν τὸν Ῥωμαῖον, ὃς ἐπετέ-
 τραπτο Αἰγυπτου, ἄνδρα ἔφη χρήμασιν ἀναπείσαντα ἐς
 τὸ ἄδυτον καταπέμψαι τῆς Ἴσιδος τὸ ἐν Κόπτῳ· καὶ ὁ
 ἐσπεμφθεὶς ἀνέστρεψε μὲν ἐκ τοῦ ἄδυτου, διηγησάμενον
 δὲ ὅποσα ἐθεάσατο καὶ τοῦτου αὐτίκα ἐπυνθανόμην τε-
 λευτῆσαι. τὸ ἔπος οὖν ἀληθεύειν ἔοικε τὸ Ὀμήρου, σὺν
 οὐδενὶ αἰσίῳ τοὺς θεοὺς τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐναρ-
 γῶς ὁραῖσθαι.

11. Τὸ δὲ ἔλαιον τὸ ἐν τῇ Τιθορέῳ ἀποδεῖ μὲν πλή- 19

θει τοῦ τε Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Σικυωνίου, χροῶν δὲ ὑπερβάλλει καὶ ἠδονῆ [τό τε] Ἰβηρικὸν καὶ τὸ ἐκ τῆς νήσου τῆς Ἰστρίας· καὶ μύρα τε ἀπ' αὐτοῦ παντοῖα ἔψουσι, καὶ τὸ ἔλαιον ὡς βασιλέα ἄγουσιν.

XXXIII. Ἐτέρα δὲ ἐκ Τιθορέας ὁδὸς ἢ ἐπὶ Λέδοντά ἐστιν· πόλις δὲ ποτε ἐνομιζέτο καὶ αὕτη, κατ' ἐμὲ δὲ ὑπὸ ἀσθενείας ἐξελελοίπεσαν οἱ Λεδόντιοι τὴν πόλιν, καὶ ἄνθρωποι περὶ ἑβδομήκοντα οἱ οἰκοῦντες ἦσαν ἐπὶ τῷ Κηφισῷ· Λέδων δ' οὖν ὄνομα ταῖς οἰκήσεσιν ἐστὶν αὐτῶν, καὶ ἐς τὸν Φωκέων σύλλογον κοινὸν τελεῖν⁸⁸² ἠξίωται καὶ οὗτοι, καθάπερ γε καὶ οἱ Πανοπεῖς. Τῶν δὲ ἀνθρώπων οἱ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ Κηφισῷ τεσσαράκοντά ἐστιν ἀνωτέρω σταδίοις Λέδοντος τῆς ἀρχαίας τὰ ἐρείπια, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ ἀνδρὸς λαβεῖν τὴν πόλιν φασὶν² αὐτόχθονος. Κακῶν δὲ ἀπέλαυσαν μὲν ἀνιάτων καὶ ἄλλαι πόλεις δι' ἀδικίαν ἐπιχωρίων ἀνδρῶν· ἐς τελέαν δὲ ἀπώλειαν ὤλισθον Ἴλιον μὲν διὰ τὴν ἐς Μενέλαου ὕβριν τοῦ Ἀλεξάνδρου, Μιλήσιοι δὲ διὰ τὸ ἐς τὰς ἐπιθυμίας Ἐστιαίου πρόχειρον καὶ ἔρωτα ἄλλοτε μὲν τῆς ἐν Ἠδωνοῖς πόλεως, τοτὲ δὲ εἶναι Δαρείου σύμβουλον, ἄλλοτε δὲ ἐπανήκειν ἐς Ἴωνίαν. καὶ δὴ καὶ Λεδοντίοις Φιλόμηλος ἀσέβειαν τὴν ἑαυτοῦ δημοσίᾳ παρέσχε σφίσιν ἀναμάξασθαι.

³ 2. Λίλαια δὲ ἡμέρας μὲν ὁδὸν καὶ ὥρα χειμῶνος ἀπέχει Δελφῶν κατιοῦσι διὰ τοῦ Παρνασοῦ· στάδια δὲ ἔτεκμαιρόμεθα ὀγδοήκοντα εἶναι τῆς ὁδοῦ καὶ ἑκατόν. Τοὺς δὲ ἐνταῦθα ἀνθρώπους, καὶ ἐπειδὴ ἀνφικίσθη αὐτοῖς ἢ πόλις, ἀτύχημα ἐκ Μακεδονίας δεύτερον σφῶς ἔμελλεν ἐπιλήψασθαι. πολιορκηθέντες γὰρ ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Δημητρίου παρέστησαν κατὰ συνθήκας, καὶ ἐσῆχθη φρουρά σφισιν ἐς τὴν πόλιν, ἕως οὗ ἀνήρ ἐπιχώριος, ὄνομα δὲ οἱ ἦν Πάτρων, τοὺς τε ἐν ἡλικίᾳ τῶν

πολιτῶν συνέστησεν ἐπὶ τὴν φρουράν, καὶ κρατήσας τοὺς Μακεδόνας μάχῃ ἠνάγκασεν ἀπελθεῖν σφᾶς ὑποπόνδους· Αἰλαιεῖς δὲ αὐτὸν ἀντὶ τῆς εὐεργεσίας ταύτης ἀνέθεσαν ἐς Δελφούς. Ἔστι δὲ ἐν Αἰλαίᾳ θέατρον ⁴ καὶ ἀγορά τε καὶ λουτρά· ἔστι δὲ καὶ θεῶν ἱερά, Ἀπόλλωνος, τὸ δὲ Ἀρτέμιδος· ἀγάλματα δὲ ὀρθὰ ἐργασίας τε τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Πεντέλῃσι λιθοτομίας. Αἰλαιαν δὲ τῶν καλουμένων Ναϊδῶν καὶ θυγατέρα εἶναι τοῦ Κηφισοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς νύμφης τὸ ὄνομα τεθῆναι τῇ πόλει φασί. καὶ ὁ ποταμὸς ἐνταῦθα ἔχει τὰς πηγὰς· ἀνεῖσι δὲ ἐκ τῆς ⁵ πηγῆς οὐ τὰ πάντα μεθ' ἡσυχίας, ἀλλ' ὡς τὰ πλείω συμβαίνει μεσουσῆς μάλιστα τῆς ἡμέρας παρέχεσθαι φωνὴν ἀνερχόμενον· εἰκάσαις ἀνμυκωμένῳ ταύρω τὸν ἦχον τοῦ ὕδατος. ἔχει δὲ ἡ Αἰλαια καὶ πρὸς τὰς τοῦ ἔτους ὥρας μετοπώρου καὶ ἐν θέρει καὶ ἦρος ἐπιτηδείως· τὸν δὲ χειμῶνα μὴ ὁμοίως ἥπιον γίνεσθαι κωλύει τὸ ὄρος ὁ Παρνασός.

3. Χαράδρα δὲ εἴκοσιν ἀπωτέρω σταδίοις ἐστὶν ⁶ ὑπὲρ ὑψηλοῦ κειμένη κρημνοῦ, καὶ ὕδατος οἱ ἐνταῦθα σπανίζουσιν ἄνθρωποι· ποτὸν δὲ σφισι ποταμὸς ἐστὶ Χάραδρος κατερχομένοις ὅσον τρία ἐπ' αὐτὸν στάδια· ἐκδίδωσι δὲ ἐς τὸν Κηφισόν, καὶ μοι τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ φαίνεται τεθῆναι τοῦ Χαράδρου τῇ πόλει. Χαράδραλοις δὲ Ἡρώων καλουμένων εἰσὶν ἐν τῇ ἀγορᾷ βωμοί, καὶ αὐτοὺς οἱ μὲν Διοσκούρων, οἱ δὲ ἐπιχωρίων εἶναι φασιν Ἡρώων. 4. Γῆ δὲ διακεκριμένως ἀρίστη τῆς ⁷ Φωκίδος ἐστὶν ἡ παρὰ τὸν Κηφισὸν καὶ φυτεῦσαι καὶ σπεῖρειν καὶ ἀνεῖναι νομάς· καὶ γεωργεῖται ταῦτα μάλιστα τῆς χώρας, ὥστε καὶ λόγος ἐστὶ πόλιν μὲν Παραποταμίους μὴ ὀνομασθῆναι, ἐπὶ δὲ τῶν παρὰ τὸν Κηφισὸν γεωργούντων πεποιῆσθαι τὸ ἔπος,

οἳ τ' ἄρα παρ ποταμὸν Κηφισὸν δῖον ἔναιον.

8 τούτῳ τῷ λόγῳ διάφορα μὲν ἐν τῇ Ἡροδότου συγγραφῇ, διάφορα δὲ ἐστὶν αὐτῷ καὶ ὅσα ἐπὶ ταῖς νίκαις ταῖς Πυθικαῖς μνημονεύουσιν· Ἀμφικτυόνες γὰρ Πύθια ἐτίθεισαν πρῶτον, καὶ Αἰχμέας Παραποτάμιος πυγμὴν ἐνίκησεν ἐν παισίν· ὡσαύτως δὲ Ἡρόδοτος καταλέγων τὰς πόλεις ὅσας βασιλεὺς Ξέρξης τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἐνέπρησε, καὶ Παραποταμίους κατείλοχεν ἐν αὐταῖς πόλιν. οὐ μὲντοι οἱ Παραποτάμιοί γε ὑπὸ Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν ἀνωκίσθησαν, ἀλλὰ ἐς τὰς ἄλλας πόλεις οἱ ἄνθρωποι κατενεμήθησαν ὑπὸ τε ἀσθενείας καὶ σπάνει χρημάτων. Παραποταμίῳ μὲν δὴ οὔτε ἐρείπια ἔτι ἦν, οὔτε ἐνθα τῆς χώρας ᾠκίσθη ἡ πόλις μνημονεύουσιν.

9 5. Ὀδὸς δὲ ἡ ἐς Ἀμφίκλειαν σταδίων ἐκ Λιλαίας ἐστὶν ἐξήκοντα. ταύτην τὴν Ἀμφίκλειαν ἐλυμήναντο οἱ τε ἐπιχώριοι τῷ ὀνόματι, καὶ Ἡρόδοτος μὲν Ἀμφίκλειαν ἐκάλεσεν ἐπόμενος τῷ ἀρχαιοτάτῳ τῶν λόγων, Ἀμφικ-884 τυόνες δὲ δόγμα ἐπὶ τῇ τῶν πόλεων ἀπωλείᾳ τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἐξενεγκόντες ὄνομα ἔθεντο αὐτῇ Ἀμφίκλειαν. Οἱ δὲ ἐπιχώριοι τοιάδε ἐπ' αὐτῇ λέγουσι, δυνάστην ἄνδρα ἐπιβουλήν ἐχθρῶν ὑποπτεύσαντα ἐς νήπιον παῖδα καταθέσθαι τὸν παῖδα ἐς ἀγγεῖον, καὶ ἀποκρύψαι τῆς χώρας ἐνθα οἱ ἄδειαν ἔσεσθαι πλείστην ἠπίστατο· λύκον μὲν δὴ ἐπιχειρεῖν τῷ παιδί, δράκοντα δὲ ἰσχυρὰν
10 ἔχειν τὴν φρουρὰν ἐσπειραμένον περὶ τὸ ἀγγεῖον. ὡς δὲ ὁ πατήρ ἦλθε τοῦ παιδός, τὸν δράκοντα ἐπιβουλεύσαι τῷ παιδί ἐλπίζων ἀφίησι τὸ ἀκόντιον, καὶ ἐκεῖνόν τε καὶ ὁμοῦ τῷ δράκοντι τὸν παῖδα ἀπέκτεινε· διδαχθεῖς δὲ ὑπὸ τῶν ποιμαίνοντων ὡς εὐεργέτην καὶ φύλακα τοῦ παιδός ἀπεκτονῶς εἶη, πυρὰν τῷ δράκοντι καὶ τῷ παιδί ἐποίησεν ἐν κοινῷ. τό τε δὴ χωρίον εἰοκέναι καὶ ἐς τόδε καιομένην πυρᾶ φασί, καὶ ἀπὸ τοῦ δράκοντος ἐκείνου τὴν πόλιν ἐθέλουσιν Ὀφιτεῖαν ὀνομασθῆναι.

ἂ μάλιστα ἄξιον Διονύσῳ δρωῶσιν ὄργια, ἔσοδος δὲ ἐς 11
τὸ ἄδυτον οὐδὲ ἐν φανερωῶ σφίσιν ἄγαλμα οὐκ ἔστι.
Λέγεται δὲ ὑπὸ τῶν Ἀμφικλειέων μάντιν τέ σφισι τὸν
θεὸν τοῦτον καὶ βοηθὸν νόσων καθεστηκέναι· τὰ μὲν
δὴ νοσήματα αὐτοῖς Ἀμφικλειεῦσι καὶ τοῖς προσοικοῦ-
σιν ἰᾶται θεὸς ὄνειράτων, πρόμαντις δὲ ὁ ἱερεὺς ἔστι,
χρᾶ δὲ ἐκ τοῦ θεοῦ κάτοχος.

6. Ἀμφικλείας δὲ ἀπωτέρω σταδίοις πεντεκαίδεκά 12
ἔστι Τιθρωνίον ἐν πεδίῳ κείμενον· παρέχεται δὲ οὐδὲν
ἐς μνήμην. ἐκ Τιθρωνίου δὲ εἴκοσιν ἐς Δρυμαίαν στά-
διοι· καθ' ὃ τι δὲ αὕτη ἢ ὁδὸς καὶ ἢ ἐς Δρυμαίαν ἐξ
Ἀμφικλείας ἢ [εὐθεΐα] παρὰ τὸν Κηφισὸν συμμίσγουσιν,
ἔστιν Ἀπόλλωνος Τιθρωνεῦσιν ἐνταῦθα ἄλσος τε καὶ
βωμοί. πεποιήται δὲ καὶ ναός· ἄγαλμα δὲ οὐκ ἔστιν.
Ἀπέχει δὲ Ἀμφικλείας ἢ Δρυμαία σταδίους ὀγδοήκοντα
ἀποτραπέντι ἐς ἀριστεράν *** κατὰ Ἡροδότου τοὺς
885 λόγους, Ναυβολεῖς δὲ τὰ ἀρχαιότερα· καὶ οἰκιστὴν οἱ
ἐνταῦθα γενέσθαι φασὶ Φῶκον παῖδα τοῦ Αἰακοῦ. Δή-
μητρος δὲ Θεσμοφόρου Δρυμαίοις ἱερόν ἔστιν ἀρχαῖον,
καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν λίθου πεποιήται· καὶ αὐτῇ Θεσμο-
φόρια ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον.

XXXIV. Ἐλάτεια δὲ τῶν ἐν Φωκεῦσι μεγίστη πόλεων
ἔστι τῶν ἄλλων μετὰ γε τοὺς Δελφούς· κεῖται δὲ κατὰ
Ἀμφικλείαν, καὶ ἐς αὐτὴν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ὁδός
ἔστιν ἐξ Ἀμφικλείας σταδίων, πεδιάς ἢ πολλή, καὶ αὐ-
θις οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀνάπτυς ἢ ἐγγυτάτω τοῦ Ἐλατέων
ἄστεως. ρεῖ δὲ ἐν τῇ πεδιάδι ὁ Κηφισός· αἱ δὲ ὠτίδες
καλούμεναι παρὰ τὸν Κηφισὸν νέμονται μάλιστα ὀρνί-
θων. 2. Ἐλατεῦσι δὲ ἐξεγένετο μὲν Κάσσανδρον καὶ 2
τὴν Μακεδόνων ἀπάσασθαι στρατιάν, ὑπῆρξε δὲ καὶ
Ταξίλου Μιθριδάτη στρατηγοῦντος τὸν πόλεμόν σφισιν
ἐκφυγεῖν· ἀντὶ τούτου δὲ τοῦ ἔργου Ῥωμαῖοι δεδώκασιν

αὐτοῖς ἐλευθέρους ὄντας ἀτελῆ νέμεσθαι τὴν χώραν. Ἀμφισβητοῦσι δὲ οὗτοι ξενικοῦ γένους, καὶ Ἀρκάδες φασὶν εἶναι τὸ ἀρχαῖον. Ἐλατον γὰρ τὸν Ἀρκάδος, ἥνικα ἐπὶ τὸ ἱερὸν Φλεγῦαι τὸ ἐν Δελφοῖς ἐστρατεύσαντο, ἀμῦναί τε τῷ θεῷ καὶ ἐν τῇ Φωκίδι ὁμοῦ τῷ στρατεύματι αὐτὸν καταμείναντα Ἐλατείας οἰκιστὴν γενέσθαι.

3 Ἐν δὲ ταῖς Φωκέων πόλεσιν ἃς ὁ Μῆδος ἐνέπρησεν, ἀριθμῆσαι καὶ τὴν Ἐλάτειαν ἔστιν ἐν ταύταις. συμφοραὶ δὲ αἱ μὲν πρὸς Φωκέας τοὺς ἄλλους γεγόνασιν σφισιν εἰκνῦται· τὰ δὲ καὶ ἰδίᾳ τοῖς Ἐλατεῦσιν ἐκ Μακεδόνων παρεσκεύασεν ὁ δαίμων. καὶ ἐπὶ μὲν Κασσάνδρου πολεμήσαντος Ὀλυμπιόδωρος κατέστη μάλιστα αἴτιος ἄπρακτον τοῖς Μακεδόσι γενέσθαι πολιορκίαν· Φίλιππος δὲ ὁ Δημητρίου τὸν τε ἐν Ἐλατεία δῆμον πρὸς τὸ ἔσχατον δέους ἤγαγε, καὶ ὑπηγάγετο ἅμα τοὺς δυνα-

4 τωτέρους δωρεᾶ. Τίτος μὲν δὴ ὁ ἄρχων Ῥωμαίων, τὸ 881 γὰρ δὴ Ἑλληνικὸν ἅπαν ἐλευθερώσων ἀπέσταλτο ἐκ Ῥώμης, πολιτείαν τε Ἐλατεῦσιν ἀποδώσειν τὴν ἀρχαίαν ἐπηγγέλλετο, καὶ δι' ἀγγέλων ἐπεκηρυκεύετό σφισιν ἀπὸ Μακεδόνων ἀφίστασθαι· οἱ δὲ ὑπὸ ἀγνωμοσύνης, ὁ δῆμος ἢ οἱ ἔχοντες τὰς ἀρχάς, Φιλίππῳ τε ἦσαν πιστοὶ καὶ ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου πολιορκία παρέστησαν. Χρόνῳ δὲ οἱ Ἐλατεῖς ὕστερον Ταξίλου τε Μιθριδάτῃ στρατηγούντος καὶ τῶν ἐκ τοῦ Πόντου βαρβάρων ἀντέσχον τῇ πολιορκίᾳ· ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐλευθέρους εἶναι τῷ ἔργῳ

5 δέδοται σφισιν ὑπὸ Ῥωμαίων. Τῶν δὲ Κοστοβώκων τὸ ληστικὸν τὸ κατ' ἐμὲ τὴν Ἑλλάδα ἐπιδραμὸν ἀφίκετο καὶ ἐπὶ τὴν Ἐλάτειαν· ἐνθα δὴ ἀνὴρ Μνησίβουλος λόχον τε περὶ αὐτὸν ἀνδρῶν συνέστησε, καὶ καταφονεύσας πολλοὺς τῶν βαρβάρων ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ. Οὗτος ὁ Μνησίβουλος δρόμου νίκας καὶ ἄλλας ἀνείλετο, καὶ Ὀλυμπιάδι πέμπτῃ πρὸς ταῖς τριάκοντά τε καὶ διακο-

σίαις σταδίου καὶ τοῦ σὺν τῇ ἀσπίδι διαύλου· ἐν Ἐλα-
 τείᾳ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ δρομέως, Μνησιβούλου χαλ-
 κοῦς ἔστηκεν ἀνδριάς. 3. Ἡ δὲ ἀγορὰ αὐτὴ τέ ἐστι θεᾶς 6
 ἀξία καὶ ὁ Ἐλατος ἐπειρασμένος στήλη· σαφῶς δὲ οὐκ
 οἶδα εἴτε τιμῶντες οἶα οἰκιστὴν εἴτε καὶ μνήματος ἐπί-
 θημα ἐποίησαντο τὴν στήλην. Τῷ δὲ Ἀσκληπιῷ ναὸς
 ῥοδόμηται καὶ ἄγαλμα γένεια ἔχον ἐστί· τοῖς δὲ ἐργα-
 σαμένοις τὸ ἄγαλμα ὀνόματα μὲν Τιμοκλῆς καὶ Τιμαρ-
 χίδης, γένους δὲ εἰσι τοῦ Ἀττικοῦ. Ἐπὶ τῷ πέρατι δὲ
 τῷ ἐν δεξιᾷ τῆς πόλεως θεατρὸν τέ ἐστι καὶ χαλκοῦν
 Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἀρχαῖον· ταύτην τὴν θεὸν λέγουσιν
 ἀμῦναί σφισιν ἐπὶ τοὺς ὄμοῦ Ταξίλῳ βαρβάρους.

4. Ἐλατείας δὲ ὅσον σταδίους εἴκοσιν ἀφέστηκεν 7
 Ἀθηνᾶς ἐπὶ κλησιν Κραναίας ἱερὸν, ἣ δὲ ὁδὸς ἐπὶ το-
 σοῦτον ἀναντεστέρᾳ ὡς ἀνιᾶν τε μηδὲν καὶ λεληθέναι
 μᾶλλον αὐτῆς τὸ ἀναντες. λόφος δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῷ
 πέρατι τὰ πλείω μὲν ἀπότομος, οὐ μέντοι ἄγαν ἢ μεγέ-
 887 θους ἔχων ἐστὶν ἢ ὕψους· ἐπὶ τούτῳ τῷ λόφῳ τὸ ἱερὸν
 πεποιήται, καὶ στοαὶ τέ εἰσι καὶ οἰκῆσεις διὰ τῶν στοῶν,
 ἐνθα οἰκοῦσιν οἷς τὴν θεὸν θεραπεύειν καθέστηκε, καὶ
 ἄλλοις καὶ μάλιστα τῷ ἱερωμένῳ. τὸν δὲ ἱερέα ἐκ παί- 8
 δων αἰροῦνται τῶν ἀνήβων, πρόνοιαν ποιούμενοι πρό-
 τερον τῆς ἱερωσύνης ἐξήκειν οἱ τὸν χρόνον πρὶν ἢ ἡβῆ-
 σαι· ἱεροῦται δὲ ἔτη συνεχῆ πέντε, ἐν οἷς τὴν τε ἄλλην
 δίαιταν ἔχει παρὰ τῇ θεῷ, καὶ λουτρὰ αἱ ἀσάμινθοι
 κατὰ τρόπον εἰσὶν αὐτῷ τὸν ἀρχαῖον. Τὸ δὲ ἄγαλμα
 ἐποίησαν μὲν καὶ τοῦτο οἱ Πολυκλέους παῖδες, ἐστὶ δὲ
 ἐσκευασμένον ὡς ἐς μάχην, καὶ ἐπείρασται τῇ ἀσπίδι
 τῶν Ἀθήνησι μίμημα ἐπὶ τῇ ἀσπίδι τῆς καλουμένης ὑπὸ
 Ἀθηναίων Παρθένου.

XXXV. Ἐς Ἄβας δὲ ἀφικέσθαι καὶ ἐς Γάμπολιν ἐστὶ
 μὲν [καὶ] ἐξ Ἐλατείας ὀρεινὴν ὁδὸν ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἐλα-

τέων ἄστεως· ἡ δὲ ἐπὶ Ὀποῦντα λεωφόρος ἡ ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ ἐς ταύτας φέρει τὰς πόλεις. ἴοντι οὖν ἐς Ὀποῦντα ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ ἐκτραπέντι οὐ πολὺ ἐς ἀριστερὰν ὁδὸς ἡ ἐς Ἄβας. Οἱ δὲ ἐν ταῖς Ἄβαις ἐς γῆν τὴν Φωκίδα λέγουσιν ἀφικέσθαι ἐξ Ἄργους, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ Ἄβαντος τοῦ οἰκιστοῦ λαβεῖν τὴν πόλιν, τὸν δὲ Λυγκέως τε καὶ Ὑπερμνήστρας τῆς Δαναοῦ παῖδα εἶναι.

2. Ἀπόλλωνος δὲ ἱερὰς νενομίκασιν εἶναι καὶ Ἄβας ἐκ παλαιοῦ, καὶ χρηστήριον καὶ αὐτόθι ἦν Ἀπόλλωνος.

2 Θεῶ δὲ τῶ ἐν Ἄβαις οὐχ ὁμοίως Ῥωμαῖοί τε ἀπένειμαν τὰ ἐς τιμὴν καὶ ὁ Πέρσης, ἀλλὰ Ῥωμαῖοι μὲν εὐσεβεῖα τῇ ἐς τὸν Ἀπόλλωνα Ἀβαίοις δεδώκασιν αὐτονόμους σφᾶς εἶναι, στρατιὰ δὲ ἡ μετὰ Ξέρξου κατέπρησε καὶ τὸ ἐν Ἄβαις ἱερόν. Ἑλλήνων δὲ τοῖς ἀντιστάσι τῶ βαρβάρῳ τὰ κατακαυθέντα ἱερὰ μὴ ἀνιστάναι σφίσιν ἔδοξεν, ἀλλὰ ἐς τὸν πάντα ὑπολείπεσθαι χρόνον τοῦ ἔχθους ὑπομνήματα· καὶ τοῦδε ἔνεκα οἱ τε ἐν τῇ Ἀλιαρτίᾳ ναοὶ καὶ Ἀθηναίοις τῆς Ἥρας ἐπὶ ὁδῶ τῇ Φαληρικῇ καὶ ὁ ἐπὶ Φαλήρῳ τῆς Δήμητρος καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι ἡμί-

3 καντοὶ μένουσι. τοιαύτην θέαν καὶ τοῦ ἐν Ἄβαις ἱεροῦ δὲ τότε γε εἶναι δοκῶ, ἐς ὃ ἐν τῶ πολέμῳ τῶ Φωκικῶ βιασθέντας μάχη Φωκέων ἄνδρας καὶ ἐς Ἄβας ἐκπεφευγότας αὐτούς τε οἱ Θεβαῖοι τοὺς ἐκέτας καὶ τὸ ἱερόν, δεύτερον δὲ οὗτοι μετὰ Μήδους, ἔδοσαν πυρὶ· εἰστήκει δ' οὖν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι οἰκοδομημάτων ἀσθενέστατον ὀπόσα δὴ ἡ φλόξ ἐλυμήνατο, ἅτε ἐπὶ τῶ Μηδικῶ προλαβησαμένῳ πυρὶ αὐθις ὑπὸ τοῦ Βοιωτίου πυρὸς κατειργασμένον.

3. Παρὰ δὲ τὸν ναὸν τὸν μέγαν ἐστὶν ἄλλος ναός, ἀποδέων ἐκείνου μέγεθος· βασιλεὺς δὲ Ἀδριανὸς ἐποίησε τῶ Ἀπόλλωνι· τὰ δὲ ἀγάλματα ἀρχαιότερα καὶ αὐτῶν ἐστὶν Ἀβαίων ἀνάθημα, χαλκοῦ δὲ εἰργασται καὶ ὁμοίως ἐστὶν ὀρθά, Ἀπόλλων καὶ Δητῶ τε καὶ Ἄρ-

τεμῖς. Ἀβαίοις δὲ ἔστι μὲν θέατρον, ἔστι δὲ καὶ ἀγορά σφισι, κατασκευῆς ἀμφοτέρω ἀρχαίας.

4. Ἐπανελθόντα δὲ εἰς τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Ὀποῦντα 5 εὐθείαν Ἰάμπολις τὸ ἀπὸ τούτου σε ἐκδέξεται. τῶν δὲ ἐνταῦθα ἀνθρώπων καὶ αὐτὸ κατηγορεῖ τὸ ὄνομα οἷτινες ἦσαν ἐξ ἀρχῆς καὶ ὁπόθεν ἐξαναστάντες ἀφίκοντο εἰς ταύτην τὴν χώραν. Ἦσαν γὰρ οἱ ἐκ Θηβῶν Κάδμου καὶ τὸν σὺν ἐκείνῳ φυγόντες στρατὸν ἀφίκοντο ἐνταῦθα. τὰ μὲν δὴ ἀρχαιότερα ὑπὸ τῶν προσχώρων ἐκαλοῦντο Ἰάντων πόλις, χρόνῳ μὲντοι ὕστερον Ἰάμπολιν ἐξενίκησεν ὀνομασθῆναι. Ἄτε δὲ καὶ βασιλέως Ξέρξου 6 καταπρήσαντος τὴν πόλιν καὶ αὐτίς Φιλίππου κατασκάψαντος, ὅμως τὰ ὑπολειπόμενα ἦν ἀγορά τε ἀρχαίας κατασκευῆς καὶ βουλευτήριον, οἶκημα οὐ μέγα, καὶ θέατρον οὐ πόρρω τῶν πυλῶν. Ἀδριανὸς δὲ βασιλεὺς στοὰν ᾠκοδομήσατο, καὶ ἐπώνυμος ἡ στοὰ τοῦ ἀναθέντος βασιλέως ἐστὶ. φρέαρ δὲ σφισίν ἐστὶν ἓν· ἀπὸ τούτου μόνου καὶ πίνουσι καὶ λούονται, ἀπ' ἄλλου δὲ ἔχουσιν οὐδενός, πλήν γε δὴ ὥρα χειμῶνος τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ. Σέβονται δὲ μάλιστα Ἄρτεμιν, καὶ ναὸς Ἀρτέμι- 7 δός ἐστὶν αὐτοῖς· τὸ δὲ ἄγαλμα ὁποῖόν τι ἐστὶν οὐκ ἐδήλωσα· δις γὰρ καὶ οὐ πλέον ἐκάστου ἐνιαυτοῦ τὸ ἱερὸν ἀνοιγνύναι νομίζουσιν. ὁπόσα δ' ἂν τῶν βοσκημάτων 889 ἱερὰ ἐπονομάσωσιν εἶναι τῇ Ἀρτέμιδι, ἄνευ νόσου ταῦτα καὶ πιότερα τῶν ἄλλων ἐκτρέφεσθαι λέγουσιν.

5. Ἐσβολὴ δὲ ἐκ Χαιρωνείας εἰς γῆν τὴν Φωκίδα οὐ 8 μόνον ἡ εὐθειά ἐστὶν εἰς Δελφούς, ἡ δὲ διὰ τε Πανοπέως καὶ παρὰ τὴν Δαυλίδα καὶ ὁδὸν τὴν Σχιστήν· φέρει δὲ ἐκ Χαιρωνείας καὶ ἕτερα τραχεῖά τε ὁδὸς καὶ ὄρεινὴ τὰ πλέονα εἰς πόλιν Φωκέων Στεῖρον· μῆκος δὲ εἴκοσι στάδιοι τῆς ὁδοῦ καὶ ἑκατόν. Οἱ δὲ ἐνταῦθά φασι οὐ Φωκεῖς, Ἀθηναῖοι δὲ εἶναι τὰ ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς

ὄμοῦ Πετεῶ τῷ Ὀρνέως ἀφικέσθαι διωχθέντι ὑπὸ Αἰ-
 γέως ἐξ Ἀθηναίων· ὅτι δὲ τῷ Πετεῶ τὸ πολὺ ἐκ τοῦ δήμου
 τοῦ Στειριέων ἠκολούθησεν, ἐπὶ τούτῳ κληθῆναι τὴν
 9 πόλιν Στεῖριν. Στειρίταις δὲ ἐστὶν ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ πε-
 τρώδους ἢ οἰκησις· σπανίζουσιν οὖν κατὰ τοῦτο ὕδατος
 θέρους ὥρα· φρέατα γὰρ αὐτόθι οὔτε πολλὰ οὔτε ὕδωρ
 παρεχόμενά ἐστὶν ἐπιτήδειον. ταῦτα μὲν δὴ λουτρά σφισι
 καὶ ὑποξυγίοις ποτὸν γίνεται· τὸ δὲ ὕδωρ οἱ ἄνθρωποι
 τὸ πότιμον ὅσον στάδια τέσσαρα ὑποκαταβαίνοντες λαμ-
 βάνουσιν ἐκ πηγῆς· ἢ δὲ ἐν πέτραις ἐστὶν ὀρωρυγμένη,
 10 καὶ ἀρύνονται κατιόντες ἐς τὴν πηγὴν. Δήμητρος δὲ ἐπί-
 κλησιν Στειρίτιδος ἱερόν ἐστὶν ἐν Στεῖρι· πλίνθου μὲν
 τῆς ὠμῆς τὸ ἱερόν, λίθου δὲ τοῦ Πεντέλησι τὸ ἄγαλμα,
 δᾶδας ἢ θεὸς ἔχουσα. παρὰ δὲ αὐτῇ κατειλημένον ταινί-
 αῖς ἄγαλμα ἀρχαῖον εἴ τι ἄλλο, ὅποσα Δήμητρι ἐς τιμὴν.

XXXVI. Ἐς δὲ Ἄμβρωσον στάδιοι περὶ ἐξήκοντά
 εἰσιν ἐκ Στείρειως· πεδιάς ἢ ὁδός, ὀρῶν ἐν μέσῳ πεδίου
 κείμενον. ἄμπελοι δὲ τὸ πολὺ εἰσι τοῦ πεδίου, καὶ ἐν
 γῆ τῇ Ἄμβρωσέων οὐ συνεχεῖς μὲν ὥσπερ αἱ ἄμπελοι, 890
 πεφύκασι μέντοι καὶ αἱ θάμνοι. τὴν δὲ θάμνον ταύτην
 Ἰωνες μὲν καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν κόκκον, Γαλάται δὲ
 οἱ ὑπὲρ Φρυγίας φωνῇ τῇ ἐπιχωρίῳ σφίσις ὀνομάζουσιν
 ὕς. γίνεται δὲ αὕτη μέγεθος μὲν ἢ κόκκος κατὰ τὴν
 θάμνον καλουμένην, φύλλα δὲ μελάντερα μὲν καὶ μαλα-
 κώτερα ἢ ἢ σχῖνος, τὰ μέντοι ἄλλα εἰκότα ἔχει τῇ
 3 σχίνῳ. ὁ δὲ αὐτῆς καρπὸς ὅμοιος τῷ καρπῷ τῆς στρύ-
 χνου, μέγεθος δὲ ἐστὶ κατὰ ὄροβον. γίνεται δὲ τι ἐν τῷ
 καρπῷ τῆς κόκκου βραχὺ ζῶον· τοῦτο εἰ ἀφίκοιτο ἐς
 τὸν ἀέρα πεπανθέντος τοῦ καρποῦ, πέτεται τε αὐτίκα
 καὶ εἰκότως κῶνωπι φαίνοιτο ἄν· νῦν δὲ πρότερον, πρὶν
 ἢ τὸ ζῶον κινηθῆναι, συλλέγουσι τῆς κόκκου τὸν καρ-
 πόν, καὶ ἐστὶ τοῖς ἐρίοις ἢ βαφῇ τὸ αἶμα τοῦ ζῶου.

2. Ἡ δὲ Ἀμβρωσος κεῖται μὲν ὑπὸ τὸ ὄρος τὸν Παφ- 3
 νασόν, τὰ ἐπέκεινα δὲ ἢ Δελφοί· τεθῆναι δὲ τὸ ὄνομα
 τῇ πόλει ἀπὸ ἡρώος φασιν Ἀμβρώσου. Θηβαῖοι δὲ ἐς
 τὸν Μακεδόνων καὶ Φιλίππου καθιστάμενοι πόλεμον
 περιέβαλον τῇ Ἀμβρώσῳ διπλοῦν τεῖχος· τὸ δὲ ἐστὶν
 ἐπιχωρίου λίθου, χροῖαν μέλανος, ἐς τὰ μάλιστα ἰσχυ-
 ροῦ· κύκλος δὲ ἐκάτερος τοῦ τείχους πλάτος μὲν ἀπο-
 δέων ὀλίγον ἐστὶν ὀργυιᾶς, τὸ δὲ ὕψος ἐς ἡμίσειάν τε
 καὶ δύο ὀργυιάς, ὅπου μὴ τὸ τεῖχος πεπόνηκε· διάστημα 4
 δὲ ἀπὸ τοῦ προτέρου τῶν κύκλων ἐπὶ τὸν δευτέρου
 ἐστὶν ὀργυιά· κατασκευὴ δὲ πύργων ἢ ἐπάλξεων ἢ εἴ τι
 ἄλλο ἐς εὐπρέπειαν τείχους, παρεῖται τὰ πάντα σφίσιν
 ἅτε τειχίζουσιν ἐπὶ μόνῳ τῷ αὐτίκα ἀμύνεσθαι. Ἔστι
 δὲ ἀγορά τε Ἀμβρωσεῦσιν οὐ μεγάλη, καὶ ἀνδριάντων
 ἐν αὐτῇ λίθου πεποιημένων κατεάρασιν οἱ πολλοί.

3. Τραπέντι δὲ ἐπὶ Ἀντίκυραν ἀνάπτης τὰ πρῶτά 5
 ἐστὶν ὁδός· ἀναβάντι δὲ ὅσον δύο στάδια ὁμαλές τε
 χωρίου καὶ ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ Δικτυνναίας ἐπίκλησιν
 ἱερόν ἐστὶν Ἀρτέμιδος. ταύτην οἱ Ἀμβρωσεῖς ἄγουσι
 891 μάλιστα ἐν τιμῇ· τῷ δὲ ἀγάλματι ἐργασία τέ ἐστὶν Αἰ-
 γιναία, καὶ μέλανος τοῦ λίθου πεποίηται. τὸ δὲ ἀπὸ
 τοῦ ἱεροῦ τῆς Δικτυνναίας κατάντης ὁδός ἐς Ἀντίκυραν
 πᾶσά ἐστι. Τὰ δὲ ἀρχαιότερα ὄνομα εἶναι Κυπάρισσον
 τῇ πόλει φασί, καὶ Ὅμηρον ἐν Φωκέων καταλόγῳ τὸ
 ὄνομα θελῆσαι θέσθαι γε αὐτόν, ὅτι ἤδη τηνικαῦτα
 ἐκαλεῖτο Ἀντίκυρα· εἶναι γὰρ δὴ τὸν Ἀντικυρέα κατὰ
 Ἡρακλέα ἡλικίαν. Κεῖται μὲν δὴ ἡ πόλις κατὰ Μεδεῶ- 6
 νος τὰ ἐρείπια· ἐδήλωσα δὲ ἀρχομένης τῆς ἐς Φωκέας
 *** ἐς τὸ ἱερόν ἀσεβῆσαι τὸ ἐν Δελφοῖς. Ἀντικυρέας
 δὲ ἐποίησε μὲν ἀναστάτους καὶ ὁ Ἀμύντου Φίλιππος,
 ἐποίησε δὲ καὶ δεύτερα Ὀτίλιος ὁ Ῥωμαῖος, ὅτι ἦσαν

ὑπήκοοι καὶ οὗτοι Φιλίππου τοῦ Δημητρίου βασιλεύον-
 τος Μακεδόνων· ὁ δὲ ἐπὶ τὸν Φίλιππον ἀμύνειν Ἀθη-
 7 ναίοις ὁ Ὀτίλιος ἀπέσταλτο ἐκ Ῥώμης. 4. Τὰ δὲ ὄρη τὰ
 ὑπὲρ τὴν Ἀντίκυραν πετρώδη τε ἄγαν ἐστί, καὶ ἐν αὐ-
 τοῖς φύεται μάλιστα ὁ ἐλλέβορος. ὁ μὲν αὐτοῦ μέλας
 χωρεῖται ἀνθρώποις καὶ ἔστι γαστρὶ καθάρσιον, ὁ δὲ
 ἕτερος ὁ λευκὸς δι' ἐμέτου καθαίρειν πέφυκε· τὸ δὲ
 φάρμακον τὸ εἰς τὴν καθάρσιν ἢ τοῦ ἐλλεβόρου ῥίζα
 8 ἐστίν. Ἀντικυρεῦσι δὲ εἰσὶ μὲν ἀνδριάντες ἐν τῇ ἀγορᾷ
 χαλκοῖ, ἔστι δὲ σφισιν ἐπὶ τῷ λιμένι Ποσειδῶνι οὐ μέγα
 ἱερόν, λογάσιν ᾠκοδομημένον λίθοις· κεκονίαται δὲ τὰ⁸⁹²
 ἐντός. τὸ δὲ ἄγαλμα ὀρθὸν χαλκοῦ πεποιημένον, βέ-
 βηκε δὲ ἐπὶ δελφῖνι τῷ ἐτέρῳ τῶν ποδῶν· κατὰ τοῦτο
 δὲ ἔχει καὶ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῷ μηρῷ, ἐν δὲ τῇ ἐτέρᾳ χειρὶ
 9 τρίαῖνά ἐστιν αὐτῷ. Τοῦ γυμνασίου δὲ ἐν ᾧ καὶ τὰ
 λουτρά σφισι πεποιήται, τούτου πέραν ἄλλο γυμνάσιον
 ἐστὶν ἀρχαῖον· ἀνδριάς δὲ ἔστηκεν ἐν αὐτῷ χαλκοῦς·
 φησὶ δὲ ἐπ' αὐτῷ τὸ ἐπίγραμμα Ξενόδαμον παγκρατια-
 στήν Ἀντικυρέα ἐν ἀνδράσιν Ὀλυμπικὴν ἀνηρῆσθαι νί-
 κην. εἰ δὲ ἀληθεύει τὸ ἐπίγραμμα, Ὀλυμπιάδι τῇ πρώτῃ
 μετὰ δέκα καὶ διακοσίας φαίνοιτο ἂν τὸν κότινον ὁ Ξενό-
 δαμος εἰληφώς· αὕτη δὲ ἐν τοῖς Ἡλείων γράμμασι παρ-
 10 εῖται μόνῃ πασῶν ἢ Ὀλυμπιάς. Ἔστι δὲ ὑπὲρ τὴν ἀγορὰν
 ἐν φρέατι ὕδατος πηγὴ· σκέπη δὲ ἀπὸ ἡλίου τῷ φρέατι
 ὄροφος τε καὶ ἀνέχοντες τὸν ὄροφον κίονες. ἔστι δὲ οὐ
 πολὺ ἀνωτέρω τοῦ φρέατος λίθοις τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ᾠκο-
 δομημένον μνημα· ταφῆναι δὲ φασιν ἐνταῦθα τοὺς Ἰφι-
 του παῖδας, τὸν μὲν ἀνασωθέντα ἐξ Ἰλίου καὶ ἀποθα-
 νόντα ἐν τῇ οἰκείᾳ· Σχεδίῳ δὲ ἐν μὲν γῆ τῇ Τρωάδι τὴν
 τελευτὴν συμβῆναι λέγουσιν, ἀχθῆναι δὲ οἰκαδε καὶ
 τούτου τὰ ὅστᾳ.

XXXVII. Τῆς πόλεως δὲ ἐν δεξιᾷ, δύο μάλιστα προ-

ελθόντι ἀπ' αὐτῆς σταδίους, πέτρα τέ ἐστιν ὑψηλή, μοῖρα ὄρους ἢ πέτρα, καὶ ἱερὸν ἐπ' αὐτῆς πεποιημένον ἐστὶν Ἀρτέμιδος· ἔργον τῶν Πραξιτέλους, δᾶδα ἔχουσα τῇ δεξιᾷ καὶ ὑπὲρ τῶν ὤμων φαρέτραν· παρὰ δὲ αὐτὴν κύων ἐν ἀριστερᾷ· μέγεθος δὲ ὑπὲρ τὴν μεγίστην γυναῖκα τὸ ἄγαλμα.

2. Τῇ δὲ γῆ τῇ Φωκίδι ἐστὶν ὄμορος ἢ ὀνομάζεται μὲν ἀπὸ Βούλωνος ἀγαγόντος τὴν ἀποικίαν ἀνδρός, συνωκίσθη δὲ ἐκ πόλεων τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Δωρίδι. λέγονται δὲ οἱ Βούλιοι Φιλομήλου καὶ Φωκέων * * * σύλλογον τὸν κοινόν. Ἐς δὲ τὴν Βοῦλιν ἐκ μὲν τῆς Βοιωτίας Θίσβης σταδίων ἐστὶν ὁδὸς ὀγδοήκοντα, ἐξ Ἀντικύρας δὲ τῆς Φωκέων δι' ἠπείρου μὲν καὶ εἰ ἀρχὴν ἐστὶν οὐκ οἶδα· οὕτω δύσβατα ὄρη καὶ τραχέα τὰ
893 μεταξὺ Ἀντικύρας τέ ἐστὶ καὶ Βούλιδος· [ἐς δὲ τὸν] * * * λιμένα σταδίων ἐξ Ἀντικύρας ἐστὶν ἑκατόν, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ λιμένος στάδια ὁδοῦ τῆς πεζῆς τῆς ἐς Βοῦλιν ἑπτὰ εἶναι μάλιστα εἰκάζομεν. 3. Κάτεισι δὲ καὶ ποταμὸς 3 ἐς θάλασσαν ταύτῃ χεῖμαρρος, ὃν οἱ ἐπιχώριοι ὀνομάζουσιν Ἡράκλειον. κεῖται δὲ ἐπὶ ὑψηλοῦ τε ἢ Βοῦλις καὶ ἐν παράπλῳ περαιουμένοις ἐξ Ἀντικύρας ἐς Λέχαιον τὸ Κορινθίων. Οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐνταῦθα πλέον ἡμίσεις κόχλων ἐς βαφὴν πορφύρας εἰσὶν ἄλιεῖς. Κατασκευὴ δὲ ἢ ἐν τῇ Βούλιδι οὔτε ἢ ἄλλη θαύματος πολλοῦ, καὶ ἱερὰ θεῶν ἐστὶν Ἀρτέμιδος, τὸ δὲ αὐτῶν Διονύσου· τὰ δὲ ἀγάλματα ξύλου μὲν ἐστὶν εἰργασμένα, ὅστις δὲ ἦν ὁ ποιήσας οὐχ οἶοί τε ἐγενόμεθα συμβαλέσθαι. θεῶν δὲ ὄντινα οἱ Βούλιοι σέβουσι μάλιστα, Μέγιστον μὲν ὀνομάζουσι, Διὸς δὲ κατὰ ἡμετέραν δόξαν ἐστὶν ἐπὶ κλησις. καὶ πηγὴ Βουλίσις ἐστὶ καλουμένη Σάυνιον.

4. Ἐς δὲ Κίρραν τὸ ἐπίνειον Δελφῶν ὁδὸς μὲν 4 σταδίων ἐξήκοντά ἐστιν ἐκ Δελφῶν· καταβάντι δὲ ἐς

τὸ πεδίον ἰππόδρομός τε ἐστὶ καὶ ἀγῶνα Πύθια ἄγου-
 σιν ἐνταῦθα τὸν ἰππικόν. τὰ μὲν δὴ ἐς τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ
 Ταράξιππον ἐδήλωσέ μοι τὰ ἐς Ἡλείους τοῦ λόγου·
 ὁ δὲ ἰππόδρομος ἔοικε τοῦ Ἀπόλλωνος τάχα μὲν πού καὶ
 αὐτὸς τῶν ἰππευόντων τινὰ ἀνιᾶσαι, ἅτε ἀνθρώποις
 τοῦ δαίμονος ὁμοίως ἐπὶ ἔργῳ παντὶ καὶ ἀμείνω καὶ τὰ
 χεῖρῳ νέμοντος· οὐ μέντοι καὶ αὐτὸς ταραχὴν τοῖς ἵπ-
 ποῖς ὁ ἰππόδρομος οὔτε κατὰ αἰτίαν ἤρωος, οὔτε ἐπ’
 5 ἄλλῃ πέφυκεν ἐργάζεσθαι προφάσει. Τὸ δὲ πεδίον τὸ
 ἀπὸ τῆς Κίρρας ψιλόν ἐστὶν ἅπαν, καὶ φυτεύειν δένδρα
 οὐκ ἐθέλουσιν, ἢ ἔκ τινος ἀρᾶς ἢ ἀχρεῖον τὴν γῆν ἐς
 δένδρων τροφήν εἰδότες. Λέγεται δὲ ἐς τὴν Κίρραν
 * * * καὶ ἀπὸ τῆς Κίρρας τὸ ὄνομα τὸ ἐφ’ ἡμῶν τεθῆναι
 τῷ χωρίῳ φασίν. Ὅμηρος μέντοι Κριῖσαν ἐν τε Ἰλιάδι
 ὁμοίως καὶ ὕμνῳ τῷ ἐς Ἀπόλλωνα ὀνόματι τῷ ἐξ ἀρχῆς 894
 καλεῖ τὴν πόλιν. Χρόνῳ δὲ ὕστερον οἱ ἐν τῇ Κίρρᾳ
 ἄλλα τε ἠσέβησαν ἐς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἀπετέμνοντο
 6 τοῦ θεοῦ τῆς χώρας. πολεμεῖν οὖν πρὸς τοὺς Κιρραίους
 ἔδοξεν Ἀμφικτυόσι, καὶ Κλεισθένην τε Σικυωνίων τυ-
 ραννοῦντα προεστήσαντο ἡγεμόνα εἶναι καὶ Σόλωνα ἐξ
 Ἀθηναίων ἐπηγάγοντο συμβουλεύειν. χρωμένοις δὲ σφι-
 σιν ὑπὲρ νίκης ἀνεῖπεν ἡ Πυθία,
 οὐ πρὶν τῆσδε πόλης ἐρεῖψετε πύργον ἐλόντες,
 πρὶν κεν ἐμῷ τεμένει κνανώπιδος Ἀμφιτρίτης
 κῦμα ποτικλύξῃ κελαδοῦν ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
 5. Ἐπεισεν οὖν ὁ Σόλων καθιερωῖσαι τῷ θεῷ τὴν Κιρ-
 ραίαν, ἵνα δὴ τῷ τεμένει τῷ Ἀπόλλωνος γένηται γείτων
 7 ἡ θάλασσα. Εὐρέθη δὲ καὶ ἕτερον τῷ Σόλωνι σόφισμα
 ἐς τοὺς Κιρραίους· τοῦ γὰρ Πλείστου τὸ ὕδωρ ῥέον διὰ
 ὄχετοῦ σφίσις ἐς τὴν πόλιν ἀπέστρεψεν ἀλλαχόσε ὁ Σό-
 λων. καὶ οἱ μὲν πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας ἔτι ἀντειχόν
 ἔκ τε φρεάτων καὶ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ πίνοντες·

ὁ δὲ τοῦ ἐλλεβόρου τὰς ῥίζας ἐμβαλὼν ἐς τὸν Πλεῖστον, ἐπειδὴ ἱκανῶς τοῦ φαρμάκου τὸ ὕδωρ ἤσθετο ἔχον, ἀνέστρεψεν αὐτίς ἐς τὸν ὀχετόν· καί, ἐνεφορήσαντο γὰρ ἀνέδην οἱ Κιρραῖοι τοῦ ὕδατος, [καί] οἱ μὲν ὑπο ἀπαύστου τῆς διαρροίας ἐξέλιπον οἱ ἐπὶ τοῦ τείχους τὴν φρουράν, Ἀμφικτυόνες δὲ ὡς εἶλον τὴν πόλιν, ἐπρά-8 ξαντο ὑπὲρ τοῦ θεοῦ δίκας παρὰ Κιρραίων, καὶ ἐπίνειον Δελφῶν ἐστὶν ἡ Κίρρα· παρέχεται δὲ καὶ ἐς θεῖαν Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς ναόν τε καὶ ἀγάλματα μεγέθει μεγάλα καὶ ἐργασίας Ἀττικῆς. ἡ δὲ Ἀδράστεια 895 ἴδρυνται μὲν ἐν τῷ αὐτῷ σφίσι, μεγέθει δὲ τῶν ἄλλων ἀποδέουσα ἀγαλμάτων ἐστίν.

XXXVIII. Ἡ δὲ γῆ ἡ Λοκρῶν τῶν καλουμένων Ὀξολῶν προσεχῆς τῇ Φωκίδι ἐστὶ κατὰ τὴν Κίρραν. Ἐς δὲ τὴν ἐπὶ κλησιν τῶν Λοκρῶν τούτων διάφορα ἤκουσα, ὁμοίως δὲ ἅπαντα δηλώσω. Ὀρεσθεῖ τῷ Δευκαλίωνος βασιλεύοντι ἐν τῇ χώρᾳ κύων ἔτεκεν ἀντὶ σκύλακος ξύλον· κατορύξαντος δὲ τοῦ Ὀρεσθέως τὸ ξύλον ἅμα τῷ ἦρι φῦναι ἄμπελον ἀπ' αὐτοῦ λέγουσι, καὶ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῶν ὄζων γενέσθαι τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις. Οἱ δὲ Νέσσον πορθμεύοντα ἐπὶ τῷ Εὐήνῳ τρωθῆναι 2 μὲν ὑπὸ Ἡρακλέους, οὐ μέντοι καὶ αὐτίκα γε ἀποθανεῖν, ἀλλὰ ἐς τὴν γῆν ταύτην ἐκφυγεῖν νομίζουσι, καὶ ὡς ἀπέθανε σήπεσθαί τε ἄταφον καὶ ὀσμῆς τῷ ἐνταῦθα ἀέρι μεταδοῦναι δυσώδους. ὁ δὲ τρίτος τῶν λόγων καὶ ὁ τέταρτος, ὁ μὲν ποταμοῦ τινὸς ἄτοπον τὴν τε ἀτμίδα καὶ αὐτό φησιν εἶναι τὸ ὕδωρ, ὁ δὲ τὸν ἀσφόδελον φύεσθαι πολὺν καὶ ἀνθοῦντα * * ὑπὸ τῆς ὀσμῆς. Λέ-3 γεται δὲ καὶ ὡς οἱ πρῶτοι τῶν ἐνταῦθα ἀνθρώπων ἦσαν αὐτόχθονες, ἐσθῆτα δὲ οὐκ ἐπιστάμενοί πῶ ὑφαίνεσθαι σκέπην πρὸς τὸ ῥίγος θηρίων δέρματα ἐποι-οῦντο ἀδέψητα, τὸ δασὺ τῶν δερμάτων ἐς τὸ ἐκτὸς

ὑπὲρ εὐπρεπείας τρέποντες· ἐμελλεν οὖν κατὰ τὸ αὐτὸ ταῖς βύρσαις καὶ ὁ χρώς σφισιν ἔσεσθαι δυσώδης.

- 4 2. Δελφῶν δὲ ἀπωτέρω σταδίοις εἰκοσί τε καὶ ἑκατὸν ἔστιν Ἀμφισσα μεγίστη καὶ ὀνομαστοτάτη πόλις τῶν Λοκρῶν. ἔσποιοῦσι δὲ αὐτοὺς ἐς τὸ Αἰτωλικὸν αἰσχύνῃ τῶν Ὀζολῶν τοῦ ὀνόματος· καὶ δὴ καὶ ἔχει 896 λόγον εἰκότα, ὅτε βασιλεὺς ὁ Ῥωμαίων ἀναστάτους ἐς τὸν Νικοπόλεως συνοικισμὸν ἐποίησεν Αἰτωλούς, ἀποχωρῆσαι τοῦ δήμου τὸ πολὺ ἐς τὴν Ἀμφισσαν. τὸ μέντοι ἐξ ἀρχῆς γένους τοῦ Λοκρῶν εἰσί· τεθῆναι δὲ τῇ πόλει τὸ ὄνομα ἀπὸ Ἀμφίσσης τῆς Μάκαρος τοῦ Αἰόλου φασί, καὶ Ἀπόλλωνα ἔραστὴν γενέσθαι τῆς Ἀμφίσσης.
53. Κεκόσμηται δὲ ἡ πόλις κατασκευῇ τε τῇ ἄλλῃ, καὶ τὰ μάλιστα ἦκοντα ἐς μνήμην ἔστι μὲν μνῆμα Ἀμφίσσης, ἔστι δὲ Ἀνδραίμονος· σὺν δὲ αὐτῷ ταφῆναι λέγουσι καὶ Γόργην τὴν Οἰνέως συνοικήσασαν τῷ Ἀνδραίμονι. Ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει ναὸς σφισιν Ἀθηνᾶς καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν χαλκοῦ πεποιημένον, κομισθῆναι δὲ ὑπὸ Θόαντός φασιν αὐτὴν ἐξ Ἰλίου καὶ εἶναι λαφύρων 6 τῶν ἐκ Τροίας· οὐ μὴν καὶ ἐμέ γε ἔπειθον. ἐδήλωσα δὲ ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λόγου Σαμίους Ῥοῖκον Φιλαίου καὶ Θεόδωρον Τηλεκλέους εἶναι τοὺς εὐρόντας χαλκὸν ἐς τὸ ἀκριβέστατον τῆξαι· καὶ ἐχώνευσαν οὗτοι πρῶτοι. Θεοδώρου μὲν δὴ οὐδὲν ἔτι οἶδα ἐξευρών, ὅσα γε χαλκοῦ πεποιημένα· ἐν δὲ Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας πρὸς τὸ οἶκημα ἐρχομένῳ τὸ ἔχον τὰς γραφὰς λίθου θριγκὸς ἔστιν ὑπὲρ τοῦ βωμοῦ τῆς Πρωτοθρονίας καλουμένης Ἀρτέμιδος· ἀγάλματα δὲ ἄλλα τε ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ καὶ γυναικὸς εἰκῶν πρὸς τῷ πέρατι ἔστηκε, τέχνη τοῦ Ῥοῖκου, Νύκτα δὲ οἱ Ἐφέσιοι κα- 7 λουσι. Τοῦτο οὖν τὸ ἄγαλμα τῆς ἐν τῇ Ἀμφίσσῃ Ἀθηνᾶς καὶ ἰδεῖν ἔστιν ἀρχαιότερον καὶ ἀργότερον τὴν

τέχνην. Ἄγουσι δὲ καὶ τελετὴν οἱ Ἀμφισσεῖς Ἀνάκτων καλουμένων παίδων· οἵτινες δὲ θεῶν εἰσὶν οἱ Ἄνακτες παῖδες, οὐ κατὰ ταῦτά ἐστιν εἰρημένον, ἀλλὰ εἶναι 897 Διοσκούρους, οἱ δὲ Κούρητας, οἱ δὲ πλεόν τι ἐπίστασθαι νομίζοντες Καβείρους λέγουσι.

4. Τούτων δὲ τῶν Λοκρῶν τοσαῖδε ἄλλαι πόλεις 8 εἰσὶν, ἄνω μὲν ὑπὲρ Ἀμφίσσης πρὸς ἠπειρον Μυωνία, στάδιοις ἀπωτέρω τριάκοντα Ἀμφίσσης· οὗτοι καὶ τῷ Διὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰσὶν οἱ ἀναθέντες Μυᾶνες τὴν ἀσπίδα. κεῖται δὲ τὸ πόλισμα ἐπὶ ὑψηλοῦ, καὶ σφισιν ἄλσος καὶ βωμὸς θεῶν Μειλιχίων ἐστί· νυκτεριναὶ δὲ αἱ θυσίαι θεοῖς τοῖς Μειλιχίοις εἰσί, καὶ ἀναλῶσαι τὰ κρέα αὐτόθι πρὶν ἢ ἥλιον ἐπισχεῖν νομίζουσι. καὶ Ποσειδῶνός ἐστιν ὑπὲρ τὴν πόλιν τέμενος καλούμενον Ποσειδῶνιον, ἐν δὲ αὐτῷ ναὸς Ποσειδῶνος· τὸ δὲ ἄγαλμα ἐς ἐμὲ οὐκ ἦν.

5. Οὗτοι μὲν δὴ ὑπεροικοῦσιν Ἀμφίσσης· ἐπὶ θαλάσσης 9 δὲ Οἰάνθεια καὶ ταύτῃ ὁμοροῦσά ἐστι Ναύπακτος. πλὴν δὲ Ἀμφίσσης, ὑπὲρ Ἀχαιῶν οἱ ἄλλοι Πατρέων ἄρχονται, βασιλέως σφίσι δόντος Ἀγούστου. Ἐν Οἰανθείᾳ δὲ Ἀφροδίτης τε ἱερόν, καὶ ὀλίγον ὑπὲρ τὴν πόλιν κυπαρίσσου τε ἀναμίξ καὶ τῆς πίτυός ἐστιν ἄλσος, καὶ ναὸς τε Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα ἐν τῷ ἄλσει· γραφαὶ δὲ ἐπὶ τῶν τοίχων ἐξίτηλοί τε ἦσαν ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ οὐδὲν ἔτι ἐλείπετο ἐς θῆαν αὐτῶν. Κληθῆναι δὲ ἀπὸ 10 γυναικὸς ἢ νύμφης τεκμαίρομαι τὴν πόλιν, ἐπεὶ ἐπὶ Ναυπάκτῳ γε οἶδα εἰρημένον ὡς Δωριεῖς οἱ ὁμοῦ τοῖς Ἀριστομάχου παισὶ τὰ πλοῖα αὐτόθι ἐποιήσαντο, οἷς ἐς Πελοπόννησον ἐπεραιώθησαν· καὶ ἀντὶ τούτου γενέσθαι τὸ ὄνομα τῷ χωρίῳ φασί. τὰ δέ μοι Ναυπακτίων, ὡς τοῖς ἐς Ἰθώμην ἀποστᾶσιν ὁμοῦ τῷ σεισμῷ τῷ ἐν Λακεδαιμόνι Ἀθηναῖοι Ναύπακτον ἐνοικῆσαί σφισιν ἔδοσαν ἀφελόμενοι τοὺς Λοκρούς, καὶ ὡς τοῦ Ἀθη-

- ναίων ὕστερον πταίσματος τοῦ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς Λακεδαιμόνιοι τοὺς Μεσσηνίους ἐδίωξαν καὶ ἐκ τῆς Ναυπάκτου, τάδε μὲν ἐπεξῆλθέ μοι καὶ ἐς πλεόν ἢ Μεσσηνία συγγραφῆ· ἐκλιπόντων δὲ ὑπὸ ἀνάγκης τῶν Μεσσηνίων, οὕτως οἱ Λοκροὶ συνελέχθησαν αὐθις ἐς τὴν
- 11 **Ναύπακτον.** 6. Τὰ δὲ ἔπη τὰ Ναυπάκτια ὀνομαζόμενα ὑπὸ Ἑλλήνων ἀνδρὶ ἐσποιοῦσιν οἱ πολλοὶ Μιλησίῳ· Χάρων δὲ ὁ Πύθεώ φησιν αὐτὰ ποιῆσαι Ναυπάκτιον⁸⁹⁸ Καρκίνου. ἐπόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς τῇ τοῦ Λαμψακηνοῦ δόξῃ· τίνα γὰρ καὶ λόγον ἔχοι ἂν ἔπεσιν ἀνδρὸς Μιλησίου πεποιημένοις ἐς γυναῖκας τεθῆναι σφισιν ὄνομα
- 12 **Ναυπάκτια;** Ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἐπὶ θαλάσῃ ναὸς Ποσειδῶνος καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν χαλκοῦ πεποιημένον, ἔστι δὲ καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου· σχῆμα δὲ ἀκοντιζούσης παρέχεται, καὶ ἐπίκλησιν εἴληφεν Αἰτωλή. Ἀφροδίτη δὲ ἔχει μὲν ἐν σπηλαίῳ τιμὰς· εὐχονται δὲ καὶ ἄλλων ἔνεκα, καὶ αἱ γυναῖκες μάλιστα αἱ
- 13 **χῆραι γάμον αἰτοῦσι παρὰ τῆς θεοῦ.** 7. Τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἱερὸν ἐρείπια ἦν, ἐξ ἀρχῆς δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτὸ ἀνὴρ ἰδιώτης Φαλύσιος. νοσήσαντι γὰρ οἱ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ οὐ πολὺ ἀποδέον τυφλῶ ὁ ἐν Ἐπιδαύρῳ πέμπει θεὸς Ἀνύτην τὴν ποιήσασαν τὰ ἔπη φέρουσαν σεσημασμένην δέλτον. τοῦτο ἐφάνη τῇ γυναικὶ ὄψις ὄνειρατος, ὕπαρ μέντοι ἦν αὐτίκα· καὶ εὐρέ τε ἐν ταῖς χερσὶ ταῖς αὐτῆς σεσημασμένην δέλτον, καὶ πλεύσασα ἐς τὴν **Ναύπακτον** ἐκέλευσεν ἀφελόντα τὴν σφραγίδα Φαλύσιον ἐπιλέγεσθαι τὰ γεγραμμένα. τῷ δὲ ἄλλως μὲν οὐ δυνατὰ ἐφαίνετο ἰδεῖν τὰ γράμματα ἔχοντι οὕτω τῶν ὀφθαλμῶν· ἐλπίζων δὲ τι ἐκ τοῦ Ἀσκληπιοῦ χρηστὸν ἀφαιρεῖ τὴν σφραγίδα, καὶ ἰδὼν ἐς τὸν κηρὸν ὑγιῆς τε ἦν, καὶ δίδωσι τῇ Ἀνύτῃ τὸ ἐν τῇ δέλτῳ γεγραμμένον, στατῆρας δισχιλίους χρυσοῦ.

INDEX.

(Numerus primus libri est, secundus capitis, tertius segmenti.)

- A**bae opp. Phocidis, Phocicae cladis immune 10 3 2. Phocensium asylum ib. 3. oraculum 4 32 5. 10 35 1.
Abantes pop. Euboeae 5 22 4. coloniam ducunt in Chium 7 4 9.
Abantidas Sicyonis tyrannus 2 8 2.
Abantis regio 5 22 3.
Abaris Hyperboreus 3 13 2.
Abartus e Codri genere 7 3 10.
Abas Lyncei f. 2 16 2. 10 35 1.
Abas Melampodis f. 1 43 5.
Abas vates Lysandri 10 9 7.
Abasa ins. Aethiopiae 6 26 9.
Abia Hylli nutrix 4 30 1.
Abia Messeniae opp. ib.
abortus epidemicus 8 23 7.
Abrupolis rex Sapaeorum 7 10 6.
Abydus opp. 3 9 12.
Acacallis Minois f. 8 53 4.
Acacallis nympha 10 16 5.
Acacesium Arcadiae opp. 8 3 2, 8 27 41, 8 36 10.
Acacesius collis 8 36 9.
Acacus Lycaonis f. 8 3 2, 8 36 10.
Academia 1 29 2.
Acamas Thesei f. eponymus 1 5 3. pictus 10 26 2. eius statua 10 10 1.
Acanthus Lacedaem. Ol. 5 8 7.
Acarnan Alcmaeonis f. 8 24 9.
Acarnanes Atheniensium adversus Antipatrum socii 1 25 4. ab Aetolis victi 10 16 6. ab Agesilao reprimuntur 3 10 2. Messenios in Oeniadis oppugnant 4 25 8. olim Curetes 8 24 9. divinationem docent Hesiodum 9 31 5.
Acastus pictus 1 18 1. patri funebres ludos instituit 3 18 16. 6 20 19. Iphicium coronat 5 17 10.
accipiter accipitre velocior 7 12 2.
Ace locus Arcadiae 8 34 2.
Acesidae ara 5 14 7.
Acesis apud Epidaurios, qui aliis Euame-
rion 2 11 7.
Acesius v. Acesis.
Acestium e Themistoclis posteris 1 37 1.
Acestor fictor 6 17 4. 10 15 6.
acetum uniones resolvit 8 18 6.
Achaeus Xuthi f. 7 1 2 et 3.
Achaei ab Achaei filii dicuntur Argivi et Lacedaemonii 7 1 7, 3 13 14. Argis et Lacedaemone eiecti Ionum in Peloponneso sedes occupant 5 1 1. 7 6 1. Romanorum socii 7 8 3, Ptolemaei 2 8 5. deficiunt a Romanis 2 1 2. Messenios oppugnant 4 29 11. Lacedaemoniis semper infensi 7 7 3. cum Lacedaemoniis bellum gerunt ib. et 12 6. Paracyparissii 3 22 9.
Achaeorum reges 7 6 2. bella et res gestae 7 6 3 — 7 17 4. concilium 2 1 2. eius auctor 8 30 5, ratio et locus 7 7 1, 7 24 4, abolitio 7 16 9. armatura 8 50 1. donaria 5 25 8. 6 15 2. 10 18 1. fines 7 17 5. portus 4 34 6. urbes duodecim 7 6 1.
Achaëia Hyperborea 5 7 8.
Achaia fons 4 33 7.
Acharnae demus Atticus 1 31 6.
Acheloi fl. tres 8 38 9.
Achelus Aetoliae fl. Callirrhoes pater 8 24 9, Castaliae 10 8 9, Sirenum 9 34 3. cum Hercule luctatur 3 18 6, 6 19 12. eius alluvio 8 24 9 et 11, ara 1 34 3, 1 41 2, pisces marini 4 34 1.
ἄχρωϊς populus alba 5 14 2.
Acheron fl. Thesprotidis 1 17 5, 5 14 2, 10 28 1.
Acherusia palus 1 17 5, 2 35 10.
Achilles Chironi educandus traditur 3 18 12. an Helenam a Tyndareo petierit 3 24 10. ad Troiam cur profectus ib. Helenae maritus 3 19 13. cum Memnone pugnat 3 18 12, 5 19 1, 5 22 2. Tennem interficit 10 14 4. eius interitus 1 14 1, monumentum inane 6 23 3, templa 3 20 8, 3 24 5, 3 19 11, statua equestris 10 13 5, hasta 3 3 8, clipeus 9 29 7. insula ei Leuce sacra 3 19 11.
Achilleus portus 3 25 4.
Achladaeus Corinthiorum dux 4 19 2.
Acichorius Gallorum dux 10 19 7 et 8, 10 22 10 et 13, 10 23 12.
Acidas fl. 5 5 8.
Acontion opp. Arcadiae 8 27 4.
Acraea Asterionis fluvii filia 2 17 2.
Ἀρακίων ὄρος 2 17 2.
Acraephnum urbs Boeotiae 9 23 5, 9 40 2.

- Acratus daemon comes Bacchi 1 2 5.
 Acraiae opp. Laconic. 3 21 7.
 Acrias procus Hippodamiae 6 21 10.
 Acriatae Acriarum incolae 3 22 5.
 Acriphius Clitorius 8 27 2.
 Acrisius Abantis f. 2 16 2, Eurydices ma-
 ritus 3 13 8. cum Proeto de imperio con-
 tendit 2 25 7. filiam custodit aeneo tha-
 lamo 2 23 7, 10 5 11. disci iactu a Per-
 seo interemptus 2 16 2.
 Acritas promont. 4 34 12.
 Acrocorinthus Soli sacra 2 1 6, 2 4 6, 7
 7 6.
 ἀκροχερσίτης 6 4 1.
 acropolis Atheniensium olim πόλις dicta
 1 26 6.
 ἀκροστόλια lignea 9 16 3.
 Acrotatus Arei f. 3 6 4.
 Acrotatus Cleomenis f. 1 13 5, 3 6 2. in
 acie cadit 8 27 11, 8 30 7.
 Actaea antiquum Atticae nomen 1 2 6.
 Actaeon Aristaei f. 10 30 5, 10 17 3. a
 Diana in cervum mutatus 1 44 5, 9 2 3.
 eius spectrum 9 38 5, cubile 9 2 3.
 Actaeus primus Atheniensium rex 1 2 6,
 1 14 7.
 ἀκτῆ et αἰγιαλὸς differunt 2 34 9.
 Actiacum praelium 8 8 12.
 Actium 10 8 3.
 Actor Azei f. 9 37 7.
 Actor Phorbantis f. 5 1 11.
 Actoris filii Molionidae 8 14 9. regni Elei
 participes 5 1 11. ab Hercule occisi 2
 15 1, 3 18 15, 5 2 1. eorum uxores 5
 3 3.
 Acusilaus Diagorae f. Ol. 6 7 1 et 3.
 Acusilaus de Myceneo 2 16 4.
 adamas ut dometur 8 18 6.
 Adamatas Tarentinus 6 14 11.
 Ἀδινίας effigies 5 18 2.
 Adimantus Athen. a Spartanis corruptus
 4 17 3, 10 9 11.
 Admetus Augeae f. 10 25 5.
 Admetus (Pheretis f.) 5 17 10, 3 18 16.
 Admetus a Philocteta occisus 10 27 1.
 Adonin cecinit Sappho 9 29 8, deflent Ar-
 givae 2 20 6. eius mater 9 16 4, fanum
 9 41 2, myrtus 6 24 7.
 Adramyttium opp. 4 27 9.
 Adrastea fons 2 15 3.
 Adrasteae signum 10 37 8.
 Adrastus Lydus 7 6 6.
 Adrastus Polynicis f. 2 20 5.
 Adrastus Talai f. 8 25 8, Phoronides 7 17
 7, Sicyonis rex 2 6 6. Arionem equum
 ab Hercule accipit 8 25 10. evadit 9 9
 2. Thesei opem implorat 1 39 2. Adrasti
 domus 2 23 2, gener 9 5 12, obitus et
 cultus 1 43 1, heroum 1 30 4, statua 10
 10 3.
 Adrianus imp. eponymus 1 1 5. Hebraeos,
 qui defecerant, subigit ib. viam Sciro-
 niam munit 1 44 6. balneam Corinthi
 struit 2 3 5. e Stymphalo Corinthum
 aquas ducit ib. 8 22 3. Nemois eque-
 stre cursum reddit 6 16 4, Mantineae
 pristinum nomen 8 8 12. Neptuni Hippii
 templum reficit Mantineae 8 10 2. Epa-
 minondae stelam et epigramma ponit 8
 11 8. Abis et Athenis templa aedificat
 10 34 4, 1 18 6, Athenis etiam gymna-
 sium 1 18 9, Hyampoli porticum 10 35
 6, Lupiae portum 6 19 9. Iunoni pavo-
 nem consecrat 2 17 6. eius laus et sta-
 tuae 1 3 2, 1 18 6, 1 24 7, studia in An-
 tinoum 8 9 7.
 Adriaticum mare 5 25 3, 8 54 3.
 Adristas 8 4 1.
 adulterium Messeniam et Troiam perdidit
 4 20 5. adulterii poena 9 36 8.
 adytum Palaemonis 2 2 1. Endymionis 5
 1 4. Trophonii 4 16 7. Minervae 7 27 2.
 adyta a profanis non intrantur sine pe-
 riculo 10 32 17.
 Aeaceum 2 29 6 et 9.
 Aeacidarum fatum 1 14 1, genealogia 2
 29 2.
 Aeacides Arybbae f. 1 11 1 et 3 — 4.
 Aeacus Iovis f. Aeginae rex 2 29 2. iudex
 1 39 6. Graeciae pluviam impetrat 1
 44 9, 2 29 7. Aeaci uxores ib. 9, filii
 ib. 2.
 Aeantides Milesius 10 9 9.
 Aechmaeus Parapotamius victor Pyth. 10
 33 8.
 Aechmagoras Herculis f. 8 12 3.
 Aechmis Briacae f. Arcadiae rex 8 5 10.
 Aeëtes Solis f. 2 3 10, 9 34 8.
 Aegae opp. Macedoniae 1 6 3, Achaiae 7
 25 12, 8 15 9.
 Aegaeum mare 1 1 1. eius insulae 2 22 1.
 Aegeae opp. 5 21 11.
 Aegeus Oeolyci f. 3 15 8, 4 7 8.
 Aegeus Pandionis minoris f. Athen. rex 1
 5 2 et 4. Lyci frater 4 2 6. Uraniae Ve-
 neris cultum Athenis introducit 1 14 7.
 quos expellit in Arcadium migrant 8 23
 3. eius interitus et heroum 1 22 4 et 5.
 statua 10 10 1.
 Aegiae opp. Lacon. 3 21 5.
 Aegiale quae postea Sicyon 2 6 5.
 Aegialea urbs 2 3 6. peste afflicta 2 7 7.
 eversa ib. 1.
 Aegialeus Adrasti f. 1 43 1. ἀντόχθων 2
 5 6. rex Sicyonis ib. 7 1 1. eius he-
 roum 1 44 4, statua 10 10 4, interitus 9
 5 13, monumentum 9 19 2, nepotes 2
 5 6.
 Aegialus postea Achaia 5 1 1, 7 1 1.
 Aegialenses 7 1 1.
 Aegienses Achaiae pop. 3 12 7.
 Aegila Lacon. locus 4 17 1.
 Aegimius Pamphyli pater 2 28 6.

- Aegina* Asopi filia insulae nomen dat 2 5
2, 2 29 2. rapta a Iove 2 5 1. eius signum
5 22 6, 10 13 6.
- Aegina* insula 2 29 2 — 30 4.
- Aeginaei* operis signa 1 42 5, 2 30 1, 5
25 13, 7 5 5, 8 53 11, 10 17 12, 10
36 5.
- Aeginetae* navibus valent 2 29 5. Persis
studentes a Cleomene comprimuntur 3 4
2. cum Arcadibus commercium exercent
8 5 8.
- Aeginetes* Deritae f. 7 18 5.
- Aeginetes* Pompei f. Arcadiae rex 8 5 8.
- Aegira* opp. et navale Aethiopiae 7 26 1—9.
- aegis* aurea 5 12 4.
- Aegisthus* cum Agamemnone Cassandrae
geminos interficit 2 16 6. a Nauplii filiis
iuvatur 1 22 6. eius cum Agamemnone
simultas unde orta 2 18 2. filia Erigone
2 18 6. sepulcrum 2 16 6.
- Aegium* opp. 7 6 1, 7 22 10, 7 23 5 —
24 4. Aethiopiae synedrii locus 7 7 2, 7
24 4.
- Aegles* e Sole filiae Gratiae 9 35 5.
- ad *Aegospotamos* clades 3 8 6, 3 11 5, 3
17 4, 4 17 3, 9 32 7, 10 9 11. pugnae
socii 10 9 7 — 10, manubiae 3 18 8.
- Aegosthena* 1 44 4.
- Aegyptii* proceri 1 35 5. navalibus quam
pedestribus praeliis aptiores 3 6 5. cum
Phrygibus de antiquitate certant 1 14 2.
Linum lugent 9 29 7. Dianam Cereris fi-
liam perhibent 8 37 6. ab Agesilao ad-
iuvantur 3 10 2, 4 17 5. Aegyptii reges
Macedonum nomine gaudent 10 7 8: eo-
rum statuariae Athenis 1 8 6, 1 9 8.
- Aegyptii* viri de Taraxippo Amphione Or-
pheo sententia 6 20 18.
- Aegyptium* marmor 1 18 6. simulacra 4 32
1, 7 5 5, pleraque lignea 2 19 3.
- Aegyptus* Beli f. 7 21 13. eius filiorum
monumentum 2 24 2.
- Aegyptus* (?) Eleus, (Aesypus? Aegyptus?)
6 12 6. 6 2 8.
- Aegyptus* fl. 9 40 6.
- Aegyros* Thelxionis f. 2 5 7.
- Aegys* opp. a Spartanis deletur 3 2 5.
Aegytae ib. 8 27 4. *Aegyti* Arcadiae
pars 8 34 5.
- Aeneas* Anchisae f. Palladium transfert in
Italiam 2 23 5. in Laconica urbes condit,
in Arcadia patrem sepelit 3 22 11, 8 12
8. cum Diomede pugnat 5 22 2. eius
uxor Creusa an Eurydice 10 26 1. socio-
rum pars in Sardiniam delata 10 17 6.
statua aenea 2 21 1. arca 7 19 7.
- Aeneas* Eleus ex Iamidarum gente 8 10 5,
6 2 4.
- Aenesidemus* Leontinorum tyrannus 5 22
7. alius Leontinus ib.
- Aenetus* Lacedaem. Ol. 3 18 7.
- Aenianes* Amphictyones 10 8 2. Thessalis

accensentur ib. 3. Brennum per Oetam
montem ducunt 10 22 9.

aenigmatis usi veteres Graeciae sapientes
8 8 3.

Aenus opp. Thraciae 5 27 12.

Aeolenses in Troade 6 4 9, in Lesbo 10
24 1. Ilii incolae 1 35 4, 8 12 9. postea
Boeoti 10 8 4. *Aeolensium* urbes XII 7
5 1.

Aeoli insulae 10 11 3.

Aeolidas v. *Olidas*.

Aeolis a Gra occupatur 3 2 1.

Aeolius Hippodamiae procus 6 21 11.

Aeolus Aethlii pater 5 8 2, Cræthei 4 2 5,
Macaris 10 38 4, Magnetiis 6 21 11, Pe-
rieris 6 22 2, Tanagrae 9 20 1.

Aepea opp. Messen. 4 34 5.

Aepytiadae vel *Aepytiidae* 4 3 8, 4 9 4
et 9.

Aepytus Cresphontis f. iustitia et prudentia
clarus 4 3 8. ab Holaea et Heraclidis
restitutus 4 5 1, 8 5 7.

Aepytus Elati f. 8 4 4 et 7. eius interi-
tus et sepulcrum ib. 8 16 3.

Aepytus Hippothoi f. Arcadum rex caeca-
tur 8 5 5, 8 10 3.

Aepytus Nilei f. Prienen condit 7 2 10.

Aepytus vid. *Aegyptus*.

aër fetidus e mari 5 25 3.

Aërope Cephei f. ex Marte gravida partu
perit 8 44 7.

Aëropia v. *Aperopia*.

Aëropus Cephei f. 8 5 1.

Aëropus Martis f. 8 44 8.

aes Tartessium 6 19 2. aeris fusores primi
8 14 8, 9 41 1, 10 38 6. aenea heroum
arma 3 3 8. aeneae portae 5 10 10. aenea
statua solida 9 12 4. aeneum templum,
thalamus, tectum 10 5 11. aeneum papa-
ver in summa tecti testudine 5 20 9.
aeneum limen 9 19 8. aenea opera veter-
um qualia 8 14 7. aeneum signum an-
tiquissimum 3 17 6.

Aeschines Argivus 4 26 7.

Aeschines Eleus Ol. 6 14 13.

Aeschylinus Leschae pater 10 25 5.

Aeschylus Aesimidis pater 4 5 10.

Aeschylus Asterionis pater 6 3 1.

Aeschylus Euphorionis f. a Baccho tragoe-
diam facere iubetur 1 21 2. Hieroni fa-
miliaris 1 2 3. maris regem Iovem ap-
pellat 2 24 4, Inachus fluvium Argivum
8 6 6. Dianam Cereris filiam esse tradit
8 37 6. Furiarum crinem serpentibus im-
plicat 1 28 6. eius fabula Glaucus 9 22
7, 10 4 7. Septem ad Thebas 2 20 5.
Satyri 2 13 6. epitaphium 1 14 5.

Aeschylus Symmachi pater 6 1 3.

Aesculapius Apollinis f. et Hygiae pater,
allegorice aër 7 23 7 — 8. infans expo-
situs et a turture nutritus 8 25 11, a
capra 2 26 5. Epidauri inprimis cultus

- 2 26 3. inde Sicyonem advectus 2 10 3. eius natales et patria 2 26 3, mater Arsinöe Leucippi filia 3 26 7, 4 3 2, uxor 2 29 1, filii 4 3 2, 4 31 12, dracones 2 11 8, 3 23 4 — 7, lavacrum 2 27 6, lucus 2 27 1, templa 1 21 4, 2 10 2, 2 13 5, 2 23 4, 3 22 10, 3 26 10, 4 30 1, 4 31 10, 7 21 14, 7 23 7, 7 27 11, 8 25 3, sacra Pergami 3 26 10, in insula Co 3 23 6. imberbis 8 28 1.
- Ἀσκληπιὸς ἐν Ἀγιαδῶν* 3 14 2, *ἀγνίτας* 3 14 7, *ἀρχαγέτης* 10 32 12, *αὐλώνιος* 4 36 7, *Γορτύνιος* 2 11 8, *Δημαίνετος* 6 21 4, *ἰατρὸς* 2 26 9, *Καούσιος* 8 25 1, *Κοτυλεύς* 3 19 7, *παῖς* 8 25 11, 8 32 5. *φιλόλαος* 3 22 9.
- Aesepus fl. Phrygiae 10 31 6.
Aesimides 1 3 3. Aeschyli f. 4 5 10.
Aesymnetes deus 7 20 1, 7 21 6.
Aesymnium Megar. 1 43 3.
Aesymnus Megarensis 1 43 3.
Aesypus Timonis f. Ol. 6 2 8. (Timonis pater 6 12 6.)
aetas aurea 5 7 6.
Aetha equa Agamemnonis 5 8 3.
Aethidae duo 4 32 2.
Aethiopes Oceani accolae 1 33 3. ebeni radices eruunt 1 42 5. Solis mensam fabulantur 6 26 2, 1 33 4.
Aethiopia supra Syenen 5 7 4. eius aspides nigrae 9 21 6, tauri 9 21 2.
Aethiopicus campus 1 33 4.
Aethlius Aeoli vel Iovis f. Elidis rex 5 1 3, 5 8 2.
Aethra Phalanthi uxor 10 10 8.
Aethra Pithei f. 2 32 9. a Neptuno compressa 2 33 1. a Dioscuris capta 5 19 3. e captivitate liberata 10 25 7.
Aethusa Neptuni f. 9 20 1.
Aëtius Anthae f. rex Troezeniorum 2 30 8, 2 31 10.
Aetnae crateres fatidici 3 23 9, rivi ardentis 10 28 4.
Aetnaeus Promethei f. 9 25 6.
Aetoli ab Aetolo dicti 5 1 8. Acarnanibus inimici 4 25 3, 10 16 6. ab Agesilao adiuvantur 3 10 2. in Elidis consortium veniunt 5 4 2. a Cylone tyrannide liberantur 6 14 11. cum Thessalis bellum gerunt 6 16 2. Gallos strenue propulsant 1 4 4, 10 20 4, 10 22 13, 10 23 12. tropaeum de Gallis dedicant Delphis 10 15 2, 10 19 1 et 4. in Actiacam Nicopolin translati 10 38 4, 7 18 8. *ἀνάστατοι* 8 24 11.
Aetoliae simulacrum 10 19 1.
Aetolus Endymionis f. 5 1 4. Elidis rex, Epeo succedit et caedis causa solum vertit 5 1 8.
Aetolus Oxyli f. 5 4 4.
- Africa Battum coronat 10 15 6. homines ibi feri 2 21 6.
Africanus ventus vitibus noxius 2 34 2.
Agamedes Stympheli f. 8 4 8.
Agamedes Ergini f. 9 37 4. cum Trophonio Alcmenae thalamum aedificat 9 11 1, Apollini templum, Hyrieo thesaurum 9 37 5, 10 5 13, Neptuno *Ἰππῖω* templum 8 10 2. eius invocatio 9 39 6, scrobs 9 37 7.
Agamedidas Thersandri pater 3 16 6.
Agamemnon a Thyeste Vulcani sceptrum accipit 9 40 11. Sicyonis regnum obtinet 2 6 7. an Aegistho praebuerit inimicitiarum causam 2 18 2. Aulide Dianae sacrificat 3 9 3. Calchanti ut se sequatur persuadet 1 43 1. eius laudes 7 24 2, monumentum 2 16 6 et 3 19 6, tentorii limen 9 19 7, statua 5 25 9, imago picta 10 30 3. Clazomenis cultus 7 5 11.
Agamenes Sicyonius vid. Agasimenes.
Agamator Mantinensis pugil 6 9 9.
Aganippe Permessi f. fons 9 29 5.
Agapenor Ancaei f. Arcadiae rex 8 5 2, 8 10 10, 8 53 7.
Agasicles Archidami f. rex Spartaee v. Agesicles.
Agasicles Sicyonius 2 10 3.
Agasimenes Sicyonius 10 9 10.
Agasisthenes Laced. 7 12 7.
Agasthenes Augeae f. Elidis rex 5 3 3.
Agathinus Eleus 6 13 11.
Agathocles archon Athen. 10 2 3.
Agathocles Lysimachi f. a Getis captus 1 9 6. novercae insidiis exstinctus 1 10 3.
Agathocles Siciliae tyrannus 6 12 2.
ἀγαθοῦ θεοῦ templum 8 36 5.
Agdistis androgynus 7 17 10.
Agdistis mons 1 4 5.
Ageladas Argivus statuarius, Onatae et Hegiae aequalis 8 42 10, 4 33 2, 6 8 6, 6 10 6, 6 14 11, 7 24 4, 10 10 6.
Agelaus Stymphali f. 8 35 9.
Agelaus Tegeates Pyth. 10 7 7.
Ageles Chius Ol. 6 15 2.
Agelochus Tisameni f. 3 11 5.
Agelus Neptuni f. 7 4 8.
Agemachus Cyzicenus Ol. 6 13 7.
Agenor Arei f. 7 18 5.
Agenor Pleuronis f. 3 13 8.
Agenor Thebanus pugil 6 6 2.
Agenor Triopae f. 1 14 2. rex Argivorum 2 16 1.
Agenor Troianus occisus a Neoptolemo 10 27 2, 10 25 6.
Agesarchus Tritaeensis Ol. 6 12 8.
Agesicles Archidami fil. rex Spartaee 3 7 6.
Agesilas Lusensis Pyth. 8 18 8.
Agesilaus Archidami f. 3 8 1, Archidami pater 6 4 9. Spartaee regnum Leotychildi

- praeripit 3 8 8. altero pede claudus ib.
 10. Aulide sacra facere vetatur 3 9 3. in
 Asiam traicit 3 9 1. domum redire co-
 gitur ib. 12, 4 17 5. Aetolis auxilium
 fert 3 20 10. in Aegyptum profectus
 rem bene gerit ib. Epaminondae cedit
 9 14 5, 9 13 2. eius mors et sepultura 3
 10 2.
 Agesilaus Doryssi f. rex Lacedaem. 3 2 4.
 Agesimenes v. Agasimenes.
 Agesipolis Cleombroti f. rex Sparta 1 13
 5, 3 6 2.
 Agesipolis Pausaniae f. rex Sparta 3 5 7.
 Mantineam capit 8 8 7.
 Agetor Arcas 5 21 3.
 Agiadas Eleus 6 10 9.
 Agias Agelochi fil. vates 3 11 5.
 Agidae, seu Agiadae, Eurysthenis posteri
 3 2 1. eorum series 3 2 — 6, sepulcra
 3 14 2. ultimus Cleomenes Leonidae f.
 3 7 1.
 Agis Archidami f. rex Sparta 3 8 1. Eleis
 bellum infert 3 8 3. filium suum spurium
 esse dicit ib. 7.
 Agis Archidami f. Agesilai n. 3 10 5.
 Agis Eudamidae f. rex Sparta 3 10 5.
 Megalopolin oppugnat 8 27 13. Pellenen
 capit 2 8 5, 7 7 3. ad Mantineam supe-
 rat 8 8 11 et 10 5 — 11. occumbit 8
 10 8.
 Agis Eurysthenis f. 3 2 1.
 Aglaia Gratia 9 35 5.
 Aglaophon Polygnoti pater 10 27 4.
 Aglauros Cecropis f. 1 2 6. eius septum
 sacrum 1 18 2.
 Aglaus Psophidius per totam vitam bea-
 tus 8 24 13.
 Agnaptus architectus 5 15 6, 6 20 10 et 13.
 ἄγνιτας v. Aesculapius.
 ἄγνος frutex 3 14 7.
 ἄγνωστοι θεοὶ 1 14, 5 14 8.
 Ἀγῶνος effigies 5 20 3, 5 26 3.
 Agoneas Colophonius 6 17 4.
 agonothetae Olymp. 5 9 4.
 Agoracritus stat. Phidiae disc. et amasius
 9 34 1.
 Agorius Damosii f. 5 4 3.
 Agrae locus Atticae 1 19 6.
 Agraeus Temeni f. v. Argaeus.
 Agrigentorum donarium 5 25 5.
 Agrii filii Oeneum Aetolia pellunt 2 25 2.
 Agrolas Pelasgus vel Siculus 1 28 3.
 ἄγροτέρα v. Diana.
 ἄγνιὰ Eleis i. q. Atticis στενωπὸς 5 15 2.
 Agyieus Hyperboreus 10 5 8.
 Ajax Oilei f. Cassandram violat 1 15 2,
 10 26 3. cum Ulixē simulatē exercet
 10 31 1. Locris adest 3 19 12.
 Ajax Telamonis f. Alcathoi successor 1 42
 4. corpore procero 1 35 5. pictus 10 31
 1. cum Hectore pugnat 5 19 2. posteri
 parum clari 2 29 4. statua inter epony-
 mos 1 5 2. templum, statua, honores 1
 35 2 et 3. flos ib. Achillis arma ad tu-
 mulum eius delata 1 35 4.
 Aiax uterque redivivus 3 19 13.
 Aidoneus fl. Idae 10 12 3 et 4.
 alabastrum marmor 1 18 9.
 Alaea festum Minervae 8 47 4.
 Alagonia Eleutherolaconum opp. 3 21 7,
 3 26 11.
 Alalcomenae opp. Boeotiae 9 3 4, 9 33 5.
 Alalcomeneus Minervae nutricius 9 33 4.
 Alalcomenia Ogygi f. 9 33 4.
 Alalcomenias fons 8 12 7.
 ἄλᾶστωρ 1 30 1, 7 11 2, 8 24 8.
 Alcaenetus Lepreata Ol. 6 7 8.
 Alcaeus Amphitryonis pater 8 14 2.
 Alcaeus poeta hymno in Mercurium 7 20
 4, prooemio in Apollinem 10 8 10.
 Alcamenes Achaeorum praetor 7 15 8.
 Alcamenes stat. Praxitele antiquior, Phi-
 diae aequalis 1 15, 1 8 4, 1 19 2, 1 20
 3, 1 24 3, 2 30 2, 5 10 8, 8 9 1, 9 11 6.
 Alcamenes Telecli f. rex Sparta 3 2 7, 4
 4 4, 4 5 9.
 Alcander Lycurgo excutit oculum 3 18 2.
 Alcathous Pelopis f. leonem Cithaerionium
 conficit 1 41 3 et 6. muros Megar. refic-
 it 1 41 6, 1 42 1 — 2. filiorum alterum
 interficit 1 42 6. eius heroum 1 43 4.
 Alcathous Porthaonis f. 6 20 17, 6 21 10.
 alce Celtica fera 5 12 1, 9 21 3.
 Alcenor Perilai pater, Argivus 2 20 7.
 Alcestis Peliae f. 5 17 11.
 Alcetas Arybbae f. Epirotarum rex 1 11 4.
 Alcetas Tharypi f. Epirotarum rex 1 11 1.
 Alcetus Alcinoi f. Arcas pugil 6 9 2.
 Alcibiadas Spartanus ab Achaeis hostis iu-
 dicatus 7 9 2.
 Alcibiades Arcadas et Eleos a Lacedaem-
 niis abstrahit 1 29 13. eius victoria Nem.
 1 22 7, statua a Samiis posita 6 3 15.
 Alcidamia Buni mater 2 3 10.
 Alcidamidas Messenius Rhegium abit 4
 23 6.
 Alcidoceus Scopii f. ab Oxylo occisus 5
 3 7.
 Alcimachus Euphorbi pater Eretriensis 7
 10 2.
 Alcimedon campus 8 12 2.
 Alcimedon heros 8 12 2.
 Alcimi heroum 3 15 1.
 Alcinoë nympha 8 47 3.
 Alcinous Arcas 6 9 2.
 Alcinous Eleus 6 1 4.
 Alcippe Martis f. ab Halirrhothio com-
 pressa 1 21 4.
 Alcis Antipoeni f. 9 17 1.
 Alcis Tisidis pater 4 9 3.
 Alcmaeon Amphiarai f. 2 20 5, 5 17 7, 6
 17 6. Amphilocho natu maior 10 10 4.

- divini cultus expers 1 34 3. exsul et vagus 8 24 7 — 10.
 Alcmaeon Silli f. 2 18 8.
 Alcmaeonidae 2 18 9.
 Alcman Laconica dialecto usus 3 15 2. de Dioscuris 1 41 4, 3 26 2. de Gratiarum nominibus 3 18 6.
 Alcmena Amphiarai et Eriphyles f. 5 17 8. a Iove decepta 5 18 3. in saxum versa 9 16 7. eius partus a Iunone inhibitus 9 11 3, thalamus 9 11 1, mors et sepulcrum 1 41 1, ara 1 19 3.
 Alcon Hippocoontis f. 3 14 7.
 Aelyone Atlantis f. 2 30 8. e Neptuno parit 9 22 5. soror Taygetes 3 18 10.
 Alcyonia palus immensa profunditate 2 37 5.
 Aleae Arcadicae situs, conditor, memorabilia 8 23 1, 8 27 3.
 Aleator Anaxagorae f. 2 8 5.
 Ales fl. Colophon. admodum frigidus 7 5 10, 8 28 3.
 Alesiae locus, Lacon. 3 20 2.
 Ἀλήσιον οὐδας 9 14 3.
 Alesius mons 8 10 1.
 Aletes Hippotae f. Corintho potitur 2 4 3, 5 18 8.
 Aleuadae Leotychidem corrumpunt 3 7 9. Thessaliam Xerxi produnt 7 10 2.
 Aleus Aphidantis f. 8 4 4. Arcadiae rex 8 4 8. Aleam condit 8 23 1, Tegeam 8 45 1. eius filii et filia Auge 8 4 8, domus Tegeae 8 53 10.
 Alexander Ptolemaei φιλομήτορος frater 1 9 1.
 Alexander Alexandri Magni e Rhoxane f. 1 6 3. a Cassandro veneno interemptus 9 7 2.
 Alexander Amyntae f. 7 25 6.
 Alexander Cassandri f. 9 7 3. a Demetrio occisus ib. et 1 10 1, 1 36 6.
 Alexander Lysimachi f. 1 10 4 et 5.
 Alexander Magnus Epirota et Aeacides 1 9 8. in Mimante perfodiendo frustra laborat 2 1 5. tropaea nulla statuit 9 40 9. thoracem et hastam Aesculapio suspendit 8 28 1. Alexandriam condit 5 21 9, Smyrnam 7 5 1. Pellenensibus tyrannum imponit 7 27 7. Thebas evertit 9 23 5 et 6, 9 25 10. ab Anaximene Lampsacenis placatur 6 18 2. eius pater Ammon 4 14 8, filii et uxores 9 7 2, iracundia 6 18 2, felicitas 4 35 4, 7 10 3, periculum in Oxydracis 1 6 2, interitus 8 18 6, 8 7 7, sepultura Memphi 1 6 3, 1 7 1, statua 1 9 4, Iovis habitu 5 25 1, equestris 6 11 1, genus a Cassandro extinctum 9 7 2, domus Megalopoli 8 32 1.
 Alexander Neoptolemi f. 1 11 3 et 7.
 Alexander Pheraeus 6 5 2, 9 15 1.
 Alexander Pleuronius poeta epicus 2 22 7.
 Alexander Priami f. 3 12 6.
 Alexander Pyrrhi f. 4 35 3.
 Alexandra s. Cassandra Priami f. 3 19 6. eius templum et signum ib., 3 26 5.
 Alexandria Aegypti urbs 5 21 9, 8 33 3. trans Pharum 6 23 6. Alexandrinorum ἐπικλήσεις 5 21 12.
 Alexandria Troadis urbs 10 12 4.
 Alexanor Machaonis f. Aesculapio templum statuit 2 11 5. a Sicyoniis colitur ib. 6 et 23 4. Polemocratis frater 2 38 6.
 Alexiarus locus Boeotiae 9 25 7.
 Alexibius Arcas Ol. 6 17 4.
 Aleximachus Phocensis 10 22 3.
 Alexinicus Eleus Ol. 6 17 7.
 Alexis Sicyonius Canthari pater 6 3 6.
 Alimusii demus Atticus 1 31 1.
 Aliphera Arcadiae opp. 8 26 5, 8 27 4 et 7.
 Alipherus Lycaonis f. Alipherae conditor 8 3 4, 8 26 6.
 Alitherses Ancaei et Samiae f. 7 4 1. eius statua 10 10 3.
 Alizonum apes 1 32 1.
 Almones v. Olmones.
 Almus v. Halmus.
 Aloeus Solis f. 2 1 1. 2 3 10. eius filiorum interitus et sepulcra 9 22 6.
 Alope Cercyonis filia 1 5 2, 1 39 3. Chocirili fabula 1 14 3.
 Alopecus Irbi f. 3 16 9.
 Alpheaea v. Diana.
 Alphisiboea Phegei f. 8 24 8.
 Alpheus Lacedaemonius 3 12 9.
 Alpheus Pisae fl. 3 8 4. septem Elidis fluvios recipit 5 7 1, 6 22 6. Iovi amicus 5 13 11. Dianam amat 6 22 9, Arethusam 5 7 2. oleastrum gignit 5 14 3. eius fontes et meatus 5 7 1, 8 44 3. transitu statibus diebus interdictum feminis 5 6 7. effigies 5 10 7. ara et cultus 5 14 6. ei comam alit Leucippus 8 20 3.
 Alpius pictus 10 25 3.
 ἄλφως 5 5 11.
 Alpius locus Laconiae 3 18 2.
 Alihaea Thestii f. 8 45 6, Meleagri mater 10 31 3 — 4.
 Althepia regio 2 30 5.
 Althepus Neptuni f. Troezeniorum rex 2 30 5, 2 32 8.
 Altis Iovis Olympici lucus 5 10 1, arae ibi positae 5 14 4 — 15 9. paludosa 5 11 10. platanis consita 5 27 11.
 Alxion Oenomai pater 5 1 6.
 Alyattae Lydi crater 10 16 1, aetas 5 10 3.
 Alycaea Arcadiae opp. 8 27 3.
 Alypus Sicyonius stat. 6 1 3, 6 8 5, 10 9 10.
 Alyssus fons rabiem sanans 8 19 3.
 Amadocus Hyperboreus 1 4 4.
 Amaltheae cornu 4 30 6, 6 19 6, 6 25 4, 7 26 8.

- Amarynceus Pythii f. Elei regni particeps 5 1 11, 5 3 4.
 Amarynthus opp. Euboeae 1 31 5.
 Amathus opp. Cypri 9 41 2.
 Amazonum expeditio contra Athenienses 1 41 7. invicta fortitudo 1 15 2. quousque progressae sint 3 25 3. Dianam Ephesiam dedicant 4 31 7. supplices ad eam confugiunt 7 2 7.
 Ἀμαξονική ἀσπίς 1 41 7.
 Ambraciotae Thesprot. pop. 5 23 2. Molossos vincunt 10 18 4. ab Augusto Nicopolin translati 5 23 3.
 Ambrosus heros 10 36 3.
 Ambrosus opp. Phocidis 9 13 3, 10 3 2, 10 36 1. eius muri 4 31 5, 10 36 3.
 Amertes Eleus Ol. 6 8 1.
 Amilichus fl. 7 19 5.
 Amilus Arcadiae vicus, olim urbs 8 13 5.
 Aminius fl. Arcadiae 8 29 5.
 Ammon unde appellatus 4 23 10. Alexandri M. pater 4 14 8. ei ara a Ptolemaeo Lagi posita 9 16 1, ab Eleis 5 15 11. templum signum hymni a Pindaro dedicati 9 16 1. templum et oraculum 3 18 3, 3 21 8, 6 8 3, 8 11 11. signa 8 32 1, 10 13 5.
 Ammonii Libyae pop. 3 18 3, 9 16 1.
 Amnisus Cretae opp. 1 18 5.
 Amoris natales 9 27 2, arae 1 30 1, 6 23 3, comites 1 43 6, cultus praecipuus 9 27 1, festum et ludi 9 31 3, signa 3 26 5. alatus 1 33 7. Fortunae adstat 7 26 8, Gratiis 6 24 7. cum Anterote contendit 6 23 5. lyram tenet 2 27 3. Venerem emergentem excipit 5 11 8.
 amoris infausti exempla 7 19 2, 7 21 1.
 Amphea opp. Messeniae a Lacedaemoniis capitur 4 5 8.
 Amphialus 10 25 3.
 Amphianax Antimachi f. 3 25 10.
 Amphiarus Phoronides 7 17 7. Oiclis f. 3 12 5, 6 17 6. Alcmaeonis et Amphilochoi pater 2 18 4, 2 20 5. aprum Calydonium venatur 8 45 7. cum Lycurgo pugnat 3 18 12. Melanippum occidit 9 18 1. vaticinandi arte imbuitur 2 13 7. hiatu terrae absorbetur 1 34 2, 2 23 2, 9 8 3, 9 19 4. somnia interpretatur 1 34 5. eius familia 5 17 7, consecratio et cultus 1 34 1, fons 1 34 4 et 2 37 5, templum 2 23 2, heroum 3 12 5, signum curule 10 10 3.
 Amphiclea s. Amphicaea, opp. Phocidis 10 3 2, 10 33 9.
 Amphicles Agidis f. 3 16 9.
 Amphiclus Euboeensis Chium obtinet 7 4 9.
 Amphictyon Deucalionis f. 10 8 1. Atheniensium rex 1 2 5 et 6. Itoni pater 9 1 1 et 5 1 4.
 Amphictyones unde dicti 10 8 1. Delphi cum templum restituunt 10 5 13. Pythicos ludos instituunt 6 14 10, 10 7 4, 10 33 8. praemia victoribus tribuunt 6 4 3. Cirrhaeis bellum inferunt 10 37 6. Scyllidi et filiae statuam ponunt 10 19 1. Phocenses multant 10 2 1. eorum numerus 10 8 2, concilii locus 7 24 4, civitates et populi 10 8 2, donarium de multa Phocensium 10 15 1 et 7.
 Amphictyonia Argivorum 4 5 2.
 Amphidamas Alei f. 8 4 8.
 Amphilochoi Amphiarai f. 2 18 4, 2 20 5. Alcmaeone minor natu 10 10 4. eius oraculum et ara 1 34 3, heroum 3 15 8, liberorum ara 1 34 3.
 Amphilochoi pop. 2 18 5.
 Amphilytus Bacchiades, Eumeli pater 1 1.
 Amphimachus Cteati e Theronice f. 5 3 3.
 Amphimachus Polyxeni f. 5 3 4.
 Amphimarus Neptuni f. 9 29 6.
 Amphion Cnossius Acestoris f. Ptolichi disc. 6 3 5, 10 15 6.
 Amphion Iasii f. 9 36 8.
 Amphion et Zethus Antiopes f. Thebas condunt 2 6 4, 9 5 6. eorum monumentum et sacra 9 17 4, 10 32 11. Amphion affinis Tantalo et musicae magicaeque peritus 9 5 7, 6 20 18. νῆτην invenit 9 8 4. apud inferos poenas dat 9 5 8. domus eius excisa 9 5 9. liberorum interitus 2 21 9. rogos 9 17 2. monumenta 9 16 7. ad Amphipolim praelium 1 10 2.
 Amphiptolemus Asii pater 2 6 4, 7 4 1.
 Amphissa Locrorum urbs 3 9 9, 10 22 13, 10 38 4.
 Amphissa Macaris f. 10 38 4.
 Amphissenses ab Arato invaduntur 2 8 4. Phocenses lacessunt 3 9 9.
 Amphisthenes Amphiclis f. 3 16 9.
 Amphithemis Thebanus 3 9 8.
 Amphitrite Theseo coronam donat auream 1 17 3. signa eius 2 1 7 et 8.
 Amphitryo Alcaei et Laonomes f. 8 14 2. eius domus 9 11 1, exsilium ib., donaria 9 10 4, 9 17 3, sepulcrum 1 41 1.
 Amphitus fl. 4 33 3.
 Amphoterus Alcmaeonis f. 8 24 9.
 Amphrysus v. Ambrysus.
 Ampyx Peliae f. 7 18 5, Mopsi pater 5 17 10.
 Amycla Niobes f. 2 21 9.
 Amyclae 3 18 7 — 19 6. ab Amycla conditae 3 1 3. a Spartanis expugnatae 3 2 6. in vicum versae 3 19 6. ab Aristomene captae 4 18 3.
 Amyclaeenses a Doriensibus victi 3 12 9, ab Iphicrate caesi 3 10 1.
 Amyclaeus stat. 10 13 7.
 Amyclas Lacedaemonis f. 3 1 3, 7 18 5. eius filia Laodamia 10 9 5.
 amygdalus e genitalibus Attis nata 7 17 11.

- Amygone Danai f. 2 37 1, 4 35 2.
 Amygone fl. 2 37 1, 5 17 11.
 Amyntas Hellanici f. Ephesius, pancratiastes 6 4 5.
 Amyntas Philippi pater 5 20 10.
 Amythaon Crethei f. Olympicos ludos instituit 5 8 2.
 Amythaon Melampodis pater 2 18 4, 6 17 6.
 ἀναβάται 5 9 2.
 Anacharsis sapientis nomen petit 1 22 8.
 Anacletus saxum 1 43 2.
 Anacreon Teius Polycrati familiaris 1 2 3. post Sappho carmina amatoria scripsit 1 25 1.
 Anaea urbs 7 4 3.
 ἀνακτες Dioscuri 2 22 6. pueri 10 38 7.
 Anactoria quae postea Miletus 7 2 5.
 Anactorii Corinthiorum coloni transferuntur Nicopolin 5 23 3.
 Anactoron Phliasiorum 2 14 4.
 Ἀνάγκης ara 2 4 6.
 Anagrasii demus Atticus 1 31 1.
 Anaphlystus Troezenis f. demi Attici conditor 2 30 9.
 Anauchidas Eleus Ol. 5 27 12, 6 14 11, 6 16 1.
 Anax Terrae f. 1 36 6. Anactoriam condit 7 2 5.
 Anaxagoras Aegineta stat. 5 23 3.
 Anaxagoras Argivorum rex, Megapenthis f. 2 18 4.
 Anaxagoridae Argivorum reges 2 18 5, 2 30 10.
 Anaxander Eurycratis f. Spartae rex 3 3 4, 4 15 3. Messeniam populatur 3 14 4. a Messeniis funditur 4 16 2. epistola eius ab hostibus intercepta 4 22 6.
 Anaxander Laced. Ol. 6 1 7.
 Anaxandra Thersandri f. 3 16 6.
 Anaxandrides Leontis f. rex Spartae 3 3 5.
 Anaxias v. Anaxis.
 Anaxibia Agamemnonis soror 2 29 4.
 Anaxicrates Athen. archon 10 23 14.
 Anaxidamus Zeuxidami f. Spartae rex 3 7 6, 4 15 3.
 Anaxilas Rhegii tyrannus 5 26 4. Messenios in Italiam accessit 4 23 6.
 Anaximenes historici stratagemata 6 18 2 — 4.
 Anaxippus Mendaeus 5 25 7.
 Anaxirrhoe Coronii f. Epei uxor 5 1 6.
 Anaxis et Mnasinus Dioscurorum f. 2 22 5, 3 18 13.
 Ancaeus Lycurgi f. Argonauta 8 4 10. Meleagri socius in conficiendo apro Calydonio ib. et 8 45 2 et 7.
 Ancaeus Neptuni ex Astypalaea f. Lelegum rex 7 4 1.
 Anchesmus mons Atticae 1 32 2.
 Anchialus 10 27 3.
 Anchionis Ol. v. Chionis.
 Anchisae monumentum 8 12 8.
 Anchisia mons Arcadiae 8 12 8.
 ancora a Mida inventa 1 4 5.
 Ancyra opp. Phrygiae 1 4 5.
 Andania urbi nomen dat 4 1 8, 4 33 6.
 Andania Messeniorum regia 4 1 2, 4 3 7. imitiorum sedes 4 3 10. praestantis iuventutis ferax 4 14 7. deseritur 4 26 6. eius rudera 4 33 6.
 ἄνδραγωγος arbor 9 22 2, 9 28 1.
 Andraemon Codri f. 7 3 5.
 Andraemon Thoantis pater 5 3 7. eius uxor et monumentum 10 38 5.
 Andreas Argivus stat. 6 16 7.
 Andreis regio et urbs 9 34 6, 9 36 1.
 Andrus Penei f. 9 34 6. Andrum condit 10 13 4. eius uxor 9 34 9.
 Andriotum Bacchanalia 6 26 2, donarium 10 13 4.
 Andrus Persei f. 7 13 1.
 Androcles Androclis nepos 4 16 2, 4 17 9.
 Androcles Phintae f. Messeniorum rex 4 4 4. cum Antiocho contendit 4 5 6. eius posterum 4 14 3, 4 15 7.
 Androclea Antipoeni f. 9 16 1.
 Androclides Thebanus ab Artaxerxe corruptus 3 9 8.
 Androclus Codri f. Ephesum occupat 7 2 8. Samum capit 7 4 2. cadit in pugna 7 2 8. eius sepulcrum ib. 9.
 Androdamas Phiantis et Chthonophyles f. 2 6 6, 2 7 6, 2 12 6.
 Androgei pater et caedes 1 27 10, ara 1 1 2, 1 1 4.
 Andromache Hectoris uxor 10 25 9, Pyrrhi 1 11 1, Heleni ib. et 2 23 6.
 Andromachus Abderita 6 14 12.
 ἄνδροπαγος bellua 9 2 4.
 Andropompus Bori f. 2 18 8. Xanthum dolo occidit 9 5 16.
 Androsthene Athen. stat. Eucadmi disc. 10 19 4.
 Androsthene Lochaei f. pancratiastes 6 1.
 Androtion ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ Ἀρθίδι 6 7 6. de Amphictyonibus 10 8 1.
 Anemosa vicus Arcadiae 8 35 9.
 Angelion et Tectaeus stat., Dipoeni et Scyllidis disc. 2 32 5, 9 35 3.
 anguillae Copaides 9 24 2.
 Anigraea via 2 38 4.
 Anigrades nymphae 5 5 11.
 Anigrus fl. 5 5 3. olim Minyeius 5 6 3. eius ostium, fons, odor 5 5 7.
 anima hominis immortalis esse traditur a Chaldaeis et Magis 4 32 4.
 animalia quibusdam regionibus peculiaribus 2 28 1. alba insolita 8 17 3. variant pro coeli et terrae diversitate 9 21 6.
 Anio fl. 4 35 10.
 Annibal in terra Libyssa inhumatus 8 11 11.

- annulus gemmatus 10 30 4.
 Anochus Tarentinus Ol. 6 14 11.
 Anolympiades 6 22 3.
 Anonus fons 3 20 7.
 anser puellae ludicrum 9 39 2.
 Antaeus 9 11 6.
 Antagoras Cous 3 4 9.
 Antagoras Rhodius Antigono familiaris 1 2 3.
 Antalcidae pax 9 1 4, 9 13 2.
 Antander Messeniorum dux 4 7 4, 4 10 5.
 Antasus (Antassus) Melanis pater 2 4 4, 5 18 7.
 Antenor stat. 1 8 5.
 Antenor Menelaum et Ulyssem hospitio excipit 10 26 7. eius uxor et liberi 10 27 3, domus insigne ib.
 Anteros 6 23 3 et 5, 1 30 1.
 Anthas Neptuni f. Troezeniorum rex 2 30 8, 9 22 5.
 Anthea Achaiae opp. 7 18 3 et 6.
 Anthea Messeniae opp. 4 31 1.
 Anthea Troezeniae opp. 2 30 8.
 Antheas Eumeli f. 7 18 3.
 Anthedon nympa 9 22 5.
 Anthedon opp. Boeotiae 6 10 1, 9 22 5, 9 26 2.
 Anthemocritus a Megarensibus occisus 1 36 3.
 Anthium puteus 1 39 1.
 Anthracia nympa 8 31 4, 8 47 3.
 Anticlea Dioclis filia 4 30 2.
 Anticlea Ulixis mater 10 29 8.
 Anticyra opp. Phocidis, olim Cyparissus 10 36 5. excisa 7 7 9, 10 3 1, 6 36 6.
 Anticyreus Herculi aequalis 10 36 5.
 Antigone Polynicem fratrem cremat 9 25 2.
 Antigonea quae ante Mantinea 8 8 11.
 Antigoni expeditio contra Ptolemaeum Lagi 1 6 4. filius Demetrius ib. mors 1 6 7, 1 16 1. statuae 6 11 1, 6 16 2, 10 10 2.
 Antigonus Demetrii f. 2 34 1. a Lysimacho superatur 1 10 2. Macedoniam recuperat 1 13 7, 1 16 2. a Pyrrho fugatur 1 13 2. Eleis tyrannum imponit 5 5 1. Pyrrhum in Peloponneso adoritur 1 13 7. Atticam invadit 1 1 1, 1 7 3, 1 30 4, 3 6 4. contra Gallos auxilia mittit 10 20 5. eius statua 6 15 7.
 Antigonus Philippi tutor 2 8 4, 6 16 3, 8 8 11. patruelis et vitricus 7 7 4. Arato auxilium fert 2 9 2—3. Cleomenem superat 8 49 5.
 Antiochus in ins. Leuce 3 19 13. pictus 10 30 3. eius f. Paeon 2 18 8.
 Antimachus poeta 8 25 4 et 9, 9 35 5.
 Antimachus Thrasyanoris f. 2 19 1, Amphianactis pater 3 25 10.
 Antimenes Deiphontis f. 2 28 6.
 Antinoë seu Autonoe Cephei f. 8 8 4, 8 9 5.
 Antinoë Peliae filia 8 11 3.
 Antinoi Bithyniensis honores divini 8 9 7.
 Antiochia Syriae caput 8 29 3.
 Antiochus Alcibiadis gubernator 3 17 4, 9 32 6.
 Antiochus Herculis f. 1 5 2, 2 4 3, 10 10 1.
 Antiochus Lepreata 6 3 9.
 Antiochus (M.) a Romanis victus 8 50 4, 7 8 3. Atheniensibus remittit statuas a Xerxe asportatas 1 8 5. donaria eius 5 12 4.
 Antiochus Messeniorum rex 4 4 4, 4 5 8.
 Antiochus Phocensium dux 10 20 3.
 Antiochus (Soter) 1 7 3, 1 16 1. post Demetrium captum restitutus 10 12 10. contra Gallos auxilia mittit 10 20 5.
 Antiochus Syracusanus Xenophanis f. ἐν τῇ Σικελιώτιδι συγγραφῇ 10 11 3.
 Antiope Amazon 1 2 1, 1 41 7.
 Antiope Thebana, Nyctei vel Asopi f. ab Epopeo rapta 2 6 1. eius f. ib. 4, 9 25 3, spelunca et partus 1 38 9, furor 9 17 6, simulacrum 2 10 4, monumentum 9 17 4 et 6, 10 32 10.
 Antiophemus Musaei pater 10 5 6, 10 12 11.
 Antipater Cassandri pater 1 25 3, 9 7 1. a proditoribus in Graecos concitatur 7 10 4. ad Cranonem proelium committit 10 3 4.
 Antipater Cassandri f. matricidii poenas luit 9 7 3.
 Antipater Clinopatri f. Milesius Ol. 6 2 6.
 Antiphanes Argivus stat., Periclyti disc. 5 17 4, 10 9 6 et 8 et 12.
 Antiphanes Tegeatis leges dat 8 48 1.
 Antiphemus Gelae conditor 8 46 2.
 Antiphemus Musaei pater v. Antiophemus.
 Antiphilus architectus 6 19 7.
 Antiphus Ganymetoris f. 9 31 6.
 Antipoeni filiae mortem oppetunt pro patriae salute 9 17 1.
 antiquiora nomina sectari Graecos 7 17 7, 7 26 4.
 Antitheus archon Athen. 7 17 1.
 Antonini Pii laudes 8 43 1, apud Epidaurios opera praeclara 2 27 6.
 Antoninus alter Pii f. 8 43 6.
 Antonius cum Caesare bellum gerit 4 31 1, 8 8 12.
 antra memorabilia 10 32 2—6.
 Anyte poetria 10 38 13.
 Anytus Titan 8 37 5.
 Ἀοιδῆ Musa 9 29 2.
 Aones Boeotiae incolae 9 5 1.
 Aoris Arantis f. 2 12 5.
 Aornon locus Thesprotiae 9 30 6.
 Aous fl. 4 34 3.
 Apame Antiochi Seleucidae f. 1 7 3.
 Apelles pictor 9 35 6.

Apelles stat. 6 1 6.

ἀπήνη 5 9 2.

aper Calydonius, Erymanthius, Cromy-
nius 1 27 9. Arcadici venatio 5 10 9.
apri albi 8 17 3. ad pugnam commissi 3
14 10. immolati 7 18 12. aper cum leone
ad currum iunctus 3 18 16. apri caput
ferreum 10 18 6.

Aperopia ins. 2 34 9.

apes ad Pindari iuvenis labra favos affin-
gunt 9 23 2. Trophonii oraculum prae-
monstrant 9 40 2. mansuetae 1 32 1. ab
apibus templum 10 5 9.

Apesas mons 2 15 3.

Aphaea dea 2 30 3.

Aphareus Perieris f. Messeniae rex 3 1 4.
Arenen urbem condit 4 2 4, 4 3 4. eius
filii ib. interempti 4 3 1, non Spartae
sepulti 3 14 7. monumentum 3 11 11.
eius et filiorum picta imago 4 31 11.

ἄφρσις τῶν ἵππων Ol. 5 15 5, 6 20 10.

Aphetaei signum 3 13 6.

Aphetais via 3 12 1 et 5.

Aphidantea sors 8 4 3.

Aphidantes demus Tegeat. 8 45 1.

Aphidas Arcadis f. 8 4 2, 8 45 1, 10 9 5.

Aphidas rex Athen. 7 25 1.

Aphidna I 41 3. a Dioscuris capta 1 17 5,
2 22 6, 3 17 2, 3 18 4.

ἄφρνεῖος v. Mars.

Aphrodisias opp. Lacon. 3 22 11, 8 12 8.

Aphrodision Arcad. 8 44 2. silva 8 25 1.

Aphrodisiensis Cares 1 26 5.

Aphytaei Ammonem colunt 3 18 3.

Aphytis a Lysandro obsessa 3 18 3.

Apia regio 2 5 7.

ex apio coronae Nem. 8 48 2.

Apis Aegyptiorum deus 1 18 4. eius fa-
num et oraculum 7 22 4.

Apis Iasonis f. 5 1 8.

Apis Telchinis f. 2 5 7.

Apobathmi 2 38 4.

ἄποικοι urbes Atheniensium 1 18 6.

Apoecus Melanthi pronepos Ionas ducit
Teon 7 3 6.

Apollo Alcathoum adiuvat 1 42 2. Am-
phissam amat 10 38 4. barbatae consu-
lenti barbatae respondet 9 23 6. boves
pascit 7 20 3—4. cervam prensat 10 13
5. citharam invenit 5 14 8, 3 24 1, 8 31
3. cum Hercule de tripode contendit 3
21 8 et 10 13 7, cum Mercurio de lyra 9
30 1. Leucippi in amore Daphnes, Lini
in cantu aemulus 8 20 4, 9 29 6. Mer-
curium cursu, Martem pugilatu vincit 5
7 10. Musarum choro praecinit 5 18 4.
pater Aristaei 10 17 3, Chaeronis 9 40 5,
Delphi 10 6 3, Dryopis 4 34 11, Eleuther-
ris 9 20 1, Epidauri 2 26 2, Hilairae et
Phoebes 3 16 1, Iami 6 2 5, Lini 2 19 8,
Lycori 10 6 3, Melanei 4 2 2, Onci 8

25 4, Phylacidae et Phylandri 10 16 5,
Pythaei 2 35 2, Teneri 9 26 1. taenia re-
dimitur 1 8 4. tibicinibus reconciliatur 2
22 9.

Apollinis ara cum Mercurio communis
5 14 8, lucus 1 21 7, 3 13 5, oraculum
Abis 10 35 1, signa 8 30 3, 10 24 5, 10
32 6, spelunca 10 32 6, templa 4 36 7,
9 2 1, 9 22 1, 9 24 4, 9 41 1, 10 12 8,
uxor 10 12 2.

Ἀπόλλων ἀγοραῖος 1 41 3. *ἀγνι-
εὺς* 1 31 6, 2 19 8, 8 32 4, 8 53 1 et 6.
Αἰγύπτιος 2 27 6. *ἀκείσιος* 6 24 6.

ἀκρείτας 3 12 8. *Ἄκτιος* 8 8 11. *ἀλε-
ξίκακος* 1 3 4, 6 24 6, 8 41 8. *Ἀμαζό-
νιος* 3 25 3. *Ἀμνκλαῖος* 3 16 2, 3 18

8 — 19 5. *ἀρχηγέτης* 1 42 5. *ἀργεώ-
τας* 4 34 7. *βοηδρόμιος* 9 17 2. *ἐν
Βραγγίδαις* 1 16 3, 7 5 4, 8 46 3, 9 10

2. *δειραδιώτης* 2 24 1. *δεκατηφό-
ρος* 1 42 5. *δελφίνιος* 1 19 1. *Δή-
λιος* 9 40 4. *ἐν Διδύμοις* 2 10 5, 7

2 6. *Διονυσόδοτος* 1 31 4. *Ἐκατος*
10 12 6. *ἐπιβατήριος* 2 32 2. *ἐπι-
κούριος* 8 30 4, 8 38 8, 8 41 7. *Ἡλείος*

8 46 3. *θεάριος* 2 31 5. *θεοξένιος*
7 27 4. *θέρμιος* 5 15 7. *θυρξένος* 7 21
3. *Ἰσμήνιος* 2 10 5, 4 27 6, 4 32 5, 9

10 2 et 5. *Καρινός* (?) 1 44 2. *Καρ-
νεῖος* 2 10 2, 2 11 2, 3 13 3, 3 14 6, 3
24 8, 3 25 10, 3 26 5 et 7, 4 31 1. *Καρ-
νεῖος στεμματίας* 3 20 9. *Καρνίας* (?)

3 21 8. *Κερεάτας* 8 34 5. *Κλάριος*
2 2 8. *Κόρυδος* 4 34 7. *Λατῶος* 1 44
10. *Λύκιος* 1 19 3, 2 7 9, 2 19 3, 8 40 5.

Μαλεάτης 2 27 7, 3 12 8. *Μοιραγέ-
της* 10 24 4. *Μουσηγέτης* 1 2 5. *Ἵγ-
καῖος* s. *Ἵγκαιάτης* 8 25 9 et 11.

Ἵριος 2 35 2. *Παιῶν* 1 34 3. *παρνό-
πιος* 1 24 8. *Παρράσιος* 8 38 8. *πα-
τρῶος* 1 3 4. *πλατανίστιος* 2 34 6.

προόπιος 1 32 2. *προστατήριος* 1 44
2. *Πτῶος* 4 32 5, 9 23 6. *Πυθαεὺς*
2 35 2, 2 36 5, 3 10 8, 3 11 9. *Πύθιος*

1 19 1, 1 42 5, 2 31 6, 5 15 4, 8 15 5, 8
54 5. *Σιτάλλας* 10 15 2. *σμινθεὺς*
10 12 5 et 6. *σπηλαίτης* 10 32 5. *σπό-
διος* 9 11 7, 9 12 1.

Apollodorus Athen. dux 1 29 10.

- Apollodorus Cassandriae tyrannus 4 5 4.
 Apollodorus Troezenius 10 9 10.
 Apolloneatis tribus Tegeatica 8 53 6.
 Apollonia in mari Ionio 5 22 3, 6 14 13.
 Corcyraeorum colonia 5 22 4.
 Apollonius Rhantes Alexandrinus pugil 5 21 12.
 Apollonius Rhodius 2 12 6.
 Apollophanes Arcas 2 26 7.
 Appius in Graeciam missus 7 9 3.
 Apteraei Cret. 10 5 10. sagittarii 4 20 8.
 aqua colore et natura varia 4 35 9 — 12.
 fervens in Maeandro 8 7 3. dulcis e mari 8 7 2. marina in arce Athen. et in templo Mantin. 8 10 4, 1 26 5. grave olens Anigri fluvii 5 5 7. amoris oblivionem inducens: 7 23 3. futura portendens 3 23 8, 7 21 12. fatidicas efficiens mulieres 10 24 7. lavantibus salutaris 6 22 7. canis rabiosi morsus sanans 8 19 3. nantes absorbens 2 37 6. pisces non ferens 5 5 8, 5 7 5. viva corpora sustinens, mortua mergens 5 7 5. e rupe lanceae et thyrsi ictu provocata 3 24 2, 4 36 7. aquae calidae balneum 2 34 1. aquas subire quae feminae possint 10 1 92.
 aquila in sceptro Iovis Olympii 5 11 1, in scuto Aristomenis 4 16 7, quem praecipitem subiectis alis devexit 4 18 5. aerea Olympiae 6 20 12. alba (*κωνία*) 8 17 3.
 ara lignea 9 3 7. quadrangula 5 14 5. e sanguine victimarum 5 13 11: e cinere 5 13 8, 5 14 8 et 10, 9 11 7: e crudo laterculo 6 20 11. arae solubiles 6 24 3.
 Arabia deserta Stymphalidum patria 8 22 4.
 Arachnaeum mons Argivus 2 25 10.
 arachnarum prodigia 9 6 6.
 Aracus Lacedaemonius 10 9 9.
 Araethyrea Arantis f. 2 12 5.
 Arainum locus 3 24 10.
 Arantia urbs et regio 1 12 4.
 Arantinus collis 2 12 4 et 5.
 Aras Arantiae conditor 2 12 4.
 Arateum heroum 2 8 1, 2 9 4.
 Aratus Sicyonius Cliniae 2 8 2, 6 12 5, vel Aesculapii f. 2 10 3, 4 14 8. de universa Graecia bene meritus 8 52 5. Mantinensibus opem fert 8 8 11, 8 10 6. eius res gestae 2 8 2 — 9 4. adversus Agidem strategema 8 10 7. signum 2 7 5, 6 12 5.
 Ἀράτου τεύχος 6 19 6.
 Aratus Solensis Antigono familiaris 1 2 3.
 Araxus promont. 6 26 10.
 Arba vel potius Aroa, urbs Achaiae 7 18 6.
 arbores vetustate insignes 8 23 5. arbores signis conficiendis idoneae 8 17 2.
 arca Cypseli 5 17 5 — 19 10. Eurypyli 7 19 6, 9 41 2.
 Arcades olim Pelasgi 8 4 1. indigenae 5 1 2. Azanes 8 42 6. Peloponnesum mediam tenent 8 1 1. glandibus vescuntur 8 1 6, 8 42 6. cum Telepho in Asiam transeunt 7 4 6. alienis navibus Troiam vehuntur 8 1 3, 8 5 2. Messeniorum contra Lacedaemonios socii 4 11 1. 4 14 8, 8 5 10, 8 6 1. desertae Graeciae poenas dant 7 15 5. ab Eleis caeduntur 6 20 4. M. Antonii partes sequuntur 8 8 12. eorum res gestae 8 6. focus communis 8 53 9. montanorum arma 4 11 3. signa quadrangula 8 48 6.
 Arcadia olim Pelasgia, ab Arcade dicta 8 4 1. regum catalogus 8 1 4 — 5 13. oppida Megalopolin translata 8 27 3 — 5. mons altissimus 8 17 1. sacer vertex 8 38 2.
 Arcas Callistus f. 8 4 1 — 2. eius ossa Mantineam translata 8 9 3, 8 36 8. eius et posteriorum statuae 10 9 5.
 Arcesilaus Boeotorum dux 9 39 3.
 Arcesilaus Lycosurensis 8 10 10.
 Arcesilaus pictor 9 35 6.
 Arcesilaus Pitanaeus 8 49 2.
 Arcesilaus Spartanus Ol. 6 2 1.
 Archander Achaei f. 2 6 5, 7 1 6.
 Archedamus Xeniae f. Eleus Ol. 6 1 3.
 Archadius (?) Tegeatae f. 8 43 4.
 Archelaus Agesilai f. rex Sparta 3 2 5.
 Archelaus Macedoniae rex 1 2 2.
 Archelaus Mithridatis dux 1 20 5.
 Archemori ludi 8 48 2.
 Archias Aristaechmi f. Aesculapii colendi Pergamenis auctor 2 26 8.
 Archias Corinthius coloniam Syracusas deducit 5 7 3.
 Archias Thurius 1 8 3.
 Archidamia Cereris sacerdos 4 17 1.
 Archidamus Agesilai f. rex Sparta 3 10 3. Tarentinis opem ferens occiditur 3 10 5. non sepelitur ib. 6 4 9. eius signum Olympiae 6 15 7.
 Archidamus Anaxidami f. rex Sparta 3 7 6.
 Archidamus Eleus Ol. 6 17 5.
 Archidamus Theopompi f. 3 7 5, 4 15 3.
 Archidamus Zeuxidami f. rex Sparta 3 7 10. Plataeas capit 9 1 7.
 Archilochus poeta Tellidis nepos 10 28 3. de Sapaeis 7 10 6. de Tantalo 10 31 12.
 Archimedes (Archidemides) archon Athen. 4 24 5.
 Archippus Mitylenaeus Ol. 6 15 1.
 Archirrhoe nympa 8 31 4.
 Architeles Achaei f. 2 6 5, 7 1 6.
 Archomenides Philisti pater 5 23 6.
 Ardalus Vulcani f. tibiae inventor 2 31 3.
 Ardys Gygis f. 4 24 2.
 Ἀρεῖος poeta (?) 3 13 8.
 Areithous Corynetes 8 4 10, 8 11 4.
 Arene Oebali f. Apharei soror et coniux 4 2 4, 5 5 6.

- Arene Apharei regia 4 2 4, 4 3 7. eius reliquiae incertae 5 6 2.
 Arene fons 5 5 6.
 Areopagus 1 28 5, 4 5 2.
 Aresithanas caprarius Aesculapium infantem invenit 2 26 5.
 Arestoris uxor Mycene 2 16 4.
 Arethus v. Areithous.
 Arethusa ab Alpheo amator 5 7 2, 8 53 3. ei liba per mare mittuntur 7 24 3.
 Areus Acrotati f. cum Cleonymo de regno certat 1 13 5, 3 6 2. eius statua 6 12 5, 6 15 9.
 Areus Acrotati f. Arei n. puer mortuus 3 6 6.
 Areus Ampycais f. 7 18 5.
 Areus Spartanus Achaeis infensus 7 9 2.
 Argaeus Tomeni fil. 2 28 3.
 Argaeus a Ptolemaeo Philadelpho fratre interfectus 1 7 1.
 Argalus Amyclae f. rex Sparta 3 1 3.
 Argeadae reges Macedoniae 7 8 9.
 Argeathae pop. Arcadiae 8 23 8.
 Argeus Deiphontis f. 2 28 6.
 Argia Autesionis f. Aristodemi uxor 3 1 7, 4 3 4.
 Arginusae 6 7 7.
 Argiope nympa, Thamyridis mater 4 33 3.
 Argius cursu certat 5 17 10.
 Argivi cum Atheniensibus de antiquitate contendunt 1 14 2. regibus ternis utuntur 2 18 4. Thebas expugnant 9 5 14. regiam potestatem in ordinem cogunt 2 19 2. mille delectos milites alunt 2 20 1. Mycenae evertunt 2 15 4, 2 16 5. alia quoque oppidula Argos transferunt 8 27 1. Lacedaemonios ad Hysias vincunt 2 24 7. Nemeis praesident 8 40 3. Argivorum Amphictyonia 4 5 2. cum Lacedaemoniis et Messeniis cognatio 4 5 1. cum Lacedaemoniis simultas 1 29 9, 2 20 1, 3 2 3, 3 7 2, 8 27 1, cum Atheniensibus 1 29 8 et 10 10 4, cum Megarensibus 6 19 4, cum Thebanis 9 14 4 et 10 10 5 societates. dialectus olim eadem quae Atheniensium 2 37 2. dii 7 23 10. donaria Delphica 10 9 12, 10 10 3. mulierum furor 2 18 4. ad Troiam expeditio 2 22 2, 2 30 10. in reditu naufragium 2 23 1. reges 2 16 1—2, 2 18 4—19 2. tibiae 4 27 7.
 Argo navis ubi reversa appulerit 9 32 4, 7 26 14.
 Argolici clipei 2 25 7, 8 50 1.
 Argolicum *συνέδριον* 8 23 1.
 Argolicus sinus 8 1 1.
 Argolis regio 2 15 25, 8 1 2. littus 2 8 5. *ἀργὸν πεδῖον* 8 7 1.
 Argonautae templum Iunonis Samium condunt 7 4 4.
 Argos urbs 2 19 3—24 4. olim potens 1 17 1.
 Argus Iovis et Niobes f. Phoronei nepos 2 22 5, 2 34 4. Argivae civitati nomen imponit 2 16 1. eius f. Epidaurus 2 26 2, sepulcrum 2 22 5, lucus 2 20 8, a Cleomene incensus 3 3 10.
 Argyra fons et nympa 7 23 1.
 Argyra opp. 7 18 6. eius rudera 7 23 1.
 Aria regio 2 3 8.
 Ariadne Theseo crepta 1 22 5. a Baccho rapta 1 20 3, 10 29 4. coronam tenet 5 19 1. eius sepulcrum 2 23 8, chorus 9 40 3, picta effigies 10 29 3.
 Aricinorum de Hippolyto narratio 2 27 4.
 Aridaeus Philippī f. 1 6 3, Macedoniae rex 1 25 5. eius mater 8 7 7, caedes 1 25 6, 8 7 7.
 aries Thyestae sepulcro insculptus 2 18 1—3. aureo vellere 9 34 5. circum moenia gestatus sedat pestem 9 22 1. arae cornua impingit 4 13 1.
 arietes Thyestae sepulcrum 2 18 3.
 Ariens Telestem interficit 2 4 4.
 Arignotus Parius 2 27 2.
 Arii pop. 2 3 8.
 Arimaspi pop. 1 24 6, 1 31 2.
 Arimnestus dux Plataensium 9 4 2.
 Arimnestus Tyrrhenus 5 12 5.
 Arimnus Tyrrhenus v. Arimnestus.
 Arion equus 8 25 7—10.
 Arion Methymnaeus 3 25 7, 9 31 2.
 Ariphron Hippocratis pater 9 6 3.
 Ariphron Xanthippi pater 3 7 9, 8 52 3.
 Aris fl. 4 31 2.
 Arisbas Molyri pater 9 36 6.
 Aristaechmus Archiae pater 2 26 8.
 Aristaenus Megalopolit. 8 50 4.
 Aristaeus Apollinis et Cyrenes f. in Sardiniam migrat 10 17 3. Autonoes coniux ib. 4. Actaeonis pater 10 30 5. inter deos relatus 8 2 4.
 Aristaeus Proconnesius v. Aristeas
 Aristander Parius stat. 3 18 8.
 Aristandri Megalopolitae porticus 8 30 10.
 Aristarchus Eleus Psophidiorum proxenus 6 16 7.
 Aristarchus Olympiorum interpres 5 20 4.
 Aristas Parthaonis f. 8 24 1.
 Aristeas Proconnesius de gryphibus et Arimaspi 1 24 6. de Hyperboreis 5 7 9.
 Aristeas Stratonicensis Ol. 5 21 10.
 Aristerae ins. 2 34 8.
 Aristeus Argivus Ol. 6 9 3.
 Aristias Pratinae f. Satyrorum poeta 2 13 6.
 Aristides Eleus Ol. 6 16 4.
 Aristides Lysimachi f. Graecis insularibus tributum imposuit 8 52 2.
 Aristides machinarum faber 6 20 14.
 Aristion Athen. Mithridatis legatus et dux 1 20 5 et 7.
 Aristion Epidaurius Ol. 6 13 6.
 Aristocles Carystius 10 9 10.

- Aristocles Cleoetae pater 6 20 14.
 Aristocles stat. Cleoetae f. et disc. 5 24 5.
 Aristocles Cydoniata stat antiquissimus 5 25 11.
 Aristocles Sicyonius stat., Canachi fr. 6 3 11, 6 9 1.
 Aristocrates Aechmidis f. Arcadiae rex lapidatur 8 5 11—12. eius sepulcrum 8 13 5.
 Aristocrates Hicetae f. Arcadiae rex lapidatur 4 22 7, 8 5 13. eius proditio 4 17 2, 4 22 1—7.
 Aristocritus Lysandri pater 6 3 14, 10 9 7.
 Aristodama Arati mater 2 10 3. cum dracone concumbit 4 14 7.
 Aristodemus Aristomachi f. 2 18 7. eius caedes 3 1 6, uxor, filii et filiorum tutor 4 3 4, filiorum uxores 3 16 6. eius filii gemini geminum Spartae regnum propagant 3 1 5.
 Aristodemus Artylae f. Megalopolit. tyrannus 8 27 11, 8 30 7, 8 35 5, 8 36 5.
 Aristodemus Eleus Ol. 6 3 4.
 Aristodemus Macedo Antigoni dux 10 20 5.
 Aristodemus Messeniorum rex 4 10 6. filiam pro rep. devovet 4 8 5—7. se ipse interimit 4 13 4. eius somnium 4 13 2, oraculum 4 26 4.
 Aristodemus Spartanus Pausaniae liberorum tutor 3 5 7.
 Aristogiton Hipparchum interficit 1 8 5. eius sepulcrum 1 29 15.
 Aristogiton stat. 10 10 4.
 Aristolaus Macedo 6 17 3.
 Aristomache Priami f. 10 26 1.
 Aristomachus Argivorum tyrannus 2 8 6.
 Aristomachus Cleodaei f. 2 7 6. Doriensium dux 5 3 5, 10 38 10, 8 5 6. Aristodemi Temeni Cresphontis pater 2 18 7, 5 4 1.
 Aristomachus Hippodamiae procus 6 21 11.
 Aristomedes Thebanus stat. 9 25 3.
 Aristomelidas Orchomeniorum Arcad. tyrannus 8 47 6.
 Aristomedon Argivus stat. 10 1 10.
 Aristomenes Messeniorum dux 4 15 4, Diagoridarum proavus 6 7 3. eius aetas 4 6 3, parentes 4 14 7, maiores 4 15 4, soror et filius 4 21 2, filiae et generi 4 24 1—3, stipatores 4 16 3, de Lacedaemoniis victoria et ovatio ib. 4—6, hecatomphonia ter facta 4 19 3, sacra defossa 4 20 4 et 26 7, clipeus 4 16 5 et 7, 9 39 14, mors 4 24 3, ossa Messenen reportata 4 32 3, monumentum 4 24 3 et 32 3, honores heroici 4 27 6, 4 32 3, 8 14 7, 8 51 1, statua aenea 4 32 6, spectrum in Leuctrica pugna 4 32 4.
 Aristomenes Rhodius Ol. 5 21 10.
 Aristomenidas (Aristomelidas?) Spartanus Plataeensium iudex 3 9 3.
 Ariston Agasiclis f. rex Spartae 3 4 4, 3 37 7.
 Ariston Athen. Platonis pater 4 32 4.
 Ariston Laced. Telestae frater 5 23 7.
 Aristonautae (Argonautae) Pellenaeorum navale 2 12 2, 7 26 14.
 Aristonous Aegineta stat. 5 22 5.
 Aristonymus Myronis f. 2 8 1.
 Aristophanes comicus de Lepreo 5 5 3.
 Aristophantus Corinthius 10 9 10.
 Aristophon Athen. Ol. 6 13 11.
 Aristotelis Stagiritae statua 6 4 8.
 Aristotimus Damareti f. Elidis tyrannus 5 5 1, 6 14 11.
 Arius Teuthrae dynasta, a Pergamo occisus 1 11 2.
 arma aurea 10 19 4, heroum aenea 3 3 8.
 armatura Achaica a Philopoemene mutata 8 50 1.
 Arne Aeoli f. 9 40 4.
 Arne fons 8 8 1.
 Arne urbs Boeotica et Thessalica 9 40 5.
 Arniscus Eleus Lampi pater 6 16 7.
 Aroa opp. Achaica 7 18 2—3.
 Aroania montes 8 18 7.
 Aroanius fl. Arcadiae, aliis Olbius 8 14 3, 8 15 6, 8 19 4, 8 21 1, 8 24 3.
 Arrhachion Ol. ab adversario suffocatus 8 40 1.
 ἄρρηφόροι 1 27 3.
 Arrhiphon Triconiensis 2 37 3.
 Arrhon Clymeni f. 9 37 1.
 Arrhon Erymanthi f. 8 24 1.
 Arsaces Parthus 5 12 6.
 Arsen fl. Arcadiae 8 25 1.
 Arsinoë fons 4 31 6.
 Arsinoë Leucippi f. 2 26 7, 4 31 6. Aesculapii mater 4 3 2, 4 31 12. eius fanum 3 12 8, picta imago 4 31 12.
 Arsinoë Lysimachi uxor, Lysandrae soror 1 10 3.
 Arsinoë Lysimachi f., Ptolemaei Philadelphii uxor 1 7 3.
 Arsinoë Ptolemaei f., Ptolemaei fratris coniux 1 7 1 et 3. eius signum 1 8 6, 9 31 1.
 Arsinoites nomus 5 21 15.
 Arsites Phrygiae satrapa 1 29 10.
 Artaphernis equorum praesepia 1 32 7.
 Artaxerxes Darii f. a Lacedaemoniis oppugnatur 3 9 1.
 Artaxerxes Xerxis f. 1 8 2.
 Artayctes Persa 3 4 6.
 Artemidorus Trallianus Ol. 6 14 2.
 Artemisia Lygdamidis f. Halicarnassi regina 3 11 3.
 Artemisium mons 2 25 3, 8 5 6.
 Artontes Mardonii f. 9 2 2.
 Artylas Aristodemi pater, Phigalensis 8 27 11.
 Arybbas Alcetae f. Aeacidae pater 1 11 1.

- Asaea s. Asea**, opp. Arcadiae 8 3 4, 8 51
 2. eius rudera 8 44 3.
Asaeatas Lycaonis f. 8 3 4.
ἄσάμινθοι 10 34 8.
Asamon Eleus Ol. 6 16 5.
Ascalaphus Martis f. 9 37 7.
Ascalon Palaestinae opp. 1 14 7.
Ascarus Thebanus stat. 5 24 1.
Ascetades (?) dux 1 35 2.
Ascra Neptuno parit Oeoclum 9 29 1.
Ascra Boeotiae urbs 9 29 1. ferax frumenti 9 38 4.
Asea v. Asaea.
Asia mons 3 24 6.
Asinarus fl. Siciliae 7 16 5.
Asine urbs Argolica 4 34 9, Messeniae 4 34 12. eius rudera 2 36 4. excidii causa ib. et 3 7 4.
Asinaei 4 34 9. Argolidis incolae 2 28 2. eieci ab Argivis 3 7 4. Messeniae partem obtinent 4 14 3. Lacedaemoniorum socii 4 8 3. Messeniis amici 4 15 8, 4 27 8.
asinus vitium putationem praemonstrat 2 38 3.
Asius Amphiptolemi f. Samius 7 4 1. genealogus 4 2 1. de Alcmenes parentibus 5 17 8. de Antiope 2 6 4. de Pelasgo 8 1 4. de Phoci filiis 2 29 4. de Phoenicis filiabus 7 4 1. de Ptoe 9 23 6. de Thestio 3 13 8. (?)
Asopia quae postea Sicyonia 2 1 1. a Sole Aloeo donata 2 3 10.
Asopichus Phormionis pater 1 23 10, 10 11 6.
Asopus Boeotiae fl. 2 6 1. iuncosus 5 14 3. pater Antiope 2 6 1, Oeroes 9 4 4, Tanagrae 9 20 1, Thebes 2 5 2, Thespiae 9 26 6.
Asopus Eleutherolaconum opp. 3 1 7, 3 22 9.
Asopus Neptuni e Ceglusa f. in Sicyonia fluvium invenit 2 12 4.
Asopus Plataeensium rex 9 1 2.
Asopus Sicyoniae fl. 2 5 2, 2 15 1. pater Aeginae 2 5 2, 2 29 2, 5 22 6, Cleones 2 15 1, Corcyrae 2 5 2, 5 22 6, Harpinnae et Nemeae 5 22 6, Salaminis 1 35 2, Thebes 2 5 2, 5 22 6. Sisypho fontem excitat 2 5 1.
asphodeli gravis odor 10 38 2.
Asphodici sepulcrum 9 18 6.
aspides Aegyptiacae, Aethiopicae, Libyssae 9 21 6.
Aspledon Neptuni f. 9 38 9.
Aspledon urbs Boeotiae 9 38 9.
Assus opp. Troadis 6 4 9.
Assyria textura 5 12 4.
Astacus Bithyniae opp. postea Nicomedia 5 12 7.
Asterion Aeschyli f. stat. 6 3 1.
Asterion Cometae f. Argonauta 5 17 9.
Asterion fl. 2 15 5, 2 17 1—2.
Asterion herba 2 17 2.
Asterioa Minois f. a Theseo occisus 2 31 1.
Asterius Anactis f. 7 2 5, 1 35 6.
Asterodia Endymionis uxor 5 1 4.
Asteropea Peliae f. 8 11 3.
Astius archon Athen. 7 25 4, 9 1 8.
Astrabacus Irbi f. 3 16 5 et 9.
Astyages Cyaxaris f. 5 10 3.
Astyanax Arcas 8 38 5.
Astyanax Hectoris f. a Pyrrho occisus 10 25 9.
Astycles Locrus Euthymi pater 6 6 4.
Astycratea Polyidi f. 1 43 5.
Astycrates Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 9.
Astylus Crotoniates Ol. 6 13 1.
Astynous a Neoptolemo caesus 10 26 4
Astyoche Actoris f. 9 37 7.
Astypalaea opp. 6 9 6.
Astypalaea Phoenicis f. 7 4 1.
Astyra thermae 4 35 10.
asylum Phliasiorum 2 13 4, Tegeatarum 3 5 6.
Atalanta Locrorum ins. 10 20 3.
Atalanta Schoenei f. 8 35 10. prima aprum Calydonium ferit 8 45 2. aquam e saxo elicit cuspide 3 24 2. hinnulum tenet 5 19 2.
Atarneus Chiis donatur 4 35 10.
Atarnitarum calamitas 7 2 11.
Athamantius campus 9 24 1 et 3.
Athamas Aeoli f. 7 3 6. Leuconis pater 6 21 11, Ptoi 9 23 6. Sisyphi frater 9 34 8. Phrixum et Hellen mactare parat 9 34 5. ab Andreo terrae partem accipit 9 34 6. fratris filios adoptat 9 34 7. eius sedes 9 24 1, in uxorem et liberos saevitia 1 44 7, 9 34 7.
Athamas Athamantis nepos 7 3 6.
Athamas Oenopionis f. Cretensis 7 4 8.
ἄθάνατοι v. Immortales.
Athaneatis tribus Tegeatica 8 53 6.
Athenae Atticae Minervae sacrae 1 26 6. ab Antigono Demetrii filio oppugnatae 3 6 5. a Macedonibus attritae 1 4 2, 7 11 4. a Sylla captae 1 20 4—7. earum arx 1 22 4—28 3.
Athenae Boeotiae opp. 9 24 2.
Athenaea quae postea Panathenaea 8 2 1.
Athenaeum locus 8 44 2.
Ἀθηνᾶς τεῖχος 7 22 10.
Athenienses αὐτόχθονες 2 14 4. Amphictyones 10 8 5. religiosissimi 1 17 1, 1 24 3, 10 28 6. in bellis a diis adiuvantur 8 10 8. cum Amazonibus bellum gerunt 1 17 2, 5 11 7. Herculis liberos ab Eurysthei iniuriis defendunt 1 32 6. in Sardiniam colonos mittunt 1 29 5, 7 2 2, 9 23 1, 10 17 5. in bello Persico uxores et liberos Troezeniorum fidei

- committunt 2 31 7. ad Marathonem et
 adversus Gallos quantis copiis pugnaverint
 4 25 5, 10 20 2 et 5. relictis Lacedaemoniis
 societatem cum Argivis ineunt 1 29 8, 4 24 7.
 Siciliae nomen male interpretantur 8 11 12:
 a Siciliensi expeditione prodigiis deterrentur
 10 15 5: cladem accipiunt 10 11 5. Asiaticam
 Agesilai expeditionem detrectant 3 9 2. ad
 Tanagram vincuntur 1 29 9. populo Romano
 auxilia mittunt 1 29 14. Macedonico iugo
 implicantur 1 25 3, liberantur 1 25 6. Oropo
 direpta multantur 7 11 4. soli democratiae ope
 crescunt 4 35 5.
- Atheniensium archontes novem cum eponymo
 3 11 3: annui 4 15 1: sorte ducti 4 5 10.
δημοι 1 3 1 et 1 32 3 — 33 8. dicasteria
 1 2 85 — 11. donaria 10 15 4, 10 19 4.
 eponymi 1 5 2. extra Graeciam expeditiones
 1 29 5. cum Lacedaemoniis foedus 5 23 14.
 heroes 10 10 1. odeum 1 8 6, 7 20 6. populi
 simulacra 1 1 3, 1 3 3 et 5. porticus 10 11 6.
 portus et navalia 1 1 2—4. reges primi
 1 2 6. thesaurus Delphicus 10 11 5. tribus
 1 5 1.
- Athenaeus Ephesius Ol. 6 4 1.
 Athenaeus heros 3 16 4.
 Athene vicus 2 38 6.
 Athenodorus Arcas stat. 10 9 8.
 Atheras Cererem hospitio excipit 2 30 4.
 Atherionis signum 7 20 7.
ἀθλα βαρέα 6 24 1.
 athletarum cibus 6 7 10. iusiurandum 5 24 9.
- Ἀθμονεῖς* demus Atticus 1 14 7, 1 31 5.
 Atilius consul v. Otilius.
 Atlantis iidem qui Nasamones 1 33 5.
 Atlantis onus et mala 5 11 5, 5 18 4, 6 19 8,
 9 20 3. eius locum Hercules subit 5 11 5.
 filia Alcyone 9 22 5.
 Atlas mons Libyae 1 33 5 et 6, 8 43 3.
 Atreus sceptrum Vulcani accipit 9 40 11.
 Thyestae filios iugulat 2 18 2. eius cellae
 subterraneae et sepulcrum 2 16 6.
 Attaginus Thebanus patriam prodit 7 10 2.
 Attalus Athen. stat. 2 19 3.
 Attalus Attali f. 1 8 1, 1 36 5. Gallos pel-
 lit 1 8 2. Romanorum socius 7 8 9, 7 16 1.
 taurigena et tauricornis 10 15 3. eponymus
 Athen. 1 5 5, 1 8 1. eius thalamus 9 35 6.
 donarium 1 25 2.
 Attalus Cleopatrae patruus 8 7 7.
 Atthis Cranai filia 1 2 6.
 Attica unde dicta 1 2 6, Minervae sacra 1 26 6.
 eius fluvii 1 19 5, insulae 1 35 1—36 2,
 montes 1 32 1. Attica officina statuaria
 5 25 13, 10 37 8. litterae antiquae 6 19 6.
 oleum 10 32 19.
 Attis sepulcrum 1 4 5, fabula 7 17 9, cultus
 cum Dindymena communis 7 20 3.
- averrunci (*ἀποτρόπαιοι*) dii 2 11 1.
 aves immolantur 2 11 7, 4 31 9. avium crura
 in virginibus 8 22 8. Lydicae 9 22 4.
 Auge Alei f. 8 4 9. ubi ab Hercule compressa
 8 47 4. eius exilium et partus 8 48 7, 10 28 8,
 monumentum 8 4 9. Augae imago (?) 8 47 2.
 Augeae opp. Laconiae 3 21 5.
 Augaeus Elei f. Eleorum rex 5 1 9. ludos
 Olympios edit 5 8 3. ab Hercule ob mercedem
 negatam oppugnatur 5 1 9. eius mors 5 3 3.
 post mortem honores 5 4 2.
 Augaeus Admeti pat. 10 25 5.
 augurii inventor 10 6 1.
- Augustus Graece *σεβαστός* 3 11 4. Amphictyonum
 rationem mutat 10 8 3. Antonii sectatores in
 Graecia multat 4 31 1. Cardamylen Lacedaemoniis dat
 3 26 7, Dymen et Pharas et Tritaeam Patrensi-
 bus 7 17 5, 7 22 1 et 6. donaria et statuas
 victis aufert 8 46 2. Laconibus libertatem
 donat 3 21 6. Nicopolin condit 7 18 9. Patras
 instaurat et auget 7 18 7. eius templum et
 laudes 3 11 4, statua 2 17 3. statua ex
 electro 5 12 7.
 Aulis Ogygi f. 9 19 6.
 Aulis portus 9 19 6. ibi detinentur Graeci
 8 28 4: victimae omnes probae 9 19 7: pal-
 mae non edules 9 19 8. figuli multi ibi.
 Agesilai sacrificium 3 9 3.
 Aulisci donarium 2 31 6.
 Aulon Arcas 3 12 9.
 Aulon Messeniae locus 4 36 7.
 Aura equa Phidolae 6 13 9.
 Aurora Cephalum rapit 1 3 1, 3 18 12. Iovi
 pro filio supplicat 5 22 2.
 aurum Stygis aqua solvitur 8 18 5. aureum
 signum facie e fluvialis equi dentibus 8 46 4.
 auspices 1 34 4—5.
 Autesion Tisameni f. 3 1 7, 3 15 6. eius filius,
 filia, maiores 4 3 4. ad Dorienses migrat
 9 5 15.
 Autolaus Arcadis f. nothus 8 4 2. Aesculapium
 infantem tollit 8 25 11.
 Autolyca pater, uxor, sedes 8 4 6. eius filii
 cum Ulixen venantur 10 8 8.
 Autolycus pancratiastes 1 18 3. cum Eteonico
 contendit 9 32 8.
 Automate Danai f. 7 1 6.
 Autoon Cadmi f. 1 44 5. Aristaei uxor 10 17 4.
 Autoon Cephei f. v. Antinoë.
 Autonomus Eretriensis 10 9 10.
 Autosthenes archon Athen. 4 23 4.
 Auxesia dea 2 30 4, 2 32 2.
 Auxo Gratia 9 35 2.
 Axion Phegei f. 8 24 10.
 Axion Priami f. 10 27 2.
 Axionicus Achaeus 10 9 10.
 Axius fl. 5 1 5.

- Azan Arcadis f. 8 4 2, 10 9 5. eius ludi funebres 5 1 8.
 Azania pars Arcadiae 8 4 3.
 Azanum ad Peucellam fl. colonia 10 32 2.
 Azeus Clymeni f. 9 37 1 et 7.
- B**abylonii Seleuciam traducuntur 1 16 3.
 Babylonis muri 4 31 5.
 Bacchae sacrae feminae 2 7 5. earum cum Baccho adversus Argos expeditio 2 20 4, 2 22 1, in Penthea furor 2 2 7.
 Bacchanalia Cynaethaensium 8 19 1.
 Bacchis Prumnidis f. Corinthi rex 2 4 4.
 Bacchiadae Corinthi reges 2 1 1, 2 4 4.
 Cypselum quaerunt 5 17 5.
 Bacchus infans ex aquis servatur 3 24 3, puer a Mercurio in caelum portatur 3 18 11. Vulcanum in caelum reducit 1 20 3. Titanum insidiis petitur 7 18 4, 8 37 5. Tritonem superat 9 20 4. a Perseo superatus 2 20 4 et 2 22 1. in gratiam cum eo redit 2 23 7. Ariadnen eripit Theseo 10 29 4. Semelen reducit ex inferis 2 31 2, 2 37 5. Antiopen punit 9 17 6. Thebanis vulpem Teumessiam immittit 9 19 1. Athenas venit 1 2 5, 1 23 5. Amphicaeensibus medetur et vaticinatur 10 33 11.
 Bacchi filii Ceramus 1 3 1, Narcaeus 5 16 7, Priapus 9 31 2. expeditio Indica 10 29 4. antrum in Euboea 2 23 1. festa 2 24 6, 3 22 2, 8 23 1. honores primi 5 16 7, 1 2 5. hortus 3 24 4. miracula apud Eleos 6 26 1. oraculum 9 30 9. orgia 10 33 11. sacra nocturna 2 37 6, a solis feminis tractata 3 20 3. signum barbatum 2 30 1 et 5 19 6, eburneum 2 20 3 et 6 19 10, gypsinum 9 32 1, miniatum 2 2 6, a Vulcano fabricatum 7 19 6. templa 8 23 1, 9 20 4, 9 22 6, 9 23 6 et 7, 9 24 1, 9 38 1. Bacchi similis Antinous 8 9 8 et Ζεὺς φίλιος.
 Διόνυσος αἰγοβόλος 9 8 1. αἰσυνήτης 7 20 1, 7 21 6. Ἄνθεος 7 21 6. Ἄνθιος 1 31 4. Ἄροεὺς 7 21 6. Ἀνξίτης 8 26 1. Βάνχειος 2 2 6, 2 7 5. Δασύλλιος 1 43 5. Ἐλευθερεὺς 1 20 3 et 29 2. Κάδμειος 9 12 4. Καλυδώνιος 7 21 1. Κεφαλλήν (?) 10 19 3. Κισσοῦς 1 31 6. Κολωνάτης 3 13 7. Κρήσιος 2 23 7. λαμπτήρ 7 27 3. Λευκανίτης 6 21 5. λύσιος 2 2 6, 2 7 6, 9 16 6. μελάναιγισ 2 35 1. μελόπομενος 1 2 5, 1 31 6. Μεσατεὺς 7 21 6. μύστης 8 54 5. νυκτέλιος 1 40 6. πατρώος 1 43 5. πολίτης 8 26 1. σαώτης 2 31 5, 2 37 2. Φάλλην 10 19 3. ψιλαξ 3 19 6.
 Bacchicum ἐπίφθεγμα 4 31 4.
 Bacchylides Theban. 9 13 7.
 Bacis Boeotius vates 10 12 11. eius oracula 4 27 4, 9 17 5, 10 14 6, 10 32 8 et 11.
 Bady loci et fluvii nomen 5 3 2.
 Baelis fl. Iberiae 6 19 3.
 Balagrae opp. Cyren. 2 26 9.
 Balari Sardiniae gens 10 17 9.
 balnea Ionica 7 5 11—12.
 balsamus arbor 9 28 3.
 Balyra fl. 4 33 3.
 Baphyras fl. 9 30 8.
 Barsine Alexandri Magni uxor 9 7 2.
 basilae sacrifici 6 20 1.
 βασιλειος στοὰ 1 3 1, 1 14 6.
 βασιλεὺς archon Athen. 1 3 1.
 Basilis locus Arcadiae 8 29 5.
 Bassae locus Arcadiae 3 30 4, 8 41 7.
 Bathos locus Arcadiae 8 29 1.
 Bathycles Magnesius stat. 3 18 9.
 Bathyllus fons 8 31 9.
 Baton Amphiarai auriga 2 23 2, 5 17 8, 10 10 3.
 Βατραχιούν dicasterium Athen. 1 28 8.
 Battus Theraeus coloniam in Libyam deducit 3 14 3, 10 15 6. quomodo ei vox restituta ib. 7. eius statua curulis 10 15 6.
 Baucis Troezenius Ol. 6 8 4.
 Bel deus 1 16 3, 4 23 10, 8 33 3.
 Belemina Laconiae opp. 3 21 3. an olim Arcadum fuerit 8 35 3.
 Belistiche Ol. 5 8 11.
 Bellerophontes a Minerva Pegasus accipit 2 4 1. Aethram uxorem petit 2 31 9. Chimaeram occidit 3 18 13, 3 27 2. eius equus fontem ungula aperit 9 31 3. ager ei consecratus 2 2 4.
 bella alia a victoribus alia a victis nomen traxere 4 6 1. bellum Corinthiacum 4 17 5, 3 9 12. Lamiacum 7 6 5, 10 3 4. Messenium 4 6 1: eius causa 4 4 4—5 5. Persicum 3 7 11. Phocicum s. sacrum 3 10 3, 8 27 9, 9 6 5, 10 13 6. Thebanum 9 9.
 Belus Libyae f. 4 23 10, Aegypti pater 7 21 13.
 Berenice Ptolemaei Lagidae uxor 1 6 8.
 Berenice Ptolemaei Philometoris f. 1 9 3.
 Berosus Sabbae pater 10 12 9.
 bestiae olim terribiliores 1 27 9.
 Βίαις ara 2 4 7.
 Bias Amythaonis f. 4 34 4, Talai pater 2 6 6. fratris Melampodis auxilio regni Argivi partem et sponsam obtinet 2 18 4, 4 36 3.
 Bias fl. 4 34 4.

- Bias Priensis 10 24 1.
 Biblidis amores 7 5 10.
 Biblis fons Mileti 7 5 10, 7 24 5.
 Bidiaei Lacedaem. magistratus 3 11 2, 3 12 4.
 bipennes Delphis dicatae 10 4 1.
 Biris signum 3 19 3.
 bisontem ut venentur Paeones 10 13 1—3.
 bisontis caput aeneum ib. 1.
 Bithynium Bithyniae opp. 8 9 7. Bithynienses Mantinea oriundi ib.
 Biton Cleobis frater 2 20 3.
 Biton taurum portans 2 19 5.
 Blenina opp. Arcadiae 8 27 4.
 Boagrius fl. 5 22 4.
 Boeae opp. Laconiae 1 27 5, 3 21 7, 3 22 11.
 Boeaticus sinus 3 22 11.
 Boeo Delphica poëtria 10 5 7.
 Boeotarchae 10 20 3. septem 9 13 6 — 7. imperio annuo 9 14 5.
 Boeotus Itoni f. 9 1 1.
 Boës Persa 8 8 9.
 Boëthus Carthag. caelator 5 17 4.
 Boeoti unde denominati 9 1 1. Thessaliae olim partem tenuere, Aeolenses dicti 10 8 4. Macedonum partes sequuntur 1 25 4. ad Thermopylas adversus Gallos quot venerint 10 20 3. Boeotorum concilium 9 34 1, a Romanis abolitum 7 16 9.
 Boeotia Atticae finitima 9 1 1. eius in Phocidem aditus 10 4 2.
 Boeoticae tibiae 4 27 7.
 Boeus Heraclida 3 22 11.
 βολεοὶ 2 36 3.
 Bolgius Gallorum dux 10 19 7.
 Bolime s. Bolina opp. Achaiae 7 18 6, 7 23 4.
 Bolina ab Apolline amata 7 23 4.
 Bolinaeus fl. Achaiae 7 23 4.
 Βοώνητα domus Polydori Lacedaem. 3 12 1 et 3, 3 15 10.
 Bootes sidus 8 3 7.
 Boreas Orithyiam rapit 1 19 5, 5 19 1. Graecis opem fert 8 27 4. Lacedaemoniis adversatur 8 27 14. Musaeo volandi facultatem dat 1 22 7. Boreae sacra 8 36 6. Boreae filii Harpyias abigunt 5 17 11.
 Boreum mons Arcadiae 8 44 4.
 Borus Penthili f. 2 18 8.
 Borysthenes fl. 8 28 2.
 bos Cadmum Thebas ducit 9 12 1, 9 19 4.
 boves Nestoris, Nelei, Iphieli, Geryonis, Iphidamantis 4 36 2 — 4. boves aenei Delphis dicati 10 16 6, Olympiae 5 27 9. ἐργάται Apollini mactantur 9 12 1.
 boves nummorum loco 3 12 3.
 Branchidae 1 16 3, 5 7 5. Mileti opp. 7 5 4.
 Branchyllides Boeotarcha v. Bacchylides
- Brasiae opp. Eleutherolaconum 3 21 7, 3 24 3.
 Brasidas Tellidis f. 3 14 1.
 Brauron demus Atticus 1 23 7, 1 33 1.
 Brauroniae Dianae signum e Taurica advectum 3 16 7, a Xerxe avectum 8 46 3, 3 16 8.
 Brenthe Arcadiae opp. 8 28 7.
 Brentheates fl. Arcadiae 5 7 1, 8 28 7.
 Brennus 10 8 3, 10 19 7. Gallos sollicitat adversus Graecos 10 19 8. Oetam transcendit 10 22 10. Delphos petit ib. 12. vulneratur 10 23 6. moritur ib. 12. eius stratagema 10 20 6.
 Briacas Aeginetae f. 8 5 10.
 Briareus arbiter in Neptuni et Solis de Corintho controversia 2 1 6, 2 4 6.
 Brigantes Britanniae pop. 8 43 4.
 Brimias Eleus Ol. 6 16 5.
 Briseis 5 24 11, 10 25 1.
 Britanni ab Antonino Pio repressi 8 43 4.
 Britannorum insula in Oceano 1 33 4.
 Britomartis Iovis et Carmes f. eadem Aphaeae et Dietyntae 2 30 3. Cretica 3 14 2, 8 2 4. eius simulacrum 9 40 3.
 Broteas Tantali pater 2 22 3.
 Broteas Tantali f. 3 22 4.
 Brundisium opp. 6 19 9.
 Bruttii 8 15 9.
 Bryas Argivorum dux 2 20 1.
 Bryaxis stat. 1 40 6.
 Bryseae opp. Laconiae 3 20 3.
 Bucephala promont. 2 34 8.
 Bucolion Holaeae f. 8 5 7.
 Bulis opp. 10 37 2.
 Bulon Bulidis conditor 10 37 2.
 Bunus Mercurii et Alcidamiae f. 2 3 10. Iunoni templum exstruit 2 4 7.
 Bupalus architectus et plastes 4 30 6, 9 35 6.
 Buphagium locus Arcadiae 8 26 8.
 Buphagus fl. 5 7 1, 8 26 8.
 Buphagus heros Pheneates 8 14 9, 8 27 17. maritus Promnes 8 14 9.
 βουφάγος 1 24 4, 1 28 10.
 Buporthmus mons 2 34 8.
 Bura Achaiae opp. 7 25 8.
 Bura Ionis et Helices f. 7 25 8.
 Buraicus fl. 7 25 10.
 βουστρωφηδὸν 5 17 6.
 Butas heros 1 26 5. Butadae ib.
 Butas Milesius Ol. 6 17 3.
 Butas Polycaonis pater 4 2 1.
 buxum simulacrum 6 19 6.
 Bycelus Sicyon. pugil 6 13 7.
 byssus Elea 6 26 6. Elea et Hebraica 5 5 2. byssina tela 7 21 4.
 Byzantii muri 4 31 5. Byzantium donarium 6 15 7, thesaurus 6 19 9.
 Byzes Naxius 5 10 3.

- Caanthus Oceani** f. ab Apolline sagittis confixus 9 10 5.
Cabarenses Celtarum extremi 1 35 5.
Cabira urbs 9 25 6.
Cabiraei 9 25 5.
Cabiri anactes 10 38 7. eorum initia 4 1 7, 9 25 5 et 8, templum 9 22 5. Pergamus iis antiquitus sacra 1 4 6.
Καβείριον aedes Cabirorum 9 26 1 et 6.
Cachales fl. 10 32 11.
κακίζότεχνος Callimachus 1 26 7.
cadaver xi cubitorum 8 29 4. incorruptum 5 20 4, 5 27 11.
Cadmea arx Thebanorum 2 5 2, 2 6 4, 3 17 1. a Cadmo condita 9 5 2. a Lacedaemoniis occupata 9 1 4.
Cadmea victoria 9 9 3.
Cadmus Agenoris f. 3 15 8. Aegyptius an Phoenix 9 12 2. bovem sequitur 9 12 1, 9 19 4. draconis dentes ubi seminarit 9 10 1. Hyantes expellit 9 5 1. Cadmi nuptiae et filiae 9 5 2, domus 9 12 3, 9 16 5. in Semelen et nepotem facinus 3 24 3, in Illyrium migratio 9 5 3, heroum 3 15 8, statua 9 12 4. oraculum ei datum 9 26 3.
Caecines fl. 6 6 4.
Caeadas v. Ceadas.
Caelus v. Uranus.
Caenopolis urbs Eleutherolaconum 3 21 7, 3 25 9.
Caeneus 10 29 10. Pirithoo opem fert 5 10 8.
Καιρός Iovis f. minimus natu 5 14 9.
Caerus Adrastii equus 8 25 9.
C. Iulius Caesar Corintham et Carthaginiem restituit 2 1 2. eius templum 3 11 4.
caestus 8 40 3.
Cagaco v. Galaco.
Caicus fl. 1 10 4, 5 13 3. Caici campus 5 24 6, 9 5 14, 8 45 7.
Imp. Caius 9 27 3.
Calabrus fl. 6 6 11.
Calades Athen. legumlator 1 8 4. (?)
Calaenus (vel Callinus) de Thebaidis auctore 9 9 5.
Calais et Zetes Harpyias fugant 3 18 15.
Calamae vicus Messeniae 4 31 3.
Calamis stat. Praxiae magister 1 3 4, 1 23 2, 2 10 3, 5 25 5, 5 26 6, 6 12 1, 9 16 1, 9 20 4, 9 22 1, 10 16 4.
Calaoon fl. Colophon. 7 3 5.
Calathion mons 3 26 11.
Calauria ins. 1 8 2. Troezeniorum 10 9 8. Apollini sacra 2 33 2. ab Apolline tradita Neptuno ib. et 10 5 6. Demosthenis ibi honores 2 33 5.
Calaus Phryx Attis pater 7 17 9.
Calchas Megaris habitat 1 43 1. Iphigeniam immolari iubet 9 19 6. Troia captam cum Pamphylis errat 7 3 7.
Calcinia Leucippi f. 2 5 7.
Caletor Clytii f. 10 14 2.
Callia vel Calliae opp. Arcadiae 8 27 4 et 7.
Callianax Rhodius Euclis pater 6 6 2, 6 7 2.
Callias Athen. Ol. 5 9 3, 6 6 1. Lysimachidae f. 10 18 1.
Calliae donarium 1 23 2, 1 26 4, pax 1 8 2.
Callibrotus Diconis pater 6 3 12.
Callichorus puteus 1 38 6.
Callicles Megar. stat. 6 7 2 et 9.
Callicrates Achaeus patriam prodit 7 10 5. a Menalcida eluditur 7 12 1. moritur Rhodi 7 12 8.
Callicrates Magnesius Ol. 6 17 3.
Callignoti signum 8 31 7.
Callimachus Athen. polemarchus 1 15 3.
Callimachus stat. 1 26 6 et 7, 9 2 7.
Callinicus Pythocriti pater 6 14 10.
Callinus v. Calaenus.
Callion opp. Aetoliae 10 22 6. Calliensium horrenda clades 10 19 1, 10 22 3-4.
Callipatira Diagorae f. Callianactis uxor 5 6 7, 6 7 2.
Calliphaëa nympa 6 22 7.
Calliphon Samius pictor 5 19 2, 10 26 6.
Callipolis Alcathoi f. 1 42 6, 1 43 5.
Callippus Athen. quinquertio multatur 5 21 5.
Callippus Corinthius ἐν τῇ ἐς Ὀρχομενίου συγγραφῇ 9 29 2, 9 38 10.
Callippus Moeroelis f. Athen. 1 3 5, 1 4 2, 10 20 5.
Callirrhoe Acheloi f. 8 24 9.
Callirrhoe fons 7 21 1.
Callirrhoe a Coreso amator 7 21 1-5.
Calliste v. Diana.
Calliste ins., quae postea Thera 3 1 7, 3 15 6, 7 2 2.
καλλιστέφανος ἐλαία 5 15 3.
Callisto Lycaonis f. 1 25 1. in ursam mutata 8 3 6. eius sepulcrum 8 35 8, signum 10 9 5, effigies picta 10 31 9.
Callistonicus Thebanus stat. 9 16 2.
allistratus Athen., Empedi f., pro suorum salute mortem appetit 7 16 4.
Calliteles Laco Ol. 6 16 6.
Calliteles Lepreates 6 15 1.
Calliteles stat., Onatae aut f. aut disc. 5 27 8.
Callon Aegineta stat. 2 32 5, 3 18 8, 7 18 10.
Callon Eleus Ol. 6 12 6.
Callon Eleus stat. 5 25 4, 5 27 8.
Calos a Daedalo occisus 1 21 4, 1 26 4.
Calydon opp. Aetoliae 3 10 2.
Calydonia a Diomede invaditur 2 25 2.
Calydonii Dianam inprimis colunt 4 31 7, 10 38 12. ab Augusto Nicopolin transferuntur 7 16 8.

- Calydonius aper 1 27 9, 9 45 2. eius venatio 3 18 5, 8 45 6, exuviae 8 47 2, dentes 8 46 1.
 Calythus stat. 10 13 10.
 Cambaules Gallorum dux 10 19 5.
 Cambyses colossus rumpit 1 42 3. eius acinaces 1 28 11.
 cameli Indici 9 21 2.
 Camicus Siciliae opp. 10 17 4.
 Camiro Pandarei filia 10 30 2.
 Campani Cauloniam evertunt 6 3 12. eorum caput Capua 5 12 3.
 Canachus Sicyonius stat., Aristoclis fr., Polycleti disc. 2 10 5, 6 9 1, 6 13 7, 7 18 10, 9 10 2, 10 9 10.
 Canathus fons 2 38 2.
 canis Aesculapium infantem custodit 2 26 4, 2 27 2. in saxum vertitur 9 19 1. lignum parit 10 38 1. canum ululatus ominosi 4 13 1, 4 21 1. canis rabidi morsus ubi sanetur 8 19 3. catuli mactantur 3 14 9. canis exta 6 2 4.
 canes marini 2 34 1, 4 34 3.
 Cantharus Sicyonius stat., Alexidis f., Eutythidae disc. 6 3 6, 6 17 7.
 Canopicum Nili ostium 5 21 9.
 Capaneus Hipponoi f. fulmine tactus 9 8 7, 10 10 3. Iphis frater 2 18 5.
 caper aeneus 10 11 5.
 Capetus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Capha(e)reus Euboeae promont. 4 36 6, 2 23 1.
 Caphya et Caphyae urbs Arcadiae 8 13 4, 8 23 3. Caphyarum campus 8 23 2. Caphyatica petra 8 13 6.
 Cappadoce Tauricae Dianae signum sibi tribuunt 3 16 8.
 capra lactat Aesculapium 2 26 4, Phylacidem et Phylandrum 10 16 5. aenea inaurata 2 13 6. capra caelestis ih. Aesculapio Archagetae caprae non mactantur 10 32 12.
 κάπρον σῆμα 4 15 7 et 8.
 Caprus Eleus Pythagorae f. Ol. 5 21 10, 6 15 4 et 10.
 Capua Campaniae caput 5 12 3.
 Car Phoronei f. 1 39 5. Megarensium arcu nomen dat 1 40 6. eius monumentum 1 44 6.
 Caralis Sardiniae opp. 10 17 9.
 Caranus Macedonum rex 9 40 8.
 Carcinus Naupactius ἐπῶν τῶν Ναυπακτίων auctor 10 38 11.
 Cardamyle opp. 3 26 7.
 Cardia vicus Chersonesi 1 10 5.
 Cardianorum urbs a Lysimacho deleta 1 9 8.
 Cardys Clymeni pater 5 8 1.
 Cares ab Ionibus electi 7 2 5—10, 7 4 9
 Minoi amici 7 3 7. terrae motu afflictis subvenit Antoninus Pius 8 43 4.
 *Caria arx Megarensium 1 40 6.
 Carmanor Apollinem et Dianam domo excipit et caedis piaculo purgat 2 7 7, 2 30 3, 10 7 2, 10 16 5.
 Carmantides Gorgiae pater 6 17 8.
 Carne Eubuli f. 2 30 3.
 Carnasion olim Oechalia 4 2 2, 4 33 4, 8 35 1.
 Carnion fl. Arcadiae 8 34 5.
 Carnus Acarnan vates 3 13 4.
 Carpasium linum 1 26 7.
 Carpia vel potius Carteia olim Tartessus 6 19 3.
 Carpo Hora 9 35 2.
 καρποφόροι Ceres et Proserpina 8 53 7.
 Carthago restituta a Caesare 2 1 2. adiuta ab Antonino Pio 8 43 4.
 Carthaginienses a Tyrii oriundi, rei nauticae peritissimi 1 12 5. Siciliam invadunt 1 12 5, colonis implent 5 25 6. Selinuntios efficiunt 6 19 10. Sardiniam occupant 10 17 9. a Massiliensibus superantur 10 8 6, 10 18 7.
 Caryae vicus Laconiae 3 10 7. Caryatides virgines 4 16 9.
 Caryae vicus Arcad. 8 13 6, 8 14 1.
 Caryatae demus Tegeat. 8 45 1.
 Carystiorum donarium 10 16 6.
 Carystus opp. 1 32 3.
 caseus athletarum cibus 6 7 10.
 Cassander Antipatri f. 1 6 4, Thessalonicus coniux 8 7 7. ingratus in Antigonum 1 6 7. Elateam obsidet 10 18 7, 10 34 2. Thebas restituit 4 27 10, 9 3 6, 9 7 1. Atticae tyrannos imponit 1 25 6 et 7. Potidaeam 5 23 3, Pyrrhum oppugnat 1 11 4. Olympiadem punit 1 11 4, 9 27 2. in Alexandri posteros saevit 9 7 2. crudelitatis poenas etiam in posteris luit ib. 3 et 8 7 7.
 Cassandra s. Alexandra 3 19 6, 3 26 5. ab Aiace violata 1 15 3, 5 19 5, 10 26 3. a Coroebo expetita 10 27 1. eius filii ab Aegistho iugulati 2 16 6. arca 7 19 7, templum et signum 3 26 5, monumentum 2 16 6.
 Cassandria olim Potidaea 5 23 3. eius tyrannus Apollodorus 4 5 4—5.
 Cassotis fons et nympa 10 24 7.
 Castalia Acheloi f. 10 8 9.
 Castalia fons Delph. 10 8 9.
 Castalius Delphi f. 7 18 9. αὐτόχθων 10 6 4.
 Castoris monumentum 3 13 1. Castor et Pollux inter deos relati 3 13 1, 8 2 4. aprum Calydonium venantur 8 45 6 et 7. cf. Dioscuri.
 Castorides portae 3 21 9.
 Catana urbs 5 23 6, 7 16 5.
 Catanensium fratrum pietas 10 28 4.
 κατοιάδες caprae 9 13 4.

- Catreus Tegeatae vel Minois f. 8 53 4.
 Catreus opp. Cret. 8 53 4.
 catulus caninus sacrificatur 3 14 9.
 Catillus Crotoniates 6 19 6.
 Caucon Celaeni f. orgiorum Messeniis au-
 ctor 4 1 5. Phlyi nepos 4 1 9. Epami-
 nondae in somno visus 4 26 8. Cauconi
 a Messeniis sacrificatur 4 27 6. eius se-
 pulcrum 5 5 5.
 Caulonia Achaeorum colonia 6 3 1.
 Caus Arcadiae vicus 8 25 1.
 Cayster fl. Ephesi pater 7 2 7.
 Ceadas 4 18 4 et 5.
 Cecrops Erechthei f. rex Athen. 1 5 3, 7
 1 2. animalibus vesci vetat 8 2 3. prior
 1 2 6, 1 5 3, secundus ib. Pandionis f.
 9 33 1, pater 1 5 3. aequalis Lycaoni 8
 2 2. statua eius 10 10 1.
 e cedro simulacra 8 17 2.
 Ceglusa Asopi mater 2 12 4.
 Celadus fl. Arcadiae 8 38 9.
 Celaenae opp. Phrygiae 2 5 3, 10 30 9.
 Celaeno Hyami f. 10 6 3.
 Celaenus Phlyi f. 4 1 5.
 Celbidas Cumanus Tritaeam condit 7 22 8.
 Celeae vicus 2 12 4, 2 14 1 et 4.
 Κηληδόνες 10 5 12.
 Celenderis portus Troezen. 2 32 9.
 Celeus Triptolemi pater 1 14 2, Cereris
 mystes 2 14 3. Cererem excipit 1 39 1.
 eius filiae Cereri et Proserpinae sacra
 faciunt 1 38 3.
 κέλης ἵππος 5 7 8, 6 12 1.
 Celtae qui post Galatae 1 3 6. Oceani ac-
 colae 1 33 4. plurimi 1 9 5. extremi 1
 35 5. proceri 10 20 7.
 Celtica a Romanis subacta 1 9 5.
 Κελτικοὶ θύροισι 8 50 1, 10 19 4, 10
 20 8.
 Cenchreae Corinthiorum navale 2 1 5, 2 2
 3, 7 6 7.
 Cenchreae in agro Argivo 2 24 7.
 Cenchrias seu Cenchrius Neptuni et Pi-
 renes f. 2 2 3, 2 24 7. a Diana occisus
 2 3 2.
 Cenchrius fl. Ioniae 7 5 10.
 Centaurus 5 19 7. Centaurorum et Lapi-
 tharum pugna 1 17 2, 5 10 8.
 Cephalae demus Atticus 1 31 1.
 Cephallenia ins. 1 37 6. Cephallenes Pa-
 ienses 6 15 7.
 Cephallen citharoedus 10 7 4. mercator 4
 20 8.
 κέφαλοι turbidis amnibus gaudent 4 34 2.
 Cephalus Athen. a Persis corruptus 3 9 8.
 Cephalus Deionei f. ab Aurora raptus 1 3
 1, 3 18 12. Cephalleniae insulae nomen
 dat 1 37 6. eius filius e Clymene 10
 29 6.
 Cepheus Alei f. 8 4 8. Aëropi pater 8 5
 1. Caphyis nomen dat 8 23 3. a Minerva
 donatur 8 47 5.
 Cepheus Andromedae pater 4 35 9.
 Cephisiades Eteocles 9 34 9.
 Κηφισιάς φυλή 9 34 10.
 Cephisis palus 9 13 3, 9 24 1, 9 34 5, 9
 38 6.
 Cephisocles Chius Lysandri socius 10 9 9.
 Cephisodorus Athen. 1 36 5.
 Cephisodorus Marathionius equitum Athe-
 niens. dux 8 9 10.
 Cephisodotus Athen. stat. 8 30 1, 9 16 2,
 9 30 1.
 Cephisodotus Boeotarcha 10 20 3.
 Cephisus Argolidis fl. 2 20 6, inter Iuno-
 nem et Neptunum arbiter 2 15 5.
 Cephisus Atticae fl. 1 37 3.
 Cephisus Eleusin. fl. 1 38 5.
 Cephisus Boeotiae fl. 9 24 1, 9 38 7, 10 8
 10, 10 33 1 et 5, 10 34 1. pater Dau-
 lidis 10 4 7, Lilacae 10 33 4, Melaenae
 10 6 4.
 κῆποι Athen. 1 19 2.
 Κῆρ sculpta 5 19 6.
 Ceramicus unde dictus 1 3 1. eius pictu-
 rae 8 9 8.
 Ceramus heros 1 3 1.
 Ceramus opp. 6 13 3.
 cerastes serpens 8 4 7.
 Ceraunia montes Epiri 1 13 1, 5 22 4.
 Cerausius mons Arcadiae 8 41 3.
 Cerberus Orci canis 2 31 2, 2 35 10, 3
 25 6.
 Cercyon Agamedis f. 8 5 4, 8 45 7.
 Cercyon Neptuni f. Triptolemi frater 1 14
 3. Alopes pater 1 5 2, 1 39 3.
 Cerdo Phoronei uxor 2 21 1.
 Ceres Dianae mater 8 37 6. hospitio ex-
 cepta 1 14 2, 1 37 2, 1 39 1, 2 35 4.
 Plemnaeo Orthopolin educat 2 5 8. my-
 steria cum quibusnam primis communi-
 carit 1 43 2. apud Pheneatas quomodo
 colatur 8 15 3. in equam mutata a Ne-
 ptuno comprimitur 8 25 5, 8 42 1. eius
 templa 4 17 1, 7 21 11, 9 24 1, 10 35 2:
 μέγαρα 1 39 5, 1 40 6, 3 25 9: cum
 Libera communia 8 9 2, 9 22 5, 9 25 5.
 depositum apud Cabiraeos 9 25 6. simu-
 lacrum singulare 8 42 4.
 Δημήτηρ ἀνησιδώρα 1 31 4. Δηώ
 8 42 6. ἐν Ἐλει 8 36 6. Ἐλευσινία
 2 14 1, 3 20 5, 8 15 1, 8 25 3, 8 29 5,
 9 4 3. Ἐρινὺς 8 25 4. Εὐρώπη 9 38
 4 et 5. Θερμησία 2 34 6 et 11. Θε-
 σμία 8 15 4. Θεσμοφόρος 1 31 1, 1
 42 6, 2 32 8, 9 6 5, 9 16 5, 10 33 12.
 Καβειρία 9 25 5. καρποφόρος 8 53
 7. Κιδαρία 8 15 3. ἐν Κορυθαεῦσιν

- 8 54 5. *λουσία* 8 25 6. *Λερναία* 2 36
7. *μαλοφόρος* 1 44 3. *μέλαινα* 8 5
8, 8 42 1. *Μυκαλησσία* 9 19 5. *Μυ-
σία* 2 18 3, 7 27 9. *Παναχαία* 7 24
3. *Πελασγίς* 2 22 1. *προστασία* 2
11 3. *προσύμνη* 2 37 1. *Στιρίτις*
10 35 10. *Χαμύνη* 6 20 9, 6 21 1.
χλοή 1 22 3. *χθονία* 2 35 4, 3 14 5.
Ceressus castellum Thespiensium 9 14 2.
Cerethrius Gallorum dux 10 19 7.
cerva Telepho ubera praebet 8 48 7. *ve-
natores secum in voraginem pertrahit* 8
22 9, *Saronem in mare* 2 30 7. *cervorum
longaevitas* 8 10 10. *cervae albae* 8 17
4. *cervi curru iuncti* 7 18 12, *Isidi ma-
ctati* 10 32 16.
Cerycius mons 9 20 3.
Κερύνεια urbs et mons Arcadiae 7 6 1,
7 25 5.
Cerynes Temeni f. 2 28 3.
Cerynites fl. 7 25 5.
Ceryx Eumolpi vel Mercurii f. 1 38 3.
Σεστρίνη a *Cestrino* denominata 2 23 6.
Cestrinus Heleni f. 1 11 1, 2 23 6.
Ceyx rex Trachinis 1 32 6.
Chabrias ab Epaminonda victus 9 15 4.
eius sepulcrum 1 29 4.
Chaereas Sicyonius Chaeremonis f. Ol. 6
3 1.
*Chaereas Thebanus a Cleombroto interfe-
ctus* 9 13 3.
Chaeremon Sicyonius 6 3 1.
Chaeresilaus Iasii f. 9 20 1.
Chaeron Apollinis f. 9 40 4.
Chaeron Pellen. tyrannus 7 27 7.
Chaeronea Boeotiae urbs olim Arne 9 40
5. *unguentis nobilis* 9 41 7. *Chaeronen-
sis clades* 1 25 3, 1 18 8, 5 20 10, 9 6
5, 9 29 8. *circa Chaeroneam tropaea* 9
40 7, *Taxili clades* 1 20 6, *Arcadum* 7
15 5.
*Chaeronenses sceptrum colunt a Vulcano
fabricatum* 9 40 11.
Chalcinus e Cephalis posteris 1 37 6.
Chalcidenses ad Euripum 5 23 2, 9 12 6.
Naxum in Sicilia condunt 6 13 8. *eorum
urbes ab Agesipolide expugnantur* 3 5
9. *vincit apud eos Hesiodus* 9 31 3.
Chalcis ad Euripum Graeciae clavis 7 7 6.
Chalcis regio et tribus apud Erythraeos 7
5 12.
Chalcodon Hippodamiae procus 6 21 10.
Chalcodon ab Amphitryone interfectus 8
15 6, 9 17 3, 9 19 3.
Chalcodontes duo 8 15 6.
χαλκούς nummus 7 22 3.
Chaldaei templi accolae 1 16 3. *primi ani-
mum esse immortalem docuerunt* 4 32 4.
*Chamynus Pisaeas a Pantaleonte interfe-
ctus* 6 21 1.
Chaon mons Argivus 2 24 6.
Chaonum rex 10 12 10.
Chaos primum natum 9 27 2.
Characoma prope Pellanam 3 21 2.
Charadra opp. Phocidis 10 3 2, 10 33 6.
Charadrus Achaiae fl. 7 22 11, *Argolidis*
2 25 2, *Messeniae* 4 33 6, *Phocidis* 10
33 6.
*Charilaus (vel Charillus) Polydectae f. rex
Spartae* 2 36 4, 3 7 3. *Aegyn evertit* 3
2 5. *contra Tegeatas ducit* 3 7 3, 8 5 9,
8 48 4.
Charinus Eleus Ol. 6 15 2.
Charisiae (vel Charisia) urbs Arcadiae 8 3
4, 8 27 3. *eius rudera* 8 35 5.
Charisius Lycaonis f. 8 3 4.
*Charmidas Euthyis f. a Lacedaemoniis in
Cretam missus* 3 2 7.
Charmides Eleus Ol. 6 7 1.
Charmides Phidiae pater 5 10 2.
*Charmus Athen. primus Amori aram de-
dicavit* 1 30 1.
Charon inferorum portitor 10 28 2.
Charon Lampsacenus Pythae f. 10 38 11.
Chartus Laced. plastes, Euchiri magister
6 4 4.
Chelidorea mons Arcadiae 8 17 5.
Chelone promont. 1 2 4.
Chenae vicus Oetae montis 10 24 1.
χήρα *Marpessae Tegeatidis cognomen* 8
47 2.
Cherrhonesus Clazomenia 7 3 9, *Cnidia* 5
24 7, *Cretensis* 6 16 5, *Thracica* 6 19 6.
Chersias Orchomenius de Aspledone 9 38
9, *de Hesiodo ib.* 10.
*Chilon Aristotimum Elidis tyrannum op-
primit* 5 5 1.
Chilon Patrensis 6 4 6, 7 6 5.
Chilon sapiens 10 24 1. *eius heroum* 3
16 4.
Chimaera 3 25 6.
Chimarrhus fl. 2 36 7.
Chimerium locus Thesprotidis 8 7 2.
Chimon Argivus Ol. 6 9 3.
*Chione Boreae et Orithyiae f. Eumolpi
mater* 1 38 2.
Chionis Corinthius stat. 10 13 7.
Chionis Laco Ol. 4 23 4 et 10, 6 13 2, 8
39 3.
Chirisophus Cretensis stat. 8 53 8.
Chiron Achillis magister 3 18 12. *Anigro
vulnus lavat* 5 5 10. *in deorum nume-
rum receptus Achillem consolatur* 5 19
9. *eius Paraenesis poema Hesiodeum* 9
31 5.
χιτών domus 3 16 2.
Chius ins. 7 4 8. *Chii Pactyem Persis tra-
dunt* 4 35 10.
Chius Neptuni f. 7 4 8.

- Chloris Amphionis et Niobes f. 2 21 9, 5
16 4. Nelei uxor 9 36 8, 10 29 5.
Choaspes fl. 10 31 7.
Choerili Athen. poetae Alope 1 14 3.
Choerilus Eleus Ol. 6 17 5.
Χοίριος νάπη 4 1 1, 4 30 1.
Choerus Micythi pater 5 26 5.
Choma locus Arcadiae 8 44 1 et 5.
chordae septem 3 12 10, 9 5 7.
Chorea **μαινάς** 2 20 4.
chorus virorum Delum missus 4 4 1. chori
a Vulcano et Daedalo fabricati 8 16 3.
Chorus loci nomen 3 11 9.
χρησμολόγοι 10 12 11.
Chromia toni f. Endymionis uxor 5 1 4.
Chronius 8 47 6.
Chrysanthis Cereri raptum Proserpinae
enarrat 1 14 2.
Chrysaoris urbs quae postea Stratonicea 5
21 10.
Chryse Halmi f. 9 36 1.
Chryse ins. submersa 8 33 4.
Chryseis (vel Chrysis) Iunonis templum
incendit 2 17 7. ad Minervam Aleam
confugit ib. 3 5 6.
Chryses Neptuni et Chrysogeniae f. 9 36 4.
Chrysippus Pelopis f. 6 20 7.
Chrysippus Solensis 1 17 2, 1 29 15.
Chrysogenia Halmi filia 9 36 1 et 4.
Chrysoroas fons Troezeniorum 2 31 10.
Chrysorthe (Chrysoroe?) Orthopolidis f. 2
5 8.
Chrysothemis Argivus stat. 6 10 5.
Chrysothemis Carmanoris f. hymnis certat
10 7 2.
Chthonia Colontae f. 2 35 4.
Chthonia Phoronei f. 2 35 4.
Chthonius Spartus 9 5 3.
Chthonophyle Sicyonis f. 2 6 6, Phliantis
uxor 2 12 6.
χύτροι γυναικεῖοι 4 35 9.
κιβωτοὶ Cereales 10 28 3.
cicadae Locrenses vocales, Rheginae mu-
tae 6 6 4.
Cichyrus Thesprot. 1 17 4.
Cillas Pelopis auriga 5 10 7.
Cimmerius Ephesius, Lysandri ad Aegospo-
tamos socius 10 9 9.
Cimon Miltiadis f. 2 29 4, 8 52 3. Spar-
tanis auxilio missus remittitur 1 29 8, 4
24 6. Eionem expugnat 8 8 9. Scyrum
capit 1 17 6, 3 3 7. ad Eurymedontem
vincit 1 29 14. arcis Athen. partem ex-
struit 1 28 3. Cyprum adoritur 1 29 13.
ossa Thesei investigat 3 3 7.
Cimon Miltiadis pater 8 52 1.
Cinadus Menelai gubernator 3 22 10.
Cinaethon Lacedaemonius genealogias scri-
psit 2 3 9, 2 18 6, 4 2 1, 8 53 5.
cinere pluit 9 6 6. e cinere focus 5 15 9,
ara 5 13 8, 5 14 8, 9 11 7, gradus 5 13
10, tectorium 5 13 11.
cinnabaris una cum auro effoditur 8 39 6.
cinnabari oblitum signum Bacchi 7 26 11.
Cinyrae filia 1 3 2.
cippi quibus foedus inscriptum 2 12 8.
κίφος Messeniis ὁ στέφανος 3 26 10.
Circe cum ancillis 5 19 7.
Cirrha nympa 10 37 5.
Cirrha Delphorum navale 10 1 2, 10 8 8,
10 37 4.
Cissa fons 8 12 4.
Cisseus a Carano victus 9 40 8.
κισσοτόμοι festum 2 13 4.
κίστη Δεσποίνης 8 37 4, Cereris **Ἐρι-
νύος** 8 25 7.
Cisus Temeni f. 2 12 6, 2 19 1, 2 26 2.
Deiphontem odit 2 28 3.
Cithaeron Plataeensium rex monti nomen
dat 9 1 2. Iovem consilio iuvat 9 3 1.
Cithaeron mons Boeotiae 1 38 8, 9 2 4.
Cithaeronides nympae 9 3 9.
Cithaeronius leo 1 41 3.
cithara inventa ab Apolline 5 14 8. chor-
dis septem 3 12 10. Lacedaemonios in
proelia euntes regit 3 17 5.
Cladeus fl. Elidis 5 7 1, 5 10 7, 5 17 7, 6
20 6, 6 21 3.
Clacae templum 3 26 11.
Clareotis tribus Tegeatica 8 53 6.
Clarus Colophoniae opp. 8 29 4, 10 12 5.
templum ibi et oraculum Apollinis 7 3
1, 7 5 3 et 4.
**Imp. Claudius Thespiensibus Amoris sig-
num reddit** 9 27 3.
claudus qui sit, eum regno esse indignum
3 8 9, 7 2 1.
claves Graeciae tres 7 7 6.
Clazomenae a quibus conditae 7 3 8.
Clazomenia chersonesus 7 3 9.
Clazomenii Herodoto Ol. statuas ponunt 6
17 2. eorum thermae 7 5 11.
Cleander Mantinensis Philopoemenis tutor
8 49 2.
Clearchus Rheginus plastes, Euchiri disc.
6 4 4. 3 17 6.
Clearetus Eleus Ol. 6 19 9.
Κληδόμων aedes apud Smyrnaeos 9
11 7.
Cleestonaei 3 16 6.
Cleo Thetidis sacerdos 3 14 4.
Cleobis et Biton 2 20 3.
Cleoboea 10 28 3.
Cleobulus Lindius sapiens 10 24 1.
Cleocritus Naxius 6 13 8.
Cleodaeus Aristomachi pater 2 7 6, Hylli
f. 3 15 10.
Cleodice 10 26 2.
Cleodora nympa 10 6 1.
Cleotas Aristoclis f. stat. 1 24 3, 6 26 14.

- Cleogenes Sileni f. Ol. 6 1 4.
 Cleolae Phliasii donarium 5 22 1.
 Cleolaus Clitorius 8 27 2.
 Cleombrotus Anaxandridae f. 3 3 9.
 Cleombrotus Leonidae gener, Spartae rex 3 6 7.
 Cleombrotus Pausaniae f. Spartae rex 3 5 7. ad Leuctra occumbit 1 13 4, 3 6 1, 9 13 10.
 Cleomedes Astypalaeensis ultimus heroum 6 9 5—8.
 Cleomedes Samius ad Aegospotamos cum Lysandro pugnat 10 9 10.
 Cleomenes Aegypti praefectus 1 6 3.
 Cleomenes Anaxandridae f. rex Spartae 3 3 9. Demaratum imperio privat 3 4 3—4. Argivos in Argi luco exurit 2 20 8, 3 3 10, 3 4 1. contra Athenas exercitum ducit 3 4 2. Aeginetas Persis studentes comprimit ib. 3. se ipse interficit ib. 5.
 Cleomenes Boeotarcha 9 15 1.
 Cleomenes Cleombroti f., rex Spartae 1 13 4, 3 6 2.
 Cleomenes Leonidae f. rex Spartae ultimus 3 6 9, 3 7 1. Achaeos vincit 2 9 1. Megalopolin capit, ad Selasiam superatur 2 9 2, 7 7 4, 8 8 11, 8 27 15, 8 49 4. in Aegyptum fugit et se ipse occidit 2 9 3.
 Cleomnis (?) Epaminondae pater 4 31 10. cf. Polymnis.
 Cleon Athen. 1 29 13.
 Cleon Magnesius 10 4 6.
 Cleon Sicyonius stat., Antiphanis disc. 5 17 4, 5 21 3, 6 1 5, 6 8 5, 6 9 2, 6 10 9.
 Cleon Sicyoniorum tyrannus 2 8 1.
 Cleonae urbs Argivorum 5 2 1. unde dicta 2 15 1.
 Cleonaei Clazomenas incolunt 7 3 9. eorum donarium Delphis 10 11 5, monumentum Athenis 1 29 7.
 Cleone Asopi Sicyonii filia 2 15 1.
 Cleones Pelopis f. 2 15 1.
 Cleonice a Pausania interfecta 3 17 8.
 Cleonnis et Damis cum Aristodemo de regno contendunt 4 10 5. Cleonnis dux Messeniorum 4 7 4, 4 11 3. Damidi adiunctus 4 13 5.
 Cleonymus Cleomenis f. Pyrrhum contra Spartanos sollicitat 1 13 4, 3 6 3. Zaraca diripit 3 24 1.
 Cleopatra Attali neptis ab Olympiade occiditur 8 7 7.
 Cleopatra Idae f. 4 2 7.
 Cleopatra Philippi f. 1 44 6.
 Cleopatra Ptolemaeum Philometora filium odit 1 9 1—3.
 Cleopompus Parnassi pater 10 6 1.
 Cleopus s. Cnopus Codri f. 7 3 7.
 Cleosthenes Epidamnus Ol. 5 23 5, 6 10 6.
 Cleostratus Menestrati amasius 9 26 7.
 Clepsydra fons 4 31 6, 4 33 1.
 Cleso Clesonis f. Inus cadaver sepulcro mandat 1 42 7.
 Cleson Lelegis f. 1 39 6, 1 42 7. Pylae pater 1 39 6, 4 36 1, 6 22 5.
 Cleta vel Clyta Gratia 3 18 6, 9 35 1.
 Clidicus Aesimidae f. 1 3 3.
 Climax locus 8 6 4.
 Clinias Arati pater Sicyoniorum princeps 2 8 2. Sicyoniis gymnasium exstruit 2 10 7.
 Clinomachus Eleus Ol. 6 15 1.
 Clinopater Milesius 6 2 6.
 κλίσιον Lycomidarum 4 1 7.
 Clisthenes Aristonymi f. Sicyoniorum tyrannus 2 8 1. Amphictyonum in bello Cirrhaeo dux 2 9 6, 10 37 6. victor Pyth. 10 7 6.
 Clisthenes Athen. tribuum numerum auxit 1 29 7. conf. 1 5 1.
 Κλεισθένης στοά 2 9 6.
 Clitodemi λόγος Ἀττικὸς 10 15 5.
 Clitomachus Thebanus Ol. 6 15 3.
 Clitor Arcadiae opp. a Clitore conditum 8 4 5, 8 21. Clitoriorum donarium Olympiae 5 23 7.
 Clitor Azanis f. Arcadiae rex 8 4 4, 8 21 3.
 Clitor fl. 8 21 1.
 Clymene Homeri mater 10 24 2.
 Clymene Minyae f. 10 29 6.
 Clymene Persei σώτειρα 2 18 1.
 Clymene Troiana 10 26 1.
 Clymenus Cardyis f. ex Herculis Idaei posteris Elidem venit et ludos instituit 5 8 1, 6 21 6. eius donarium 5 14 8.
 Clymenus inferorum deus 2 35 9.
 Clymenus Phoronei f. 2 35 4.
 Clymenus Presbonis f. rex Orchomeni 9 37 1.
 clypeus aureus Croesi donum 10 8 7. Menelai dracone insignis 10 26 3. clypei Argolici 8 50 1. clypeis quinam primum usi 2 25 7.
 Clytaemnestra Tantalos ante Agamemnonem nupta 2 18 2, 2 22 3. eius sepulcrum 2 16 7, signum 3 19 6.
 Clytidarum gens 6 17 6.
 Clytie Pandarei f. 10 30 2.
 Clytius Alcmaeonis f. e Phegei filia 6 17 6.
 Clytius Caletoris pater 10 14 2.
 Clytius Lamedontis affinis 2 6 5.
 Cnacadium mons 3 24 6 et 8.
 Cnacalus mons Arcadiae 8 23 4.
 Cnacias equus 6 10 7.
 Cnageus cum Dioscuris Aphidnam invadit 3 18 4.
 Cnauson opp. Arcadiae 8 27 3.
 Cnidii Venerem inprimis colunt 1 1 3. eorum colonia 10 11 3, donaria 10 11 1, 10 25 1, 10 32 1. thesaurus 10 11 5.

- Cnidus Caricae Cherrhonesi 1 1 3, 5 24 7.
 Euripo intersecta 8 30 2. eius isthmus
 perfodi vetitus 2 1 5, conditor 10 11 1.
 Cnosus urbs 9 40 3. Cnosiorum et Lace-
 daemoniorum bellum 2 21 3.
 Cocalus rex Siciliae 1 21 4, 7 4 6.
 κόκκος planta tincturis apta 10 36 1.
 Coccygius mons 2 36 1.
 Cocytus fl. 1 17 5.
 Coddini petra 3 22 4.
 Codrus Melanthis f. Athen. rex 8 51 1.
 ubi interfectus 1 19 5, 7 25 2. eius sta-
 tua 10 10 1. eius filii de regno contend-
 unt 7 2 1, coloniam in Asiam dedu-
 cunt ib.
 Coelus a Saturno castratur 7 23 4.
 Coeranus Abantis f. 1 43 5.
 Coeus fl. 4 33 6.
 Coeus Latonae pater 4 33 6.
 Colaenis dea 1 31 4.
 Colaenus rex Atticae ante Cecropem 1 31
 5. Colonidas condit 4 34 8.
 Colchi Minervam Asiam colunt 3 24 7.
 Colias promont. Atticae 1 1 5.
 Colona locus Spartae 3 13 7.
 Colonae opp. Troadis 10 14 1.
 colonia Graecorum prima 8 3 5. coloniae
 e Graecia tres ab exteris deductae 7 1 2.
 Colonides opp. Messeniae 4 34 8.
 κολωνός Ἰππιος locus Atticae 1 39 4.
 Colontas Argivus Cererem domo non ex-
 cipit 2 35 4.
 Colophon urbs 7 3 1—4, 7 5 10, 9 32 6.
 Colophonii a Lysimacho Ephesum dedu-
 cti 1 9 7, 7 3 4. eorum sacra 3 14 9,
 donarium 6 17 4.
 colossus Iovis 1 18 6, Memnonis 1 42 3,
 Minervae et Herculis 9 11 6.
 Colotes Parius Pasitellis disc. 5 20 2.
 columna lignea fulmine intacta 5 20 6.
 quernae 6 24 9. vii planetarum simu-
 lacra (?) 3 20 9.
 Colyrgia promont. 2 34 8.
 κολύμβον ἀμιλλα 2 35 1.
 κολυμβήθρα 4 35 9.
 coma Alpheo alitur 8 20 3. detondetur flu-
 viis 1 37 3, 8 41 3. a virginibus ante
 nuptias 2 32 1, a mulieribus Hygieae 2
 11 6. in sepulcro 7 17 8.
 Comaethus et Melanippi amor 7 19 2.
 Combutis Gallorum dux 10 22 3.
 Cometes Asterionis pater 5 17 9.
 Cometes Thestii f. 8 45 6.
 Cometes Tisameni f. natu maximus 7 6 2.
 comicorum poetarum statuae 1 21 1.
 Comon Megarensis 10 9 10.
 Comon Messeniorum dux 4 26 2 et 3.
 κομοσάνδαλον flos 2 35 5.
 compedes captivorum in templo suspensae
 9 47 2.
 conchites lapis 1 44 6.
 conchylium tingendis lanis 3 21 6.
 Concordiae ara 5 14 9.
 Condylea vicus Arcadiae 8 23 6.
 Conon 1 29 15. Timothei f. 3 9 2. Veneri
 templum exstruit 1 1 3, urbi muros 1 2
 2. Rhodios a Lacedaemoniis abstrahit 6
 7 6. ad Cnidum vincit 6 3 16. Graeciam
 restituit 8 52 4. eius statua 1 3 2, 1 24
 3, 6 3 16.
 Conon pro Iphidamante pugnat 5 19 4.
 Copae opp. Boeotiae 9 24 1.
 Copais lacus 9 24 1.
 Coptus Aegypti opp. 10 32 18.
 cor ex orichalco cum mystica inscriptione
 2 37 3.
 Κοράκων νᾶσος 8 25 12.
 Corax Coroni f. 2 5 8.
 Corax equus 6 10 7.
 Coreyra Asopi f. 2 5 2, 5 22 6.
 Coreyra ins. a Pyrrho occupatur 1 11 6.
 Corcyraeorum tauri aenei Olympiae et
 Delphis 5 27 9, 10 9 3.
 Κορκυραϊκή στοά 6 24 4.
 κόρδαξ saltatio 6 22 1.
 Κόρη v. Proserpina.
 Coresi et Callirrhoe amor 7 21 1.
 Coresus, autochthon, templi Dianae Ephe-
 siae conditor 7 2 7.
 Coresus locus Ephesi 5 24 8.
 Corinna poetria 9 20 1, 9 22 3.
 Corinthia regio Argivae pars 1 2 1. Co-
 rinthii et Megarensis agri fines 1 44 10.
 Corinthiacum bellum 3 9 12, 4 17 5.
 Corinthii Asiatico bello abstinent inviti 3
 9 21. ab Aristomene caesi 4 19 1. Lace-
 daemoniorum adversus Messenios socii 4
 11 1, 4 15 8. eorum donarium Olympiae
 5 25 1, thesaurus Delphis 10 13 6. ad
 Corinthum proelium 9 6 4.
 Corinthium aes 2 3 3.
 Corinthus 2 2 6—3 1. olim Ephyræa 2 1
 1. Macedonico iugo liberatur ab Arato
 2 8 4, a Flaminio 7 8 3. Achaici syne-
 drii particeps ib. a Mummio eversa 2 1
 2, 7 16 7. a Caesare instaurata 2 1 2, 2
 3 1, 5 1 2. Corinthi situs 8 1 1, reges 2
 3 10, 2 4 2—4, gymnasium vetus 2 4 5.
 isthmus 2 1 5, Neptuno sacer 2 1 6. na-
 valia 2 2 3, aquaeductus 8 22 3.
 Corinthus Iovis vel Marathonis f. 2 1 1, 2
 3 10.
 cornix Hesiodi sepulcrum ostendit 9 38 3.
 cornix aerea 4 34 5.
 de cornubus animalium 5 12 1—3.
 cornu copiae (κέρας Ἀμαλθείας) 6 2 4.
 Coroebus Argivus 1 43 7.
 Coroebus Eleus Ol. 5 8 6, 8 26 3.
 Coroebus Phryx Mygdonis f. 10 27 1.
 corona aurea 2 17 6. aurea oleaginam frons

- dem referens 5 11 1, quernam 5 12 8.
 coronae e pennis 9 34 3. spicea 7 20 1.
 Corone opp. Messeniae 4 34 4.
 Coronea opp. Boeotiae 9 34 3 et 7. proelium ibi commissum 3 9 13, 9 6 4.
 Coronea opp. Messeniae 4 34 5
 Coronis Phlegyae f. a Diana interfecta 2 26 6. eius simulacrum 2 11 7.
 Coronus Anaxirrhoe pater 5 1 6.
 Coronus Apollinis e Chrysothe f. 2 5 8.
 Coronus Thersandri f. 9 34 7.
 Corsea opp. Boeotiae 9 24 5.
 Corsi inquilini Sardiniae 10 17 9.
 Corsica ins. Graecis Cynos, vicina Sardiniae 10 17 8.
 corvi Delphos convolant et Atheniensium donarium auro spoliunt 10 15 5.
 Corybantes 3 24 5, 8 37 6.
 Corybas Satrapes 6 25 6.
 Corycia nympha 10 6 3, 10 22 2.
 Corycium antrum 10 6 3, 10 32 2 et 5.
 Corycus mons ap. Erythraeos 12 7.
 κόρυδος coloniae dux 4 34 8.
 κορυνήτης Areithous 8 11 4.
 κορυφαῖος Capitolinus 2 4 5.
 Coryphasium promont. 4 36 1.
 Coryphe mons Smyrn. 7 5 9.
 Coryphon mons 2 28 2.
 Κορυθαῖς demus Tegeaticus 8 45 1.
 Cos Meropis ins. 6 14 12. terrae motu concussa 8 43 4. ibi Aescula. us 3 23 6.
 Coorum donarium 6 17 2.
 κοσμητήριον Sicyoniorum 2 7 5.
 κόσμος κίωνων 8 45 5.
 κόσσυφοι Cyllenes montis 8 17 3. gallinacei 9 22 4.
 costae cadaveris continuo osse 1 35 6.
 Costoboci Graeciam invadunt 10 34 5.
 cothurni 8 31 4.
 Cotilius mons Arcadiae 8 41 7 et 10.
 Cotilon locus Arcadiae 8 41 10.
 Cotyis porticus Epidauri 2 27
 Cragasus Phylonomae pater 10 14 2.
 Cranaë ins. 3 22 1.
 Cranaus Athen. rex ab Amphictyone regno privatus 1 2 6, 1 31 3.
 Craneum lucus cupressorum prope Corinthum 2 2 4.
 Cranonis pugna 10 3 4.
 Crataemenes Samius praedonum dux 4 23 7.
 crater aeneus Vulcani opus 9 41 1. crater Halyattis Delphis positus 10 16 1.
 Crathis mons et fl. Arcadiae vel Achaiae 7 25 11, 8 15 8—9, 8 18 4.
 Crathis fl. Italiae 7 25 11, 8 15 9.
 Cratinus Aegiraeus Ol. 6 3 6.
 Cratinus Laced. stat. 6 9 4.
 Cratisthenes Cyrenaeus Ol. 6 18 1.
 Craugasus v. Cragasus.
 Craugis Megalopoit. Philopoemenis pater 8 49 1, 8 52 1 et 6.
 Crauxidas Cranonius Ol. 5 8 8.
 κρηναῖαι πύλαι Theb. 9 8 5.
 Creon Lycomedis pater 10 25 6.
 Creon Menoecei f. Laodamantis tutor 1 3 9, 9 5 13. eius filiae 9 10 3.
 Creophyli Ἡράκλεια 4 2 3.
 Cres Tali pater 8 53 5.
 Κρήσιοι ἄνδρες 10 6 7.
 Cresius mons Arcadiae 8 44 7.
 Cresphontes Aristomachi f. 2 18 7, 5 3 6, Heraclidarum in reditu dux 4 31 11, 5 3 6. Cypseli filiam ducit 4 3 6, 8 5 6, 8 29 5. Messeniam dolo obtinet 4 3 3, 4 5 1. Eumanti vate utitur 4 16 1. filii eius et regia 4 3 7, effigies 4 31 12.
 Cresus v. Coresus.
 Creta ins. Iovis nutrix 8 38 2. seditionibus vexata 3 2 7. leges a Minoe accipit 3 2 4. coloniam in Asiam mittit 7 2 5. Cretenses Daedalo magistro signis ligneis conficiendis clari 8 53 8. Cretenses sagittarii 1 23 4, 7 16 1. mercenarii 4 8 3, 4 19 4. eorum sepulcrum Athenis 1 29 6.
 Cretea regio in Lycaeo Arcadiae monte 8 38 2.
 Cretheus Aeoli f. Nelei pater 4 2 5, 9 36 8.
 Cretheus Amythaonis pater 5 8 2.
 Cretheus Talai pater 8 25 9.
 Crethon Dioclis f. 4 30 2.
 Creugas Epidamnus pugil 8 40 3. eius signum 2 20 1.
 Creusa Aeneae uxor captivitate liberata 10 26 1.
 Creusa Erechthei f. cum Apolline concumbit 1 28 4.
 Creusis Thespiensium navale 9 32 1.
 Crianius Eleus Ol. 6 17 1.
 Crino Antenor f. 10 27 4.
 κριοὶ Thyestae monumentum 2 18 3.
 Crison Himeraeus Ol. 5 23 4.
 Crisa Homero, quae vulgo Cirrha 10 37 5.
 Crissaeum pelagus 10 13 10.
 Crisus Phoci f. 2 29 4.
 Crisus Tegeata 8 48 1.
 κριτήριον locus Argis 2 20 7.
 Critias Athen. stat. 1 8 5, 1 23 9, 6 3 5.
 Critobulus Phocensium dux 10 20 3.
 Critodamus Clitorius Ol. 6 8 5.
 Critolaus Achaeorum praetor 2 1 2, 7 14 4.
 Critolaus Hicetaonis f. 10 26 1.
 Crius Euboeae princeps 10 6 6.
 Crius fl. 7 27 11.
 Crius Theoclis f. vates 3 13 3.
 Crius Titan 7 27 11.
 Croceae vicus Laconiae 3 21 4. eius lapidina et lapides 2 3 5, 3 21 4.

- crocodili in sola Africa 2 28 1. bicubitales
 1 33 6, 4 34 3.
 Crocon Eretriensis Ol. 6 14 4.
 Croconis βασιλεια 1 38 2.
 Croesus Lydus 8 24 13. Lacedaemonios
 donis sibi conciliat 4 5 3. Apollini
 Πυθαεῖ aurum mittit 3 10 8. eius dona-
 rium clypeus aureus 10 8 7.
 Croesus v. Crisus.
 Cromi in Arcadia 8 3 4, 8 27 4.
 Cromitis regio 8 34 6.
 Cromus Lycaonis f. 8 3 4.
 Cromus Neptuni f. 2 1 3.
 Cromyon s. Crommyon locus Corinthiae
 regionis 2 1 3.
 Cronius Hippodamiae procus 6 21 11.
 Cronius mons Elidis 5 21 2, 6 19 1, 6
 20 1.
 Crotalus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Crotani pars Pitanatarum 3 14 2.
 Croton colonia Lacedaemoniorum 3 3 1.
 fluvius ibi Crathis 7 25 11.
 Crotoniatae cum Locris bellum gerunt 3 19
 12. eorum de Helena narratio 3 19 11.
 carcer 6 13 1. regio luporum ferax 6
 14 8.
 Crotopus Agenoris f. rex Argivorum 1 43
 7, 2 16 1. eius monumentum 2 23 7.
 Cruni fons Arcadiae 8 35 8.
 κρυπτός λιμήν 2 29 10.
 Cteatus Actoris f. Amphimachi pater 5 3 3
 et 4. Dameonem interficit 6 20 16. eius
 ab Hercule confixi monumentum 2 15 1.
 Ctesiae λόγος ἐς Ἰνδοῦς 9 21 4.
 Ctesippus Herculis f. 2 19 1, 3 16 6.
 Climenus Ganymetoris f. Hesiodo interfecto
 exsul 9 31 6.
 cuculus Iunonis sceptro cur insideat 2
 17 4.
 culices Myusios expellunt 7 2 11.
 Cumae in Opicis 7 22 8, 10 12 8. Cumani
 in Opicis 8 24 5.
 e cupressu simulacra 6 18 7, 8 17 2. cu-
 pressi proceritate insignes 8 24 7. cu-
 pressorum luci 2 2 4, 2 15 2, 4 33 4, 8
 41 4.
 Curetes Idaei Dactyli 5 7 6. alii ac Cory-
 bantes 8 37 6. Anactes 10 38 7. Iovem
 infantem Saturno surripiunt 4 33 1. pri-
 mi cursu certant Olympiae 8 2 2. eorum
 μέγαρον 4 31 9.
 Curetes post Acarnanes dicti 8 24 9. ab
 Apolline contra Aetolos adiuti 10 31 4.
 curriculum Spartan. 3 14 6, Eleorum 6 23
 1. arboribus ornatum 8 26 1.
 currus aeneus 6 12 1 et 6. cervis iunctus
 7 18 12. manu inhibitus 6 5 6.
 cursor nudus 1 44 1, armatus 6 10 4.
 cursus certamen procis propositum 3 12 1,
 imperium petentibus 5 1 4. ab Hercule
 institutum 5 7 7. Apollinis et Mercurii
 5 7 10, virginum 5 16 7. cursus armatus
 3 14 3, 5 8 10. δίαυλος 5 8 6.
 Cyamites heros 1 37 4.
 Cyana v. Hydna.
 Cyanaeae ins. Lyciae finitima 7 21 13.
 Cyanippus Aegialei f. 2 18 4. eius tutores
 2 30 10.
 Cyaretus Codri f. 7 2 10.
 Cyathus ab Hercule digito percussus 2
 13 8.
 Cyaxares rex Mediae 5 10 3.
 Cybelus Sicyonius pugil v. Bycelus.
 Cychreus heros 1 36 1.
 Cyclades insulae 1 1 1, 5 21 13, 5 23 2.
 Cyclops 10 22 7.
 Cyclopus opera 2 16 5, 2 20 7, 2 25 8, 7
 25 5.
 κυκνίαῖ ἀετοὶ 8 17 3.
 Cyenus ab Hercule occisus 1 27 6.
 Cyenus Ligurum rex in cynnum avem trans-
 formatum 1 30 3.
 Cyenus Neptuni f. rex Colonarum 10 14 1.
 Cydias Athen. contra Gallos fortiter pug-
 nans occumbit 10 21 5.
 Cydnus fl. frigidus 8 28 3.
 Cydon v. Cylon.
 Cydon Mercurii ex Acacallide f. 8 53 4.
 Cydon Tegeatae f. urbi nomen dat 8 53 4.
 Cydonia Cretae opp. 6 21 6. a Cydone
 conditum 8 53 4. a Phalaeco obsessum
 10 2 7.
 Cylarabes Stheneli f. rex Argivorum 2 18
 5. eius gymnasium 2 22 8.
 Cyllen Elati f. 8 4 4, 8 17 1. cf. 6 26 4.
 Cyllene Arcadiae mons 8 4 4 et 6, 8 15
 4, 8 17 1.
 Cyllene Eleorum navale 4 23 1, 6 26 4, 8
 5 8.
 Cylon seu Cyclon Argivus a Persis pecu-
 nia corruptus 3 9 8.
 Cylon Athen. 1 28 1, 1 40 1. sectatores
 eius occisi 7 25 3.
 Cylon Eleus 5 5 1. 6 14 11.
 Cynaethaenses Arcades 8 19 1. eorum do-
 narium 5 22 1.
 Cynaretus Codri f. Myuntem condit 7 2 10.
 Cyneas Eretriensis Philabri pater 7 10 2.
 κύνες 2 34 1.
 Cynisca Archidami regis filia 3 8 1, 5 12
 5, 6 1 6. eius heroum 3 15 1.
 Cyniscus Mantinensis Ol. 6 4 11.
 Cynortas rex Spartaе, Amyclae f. 3 1 3, 3
 13 1.
 Cynortion mons 2 27 7.
 Cynosarges Herculis templum 1 19 3.
 Cynosephalis pugna a Philippo contra
 Romanos commissa 7 8 7.
 Cynosurenses Lacon. 3 2 2, 3 7 2, 3 16 9
 Cynuraei Arcad. 8 27 4.
 Cynurus Persei f. 3 2 2

- Cynus Opuntiorum navale 10 1 2.
 Cynus Larymnae pater 9 23 7.
 Cyparissiae opp. Messeniae 4 36 7, 8 1 1.
 Cyparissus opp. Phocicum, postea Anticyra 10 36 1.
 Cyphantum rudera 3 24 2.
 Cypria carmina de Aeneae uxore 10 26 1. de Dioscurorum uxoribus 3 16 1. de Neoptolemo 10 26 4. de Palamede 10 31 2. de Protesilao 4 2 7.
 Cyprii suum exita inspicunt 6 2 5. Homerum sibi vindicant 10 24 3.
 Cyprus a Telchinibus habitatur 9 19 1, a Ptolemaeo Lagi capitur 1 6 8, a Philometore eiusque fratre tenetur 1 9 1. confugiunt eo naves Athen. post proelium Aegospotam. 3 11 5.
 κυψέλη Corinthiis l. q. λάροναξ 5 17 5.
 Cypselidae 5 17 5.
 Cypselus Aepyti f. Arcadiae rex filiam Cresphonti dat 4 3 6, 8 5 6, 8 29 5. genus eius regno privatur 8 5 13.
 Cypselus Eetionis f. Corinth. tyrannus 2 4 4, 5 2 3. in cista infans servatus 5 17 5. Periandri pater 10 24 1. eius maiores 5 18 7, donarium Olympiae 5 2 3.
 Cyrenaei a Ptolemaeo Lagi deficient 1 6 5. eorum thesaurus Olympiae 6 19 10, donaria Delphis 10 13 5, 10 15 6. Ἀσκληπιεῖον 2 26 9—10.
 Cyrene Aristaei mater 10 17 3.
 Cyrene a Batto condita 3 14 3, 10 15 6.
 Cynus ins. v. Corsica.
 Cyros Aesculapii templum 7 27 11.
 Cyrtones opp. Boeotiae 9 24 4.
 Cyri maioris laus 8 43 6.
 Cyrus minor Atheniensibus infensus 5 6 5. Lacedaemonios pecunia iuvat 3 9 4, 9 32 7.
 Cythera ins. et urbs 1 23 1. a Tolmide capta 1 27 5. Venerem Uraniam colit 1 14 7.
 Cytherus fl. 6 22 7.
 Cythnii 5 23 2.
 Cyziceni Proconnesios in civitatem suam cogunt 8 46 4. unguentum Cyzic. 4 35 8.
Dactyli Idaei Curetes 5 7 6.
 δακτύλου μνήμα 8 34 2.
 Daedala magna et parva Plataeensium 9 3 2.
 Daedala simulacra lignea 9 3 2.
 Daedalion Autolyxi pater 8 4 6.
 Daedali Athen. nomen 9 3 2, aetas 10 17 4, genus exsilium fuga 1 21 4, 2 15 1, 7 4 5—7, 8 53 8, 9 11 4. discipuli 2 15 1, 3 17 6, 5 25 13. opera 1 27 1, 2 4 5, 8 16 3, 8 35 2, 8 46 2, 9 11 4, 9 39 8.
 Daedalus Sicyonius stat. 6 2 9, 6 3 4, 6 6 1, 10 9 6.
 Daetondes Sicyonius stat. 6 17 5.
 Daetus a Cephalo oriundus 1 37 6.
 Daïmenes Tisameni f. 7 6 2.
 Daiphanes v. Daiphantes.
 Daiphantes Hyampolites dux Phocens. 10 1 8.
 Daippus stat. 6 12 6, 6 16 5.
 Daira Oceani filia 1 38 7.
 Damagetus Rhodius Aristomenis gener 4 24 2.
 Damagetus Diagorae f. Ol. 6 7 1.
 Damagetus Doriei f. 4 24 3.
 Damarchus Parrhasius Ol. 6 8 2. in lupum mutatus ib.
 Damaretus Etymonis f. 5 5 1.
 Damaretus Heracensis 5 8 10, 6 10 4, 8 26 2, 10 7 7.
 Damaretus Messenius Ol. 6 14 11.
 Damaretus Phigaliensis 6 6 1.
 Damarmenus Eretriensis piscator 5 13 5.
 Damasias Penthili f. Achaiae princeps 7 6 2, 5 4 3.
 Damasichthon Codri f. Colophonis imperat 7 3 3.
 Damasichthon Opheltae f. Thebarum rex 9 5 16.
 Damasistratus Plataeensium rex Larum sepe lit 10 5 4.
 Damasistratus Theopompi historici pater 3 10 3, 6 18 5.
 Damasus Codri f. 7 3 6.
 Damatrius Eleus 6 16 9.
 Dameas Arcas stat. 10 9 8.
 Dameas Crotoniata stat. 6 14 5.
 Dameon Phliuntis f. Herculis socius 6 20 16.
 Damia 2 30 4, 2 32 2.
 Damis cum Aristodemo de imperio contendit 4 10 5. Messeniorum dux creatur 4 13 5.
 Damiscus Messenius 6 2 10.
 Damithales Pheneates 8 15 4.
 Damoclidus Boeotarcha 9 13 6.
 Damocratidas Argivorum rex 4 35 2.
 Damocritus Achaeorum praetor 7 13 1. damnatus in exsilium abit ib. 5.
 Damocritus Sicyonius stat. Pisonis disc. 6 3 5.
 Damon Athen. Euctemonis f. Phocenses in coloniam deducit 7 2 4, 7 3 10.
 Damon Thurius Ol. 4 27 9, 6 5 3, 7 25 4, 8 27 8.
 Damonicus Eleus 5 21 16.
 Damophilus Boeotarcha 9 13 6.
 Damophon Messenius stat. 4 31 6 et 7 et 10, 7 23 6 et 7, 8 31 1 et 6, 8 37 4.
 Damophon Pantaleontis f. Pisae rex 6 22 3.
 Damophon Thoantis f. Corinthi rex 2 4 3.
 Damosius v. Damasias.
 Damothoidas Lepreata Aristomenis gener 4 24 1.
 Damoxenidas Maenalius Ol. 6 6 3.

- Damoxenus Syracusanus pugil 8 40 3.
 Danai Argivi 7 1 7.
 Danaus Argivorum regno potitur 2 16 1,
 2 19 3. ubi primum appulerit 2 38 4.
 filias quo invento elocarit 3 12 2. eius
 thronus 2 19 5, monumentum 2 20 6,
 statua 10 10 5. eius filiarum facinus 2
 24 2, donarium 2 37 2.
δαφναφόρος Apollinis sacerdos 9 10 4.
 Daphnes amor 8 20 1.
 Daphnis nympa Telluris oraculi interpres
 10 15 5.
 Dardania ins. postea Samothrace 7 4 3.
 Dardanus Phryx a Iove Bacchi simulacro
 donatus 7 19 6.
 Dardanus Psophidius Zacynthi pater 8
 24 3.
 Darius Artaxerxis f. nothus 6 5 7.
 Darius Hystaspis 3 4 2, 3 9 6, 3 12 7, 7
 10 1.
 Dascylus Gygis pater 4 21 5. eius vicus 4
 35 11.
 Daseae opp. Arcadiae 8 3 3, 8 27 4, 8
 36 9.
 Daseatas Lycaonis f. 8 3 2.
 Dasmon Corinthius Ol. 4 13 7.
 Datis Medus 10 28 6.
δαῦλα τὰ δασέα 10 4 7.
 Daulis nympa 10 4 7.
 Daulis opp. Phocidis 1 41 8, 10 3 1, 10
 4 7.
δεκαδαρχίαι a Lysandro institutae 9 32
 9, ab Epaminonda abolitae 8 52 4, 9
 5 4.
Decelea Athen. **φρονέριον** 3 8 6.
 decimae spoliolorum 3 18 7, 5 10 4, 10 10
 1. metallorum 10 11 2. decimati captivi
 1 20 6.
 Degmenus Eleus sagittarius 5 4 2.
 Deianira Oenei f. 2 23 5, 6 19 12.
 Deicrates Gorgiae gener 6 17 7.
 Deidamia Pyrrhi f. 4 35 3.
δείματος (Δειμῶ) εἰκῶν 2 3 7.
 Deinome Troas 10 26 2.
 Deion (vel Deioneus) Cephalis pater 1 37
 6, 10 29 6.
 Deïope 1 14 1.
 Deiphobus 5 22 3.
 Deiphontes Antimachi f. Temeni gener 2
 19 1. affinibus odio est 2 28 3. Epidauriam
 occupat 2 26 1, 7 4 2.
Δειράς locus Argol. 2 24 1. eius portae
 2 25 1.
 Delium Tanagraeum 1 29 13, 9 20 1, 10
 28 6. pugna ibi commissa 9 6 2.
 Delphi et Pytho eadem urbs 10 6 5. eius
 situs et conditor 10 6, 10 8 6, 10 9 1.
 hippodromus et navale 10 37 4. stadium
 10 32 1. templum Apollinis antiquissimum
 10 5 9, saepius attentatum 10 7 1,
 a Phlegyis captum 9 36 2 et 10 7 1, a
 Phocensibus 3 10 3 et 10 2 2, a Gallis
 1 4 4. Delphici templi architectus 9 37
 5. Delphici thesauri 6 19 1, 10 11. do-
 naria 10 9 et 10. **λέσχη** 10 25 1. ora-
 culum 10 5 5. **πρόμαντις** pecunia cor-
 rupta 3 4 4. Delphos conveniunt Amphic-
 tyones 7 24 4, 10 8 1.
 Delphi Pyrrho sacra faciunt 1 4 4. Pho-
 censes vocari nolunt 4 34 11. saevitiae
 eorum ab Archidamo eripiuntur 3 10 4.
 contra Gallos a Graecis adiuvantur 10 22
 13. eorum donarium lupus aereus 10 14
 7. Delphorum **ἐξηγηταί** 10 28 7.
 Delphinium dicasterium Athen. 1 28 10.
 delphinus Melicertae cadaver in litus ef-
 fert 1 44 8 et 2 1 3, Phalanthum in Ita-
 liam 10 13 10, Arionem Taenarum 3 25
 7. puero sapationis mercedem pendit 3
 25 7. aeneus 2 2 8, 6 20 10.
 Delphus Apollinis f. 10 6 3. 10 32 2.
 Delta Aegypt. 6 26 9.
 Delta Argiv. 2 21 1.
 Delus directa a Menophane 3 23 3. prope
 deserta 8 33 2, 9 34 6. Delii ab Athe-
 niensibus eieci 4 27 9. hymnum com-
 memorant Sibyllae 10 12 2. Delum sa-
 crificia et choros mittunt Messenii 4 4 1.
 Delia navis 1 29 1. Deliae virgines co-
 mam detondent Hecaërgae et Opidi 1
 43 4.
 Demades Athen. proditor 7 10 4.
 Demaenetus Aesculapio templum exstruit
 6 21 4.
 Demaratus Aristonis f. mense septimo na-
 tus 3 7 7. a Cleomene regno priva-
 tur 3 4 3—4, 3 7 8. in Persidem abit
 3 7 8.
 Demaretus Heraeensis v. Damaretus.
 Demetrii satelles a Trophonio punitus 9
 39 12.
 Demetrius Antigoni f. 1 6 5. tyrannus
 Athenis eiicit 1 25 6—7. cum Lysi-
 macho bellum gerit 1 10 1. Alexandrum
 Cassandri f. occidit 1 36 6, 9 7 3. Si-
 cyonem veterem evertit 2 7 1. in Seleuci
 potestatem venit 1 10 2. eius statuae 6
 15 7, 6 16 3, 10 10 2.
 Demetrius Phanostrati f. tyrannus Athen.
 1 25 6.
 Demetrius Philippi f. Messenen occupat 4
 29 1, 4 32 2. a fratre veneno necatur 2
 9 5.
 Demetrius v. Damatrius.
 Demo Sibylla Cumana 10 12 8.
 Democles archon Athen. 10 23 14.
 Democrates Tenedius Ol. 6 17 1.
 democratia olim Graecis incognita 9 1 2.
 Athenis valida 4 35 5. eius auctor The-
 seus 1 3 3. democratia picta ib.
 Democritus Tenedius Ol. 6 17 1.

- Demodocus Alcinoos familiaris 1 2 3, 3 18 11.
 Demonassa Amphiarai f. 3 15 8, 5 17 7. Thersandri uxor 9 5 15.
 Demophantus occisus a Philopoemene 8 49 7.
 Demophon Pisae tyrannus 5 16 5.
 Demophon Thesei f. 10 25 7 et 8. caedis reus 1 28 8.
 Δῆμοι minores Atticae 1 31 1 1 32 3 — 33 8.
 Demosthenes Alcisthenis f. Spartanos in Sphacteria ins. capit 1 13 5. se ipse interficit 1 29 12.
 Demosthenes Demosthenis f. ab Harpalo non corruptus 2 33 3—5. exsul se interficit 1 8 2, 2 33 3. eius monumentum 2 33 3.
 Demylus Carystius 6 10 1.
 dens mirae magnitudinis 8 46 5. dentes non renascuntur nec igni cedunt 5 12 1—2. dentes non esse sed cornua exsertas ex elephantis ore sannas ib. dentium ordines tres 9 21 4.
 Deomenia Arcadis f. v. Diomenia.
 Deon Dropionis pater 10 13 1.
 Deoetes Codrida 7 3 10.
 Derae locus Messeniae 4 15 4.
 Derites Harpali f. 7 18 5.
 Derrhion locus 3 20 7.
 desperatio Phocica 10 1 8.
 Δέσποινα 5 15 4 et 10, 8 10 10, 8 27 6, 8 35 2, 8 26 9, 8 37 1—10, 8 42 1. ab Anyto nutrita 8 37 5.
 Deucalion Cretensis 1 17 6.
 Deucalion Oresthei pater 10 38 1. sepultus Athenis 1 18 8. eius diluvium 1 40 1, 5 8 1, 10 6 2. diluvii aquae ubi defluerint 1 18 7.
 deus bonus 8 36 5, maximus 10 37 3. deae magnae 4 3 10, 4 27 6, 4 33 5, 8 29 1, 8 31 1 et 5. dii ex Argis 7 23 10. duodecim 1 3 3, 1 40 3, 8 25 3. ἐπιδῶται 2 27 6. ἐργάται 8 32 4. ignoti 1 1 4, 5 14 8. inferi 2 31 2, 10 32 13. magni 8 21 4. maximi 7 22 9. μελίχιοι 10 38 8. primi (Patroi?) 8 31 3. puri 8 44 5. deorum omnium templa 1 18 9, 2 2 8, 2 25 6, 3 22 8: arae 5 14 8, 5 15 1 et 10. deorum convivae homines 8 2 4, simulacra victis adempta 8 46 2, cognomina a dedicantibus templorum indita 4 23 10.
 Dexamenus Oleni rex 5 3 3, 7 18 1.
 Diaeus Achaeorum princeps 7 12 3, 7 13 5, 7 15 7. veneno se ipse necat 7 16 6.
 Diaeus Diophanis pater 8 51 1.
 Diagon fl. 6 21 4.
 Diagoras Damageti f. 4 24 3. eius posterum Diagoridae ib. et 6 6 2. eorum victoriae et statucae 6 7 1—3.
 Diagoras Rhodius 10 9 9.
 Dialces Mantinensis 6 6 1.
 Diallus Smyrnaeus Ol. 6 13 6.
 Diana Cereris filia Proserpinae comes 8 31 3. Sibylla 10 12 2. habitandi locum monstrat 3 22 12. parturientibus formidolosa 4 30 5. Buphagum transfigit 8 27 17 et Callisto 8 3 6. Procridi canem donat 9 19 1. ab Hyampolitidis praecipue culta 10 35 7. humeris alatis 5 19 5. eius simulacra 7 24 1, 7 26 11, 7 27 4, 8 37 4, 9 20 1, 10 37 1: lignea 1 29 2. templum Megaris 1 43 1, Aulide 9 19 6. ara quadrangula 5 14 5.
 Ἄρτεμις ἀγοραία 5 15 4. ἀγροτέρα 1 19 6, 1 41 3, 5 15 8, 7 26 3 et 11, 8 32 4. ἀλγεινέα (?) 3 14 2. Αἰτωλή 10 38 12. Ἄλφειαία 6 22 10. Ἄμαρυσία 1 31 5. Ἄναιϊτις 3 16 8. ἀπαγχονομένη 8 23 6—7. ἀρίστη 1 29 2. ἀστρατεία 3 25 3. Βραυρωνία 1 23 7, 1 33 1. Δαφνυαία 3 24 8. Δερεᾶτις 3 20 7. Δίκτυννα 3 24 9. Δικτυνναία 10 36 5. Ἐλαφιαία 6 22 10. Εὐκλεία 9 17 1. εὐρίππα 8 14 5. Εὐρυνόμη 8 41 4—5. Ἐφεσία 4 31 7, 5 6 5, 5 19 2, 7 2 6, 8 13 1, 8 23 1, 8 30 6. ἡμερασία 8 18 8. Ἰέρεια 8 44 2. Ἰσώρα 3 14 2, 3 25 4. Ἰφιγένεια 2 35 1. καλλίστη 1 29 2, 8 35 8. Καρναῖτις 3 10 6. Κεδρεᾶτις 8 13 2. Κνακαλησία 8 23 3. Κνακεᾶτις 8 53 11. Κναγία 3 18 4. Κοκκῶνα 5 15 7. Κονδυλεᾶτις 8 23 6. Κορδάνα 6 22 1. κορυφαία 2 28 2. Λαφρία 4 31 7, 7 18 8. Λευκοφρηνηή 1 26 4, 3 18 9. λιμναία 2 7 6. λιμναῖτις 3 23 10, 4 4 2, 4 31 3, 7 20 7, 8 53 11. Λυκαία 2 31 4. Λυκοᾶτις 8 36 7. λυγοδέσμα 3 16 11. Μουνυχία 1 1 4. Μυσία 3 20 9. Ὀρθία 2 24 5, 3 16 6 et 10, 8 23 1. παιδοτρόφος 4 34 6. πατρώα 2 9 6. Πειθῶ 2 21 1. Περσική 7 6 6. προπυλαία 1 38 6. πρωτοθρονία 10 38 6. Πυρωνία 8 15 9. Σαρωνία 2 32 10. Σκιαδίτις 8 35 5. σελασφόρος 1 31 4. Στυμφαλία 8 22 7. σώτειρα 1 40 2, 1 44 4, 2 31 1, 3 22 12, 7 27 3, 8 30 10, 8 39 5. Ταυρικὴ 1 23 7, 3 16 8. τρικλαρία 7 19 1, 7 21

11. *Φεραία* 2 10 7, 2 23 5. *φιλομειράξ* 6 23 8. *φωσφόρος* 4 31 10.
Diastae 9 30 8, 10 13 5.
διάνλος 5 8 6, 5 17 6. *σὺν ἀσπίδι* 10 34 5.
Dicaearchia opp. *Tyrrhenorum* 4 35 12, 8 7 3.
dicasterium quod de regibus *Spartanorum* iudicet 3 5 2. *dicasteria Atheniensium* 1 28 6—11.
Δίκης effigies 5 18 1.
Dicon *Pyth.* 6 3 12.
Dictynna *Britomartis* 2 30 3, 3 12 8.
Dictys Persei *σωτήρ* 2 18 1.
Didas Aegyptius pugil 5 21 15.
Didyma Milesiorum 2 10 5, 5 13 11. *Apolin* ibi oraculum 7 2 6.
Didymae insulae 10 11 4.
Δίδυμοι locus 2 36 3.
digiti refracti in palaestricis certaminibus 6 4 1, 8 40 2. *digiti sepulcrum* 8 34 2.
Diitrephes 1 23 3.
Dindymene mater 7 17 9, 7 20 3, 8 46 4, 9 25 3.
Dine *scaturigo* 8 7 2.
Dinicha *Archidami* uxor 3 10 1.
Dinnytas *Parrhasius* 6 8 2.
Dinocrates *Messeniorum* princeps 4 29 11. *Philopoemenis* necati poenam luit 8 50 7—8.
Dinolochus *Pyrrhi* f. *Ol.* 6 1 4.
Dinomenes Hieronis pater, rex *Syracusarum* 6 12 1.
Dinomenes Hieronis f., rex *Syracusarum* 6 12 1, 8 42 8.
Dinomenes Hieronis percussor 6 12 4.
Dinomenes stat. 1 25 1.
Dinosthenes *Laco* *Ol.* 6 16 8.
Dinyttas *Parrhasius* v. *Dinnytas*.
Diocles Cereris *mystes* 2 14 3.
Diocles Ortilochi f. 4 1 4, 4 30 2.
Diodorus Sicyonius *Ol.* 7 17 1.
Diogenes Boeotarcha 10 20 3.
Diogenes Macedonici praesidii dux 2 8 6.
Diogenes Sinopensis 2 2 4.
Diogenia Celei filia 1 38 3.
Diognetus Crotoniates *Ol.* 10 5 13.
Diomede 10 25 4.
Diomedes *Thrax* ab *Hercule* interfectus 3 18 12, 5 10 9.
Diomedes Cyanippi tutor 2 30 10. *Argivorum* ad *Troiam* dux 1 11 7, 2 30 10. in *reditu* errat 1 28 9. *Hippolyto* sacra instituit 2 32 1. *Apollini* templum dicat 2 32 2, *Minervae* 2 24 2, 4 35 8. *Oeneum* avum tuetur 2 25 2. *Thebarum* expugnationis socius 2 20 5. *Palamedem* interficit 10 31 2. *Pythiorum* ludorum auctor 2 32 2. *Palladium* furatur 1 22 6. eius statua 10 10 4.
Diomenia *Arcadis* fil. 8 9 9.
Dion *Epidaurius* *Lysandri* ad *Aegospetamos* socius 10 9 10.
Dion urbs *Macedoniae* 9 30 7, 10 13 5.
Dionysiades *virgines* 3 13 7.
Dionysias fons 4 36 7.
Dionysicles *Milesius* stat. 6 17 1.
Dionysion 1 43 5, 2 7 5.
Dionysius *Argivus* stat. 5 26 3 et 4 et 7, 5 27 2.
Dionysius tyrannus 1 2 3, 6 2 6.
Dionysophanes *Ephesius* 9 2 2.
Diophanes *Diaei* f. *Megalopolitanus* *Achaeorum* praetor 8 5 1, 8 30 5.
Diophantus archon *Athen.* 8 45 4.
Diores *Amaryncei* f. 5 3 4.
Dioscuri maternum genus a *Pleurone* ducunt 3 13 8. in *Messenia* nati 3 26 3, 4 31 9. *Argonautae* 3 19 7, 3 24 7. *Olympionicae* 5 8 4. cum patruelibus suis pugnant 4 3 1. *Messenii* adversantur 4 16 5 et 9, 4 27 3. a *Phormione* hospitium petunt 3 16 2. quando in *deorum* numerum recepti 3 13 1. eorum *arae* 10 33 6: *domus* 3 16 2: *ira* 4 26 6, 4 27 1—3: *lucus* 7 22 5: *signa* 2 22 5, 3 26 3 (cf. 3 24 5), 4 31 9, 5 19 2: *stadium* 2 34 10: *templa* 1 18 1, 3 14 6, 3 20 1, 8 9 2: *uxores*, *fili*, *equi* 2 22 5, 3 12 8.
ἀνακτες 2 36 6, 10 38 7. *ἀμβούλιοι* 3 13 6. *ἀφετήριοι* 3 14 7. *θεοὶ μεγάλοι* 1 31 1, 8 21 4. *σωτήρες* 2 1 9.
Διοσημεΐαι 3 5 8.
Diotimus *Milonis* *Crotoniatae* pater 6 14 5.
Dipaea opp. 8 27 3.
Dipaeenses 3 11 7. 8 8 6. 8 45 2.
Dipoena vel *Dipoenae* *Arcad.* opp. 8 27 4 et 7.
Dipoenus et *Scyllis* stat., *Daedali* f. et *disc.* 2 15 1, 2 22 5, 2 32 5, 3 17 6, 5 17 1, 6 19 14, 9 35 3.
Dirce fl. *Boeotiae* 9 25 3.
Dirce *Lyci* uxor ab *Antiopae* filiis occiditur 9 17 6, 9 25 3.
disco a *Perseo* inventus 2 16 2. *disco* occiditur *Thermius* 5 3 7. *disco* detruendi *Milo* non potest 6 14 6. *disci* *terni* 6 19 4.
divinatio ex *aquis* 3 23 8, 7 21 12. ex *Aetnae* crateribus 3 23 9. ex *insomniis* 3 26 1. e *talis* 7 25 10. e *victimae* *aligatae* *gestu* 4 32 3. e *dissectorum* *animalium* *extis* 6 2 5. *ἀπό κληδόνων* 9 11 7.
divitiae olim in *equis* et *bobus* positae 4 63 3.
Dius *Amphimachi* f. 5 3 5. *Oxylo* *Eleorum* regnum petenti resistit 5 4 1.
Diyllus stat. 10 13 7.

- Docimus Macedo Antigoni dux 1 8 1.
 Dodonaëum Iovis templum 1 17 5. oraculum 7 21 2, 7 25 1, 8 11 12, 9 25 8, 8 28 6. quercus sacra 8 23 5. *πέλειαι* vates 10 12 10.
δολιχος 3 21 1.
 Dolopes Amphictyones 10 8 2. extincti ib. 5.
δονακῶν locus in agro Thespiensi 9 31 7.
 Dontas Laced. stat., Dipoeni et Scyllidis disc. 6 19 14.
 Donusa opp. Sicyoniorum 7 26 13. conf. Gonusa.
δορκάδες a Patrensibus mactantur 7 18 12.
 Dorcea fons 3 15 2.
 Dorceus Hippocoontis f. 3 15 1.
 Doridas Propodae f. 2 4 3.
 Doriëus Anaxandridae f. in coloniam mittitur 3 3 10, 3 16 4—5.
 Doriëus Damageti f. 4 24 3. Damageti pater ib.
 Doriëus Diagorae f. Rhodius Ol. 6 7 1 et 4—7.
 Dorienses Amphictyones 10 8 2. unde in Peloponnesum venerint 5 1 2, quando 8 5 1, qua via 8 5 6, quo duce 5 3 5. in civitates recipiuntur 2 13 1, 4 3 6. Corinthum oppugnant 2 4 3. Iovi *τροπαίω* templum statuunt 3 12 9. in Caria considunt 4 5 3, in Asia 10 24 1. Carneum maxime colunt 3 13 4. eorum dialectus in Peloponneso non adeo antiqua 2 37 3, a Messeniis accurate servata 4 27 11. Dorica aedificatio (*ἐργασία*) 5 10 2, 5 16 1, 6 24 2 et 5. *Δῶριον αὔλημα* 9 12 5. *σπονδαί* 3 5 8.
Δωρίς ἀρχαία 10 37 2.
 Dorium mons 6 3 16.
 Dorium urbs 4 33 7.
 δόρυ sceptrum Vulcani apud Chaeronenses 9 40 11.
Δορύκλειοι exsules Megarenses 1 40 5.
 Doryclidas Laced. stat., Dipoeni et Scyllidis disc. 5 17 1.
 Doryssus Labotae f. Spart. rex 3 2 4.
 Dotadas Isthmii f. Messeniorum rex 4 3 10.
 Drabescus 1 29 4.
 draco viae dux 8 8 4. urbis condendae locum monstrat 3 23 7. fontis custos 9 10 5, Hesperiorum malorum 6 19 8. puerum contra lupum tuetur 10 33 9. singulari modo interemptus 9 26 7. draconis forma sumpta daemon cum femina concumbit 4 14 7. draconis e dentibus satis nascuntur viri 9 10 1. in draconem conversus puer 6 20 5. draco Minervae appositus 1 24 7. draco in clypeo Menelai 10 26 3, Epaminondae 8 11 8. dracones Aesculapio sacri 2 11 8, 2 28 1: Trophonio 9 39 3. Triptolemi curru iuncti 7 18 3. sceptro circumvoluti 9 39 3. dracones Gigantibus pro pedibus 8 29 3. draconum squamae 1 21 6.
 Draconis Athen. leges de caede 6 11 6, de adulterio 9 36 8.
 Drepanon promont. 7 23 4.
 Dromeus Mantinensis Ol. 6 11 2.
 Dromeus Stympalius Ol. Pyth. etc. 6 7 10.
 Dromichaetes Getarum rex 1 9 6.
δρόμος v. curriculum et cursus.
 Dropion rex Paeonum 10 13 1.
 Dryades nymphe 8 2 2, 8 39 2, 10 32 12.
 Drymaea opp. Phocidis 10 3 2, 10 33 12.
 Dryon Pellenensis 6 8 5, 7 27 5.
 Dryops Apollinis f. 4 34 11.
 Dryopes 4 8 3, 4 34 9 et 11, 5 1 2.
 δρυός tria genera in Arcadia 8 12 1.
 Dulichii postea *Παλειῖς* 6 15 7.
 duos parietes de eadem fidelia dealbare 6 3 15.
δούριος vel *δούρειος ἵππος* 1 23 8, 2 29 4, 3 15 5, 10 26 2.
 Duris f. Samius Ol. 6 13 5.
 duces in magnis cladibus plerumque primi cadunt 3 6 1.
 Dymas Aegimii f. 7 17 6.
 Dyme urbs Achaiae 7 17 5—14.
 Dyrhachium olim Epidamnus 6 10 8.
 Dysaules Triptolemi pater 1 14 3, Celex frater 2 14 2. Cereris sacra instituit ib. 4. eius monumentum 2 12 4.
 Dyscinetus archon Athen. 4 27 9.
 Dysponteus Oenomai f. 6 22 4.
 Dyspontii ab Eleis deficiunt 6 22 4.
 ebeni lignum 1 42 5. simulacra ebenina 1 35 3, 1 42 5, 2 22 5, 8 17 2, 8 53 11.
 ebrietas pieta 2 27 3. Sileno vinum ministrat 6 24 8.
 ebur unde importetur 5 12 3. ebur statuarum oleo vel aqua rigatur 5 11 10, 7 27 2. eius solutam compagem coagmentat Damophon 4 31 6. eboris usus antiquus 1 12 4. signum eburneum 8 46 5.
 Ecbatana 4 24 2.
ἐκβεβράσθαι 3 24 4.
 Ecdelus Arcesilai disc. Philopoemenis praeceptor 8 49 2.
ἐνεχειρία 5 4 5, 5 20 1. Iphitum coronat 5 10 10, 5 26 2.
 Echeclus Agenoris f. 10 27 2.
 Echeclatridis Larissaei donarium 10 16 8.
 Echedamia opp. Phocidis 10 3 2.
 Echelas Penthili f. 3 2 1.
 Echembrotus Arcas victor Pyth. 10 7 4.

- Echemus Aeropi f. Arcadiae rex 8 5 1.
 Hyllum interficit 1 41 2, 8 5 1, 8 45 3,
 8 53 10. eius monumentum 8 53 10.
 Echephron Herculis f. e Psophide 8 24 2
 et 7.
 Echestratus Agidis f. Sparta rex 3 2 2.
 Echetus Agasicles pater 2 10 3.
 Echelus seu Echelaus heros 1 15 3, 1
 32 5.
 Echeuethenses demus Tegeaticus 8 45 1.
 Echidna Stygis et Pirantis f. 8 18 2, 3
 18 10.
 Echinades ins. 8 1 2, 8 24 11.
 Echion Cadmi gener 9 5 3.
 Echo septemplex 5 21 7. Echus porticus
 ib. et 2 35 9.
 Echoeas 10 25 3.
 Ectenes 9 5 1.
 Edoni 10 33 2. Athenienses caedunt 1
 29 4.
 Eetion Cypseli pater 2 4 4.
 Egestani Dorieum occidunt cum exercitu
 3 16 5.
 Eion a Cimone expugnatur 8 8 9.
 Eioneus Magnetis f. Hippodamiae procus
 6 21 11.
 Eioneus a Neoptolemo occisus 10 27 1.
 Elaea opp. Mysiae 9 5 14. Elaitarum do-
 narium Olympiae 5 24 6.
 ἑλαία καλλιστέρφανος 5 15 3.
 ἑλαίος 2 32 10.
 Elaeus locus 4 1 6.
 Elaion mons 8 41 7, 8 42 1—3.
 Elaphion Elea 6 22 11.
 Ἐλάφιος mensis apud Eleos 5 13 11, 6
 20 1.
 Elaphus fl. Arcadiae 8 36 7.
 Elasmus a Neoptolemo caesus 10 26 4.
 Elatea opp. Phocidis 1 20 6, 7 15 5, 8 4
 4, 10 3 2, 10 34 1—6. Elateensium do-
 narium 1 26 3, 10 18 7.
 Elatus Arcadis f. montis Cyllenes domi-
 nus 8 4 1 et 4, 10 34 2 et 6. eius statua
 8 48 8, 10 9 5.
 Electra ab Oreste Pyladi data 2 16 7, 3 1
 6. sceptrum patris in Phocidem aufert 9
 40 12.
 Electra Atlantis f. 4 33 6.
 Electra Cadmi soror 9 8 4.
 Electra fl. 4 33 6.
 Electra Helenae famula 10 25 4.
 Electra Oceani f. 4 30 4.
 electri genera duo 5 12 7. electro conser-
 tum monile 9 41 5.
 Ἠλέκτραι seu Ἠλεκτροίδες πύλαι The-
 barum 9 8 4, 9 11 1.
 Electryon Licymnii et Alcmenae pater,
 Mideae rex 2 22 8, 2 25 9.
 Elei olim Epei 5 1 4. unde profecti 5 1 3.
 optimis legibus instituti 4 28 4. Elei et
 Pisatae ut litem diremerint 4 15 7. Isth-
 micis ludis arcentur 5 2 2—5, 6 3 9, 6
 16 2. Eleorum reges 5 1 3. res bellis
 gestae 2 4 7. cum Spartanis bellum 3 8
 3—6, 4 15 7, 5 27 11: cum Arcadibus 5
 24 4, 6 20 4, 6 21 2: cum Sicyoniis 6 3
 3. mulieres Achillem lugent 6 23 3.
 Ammonis et heroum cultus 5 15 12. pry-
 taneum 5 15 8. tribus 5 9 5—6. tabu-
 lae seu commentarii victorum Olympi-
 corum 3 21 1, 5 21 9, 6 2 3, 6 8 1, 6
 13 10. foederis tabulae cum Atheniensi-
 bus pacti 5 12 8.
 Eleonia regio 1 29 6.
 elephantum quando primum in Europa visi
 1 12 3. eorum exsertos dentes cornua
 esse 5 12 1.
 Elephenor 1 17 6, 8 15 6.
 Eleus (Elaeus) Chersonesi urbs Protesilao
 sacra 1 34 2, 3 4 6.
 Eleus (vel potius Dios) Amphimachi f. rex
 Elidis 5 3 5, 5 4 1.
 Eleus Eurycydae et Neptuni f. Epeorum
 rex 5 1 8. pater Augeae ib. 9.
 Eleusini cum Atheniensibus bellum ge-
 runt 1 36 4, 9 9 1. iis se dedunt 1 38
 3. fines eorum 1 38 1. Eleusiniorum sa-
 crorum religio 8 15 1, 10 31 11.
 Eleusinium Athen. 1 14 3. Lacon. 3 20 7.
 Eleusis Attica 1 38 6—7.
 Eleusis Boeotiae opp. 9 24 2.
 Eleusis heros 1 38 7.
 Eleuther Apollinis f. 9 20 1. victor Pyth.
 10 7 3.
 Eleutheriae urbs 1 38 8—9.
 Eleutheria festum 9 2 6.
 Ἐλευθέριον ὕδωρ 2 17 1.
 Eleutherolacones 3 21 6.
 Elis fertilis 6 26 6. Elidis situs 8 1 2, fi-
 nes 4 36 7, 5 6 3, 6 21 3. simulacrum 6
 16 3.
 Elis κοίλη 5 16 6.
 Elis urbs 6 23 1—26 3. a Messeniis capta
 4 28 4.
 Elisson fl. 2 12 2.
 elleborus ubi nascatur 10 36 7. elleboro
 capta Cirrha urbs 10 37 7.
 ellychnium perpetuum 1 26 7.
 Elpenor 10 29 8.
 Elymi Cnidios pellunt 10 11 3.
 Elyrus opp. Cretae 10 16 5.
 Elysium 8 53 5.
 Emaution Arcas Ol. 6 17 4.
 ἔμβολος Olymp. 5 15 6, 6 20 10.
 Empedus Callistrati pater Athen. 7 16 4.
 Emperamus Spartanus 4 20 5 et 10.
 Enaraephorus Hippocoontis f. 3 15 1.
 Enceladus a Minerva impugnatus 8 47 1.
 Enchelees Illyrii 9 5 3.
 Endeis Scironis f. Aeaci uxor 2 29 10.

- Endoeus Athen. stat., Daedali disc. 1 26 4, 7 5 9, 8 46 5.
- Endymion Aëthlii f. Elidis rex 5 1 4, 5 8 1. eius uxores et liberi 5 1 4 et 8. monumentum et adytum 5 1 5, 6 20 9. statua 6 19 11.
- Enispe ins. 8 25 12.
- Enneacrucos fons Athen. 1 14 1.
- Ennea plethra v. Plethra.
- Enodiae sacra apud Colophonios 3 14 9.
- Enope urbs, postea Gerenia 3 26 8.
- Enodus Ancaei et Samiae f. 7 4 1.
- Enyalius 5 18 5. in compedibus 3 15 7. mactatur ei catulus caninus 3 14 9.
- Enyo 1 8 4, 4 30 5.
- Ἡοῖαι μεγάλαι* 2 16 4, 4 2 1. Hesiodo tribuuntur 9 31 5. de Epidauri patre 2 26 2. de Hippodamiae procis 6 21 10. de Hyetto 9 36 7. de Meleagro 10 31 3. de Mycene 2 16 4. de Phylantis uxore et liberis 9 40 5. de Pirene 2 2 3.
- Epaminondas Polymnidis (Cleommidis) f. 4 31 10, 9 12 6. eius laus 8 11 9, 8 49 3, 8 52 4: res gestae 9 13 1—15 6: mors 8 11 5—8: simulacra 1 3 4, 4 31 10, 4 32 1. Megalopolin condit 8 27 2, Messenen 4 26 6. oraculum ei datum 8 11 10.
- Epebolus Messeniorum vates 4 8 4 et 7, 4 10 5.
- Epei ab Epeo 5 1 4. cum Aetolis sedes et fundos coniungunt 5 4 2.
- Epeus Endymionis f. Eleorum rex 5 1 4 et 6.
- Epeus Panopei f. equi lignei artifex 1 23 8, 2 29 4, 10 26 2. Mercurii 2-19 6.
- Eperastus Eleus vates et Ol. 6 17 5.
- epheborum Spartanorum pugnae 3 14 8 — 10, sacra 3 20 1 et 8.
- Ephesus Caystri f. 7 2 7.
- Ephesus urbs ab Epheso denominata 7 2 7, a Lysimacho aucta 1 9 7. ad Ephesum vincit Lysander 3 17 4. ab Ephesiis posita signa ducum Spart. et Athen. 6 3 15. Ephesii agri fluvii et fontes 7 5 10. Ephesia dea 6 3 16. eius templum 7 5 4.
- Ephialtes et Otus primi Musarum cultum instituunt et Ascrum condunt 9 29 1.
- Ephialtes orator 1 29 15.
- Ephialtes Trachinius Persis viam per Oetam monstrat 1 4 2.
- ἑφορεῖα* 3 11 11.
- Ephori Spartani 3 11 2.
- Ephyra Oceani f. 2 1 1.
- Ephyraea olivæ quae postea Corinthus 2 1 1. Aetae donatur a Sole 2 3 10.
- Ephyri in Thesprotide Epiro 9 36 3.
- Epicaste Oedipi mater et coniux 9 5 11. eius liberi 9 26 3.
- Epicharini signum 1 23 9.
- Epiclidas Leonidae f. rex Spartae 2 9 1 et 3.
- Epicradius Mantinensis Ol. 6 10 9.
- Epicrates Athen. a Persis pecunia corruptus 3 9 8.
- Epicyles Erbessensis 6 12 4.
- Epicyles Glauci pater Laced. 2 18 2.
- Epicyridas Laced. Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 10.
- Epidamnus postea Dyrrhachium 6 10 8. Epidamniorum thesaurus Olymp. 6 19 8.
- Epidauria festum Athen. 2 26 8.
- Epidaurus heros Epidauriae nomen dat 2 26 1—2.
- Epidaurus ἡ λιμηρόα, opp. Eleutherolacorum 3 21 7, 3 23 6.
- Epidaurus ἡ ἐν τῇ Ἀργολίδι 3 23 6, 10 9 10. eius situs 2 26 1, 8 1 1. Aesculapio sacra 2 26 3. eius memorabilia 2 27 1—29, 1. dracones 2 28 1. Epidaurii Achaeorum synedrio adiunguntur 2 8 5. Samum incolunt 7 4 2. eorum donarium 10 15 1.
- Epidelium locus Apollini sacer 3 23 2.
- ἐπιδώτης ὕπνος* 2 10 2, *δαίμων* 3 17 9, *Ζεὺς* 8 9 2. *ἐπιδῶται θεοὶ* 2 27 6.
- Epigoni Nemea instaurant 10 25 7. eorum adversus Thebas expeditio 9 9 4, 9 25 7: statuae 10 10 4: sepulcrum 9 19 2.
- epigramma in Achaeorum donaria 5 25 10. in Agamemnonis scutum 5 19 4. in Alcmenae thalamum 9 11 1. in Apollinem et Musarum chorum 5 18 4. in Apolloniatarum donaria 5 22 3. in Aristocratis prodicionem 4 22 7. in Atlantem 5 18 4. in Cassandram violatam 5 19 5. in cervam torquatam 8 10 10. in Chilonem Ol. 6 4 6. in Cleoetae statuum 6 20 14. in Cleosthenis currum 6 10 7. in Clitoriorum donarium 5 23 7. in clypeum aureum 5 10 4. in cornu copiae 6 19 6. in Cydiae clypeum 10 21 5. in Damarchum pugilem 6 8 2. in Gallorum clypeos 1 13 3. in Epaminondae statuum 9 15 6. in Eperastum Ol. 6 17 6. in Euergi donaria 5 10 3. in Eutelidae statuarii opera 6 10 5. in Helenae et Aethrae raptum 5 19 3. in Hesiodi monumentum 9 38 4. in Hieronis donaria Olymp. 8 42 9. in imaginem a Methapo dedicatam 4 1 8. in Iphidamantem et Coontem 5 19 4. in Lacedaemoniorum donarium 5 24 3. in Laodices peplum 8 5 3. in Lyci victoriam 6 13 10. in Lysandri statuum 6 3 14. in Macedonum clypeos 1 13 3. in Idam et Marpessam 5 18 2. in Medaeae nuptias 5 18 3. in Mendaeorum donarium 5 27 12. in Oebotam Ol. 7 17 7. in Oenomaïdomus columnam 5 20 7. in Onatae statuarii opera 5 25 10 et 13. 8 42 10. in

- Paridis iudicium 5 19 5. in Phidiae Iovem Olymp. 5 10 2. in Philopoemenem 8 52 6. in Phormidis donarium 5 27 2. in Phytali sepulcrum 1 37 2. in Polygnotti picturas 10 27 4. in Timonis Ol. statum 5 2 5.
- Epimedes e Curetum numero 5 7 6. eius ara 5 14 7.
- Epimeliades nymphae 8 4 2.
- Epimelides Coroneae Arcadicae conditor 4 34 5 et 7.
- Epimenidis somnus, carmina, lustrationes 14 4, opera et mors 3 12 11, sepulcrum 2 21 3, 3 11 11. de Styge quid tradiderit 8 18 2.
- Epione Aesculapii uxor 2 29 1. eius simulacrum 2 27 5, 2 29 1.
- Epiri reges 1 11 1—5, 2 29 4: ἀναρχία 4 35 5.
- ἠπειρος ἢ Ἀσιανή 6 13 7.
- Epirotae rei nauticae imperiti 1 12 5.
- Epitales Aeschinis f. Argivus 4 26 7.
- Epitherses Erythraeus Ol. 6 15 6.
- Epochus Ancaeam sustinet 8 45 7.
- Epochus Oenoes frater 1 33 8.
- eponymi heroes Athen. 1 5 2—3.
- Epopheus Aloeii f. 2 1 1, 2 6 1, 2 11 1.
- equae in Elide ex asinis non pariunt 5 5 2, equarum in ludis Olympicis usus 5 9 2, 6 13 9.
- equitatus Gallorum 10 19 10—11.
- equus aeneus 6 14 4: ceto similis 2 1 9, ligneo 1 23 6, 10 9 12: magico artificio equos in se concitans 5 27 3. equi alati 5 17 7, 5 19 8: fluviales 4 34 3, 5 12 2, 8 46 4. Olympiae alienorum usus 5 8 5: equi iustae aetatis ib. 10: equorum tericulum 6 20 15—19. equi monumentum 3 20 9. equi Soli mactantur 3 20 4, Neptuno in lacum demittuntur 8 7 2.
- Erasinus fl. 2 36 6 et 7, 2 24 6, 8 22 3.
- Erasus Triphyli f. 10 9 5.
- Erato nympha Panos interpres 8 37 11. Arcadis uxor 8 4 2, 10 9 5.
- Eratus rex Argivorum 2 36 5.
- Erbessus Siciliae opp. 6 12 4.
- Ἐρέχθειον 1 26 5.
- Erechtheus Pandionis prioris f. Eleusinius vincit 1 5 2, 1 38 3. eius filia Creusa 1 28 4, filii Orneus 2 25 6, Thespius 9 26 6, natu maximus Cecrops 7 1 2: sacra 1 26 5: statua 10 10 1.
- Erechthides Theseus apud poetas 7 17 7.
- Erenea vicus Megarens. 1 44 5.
- Eresus nescio quis 10 27 3.
- Eretria Persis prodita 7 10 2, a Flaminio direpta 7 8 1. Eretrienses Tanagram invadunt 9 22 2. eorum donarium 5 27 9.
- ἔργαται dii 8 32 4.
- Erginus Clymeni f. Orchomeniorum rex 9 17 2, 9 37 1.
- Ergoteles Philanoris f. Ol. 6 4 11.
- Erianthes Boeotius Iysandri ad Aegospotamos socius 10 9 9.
- Eridanus Att. fl. 1 19 5.
- Eridanus Celt. fl. 1 3 6. eius insulae 8 25 13, populus nigra 5 14 3, electrum 5 12 7.
- Erichthonius Pandionis prioris pater 1 5 3, draco 1 24 7. Amphictyonem pellit 1 2 6. eius cista 1 8 2.
- Erigone Aegisthi f. 2 18 6.
- ἔρινεός arbor aliis ὀλύνθη, Messeniis τράγος 4 20 2.
- Erineos ubi Pluto rapta Proserpina in Orcum descendit 1 38 5.
- Erineos portus Achaiae 7 22 10.
- ἔρινύειν Arcadibus τὸ θυμῷ χρῆσθαι 8 25 6.
- Ἐρινύς Ceres 8 25 4. Ἐρινύες Atheniensibus σεμναί 1 28 6. Ἐρινύες Clytaemnestrae 8 34 4, Laii 9 5 15. Erinnyum habitus 3 19 10.
- Eriopis Iasonis et Medae f. 2 3 9.
- Eripha equa 6 21 7.
- Eriphyle Amphiarai uxor ab Alcmaeone f. occisa 1 34 3, 8 24 8. eius monite 5 17 7, 8 24 8, 9 41 2, peplus 2 1 8, monumentum 2 23 2, effigies picta 10 29 7.
- Eris 5 19 2.
- Erochos opp. Phocid. 10 3 2.
- Erxicles archon Athen. 10 5 13.
- Erymanthe mater Sabbae Sibyllae 10 12 9.
- Erymanthus aper 8 24 5.
- Erymanthus Arcadis f. 8 24 1.
- Erymanthus Aristae f. 8 24 1.
- Erymanthus fl. Arcad. 6 21 3, 8 24 3 et 12.
- Erymanthus mons et fl. Arcadiae 5 7 1, 8 24 3—4.
- Erymanthus opp. Arcadiae, postea Phegia 8 24 2.
- Erysichthon Cecropis f. 1 2 6, 1 18 5, 1 31 2.
- Erythea Geryonis f. 10 17 5.
- Erythea ins. 4 36 4, 5 10 9.
- Erythrae opp. Boeot. denominatum ab Erythra 6 21 11. eius rudera 9 2 1.
- Erythrae opp. Ioniae 7 3 7. eius Ἡράκλειον 7 7 5—8, Ἀθηναῖα πολιὰς ib. 9.
- Erythraei Herculem Idaeum colunt 9 27 8. eorum donarium 6 15 6, Sibylla 10 12 7. coloni Pariani 9 27 1.
- Erythras Leuconis f. 6 21 11.
- Erythrus Rhadamanthi f. 7 3 7.
- Eryx lucta victus ab Hercule 3 16 4—5, 4 36 4, 8 24 1.
- ἔσχάραι αὐτοσχέδιοι 5 13 8.
- essenes Dianae Ephesiae 8 13 1.
- ἔστιατόριον Eleorum 5 15 12.

- Eteoclea tribus 9 34 10.
 Eteocles Andrei f. vel Cephisi 9 34 9. Cephisiades ib. Gratiis primus sacra facit 9 35 1.
 Eteocles Athen. 6 16 9.
 Eteocles Oedipi f. cum fratre pugnat 5 19 6, 9 5 11 et 13.
 Eteocclus Iphis f. 10 10 3.
 Eteonicus Laced. a Lysandro iniuriarum damnatus 9 32 8. eius statua 6 3 15, 10 9 10.
 Etias Aeneae filia 3 22 11.
 Etis opp. 3 22 11, 8 12 8.
 Etymon Damareti pater 5 5 1.
 Eua pagus 2 28 6. mons 4 31 4.
 Euaechme Hylli f., Polycaonis uxor 4 2 1.
 Euaechme Megarei f., Alcathoi uxor 1 43 4.
 Euaemon Eurypyli pater 7 19 10, 10 27 2.
 Euaepheus Spartanus belli Messenici auctor 4 4 5.
 Euagorae Cypriorum regis genus, merita in remp. Athen. et statua 1 3 2, 2 29 4.
 Euagoras Eleus Ol. 5 8 10.
 Euagoras Laced. 6 10 8.
 Euagoras Zanclaeus 5 25 11.
 Eualcidas Eleus Ol. 6 16 6.
 Euamerion Pergamenis Telesphorus, Epidauriis Acesius 2 11 7.
 Euander Arcas 8 43 2, 8 44 5.
 Euanorides Eleus Ol. et Hellanodica 6 8 1.
 Euanthes Cyzicenus Ol. 6 4 10.
 Euanthes Oenopionis f. e Creta Chium venit 7 4 8.
 Euantidas Ambraciotas Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 10.
 Eubius Thebanus stat. 9 11 4.
 Euboea Asterionis fluvii f. 2 17 1.
 Euboea ab Atheniensibus iterum occupata 5 23 4. ab Euboea incipit Myrtoum mare 8 14 12. Euboeenses strigili a Tanagra depellit Mercurius 9 22 2. pellibus vestiuntur 8 1 5.
 Euboea mons 2 17 1.
 Eubotas Cyrenaenus Ol. 6 8 3.
 Eubuleus Trochili f. Triptolemi frater 1 14 2.
 Eubulides Athen. stat. 1 2 5, 8 14 10.
 Eubulus Carmanoris f. 2 30 3.
 Eubulus Spinthari f. 1 29 10.
 Eucadmus stat. Androstenis magister 10 19 4.
 Eucampidas Maenalius coloniam ducit Megalopolin 8 27 2.
 Euchenor Coerani f. 1 42 5.
 Euchir Athen. stat. Eubulidis f. 8 14 10.
 Euchirus Corinthius plastes 6 4 4.
 Euclis Callianactis f. Rhodius Ol. 6 6 2. Diagorae nepos 6 7 2.
 Euclitus Messenius Ol. 6 14 11.
Εὐκλείας templum Athen. 1 14 5.
 Euclides Athen. stat. 7 25 9, 7 26 4.
 Euclus Cyprius vates 10 12 11. bellum Persicum praedicat 10 14 6. de Homeri ortu 10 24 3.
 Eucosmus Lycurgi f. 3 16 6.
 Eucrates Proclis Carthag. pater 2 21 6.
 Euctemon Athen. 7 2 4.
 Eudamidas Archidami f. rex Sparta 3 10 5.
 Eudelus luctator 5 21 9.
 Euenus fl. 3 18 12, 10 38 2.
 Euergetidas Aristomenis affinis 4 21 2, 4 23 2.
 Euergus Naxius 5 10 3.
 Eueris(?)anus 1 27 4.
 Eucesperitae Libyae 4 26 2.
 Euipe Leuconis f. 9 34 9.
 Euipeus Megarei f. a leone Cithaeronio occisus 1 41 3, 1 43 2.
 Eumantis Eleus vates ex Iamidarum genere 4 16 1.
 Eumedes Hippocoontis f. 3 14 6.
 Eumeli Corinthii *ἔπη* et *συγγραφή Κορινθία* 2 1 1, 2 2 2, 2 3 10. *προσόδιον ἐς Δῆλον* 4 4 1, 4 33 2, 5 19 10. epigrammata 4 33 2.
 Eumelus primus Patrensius rex 7 18 2.
 Eumenes rex 1 6 7, 1 8 1.
 Eumenides Sicyoniis quae Atheniensibus *σεμναί* 2 11 7. *μανίαι* 8 34 1. atrae et candidae 8 34 3. earum aedes et simulacra lignea 7 25 7.
 Eumolpia poesis 10 5 6.
 Eumolpus Deicratis pronepos 6 17 7.
 Eumolpus Thrax Neptuni et Chiones f. Cereris sacerdos 1 38 2, 2 14 3. Immaradi pater 1 5 2, 1 27 4.
 Eunomus Prytanidis f. rex Sparta 3 7 2. *εὐνοῖ* 4 31 4.
 Euoras saltus 3 20 4.
 Euphaes Antiochi f. Messeniorum rex 4 5 8, 4 8 8, 4 10 3.
 Eupheme Musarum nutrix 9 29 5.
 Euphemi Caris de Satyris narratio 1 23 5.
 Euphemus Neptuni f. Argonauta 5 17 9.
 Euphorbus Eretriam Persis prodit 7 10 2.
 Euphorbi Troiani scutum a Menelao dedicatum 2 17 3.
 Euphorion Chalcidensis de Iphigenia 2 22 7, de Laodice 10 26 8.
 Euphranor pictor et stat. 1 3 4.
 Euphrates fl. belluas maleficas alit 4 34 2. a Baccho primum ponte iunctus 10 29 4.
 Euphron Hippasi f. Pythagorae avus 2 13 2.
 Euphron Lepreates Labacis pater 6 3 4.
 Euphrosyne Gratia 9 35 5.
 Eupolemus Argivus architectus 2 17 3.
 Eupolemus Eleus Ol. 6 3 7, 8 45 4.
 Eupolis comicus 2 7 3.

- Eupolus Thessalus 5 21 3.
 Euripides trag. 1 2 2, 1 21 1.
 Euripus 3 14 8. euripi Cnidum et Mityle-
 nen intersecant 8 30 2.
 Euripus Chalcidicus 1 23 3, 1 38 1, 9 16
 6, 9 22 5.
 Europa Phoenicis f. 7 4 1. a Iove in vico
 Teumesso occultata 9 19 1. mater Car-
 nei 3 13 5. τὰ ἐς Εὐρώπην ἔπη 9
 5 8.
 Europas Hyraei f. 3 15 8.
 Europensis Mys 9 23 6.
 Europs Aegiae f. 2 5 6.
 Europs Phoronei f. 2 34 4.
 Eurotas fl. 3 1 1, 3 21 1 et 3. cum Alpheo
 confluit 8 44 4, 8 54 2. eius fontes 8
 44 3.
 Eurotas Myletis f. rex Laconiae 3 1 1.
 Euryalus Hippodamiae proci 6 21 10.
 Euryalus Mecistei f. Epigonus 2 20 5.
 Argivorum ad Troiam dux 2 30 10, 10
 25 6. eius statua 10 10 4.
 Euryalus Spartanus 4 20 8.
 Eurybates Argivus 1 29 5.
 Eurybates praeco 10 25 4 et 8.
 Eurybatus Laced. Ol. 5 8 7.
 Eurybiades classis Laced. praefectus 3
 16 6.
 Eurybotas disco nobilis 5 17 10.
 Eurybotus Athen. Ol. 2 24 7.
 Eurycles Spartanus 3 14 6.
 Euryclides Athen. orator a Philippo ve-
 neno necatus 2 9 4.
 Eurycrates Anaxandri f. rex Sparta 3 3 5.
 Eurycyda Endymionis f. 5 1 4.
 Eurydamidas Agidis f. rex Sparta 3 10 5.
 veneno necatur a Cleomene 2 9 1.
 Eurydamus Aetolorum dux contra Gallos 6
 16 1, 10 16 4.
 Eurydice Acrisii uxor 3 13 8.
 Eurydice Aeneae uxor 10 26 1.
 Eurydice Amphiarai f. 5 17 5.
 Eurydice Antipatri f., Ptolemaei uxor 1 6
 8, 1 7 1.
 Eurydice Orphei uxor 9 30 6.
 Eurydice Philippi uxor 5 17 4, 5 20 10.
 Euryganea Hyperphantis f., Oedipi uxor
 9 5 11.
 Euryleon Laced. dux 4 7 8, 4 8 11.
 Euryleonis Lacaena Ol. 3 17 6.
 Eurylochus Ulyssis socius 10 29 1.
 Eurymachus Antenor's f. 10 27 3.
 Eurymachus Hippodamiae proci 6 21 10.
 Eurymedon Agamemnonis auriga 2 16 6.
 Eurymedon fl. 10 15 4.
 Eurynome Gratiarum mater 9 35 5.
 Eurynome Oceani f. 8 41 4.
 Eurynomus deus 10 28 7.
 Eurypon Soi f. rex Sparta 3 7 1. eius
 posterum Eurypontidae 2 36 4, 3 7 1, 4 4
 4. Eurypontidarum sepulcra 3 12 8.
 Eurypylus Dexameni f. 7 19 9.
 Eurypylus Euaemonis f. 7 19 1 et 6, 7 21
 7, 9 41 2, 10 27 2.
 Eurypylus Telephi f. Machaonem occidit
 3 26 10, Peneleum 9 5 15.
 Eurysaces Aiace f. 1 35 2 et 3.
 Eurysthenes et Procles gemini fratres 3
 1 7. Eurysthenis posterum Agidae 3 2 1,
 3 7 1.
 Eurystheus Herculi infensus 4 34 10. de-
 functi liberos persequitur 1 32 6. eius
 monumentum 1 44 10.
 Euryteae opp. 7 18 1.
 Eurytion Centaurus 7 18 1. Pirithoi spon-
 sam rapit 5 10 8.
 Eurytion vicus olim Oechalia 4 2 3.
 Eurytus Actoris f. ab Hercule sagittis con-
 fixus 2 15 1, 5 3 3.
 Eurytus Melanei f. 4 2 3, 4 33 5. heros 4
 3 10.
 εὐσεβεῖς fratres Catanenses 10 28 4.
 Eutaea opp. Arcadiae 8 27 3.
 Eutelidas Argivus stat. 6 10 5.
 Eutelidas Lacedaem. Ol. 5 9 1, 6 15 8.
 Euthydemus Sicyonis tyrannus 2 8 1.
 Euthymachus Tenedius Periclyti pater 10
 14 1.
 Euthymenes Maenalius Ol. 6 8 5.
 Euthymus pugil Ol. 6 6 4—11.
 Euthys Charmidae pater 3 2 7.
 Eutresiorum oppida 8 27 3.
 Eutychides Sicyonius stat. Lysippi disc. 6
 2 7, 6 3 6.
 Excestides Pyth. 10 7 7.
 ἐξηγηταὶ 1 34 4, 2 31 4, 4 33 6. τῶν
 ἐπιχωρίων 1 13 8, 1 41 2, 9 3 3. τῶν
 ἐπιχωρίων Πατρῶσιν 7 6 5.
 Argivorum 2 23 6. Eleorum 5 6 6, 5
 21 8 et 9. Lydorum 1 35 8. Megarensium
 1 42 4. ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ 5 10 7, τῶν
 Ὀλυμπιάσιν 5 20 4, τῶν Ὀλυμπίων
 5 20 4 (conf. 5 15 10, 5 18 6). Sicyo-
 niorum 2 9 7. τεράτων καὶ ἐνυπνίων
 5 23 6.
 extemporalis eloquentiae inventor 6 18 6.
 extispicium 6 2 5.
 fabae impura legumina 8 15 4. non Cere-
 ris munus 1 37 4.
 fagus sacra Dodonae 1 17 5. faginae glan-
 des olim hominum cibus 8 1 6.
 fama ara 1 17 1.
 fatidicae mulieres 10 12 1—10.
 felicitas perpetua nemini 8 24 13.
 feminae Olympicis ludis victrices 3 8 1.
 feminis interdictum ludis Olympicis 5 6
 7. v. mulieres.
 ferae immolantur 7 18 12.
 ferrum quis primus fuderit 3 12 10. fer-
 reae statuae 4 31 10, 10 18 6.
 ferruminationis inventor 10 16 1.

- festum quo ephebi flagris caeduntur 3 16
 10. *πυρσῶν* 2 25 4. *Ἀλαῖα* 8 47 4.
ἀλώτια 8 47 4. *γυμνοπαιδία* 3 11
 9. *Δαίδαλα* 9 2 5. *Ἐπιδαύρια* 2 26
 8. *Ἐρμαῖα* 8 14 10. *Ἡραῖα* 2 24 2, 5
 16 2. *Ἡράκλεια* 9 32 2. *Θεοξένια* 7
 27 4. *Θεσμοφῶρια* 10 33 12. *Θυῖα*
 6 26 1. *Ἰθωμαῖα* 4 33 3. *κισσοτό-*
μοι 2 13 4. *Λαμπτήρια* 7 27 3. *Λά-*
φρια 7 18 11. *Λερναῖα* 2 36 7. *Λι-*
θοβόλια 2 32 2. *Λύκεια* 8 2 1, 8 38
 5. *Μουσεῖα* 9 31 3. *Σαρῶνια* 2 32 10.
Σκιέρεια 8 23 1. *τύρβη* 2 24 6. *Τα-*
κύνθια 3 10 1, 3 19 3, 4 19 4. *Χθόνια*
 2 35 5.
- figus Cereris donum 1 37 2. ficulnea statua
 6 18 7.
- figuli Aulide multi 9 19 8.
- filialis pietas 2 20 3, 10 28 4.
- flum laneum homines arcet a Neptuni
 fano 8 10 2.
- fistula (*σύριγξ*) a Pane inventa 8 38 11.
- T. Quinctius* Flaminius in Graeciam mit-
 titur 7 7 9, 8 51 1, 10 34 4. Hannibalem
 capere nititur 8 11 11.
- fluvius ex effuso cruore ortus 9 33 4: in-
 iecta liba per subterraneos meatus ege-
 rens 10 8 10: mares gignens 7 22 11:
 vitiliginem sanans 5 5 11: homicidii la-
 bem refugiens 9 30 8. fluvii frigidi 8
 28 2: maria et stagna perlabentes 5 7
 3—5: Graeci non ferunt monstra noxia
 4 34 2, 8 28 2. fluviorum rex 8 38 10:
 ambages 8 41 3: occulti meatus 2 5 2:
 simulacra 8 24 12. fluvii arbores et
 plantae peculiare 5 14 3: detondentur
 comae 1 37 3, 8 41 3.
- focis cinericus 5 15 9. communis 8 9 5, 8
 53 9.
- fons stillans 2 7 4. amarus 4 35 12. equi
 ungula exscalptus 2 31 9. portus et na-
 ves introsipientibus repraesentans 3 25
 8. e platano manans 4 34 4. altero quo-
 que anno exarescens 8 29 1. fatidicus 7
 21 12. pluvias ciens 8 38 4. mammae
 similis 9 34 4. fontes miraculosi 4 35
 10—12.
- formicae albicantes 3 26 3.
- Fortuna v. *τύχη*.
- forum Romanum 10 5 11. forum Augusti
 8 46 4, Traiani 5 12 6. forum laterculi
 figura 8 48 1. fora Ionum 6 24 2.
- fretum Siculum 2 5 2—3.
- fructus arborum in sacrificio 7 18 12.
- fulgure coruscat Aesculapius infans 2 26
 5. fulguribus procellis et tonitribus sacra
 fiunt 8 29 1.
- fumus bifidus. 9 18 3.
- fungus evulsus scaturiginem praebet 2
 16 3.
- funebres ludi primi 8 4 5.
- funis e capillis 7 5 7.
- funus optimatum Messen. 4 13 3. Laced.
 4 14 4.
- Furiae v. *Ἐρινύες* et *Εὐμένιδες*.
- furor e subito sacrorum aspectu 1 18 2, 3
 16 9, 7 19 7. furorem equis iniiciens
 puteus 9 8 2.
- fusor ferri primus 3 12 10. aeris 8 14 8,
 10 38 6.
- Gabala opp. 2 1 8.
- Gades 10 4 6, 1 35 8.
- Γαῖος* Telluris fanum 5 14 10, 7 25 13.
- Galaco fons 3 24 7.
- Γαλήνης* simulacrum 2 1 9.
- γαλεώτης* in Thrasybuli statua 6 2 4.
- Galeotis v. Hybla.
- Galli Graeciam invadunt 1 3 6—4 5, 10
 19 5—23 14. ad Delphos divinitus im-
 pugnuntur 8 10 9. in Asiam traiciunt 1
 8 1, 7 7 5, 10 32 4, 10 36 1. Ptole-
 maeum Ceraunum occidunt 1 16 2. mer-
 cenarii 1 7 2, 1 13 2. porcina abstinent
 7 17 10.
- gallus gallinaceus in Minervae galea 6
 26 3.
 Soli sacer 5 25 9. discerptus Africum
 arcet 2 34 2. gallinaceorum duo genera
 apud Tanagraeos 9 22 4.
- C. Sulpicius* Gallus in Graeciam legatus 7
 11 1.
- Ganyctoris filii 9 31 6.
- Ganymeda dea, postea Hebe dicta 2 13 3.
- Ganymedis pater, raptus, munus, statua 5
 24 5, 5 26 2.
- Garapammon v. Sarapammon.
- Garates vel Gareates fl. Arcadiae 8 54 4.
- Gareatae demus Tegeaticus 8 45 1.
- Gargaphia fons 9 4 3.
- Gargettus Ionis pater 6 22 7.
- Gaseptum Telluris fanum 3 12 8.
- Gatheae opp. Arcadiae 8 34 6.
- Gatheatas fl. Arcadiae 8 34 5.
- Gela urbs Siciliae ab Antiphemo condita
 8 46 2. Geloorum thesaurus et dona
 Olymp. 6 19 15, signa Daedalea 9 40 4.
- Gelanor Sthenelae f. 2 16 1. cum Danao
 de regno Argivo contendit 2 19 3.
- Gelon Dinomenis f. Gelous 5 23 6, 6 9 4.
- Gelon Dinomenis f. Hieronis frater 5 27 1,
 6 9 5, 6 12 1, 6 19 7, 8 42 8.
- Gelon Hieronis minoris f. 6 12 3.
- Gelon Phocensium dux cum copiis deletus
 10 1 5.
- Genesion locus 2 38 4.

- Genethlion** locus Argolidis, ubi Theseus natus 2 32 9, 8 7 2.
Genetyllides deae 1 1 5.
Gennaides deae 1 1 5.
Genunia 8 43 4.
Gerania mons 1 40 1, 1 43 7.
Geranthrae seu **Geronthrae** opp. 3 2 6, 8 21 7, 3 22 6.
Gereatis vel **potius Galeotis** v. **Hybla**.
Gerania urbs 3 21 7, 4 3 2 et 9. **Hemero-Enope** 3 26 8. **Messeniae finitima** 4 1 1, 4 3 2.
Geres Boeotus coloniae dux 7 3 6.
Germani ab Antonino oppressi 8 43 6.
γέρων **Gytheatis Nereus** 3 21 9.
γέροντες **Spartani** xxviii 3 5 2.
Geronteum mons **Arcadiae** 8 16 1, 8 22 1.
γερουσία **Spartanorum** 3 11 2.
Geryon **Chrysaoris** f. 1 35 7. **tricorpor** 5 19 1. eius **boves** 3 16 5, 4 36 3, **filia** 10 17 5.
Getae **Lysimachum** vincunt 1 9 6, a **Traiano** imperio Romano adiiciuntur 5 12 6.
Gigantes **Rheae** opem ferunt 8 32 5, 8 36 2. **mortales**, non a diis oriundi 8 29 2, quo loco cum diis pugnaverint 1 25 2, 8 29 1, 8 47 1.
Gitiadas **Laced.** poeta et faber **aerarius** 3 17 2, 3 18 8.
glandibus **faginis** vescebantur **veteres** 8 1 6.
γλάνις **piscis Hermi** et **Meandri** 4 34 2.
Glauc **Creontis Corinthii** f. 2 3 6.
Glauc **nympha** 8 47 3.
Glaucias **Aegineta** stat. 6 9 5 et 9, 6 10 3, 6 11 9.
Glaucias **Crotoniates** Ol. 10 7 4.
Glaucias **Rheginus** 5 27 8.
glaucis **oculis Minerva** 1 14 6.
Glauc **Athen.** Ol. 6 16 9.
Glaucus **Aepyti** f. **Messeniorum** rex 4 3 9.
Glaucus **Antenor** f. 10 27 3.
Glaucus **Argivus** stat. 5 26 2 et 6.
Glaucus **Carystius Demyli** f. Ol. 6 10 1-3. eius **insula** ib.
Glaucus **Chius** **ferrum** **primus** **ferruminat** 10 16 1.
Glaucus **Coreyraeus** 6 9 9.
Glaucus **deus** **marinus** 6 10 1. **Anthedonius** **piscator** 9 22 7. eius **barba** 10 4 7, **πήδημα** 9 22 6.
Glaucus **Epicydis** f. **periurus** 2 18 2, 8 7 8.
Glaucus fl. 7 18 2.
Glaucus **Sisyphi** f. **Bellerophontis** **pater** 2 4 3. **Taraxippus** 6 20 19.
Glenus **Herculis** fl. 4 30 1.
Glisas **Boeotiae** opp. 9 19 2. **praelium** **ibi** **ab Epigonis** **commisum** 1 44 4, 9 5 13, 9 8 6, 9 9 4.
Γλυκκίαι **fontes** 7 27 4.
Glyppia **pagus** 3 22 8.
Gnathis **Thessalus** 5 24 5.
Gnathon **Dipaeensis** Ol. 6 7 9.
Gobryas **Persa** **Mardonii** **pater** 1 1 5, 3 11 3, 9 1 3.
Golgi **locus** **Cypri** 8 5 2.
Gonippus et **Panormus** **Andanienses** 4 27 1.
Gonusa **Sicyoniorum** opp. 2 4 4, 5 18 7. **conf.** 7 26 13.
Gorgasus **Machaonis** et, **Anticleae** f. 4 3 10, 4 30 3.
Gorge **Oenei** f. 10 38 5.
Gorgias **Carmantidis** f. **Leontinus** 6 17 7. **statua** **eius** **inaurata** 10 19 1.
Gorgo v. **Medusa**.
Gorgophone **Persei** f. **Perieris** et **Oebali** **uxor** 2 21 7, 3 1 4, 4 2 4.
Gorgus **Aristomenis** f. 4 19 6, 4 21 2 et 10. **Messeniae** **coloniae** **dux** 4 23 2 et 5. **eius** **uxor** 4 19 6.
Gorgus **Eleus** Ol. 6 15 9.
Gorgus **Messenius** Ol. 6 14 11.
Gortyn s. **Gortyna** **urbs** **Cretae** 8 53
Gortynii **opem** **fert** **Philopoemen** 8 50 6.
Gortyna s. **Gortys** **Arcadiae** opp. 5 7 1, 8 27 4, 8 28 1.
Gortynius fl. 5 7 1, 8 4 8, 8 28 2.
Gortys **Stymphali** f. 8 4 8.
Gortys **Tegeatae** f. 8 53 4.
Graea **feminae** et **urbis** **nomen** 9 20 2.
Graeciae **miracula** 9 36 5, 9 38 2. **claves** 7 7 6. **colonia** **prima** 8 3 5. **urbs** **recentissima** 8 27 1. **urbium** **primariarum** **fatalis** **casus** 7 17 1-2. **condicio** **sub** **Romanis** 7 16 19, 7 17 3-4. **viri** **fortes** 8 52 1-5. **proditores** 7 10 1-5. **Graeciae** **effigies** 5 11 5, 6 16 3.
Graeci **creduli** 9 30 4. **in** **exteris** **rebus** **praedicandis** **diligentiores** **quam** **in** **suis** 9 36 5. **ab** **Illo** **redeuntes** **tempestate** **disiecti** 8 5 2. **adversus** **Persas** **quot** **pugnarint** 10 20 1, **adversus** **Gallos** 10 20 3.
Graecorum **commune** **donarium** **post** **pugnam** **Plataeensem** 5 23 1, 7 6 4, 10 13 9 **post** **Salaminiam** 10 14 5. **in** **sacris** **magnificentia** 5 12 3. **dissensus** **in** **rerum** **gestarum** **narratione** 4 2 3, 8 53 5, 9 16 7. **insularibus** **tributa** **imposita** **ab** **Aristide** 8 52 2. **Graeci** **civitate** **Romana** **donati** **bona** **sua** **filiis** **non** **donatis** **non** **relinquant** 8 43 5.
gramine **coronatus** **Schedius** 10 30 8.
grando **sacrificiis** et **incantamentis** **abigitur** 2 34 3.
Granianus **Sicyonius** Ol. 2 11 8.
Gras **Echelai** f. 3 2 1.
Gratia **in** **basi** **solii** **Iovis** **Olymp.** 5 11 8.
Gratiarum **numerus**, **nomina**, **cultus**, **mysteria**, **parentes** 9 35. **aedes**, **simulacra**, **insignia** 1 22 8, 2 34 10, 3 14 6, 3 18 6, 6 24 6, 9 34 1, 9 38 1. **lucus** 2 34 10.
Gratiis et **Eumenidibus** **iunctim** **sacra**

- funt 8 34 3. Gratiae ante templum Iunonis 2 17 3, in corona Iunonis 2 17 4, 5 11 7.
- Grylus v. Ogrylus.
- Grylus Xenophontis f. Epaminondam vulnerat 1 3 4, 8 9 5 et 10, 8 11 6, 9 15 5.
- Grynnaeum Apollinis templum 1 21 7.
- grypes in galea 1 24 5. cum Arimaspis pugnant ib. 6. pantheris similes 8 2 7.
- Guneus Laonomes pater 8 14 2.
- Guneus dux ad Troiam 8 18 2.
- γυαλα thoracum 10 26 5.
- Gyges Dascyli f. a Smyrnaeis eiicitur 4 21 5, 9 29 4.
- gymnasium Eleorum 5 15 8, Pellenensium 7 27 5, Ptolemaei 1 17 2. gymnasiorum dii praesides 4 32 1.
- gymnastae nudato corpore in certamen descendunt 5 6 8. eorum iusiurandum 5 24 9.
- γυμνοπαῖδια Spartanorum festum 3 11 9.
- e gypso simulacra 8 22 7, 9 32 1. gypsatis armis victi hostes 10 1 11.
- Gythium Lacedaemoniorum navale 1 27 5, 3 21 4 et 6. eius conditores et memoranda ib. 8. classis Laced. ibi combusta 8 50 8.
- Haemon Iphiti pater 5 4 6.
- Haemon Lycaonis f. 8 3 3, 8 44 2.
- Haemon Thoantis f. 5 3 6.
- Haemoniae vicus Arcadiae 8 3 3, 8 44 1.
- Haemostratus Tritaeensis 6 12 8.
- Hagias Agelochi f. v. Agias.
- Hagnagora Aristomenis soror, Euergetidae uxor 4 21 2, Tharycis Phigaliensis 4 24 1.
- Ἄγνη Libera 4 53 4.
- Hagno fons 8 38 3.
- Hago nympa 8 31 4, 8 47 3. Iovis nutrix 8 38 3.
- Halae opp. Boeotiae 9 24 5.
- ἄλλαι mulieres 2 22 1.
- Haliartia regio 9 16 6, 9 17 4, 10 35 2.
- Haliartus opp. Boeot. a Spartanis oppugnatur 3 5 3. eius situs et conditor 9 32 5. templa 9 33 1 et 3, a Persis combusta 10 35 2.
- Haliartus Thersandri f. 9 34 7.
- Halicarnassus Cariae opp. colonia Troezen. 2 30 9, 2 32 6.
- Halice opp. 2 36 1.
- Halirrhothius Neptuni f. a Marte interfectus 1 21 4, 1 28 5.
- Halitaea fons Ephesii agri 7 5 10.
- Haliusa ins. 2 34 8.
- Halmones v. Olmones.
- Halmus Sisyphei f. 9 34 10, 9 36 1.
- Halotia festum Tegeatarum 8 47 4.
- ἄλτηρες 5 26 3. ἀρχαῖοι 5 27 12, 6 3 10.
- Halus locus Arcadiae 8 25 2.
- Hama fons Mercurio sacer v. Nama.
- Hamadocus v. Amadocus.
- Harma urbs Boeot. 1 34 2, 9 19 4.
- Harmodius Athen. Hipparchum interficit 1 8 5. eius sepulcrum 1 29 15.
- Harmodius Eleus Callonis pater 6 12 6.
- Harmonia Cadmi uxor triplicis Veneris simulacra statuit 9 16 3. eius nuptiae 3 18 12, 9 12 3, monile 9 41 2.
- ἁρμονία Φρύγιος 9 12 5.
- ἁρμισταὶ Laconici a Lysandro constituti 9 32 9. eiiciuntur ab Epaminonda 8 52 4, 9 6 4.
- Harpagus Medus 2 31 6.
- Harpalus Amyclae f. 7 18 5.
- Harpalus Macedo 1 37 5, 2 33 4.
- Harpina Asopi f. Oenomai mater 5 22 6 21 8.
- Harpina urbs 6 21 8.
- Harpinates fl. 6 21 8.
- Harplea locus 3 10 7.
- Harpyiae a Phineo abactae 3 18 15, 5 17 11. Pandarei filias rapiunt 10 30 1.
- Hebe Iovis filia Herculi nupta 1 19 3, 2 13 3, 2 17 6. Iunoni adstat 2 17 5, 8 9 3. eius templum 2 12 4.
- Hebraei supra Syros 1 5 5, supra Palaestinam 10 12 9. Sileni apud eos sepulcrum 6 24 8. Hebraeorum byssus 5 5 2.
- Hecaege Hyperborea 1 43 4, 5 7 8.
- Hecas vates Aristodemi filios comitatur 4 16 1.
- Hecas vates in bello Messeniaco secundo 4 16 1, 4 21 7 et 12.
- Hecataeus Milesius de Auge 8 4 9, 8 47 4, de Cerbero 3 25 5, de Oechalia 4 2 3.
- Hecate Iphigenia 1 43 1. ab Aeginetis inprimis culta 2 30 2. eius templum et statuae 2 22 7, 2 30 2. ἐπιπυρογῖδια ib.
- Hecatomphonia sacra 4 19 3.
- Hecten v. Ectenes.
- Hector Amphicli pronepos 7 4 9.
- Hector Priami f. 5 25 8. pictus 10 31 5. sepultus apud Thebanos 9 18 5. inferias ei mittunt Troiani 3 18 16.
- Hecuba in Lyciam ab Apolline transportata 10 27 2. somnium eius 10 12 5.
- hedera ubi primum exorta 1 31 6. hedera templum labefacit 9 33 7.
- Hegeleos Tyrrheni f. 2 21 3.
- Hegemone Gratia 9 35 2.
- Hegopolis Couis 6 17 2.
- Hegesarchus v. Agesarchus.
- Hegesinus ἐν τῇ Ἀτθίδι 9 29 1.
- Hegitorides Antagorae f. Couis 3 4 9.
- Hegias Athen. stat., Onatae et Ageladae aequalis 8 42 10.
- Hegias Troezen. poeta 1 2 1.

- Hegylus Theoclis pater 5 17 2, 6 19 8.
 Helena Nemesis f. 1 33 7. in Asiae et Europae perniciem nata 10 12 2. a Theseo et Pirithoo rapta 3 18 15. Theseo nupta 2 32 7. e Theseo gravida Menelao nubit 2 22 6. invaditur a Menelao 5 18 3. a Megapenthe et Nicostrato expellitur 3 19 9. rediviva Achillis uxor Stesichoro caecitatis causam indicat 3 19 13. Helenae famulae 10 25 4, proci iureiurando adstricti 3 20 9, lavacrum 2 2 3, sepulcrum 3 19 9, templum 3 15 3. Helena *δενδροῦτις* 3 19 10.
 Helena Hebraea 8 16 5.
 Helene ins. 1 35 1, 8 14 12.
 Helenus Priami f. Pyrrhi comes successor et liberorum tutor 1 11 1, 2 23 5—6. sapientia insignis 5 22 2. eius monumentum 2 23 5—6, effigies 10 25 5.
 Heliaca dicasterium Athen. 1 28 8.
 Helicaon Antenoris f. 10 26 7.
 Helice opp. Aegiali 7 1 4 et 24, 7 25 4.
 Helice Selinuntis f. Ionis uxor 7 1 3, 7 25 8.
 Helicon Boeotiae mons 9 26 6—27 1, Musis sacer 9 29 1. eius lucus 9 29 5, tripodes et statuae 9 31 1—3, plantae et serpentes 9 28 1.
 Helicon fl. 9 30 8.
 Heliodorus Haliensis 1 37 1.
 Helisson Lycaonis f. 8 3 2.
 Helisson fl. Arcadiae 2 12 2, 5 7 1, 8 3 3, 8 29 5, 8 30 1.
 Helisson opp. Arcadiae 8 3 3, 8 27 1 et 7, 8 30 1.
 Helius Persei f. 3 20 6.
 Hellanicus Alcaeneti f. Ol. 6 7 8.
 Hellanicus Eleus 5 5 1.
 Hellanicus Ephesius Amyntae pater 6 4 5.
 Hellanicus de Medeae filio 2 3 8, de Pyralidis et Electrae filiis 2 16 7.
 Hellanodicarum numerus 5 9 5, sedes et officia 6 2 2, 6 6 6, 6 20 10, 6 23 2, 6 24 1—4. hellanodicis interdicitur equestri certamine 6 1 3.
 Hellanodiceon 6 24 1.
 Hellas olim Thessaliae pars, post tota Graecia 3 20 6.
 Helle cum Phrixa aufugit 9 34 5.
 Hellen Thessaliae rex 7 1 2.
 Hellenium locus Sparta 3 12 6.
 Hellespontii 10 31 6.
 Helos opp. Laced. 3 2 7, 3 20 6, 3 22 3.
 Helotes 3 20 6, 4 23 1. deficient 1 29 8, 3 11 8, 4 24 5. ter mille venduntur a Philopoemene 8 51 5.
ἡμεροδρόμος 6 16 5.
 Hemitheia Cycni f. 10 14 2.
 Henioche Creontis f. 9 10 3.
ἡνίοχος caelestis 2 32 1.
 Heraclea sub Oeta monte 2 23 5. ab Achaeis obsessa 7 15 3 et 9. ab Aetolis capta 10 20 9.
 Heraclea ad Pontum Euxinum 5 26 7, 10 15 1.
 Heraclea vicus Eleorum 6 22 7.
 Heracleotae ad Miletum 5 1 5.
 Heraclidae a Perseo orti 2 18 7. Aetolicorum regam consanguinei 5 3 7. de Alcмене sepelienda dissentiunt 1 41 1. reditum in Peloponnesum tentant 1 41 2. redeunt 2 13 1, 2 18 7, 3 1 5, 4 3 3.
 Heraclides Alexandrinus Ol. 5 21 13.
 Heraclides Prytanis Delphorum 10 2 5.
Ἡράκλεια ἡμέρα 2 10 1. festum Herculis 9 32 2.
Ἡρακλεῖον 3 15 5, 4 30 1, 7 5 5, 9 11 4 et 6, 9 32 4.
Ἡράκλειος fons 2 32 4.
Ἡράκλειος torrens 10 37 3.
Ἡραῖα festum 2 24 2, certamina 5 16 2.
 Heraea Arcadiae opp. 3 8 7 et 8, 6 17 4, 8 26 1—2. *Ἡραῖτις χώρα* 5 7 1.
 Heraeus Lycaonis f. Heraeae conditor 8 3 4, 8 26 1.
Ἡραῖον 2 16 2, 2 17. signa Daedalea in Argivo posita non supersunt 9 40 4.
 Hercules Aegyptius vel Canobensis 10 13 8.
 Hercules Alcmenae f. Pelopis pronepos 5 13 2, 5 14 1 et 9, Aechmagorae pater 8 12 3, Antiochi 1 5 2 et 10 10 1, Ctesippi 2 19 1 et 3 16 6, Echephronis et Promachi 8 24 2, Telephi ipsi omnium simillimi 10 28 8, Theagenis 6 11 2, Tyrseni 2 21 3. cum Acheloo luctatur 3 18 6 et 6 19 12, cum Antaeo 9 11 6. Actoris filios occidit 2 15 1, 3 18 15, 5 2 1. ab Aesculapio sanatur 3 19 7, 3 20 5. Amazonas devincit 5 11 4, 5 25 11. Apollini templum exstruit 8 15 5, tripodem eripit 3 21 8, 8 37 1, 10 13 7. aprum Erymanthium venatur 8 24 5, Marathonium 1 27 10. Arione vehitur 8 25 10. Asinaeis terminum ponit 2 28 2. Atlantem onere levat 5 10 9, 5 11 5. Augen comprimit 8 4 9. cum Augea bellum gerit 5 12 1, 6 20 16. Cerberum ex inferis protrahit 2 31 2, 2 35 10, 3 25 5, 9 34 5. ad Ceycem migrat 1 32 6. Cyathum interficit 2 13 8, Cycnum 1 27 6, 3 18 10. *δαφναφορεῖ* 9 10 4. Diomedem Thracem punit 3 18 12, 5 10 9. dracones iugulat 1 24 2. Dryopes vincit 4 34 9. Elidem capit 5 3 1, purgat 5 1 9, 5 10 9, 9 11 6. Geryonis boves abigit 3 16 5, 3 18 13, 4 36 3, 5 19 1. Heben ducit 1 19 3, 2 17 6. Hippocoonem et filios punit 2 18 7, 3 10 6, 3 15 4, 8 53 9. Icarum sepelit 9 11 5. Iovi

- ἄπομνίω* primus sacra facit 5 14 1, Iu-
noni *ἀλγοφάγω* 3 15 19. leonem suffo-
cat 3 18 5, 5 11 5, 6 5 5, 8 18 3. cum
Leprei voracitate certat 5 5 4. Linum
interficit 9 29 9. a Marathonii primis
colitur 1 15 3, 1 32 4. Megaram uxorem
dimittit 10 29 7. a Minerva adiuvatur 5
17 11, 6 19 12, 6 25 2, 8 18 3: sopitur
9 11 2: in deorum consortium introducitur
3 18 11, 3 19 5. cum Nelei filiis foedus
icit 4 15 8. Nessum punit 3 18 12.
Olympicos ludos edit 5 8 3, 8 48 1.
Orchomeniis Arcadicis barathra fodit 8
14 2 et 8 19 3, Boeoticos vincit Cephiso
immisso 9 17 2, 9 37 2, 8 38 7. cum
Oreo Centauro pugnat 3 18 6. Peliae
funebribus praesidet 5 17 9. Phenei ha-
bitat 8 14 2. populum albam in Grae-
ciam infert 5 14 2. Prometheum vinculis
liberat 5 10 6. Pylum capit 3 26 8. Sau-
rum latronem interficit 6 21 3. Sostratum
sepelit 7 17 8. spinis evellendis exer-
cutur 6 23 1. Stymphalides sagittis confi-
git 8 22 4. e Thestii filiabus L filios
procreat LII 9 27 6—7. cum Thurio gi-
gante pugnat 3 18 11. Tirynthe profugit
1 32 6, 8 14 2. Herculis clava 2 31 10,
Cynosarges 1 19 3, gymnasium 9 11 7,
labores 3 17 3, 5 10 9, 5 26 7. sacerdos
virgo 9 27 6. sacra Sicyonia 2 10 1.
sagittae 5 13 4. simulacrum antiquum 3
14 6, armatum 3 15 3, colossicum 9 11
6, cubitum X 5 25 11, Daedaleum 9 40
3, femore vulnerato 8 53 9, ferreum 10
18 6, nudum 2 4 5, puerile 5 25 7, qua-
dratum 2 10 7. templa 4 30 1, 9 24 3, 9
27 6, 9 32 2, 9 38 6: templum Herculi
cum Mercurio commune 8 32 3.
Ἡρακλῆς Βουραϊκός 7 25 10. *Θά-
σιος* 5 25 12, 6 11 2. *Θηβαῖος* 5 8 8,
8 48 1. *ἵπποδέτης* 9 26 1. *Μάντι-
κλος* 4 23 10, 4 26 3. *πατρῶος* 4 8 2.
πρόμαχος 9 11 4. *ῥινοκολούστης* 9
25 4. *σηλαΐτης* 10 32 5. *Τιρύν-
διος* 5 2 2, 10 13 8. *Χάροψ* 9 34 5.
Hercules Alexandri M. f. 9 7 2.
Hercules Idaeus 5 7 6, 5 13 8. Thebano
antiquior 9 27 8. ludos Olympicos in-
stituit 5 7 7 et 9. Cereris Mycalessiae
aedituus 9 19 5, 9 27 8. *παραστάτης*
5 8 1, 5 14 7, 6 23 3. eius statua 8
31 3.
Hercyna fl. Boeot. 9 39 2 et 3 et 5 et 7.
Hercyna nympa 9 39 2.
Hermae *ἄκωλοι* quadrati 1 17 2, 1 24 3,
4 33 3, 8 39 6, 10 12 6. termini 2 38 7,
3 1 1, 3 10 6.
Hermae pueri in Trophonii sacris 9 39 7.
Hermaea 8 14 10.
Hermaeum locus Arcadiae 4 34 6.
hermaphroditus v. Attes.
Hermesianax Agonei f. Ol. 6 17 4.
Hermion Europis f. 2 34 4.
Hermione Helenae ex Menelao f. uxor
Pyrrhi 1 11 1, 3 25 1, 3 26 7. postea
Orestis 1 33 8, 3 1 5, 10 16 4. eius ex
Oreste filius 2 18 6.
Hermion opp. 2 34 4. primae situs 2 34
10, recentioris ib. 11. *Ἑρμιονίς χώρα*
ib. 6.
Hermocrates Clitomachi pater 6 15 3.
Hermogenes Cytherius stat. 2 2 8.
Hermogenes Xanthius cognomento *Ἴππος*
Ol. 5 13 3.
Hermolycus pancratiastes 1 23 10.
Hermon Lysandri gubernator 10 9 7.
Hermon Pyrrhi f. 6 19 8.
Hermon Troezenius stat. 2 31 6.
Hermophantus Chius Lysandri socius 10
9 9.
Hermus fl. 4 34 2, 5 13 7, 7 27 12, 10 4
6. Hermi campus 3 9 6.
Herodes Atticus Athenis stadium marmo-
reum 1 19 6 et Odeum exstruit 7 20 6.
Delphicum stadium exornat 10 32 1. eius
donaria in templo Isthmico 2 1 7, in
gymnasio Olymp. 6 21 1.
Herodotus Clazomenius Ol. 6 17 2.
Herodotus Halicarnass. 1 5 1, 2 20 10, 2
30 4, 3 2 3, 5 26 4, 10 20 2, 10 32 8,
10 33 8 et 9 et 12.
heroes et heroici seculi homines proceri
6 5 1. heroes invocantur 4 27 6. heroes
ἑπώνυμοι Atheniens. 1 5 1—2. heroes
Marathonii 1 32 4. heroum ultimus Cleo-
medes 6 9 8. heroum adversus impios
homines irae 3 4 6. heros *ἀρχηγέτης*
10 4 10. *δαίμων* 6 6 7. heroum arae
1 1 4.
Herophanes Troezen. de Europe Phoronei
notho 2 34 4.
Herophile Sibylla 10 12 1—7.
Herse Cecropis f. 1 2 6, 1 18 2.
Hesiodi aetas 9 30 3, patria 9 38 4, re-
pulsus in Pythia 10 7 3, *ῥάβδος* 9 30 3,
tripus praemium 9 31 3, mors 9 31 6,
sepulcrum 9 38 3, statua 5 26 2, 9 27 5.
carmina ei ab aliis alia data 9 31 4, in-
terpolata 2 26 7: *κατάλογος γυναι-
κῶν* 1 3 1, 1 43 1, 3 24 10 (cf. *Ἡοῖαι
μεγάλαι*), *ἔπη μαντικά* 9 31 5. *θεο-
γονία* suspecta 8 18 1, 9 27 2, 9 31 6,
9 35 5. loci laudati 1 24 7, 2 9 5.
Hesperia malus 6 19 8.
Hesperides 5 11 6, 5 17 2, 6 19 8.
Hestiaea s. Histiaea Euboeae opp. 7 4 3.

- postea Oreus 7 26 4. a Villio eversa 7 7 9.
Hestiaeus perdit Milesios 10 33 2.
hestiatores v. *ἑστιατορες*.
ἑστιατόριον 5 15 12.
Hetoemocles Hippothenis f. 3 13 9.
hexametrum primus cecinit Olen 10 5 7.
ἡκέσιος 1 20 7, 3 17 9, 7 25 1.
Hicesius Chius Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 9.
Hicetaon Critolai pater 10 26 1.
Hicetas Aristocratis f. et pater 4 17 2, 8 5 13.
ἡερά ὁδός 1 36 3, 5 25 7.
Hiera ins. 10 11 4.
Hiera ins. e mari emersa 8 33 4.
Hiera ins. antea Sphaeria 2 33 1.
Hierocaesarea opp. Lydiae 5 27 5.
Hieron Dinomenis f. Syracus. 6 12 1, 8 42 8.
Hieron Hieroclis f. Syracusarum tyrannus 6 12 2. populi Romani socius ib. 3. eius statuae duo ib. 4, tres 6 15 6.
Hieron Priensis patriam suam pessundat 7 2 10.
Hieronymus Andrius Ol. 3 11 6, 6 14 13.
Hieronymus Cardianus historicus 1 9 8, 1 13 9.
Hieronymus Maenalius 8 27 2.
ἡεροθύσιον Messeniorum 4 32 1.
ἡεροθύται 8 42 12.
ἡεροφάντης 2 14 1, 4 16 2.
Hilaira et Phoebe Dioscurorum uxores, Apollinis filiae 2 22 5, 3 16 1, 4 31 12.
ἡιμάντες pugillum 5 21 14, 8 40 3.
Himerensium de Helena fabula 3 19 11.
Hippagoras Leontinus 5 22 7.
ἡιπάφεις Olymp. 6 20 10—14.
Hipparchus Pisistrati f. 1 8 5, 1 23 2, 1 29 15.
Hippasus Pythagorae proavus 2 13 2.
Hippeus 1 33 8.
Hippias Pisistrati f. 1 23 1.
Hippias ὁ σοφός 5 25 4.
Hippias stat. 6 13 5.
Hippo Scedasi filia 9 13 5.
Hippocoon Tyndarum fugat 3 1 4, 3 21 2. eius filii 3 14 6 et 7, 3 15 1.
Hippocrates Ariphronis f. Athen. dux 3 6 1, 9 6 3.
Hippocrates Epicydis frater Syracusanos sollicitat 6 12 4.
Hippocratis medici donarium 10 2 6.
Hippodamia Oenomai f. 5 11 6, 6 20 19.
Heraea instituit 5 16 4. eius proci 5 14 6, 5 17 7, 6 21 9: nox una Myrtilo pacta 8 14 11: ludicrum 5 20 1: exsilium 6 20 7.
Hippodamion 5 22 2, 6 29 7.
ἡποδρομία 8 4 5.
hippodromus Olymp. 6 20 10, Eleorum 6 24 2.
Hippola urbs 3 25 9.
Hippolyte Amazonum dux 1 41 7.
Hippolytus Rhopali f. rex Sicyonis 2 6 7.
Hippolytus Thesei f. 1 22 1—2, 2 27 4, 2 31 4, 2 32 1 et 3—4 et 10, 3 12 9.
Hippomachus Eleus Ol. 6 12 6.
hippomanes aereo equo infusum 5 27 3.
Hippomedon Adrasti sororis f. 10 10 3. Polydori pater 2 20 5. Polynicem adiuvat 2 36 8.
Hippomenes Medontides 4 13 7.
Hippus Eleus Ol. 6 3 5.
Hipponous Capanei pater 9 8 7. Proeti f. 10 10 3.
hippopotamus v. equus.
ἡπος v. Hermogenes.
Hippothenes Laced. Ol. 3 13 9, 5 8 9. eius templum et cultus 3 15 7.
Hippostratus amasius Laidis 2 2 5.
Hippotes Phylantis f. 2 4 3. Carno intercepto aufugit 3 13 4.
Hippothon heros eponymus Athen. Neptuni et Alopes f. 1 5 2, 1 38 4, 1 39 3.
Hippothis tribus Tegeat. 8 53 6.
Hippothis Cercyonis f. Arcadiae rex 8 5 4, 8 45 7.
Hippotion Tarentinus 5 25 7.
ἡποτρόφοι 6 2 1, 6 10 8.
Hippucrene Boeotorum et Troezeniorum 2 31 8, 9 31 3.
ἡπον μνήμα 3 20 9.
Hira opp. Messeniae postea Abia 4 30 1.
hircinus sanguis adamantem liquefacit 8 18 6.
hirundines in Daulide non degunt 10 4 9.
Hispani v. Iberi.
Histiaea Euboeae opp. 7 4 9.
ἑστιατορες Dianae Ephesiae 8 13 1.
Historis Tiresiae f. 9 11 3.
Holaeas (?) Cypseli Arcadis f. 8 5 7.
Holmones v. Olmones.
Homeri aetas 9 30 3, patria 10 24 2, caecitas paupertas errores 1 2 3, 2 33 3, 4 33 7. antrum Smyrnaeum 7 5 12, monumentum 10 24 2, statua 5 26 2. carmina a Pisistrato collecta 7 26 13, hymni cum Orphicis collati 9 30 12, hymnus in Apollinem 10 37 5, in Cererem 4 30 4. stragemata 4 28 7—8. Homerus deum Delphicum consulit 10 7 3. antiquis nominibus gaudet 9 40 6.
homicidii iudicia Athen. 1 28 8—11, 4 5 2.
homines primi e terra orti 8 29 4, e luto ficti 10 4 4. homines in deorum numerum recepti 1 34 2, 8 2 4. homines agrestes 2 21 6. hominum species variae pro caeli et terrae varietate 9 21 6.

- homo in lupum mutatus 8 2 6, in avem 1 30 3. homo marinus portentosa longitudine 10 4 6.
 Homole mons Thessaliae 9 8 6.
 Homoloides portae 9 8 5—6.
 Hopladamus gigantes in Rheae auxilium cogit 8 32 5, 8 36 2.
 Hopoleas (vel Hopleas) Mantinensis 8 27 2.
 Horae tres Iovis filiae, caeli ianitrices 5 11 7. Themidis filiae 5 17 1. Iunonis nutrices 2 13 3. Iovis capiti impositae 1 40 4. in corona Iunonis 2 17 4. earum nomina et sacra 9 35 2, templum 2 20 4.
 horti Caesaris 8 46 5.
 hostiae vivae adolentur 7 18 12—13. hostiarum mactatio singularis 8 37 5.
 humanum sanguinem et carnem gustant Galli 10 22 3.
 Hyacinthia v. festum.
 Hyacinthus Amyclae f. 3 1 3, 3 19 3—5.
 hyacinthus flos 1 35 4, 2 35 5.
 Hyamia Androclis posteris donata 4 14 3.
 Hyampolis Phocidis opp. 10 1 2 et 3, 10 3 1, 10 35 5.
 Hyamus Lycori f. 10 6 3.
 Hyantes a Cadmo e Boeotia pelluntur 9 5 1, 9 35 5.
 Hyanthidas Propodae f. 2 4 3.
 Hyblae Gereatis et Maior 5 23 6.
 Hyblaea dea 5 23 6.
 Hybrilides archon Athen. 6 9 5.
 Hycara Siciliae opp. 2 2 5.
 Hydarnes Xerxis dux 3 4 8, 10 22 8.
 Hydna Scyllidis f. 10 19 1.
 hydra Lernaea 2 37 4. in Amymone fl. ab Hercule confecta 5 17 11. eius veneno Anigri fluvii odor vitiat 5 5 10.
 Hydrea ins. 2 34 9.
 Hydrus opp. Italiae 6 19 9.
 Hyettus Argivus 9 24 3. Argis profugus in Boeotia considet 9 36 6.
 Hyettus vicus Boeot. 9 24 3, 9 36 6.
 Ἑπίερα Aesculapii f. 1 23 4, 5 20 3. eius templum 3 22 13. simulacra 1 34 3, 2 4 5, 2 11 6, 2 23 4, 8 28 1.
 Hylae locus Magnesiae 10 32 6.
 Hyllicus fl. 2 32 7.
 Hyllus fl. 1 35 8.
 Hyllus Herculis f. 1 35 8, 4 30 1. Euaechmae pater 4 2 1. ab Echemo occisus 1 41 2, 1 44 10, 8 5 1, 8 45 3, 8 53 10.
 Hyllus Terrae f. 1 35 8.
 hymenaeus 7 17 12.
 Hymettus mons 1 32 1.
 hymnorum certamen 10 7 2. antiquissimum auctor 9 27 2.
 Hypaepa opp. Lydiae 5 27 5.
 Hypanis fl. 4 35 12, 8 28 2.
 Hypatodorus stat. 8 26 7, 10 10 4.
 Hypatus Boeotarcha 9 15 2.
 Hypatus mons Boeot. 9 19 3.
 Hypenus Pisaicus Ol. 5 8 6.
 Hyperbius Siculus cum Agrola in Acarnaniam migrat 1 28 3.
 Hyperborei 1 31 2, 5 7 7—8, 10 5 7. inde κόνινος 5 7 7.
 Hyperea opp. Troezen. 2 30 8.
 Hyperenor Spartus 9 5 3.
 Hyperes Neptuni f. rex Troezen. 2 30 8.
 Hyperesia postea Aegira 7 26 1.
 Hyperides Athen. legatur ad Eleos 5 21 5.
 Hyperion Agamemnonis f. Megarensium rex 1 43 3.
 Hyperippe Arcadis f. Endymionis uxor 5 1 4.
 Hypermenides Corinthiorum dux ab Aristomene occisus 4 19 2.
 Hypermnestra Amphiarai mater 2 21 2.
 Hypermnestra Danai f. Lynceum servat 2 25 4. a patre in iudicium vocatur 2 19 6, 2 20 7, 2 21 1. eius f. Abas 10 35 1, statua 10 10 5.
 Hyperochus Cumanus de Sibylla Cumana 10 12 8.
 Hyperochus Hyperboreus Delphis adversus Gallos opem fert 1 4 4, 10 23 2.
 Hyperphas Oedipi socer 9 5 11.
 Hyperteleaton locus 3 22 10.
 Ἱψισταί πύλαι Theb. 9 8 5.
 Hypsos locus 3 24 8.
 Hypsus Arcadiae mons 8 35 7.
 Hypsus Arcadiae opp. 8 3 3, 8 35 7.
 Hypsus Lycaonis f. 8 3 3, 8 35 7.
 Hyraeus Aegaei f. 3 15 8.
 Hyriei thesaurus a Trophonio et Agamede exstructus et spoliatus 9 37 5.
 Hyrmina Epei et Anaxiroes f. 5 1 6 et 11.
 Hyrmina opp. Elidis 5 1 11.
 Hynethium locus 2 28 3 et 6.
 Hynetho Temeni f. 2 19 1. a fratribus marito eripitur 2 28 3. eius sepulcrum ib. 6, 2 23 3.
 hys s. coccus 10 36 1.
 Hysiae opp. Argolicum 2 24 7, 8 6 4, 8 27 1.
 Hysiae urbs olim Boeotica 3 2 1.
 Hysmon Eleus Ol. 6 3 9.
 Iacchus 1 2 4, 1 37 4.
 Ialmenus Martis f. 9 37 7.
 Iamus vates Apollinis f. 6 2 5.
 Iamidae vates Elei 3 11 6, 3 12 8, 4 16 1, 6 2 5, 8 10 5.
 Ianiscus Clytii nepos, Sicyonis rex 2 6 6.
 Iapetus Buphagi pater 8 27 17.
 Iardanus vel Iardanes fl. postea Acidus 5 5 9, 5 18 7.
 Iardanus fl. Cretae 6 21 6.
 Iasaea (vel Asaea) opp. Arcadiae 8 27 3.
 Iaseus Phoco amicus 10 30 4.
 Iasis nympa 6 22 7.

- Iasius Amphionis pater 9 36 8.
 Iasius Arcas Ol. 5 8 4.
 Iasius Eleutheris f. 9 20 1.
 Iasius s. Iasus Idaeus Dactylus 5 7 6, 5 14 7.
 Iasius Ol. Herculis tempore 8 48 1, 5 8 4.
 Iaso dea 1 34 3.
 Iason Corinthi rex 2 3 11. eius ex Medea liberi ib. 9. cum Peleo lucta 5 17 10.
 Iason Thessaliae tyrannus de Gorgia quid iudicaverit 6 17 8.
 Iasus Laconiae opp. 7 13 7.
 Iasus Triopae f. 2 16 1.
 Iberi Oceani accolae 1 33 4. in Sardiniam coloniam mittunt 10 17 5. cinnabari effodiunt 8 39 6.
 Iberiae boves insignes 4 36 3.
 Ibericum oleum 10 32 19.
 ibes aves 8 22 5.
 Ibycus poeta 2 6 5.
 Icaria ins. 9 11 5.
 Icarium mare 9 11 5.
 Icarus 1 2 5.
 Icarus Hippocoontem iuvat 3 1 4. filiae procis certamina proponit 3 12 1. *Αἰδοῦς* signum dedicat 3 20 10. eius filius Perilaus 8 34 4.
 Icarus Daedali f. nave submersa perit 9 11 5.
 Icarus Hyperesiensis Ol. 4 15 1.
 Icasius Colophonius Ol. 6 17 4.
 Iccus Epidaurius in pugilatu interemptus 6 9 6.
 Iccus Nicolaidae f. Tarentinus Ol. et gymnastes 6 10 5.
 Ichnusa postea Sardinia 10 17 1.
 Ichthyophagi 1 33 4.
 Ictinus architectus 8 41 9.
Ἰκτῖνος avis Olympica sacrificia non laedit 5 14 1.
 Ida Cretae mons 5 7 6.
Ἰδαί χωρία δασέα 10 12 7.
 Idaei Dactyli iidem Curetibus 5 7 6.
 Idaeus Cyrenaeus Ol. 6 12 2.
 Idas Apharei filius 4 2 7. Marpessam uxorem ab Apolline raptam repetit 5 18 2. fulmine ictus perit 4 3 1. eius sepulcrum 3 13 1.
 Idas Cures 5 7 6. eius ara 5 14 7.
 Ide nymphe 8 47 3.
 Idectus Corinthius v. Sidectus.
Ἰδογενής 10 12 3.
 Idomeneus 5 25 9.
 Ietae 10 24 2.
 ignis inventor 2 19 5. ignis igne urentior 7 12 12. ignis perpetuus in foco Olympico 5 15 9. in Cereris et Proserpinae templo 8 9 2. in Panis templo 8 37 11. arte magica excitatus 5 27 5. prope fontem erumpens 8 29 1.
 Ignivomae insulae 10 11 4.
 Ilei Hermion. 2 34 6.
 ilex et olea ex eadem radice 8 37 10.
Ἰλιάς ἡ μικρά 3 26 9, 10 26 2.
 Ilienses Sardiniae incolae 10 17 7.
 Ilissus fl. 1 19 5.
 Ilithyia Iunonis f. 1 18 5. Amoris mater 9 27 2. eadem *Πεπρωμένη* 8 21 3. partui praest 8 32 4. facem praefert 7 23 6. eius signa velata 7 23 5. solis sacerdotibus accessa 2 35 11. templa 2 22 6, 2 35 11, 3 17 1, 4 31 9, 7 25 9, 7 27 8: templum cum Sosipolide commune 6 20 2, cum Apolline et Diana 3 14 6.
 Ilithyiae 1 44 3. Ilithyia *ἐν γόνασι* 8 48 7, *εὐλινος* 8 21 3. *Ὀλυμπία* 6 20 2.
 Ilium Aeolenses incolunt 1 35 4, 8 12 9. cur funditus perierit 10 33 2.
 Ilium mons 3 24 6 et 8.
 Illyrii Ionii maris accolae 1 4 1, piratae 4 35 6. ad eos Cadmus migrat 9 5 3, Laodamas 9 5 13, 9 8 6. Epirum in suam potestatem redigunt 4 35 5. a Gallis petuntur 10 19 7.
 Ilus Phryx 2 22 3.
 Imbrasmus fl. Sami 7 4 4.
 Imbrius Mentoris f. 10 25 9.
 Immaradus Eumolpi f. 1 5 2. ab Erechtheo interfectus 1 27 4, 1 38 3.
 immortales cohors regia apud Persas 6 5 7, 10 19 10.
 imperatorum Romanorum imagines 1 40 2, 5 20 9, 6 19 10. delubrum 2 8 1, 6 24 10.
 Inachus fl. 2 15 4, 2 18 3, 2 25 3, 8 6 6.
 Inachus rex 2 15 4.
 India belluarum ferax 8 29 4. Indorum cum Graecis commercium 3 12 4, magi 4 32 4, Martiora 9 21 4, testudines 8 23 9.
 Indus fl. monstra alit 4 34 2 et 3.
 Ino s. Leucothea 1 42 7, 1 44 7, 3 23 8, 3 24 4, 3 26 1 et 4, 4 34 4, 9 5 2.
 Inopus fl. e Nilo oritur 2 5 3.
 Inscriptio *βουστρωφηδόν* 5 17 6. a dextra ad sinistram 5 25 9. circularis 5 20 1.
 insula altera submersa, altera e mari edita 8 33 4. manu facta 8 7 3. pluviae experta 2 34 3. insulis Graecis ab Aristide tributa imposita 8 52 2.
 inundatione deletur Helice 7 24 12, Phe-neos 8 14 1.
 Inycus Siculorum opp. 7 4 6.
 Io Iasi filia 2 16 1.
 Io Inachi filia 1 25 1, 3 18 13.
 Iocasta Oedipodi liberos non tulit 9 5 10.
 Iodama in saxum versa 9 34 2.
 Iolaus Iphiclis fratris Herculis f. 7 2 2, 8 14 9. Herculis comes et socius laborum 1 19 3, 8 45 6. Herculis auriga 5 8 3, 5

- 17 11. Lipephilae pater 9 40 6. occidit Eurystheum 1 44 10. coloniam in Sardiniam deducit 7 2 2, 10 17 4. eius heroum 9 23 1.
- Iolaia loca Sardiniae 10 17 5.
- Iolcus 4 36 1.
- Ion Chius tragicus et historicus 7 4 8. hymno ἐς Καίρον 5 14 9.
- Ion Gargetti f. 6 22 7.
- Ion Xuthi f. polemarchus Athen. 1 31 3, 7 1 2—5.
- Iones ab Ione denominati 7 1 4. ab Achaeis eiecti in Asiam traiciunt 7 1 5—7 5 3. Amphictyones 10 8 2. Ionum classis prodita 7 10 1. Ionum levitas 6 3 15—16. Ionum primi Ol. 6 2 6, 6 13 6. Ionum proverbium 10 29 2.
- Ioniae caelum 7 5 4 et 10, templa 7 5 4, palmae 9 19 8, ἀγῶνες 5 21 13.
- Ionides nymphae 6 22 7.
- Ionum mare 7 5 6.
- Iophon Cnossius 1 34 4.
- Ioppe urbs Hebraeorum 4 35 9.
- Iops heros 3 12 5.
- Iordanus fl. Hebraeorum 5 7 4.
- Ios ins. 10 24 2.
- Iphicles Hercules frater, Iolai pater 8 14 9.
- Iphiclus Cephalo f. 10 29 6.
- Iphiclus Protesilai pater 4 36 3. eius boves ib. 10 31 10. Iphicli cursu certantis effigies 5 17 10.
- Iphicrates Timothei f. Athen. dux 9 14 6. Amyclaeos caedit 3 10 1. ab Epaminonda fugatur 9 14 7. eius statua 1 24 7.
- Iphidamas Antenoris f. 4 36 4, 5 19 4.
- Iphigenia Agamemnonis f. 1 33 1. Thesei ex Helena f. 2 22 7. mactandae loco cervam subiicit Diana 9 19 6. cum Oreste Tauricae deae simulacrum rapit 1 33 1, 3 16 7. ex Dianae consilio Hecate facta 1 43 1. Iphigeniae heroum et sacra apud Tauros 1 43 1, signum 7 26 5.
- Iphimedee et filiorum sepulcrum 9 22 6, honores apud Cares 10 28 8.
- Iphinoe Alcathoi f. 1 43 4.
- Iphinoe Nisi f. Megarei uxor 1 39 6.
- Iphis 10 25 4.
- Iphis Alectoris f. 2 8 5. Eteocli pater 10 10 3.
- Iphitus Elidis rex ludos Olymp. restituit 5 4 5, 5 8 5, 8 26 4. ab Ἐνεχειρία coronatur 5 10 10, 5 26 2. Iphiti discus cum induciarum Olympic. inscriptione 5 20 1.
- Iphitus Euryti f. ab Hercule interemptus 3 15 3, 10 13 8.
- Iphitus Iphiti pater 5 4 6.
- Iphitus Schedii pater 10 4 2. eius filii 10 36 10.
- Ira mons 4 17 10, 4 20 1 et 5.
- Ira opp. Messeniae postea Abia dicta 4 30 1.
- Irbus Amphisthenis f. 3 16 9.
- iris herba 9 41 7.
- Isagoras Athen. a Cleomene adiutus 3 4 2. arcem Atheniensium capit 6 8 6.
- Ischepolis Alcathoi f. ab apro Calydonio occisus 1 42 6, 1 43 2.
- Ischys Elati f. 8 4 4. cum Coronide concumbit 2 26 6.
- Isis Pelagia et Aegyptia 2 4 6. eius lacrimae Nilum augent 10 32 18. sacra religiosissima 10 32 13. templum 1 41 3, 2 32 6, 2 34 1, 7 25 9. simulacrum quod solis sacerdotibus videre licet 2 13 7.
- Ismenias Thebanus a Persis corruptus 3 9 8.
- Ismenides nymphae 1 31 4.
- Ismenius Boeotiae fl. 9 10 2. olim Ladon 9 10 6. ad eum pugna 9 9 2.
- Ismenius collis 9 10 2.
- Ismenius deus 9 10 2. v. Apollo.
- Ismenus Apollinis f. 9 10 6.
- Isocrates 1 18 8.
- Issedones pop. 1 24 6, 1 31 2, 5 7 9.
- Issora 3 14 2. λιμναία ib.
- Isthmiades Pelargus maritus 9 25 7.
- Isthmius Glauci f. rex Messeniae 4 3 10.
- Isthmius Temeni f. 4 3 8.
- Isthmii ludi in honorem Melicertis instituti 1 44 8, 2 1 3. excisa Corintho non intermissi 2 2 2. Elei inde exclusi 5 2 2, 6 16 2. ab exsulis aguntur 3 10 1. Isthmica corona pinea 8 48 2. σπονδαὶ Ἰσθμικαὶ 5 21.
- Isthmus Corinthiacus 2 1 5—2 2 2, 7 6 7.
- Isthmus Peloponnesi 2 34 4.
- Isthmus Troezenius 2 34 1 et 4.
- Istri fl. ostia 3 19 11. belluae 4 34 2. insulae 8 25 13. frigus 8 28 2. aquae semper pares 8 38 3.
- Istriae oleum 10 32 19.
- Italiae felicitas 1 12 1.
- Ithaemenes 10 25 3.
- Ithomaea festum 4 33 2.
- Ithome Iovis nutrix 4 33 1.
- Ithome mons 4 9 2, 4 29 5, 4 33 1.
- Ithome opp. 4 9 1, 4 31 4. a Messeniis Helotibus occupata 3 11 8. deserta 4 13 6, 4 24 7. a Lacedaemoniis excisa 4 14 2.
- Itonis v. Minerva.
- Itonus Amphictyonis f. 5 1 4, 9 1 1, 9 34 1.
- Iuba Libys 1 17 2.
- iudicia v. dicasteria.
- iuncus Asopi 5 14 3.
- Iuno nata ad Imbrasum 7 4 4, ab Horis educata 2 13 3, a Temeno 8 22 2. Ili-

thyiae mater 1 18 5. cum Neptuno de Argolide certat 2 15 5. Alcmenae partum inhibet 8 30 3. Herculi ubera praebet 9 25 2 et semel non adversatur 3 15 9. a Vulcano in vincula coniicitur 1 20 3, 3 18 16. in Euboeam secedit 9 3 1. virginitatem quotannis reparat 2 38 2. eius avis 2 17 4, festum 2 24 2, pepus 5 16 2, signa 7 39 9, 9 34 3, 9 39 4: templa 2 17 1—6, 7 5 4, 8 9 3, 10 35 2 (cf. 1 1 5).

Ἥρα αἰγοφάγος 3 15 9. *ἀγκραία* 2 24 1. *Ἀμμωνία* 5 15 11. *Ἀνθεία* 2 22 1. *Ἀργεία* 3 13 8, 4 27 6. *Ἀφροδίτη* 3 13 9. *βουναία* 2 4 7. *ἠνιόχη* 9 39 5. *ἑπία* 5 15 5. *Λακινία* 6 13 1. *λαοῖτις* 5 14 5. *νυμφενομένη* 9 2 7. *Ὀλυμπία* 5 14 8. *παῖς* 8 22 2. *προδρομία* 2 11 2. *Σαμία* 5 13 8, 7 4 4. *τελεία* 8 22 2, 8 31 9, 9 2 7. *ὑπερχειρία* 3 13 8.

Iuppiter deorum summus 8 36 5. trino imperio 2 24 4. imberbis 5 24 6. puer 7 24 4. pater Aethlii 5 1 3, Attis 7 17 10, Britomartis 2 30 3, Caeri 5 14 9, Gratiarum et Horarum 5 11 7, Lacedaemonis 3 1 2, Megari 1 40 1, Sibyllae primae 10 12 1, Tantali 2 22 3. Amphitruonem simulat 5 18 3. Iovis incunabula 4 33 1, 5 7 1, 8 8 2, 8 28 2, 8 38 2: lucta cum Saturno 5 7 10, 8 2 2: dolia duo 8 24 14: minister Mercurius 8 32 4: simulacra 5 11 1—11, 5 23 1 et 5—7, 5 24 1—9.

Ζεὺς ἀγοραῖος 3 11 9, 5 15 4, 9 24 4. *Ἀγχέσιμος* 1 32 2. *ἀμβούλιος* 3 13 6. *ἀπεσάντιος* 2 15 3. *ἀπήμιος* 2 32 2. *ἀπόμνιος* 5 14 1. *ἀφέσιος* 1 44 9. *ἄρειος* 5 14 6. *βασιλεὺς* 9 39 4—5. *βουλαῖος* 1 3 5. *ἐλευθέριος* 1 3 2, 9 2 5—6, 10 21 6. *ἐπιδώτης* 8 9 2. *ἐρκειῖος* 4 17 4, 8 46 2. *εὐάνεμος* 3 13 8. *Ἰθωμάτας* 3 26 6, 4 3 9, 4 12 7, 4 27 6, 4 33 2. *καθάρσιος* 5 14 8. *Καπετώλιος* 2 4 5. *καππώτας* 3 22 1. *καταιβάτης* 5 14 10. *καταχθόνιος* 2 24 4. *κεραύνιος* 5 14 8. *Κιθαιρώνιος* 9 2 4. *Κλάριος* 8 53 9. *κοκκύγιος* 2 17 4, 2 36 1. *κόνιος* 1 40 6. *κοσμήτας* 3 17 4. *κροκεάτας* 3 21 4. *κτήσιος* 1 31 4. *λαοίτας* 5 14 4, 5 24 1. *Λαρισαῖος* 2 24 3. *λαφύ-*

στιος 1 24 2, 9 34 5. *λευκαῖος* 5 5 5. *λεχεάτης* 8 26 6. *λυκαῖος* 4 22 7, 8 2 1, 8 30 2, 8 38 6—7, 8 53 11. *μειλίχιος* 1 37 4, 2 9 6, 2 20 1. *Μεσσαπεύς* 3 20 3. *μηχανεὺς* 2 22 2. *μοιραγέτης* 5 15 5, 8 37 1. *Νεμειῖος* 2 15 2, 2 20 3, 4 27 6. *Ὀλύμπιος* 1 18 6, 2 5 5, 2 27 2, 3 9 2, 3 12 11, 3 14 5, 4 31 6, 5 10 2—10, 5 11, 5 13 8, 5 14 8, 10 28 6. *ξένιος* 3 11 11. *ὀμαγύριος* 7 24 2. *ὄμβριος* 1 32 2. *ὄρκιος* 5 24 9. *Πανελλήνιος* 1 18 9, 1 44 9, 2 29 8. *Παρνήθιος* 1 32 2. *πλούσιος* 3 19 7. *πολιεὺς* 1 24 4. *σαώτης* 9 26 7. *σημαλέος* 1 32 2. *σθένιος* 2 32 7, 2 34 5. *σκοτιτᾶς* 3 10 6. *σωτήρ* 2 20 6, 2 31 10, 3 23 10 4 31 6, 4 34 6, 5 5 1, 7 23 9, 8 9 2, 8 30 10. *τέλειος* 8 48 6. *τροπαῖος* 3 12 9. *ὔετιος* 2 19 8, 9 39 4. *Τμήτιος* 1 32 2. *ὑπατος* 1 26 5, 3 17 6, 8 2 2, 8 14 7, 9 19 3. *ὑψιστος* 2 2 8, 5 15 5, 9 8 5. *φίλιος* 8 31 4. *φύξιος* 2 21 2, 3 17 9. *χάρμων* 8 12 1. *χθόνιος* 2 2 8.

iuramentum super extis 3 20 9, 4 15 8.

Iustitia v. *Δίκη*.

Iuventas v. Hebe.

Labax Lepreata Ol. 6 3 4.

Labdacus Polydori f. 2 6 2, 9 5 4.

Labotas Echestrati f. 3 2 3.

Labyrinthus Cnosi 1 27 10.

Lacedaemon Iovis f. Spartae maritus 3 1 2. Gratiis templum condit 3 18 6, 9 35 1. eius filia 3 13 8, posteri 7 18 5, heroum 3 20 2.

Lacedaemonii ad pugnam exituri lunam observant 1 28 4. praelium ineunt ad tibiae et citharae cantum 3 17 5. poesin negligunt 3 8 2. magis ordines servant quam fugientes caedunt 4 8 11. regis cadaver in hostium potestate relinquere turpissimum ducunt 9 13 10. cladem fere dissimulant ib. 11. terrentur prodigiis 3 5 8. ante Leucricam pugnam invicti 1 13 5. in vicinos iniusti 4 5 3. Messeniis bellum inferunt 4 4 4. cum Argivis perpetua gerunt bella 2 20 1, 3 2 3. Megalopolin invadunt 8 27 15. ad Thermopylas quantis copiis pugnaverint 10 20 1 (cf. 3 14 1). primi hostes pecunia cor-

- raperunt 4 17 3. a Conone ad Cnidum victi 1 1 3. quattuor cladibus afflicti 1 13 5. in Asiam contra Artaxerxem traiciunt 3 9 1. ab Amphictyonibus multantur 4 5 4, 10 8 2. ab Augusto Thuriam accipiunt 4 31 1.
- Lacedaemoniorum reges 3 1 1 — 3 10 5. coloniae 3 3 1. magistratus 3 11 2. servi publici 3 20 6. cum Atheniensibus pax 5 23 4. donaria 5 24 3, 10 9 7, 10 16 4.
- Lacedas Argivorum rex 2 19 2.
- Lacestades Hippolyti f. 2 6 7.
- Lachares Athen. tyrannus 1 25 7, 1 29 10 et 16.
- Λακιάδαι* demus Atticus 1 37 2.
- Lacides v. Lacedas.
- Lacius heros 1 37 2.
- Laconia olim Lelegia 4 1 1. eius fines 2 38 7.
- Laconica brevitatis 4 7 9. dialectus 3 15 2.
- Lacrates Aetolorum dux 10 20 4.
- Lacrates Pyrrhi f. 6 19 8.
- Ladas cursor insignis 2 19 7, 3 21 1. duo Ladae, alter Achaeus seu Aegiensis ib. 10 23 14. Ladae stadium 8 12 5.
- Lade ins. Milesiorum 1 35 6.
- Ladocea locus Arcad. 8 44 1.
- Ladocus Echemi f. 8 44 1.
- Ladon fl. Arcad. 5 7 1, 6 22 5, 8 20 1, 8 23 8, 8 25 2 et 4 et 11 — 13. eius filia Daphne 10 7 8, nepos Euander 8 43 2.
- Ladon fl. Boeotiae, postea Ismenus 9 10 6.
- Laeandris Anaxandri uxor v. Leandris.
- Laeas Hyraei f. 3 15 8.
- Laestrygones Gigantibus similes 8 29 2, 10 22 7.
- Laias Oxyli f. 5 4 5.
- Lais meretrix 2 2 4—5.
- Laius Labdaci f. Thebarum rex 9 5 5 et 10, 9 26 3, 10 5 4.
- Lalichmion curia Eleorum 6 23 7.
- Lamedon Coroni f. rex Sicyonis 2 5 8, 2 6 3 et 5.
- Lamia Neptuni filia 10 12 1.
- Lamia opp. Thessaliae 1 1 3, 6 4 7.
- Lamiaca clades 1 8 2, 7 10 5.
- Lamiacum bellum 6 4 7, 7 6 5.
- Lamiacus (vel potius Maliacus) sinus 1 4 3, 7 15 2, 10 1 2.
- lampades ardentes in fossam immittuntur 2 22 3. lampadum certamen 1 30 2, festum 7 27 3.
- Lampea mons Arcadiae 8 24 3.
- Lampis Eleus 5 5 1, 6 15 7, 6 16 8.
- Lampis Laced. Ol. 5 8 7.
- Lampon Aegineta 3 4 10.
- Lampsaceni Anaximenis prudentia ab Alexandri M. ira defensi 6 18 2. Priapum inprimis colunt 9 31 2.
- Λαμπτήρια* v. festum.
- Lampitres demus Atticus 1 31 3.
- Lampus Arnisci f. Eleus 6 16 7.
- Lampus Philippensis *Ἰπποτρόφος* 6 4 10.
- Lampus Prolai f. ab adversario in Isthmiis strangulatus 5 2 4.
- Lamus fl. Heliconis 9 31 7.
- lanae succidae Cereris arae imponuntur 8 42 11.
- Lancea fons 3 21 2.
- lanificii inventores 8 4 1.
- Laodamas Eteoclis f. 1 39 2, 9 5 13. in Illyricum profugit 9 9 5.
- Laodamia Amyclae f. Arcadis uxor 10 9 5.
- Laodice Agapenoris f. 8 5 3. Paphi degit 8 53 7.
- Laodice Helicaonis uxor 10 26 7.
- Laodicenses 3 16 8, 10 32 4.
- Laodocus heros 10 23 2.
- Laomedon Priami pater 7 20 4, 8 36 6. alius 10 27 3.
- Laonice Lebadi uxor 9 39 1.
- Laonome Gunei f. Amphitruonis mater 8 14 2.
- λαὸς* Homero quid 8 29 2.
- Laphaes Argivorum tyrannus 2 21 8.
- Laphaes Phliasius stat. 2 10 1, 7 26 6.
- Laphria v. Diana.
- Laphrius Castalii f. 1 24 6, 7 18 9.
- Laphystius deus Orchomeniorum 1 24 2.
- Laphystius mons 9 34 5.
- lapidatio 4 22 7, 8 23 7. *λιθοβολία* festum 2 32 3.
- lapis in muro exemptilis 9 37 5. a Saturno devoratus et vomitu redditus 10 24 6.
- lapis Pentelicus in tegulas fissus 5 10 3.
- lapis niger 5 11 10. lapis sacer Troezeniorum 2 31 7. lapide unico factum solium et simulacrum 8 37 3. lapides rudes in Areopago 1 28 5, pro simulacris 7 22 4. lapidum acervi sepulturae monumentum 8 13 3 et 10 5 4.
- Lapithaeum in Taygeto 3 20 7.
- Lapitharum cum Centauris pugna 1 17 2, 5 10 8.
- Lapithas 3 20 7.
- Lapithus mons Arcadiae 5 5 8.
- Larisa arx Argivorum 2 24 1.
- Larisa Pelasgi f. 2 24 1.
- Larisa Thessaliae opp. 1 13 2. ad Peneum 2 16 2. Larisae duae 3 17 1.
- Larus fl. Eleorum et Achaeorum terminus 6 26 10, 7 17 5. ad Larisum pugna 8 49 7.
- Larymna Boeotorum olim Opuntiorum urbs 9 23 7.
- Larymna Cyni f. 9 23 7.
- Larysium mons Baccho sacer 3 22 2.
- Las ab Achille interfectus 3 24 10.
- Las opp. Eleutherolaconum 3 21 7, 3 24 6.
- Lasius Hippodamiae procus 6 21 10.
- Lastratidas Eleus Ol. 6 6 3.

- lateres crudi 8 8 8.
 Lathria Thersandri f. 3 16 6.
 Latmus mons 5 1 5.
 Latona 1 31 1, 3 20 5. parturienti ex Hyperboreis adest Ilithyia 1 18 5. contemptam ulciscuntur liberi 8 53 1. templaeius et simulacra 2 21 8, 2 24 5, 8 9 1, 9 20 1, 9 22 1, 10 11 1, 10 35 4.
 Laurium 1 1 1.
 laurus Syriae antiquissima 8 23 5. Tempea 10 5 9. laurea cur Delphici athletae coronati 8 48 2, 10 7 8. laurea sarta sacerdotum 9 10 4.
 laena in Laidis sepulcro 2 2 4.
 Laena Aristogitonis amica 1 23 2.
 Leagrus Athen. dux contra Thraces 1 29 5.
 Leandris Anaxandri uxor 3 14 4.
 Learchus Athamantis f. 1 44 7, 9 34 6.
 Learchus Rheginus stat. v. Clearchus.
 Lebadea Trophonio sacra 1 34 2, 9 39 1.
 Lebadus Athen. 9 39 1.
 Lebedus Ioniae opp. 1 9 7, 7 3 5, 7 5 11.
 Lebene Cretae opp. 2 26 9.
 lebetes inaurati in tecto Olympici templi 5 10 4.
 Lechaem Corinthiorum navale 2 1 5, 2 2 3, 9 14 6, 9 15 4, 10 37 3.
 Leches Neptuni f. ex Pirene 2 2 3.
 Leda Helenae nutrix 1 33 7. Thestii f. 3 13 8. ovum peperit 3 16 1.
 Ledon *αὐτόχθων* 10 33 1.
 Ledon opp. Phocensium 10 2 2, 10 3 2, 10 33 1.
 legumina a Cerere Pheneatis donata 8 15 3.
 Leis Ori f. 2 30 5.
 Leitus Boeotorum dux ad Troiam 9 4 3. Arcesilai ossa reportat 9 39 3.
 Leleges a Lelege nuncupati 1 39 6, 3 1 1. Megaridem tenent et Pylon deducuntur 4 36 1. Caricae gentis pars 7 2 7.
 Lelegia quae postea Laconia 4 1 1.
 Lelex Neptuni et Libyae f. 1 44 3, 3 12 5. primus Laconiae rex *αὐτόχθων* 3 1 1, 4 1 1. ex Aegypto advectus 1 39 6.
 leo ab Alcathoo interfectus 1 41 3, ab Hercule 5 10 9, a Lysimacho 1 9 5, a Pulydamante 6 5 4. leo Nemeaeus et Parnassius 1 27 9, 2 15 2. leo tropaeum evertit 9 40 8. Thracii Xerxis camelos invadunt 6 5 4. leo sepulcri insigne 9 40 10. aeneus 10 18 7. leonis caput ferreum ib. 6.
 Leobotes v. Labotas.
 Leochares stat. 1 1 3, 1 3 4, 1 24 4, 5 20 10.
 Leocritus Athen. Protarchi f. 1 26 2.
 Leocritus Polydamantis f. 10 27 1.
 Leocydes Megalopolit. dux 8 10 6.
 Leogorus Proclis f. Samiorum rex 7 4 2.
 Leon Ambraciota 6 3 7.
 Leon daduchus 1 37 1.
 Leon Eurycratis secundi f. rex Spartaee 3 3 5.
 Leonidaeum 4 15 2, 6 17 1.
 Leonidas Anaxandridae f. 3 3 9. Cleomenis frater 3 4 7. ad Thermopylas dux 1 13 5, 3 4 7, 8 52 2. quotannis laudatur 3 14 1.
 Leonidas Cleonymi f. 2 9 1, 3 6 7.
 Leonidas Eleus 5 15 2.
 Leonidas Naxius Ol. 6 16 5.
 Leonidas Rhodius Ol. 6 13 4.
 Leonnatus 7 6 6.
 Leontichus Rhadines amator 7 5 13.
 Leontini restituti 6 17 9. nonnullorum donarium 5 22 7.
 Leontiscus Messenius Ol. 6 2 10, 6 4 3.
 Leontomenes Tisameni f. 7 6 2.
 Leonymus Crotoniates 3 19 11.
 Leos heros eponymus Athen. 1 5 2, 10 10 1.
 Leosthenes 1 1 3, 1 25 5, 1 29 13, 8 52 5. ineunte praelio perit 3 6 1.
 Leotychides Agidis f. 3 8 7. ab Agesilao regno privatus ib. 8.
 Leotychides 3 4 3—4. cum Cimone ad Mycalen vincit 3 7 9, 8 52 3.
 lepra Lepreatis nomen parit 5 5 5.
 Leprea Pyrgaei f. 5 5 5.
 Lepreatae 5 23 2. Eleis infesti 4 15 8, obnoxii 3 8 3.
 Lepreus opp. Triphyliae Eliacae 5 5 3, 6 15 1.
 Lepreus Pyrgaei f. cum Hercule certat 5 5 4.
 lepus urbis condendae locum monstrat 3 22 12. lepores albi 8 17 4.
 Lerna fons Corinth. 2 4 5.
 Lerna opp. 2 15 5, 2 36 6 et 7. Aegypti filii ibi interfecti 2 24 2.
 Lernaesa festum 2 36 7 (?). 2 37 2. 8 15 9.
 Lesbos Aeolica 4 35 10, 10 24 1. a Penithilo capta 3 2 1. Lesbiorum fabula 10 19 3.
λέσχη Κροτανῶν 3 14 2, Spartana 3 15 8, Delphica 10 25 1.
 Lescheos *Ἰλίου πέρσιν* scripsit, Aeschylini fil. 10 25 5. 6. 8. 9. 10 26 1. 4. 8. 10 27 1. 2.
 Lessa vicus 2 25 10.
 ad Lethaeum fl. Magnetes 1 35 6, 5 21 10, 6 17 3, 10 32 6.
 Lethes aqua in sacris Trophonii 9 39 8.
 Letreus Pelopis f. 6 22 8.
 Letrini opp. 6 22 8. Letrinaei ib. 10.
 Leucasia fl. 4 33 3.
 Leucasion vicus Arcad. 8 25 2.
 Leuce ins. Euxini Achilli sacra 3 19 11.
 Leuceas *ἐξηγητῆς* 1 13 8.
 Leucippe Oceani f. 4 30 4.
 Leucippides heroinae et sacerdotes 3 13 7, 3 16 1.

- Leucippus** Oenomai f. Daphnen amat 8 20 2.
Leucippus Perieris f. 3 26 4, 4 2 4. Apha-
 rei frater 4 31 12. eius filiarum nuptiae
 1 18 1, raptus 3 17 3 et 3 18 11, tem-
 plum 3 12 8.
Leucippus Thurimachi f. 2 5 7.
Λευκὸν πεδῖον 4 35 11.
Leucon Athamantis f. 6 21 11, 9 34 7 et 9.
Leucone Aphidantis f. 8 44 7.
Leuconius fons 8 44 7.
Leucophrys ins. postea Tenedus 10 14 1.
Leucothea v. Ino.
Leuctra Boeotiae opp. 9 13 4. umbrosa 9
 14 3. **Leuctrica** pugna 1 13 5, 4 26 4, 8
 27 8, 9 6 4, 9 13 4—10.
Leuctra vel **Leuctron** Eleutherolaconum
 opp. 3 21 7, 3 26 4.
Leuctron Arcad. opp. 8 27 4.
Leucyanias fl. 6 21 5.
Libethra opp. Macedoniae 9 30 9.
Libethriae nymphae 9 34 4.
Libethrias fons 9 34 4.
Libethrium mons 9 34 4.
Libon Eleus architectus 5 10 3.
Libya **θηριώδης** 2 21 6.
Libycum marmor 1 18 9.
Libye Epaphi f. 1 44 3.
Libyes **αὐτονόμοι** 8 43 3. **Libyum** in Si-
 ciliam colonia 5 25 6, in Sardiniam 10
 17 2. **Libyum** dii 5 15 11.
Libys Mnaseas cursor 6 18 1.
Libyssa vicus Nicomed. 8 11 11.
Lichae Spartani sollertia 3 3 6, temeritas
 6 2 1.
Licymnius Electryonis f. a Tlepolemo
 interemptus 2 22 8. Alcmenae frater 3
 15 4.
ligna magica arte sine igne incensa 5 27
 5. **ligna** e quibus **ξόανα** conficiebantur
 8 17 2.
Ligures trans Eridanum 1 30 3.
Lilaea Naias 10 33 4.
Lilaea opp. Phocidis 9 24 1, 10 3 1, 10
 33 3. **Lilaeensium** sacra ad Cephisum
 amnem 10 8 10.
lilia in amictu Iovis Olympii 5 11 1. e
 lilio unguenta 9 41 7.
limen aeneum 9 19 8.
Limnae vicus in Lacedaem. et Messen. fi-
 nibus 3 2 6, 4 31 3.
Limnaeum Dianae sacrum 3 16 6.
Limnatae Spartani 3 16 9.
Limon locus 2 35 3.
Limon Tegeatae f. 8 53 2.
Lindiorum donarium 10 18 4.
Linus Amphimari f. 2 19 8, 8 18 1, 9
 29 6.
linus Apollinis f. 1 43 7, 2 19 8.
Linus Ismenii f. Herculis magister 9 29 9.
Lipara insula 10 11 4.
Liparaei Cnidiorum colonia 10 11 3, 10
 16 7.
Lipephile Iolai f. 9 40 6.
λιθοβόλια 2 32 2.
litterae antiquae 5 17 6, Atticae 6 19 6.
βουστροφηδόν scriptae v. Inscriptio.
Lixitae Africae gens 1 33 5.
Lochaeus Maenalius 6 6 1.
Locri ad ins. Atalantam 10 20 4.
Locri Epizephyrii e Lacedaemone oriundi
 3 3 1, Rheginis finitimi 6 6 4. cum Cro-
 toniatis bellum gerunt 3 19 11. eorum
 donarium 6 19 6.
Locri Epicnemidii Phocensibus finitimi 3 9
 9, 10 1 2, 10 13 4. Amphictyones 10 8
 2. quot pugnauerint ad Thermopylas 10
 20 2. Thronium condunt 5 22 4.
Locri Opuntii olim sagittarii 1 23 4.
Locri Ozolae 4 24 7, 10 38.
Λοκρίς ἡπειρος 6 19 5, 9 24 5.
Locrus Parius stat. 1 8 4.
Lophis fl. Haliartiae 9 33 4.
Lophis Haliartius 9 33 4.
loricae lintearum 1 21 7, 6 19 7. **Sauromati-**
cae 1 21 6.
 e loto simulacra 8 17 2.
Lucani 1 11 3 et 7.
Lucina v. Ilithyia.
luctae institutio 5 8 7.
lucus **πρίνων** 2 11 4, **πλατάνων** 2 37 1.
Luna Endymionem amat 5 1 4. equo vel
 mulo vehitur 5 11 8. cornua gerit 6 24
 6. Paphia 3 26 1. lunata acies 8 10 7.
Lunae aqua 3 26 1.
Lupercalia v. Lycaea.
Lupia olim Sybaris 6 19 9.
lupus lupo saevior 7 12 2. **lupus** furtum
 detegit 10 14 7. **lupus** ex homine 6 8 2,
 8 2 6. **lupi** circa Crotonem multi 6 14 8,
 in Sardinia nulli 10 17 12. **lupi** homi-
 num duces 10 6 2.
luscinae ad Orphei sepulcrum vocaliores
 9 30 6.
Lusi vicus Arcadiae, olim urbs 8 18 7.
Lusius fl. Arcadiae i. q. Gortynius 8 28 2.
lustratio Orestis 2 31 8, xvi feminarum 5
 16 8.
λουτροφόρος Veneris 2 10 4.
Lybas s. Lycas daemon 6 6 11.
Lycae fons 6 6 11.
Lycaea v. festum.
Lycaeat regio Arcad. 8 30 1. **Lycaeatae-**
8 27 5.
Lycaeus mons Arcadiae 4 20 2, 8 2 1, 8
 32 2.
Lycaon Pelasgi f. Arcadiae rex 8 2 1.
 eius filii 8 3 1.
Lycastidas Andrius 6 14 13.
Lyceas poeta 2 19 6, 2 22 2, 2 23 8.

- Lyceum Apollini sacrum 1 19 3, 1 29 16.
 Lyceus Lycaonis f. 8 3 4.
 Lychnus Minervae per totum annum ardens 1 26 6. lychni aenei plumbo agglutinati 7 22 2.
 Lycii 1 19 3, 2 37 3. Creta oriundi 7 3 7. terrae motu afflictis succurrit Antoninus Pius 8 43 4.
 Lycinus Colophonius 6 17 4.
 Lycinus Eleus Ol. 6 7 9.
 Lycinus Heraeensis Ol. 6 10 9.
 Lycinus Spartanus *Ἰπποτρόφος* et Ol. 6 2 1.
 Lyciscus Messenius cum filia aufugit 4 9 4 b. captus absolvitur 4 12 5.
 Lycius Myronis f. stat. 1 23 7, 5 22 3.
 Lycoa urbs Arcadiae 8 3 4, 8 36 7. Lycoatae 8 27 4.
 Lycomedes Apollinis f. 7 4 1.
 Lycomedes Creontis f. 10 25 6.
 Lycomedes Mantinensis 8 27 2.
 Lycomedes Scyrius Theseum interimit 1 17 6.
 Lycomidae in Cereris sacris hymnos canebant 1 22 7, 4 1 5, 9 27 2, 9 30 12. eorum *κλήσιον* 4 1 7.
 Lycone mons 2 24 5.
 Lycophron Lycurgi oratoris pater 1 29 15.
 Lycorea urbs Phocidis 10 6 2.
 Lycoritae Parnassi accolae 4 34 9.
 Lycormas Larisaeus Pyth. 10 7 8.
 Lycortas Megalopolit. Achaeorum dux 4 29 11, 7 9 4. Philopoemenis necem ulciscitur 8 50 8.
 Lycortas Phegiensis 8 24 2.
 Lycortas Syracusanus 5 27 7.
 Lycorus Apollinis f. 10 6 3.
 Lycosura urbs Arcadiae 8 2 1. Clitoris regia 8 4 5. omnium urbium antiquissima 8 38 1.
 Lycosurensis Megalopolin migrare nolunt 8 27 4 et 5 et 6.
 Lycoatae 8 27 4.
 Lyctus opp. Cretae 4 19 4.
 Lycuntes (?) pop. Arcadiae 8 23 8.
 Lycurgus Alei f. rex Arcad. 8 4 8 et 10. eius sepulcrum 5 5 5.
 Lycurgus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Lycurgus Laced. Labotae regis tutor leges fert 3 2 3 et 4, 3 14 9, 3 16 10. altero oculo privatur 3 18 1. templum 3 16 6. Iphito aequalis 5 4 5.
 Lycurgus Lycophronis f. orator Athen. 1 29 15—16. eius statua 1 8 2.
 Lycurgus Opheltae pater 2 15 3.
 Lycurgus Pronactis f. 3 18 12.
 Lycurgus Thraciae rex Baccho poenas dat 1 20 3.
 Lycuria locus Arcadiae 8 19 4.
 Lycus Messenius 2 7 2.
 Lycus Pandionis f. 1 19 3. ab Aegeo fratre expulsus 4 2 6. initia magnarum dearum promovet 4 1 5, 4 2 6. vates 10 12 11. eius oracula 4 20 4. *δρυμὸς* 4 1 6.
 Lycus equus 6 13 10.
 Lycus Nyctei frater 2 6 2. Labdaci et Laii tutor 9 5 5. eius domus reliquiae 9 16 7.
 Lycus Thrax a Cycno interemptus 1 27 6.
 Lydi deam Tauricam se habere dicunt 3 16 8. Persici 5 27 5. Lydorum *ἐξηγηταὶ* 1 35 8. regum donaria Delphis 10 13 6, 10 16 1. harmonia 9 5 7. *αὐλῆμα* 9 12 6. aves Lydicae 9 22 4.
 Lydiades Megalopolit. 8 10 6. tyrannus virtutibus et rebus gestis insignis 8 27 12 et 15.
 Lygdamis Artemisiae pater 3 11 3.
 Lygdamis Syracusanus Herculi magnitudine corporis par 5 8 8.
 Lygodesma dea 3 16 11.
λύματα i. q. *καθάρματα* 8 41 2.
 Lymax fl. Arcadiae 8 41 2, 8 10 3.
 Lyncea vicus, postea Lyrcea 2 25 5.
 Lynceus Apharei f. perspicacissimis oculis 4 2 7. a Polluce interfectus 4 3 1. eius sepulcrum 3 13 1.
 Lynceus Hypermnestrae beneficio servatus 2 19 6, 2 21 1, 2 25 4. Danao succedit 2 16 1. eius sepulcrum 2 21 2, statua 10 10 5.
 lyra inventum Mercurii 5 14 8, 8 17 5. lyrae e testudinibus 8 23 9, 8 54 7. lyra quis post Mercurium primus usus 9 5 8.
 Lyrcea v. Lyncea.
 Lyrceus Abantis f. 2 25 4.
 Lysander Aristocriti vel Aristocratis f. 3 6 7, virtutibus et vitiis insignis 9 32 6—10. ad Aegospotamos vincit 3 11 5, corruptis hostium ducibus 10 9 11, sociis multis 10 9 7—10. Athenas eversum *ἰ* 3 8 6, xxx viros instituit 3 5 1. Agesilao studet 3 8 10. nocturno viso monitus Aphytaeorum obsidionem solvit 3 18 3. ad Haliartum occumbit 3 5 3, 9 32 5. eius donarium 3 17 4, hospites civitatum suarum proditores 7 10 3, statuae 6 3 14 et 15.
 Lysander Boeotarcha 10 20 3.
 Lysander Lysandri nepos 3 6 7.
 Lysandra Ptolemaei Lagidae f. Agathoclis uxor 1 9 6, 1 10 4.
 Lysianassa Polybi f. Talai uxor 2 6 6.
 Lysianax Eleus 6 4 5.
 Lysidice Pelopis f. 8 14 2.
 Lysimache 1 27 4.
 Lysimachia urbs in Isthmo Thraciae 1 9 8, 1 16 2.
 Lysimachides Athen. 10 18 1.
 Lysimachus Aristidis pater 8 52 2.

- Lysimachus Macedo Thraciae rex** 1 6 4, 1 9 5—1 10 5, 7 3 4 et 5.
Lysinus Aristophontis pater 6 13 11.
Lysippe Elea Prolai uxor 5 2 4.
Lysippus Eleus Ol. 6 16 7.
Lysippus Sicyonius stat. 1 43 6, 2 9 8, 2 20 3, 6 1 5, 6 2 1, 6 4 7, 6 5 1, 6 14 12, 6 17 3, 9 27 3, 9 30 1.
Lysis Tarentinus Epaminondae praeceptor 9 13 1.
Lysistratus Argivus 2 36 5.
Lysistratus Corinthiorum dux 4 19 2.
Lysistratus Spartanus 3 8 5.
Lyson stat. 1 3 5.
Lysus Macedo stat. 6 17 1.
- Macar Aeoli f.** 10 38 4.
Macareus Lycaonis f. 8 3 2.
Macaria s. Macareae opp. Arcad. 8 3 3, 8 27 4, 8 36 9.
Macaria fons 1 32 6.
Macaria Herculis e Deianira f. 1 32 6.
Macartatus 1 29 6.
Macedones Amphictyones 10 3 3, 10 8 2. a Leosthene victi 1 1 3, a Pyrrho 1 13 3. de Macedonibus tropaeum 3 24 6: ipsi tropaeis non utuntur 9 40 7. potentiam eorum quid auxerit 8 27 10, quid fregerit 7 8 8, 8 7 8. Macedones Nestii(?) 1 10 2.
Macedonia a Gallis invaditur 10 19 7. urbs eius recentissima 6 4 10.
Maceris Libys Hercules cognominatus 10 17 2.
Machaerion an Epaminondam occiderit 8 11 5.
μάχαιραι victimariae 4 17 1.
Machanidas Lacedaemoniorum tyrannus 4 29 10, 8 50 2.
Machaon Aesculapii f. Alexanoris Polemocratis Sphyri pater 2 11 5, 2 23 4, 2 26 10, 2 38 6, 3 26 9, 4 3 1 et 2 et 9.
Macistii ab Eleis deficient 6 22 4.
Macria promontorium Teiorum 7 5 11.
Maeander 10 32 13. Asopi fons 2 5 3. cursu flexuoso 8 41 3. aqua fervente 8 7 3. eius myricae 5 14 3, marini pisces 4 34 1, alluviones 7 2 11, 8 24 11, filia 7 4 1.
Maenalia Arcadiae pars 3 11 7, 6 7 9. frigida 8 9 4.
Maenalius mons et campus 8 36 7 et 8. eius oppida 8 27 3.
Maenalus Arcadiae urbs 8 3 4, 8 36 8.
Maenalus Lycaonis f. 8 3 4.
Maeon Tydeum sepelit 9 18 2.
Maera Atlantis f. Tegeatae uxor 8 12 7, 8 48 7, 8 53 3.
Maera Proeti f. 10 30 5.
Maera vicus Arcad. 8 12 7.
Maerae χορός 8 8 1.
- Maesis Hyraei f.** 3 15 8.
Magas Philippi et Berenices f. Cyrene recuperata a Ptolemaeo deficit 1 6 8, 1 7 1—3.
magiae vis 5 27 3 et 5.
magnae matris templum 3 12 9. ara 8 37 2. v. et Mater.
Magnes Aeoli f. 6 21 11.
Magnesia sub Pelio 7 7 6.
Magnesiae mortuus Themistocles 1 1 2, 1 26 4.
Magnetes in boreali Sipyli parte 1 20 5, 3 22 4. ad Hermum 10 4 6. ad Lethaeum 1 35 6, 5 21 10, 6 17 3, 10 32 6. Bathy- clem in throno Amyclaeo ornando adiu- vant 3 18 14. Amphictyones 10 8 2.
Μαγνήτιδες πύλαι Ephestorum 7 2 9.
Malaea opp. Arcadiae 8 27 4.
Malea promontorium 3 23 2, 3 25 2.
Malgis Boeotarcha 9 13 6.
Maliacus sinus 10 20 8, 10 21 1. v. et La- miacus.
Malienses Amphictyones 10 8 2. an sa- gittarii 1 23 4. adversus Gallos acerrimi 10 23 13.
Mallus Ciliciae urbs 1 34 3.
Maloetas fl. Arcad. 8 36 1.
Maltho gymnasium Eleorum 6 23 6.
Malus fl. Arcadiae 8 35 1.
Maneros Aegyptiis Linus 9 29 7.
Maniae Arcadiae locus 8 34 1.
Maniae Eumenides 8 34 1.
Manius Acilius Glabrio Antiochum et Syros vincit 8 51 4.
μάντεων genera 1 34 4.
Manthuricus campus 8 44 7.
Manthyrenses demus Tegeaticus 8 45 1, 8 47 1.
μαντικά ἔπη 9 31 5. **μαντικός οἶκος** 2 13 7.
Manticius Theocli f. 4 21 2 et 12. cum Gorgo Messenicam coloniam ducit 4 23 2 et 5. Herculi templum condit ib. 10.
Mantineia Arcadiae urbs 8 3 4, 8 8 4—8 9 10. ab Arato liberata 2 8 6. Manti- reae veteris rudera 8 12 7.
Mantinense praelium 1 3 4, 8 8 10, 8 9 8, 8 11 5, 9 15 5.
Mantinensium et Tegeatarum termini 8 11 1. Mantinensium res gestae 8 8 6, de Spartanis tropaeum 8 10 8, hippodromus et stadium 8 10 1, donaria 5 26 6, 10 13 6.
Mantineus Lycaonis f. 8 3 4, 8 8 4.
Mantius Melampodis f. 6 17 6.
Manto Polyidi f. 1 43 5.
Manto Tiresiae f. 7 3 1, 9 10 3, 9 33 2.
Maratha locus Arcadiae 8 28 1.
Marathon demus 1 32 3—7. Marathonia pugna 1 15 3, 1 32 3, 4 25 5, 10 20 2: decima 10 10 1: sepulcra 1 29 4, 1 32 3.

- Marathonius taurus 1 27 10. Marathonii
 Herculem primi colunt 1 15 3, 1 32 4.
 Marathon Epopei f. 2 1 1, 2 6 5.
 Marathon heros 1 15 3, 1 32 4.
 marca Celtis equus 10 19 10.
 Mardonius Gobryae f. 7 25 6, 9 1 3. Apol-
 linem Ptoom consulit 9 23 6. templa
 incendit 1 1 5. eius acinaces 1 27 1,
 interitus 3 4 10, sepultura 9 2 2, statua
 3 11 3. milites furore correpti 1 40 2, 9
 25 9.
 mare mortuum 5 7 4—5. rubrum 1 33 4.
 marinae seaturigines Mantineae Athenis
 Mylasis 8 10 4.
 maris simulacrum 2 1 7 et 8 et 9.
 margaritae resolvuntur aceto 8 18 6.
 Mariandyni Heraeclotarum finitimi 5 26 7.
 Marion Alexandrinus Ol. 5 21 10.
 Marius opp. Eleutherolaconum 3 21 7, 3
 22 8.
 Marmaridae Numidarum gens 1 7 2.
 Marmax Hippodamiae pocus 6 21 7 et 10.
 Maron Lacedaemonius 3 12 9.
 Marpessa Idae et Meleagri uxor 4 2 7. ab
 Apolline rapta 5 18 2.
 Marpessa Tegeatis cognomine *Χαίρα* 8 47
 2, 8 48 3.
 Marpessus opp. Idae 10 12 3 et 4.
 Mars Alcippes pater 1 21 4, Ascalaphi et
 Ialmeni 9 37 7, Melanippi 7 22 8, Oe-
 nomai 5 1 6 et 5 22 6, Phlegyae 9 36 1.
 Acheloo opem fert 6 19 12. caedis reus
 1 21 4, 1 28 5. eius aedes 1 8 4, 2 25
 1, 3 22 7: draco et fons 9 10 5.
Ἄρης ἀφνειὸς 8 44 7. *γυναικο-*
δοίνας 8 48 4. *θηρσίας* 3 19 8. *ἑπ-*
πιος 5 15 6.
 Marsyas fl. 2 7 9. 10 30 9.
 Marsyas Silenus a Minerva caesus 1 24 1.
 tibiis canit 10 30 9, 2 7 9, 8 9 1.
 Martichora (martiora) bellua Indica 9
 21 4.
 Mases Hermonensium navale 2 36 2.
 Masistii Persae thorax 1 27 1.
 Massiliensium origo et donarium 10 8 6,
 10 18 7.
 mater mortua lae praebet 8 44 8. cum
 matre mortua congressus 4 26 3.
 matris deum aedes 1 3 5, 1 31 1, 2 4 7, 3
 22 4, 4 31 6, 8 30 4, 8 44 3, 10 32 3.
ara 5 14 9, 8 37 2. *μητρῶον* 5 20 9. v.
 et Magna mater.
 Mathia mons 4 34 4.
 Mauri 1 33 5. sedibus pulsati ab Antonino
 8 43 3.
 Mausolea Romanis magna sepulcra 8
 16 4.
 Mausolus rex Halicarnassi 8 16 4.
 maza in aquas proiecta futura portendit 3
 23 8. maza mellitae 6 20 2.
 Mecisteus 1 28 7. Euryali pater 2 20 5. a
 Menalippo interfectus 9 18 1.
 Mecon v. Mycon.
 Meda Phylantis filia Antiochi mater 1 5
 2, 10 10 1.
 Medea 2 3 6—11. eius *ἐπωδαί* 2 12 1,
 dolus in Peliam 8 11 2.
Μηδείος Iasonis fil. 2 3 9.
μηδέν ἄγαν 10 24 1.
 Medeon opp. Phocidis 10 3 2, 10 36 6.
 Medesicaste Priami f. 10 25 9.
 Medi a Medea dieti 2 3 8.
 Medon Cisi f. 2 19 2.
 Medon Codri f. 7 2 1.
 Medon Doriclidis f. stat. 5 17 2.
 Medon Pyladae f. 2 16 7.
 Medontidae Codri posterii decennali im-
 perio 4 5 10, 4 13 7.
 Medus Medae f. 2 3 8.
 Medusae pater, forma, virtus bellica 2 21
 5—6. caput 1 21 3, 2 20 7, 5 10 4, 5 12
 4, 9 34 2. crines 8 47 5. sorores alatae
 5 18 5.
 Medusa Priami f. 10 26 1.
 Megacles architectus 6 19 7.
 Megalophanes Philopoemenis praceptor 8
 49 2.
 Megalopolis Arcadiae urbs omnium recen-
 tissima 6 12 8, 8 27 1—8. Epaminondae
 auspiciis condita 9 14 4. Helissonte flu-
 vio intersecatur 8 30 2. a Cleomene capta
 2 9 2, 4 29 7. vastata 8 27 16, 8 33 1.
 eius theatrum 2 27 5. *ἀρχεῖα* 8 30 6.
 Megalopolitarum res gestae et casus var-
 rii 8 27 9—16.
 Meganira Celei uxor 1 39 1.
 Meganitas Achaiae fl. v. Miganitas.
 Megapenthes Menelai nothus 2 18 6. cum
 Nicostrato fratre eodem equo vectus 3
 18 13.
 Megapenthes Proeti f. cum Perseo regnum
 commutat 2 16 3.
 Megara Herculis uxor 1 41 1, 9 11 2. ab
 Hercule dimissa 10 29 7.
 Megara urbs 1 39 5, 1 40 1—1 44 2. Ro-
 manis se dedit 7 15 11.
 Megarensium ager quotannis vastatus 1 40
 4. arces binae 1 40 6, 1 42 1. colonia 5
 26 7. donaria 5 23 5, 10 15 1. adversus
 Gallos copiae 10 20 4. lingua et mores
 1 39 5. navale 1 39 14, 1 44 3. piaculum
 3 4 6. scelus in violando fetiale 1 36 3.
 victoria de Atheniensibus 10 15 1, de
 Corinthiis 6 19 3, de Persis 1 40 2. ad-
 versus Thebanos astus 8 50 4. thesaurus
 6 19 12.
 Megareus Neptuni f. Onchesti rex 1 39 5,
 1 42 1. Megarensium rex 1 41 3.
 Megaris Eleusini finitima 1 39 4, Boeotiae
 1 44 4, Corinthiis ib. 10.
μέγαρον Bacchi 8 6 5, Cereris 1 39 5, 3

- 25 9, 98 1, Curatum 4 31 9, *Δεσποίνης* 8 37 8.
 Megarus Iovis f. 1 40 1.
 Meges vulneratus ab Admeto 10 25 5.
μείλιχαι 8 40 3.
 Melaena Delphi mater 10 6 4.
 Melaeneae opp. Arcad. 5 7 1, 8 3 3, 8 26 8.
 Melaeneus Lycaonis f. 8 3 3, 8 26 8.
 Melampodidae 6 17 6.
 Melampus Amythaonis f. Abantis pater 1 43 5. Argivas et Proeti filias insania liberat 2 18 4, 8 18 7: *τὰ καθάρσια* quo abiecerit 5 5 10. Iphicli boves obtinet 4 36 3. Minervae aram ponit 8 47 3. eius templum 1 44 5. in eum carmen Hesiodum 9 31 5.
 Melaneus Apollinis f. 4 2 2.
 Melangea locus Arcadiae 8 6 4.
 Melanion Parthenopaei pater 3 12 9. cursu certat 5 17 10, 5 19 1.
 Melanippe nympa 9 1 1.
 Melanippus Martis f. 7 22 8.
 Melanippus Thebanus Tydeum et Mecisteum occidit 9 18 1.
 Melanippus Thesei f. 10 25 7.
 Melanippi et Comaethus amor 7 19 2.
 Melanopi monumentum 1 29 6.
 Melanopus Cumanus de Opide et Hecaege 5 7 8.
 Melanthe Homericæ 10 25 1.
 Melanthus Andropompi f. Athen. rex 2 18 8 et 9, 7 1 9. eius filius Codrus 1 19 5, 8 25 1. posterum Medontidae 4 5 10.
 Melas Antasi f. 2 4 4, 5 18 7.
 Melas fl. Boeotiae 9 38 6.
 Melas fl. Pamphyliæ frigidus 8 28 3.
 Melas Neptuni f. 7 4 8.
 Melas Oenopionis f. 7 4 8.
 Melas Opis f. 8 28 5.
 Meleager Oenei f. 4 2 7. eius interitus 10 31 3. hasta Apollini consecrata 2 7 9.
 Meleagrides aves 10 32 16.
 Meles Athen. Timagora amatore ad mortem adacto sese saxo delicit 1 30 1.
 Meles fl. 7 5 3 et 12.
 Melesander Athen. dux 1 29 7.
 Melete Musa 9 29 2.
 Melia ab Apolline raptæ 9 10 5. mater Teneri 9 26 1.
 meliastæ Bacchi sacrifici 8 5 5.
 Meliboea s. Chloris Niobes f. 2 21 9.
 Melicertes in mare præcipitatus 1 44 7, 2 1 3, 9 34 6.
 Melissa Periandri uxor 2 28 8.
 Melitides portæ 1 23 9.
 Melobosis Oceani f. 4 30 4.
 Melpæa locus Arcadiae 8 38 11.
 Meltas Lacedæe f. 2 19 2.
 Membliarus a Cadmo Callistæ ins. præfectus 3 1 7.
 Memnon Aethiopum rex Susis Troiam profectus 10 31 7. cum Achille pugnat 3 18 12, 5 19 1. eius gladius 3 3 8, statua 1 42 3, effigies picta 10 31 5.
 Memnonides aves 10 31 6.
 Memnonii muri 4 31 5.
 Memphis templum Sarapidis habet antiquissimum 1 18 4.
 Menaechmus Naupactius stat. 7 18 10.
 Menalces Eleus Ol. 6 16 5.
 Menalcidas Lacedæm. 7 11 7, 7 13 8.
 Menander Diopithis f. comicus 1 2 2, 1 21 1.
 Mende Thraciæ opp. 5 10 8. Mendæorum origo et donarium 5 27 12.
 Menelais fons et platanus 8 23 4.
 Menelaus Atrei f. 3 1 5. Helenam interempturus 5 18 3. eius a Troia reditus 10 25 2, clypeus 10 26 3, domus 3 14 6, templum et sepulcrum 3 19 9.
 Menelaus a Ptolemaeo Cypro præfectus 1 6 6.
 Menephyllus Aegiensis 6 3 13.
 Menepolemus Apolloniata Ol. 6 14 13.
 Menestheus 1 1 2, 1 23 8. Petei f. 2 25 6. ab Atheniensibus Theseo præelatus 3 18 5. a Dioscuris regno restitutus 1 17 5.
 Menestratus pro amasio mortem oppetit 9 26 7.
 Menius fl. 5 1 10, 6 26 1.
 Menippus Megarei f. v. Euippus.
 Menodorus Athen. stat. 9 27 4.
 Menoeceus Creontis f. 9 25 1.
 Menoeceus Creontis pater 9 5 13.
 Menophanes Mithridatis dux Delum diripit 3 23 3.
 Mentas 8 31 7.
 Mercurius Autolyçi pater 8 4 6, Buni 2 3 10, Cydonis 8 53 4, Eleusinis 1 38 7, Euandri 8 43 2, Myrtili 8 14 10, Noracis 10 17 5, Pharis 4 30 2. Amphionis magister 9 5 8. Aesculapium flammis eripit 2 26 6. Apollini boves surripit 7 20 4. animas in Orcum ducit 6 32 4, Bacchum in caelum 3 18 11, deas ad Paridem 3 18 12 et 5 19 5, Dioscuros Pellanam 3 26 2. Iyram invenit 2 19 7, 5 14 8, 8 17 5. Mercurii incunabula 8 16 1, 8 36 10, 9 20 3, 9 22 2. caduceus 5 27 8. gymnasium 1 2 5. simulacra 1 27 1, 4 33 3, 8 39 6, 9 24 5, 10 12 6. cf. Hermae.
Ἐρμῆς ἀγήτωρ 8 31 7. *ἀγοραῖος* 1 15 1, 2 9 8, 3 11 11, 5 17 3, 7 22 2, 9 17 2. *αἵπυτος* 8 47 4. *ἀνακήσιος* vel *ἀνάκητα* 8 3 2, 8 30 16, 8 36 10. *δόλιος* 7 27 1. *ἐναγώνιος* 5 14 9. *ἐπιμήλιος* 9 34 3. *κρηοφόρος* 2 3 4, 4 33

- 4, 5 27 8, 9 22 1. *Κυλληνιος* 6 26 5, 8 17 1. *παράμμων* 5 15 11. *πολύγιος* 2 31 10. *πρόμαχος* 9 22 1—2. *πρόνας* 9 10 2. *προπύλαιος* 1 22 8. *σπηλαίτης* 10 32 5.
- Merionis sagitta aenea* 3 3 8.
Mermerus Medeae f. 2 3 6 et 8.
Meroë opp. Aethiop. 1 33 4, 5 7 4.
Merope Cypseli f. Cresphontis uxor 4 3 6.
Meropis ins. Cos 6 14 12.
merulae v. *κόσσυφοι*.
Mesatis opp. 7 18 4 et 6.
Mesate promont. 7 5 6.
Mesoa pagus Lacon. 3 16 9.
Mesoboa vicus Arcad. 8 25 2.
Messa opp. et portus 3 25 9.
Messapii Tarentinis finitimi 10 10 6.
Messapium mons 9 22 5.
Messeis fons 3 20 1.
Messene Triopae f. Polycaonis uxor 4 1 1 et 8. eius honores heroici 4 3 9, 4 27 6, 4 31 11.
Messene opp. Siciliae, antea Zancle 4 23 8, 4 26 3, 5 25 2, 5 26 5, 6 2 10.
Messene regionis olim, non urbis nomen 4 1 3. urbis aedificatio 4 26 6—27 11, situs et muri 4 31 5—33 2.
Messenia 8 1 1, 4 30 sqq. *Messeniae* et *Laconiae* fines 4 1 11, *Elidis* 4 36 7 et 5 6 3.
Messenii Adrastii socii 9 9 2. *Dorienses* ultro admittunt 4 3 6. in *Helotum* census referuntur 4 23 1, praeter maris accolae 3 3 4. *Ithome* eieci *Naupactum* obtinent 3 11 8, 4 24 7. *Oeniadas* expugnant 4 25 1—2, mox amittunt ib. 3—10. *Naupacto* amissa disperguntur 4 26 2, 10 38 10. *Doricis* ritus et linguam servant 4 27 11. in *Peloponnesum* redeunt 4 26 3, 4 27 11. *Philippi* socii 4 28 2. *Lacedaemoniis* contra *Pyrrhum* opem ferunt 4 29 6. una cum patria palmas *Olympicas* et amittunt et recuperant 6 2 10. ab *Augusto* multantur 4 31 1.
Messeniorum arx 4 38 1. dii tutelares et heroes 4 14 7, 4 27 6, regiae 4 3 7. arcana sacra 4 20 4, 4 26 7. *Messeniorum Naupact.* donarium *Olymp.* 5 26 1.
Messenici belli scriptores 4 6 1—5. causae 4 4 4—5 10. bellum primum 4 6 6—13 7. secundum 4 14 6—23 4.
Metanastes Archandri f. 7 1 7.
Metapontii rudera 6 19 11. *Metapontinorum thesaurus Olymp.* ib. eorum donarium 5 22 5.
Q. Caecilius Metellus legationis princeps 7 8 6, 7 9 1.
Q. Caecilius Metellus Macedonicus adversus *Andriscum* mittitur 7 13 1. *Achai-* cum bellum conficere studet 7 15 1.
Methana opp. *Troezeniorum* 2 34 1.
Methapus Athen. orgia et initia constituit 4 1 7.
Methydrion olim urbs, dein vicus 8 12 2, 8 27 4 et 7. eius conditor 8 3 3, 8 35 9, 8 36 1—3.
Methymnaeorum donarium Delphis 10 19 3.
Metioche Troas 10 26 2.
Metion Erechthei f. 2 6 5.
Metionidae *Pandionem alterum* regno pelunt 1 5 3. *Metionidarum* regia stirps 7 4 5.
μέτοικοι 1 30 1.
Metrodorus Erythraeus 6 15 6.
μητρῶον v. *Mater deum*.
μητρῶον ἄλλημα 10 30 9.
Micon Aegineta 5 25 10 et 13, 8 42 7 et 10.
Micon Athen. orator a *Philippo* veneno necatus 2 9 4.
Micon Athen. pictor et stat. 1 17 3, 1 18 1, 6 6 1, 8 11 3.
Micon Syracus. stat. *Nicerati* f. 6 12 4.
Micythus v. *Smicythus*.
Mida Phylantis f. *Antiochi* mater 1 5 2, 10 10 1.
Midas Gordii f. *Ancyram* condit 1 4 5.
Midea Argolidis urbs 2 16 1, 2 25 9, 6 20 7, 8 27 1.
Midea Boeotiae opp. 9 39 1.
Midea nymphea mater *Aspledonis* 9 38 9.
Midias Locrorum dux 10 20 4.
Miganitas Achaiae fl. 7 23 5.
Migonion 3 22 1.
Miletus Cretae opp. 10 30 2.
Miletus Cretensis 7 2 5.
Miletus Ioniae opp. 7 2 4, 7 24 5. inter *Miletum* et *Prienen* mare continens 8 24 11. *Milesios* perdit *Hestiaeus* 10 33 2. signum *Apollinis* ademptum a *Xerxe* restituit *Seleucus* 8 49 3.
Milichus fl. 7 19 9, 7 20 1, 7 22 11.
Milon Diotimi f. *Crotoniates* *Ol.* 6 14 5—8.
Miltiades Chersonesi princeps primus 6 19 6. archon *Athen.* 4 23 10, 8 39 3.
Miltiades Cimonis f. ab *Aiace* oriundus 2 29 4, *chersonesi Thracicae* princeps 6 19 6, *Atheniensium* ad *Marathonem* dux 2 29 4. praekonum *Darii* interficiendorum 3 12 7, servorum ante pugnam liberandorum auctor 7 15 7. primus de universa *Graecia* bene meritus 8 52 1. eius donarium 6 10 8, 6 19 6: mors 1 32 4: simulacra 1 15 3, 1 18 3, 10 10 1. milui *Olympica* sacra non tangunt 5 14 1.
Mimas mons *Ioniae* 7 4 1. perfodi ab *Alexandro* coeptus 2 1 5.
Mimnermus de *Smyrnaeorum* cum *Gyge* pugna 9 29 4.
Minerva e cerebro *Iovis* nata 1 24 2, *Neptuni* et *Tritonidis* f. 1 14 6: ubi edu-

cata 8 26 6, 9 33 7: cum Neptuno de Attica certat 1 24 5, de Troezenae 2 30 5: olivam producit 1 24 3. cum Proserpina flores legit 8 31 2. Iunonis throno adstat 8 9 3. bellica dea 4 30 5: Herculis socia 5 17 11, 6 19 12, 6 25 2, 8 18 3: glaucis oculis 1 14 6: armata 1 1 3, 5 17 2, 5 26 6: gallum in casside gestans 6 26 3, sphingem 1 24 5: cornicem tenens 4 34 6. a Teuthide vulneratur 8 28 5. Vulcanum fugit 3 18 13. Erichthonium Cecropis filiabus tradit 1 18 2. ara ei a Cadmo posita 9 12 2. colossus 9 11 6. signum Troia asportatum 2 23 5, 10 38 5: Daedaleum 9 40 3: antiqua 10 4 9, 10 34 6: fulmine tacta 2 11 1, 2 12 1: alia 1 8 5, 7 5 5, 9 33 5. templum Argivum 2 24 3, Phocaeense a Persis combustum 7 5 4.

Ἀθηνᾶ ἀγοραία 3 11 9. *Αἰαντὶς* 1 42 4. *αἴθνια* 1 5 3, 1 41 6. *Ἀλέα* 2 17 7, 3 5 6, 3 7 10, 3 19 7, 8 4 8, 8 5 3, 8 9 6, 8 23 1, 8 45 4, 8 46 1, 8 47 1. *ἀμβονλία* 3 13 6. *ἀνεμῶτις* 4 35 8. *ἀξιόποινος* 3 15 6. *ἀπατουρία* 2 33 1. *ἀρεία* 1 28 5, 9 4 1. *Ἀσία* 3 24 7. *ἐργάνη* 1 24 3, 3 17 4, 5 14 5, 6 26 3, 8 32 4, 9 26 8. *ζωστήρια* 9 17 3. *ἰππία* 1 30 4, 1 31 6, 5 15 6, 8 47 1. *Ἰππολάϊτις* 3 25 9. *Ἴτωνία* s. *Ἴτωνίς* 1 13 2, 3 9 13, 9 34 1, 10 1 10. *Καπανεία* 2 22 9. *κελεύθεια* 3 12 4. *κισσαία* 2 29 1. *κορία* 8 21 4. *κορυφασία* 4 36 2. *κραναία* 10 34 7. *Κυδωνία* 6 21 6. *κυμαρισσία* 3 22 9, 4 36 7. *λαοῖτις* 5 14 5. *Λαρισαία* 7 17 5. *Λημνία* 1 28 2. *μήτηρ* 5 3 2. *μαχανίτις* 8 36 5. *ναρκαία* 5 5 17. *νίκη* 1 42 4. *ξενία* 3 11 11. *Ὀγγα* 9 12 3. *ὄξυδερκής* 2 24 2. *ὄφθαλμίτις* 3 18 2. *παιωνία* 1 2 5, 1 34 3. *Παναχαΐς* 7 20 2. [*παννία* 2 22 9.] *παρεία* 3 20 8. *παρθένος* 1 24 5 - 7, 5 11 10, 10 34 8. *πολιάς* 1 26 6 - 27 3, 2 30 6, 7 5 9, 8 31 9. *πολιᾶτις* 8 47 5. *πολιοῦχος* 3 17 2. *προμαχόρμα* 2 34 8. *πρόναος* 9 10 2. *πρόνοια* 10 8 6. *Σαΐς* 9 12 2. *Σαΐτις* 2 36 8. *σάλπιγξ* 2 21 3. *σιρᾶς* 1 1 4, 1 36 4. *σθενιάς* 2 30 6, 2 32 5. *Σουνιάς* 1 1 1. *σώτειρα* 8 44 5. *Τελχινία* 9 19 1. *Τιθρώνη* 1 31 4.

Τραχινίς (?) 10 22 1. *Τριτωνία* 8 14 4. *Ἵγία* 1 23 4. *χαλινίτις* 2 41 et 5. *χαλκίοικος* 3 17 2, 4 15 5, 10 5 11. Minoa promontorium 3 23 11. Minos Europae f. 7 2 5, Acacallidis et Catrei pater 8 53 4, Britomartin amat 2 30 3, Cretensibus leges fert 3 2 4, Daedalum persequitur 7 4 6, Miletum expellit 7 2 5, Nisaeam capit 2 34 7, cum Theseo contendit 1 17 3, in Sicilia perit 7 4 6. *Θαλασσοκράτωρ* 1 27 9. Minotaurus 1 27 10, 3 18 11 et 16. Minyae pop. Boeot. 2 29 3, 9 36 4 et 6. a Pelasgis Lemno expulsi Theram incolunt 7 2 2. cum Thebanis bellum gerunt 9 9 1. Ionicae coloniae socii 7 2 2, 7 3 6. Orchomeno expulsi restituuntur 4 27 10, 9 37 8. Minyas Chrysaee f. 9 36 4, 9 38 2 et 3. Minyas poesis 4 33 7, 9 5 9, 10 28 2 et 7, 10 31 3. Minyaeus fl. i. q. Anigrus 5 6 2. misericordiae ara 1 17 1. Mithridates rex Ponti cum Romanis bellum gerit 1 20 4, 9 7 4. morte voluntaria impietatis poenas luit 3 23 3 et 5. Mitylene euripo pervia 8 30 2. Mnaseas Cyrenaeus cursor 6 13 7, 6 18 1. Mnasibulus v. Mnesibulus. Mnasinous et Anaxis Dioscurorum filii 2 22 5, 3 18 13. Mneme Musa 9 29 2. *Μνημοσύνης* aqua in Trophonii sacris 9 39 8. solium ib. 13. simulacrum 1 2 5, 8 47 3. Mnesarchus Euphronis f. Pythagorae pater 2 13 2. Mnesibulus Elatensis Ol. 10 34 5. Mnesimaches sepulcrum 1 37 3. Mnesitheus medicus 1 37 4. *Μοιραγέτης* v. Iuppiter. Moerocles Athen. 10 20 5. molae inventor 3 20 2. Moline (Molione) Actoris uxor 8 14 9, filiorum caedem ulciscitur 5 2 2. Molionidae Actoris f. ab Hercule interfecti 5 2 1, 8 14 9. Molossi ab Ambraciotis victi 10 18 4. Molossus Pyrrhi f. 1 11 1. Molottus Athen. dux 1 36 4. Molpadia a Theseo occisa 1 2 1. Molpia Scedasi f. 9 13 5. Molpionis statua 6 4 8. Moluris petra 1 44 7. Molycrion promontorium 5 3 6. Molycria regio 9 31 6. Molyrus Arisbantis f. 9 36 6. *μοναί* itinerum 10 31 7. moneta olim ignota 3 12 3. Mopsus Ampycis f. 5 17 10.

- Mopsus Rhacii f. 7 3 2.
 mori intra lucum Aesculapii aut in Delo
 vetitum 2 27 1 et 6.
 Morpho v. Venus.
 μόρρηια vasa murrhina 8 18 5.
 Mortis simulacrum 3 18 1, 5 18 1.
 Moschion Eleus 6 12 6, 6 17 5.
 Mothon Naucydis pater 2 22 7.
 Mothon scopulus 4 35 1.
 Mothonaei 4 18 1, exstules 4 23 1. Traiani
 beneficio *αὐτονόμοι* 4 35 3.
 Mothone s. Methone opp. Messen. 4 3 10,
 8 1 1. olim Pedasus 4 35 1. Naupliensi-
 bus datur 4 24 4.
 Mothone Oenei f. 4 35 1.
 Motye urbs Siciliae 5 25 5.
 mugiles pisces v. *κέφαλοι*.
 muli Eleis exsecratum animal 5 9 2. in
 Elide non gignuntur 5 5 2.
 mulieris simulacrum equino capite et iuba
 8 42 4. in piscem desinens 8 41 6.
 mulieres neque ad Martis sacra admittun-
 tur 3 22 7 neque ad ludos Ol. spectan-
 dos 6 20 7, 5 6 7. Patrenses duplo viris
 plures 7 21 14. xvi in sacris Iunonis 5
 16 2. Aetolicarum fortitudo 10 22 5,
 Laconicarum 4 17 1, Messeniarum 4 21
 6, Tegeaticarum 8 5 9, 8 48 4.
 Mummius Corinthum expugnat 2 1 2, 2 2
 2, 7 15 1, 7 16 1 et 7. Graecis urbibus
 multam imponit 7 16 9. eius donaria
 Olymp. 5 10 5, 5 24 4 et 8.
 μουννοκέλης 8 42 9.
 Munychia portus Athen. 1 1 4.
 murices 3 21 6.
 murus e crudo laterculo exstructus quo-
 modo expugnetur 8 8 8. muri lignei 1
 18 2. Mycenarum et Tirynthiis a Cyclo-
 pibus exstructi 2 16 5, 2 25 8.
 murrhina v. *μόρρηια*.
 muscarum abactor 5 14 1, 8 26 7.
 Musae 9 29 1—5. in Harmoniae nuptiis
 canunt 9 12 3. Musarum ara 1 30 2,
 chorus 5 18 4, simulacra et templa 3 17
 5, 8 47 3, 9 27 5, 9 30 1, 9 34 4: sacra
 cum Somno communia 2 31 3, cum Apol-
 line et Mercurio 8 32 2.
 Musae Ardalides 2 31 3. *Είλισσιά-*
δες 1 19 5.
 Musaeus Antiophemi f. 10 5 6, Orphei
 imitator 10 7 2, volandi arte a Borea
 donatus 1 22 7, *χρησμολόγος* 10 9 11,
 10 12 11. eius hymnus in Cererem 4 1
 5, alia carmina 1 14 3, incerta 1 22 7,
 10 5 6. sepulcrum 1 25 8.
 Μουσεῖα festum Musarum 9 31 3.
 Μουσεῖον Athen. 1 25 8, 3 6 6. Troezen.
 2 31 3.
 μουσικῆς ἀγῶν 4 33 2. Baccho insti-
 tutus 2 35 1.
 musicorum insignium statuæ in Helicone
 9 30 2.
 Musus stat. 5 24 1.
 Myanes Locrorum civitas (?) 6 19 4, 10
 38 8.
 Mycale mons Ioniae 5 7 5, 7 4 1, 8 52 3.
 Mycalessus Boeot. opp. 1 23 3, 9 19 4.
 Mycenae 2 15 4, 2 16 3, 5 23 3, 7 25 5, 8
 27 1, 8 32 2, 9 34 6.
 Mycenaei ad Thermopylas pugnant 2 16
 5. eiecti in diversas regiones discedunt
 7 25 5.
 Mycene Inachi f. 2 16 4.
 Myceneus Spartonis f. 2 16 4.
 Mycon Samius paedotriba 6 2 9.
 Mygdon 10 27 1.
 Mygdones Phryges 10 27 1.
 μυίαγρος 8 26 7.
 μύλαι 1 35 5.
 Mylaon fl. Arcadiae 8 36 1, 8 38 9.
 Mylasa Cariae opp. 8 10 4, 10 28 8.
 Myles Lelegis f. 3 1 1, 4 1 1. molae in-
 ventor 3 20 2.
 Myndus Troezeniorum colonia 2 30 9.
 Myonia opp. Locr. 10 38 8.
 Μύονεῖς s. Μύονες Locrorum civitas
 6 19 4. v. Myanes.
 myricae Maeandri 5 14 3.
 Myro Byzantia poetria 9 5 8.
 Myron Athen. stat. Lycii pater 1 23 7, 2
 30 2, 5 22 3, 6 2 2, 6 8 4 et 5, 6 13 2,
 9 30 1.
 Myron Priensis belli Messen. scriptor 4
 6 1.
 Myron Sicyoniorum tyrannus thesaurum
 condit Olymp. 6 19 1. Aristonymi pater
 2 8 1.
 μυρόπωλις porticus 8 30 7.
 Myrrhinus demus Atticus 1 31 4.
 Myrtilus Mercurii f. 2 18 2, 5 1 7, 5 10 6,
 6 20 17, 8 14 10. eius effigies 6 20 7.
 Myrtium mons 2 26 4.
 Myrto puella mari Myrtoo nomen dedit 8
 14 12.
 Myrtoessa nymphe 8 31 4.
 Myrtoum pelagus 8 14 12.
 myrtus Veneri sacra 6 24 7. culta 3 22 12.
 myrtus pertusis foliis 1 22 2, 2 32 3.
 Mys caelator 1 28 2.
 Mys Europensis 9 23 6.
 Μυσαῖον Cereris fanum 7 27 9.
 Mysia regiuncula Argivi agri 2 18 3.
 Mysia ἡ ὑπὲρ Καίκου 9 18 4.
 Mysius Cereris hospes 2 18 3, 2 35 4, 7
 27 9.
 Myson Chenensis sapiens 10 24 1.
 μύσται lustrantur a Lyco 4 1 6.

mysteria v. τελετή.

Myus 7 2 10 et 11. Myusia et Myusii ib.

Nabis Spartae tyrannus 4 29 10, 7 8 4, 8 50 5 et 7 et 10.

Naia fons 3 25 4.

Naliphus fl. Arcadiae 8 38 9.

Nama Mercurii fons sacer 7 22 4.

Naoclus Codri f. 7 3 6.

Naphilus fluv. v. Naliphus.

Narcaeus Bacchi e Physcoa f. 5 15 7.

Narcissus Thespiensis 9 31 7.

narcissus flos 9 31 8. narcissinum unguentum 9 41 7.

Narycidas Phigaliensis palaestrita 6 6 1.

Nasamones Herodoto Atlantes 1 33 5.

Νᾶσοι Arcadiae 8 23 2 et 8, 8 25 2.

Ναυβολεῖς opp. Phocidis 10 33 12.

Naubolus Phoci fil. (?) 10 33 12.

Naucydes Argivus stat., Mothonis f. Polycleti fr. 2 17 5, 2 22 7, 6 6 2, 6 8 4, 6 9 3.

navis omnium maxima 1 29 1.

Naupactia carmina 2 3 9, 4 2 1, 10 38 11.

Naupactus opp. 9 31 6, 10 38 9—10.

Locris Ozolis erepta Messeniis datur 4 24 7, 10 38 10. Atheniensium in bello Peloponnesiaco receptaculum 4 26 1.

Aetolorum praesidium 6 16 3. Naupactii ob profanata Cabirorum initia puniuntur 9 25 8.

Nauplia opp. 2 38 2. Naupliensium origo et migratio 4 35 2. electis Mothone datur 4 24 4, 4 27 8, 4 35 2.

Nauplius Neptuni et Amymones f. 2 38 2, 4 35 2. Augen submergendam accipit 8 48 7. filii a Pylade occisi 1 22 6.

Naus Eumolpi f. 8 15 1.

Nausicaa Alcinoi f. 1 22 6, 5 19 9.

nautarum vestimentum 10 29 8.

Naxus Aegaei maris ins. 6 16 5. supra Parum sita 9 22 6.

Naxus Siciliae urbs 6 13 8.

Naeaera Perei f. Autolyxi uxor 8 4 6.

νεκρομαντεῖον 9 30 6.

Neda fl. 4 20 1—2, 4 36 7, 5 6 3, 8 38 3, 8 41 1—2.

Neda nymphea Iovis nutrix 4 33 1, 8 31 4, 8 38 3, 8 47 3.

Neis Zethi f. 9 8 4.

Νηῖσται vel Νητιδες πύλαι 9 8 4, 9 25 1.

Nelaidas Eleus Ol. v. Neolaidas.

Neleus Neptuni vel Crethei f. 4 2 5, 10 29 6. rex Pyli 4 36 1. Olympia edit 5 8 3. a filiae prociis boves petit 4 36 3, 10 31 10. Nelei uxor Chloris 9 36 8, sepulcrum 2 2 2. posterii e Messenia electi 4 3 3. Athenas confugiunt 2 18 9.

Νηλήιον ἄστν 4 36 1.

Nemea Asopi f. 2 15 3, 5 22 6.

Nemea opp. 2 15 2, 2 19 5.

Nemea instaurata ab Epigonis 10 25 7.

ubi agantur 2 24 2. hiemalia 2 15 3, 6 16 4. eorum victores apio coronantur 8 48 2.

Nemesis 1 33 2—3 et 7, 7 5 3, 7 20 9.

Nemeses plures 7 5 2, 9 35 6.

Neocles Boeotarcha Plataeam capit 9 1 6.

Neocles Themistoclis pater 8 51 2.

Neolaidas Proxeni f. Arcas Ol. 6 1 3.

Neolaidas Eleus Ol. 6 16 8.

Neon vel Neones opp. Phocid. 10 2 4, 10 3 2, 10 32 9.

Neoptolemus Achillis f. v. Pyrrhus.

Neoptolemus Alcetae f. 1 11 1.

Νεοπτολέμειος τίσις 4 17 4.

Neotheus cursu certans 5 17 10.

Neptunus Ageli et Melanis pater 7 4 8,

Althepe 2 30 5, Ancaei 7 4 1, Anthae et Hyperetis 2 30 8, Aspledonis 9 38 9,

Cercyonis 1 14 3, Chii 7 4 8, Cycni 10 14 1, Despoenae 8 37 9, Elei 5 1 8, Eumolpi 1 38 2, Euphemi 5 17 9, Halirrhothii 1 21 4, Hippothoontis 1 5 2 et 1 39 2, Lamiae 10 12 1, Lelegis 1 44 3,

Megarei 1 39 5, Minervae 1 14 6, Nelei 4 2 5, Parnassi 10 6 1, Tarantis 10 10 8, Thesei 1 17 3. de Attica et Troezene cum Minerva certat 1 24 5, 2 30 5: de Corintho cum Sole 2 1 6, 2 4 6: de Mycenis cum Iunone 2 15 5, 2 22 4. cum Cerere congregitur in equi forma 8 25 5, 8 42 1. Graecis adversus Troianos, Mantinensibus adversus Laedaemonios opem fert 6 25 3, 8 10 5. Spartam evertit 4 42 6, Argolidem inundat 2 22 4. Cretensibus irascitur 1 27 9. Neptuni ara Delphica 10 24 4, cum Erechtheo communis 1 26 5: incunabula 8 8 2: lacus 3 21 5, 8 7 2: lucus 1 30 4: oraculum 10 5 6: signa 1 2 4, 1 24 4, 2 1 7, 3 23 2, 6 25 6, 7 21 7, 10 36 8: templum inaccessum 8 5 5.

Ποσειδῶν ἀσφάλιος 3 11 9, 7 21 7. βασιλεὺς 2 30 6. γαιαόχος 3 20 2, 3 21 8. γενέθλιος 3 15 10. γενέσιος 2 38 4. δωρατίτης 3 14 7. ἐλικώνιος 7 24 5. ἐπόπτης 8 30 1. ἔππιος 1 30 4, 5 15 5, 6 20 18, 7 21 7, 8 10 2, 8 14 5, 8 25 7, 8 36 2, 8 37 10. ἑπποκούριος 3 14 2. Ἰσθμῖος 2 9 6. λαοίτας 5 14 4, 5 24 1. Ὀγγήστιος 9 26 6, 9 37 1. πατήρ 1 38 6. πελαγαῖος 7 21 7. προσκλύστιος 2 22 4. Ταινάριος 3 12 5. φυτάλιος 2 32 8.

ne quid nimis 10 24 1.

Nereus 3 21 9.

- Nereides bigis insidentes 5 19 8. Nereidum fanum 3 26 7, arae 2 1 8.
 Nereis Pyrrhi f. Gelonis uxor 6 12 3.
 Neris pagus 2 38 6.
 Nero Alcyoniae paludis profunditatem emetiri nequit 2 37 5. Olympicas statuas Romam transfert 5 25 8, 5 26 3. Achaïam provinciam sibi sumit, Sardiniam senatui dat 7 17 3. eius donaria Olympiae 5 12 8, in Argivae Iunonis templo 2 17 7. sacrilegia et alia scelera 9 27 3, 10 7 1.
 Nessus ab Hercule interfectus 3 18 11, 10 38 2.
 Nestane pagus 8 7 4.
 Nestii v. Macedones.
 Nestor Nelei f. Gereniae educatus 3 26 8. Messenico regno potitur 4 3 1. eius regia 4 3 7. posteri eiecti 2 18 8. filii 4 31 11. domus et bubile 4 36 2. simulacrum 5 25 8, 10 25 11.
 Nestus fl. 6 5 4.
 νήπη ab Amphione inventa 9 8 4.
 Nicagora Sicyonia Echetimi uxor 2 10 3.
 Nicander Charilli f. rex Spartaë 2 36 4, 3 7 4.
 Nicander Eleus Ol. 6 16 5.
 Nicasipolis Thessalonices e Philippo mater 9 7 3.
 Nicasyllus Rhodius Ol. 6 14 1.
 Niciae duci Athen. monumentum Athenis negatum 1 29 12.
 Nicias pictor Nicomedis f. 1 29 15, 3 19 4, 4 31 12, 7 22 6.
 Nicias Scotussaeus Polydamantis pater 6 5 1.
 Nicippe Paseae f. 8 9 6.
 Nicocles Acriata Ol. 3 22 5.
 Nicocles Sicyoniorum tyrannus 2 8 3.
 Nicocles Tarentinus citharoedus 1 37 2.
 Nicodamus Maenalius stat. 5 25 7, 5 26 6, 6 3 9, 6 6 1 et 2.
 Nicolaidas Tarentinus 6 10 5.
 Nicomachus Machaonis f. 4 3 10, 4 30 3.
 Nicomedes Aristomenis pater 4 14 8.
 Nicomedes Bithyniae rex 5 12 7.
 Nicomedes Niciae pater 1 29 15, 4 31 12.
 Nicomedia Bithyniae urbs, antea Astacus 5 12 7. ibi Aesculapii templum et Memnonis ensis 3 3 8.
 Nicopolis ab Augusto condita 5 23 3, 7 18 8, 10 38 4. Nicopolitae Amphictyones 10 8 3 et 5.
 Nicostratus Argivus 2 22 3.
 Nicostratus Cilix Ol. 5 21 10.
 Nicostratus Menelai nothus 2 18 6, 3 18 13. cum fratre Megapenthe Helenam expellit 3 19 9.
 Nicostratus Xenoclidæ f. luctator 6 3 11.
 Nicolelea Aristomenis mater 4 14 7.
 Nileus s. Neleus Codri f. Asiaticae coloniae dux 7 2 1 et 6.
 Nili fl. origo 1 33 6, 2 5 3. incrementum 10 32 18. cursus mirus 5 7 4. belluae 4 34 2—3. περσεία 5 14 3. simulacra e nigro lapide 8 24 12.
 Ninus Assyriae regia eversa 8 33 2.
 Niobe Phoronei f. 2 22 5.
 Niobe Tantali f. in saxum mutata 8 2 5. eius saxum in Sipylo monte 1 21 3. plorare dicitur 8 2 6. Niobes liberorum interitus 2 21 9, 5 11 2. superstites qui 5 16 4.
 Nisa olim quae postea Megara 1 39 5.
 Nisaea navale Megarensium et arx 1 19 4, 2 34 7, 4 39 4, 4 44 3, 10 15 1.
 Nisus Pandionis f. Megaridis rex 1 39 4, 2 34 7. eius capillus purpureus 1 19 4.
 Nomia montes Arcad. 8 38 11.
 Nomia nympha 8 38 11, 10 31 9.
 nomina eadem saepe claris et obscuris hominibus 8 15 7. vetusta poetis usitatiora 7 17 7. Graecorum et Romanorum diversa ratio 7 7 8.
 νομοφύλακες Lacedaem. 3 11 2.
 νόμος carminis genus 8 50 3.
 Nonacris Arcad. opp. 8 17 6, 8 27 4.
 Nonacris Lycaonis uxor 8 17 6.
 Nora opp. Sardiniae 10 17 5.
 Norax Iber Mercurii f. coloniam deducit in Sardiniam 10 17 5.
 nosce te ipsum 10 24 1.
 Νόστοι 10 28 7, 10 29 6, 10 30 5.
 Nox somni et mortis nutrix 5 18 1. Nemesium mater 7 5 3. eius simulacrum 10 38 6, oraculum 1 40 6.
 nummi olim ignoti 3 12 3. Troezenii 2 30 6.
 Nus fl. Arcadiae 8 38 9.
 Nycteus Antiopes pater 2 6 1 et 2, 9 5 4.
 Nyctimus Lycaonis f. 8 3 1. eius posteri 8 24 1.
 Nymphaeum v. Nymphaeum.
 nymphae altera globum altera clavem tenens 5 20 3. nymphae longaevae, non immortales 10 31 10. nymphaeum aedes et lucus 9 24 4. nymphis sacer vicus 3 10 7. nymphaeum afflatu vaticinatur Bacis 4 27 4.
 νύμφαι ἀκμηναί 5 15 6. Ἀνιγοίδες 5 5 11. Arcadicae 8 31 4. καλλιπέφανοι 5 15 3. Κιθαίρωνίδες 9 3 9. Κωρύκται 10 32 7. Ἴσμηνίδες 1 31 4. Ἴωνίδες 6 22 7. Λιβήθραι 9 34 4. Σιδνίδες 1 40 1.
 Νυμφάδες πύλαι 1 44 3.
 Nymphaeum portus (stagnum?) 3 23 2.
 Nymphas Arcadiae 8 34 6.
 Nymphasia fons 8 36 4.
 νυμφῶν 2 11 3.

- ὄβελοι χαλκοὶ* 9 39 9.
 Oceanus mare, non fluvius 1 33 4. Oceani filia Styx 8 18 1—2. filiae cum Proserpina ludentes 4 30 4.
ὄκνος avis 10 29 2.
Ὀκνου τὴν θάμιγγα συνάγειν 10 29 2.
 Ocnus cum fune et asello 10 29 1.
 Octaviae templum Corinthi 2 3 1.
 Ocyrhoe Oceani filia 4 30 4.
 Odeum Athen. 1 8 6, 1 14 1, 7 20 6. Corinth. 2 3 6. Patrensium 7 20 6.
ὠδοὶ χρυσαῖ 10 5 12.
 Odrysaë a Lysimacho oppugnantur 1 9 6.
 Odrysiās s. Odrysis mulier 1 10 4—5.
 Oeanthea opp. Locrorum 10 38 9.
 Oeatae demus Tegeat. 8 45 1.
 Oebalus Cynortae f. rex Spartae 3 1 3. eius filius ib. 4, uxor et filiae 2 2 3 et 4 2 4, heroum 3 15 10.
 Oebalus Laced. Messenios decipit 4 12 9.
 Oebotas Dymaeus Ol. 6 3 8, 7 17 6 et 13.
 Oechalia Euboeae opp. 4 2 3.
 Oechalia Melanei uxor 4 2 2.
 Oechalia Messeniae opp. 4 3 10. postea Carnasium dicta 4 2 2, 4 26 6, 4 33 4.
 Oechalia Thessaliae opp. 4 2 3.
 Oedipus ubi expositus sit 9 2 4. patrem ubi occiderit 10 5 3. sphingem ut exciderit 9 26 2. ex Iocasta liberos non suscepit 9 5 10. in Atticamne venerit 1 28 7, 1 30 4. eius filii 5 19 6, 9 5 12, 9 18 3, 9 25 2.
 Oedipodia poesis 9 5 11.
Οἰδιποδία κρήνη 9 18 5 et 6.
 Oeneus Pandionis f. nothus 1 5 2.
 Oeneus Porthaonis f. Aetoliae rex 2 25 2, 4 35 1. Herculis socer 2 13 8.
 Oeniadae pop. Acarnanum 1 11 4. a Messeniis invaduntur et expugnantur 4 25 1, 5 26 1.
 Oenias Oebotae pater 7 17 6.
 Oenobius Thucydidem revocat 1 23 9.
 Oenoe Argolicus vicus 2 25 2. pugna ibi commissa 1 15 1, 10 10 4.
 Oenoe demo Attico nomen dedit 1 33 8.
 Oenoe fons Pheneat. 8 15 6.
 Oenoe Nympha 8 47 3. Panis nutrix 8 30 3.
 Oenomaus Alxionis vel Martis f. 5 1 6, 5 22 6, Pisae rex 8 20 2, Harpinnam condit 6 21 8, cum procis filiae certat 6 21 7—11, 5 10 6, 5 14 6, 5 17 4, Myrtili dolo vincitur 8 14 10. *ταράξιππος* 6 20 17. eius domus 5 14 7, 5 20 6, 6 18 7. sepulcrum 6 21 3.
 Oenone ins. postea Aegina 2 29 2.
 Oenopion Cretensis coloniae dux 7 4 8, 7 5 13.
 Oenotria Italiae regio 8 3 5.
 Oenotrus Lycaonis f. Oenotriae rex 8 3 5.
 Oenusae ins. 4 34 12.
 Oeoclus Neptuni f. 9 29 1.
 Oeolycus Therae f. 3 15 8, 4 7 8.
 Oeonus Herculis consobrinus 3 15 4 et 5.
οἰωνοσκοπεῖον Tiresiae 9 16 1.
 Oëroe fl. 9 4 4.
 Oetae montis trames 3 4 8, 10 22 1. duplex ib. 8. ad Oetam mare coenosum 7 15 4.
 Oetolinus 9 29 8.
 Oetylus Argivus Amphianactis f. 3 25 10.
 Oetylus Lacon. opp. 3 21 7, 3 25 10.
 Ogoa deus Carum v. Osogo.
 Ogryle Sardiniae opp. 10 17 5.
 Ogrylus, Ogrylae conditor 10 17 5.
 Ogygiae Thebae 9 5 1. Ogygia porta 9 8 5.
 Ogygus Eleusinis pater 1 38 7. *αὐτόχθων* 9 5 1.
 Oicles Mantii f. Amphiarai pater 3 12 5, 6 17 6, 8 2 4, 8 36 6.
 Olaidas (?) Thebanus Pyth. 10 7 8.
 Olbia opp. Sardiniae 10 17 5.
 Olbiades pictor 1 3 5.
 Olbius fl. Pheneat. 8 14 3.
 olea Minervae renata 1 27 2. *καλλιστέφανος* 5 15 3. *στρεπτή* 2 28 2. oleae duae antiquissimae 1 30 2, 8 23 5. olea et illex ex eadem radice nascentes 8 37 10. oleagina facies 10 19 3.
 oleaster 2 31 10, 2 32 10, 5 7 7, 5 14 3, 5 15 3, 8 48 2.
 Olen Lycius hymnum in Achaeiam scripsit 5 7 8: in Ilithyiam 1 18 5, 8 21 3, 9 27 2: in Iunonem 2 13 3. eius vatiginia 10 5 7—8.
 Olenia petra 6 20 16.
 Olenius Eleus *αὐτόχθων* 6 20 16.
 Olenus Achaeorum urbs 7 18 1, 7 22 1.
 olei genera laudata 10 32 19. oleo perunguntur qui Trophonium consulunt 9 39 7. oleo lapis perfunditur 10 24 6.
 Olidas (?) Eleus 6 15 2.
 Olmones Boeotiae opp. 9 24 3. olim Halmones 9 34 10.
 Olmus s. Halmus Sisyphei f. 9 24 3, 9 34 10.
 Olus opp. Cretae 9 40 3.
 Olympia dea 1 18 7. Ilithyia 6 20 2.
 Olympia lucus Olympii Iovis in Elide 3 8 4—5. Pisaeae finitima 5 1 7. Olympiae et Lacedaemonis distantia 6 16 8. gymnasia 6 6 3, 6 23 1—7. stadium 6 20 8. stadii carceres 6 20 10. hippodromus et Taraxippus 6 20 15.
 Olympici ludi vetustissimi 5 7 9, 8 2 2. cur quinto quoque anno agitati 5 7 9. eorum origo 5 7 6—9. intermissorum instaurationis 5 4 5—6, 5 8 5. eorum varia

- genera et ordo 5 8 6—11. quaedam abrogata 5 9 1—2. eorum praesides 5 9 4. athletarum et iudicum iuramentum 5 24 9. athletarum habitacula 6 21 2, fraus graviter vindicata 5 21 2—17, 6 6 6. victorum ex oleastro coronae 5 15 3. victorum tabulae 3 21 1, 5 21 9, 6 2 3, 6 8 1, 6 13 10. statuae 6 1—18. victoriae reportatae a mulieribus 3 8 1. ludis spectandis interdictum mulieribus 5 6 7.
- Olympicus senatus 6 3 7. Olympicum templum 5 10. Olympii Iovis simulacrum et thronus 5 11. Olympicarum arae 5 13 8—14 1, 5 14 4—10. sacrorum ligna 5 13 3, 5 14 2. thesauri 6 19. donaria 5 21—27.
- Olympias I 5 8 6. IV 4 4 5. VI 6 3 8, 7 17 6. VIII 6 22 2. IX 4 5 10. XIV 4 13 7, 5 8 6. XXIII 4 15 1, 5 8 7. XXV 5 8 7. XXVIII 4 23 4, 5 8 7. XXIX 4 23 10. XXX 8 39 3. XXXIII 5 8 8. XXXIV 6 22 2. XXXVII 5 8 9. XXXVIII 5 9 1, 6 15 8. XLI 5 8 9. XLVIII 6 22 3, 10 7 4. L 5 9 4. LIV 8 40 1. LVIII 10 5 13. LIX 6 18 7. LXI 6 18 7. LXV 5 8 10, 6 10 4. LXVI 6 10 6. LXVIII 6 13 10. LXX 5 9 1. LXXI 5 9 1, 6 9 6. LXXII 6 9 5. LXXIII 6 9 4. LXXIV 6 6 5. LXXV 6 3 8. LXXVI 6 6 6. LXXVII 5 9 3, 6 6 6. LXXVIII 6 14 1. LXXIX 4 24 5, 6 14 1. LXXX 6 3 8, 7 17 6. LXXXIV 5 9 1. LXXXVI 5 11 3. LXXXIX 6 7 8. XC 6 7 8. XCIII 5 8 10. XCVI 8 45 4. XCIX 5 8 10, 6 18 6. CI 7 25 4. CII 4 27 9, 6 5 3, 8 27 8. CIII 5 9 5. CIV 5 9 6, 6 22 3. CV 10 2 3. CVIII 5 9 6, 10 3 1. CXII 5 21 5. CXXVIII 5 8 11. CXXXI 5 8 11. CXLV 5 8 11. CLX 7 17 1. CLXXVIII 5 21 9. CXCH 5 21 16. CCI 5 21 18. CCXVIII 5 21 12. CCXXVI 5 21 15.
- Olympiades in tabulis Eleorum omissae 6 4 2, 6 8 3, 10 36 9. *Ἀνολυμπιάδες* 6 22 3.
- Olympias fons 8 29 1.
- Olympias Neoptolemi filia, Alexandri M. mater 1 11 1. cum dracone concumbit 4 14 7. in Philippi liberos saevit 8 7 7. punitur 1 11 4, 1 25 6, 9 7 2.
- Ὀλυμπιεῖον* Megar. 1 40 4. Ephes. 7 2 9. Sicyon. 2 7 3.
- Olympiodorus 1 25 2, 1 29 13, 10 18 7, 10 34 3.
- Olympiosthenes stat. 9 30 1.
- Olympus Arcadiae mons 8 38 2, Thessaliae 6 5 5.
- Olympus Marsyae discipulus 10 30 9.
- Olympus stat. 6 3 13.
- Ὀλύμπη* arbor 4 20 2.
- Olynthus urbs oppugnatur ab Agesipolide 3 5 9.
- Omphace opp. Siciliae 8 46 2, 9 40 4.
- Omphalion pictor, Niciae disc. 4 31 12.
- Omphalion Pisaeus 6 21 1, 6 22 2.
- Onaethus stat. Thylaci fr. 5 23 5.
- Onasias pictor 9 4 2, 9 5 11.
- Onassimedes stat. 9 12 4.
- Onatas Aegineta stat. Miconis f. 5 25 10 et 13, 5 27 8, 6 12 1, 8 42 7 et 9, 10 13 10.
- Onga Minerva apud Phoenices 9 12 2.
- Onceum locus Arcad. 8 25 4.
- Onchestus Neptuni f. 9 26 6.
- Onchestus opp. Boeot. 1 39 5, 9 26 6.
- Oncus s. Oncius Apollinis f. 8 25 4 et 10.
- Onetor Phrontidis pater 10 25 2.
- Onomarchus Phocensium dux 10 2 5.
- Onomacritus de Gratiis 9 35 1, de Hercule Idaeo 8 31 3, de Titanibus 8 37 5. carmina eius Musaeo supposita 1 22 7.
- Onomastus Smyrnaeus Ol. 5 8 7.
- ὀνόματα* v. festum.
- ὄνου γνάθος* promontor. 3 22 10, 3 23 1.
- Opheltis Lycurgi f. 2 15 2.
- Opheltis Penelei f. 9 5 16.
- Ophioneus vates 4 10 5. caecus natus ib. 6. visum repente recuperat 4 12 10, recuperatum amittit 4 13 3.
- ὄφις* i. q. *δράκων* 8 8 5.
- Ὀφρεως κεφαλή* Boeotiae 9 19 3.
- Ophis fl. Mantinea 8 8 4 et 7.
- Ophitea urbs Phocidis 10 33 9.
- Opici pop. Italiae 8 24 5.
- Opis Hyperborea 1 43 4, 5 7 8.
- Opis Iapygum rex 10 13 10.
- Ops Melanis pater 8 28 5.
- Opuntii 2 19 8.
- Opus opp. 10 35 1.
- oraculum singulare 7 22 3. barbaro barbare respondet 9 23 6. synonymis fallit 8 11 10. oracula quae mulier ediderit prima 10 12 1.
- oraculum de Aesculapii matre 2 26 7. de Alcmaeone 8 24 8. de Arcadia a Lacedaemoniis non invadenda 8 1 6. de Arcadis ossibus 8 9 4, 8 36 8. de Argivarum mulierum fortitudine 2 20 10. de Aristomenis scuto 4 32 5. de bove caedis reo 5 27 10. de Callirrhoe immolanda 7 21 3. de Caphysensium pueris 8 23 7. de Cereris cultu neglecto 8 42 6. de Cirrha expugnanda 10 37 6. de Cleomede ultimo herodem 6 9 8. de Codro 7 25 3. de Comaetho 7 19 4. de Delphis Apollinis cura 5 3 1, 10 6 7. de daemone a Temesaeis expiando 6 6 8. de duce a Doriensibus quaerendo 5 2 5. de Epaminondae morte 8 11 10. Ergino de liberis procreandis non esse desperandum 9 37 4. de Eubota victuro 6 8 3. de Eurypylo 7 19 6 et 8. de Glauci perituro 2 18 2. de Hannibalis morte 8 11 10.

- de Hectoris ossibus 9 18 5. de Homeri patria 8 24 14 et 10 24 2. de Iove Ithomata tripodibus donando 4 12 7. de Leuctrica pugna 4 26 4 et 9 14 3. de Mantinea alio loco condenda 8 8 4. de Medonte 7 2 1. de Messene dolo capienda 4 12 1 et 4. de virgine a Messeniis immolanda 4 9 4. bellum Messenium quando sit finem habiturum 4 20 1. de Oebota ornando 6 3 8, 7 17 6 et 13. de Orestis in Arcadiam migratione 8 5 4, ossibus 3 3 6. de Oronte Indo 8 29 4. de Phigalensium reditu 8 39 4. de Philippi Macedonis morte 8 7 6. de Phocensium et Thessalorum praelio 10 1 4. Pisam Iovi curae esse 5 3 1. de Scephro lugendo 8 53 3. de Sicilia condenda 8 11 12. de Smyrna condenda 7 5 3. Spartanis ab avaritia periculum esse 9 32 10, a rege claudo 3 8 9. de supplicibus venerandis 8 25 1. de Syracusis condendis 5 7 3. de Theagene restituendo 6 11 8. de Themistoclis spoliis Persicis 4 32 5. de Tisameni ossibus 7 1 8. cf. Bacis, Euclus, Phaennis, Pemonoe, Sibylla.
- Oraea regio 2 30 5.
- oratoria ars a Gorgia restituta 6 17 8.
- Orchomenus campus 8 13 4.
- Orchomenus Arcadiae urbs 8 12 9, 8 13 6, 9 36 6. *πολύμηλος* 8 3 8. urbs vetus 8 13 2. oppidula eius 8 27 4. Orchomenii Arcades 7 14 1.
- Orchomenus Lycaonis f. 8 3 3, 8 36 1.
- Orchomenus Minyae f. 9 36 6.
- Orchomenus Minyaeus 9 36 6. Orchomenii peste vexati 1 44 7. a Thebanis sedibus pulsi 9 15 3 et 9 17 1, a Philippo restituti 4 27 10 et 9 37 8. divites 1 9 3, 8 33 2, 9 34 6, 9 38 8. cum Codri filiis in Asiam migrant 7 2 3, 9 37 8. signo Apollinis spoliantur a Sylla 9 30 1.
- Orcus a Plutone clauditur 5 20 3.
- Oreatae 3 24 4.
- Oresteum Arcad. opp. antea Oresthasium 8 3 2.
- Orestes Agamemnonis f. Argorum et Spartae rex 2 18 5-6, 3 1 5, 3 16 7, Achaeorum 8 5 1. in Arcadiam demigrat 8 5 4. matricidii reus 1 28 5, 2 31 4 et 8, 8 34 4. insanit 3 22 1, 8 34 1-4. Dianae Tauricae signum affert 3 16 7. Eumenidum templum condit 7 25 7. eius filius et uxor 1 33 8, 2 18 6, 3 1 5: ossa 3 3 6, 3 11 10, 8 54 4: *σκηνη* 2 31 8: statua 2 17 3.
- L. Aurelius* Orestes 7 14 1, 7 16 1.
- Oresthasium v. Oresteum. eius situs et rudera 8 27 3, 8 44 2. Oresthasiorum fortitudo 8 39 4, polyandrium 8 40 5.
- Orestheus Deucalionis f. Locridis rex 10 38 .
- Orestheus Lycaonis f. 8 3 1.
- Orestorius Gallorum dux 10 22 3.
- Oreus Centaurus cum Hercule pugnat 3 18 16.
- Oreus Euboeae opp. olim Hestiaea 7 26 4.
- ὄργας* deabus Eleusiniis sacra 3 4 2.
- ὄργια δρᾶν* 4 15 7. Orgia magnarum dearum 4 1 5, 4 2 6. Bacchi 8 26 2, 9 20 4.
- Orithyia a Borea rapta 1 19 5, 5 19 1.
- orichalcinum cor 2 37 3.
- Orionis monumentum 9 20 3.
- Orneae opp. 2 25 5. Orneatae Argos translata 8 27 1. Orneatarum donarium Delphi 10 18 5.
- Orneus Erechthei f. Petei pater 2 25 5, 10 35 8.
- Ornytion Sisyphi f. 2 4 3. Phoci pater 9 17 6.
- Ornytus Arcas 8 28 4.
- Orontes fl. Syriae 6 2 7, 8 20 2, 8 33 3, 10 20 5. Orontem navibus pervium efficit imperator Romanus 8 29 3.
- Orontes Syrus 8 29 4.
- Oropus urbs a Philippo Atheniensibus data 1 34 1. ab Atheniensibus direpta 7 11 4 et 6.
- Orpheus Thrax Calliopes f. 9 30 4. Olene iunior 9 27 2. Cereris Chthoniae sacra instituit 3 14 5, Hecates 2 30 2, *Κόρη* *σωτείρας* 3 13 2. magiae peritus 6 20 18. citharae cantu feras ducit 9 17 7. Pythiis certare non vult 10 7 2. ad inferos descendit 9 30 4. eius interitus 9 30 5-6, ossa ib. 7, simulacra 3 20 5, 8 26 3, 10 29 6, carmina 1 14 3, 9 30 12 *τὰ καλούμενα Ὀρφικά* 1 37 4.
- Orphondas Thebanus Pyth. 10 7 7.
- Orsippus Ol. 1 44 1.
- Orsobia Deiphontis filia 2 28 6.
- Orthia demus Elidis 5 15 6.
- Orthopolis Plemnaei f. 2 5 8.
- Ortilochus Alpei f. e Telegone 4 30 2.
- Ortilochus Dioclis f. 4 30 2. eius domus 4 1 4.
- Ortygia ins. prope Syracusas 5 7 2, 8 54 3.
- Orus primus Troezeniorum rex 2 30 5.
- Oryx locus Arcadiae 8 25 2.
- Oryxis locus Arcadiae 8 14 1.
- os Pelopis 5 13 4. ossa ingenti magnitudine 2 10 2, 3 22 9.
- Osiris ab Iside lugetur 10 32 16.
- Osogo Carum Deus 8 10 4.
- Osroes rex Parthorum 5 12 6.
- Ostracina mons 8 12 2.
- Othryades Spartanus 2 20 7.
- ὠπίδες* aves ad Cephisum 10 34 1.
- Otilius (Villius) cum exercitu in Graeciam mittitur 7 7 8. 9. 10 36 6.

- Otus et Ephialtes Musis primi sacra fecerunt 9 29 1.
 ovium gregem Spartani secum in expeditionibus ducebant 9 13 4.
 ovum Ladae 3 16 1.
 Oxyartes Rhoxanes pater 1 6 3.
 Oxydracae 1 6 2.
 Oxylyus Haemonis f. Heraclidarum dux et socius 5 3 6, 5 18 6. Elidem obtinet 5 4 1. Aetolia cur exularit 5 3 7. ludos Olympios edit 5 8 5. eius uxor et liberi 5 4 4, exploratores 6 23 8, monumentum 6 24 9.
 Oxyntes Thymoetae pater 2 18 9.
 Ozolae v. Locri.
- P**actye Chersonesi 1 10 5.
 Pactyes Lydus 4 35 10.
 Pachynum promontor. Sicil. 5 25 5, 10 11 3.
 Paeonius Eleus Ol. 6 15 10, 6 16 9.
 παιδέρας herba 2 10 5.
 παιδιζή 2 10 1.
 Paeon Antilochi f. 2 18 8.
 Paeon Endymionis f. alias sedes quaerit 5 1 4 et 5.
 Paeonaeus Cures 5 7 6. eius ara 5 14 7.
 Paeonia a Paeone dicta 5 1 5. a Gallis invaditur 10 19 7.
 Paeonidae 2 18 9.
 Paeonii tauri 9 21 2. bisontes dicti 10 13 1.
 Paeonius Mendaeus stat. 5 10 8, 5 26 1.
 Pagae v. Pegae.
 Pagasus Hyperboreus 10 5 7.
 Pagondas Theban. Ol. 5 8 7.
 Pagus mons 7 5 2.
 Παλαιά κώμη 3 22 6.
 Palaemon Melicertes 1 44 7, 2 2 1, 8 48 2.
 Palaepaphus 8 5 2.
 Palaestinae palmae 9 19 8.
 palaestrae Olympicae 6 21 2, 6 23 4. palastrarum dii 4 32 1.
 palaestrice a Theseo inventa 1 39 3.
 Palamedes tesseras a se inventas Fortunae dicat 2 20 3. eius interitus 10 31 1.
 Palatium Romae a quo denominatum 8 43 2.
 Palea Achaeorum urbs, postea Dyme 7 17 6.
 Palenses qui olim Dulichii 6 15 7.
 Παλίσιος Arcad. 8 36 7.
 Palladium ab Aenea in Italiam translatum 2 23 5. Argivis ereptum 1 28 9. ἐπὶ παλλαδίῳ dicasterium Athen. 1 28 8.
 Pallantium urbs Arcad. 5 1 8, 8 3 1, 8 27 3 et 7, 8 43 1—2. Παλλαντικὸν πεδίον 8 44 5.
 Pallas Lycaonis f. Pallantii conditor 8 3 1. eius statua 8 44 5.
 Pallas a Theseo caesus 1 22 2, 1 28 10.
 Pallas Titan 7 26 12, Stygis maritus 8 18 1.
 Pallene Thraciae 1 25 2, 8 29 1.
 palmae victorum in certaminibus 8 48 2.
 palma Delia 8 48 3. aenea Athen. donarium 10 15 4. palmae Boeoticae-Palaestinae Ionicae 9 19 8.
 palus ex hiatu terrae 7 24 13. ingens uno die exsiccata 8 22 9.
 Pamisus fl. 4 31 4, 4 34 1—2. eius sacra 4 3 10.
 Pammenes Thebanus 8 27 2.
 Pammerope Celei f. 1 38 3.
 Pamphos hymnographus antiquissimus 7 21 9, 9 27 2, 9 29 8. de Celei filiabus 1 38 3, de Diana Calliste 8 35 8, de Gratiis 9 35 4, de Proserpinae raptu 1 39 1, 8 37 9, 9 31 9.
 Pamphylus Aegimii f. 2 28 6.
 Pamphyli Graecis cognati Erythrarum incolae 7 3 7.
 Pan deus Arcadiae 8 26 2. venatur in montibus 8 42 3. syringem invenit 8 31 3, 8 36 8, 8 38 11. Philippidi obvius 1 28 4, 8 54 6. eius αἰπόλιον 1 32 7, antrum 10 32 7, arae 1 34 3, mons 8 24 4, quercus 8 54 4, sacra cum Baccho communia 2 24 6, simulacra 1 36 2 et 2 10 2, templa 8 36 7, 8 37 11, 8 38 5.
 Πάν λυτήριος 2 36 6. νόμιος 8 38 11. Οἰνόεις 8 30 3. Σκολείτας 8 30 6. Panes 8 37 2.
 Panaceae ara 1 34 3.
 Panactum 1 25 6.
 Panaeus pictor, Phidiae fr. 5 11 5 et 6.
 Panathenaea antea Athenaea 8 2 1.
 pancratium qua Olympiade institutum 5 8 8. quis primus vicerit ἀκρονιτι 6 11 4.
 Pandareus e Mileto Cretae urbe oriundus 10 30 1—2.
 Pandiones duo 1 5 3, 1 39 4, 1 41 6, 8 53 7, 10 10 1.
 Pandora 1 24 7.
 Pandrosus Cecropis filia 1 2 6, 1 18 2. cum Thallo culta 9 35 2. eius templum Athenis 1 27 2.
 πανήγυρις Ὀλυμπιακή 5 4 5, Iaidis 10 32 14.
 Panhellenium 2 30 3 et 4.
 Πανικὸς φόβος 10 23 7.
 panificii inventor 8 4 1.
 Panionium 7 3 10, 7 4 10, 7 5 1.
 παννυχίς 6 22 9.
 Panopeus Phoci f. 2 29 4.
 Panopeus urbs Phocica 10 3 1, 10 4 1.
 Panormus Achaiae portus 7 22 10, Ioniae 5 7 5.
 Panormus Andaniensis 4 27 1.

- Pantaleon Omphalionis f. Pisae tyrannus 6 21 1. Olympia edit 6 22 3.
- Pantarces Eleus Phidiae amasius Ol. 5 11 3, 6 10 6, 6 15 2.
- Panthalis Helenae famula 10 25 4.
- Pantheon Athen. 1 18 9.
- Panthias Chius stat., Sostrati f., Aristoclis disc. 6 3 11, 6 9 3, 6 14 12.
- Panyasis Polyarchi f. 2 29 9, 9 11 2, 10 8 9.
- papaver aeneum 5 20 9.
- Paphia (?) Thalamatarum numen v. Paphiae.
- Paphos Cypri urbs 8 5 2. Venerem Uraniam colit 1 14 7, 8 53 7.
- Paraballon Eleus Ol. 6 6 3.
- Παράβυστον* dicasterium Athen. 1 28 8.
- Paracyparissii 3 22 9.
- Παραβάσιον* 8 28 7.
- Parammon Mercurii cognomen 5 15 11.
- Parapotamii urbs Phocidis 10 33 7 — 8. eversa 10 3 1.
- Parathemidas (?) Laced. 9 13 5.
- Parcae Cererem mitigant 8 42 3. Iovis capiti impositae 1 40 4. earum aedes 3 11 1, 9 25 4. ara 2 11 4, 5 15 5. simulacra 10 24 4. Parcarum natu maxima Venus Urania 1 19 2.
- pardorum maculae 8 2 7.
- Παρήγορος* dea 1 43 6.
- in parentes pietas 10 28 4.
- parere intra limites Aesculapii vetitum 2 27 1 et 6.
- Pariani Hellespontii Cupidinem colunt 9 27 1.
- Paris iudex dearum 5 19 5. cum Helena ubi primum congressus 3 22 1. Penthesileam vocat 10 31 8.
- Parium marmor 1 14 7, 1 33 2, 1 43 5, 5 11 10, 5 12 6, 8 25 6.
- Parnasus Cleodora f. 10 6 1.
- Parnasus mons 10 6 1. nivalis 10 8 9, 10 33 5. eius orgia 10 4 3. ad verticem via 10 32 2—7.
- Παρνασία νάπη* 10 6 1.
- Parnes mons 1 32 1.
- Parnon mons 2 38 7.
- πάρονες* 1 24 5.
- Paroreus Tricoloni f. 8 35 6.
- Paroria Arcadiae urbs 8 27 3, 8 35 6—7.
- Parphorus Colophonius 7 3 8.
- Parrhasii Arcades 6 8 2.
- Parrhasium 8 27 4.
- Parrhasius pictor Euenoris f. 1 28 2.
- Parthaon Periphetae f. 8 24 1.
- Parthenia Marmacis equa 6 21 7.
- Parthenia fl. 6 21 7.
- Parthenium mons 1 28 4, 8 6 4, 8 54 6.
- Parthenius Laco 9 13 5.
- παρθένοι* cupressi 8 24 7.
- Παρθενών* Athen. 1 25 5. eius architectus 8 41 9.
- Parthenopaeus Melanionis f. 3 12 9.
- Parthenopaeus Talai f. Promachi pater 2 20 5, 9 18 6, 9 19 2.
- Parthenope Ancaei f. 7 4 1.
- παρθένος* v. Minerva.
- partus VII mensium 3 7 7.
- Parus ins. a Miltiade frustra oppugnata 1 32 4.
- Paseas Nicippes pater 8 9 6.
- Paseas Sicyoniorum tyrannus 2 8 2.
- Pasicrates v. Possicrates.
- Pasiphae Solis filia 5 25 9. Thalamatarum numen 3 26 1.
- Pasiteles plastes 5 20 2.
- Pasithea Gratia 9 35 4.
- Pataecus Achaeus Ol. 5 9 1.
- Patara Lyciae urbs 9 41 1.
- pater hominum Cyrus 8 43 6.
- Patrae opp. Achaiae 3 2 1, 7 6 2. eius situs, nomen vetus, conditor, fata et memoranda 7 18 2—21 14. mulieres ibi duplo plures quam viri 7 21 14. Patrenses ab Augusto aucti 10 38 9. Eleos Satrapae nomen docent 6 25 6. Laphriam colunt 43 1 7. Aetolis contra Gallos opem ferunt 7 18 6, 7 20 9, 10 22 6. Patrensiu de Eurypyli cista fabula 7 19 6, 9 41 1.
- Patres Preugenis f. Patras condit 3 2 1, 7 6 2, 7 18 5. eius sepulcrum 7 20 5, statua ib. 7.
- Patrocles Crotoniata stat., Catylli f. 6 3 5, 6 19 6, 10 9 10.
- Patroclus Helenae procus 3 24 10. Achilles arma induit 4 28 7. redivivus 3 19 13. sculptus 10 13 5. pictus 10 26 6, 10 30 3.
- Patroclus a Ptolemaeo Atheniensibus auxilio missus 1 1 1, 3 6 4.
- Πατρόκλου νῆσος* 1 1 1, 1 35 1.
- Patron Lilaeam a Macedonibus liberat 10 33 3.
- πατρονόμοι* 2 9 1.
- pavo Iunoni sacer 2 17 6.
- Pavoris effigies 2 3 7.
- Paus vicus Arcad. 8 23 9.
- Pausanias Apolloniata stat. 10 9 6.
- Pausanias Cleombroti f. Plistarchi tutor 4 9. dux Laced. ad Plataeam 1 13 4, 14 1, 3 17 7, 8 52 2.
- Pausanias Macedo Harpalum interficit 2 33 4.
- Pausanias Plistoanactis f. rex Sparta 1 13 4, 3 5 1—7.
- Pausias pictor 2 27 3.
- Pax Plutum ferens 1 8 2, 9 16 2. Pacis templum Romae 6 9 3, simulacrum 1 18 3.

- Pedaeum opp. 10 25 9.
 Pedasus opp. Messen. postea Mothone 4 35 1.
 pedicularis morbus v. *φθειρίασις*.
 Pedion locus Arcad. 8 25 12.
 Pegae locus Arcad. 8 44 4, 8 54 3.
 Pegae opp. Megar. 1 41 8, 1 44 4.
 Pegaea nympha 6 22 7.
 Pegasus Eleutherensis Bacchi cultum Athenis infert 1 2 5.
 Pegasus a Minerva domitus et Bellerophonti traditus 2 4 1. ungula terram effodit et aquam elicit 2 31 9, 9 31 3.
 Pelagon Hippodamiae proci 6 21 11.
 Pelagontis bubulci 9 12 1.
 Pelagus locus silvosus Arcadiae 8 11 1 et 5. ambiguo oraculi effato locum dat 8 11 10.
 πέλανοι Atheniensibus τὰ πέμματα 8 2 3.
 Pelarge Potnei filia, Isthmiadis uxor 9 25 7.
 Pelasgi ex Iolco 4 36 1. sub arce Athen. 2 8 3. Minyas e Lemno eiiciunt 7 2 2.
 Pelasgia 8 1 6.
 Pelasgus Arcas 2 14 4. primus Arcadiae homo et rex 8 1 4.
 Pelasgus Triopae f. 2 22 1. Cererem hospitio excipit 1 14 2.
 πέλειαι fatidicae 7 21 2, 10 12 10.
 Peleus Aeaci f. Phocum fratrem occidit 2 29 9, 10 30 4. aprum Calydonium venatur 8 45 6. Thetin prensat 5 18 5. Achillem Chironi tradit 3 18 12. eius votum pro Achille 1 37 3. posteri reges Epiri 2 29 4.
 Pelias Aeginetae f. 7 18 5.
 Pelias Iolci rex Neleum pellit 4 2 5. Olympia edit 5 8 2. pictus 10 30 8. reocctus 8 11 1. eius Iudi funebres 5 17 9.
 Pelion mons 10 19 2.
 Pelis 10 27 1.
 Pella urbs 1 16 1.
 Pellana urbs 3 21 2. eo fugit Tyndareus 3 1 4.
 Pellanis fons 3 21 2.
 Pellen Phorbantis f. 7 26 12.
 Pellene urbs Achaiae 7 26 12—27 8. a Lacedaemoniis occupata 7 7 3. tyrannis obnoxia 7 7 1. Pellenes et Sicyonis confinia 7 27 12. Pellensium navale 2 12 2, 7 26 14. donarium Olymp. 6 13 11.
 pelles pro vestimentis 8 1 5, 10 38 3. pro thoracibus 4 11 3.
 Pelopidas ab Epaminonda servatur 9 13 1, liberatur 9 15 1.
 Πελοπίδην imperii socium adsciscere iubetur Oxylus 5 4 3.
 Πελόπιον τέμενος 5 13 1.
 Peloponnesii boni equites 4 8 12. Athenas invadunt Codro regnante 7 25 2. Athenienses contra Macedones sequuntur 1 25 4. Dorica dialecto utuntur 4 27 11.
 Peloponnesium bellum 3 7 11, 4 6 1, 8 41 9, 8 52 3.
 Peloponnesus 8 1 1—3. mari cincta 3 21 6. prope insula 2 1 5. Heraclidarum reditu turbata 2 13 1. eius partes quinque 5 1 1. gentes sex ib. 1—3. templum praestantissimum 8 41 8, specula 8 38 7.
 Pelops Agamemnonis e Cassandra f. 2 16 6.
 Pelops Lydus Epidauri pater 2 26 2, ab Ilo fugatus 2 22 3, cum Oenomao certat 5 10 6, 5 17 1, 6 20 18, 6 21 6—7. Myrtilo periurus 2 18 2, 8 14 11. a Mercurio sceptrum accipit 9 40 11. Pisam obtinet 5 1 6. ludos Olympicos edit 5 8 2. Mercurio sacra facit 5 1 7, Minervae Cydoniae 6 21 6, Veneri 5 13 7. Hippodamiae proci parentat 6 21 9 et 11. summo inter heroas loco est 5 13 1. ab Hercule colitur ib. 2. eius currus 2 14 4, ensis 6 19 6, equi 5 17 7, fanum 5 27 1, liberi per Peloponnesum dispersi 5 8 2, ossa 5 13 4 et 5, 6 24 1.
 Πέλοπος νηϊδες 2 34 3.
 Pelorus Spartus 9 5 3.
 Pelusium 1 6 6.
 Pencalae fl. Phrygiae 8 4 3. 10 32 3.
 Peneleos Thebanus 7 2 3. Thebanorum ad Troiam dux 9 5 15. Opheltae pater ib 16.
 Penelope Icarii filia cursu petita 3 12 1, 3 13 6. maritum quam patrem sequi mavult 3 20 10. eius filius Ptoliporthes 8 12 6.
 Peneus Thessaliae fl. 6 5 5. Andrei pater 9 34 6.
 Peneus Pyli fl. 6 22 5.
 πένταθλον qua Olympiade institutum 5 8 7. eius exercitatio salutaris 3 6 10.
 Pentathlus Cnidius Liparam deducit coloniam 10 11 3.
 Pentelicus mons Atticae 1 32 1. eius λιδοτομῆαι 1 19 6, 5 5 6. Πεντελήςιος λίθος 7 23 6, 7 25 9, 7 26 4 et 7, 8 28 1, 8 30 10, 8 47 1.
 Penthesilea 5 11 6, 10 31 8.
 Pentheus Echionis f. Baccho poenas dat 1 20 3, 2 2 7, 9 2 4, 9 5 4.
 Penthilus Orestis nothus 2 18 6, 3 2 1, 5 4 3.
 Penthilus Periclymeni f. 2 18 8.
 Pephnus ins. et opp. 3 26 2.
 peplus Iunonis 5 16 2, 6 24 10. purpureas 2 17 6. peplus Eriphytes 2 1 8.
 Πεπωμένη dea 8 21 3.

- Peraethus Lycaonis** f. 8 3 4.
Peraethenses opp. 8 3 4, 8 27 3, 8 36 7.
Perantas 2 4 4.
Peratus Neptuni f. ex Calchinia 2 5 8.
Perdiccas Ptolemaeo insidiatur 1 6 3.
Pereus Elati f. 8 4 4.
Pergamus Neoptolemi f. 1 11 1, 3 20 8.
Pergamus urbs supra Caicum, olim Teuthrania 1 4 4 et 6, 1 11 2, 2 11 7, 2 26 9, 3 26 10, 5 13 3 et 8, 7 16 1 et 8, 8 4 9, 8 42 7, 9 35 6, 10 18 6, 10 25 10.
Periander Cypseli f. sapiens 1 23 1, 10 24 1. Corinthi tyrannus 2 28 8.
Periboea Alcathoi f. cum Theseo in Cretam missa 1 42 2. a Minoe amata 1 17 3. Telamoni nupta 1 42 4.
Pericles Xanthippi f. 1 25 1, 8 41 9. eius statua 1 28 2, sepulcrum 1 29 3.
Periclus e Codri genere 7 3 10.
Periclymenus Parthenopaei interfector 9 18 6.
Periclymenus Pentili pater 2 18 8.
Periclytus Euthymachi f. 10 14 1.
Periclytus Polycleti disc. 5 17 4.
Perieres Aepli f. 2 21 7, 6 22 2. Messeniorum rex 4 2 2. eius uxor et filii 3 1 4, 4 2 4. regia 4 3 7.
Perieres Chalcidensis praedonum dux 4 23 7.
Perilaus Alcenoris f. Othryadem necat 2 20 7.
Perilaus Ancaei f. 7 4 1.
Perilaus Argivorum tyrannus 2 23 7.
Perilaus Icarii f. Orestem accusat 8 34 4.
Perimede Oenei f. Phoenicis uxor 7 4 1.
Perimedes Ulyssis socius 10 29 1.
Perinthus a Philippo oppugnata 1 29 10.
περίοικοι Spartanorum 3 23 et 5 et 6, 3 8 3 et 5, 9 13 2. Eleorum 6 22 4.
Periphetes Nyctimi f. 8 24 1.
Periphetes Vulcani f. 2 1 4.
periturium punitur 2 2 1, 2 18 2, 4 22 7, 5 24 11.
περίζωμα 1 44 1.
Permesus fl. Boeot. v. Termesus.
permutationibus contrahebant veteres 3 12 3.
Pero Nelei f. 10 31 9.
Persae marmor tropaeo faciendo Marathonem advehunt 1 33 2. caesi ab Atheniensibus sepeliuntur 1 32 5, 9 32 9. arcem Athen. qua escenderint 1 18 2. ab Agesilao magna clade afficiuntur 3 9 6. eorum γέρρα 8 50 1, 10 19 4. lex 9 32 10. victimae 3 20 4. **Περσική στοά** 3 11 3. **Persae Timothei νόμος** 8 50 3.
Persaeus Antigoni dux Zenonis discipulus opprimitur 2 8 4, 7 8 3.
perseae arbor 5 14 3.
Persea fons 2 16 6.
Perseus discum invenit 2 16 2. a nymphis accipit galeam et talaria 3 17 3. Medusam caedit 1 22 7, 2 21 5, 2 27 2, 5 18 5. cetus interimit 4 35 9. Bacchum vincit 2 20 4, 2 22 1. Mycenae condit 2 15 4, 2 16 3. Iovi Apesantio primus sacra facit 2 15 3. eius filia Gorgophone 4 2 4, statua 10 10 5, **σωτήρες** 2 18 1.
Perseus Philippi f. fratrem veneno necat 2 9 5. foedifragus a Romanis expugnatur 7 10 6. captivus Romam ducitur 1 36 6.
Pessinus urbs a Galatis occupata 1 4 5, 7 17 10.
pestilentia a Mercurio sedatur 9 22 1, ab Apolline 1 3 4. Athenienses et Phigalienses simul vexat 8 41 8.
Peteus Ornei f. Menesthei pater 2 25 6, 10 35 8.
Petra Elidis olim **δῆμος** 6 24 5.
Petrachos rupes Boeot. 9 41 6.
πέτρομα Pheneatarum 8 15 1.
Petrosaca locus Arcad. 8 12 4.
Peucellas fl. Phrygiae cf. Pencalas.
Peucetii barbari 10 13 10.
Phaeaces Cyclopibus et Gigantibus similes 8 29 2. Phaeacum chorus 3 18 11.
Phaedimus Aeolensis Ol. 5 8 11.
Phaedra Thesei uxor, Hippolyti amore capta 1 22 1, 2 32 3, 9 16 4. laqueo suspensa 10 29 3. eius sepulcrum 2 32 4.
Phaëtria seu Phaëtrion locus Arcad. 8 35 1.
Φαιδρωναί Phidiae posterius 5 14 5.
Phaëna et Clyta Gratiae 3 18 6, 9 35 1.
Phaënnis fatidica 10 12 10, 10 15 2.
Phaestus Herculis f. Sicyone in Cretam migrat 2 6 7. Herculi sacra instituit 2 10 1.
Phaëthon Cephali et Aurorae f. 1 3 1. Phaëthontis casum lamentantur Solis filiae 1 3 6.
Phalaecus Phaylli f. in Cretam transmittit 10 2 7.
Phalaesiae opp. Arcad. 8 35 3.
Phalanthus Agelai f. Arcas 8 35 9.
Phalanthus mons Arcad. 8 35 9.
Phalanthus opp. Arcadiae 8 35 9.
Phalanthus Spartanus coloniam Tarentum deducit 10 10 6. naufragus a delphino in Italiam transvehitur 10 13 10. eius uxor Aethra 10 10 8.
phalanx Lacedaemoniorum 8 10 6.
Phalareus cursu certat 5 17 10.
Phalarus fl. Boeotiae 9 34 5.
Phalces Temeni f. 2 13 1. Sicyonem occupat 2 6 7. Iunoni templum statuit 2 11 2. sororem interficit 2 28 5.
Phalerum navale Athen. 1 1 2 et 4, 1 28 9, 8 10 4, 10 35 2.
Phalerus Argonauta 1 1 4.

- Phalysius visu recepto Aesculapio templum condit 10 38 13.
 Phamenoph heros Aegyptius 1 42 3.
 Phana Aetoliae opp. ab Achaeis capitur 10 18 1.
 Phanas Messenius Ol. 4 17 9.
 Phanes Thebanus 1 7 6.
 Phanostratus Demetrii pater 1 25 6.
 Pharae Achaiae opp. 7 22 1—5.
 Pharae Laconiae opp. olim Pharis 4 16 8. Messeniae opp. Spartanis ab Augusto attribuitur 4 3 2 et 10, 4 30 2. Pharaetae 4 30 4. Pharitae 3 2 6.
 Pharandates Persa Teaspidis f. 3 4 9.
 Pharax Laced. 6 3 15.
 Pharis seu Phares Mercurii et Philodamiae f. 4 30 2, 7 22 5.
 Pharis urbs Lac. 3 20 3.
φαρμακίδες 9 11 3.
 Pharsalus opp. Thessaliae 10 13 5.
 Pharus ins. 5 7 4.
 Phaselide templum Minervae et Achillis hasta 3 3 8.
 Phasis fl. belluas alit 4 34 2.
 Phaylus (Phayllus) Crotoniata 10 9 2.
 Phaylus (Phayllus) Phocensium dux 10 2 6.
 Phegeus rex Phegiae 8 24 2 et 10. eius liberi 6 17 6, 8 24 8, 9 41 2.
 Phegia opp. Arcad. olim Erymanthus 8 24 2 et 8.
φηγός δρυός species 8 1 6, 8 12 1.
 Phellia fl. 3 20 3.
 Phelloe opp. Achaiae 7 26 10.
φελλός quercus apud Iones 8 12 1.
 Pheomonoe prima Delphica vates 10 5 7, 10 12 10. eius oraculum 10 6 7.
Pheneos Arcas αὐτόχθων 8 14 4.
 Pheneos Arcadiae opp. 5 27 8, 6 1 3. eius situs, conditor, memoranda 8 14 4—8. veteris Phenei situs 8 14 1.
 Pheneatarum fines 8 13 6, 8 15 8, 8 16 1, 8 17 5. campi 8 14 1. donarium 5 27 8.
 Pheno Lamedontis uxor 2 6 5.
 Pherae Messen. opp. Ortilochi domus 4 1 4.
 Pherae Thessaliae opp. 1 13 2, 2 23 5. Pheraeorum donarium 10 15 4.
 Pherecydes Syrius quo morbo perierit 1 20 7.
 Pherenice eadem quae Callipatira 5 6 7.
 Pherenicus Eleus Ol. 6 16 1.
φερέπολις Τύχη 4 30 6.
 Pheres Medaeae f. 2 3 6 et 9.
 Pherias Aegineta Ol. 6 14 1.
 Phia, Elidis urbs 5 18 6.
 Phialia urbs Arcad. olim Phigalia 8 3 2, 8 5 7, 8 39 2.
 Phialo Alcimedontis f. cum Hercule concumbit 8 12 3.
 Phialus Bucolionis f. 8 3 2, 8 5 7, 8 39 2.
 Phidias Athen. stat., Charmidae f. 1 3 5, 1 4 7, 1 24 8, 1 28 2, 1 33 3 et 8, 1 40 4, 5 10 2, 5 11 3, 6 4 5, 6 25 1, 6 26 3, 7 27 2, 9 4 1, 9 10 2, 10 10 2. eius officina 5 15 1. posterii **φαιδρονται** 5 14 5.
 Phidippides v. Philippides.
φειδίτια 7 1 8. cf. 3 11 11 not.
 Phidolas Corinthius Ol. 6 13 9. Olympionicarum pater ib. 10.
 Phidon Argivorum tyrannus 6 22 2.
 Phigalia nymphea 8 39 2.
 Phigalia opp. Arcadiae 4 24 1. postea Phialia 8 3 2, 8 39 2. eius situs ib. 1. **ψυχαγωγοί** 3 17 9.
 Phigalus Lycaonis f. 8 3 1. **αὐτόχθων** 8 39 2.
 Philabrus Cyneae f. v. Philagrus.
 Philaeus Eurysacis f. 1 35 2.
 Philagrus Cyneae fil. Eretriam prodit 7 10 2.
 Philammon hymnis certat 10 7 2. **τελετῆς** apud Lernaeos auctor 2 37 2. eius filius Thamyris 4 33 3.
 Philammon Delphis opem fert 9 36 2.
 Philander Apollinis et Acaecallidis fil. 10 16 5.
 Philandrides Xenarchae pater 6 2 1.
 Philanor Ergotelis pater 6 4 11.
 Philanorion locus 2 36 3.
 Philanthus Prolai f. Eleus 5 2 4.
 Phileas Samius 10 38 6.
 Philesius Eretriensis stat. 5 27 9.
 Philles v. Philys.
 Philetaerus eunuchus Pergami rex 1 8 1. Lysimachi pecuniae custos 1 10 4.
 Philetas Sybarita Ol. 5 8 10.
 Philinus Cous Ol. 6 17 2.
 Philippeum 5 17 4, 5 20 9.
Φίλιππειος στοά 8 30 6.
Φίλιππιος πηγή 8 7 4.
 Philippi opp. Macedoniae recentissimum 6 4 10.
 Philippi duo Macedonici imperii fundator alter, alter eversor 7 8 9.
 Philippides Athen. Pani obviam fit 1 28 4, 8 54 6.
 Philippus Amyntae f. perfidus et periurus 7 7 5, 8 7 5. mulierosus 1 6 8. tam viquam per proditores totam prope Graeciam subigit 1 25 3, 3 7 11, 4 28 4, 7 10 3. Phocicum bellum conficit 10 2 5, 10 3 1. Medeonem evertit 10 36 6. Plataeam restituit 9 1 8, Orchomenum 9 37 8. litem Lacedaemoniorum et Argivorum dirimit 2 20 1, 7 11 2. Laconiam invadit 3 24 6, 5 4 9. castra ad Mantineam metatur 8 7 4. potentiam eius

- quid auxerit 8 27 10. quot annis vixerit 8 7 6. eius filia Thessalonice 9 7 3. statua 1 9 4, 5 20 10, 6 11 1. in liberos eius saevit Olympias 8 7 7.
- Philippus Azan Ol. 6 8 5.
- Philippus Cassandri f. 9 7 3.
- Philippus Cassandri frater 1 11 4.
- Philippus Demetrii f. Antigono tutore usus 6 16 3, 8 8 11. Philippum Amyntae f. aemulatur 7 7 5. veneticus 2 9 4, 8 50 4. Lilaeam expugnat 10 33 3. Elatenses terret 10 34 3. a Romanis superatur 1 36 5, 7 8 7. moritur 2 9 5.
- Philistus Archomenidis f. de Demosthene 1 29 12, de Hyblaeis 5 23 6. Dionysii flagitia dissimulavit 1 13 9.
- Philles v. Philyls.
- Philocles Athen. ad Aegospotamos dux 9 32 9.
- Philoctetes in Lemno a Graecis relictus 8 8 5. ubi morsus ab hydro 8 33 4. a Graecis arcessitus 5 13 4. Admetum interficit 10 27 1.
- Philodamia Danaï filia v. Phylodamia.
- Philogenis Athen. Euctemonis f. 7 2 4, 7 3 10.
- Philomela a Tereo vitiata 1 5 4, 1 41 8. Aegei soror 1 14 7. eius metamorphosis ib. 9, 10 4 9.
- Philomelus Aetolorum dux 10 22 13.
- Philomelus Theotimi f. Phocenses ad bellum sacrum concitat 10 2 2. se praecipitat ib. 4. sacrilegus 10 8 7, 10 33 2.
- Philon f. Corcyraeus Ol. 6 9 9, 6 14 13.
- Philonides Zoti f. *ἡμεροδρόμος* Alexandri M. 6 16 5.
- Philonome v. Phylonome.
- Philopoemen Attallicorum auxiliorum dux 7 16 1 et 8.
- Philopoemen Craugidis f. 8 49—51. cum civibus in Messeniam profugit 4 29 8, 8 27 15. Messeniis auxilium fert 4 29 10. ab iisdem captus veneno interficitur ib. 12, 7 9 6, 8 51 5. in eum epigramma 8 52 6.
- Philostratus Rhodius 5 21 9.
- Philotas Penelei nepos Thebanus 7 2 3 et 10.
- Philotimus Aegineta stat. 6 14 12.
- Philoxenus Macedo 2 33 4.
- Philoxenus poeta Dionysio familiaris 1 2 3.
- Philyls Eleus Ol. 6 9 4, 6 14 11.
- Phineus rex Thraciae 5 17 11.
- Phintas ex Androclis posteris Messen. 4 16 2, 4 17 9.
- Phintas Sybotae f. 4 4 1.
- Phlegya opp. Boeot. 9 36 2.
- Phlegyae Minyadis incolae Thebanis auxilium ferunt 9 9 2. Phocenses opprimunt 8 4 4, 10 4 1. Delphos adoriuntur 9 36 2, 10 7 1.
- Phlegyantia quae antea Andreis 9 36 1.
- Phlegyas Martis et Chryses f. 9 36 1. cum filia gravida in Peloponnesum venit 2 26 3.
- Φλεγυνηῖς* Coronis 2 26 7.
- Phlias Bacchi f. Argonauta 2 12 6. eius mater, uxor, proles 2 6 6.
- Phliasia Sicyoniae finitima 2 12 3.
- Phliasii 2 12 3—13 2. Clazomenas condunt 7 3 9. eorum de Asopo fabulae 2 5 2—3. donaria 5 22 6, 10 13 6.
- Phlius Dameonis pater 6 20 16.
- Phlius opp. 2 13 3—8.
- Φλυεῖς* demus Atticus 1 31 4.
- Phlygonion urbs Phocid. 10 3 2.
- Phlyus Telluris f. 4 1 5.
- Phobus loci nomen 2 7 7.
- Phobus Martis f. 9 36 3. leonino capite 5 19 4.
- Phocaea Ionica 10 8 6. ibi Minervae templum antiquum 2 31 6, 7 5 4. Phocaeenses unde in Asiam migrarint 7 3 10. Gennaidas colunt 1 1 5.
- Phocenses Amphictyones 10 8 2—3. pelibus amicti 8 1 5. sacrilegi 4 5 4, 10 7 1, 10 15 1. Spartanorum socii 3 5 3, 3 9 9, 3 10 3. Phocensium fines 10 13 4, res bello gestae 10 1 3—3 4, adversus Gallos alacritas 10 3 4, 10 8 3, 10 23 5 et 9, numerus 10 20 3, donaria 10 13 4 et 6 et 7. *κοινὸν* 6 6 2. *σύλλογος κοινὸς* 10 33 1. *σύνθημα* 10 1 10.
- Phocicum synedrii Phocici locus 10 5 1.
- Phocicum bellum 4 28 1, 9 6 4, 10 3 1.
- Phocis ab Ornytionis f. denominata 2 29 3, ab Aeaci 10 1 1. Phocidis optima pars 10 33 7, urbes maximae 10 34 1. urbes bello Phocico eversae 10 3 1. fines 10 1 1, 10 37 2, 10 38 1. colonia 7 3 10.
- Phocus Aeaci f. Iasei amicus 10 30 4, in Phocidem migrat 10 1 1, Drymaeam condit 10 33 12, occiditur 2 29 2 et 9.
- Phocus Ornytionis vel Neptuni f. 2 4 3. in Phocidem venit 2 29 3. Antiopen ducit 9 17 6. Phocidi nomen dat 10 1 1. eius heroum 10 4 10, monumentum 10 32 10.
- Phoebaea palus postea Saronis 2 30 7.
- Phoebaeum 3 14 9, 3 20 2.
- Phoebe et Hilaira Leucippi filiae Dioscurorum uxores 2 22 5. Apollinis filiae 3 16 1. earum simulacra 4 31 9 et 12.
- Phoebia Sicyoniorum opp. 9 15 4.
- Phoenice montana serpentes alit 9 28 2.
- Phoenices rerum divinarum peritiores quam Graeci 7 23 7. coloniam in Siciliam mittunt 5 25 6. Phoenicii maris conchyliā 3 21 6. purpura 5 12 4.

- Φοινικιοῦν** dicasterium Athen. 1 28 8.
Φοινικοῦς portus 4 34 12.
 Phoenix Achaiae fl. 7 23 5.
 Phoenix Colophonius **λαμβροποιός** 1 9 7.
 Phoenix equus 6 10 7.
 Phoenix Europae pater 7 4 1.
 Phoenix Pyrrho Neoptolemi nomen dat 10 26 4.
 Phoezon locus et monumentum 8 11 4.
 Pholoe mons arcad. 6 21 5, 8 24 4, 8 27 17.
 Pholus ubi Centaurorum pugna 3 18 10.
 Phorbas Argi f. 1 2 1.
 Phorbas Athen. archon per totam vitam 6 16 13.
 Phorbas Lapithae f. Actoris pater 5 1 11.
 Phorbas Triopae f. 7 26 12.
 Phoreus Medusae pater 2 21 5.
Phorcys Phryx γυαλοθώραξ 10 26 6.
 Phormio Asopichi f. Paeaniensis 1 23 10, 1 29 3, 10 11 6.
 Phormio Erythraeus piscator 7 5 7.
 Phormio Halicarnass. Ol. multatur 5 21 3.
 Phormio Spartanus inhospitalitatis poenas dat Dioscuris 3 16 2—3.
 Phormis Maenalius 5 27 1—2 et 7.
φορμός pro veste 10 29 8.
 Phoroneus Caris pater 1 39 5 et 6. Inachi fluvii f. arbiter inter Neptunum et lunonem 2 15 5. ignis inventor 2 19 5. eius uxor Cerdo 2 21 1. sepulcrum et parentatio 2 20 3.
 Phoronicum **ἄστν** 2 15 5.
 Phoronidae Amphiarus et Adrastus 7 17 7.
 Phradnon Argivus stat. 6 8 1.
 Phraortes rex Mediae 4 24 2.
 Phrasielides archon Athen. 6 5 3, 8 27 8.
 Phreattys dicasterium Athen. 1 28 11.
 Phrixa nympa 8 47 3.
 Phrixa opp. 6 21 6.
 Phrixus Athamantis f. 1 44 7, 9 34 6. cum Helle aufugit 9 34 5. e Colchis redit 9 34 8. arietem immolat 1 24 2.
 Phrixus fl. 2 36 6, 2 38 1.
 Phrontis Menelai gubernator 10 25 2.
 Phrudarchidas v. Phrurarchidas.
 Phrurarchidas Laco 9 13 5.
 Phruria Spart. 3 12 8.
 Phryges in Siciliam migrant 5 25 6. cum Aegyptiis de antiquitate contendunt 1 14 2. Phryges Stectoreni 10 27 1.
 Phrygia **ἁρμονία** 9 12 5.
 Phrygium marmor 1 18 8 et 9.
 Phryne Praxiteli amata 1 20 1, 9 27 3, 10 15 1.
 Phrynichi fabula **Πλευρώνια** 10 31 4.
 Phrynon Leontinus 5 22 7.
φθειριάσει Pherecydes et Sylla pereunt 1 20 7, 9 33 6.
 Phthia 6 11 5.
 Phthiotae Amphictyones 10 8 2.
 Phylace locus Arcad. 8 54 1.
Φυλακείδης demus Tegeat. 8 45 1.
 Phylacides Apollinis et Acacallidis nymphae f. 10 16 5.
 Phylactris collis Arcad. 8 48 4.
 Phylacus heros Delphis opem fert 10 23 2. eius heroum 10 8 7.
 Phylacus (Thylacus) statuarius 5 23 5.
 Phylander Apollinis et Acacallidis f. 10 16 5.
 Phylas Antiochi avus 1 5 2, 10 10 1.
 Phylas Antiochi f. 2 4 3, 9 40 5.
 Phylas Dryopum rex 4 34 9.
 Phylei Athen. statua Delphis 10 10 1.
 Phyleus Augeae f. a patre eiectus 5 1 10. Elidem ab Hercule dono accipit 5 3 1. Dulichium abit ib. 3.
 Phyleus Messeniorum dux 4 13 5.
φυλία oleae species 2 32 10.
 Phylodamia Danae filia 4 30 2, 7 22 5.
 Phylonome Craugasi f. 10 14 2.
 Physcoae chorus 5 16 6.
 Phytalus Cererem domo excipit 1 37 2.
 piacula in fluvium abiecta 5 5 10.
 pica vagitum infantis imitatur 8 12 3.
 Pielus Pyrrhi f. 1 11 1.
 Piera fons Elidis 5 15 8.
 Piera Oxyli uxor 5 4 4.
 Pieria mons Maced. a Piero denominatur 9 29 3, 10 13 5.
 Pierus fl. etiam **Πεῖρος** dictus 7 18 1, 7 22 1.
 Pierus Macedo Musis numerum et nomina constituit 9 29 3.
 pietas veterum in deos 10 28 1, in parentes 10 28 4.
 pileus Dioscurorum 3 24 5, 4 27 2.
 Pindarus ad poesin quo praesagio accensus 9 23 2. a Corinna victus 9 22 3. honor eius e Delphici Apollinis responso 9 23 3. sella in templo Delphico 10 24 5. somnium ante obitum 9 23 2. statua 1 8 4. donaria 9 16 1, 9 17 2. domus rudera 9 25 3. canticum in Aphaeam 2 30 3. hymnus in Ammonem 9 16 1, in Proserpinam post mortem dictatus 9 23 4. prooemium in Sacadam 9 30 2. loci de **ἄλτει** 5 10 1, de Aloeii filiis 9 22 6, de Alpheo et Diana una colendis 5 14 6, de Antiopa Amazone 1 2 1, de **κηληδόσι** 10 5 12, de Delphico umbilico 10 16 3, de Ephesii templi conditoribus 7 2 7, de Fortuna 4 30 6 et 7 26 8, de Glaucio marino 9 22 7, de Iamo 6 2 5, de Iovis et Thebes amoribus 5 22 6, de Lynceo 4 2 7, de Sileno 3 25 2, de Theseo Dioscurorum affini 1 41 5.
 Pindasus mons 2 26 8.
 pinea sarta Isthmionicis data 8 48 2.
 Pion (vel Prion) mons Ephes. 7 5 10.

- Pioniae opp. Mysiae** 9 18 4.
Pionis ex Herculis posteris 9 18 4.
Pirae opp. 7 18 1.
Piraeus olim demus Attic. 1 1 2—3.
Piras e Styge Echidnam gignit 8 18 2.
Pirasus Argi f. 2 16 1, 2 17 5.
Pirene Acheloi vel Oebali f. 2 2 3. in fontem mutata 2 3 2, 2 5 1.
Pirithous Iovis f. 5 10 8. Thesei amicus 10 29 10. Thesprotiam invadit 1 17 4. aprum Calydonium venatur 8 45 7. eius nuptiae 5 10 8, effigies 10 29 9, heroum 1 30 4.
Pirus fl. 7 18 1. i. q. Pierus 7 22 1.
Pisa Iovi curae 5 3 1. capitur ab Eleis 5 10 2. Pisae fines 6 21 3, conditor 6 22 2, tyrannus 6 21 1.
Pisaea regio 5 1 6, 6 21 4.
Pisaei cum Eleis de Olympicis ludis contendunt 6 22 2.
Pisander Camirensis poeta 2 37 4, 8 22 4.
Pisander Homericus 3 3 8.
Pisander Spartanæ classis praefectus 3 9 6.
pisces marini aquas fluviales subeunt 4 34 1. Mercurio sacri 7 22 4. vocales 8 21 2.
Pisias stat. 1 8 5.
Pisirhodus Diagoræ nepos Ol. 6 7 2 et 3 et 4, 5 6 8.
Pisis Troas 10 26 1.
Pisistratus ἄρχων 2 24 7.
Pisistratus Nestoris f. 4 1 4.
Pisistratus tyrannus Athen. 1 3 3, 1 23 1, 9 6 2. Homeri carmina colligit 7 26 13. adversus Pisistratidas expeditio Cleome- nis 3 4 2.
Pisistratus Pisistrati f. e Messenia eiectus 2 18 8.
Pison statuar. v. Plston.
Pistocrates Pyrrhonis pater 6 24 5.
Piston Calaur. stat. Amphionis disc. 6 3 5, 10 9 8.
Pisus Perieris f. 5 17 9, 6 22 2.
Pitane pagus Lacon. 3 16 9. Pitanatae 3 14 2.
Pittacus Mitylen. sapiens 1 23 1, 10 24 1.
Pittheus Pelopis f. rex Troezen. 1 2 22, 1 27 7, 2 30 8. eius monumentum et tribunal 2 31 1, libellus de arte dicendi 2 31 3.
Pityreus Ionis nepos 2 26 1, Proelis pater 7 4 2.
Pityusa ins. 2 34 8.
Pius cur dictus sit Antoninus 8 43 5.
pix scuta a temporis iniuria defendit 1 15 4.
Placiana mater 5 13 7.
planetarum simulacra 3 20 9.
plantæ fluviiis quibusdam peculiare 5 14 3.
Plastena mater v. Placiana mater.
- Plataea Asopi f.** 9 1 1, 9 3 1. eius heroum 9 2 7.
Plataeae Boeotiae urbs bis eversa et stituta 3 7 10, 9 1 1—4 3. Plataeidis fi- nes 1 38 8, 2 6 1, 9 4 4. Plataeense proelium 5 23 1—2, 6 3 8, 9 2 5—6, 10 15 1. rerum Plataeensium scriptores 5 23 3.
Plataeenses Atheniensium in pugna Ma- rathonia socii 1 15 3, 1 29 2, 1 32 3. eorum origo reges varia fortuna 9 1 1—8, exsilium et restitutio 4 27 9—10, do- narium 10 15 1.
Πλατανιστᾶς Spartae 3 11 2, 3 14 7.
Plataniston fl. 3 34 4, 8 39 1.
Πλατανιστοῦς promont. 3 23 1.
Platanus fl. Boeot. 9 24 5.
platanus Aulidensis 9 19 7, Menelais 8 23 4. platani in quarum cavernis epulari possis 4 34 4, 7 22 1.
Plato Aristonis f. 1 30 3, 4 32 4, 7 17 3, 10 24 1.
πλατύφυλλος δρυς 8 12 1.
plaustrum astrum 8 3 7.
Plemnaeus Perati f. 2 5 8. Cereri filii nu- trici templum exstruit 2 11 2.
plenilunium a Spartanis ad pugnam exi- turis observatur 1 28 4.
Plethra ennea 10 4 5.
Πλέθριον gymnasii Elei 6 23 2.
Pleuroniae Phrynichi fabula 10 31 4.
Pleuronii Aetoli ab Achaico concilio seiun- guntur 7 11 3.
Pleuronis heroum et posteris 3 13 8.
πλίνθος ὠμῆ 8 8 8.
πλίνθω similis forma fori Tegeatici 8 48 1. Ἀφροδίτη ἐν πλίνθω ib.
Plistaenus Eurydami f. 6 16 1.
Plistarchus Cassandri frater 1 15 1.
Plistarchus Leonidae f. rex Spartae 3 4 9.
Plistoanax Pausaniae f. 1 13 4, 3 3 5.
Plistus fl. Cirrhæ seu Delphidis 10 8 8, 10 37 7.
plumbeis tabulis inscripta Hesiodi ἔργα 9 31 4. plumbei tubuli aquae fervore liquescent 4 35 12.
Plutarchus Eretriensis 1 36 4.
Pluto χρυσήνιος 9 23 4. ubi rapta Pro- serpina ad inferos descenderit 1 38 5, 2 36 7. clave inferorum sedem claudit 5 20 3. Pyllos contra Herculem adiuvat 6 25 2. eius canis 3 25 5, 9 34 5.
χωρίον 2 35 10. simulacrum 1 28 6.
Pluto Tantali mater ex Iove 2 22 3.
Plutus puer gestatur a Fortuna 9 16 2, a Pace 1 8 2. Minervæ Ἐργάνη adstat 9 26 8.

- pluviae expers insula 2 34 3. pluviam
 ciens fons 8 38 4.
 Podalirius Aesculapii f. 3 26 10. eius effi-
 gies picta 4 31 12.
 Podares Mantinensis in pugna contra Epa-
 minondam cadit 8 9 9.
 Podares Podaris nepos 8 9 9, 8 10 5.
 Poecile porticus Athen. 1 1 5. Olymp. 5
 21 17. *ποικίλη λέσχη* Spart. 3 15 8.
ποικιλίαι pisces 8 21 2.
 Poecilum mons 1 37 6.
 Poemander Chaeresilai f. 9 20 1.
 Poena ab Apolline Argivis immissa, a Co-
 roebo occisa 1 43 7.
ποιναί veteribus *αἱ τιμωρίαι* 3 15 6.
 poësis a Spartanis neglecta 3 8 2.
 poëtae regibus familiares 1 2 3. antiqua
 nomina recentioribus praeferunt 7 17 7.
 poëtarum nobilium in Helicone statuæ
 9 30 2.
 Polemarchus Lacedaem. Polydorum inter-
 ficat 3 3 3.
 Polemocrates Machaonis f. 2 38 6.
 Polichne opp. 4 33 6.
πόλις Mantin. 8 8 4. cf. 8 12 7 et 1 26 6.
 Polites Ceramensis Ol. 6 13 3.
 Polites Menelai socius 10 25 3.
 Pollis Dialli pater 6 13 6.
 Pollux aprum Calydonium venatur 8 45 6.
 Idam interficit 4 3 1. cum fratre inter
 deos refertur 8 2 4. eius tropaeum 3 14
 7, templum 3 20 1.
πόλος Fortunae 4 30 6, Minervae 7 5 9.
 Polus Megalopolitanis *τελετήν* constituit
 8 30 7. Poli campus 8 35 10.
 Polus locus Boeotiae 9 20 3.
πολυάνδρια Argivorum 2 22 9, 2 24 7, 2
 25 7, 2 38 5. Athen. 1 29 4 et 6—8 et
 11—13. Colophoniorum 7 3 4.
 Polyanthus Corinth. 3 9 8.
 Polyarchus Aetolorum dux 10 20 4.
 Polyarchus Panyasis pater 10 8 9.
 Polybius Lycortae f. 8 9 1, 8 30 8—9, 8
 37 2, 8 44 5, 8 48 8.
 Polyboea Hyacinthi soror 3 19 4.
 Polybotes gigas 1 2 4.
 Polybus Mercurii et Chthonophyles f. 2
 6 6.
 Polycæon Butae f. eiusque uxor 4 2 1.
 Polycæon Lelegis f. Messenes maritus 3 1
 1, 4 1 1—5, 4 2 1.
 Polychares Messenius Ol. 4 4 5.
 Polycles Athen. plastes, Stadiei disc. 6 4
 5. eius filii 6 12 9, 10 34 8.
 Polycles Cyrenaeus Ol. 10 3 1.
 Polycles Polychalcus Laced. Ol. 6 1 7.
 Polycleti Argivi stat. duo 6 6 2.
 Polycletus Argivus stat. 2 17 4, 2 20 1, 2
 22 7, 2 24 5, 2 27 5, 6 2 7, 6 4 11, 6 7
 10, 6 9 2, 6 13 6, 8 31 4.
 Polycletus Argivus stat. Naucydis f.
 6 2.
 Polycrates Athen. rhetor 6 17 9.
 Polycrates Sami tyrannus 1 2 3, 8 14 8.
 Polycrator Damonici f. luctator 5 21 16. eius
 multa 6 23 4.
 Polydectes Eunomi f. rex Spartae 3 7 2.
 Polydectes Seriphius 1 22 7.
 Polydeucea fons 3 20 1.
 Polydora Protesilai uxor, Meleagri filia 4
 2 7.
 Polydorus Alcamenis f. rex Spartae 3 3 1,
 4 7 7. a Polemarcho occiditur 3 3 3, 8
 52 1. eius honor 3 11 11, domus 3 12 3.
 Polydorus Cadmi f. 2 6 2. rex Thebarum
 9 5 3.
 Polydorus Hippomedontis f. inter Epigo-
 nos 2 20 5.
 Polygnotus Thasius pictor, Aglaophontis
 f. 1 18 1, 1 22 6, 9 4 2, 10 25—31.
 Polydus Coerani f. 1 43 5.
 Polymestor Aeginetae f. Arcadiae rex 8
 5 9.
 Polymnasti Colophonii de Thaletæ *ἔπη* 1
 14 4.
 Polymnis Epaminondæ pater 8 52 4, 9 12
 6. cf. Cleommi.
 Polymnus Baccho viam ad inferos monstrat
 2 37 5.
 Polynices Eleus Ol. 5 8 9.
 Polynices Milesius 6 17 3.
 Polynices Oedipodis f. 2 19 8, 2 20 5, 2
 25 1, 4 8 8, 9 5 12, 10 10 3.
 Polypemon Procrustes 1 38 5.
 Polyphradmon Phrynichi pater 10 31 4.
 Polyphron Aetolorum dux 10 20 4.
 Polypithes Laco Ol. 6 16 6.
 Polypoetes Pirithoi f. 10 26 2.
 Polysperchon Aetolus 5 6 1.
 Polytechides locus Colophon. 7 3 3.
 Polyxena ad Achillis tumulum mactatur 1
 22 6, 10 25 10.
 Polyxenus Agasthenis f. Amphimachi pa-
 ter 5 3 4.
 Polyxenus Iasonis et Medæe f. 2 3 8.
 Polyxo Argiva Tlepolemi uxor 3 19 9.
 pompa Cereris 2 35 5, Dianæ 7 18 12.
 aenea 10 18 4. Panathenæorum 1 29 1.
 Atheniensium 1 2 4.
πομπική ὁδός Ol. 5 15 2 et 7.
 Pompus Arcadiae rex 8 5 8.
 Pontinus mons et fl. 2 36 8.
 Pontis Cleosthenis pater 6 10 7.
 populi Athen. statua 1 1 3 et 1 3 5, pi-
 ctura 1 3 3. Spartani simulacrum 3 11
 10.
 populus alba (*λεύκη*) 2 10 6, 5 13 3, 14
 2. nigra (*αἰγιρός*) 5 14 3.
 porcus lustralis 5 16 8.
 Porinas locus 8 15 8.
πώρινος λίθος 6 19 1.

- Poroselene ins. 3 25 7.
 Porphyriion ante Actaeum regnasse fertur 1 14 7.
 portentorum et somniorum interpretes 5 23 6.
 Porthaon Alcathoi pater 6 20 17 et 6 21 10, Oenei 4 35 1.
 porticus βασιλείος 1 3 1, 1 14 6. Περσική 3 11 3. Ἰχθυῶν 2 35 10. columnis trifariam divisa 6 24 2. quadratae 3 13 6.
 portus κρυπτός 2 29 11.
 Porus Indiae rex 1 12 3.
 Porus Ol. v. Prorus.
 Ποσειδῖον Neptuni templum 2 34 9. demus Pellenensium 7 27 8.
 Posidonias opp. Troezen. 2 30 8.
 Ποσειδάωνιον Neptuni τέμενος 10 38 8.
 Possicrates Parrhasius 8 27 2.
 Πωταχίδαι demus Tegeaticus 8 45 1.
 Ποταμοὶ demus Atticus 1 31 3, 7 1 5.
 Pothaeus architectus 6 19 7.
 Πόθος 1 43 6.
 Potidaeatae bis eversi, a Cassandro restituti 5 23 3. eorum thesaurus Delph. 10 11 5.
 Potneus Pelargae pater 9 25 7.
 Potniarum Boeot. rudera 9 8 1.
 Potniades deae 9 8 1.
 praeconum certamina 5 22 1. praeconum caedes nefaria 1 36 3, 3 12 7.
 praesagia v. divinatio.
 praesepia lapidea 1 32 7.
 Prasiae demus Atticus 1 31 2.
 Pratinas σατύρουσ scriptis 2 13 6.
 Prax e posteris Pergami 3 20 8.
 Praxias Athen. stat. Calamidis disc. 10 19 4.
 Praxidamas Aegineta Ol. 6 18 7.
 Praxidice dea 3 22 2. Praxidicarum aedes et ara 9 33 3.
 Praxilla poetria 3 13 5.
 Praxiteles Alcamene iunior, Phrynes amator 1 2 4, 1 20 1—2, 1 23 7, 1 40 3, 1 43 5 et 6, 1 44 2, 2 21 8, 5 17 3, 6 26 1, 8 9 1 et 3, 9 2 7, 9 11 6, 9 27 3 et 5, 9 39 4, 10 15 1, 10 37 1. eius filii 1 8 4, 9 12 4.
 Praxonides Iphiti pater 5 4 6.
 Presbon Phryxi f. 9 34 8.
 Presboniades Clymenus 9 37 4.
 Preuges Agenoris f. Patrei pater 3 2 1 7 6 2, 7 18 5, 7 20 7—9.
 Priamus ad aram occiditur 2 24 3, 4 17 4, 10 27 2. eius filiae nothae 10 25 9.
 Priapus Bacchi et Veneris f. 9 31 2.
 Prias Hippodamiae procus 6 21 11.
 Priene urbs Asiae ab Ionibus adv. Cares defensa 7 2 9. Priensium conditores et casus ib. 10. inter Prienen et Miletum mare a Maeandro fluvio in continentem versum 8 24 11.
 Prinus locus 8 6 4.
 Prion v. Pion.
 procellis et tonitribus sacra fiunt ab Arcadibus 8 29 2.
 Proclea Clytiae f. 10 14 2.
 Procles et Eurysthenes Aristodemi filii gemini 3 1 7.
 Procles Andrius Ol. 6 14 13.
 Procles Eucratis f. Carthag. de Alexandro M. cum Pyrrho collato 4 35 4, de Medusa 2 21 6.
 Procles Melissa pater 2 28 8.
 Procles Pityrei f. Ionum dux 7 4 2.
 Proclidae 3 7 1.
 Procne Pandionis filia, Terei uxor 1 24 3, 1 41 8—9. simulacrum Minervae secum asportat 16 4 9.
 Proconnesii Cyzicenis vi adiuncti 8 46 4.
 Procris Erechthei filia canem a Minerva dono accipit 9 19 1. a Cephalo marito occiditur 1 37 6, 10 29 6.
 Procrustes v. Polypemon.
 Prodicus Phocaeensis Minyadis auctor 4 33 7.
 proditores variarum Graeciae civitatum 7 10 1—5.
 προδομεῖς θεοὶ 1 42 1.
 προεδρία Olympiae 5 15 4.
 Proetides portae Theb. 9 8 4, 9 16 6, 9 23 1.
 Proetus Abantis f. rex Tirynthiorum 2 16 2. Hipponoi et Iphios pater 10 10 3. Iunoni templum struit 2 12 2. cum Acrisio de regno pugnat 2 25 7. in muris extruendis Cycloperum opera utitur 2 16 5. filiae eius furore concitatae a Melampode sanantur 2 7 8, 8 18 7. earum thalami 2 25 9, signa 2 9 8.
 Proetus Thebanus 9 8 4.
 Proetus Thersandri f. pater Maerae 10 30 5.
 Prolaus Eleus 5 2 4.
 Promachus Dryonis f. Pellenensis pancratiastes 6 8 5, 7 27 5.
 Promachus Herculis f. 8 24 2 et 7.
 Promachus Parthenopaei f. Epigonus 2 20 5, 9 19 2, 10 10 4.
 Promedon 10 30 7.
 Prometheus Aranti aequalis 2 14 4. ab Hercule vinculis liberatus 5 10 6. hominibus ignem dedit 2 19 5. eius ara in Academia 1 30 2. sepulcrum 2 19 8. signum ambiguum 10 4 4. luti, ex quo homines finxit, reliquiae 10 4 4.
 Prometheus Cabiraeus Aetnaei pater 9 25 6.
 Prometheus Codri f. Ionum in Asiam dux 7 3 3.
 Promne Buphagi uxor 8 14 9.

- Dion mons 2 34 11, 2 36 1—2.
 πρόναοι dii 9 10 2.
 Pronax Lycurgi pater 3 18 12.
 Pronomus tibicen 9 12 5. eius μέλη 4 27
 7, προσόδιον ἐς Δῆλον 9 12 6.
 Propodas Damophontis f. 2 4 3.
 προπύλαια Corinthi 2 3 2.
 Prorus Cyren. Ol. 10 2 3.
 Προσεῖς civitas Arcad. 8 27 4.
 Proserpina flores legit 8 31 2, 8 42 2, 9
 31 8, cum Hercyna ludit 9 39 2, cum
 Oceani filiabus 4 30 4, a Plutone rapitur
 1 38 5, 2 36 7, cum Pindaro per somnium
 expostulat 9 23 3. eius ara 8 53 7, lucus
 9 25 5, templum 1 31 1, venatio 9 39 4.
 faces ei in foveam mittuntur ardentem 2
 22 3.
 Κόρη 8 37 9. ἀγνή 4 33 4. καρ-
 ποφόρος θεὸς 8 53 7. μεγάλη θεὸς
 8 31 1. πρωτογόνη 1 31 4. πρωτό-
 γονος 4 1 8. σώτειρα 3 13 1, 8 31 1.
 προσόδιον ἄσμα Apollinis Delii 4 4 1,
 9 12 6.
 Prospaltii demus Atticus 1 31 1.
 Prosymna Asterionis fl. f. Iunonis nutrix
 2 17 1.
 Prosymna regio 2 17 1.
 Protarchus Leocriti pater 1 26 2.
 Protesilaus Iphicli f. 4 36 3. heros divino
 honore colitur 1 34 2, 3 4 6. eius uxor
 Polydora 4 2 7. imago 10 30 3. navis
 incensa 10 14 2.
 Proteus Homericus 3 18 16, 8 53 5.
 Prothus Thestii f. 8 45 6.
 πρόθυσις arae pars 5 13 9.
 Protogenes Caunius pictor 1 3 5.
 Protogenia Deucalionis f. 5 1 3.
 Protolaus Dialcis f. Ol. 6 6 1.
 Protophanes Magnesius Ol. 1 35 6, 5 21
 10.
 proverbialia 7 12 2.
 Proxenus Tegeates 8 27 2.
 Prumnis Bacchidis pater 2 4 4.
 Prusias rex 8 11 11.
 Prymnessus urbs Phrygiae 5 21 11.
 prytaneum Athen. 1 18 3. τὸ ἐν πρυ-
 τανείῳ δικαστήριον 1 28 10. Eleo-
 rum 5 15 8. Megar. 1 43 2.
 Prytanis Cyzicenus pugil 5 21 3.
 Prytanis Eurypontis f. 2 36 4, 3 7 2.
 prytanes Athen. 1 5 1, Corinthiorum 2
 4 4.
 Psamathe Crotopi filia ex Apolline Linum
 parit 1 43 7. eius monumentum. 2 19 8.
 Psamathus portus 3 25 4.
 ψηφίδες magna figurae et coloris varie-
 tate 3 23 11. ἀντὶ ὀλῶν 1 41 9.
 ψίλα Doriensibus τὰ πτερὰ 3 19 6.
 psittaci aves 2 28 1.
 Psophis Arcad. opp. 8 23 9, 8 24 1 et 6.
 Psophidiorum donaria Olymp. 5 24 2,
 6 16 5 et 7.
 Psophis Arrhonis f. eiusque maiores 8 24 1.
 Psophis Erycis Sicani f. ex Hercule gra-
 vida 8 24 2.
 Psophis Xanthi f. 8 24 1.
 Psophis Zacynthi arx 8 24 3.
 ψυχαγωγοὶ Phigalienses 3 17 9.
 Ψύλλοι Libyes serpentum morsui me-
 dentur 9 28 1.
 Psytalea ins. ante Salaminem sita 1 36 2.
 ibi Persae deleti 4 36 6.
 Pteras Delphus 10 5 10.
 πτέρις herba 10 5 10.
 Ptoleiderma opp. Arcadiae 8 27 3.
 Ptolemaei Aegypti reges cognomine di-
 versi 1 8 6. sese Macedonas scribi et
 appellari gaudent 6 3 1, 10 7 8.
 Ptolemaeum gymnasium Athen. 1 17 2.
 Ptolemaeus Alexandri f. Pyrrhi nepos 4
 35 3.
 Ptolemaeus Ceraunus 1 16 2, 10 19 7.
 Ptolemaeus Damasichthonis f. rex Theba-
 norum 9 5 16.
 Ptolemaeus Lagi vel Philippi f. 1 6 2—8.
 Aegypti rex 6 3 1, 10 7 8. Pyrrhum re-
 stituit 1 11 5. σωτήρ 1 8 6. eius dona-
 rium 9 16 1, statua 6 15 10, 6 16 3, 10
 10 2.
 Ptolemaeus φιλάδελφος Ptolemaei Lagi
 f. 1 6 8—7 3. inter Eponymos Atheni-
 ens. 1 5 5, 1 8 6, 9 31 1. Atheniensibus
 classem auxilio mittit 1 1 1, 1 7 3.
 eius gymnasium et statua aenea Athenis
 1 17 2. statua Olympiae 6 17 2. victoria
 Pythica 10 7 8.
 Ptolemaeus φιλομήτωρ 1 9 1—3.
 Ptolichus Aegineta stat. 6 9 1, 6 10 9.
 Ptolichus Corcyraeus stat., Critiae disc. 6
 3 5.
 Ptoliporthes Ulyssis ex Penelope f. 8 12 6.
 Ptolis ubi vetus Mantinea sita 8 12 7.
 Ptoum mons Boeot. 9 23 5—6.
 Ptous Athamantis et Themistus f. 9 23 6.
 Pudoris simulacrum 3 20 10, ara 1 17 1.
 puer in draconem versus 6 20 5. puer et
 virgo quotannis Dianae immolantur 7 19
 4. pueri insigne robur 6 11 2, mors no-
 tabilis 5 27 10. taenia redimiti statua 6
 4 5. pueri pulcritudine excellentes Iovis
 sacerdotes 7 24 4. LX tecti ruina pere-
 unt 6 9 6. ob violatum Dianae numen
 lapidantur 8 23 7. puerorum certamina
 Olympica 5 8 9.
 pugilum certamen 5 8 7, 8 40 1—2.
 ἱμάντες 5 21 14, 8 40 3.

- pallorum equorum certamina 5 8 10—11.
 Pulydamas Leocriti pater 10 27 1.
 Pulydamas Scotussaesus pancratiastes 6 5,
 7 27 6.
 Pulytionis domus 1 2 5.
 Punicum bellum 6 12 3.
 Punicum malum 2 17 4, 6 14 6, 8 37 7, 9
 25 1.
 purpurae nobilissimae 3 21 6. purpurarum
 piscatores 10 37 3.
 puleus marinis fluctibus resonans 1 26 6.
 furorem equis iniciens 9 8 2. tecto et
 columnis ornatus 10 36 10.
 Pylades Megalopolitanus citharoedus 8
 50 3.
 Pylades Strophii et Anaxibiae f. 2 29 4.
 Nauplii filios interficit 1 22 6. Neoptole-
 mo exitum conciliat 2 29 9. Pyladis
 ex Electra filii 2 16 7. Aristodemum in-
 terficiunt 3 1 6.
 Πύλαι i. q. Θερμόπυλαι 10 21 3, 9
 15 2.
 Pylas vel Pylus vel Pylon Cleonon f. 1 39
 6. Megarensium rex 1 5 3, 1 39 4, Pyli
 conditor 4 36 1, 6 22 5.
 Pylenor Centaurus 5 5 10.
 Pyleus Clymeni f. 9 37 1.
 Pylus Elidis opp. 4 36 1, 6 22 5. Pylii
 Eleos adiuvant 5 3 1, Messenios 4 18 1.
 cum Arcadibus configunt 5 18 6. emi-
 grant 4 23 1.
 Pylus Messeniae urbs 4 36 1—3. Nelei
 regia 4 2 5, 4 3 7, 4 31 11. ab Hercule
 capta 2 18 7. arenosa 4 36 5.
 Pyraea lucus 2 11 3.
 Pyraechmes funda superat 5 4 2.
 Pyramides Aegyptiae 9 36 5.
 Pyrcon Neptuni interpres oraculorum 10
 5 6.
 Pyrgeus Leprei pater 5 5 4.
 Pyrgo Alcathoi uxor 1 43 4.
 Pyrias Phocensis 10 9 10.
 Pyrias Tegeatarum legislator v. Pyrrhias.
 Pylilampes Ephesius Ol. 6 3 13.
 Pylilampes Messenius plastes 6 3 13, 6 15
 1, 6 16 5.
 Pyrrha Creontis f. 9 10 3.
 Pyrrhias Tegeatarum legislator 8 48 1.
 Pyrrhichus Cures vel Silenus 3 25 2.
 Pyrrhichus opp. Eleutherolaconum 3 21 7,
 3 25 1.
 Pyrrhon Pistocratis f. philosophus 6 24 5.
 Pyrrhus s. Neoptolemus Achillis f. 1 11
 1, 10 26 4. Pergami pater 3 20 8. Priam-
 um occidit 4 17 4, in posteros eius
 saevit 10 25 9. Scyrum tenet 3 25 1.
 Hermionen ducit 3 26 7. in Epirum mi-
 grat 2 23 6. templum Delphicum invadit
 10 7 1. iussu Pythiae occiditur 1 13 9,
 4 17 4, 10 24 4. contra Gallos pugnat 1
 4 4, 10 23 2.
 Pyrrhus Aeacidae f. Epiri rex 1 6 8, 1 9
 7, 1 10 2, 1 11—13. elephantis utitur 9
 21 4. Spartam invadit 4 29 6. Hieroni
 affinis 6 12 3. cum Alexandro M. com-
 paratur 4 35 4. eius posteri 4 35 3, mo-
 numentum 2 21 4, statua 6 14 9.
 Pyrrhus architectus 6 19 8.
 Pyrrhus Aristomenis pater 4 14 8.
 Pyrrhus Dinolochi pater 6 1 4.
 Pyrrhus Pantaleontis f. Pisae rex 6 22 4.
 Pyrrhus Ptolemaei f. 4 35 3.
 Pyrrhus pastor 7 5 11.
 Pythaeus Apollinis f. 2 24 1, 2 35 2.
 Pythagoras Parius pictor 9 35 7.
 Pythagoras Rheginus plastes, Clearchi disc.
 6 4 4, 6 6 1 et 7, 6 7 10, 6 13 1 et 7,
 6 18 1.
 Pythagoras Samius 9 13 1. Mnesarchi f. 2
 13 2.
 Pytharatus Messeniorum dux 4 7 4, 4 8 10.
 Pytharchus Mantinensis Ol. 6 7 1.
 Pytheas Boeotarcha 7 14 6. occiditur 7
 15 9.
 Pythes Andromachi f. Abderita dux mili-
 tum 6 14 12.
 πύθουσαι i. q. σήπεςσαι 10 6 5.
 Pythes Charonis pater 10 38 11.
 Pythia s. Pythici ludi a Diomede instituti
 2 32 2, ab Amphictyonibus editi 8 18 8.
 eorum varia certamina 10 7 2—8, 10 37
 4. Pythicum ἀύλημα 5 7 10.
 Pythias I 10 7 2, II et VIII ib. 5. XI 8 18
 8. XXIII, XLVIII, LIII 10 7 7. LXI,
 LXIII, LXIX 10 7 8.
 Pythionice meretrix Harpalo nupta 1 37 5.
 Pythis Delphi f. 10 6 5.
 Pythium Pergamenorum 9 35 7.
 Pytho et Delphi eadem urbs 10 6 5. Apol-
 lini curae 5 3 1. v. Delphi.
 Pythocles 2 7 9.
 Pythocles Eleus quinquertio 6 7 10.
 Pythocritus Sicyonius tibicen 6 14 10.
 Pythodorus Thebanus stat. 9 34 3.
 Pythodotus Corinthius 10 9 10.
 Pyttalus Eleus Ol. 6 16 8.
 Pyttius Thessalus Amaryncei pater 5 1 11.
 quercus species tres 8 12 1. e quercu si-
 mulacra 8 17 2. quercus antiquissima
 Dodonae 8 23 5.
 quingentorum curia 1 3 5.
 quinquertium 5 8 7, 5 17 10, 6 3 10.
 Q transponi solet 3 13 5.
 ἐπὶ ῥάβδου δάφνης cecinisse Hesio-
 dum 9 30 3.
 rabies canum 8 19 3.
 Rarius campus 1 38 6.
 Rarus Triptolemi pater 1 14 3.
 rex annuus apud Athenienses 1 3 1. regis
 cadaver in hostium potestate sinere pro-
 brosum Spartanis 9 13 10. regnum Argis

- triplex 2 18 4. de regno cursus certamen propositum 5 1 4.
- Ῥάχος** Troezeniis quid 2 32 10.
- Rhacius Cretensium coloniam in Asiam ducit 7 3 1, 9 33 2.
- Rhacotis opp. Aegypti 5 21 9.
- Rhadamanthys Erythri pater 7 3 7, Gortynis 8 53 4. Vulcani f. ib. 5.
- Rhadines et Leontichi monumentum 7 5 13.
- Rhaeteae ubi Alpheus et Gortynius conflunt 8 28 3.
- Rhamnus demus Atticus, eiusque memoranda 1 33 2. *ἡ ἐν Παμνοῦντι θεός* 7 5 3.
- Rhea Saturnum decipit 8 8 2, 8 36 3, 9 2 7, 9 41 6. a Gigantibus adiuvatur 8 36 2, a nymphis lustratur 8 41 2. Iovem Idaeis Dactylis custodiendum committit 5 7 6. errores eius 8 10 1: ministrae nymphae 8 47 3: templum 1 18 7.
- Rhegina regio Locris contermina 6 6 4.
- Rhegium urbs 4 23 6, 4 26 2, 5 25 2.
- Rhegnidas Phalcis f. Phliuntem occupat 2 13 1.
- Rhenea ins. 4 36 6.
- Rhenus fl. *χειμέριος* 8 28 2. eius belluae 4 34 2, marini pisces 4 34 1.
- rhetorum schola Athen. 6 17 9.
- Rheunus locus Arcad. 8 24 2.
- Rhexibius Opuntius Ol. 6 18 7.
- Rhianus Benaeus Messenicum bellum versibus conscripsit 4 1 6, 4 6 1, 4 15 2, 4 17 11.
- rhinoceros vel Aethiopicus taurus 5 12 1, 9 21 2.
- Rhion promont. 7 22 10, 8 5 6, 10 11 6.
- Rhipe ins. 8 25 12.
- Rhiti fl. marinae aquae 1 38 1, 2 24 6.
- Ῥίτη λίχθὺς* 9 21 1.
- Rhodus ins. terrae motu quassata 2 7 1, 8 43 4. Rhodi muri 4 31 5. Rhodii Olympio Iovi multam solvunt 5 21 8. a Lacedaemoniis ad Athenienses deficiunt 6 7 6. Demetrium fortiter propulsant 1 6 6. Rhodiorum donarium Delph. 10 18 4. Rhodiorum athletarum statuae 6 7 1.
- Rhodus locus Machaoni sacer 3 26 9.
- Rhoecus Samius Phileae f. primus aes conflavit 8 14 8, 9 41 1, 10 38 6.
- Rhoeus Ambrosensis Phocensium dux 10 1 8.
- Rhopalus Phaesti f. 2 6 7.
- Rhoxane Oxyartae f. Alexandri uxor 1 6 3, 9 7 2.
- Rhus locus Megaridis 1 41 2.
- Rhypes Achaiae urbs 7 6 1. eversa ab Augusto 7 18 7. eius rudera 7 23 4. robor sacris Apollini hominibus mirificum 10 32 6. robor insigne Pulydamantis 6 5, Milonis 6 14 5—8.
- Romae initia 8 43 2. forum ab Augusto structum 8 46 5. fori magnificentia 10 5 11.
- Romani Atheniensibus et Aetolis auxilia mittunt 1 36 6. Achaeis suspecti et iniqui 7 8 2, 7 10 10, 7 11 1. Graecas urbes armis et muris nudant 2 1 2. Romanorum primus Mummius dona misit Olympio Iovi 5 24 4. Romanorum Graeciae praesidium domicilium 5 15 2. Romanorum *θανάματα* 9 21 2. nominum ratio 7 7 8. imperatorum templa et statuae v. Imperatores.
- Romanus senator Ol. 5 20 8.
- rosa Veneri sacra 6 24 6. e rosis *μύρον* lignum a putredine defendit 9 41 7.
- rubrica pictae simulacrorum facies 2 2 6, 7 26 4, 8 39 6.
- rupes sponte in hostes delapsae 10 23 4.
- Sabbe** Berosi et Erymanthes f. Sibylla 10 12 9.
- Sacadas** Argivus tibicen 2 22 8. eius *μέλη* 4 27 7, victoriae Pyth. 6 14 10, 10 7 4, statua 9 30 2.
- Sacaea ins. Aethiop. 2 26 9.
- sacerdos *βουφόνος* 1 24 4, 1 28 10. puer 8 47 3, 10 34 8. virgo 2 33 2, 7 18 12, 7 19 1, 7 26 5. nupta 8 5 12. velata 6 20 3. sacerdotum castitas 7 25 13, 8 13 1.
- sacerdotii Messenici lex 4 12 6.
- sacrificia divitum et tenuiorum 10 32. sacrificiorum ritus varii 8 37 8, 8 38 8. sacrificia sine victima et vino 1 26 5. sacrificia singularia 3 14 9, 7 18 12, 7 19 4, 8 19 1. sacrificii et pompae simulacrum aeneum 10 18 5.
- sacrilegia divinitus punita 9 39 12, 10 2 4—6.
- Saesara Celei f. 1 38 2.
- sagittae felle serpentino tinctae 2 37 4. sagittarii soli Cretenses 1 23 4.
- Sais Aegyptiis Minerva 9 12 2.
- Salagus Oenopionis f. e Creta in Chium migrat 7 4 8.
- Salamis Asopi f. 1 35 2.
- Salamis ins. 1 35 2—36 1. ab Atheniensibus recuperata 1 40 5. vastata 1 35 2. eius simulacrum 5 11 5.
- Salmonei filia 10 29 7.
- Saloe palus 7 24 13.
- Salutis signum 7 21 7, 7 24 3.
- Samia Maeandri f. Ancaei uxor 7 4 1.
- Samia opp. Elidis 5 6 1.
- Samicum regio Elidis 5 5 3, 5 6 2, 6 25 6.
- Samolus Arcas stat. 10 9 6.
- Samothrace ins. olim Dardania 7 4 3.

- σαμφοῦχον* herba 9 28 3.
 Samus ab Ionibus condita 7 4 1—7. templum ibi Apollinis Pythii antiquum 2 31 6. Sibyllae sedes 10 12 5. Samii sua recuperant 7 2 8, 7 4 3. statuas ponunt Alcibiadi 6 3 15, Lysandro ib. 14. Samiorum laudes 6 2 9, proditio 7 10 1.
 Samus Ancaei et Samiae f. 7 4 1.
 Samus equus 6 10 7.
 Sandion Hyperionem occidit 1 43 3.
 Sangarius fl. 1 4 5, 7 17 11, 8 9 7.
 sanguis in sepulcrum effunditur 10 4 10. sanguine agni gustato vaticinatur mulier 2 24 1.
 Saon Acraephniensis Trophonii oraculum reperit 9 40 2.
 Sapaesi a Perseo oppugnati 7 10 6.
σαφηγορίς 10 12 6.
 sapientes Graecorum per aenigmata locuti 8 8 2. sapientes septem 1 23 1, 10 24 1.
 Sappho Lesbica 1 25 1, 1 29 2, 8 18 5, 9 27 3, 9 29 8.
 Sappyselaton mons, postea Arachnaeum 2 25 10.
 Sarapammon (Garapammon) Aegyptius pugil 5 21 15.
 Sarapion Alexandrinus pancratiasta 5 21 18.
 Sarapion Alex. pugil 6 23 6.
 Sarapis 1 18 4, 2 4 6, 2 34 10, 3 14 5, 3 22 13, 3 25 10, 4 32 6, 7 21 13, 9 24 2.
Σαρδάνιος γέλως 10 17 13.
 Sardes Lydiae regia 3 9 5, 4 24 2.
 Sardinia 4 23 5, 10 17. ab Iolao et Atheniensibus occupata 1 29 5, 7 2 2, 9 23 1. provincia Caesaris mox populi 7 17 3.
 Sardus Maceridis f. 10 17 2.
 Sarmatae v. Sauromatae.
 Saron rex Troezen. 2 30 7.
 Saronia festum Dianae 2 32 10.
 Saronis palus, antea Phoebaea 2 30 7.
 Sarpedon cum Cretensibus in Lyciam profugit 7 3 7. Memnoni assidet 10 31 5.
 Satrapa Corybantis cognomen 6 25 6.
 Saturnus Ilithyia natu minor 8 21 3. Caelum exsecat 7 23 4. liberos devorat 8 8 2, 8 36 2, 9 2 7, 9 41 6, 10 24 6. cum Iove luctatur 8 2 2. eius regnum aurea aetas 5 7 6, signum 9 39 4, templum cum Rhea commune 1 18 7.
 Satyri 1 23 5. Satyrus Praxitelis 1 20 1, 1 43 5.
 Satyrides insulae 1 23 6.
 Satyrus Eleus Lysianactis f. Ol. 6 4 5.
 saxum rude pro simulacro 9 24 3, 9 27 1, 9 38 1. musicum 1 42 2. iaculis confossum 1 44 4. saxa luteo colore, humani corporis odore 10 4 4. sponte in Gallos delapsa 10 23 4. cantu Amphionis ducta 9 17 7.
 Saunium fons 10 37 3.
 Saurus latro ab Hercule interfectus 6 21 3.
Σαύρου δειράς 6 21 3.
 Sauromatae ab Antonino domiti 8 43 6. eorum thoraces, arcus, sagittae, victimae 1 21 5.
 Scaea Danae f. Archandri uxor 7 1 6.
 Scaeus (?) Duridis fil. 6 13 5.
 Scamander fl. Troadis 5 25 6.
 Scambonidae demus Attic. 1 38 2.
 Scandea Cytherorum navale 3 23 1.
 Scarphea Locrorum 2 29 3, 7 15 3, 10 1 2.
 Scedasi dirae 9 13 5.
σηήνωμα 3 17 6.
 Scephrus Tegeatae f. 8 53 2.
 sceptrum Agamemnonis a Chaeronensibus cultum 9 40 1. sceptrum Iovis Olympii 5 11 1.
 Schedius Iphiti f. rex Phocensium 10 4 2, 10 30 8, 10 36 10.
 Scheria ins. postea Corcyra 2 5 2.
σχιστή ὁδός 9 2 4, 10 5 3.
 Schoeneus Boeotus 8 35 10.
 Schoenus Arcadiae 8 35 10.
στιάδιον matronarum 7 22 6.
 Sciadis Arcad. locus 8 35 5.
σσιαμαχοῦντος habitu statua 6 10 3.
 Scias Spartana 3 12 10.
 Sciathis mons Arcad. 8 14 1.
 Scillus urbs Triphyliae 5 6 3 et 4. Scilluntii 5 16 1. ab Eleis deficient 6 22 4.
 Scionaei 1 15 4.
 Scios vel Scion Eretriae pars 4 2 3.
 Scipio *Καρχηδονιακός* 8 30 9.
 Sciron latro a Theseo punitus 1 3 1, 1 44 8.
 Sciron Pylae f. 1 39 6, Megarensium pellemarchus 1 44 6, Aeaci socer 2 29 9.
 Scirtonium opp. Arcad. 8 27 4.
 Scirum regio 1 36 4.
 Scirus fl. 1 36 4.
 Scirus vates 1 36 4.
 Scoli rudera 9 4 4.
 Scolitas collis Megalopolit. 8 30 7.
 Scopas Parus stat. 1 43 6, 2 10 1, 2 22 7, 6 25 1, 8 28 1, 8 45 5, 8 47 1, 9 10 2, 9 17 1.
σκοπή Epaminondae 8 11 7.
 Scopius pater Alcidoci 5 3 7.
 scorpius alatus 9 21 6.
 Scotane locus Arcad. 8 23 8.
 Scotitas vel Scotina 3 10 6.
 Scotussa urbs 7 27 6. ab Alexandro Pheraeo eversa 6 5 2.
 scutum aureum cum Medusae capite 5 10 4, 6 19 4. scuta inaurata XXI a Mummio dicata 5 10 5. Argolica 2 25 7, Gallica 10 19 4. scuti insigne gallus gallinaceus 5 25 9, aquila 4 16 7, draco 10

- 26 3. scutorum insignia Laconica 4 28 5. cum scutis cursus 5 8 10, 5 12 8. v. et Clypeus.
- Scylla Nisi f. Minoi Megara prodit 2 34 7.
- Scyllaeum promont. 2 34 7.
- Scyllis Scionaeus urinator 10 19 2.
- Scyllis stat. v. Dipoenus.
- Scyppion opp. Colophon. 7 3 8.
- Scyras fl. 3 25 1.
- Scyrus fl. 8 35 1.
- Scyrus ins. ab Achille capta 1 22 6, a Cimone 3 3 7. Theseus ibi interfectus 1 17 6. Neoptolemus inde Spartam profectus 3 25 1.
- Scythae 8 43 3. Indis permisti 6 26 9. Hyperboreorum primitias Sinopem ferunt 1 31 2.
- Σκυθικὰ τόξα* 10 31 8.
- Σεβαστὸς* Augustus 3 11 4.
- Sebrium locus 3 15 2.
- Sebrus Hippocoontis f. 3 15 1.
- securis Pisandri aenea 3 3 8. securis in iudicium vocata 1 24 4, 1 28 10. secures Delphis dicatae 10 14 1.
- sedecim mulieres apud Eleos Iunoni peplum contexunt 5 16 2. v. et Mulieres.
- Sellasia ab Achaeis in servitutem redacta 2 9 2. eius rudera 3 10 7. ad Sellasiam pugna et clades 4 29 9, 7 7 4, 8 49 5.
- Seleadas Lacedaem. Ol. 6 16 6.
- Selemnus a Venere in fluvium mutatus 7 23 2.
- Selemnus fl. 7 23 1.
- Seleucia urbs 1 16 3, 8 33 3.
- Seleucus Antiochi f. 1 6 4, 1 16 1—3, 6 11 1, 6 16 2, 8 33 3, 8 46 3, 10 19 7.
- Seleucus Nicator 8 50 4.
- Σελήνης ὕδωρ* 3 26 1.
- Selinuntii ab Carthaginiensibus pulsii 6 19 10.
- Selinus fl. Aethiopiae 5 6 6, 7 24 5.
- Selinus pagus Lacon. 3 22 8.
- Selinus rex Aegiali 7 1 3.
- Semele Cadmi f. ab Iove compressa 9 5 2. a Baccho ex inferis reducta 2 31 2, 2 37 5. eius partus, interitus, sepultura 3 24 3. connubium Actaeoni praeripitur 9 2 3. monumentum et simulacrum 9 16 6—7. thalamus 9 12 3 et 4.
- σεμναὶ θεαὶ* Hesiodo *Ἐρινύες* 1 28 6, Sicyonitis *Ἐνμηνίδες* 2 11 4. earum arae 1 31 4, 7 25 2.
- senes XXVIII Spartanorum 3 5 2, 3 11 2.
- senex apud Gytheas Nereus 3 21 9.
- Sepia mons 8 16 2.
- Sepiades petrae 8 27 14.
- seps serpentum species 8 4 7, 8 16 2.
- sepulcra insignia 7 22 6, 8 16 4—5. se-
pulcra regum Epiri a Lysimacho diruta 1 9 8.
- sepultura caesis ad Aegospotamos Atheniensibus a Lysandro negata 9 32 9. sepulturae ratio apud Sicyonios 2 7 2.
- Ser fl. 6 26 9.
- ser insectum 6 26 6—9.
- Serambus Aegineta stat. 6 10 9.
- Serapis v. Sarapis.
- Seres Aethiopes vel Indis commisti Sicythae 6 26 6—9.
- Seria ins. 6 26 8.
- Seriphus ins. 1 22 7.
- serpens viae dux 8 8 4. serpentes XXX cubitorum 2 28 1. alati 9 21 6. in Sardinia nulli 10 17 12. serpentum caudae pro pedibus sunt Boreae 5 19 1. serpentibus pastus venenum vel auget vel imminuit 9 28 1—2. cf. seps.
- servi ad bellica munia obeunda in libertatem vindicantur 1 32 3, 7 15 7. vallum muniunt 4 7 3. monomachia Dianae sacerdotium impetrant 2 27 4. manumissi rursus sub hasta veneunt 7 16 8. strenui publice sepeliuntur 1 29 7.
- Sesostris 1 42 3.
- Sestus opp. 3 9 12.
- Sibylla Aegyptia 10 12 9. Babylonia ib. Cumana ib. 8. Erythraea ib. 7. Hebraea ib. 9.
- Sibyllae vaticinium de terrae motu Rhodi 2 7 1. de duobus Macedoniae Philippis 7 8 8. de clade Atheniensium ad Aegospotamos 10 9 11. de pugna Thyrensi ib. 12.
- Sicani ex Italia in Siciliam transgressi 5 25 6.
- siccitas Graeciam premit 1 44 9, 2 29 7.
- Sicilia collis Atticae 8 11 12.
- Sicilia ins. 5 25 6.
- Siculi ex Italia in Siciliam transgressi 5 25 6.
- Sicyon Marathonis f. 2 1 1. aliis Metionis aliis Erechthei, aliis Pelopis f. 2 6 5.
- Sicyon urbs 2 1 1, 2 6 5 et 7, 2 7 2—11 2, 8 1 2.
- Sicyonia a Tolmide vastatur 1 27 5.
- Sicyonii Messeniis auxilia mittunt 4 11 1. ab Aegiratis dolo repelluntur 7 26 2, ab Orneatis praelio 10 18 5. in Achaeorum synedrium cooptantur 2 8 4, 7 7 2. litis inter Athenienses et Oropios iudices 7 11 4. ludos Isthm. edunt 2 2 2. Sicyoniorum reges 2 5 6—7, tyranni 2 8 1, oleum 10 32 19, portus 2 12 2, sepulturae ratio 2 7 2, thesaurus Olymp. 5 14 9 et 6 19 1, Delph. 10 11 1.
- Side Danai f. 3 22 11.
- Side opp. 3 22 11.
- Side Pamphyliae opp. 8 28 3.
- Sidectus (Idectus) Corinthius 4 19 2.
- siderum insolitae species 7 24 8.

- Sidonii cuiusdam de Aesculapio fabula 7 23 7.
 Silanion Athen. stat. 6 4 5, 6 14 4 et 11.
 Silenus a Mida captus 1 4 5. Sileni nomen, patria, sedes, uxor 3 25 2, cum Apolline certamen 2 22 9, templum 6 24 8. Sileni Satyri seniores 1 23 5.
 Silenus Eleus 6 1 4.
 Sillus Thrasymedis f. 2 18 8.
 σίλφιον planta 3 16 3.
 Simangelus Boeotarcha 9 13 6.
 Simon Aegineta stat. 5 27 2.
 Simonides Leoprepis f. 6 9 9, Hieroni familiaris 1 2 3, epigrammatum poeta 3 8 2, 9 2 5, 10 27 4.
 simulacrum de caelo delapsum 1 26 6. nuda et vestita 2 30 1. simulacrorum veterum materies 8 17 2. simulacro apponitur mensa cibus et bellariis referta 9 40 12.
 Simus Phiali f. rex Arcadiae 6 5 8.
 Simylus Messenius 7 22 2.
 Sinis Iatro a Theseo occisus 1 37 4. πι-
 τυνοκάμπτης 2 1 4. nepos eius Melanippus 10 25 7.
 Sinoe (?) nympa Panis nutrix v. Oenoc.
 Sinon Ulyssis socius 10 27 3.
 Sinope urbs 1 31 2.
 Σιωπή via Elidis 6 23 8.
 Siphnus ins. aurifodinis nobilis 10 11 2.
 Sipte Thraciae urbs 5 27 12.
 Sipylos mons 1 20 5, 1 24 8, 2 22 3, 3 22 4, 5 13 7, 6 22 1, 7 24 13, 7 27 12, 8 17 3, 8 38 10.
 Σεΐραι inter Clitorios et Psophidios 8 23 9. Siraei 8 24 3.
 Sirenes Acheloi f. a Musis victae 9 34 8.
 Sirenum insula ossibus plena 10 6 5.
 Siren nova Sophocles 1 21 1.
 Sisyphus Aeoli f. 10 31 10. a Medea regnum Corinthi accipit 2 3 11. apud inferos punitur 2 5 1. Isthmia instituit 2 1 3. eius filii 2 4 3, frater 9 34 8, sepulcrum 2 2 2.
 Sithnides nympae 1 40 1.
 smaragdinum signaculum 8 14 8.
 Smenus fl. 3 24 9.
 Smicythus Choeri f. Rheginus 5 24 6, 5 26 2—5.
 σμίλαξ (μίλαξ) 4 26 7, 8 17 2.
 Smilis Aegineta stat., Euclidis f., Daedalo aequalis 5 17 1, 7 4 4.
 Smyrna Aeolensium, mox Ionum urbs 5 8 7, 7 5 1. fluvius ibi Meles 7 5 12, ludi 6 14 3, μαντική από κληδόνων 9 11 7, odeum 9 35 6, pugna cum Gyge 4 21 5 et 9 29 4, sanctissima signa alata 1 33 7, statua Fortunae 4 30 6, templum Aesculapii 2 26 9 et 7 5 9, Nemesium 9 35 5.
 Socrates Pellenensis Ol. 6 8 1.
 Socrates Sophronisci f. Gratiarum Atheniensibus fecit 1 22 8, 9 35 7. eius de Platone somnium 1 30 3.
 Socrates Thebanus stat. 9 25 3.
 Sodamas Argivus 3 9 8.
 Sodamas ex Asso Ol. 6 4 9.
 Sogdus Artaxerxis f. 6 5 7.
 Soidas Naupactius stat. 7 18 10.
 Sol Augeae pater 5 1 9, Gratiarum 9 35 5, Heliadum 1 3 6, Pasiphaes 5 25 9. curru vehitur 5 11 8, taurum permeat 9 17 4, occidit 10 19 4. Solis ara 2 4 6, 2 18 3, 8 9 4: mensa 1 33 4, 6 26 2: signa 2 51 1, 3 26 1, 6 24 6: templum 2 34 10. Soli mactantur equi 3 20 14: sacer ei gallus gallinaceus 5 25 9.
 Ἥλιος ἐλευθέριος 2 31 5, Ἡρακλήης 8 31 7, σωτήρ ib.
 Solon Athen. legumlator 1 16 1, 1 18 3. sapiens 10 24 1. Athenienses ad Salaminem armis repetendam instigat 1 40 5. Cirrham capit 10 37 6 et 7.
 Solyra urbs Hebraeorum ab Imperat. Rom. diruta 8 16 5.
 Somis plastes 6 14 13.
 somnii simulacrum 2 10 2. visiones eventu comprobatae 10 2 6, 10 38 13. somniorum interpretes 1 34 4, 5 23 6.
 somnium Preugenis 7 20 8, Phormionis 7 5 7.
 somnus musis amicus 2 31 3. ἐπιδώτης 2 10 2. somni nutrix 5 18 1, frater 3 18 1.
 Sophanes Decelensis Eurybatem interficit 1 29 5.
 Sophius Messenius Ol. 6 3 2.
 Sophocles Leontidis f. δαδοῦχος 1 37 1.
 Sophocles tragicus 1 21 1, 1 28 7.
 σωφρονιστήρ λίθος 9 11 2 et 7.
 Soron Arcadiae silva 8 23 8.
 soror eadem et coniux 4 2 4. soror amata a fratre 9 31 1. sororem ducere Aegyptiis licitum 1 7 1.
 sortes in galeam conficiuntur 5 25 8. dolosae 4 3 5.
 Sosander Sosandri f. Smyrnaeus Olympiae multatur 5 21 16, 6 23 4.
 Sosigenes Megalopolitanis τελετήν magnarum dearum instituit 8 31 7.
 Sosipolis daemon patrius Eleorum 6 20 2, 6 25 4.
 Sostratus Chlus stat. Pantiae pater 6 9 3.
 Sostratus Herculis amasius 7 17 8.
 Sostratus Pellenensis Ol. 7 17 14.
 Sostratus Sicyonius pancratiastes ἀκρο-
 χειρότης 6 4 1.
 Sotades Cretensis Ol. 6 18 6.
 Sous Proclis f. 3 7 1.

- Sparta Eurotae f. Lacedaemonis uxor 2 16 4, 3 1 2, 3 18 8.
 Sparta urbs 3 11 1—18 5. a quo condita 3 1 2, 3 11 1. terrae motu concussa 1 29 8, 4 24 6, 7 25 3. a Pyrrho oppugnata 1 13 6, ab Arato capta 2 9 2, 4 29 9. Spartae fossae et vallum 1 13 6. muri deiecti 7 8 5 et 8 51 3, restituti 7 9 5.
Σπαρτοί 8 11 8, 9 5 3, 9 10 1.
 Sparton Phoronei f. 2 16 4.
 Sparton Tisameni f. 7 6 2.
 spasma ab Aesculapio sanatum 2 26 8.
 spectrum Actaeonis 9 38 5, Herculis 6 11 2, Taurosthenis 6 9 3.
 speculum mirum 8 37 7. fatidicum 7 21 12.
σπηλαῖται dii 10 32 5.
 speluncae ruinam fulcit Pulydamas 6 6 9. speluncae memorabiles 10 32 3—7.
 Sperchius fl. 1 37 3, 10 20 6.
 Sphaeria ins. 4 36 6, 6 22 6. Lacedaemoniorum clade nobilis 1 13 5, 1 15 4, 3 5 5, 5 26 1.
σφαιρεῖς apud Lacedaem. 3 14 6.
 Sphaeria ins. postea Hiera 2 33 1.
 Sphaerus Pelopis auriga 2 33 1, 5 10 7.
 Sphettus Troezenis f. Attici demi conditor 2 30 9.
 Sphinx 9 26 2. sphinges 3 18 14.
 Sphragidium antrum 9 3 9.
 Sphyrus Machaonis f. Alexanoris frater 2 23 4.
 spicis coronati pueri 7 20 1.
 Spintharus Corinthius architectus 10 5 13.
 Spintharus Eubuli pater 1 29 10.
σπονδοφόροι 5 15 10.
σπονδαίων (?) δαίμων 1 24 3.
 Stadieus Athen. plastes 6 4 5.
 stadium e terra aggesta 2 27 5, 6 20 8, 9 23 1. stadia CLXXX hiberni diei iter 10 33 3.
σταδιοδρόμων ἄφρσις Olymp. 6 20 9.
 stannae laminae 4 26 8.
 statua cubitalis 8 31 3, XXX cubitum 3 19 2, XXXV 10 5 2, III pedum 8 31 5, VII 8 25 3, XII 5 24 3 et 8 30 3, XV 8 31 2, XXVII 5 24 4. aenea omnium antiquissima 3 17 6. ferreae 3 12 10, 10 18 6. fictiles 1 2 5 et 1 3 1. lignae facie manibus pedibus eburneis 7 26 4, marmoreis 7 21 10, 8 25 6, 8 31 2. quadrangulae 8 31 7, 8 32 1, 8 48 6. ad solis ortum resonans 1 42 3. titulis mutatis 1 18 3. suam portat Milon 6 14 6. v. et simulacrum.
 statura portentosa 1 35 5—8, 8 29 4, 10 4 5—6.
 Stazusa fons 2 7 4.
 Stectoreni Phryges 10 27 1.
στενωπός Atheniensibus i. q. Eleis ἄγνιά 5 15 2.
 Stenyclerus heros 4 33 4.
 Stenyclerus regia Messeniae 4 3 7, 4 15 8.
 Stenyclericus campus 4 33 4.
στεφανῖται ἀγῶνες 6 14 10, 10 7 5.
 Sterope Atlantis f. Oenomai uxor 5 10 6.
στήθεον vel **γήθαιον** 3 24 2.
 Stesichori Himerai **Γηρονῖς** 8 3 2, **Ἴλιου πέρσις** et **Νόστοι** 10 26 1 et 10 27 2, **ῶδῆ** 10 26 9, loci de Actaeone 9 2 3, de Iphigenia Thesei filia 2 22 7, de Herculis e Megara liberis 9 11 2.
 Steunos antrum Phryg. 8 4 3, 10 32 3.
 Sthenelaidas Ephorus belli Peloponnesiaci auctor 3 7 11.
 Sthenelas Crotopi f. 2 16 1, Gelanoris pater 2 19 3.
 Sthenelus Capanei f. Cyllarabae pater 2 18 5, 2 22 8. ab Anaxagoridis oriundus 2 30 10. Thebas oppugnat 2 20 5. Iovem trioculum Argos deportat 2 24 3, **ἔρκειον** 8 46 2. eius sepulcrum 2 22 9, statua 10 10 4.
 Sthenis (Sthenis) Olynthius stat. 6 16 8, 6 17 5.
 Stirienses demus Atticus 10 35 8.
 Stiris Phocensium opp. 10 3 2, 10 35 8—10.
στόμιον Olymp. 5 14 10.
 Stomius Eleus Ol. 6 3 2.
 Stomius plastes 6 14 13.
 storea vestis nautica 10 29 8.
 stratagema Agesipolidis 8 8 7, Arati 8 10 7, Brenni 10 20 6, Cimonis 8 8 9, Demetrii Philippi filii 4 29 2, Diaei Achaeorum ducis 7 13 6, Epaminondae 9 13 11, Hyperesiensium 7 26 2, Illyriorum 4 35 6, Lacedaemoniorum 4 12 2 et 9, Messeniorum 4 28 4, Neoclis Thebani 9 16, Panormi et Gonippi 4 27 1, Phocensium 10 1 3 et 11, Pyrrhi 1 13 1, Solonis 10 37 6 et 7, virginis Messeniae 4 19 6.
 stratagema amatorium Leucippi 8 20 2, politicum Anaximenis 6 18 2, nauticum Scyllidis 10 19 1. stratagemata Homericæ 4 28 7.
 Stratia ins. in Ladone fl. 8 25 12.
 Stratius Clymeni f. 9 37 1.
 Straton Aegiensis Ol. 7 23 5.
 Straton Alexandrinus Ol. 5 21 9.
 Straton stat. 2 23 4.
 Stratonicea urbs quae antea Chrysaoris 5 21 10.
 Stratus Acarnanum urbs 6 2 1.
στρεπτή έλαία 2 28 2. **στρεπτός ράχος** 2 32 10.
 strigil epheborum 9 22 2.

- Strongyle ins. ignivoma 10 11 4.
 Strongylion stat. 1 40 3, 9 30 1.
 Strophius 10 25 3.
 Strophius Crisi f. Pyladis pater 2 29 4.
 Strophius Pyladis ex Electra f. 2 16 7.
 στρουθὸς τῶν ἀπτήνων (h. e. strutho-
 camelus) 9 31 1.
 Struthus promont. 2 36 3.
 στρώχνος planta 10 36 2.
 Stympha(e)lus Elati f. 8 4 4. Arcadis ne-
 pos 8 22 1.
 Stympha(e)lus fl. palus urbs 2 3 5, 2 24
 6, 8 4 6, 8 22 2 et 3 et 6. Stymphaliae
 aves 5 10 9, 8 22 4, 9 11 6.
 Styrenses pop. Euboeae 5 23 2. a Dryopi-
 bus oriundi 4 34 11.
 Styx Oceani f. 8 18 1.
 Styx fl. apud inferos 8 18 3.
 Stygis aqua ex altissimo vertice destillat
 8 17 6, 8 18 4. eius veneno Alexander
 perit ib. 6.
 Suada Gratia 9 35 5. a Theseo coli coepta
 1 22 3. apud Sicyonios 2 7 7. statua 1
 43 6. Venerem coronat 5 11 8.
 subligaculorum usus in stadio 1 44 1.
 subterranea regna 3 25 5.
 P. Sulpicius Galba 7 17 5.
 Sumateum opp. Arcad. 8 27 3.
 Sumateus Lycaonis f. 8 3 4.
 Sumatia vel Sumetia opp. Arcad. 8 3 4, 8
 36 8.
 Sunium promont. 1 1 1, 1 28 2.
 supplices non impune violati 3 4 1 et 5,
 4 24 6, 7 24 6, 7 25 3. supplicum venia
 soli Pausaniae negata 3 17 9.
 suibus ad vaticinia Cyprii utuntur 6 2 5.
 Susa Persarum regia 1 42 3, 3 9 5, 3 16
 8, 4 31 5, 6 5 7.
 Sydras Spartanus plastes Euchiri magister
 6 4 4.
 Sybariades Lacedaem. Ol. 5 8 10.
 Sybaris adolescentulus 6 6 11.
 Sybaris Italiae opp. postea Lupia 6 19 9.
 Sybotas Dotadae f. Messeniorum rex 4
 3 10.
 Syene Aethiopiae finitima, umbrae expers
 8 38 6. qui supra Syenen habitant 1 33
 4, 6 26 2.
 Συλκοί opp. Sardiniae 10 17 9.
 Sylla Athenas capit 1 20 4. eius crudeli-
 tas et sacrilegia 9 7 5, 9 33 6, 10 20 6.
 morbus teterrimus 9 33 6. donaria 9 30
 1. tropaea de Taxilo 9 40 7.
 Syllis nympa eiusque ex Apolline f. 2
 6 7.
 Symbola locus Arcad. 8 54 1.
 Symmachus Aeschyli f. luctator 6 1 2.
 Symmachus Messen. Ol. 6 2 10.
 συμπάθης pater quidam 7 26 9.
 Synallaxis nympa 6 22 7.
 synedrium Achaicum 7 7 1. synedria Grae-
 corum a Romanis sublata et restituta 7
 16 9 et 10.
 Synnoon stat. Ptolichi pater 6 9 1.
 συνωρίς in ludis Olympicis 5 8 10. τελεία
 6 1 4, παλική 10 7 8.
 Syracusae a Carthaginensibus oppugnatae
 1 12 5, ab Atheniensibus 2 22 9. Syra-
 cusanorum thesaurus Delphi. 10 11 5. lau-
 tumiae 5 8 8.
 Syracusani Leontinos evertunt 6 17 9.
 Syri ad Orontem 6 2 7, 8 20 2, 8 23 5, 10
 20 5.
 Syria dea 4 31 2, 7 26 7.
 Syringes Aegypti locus 1 42 3.
 syringis cantus a Pane inventus 8 38 11.
 σύρμα Ἀντιγόνης 9 25 2.
 Syrnus Cariae opp. 3 26 10.
 Sys fl. ad Olympum 9 30 11.
 Sythas fl. 2 7 8, 2 12 2, 7 27 12.
 Tabalus Persa 7 2 10.
 Taenarum opp. postea Καινήπολις 3
 25 9.
 Taenarum promont. 3 25 4 et 9, 4 24 5.
 unde denominatum 3 14 2.
 Taenarus heros 3 14 2.
 taenia victoriae signum 6 20 19, 9 22 3.
 taeniae et flores iniiciuntur Aristomeni
 4 16 6. taeniis incincta basis 8 31 8,
 tunica 9 39 8.
 ταλασίας inventor 8 4 1.
 Talaus Biantis f. 2 6 6. eius sepulcrum 2
 21 2.
 Talaus Crethei f. 8 25 9.
 Taleton Taygeti montis vertex 3 20 4.
 tali adolescentiae ludricum 6 24 7, 10 30
 2. fatidici 7 25 10.
 Talos Cretis f. 8 53 5.
 Talus Oenopionis f. 7 4 8.
 Talthybbii ira 3 12 7, sepulcra 7 24 1.
 Tanagra Aeoli vel Asopi f. 9 20 1.
 Tanagra Boeotiae opp. 9 20 et 22. prae-
 lium ibi commissum 3 11 8, 5 10 4.
 Tanagraei Heracleam Ponticam condunt
 cum Megarensibus 5 26 7. eorum Delium
 v. Delium.
 Tantalus Iovis et Plutus f. 2 22 3. cum
 Pelope in Asia habitat 5 13 7. eius fur-
 tum 10 30 2. poena apud inferos 10 31
 12. sepulcrum 2 22 2.
 Tantalus Thyestae vel Brotea f. 2 22 3.
 Clytaemnestrae maritus 2 18 2.
 Tantalus lacus 5 13 7, 8 17 3.
 Tanus fl. 2 38 7.
 τάρφος ἡ μεγάλη 4 6 2, 4 17 2.
 Taras fl. Italiae 10 10 8.
 Taras Neptuni f. 10 10 8, 10 13 10.
 Taraxippus Olympicus 6 20 15. Isthmi-
 cus et Nemeaticus ib. 19, Delphicus 10
 37 4.

- Tarentum Lacedaem. colonia 3 12 5, 10 10 6, 10 13 10. Tarentini ab Archidamo adiuti 3 10 5, a Pyrrho 1 12 2.
- Tarrha opp. Cretae 10 16 5.
- Tarsus urbs 8 28 3.
- Tartarus eiusque dii Titanes 8 37 5.
- Tartessus fl. et opp. Iberiae 6 19 3. Tartessus aes ib. 2.
- Tauri Scythiae gens 1 43 1.
- Tauricae deae simulacrum et sacra 3 16 7.
- Taurius fl. postea Hylicus 2 32 7.
- ταυρόκερως* et *ταύρου παῖς* Attalus 10 15 3.
- Tauropolis Cleonis f. 1 42 7.
- Taurosthenes Aegineta Ol. 6 9 3.
- taurus Cnossius s. Cretensis 1 37 9, 5 10 9. caelestis 9 17 4. aeneus Corcyraeorum 10 9 3. tauri Aethiopici 5 12 1 et 9 21 2, Paeonii 10 13 1. taurinus sanguis 7 25 13.
- Taxilus Mithridatis dux 1 20 6, 9 40 7, 10 34 2.
- Taygete Atlantis f. a Neptuno et Iove rapitur 3 18 10. Lacedaemonis mater 3 1 2, 3 20 2, 9 35 1.
- Taygetus mons 3 1 2, 3 20 2. eius arva 4 7 2.
- Teaspis Persa 3 4 9.
- Tectaeus v. Angelion.
- Tegea 8 45, 8 47—48, 8 53 1—10. condita a Tegeate 8 3 4.
- Tegeatae oppugnantur a Spartanis 3 3 5, 3 7 3, 8 53 10. ad Thermopylas quot pugnaverint 10 20 1. Tegeatarum et Lacedaemoniorum fines 8 54 1. Tegeatarum asylum 2 17 7, 3 5 6. de Lacedaemoniorum manubiis donaria 10 9 5.
- Tegeates Lycaonis f. 8 3 4, 8 45 1. eius filii et uxor Maera 8 53 2—4, 8 48 6.
- Telamones duo 8 15 6.
- Telamon Aeaci f. ob fratris caedem exulat 2 29 2, iudicium subit ib. 10. Periboeam ducit 1 42 4. aprum Calydonium venatur 8 45 6. Telamonis saxum 1 35 3.
- Telchin Europis f. 2 5 6.
- Telchines Cyprum tenent 9 19 1.
- Teleboae ab Amphitryone excisi 1 37 6.
- Telecles Samius 8 14 7, 10 38 6.
- Teleclus Archelai f. rex Sparta 3 2 6, 3 7 4, 4 4 2—3, 4 31 3. eius heroum 3 15 10.
- Telecrates Leucadius v. Telycrates.
- Teledamus Cassandreae f. 2 16 6.
- Telegone Pharidis filia 4 30 2.
- Telemachus Eleus Ol. 6 13 11.
- Telephanis Samii tibicinis sepulcrum a Cleopatra extructum 1 44 6.
- Telephus Herculis ex Auge f. 8 48 7. a cerva altus 8 54 6, 9 31 2. cum Arcadibus in Asiam traicit 1 4 6. cum Graecis ad bellum Troianum proficiscentibus configit ib. 8 45 7, 9 5 14. colitur Pergami 3 26 10, 5 13 3. eius donarium 9 41 1.
- Telesarchus Syrorum dux 10 20 5, 10 22 1.
- Telesilla poetria 2 20 8, 2 28 2, 2 35 2.
- Telesphorus Pergamenis Euamerion 2 11 7.
- Telestas Laced. Aristonis frater 5 23 7.
- Telestas Messenius Ol. 6 14 4.
- Telestes Aristodemi f. e Bacchiadarum genere 2 4 4.
- τελετήs* simulacrum 9 30 4.
- Tellias Eleus vates Phocensium 10 1 8 et 11, 10 1 10, 10 13 7.
- Tellis Archilochi proavus 10 28 3.
- Tellis Brasidae pater 3 14 1.
- Tellis Tisameni f. Achaeorum princeps 7 6 2.
- Tellon Oresthasius Ol. 6 10 9.
- Tellus *εὐρύστερνος* 7 25 13, *κουροτρόφος* 1 22 3, magna dea 1 31 4. Telluris aedes 3 11 9, 3 12 8: ara 8 48 8: filii 1 35 6 et 8: oraculum 5 14 10, 10 5 5 et 6: signa 1 24 3, 7 21 11.
- Telondes Cabiraeus 9 25 8.
- Telycrates Leucadius 10 9 10.
- Temathia mons v. Mathia.
- Temenium castellum Argivorum 2 36 6, 2 38 1.
- Τημένου θύραι* Lydiae urbs 1 35 7.
- Temenus Aristomachi f. 2 18 7, Phalcae pater 2 6 7 et 2 13 1, Cisi Cerynae Agraei 2 28 3. sorte fallit fratris filios 4 3 5. genero nimis studet 2 19 1. eius monumentum 2 38 1.
- Temenus Pelasgi f. Iunonem educat 8 22 2.
- Temenus Phegei f. 8 24 10.
- Temesa urbs Italiae ab Heroe diu vexata 6 6 7—11.
- Temnus opp. 5 13 7.
- templum aereum 10 5 11, cereum ib. 9, filiceum ib. 10, frondeum ib. 9. commune omnium deorum 1 5 5, 1 18 9. inaccessum 8 10 2, 8 30 2. geminum 2 25 1, 6 20 3, 8 9 1. forma insolita 6 24 9. *περίστυλον* 6 24 10. speluncae simile 3 25 4. sine tecto 1 40 6. vetus novo circumdatum 8 10 2. semel quotannis aperiendum 6 25 2, 8 41 5. templa a profanis aedibus seiuncta 9 22 2. vetustissima 2 31 6, 10 5 9. Peloponnesi praestantissima 8 41 8 et 8 45 5, Ionum 7 5 1.
- temulentia a Pausia picta 2 27 3.
- Tenea opp. 2 5 4.
- Teneae fons 8 13 5.
- Teneatica porta 2 5 4.
- Tenedus ins. antea Leucophrys 10 14 3. Tenedii Alexandrinis se adiungunt 10 14 4.

- Τενεδίω πελέκει ἀποκοπτειν τι* pro-
verb. 10 14 4.
Genus Apollinis et Meliae f. vates 9 10
6, 9 26 1.
Tennes Cycni f. 10 14 1.
Tenus Aegaei maris insula 5 23 2.
Teos urbs 7 3 6. Teii Neptunum colunt
Heliconium 7 24 5. eorum thermae 7 5
11.
Tereus Thrax 9 16 4. Procnus maritus Phi-
lomelae vitium infert 1 5 4, 1 41 8. eius
poena et metamorphosis 10 4 8.
Termesus (Permesus) Boeot. fluv. 9 29 5.
Termilae postea Lycii 1 19 3.
terra mater 10 12 10. primos homines edi-
dit 8 29 4. terram et aquam poscit Da-
rius 3 12 7.
terrae motus 2 7 1, 7 24 9—13.
tessera bellica 4 21 4, 9 27 4, 10 1 10. lu-
soriarum inventor 2 20 3, 10 31 1.
testudo Indica 8 23 9. marmorea 8 30 6.
marinae et terrestres 1 44 8. ingentes in
Arcadiae silvis 8 23 9. e testudinibus
lyrae 2 19 7, 8 17 5, 8 54 7.
Tethrin fl. Cretae 1 27 9.
Tethronium v. Tithronium.
Teucer Telamonis f. patri se de caede
Aiacis purgat 1 28 11. Salaminem Cy-
priam condit 8 15 7. Teucridae reges
Cypriorum usque ad Euagoram 1 3 2, 2
29 4.
Teumessus 9 19 1. Teumessia vulpes ib.
Teuthis Arcad. opp. 8 27 4 et 7, 8 28 4.
Teuthis ad Troiam dux 8 28 4.
Teuthrania postea Pergamus 1 4 5, 1 11 2.
Teuthras Athen. 3 25 4.
Teuthras ad Caicum regnat 8 4 9.
Teuthrone urbs Lacon. a Teuthrante con-
dita 3 21 7, 3 25 4.
texturae et lanificii inventor 8 4 1.
Thalamae opp. Lacon. 3 21 7, 3 26 1.
Thalamae opp. Messen. 3 1 4.
thalamus aeneus Acrisii 2 23 7, 10 5 11.
thalami thesaurorum 6 19 2.
Thales Gortynius Lacedaemonios morbo
liberat 1 14 4.
Thales Milesius sapiens 10 24 1.
Thalia Gratia 9 35 5.
Thaliades Arcad. 8 25 2.
Thallo altera Horarum una cum Pandroso
cultu 9 35 2.
Thalpius Euryti et Therophones f. 5 3 8.
θάμνος v. *κόκκος*.
Thamyris Philammonis et Argiopes f.
Thrax 4 33 3 et 7, 9 5 9, 9 30 2, 10 7
2, 10 30 8.
Tharypus eiusque stirps 1 11 1.
Tharyx Phigalensis Aristomenis affinis 4
24 1.
Thasiorum origo et donaria 5 25 12. Tha-
siis sterilitas qua ratione levata 6 11 7.
Thasium marmor 1 18 6.
Thasus Agenoris f. Europam quaerit 5
25 12.
Thaumasium mons Arcad. 8 36 2.
θαύματα 8 46 5.
Theagenes Megar. tyrannus 1 28 1, 1 40
1, 1 41 2.
Theagenes Thasius Ol. 6 11 2—9. multa-
tur 6 6 5—6. ei secundus Clitomachus 6
15 3.
Theano Antenor's uxor eiusque filii 10
27 3.
Theantus Alcaeneti pater 6 7 8.
Theantus Lepreata Ol. 6 7 8.
Theares Hermionensis Lysandri ad Aegos-
potamos socius 10 9 10.
Thearidas Achaeus 7 14 3.
Thearidas Boeotarcha 10 20 3.
theatra insignia 2 27 5, 2 29 11. Graeco-
rum maximum 8 32 1.
Thebae Aegypt. a Ptolemaeo Philometore
vastatae 1 9 3, 8 33 3. colossus ibi so-
norus 1 42 3.
Thebae Boeot. a quibus conditae 2 6 4, 9
5 6. ab Alexandro eversae 7 17 2 et 9
6 7, a Cassandro restitutae 4 27 10, 9 3
6, 9 7 1. a Metello captae 7 15 9. The-
barum post regium imperium fortuna
varia 9 6 et 7, potentia 8 33 2, portae
septem 9 8 4, simulacrum 4 31 10. ad
Thebas septem 2 20 5.
Thebaidis et Plataeensis regionis fines 2
6 1. Thebaidis primi incolae et reges 9 5.
Thebais poesis 8 25 9, 9 9 5, 9 18 6.
Thebani cum Minyis bellum gerunt 9 9 1
et 9 37 2, cum Megarensibus 8 50 4.
Agesilaum sacra facientem adoriuntur 3
9 4. ad principatum evecti ab Epami-
nonda 8 11 9. Leuctris vincunt 9 13 11.
Mantineam instaurant 8 8 10. agrorum
partem a Sylla adeptam recipiunt 9 7
6. exsules captivos supplicio afficiunt 9
15 4. thesaurus eorum Delphic. 10 11 5,
donarium Delph. 10 13 6.
Thebe Asopi f. 2 5 2, 5 22 6.
θηβολεών 5 15 8.
θηκόλος sacerdos 5 15 10.
Theganusa ins. 4 34 12.
Thelpusa Arcad. opp. 8 24 4, 8 25 1—3.
Thelpusa nympa Ladonis fl. f. 8 25 2.
Thelpusa regio 8 24 4.
Thelxion Apidis f. 2 5 7.
Themis Horarum mater 5 17 1. suam ora-
culi Delphici partem Apollini donat 10
5 6, 8 25 7. eius templum 1 22 1, 9 25
4, 2 27 5, ara 5 14 10, 9 22 1. Themid-
um ara 2 31 5.
Themiscyra ad Thermodontem ab Hercule
obsessa et capta 1 2 1, 1 15 2. Amazo-
num sedes 1 41 7.
Themisonium Phrygiae opp. antrum habet
10 32 4.

- Themisto Homeri mater 10 24 3.
Themisto Ptoii mater 9 23 6.
Themistocles Neoclis f. 1 1 2, 1 36 1, 8 52
2. navale et muros Athen. exstruit 1 1
2. honor ei Olympiae habitus 8 50 3.
donum eius de Persicis manubiis ab
Apolline repudiatur 10 14 5. Themisto-
clis statua 1 18 3. filiorum eius donarium
1 26 4.
Themistocles Poliarchi f. illius Themisto-
clis pronepos 1 37 1.
Theochrestus Cyrenaeus Theochresti avus
ἑπιποτρόφος Ol. 6 12 7.
Theochrestus Theochresti nepos 6 12 7.
Theocles Crii pater 3 13 3.
Theocles Laced. stat. Hegyli f. 5 17 2, 6
19 8.
Theoclus vates Messen. 4 16 1 et 5, 4 20
1—3, 4 21 2 et 10.
Theocosmus Megar. stat. Calliclis pater 1
40 4, 6 7 2, 10 9 8.
Theodamus Cnidius Lysandri socius ad
Aegospotamos 10 9 9.
Theodectes Phaselita 1 37 4.
Theodorus Eleus Ol. 6 16 8.
Theodorus pastor Herophiles Sibyllae pa-
ter 10 12 7.
Theodorus Samius Teleclis f. aes primus
conflat 3 12 10, 8 14 7, 9 41 1, 10 38 6.
Theodorus tragoedus 1 37 3.
Theognetus Aegineta Ol. 6 9 1.
Theognetus Eleus 6 17 5.
Θεομηλίδα χωρίον Spartae 3 14 2.
Theomnestus Sardinus stat. 6 15 2.
Theophiles Epidaurius 6 13 6.
Theophilus archon Athen. 10 3 1.
Theophrastus Themistoclis f. 1 37 1.
Theopompus Agenoris pater 6 6 2.
Theopompus Damareti f. Ol. 6 10 4.
Theopompus Damareti nepos 6 10 4.
Theopompus Damasistrati f. historicus 3
10 3, 6 18 5.
Theopompus Heraeensis Aristomenis gener
4 24 1.
Theopompus Myndius Lysandri socius ad
Aegospotamos 10 9 10.
Theopompus Nicandri f. rex Spartae 3 7
5. in Messeniaco bello dux 3 3 2, 4 4 4,
4 7 7. non ab Aristomene occisus 4 6 4.
eius posterus 4 15 3, monumentum 3 16 6.
Theopropus Aegineta stat. 10 9 3.
Θεωρία Della 1 31 2.
Θεωρός Delphos missus ad consulendum
oraculum 4 9 3.
Theotimus Eleus Ol. 6 17 5.
Theotimus Phocensis 10 2 2.
theoxenia Apollinis ludi 7 27 4.
Theoxenus Parrhasius 8 27 2.
Thera ins. antea Calliste 3 1 7, 3 15 6, 7
2 2.
Therae Taygeti locus 3 20 5.
Theraphone Dexameni f. 5 3 3.
Therapne Lelegis f. 3 19 9.
Therapne vicus Lacon. 3 14 9, 3 19 9.
Theras Autesionis f. Thebanus 3 1 7.
Aristodemi filiorum tutor ib. et 4 3 4.
coloniam deducit in insulam Callisten 3
1 7, 3 15 6, 7 2 2.
Theridas Achaeus v. Thearidas.
thermae in Atarneo 4 35 10, Lebedi 7 3 5,
Methanis 2 34 1.
Thermius Haemonis f. Oxyli frater 5 3 7.
Thermodon fl. 1 2 1, 3 25 3.
Thermodon fl. Boeot. 9 19 3.
Thermopylae vel Pylae 7 15 3, 10 20 9,
10 21 1. Amphictyonum sedes 7 24 4.
ibi adversus Persas et Gallos quantis co-
piis pugnatum sit 10 20 1—5: Lacedae-
monii a Xerxe sepulti 9 32 9: aqua
γλανκοτάτη 4 35 8.
Thero Martis nutrix 3 19 8.
Thero Phylantis filia 9 40 4.
Theron Boeotus stat. 6 14 11.
Theronice Dexameni f. 5 3 3.
Thersander Agamedidae f. 3 16 6.
Thersander Polynicis f. Tisameni pater 2
20 5, 3 15 6, 7 3 1, 9 8 7. in Mysia oc-
cumbit 9 5 14.
Thersander Sisyphi f. 2 4 3, 10 30 5. eius
filii 9 34 7.
Thersilion curia Arcadum 8 32 1.
Thersilochus Corcyraeus Ol. 6 13 6.
Thersites cum Palamede tesseris ludit 10
31 1.
Thersius Thessalus Ol. 5 9 1.
thesaurus Hyriei 9 37 5, Minyae 9 36 4—
5, 9 38 2. thesauri Olympici 6 19, Del-
phici 10 11 1 et 2 et 5.
Thesidae quousque regnaverint 1 3 3.
Thesidarum ultimus 2 18 9.
Theseus Neptuni f. 1 17 3, Erechthida 7
17 7, Pitthei nepos 2 30 9, Pelopis pro-
nepos 1 41 5 et 5 10 8, natus ad Celen-
derim 2 32 9, puer robustus et impavi-
dus 1 19 1 et 1 27 7. patris depositum
tollit 1 27 8 et 2 32 7, aprum Calydo-
nium venatur 8 45 6, taurum Marathonium
immolat 1 27 10, latrones punit 1 37 4,
1 44 8, 2 1 4. in Cretam proficiscitur 1
1 2, 1 22 5. Ariadnen abducit 9 40 4.
Apollini ludos dedicat 8 48 3, Dianae
templum 2 31 1. Antiopen rapit 1 2 1,
2 32 9, 5 11 7: Helenam 1 18 4, 2 22 6
et 7, 2 32 7, 3 18 15, 3 24 11: Proser-
pinam 1 17 4, 1 41 5, 2 22 6, 3 18 5,
10 29 9. ad inferos descendit 9 31 5.
cum Centauris pugnat 1 17 2, 5 10 8.
palaesticam invenit 1 39 3. lyram tenet
5 19 1. Panathenaea instituit 8 2 1. ad
Thebas caesos sepelit 1 39 2. democra-
tiae auctor 1 3 3. occiditur 1 17 4—6.
eius ossa 3 3 7, sacra 10 11 6, saxum 2

- 32 7, statua 10 10 1, templum 1 17 2, 1 30 4.
 Thesmia v. Ceres.
 Thesmophoria v. festum.
 thesmothetae Athen. 1 3 5.
 Thespia Asopi f. 9 26 6.
 Thespieae urbs Boeot. 9 26 6. Thespienses Iolaum in Sardiniam sequuntur 7 2 2, 9 23 1, 10 17 5. a Thebano agmine secessionem faciunt 9 13 8. Ceressi expugnantur 9 14 2—4. Amorem colunt 9 27 1. eorum festum et ludi 9 31 3, donarium 6 15 1.
 Thespius ab Erechtheo oriundus 9 26 6.
 Thesprotis Epirus 1 17 5, 5 22 3. anarchia laborat 4 35 3. Thesprotorum rex Theseum in vinculis tenet 1 17 4.
 Thesprotis poesis 8 12 5.
 Thessali Amphictyones 10 8 2. a Phocensibus dolis circumveniuntur 10 1 3 et 11. Agesilao adversantur 3 9 12. Ceressum oppugnant 9 14 2. Gallis instant 10 23 13. Oechaliam sibi tribuunt 4 2 3. eorum boves 4 36 3, donarium 5 24 2, monumentum Athen. 1 29 6.
 Thessalonice Philippi f. Cassandri uxor 8 7 7. ab Antipatro filio occisa 9 7 3.
 Thestius Agenoris f. Ledae pater 3 13 8. eius filiae 3 19 5, 9 27 6.
 Thetis in Peleum anguem immittit 5 18 5. pro filio intercedit 5 22 2. a Vulcano arma accipit 5 19 8. eius templum 3 14 4, statua 3 22 2. soror Aeaci uxor 2 29 9.
 Thisbe nympha Boeot. 9 32 3.
 Thisbe urbs Boeot. 9 32 2, 10 37 2.
 Thisoa nympha Iovis nutrix 8 38 3 et 9, 8 47 3.
 Thisoa Lycaeatis 8 27 4, 8 38 3 et 9.
 Thisoa Orchomenia 8 27 4 et 7, 8 28 3.
 Thius Arcadiae fluv. 8 35 3.
 Thoas Andraemonis f. 5 3 6. Minervae signum Troia aufert 10 38 5.
 Thoas Ornytionis f. 2 4 3.
 Thocnenses Arcad. 8 27 4.
 Thocnia opp. Arcad. 8 3 2, 8 29 5.
 Thocnus Lycaonis f. 8 3 2, 8 29 5.
Θόλος Athenis 1 5 1, Epidauri 2 27 3.
 thorax et hasta ab Alexandro M. dedicata 8 28 1. thorax hamatus 9 26 8. cf. loricae.
 Thornax Buphagi mater 8 27 17.
 Thornax mons postea Coccygius 2 36 1, 3 10 8.
 Thorsus fl. Sardiniae 10 17 6.
 Thracēs ingenio et pietate Macedonibus praestant 9 29 3. mercede conducuntur 1 23 3. Bacchi ope caeduntur a Thebanis 9 16 6. cur ebrii praelia incant 9 30 5.
 Thracia populosa 1 9 5, montana 6 5 4.
PAUSAN. II.
- Θραυλίον** Atticis quod aliis *ὑπόθημα* 5 11 7.
 Thrassarum facinus in Orpheum 9 30 5. privilegium apud Erythraeos 7 5 8.
 Thrasis Aristodemi pater 6 3 4.
 Thrasyanor Ctesippi f. 2 19 1.
 Thrasybulus Eleus Mantinensium vates 6 2 4 et 8 10 5, Agathini pater 6 13 11. Pyrrho statuam ponit 6 14 9.
 Thrasybulus Lyci f. Athenas tyrannis liberat 1 29 3, 3 5 1, 9 11 6. Thebanis opem fert 3 5 4.
 Thrasydaeus Eleus hostes ex urbe eiicit 3 8 4.
 Thrasyllus Athen. dux 6 7 7.
 Thrasymedes Nestoris f. 2 18 8, 4 31 11, 4 36 2.
 Thrasymedes Parus stat. Arignoti f. 2 27 2.
 Thrinacia ins. 5 7 2.
 Thronium opp. Abantidis 5 22 3.
 Thronium opp. ad Boagrium fluvium 5 22 4.
 Thucydides Oenobii beneficio ex exilio redit 1 23 9. locus eius 6 19 5.
 Thuria opp. Homero Anthea 4 31 1.
 Thurimachus Aegyri f. 2 5 7.
 Thuriōs confugiunt Diagoridae 6 7 4.
 Thurius gigas pugnat cum Hercule 3 18 11.
 Thyamis fl. 1 11 2.
 Thyestae aureus agnus 2 18 2. sceptrum Vulcani 9 40 11. filius Tantalus 2 18 2, 2 22 3.
 Thyia Bacchi festum 6 26 1.
 Thyia Castalii f. Bacchi sacrificata 10 6 4. Neptuni concubina 10 29 5.
 Thyiades Baccho operantur 10 4 3, 10 19 4, 10 32 7.
 Thylacus stat. Onaethi fr. v. Phylacus.
Θημιάμασιν ἄλλοτρίοις τὸ θεῖον σέβασθαι 9 30 1.
 Thymilus stat. 1 20 2.
 Thymoetes Oxyntae f. regno Athen. exiit 2 18 9.
θύννοι pisces 10 9 3.
 e *θύω* simulacrum 8 17 2.
 Thyraea v. Thyrea.
 Thyraeum Arcad. opp. 8 3 3, 8 35 7.
 Thyraeus Lycaonis f. 8 3 3, 8 35 7.
 Thyrea Argolidis locus unde nomen traxerit 8 3 3. pugna ibi Lacedaemon. et Argivorum 2 38 5, 10 9 12. Thyreatis regio 3 7 5, Aeginetis a Lacedaemoniis data 2 29 5, 2 38 5.
 Thyreates sinus 2 38 7, 8 3 3.
θύρσοι Κελτικοὶ 10 20 8
 Thyrides vertex Taenari promont. 3 25 9
 thyrsus aquilifer 8 31 4. thyrsos aquam elicit Bacchus 4 36 7.
 tiara magi 5 27 6.

- Tiasa Eurotae f. 3 18 6.
 Tiasa fl. 3 18 6.
 Tiberias palus 5 7 4.
 Tiberis fl. 8 43 2.
 tibia praecinitur pentathlis 5 17 10, in
 praelia exeuntibus 3 17 5. tibiae inven-
 tor 2 31 3. tibiaram certamina 5 22 1,
 10 7 4. genera olim tria 9 12 5. tibiae
 Graecae 5 17 9, Phrygiae ib., Argivae
 et Boeotiae 4 27 7. a Minerva abiectas
 Marsyas tollit 1 24 1.
 tibiocines Apollini reconciliati 2 22 9.
 Olympiae ubi certent 5 22 1.
 tigris bestia 9 21 4.
 Tigris fl. 1 16 3.
 Tilphusa fons 9 33 1.
 Tilphusium mons 9 33 1.
 Timaeetus Phliasius Pyth. 10 7 7.
 Timaeetus pictor 1 22 7.
 Timagorae amor et interitus 1 30 1.
 Timalcus Megarei f. a Theseo interfectus
 1 41 3, 1 42 4.
 Timandra Tyndarei f. 8 5 1.
 Timanthes Cleonaeus Ol. 6 8 4.
 Timarchides Athen. stat. 10 34 6.
 Timarchus Rhodius Lysandri ad Aegospo-
 tamos socius 10 9 9.
 Timasitheus Crotoniates a Milone non vi-
 ctus 6 14 5.
 Timasitheus Delphus Ol. belli gloria in-
 signis 6 8 6.
 Timeas Polynicis f. 2 20 5.
 Timegenidas Thebanus patriam Xerxi pro-
 dit 7 10 2.
 Timocles Athen. stat. 10 34 6.
 Timoclidas Sicyonis tyrannus 2 8 2.
 Timocrates Rhodius a Tissapherne missus
 in Graeciam 3 9 8.
 Timolaus Achaeorum princeps 8 51 2.
 Timolaus Corinthius a Persis corruptitur
 3 9 8.
 Timonis Athen. turris 1 30 4.
 Timon Eleus Aegypti f. Ol. 5 2 5, 6 12
 6, 6 16 2. Aesypi pater 6 2 8.
 Timon Tegeates 8 27 2.
 Timoptolis Eleus Lampidis f. 6 15 7.
 Timosthenes Eleus Ol. 6 2 6.
 Timosthenes Thasius Herculis sacerdos 6
 11 2.
 Timotheus citharoedus et poeta 3 12 10, 8
 50 3.
 Timotheus Cononis f. 1 3 2, 1 24 3, 1 29
 15, 6 3 16.
 Timotheus Cononis pater 8 52 4.
 Timotheus Iphicratis pater 9 14 6.
 Timotheus stat. 2 32 4.
 Tiphia (aliis Siphia) Boeotiae opp. 9 32 4.
 Tiphys Argus gubernator 9 32 4.
 Tiresias vates 10 29 8. serpentem obrun-
 cat 9 19 3. mors eius et sepulcrum 7 3
 1, 9 18 4, 9 33 1. longaevitas, metamor-
 phosis, sapientia 9 33 2. filia Manto 7
 3 1, 9 33 2. *ὀλωνοσκοπεῖον* 9 16 1, 10
 29 8.
 Tiryns heros Argi f. 2 25 8.
 Tiryns urbs 2 25 8, Proeti sedes 2 16 2,
 ab Argivis excisa 2 17 5, 2 25 8, 5 23
 3, 8 2 7, 8 33 3. signa inde Argos trans-
 lata 2 17 5, 8 46 3. muri Cyclopii 2 16
 5, 2 25 8, 7 25 5, 9 36 5.
 Tisagoras stat. 10 18 6.
 Tisamenus Eleus Iamides quinque certa-
 minum victor 3 11 6—8, 6 14 13. eius
 filius 3 11 5.
 Tisamenus Orestis et Hermiones f. Spar-
 tae et Argorum rex 2 18 6. a Temeno
 oppugnatur 3 1 5. eiectus Achaiam petit
 2 18 8, 2 38 1. ab Ionibus occiditur 7 1
 7. eius sepulcrum 7 1 8. filii 7 2 5, con-
 sobrini 3 1 6.
 Tisamenus Thersandri et Demonassae f. 3
 15 6. Thebarum rex 9 5 15.
 Tisander Cleocriti f. Ol. 6 13 8.
 Tisias rhetor cum Gorgia ad Athenienses
 legatus 6 17 8.
 Tisicrates Crotoniata Ol. 6 9 5.
 Tisis Alcidis f. a Messeniis Delphos mis-
 sus 4 9 3.
 Tissaphernes Ioniae satrapa 3 9 6 et 7.
 Titan Solis frater 2 11 5.
 Titane regio 2 11 3, 2 27 1.
 Titanes dii Tartari 8 37 5. Baccho insi-
 diantur 7 18 4.
 Titaresius fl. 8 18 2.
 Tithorea nympa 10 32 9.
 Tithorea Phocidis opp. 10 32 8. Tithorens-
 es de Amphionis et Zethi monumento
 terram asportant 9 17 4. Tithorensis
 oleum 10 32 19.
 Tithraustes Artaxerxis dux 3 9 7.
 Tithronium s. Tethronium Phocidis opp.
 10 3 2, 10 33 12.
 Titthium mons 2 26 4, 2 27 7.
 Titus v. Flamininus.
 Tityus ab Apolline et Diana sagittis con-
 fixus 3 18 15, 10 11 1. eius proceritas 10
 4 5, effigies 10 29 3.
 Tlepolemus Herculis f. ob caedem Argis
 exsul 2 22 8. Rhodum obtinet 3 19 9.
 Tlepolemus Lycius Ol. 5 8 11.
 Tlesias archon Athen. 4 15 1.
 Tlesimenes Aulonis pater 3 12 9.
 Tolmidis statua et res gestae 1 27 5. se-
 pulcrum ib. 14.
 tonitribus sacra fiunt 8 29 2.
 torris Meleagro fatalis 10 31 4.
 Trachis Phocidis opp. 10 3 2. eius rudera
 10 22 1. supra Trachinem trames per
 Oetam ib. et 8.
 Trachy mons 8 13 4.
 tragicorum poetarum statucae 1 21 1.
τράγος Messeniis *ὁ ἐρίνεός* 4 20 2.
 Tragus fl. Arcad. 8 23 2.

- Imp.* Traianus Mothonaeis libertatem red-
dit 4 35 3. eius res gestae et opera 5
12 6.
- Trapezeus Lycaonis f. 8 3 2.
- Trapezus Arcad. opp. 8 3 3. Hippothoi
regia 8 5 4. eius rudera 8 29 1. signa
Megalopolin translata 8 31 6. Trapezun-
tii e Peloponneso abeunt 8 27 4 et 5.
- Trapezus in Euxini ora 8 27 6.
- Tretus locus 2 15 2 et 4.
- triangulus cippus 9 16 1.
- Triballi a Gallis oppugnantur 10 19 7.
tribus Athen. IV, mox X 1 5 1.
- Tricca regio Messeniae deserta 4 3 2.
- Tricoloni urbs Arcad. 8 3 4, 8 27 3, 8 35
6. incolae Megalopolin transferuntur 8
27 3 et 5.
- Tricolonus Hippodamiae procus 6 21 10.
- Tricolonus Lycaonis f. 6 21 10, 8 3 4.
- Triconienses. Aetoli 2 37 3.
- Tricrana ins. 2 34 8.
- Tricrena locus 8 16 1.
- tridentis figura in saxo 1 26 5.
- triginta tyranni a Thrasybulo sublati 1
29 3.
- Τρίγωνον* dicasterium Athen. 1 28 8.
- trimarcisia Gallorum 10 19 11.
- Trinassus castellum 3 22 3.
- trioculus dux 5 3 5.
- Triodi locus Arcad. 8 36 8.
- Triopas Cnidi conditor 10 11 1.
- Triopas Pelasgi pater 2 22 1.
- Triopas Phorbantis f. 2 16 1. eius filia 4
1 1.
- Triphylia regio 5 5 3.
- Triphylus Arcadis et Laodamiae f. 10 9 5.
- Tripodes via Athen. 1 20 1.
- Tripodisci vicus 1 43 7.
- Tripolis Arcadiae 8 27 4.
- Triptolemus Cereris mystes 1 14 2, 2 14 3.
frumenti serendi auctor 1 14 3, 8 4 1.
eius currus draconibus iunctus 7 18 3,
simulacrum 1 14 1, templum area et ara
1 38 6.
- tripus aureus super aeneo dracone 10 13
9. *ἐπίχαλκος* 5 12 5. tripodes victo-
riae et virtutis praemia 5 17 11, 7 4 10.
aerei Amyclis 3 18 7, 4 14 2. *ἄπυροι* 4
32 1. lignei 4 12 8. lutei 4 12 9.
- triremis rostrum aeneum de Athen. clade
1 40 5.
- Trisaules 8 15 4.
- Tritaeus Megalopolitanus 8 27 11.
- Tritia Achaeorum urbs 6 12 8, 7 22 6.
- Tritia Tritonis f. 7 22 8.
- Triton Africae fl. 8 26 6, 9 33 7.
- Triton Boeot. fl. 9 33 7.
- Tritonis cuiusdam insolentia et caedes 9
20 4. Tritones aerei 2 1 7, aerei ib. 8.
Tritonum forma 9 21 1, vox et cantus 8
2 7.
- Tritonis fons 8 26 6.
- Tritonis palus 1 14 6, 2 21 5—6, 9 33 7.
- Troades captivae 10 25 9.
- Trochilus hierophantes Triptolemi pater 1
14 2.
- Τροχός* Argivorum 2 24 7.
- Troezen Pelopis f. 2 30 8.
- Troezen urbs 2 30 5—34 1.
- Troezenii Argivis et Diomedii olim subditi
2 30 10. Epidauriis finitimi 2 30 5. in
Achaeorum synedrium cooptantur 2 8 5.
Troezeniorum insulae 2 33.
- Troezenii numismatis insigne 2 30 6.
- Troezenius Isthmus 2 34 1.
- Troiani in Sardinia 10 17 6 et 7.
- Troianum bellum 4 6 1.
- Troilus Eleus Ol. 6 1 4.
- Tronis regio Daulidis 10 4 10.
- Tropaea Arcad. 8 25 1.
- tropaeum Eleorum 5 27 11, Pollucis 3 14
7. Macedonum nulla 9 40 7—8.
- Trophonius Anchasius (?) 9 11 1, Ergini
vel Apollinis f. 9 37 5. Alcmenae tha-
lamum struit 9 11 1, Apollini et Neptu-
no templa 8 10 2 et 10 5 13, Hyrieo the-
saurum 9 37 5. eius nutrix et filii 9 39
5, fanum Lebiae 4 16 7 et 4 32 5, ora-
culum 9 39 5—14: id quo casu repertum
sit 9 40 1.
- Tros pro Ganymede equas accipit 5 24 5.
- Trygon (?) Aesculapii nutrix 8 25 11.
- tubae inventor Tyrsenus 2 21 3. tubicinum
et praeconum certamina 5 22 1.
- tuguria primus excogitavit Pelasgus 8 1 5.
- tunicae ad talos demissae 8 31 2. ex pel-
libus suillis confectae 8 1 5.
- Tuthoa Arcadiae fl. 8 25 12.
- Tyche Oceani filia, Parca 1 43 6, 2 20 3,
2 35 3, 4 30 4 et 6, 4 31 10, 6 2 7, 6 25
4, 7 26 8, 8 30 7, 9 16 2, 9 26 8.
τύχη ἀγαθή 5 15 6, 9 39 5. *ἀνραία*
2 7 5. *φερέπολις* 4 30 6.
- Tydeus dux Athen. a Lysandro corruptus
10 9 11.
- Tydeus Eleus 6 16 2.
- Tydeus Oenei f. a Melanippo occisus 9 18
1—2, 10 10 3.
- Tyndareus Oebali et Gorgophones f. 3 1
4. ab Hippocoonte regno pellitur, ab
Hercule restituitur 2 18 7, 3 1 4, 3 21 2.
cum Euryto pugnat 3 18 11. Helenae
procos iure iurando adstringit 3 20 9.
Chalcioeco templum exstruit 3 17 2.
Veneri compedes iniicit 3 15 11. Orestem
accusat 8 34 4. eius monumentum 3 17
4, filiae adulteriis pollutae 3 15 11. filii
v. Dioscuri.
- Typaeum mons Elidis 5 6 7.
- Typhon Aegiensis Cauloniae conditor 6
3 12.
- Typhos et Echidna 3 18 10.

- tyranni XXX a Lysandro Atheniensibus impositi, a Thrasybulo eieci 3 5 1, 9 11 6.
τύρβη festum Bacchi 2 24 6.
 Tyrii Herculem Idaeum colunt 9 27 8.
 Tyronidas Tegeatis leges dat 8 48 1.
 Tyrseni a Liparæis victi 10 11 3, eorum rex Arimnus 5 12 5.
Τυρσηνὸν πέλαγος 5 25 3.
 Tyrsenus Herculis et Omphales f. 2 21 3.
 Tyrtæus Athen. Spartanis auxilio missus 4 15 6. collapsos eorum animos firmat 4 16 2 et 6, dissidium sedat 4 8 3. elegorum loci 4 6 5, 4 13 6, 4 14 5, 4 15 2.
 Vasa murrhina 8 18 5.
 vates ante pugnam sacrificant, pugnantium animos erigunt 4 15.
 vaticinium e columna mota 4 32 3, ex agni sanguine 2 24 1. v. etiam *μάντις* et divinatio.
 Udaeus Spartus 9 5 3.
 velum laneum 5 12 4. vela nautica inventi Daedalus 9 11 4.
 venarum robur 6 14 7.
 venatica indago 9 21 3, 10 13 1. venatorius habitus 4 12 9, 7 22 7, 10 30 5.
 venenum serpentum pro pabuli diversitate et augetur et minuitur 9 28 1. veneni pocula 7 7 5.
 ventum Africum ut avertant Methanenses 2 34 2. venti precibus Diomedis profligati 4 35 8. ventorum ara et sacra 2 12 1.
 Venus e mari nata 2 1 8, 5 11 8. Priapī mater 9 31 1. nuptiis praeest 4 30 5. a Cnidiis maxime colitur 1 1 3. templum cum Adonide commune habet 9 41 2, cum Marte 1 8 4, 2 25 1 (cf. 5 18 5). sacra ei fiunt a virginibus et viduis 2 34 10, 10 38 12. signum eius Daedaleum 9 40 3: e myrto virente 5 13 7 (cf. 6 24 7): compedibus constrictum 3 15 11: armatum 2 5 1, 3 15 10: polo capiti imposito 2 10 5: testudini insistens 6 25 1: hircō insidens ib. *νεωκόρος* Veneris 2 10 4.
Ἀφροδίτη ἀκραία 1 1 3, 2 32 6.
ἀμβολογήρα 3 18 1. *παρὰ Ἀμυκλαίῳ* 3 18 8. *ἀποστροφία* 9 16 3. *ἀρεία* 3 17 5. *δωρῆτις* 1 1 3. *ἐπιστροφία* 1 40 6. *Ἐρυνίνη* 8 24 6. *εὐπλοία* 1 1 3. *Ἥρα* 3 13 9. *κατασκοπία* 2 32 3. *ἐν κήποις* 1 19 2, 1 27 3. *Κνιδία* 1 1 3. *κωλιάς* 1 1 5. *ἐν κωτίῳ* 8 41 10. *λιμενία* 2 34 11. *μελαινίς* 2 24. 8 6 5. 9 27 5. *μηχανῆτις* 8 31 6. *μιγωνῆτις* 3 22 1. *μορφῶ* 3 15 10. *νικηφόρος* 2 19 6. *νυμφία* 2 32 7. *Ὀλυμπία* 3 12 11. *οὐρανία* 1 14 7, 1 19 2, 2 23 6, 3 15 10, 3 23 1, 6 20 6, 6 25 1, 7 7, 8 32 2, 9 16 3. *πάνδημος* 1 22 3, 8 31 2, 9 16 3. *Παφία* 8 24 6, 8 53 7. *ἐν πλίνθῳ* 8 47 1. *ποντία* 2 34 11. *πρᾶξις* 1 43 6. *συμμαχία* 8 9 6.
 Vespasianus Graeciae condicionem mutat 7 17 4.
 Vestae templum et sacra 2 35 1, simulacrum 1 18 3. sacra Olymp. primaria 5 14 4.
 vestis corticea 8 22 5, pellicea 10 38 3.
 via sacra 1 36 3, 5 25 7.
 victimae lineis et byssinis vinculis colligantur 10 32 16.
 Victoria aenea 4 36 6, 9 27 5. inaurata 5 10 4. in Iovis Olympii manu 5 11 1. curru insidens 6 12 6, 6 18 1. alata 5 17 3. *ἄπτερος* 1 22 4, 2 30 2, 3 15 7, 5 26 6. victoriae IV saltantium habitu 5 11 2. Theagenis MCCCC 6 11 6.
 vidua quae primum alteri viro nupserit 2 21 7. viduarum vota 10 38 12.
P. Villius Tappulus v. Otilius.
 vincula dedicata 2 13 4.
 vinum e Bacchi templo sponte profluit 6 26 1—2. vini crateres per urbem Bacchi festo 7 27 3.
 virgo Herculis sacerdos 9 27 6. turpis in pulchram mulierem versa 3 7 7. virgines ludos Olymp. spectant 6 20 9. virgines avium eruribus 8 22 7. virginum certamen curule 5 16 2, ornatus et habitus 4 4 2, 8 20 3, 10 25 10. pudor 3 20 11, 8 47 6.
 visus subito amissus et recuperatus 4 10 6, 4 12 10, 10 38 13.
 vitex antiquissima 7 4 4, 8 23 5.
 vitiliginis sanatio 5 5 11.
 vitis e ligno 10 38 1. prima apud Thebanos 9 25 1. vitium germina quomodo ab Africi iniuria defendantur 2 34 2. vitium putatio ab asino monstrata 2 38 3.
 Ulysses Anticleae f. 10 29 8. Penelope quomodo potitus 3 12 1. apud socerum manere non vult 3 20 10. ab apro vulneratur 10 8 8. Minervae templum coadit 8 44 4. equos quaerit 8 14 5. eius ad Troiam dolus 4 12 2, pugna cum Heleno 5 22 2, Palladii furtum 1 22 6, naufragium 1 35 4 et 5 25 3, errores 6 6 7, *ἀνάπλους* a Calypso 8 37, ad inferos descensus 10 28 1, inimici 10 31 2, imago 10 26 3.

- umbilicus Delphicus 10 16 3. Peloponnesi 2 13 7.
 umbris carentia loca 8 38 6.
 unguentum Cyzicenum 4 35 8. unguenta Chaeronensium 9 41 7.
 unguis argentei 1 24 3.
 ungula equina Stygis veneno non cedit 8 18 6.
 uniones v. margaritae.
 vocis vitium fortuito casu emendatum 10 15 7.
 voracitatis certamen 5 5 4.
 pupa avis 1 41 9, 10 4 8.
 Urania Musa Lini mater 9 29 6.
 urbs quid 10 4 1. urbs omnium antiquissima 8 38 1. urbes condere quis docuerit 7 18 2. urbis designatio 4 27 5. urbium vices 8 33. urbium sub aquis rudera 7 24 12—13.
 urinandi peritia singularis 10 19 1, certamen 2 35 1.
 arsa sidus 8 3 7.
 ursi in Parnethe 1 32 1. in Taygeto multi 3 20 4. immolantur Dianae Laphriae 7 18 13. albae Thraciae 8 17 3. ursina pellicis pro veste stragula 10 31 10.
 Vulcanus Tali f. Rhadamanthi pater 8 53 5, Ardali 2 31 3. a Baccho in caelum reducitur 1 20 3. matrem vinculis liberat 3 17 3. Thetidi arma praebet 5 19 8. opera eius quae supersint 9 41 1: Bacchi signum 7 19 6, Iovis sceptrum 9 40 11. templum Athen. 1 14 6, Delph. 10 5 2.
 vulpes in saxum versa 9 19 1.
 uxoris et mariti monumentum insigne 7 22 7. uxores duas simul habet Anaxandrides rex Sparta 3 3 9.
- Xanthippus** Aripbronis f. Periclis pater ad Mycalen vincit 1 25 1, 3 7 9, 8 52 3.
 Xanthippus Deiphontis f. 2 28 6.
 Xanthippus Phocensis heros 10 4 10.
 Xanthus Erymanthi f. 8 24 1.
 Xanthus Thebanorum rex ab Andropompo occisus 9 5 16.
 Xenarches Laced. Ol. 6 2 1.
 Xenarches Philandridae f. Ol. 6 2 1.
 Xenias Eleus proditor 3 8 4, 5 4 7, 7 10 2.
 Xenoclea Delphica *πρόμαντις* ab Hercule coacta vaticinatur 10 13 8.
 Xenocles Maenalius Ol. 6 9 2.
 Xenocles Sophoclis f. 1 37 1.
 Xenocles Heracleensis 6 3 11.
 Xenocrates Boeotarcha 9 13 6. Epaminondae scutum Aristomenis concedit 4 32 6.
 Xenocritus Thebanus stat. 9 11 4.
 Xenodamus Anticyrensis Ol. 10 36 9.
- Xenodice Troiana 10 26 1.
 Xenodocus Ol. 6 14 12.
 Xenodoce 2 7 3.
 Xenodocus Messenius Ol. 4 5 10.
 Xenombrotus Cous Ol. 6 14 12.
 Xenon Achaeus 7 10 9.
 Xenon Lepreata Ol. 6 15 1.
 Xenophanes Antiochi Syracusani pater 10 11 3.
 Xenophilus stat. 2 23 4.
 Xenophon Aegiensis Menephyli f. Ol. 6 3 13.
 Xenophon Athen. stat. 8 30 10, 9 16 2.
 Xenophon Corinthius Ol. 4 24 5.
 Xenophon Gryli f. 5 6 5, pater 9 15 5. exsul 5 6 5. eius monumentum et statua 5 6 6. bellum Mantinense scripsit 1 3 4.
 Xenophontis filii 1 22 4.
 Xerxes Graeciam invadit 3 4 8, 6 5 4, 8 42 8. simulacra deorum aufert 1 8 5, 8 46 3. Hyampolin comburit 10 35 6. templum Delphicum aggreditur 10 7 1, Abaeum comburit 10 35 2. eius tabernaculum 1 20 4. numerus Graecorum adversus eum pugnantium 10 20 1—3.
ξόανα olim usitatissima 2 19 3. *ξοάνων* materia 8 17 2.
 Xuthus Hellenis f. 7 1 2.
ξυλεύς Iovis famulus 5 13 3.
ξυστός Elidis 6 23 1.
- Zacynthus** Dardani f. 8 24 3.
 Zacynthus ins. 4 23 5. eius arx Psophis 8 24 3.
 Zancle opp. Siciliae 4 23 6. a Messeniis occupata ib. 8.
Ζᾶνες Olymp. 5 21 2.
 Zarax opp. Lacon. maritimum 1 38 4, 3 21 7, 3 24 1.
 Zarex heros Athen. 1 38 4.
 Zenon Mnaseae f. 1 29 15, 2 8 4.
 Zephyrium promontorium Italiae 6 6 4, 6 19 6.
 Zephyrus Hyacinthum interficit 3 19 5. eius ara 1 37 2.
 Zetes et Calais Harpyias fugant 3 18 15.
 Zethus Antiopes f. cum Amphione Thebas condit 2 6 4. eius filius Νεῖς 9 8 4, mors 9 5 9, monumentum cum Amphione commune 9 17 4.
 Zeugma urbs 10 29 4.
 Zeuxidamus Archidami f. Sparta rex 3 7 6, 4 15 3.
 Zeuxidamus Leotychildae f. 3 7 10.
 Zeuxippe Lamedontis f. Sicyonis uxor 2 6 5.
 Zeuxippus Apollinis e Syllide nympha f. 2 6 7.
 Zoeteus Tricoloni f. 8 35 6.
 Zoetia et Zoetium opp. Arcadiae 8 27 3, 8 35 6—7.

- zona Amazoni a Theseo eripitur 5 10 9.
 zonas Minervae dedicant sponsae Troe-
 zeniae 2 33 1.
 ζώνη pro armatura 9 17 3. ζώνη ὑπὲρ
 τῶν κίωνων περιθέουσα 5 10 5.
 ζῶναι ὀβελούς συνέχουσαι 9 39 9.
 ζῶναι σιδήρου πλάγλαι 10 16 2.
- ζώσασθαι i. q. ἐνδῦναι τὰ ὄπλα 9
 17 3.
 Zoster demus Atticus 1 31 1.
 Zotus Chersonesius Cret. 6 16 5.
 Zypoetes Thrax Nicomediam condit 5
 12 7.
-

